

New Testament

Peere Language

Peere - Bible - New Testament

MATA	3	Vértò (Psalms)	478
MARKU	65		
LUKA	103		
ZAD	169		
TÒMNÁBTÒ TONÓMI	217		
ROMANÁBÒ	277		
1 KORINTUNÁB	303		
2 KORINTUNÁB	328		
GALATINÁB	344		
EFESUNÁB	353		
FILIPINÁB	362		
KOLOSINÁB	368		
1 TESALONINÁB	374		
2 TESALONINÁB	380		
1 TIMOTE	384		
2 TIMOTE	391		
TITU	396		
FILIMANU	400		
EBƏRƏTÒ	402		
ZAKI DƏRWALE	421		
1 PIƏR	428		
2 PIƏR	435		
1 ZAD	440		
2 ZAD	447		
3 ZAD	448		
ZUDA DƏRWALE	449		
ƏN YA VANNÁB ÚR PU ZAD NÍ	451		

Peere - Bible - New Testament

MATA

MATA 1

Yeesu Kiristu yírbògèntò ɛní

(Lk 3.23-38)

- ¹Yeesu Kiristu yírbògèntò ɛní ai: Yeesu yòo Abraham nìm, Dauda nanúsénwa.
- ²Abraham lè Isiakui, Isiaku lè Yakubui, Yakubu lè Zuda vɛɲ dòovɛi.
- ³Zuda lè Fare vɛɲ Zai, nùnú vɛní Tamai. Fare lè Esromi, Esrom lè Arami,
- ⁴Aram lè Aminadabi, Aminadab lè Nasuni, Nasun lè Salmonɲi.
- ⁵Salmonɲ lè Boosui, nùnú ɛní Rahabi, Boosu lè Obɛbi, nùnú ɛní Rudui. Obɛb lè Zɛsei.
- ⁶Zɛse lè gèn Daudai. Dauda lè Sulemanui, Uri kɛɛl ból li.
- ⁷Sulemanu lè Robuami, Robuam lè Abiai, Abia lè Asai.
- ⁸Asa lè Zosafatai, Zosafata lè Zorami, Zoram lè Oziai.
- ⁹Ozia lè Zotami, Zotam lè Akazai, Akaza lè Ezekiai.
- ¹⁰Ezekia lè Manasei, Manase lè Amoɲi, Amoɲ lè Zosiai.
- ¹¹Zosia lè Zekonia vɛɲ dòovɛi. Sóo bee ri vɛ yaa gùɲ àà tũrdo Zɛruzalemnáb Babilonɲ ég di.
- ¹²Piri ɛn bee Zekonia yaa lè Salatieli, Salatiel yaa lè Zorobabeli.
- ¹³Zorobabel lè Abiui, Abiu lè Eliakimi, Eliakim lè Azorai.
- ¹⁴Azora lè Sadokai, Sadoka lè Akimi, Akim lè Eliui.
- ¹⁵Eliu lè Eliazai, Eliaza lè Matani, Matan lè Yakubui.
- ¹⁶Yakubu lè Zosebi, Mari wóo. Mari bee yaa lèro Yeesui, vɛ kɛɲnu Kiristu.
- ¹⁷Tɛɲ ya Abraham vɛɲ Dauda dí ní, yír lenno fób vɛɲ naro. Gùɲ Dauda sóo ri, háà là sóo ya vɛ gùɲ àà tũr Zɛruzalemnáb Babilonɲ ég díi, yír lenno fób vɛɲ naro. Gùɲ sóo ya vɛ èm Babilonɲ ní, háà làrì Kiristu sóo ri, yír lenno fób vɛɲ naro.

Mú ya vɛ lè Yeesu ní

(Lk 2.1-7)

18Vé kùibà mú ya vè lè Yeesu Kiristu ní: Nùnú Mari bee ba vè pólèro Zoseb dàṅnu kári kàḷè. Mari lànnèṅ Zoseb wàri bai, Vannáb Fúyig kó puro, yaa àḅaro bélé.

19Wóo Zoseb bee yòo yír ya kónḅ en vèṅ bàanu ní, yáḅàṅèu bée vírdì bai. Yaa sábdò kàḷ ai zaa yágdì.

20Zoseb sábdò gu ní, Vannáb malekia ví'i puro nérèḅ di, mùu puro daṅ: “Zoseb, Dauda nanúsénwa, a wàḅ kàḷ mán Mari kári pai. Bél ya àḅ ní yò Vannáb Fúyig kó púrì.

21Dàṅ war lèrì, a dàṅ pu níil èní kàṅni Yeesu, gàm wèi dàṅ yír èntò sór vírdì vee en ni rì.”

22Èntò ya Vannáb bal daṅi tòmyagnáb yag díi wèi kó wárgèṅ nì, bal daṅ:

23Yáḷlwa dàṅ bél àḅàrì, vè dàṅ war bee kàṅni Emanuel, daṅgèṅ ti ní: Vannáb yòo kèbó tḅṅ nì.

24Zoseb síj ní, yaa kó dùuro èntò ya malekia daṅ pu ní, yaa kàro kàḷ Mari bee.

25Vèṅ fàḅ máḅṅ gá pai, háḅ kàḷ Mari lèrì guvè. Zoseb yaa ká pu war bee níil Yeesu.

MATA 2

Yírbògèntò déè yaa dàa tèro Yeesui

1Vè lè Yeesu Bètìlèhem ni, Zude ég di, gèn Èrudu sóo ri. Yírbògèntò déè yaairo tól yòṅ vír di, làro Zeruzalem ni,

2vè yaa kèllo voo: “Zìbtò gèn ya vè lè nèṅgèṅ ní bee yòo mé? Bá tèiro sùḅ èní tól yòṅ vír di, bé yaanu múubdì.”

3Gèn Èrudu kii muur yò ní, kìṅuro. Kìṅno Zeruzalemnábd pém.

4Èrudu ká mòl kùnno dùgbògèntò vèṅ malèmtò pém, kèlèvèro wee ya vè lè Mesi ní.

5Vè íi puro voo: “Bètìlèhem ni, Zude ég di ló. Tòmuyag déè dji yáglé daṅ:

6Mái Bètìlèhem, a tàar tàlnè wàalbògèntò ya Zuda ég di lói pai. Yír ya dà Izrael nìmsàb móllì ní dàṅ vírì kaa tuṅ ló.”

7Èrudu kii ní, zaa kàṅno yírbògèntò ya yòṅ vír di bee, kèl nèṅvèro doo ya sùḅ ví pèvè ní.

8Piríi yaa tòvèro daṅ: “Vé èm wá nèṅmà warwa bee. Vé ziiuro ní, kè vé yaa daṅ pèṅ kè ṅdàu ém múubdì bèrì.”

9Yírbògèntò kii kùn gèn muur ní, vè èmno. Sùḅ ya ba vè tè yòṅ vír di bee, báti pèvèro nèn ni, yaa diiro wee ya warwa kèṅ ní ri.

10Vè tè sùḅ dii ní, símàḅ vèní pùu taro.

11Və dóró lig di, və dàa zìiro warwa vəḅ nùnú Marii, və yaa gbág mùubdo warwa ai. Piríi və búllo kərəm vəní, və vír pəuro kaḅgerè, lar sʉʉr sʉʉ púurì vəḅ urdì.

12Və fəʉ vìn ní, Vannáb dòn pəvəro nérèg di daḅ və dùu kàti Erudu tuḅ ní pai. Və lú émtírì kəvə ég di ní, və yaa dùu kàro bàanu dəə góḅ.

Zoseb vəḅ kəʉ wəʉ èmno Ezib ég di

13Yírbògəntò èmti ní, Vannáb malekia mùu puro Zoseb nérèg di daḅ: “Zoseb, a lúbà, a kàbà war vəḅ nùnú, a wəʉ èmmə Ezib ég di. A èm kə laabà lu, kə ḅdaḅti pú see, kaa yaati ze. Erudu dàḅ war yò wəʉnì, dàḅnu mʉʉrì.”

14Zoseb fuu lúró vìn ni vé, kàro warwa vəḅ nùnú, wəʉ èmno Ezib ég di.

15Zoseb kəno lú hʉʉ Erudu vòrì guve. En yò Vannáb bal dònlé tòmyag yag di daḅ: Nkʉ virdo war míní Ezib ég di, en bee kóró yəḅve.

Və lò məʉ tũrdo varém Betilehem ni

16Erudu təro yírbògəntò ya yaai tól yóḅ vír di bee sòo kóluro ní, yaa fuu nõno. Gàar mǎgdo sóo ya sùg ví pu yírbògəntò yóḅ vír di ní, yaa tò yəmno yír Betilehem ég pém, daḅ və məʉ kùnmə yḅgərvar ya lannəḅ ver iro bíi pém.

17Kəno en ya Vannáb bal dòn tòmyag Zeremi yag díi kóró, bal daḅ:

18Yag bəər ví'iro Rama ri, kùgər vəḅ bəʉ daarəḅtò. Railu tətín varém əntò bai, kùggəḅ vəi, və gʉʉ gèru ní, íin mai.

Zoseb lútiro Ezib ég di, yaa kəno Nazaratu ri

19Erudu vò ní, Vannáb malekia èm zìiro Zoseb Ezib ég di, dòn puro nérèg di

20daḅ: “Zoseb, a lúbà, a kàbà warwa vəḅ nùnú, a èmmə Izrael ég di. Yíbtò ya ba və yʉʉḅ warwa yò mʉʉr ní bee, və vò kúnléro.”

21Zoseb fuu lúró, kàro war vəḅ nùnú bee, èmno Izrael ég di.

22Zoseb yaa kii gá voo Arkelau kə nì gèn Zude ég di, kəḅ túnú Erudu gèni ní, dúul yaa kóuro émnì lu. Vannáb dòn puro nérèg di mú ya wə dà kórì ní, Zoseb èm kàro Galile ég díi.

23Em kəno wàaltəḅ dəə ri, və kəḅ Nazaratu. Kə nì en ya Vannáb bal dòn tòmyag yag díi kóró, bal daḅ: “Və dàḅnu kəḅnì Nazaratunárè.”

MATA 3

Zaḅ Pógdítóo víró

(Mk 1.1-8 / Lk 3.1-18 / Zaḅ 1.19-28)

1Sóo bee Zaḅ Pógdítóo víró Zude gəəl li, kùu yəmno daḅ:

2“Vé filbà símʉʉrè, gógsan gèn ériro.”

3Tòmyag Esai bal mùuḅ Zaḅ bee muur əní daḅ: Yír dəə bəəḅ yag gəəl li daḅ: Vé kó nəḅ pubà Gènbògər bàanu, vé bàa dībba bàanu əní.

⁴Zaη làa ən ya ba pàargəη ní, və tìj geloba gorè. Gilà bjjl ənì kólè, sùj kəηnəη sibò, lé kəηnəη ólè.

⁵Zeruzalemnáβ vəη yíbtò ya Zude ég díi vəη yíbtò ya Zurden lég díi pém yaa túrdo koo tuη.

⁶Və fùu virdo vee en vənì, Zaη pógvəro Zurden lég di.

⁷Zaη tè ní farizatò vəη sadukatò yaaro gùurve kə pógəvəbà ní, yaa mùu pəvəro daη: “Yíwá dòn pəvərə daη vé dàη wáa sóri Vannáb nòn ní? Fòofoo varém!”

⁸Vé làəbà yén ya kə mag pu yír gá símáar vənì fillo ní.

⁹Vé sábgè vəη yúl vəηa vé daη táa vənì Abrahami ní pai. Mí gá ηdòn pəvəro: Vəal yò Vannáb yáaró dàη pu Abraham varém ló vírdì ti.

¹⁰Yakai bàar kəléro lar nígèr di. Lar ya làən yén dúur bai pém, və dàη dúri, və dàη séri vee ri.

¹¹Mí ní, ya vé fil símáar ní yò, ηpógəvé ze vəη mom. Ammá kəη piri yír déə yaaniri, yír bee tàalónnó. Nlàn ya ηgùj tábèr ənì ní pém pai. Ə ní dàηnəvé pógdi vəη Vannáb Fúujigò vəη vee.

¹²Yír bee gùuj sór nen wélli ənì naja ri, dàη wél vírdì nen kəg góη, nen yén góη. Dàη wér dórdì nen yén ní koo bin ni, nen kəg ní dàη séri vee ya níηnè bíi ri.”

Yeesu pógdo

(Mk 1.9-11 / Lk 3.21-22)

¹³Yeesu líuro Galile ég di, yaaro Zaη tuη Zurden lég yag di, Zaη kə pógubà.

¹⁴Zaη mardo daη: “A dà pógdi míi yá, ηpógti mái re?”

¹⁵Yeesu íi puro daη: “A tòmà enè, bəη kó wərbà en ya Vannáb daη ní.” Kəno Zaη yaa póguro.

¹⁶Yeesu vítii mom ni ní, tè ní gógsan kúllo, Vannáb Fúujig ùg sí'iro mú kələgò, yaa síró koo fúu ri.

¹⁷Yag déə ví'iro gógsan ni daη: “War yò war mína, ηyáa dùggənurì, símáar míni pém koo fúu ri.”

MATA 4

Sədani sòllo Yeesui

(Mk 1.12-13 / Lk 4.1-13)

¹Pirí Vannáb Fúujig dì àaro Yeesu gəəl li, Sədani kə sòolubà.

²Yeesu èm kəno yóη doo fób fób naro vəη vìn doo fób fób naro, lén en mai, gol wòouro.

³Sədani èm sò'óriro koo tuη, mùu puro daη: “A Vannáb Wowá ní, a dòn pubà vəal yò kálbà kùjərə.”

⁴Yeesu íi puro: “Dɛbter daŋ: Yír lé kɛnɛn kùɣrve pai, kɛnɛn muur ya ví'i Vannáb yag díi gá pém.”

⁵Sɛdani yaa àauro wàaltəŋ gɔŋ ni, sɪr dɛguro Vannáb lig yúl li,

⁶mùu puro daŋ: “A Vannáb wowa ní, a ùg síbà. Dɛbter daŋ: Vannáb dàŋ malekia ɛntò lúrírì, vɛ dàŋnú gémni kɛvɛ nɛɛ ri, dor mání dàn pé gérì vàal li pai.”

⁷Yeesu pìnti puro daŋ: “Dɛbter dòn dɛə daŋ: A màg tɛ Vannáb Gènbògèr mání pai.”

⁸Sɛdani yaa àauro gur zòor dɛə yúl li, mag kùn puro égtò ya kúsàar díi vɛŋ puusàŋ vɛní pém,

⁹mùu puro daŋ: “A fɛɛ bùy pɛnnó ní, ɛdàú pé kúnni pém.”

¹⁰Yeesu mùu puro daŋ: “Sɛdani, a lúbà lo! Gàm dɛbter daŋ: A fɛɛ bùy pubà Vannáb Gènbògèr mání, a tɔ pubà wɛi dɛəvɛ.”

¹¹Kɛno Sɛdani yáguro. Pírìi malekiatò yaaro, vɛ tɔ puro ɛnɛ.

Yeesu biiro tonóm ɛní

(Mk 1.14-15 / Lk 4.14-15)

¹²Yeesu kii Zaŋ dó pursina ní, yaa ɛmno Galile ég di.

¹³Là ní, yágdo kɛni Nazaratu ri, ɛm kɛno Kapernaum ni, Galile belà yag di, Zabulon vɛŋ Nabtali ég di.

¹⁴Kɛno ɛn ya tòmyag ɛsai bal daŋ ní kóró, daŋ:

¹⁵Mai, Zabulon vɛŋ Nabtali égò, tól ya ɛmgəŋ mom yag díi, Zurden yag tól wíilú, Mái, Galile ya yír kòrtò dí ní.

¹⁶Yíbtò ya ba vɛ kɛŋ zɛg díi, vɛ dà tɛrì túrɛm nánì. Yíbtò ya kɛŋ vòol ig díi, wee dà pɛvɛ túrì.

¹⁷Gùy sóo bee ri Yeesu dóró kúu yámmni daŋ: “Vé filbà símáɛrɛ, gógsan gèn ɛriro.”

Yíbtò ya Yeesu ká bìi ní

(Mk 1.16-20 / Lk 5.1-11)

¹⁸Sóo bee Yeesu pàŋ dùuŋ Galile belà yagò, yaa tɛ gùyuro yír dɛə vɛŋ dòosén túuŋ dúr mom ni. Simoŋi, vɛ kɛŋnu Pier, vɛŋ dòosén Aŋderei, tonóm vɛní dúr gùyurì.

¹⁹Yeesu mùu pɛvɛro daŋ: “Vé dùummà, ɛdàvɛ filli yíbtò ya túu gùyurì yír ní.”

²⁰Vɛ fuu yág kùnléró sàartò vɛní, vɛ dɛg dùu'uro.

²¹Yeesu ɛm sò'ortì ní, tètiro yíbtò dɛə, Zaki Zebede wowa vɛŋ dòosén Zaŋ vɛ yòo kɛr di, túnú vɛn Zebede bee bèri, vɛ nɛŋgəŋ sàartò. Yeesu káɛvɛro.

²²Vɛ fuu yágléro kɛr vɛŋ túnú vɛní, vɛ dɛg dùu'uro.

Yeesu yòo yír gùur di

(Lk 6.17-19)

²³Yeesu kàa kùnno Galile ég pém, dan maggəŋ muur mól̀sàŋ lıg̀tò ri, kùu yàmğəŋ muur púurì, Vannáb gèn muurè. Nəŋ Ƴ̀sàŋtò, vàm lùrgəŋ zagə̀tò.

²⁴Níil əní mùu yámno Siri ég di, və ą̀ t̀urı puro Ƴ̀sàŋnàbtò vənəŋ Ƴ̀sàŋ tıŋtıŋ góŋ góŋ: Yıbtò ya laŋəl kóŋ ní, yıbtò ya pəŋ pade ní, vəŋ yıbtò ya nəŋ vəŋ dor vòlé ní. Yeesu vàm lùrgəŋəvəri.

²⁵Yír gùur mól̀ dùuro Yeesui. Yıbtò dəə lúi Galile vəŋ Wàaltəŋ Fób ég di, bòob dəə lúi Zeruzalem wàaltəŋ ni vəŋ Zude ég di, bòobtò dəə ní lúi Zurden nəŋ wílú.

MATA 5

Yeesu dan maggəŋ muur gur yúl li

¹Yeesu tə yír gùurtò yò ní, yaa èm dògdo gurwa dəə ri, èm síró ég di. Suka əntò yaaro koo tuŋ.

²Yeesu mag pəvəro muurè dan:

Símáŋar púur fáŋlè

(Lk 6.20-23)

³“Yıbtò ya símáŋar vənı saa ní, símáŋar vənı pùubà: Gógsan gèn yòo kəvə nəŋ ri.

⁴Yıbtò ya kùggəŋ ní, símáŋar vənı pùubà: Vannáb dävə símáŋar kəŋbdı.

⁵Yıbtò ya b̀uŋ ní, símáŋar vənı pùubà: Vannáb dävə ég yáŋ pəri.

⁶Yıbtò ya wəŋ t̀onı en ya Vannáb yáŋ ní, tonóm bee wòŋvə mú golè, òrgəŋəvə mú mom ní, símáŋar vənı pùubà: Və dà írı.

⁷Yıbtò ya təŋ pu bòob gım ní, símáŋar vənı pùubà: Vannáb dà pəvə gım təri.

⁸Yıbtò ya t̀ub símáŋar ní, símáŋar vənı pùubà: Və dà Vannáb təri.

⁹Yıbtò ya wəŋ kəŋ kəvə tól líı, símáŋar vənı pùubà: Vannáb dəŋŋəvə kəŋı varəm əŋə

¹⁰Yıbtò ya bòob úrgəŋ pəvə gım gəm və t̀əŋ en ya Vannáb yáŋ ní ní, símáŋar vənı pùubà: Gógsan gèn yòo kəvə nəŋ ri.

¹¹Yír dúuləvəró, úr pəvəró gım, wo ą̀ pəvəró muur f̀jıri kəŋ yúl li pém, símáŋar vənı pùubà.

¹²Və ỳj̀bà zònè, və sìibà enè, və dà zıítıri gógsan ni. Bal və úrgəŋ pu tòmıagnáb ya nən ní pém gım mú wəı vè.

Yəŋ vəŋ túrəm

(Mk 9.50 / Lk 14.34-35)

¹³Və kə nı yəŋ ya kúsəŋar díı. Yəŋ ya p̀utın míı kə və p̀ubtıu vəŋ né? Ə ní duutın maı, kə və wèr vırdàu gón ni, yír kə nəŋ tál ti.

¹⁴Və kə nı túrəm ya kúsəŋar díı. Wàal ya gur yúl líı dən ínnı pai.

¹⁵Yír kùro pitırla ní, dən bér únı bəŋ di pai, dən ár lúrdı góg di kə tú pu yıbtò ya líg díı pém.

16Vé pém vé túŋ pu yír mú wəi ve. Yír t̀ero en dúurəmtò ya vé kón ní ní, kə və lùb Bàa v́en ya gógsan ní ze.

Yeesu mùuŋ dòoká muurè

17Vé sábgè vé daŋ nyaa m̀aḡ kúnni dòoká vəŋ entò ya tòmyagnáb daŋ ní ní pai. Nyaaŋ m̀aḡ kúnni pai, nyaa ní entò bee kə kó wárbà ní.

18Gógsan vəŋ ég kəŋni ní, enwa ya dà léeri dòoká ri sérəŋ ní pai, en pém kə kùri guve, mí gá ŋdaŋ ṕév́ero yéŋve.

19Wəi kó ri, yír ya kó líllo enwa ya dòoká daŋ ní sérəŋ, wə yaa mag puro b̀ob kó dùuro wəive ní, yír bee wə dàŋ kəni yír k̀omve gógsan gèn ni. Yír ya kó dùu dùgdo entò ya dòoká daŋ ní, mag puro b̀ob wəive ní, yír bee wə dàŋ kəni yír nani Vannáb gèn ni.

20Vé kó dùu dùgbà en ya Vannáb daŋ ní tàlbà maləmtò vənəŋ farizatò. Gu pai, vé dàŋ d̀ori gógsan gèn ni pai, ŋdaŋ ṕév́ero.

Yeesu muuŋ ǹon ǹoni muurè

21Bal və mùu puro yír b̀ogən v́entò voo: A m̀aḡ yír pai, yír ya m̀aḡaro b̀oi pém, və dàŋnu fágdi, vé kiilèri.

22Mí ní gá ŋdà ṕév́e d̀onni déə: Yír ǹono dòowa pém, və dàŋnu fágdi. Yír daŋno dòowa wə sím̀aḡar vooltóo ní, və dàŋnu kél dj́jr ǹəŋni muur bee fág bàar di. Yír ya k̀ano dòowa Ỳəŋt́oo ní, wə dàŋ d̀ori vee ri.

23Sóo ya a ḡani sadaka m̀ani Vannáb ǹon ni ní, a g̀aaro b̀o mán v́əŋ gámlèri ní,

24a yáglébà en ṕeri mán bee, a èmm̀a b̀o mán v́əŋ k̀əbà see, kaa yaa pé ze.

25Yír v́əŋ ḱoro muurè, èmgənú dúri ní, sóo ya v́əŋ èmgəŋ bàanu ri ní, a fuu f̀aḡ pubà ti. Gu pai, fág g̀ỳuro see ní, və dàu pé d̀ordi soozetò ǹaḡ ri, və ní kə və d̀or tàlú pursina ri.

26ŋdaŋ p̀uro yéŋve: A dà kp̀aar kúnni san ya və dùunú ní see, kaa ví ze.

Yeesu mùuŋ m̀əŋ g̀ỳuri muurè

27Vé kiiri voo: A g̀ỳu m̀əŋ pai.

28Mí gá ŋdangəŋ ṕév́eri: Yír t̀ero yáḡlè, núururo ní, kəno wə g̀ỳuleuro m̀əŋ koo sím̀aḡar di.

29Nór mán ya tól ǹaḡ dúur díi mìn d̀orgənú gboŋ ni ní, a wəl v̀irbà nór bee, a m̀inm̀ə. Nór m̀ani tól déə víro ní, tàl p̀uro ya gá f̀ỳu m̀ani pém ba dàŋ d̀ori vee ri ní.

30Ǹaḡ dúur m̀ani mìn d̀orgənú gboŋ ni ní, a d̀əŋ m̀inm̀ə ǹaḡ bee. Ǹaḡ m̀ani d̀əŋ víro ní, tàl p̀uro ya gá f̀ỳu m̀ani pém ba dàŋ pé d̀ori vee ri ní.

K̀aḡ né vírdi muurè

(Mt 19.9 / Mk 10.11-12 / Lk 16.18)

31Və dòn déə voo: Yíη dàη kǎǎl nẹ virdì ní, wə pəubà derwàlè, kə èm ze.

32Mí gá ηdanğəη pəvəri: Yǎǎl gùulè màn, wóo nẹ vîr ze ní bà. Gu pai, yír nẹ vîrdo kǎǎlè ní, wə kón ηn ya kǎǎl kə kàti wóo déə ní, kəno gùuro màn. Yír ya kàro yǎǎl ya wóo nẹ vîri ní pém, wə gùuη màn.

Yeesu mùuη en ségdì muurè

33Vé kiiro bal və mùu puro yírbògəntò voo: A ségdó enè ní, a yágti en bee tònì pai. A kó wàr pubà Vannáb ηn bee.

34Mí gá ηdan: Vé ség vəə ηn pai. Vé ség dòr gógsan níil pai, gógsan yò kə nì Vannáb gèn kilè.

35Vé ség dòr ég níil pai, ég kə nì ηn ya Vannáb nàggəη dor tí ní. Vé ség dòr Zeruzalem níil pai, Zeruzalem yòo gèn ya kàη tàl ní wàaltəη.

36Vé ség vəη yúl vənì pai, vé gàaro vé dàη díjɔb gáari yúl gor ya kəvə yúl líi déə pai, vé dàη vjɔb gáari pém pai vé.

37Vé lúró muur múurì, vé dàη íirì ní, vé íibà: Aǎ. Vé dàη sònì ní, vé sòmà: A'ǎ. Bòo ya vé sîr dègtiη ní, ə ní dumpán nǎ.

Yeesu mùuη en kó kpáardi muurè

(Lk 6.29-30)

38Vé kiiro voo: Yír wàrú nórè, a wàrubà nórè. Yír wəlú núulè, a wəlubà núulè.

39Mí gá ηdan: Yír kónvéro ηn dumpánè gá, vé kó kpaarti pai. Yír lòúró larəη dúur di, a yág pubà lòbà larəη bèη ni bèri.

40Yír èm dù'úró kə bə sîr kà làawa mánì ní, a yág pubà kàbà làabògèr mánì bèri.

41Yír tuη lùrúró dan vəη èm kùnmə kilometa déə, a íibà vəη èm kùnmə kilometa iro.

42Yír bàǎúró enè, a pəubà, yír yǎǎη ηn dó kári kaa nǎǎ ri, a sènnəu pai.

Yeesu mùuη yǎǎsəη muurè

(Lk 6.27-28,32-36)

43Vé kiiro voo: A yǎǎbà bòo mánì, a zəbbà fan mánì.

44Mí gá ηdan: Vé yǎǎbà fan vəntò, yíbtò ya úrgəη pəvə gím ní vé təm pəvəbà Vannábò,

45kə vé kə Bàa vən ya gógsan níi varém ze. Bàa vənì vîrgəη yòη fjɔη pu yír dumpántò vəη yír dúurəmtò pém, sîrgəη nawa nanğəη pu yíbtò ya kón ηn vəη bàanu ní, vəη yíbtò ya kón ηn vəη bàanu bíi pém.

46Vé yǎǎ vîrgəη yíbtò ya yǎǎnəvə ní ve gá, vé dà zírì nən ni rè? Kótəmtò pém kón mú wəi ve pai?

47Vé mùub vîrgəη nìm vəntò ve gá, ηn ya vé kó tàl bòob ní né? Yíbtò ya gàn Vannáb bíi pém kón mú wəi ve pai?

⁴⁸Vé duu wárbà, mú ya Bàa vén ya gógsan ní duu wár ní.

MATA 6

Yeesu mùuη mú ya vè dà en pèrì ní

¹Tò vé tòn en dúurì ní, vé tò gàm yír kə tènébà ní pai. Vé tònó mú wəi ní, Bàa vén ya gógsan ní dànèné pèrì nèn ni pai.

²A dàη en pèrì ní, a bèə kaa pu yír pai. Yag ironáb kón en bee mólsàη ligtò ri vəη bèe ri, və wəη kə və lùbbà yír nèn ni. Ndaηgəη pəvé vəηve: Və ní və zìilèro en ya ba və dà zìir ní bee.

³A dàη en pèrì ní, nəə bèη mání gàa en ya nəə dúur tòn ní pai,

⁴en ya a pəη ní bee kə ín zε. Bàa mán ní en ya ínèg dí pém təηnì, dàηnú pèrì nèn ní.

Yeesu mùuη Vannáb témni muurè

(Lk 11.2-4)

⁵Vé lúró Vannáb témni ní, vé kó mú yag ironáb kón ní pai. Və èm diiη mólsàη ligtò ri vəη bàanu yag di, yír kə tènə zε. Ə ní və zìilèro en ya ba və dàη zìirì ní bee, ηdaη pəvéro yəηve.

⁶Má ní a dàη Vannáb témni ní, a dóbà kaa lig di, a bìgbà pagólè, a tèmme Bàa mán ya kəη ínèg dí, ə ní təη en ya ínèg dí pém, dàηnú pèrì nèn ni.

⁷Vé təmgəη Vannábò ní, vé zòη muur mú yíbtò ya gàan Vannáb bíi kón ní pai. Və ní və díη ní və mùubà muur gùurve, Vannáb kə kìi pəvé zε.

⁸Vé kə mú vəi pai. Bàa vén gá sóo ya vé bəənnəη mai pém, gàalèro en ya vé yəəη ní.

⁹Vé kìibà mú ya vé dà Vannáb témni ní: Bàa bən ya gógsan ní, a kóbà yír pém gàabà a kə nì Vannábò.

¹⁰A yaa fəəbà gèna. En ya a yəə ní kóbà ég di mú ya gógsan ní ve.

¹¹A pəbəbà en ya bé dà lèrì yəə ní.

¹²A kəəb sìr pəbəbà en dumpán bəní, mú ya yír kóbəro en dumpánè ní, bé kəəb sìrgəη pu ní.

¹³A yágəbé sòoləm sóo ri pai, a sòr vèrbəbà dumpán ni.

(Mai a kə nì Vəsàηtòo, a fəə dùggəη gèna. Bé lùbgənúrì ver vəη ver pém. Amen.)

¹⁴Vé gàabà, vé kəəb sìrdo en dumpán ya yír kòηnəvé ní ní, Bàa vén ya gógsan ní pém dàη kəəb sírdì en dumpán ya vé kón pu ní.

¹⁵Vé kəəb sìrnè en dumpán ya yír kòηnəvé ní bai ní, Bàa vén pém dàn kəəb sírdì en dumpán vənì pai.

Yeesu mùuη en gijsàη muurè

16Vé gǝjǝ enè ní, vé ta tíl mú yag ironábtò taǝ ní pai, vè ní vè yáǝ yír kə tə̀bà vè gǝjǝ. Ə ní vè zìilèrò en ya ba vè dà zìiri ní bee, ǝdaǝ pə̀və̀ró yǝǝvə̀.

17Má gá a gǝjǝ ní, a sògbà nórè, a kó nə̀ǝmà yúl gor mání,

18yír kə gáa a gǝjǝ ní pai. Bàa mán gá ínə̀g bàar di pém kə̀ǝnì, tə̀ǝ en ya ínə̀g dí pém, dàǝnú pə̀rì nən ni.

Zaudì gá vé mòlbà gógsan ni

(Lk 12.33-34)

19Vé mòl zaudì kúsàǝr di ló pai. Zaar léǝnì, kə̀ǝbèr gùǝnì, lúunáb gə̀rgə̀ǝ pagə̀lè, vè dó kà vǝrgə̀nì.

20Zaudì gá vé mòlbà gógsan ni. Ə ní zaar və̀ǝ kə̀ǝbèr dàn líllì pai, lúunáb dàn gə̀rdì pagə̀l, dàn ká vǝrdì pai.

21Vé gàabà bàar ya zaudì mání kə̀ǝ ní, símàǝr mání pém dàn kə̀ǝnì tí vé.

Fúy pitirla

(Lk 11.34-36)

22Nór mání kə̀ǝ nì pitirla ya kaa fúy ríi. Nór mání túǝnì ní, fúy mání dàn tú kúnnì pém.

23Nór mání ǝǝro ní, fúy mání pém dàn kə̀ǝ kúnnì zèg di. Túrə̀m ya kaa fúy ríi kə̀ǝno zègò gá, zèg bee dà kə̀ǝnì sè?

Vannáb və̀ǝ zaudì

(Lk 16.13)

24Yír déəvə̀ dàn pu tə̀ǝnì túnúkòǝn iro pai, kə̀ǝ dàn zə̀bdì déə, kə̀ǝ yáǝ bòò déə. Gu pai, kə̀ǝ dàn pu búǝrì déə, kə̀ǝ dí bòò déə yír kòmve. Vé dàn pu zìi tə̀ǝnì Vannáb və̀ǝ zaudì pém áǝ déəvə̀ pai.

Vé pé dòrbà fúy və̀nì Vannáb ǝǝ ri

(Lk 12.22-31)

25Kə̀ǝ nì ǝdòǝgə̀ǝ pə̀və̀ zə̀ ǝdaǝ: Vé lòl símàǝr və̀ǝ en ya kə̀ǝ vé lé sòrə̀ǝ yúl və̀nì ní pai, və̀ǝ en ya kə̀ǝ vé pàar ùnə̀ǝ fúy və̀nì ní pai. Yír lagə̀l tàlnè lé sír be? Fúy tàlnè làa be?

26Vé tə̀bà núutò: Və̀ǝ bàan lé sír pai, və̀ǝ gə̀n pai, və̀ǝ mòl dòrnè en déə bin ni pai. Bàa vən ya gógsan níi pə̀ǝǝvə̀ lé sírì. Vé tàl kúnnè núutò be?

27Yíwə̀ kə̀və̀ tə̀ǝ ni sábgə̀ǝ enè, doo ə̀nì zòǝǝ kúsàǝr di zə̀ ní?

28En kó rə̀ vé lòlgə̀ǝ símàǝr və̀ǝ làa muur ní? Və̀ǝ tə̀bà lar kúy ya gə̀el líi mu ya və̀ kə̀ǝgə̀ǝ ní. Və̀ǝ tə̀ǝ en pai, və̀ǝ ə̀ǝn dǝgə̀m pai.

29ǝdaǝgə̀ǝ pə̀və̀ rì: Sulemanu mú ya lùb ní pém, pàartə̀n làa mú lar kúy déə pai.

30ǝǝro ya kə̀ǝ gə̀el li yáǝvə̀, yúwál li dàn dúǝrì ní, Vannáb pàargə̀ǝ pə̀və̀rì gá, dàn pu pàar tállì véi be? Vé kə̀ǝ ní yò, vé pé dòr kúnnè fúy və̀nì Vannáb ǝǝ ri pai.

- ³¹Vé lòl símàṣar vé daṅ: Kə bə lé né, kə bə zò né, kə bə pàar né ní pai.
- ³²Entò bee ní yíbtò ya gàan Vannáb bíi wá kaa nì. Bàa vén ya gógsan níi gàaro entò ya bàṣṣ pə́və zíirì ní pém.
- ³³Vé wá bíibà Vannáb gènè vəṅ kəsàṅ dúur ya Vannáb yáṣ ní, en ya pər ní pém Vannáb dàṅnəvə pəri.
- ³⁴Vé lòl laa símàṣar vəṅ en ya yúwál líi pai. Yóṅ yanṣ pém mǎggəṅəṅ gím əní.

MATA 7

Ʋur vəṅ gaṅgər larè

(Lk 6.37-38,41-42)

- ¹Vé fág bòob pai, Vannáb kə fágəvə pai zε.
- ²Vé gàabà mú ya vé fággəṅ bòob ní, Vannáb dàṅnəvə fágdi guvε. Sóor ya vé kər mǎggəṅ pu bòob en ti ní, Vannáb dàṅ pə́və kər mǎgdì tí vé.
- ³En kó rè Ʋur ya dàmwà nór díi a təṅnì, gaṅgər lar ya kaa nór díi ní a tən míi?
- ⁴Gaṅgər lar ya kaa nór díi a tən mai, kó sε a dà pu dàmwà dónnì wə kə, bə dà pu Ʋur vírdì ní?
- ⁵Yag irotóo, a vír bíibà gaṅgər lar ya kaa nór díi see, nór mání túró ní, kaa vír Ʋur ya dàmwà nór díi zε.
- ⁶En ya Vannáb nṣ ní vé pé yee pai, vé wèr sɪr bɪjɪl yɛn vɛnɪ yjɪnúultò nɛn ni pai, kə və dà nágdi, kə və dàvə fíl túy tǎrdì.

Vé bàṣṣ, vé wámə, vé kámə yagò

(Lk 11.9-13)

- ⁷Vé bàṣṣ, və dàvə pəri. Vé wámə, vé dà zíirì. Vé kámə yagò, və dàṅ pə́və bíl pénni pagélè.
- ⁸Vé gàabà yír bàṣro, və dàṅnu pəri, yír wə́nó, dàṅ zíirì, yír kə́nó yagò, və dàṅ pu bíl pénnì.
- ⁹Yakai kəvə təṅ ni yír dəə wowa əní bàṣuro kùvurè gá, dà wowa pəri vàalè rε?
- ¹⁰Dəə wowa bàṣu dúrè gá, dà wowa pəri bigò rε?
- ¹¹Vé tɛ́bà mú ya vé líi ní yò pém, vé pé gaaṅ varəm vɛnɪ en dúurəmtò gá, Bàa vén ya gógsan níi gà tàlnə mú ya yír bàṣuro dà pəri ní bε?
- ¹²Mú ya vé yáṣ yír tò pə́və ní, vé tò pə́vəbà mú wəi vε. En ya Moizə dòoká vəṅ tòmyagnáb dónlé ní wəi.

Bàanu yòo iro

(Lk 13.24)

- ¹³Vé dó kàbà pagél ərəṅ. Pagél dəə lèelvε, bàanu əní tǎṅəṅ dúur bai, ə ní bàanu ya ṣṣ lèergəṅ yír ní. Yíbtò ya dóṅ ti ní gùurvε.

14Pagél dée èréh, bàanu ení t̄anḡen̄eh dúurì, e ní àh̄h̄ yír yoh̄kì bàar di. Yíbtò ya zìh̄ pagél v̄eh bàanu bee ní zoh̄nè pai.

Lar yan̄a péh v̄eh yéh ení

(Lk 6.43-44)

15Vé laabà yúl v̄ení v̄eh sòokólèh tòmyagnáb. V̄e yaani k̄ev̄e t̄uh ní, v̄e sòo p̄aarḡeh t̄am kólè, b̄el li gá v̄e yòo saafal dumpántò.

16Vé dàh̄ yíbtò bee té gáari k̄ev̄e tonóm ní. V̄e t̄ùl̄ḡeh̄ k̄ȳub h̄áa s̄aah̄ n̄unú ri b̄èr̄e? V̄e t̄ùl̄ḡeh̄ búf̄ar h̄áa deñèl n̄unú ri b̄èr̄e?

17Mú w̄ei, lar dúur l̄èh̄ yéh̄ dúurì, lar dumpán l̄èh̄ yéh̄ dumpánè.

18Lar dúur l̄èh̄ yéh̄ dumpán pai. Lar dumpán l̄èh̄ yéh̄ dúur pai.

19Lar ya l̄èh̄ yéh̄ dúur bai gá v̄e dùh̄nì, v̄e mìn d̄òrḡeh̄ vee ri.

20Mú w̄ei, vé dàh̄ té gáari yíbtò bee k̄ev̄e tonóm ní.

Ngàa t̄en̄ev̄e pai

(Lk 13.25-27)

21K̄ás̄an̄ ya vé k̄ah̄n̄eh̄ Ḡènbòḡèr̄è, Ḡènbòḡèr̄è yò, w̄eive m̄agn̄è ya dà yír áa d̄òrdì ḡógsan ḡèn ni ní pai. Vé t̄òm̄a en ya Bàa mìn ya k̄eh̄ ḡógsan níi ȳáa ní.

22Sóo kee làro ní, yír ḡùur̄è dàh̄ p̄eh̄ múurì k̄e voo: Ḡènbòḡèr̄è, Ḡènbòḡèr̄è, b̄é mùu puro yíbtò dée muur mánì. B̄é n̄eh̄nno lañél níil mánì. B̄é k̄óró en k̄ih̄èntò ḡùurve v̄eh níil mánì.

23Mí ní k̄e ñd̄ah̄: Ngàa t̄en̄ev̄e pai, vé lúbà k̄eh̄ t̄uh ló, yíbtò ya vé k̄oh̄ en dumpán ní yò.

Lig iro muurè

(Lk 6.47-49)

24Yír ya k̄iuro muur mìn yò, kó dùuro en bee péh, dàh̄ k̄èh̄nì mú yír ya w̄eh̄ gá ȳȳu lig ení v̄aal li ní.

25Lig b̄j̄il ya v̄e z̄ù d̄èg v̄aal li yò, nawa nah̄no, mom víró, pel dùno, lòro k̄uì, k̄uì t̄un mai.

26Amm̄a yír ya k̄iuro muur yò, kó dùun en bee bíi, dàh̄ k̄èh̄nì mú yír ȳàh̄t̄oo ya ȳȳu lig ení s̄j̄j̄ ri ní.

27Nawa nah̄no, mom víró, pel dùno, lòro k̄uì, k̄uì yaa túró. Tús̄an̄ ení p̄èrnè pai.”

Yeesu magḡeh̄ p̄ènv̄e muur v̄eh yag v̄ànì

28Yeesu dah̄ mag k̄ùn en ní, yír ḡùur̄ yò péh Yeesu en mags̄an̄ yò k̄ih̄èv̄ero.

29K̄eh̄n̄ p̄ènv̄e mú mal̄emtò mag lem̄ḡeh̄ p̄ènv̄e ní pai. Magḡeh̄ p̄ènv̄e muur ení v̄eh yag v̄ànì.

MATA 8

Làaltóo déə zaa kóró

(Mk 1.40-45 / Lk 5.12-16)

¹Yeesu dó síḡ gurè, yír gùur dág dùu'uro.

²Tè ní làaltóo déə èm sò'óriro koo tuḡ, yaa gbág síró koo nén ni, mùuro daḡ: “Yírbògèrè, a yáaró ní, a dàḡ péḡ fúy míní túb gáari.”

³Yeesu yaa àaro naa, nàmuro, mùuro daḡ: “Nyáaró, fúy mán bee túbà.” Təḡ bee ri vé làal fuu kùro yíḡ bee fúy ri.

⁴Yeesu yaa mùu puro daḡ: “A dòn pu yír pai, a èm úr pubà fúy mání dùgtò ya Vannáb lig díi. Piríi a pébà sadaka ya Moizə daḡ yáglé ní, yír péḡ kə gàabà a zaa kóró zε.”

Soozebògèr ya Kapernaum ní muurè

(Lk 7.1-10)

⁵Yeesu là dóḡ Kapernaum wàaltəḡ ni. Tè ní soozebògèr déə èm sò'óriro koo tuḡ, yaa təmno Yeesu daḡ:

⁶“Yírbògèrè, warwa ya təḡ péḡ en ní faaḡ wàri, fúy əní vò kúnlerì, tè dùggəḡ gím.”

⁷Yeesu dònno daḡ: “Njà pu uḡsáḡ əní ém nənì.”

⁸Soozebògèr bee mùutiro daḡ: “Yírbògèrè, ḡlàn ya gá a dó kəḡ wàri ní pai. A mùugəibà yag déəve, warwa míní dàḡ zaa kóri.

⁹Míi vəḡ yúl mínə yír díḡnəḡ nì, mí ní ḡdíḡ soozetò. Nḡdòn puro sooze déə wə èmmə ní, fuu èḡḡəni, boo déə wə yaabà ní, fuu yaanì. Nḡmùu puro fíḡn míní wə kóbà en yò ní, fuu kəḡni.”

¹⁰Yeesu kii muur yò ní, kḡḡuro, yaa dòn puro yíbtò ya vəḡ èḡḡəḡ ní daḡ: “Və gàabà dúuri, Izrael ég péḡ ḡzìi tən yír ya pé dòr dùḡ fúy kəḡ naa ri mú yò ní pai, ḡdaḡ pévəró yəḡve.

¹¹Gógsan gèn ni yír gùur dàḡ ví'irì tól yəḡ vír di, vəḡ tól yəḡ dór di, və dàḡ lé máarì vəḡ Abrahami, Isiakui, Yakubui, ḡdaḡ pévəró.

¹²Ammə yíbtò ya Vannáb gèn laa dùggəḡ ní bee, və ní kə və mìn vḡrtivə zèḡ di gón ni, kə və kùḡḡəḡà lúvè, kə və tḡḡnà núul lúvè.”

¹³Piríi Yeesu dòn puro soozebògèr bee daḡ: “A èḡtibà kaa wàri, mú ya a pé dòr fúy mání kəḡ naa ri yò, en bee kó púbà mú wəi vε.” Təḡ bee ri vé warwa bee fuu zaa kóró.

Pier góməḡal vəḡ uḡsáḡnəbtò déə zaa kóró

(Mk 1.29-34 / Lk 4.38-41)

¹⁴Yeesu dóró Pier wàri, tè ní Pier góm ən faaḡ ég di, fúy fíḡnuri.

¹⁵Yeesu yaa nàmuro naa, fúy əní yaa kəḡbtiro. Yáḡal fuu lú təḡ puro Yeesu enè.

16 Osáŋ màg ní, vè àà tùriro yíbtò ya laŋél kón ní Yeesu tuŋ. Yeesu nɛŋ laŋéltò vɛŋ muur əní, kó sòr tùrdo ɔ̀sáŋnáb̀tò ya vè àà pu ní pém.

17 Kɛ̀ nì en ya tòmɔ̀yag Esai bal daŋ ní kóró, bal daŋ: Yaa gè̀m lùrbé́ró kə̀bé̀ b̀ỳl̀l̀ə̀ŋ ni, t̀è̀r pə̀b́é́ró ɔ̀sáŋ b́éni.

Mú ya yír dà dúurì Yeesu ní

(Lk 9.57-62)

18 Yeesu t̀è̀ ní yír zoŋno koo tól li, yaa dòn puro suka ə̀ntò daŋ vè yàà víbà belà tól d́éə ri.

19 Maləm d́éə è̀m sò'óriro koo tuŋ, yaa mùuro daŋ: “Yírbògè̀rè, bàar ya a è̀m ní pém ɛ̀dàŋnú dúurì.”

20 Yeesu mùu puro daŋ: “Mùrtò díŋ ĺə̀ə̀b̀ò, núutò díŋ zùgò. Yírwa ní díŋ wee ya dà yúl f́à̀ə̀b̀ sírdì ti ní pai.”

21 Yíbtò ya dùunu ní d́éə yaa dòn puro daŋ: “Yírbògè̀rè, a íi pém̀m̀ə̀ ɛ̀jè̀m l̀ə̀ə̀ d̀òrlé̀b̀à bàa míní see.”

22 Yeesu yaa mùu puro daŋ: “A d́é̀g dùumm̀ə̀, a yágbà vooltò l̀ə̀ə̀b̀à vool vəní.”

Yeesu k̀ə̀ə̀b̀do p̀el nánì

(Mk 4.35-41 / Lk 8.22-25)

23 Yeesu yaa d́óró k̀è̀r di, suka ə̀ntò d́é̀g dùu'uro.

24 P̀el nán yaa ĺúró belà ri, kɛ̀ mú mom dà ún kúǹnì k̀è̀rè. Yeesu ní f́à̀ə̀ŋ nəm.

25 Vè yaa ḱà s̀j̀j̀buro voo: “Yírbògè̀rè, a s̀òrbé̀b̀à, b́é̀ d̀àŋ vò kúǹnì!”

26 Yeesu mùuro daŋ: “Vé kón dúul kó né? Vé ṕə̀ d̀òr kúǹnè̀ f́ỳy v́nì kə̀ŋ nàà ri b̀e?” Yaa ĺúró góg di, mùu ta puro p̀el və̀ŋ mom, wee yaa k̀ə̀ə̀b̀do.

27 È̀n yò k̀iŋno yíbtò yò, vè mùuro voo: “Ýj̀ŋ yò yíwé, p̀el və̀ŋ mom pém̀ b̀ỳŋ purì yò?”

Yeesu kó sòrdo yìgér iro, laŋél ba kónɛ̀vəri

(Mk 5.1-20 / Lk 8.26-39)

28 Yeesu yàà ví Gadareni é̀g di ní, laŋél yírtò iro və̀ŋ b̀à̀nə̀no, vè ví'i gagtò ri. Vè lííró, yír dùun bàanu bee pai.

29 Laŋél yírtò bee b̀ə̀ə̀ro voo: “È̀n p̀àarú və̀ŋ b́éi rɛ, Vannáb Wowa? Sóo l̀à̀nə̀ŋ mai pém, a yaaŋ ṕə̀b́é̀ gím úrdì rɛ?”

30 Ỳj̀j̀núul wàalnátò ba vè lé turgə̀ŋ tuŋvɛ.

31 Laŋéltò yaa t̀ə̀mno Yeesu voo: “A d̀à̀ŋnə̀b́é̀ nɛ̀nì ní, a nɛ̀ d̀òrbé̀b̀à ỳj̀j̀núultò yò ri.”

32 Yeesu mùu ṕə̀və̀ro daŋ: “Vé lú è̀mm̀ə̀.” Vè ví t̀úrdò, vè è̀m d́óró ỳj̀j̀núultò bee ri. Ỳj̀j̀núultò kíł t̀úriro gur b́éł li, vè p̀e d́ó t̀úrdò belà ri, vè vò kúnno pém mom ni.

33 Yíbtò ya ba vè dùuŋ ỳj̀j̀núltò bee ní wàà è̀mno wàaltə̀ŋ ni, vè è̀m dòn kúnno muur ai, en ya z̀ì laŋél yírtò bee ní.

³⁴Wàaltə̀náb bee ví túriro, və èm laaro Yeesu bàanu ri. Və t̀u ní, və t̀muro voo və ví yágbà ég vəní.

MATA 9

Yeesu kó sòrdo gùrtóo déə

(Mk 2.1-12 / Lk 5.17-26)

¹Yeesu dóró k̀èrè, yàa vítíro belà, yaaro koo wàri.

²Tè ní və g̀əm à̀ai puro gùrtóo déə, və f̀à̀ablèu kil li. Yeesu t̀e yíbtò yò pá dòrdo f̀úy vəní koo nàa ri ní, yaa daŋ puro gùrtóo bee: “Wara, a vàm̀m̀ə f̀úyì, vee en mání k̀à̀ab púró.”

³Malə̀mtò déə və mùu t̀urdo kə̀və t̀əŋ ni voo: “Yíŋ yò dúulgə̀ŋ Vannábò.”

⁴Yeesu g̀aaro en ya və sábgə̀ŋ ní, yaa mùu pə̀vəro daŋ: “En kó r̀e sábsàŋ dumpán yò k̀əŋ kə̀və sím̀à̀ar di ní?”

⁵Dàŋnì vee en mání k̀à̀ab púró, vəŋ dàŋnì a lú èmm̀ə gá, yanà b̀ỳy t̀al lè?

⁶Nyáa ní kə̀ və g̀aabà: Yírwà v̀alé ya gá dà vee en k̀à̀ab g̀aari kúsà̀ar di ló ní.” Yeesu yaa mùu puro gùrtóo bee: “A lú k̀abà kil mání, a èmm̀ə kaa wàri.”

⁷Yíŋ lúró, èmno koo wàri.

⁸Yír pém t̀e en yò ní, dúul kóvəro, və l̀ubdo Vannábò vəŋ mú ya gá Vannáb vàm yír ní yò.

Yeesu káno Matai

(Mk 2.13-17 / Lk 5.27-32)

⁹Yeesu èm tálgə̀ŋ bàanu ri, yaa t̀ero yíŋ déə síŋ kótàm lig di, níil ə́ní Mata. Yeesu daŋ puro: “A dég dùumm̀ə.” Lúró, dég dùuro Yeesui.

¹⁰Yeesu vəŋ suka ə̀ntò èm léró en Mata wàri. Kótàmtò g̀urè vəŋ vee yírtò déə və yaaro, vəŋ lé m̀aŋə̀no tí vé.

¹¹Farizatò və t̀e en yò ní, və k̀ello Yeesu suka ə̀ntò voo: “En kó r̀e kótàmtò vəŋ vee yírtò lé m̀aŋ en vəŋ yírbòg̀ər vəní ní?”

¹²Yeesu k̀i ní, íi pə̀vəro daŋ: “Yíbtò ya f̀úy vəŋ ní ẁan g̀aəb bàar pai, ỳusàŋnáb ẁəŋ nì.

¹³Debter daŋ: Yír sím̀à̀ar b̀ỳybà, nyáaŋ wə̀i, ngàa en síj m̀aŋtò pai. Vé èm k̀i g̀aabà en ya debter yáaŋ dàŋnì ti ní. Vé g̀aabà, nyaan k̀ani yír dúurə̀mtò pai, nyaan k̀ani vee yírtò.”

Yeesu vəŋ mom g̀j̀ri muurè

(Mk 2.18-22 / Lk 5.33-39)

¹⁴Yíbtò ya dùuŋ Zaŋ ní, və k̀ello Yeesu voo: “En kó r̀e bé ní farizatò bə̀ŋ g̀j̀nəŋ mom, yír m̀antò ní g̀j̀n mí?”

15Yeesu íi pénéro dan: “Kaḷwóotóo kəḅ lúvè gá, yíbtò ya və kái baḅgàl bàar díi dà kúgdì rɛ? Sóo déə yaanirì, kaḷwóotóo dàḅnəvə lú yágdì. Sóo bee ri və dà en gíjri.”

16Və dèḅ vèrnè làa pum və sà bérnèḅ làa van pai. Làa pum ya və bér dòn ní yò, dḅno làa vani ní, dàḅ tḅar táltíri nən ni.

17Və aal dòrnè fùm pum háḅ kól pùgér vantò ri pai. Gu pai, pùgér bee dàḅ wári, fùm dàḅ wérdì ég di, pùgér kə líi túrdì. Fùm pum gá və aal dòrgəḅ kól pùgér pumtò ri, fùm kə kəḅni, pùgér kə kəḅni.”

Yáḅal déə zaa kóró. Yírbògèr déə yáḅlwa əní síjro vool li

(Mk 5.21-43 / Lk 8.40-56)

18Yeesu mùuḅ péné ní, tè ní yúltóo ya mólsàḅ lig díi làro, yaa gùg fəḅaro koo nən ni, dòn puro dan: “War yáḅlwa míní leero yakái yò. Ammá a yaa sìr dèg pubà nḅa fúy ri, dà síjtíri.”

19Yeesu yaa lúró, dég dùu'uro vənəḅ suka əntò.

20Yáḅal déə ver fób vəḅ iro péḅ fəḅḅ waar di, èḅ sò'óriro Yeesu piri, nàmno Yeesu làa bḅjìlè,

21sábḅəḅ dan: “Nzli nàmḅəro làa ən yò ní, ḅdàḅ sóri.”

22Yeesu fíl tè gùyuu ní, mùuro dan: “Wara, a vammə fúy. A pé dòrlè fúy mání kəḅ nḅa ri, a só zɛ.” Yáḅal fuu sóró təḅ bee ri vé.

23Yeesu là yírbògèr bee wəri ní, tè ní və yòo gàn fəə túrdì, yír yòo gári. Yaa mùuro dan:

24“Vé ví kúnḅə, warwa vòn mai, bòo fəḅḅ nəm.” Və yaa yḅjuro.

25Yír ví kún ní, Yeesu yaa dóró, gùuro yáḅlwa nḅa ri. Yáḅlwa fuu lúró.

26Muur yò yaa yámno ég péḅ.

Yəḅnáb iro zaa kóró

27Yeesu lúi lú ní, yəḅnábto iro dég dùu'uro piri, və bəə èḅḅəḅḅ voo: “A tè pəbbà gím bən yò, Dauda wowa!”

28Yeesu là wəri ní, yəḅnábto bee yaaro koo tuḅ. Yeesu kèləvəro dan: “Vé gàa ní en yò ḅdà kó gáar de?” Yəḅnabitò íiro voo: “Aḅ Yírbògèrè.”

29Yeesu yaa nàmno nór vəní dan: “En bee kó pénébà mú ya vé íi kà ní yò vɛ.”

30Nór vəní fuu kúllo, Yeesu mùu ta pénéro dan: “Muur yò yír kii pai.”

31Və gá və vígè ní, ég yò péḅ və mùu èḅḅəḅḅ muur əní.

Yíḅ yag buḅəltóo déə zaa kóró

32Yeesu ví ní, tè ní və ḅai puro yíḅ déə laḅəl kəḅnuri, mùun yag bai.

³³Yeesu nɛ laɲél bee ní, yíɲ mùutiro yagò. Yír gùur yò pém kíhəvəro, və daɲno voo: “En uur yò bé tɛ tən Izrael ég di pai.”

³⁴Farizatò ní voo: “Laɲnəl yò nɛɲnəɲ laɲél gèni.”

Yeesu tɛ yír gùurtò ní, gím kóuro

³⁵Yeesu kàa èmgəɲ wàaltəɲtò ri vəɲ wàaltò ri. Em daɲ maggəɲ muur mólɲəɲ ligtò ri, dòn yàmɡəɲ muur púur ya Vannáb gèn níi, kó sòrgəɲ ɲusáɲtò vəɲ zagəltò pém.

³⁶Yeesu tɛ yír gùurtò ní, gím kóuro. Və nɛɲ kúnno, símáɲ vəní lègdo, və kə mú tàmtò ya dín gaanàg bíi.

³⁷Yeesu yaa daɲ puro suka əntò: “Lésír yó taro aɲ ni, ammə yíbtò ya dà mól dórdi bin ní zəɲnə bai.

³⁸Vé təmmə aɲ tókòn kə tɔibà yír tonómɲáb koo aɲ ni.”

MATA 10

Tòmɲábtò ya fób vəɲ iro bee

(Mk 3.13-19 / Lk 6.12-26)

¹Yeesu ká móllo yír əntò ya fób vəɲ iro bee, vəməvəro kə və nɛmà laɲəltò vəɲ ɲusáɲtò, kə və kó sòrbà zagəltò.

²Tòmɲábtò ya fób vəɲ iro bee yò: Simoɲi, və kəɲnu Pier, və dòsén Aɲderei. Zaki Zebede wowa vəɲ dòsén Zaɲi,

³Filipu vəɲ Bartelemi, Toma vəɲ Matai, ə ní yò kótəm. Dəə Zaki Alfe wowa vəɲ Tadei,

⁴Simoɲ zelotu yírí vəɲ Zuda Iskariotui, yír ya gùɲ vír Yeesu ní.

Yeesu tònɔ yíbtò ya fób vəɲ iro bee

(Mk 6.7-13 / Lk 9.1-6)

⁵Yeesu yaa tònɔ yíbtò ya fób vəɲ iro yò, dòn dùu pəvəro muurè daɲ: “Vé dùu yír kòrtò bàanu pai, vé dó Samarinábtò wəri pai.

⁶Vé èmmə Izrael tàmvəgtò ya lee ní tuɲ.

⁷Vé dòn yəmmə bàanu ri vóo gógsan gèn ériro.

⁸Vé kó sòrbà ɲusəɲnəbtò, vé sɲjbbà yír vool li, vé tùb pubà làalnáb fúɲi, vé nɛmà laɲəltò. Vé zii en kòmve gá, vé pəbà yír kòmve.

⁹Əntò ya mú kaɲgerè, san kəərdi, seede ní pém, vé gùɲ əɲ kəvə làa ri pai.

¹⁰Vé gùɲ əɲ pùgér pai, làa iro pai, tábər pai, kəəl pai, gəm tonómtóo gá làlé ya zii lésír ní.

¹¹Vé dàɲ dóri dəə wàaltəɲ ni, dəə wàaltò ri ní, vé kəl kɲibà yír ya sáan gá vé dà fáɲri koo wəri ní. Vé kəmə koo wəri kə vé èm tálli guvə.

12Vé dóŋ wàri ní, vé danmà wàal yò fúy òní kààbà.

13Wàal bee làlé ya zìi kààb ní ní, yag kàsàŋ vén yò àà pubà kààbò. Ín mai ní, kààb véní tiitibà kə̀və̀ fúy ri vé.

14Vé làro wàaltə̀ŋ və̀ŋ wàaltò d́ə̀ə ri, və̀ àà d̀òrnə̀və̀ wàri bai, və̀ k̀iin pə̀və̀ muur bai ní, vé èm tálbà, vé b̀ə̀ər v̀irbà s̀ə̀ar ya kə̀və̀ dor díi.

15Ŋ̀d̀òngə̀ŋ pə̀və̀ yə̀ŋvə̀: Yòŋ ya fág dàn k̀òrì ní, gím ya və̀ dà t́ərì ní dàn tálì yíb ya Sodom və̀ŋ Gomor é̀g díi.

Yeesu d̀òngə̀ŋ pə̀və̀ gím ya və̀ dàn t́ərì koo yúl li ní

(Mk 13.9-13 / Lk 21.12-17)

16Vé k̀iibà, vé kə̀ mú tàm, ŋ̀t̀òŋnə̀və̀ safal tə̀ŋ ni. Vé wə̀mà mú bigò, vé b̀iubà mú k̀ə̀lə̀gò.

17Vé laabà yúl véní və̀ŋ yíri. Və̀ d̀ə̀ŋnə̀və̀ gúy à̀arì fág bàar di, və̀ d̀ə̀ŋnə̀və̀ lóri mól̀sàŋ ligtò ri.

18Və̀ d̀ə̀ŋnə̀və̀ dúri gomna nən ni və̀ŋ g̀ènə̀btò nən ni kə̀ŋ yúl li, kə̀ vé mùubà muur míní yíbtò bee nən ni, və̀ŋ yír k̀òrtò nən ni.

19Və̀ à̀avə̀ró fág bàar di ní, vé l̀òl símàar və̀ŋ mú ya vé dà múur ní, və̀ŋ en ya vé dà d̀ónnì ní pai. Vé dàn zírì en ya vé dà d̀ónnì ní tə̀ŋ bee ri vé.

20Vé dàn múuri pai, Bàa vén Fúyig dàn múuri kə̀və̀ yag di rì.

21Yír dàn gúy pəri d̀òowa kə̀ və̀ m̀ə̀abà. War túnú dàn pu k̀òrì wowa mú wə̀i və̀. Varəm dàn núnú və̀ŋ túnú zə̀bdì, d̀ə̀ŋnə̀və̀ m̀ə̀arì.

22Yír pém d̀ə̀ŋnə̀və̀ zə̀bdì kə̀ŋ yúl li. Yír ya və̀ə̀ k̀unnò entò bee pém ní dà sóri.

23Və̀ ǹə̀və̀ró wàaltə̀ŋ d́ə̀ə ri ní, vé wə̀à tálbà bòo d́ə̀ə ri. Ŋ̀danə̀ŋ pə̀və̀ yə̀ŋvə̀ kə̀ vé wə̀à k̀àa k̀unnə̀nə̀ŋ wàaltə̀ŋtò ya Izrael líi bai, Yírwa kə̀ làlero.

24Yír ya ỳàaŋ ỳòrì ní, dàn tálì yír ya ỳòrgə̀nu ní pai. Warwa ya wàrii dàn tálì yír̀bòg̀ər òní pai.

25Yír ya ỳàaŋ ỳòrì ní, ỳò làro yír ya ỳòrgə̀nu ní dəl li ní, m̀ə̀gdo. Warwa ya wàrii làro yír̀bòg̀ər òní dəl li ní m̀ə̀gdo. Və̀ k̀ánó wàaltók̀òn Belzebul gá, yíbtò ya wàrii ní kə̀ və̀ k̀ə̀və̀ sè?

Vé wə̀à dúul pai

(Lk 12.2-7)

26Vé wə̀à yír pai. En ya və̀ k̀úb ùnlè ní pém, dàn vírì, ínə̀g en gá pém və̀ dàn gáari.

27En ya ŋ̀danə̀ŋ pə̀və̀ zèg di ní, vé èm dòn v̀irbà ỳòŋ ni. En ya vé k̀i feb̀ər díi, vé èm dòg b̀ə̀ə v̀irbà lig yúl li.

28Vé wə̀à yíbtò ya gá m̀ə̀à g̀aàŋ fúy kólè, və̀ m̀ə̀à g̀aatin yír fúyig ní bai yò pai. Vé wə̀abà yír ya gá m̀ə̀à k̀ùn g̀aàŋ fúy və̀ŋ fúyig pém vee ri ní.

29Və fjin núu varém núuno dálà déə be? Vé gàabà núu varémtò yò péem Bàa vəní íiη see, və पेη ég di ze.

30Vé ní gá yúl gor vəní péem Vannáb gáar kùnlèrì.

31Vé wàà dúul pai. Vé tàllo núu varém gùurè.

li kári vəη sòhì Yeesui

(Lk 12.8-9)

32Yír dòn virdo yír gùur di daη bæ yòo yír mínə ní, mí péem ηdàη dòn vírdì Bàa mín ya gógsan ní nən ni kə ηdaη wə yòo yír mínə.

33Yír sònnó yír gùur di ní, mí péem ηdàηnu sòhì Bàa mín ya gógsan ní nən ni.

Yeesu àḡḡèi kàḡb pai, àḡḡi muur fjiḡḡi

(Lk 12.51-53, 14.26-27)

34Vé dígè vé daη yaasàη mín ya ég di yò ηḡḡi kàḡbò ní pai. Yaasàη mín yò ηḡḡèi kàḡb pai, ηḡḡi muur fjiḡḡi.

35Nyaa yébdì yíηwa vəη túnú, yáḡḡwa vəη nùnú, yáḡḡwa vəη gómḡḡal əní.

36Yír déə yíbtò ya koo wàrii dàηnu zébdì.

37Yír yággəη míi, yáḡ tálgəη nùnú, déə túnú əní ní, wə làn yír mínə pai. Yír yággəη míi, yáḡ tálgəη wowa əní, déə wowa yáḡḡwa əní ní, wə làn yír mínə pai.

38Yír gəmnè lar tágdì əní, dég dùunəη mai ní, wə làn yír mínə pai.

39Yír ya yáḡḡ yúl əní sórdì ní dàη yúl əní túyri. Yír ya yáḡḡ yúl əní túyri kəη yúl li ní dàη zíitiri.

Yeesu yírtò dàη en zíiri nən ní

(Mk 9.41 / Lk 10.16)

40Yír gùy nəηəvəró ní, gùy nəηgəη míi. Yír gùy nəηənnó ní, gùy nəηgəη yír ya tòη ní.

41Yír gàaro yír yò yòo tòmrag, gùy nəηgənu ze ní, wə dà zíiri en ya tòmrag dàη zíir ní. Yír gàaro yír yò símḡḡar dúurtóo, gùy nəηgənu ze ní, wə dà zíiri en ya yír símḡḡar dúurtóo dà zíiri ní.

42Yír gàaro yír yò yòo suka mínə, mú ya tàar ní péem, wə péuro mom káḡar sóorwa ri ní, wə dàη zíitiri nən ni, ηdaη pévəró yéηve.

MATA 11

Yeesu íiη pu Zaηi

(Lk 7.18-35)

1Yeesu dòn dùu kùn pu yír əntò ya fób vəη iro bee muur ní, líuro líu, èm daη magdo Vannáb muur kəvə wàaltəηtò ri.

2Zaη yòo pursina ri, kiiro Kiristu tonómi, yaa tòiuro suka əntò və yaa kèlbà Kiristui:

- ³“Mai a kə̀ nì yír ya dà̀n yáar ní bee yá, bé laati yír d́əə rɛ?”
- ⁴Yeesu íi ṕə̀vəro daɲ: “V́é èm dòn pubà Zaɲ en ya vé k̀ì ní, və̀j vé t̀è ní.
- ⁵Yáaɲáb t̀ə̀n nórè, g̀urnábtò èmgə̀j dorè, làalnáb f̀yú túɲnì, tógkìɲnáb k̀ìɲ tógò, yír s̀j̀jtìɲ vool li, g̀ímnáb k̀ìiro muur p̀úurì.
- ⁶Yír ya gá taa pɛn kə̀ɲ yúl li bíi, s̀ímáɲar ə́ní p̀ùubà.”
- ⁷Yíbtò bee èmti ní, Yeesu mùu puro yír g̀uurtò yò Zaɲ muurè daɲ: “V́é èm t̀élé né g̀ə̀l líi? V́é t̀élé d̀j̀j ya pɛl nàmɡə̀ɲ ní rɛ?”
- ⁸Mə́ vé èm t̀élé né? Yír ya p̀àargə̀ɲ làa dúur ní r̀è? Yíbtò ya p̀àargə̀ɲ làa dúurə̀mtò ní gá, və̀ kə̀ɲ g̀ènə̀btò wàri.
- ⁹Mə́ vé èm t̀élé né? T̀òmɲag rɛ? Aa, ɲdaɲ p̀ə̀və́ró, t̀allo t̀òmɲag.
- ¹⁰Yír bee dɛ̀bter d̀òngə̀ɲ muur ə́ní daɲ: A t̀ə̀bà ɲt̀ò b̀àbdo t̀òmt̀oo míni kə̀ èm k̀ó nə̀ɲ laa p̀úbà b̀àanu kaa ńén ni.
- ¹¹ɲdaɲə̀ɲ p̀ə̀v́é ýɛɲvɛ: Yíbtò ya və̀ lè ní kə̀və̀ tə̀ɲ ni ṕém, yír ya k̀àɲ t̀al Zaɲ P̀ógd̀it̀oo ní pai. Ammá yír ya t̀aar t̀al g̀ógsan g̀èn ní k̀àɲ t̀allo Zaɲi.
- ¹²G̀ỳu Zaɲ P̀ógd̀it̀oo sóo ri háa yakai, və̀ ỳò ẁà̀nì g̀ógsan g̀èn və̀ɲ g̀ònè. Yíbtò ya g̀òɲ ní bee f̀ỳ k̀àɲ nì.
- ¹³T̀òmɲag g̀uurtò yò və̀ɲ Moizə̀ d̀òoká dɛ̀bter ṕém mùuro Vannáb g̀èn muurè háa làrì Zaɲ sóo ri.
- ¹⁴V́é dà ṕə̀ɲ íi k̀ári ní, Zaɲ wə̀i kə̀̀ nì Elia ya dà̀n yáar ní bee.
- ¹⁵Yír ya dí tóg ní, k̀ìibà.
- ¹⁶Yíbtò ya yakai yò gá kə̀ ɲm̀ag g̀ènə̀ɲ yívə̀i rɛ? Və̀ ỳò mú varə̀mtò ya s̀ìɲ lumu ri ní, və̀ b̀ə̀ə p̀íngə̀nə̀ɲ yagò voo:
- ¹⁷Bé f̀ə̀ə p̀ə̀və́ró ganè, vé ɲáɲ mai, bé m̀ìnnno g̀ím vé̀rè, vé dàarnè b̀àa bai.
- ¹⁸V́é t̀ə̀bà, Zaɲ yaa ní, lén mai, zòn mai, vé daɲ laɲəl k̀óɲnuri.
- ¹⁹Yírwa yaa ní, lə̀ɲnì, zòɲnì, vé daɲ: V́é t̀ə̀bà yír gb̀ùɲt̀oo, zofumt̀oo. S̀òə ə́ní k̀ótàmtò və̀ɲ vee yír̀tò. Vannáb en gaasə̀ɲ ə́ní yír t̀ə̀ro tonóm ə́ní ní, dà̀n g̀áarì ỳò ýɛɲvɛ.”

Yeesu mùuɲ pu ẁaaltə̀ɲtò ya Galile éɡ díi

(Lk 10.13-15)

- ²⁰Ẁaaltə̀ɲtò ya Galile éɡ díi Yeesu ba k̀ó t̀al dùg en k̀ìɲə̀ntò ə́ní lu. Və̀ g̀aa s̀ímáɲar və̀ní filli bai ní, Yeesu lú ṕə̀vəro múurì daɲ:
- ²¹“Korazin g̀ím m̀ána! Besaida g̀ím m̀ána! En k̀ìɲə̀ntò ya k̀ó t̀al kə̀v́é tuɲ ní ba k̀ó t̀al Tir éɡ di və̀ɲ Sidon éɡ di ní, yakai égnábtò bee ba və̀ p̀àarl̀ero g̀ím làai, və̀ p̀ùgl̀ero úm, yír kə̀ g̀àabà və̀ fillo s̀ímáɲar və̀ní.

²²Yõh ya fág dàn kórì ní, gím v́ní dàn v́ tállì Tir v́h Sidon ni, ñdañ ṕv́ŕo.

²³Mai, Kapernaum, a sábgèh a dan bè dà lú dógdì góg-san ni re? Sam, a dàn dó sírì wee ya vooltò kèh ní ri. A gàabà en kìnèntò ya kó tál kaa tun ní, ba kóró Sodom ég di ní, yakai ég bee ba kèh-ñh tí vé.

²⁴Yõh ya fág dàn lú-ri ní, gím mánì dàn tállì Sodom ní, ñdañ ṕv́ŕo.”

Vé yaabà kèh tun, ñdávé túgdì

(Lk 10.21-22)

²⁵Sóo bee Yeesu mùuro dan: “Ñlùbúró Bàa Gènbògèr ya díh góg-san v́h ég ní, gàm en ya a mag v́r pu yír kòm-vétò ní, a ñnèno yíbtò ya kii gàa muur ní, v́h yír wéhsàh-ñábtò.

²⁶Guve Bàa, a kóh mú ya pùu pù ní.

²⁷Bàa mínì pé dór kùnènnó en pé-m. Yír ya gàa Wowá ní pai, Túnú dé-è. Yír ya gàa Túnú ní pai, Wowá dé-è, v́h yír ya yá-è pu fúu vírdì ní.

²⁸Yíbtò ya kèr-èm lùbgè-è ní, vé yaabà kèh tun, ñdávé túgdì.

²⁹Ñyò yír ká-àbdì, yír sí-má-àr bù-urtóo. Vé gè-m kà-bà kè-èl ya ñg-è-mgè-èh en ní, vé yaa kii-bà muur mínì kè vé tùg yúl v́ní zè.

³⁰Kè-èl ya ñg-è-mgè-èh en ní, t-à-ann-èh g-è-mnì pai. Kè-è-m mínì lùbn-è pai.

MATA 12

Yeesu suka èntò wòor sùuro nen yúltò

(Mk 2.23-28 / Lk 6.1-5)

¹Yõh bee doo túgdì Yeesu è-m tál-gèh nen a-ntò ri. Suka èntò gol wòoro, v́ wòor sùu túrdo nen yúltò.

²Farizatò t-è en yò ní, v́ mùu puro Yeesu voo: “A t-è-bà suka mán-tò kó t-ùr-gèh en ya g-ì-ìh kórì doo túgdì ri ní.”

³Yeesu íi p-è-v-èro dan: “Vé za-ñ-gín t-èn en ya Dauda kó ní bé? Dauda v́h b-òob èntò gol w-òov-è ní,

⁴v́ yaa è-m d-ò-r-ó Vannáb lig di, v́ è-m l-ér-ó bu-r-èd ya v́ sìr-l-é Vannáb n-èn ní. Bu-r-èd bee dù-gn-ábtò l-é-ñ nì v-è, Dauda v́h b-òob èntò bee pé-m ba v́ dàn l-ér pai.

⁵Vé za-ñ-gín t-èn d-òok-á d-èb-ter di bé? Yõh ya doo túgdì r-ii dù-gn-ábtò d-ò-r-ó en g-é-ñ-nì Vannáb lig di ní, v́ è-m líl-g-èh doo túgdì, muur k-è-ñ ti pai.

⁶Vé gàabà en ya k-à-ñ t-àl Vannáb lig ní y-ò-l-ó, ñdañ p-è-v-è-r-ó.

⁷Ba vé kii gàaro en ya v́ dan: Yír sí-má-àr bù-ù-b-à, ñy-á-àh w-è-i, ñg-àa sadaka muur pai yò ní, ba vé dàn yíbtò yò f-á-g-dì pai, en ya v́ kó líl ní pai.

⁸Yírwa k-è nì doo túgdì t-ò-k-ò-n-è.”

Yíh ya ñ-à-à v-ò-l-é ní

(Mk 3.1-6 / Lk 6.6-11)

⁹Yeesu lúi ní, èmno kəvə mólsàŋ lig di.

¹⁰Yíŋ déə ba yòo ti, n̄a n̄a vòléri. Və yaa kèllo Yeesu voo: “Yír kó sórdì doo túgdì ri gá ḡj̄n me?” Və yáaŋ pu muur áari.

¹¹Yeesu mùu pəvəro daŋ: “Kəvə təŋ ni ló yír déə ba díŋ tàm əní déəvə, yóŋ ya doo túgdì rii tàm bee pə dó puro dəl li gá, dàn ém gəm vírdì bə?”

¹²Yír tálnè tàm me? En dúur gá ḡj̄n kórì doo túgdì ri pai.”

¹³Yaa daŋ puro yíŋ bee: “A yòbbà n̄a mání.” Yaa yòb ní, n̄a əní vətiro mú bòo déə və.

¹⁴Farizatò və ví ní, və èm kiinno mú ya və dà kórì gá, kə və lùr Yeesu ní.

Yeesu yòo yír ya tòŋ pu Vannáb ní

¹⁵Yeesu kii muur yò ní, lú yágo wee bee. Yír gùur dég dùu'uro, kó sòr tũrdo w̄sáŋnábto gá pém.

¹⁶Mùu ta pəvəro daŋ və fùubə pai.

¹⁷En ya tòmyag Esai bal dònle ní kə kó tál zə, bal daŋ:

¹⁸Tonómtóo mín ya ŋt̄il vir ní yòo ai, ŋyáa dùggənurì, símáar míní pém yòo koo f̄ȳu ri. N̄dàŋ díri F̄ȳuig míní koo f̄ȳu ri, kə dòn báb laa pu yír fág muur míní.

¹⁹Yír vəŋ dàn gámni pai, dàn yag bəəri pai. Və dàn kíri muur əní bəe ri wàaltəŋ ni pai.

²⁰Dàn gárdì d̄j̄ kəələŋ pai. Dàn níŋ k̄ābdì pitirla ya ùunəŋ zàm tí vé ní pai. Dàn t̄o dúgdì mú wəi háa muur yəŋ kə kà yúlè.

²¹Nìmsàbtò gá pém dàn díri símáar koo f̄ȳu ri.

Yeesu vəŋ Belzebuli

(Mk 3.20-30 / Lk 11.14-23)

²²Və àaì puro Yeesu yíŋ déə, laŋəl kóŋnurì, tən nór bai, mùun yag bai. Yeesu yaa kó sòruro, yíŋ mùutiro yagò, təro nórè.

²³En yò k̄iŋno yír gùurtò yò, və mùuro voo: “Yíŋ yò Dauda wowa pai?”

²⁴Farizatò kii ní voo: “Yíŋ yò n̄əŋnəŋ laŋəl Belzebuli, laŋəl gèni.”

²⁵Yeesu gàaro sábsàŋ vəní, mùu pəvəro daŋ: “Eg ya yír əntò sòŋ gòŋ kəvə təŋ ní dàn yámni. Wàaltəŋ, wàalè, yír ya tíi sòŋ gòŋ kəvə dor di ní, wàaltəŋ vəŋ wàal bee kə sò'órնə pai.

²⁶Sedani n̄əno Sedani ní, kəno wə gòtiŋ yúl əní. Gèn əní kə kə sò'ór sɛ?

²⁷Vé daŋ mí ní n̄əŋnəŋ laŋəl Belzebuli gá, yír vəntò ní n̄əŋnəŋ né? Və bee və dàvə fág mínni rì və.

²⁸Mí gá laŋəl yò ŋəŋnəŋ Vannáb F̄ȳuigò, vé gàabà Vannáb gèn là zìivəró.

29Yír dóró yíη v̄an lig di, wə ḡȳu ta b̄īn yíη v̄an yò bai gá, koo p̄á en dúurəmtò əní s̄e? Wə ḡȳu ta b̄īuro see ní, wə dà s̄úm kúnnì entò əní pém.

30Yír ya k̄ən k̄əη tól li b̄í, zəbḡəñənnì. Yír ya mòl zaan p̄əη mai ní, ȳəmḡəñənnì.

31Wəi kó rì ηdaηḡəη p̄əvə z̄e, yír kó en dumpánè, dúul enè pém, muur bee dàη pu k̄áη tállì. Amm̄á yír dúullo Vannáb F̄úyigò gá, muur bee dàη pu k̄áη pai.

32Yír mùuro muur dumpán Yírwa yúl li pém, muur bee dàη pu k̄áη tállì. Yír mùuro muur dumpán Vannáb F̄úyig yúl li gá, muur bee dàη pu k̄áη tállì pai, ȳáη v̄əη yúwál li pém.

Lar v̄əη ȳəñ əní

(Lk 6.43-45)

33Lar dúur ȳəñ əní pém duunì, lar dumpán ȳəñ əní pém dumpánè. Lar yan̄a pém v̄ə t̄ə ḡàanənu ȳəñ əní.

34Vé bee vé duun mai gá, kə vé mùu muur dúur s̄e? Fòofoo varəmtò! Vé ḡàabà en ya s̄ím̄áη s̄əbḡəη ní, yag daηḡəη wəi.

35Yír dúur dàη v̄írdì en dúur koo p̄ùḡér dúur di, yír dumpán dàη v̄írdì en dumpán koo p̄ùḡér dumpán ni.

36Ȳəη ya f̄ág dàη kórì ní, muur ógtò ya yír ba mùu ní pém, wə dà ḡáar kúntírì.

37Muur mánì wəi dàηnú f̄ág sórdì ri v̄e, muur mánì wəi dàηnú f̄ág mínnì ri v̄e.”

Zona kóró en ya yír t̄ə ḡàanəη en ti ní

(Mk 8.11-12 / Lk 11.29-32)

38Maləmtò déə v̄ənəη f̄àrizatò déə v̄ə yaa k̄ello Yeesui: “Yírbòḡèrè, a kó p̄əbbà en k̄iηən déə kə bé ḡàabà Vannáb t̄òú rì.”

39Yeesu íi p̄əv̄əro daη: “Yíbtò ya yakai v̄ə líiró, v̄ə k̄īn muur pai. Və b̄àη kə ηkó p̄əv̄əbà en k̄iηənè, v̄ə dà p̄əv̄ə kótírì bòo déə pai, tòm̄yag Zona kó ní yò kùro wəiv̄e.

40Vé ḡàabà: Mú ya Zona f̄áη dúr nán déə bál li ȳəη doo t̄áηro v̄in doo t̄áηro yò, Yirwa pém dàη dó f̄áηrì ég di ȳəη doo t̄áηro, v̄in t̄áηro.

41Ȳəη ya f̄ág dàη kór ní, yíbtò ya Niniva w̄àaltəη ní dàη dírì yíbtò ya yakai yò yúl li, dàηnəv̄ə f̄ág mínnì. Gàm Ninivanár ní v̄ə k̄ī Zona mùu p̄əv̄ə Vannáb muur ní, v̄ə fillo k̄əsàη v̄əní. Vé ḡàabà: Yír ya t̄àl Zona ní yòo ló.

42Ȳəη ya f̄ág dàη kór ní, gèn ȳáη ya tól paa lúi dàη dírì yíbtò ya yakai yúl li, dàηnəv̄ə f̄ág mínnì. Gàm ə ní lúi wee ya kús̄áη t̄əb ní ri, yaa k̄írì Sulemanu en gaasàη. Vé ḡàabà, yír ya t̄àl Sulemanu ní yòo ló.

Mú ya laηél tii yaat̄iη yír f̄úy ri ní

(Lk 11.24-26)

43Ȳəη ya laηél víró yír f̄úy ri ní, laηél bee èm k̄àη b̄àar ógtò ri, w̄əη wee ya kə t̄úg ní. Z̄īn mai ní,

⁴⁴kə daŋ: “Nɔ̀dà ém tíitírì lig mín ya ɛ́lú yáglé ní ri.” Em tiitiro, èm zìi lig bee kòmve, və nə̄aŋ kùnlèrì, və kó nèŋ kùnlèrì ní,

⁴⁵kə èm kài bòobtò ya líi tàl wəi ní dɛ́msara, kə vəŋ yaa fə̀aŋəŋ ti. Kə nì piríi yír bee kəsàŋ ə́ní dà líi tálli bòo ya nən níi. Yír dumpántò ya yakai pém dàŋ pə́və kə̀nì guve.”

Yeesu nùnú vəŋ Yeesu dòovəi

(Mk 3.31-35 / Lk 8.19-21)

⁴⁶Təŋ ya Yeesu mùuŋ pu yír gùurtò ní, nùnú vəŋ dòovə làro. Və yaa diiro gón ni, və yáaŋ pu en dáŋnì.

⁴⁷Yír déə dòn puro daŋ: “Nə̀aŋ vəŋ dàmvə diiŋ táŋ ni, və yáaŋ pú en dáŋnì.”

⁴⁸Yeesu íi puro yír ya dòn pu ní bee daŋ: “Nə̀a míní vəŋ dòn mínvə gá yíwə?”

⁴⁹Yeesu yaa magdo suka ə́ntò daŋ: “Nə̀a míní vəŋ dàavə yòo ai.

⁵⁰Yír kóró en ya Bàa mín ya gógsan níi yáa ní ní, wə kə nì dòn mína, dàamáaŋ mína, nə̀a mína.”

MATA 13

Uurtóo muur màgèrè

(Mk 4.1-9 / Lk 8.4-8)

¹Sóo bee Yeesu víró wàri, èm síró mom yag di.

²Yír gùur yaa móllò koo tuŋ. Tàl ní, yaa dóró kèr di, síró, yír gùurtò diiŋ gén ni.

³Mùu tùr pə́vəro muur màgèrtò daŋ: “Uurtóo déə víró uur ém úurì.

⁴Sóo ya ùuŋ ní, uurtò déə pəro bàanu ri, núutò yaa lé kùnno.

⁵Dəətò pəro vèal bàar di, wee ya sàaŋ zəŋnə bíi ri. Və fuu j̄jro, gàm ég múgnə pə́və pai.

⁶Nígə̀r vənì kàŋnə bai yò, yóŋ f̄j̄j ní, və yaa ór vò kùnno.

⁷Dəətò pə dóró sàaŋ təŋ ni, sàaŋ zòo túr ní, sàaŋ yaa pè màaṅvəro.

⁸Dəətò pəro ég dúur di, və yaa virdo yə̀nè, déə v̄ir yə̀n ùnì, bòo déə fób fób nónndéə, bòo déə ní fób fób təaŋo.

⁹Yír ya dí tóg ní k̄iibà.”

En ya kó gá Yeesu mùuŋ muur màgèr di ní

(Mk 4.10-12 / Lk 8.9-10)

¹⁰Yeesu suka ə́ntò yaa kèluro voo: “En kó rə̀ a mùuŋ pu yíbtò muur màgèr di ní?”

¹¹Yeesu íi pə́vəro daŋ: “Vé ní, vé zìi gàaro en ínègtò ya gógsan gèn níi. Və ní və z̄iin mai.

12Vé gàabà yír díñnì, vè dàñnu pé dégtírì kə zəñ purì. Yír ya dín mai ní, enwa ya ba díñ ní bee péém vè dàñ káři.

13Yíbtò yò vè tənñì, vè tè gùñ mai. Vè lággəñ tógò, vè kìn mai, vè kìi gàan mai. N̄mùuñ pəvə muur màgər di zε.

14Kə nì Esai tòmyag ən balé kó wádo, bal dañ: Vé dà kíri vəñ tógò, vé dà kii gáar pai. Vé dà təri vəñ nórè, vé dà tɛ gáar pai.

15Yíbtò yò símáar vəní vəno, vè ùlè tóg vəní, vè bərlè nór vəní. Nór vəní kə tɛ pai, tóg vəní kə kii pai. Sí máar vəní kə gùu pai, kə vè dà fillì sí máar vəní, kə ñdàvə sórdì.

16Vé ní sí máar vəní pùubà, nór vəní tən enè, tóg vəní kii enè.

17Ñdañgəñ pəvə yəñvɛ: Tòm yagnáb gùurè, vəñ yír dúurəmtò gùurè vè yáaró təri en ya vè tən ní, vè tən mai. Vè yáaró kíri en ya vè kii ní, vè kìn mai.

Yeesu dòn filgəñ uurtóo muur bee

(Mk 4.13-20 / Lk 8.11-15)

18Muur ya ñmùu màg uurtóo ní yò, vé kii bə en ya tíi.

19Yír kiiro Vannáb gèn muurè, wə kii gàan mai ní, yír dumpán yaa kà virlè puro en ya ba vè gaal koo sí máar di bee, kəno mú uur ya pɛ bàanu yag di ní.

20Yír dəə kə mú uur ya pɛ vèal bàar di ní. Kiiro Vannáb muurè ní, íi kàñ vəñ sí máar púuri,

21ammá dín ní gər bai, diigè vò'órvé. Yəñ ya en təənəno, vè úr puro gím Vannáb muur əni ní, dàñ fuu yágdì.

22Yír dəə ní kə mú uur ya pɛ dó sàar təñ ni ní. Kiiro Vannáb muurè ní, sábsəntò ya kúsàar díi vəñ zaudì sóoləm dàñ pé máari Vannáb muur kə ləen yəñ mai.

23Yír dəə kə mú uurtò ya pɛ ég dúur di ní. Kiiro Vannáb muurè ní, kii gəanì, virlgəñ yəñè, dəə yəñ ùnì, bòo dəə yəñ fób fób nóndəə, dəə ní yəñ fób fób təaro."

Ùur dumpán muurè

24Yeesu mùuti pəvəro muur màgər dəə dañ: "Gógsan gèn kə mú muur dəə voo: Yíñ dəə bal èm gaallé nen yəñ dúur koo añ ní.

25Vìn ni yír fəə kún nəm ní, yíñ bee fan əní èm gaal dòrdo ùur dumpán nentò təñ ni, lú ní èmtiro.

26Nen ñ zòo ní, ùur dumpántò péém ñ túrdo.

27Yíbtò ya təñ pu wəal tókòn ní, vè yaa dòn puro voo: Yírbògərè, a kà dùg nen yəñ dúuri, a gaallé kaa añ ni wəi pai? Ùur dumpán yò ní ví'i mɛ?

28Íi pəvəro dañ: Fan míní kó en bee rì. Tonóm náb əntò bee kèluro voo: Bə èm lù virlbà ùur dumpán bee rɛ?

29Mùu pìnti pévèro dan: Vé yágbà. Və lùro ní, nen dàṅ lú vírì bəri.

30Vé díbà nen vəṅ zòonəmà. Yóṅ ya kə və dàṅ pəṅ nen tònì ní, ṅdàṅ pu yíbtò bee dáṅnì: Və vîr bìibà úṅr dumpán bee, və tabà taltò kə və sèrì. Píríi kə və dòr pəṅ nen ní bin ní.”

Sèu yén muur màgèrè

(Mk 4.30-32 / Lk 13.18-19)

31Yeesu mùuti pévèro muur màgèr dèə dan: “Gógsan gèn kə mú sèu yén ya yír gaal dòrlé koo aṅ ní.

32Yén əní tàar tàl kùṅgəṅ bòob pém. Ammá ḷḷiro ní, kàṅ tàl kùṅgəṅ daa waartò pém. Yaa káltiṅ larè, núu varəmtò kə yaa púggəṅ zùḡ vəní koo sér di.”

Súur muur màgèrè

(Lk 13.20-21)

33Yeesu mùuti pévèro muur màgèr dèə sáṅ dan: “Gógsan gèn kə mú súurè, yáḷ kèrdo dàṅ kágəṅ dèə, yàḡdo. Yaa wèr dòrdo súur ti ní, dàṅ bee pém dàṅ úrdì.”

En ya kó gá Yeesu mùuṅ muur màgèr di ní

(Mk 4.33-34)

34Entò yò pém Yeesu dònḡəṅ pu yír gùurtò yò muur màgèr di, muur màgèr píi, dònṅə pai.

35En ya tòmyag dan ní, kə kó wár ze, bal dan: Ṅdàṅ pévə múurì muur màgèr di. Ṅdan pévə dón vírdì en ínəḡtò ya kúsàṅr bìi ní, kə laa dùḡ ze ní.”

Yeesu dòn dḷḷirgəṅ úṅr dumpán muur màgèr bee

36Yeesu yáḡléro yír gùur bee, èṅno wəri. Suka əntò yaa kèluro voo: “A dòn dḷḷir pəbəbà úṅr dumpán muur màgèr bee muur yén ya tíi.”

37Yeesu íi pévèro dan: “Yírwa kə nì yír ya gaal nen ní.

38Kúsàṅr kə nì aṅ, yíbtò ya kəṅ Vannáb gèn níi kə nì nen yénè. Úṅr dumpán kə nì yír dumpánábò.

39Sedani kə nì fan ya gaalgəṅ úṅr dumpán ní. Yóṅ ya kúsàṅr dàṅ kúr ní, və dà nen bee tònì. Malekiatò kə nì yíbtò ya tònṅ nen ní.

40Mú ya və sùṅ sèṅ úṅr dumpán vee ri yò, yóṅ ya kúsàṅr dàṅ kúrì ní pém dàṅ kəṅnì guve.

41Yírwa dàṅni tóirì malekiatò əní yaani nə vírdì yír dumpántò koo gèn ni, vəṅ ya və sòol lílḡəṅ bòob ní yò,

42kə və mìn dòrəvə vee yèḡ di. Yíbtò bee kə və kùggəṅà lúvè, kə və tùṅnà núul lúvè.

43Yír dúurəmtò ní kə və kəərgəṅà Túnú vəní gèn ni mú yóṅ. Yír ya dí tóg ní kùibà!

Zaudi ya və inlé aṅ ni ní

44Gógsan gèn kə mú zaudì ya və ìnlé aη ni ní. Yír déə yaa tè zìiro ní, ìn nèηtirì. Pùu ta pu ní, èm fìj tál kùn entò ya koo n̄a ríi péem, kə yaa fìj vèə aη bee.

Bijl yén muurè

45Gógsan gèn sán kə mú fìjnáb ya díη bijl yén fìj ní.

46Èm zìiro bijl yén déə fìj əní v̄ano ní, dàη ém fìj tál kún̄nì entò ya koo n̄a ríi péem, kə yaa fìj bijl yén bee.

Gáη muurè

47Gógsan gèn sán kə mú gáη ya və díη mom ni ní. Dúr yan̄a péem dóη ti.

48Iiro ní, və gè̄m v̄irgəη gən ni, və sí sùm dòrgəη dúrtò ya duu ní kágè̄m ni. Bòobtò ya duun míi və m̄ingə̄nì.

49Yóη ya kús̄ār kùro péem dàη k̄ə̄nì guv̄e. Malekiatò dàη yaa yébdì yír dumpántò góη, yír dúurèmtó góη.

50Yír dumpántò ní və dàη mín dórdì vee ri, kə və kùggə̄nà lúv̄é, kə və t̄ūȳnà núul lúv̄é.”

Zaudi pum vəη vani.

51Yeesu kè̄lv̄ero daη: “Vé k̄i ḡa kùn̄lèrì pi?” Və íiro voo: “Āa.”

52Yeesu d̄ontiro daη: “Maləm ya ká̄llo gógsan gèn yíri ní kə mú w̄aaltók̄òn ya v̄irgəη en pumtò vəη en vantò koo bin ni ní.”

Nazaratunáb íin Yeesu muur pai

(Mk 6.1-6 / Lk 4.16-30)

53Yeesu mùu kùn muur màgè̄rtò yò ní, lúró,

54è̄mno koo bəl li. Là ní, èm daη maggəη muur mólsàη liḡtò ri. Yíbtò ya k̄i ní péem k̄iη tav̄ero, və kè̄lgəη voo: “Yíη yò ḡa en yò mé? Kó t̄urgəη en k̄iηè̄ntò yò se?”

55Túnú ə́nì yír ya p̄ergəη lar ní pai? Nùnú ə́nì Marii pai? D̄òovartò ə́nì Zakii, Zosebi, Simōηi vəη Zudai pai?

56D̄òom̄āltò ə́nì b̄ə̄η k̄ə̄η̄ə̄η ló pai? Ə́ ní ḡa z̄i en yò mé?”

57Entò ai ḡərgə̄nə̄və íi k̄àrì Yeesui. Yeesu d̄òn p̄ə̄v̄ero daη: “Bàar péem və t̄ə̄η t̄òmyag ìiη p̄ə̄v̄ə nórè, am̄m̄á koo bəl li vəη koo w̄àri ḡa ìin p̄ə̄v̄ə nór pai.”

58Yeesu tè və íi k̄àn muur ə́nì bai yò, kógè en k̄iηè̄ntò s̄é̄nv̄é k̄ə̄və t̄ə̄η ni.

MATA 14

Zaη Pógdítóo voolè

(Mk 6.14-29 / Lk 3.19-20, 9.7-9)

1Sóo bee gèn Erudu ya Galile ég díi k̄i Yeesu níil mùu ní,

- ²dòn puro yír əntò daŋ: “Yíŋ yò Zaŋ Pógditóo bee wəi, síjtii voól li, kó turgəŋ ɛn kíŋəntò yò zɛ.”
- ³Erudu ba gùu dòrlè Zaŋ pursina ri, tau vəŋ san bjjlè Erudia yúl li. Erudia bee yòo dòowál Filipu kaɣlè.
- ⁴Zaŋ mùulè pu Erudu daŋ: “A dàn Erudia kári kaɣl mánə pai.”
- ⁵Erudu ba yáauro máaari, yaa wəauro yír gùurtò ya díŋ Zaŋ tòmyag yò.
- ⁶Yóŋ ya Erudu vɛr ən ya və lèu ti ní là ní, Erudia wowa yáaɣlwa yaa nəauro vɛr yíbtò ya Erudu kái ní nən ni. Yaa pùu puro Erudu bee.
- ⁷Ség puro ɛnè daŋ wə dòn pəbəbà ɛn ya wə yáa ní pém, bə dàu pəri.
- ⁸Nùnú vəŋ kiinno, yáaɣlwa dònno daŋ: “A dòri pəmmə Zaŋ Pógditóo yúl tjj ri.”
- ⁹Gèn símáar yaa vjiró. Ammá ba séglèro ɛnè, ség kóuro vəŋ yíbtò ya kái ní yò bəri.
- ¹⁰Yaa dònno daŋ və ɛm dù kài pubà Zaŋ yúl pursina ri.
- ¹¹Və gèm àai puro yáaɣlwa Zaŋ yúl tjj ri, yaa àa puro nùnú.
- ¹²Zaŋ suka əntò və yaa kàro voól bee, və ɛm làero. Piríi və ɛm daŋ puro Yeesui.

Yír uziner núuno léro Yeesu naa ri

(Mk 6.30-44 / Lk 9.10-17 / Zaŋ 6.1-14)

- ¹³Yeesu kii muur yò ní, ɛm lúro, kàro kərə, ɛm sò'ór víro wee igál li dáəvɛ. Yír kii tūr ní, wàaltəŋ yanə pém və ví'iro, və dэг dùuro Yeesu vəŋ dorè.
- ¹⁴Yeesu ví'i kər di ní, yaa təro yír gùurtò yò, gím kóuro, kó sòr pəvəro ɣsəŋnəbto vəní.
- ¹⁵Osəŋ mág ní, suka əntò yaa dòn puro voo: “Bəŋ kəŋnəŋ gəəl li, yóŋ dóléro, a dòn pubà yíbtò yò və ɛm fjj lébà lésír wàaltò dəə ri.”
- ¹⁶Yeesu dòn pəvəro daŋ: “Yíbtò yò dàn ɛmnì bai, vé bee vé pəvəbà ɛn léri.”
- ¹⁷Və pinti puro Yeesu voo: “Bé díŋ kùur sər núunové vəŋ dúr iro.” Yeesu dònno daŋ:
- ¹⁸“Və àaibà dúr vəŋ kùur bee lo.”
- ¹⁹Yaa kàro kùur sər ya núuno vəŋ dúr ya iro yò, dòn puro yíbtò yò və síbà úur di. Piríi lùrdo nór góg di, fù puro Vannáb naa, yaa gè yəbdo kùur bee, péro suka əntò və yəauro yíri.
- ²⁰Yír gùurtò yò pém və lé iiro. Və sùm libdo lésír pərəŋ kágəŋ fób vəŋ iro.
- ²¹Yíbtò ya lé ní, kóro uziner núuno, kaɣl dón mai, varém dón mai.

Yeesu dòg ɛmgəŋ mom kéer di

(Mk 6.45-52 / Zaŋ 6.15-21)

- 22**Yeesu fuu bàgdo suka ɛntò vɛ dóbà kɛr di kɛ vɛ yɔɔ bá laaubà belà nɔɔ wíilú, ɛ ní kɛ yàmlé yír gùur see.
- 23**Yàm kùn yír ní, yaa èm dògdo gurwa déə ri Vannáb tɛmnì déəvɛ. Osáj màgdo kɛɲ déəvɛ ɛnɔ.
- 24**Kɛr gá dóléro mom tɛɲ ni, bàar zòoléro. Pɛl yaa fíli ní, mom dóró kɛr lóri.
- 25**Góg màg díjri ní, Yeesu làro kɛvɛ tɛɲ, dòg èmgɛni mom kɛər di.
- 26**Suka ɛntò tɛu èmgɛni mom kɛər di ní, vɛ daɲno voo: “Yò ɛn yàɔyàɔ!” Dúul kónvɛro vɛ bèə tũrdo yagò.
- 27**Yeesu fuu mùu pɛvɛro daɲ: “Vó vammà fúyì, míi, dúul kónvɛ pai!”
- 28**Pier yaa mùuro daɲ: “Yírbògɛrè, mai yéɲvɛ ní, a mùuibà ɲzìi èmnàbà kaa tɛɲ mom kɛər di.”
- 29**Yeesu dòn puro daɲ: “A yaabà!” Pier víró kɛr di, dòg èmno mom kɛər di Yeesu tɛɲ.
- 30**Pɛl dù ní, dúul kóuro, màgdo í dó sírì mom ni, yaa bèəro daɲ: “Yírbògɛrè, a yaa póm̃mà!”
- 31**Yeesu fuu ɔ̀ɔro nɔɔ gùɔuro, mùu puro daɲ: “Mai, a pɛ dɔr kùnnè fúy kɛɲ nɔɔ ri pai, ɛn kó rɛ símɔ̀ɔar mánì yɛbgɛɲ iro ní?”
- 32**Yeesu vɛɲ dó kɛr di ní, pɛl yaa kàɔbdo.
- 33**Yíbtò ya kɛr di bee vɛ gùg fɔ̀ɔro Yeesu nɛn ni, vɛ dònno voo: “A Vannáb Wowa yéɲvɛ.”

Yeesu kó sòrdo ɔ̀ɔsáɲnàbtò Genezaratu ég di

(Mk 6.53-56)

- 34**Vɛ yɔɔ víro mom, vɛ làro Genezaratu ég di.
- 35**Yíbtò ya Genezaratu ég díi tɛ gaa Yeesu ní, vɛ kùu yàm kùnno níil ɛní ég pém, vɛ ɔ̀ɔ tũri puro ɔ̀ɔsáɲnàbtò.
- 36**Vɛ yaa tɛmno Yeesu voo wɛ yágbà ɔ̀ɔsáɲnàbtò yò zìi nàmgbà làa bɲil ɛní. Yíbtò ya zìi nàm gá vɛ zaa kó kùnno pém.

MATA 15

En ya yírbògɛn daɲ yáglé ní

(Mk 7.1-13)

- 1**Farizatò vɛɲ malɛmtò ya Zeruzalem ní vɛ yaa kèllo Yeesu voo:
- 2**“En kó rɛ yír mántò vɛ kó dùun ɛn ya yírbògɛn bal kóɲ ní bíi? Vɛ sògnè nɔɔ bai, vɛ léɲ kùɔ̀rè.”
- 3**Yeesu íi pɛvɛro daɲ: “Mə vɛ ní ɛn kó rɛ vɛ yággɛɲ ɛn ya Vannáb daɲ ní, vɛ kó dùuɲ ɛn ya yírbògɛn daɲ yáglé ní ní?”

⁴Vannáb daŋ: A lùb vùrbà bàa mání vəŋ nəŋ mání. Yír ya dúullo túnú, dúullo nùnú ní, vòbà.

⁵Vé ní vé daŋ: Yír dòn puro túnú, dòn puro nùnú daŋ en ya ba ŋdaŋnú pəri ní bee ŋdín pu Vannábò ní,

⁶yír bee wə yáŋn túnú lùbdì bai. Ə ní vé lílŋəŋ en ya Vannáb daŋ ní, vé təŋ en ya yírbòŋən daŋ yáglé ní.

⁷Yag ironábtò, Əsai bal dòn gàalè Vannáb muur yò kəvé yúl li daŋ:

⁸Yíbtò yò lùbgəŋəŋ yag gbér di, símáŋar di gá bàar zòoro vəŋ míi.

⁹Və fəŋ təmŋəŋəŋ kòmve, və daŋ maggəŋ muur ya ví'i yír yag di ní.”

En ya tú ní vəŋ en ya tún míi

(Mk 7.14-23)

¹⁰Piríi Yeesu kəŋó yír gùurtò, dòn pəvəro daŋ: “Vé lágbà tógò, vé kii nəŋmə.

¹¹En ya dón yír yag díi, wəi lílnè yír dì pai. En ya vín koo yag díi, wəi lílŋənu rì.”

¹²Suka əntò yaa dòn puro voo: “A gàa re, muur ya a mùu ní yò farizatò nəŋnì.”

¹³Yeesu íi pəvəro daŋ: “Lar ya Bàa mín ya gógsan ní lagnè rì bai pém, lar bee və dàŋ lú vírdì.

¹⁴Vé yágəvəbà! Yəŋtòo dŋn bəoi, və iro pém və dàŋ pé dó kúnni dəl li.”

¹⁵Pier mùuro daŋ: “A dòn dŋr pəbəbà muur màgər yò en ya tíi.”

¹⁶Yeesu mùu pəvəro daŋ: “Vé pém vé kii gəan muur yò be?”

¹⁷Vé gəabà: En ya dón yír yag di ní èm tálgəŋ bəl li, kə ví tálgəni.

¹⁸Ammə en ya vín yír yag di ní, lŋni símáŋar di, wəi lílŋəŋ yír dì.

¹⁹Sábsəŋ dumpán vínŋni símáŋar di. Wəi kó rì yír məŋŋ vool ze, yír gŋŋŋ məŋ ze, yír kón zágər dumpán ze, yír pəŋŋ lúu ze, yír wəŋ míil ze, yír dúulŋəŋ en ze.

²⁰En ya lílŋəŋ yír ní wəi. Ləri en nəŋ dírvé gá lílnè yír pai.”

Kananáb kəŋ déə pé dòrdo fúŋ Yeesu nəŋ ri

(Mk 7.24-30)

²¹Yeesu lú ní, èmno tól Tir vəŋ Sidon wàaltəŋ ni.

²²Kananáb kəŋ déə ba kə laəŋ lu, yaa bəə puro Yeesu daŋ: “Yírbòŋèrè, Dauda wowa, a tə pémmə gím mín yò! War yəŋlwa míní laŋəl kó líil dùguro.”

²³Yeesu mùu pinnè yag bai, suka əntò mùu puro voo: “A nə tìbbà yəŋl yò, bəə déŋ dùŋŋbəŋəŋ yag piri.”

²⁴Yeesu íiró daŋ: “Və tò dùggəŋ Izrael tàmtò ya lee ní tuŋ, yír déə pai.”

²⁵Yəŋl yaa gbág síró koo nəŋ ni daŋ: “Yírbòŋèrè, a yaa pémmə!”

²⁶Yeesu mùu pìnno daŋ: “A kàro varém kùyrè, a mìn péro yee varém ní, duun pai.”

²⁷Yáal fíró daŋ: “Yéŋve Yírbogèrè, yee varém gá léŋ kùyr púr ya tókòn vèní lé wèrgəŋ ní.”

²⁸Yeesu yaa íi puro daŋ: “Yáalè, a pé dòrdo fúy kəŋ nàa ri. Mú ya a yáa ní bee kó pùbà.” Wowa yáalwa ən bee fuu zaa kóro təŋ bee ri vé.

Yeesu kó sòrdo uúsáŋábtò déə mom yag di

²⁹Yeesu lú ní, èmno Galile belà yag di, dògdo gurwa ri, èm síró.

³⁰Yír gùur yaaro koo tuŋ, və àa tùri puro gùrtò, yáŋábtò, yír zagəltò vəŋ yíbtò ya mùun yag bíi, vəŋ yíbtò déə sáŋ, və yaa sírdo Yeesu nén ni. Yeesu kó sòrəvəro.

³¹Yír vé tə gá yíbtò ya ba mùun yag bíi mùutiro yagò, yír zagəltò vətiro, yíbtò ya dor wòŋ ní lú èmtiro dúurvə, yáŋáb təro nórè ní, pùu pévəro, və lùbdo Izrael Vannábò.

Yír uziner naro léró Yeesu nàa ri

(Mk 8.1-10)

³²Yeesu ká dòn puro suka əntò daŋ: “Gím kónnó vəŋ yíbtò yò, doo təaro və yò kəŋ tuŋ, və zìin lésír pai. Nyáŋəvə tíibtírì golve pai, və dà túnni bàanu ri.”

³³Suka əntò íi puro voo: “Gəəl li ló kùyr bee kə ví'i pəbənəŋ mé, yír gùur yò kə lé íi ní?”

³⁴Yeesu kələvəro daŋ: “Vé díŋ kùyr sər làgə?” Və fíro voo: “Bé díŋ kùyr sər démsara vəŋ dúrvar sérəŋ.”

³⁵Yeesu yaa dòn puro yír gùurtò yò və síbà ég di,

³⁶yaa kàro kùyr sər ya démsara vəŋ dúrtò bee, fú puro Vannáb nàa, gə yəbdo, péro suka əntò və yəaro yíri.

³⁷Və lé iiro péem. Və yaa sùm ìib lésír pərəŋ kágəŋ démsara.

³⁸Yíbtò ya lé ní, kóro uziner naro, kəŋ dón mai, varém dón mai.

³⁹Yeesu tíibti yíbtò yò ní, yaa dóro kərə, èmno Magadan ég di.

MATA 16

Farizatò vəŋ sadukatò bàəŋ ən kìŋə̀nè

(Mk 8.11-13 / Lk 12.54-56)

¹Farizatò vəŋ sadukatò və yáaró Yeesu mág téri, və yaaro koo tuŋ, və bàəuro wə kó pəbəbà ən kìŋə̀n ya ví'i Vannáb nàa ri ní.

²Yeesu íi pévəro daŋ: “Osáŋ màgdo ní, vé mùuŋ vé daŋ: Gógsan wjŋ ní yò, yúwál líi góg dàŋ túb vírdì.

³Góg djiro ní, vè daɲ: Yɔ̃abalà gógsan ṽj̃ ní yò, nawa dàɲ náɲnì. Mú ya gógsan kə ní pém, vé gàa wèergəɲ en ya tíi, kó se vé gàa wèernè sóo bee en màgərtò ɛní bíi?

⁴Yíbtò ya yakai líró, vè kiiin muur pai, vè bàɲɲ en kiihènè. Vè dà pəvə kótírì dəə pai. Zona kó ní yò, kùro wəivè.” Piríi Yeesu yaa yáglévəro, èmno.

Farizatò vənəɲ sadukatò súurè

(Mk 8.14-21)

⁵Və yəɔ̃ ví mom ní, suka ɛntò vánléro bureɔ̃di,

⁶Yeesu dòn pəvəro daɲ: “Vé laabà yúl vəní vəɲ farizato vənəɲ sadukatò súurè.”

⁷Və ní vè mùu tũrdo voo: “Bəɲ kànəinəɲ bureɔ̃d bai yò, Yeesu mùuɲ pəbənəɲ zɛ.”

⁸Yeesu tè gàa ní, mùu pəvəro daɲ: “Vé pé dòr kunnè f̃ỹỹ vəní kəɲ nɔ̃ɔ̃ ri pai, bureɔ̃d ya vé dín mai yò, vé sábgəɲ wəi?

⁹Vé kii gəannəɲ mɛ? Vé vánléro kùɲɲ sər ya núuno yír uziner núuno lé ní bee rɛ? Və sùm pəɾəɲ ɛní kágəm làgè?

¹⁰Vəɲ kùɲɲ sər ya dəmsara yír uziner naro lé ní bee, vè sùm pəɾəɲ ɛní kágəm làgè?

¹¹En kó rè vé kii gəan míi? Ñm̃m̃un pəvə lésír muur pai. Ñdaɲ vé laabà yúl vəní vəɲ farizatò vənəɲ sadukatò súurè.”

¹²Kə nì vè kii gəaro Yeesu mùun pəvə daɲ vè laabà yúl vəɲ súur ya vè dòrgəɲ lésír di ní pai. Mùuɲ pəvə en ya farizatò vənəɲ sadukatò daɲ maggəɲ ní.

Pier tè gəaro Yeesu yòo Vannáb Wowa

(Mk 8.27-30 / Lk 9.18-21)

¹³Yeesu èmno Sezare Filipi wàaltəɲ nì. Là ní, yaa kèllo suka ɛntò: “Yír vè mùuɲ se Yírwa yúl líi?”

¹⁴Və író: “Yíbtò dəə voo a Zaɲ Pógditóoi, yíbtò dəə voo a Eliai, dəə voo a Zeremii, bəobtò dəə voo a tòmɲag dəə.”

¹⁵Yeesu kèltiro: “Mə vé ní vè daɲ ñyòo yíwɛ?”

¹⁶Simon Pier író daɲ: “A yòo Mesii, Vannáb lagəl wowa.”

¹⁷Yeesu mùutiro daɲ: “Simon, Zona wowa, símɔ̃ɔ̃ mání pùubà, en yò yír magnè pú rì pai. Bàa mání gógsan ní wəi mag pú rì.

¹⁸Mí pém ñdaɲgəɲ púrì, níil mání Pier, yáɲɲ dəɲnì vəalè. Vəal bee ñdàɲ yír míni sír mólli ti. Vool vəɲ vəsàɲ ɛní pém dənəu və tálli pai.

¹⁹Ñdàɲnú pəri kile ya kùl pèngəɲ gógsan gèn pagəl ní. En ya a taro ég di gá pém, vè dàɲ en bee tárì gógsan nì. En ya a búllo ég di pém, en bee vè dàɲ búlli gógsan nì.”

²⁰Yeesu yaa mùu ta puro suka ɛntò daɲ vè dòn pu yír voo bə yòo Mesi ní pai.

Yeesu mùu laaŋ vool muur ɛní vəŋ sɛ́sàŋ ɛní

(Mk 8.31—9.1 / Lk 9.22-27)

- ²¹Gùu sòo bee ri Yeesu dó puro suka ɛntò dón dǐjrdì daŋ: “Bàa pɛ́nnó ɛ́mni Zeruzalem ni, nɛ̀mgəŋ gím té tǎri yírbògəntò nɛ̀a ri, vənəŋ dùgbògəntò vəŋ maləmtò nɛ̀a ri. Və dàŋnəŋ máaŋri, doo tɛ̀aŋro ɛn bee nɛ̀dàŋ sɛ́jtírì vool li.”
- ²²Pier kà vùruro, ɛ̀m mùu ta puro daŋ: “Vannáb in pùbà Yírbògèrè, ɛn yò dānə̀ù kòrì pai.”
- ²³Yeesu ffil mùu puro Pier daŋ: “A lúbà kəŋ tuŋ ló Sədani, a yáaŋəŋ mín dórđì gboŋ ni. Sábsàŋ mání kəŋ Vannáb ní pai, yòo yír sábsàŋ.”
- ²⁴Piríi Yeesu dòn puro suka ɛntò daŋ: “Yír yáaŋəŋ dóg dúurì ní, wə yágbà sábdì ɛn ya koo yúl líi, wə gèmmə lar tágđì ɛní, wə dùummə.”
- ²⁵Yír ya yáaŋ yúl ɛní sórdì ní dàŋ léerdì. Yír ya lèergəŋ ɛní kəŋ yúl li ní dàŋ zítírì.
- ²⁶Tò yír kà kùnno kúsàaŋ pém ɛnə, ammə líillo yúl ɛní ti gá, wə zìi né ti? ɛn ya yír dà pəri gá kə fɛ́j sòr yúl ɛní ní né?
- ²⁷Vé gàabà: Yírwa dàŋ lúb yáari vənəŋ malekia ɛntò mú Túnú vɛ, kə yaa tiibgəŋ pu yíwa pém mú ya ba wə tǔlé ní.
- ²⁸Nɛ̀daŋgəŋ pə́və yəŋvɛ: Yíbtò ya vé kəŋ ní yò, yəŋ ya Yírwa dàŋ yáairì mú gèni ní, bòobtò déə dàŋ təri see, kə və vòŋ zɛ.”

MATA 17

Tòmnàbtò tɛ̀ro Yeesu lùbsàŋ

(Mk 9.2-13 / Lk 9.28-36)

- ¹Doo nóndəə tál ní, Yeesu kàro Pieri, Zaki vəŋ dòosén Zaŋi, àaŋvəro gur yúl ya lú ní ri.
- ²Yeesu yaa fíllò kəvə nór di, tíil ɛní kəərdo mú yəŋ, làa ɛní pém dǐjro mú wəi vɛ.
- ³Və tɛ̀ ní Moizə vəŋ Elia ví'iro, Yeesu vəŋ dònɣənə̀nì.
- ⁴Pier yaa mùuro daŋ: “Yírbògèrè, bəŋ kəŋəno ló gá duuro. Tò a yáaŋó ní, nɛ̀dàŋ kòrì zùg lo tɛ̀aŋro, má ní déə, Moizə ní déə, Elia ní déə.”
- ⁵Pier mùunəŋ tí vé, tɛ̀ ní bel búi déə lúiro, yaa bér ùnəvəro. Yag déə ví'iro bel bee ri daŋ: “Wəi kə̀ nì war yáaŋ mína, símáaŋ míni pém koo fúy ri. Vé kii pubà.”
- ⁶Yíbtò yò kii muur yò ní, dúul kónvəro, və pɛ̀ bərdo ég di.
- ⁷Yeesu yaaro nàməvəro daŋ: “Vé lúbà góg di, vé kó dúul pai.”
- ⁸Və lùr nór ní, və tə̀gə̀ Yeesu déəvɛ.
- ⁹Və sítiŋ gur ní, Yeesu mùu pə́vəro daŋ: “ɛn ya vé tɛ̀ ní yò vé daŋ pu yír pai, hɛ̀a Yírwa kə̀ sɛ́j vool li guvɛ.”

¹⁰Piríi suka ãntò kèluro voo: “En kó rè maləmtò dònghəy voo Elia dān yáa bíir di ní?”

¹¹Yeesu íi pəvəro daŋ: “Yéŋve Elia dān yáari, kə kó nəŋ kùn làabà ãntò pém.

¹²Ammá ŋdaŋghəy pəvəri: Elia gá yaaléro, və məruro gáari, və yaa díuro mú ya və yáa ní. Yírwa pém dān gím təri kəvə nāa ri.”

¹³Suka ãntò və kii gāaro mùuŋ pəvə Zaŋ Pógdítóo muurè.

Yeesu kó sòrdo warwa dée laŋəl ba kóŋnuri

(Mk 9.14-29 / Lk 9.37-43)

¹⁴Və màg yír gùur di dóri ní, yíŋ dée yaa gbág síró Yeesu tuŋ, dòn puro daŋ:

¹⁵“Yírbòghèrè, a tə pubà war míní gím, pəŋ pade, tə dùggəy gím. Laa pə dóŋ vee ri, dée mom ni.

¹⁶Ŋàauro suka mántò tuŋ, tãŋəvəro nəŋi.

¹⁷Yeesu mùuro daŋ: “Vái, yíbtò yò və kiiin muur pai, və líiró. Doo làgé ŋdàti kəŋi vəŋ vái ní? Doo làgé ŋdávə vəə gáari ní? A àaibà war bee lò!”

¹⁸Yeesu mùu ta puro laŋəl bee, fuu víró warwa fúy ri, warwa zaa kóró təŋ bee ri vé.

¹⁹Suka ãntò yaa zaa kèluro: “En kó rè bə ní bə nəŋ laŋəl yò ní, vín míi?”

²⁰Yeesu íi pəvəro daŋ: “Və pé dòrnə fúy vəní kəŋ nāa ri bai, wəi kó ri. Ŋdaŋghəy pəvə yéŋve: Yóŋ ya və pé dòrdo fúy vəní kəŋ nāa ri sérəŋ mú sèu yéŋè ní, və dān pú dónni gur yò: A lúbà lo, a èmmə lu, dān èmni. En ya dávə tãŋni ní pai.

²¹Vəŋ Vannáb təmnivə, en gíjrvə ní və dān nəŋi laŋəl uur yò.”

Yeesu mùutiro vol muur əni sáŋ, vəŋ sjiisàn əni

(Mk 9.30-32 / Lk 9.43-45)

²²Sóo bee Yeesu suka ãntò mólló Galile ri, Yeesu daŋ pəvəro: “Və dān pé dórđi Yírwa yír nāa ri.

²³Və dāŋnu mǎari, doo tãaro ən bee dān sjiitiri vol li.” Símaar vəní yaa vji taro.

Yeesu vəŋ Pier kpaargəŋ san wélè

²⁴Və là Kapernaum ni ní, yíbtò ya mòlgəŋ san wél Vannáb lig di ní və yaa kèllo Pier voo: “Yírbòghèr mán yò ní kpaarnə san wél bə?”

²⁵Pier íiró daŋ: “Kpaargəni.” Pier là wəri ní, Yeesu yaa kəl biuro daŋ: “Pier, a sab sɛ? Gèŋəbtò ya kúsàar di lói gá və dà kəri san wél vəni varəm vəni nāa ri yá, sèntò nāa rɛ?”

²⁶Pier íiró daŋ: “Sèntò nāa ri.” Yeesu kèllo daŋ: “Varəm vəni gá túggəni pí?”

²⁷Nyáan yíbtò yò símáar úybdì pai. A èmmà lég di, a mìn m̀m̀ z̀ỳuǹè, d̀ur̀ ya a g̀ỳỳ b̀iirò ní a k̀ul̀b̀a yag əní, a dà z̀iir̀i seede ti. A k̀à̀b̀a, a èm p̀ə̀v̀ə̀b̀a ỳul̀ m̀iir̀i v̀ə̀ỳ ỳul̀ m̀aani p̀ém̀.”

MATA 18

Yír ya kə̀ t̀al̀ b̀òg̀èr̀ ní

(Mk 9.33-37 / Lk 9.46-48)

¹Sóo bee Yeesu suka əntò yaa k̀eluro: “Yí kə̀ t̀al̀ b̀òg̀èr̀ g̀òg̀san g̀èn ni r̀e?”

²Yeesu yaa k̀ə̀ ̀̀aairo warwa, diibdo k̀ə̀v̀ə̀ ǹén ni,

³daŋ: “Ndaŋgə̀ỳ p̀ə̀v̀ə̀ ỳə̀ỳv̀e: V̀ə̀ filnè símáar v̀ə̀ní, v̀ə̀ k̀áalnè mú varəm míi, v̀ə̀ dàn d̀òr̀i g̀òg̀san g̀èn ni pai.

⁴Yír ya díró ỳul̀ əní mú warwa ní, wəi kə̀ ǹi yír ya kə̀ t̀al̀ b̀òg̀èr̀ g̀òg̀san g̀èn níi.

⁵Yír g̀ỳỳ ǹə̀ỳno warwa yò v̀ə̀ỳ níil m̀iir̀i ní, wə g̀ỳỳ ǹə̀ỳg̀ə̀ỳ mí bee.

Yeesu mùu taŋ pu yíbtò ya sòol líilgə̀ỳ b̀òob ní

(Mk 9.42-48 / Lk 17.1-2)

⁶Yírvagtò ya dùunə̀ỳ ní yò, yír ya sòol líillo d́ə̀ə̀ ní, yír bee v̀ə̀ ta pubà ǹə̀ỳ ən ǹə̀ỳǹi gaar di, v̀ə̀ m̀in d̀òr̀ub̀a mom ni, t̀al̀lo.

⁷Kúsàar t̀ə̀ro gím v̀ə̀ỳ yíbtò ya sòol líilgə̀ỳ b̀òob ní. Əntò bee gá dàn yágdì pai, ammə̀ yír ya t̀ə̀ỳ ən bee ní gím ənə̀.

⁸Nə̀ỳ m̀aani ̀̀aayú vee bàar di ke, d́ə̀ə̀ dor m̀aani ke ní, a d̀ə̀ỳm̀ə̀ nə̀ỳ v̀ə̀ỳ dor bee, a m̀in m̀ə̀ bàar z̀òob di. A d̀òr̀o ỳə̀ỳki bàar di v̀ə̀ỳ nə̀ỳ m̀aani d́ə̀ə̀v̀e ke, dor m̀aani d́ə̀ə̀v̀e ke ní, t̀al̀ p̀úró ya gá v̀ə̀ dàú m̀in d̀òrd̀i vee ri v̀ə̀ỳ nə̀ỳ m̀aani iro p̀ém̀, dor m̀aani iro p̀ém̀ ní.

⁹Nór m̀aani d́ə̀ə̀ ̀̀aayú vee ən bàar di ní, a wəl v̀ir̀b̀a ǹòr̀wa bee, a m̀in m̀ə̀ bàar z̀òob di. A d̀òr̀o ỳə̀ỳki baar di v̀ə̀ỳ nór m̀aani d́ə̀ə̀v̀e ní, t̀al̀ p̀úró ya v̀ə̀ dàú m̀in d̀òrd̀i vee ri v̀ə̀ỳ nór m̀aani iro p̀ém̀ ní.

Tàm ya lee ní

(Lk 15.3-7)

¹⁰Və̀ laabà ỳul̀ v̀ə̀ní v̀ə̀ỳ varəmtò yò g̀j̀j̀r̀i d́ə̀ə̀. G̀òg̀san ni malekiatò v̀ə̀ní dii dùggə̀ỳ Bàa ǹén ni, ̀̀daŋ p̀ə̀v̀ə̀r̀o.

[¹¹Yírwə̀ yaa sórd̀i yíbtò ya gi lee ní.]

¹²Və̀ ní v̀ə̀ sáab s̀e? Yír díỳ tàm ̀̀ǹi, tàm d́ə̀ə̀ lee ví puro gá, dàn yágləri b̀òob̀tò ya f̀ób̀ f̀ób̀ g̀j̀j̀d́ə̀ə̀ v̀ə̀ỳ g̀j̀j̀d́ə̀ə̀ yò gur bél li, dàn ém ẁàǹi b̀e?

¹³F̀ə̀ỳ ẁə̀ z̀iirò tàm ya d́ə̀ə̀ yò ní, p̀ùu t̀al̀ puro v̀ə̀ỳ b̀òob̀tò ya f̀ób̀ f̀ób̀ g̀j̀j̀d́ə̀ə̀ v̀ə̀ỳ g̀j̀j̀d́ə̀ə̀, v̀ə̀ ní v̀ə̀ gi leen mai yò.

¹⁴Mú wəi, Bàa v̀ə̀n ya g̀òg̀san níi yáan ya varəmtò yò d́ə̀ə̀ gi lee ní pai.

Və̀ k̀eləmm̀ə̀ dàa dor di

15Dàmwa kóuró en dumpánè ní, a èm zìubà a mùu pubà véη irové. Kìi púró ní, a dòrubà bàanu ri.

16Kiin pú bai ní, a káibà yír déə, gu pai iro. Muur bee yír iro, t̄aaro dòrbà yag ti, kə kù zε.

17Kiin péné bai ní, a èm dònṃà t̄əη ya Vannáb yírtò mólgəη ní ri. Kiin péné bai ní, a díubà mú yír ya gàan Vannáb bíi, gu pai mú kótàmtò.

Vannáb tēm máari

18Ŋdaŋəη péné yēηvε: En ya vé m̄ərdo ég di gá pém, və dàη m̄ərdì góg-san ni. En ya vé íiró ég di gá pém, və dàη íirì góg-san ni.

19Ŋdòntiη péné sáη: Kəvə t̄əη ni ég di ló yír iro taro yag vəní, və t̄əmno en déə ní, en bee Bàa ya góg-san níi dàηnəvə p̄əri.

20Vé gàabà: Wee ya yír iro t̄aaro mól t̄iη níil míní ní, ηyòo kəvə t̄əη ni.”

Yíη ya gàan gím míi

21Pier yaa kèluro daη: “Yírbògèrè, dòo mín kónnó en dumpánè gá, gáa làgé ηdà pu yágdi ní? Gáa démsara rε?”

22Yeesu dòn puro daη: “Gáa démsara pai, a yág pubà gáa fób fób démsara h̄aη démsara.

23Wəi kó rì góg-san gèn k̄ə mú muur déə voo: Gèn déə lúró san əní ká móllì yír əntò n̄aη ri.

24Və yaa à̄ə bìi'i puro bòo déə gèn ba dùunu seede milion gùurè,

25dín en ya dà kpáardì ní bai. Gèn yaa dònno daη və f̄j̄jubà vəη k̄āal əní, varém əní vəη əntò ya díη ní pém, kə bə kà san bəní.

26Yaa pε síró gèn dor gb̄āal li, t̄əmuro daη: A gù̄ubà sím̄āarè, ηd̄āηnú kpáar kún̄nì pém.

27Yírbògèr tē ní, gím kóuro, yaa sòruro, yág puro san ya ba dùunu ní bee b̄əri.

28Yíη bee ví tál ní, èm b̄ano vəη bòo déə ba kàlèu san əní pùgér déə, yaa gù̄u ərdo bòo bee gaar di daη: A pé s̄ənəṃà san mín ya ηd̄uunú ní.

29Bòo pε síró koo dor gb̄āal li, t̄əmuro daη: A gù̄ubà sím̄āarè, ηd̄āηnú kpáardì.

30Yíη m̄ərdo, yaa gù̄u dòrdo bòo pursina ri, daη koo kpaarbə see.

31Bòob əntò tē ní, p̄uun péné pai, və èm dòn kùn puro en ai yírbògèr vən bee.

32Yírbògèr bee kátiuro, mùu puro daη: A yír dumpánè, a t̄əmónnó ηyág púró san ya ba ηd̄uunú ní.

33En kó rè gím ya ηt̄è pú ní yò, má ní a t̄èn pu bòo mán mú wəi vε bíi?

³⁴Yírbògèr bee yaa lùrdo símáàrè, dònno daŋ vè úr pubà gím kə kpaar kùnəbə san bəní see.

³⁵Yír ya dòowa kóu en dumpánè, wə yágnè pu dòowa vəŋ símáàr əní pém bai ní, Bàa míní gógsan ni dàŋnəvə kórì mú wəi vè.”

MATA 19

Yeesu mùuŋ kəŋ nɛ vírdi muurè

(Mk 10.1-12)

¹Yeesu dòn mag kùnlé muurtò yò ní, lúiro Galile ég di, èmno Zude ég di, yaa yàaro Zurden légò.

²Yír gùur dóg dùu'uro, kó sòr tùrdo uúsáŋnəbətò.

³Farizatò dəə yáàuro túu gúurì, və yaa kèluro: “Yíŋ gá en ya kəŋ kóu ní pém, nɛ vùrubà gǝŋ mé?”

⁴Yeesu íi pəvəro daŋ: “Və zaŋgín tən debter di bé? Kúsàar bìi ní, Vannáb yu yíŋ vəŋ yáŋlè,

⁵dòn daŋ: Wəi kó rì yíŋ dàŋ yágdì túnú vəŋ nùnú, dàŋ mírì kəŋlè, və iro bəri və dàŋ kəŋnì fúy dəəvè.

⁶Və dàn kətírì yír iro pai, və dàŋ kəŋnì fúy dəəvè. En ya Vannáb mòl ní gá yír yəbtigè pai.”

⁷Və dònno voo: “Mə en kó rè Moizə dǝ yáglé daŋ yíŋ dǝ pəbà kəŋl derwəl see, pírfi kə nɛ vùru zè ní?”

⁸Yeesu pìn pəvəro daŋ: “Símáàr vən vən yò wəi kó rì Moizə íi pəvə kəŋ nɛ vírdi zè. Pai gəní bal kə bìi laan gu pai.

⁹Ndaŋgəŋ pəvəri, yáŋl gùulè màŋ, wóo nɛ vùru zè ní bà. Gu pai yír nɛ vùrdo kəŋlè, kàtiro dəə ní, wə gùuŋ màŋ.”

¹⁰Suka əntò daŋno voo: “En bee dàŋ kəŋnì yíŋ vəŋ yáŋl təŋ ni mú yò ní, yír vəŋ bòo katiŋ pai.”

¹¹Yeesu íi pəvəro daŋ: “Muur yò yír ya kèi gáa ní pai. Yíbtò ya Vannáb pəvə kèi gáari ní, və dà kèi gáar dè vè.

¹²Yíbtò dəə sal kəsàŋ vəŋi və víŋnəŋ bəl li. Yíbtò dəə ní sal kəsàŋ vəŋi yír kó pəvə rì. Yíbtò dəə ní sal vəŋi və kəŋnəŋ gógsan gèn muurè. Yír ya kèi gáa ní kèi gəabà.”

Yeesu vəŋ varém

(Mk 10.13-16 / Lk 18.15-17)

¹³Və àŋi puro Yeesu varém sənè, voo kə sùr pəvə nàŋ fúy ri, kə təm pəvə Vannábò. Suka əntò yaa nò gərəvəro.

¹⁴Yeesu dònno daŋ: “Və yágbà varém sən yaabà kəŋ tuŋ, və nò gərəvə pai. Gàŋ yíbtò ya kə mú vəi ní, gógsan gèn yòo vəŋə.”

15Yeesu sìr pəvə n̄a n̄i, yaa èm tállo.

Yíŋ zaudítóo muurè
(Mk 10.17-31 / Lk 18.18-30)

16Yíŋ d̄əə yaa kèllo Yeesui: “Yírbògèrè, kə ŋkó en dúur ya né, kə ŋzì yòŋkì ya kùn mí ní?”

17Yeesu dòn puro daŋ: “Vəŋ né a kèlgənéŋ en dúur muur ní? Yír ya duu ní d̄əəvə. A yáaŋ dórì yòŋkì bàar di ní, a gùubà Vannáb dòokái.”

18Yíŋ kèllo daŋ: “Dòoká yané?” Yeesu íi puro: “A m̄a yír pai, a gùu m̄aŋ pai, a p̄a lúu pai, a d̄əŋ pú b̄o mán míl pai,

19a lùb v̄irbà bàa mání v̄əŋ n̄a mání. D̄əə s̄aŋ: A yáa b̄a b̄o mán mú yúl mání v̄ə.”

20Yíŋwa daŋ: “Ŋdùuro muurtò bee p̄əm, yan̄a p̄ərti p̄əŋ nè?”

21Yeesu dòn puro daŋ: “A yáaŋ dúu wárdì ní, a fìj tál kùn m̄a èntò ya a d̄iŋ ní p̄əm, a p̄əbà gím̄náb̄tò, a dà zírì en dúurəmtò góḡsan ni. Pírìi a yaa d̄əg dùum̄m̄a.”

22Yíŋwa kii muur yò ní, sí m̄aŋ əní v̄j̄rò, èmno, ḡam zaudì əní zòŋno.

23Yeesu dòn puro suka əntò daŋ: “Ŋdaŋgəŋ p̄əvə ȳəŋv̄ə: Zaudítóo d̄óbà góḡsan ḡèn ni gá d̄əŋnəŋ t̄aŋn̄i.

24Ŋdaŋtiŋ p̄əvə s̄aŋ: Geloba dàŋ ví tál̄li baat̄al w̄əəl li, d̄ən̄əŋ t̄aŋn̄i mú zaudítóo dà dórì Vannáb ḡèn ni ní pai.”

25Suka əntò kii muur yò ní, sí m̄aŋ v̄əní loro, v̄ə kèllo voo: “Mə yíwá dà sór d̄ə?”

26Yeesu t̄ə s̄ənəv̄əro, dòn p̄əv̄əro daŋ: “En ya t̄aŋgəŋnəŋ yír ní t̄aŋn̄əŋ Vannáb pai.”

27Pier yaa mùuro daŋ: “Mə b̄əní b̄ə yág kùnno en p̄əm, b̄ə d̄əg dùu'ú ní yò gá, kə b̄ə zìi né?”

28Yeesu dòn p̄əv̄əro daŋ: “Ŋdaŋgəŋ p̄əvə ȳəŋv̄ə: Yòŋ ya en p̄əm dàŋ filli pum ní, yòŋ ya Yírwa dàŋ d̄óg sírì koo ḡèn kíl lúb̄dì r̄íi, yíbtò ya vé d̄əg dùu'ú ní yò, v̄ə dàŋ p̄əvə úurì ḡèn kíl fób v̄əŋ iro kə vé síŋ ti, kə vé fáḡgəŋ Izrael n̄imsàb ya fób v̄əŋ iro yò z̄ə.

29Yír ya yágdo w̄aal əní, d̄òov̄əi, túnú, nùnú, varəm, aŋtò əní kəŋ yúl li ní, dà zìi tál̄li z̄ə. Wə dà zírì yòŋkì ya kùn míi.

30Yír gùurtò ya piri bee dàŋ k̄əŋ n̄i n̄én ni. Yíbtò ya n̄én ní dàŋ k̄əŋ n̄i piri.

MATA 20

Yíbtò ya t̄òŋ aŋ níi

1Góḡsan ḡèn kə mú w̄aaltók̄òn d̄əə bal síj víró, èm yír w̄àŋì kə v̄ə t̄ò pu koo aŋ ni.

2Tonóm̄náb bee v̄əŋ yaa kiin̄anno san yòŋ doo d̄əə n̄a. Yaa t̄òv̄əro koo aŋ ni.

- ³Yòh dòg ní, vítiro, yaa zìiro yíbtò déé dii laaη kòmve lumu ri.
- ⁴Dòn pávèro daη: Vé èmmà kəη aη ni bəri, ηdávè pəri mú ya sáan ní.
- ⁵Və èmno. Yòh dii təη ní, vítiro sáη, vəη yòh fíl ní, vítiro sáη, kóró mú wəi ve.
- ⁶Yòh fílti ní, vítiro sáη, yaa zìiro yíbtò déé dii laatiη lumu ri, kèləvəro daη: En kó rə góg djì ní bee, vé dii dùggəη lo, vé tòn en míi.
- ⁷Və íi puro voo: Yír ya pəbé tonóm ní pai. Dòn pávèro daη: Vé èmmà kəη aη ni bəri.
- ⁸Osáη màg ní, wàaltókòn bee dòn puro warwa yúltóo əní daη: A káibà tonómnbətò bee, a pəbà yíwa pém tonóm san əní. A pə bìibà yíbtò ya èm síin tonóm bàar di ní, kaa kùn vəη yíbtò ya èm bìi ní.
- ⁹Yíbtò ya yòh fíllé see, və là zε ní, yíwa zìiro san yòh doo déə nə.
- ¹⁰Yíbtò ya là bìi vəη yúwál ní yaaro, ba və sábgəη tálli bòobtò yò, ammə və bee pém yíwa zìiro san yòh doo déə nə.
- ¹¹Və zìi san yò ní, zìj r kónvəro vəη wàaltókòn ai, voo:
- ¹²Yíbtò ya là síin ní yò, və təgə sėnné, bə ní bə tə yòη bul déə, bə vəə nəəbər vəη yòη, a yaa kpaarvə san vəní mú bəní ve?
- ¹³Mùu pìn puro bòo déə daη: Soa mínə, ηsòo kólnəú bai. Ba bəη kiinəηəη yòη doo déə nə be?
- ¹⁴A kàbà san mání, a èmmà, ηdàη pəri yír ya là piri yò mú mání ve.
- ¹⁵En ya ηdí ní ηdàn kóri mú ya ηyáə ní be? Dúur mín ya ηkó ní yò a làanəη sji wəi?
- ¹⁶Mu wəi, yíbtò ya pirí dàη kəni nən ni, yíbtò ya nən ní dàη kəni piri.”

Yeesu mùutiro vool muur əní sáη

(Mk 10.32-34 / Lk 18.31-34)

- ¹⁷Yeesu lú ém dógdì Zeruzalem ni ní, yaa kàro yír əntò ya fób vəη iro bee ve, dòn èmgəηəη pəvə bàanu ri daη:
- ¹⁸“Yakai bəη èm dòggəηəη Zeruzalem ni, və dàη pé dórdì Yírwa dùgbògəntò vəη maləmtò nəə ri, və dàηnu fág mǎəri.
- ¹⁹Və dàηnu pé dórdì yíbtò ya gàan Vannáb bíi nəə ri, kə və yjjubà, və loubà, və gaubà. Doo tǎəro ən bee dàη sji tiri vool li.”

En ya Zaη vəη Zaki nùnú bàə ní

(Mk 10.35-45)

- ²⁰Zebede varəmtò nùnú yaaro Yeesu tuη vəη varəm əní, yaa gbág síró, yǎənu en bǎəri.

- ²¹Yeesu mùu puro daŋ: “A yáaŋ né?” Ííro daŋ: “Yóŋ ya a faaro gèni ní, a kà pémma varém míntò ya iro yò déa síbà kaa naa dúur di, bòo déa kaa naa bèŋ ni.”
- ²²Yeesu íi puro daŋ: “Vé gàan en ya vé bàaŋ ní pai. Vé dà zó gáari gím sóor ya ñdàn zór ní re?” Və ííró voo: “Bé dàŋ zó gáari.”
- ²³Yeesu dòn pəvəro daŋ: “Sóor míní gá vé dà zó gáari, amma sírì kəŋ naa dúur di vəŋ bèŋ ní gá, míi ñdàn pəvé íir dì pai. Və dàŋ pəri yíbtò ya Bàa kó nəŋ laa pəvé baar bee ní.”
- ²⁴Bòobtò ya fób bee kii muur yò ní, və nò puro Zebede varəmtò ya iro yò.
- ²⁵Yeesu ká dòn pəvəro daŋ: “Vé gəaro kúsàar di gənəbtò díŋ yír pém. Yírbògəntò ní dí tàlgəŋ bòob nən ni.
- ²⁶Kəvé təŋ ni gá dàŋ kəni gu pai. Yír ya yáaŋ kəni bògèr ní tò pubà bòob enè.
- ²⁷Kəvé təŋ ni yír yáaŋ kəni yúltóo ní, wə kəmə bòob fjinè.
- ²⁸Kə ni wəi, Yírwa yaan yír kə tò pubà ní pai, amma kə tò pubà yírì, kə kpaar sòrbà yír gùurè.”

Yeesu kùl puro yəaŋáb iro nórè

(Mk 10.46-52 / Lk 18.35-43)

- ²⁹Yeesu ví'i Zeriko ri ní, yír gùur dóg dùu'uro.
- ³⁰Yəaŋábtò iro ba və sí laaŋ bàanu yag di, və kii Yeesu tálgəŋ ní, və lúró yag báeri voo: “Yírbògèrè, Dauda wowa, a tə pəbbà gím bən yò!”
- ³¹Yír gùur mùu tavəro kə və ònmə. Və bèə nəŋtiro nánve: “Yírbògèrè, Dauda wowa, a tə pəbbà gím bən yò!”
- ³²Yeesu diiro, ká kəlavəro daŋ: “Vé yáa ní ñkó pəvé né?”
- ³³Və dòn puro voo: “Yírbògèrè, bé yáa ní nór bəni kúlba.”
- ³⁴Yeesu gím kúuro, yaa nəmno nór vəni. Və fuu tətiro nórè, və dóg dùu'uro.

MATA 21

Yeesu dóŋ Zeruzalem ni

(Mk 11.1-11 / Lk 19.28-40 / Zaŋ 12.12-19)

- ¹Yeesu làro Befage wàaltəŋ ni, Wəa gur di. Màgdo lári Zeruzalem ni, yaa tònò suka əntò iro,
- ²daŋ: “Wàal déa yòobà nən ni, vé əmmə ti, vé dàŋ fuu zírì və talé gəmkər nùnù déa vəŋ wowa dor di. Vé bùl àa kùni pémma.
- ³Yír déa mùu pəvəró en déa ní, vé íi pubà: Yírbògèr yáa ni. Yír bee dàŋ pəvé fúu yàgdì.”
- ⁴Kə ní en ya tòmrag dòn ní bee kóró yəŋve, bal daŋ:

⁵Və daŋ pubà Sioŋ wàaltəŋ: Wə tɛ̀bà gèn əní yaani koo tuŋ. Lùbnè yúl əní bai, dòg síŋ gèmkər di, gèmkər wowa.

⁶Suka əntò èmno, və èm zìiro mú ya Yeesu dòn pə̀və ní.

⁷Və à̀aïro gèmkər nùnú vəŋ wowa, və yaa pég dèg tũrdo làa vəní, Yeesu yaa dòg sí zɛ.

⁸Yír gùurtò yò yíbtò d́əə pég tũrgəŋ làatò vəní bàanu ri, d́əə dùŋni lar waartò, və yaa wèrgəŋ bàanu ri.

⁹Yíbtò ya èm b́əŋ koo ńən ní vəŋ b̀oob̀tò ya dùunu píríi pém, və yòo b́əə túrdì voo: Bəŋ lùbnəm̀ə Dauda wowa! Yír ya yaa vəŋ Gènb̀òg̀ər níil ni, Vannáb yèr pubà ǹəə. Bəŋ lùbnəm̀ə Vannáb ya gógsan ní!

¹⁰Yeesu là Zeruzalem ni ní, wàaltəŋ pém yír gi kaaŋ guve, və yòo kél túrdì: “Ýŋ yò yíwɛ?”

¹¹Yír gùurtò bee dòn pə̀vəro voo: “Tòmyag Yeesu ya Nazaratu ríi, Galile ég díi.”

Yeesu ǹè virdo fíjínábtò Vannáb lig di

(Mk 11.15-19 / Lk 19.45-48 / Zaŋ 2.13-22)

¹²Píríi Yeesu dóró Vannáb lig di, èm ǹè virdo yíbtò ya kóŋ fíj ní. Yaa t̀əər mìn tũrdo yíbtò ya píngəŋ san ní tɛburè, vəŋ k̀ə̀lɛg fíjínáb sia.

¹³Yeesu dòn pə̀vəro daŋ: “Və d̀jɪ yàglé dɛbter di voo: Lig ḿíní və dàŋ k̀ə̀nì Vannáb t́əm̀nì ligò. Vé ní, vé yaa díuro lúunáb gbágo.”

¹⁴Yáŋnáb̀tò vənəŋ gũrtò èm s̀ò'óriro koo tuŋ Vannáb lig di vɛ, yaa kó s̀òr tũrvəro.

¹⁵Dùgb̀òg̀əntò vəŋ maləmtò və t̀əro Yeesu kóró en k̀ìŋəntò, varəm̀ yòo b́əə túrdì Vannáb lig di voo: “Bəŋ lùbnəm̀ə Dauda wowa!”

¹⁶Yíbtò və k̀ii muur yò ní, zɪjɪ kónvəro, və k̀ello Yeesu voo: “A k̀iïro en ya və daŋgəŋ ní pí?” Yeesu íi pə̀vəro: “Àə, vé zaŋgín t̀ən dɛbter di bɛ? Wee d́əə d̀òngəŋ daŋ: A v́iïro en mùms̀əŋ mání varəm̀ śən vəŋ varəm̀ yèl̀əŋ yag di.”

¹⁷Píríi Yeesu yáglévəro lú vɛ, ví yágo wàaltəŋ, èmno Bɛtani ri, èm f̀əə lu.

Kyub nùnú ya l̀əən míi

(Mk 11.12-14,20-24)

¹⁸Góg d̀jɪ ní, Yeesu śjɪ yaatiŋni wàaltəŋ ni, gol ẁoouro.

¹⁹Yaa t̀əro kyub nùnú diiŋ bàanu yag di. Èm s̀ò'óriro kyub díl li, yaa t̀ègè waarvɛ. Dòn puro kyub daŋ: “Má gá a dà ýɛn ĺəətírì śəŋ pai!” Kyub nùnú fuu órdo təŋ bee ri vé.

²⁰Suka əntò və t̀ə en yò ní, k̀ìŋəvəro, və k̀ello voo: “Sɛ, kyub fuu órdì ní?”

²¹Yeesu íi pə̀vəro daŋ: “Ǹdaŋgəŋ pə̀və v́ɛŋvɛ: Yóŋ ya vé íi kà dùgdo Vannáb muur vəŋ sím̀əə d́əəvɛ ní, vé dàn kórì en ya ŋkó ní yò vɛ pai. Vé yáəró vé daŋ pu gur yò: A lúbà lo, a èm pɛ d́òbà teeku ri, en bee dàŋ kórì.

22Vé pé dòr dùgdo fúy Vannáb n̄a ri ní, sóo ya vé t̄m̄ḡenu ní, en ya vé b̄āro pé m̄ vé dà̄n z̄írì.”

En v̄am̄ḡə̄h Yeesu r̄è?

(Mk 11.27-33 / Lk 20.1-8)

23Yeesu d̄óró Vannáb lig di, dān magḡə̄h muurè. Dùgb̄òḡə̄ntò v̄ə̄nə̄h ȳírb̄òḡə̄ntò è̄m s̄ò'ó̄riro koo tūn, v̄ə̄ yaa k̄èluro voo: “En v̄am̄ḡə̄nú r̄è a k̄óh è̄ntò yò ní? Yíwá p̄éú v̄ə̄s̄ə̄n bee r̄è?”

24Yeesu íi p̄ə̄v̄ə̄ro dān: “Mí p̄ém̄ n̄d̄ə̄h̄nə̄v̄é k̄éllì en d̄éə̄v̄e. Vé íi p̄ə̄nnó ní, n̄d̄ə̄ p̄ə̄v̄é d̄ónnì en ya v̄am̄ḡə̄n̄ə̄h ḡá, n̄k̄óh è̄ntò bee ní.

25Vé k̄iibà, yíwá t̄òì Zān n̄è, dān w̄ə̄ yaa p̄ógbà ȳírì ní? Vannábò ya, ȳírì r̄e?” Və̄ ḡèllo muur ai k̄ə̄v̄ə̄ t̄ə̄n ni: “B̄ə̄n dān̄ə̄no Vannábò m̄á, dà̄n p̄ə̄b̄ə̄nə̄h d̄ónnì: M̄ə̄ en k̄ó r̄è vé íi k̄àn Zān muur b̄íi?”

26B̄ə̄n dān̄ə̄no ȳírì m̄á, dúul dà̄b̄ə̄nə̄h k̄ó̄rì, ḡə̄m̄ ȳír ḡùurtò pé m̄ d̄íh Zān t̄òmyag.”

27Və̄ yaa íi puro Yeesu voo: “Bé ḡə̄an mai.” Yeesu íi p̄ə̄v̄ə̄ro dān: “Gu ní, mí p̄ém̄ n̄d̄ə̄n p̄ə̄v̄é d̄ónnì en ya v̄am̄ḡə̄n̄ə̄h ḡá n̄k̄óh è̄ntò yò ní pai.”

Varém iro

28Yeesu k̄èl̄ə̄v̄ə̄ro dān: “Vé ḡá vé s̄áb s̄e? Ȳíh̄ d̄éə̄ yò v̄ə̄n v̄arém iro, yaa d̄òn b̄iì puro war d̄éə̄: War m̄ínì, ȳá̄b̄alà a è̄m t̄ò̄m̄ə̄ en ān ni.

29Warwa íi puro dān: N̄ḡàa bai. Pírìi war bee yaa s̄áb f̄iltiro, è̄mno ān ni.

30Ȳíh̄ yò è̄mtiro wowa d̄éə̄ tūn, d̄òn puro guv̄e. Ə̄ ní íi puro dān: B̄àa, n̄d̄ə̄ é̄m̄nì, yaa è̄m̄nè bai.

31Və̄ iro yò ḡá yíwa k̄ó en ya t̄únú ȳá̄ ní r̄è?” Və̄ íiró voo ȳír ya t̄únú t̄ò̄ b̄iì ní. Yeesu d̄òn p̄ə̄v̄ə̄ro dān: “N̄dān̄ə̄h̄ p̄ə̄v̄é ȳé̄h̄v̄è: K̄ót̄ə̄m̄tò v̄ə̄n k̄ə̄ s̄j̄n̄ó̄rn̄áb dà̄n̄ə̄v̄é d̄ó b̄íirì Vannáb ḡèn ni.

32Vé ḡàabà: Zān yaa mag p̄ə̄v̄é̄ró b̄àanu dúurì, vé íi k̄àn muur ə̄nì bai. K̄ót̄ə̄m̄tò v̄ə̄nə̄h k̄ə̄ s̄j̄n̄ó̄rn̄áb v̄ə̄ yaa íi k̄àro muur ə̄nì. Vé t̄èlè pé m̄, vé m̄ə̄rdo s̄ím̄á̄r v̄ə̄nì f̄illì, v̄ə̄ íi k̄àn muur ə̄nì pai.

Yíbtò ya laān lar ȳə̄n ān ní

(Mk 12.1-12 / Lk 20.9-19)

33Vé k̄iibà muur m̄àḡə̄r d̄éə̄: Ȳíh̄ d̄éə̄ b̄àaro lar ȳə̄n ān ə̄nì, yaa k̄àabdo ān bee, ȳȳuro wee ya k̄ə̄ v̄ə̄ p̄ír lar ȳə̄n ti ní, v̄ə̄n lig d̄éə̄ z̄ò d̄òḡ ḡóḡ di, k̄ə̄ v̄ə̄ sí laa ān ti. Pírìi yaa d̄òrlé̄ro yíbtò d̄éə̄ ān bee ri, ə̄ ní lúró s̄ènè.

34Sóo m̄àḡ lar ȳə̄n t̄ú̄llì ní, ȳíh̄ bee t̄ò̄iro ȳír ə̄ntò yíbtò ya laān ān ni bee tūn, k̄ə̄ v̄ə̄ k̄àrà pubà lar ȳə̄n bee ə̄nì.

35Yíbtò ya ān ni bee yaa ḡùuro b̄òob̄tò ya v̄ə̄ t̄ò̄ì ní ai. D̄éə̄ v̄ə̄ lò t̄èrdì, b̄ò d̄éə̄ v̄ə̄ m̄ə̄rì, d̄éə̄ ní v̄ə̄ z̄ù v̄ə̄n v̄àalè.

³⁶Yíjɛ bee tɔ̀tiro yíbtò d́áá, zɔ̀j tállo b̀obto ya ńen ní. Aɣnábto yò yaa kónvɛro mú wɛi vɛ.

³⁷Piríi yaa tɔ̀iwo wowa ɛní, sábgɛj daɣ: War mín yò gá vɛ dà wáɣàrì.

³⁸Aɣnábto yò vɛ tɛ war yò ní, vɛ mùu tũrdo voo: Wɛi kɛ̀ nì yír ya dàɣ aɣ yò kári ní. Vé yaa bɛj màɣunɛmɛ̀ kɛ̀ bɛj kànɛj aɣ.

³⁹Vɛ yaa gùuro war yò, vɛ d̀j v̀iruro aɣ bal li, vɛ màɣuro.

⁴⁰Vé gàa ní, yòj ya aɣ tókòn yaaro gá dà yíbtò yò kóri sɛ?”

⁴¹Vɛ író voo: “Dàɣ yír dumpántò yò màɣ kúnni, kɛ̀ pɛ̀ti aɣ ɛní yíbtò d́áá nɛ̀a ri, kɛ̀ vɛ dii tũ̀l pɛ̀u lar yɛ̀n ɛní sóo ya yáa ní pém.”

⁴²Yeesu dòn pánvɛro daɣ: “Vé zaɣgín tèn dɛbter di bɛ? Wee d́áá d̀ongɛj daɣ: V̀aal ya yíbtò ya yũ̀j lig ní mìn v̀irgɛj ní, wɛi káltij nì v̀aal yúlè. Ỳo Gènbògèr tonómi, k̀iɣno t́rì nór di.

⁴³Wɛi kó ri, ɣdaɣgɛj pánvɛ zɛ, vɛ dàɣ ká vírdi Vannáb gèn kə́vɛ nɛ̀a ri, vɛ dàɣ pəri yíbtò ya dàɣ yɛ̀n léərì ní.

[44]”

⁴⁵Dùgbògèntò vənɛj farizatò kii muur yò ní, vɛ kii gàaro Yeesu daɣgɛj vɛi.

⁴⁶Vɛ wáuro gùuri, vɛ wáaro yír gùurtò yò, gàm yír gùur yò pém díj Yeesu tòmɣag.

MATA 22

Baɣgàl kùurè

(Lk 14.15-24)

¹Yeesu mùuti pánvɛro muur màgèr sáɣ daɣ:

²“Gógsan gèn kɛ̀ mú muur d́áá voo: Gèn d́áá bal sũu pu wowa yíjwa baɣgàl kùurè.

³Tòno tonómáb ɛntò daɣ vɛ èm daɣ pubà yíbtò ya ba vɛ ká tũr ní vɛ yaabà. Ammá yíbtò bee m̀rdo yáari.

⁴Yaa tɔ̀tiro tònómáb ɛntò d́áá daɣ: Vé èm daɣ pubà yíbtò ya ɣká ní, vɛ tɛ̀bà ɣkó s̀ir kũnno lésír míní, ɣmàɣ nàg zátò míní, vɛj ɛn sagèntò mín ya kàɣ ìi ní. Lésír yóléro, vɛ yaabà!”

⁵Ammá yíbtò ya kái ní bee ɛn ya pàarəvɛ ní pai. Yír d́áá èm koo aɣ ni, yír d́áá ní èm koo f̀j b̀aar di.

⁶B̀obto ya pər ní vɛ gùu yíbtò ya gèn tɔ̀i ní bee, vɛ lònə h́aɣ vɛ lò màɣari.

⁷Gèn símáɣ wòo ní, yaa v̀irdo d̀oogar ɛntò, vɛ èm màɣ kũnno yíbtò ya lò màɣ tònómáb ɛní ní bee, vɛ sè kũnno ẁaal vəní.

⁸Piríi gèn daŋ puro tonómáb ɛntò: Lésír yó síró, amamá yíbtò ya ñká ní vè làn ya vè dà lér ní bai.

⁹Vé èm víbà bèe ri, vé ààibà yíbtò ya vé zìi ní pém.

¹⁰Tonómáb èm víró, vè èm sùmiro yír dumpántò vəŋ yír dúurəmtò pém, yír yaa ìiro lésír lig bee ri.

¹¹Gèn dóiro, yaani téri yíbtò ya lésír bàar di bee. Yaa tè zìiro yíŋ dɛə ti, ə ní pàarnèi baŋgàl làa bai.

¹²Gèn kèluro daŋ: Soa mína, a pàarnèi baŋgàl làa bé gá, kó se a dói lo ní? Yíŋ mùun yag bai.

¹³Gèn yaa daŋ puro yíbtò ya yàŋ lésír ní, vè taubà dor vəŋ nàŋ pém, vè mìn vîrubà zèg di gón ni, kə kùggəná lúvè, kə tỳŋnà núul lúvè.”

¹⁴Piríi Yeesu dònno daŋ: “Yír gùurè vè ká ní, kə vè tìil vîrgè sɛnvé.”

San wél muurè

(Mk 12.13-17 / Lk 20.20-26)

¹⁵Farizatò vè èm kiinno kə vè túu gùybà Yeesu en kèlèŋ ni.

¹⁶Vè tònà puro yír vəntò vəŋ ɛrudu yírtò dɛə èm kèllo Yeesui: “Yírbògèrè, bé gàaro a muur yéŋtòo. A daŋ maggəŋ pu yír Vannáb bàanu mú ya sáan ní. A wàŋan yír nór pai, en ya pàarú vəŋ yír ní pai.

¹⁷Má ní gá, a sábgəŋ se muur yò ríi? Bé pébà kúsàŋar tókòn san wélè yá, bé pé pai rè? A daŋ pébábà.”

¹⁸Yeesu gá gàalèro sábsàŋ dumpán vəní, dòn pəvəro daŋ: “Yag ironábtò, en kó rè vé yáŋnəŋ túu gùyri ní?

¹⁹Vé úr pəmmà seede ya vé kpaargəŋəŋ san wél ní bee.” Vè yaa úr puro sanwa dɛə.

²⁰Yeesu kèllo daŋ: “Yír yúl ya ti, vəŋ níil yò ní, yí né?”

²¹Vè íiró voo kúsàŋar tókòn nà. Yeesu dònno daŋ: “Gu ní, en ya kúsàŋar tókòn nà ní vé tìib pubà kúsàŋar tókònè, en ya Vannáb nà ní vé tìib pubà Vannábò.”

²²Vè kii muur yò ní, kìŋəvəro, vè èm yàgléuro.

Və kèlgəŋ Yeesu mú ya yír dà sǐjtírì vool li ní

(Mk 12.18-27 / Lk 20.27-40)

²³Yóŋ bee ri vé sadukatò dɛə yaaro Yeesu tuŋ. Vè kə nì yíbtò ya dònŋəŋ voo yír dàn sǐjtírì vool li bí.

²⁴Vè kèluro: “Yírbògèrè, Moizə dòn daŋ: Yír kà kàŋlè, lèn war bai, vòro ní, dòowa kàbà voowàŋal bee vəŋ lè pubà dòowál varém.

²⁵Mə yíbtò déə bal kəbé wàri və démsara, dàa dor déəve. Dòowál bògèr bee ba vəη kəəl bəri, yaa vòro, lèlen war bai. Dòosén kàtiro voowàəl bee.

²⁶Wə péəm yaa kəno guve, bòo déə guve, yaa bəno və démsara péəm.

²⁷Piríi yáəl bee yaa vòro bəri.

²⁸Yíbtò ya démsara yò péəm kà bəmno yáəl ai. Yakai yòη ya yír dàη sǐjǐrì ní gá, ə ní dà kəni yí kəəlè re kəvə təη níi?”

²⁹Yeesu íi pévəro: “Vé gəan debter muur vəη Vannáb vəsàη mai yò, vé giη ze.

³⁰Yír dàη sǐjǐrì vool li ní, yǐgér vəη kəə və danəη káři pai. Yír kəη mú malakiatò ya gógsan níi.

³¹Yír sǐjsàη muur gá vé zaηgín tən en ya Vannáb dòn pévə ní be, daη:

³²Ŋkə nì Abraham Vannábò, Isiaku Vannábò, Yakubu Vannábò. Vannáb gá kəη vooltò Vannáb pai, ammə yír lagéltò Vannábò.”

³³Yír gùur péəm kii muur yò ní, gùuvəro símáərè.

Muur ya kàη tàl dòoká ri ní

(Mk 12.28-34 / Lk 10.25-28)

³⁴Farizatò və kii gá Yeesu mùu pèro sadukatò ní, və yaa móλλo.

³⁵Bòo vənì déə maləm yaa sòo kèllo Yeesui.

³⁶“Yírbògèrè, muur yanə kàη tàl dòoká ri rè?”

³⁷Yeesu íi puro: “A yáəbà Vannáb Gènbògèr mánì vəη símáər mánì péəm, vəη fúuig mánì péəm, vəη sábsàη mánì péəm.

³⁸Wəi kə nì muur ya kàη tàl ní, muur yúlè.

³⁹Iro ən bee péəm yòo muur nánì: A yáəbà bòo mán mú yúl mánì ve.

⁴⁰Muurtò ya iro yò Moizə dòoká vəη tòmyag muurtò péəm dóη ti.”

Məsi yòo yí wowa re?

(Mk 12.35-37 / Lk 20.41-44)

⁴¹Farizatò mół ní, Yeesu kèləvəro:

⁴²“Vé sábgəη se Məsi yúl líi? Vé gəa ní yòo yí wowa re?” Və íiró voo: “Dauda wowa.”

⁴³Yeesu dòn pévəro daη: “Mə en kó rè Vannáb Fúuig dó Dauda símáər di ní, Dauda kətiηnu Gènbògèrè ní? Dauda daη:

⁴⁴Gènbògèr daη puro Gènbògèr mínì daη: A síbà kəη nəə dúur di, kə nəə kùni fan mántò péəm kaa dor pèel li guve.

⁴⁵Dauda vəη yúl ənə kəηnu Gènbògèrè gá, kó se Məsi dà kətírì Dauda wowa ní?”

⁴⁶Yír ya mùu pìn déə ní pai. Gùu sóo bee ri və wàǝro Yeesu en kéli.

MATA 23

Vé dùu maləmtò vəŋ farizatò kəsàŋ pai

(Mk 12.38-39 / Lk 11.43,46, 20.45-46)

¹Yeesu mùu puro yír gùur vəŋ suka əntò péem daŋ:

²“Maləmtò vəŋ farizatò kə nì yíbtò ya maggəŋ pəvə Moizə dòoká ní.

³Vé bụu dùubà en ya və maggəŋ pəvə ní, ammə və kə dùu kəsàŋ vəní pai. Gàem en ya və dòngəŋ ní, və bee və kó dùun wəi pai.

⁴Və taŋ kərəm tal nánì, və sùr dèggəŋ pu yíri, ammə və bee və mərdo námni nǝǝwa vəní ti.

⁵Və ní gá en ya və kóŋ ní péem yír kə tənəbà ní. Və gəmgəŋ Vannáb muur kəvə fúu ri gùurve, və zòob sùrgəŋəŋ làa dor vəní wəi.

⁶Lésír bàar di ní və wəŋ bàar síri ya duu tàl ní. Mólsàŋ lig di ní və èm síŋ nən ní.

⁷Və yáŋ yír sí mùubvəbà lumu ri, və yáŋ kíri yír kəvəbà yírbògèrè.

⁸Vé ní gá və íi ya yír kəvə yírbògèrè ní pai. Vé péem və dàa dor déəve, yírbògèr vəní déəve.

⁹Vé kə yír kúsəŋar di bàa pai, bàa vəní gógsan ni déəve.

¹⁰Vé íi ya və kəvə Yírbògèrè ní pai, Yírbògèr vəní Mesi déəve.

¹¹Yír ya kəŋ tàl kəvə təŋ ní, kə nì yír ya dà pəvə en tònì ní.

¹²Yír ya lùbgəŋ yul ní dàŋ fəŋ síri, yír ya fəŋ sùrgəŋ yúl ní dàŋ lùbdì.

Yeesu yáŋ yag iro muur pai

(Mk 12.40 / Lk 11.39-42,44,52, 20.47)

¹³Maləmtò vəŋ farizatò, gím vənə! Yag vəní iro. Vé bìgdo bòob gógsan gèn bàanu, və bee və dàn dóri ti pai, və íin ya bòob dóbà ní péem paive.

¹⁴Gím vənə, maləmtò vənəŋ farizatò! Vé lé kùngəŋ voowəŋaltò en nǝǝ ri, déə sàŋ və lúró Vannáb tэмni ní, və mùuŋ muur gùurve kə və duubà ní. Wəi kó rì gím vəní dàŋ tállì rì zε.

¹⁵Gím vənə, maləmtò vəŋ farizatò! Yag vəní iro. Vé kàa kùngəŋ kúsəŋar péem, və wəŋ yír ya kə yáŋvə dúuri ni. Vé zùuro ní, kə və yaa kótiu veeyíri, kə tálti vèi hǝǝ gáa iro.

¹⁶Gím vənə! Vé yòo yəŋnáb ya dìn bòobtò ní. Vé dòngəŋ vóo: Yír ségdó en vəŋ Vannáb lig níilè ní, muur pai. Ségdó vəŋ kəŋger ya Vannáb lig díi ní, wə gùuro yúl əní.

¹⁷Vé yəŋ! Vé yəŋnábò! Kəŋger gǝǝ talti Vannáb lig ya gá kəŋger gǝǝŋəŋ wəi ni bee rε?

- 18Vé dòngəŋ sán vé dan: Yír ségdó en vəŋ sadaka bàarè ní, muur pai. Ségdó sadaka ya və sɪr dèggəŋ tí ní, wə gùuro yúl əní.
- 19Vé yaʒanábò! Sadakà tàlɪ bàar ya gá sadaka gɪjɪnəŋ wəi ní bee rɛ?
- 20Yír ségdó sadaka bàarè gá, ségdó sadaka bàar bee vəŋ en ya və sɪr dèg ti ní pém.
- 21Yír ségdó Vannáb ligò ní, séggəŋ lig bee vəŋ yír ya kəŋ tí pém.
- 22Yír ségdó gógsanè ní, séggəŋ Vannáb kilè, vəŋ Vannáb ya síŋ ti bee pém.
- 23Gím vənə, maləmtò vəŋ farizatò, vé yag ironábò. Vé kəŋ entò déə mú tí, sèu, vəŋ kimbai, vé pé vɪrgəŋ Vannáb ní. Ammá vé kótɪn en vəŋ bàanu bai, vé tən pu yír gím mai, vé tən en vəŋ símʒar déəve bai. Muur lúbdìtò ya dòoká ri bee wəi, kee vé tɔ kùn pém, vé yág bòo déə pai.
- 24Vé pém, vé yaʒanábò, vé yaa dɪŋ bòobtò. Vórwa dònéró yag di ní, vé kál vɪrgəni. Geloba ní vé tən dɔr sɪrgəŋ bəl li.
- 25Maləmtò vəŋ farizatò, gím vənə. Yag vəní iro. Vé sòg dɪjrgəŋ mom sóor pɪraŋ vəŋ tɪj pɪraŋ. Bəl li gá lúu en véntò vəŋ núurəŋ dumpántò ìiŋ ti.
- 26Fariza a yaʒtɔ. A sòg dɪjɪr bɪibà sóor bəl see, sóor pɪraŋ kə dɪj zɛ.
- 27Maləmtò vəŋ farizatò, gím vənə. Yag vəní iro. Vé kə mú gag ya və zòn nənɲè ní. Pɪraŋ ní duunì, bəl ní yír nənɲtò vəŋ en dumpántò ìiŋ ti.
- 28Vé kə dɪg mú gag uur bee. Yír tənéró nór di ní, vé yòo yír dúuri. Bəl li gá vé yòo yag ironábò, dumpánábò.

Yeesu dòngəŋ gím muurè
(Lk 11.47-51)

- 29Maləmtò vəŋ farizatò, gím vənə. Vé yuŋ tòmɔagnáb gagò, vé kó nənɲəŋ yír dúurəmtò gagò.
- 30Vé dòngəŋ vóo, kee ba vé kəŋ táa véntò sóo ri ní, ba vé dàn dórì vooltò ya və məʒ tòmɔagnáb ní ri pai.
- 31Kə nì, vé dònno vəŋ yag vənə vé yòo yíbtò ya məʒ tòmɔagnáb ní varəm.
- 32Yakai vé ìibbà táa véntò dəl bee.
- 33Vé kə mú bigò, fòofoo nìm. Mə kə vé sáb só vírì vee ri sɛ?.
- 34Vé kɪibà, wəi kó ri yakai ŋdàŋ pəvé tɔjɪrì tòmɔagnáb, vəŋ yíbtò ya gəa en ní, vəŋ akautò kəvé tuŋ. Bòobtò déə kə vé məʒarì, déətò kə vé gaa lab tágdì ri, déətò kə vé lòvə həʒ mólɪsəŋ lig véntò ri, déətò ní kə vé nɛ gɪb kaavə wəaltəŋ vəŋ wəaltəŋ.
- 35Yír dúurəmtò mim ya wér ég di bee kə sí kəvé yúl li, gùyi Abila mim ni, kə là Barasi wowa Zakari mim ni, war ya və lò məʒ pèel ya Vannáb lig vəŋ sadaka vəal dí ní ri bee.
- 36Ŋdanəŋ pəvé vɛŋvɛ: Entò yò pém dan sí kunnì yíbtò ya yakai yò yúl li.

Yeesu dàargəŋ pu Zeruzalem bàg
(Lk 13.34-35)

³⁷Zeruzalem, Zeruzalem, má ní a m̀aŋ tòm̀yagnáb, a z̀y m̀aŋ yíbtò ya v̀ə t̀oì p̀ú ní. Nyáŋ d̀uggəŋ varém mání móllì mú kon ǹunú m̀òlgəŋ varém koo bit̀èl li ní, am̀m̀á v̀ə g̀àa bai.

³⁸Yakai v̀ə dà p̀ónv̀é yágdì ẁaal v̀én bee.

³⁹V̀é dànəŋ t̀é v̀éat̀írì bai, sóo d̀éə k̀ə v̀é daŋ: Yír ya yaa v̀əŋ G̀ènb̀òg̀èr níil ní, Vannáb ỳèr pub̀à ǹaŋ.”

MATA 24

Yeesu mùuŋ Vannáb lig tulsàŋ muurè
(Mk 13.1-2 / Lk 21.5-6)

¹Yeesu ví'iro Vannáb lig di, èmgəŋì. Suka əntò s̀ò'óriro koo tuŋ, v̀ə mag puro mú ya v̀ə ỳuŋ Vannáb lig ní.

²Yeesu mùu p̀évəro daŋ: “V̀é t̀èro əntò ỳò r̀ə? Ǹdaŋgəŋ p̀évə ỳəŋv̀e: En dàn p̀ərdì lò bai. V̀aal d̀éə dàn sí d̀égdì bòo ri bai, p̀ém bee dàŋ tú k̀unnì.”

Gímtò ya dàŋ yír z̀iil bírì ní
(Mk 13.3-13 / Lk 21.7-19)

³Yeesu yaa síró Ẁaŋ gur di, suka əntò s̀ò'óriro koo tuŋ, v̀ənəŋ v̀əiv̀e, v̀ə k̀èluro: “A daŋ p̀éb̀éb̀à en bee dàŋ k̀órì sóo yanə? Ỳóŋ ya a dàŋ ỳáari ní v̀əŋ ỳóŋ ya k̀úsàŋr̀ dàŋ k̀úrì ní, en k̀ə mag pu yír d̀e?”

⁴Yeesu íi p̀évəro daŋ: “V̀é laab̀à ỳúl v̀éní yír k̀ə s̀òl g̀ìbv̀é pai.

⁵V̀é g̀àab̀à yír g̀ùurè dàŋnəŋ ỳáari níil mínì, k̀ə voo: Mesi bee míi. V̀ə dàŋ yír g̀ìbdì g̀ùurè.

⁶V̀é dàŋ k̀írì siil k̀əv̀é t̀ól li, v̀əŋ siil muurtò bàar d̀éə ri, v̀é lòl sím̀aŋr̀ pai. Əntò bee dàŋ k̀órì, am̀m̀á k̀úsàŋr̀ dànnəŋ k̀úrì pai.

⁷Nìmsàb d̀éə dàŋ g̀òŋì v̀əŋ nìmsàb d̀éə, ég d̀éə dàŋ g̀òŋì v̀əŋ ég d̀éə. Weetò d̀éə ri gol nán dàŋ k̀órì, ég s̀àŋr̀ dàŋ nám̀nì.

⁸Əntò ỳò bee p̀ém k̀əŋnəŋ mú gím ya yír l̀èŋ g̀á t̀è bìiŋ ní.

⁹K̀ə nì sóo bee ri v̀ə dàŋ p̀évə gím úrdì, v̀ə dàŋnəv̀é m̀aŋr̀. Yír p̀ém dàŋnəv̀é z̀ébdì k̀əŋ ỳúl li.

¹⁰K̀ə nì sóo bee ri yíbtò d̀éə dàŋ mín yágdì bàanu mínì. Yír d̀éə k̀ə dùti bòoi, v̀ə daŋnəŋ z̀ébdì k̀əv̀é dor di.

¹¹S̀òokòl̀əŋ tòm̀yagnáb dàŋ vírì, v̀ə dàŋ yír sóol g̀ìbdì g̀ùurè.

¹²En dump̀ántò daŋ zòŋ ỳaŋr̀, ỳaŋs̀əŋtò ya ba k̀əŋ yír g̀ùurtò sím̀aŋr̀ díi k̀ə k̀əŋbdì.

¹³Am̀m̀á yír ya v̀ə k̀unnò əntò bee p̀ém ní dàŋ sórì.

14Vannáb gèn muur púur yò vè dàŋ kúu yámni kúsàar pém, nìmsàb pém dàŋ kí kúnni see, kúsàar kə kùŋ zε.

En dumpán nán déə

(Mk 13.14-23 / Lk 21.20-24)

15Sóo déə vé dàŋ térì en dumpán nán déə dàŋ díri wee gijn ni. Tòmŋag Daniel bal mùulè muur əní bəri. (Yír ya zaŋgìno en ai pém kii nəŋmə.)

16Təŋ bee yíbtò ya Zude ég dí wəa dògbà gur di.

17Yír ya ba kə laaŋ lig yúl líi ùg sí gəm kàti en ya koo lig díi pai.

18Yír ya ba kə laaŋ aŋ ní èm tii kài làa əní wəri pai.

19Sóo bee ri yíbkəa ya aŋa bəl ní, vəŋ àmŋəŋ war ní, gím vəŋa.

20Vé tèmme Vannábò, wəasəŋ kə zìivə kəbèr sóo ri vəŋ doo túgdì ri pai.

21Sóo bee ri vé dàŋ térì gím ya kúsàar bìi ní, yír tə tən mai həa yakai pém ní. Bòo déə dàŋ yáatiri mú wəi sáŋ mai.

22Vannáb ba tìibnè doo bee sérəŋ mai gá, yír ya ba dà sóri ní pai. Ammə tìibdo doo bee yír əntò ya tìil vìr ní yúl li.

23Yír dòn pəvəro daŋ: Mesi yòo ai, gu pai Mesi yòo wi ke ní, vé kii pai.

24Sóo bee sòokóləŋ mesitò vəŋ sòokóləŋ tòmŋagnáb dàŋ víri. Və dàŋ tò túrdì en məgər vəntò vəŋ en kìŋəntò kə və gìbbà yíri. Zii pəvəro ní, yíbtò ya Vannáb tìil vìr ní bəri.

25Vé kii bə, ŋdòn bəb laaŋ pəvəri.

26Və dàŋ pəvé dónni kə voo: Vé təbà yòo gəəl li, vé èm pai. Vé təbà ín kəŋ lo, vé kii pai.

27Vé gəabà, mú ya nawa pèeŋ nór tól yəŋ vír di, làŋ tól yəŋ dór di yò, Yírwa yaasəŋ dàŋ kəŋni mú wəi.

28Wee ya en vool kəŋ ní, duməatò mól kəŋ tí vé.

Yírwa yaasəŋ

(Mk 13.24-27 / Lk 21.25-28)

29Gímtò ya doo bee ri yò tállo ní, yəŋ dàŋ níŋ kəari, sji dàŋ tútiri bai. Sùgtò dàŋ pé sí'iri gógsan ni. Əntò ya gùŋŋ gógsan ni dàŋ námni.

30Təŋ bee en ya kə mag pu yír Yírwa yaasəŋ ní dàŋ víri gógsan ni. Kə ni nìmsàbtò ya ég díi dà bəa dárdì, və dàŋ térì Yírwa dó yaani bəl ya gógsan ní ri, və dàŋ térì mú ya və ní vəŋ lùb ní.

31Dàŋ tóiri malekiatò əní kúsàar tól narò pém. Gàn əní dàŋ múuri, malekiatò dàŋ pu mólli yír əntò ya tìil vìr ní.

Vé tə gəabà muur kuub núnú ri

(Mk 13.28-31 / Lk 21.29-33)

- 32Vé tề gàabà muur kụyụb nùnú ri: Kụyụb dóró bógdì ní, vé gàaro urmà yag màgdo.
 33Mú wài ve vé pém, sóo ya vé tềro entò bee ní, vé gàabà Yírwa ériro.
 34Ndaṅgəṅ pə́və yéṅve: En bee dàṅ kórì see, yíbtò ya yakai yò kə vò kúṅgəṅ zε.
 35Gógsan vəṅ éḡ dàṅ kúrì, muur míní gá dàn kúr pai.

Vé laa sèn dùgbà Gènbògèr yaasàṅ

(Mk 13.32-37 / Lk 17.26-30,34-36)

- 36Yír ya gàa yóṅ vəṅ təṅ bee ní pai, Túnú déəve. Wowa gàan mai, malekiatò ya gogsán ní pém gàan mai.
 37En ya kó tál Noe sóo ri ní, dàṅ kótírì Yírwa yaasàṅ ni pém guve.
 38Noe sóo ri, təṅ ya dòmòm lànnəṅ míi, və léṅnì, və zòṅnì, və kàṅ kḗḗ, və kàṅ yḡgèrè háḗ Noe dó koo kèr di pém.
 39En ya və gàa ní pai, háḗ dòmòm yaa sùṁ kùnəvə̀rì. Yírwa yaasàṅ pém dàṅ kə̀nì guve.
 40Təṅ bee yḡgə̀rtò ya ba və kə laaṅ aṅ ni iro ní, və dàṅ ká vírdì déə, kə və yág déə.
 41Kḗḗtò ya ba və nàṅ laaṅ en nḗḗ ri iro ní, və dàṅ ká vírdì déə, kə və yág déə.
 42Vé laa sèn dùgbà, gàm vé gàan yóṅ ya Gènbògèr vənì dà yáar ní pai.
 43Vé gàaro wàaltókòn ba gàalè vìn ni təṅ ya lúutóo dàṅ yáarì ní ní, ba dàṅ láa dúgdì, lúutóo ba dàn dórì koo wàri pai.
 44Vé laa sènṁə́ vé bəri, gàm Yírwa dàṅ yáarì təṅ ya vé gàan míi ri.

Yír ya tòn en símáḗr déəve ní

(Lk 12.41-48)

- 45Yír wéṅsàṅtòo ya tòn en vəṅ símáḗr déəve ní yíwe? Yír bee yírbògèr ə́nì pé dòr yáglé bòob koo nḗḗ ri, kə pə́və lé́sír sóo ya və dà lér ní pém.
 46Yír ya gá yírbògèr ə́nì dàu lá zírì tonóm bee ríi, símáḗr ə́nì pùubà.
 47Ndaṅgəṅ pə́və yéṅve: Yírbògèr ə́n bee dàṅ pé dórđì entò ya díṅ ní pém koo nḗḗ ri,
 48Yír yàṅtòo déə kə sáb daṅ: Yírbògèr tii fà̀nèi bai.
 49Kə dó bòob tonómṁábtò lórì, kə dó en lérì, fùṁ zórì vənəṅ zòfumnábtò déə.
 50Yír bee yírbògèr ə́nì dàṅnu lá zírì yóṅ ya sáb laanə̀u bíi ri, təṅ ya gàan míi ri.
 51Yírbògèr bee dàṅnu nḗṅnì, kə yḗḗ pə̀u en ya yag ironáb dàṅ zírì ní bəri, kə kùḡgə̀nà lúvè, kə tỳ̀ṁnà núul lúvè.

MATA 25

Kɔɔ varémto dée muurè

- ¹Vannáb gèn kə mú kɔɔ varém fób, və kà tũrdo pitirla vəní, və èmno kɔɔlwóotoo sɔ́j kári.
- ²Kəvə təŋ ni kɔɔ varém núuno ní yàŋnábtò, núuno ní wɛ́ŋsàŋnábtò.
- ³Kɔɔ varém yàŋnábtò bee və kà pitirla vəní ní, və aa àatin kúm dée bai.
- ⁴Wɛ́ŋsàŋnábtò ní və kà pitirla vəní ní, və àa kúm kəvə kúmfàŋ ni.
- ⁵Və laaro kɔɔlwóotoo yaa fànèi bai ní, və péem və fɔɔ kúnno nəm.
- ⁶Piríi və kũiro yag béer vìn təŋ ni: Kɔɔlwóotoo làro, və èm sɔ́j kàbà!
- ⁷Kɔɔ varémto bee sɔ́j kúnno, və kà tũrdo pitirla vəní.
- ⁸Kɔɔ varém yàŋnábtò bee kèllo wɛ́ŋsàŋnábtò: Və pəbəbà kúm vən yò bəri, pitirlatò bəní níŋgəni.
- ⁹Wɛ́ŋsàŋnábtò íi pəvəro: Kai, kúm bee dənəbənəŋ mágdì bai, və èm fɔ́jibà vəní yíbtò ya díŋ fɔ́j bee ní nɔ́a ri.
- ¹⁰Və èm vánle kúm fɔ́jri ní, kɔɔlwóotoo làro. Kɔɔvartò ya və ní ba və dii laaŋ ní bee, vəŋ dónəno baŋgàl lig di, və bìgdo pagələ.
- ¹¹Piríi bəobtò bee làro, və yaa mùuro yagò: Yírbògərə, yírbògərə, a bìl pəbbà pagələ!
- ¹²Ii pəvəro daŋ: Nɔ́aənəvə pai, ŋdaŋ pəvəro vɛ́ŋvɛ.
- ¹³Tòo, və laa sèn dùgbà, gàm və gàan yóŋ vəŋ təŋ bee pai.

Zaudi gúyú gáari

(Lk 19.11-27)

- ¹⁴En bee dàŋ kəni mú yíŋ dée lú sèn émnì ní, káiro yír əntò, pé dòrléro zaudi əni kəvə nɔ́a ri.
- ¹⁵Déə pəu seede gúur núuno, bəo déə gúur iro, déə ní seede gúur dáəvɛ. Yíwa péem mú ya dà gúyú gáari ní. Yaa èmno.
- ¹⁶Yír ya ba zìi seede gúur núuno bee èm wá táləno bəo déə nən ni, zìi dègtiuro seede gúur núuno ti.
- ¹⁷Yír ya ba zìi seede gúur iro ní zìi dègtiuro iro ti.
- ¹⁸Yír ya ba zìi seede gúur déə bee, ə ní èm làə dəl ég di, ìn dòr yírbògərə ən san ai ti.
- ¹⁹Doo zòo ní, yírbògərə bee yaatiuro, vəŋ dónəno san gáardì.
- ²⁰Yír ya ba zìi seede gúur núuno ní, àa dègtiuro gúur núuno ti, daŋ: Yírbògərə, a pənnó seede gúur núuno, ŋzìi dègtiuro núuno ti.

- 21**Yírbògèr ən bee daŋ: Duulábà, a yír dúurì, a tònno símáŋar déəve, ηdàu dór sírdì bògèr di. A yaa zágbà yírbògèr mání tuŋ.
- 22**Yír ya ba zìi seede guur iro bee yaaro, ə ní dònno daŋ: Yírbògèrè, a pónnó seede gúur iro, ηzìi dègtiŋro iro ti.
- 23**Yírbògèr ən bee dòn puro: Duulábà, a yír dúurì, a tònno vəŋ símáŋar déəve. Mú ya a tò en sénwa símáŋar déəve yò, ηdàú dór sírdì bògèr di. A yaa zágbà yírbògèr mán tuŋ.
- 24**Yír ya ba zìi seede gúur déə bee yaaro, ə ní dònno daŋ: Yírbògèrè, ηgàaro mú ya símáŋar mání və ní, wee ya a bàalén en tí bíi, a èm gèŋ lésír ti. Wee ya a ùulén en tí bíi, a èm sùm mòlgəŋ ti.
- 25**Dúul kónnó, ηèm ìnléro san mání ég di. San mán bee yòo ai.
- 26**Yírbògèr bee íi puro daŋ: Mai, a yír dumpánè, a duultóo. A gàaro wee ya ηbàalén en tí bíi, ηèm gèŋ lésír ti. Wee ya ηùulén en yəŋ tí bíi, ηèm sùm mòlgəŋ ti gá,
- 27**en kó rè a pé dòrnè san míní yíbtò ya tònŋəŋ ní nəŋ ri bíi? Tiisàŋ mín yò ba və dàŋŋəŋ pətírì san míní vəŋ bòo déə góg di.
- 28**Vé kàbà seede gúur déə ya koo nəŋ ri bee, vé pəbà yír ya dí seede gúur fób ní.
- 29**Yír ya dí en ní, vé dàŋnu pé dègtirì déə, kə zoŋ tál pu nən ni. Yír ya dín míi, və dàŋ kàrí enwa ya ba dín ní bee péem.
- 30**Yíŋ dumpán yò vé mìn vèrubà zèg di gón ni, kə kùggəŋà lúvé, kə tùm̀nà núul lúvé.

Fág ya dà síin dúgdì ní

- 31**Sóo déə Yírwa dàŋ yáari gèn yaasàŋ vənəŋ malekiatò ənì, dàŋ yaa sírì koo gèn kíl li, və dàŋnu lúbdì.
- 32**Nìmsàb ya kúsəŋar díi péem dàŋ móllì koo nən ni, dàŋ yír dú yébdì mú ya gá gaanàg yèb vèrgəŋ tàem vəŋ ur ní,
- 33**kə dí tàem ní koo nəŋ dúur di, ur ní koo nəŋ bèn ni.
- 34**Gèn kə daŋ pu yíbtò ya koo nəŋ dúur díi: Vé yaabà, yíbtò ya Bàa yèr pəvé nəŋ ní, vé dóbà gèn ni. Wee bee kúsəŋar bìi dùg ní, vé kó dí laa pəvé zə.
- 35**Vé gàabà sóo déə gol ba wòonnó, vé yaa pónnó en lérì. Mom òrənnó, və pónnó mom. Nyaa sènè, vé fəəbənnó.
- 36**Ŋkəŋ fúu kòmve, vé pàar pənnó, ηyuni, vé yaa dàa tənnó. Nyòo pursina ri, vé yaaro kəŋ tuŋ.
- 37**Yír dúurəmtò bee kə və kəl voo: Gènbògèrè, sóo yanə bə təu vəŋ golè, bə péú lésír ní? Mom òrúri, bə péú mom ní?

- ³⁸Sóo yané bé tǔú a yaa sènè, bé fǎǎbú ní? A kǎh fǔú kòmve, bé pàar pú ní?
- ³⁹Sóo yané bé tǔú a ɣunì ke, a yòo pursina ri ke, bé èm kaa tuɣ ní?
- ⁴⁰Gèn kǎ íi pǎvǎ daɣ: Nɔdaɣgǎh pǎvǎ yǎhve: En ya vé kóh pu dàmwǎ míntò dǎé ní, vé kóh pu míi.
- ⁴¹Piríi gèn kǎ daɣ pu yíbtò ya koo nǎǎ bèh ní: Vé lúbà kǎh tól li ló, tíil vóní fǐlábà. Vé èmmǎ vee ya níhǎnè bai ní ri, vee ya vǎ kó dí laa pu Sedani vǎh malekia əntò ní.
- ⁴²Gǎm gol bal wòonnó, vé pǎnéh en lérì bai. Mom òrénǎ, vé pǎnéh mom pai.
- ⁴³Nyaa sènè, vé fǎǎbnéh pai, ɣkǎh fǔú kòmve, vé pǎarnè pǎh pai. Nyunì, vé dàa tǎnhǎh pai, Nyòo pursina ri, vé yaan kǎh tuɣ pai.
- ⁴⁴Kǎ vǎ íi pǎvǎ voo: Gènǎgǎrè, sóo yané bé tǔú gol wòúrì ke, mom òrúrì ke, a yaa sènè ke, a fǔú kòmve ke, a ɣurì ke, a yòo pursina ri ke, bé tǔ zaan pú bíi?
- ⁴⁵Gèn kǎ íi pǎvǎ daɣ: Nɔdaɣgǎh pǎvǎ yǎhve: Vé mǎh puro varém séntò yò en tǔnì ní, wi vé mǎrgǎh pu míi.
- ⁴⁶Yíbtò bee ní vǎ dàh zírì gím ya kùn míi. Yír dúurǎmtò ní dàh zírì yǔhǎkì ya kùn míi.”

MATA 26

Vǎ taro yag Yeesu yúl li

(Mk 14.1-2 / Lk 22.1-2 / Zaɣ 11.45-53)

- ¹Yeesu mùu kùn muurtò yò ní, dòn puro suka əntò daɣ:
- ²“Vé gǎaro doo iro ló ní, Paska dàh kórì. Vǎ dàh Yírwa gǔɣurì, kǎ vǎ gaaurì.”
- ³Dùgbògǎntò vǎnhǎh yírbògǎntò vǎ yaa móllò dùgbògǎr Kaifa wàri.
- ⁴Vǎ kiinno, vǎ dàh gǔɣurì Yeesu háǎ wǎhǎsǎh ni, kǎ vǎ màǎaurì.
- ⁵Vǎ dònno voo: “Bǎh gǔɣunǎh zulde ri pai, yír dà gág túrdì.”

Yǎǎl dǎé nǎǎh puro Yeesu kúm Bǎtani ri

(Mk 14.3-9 / Zaɣ 12.1-8)

- ⁶Yeesu kǎ laaɣ Bǎtani ri Simoɣ làaltóo wàri.
- ⁷Yǎǎl dǎé èm sò'òriro koo tuɣ vǎh kúm sǎǎ púur ya fǐj əní vǎ dùg ní, vǎ aalè kúm bee albater fǎh ni. Yaa nǎǎh puro Yeesu yúl li tǎh bee Yeesu lǎh enè.
- ⁸Suka əntò tǎ ní, vǎ nǎno voo: “Kaya, lílǎh yò ní en duu tí rǎ?”
- ⁹Kúm yò ba vǎ dàh fǐi tállì san gùurve, ba vǎ dàh pǎrì gímǎbǎtò pai?”
- ¹⁰Yeesu kǐi gǎa ní, mùu pǎvǎro daɣ: “En kó rǎ vé vilgǎh yǎǎl yò ní? Kó pǎnnó en dúurì.
- ¹¹Gímǎbǎtò gǎ vǎh dàhnhǎh kǎ dúgdì sóo pém, mí ní bǎh dànnǎh kǎh ní sóo pém mai.

12 Kúm ya nàar pə́ŋ ní yò kó dí laaŋ ya gá ñdàŋ dóri gag di ní.

13 Ñdaŋgəŋ pə́və yə́ŋvə: Kúsàar di wee ya və kùu yàmɡəŋ muur púur ai pém, və dàŋ sáɓ zírì yáɓ yò, və dàŋ múu dórdì en ya tò ní.”

Zuda gùu vìrdo Yeesui

(Mk 14.10-11 / Lk 22.3-6)

14 Yíbtò ya fób vəŋ iro bee təŋ ni bòo dáə níil Zuda Iskariotu, yaa lúró, èmno dùgbògəntò tuŋ,

15 dòn pə́vəro daŋ: “Kə və pə́ŋ né kə ñgùu vìr pə́və Yeesu ní?” Və yaa gàar pə́uro seede sardi fób fób t̄aaro.

16 Gùu təŋ bee ri, wá dùggəŋ pèel ya dà Yeesu gùu vìrdì ti ní.

Yeesu vəŋ suka əntò léŋnəŋ Paska lésiri

(Mk 14.12-21 / Lk 22.7-14,21-23 / Zaŋ 13.21-30)

17 Zulde ya bured əní və dòrnə súur bí làro, yóŋ bee Yeesu suka əntò yaa kèluro: “A yáa ní bé èm kó pú Paska lésir mé?”

18 Ii pə́vəro daŋ: “Və èmmə wàaltəŋ ni, yír dáə tuŋ, və daŋ pubà: Yírbògəŋ mùuni rì daŋ sóo bəní màgdo, suka bəntò bəŋ dànəŋ kóri Paska koo wəri ló.”

19 Suka əntò kóro mú ya daŋ pə́və ní, və èm t̄ono Paska lésiri.

20 Osaŋ màg ní, yír əntò ya fób vəŋ iro bee vəŋ sínəno lésir bàar di.

21 Təŋ ya və léŋ en ní bee, Yeesu mùuro daŋ: “Ñdaŋgəŋ pə́və yə́ŋvə: Yír dáə kəvə təŋ ni dàŋnəŋ gùu vìrdì.”

22 Símaar vəní yaa v̄j taro, və kèl t̄uro yíwa pém: “En yò kə míi gəŋa, Yírbògəŋ?”

23 Yeesu íi pə́və daŋ: “Yír ya dàŋnəŋ gùu vìrdì ní bəŋ dòr màaŋ n̄a s̄oor di lo.

24 Yírwa dàŋ vóri mú ya və d̄j yáglé koo yúl li d̄bter di ní, amma yír ya dàŋnu gùu vìrdì ní bee, gím əŋa. Yír bee ba və l̄eu pai, ba t̄al puro.”

25 Zuda, yír ya dàŋnu gùu vìrdì ní bee, kèllo daŋ: “Kə míi gəŋa, Yírbògəŋ?” Yeesu íi puro daŋ: “Mai a d̄ongəŋ n̄i.”

Lésir ḡjñè

(Mk 14.22-26 / Lk 22.15-20 / 1 Kor 11.23-25)

26 Təŋ ya və léŋ ní, Yeesu k̄aro buredi, f̄u pu Vannáb n̄a ní, yaa gè yèbdo, p̄oro suka əntò daŋ: “Və kà lébà, wəi kə n̄i f̄úy mína”

27 Piri k̄aro f̄um s̄orè, f̄u pu Vannáb n̄a ní, yaa pə́vəro daŋ: “Və zòbà və pém,

28 wəi kə n̄i mim mína, mim ya Vannáb vəŋ yír k̄ətinəŋ ti ní, wér pu yír ḡur yúl li kə k̄aɓ pə́və vee en vóni.

²⁹Ndòngəh pénéri: Ndàn zótiri lar yén fùm yò bai, háa yón ya kə bəh zònəh fùm pum Bàa gèn ní kə làri guve”

³⁰Və nàa far Vannáb vér ní, və èm dògdo Wàa gur di.

Pier dàh sòni Yeesui

(Mk 14.27-31 / Lk 22.31-34 / Zan 13.36-38)

³¹Yeesu yaa dòn pénéro dan: “Vé pém vé dàhneh wàa yágdì vìn yò ri vé. Debter dan: Ndàn ló màari gaanàgò, tàh kə wàa yám wee pém.

³²Ammá yón ya nsjitiro vol li ní, ndàhnev éh bá láari Galile ég di.”

³³Pier yaa mùuro dan: “Yír pém yáaró və wàa yágúbà, mí ní gá ndànéú wàa yágdì pai.”

³⁴Yeesu íi puro dan: “Yéne ndəhəh pú rì, vìn yò ri vé, a dàhneh sòni gáa t̄əro see, kon kə kúggəh ze.”

³⁵Pier pìn puro dan: “Yáaró bəh vòbà pém, ndànéú sòni pai.” Yíbtò yò pém mùuro guve.

Gesemane ri

(Mk 14.32-42 / Lk 22.39-46)

³⁶Yeesu vəh suka əntò làro wee ya və kəh Gesemane wi ri, dòn péuro dan: “Vé kə laabà lo, nhəhəh Vannáb téhni lu.”

³⁷Kà àəro Pier vəh Zebede varəmtò iro bəri. Yeesu símàar yaa vjiró, íhno enè.

³⁸Piríi dòn pénéro dan: “Símar míni vjiró kə mú ndà vòri, vé kəmə lo, bəh nèbnəmə.”

³⁹Ə ní yaa èm sò'ór víró sérəh, fi sirdo tiil ég di, tèmno Vannábò dan: “Bàa, zìi púro ní, a lùr sòr pémmə gím sóor ai. Ammá mú ya nyàa ní, a tò wəi pai, a tòmə mú ya a yáa ní.”

⁴⁰Tiitii suka əntò tuh ní, yaa zìivə nəm ni. Yaa kèllo Pieri dan: “Vé vəə gàan ya gá bəh nèbnəmmə sérəh ní be?”

⁴¹Vé nebbà, vé tèmme Vannábò, en déə kə sòoləvé pai. Símar gá fhjimmə, fúy vən mai.”

⁴²Yeesu èmtiro sáh gáa iro ən bee, tèmno Vannábò dan: “Bàa, gím sóor yò ba tálbà, kee nhògəh pai, ammá mú ya a yáa ní, a tòmə wəi.”

⁴³Piríi yaa zìitivəro sáh, və yòo nəm ni. Nəm lùbgənevə nór di.

⁴⁴Yágtilévəro sáh, èm tèmno Vannáb gáa t̄əro ən bee, dòngəh muur déəve bee.

⁴⁵Piríi yaaro suka əntò tuh, dòn pénéro dan: “Vé fəa túgəni pi? Təh ya və dàh Yirwa pé dórdi vee yírtò nàa ri ní làléro.

⁴⁶Vé lú bəh èmnəmə, yír ya dàhneh gúy vírdi ní làléro.”

Və gùuro Yeesui

(Mk 14.43-50 / Lk 22.47-53 / Zaṅ 18.3-12)

- 47**Yeesu m̀u kùnnənəṅ mai, t̀e ní Zuda làro, yír ənt̀o ya f̀ob vəṅ iro bee b̀o vəní. Aṅai yíbt̀o déə vənəṅ paart̀o b̀eri, kəəlt̀o b̀eri, yíbt̀o ya dùgb̀ogənt̀o vənəṅ yírb̀ogənt̀o t̀o ní.
- 48**Zuda ba dòn g̀aalè p̀əvəri daṅ: “Yír ya ṅəm k̀pəṅno ní, ỳo wəi. Və g̀uub̀a.”
- 49**Fuu èm so'óriro Yeesu tuṅ, m̀uro daṅ: “ṅm̀ub̀uro Yírb̀og̀ər̀è!” Yaa k̀pəṅuro.
- 50**Yeesu m̀u puro daṅ: “Soa míná, a t̀om̀ə en ya aṅú ní.” Yíbt̀o bee s̀o'óriro, və yaa g̀uuro Yeesui.
- 51**Yíbt̀o ya Yeesu ba vəṅ k̀ə laanəṅ ní b̀o déə yaa s̀urdo paar əní, l̀oro dùgb̀og̀ər̀ yír əní déə, dù d̀əṅu t̀og t̀ol déə.
- 52**Yeesu dòn puro daṅ: “A ỳug d̀ortib̀a paar m̀aní, a g̀aab̀a yíbt̀o ya k̀əṅ paar ní, paar dàṅnəvə m̀əṅar d̀i və.
- 53**A dí ní ba ṅk̀əno B̀ai g̀a, ba dàn p̀əṅ t̀oiri malekiat̀o z̀əṅ b̀ogən bogən f̀ob vəṅ iro b̀e?
- 54**Ba ṅk̀oro mú wəi g̀a, en ya debter dòn daṅ k̀ə dàṅ k̀əni gu bee, ba dà k̀otiri r̀e?”
- 55**Piríi Yeesu m̀u puro yír g̀ur p̀ém daṅ: “Və aṅ t̀uro paart̀o vəṅ kəəlt̀o, və yaanəṅ g̀ur̀i mú fasirma r̀e? G̀og ya d̀ij ní p̀ém, ba ṅsí daṅ mag dùggəṅ muur Vannáb lig di, və g̀unəṅ mai.
- 56**Mú ya və t̀o ní ỳo, ənt̀o ya t̀omyag d̀ij yáglé ní dàṅ k̀o wárdi z̀e.” Suka ənt̀o yaa yáḡ k̀unléuro p̀ém, və ẁəro.

Və aḡro Yeesu fág b̀aar di

(Mk 14.53-65 / Lk 22.54-55,63-71 / Zaṅ 18.13-14,19-24)

- 57**Yíbt̀o ya g̀u Yeesu ní bee aḡuro dùgb̀og̀ər̀ Kaifa tuṅ. Maləmt̀o vənəṅ yírb̀ogənt̀o m̀ol laaro koo tuṅ.
- 58**Pier ní déḡ dùuni piri háṅ və là dùgb̀og̀ər̀ wəri. Èm sí d̀oro yíbt̀o ya dùgb̀og̀ər̀ wəri t̀əṅ ni, kə t̀əb̀a mú ya dà k̀əni ní.
- 59**Dùgb̀ogənt̀o vənəṅ yíbt̀o ya fág b̀aar di bee p̀ém, və yáṅ puro Yeesu míil ẁo aḡari kə və g̀uub̀a, və m̀əub̀a.
- 60**Míilnáb̀t̀o ya mol ní ỳo p̀ém, və z̀in en dumpán Yeesu yúl li bai. Piríi yír iro
- 61**və yaa dònno: “Yíṅ ỳo dòn daṅ bə yáṅro bə dàṅ túllì Vannáb ligò, doo t̀əṅro ní bə dàṅ ỳu k̀untiri.”
- 62**Dùgb̀og̀ər̀ lú m̀u puro Yeesu daṅ: “Yíbt̀o ỳo m̀uṅ pú né? Má ní a m̀u pinnè b̀e?”
- 63**Yeesu òn k̀əni. Dùgb̀og̀ər̀ m̀u puro daṅ: “ṅk̀əlgənú vəṅ Vannáb lagəl níilè, mai a k̀ə, ni Məsii, Vannáb Wowə bee r̀e?”

⁶⁴Yeesu íi puro daɲ: “A dònno vənɲ yag mánɲ. Ammá vé kiiɓà, gùɲ yakai yò vé dàɲ tərì Yírwa síɲ Vannáb Vəsàntóo nɲɲ dúur di dó yaani bel li gógsan ni.”

⁶⁵Dùgbògèr yaa dɲ tɔ̀ardò làa əní, dònno daɲ: “Yíɲ bee dúullo Vannábò, bəɲ wátinəɲ muur ya yír yag díi kó né? Vé kiiro mú ya dúul Vannáb ní, pai?”

⁶⁶Vé sábgəɲ se?” Və íiro voo: “Yíɲ yò làlé ya və mɔ̀ɔu ní.”

⁶⁷Və yaa tən wèr puro sər nór di, yíbtò dɔ̀ə gùn nɲɲ see, və lòu zɛ, bòobtò dɔ̀ə yèr nɲɲ see, və lòu zɛ.

⁶⁸Və mùuɲ pu voo: “Mái Mesí, a dàɲ bə tòmyag gá, a gàa ní yí lòú rɛ?”

Pier sɔ̀no Yeesu

(Mk 14.66-72 / Lk 22.56-62 / Zaɲ 18.15-18,25-27)

⁶⁹Pier ní ba sí laaɲ tán ni, yáɔ̀lwa dɔ̀ə yaaro koo tuɲ, mùu puro daɲ: “Má pém Yeesu Galilenáb ba vəɲ kəɲ ni.”

⁷⁰Pier yaa sɔ̀no yír gùur di daɲ: “En ya a mùuɲ ní yò, ngàan pai.”

⁷¹Pier yaa èm víró pagəl li, yáɔ̀lwa dɔ̀ə təuro, dòn puro yíbtò ya kə laaɲ lu bee daɲ: “Yíɲ yò Yeesu Nazaratunáb ba vəɲ kəɲ ni.”

⁷²Pier sɔ̀tiro sáɲ, ségdó enè daɲ: “Ngàan yíɲ yò pai.”

⁷³Piríi yíbtò ya lú bee yaaro Pier tuɲ, və mùu puro voo: “Má pém a yò kəvə təɲ ní, bə kii gaaɲ kaa muur di.”

⁷⁴Pier yaa ségdó enè, daɲ: “Vəɲ Vannábò, ngàan yíɲ yò pai.” Təɲ bee ri kon kúgdo,

⁷⁵Pier sáɓ ziiro Yeesu bal dòn pu daɲ: “A dàɲnəɲ sɔ̀ni gáa tɔ̀aro see, kon kə kúggəɲ zɛ.” Pier víró, èm kùg taro.

MATA 27

Yírbògèɲ pé dòrdo Yeesu Pilalu nɲɲ ri

(Mk 15.1 / Lk 23.1-2 / Zaɲ 18.28-32)

¹Góg dɲi ní, dùgbògəntò vənəɲ yírbògəntò kiinno Yeesu yúl li, və yáɔ̀anu máɔ̀ri.

²Və yaa tauro, və ɔ̀ɔ̀ pé dòrdo gomna Pilatu nɲɲ ri.

Zuda vòro

(Tòm 1.18-19)

³Zuda yír ya ba gùɲ vír Yeesu ní bee, tɔ̀ gá və fág mìn Yeesu ní, símáɔ̀r əní wòoro. Yaa ɔ̀ɔ̀ tìbti puro dùgbògəntò vənəɲ yírbògəntò seede sardi vən ya fób fób tɔ̀aro bee daɲ:

⁴“Nkóró en dumpánè, ngùɲ virdo yíɲ yò kòmve, en ya kó ní pai.” Və íi pu voo: “Ə ní muur mánɲ, en ya pàarəbə ní pai.”

⁵Zuda yaa èm víró, kà san bee mìnléro Vannáb lig di, èm ta mɔ̀aro yúl əní lab di.

⁶Dùgbògèntò vè kàro san bee, voo: “San uur yò ní vè wèr dòrnè sadaka san ni pai, ə ní san ya yír mim wérlé ti ní.”

⁷Piríi vè kiinno, vè kàro san bee, vè èm fíjro aṅ yír déə nṅa ri, yír laṅlè. Wee bee kə vè lèə sèn vooltò ti.

⁸Wəi kó rì, yakai pémm aṅ bee vè káṅnu Mim aṅ zε.

⁹Kə nì en ya tòmyag Zeremi bal daṅ ní bee kóró, bal daṅ: Vè kàro seede san ya fób fób tṅaro bee, seede ya Izrael yírtò ba vè dèṅ koo yúl li ní.

¹⁰Vè fíjṅno aṅ yír déə nṅa ri, yír bee laṅlè. Kəno mú ya Gènbògèr bal mùulé pṅh ní.

Yeesu làro Pilatu nén ni

(Mk 15.2-5 / Lk 23.3-5 / Zaṅ 18.33-38)

¹¹Yeesu làro gomna nén ni, gomna kèluro daṅ: “Mái a kə nì zibtò gèni rε?” Yeesu fíro daṅ: “Mái a daṅgəṅ nì.”

¹²Ammá muurtò ya dùgbògèntò vənəṅ yírbògèntò dùṅnənu ní pémm, Yeesu ba mùu pínṅə bai.

¹³Gomna Pilatu kèluro daṅ: “Muurtò ya vè mùuṅ kaa yúl li yò a kiiṅ bère?”

¹⁴Mú ya filgəṅ ní pémm, Yeesu mùu pínṅə bai. En yò yaa kiiṅno gomna pémm.

Və fágdo Yeesu kə vè màṅubà

(Mk 15.6-15 / Lk 23.13-25 / Zaṅ 18.39—19.16)

¹⁵Zulde kóró pémm, gomna laa sòr vèrgəṅ pu yír əntò pursina déə, bòo ya vè yáṅ ní.

¹⁶Təṅ bee pursina déə yòo lú, níil Yeesu Baraba. Yír pémm gəauro vəṅ dumpán əni.

¹⁷Pilatu kèllo yír gùurtò yò daṅ: “Və yáṅ ní ṅsòr vèr pəvé yíwε? Yeesu Barabai yá, Yeesu ya vè káṅ Kiristu wi rε?”

¹⁸Pilatu gá gəaro vè gùṅ ṅai Yeesu vəṅ sjj muurè.

¹⁹Təṅ ya síṅ fág bàar di bee kṅal tòi puro yagò daṅ: “Yíṅ yò en ya kó líil ní pai. A dó muur yò ri pai, gəm vèṅ yáṅ nérèṅ tṅəṅnó koo yúl li.”

²⁰Dùgbògèntò vənəṅ yírbògèntò vè dòn puro yír gùurtò yò voo vè bəṅ kàbà Barabai, vè màṅubà Yeesui.

²¹Gomna kèltiro sáṅ daṅ: “Yíbtò ya iro yò ri gá vé yáṅ ní ṅsòr vèr pəvé yíwε?” Və fíro voo Barabai.

²²Pilatu mùuro daṅ: “Mə Yeesu ya vè káṅ Məsi bee ní, kə ṅkúu sε?” Və íi tūrdo pémm voo: “Və gaaubà.”

²³Pilatu kèltiro daṅ: “Yeesu bee en dumpán ya kó ní né?” Və ní gá vè yòo bəṅ túrdi nánvε: “Və gaaubà lar tágdì ri!”

²⁴Pilatu tè ní en yò dən tón pai, yír pémm lúró gágdi. Yaa kàro mom, sògdo nṅa əni yír gùur nén ni daṅ: “Mim ya dən wérdì ní yò ṅdón ti pai, muur vənəṅ.”

- 25**Yír gùur pém íro voo: “Mim bee bé kà sirdo kəbé yúl li vəŋ varém béntò yúl li.”
- 26**Kəno Pilatu sòr vîr pəvəro Barabai, Yeesu ní və lòu ní, və yaa péro yíbtò ya kə èm gaau ní.

Soozetò yìjro Yeesui

(Mk 15.16-20 / Zaŋ 19.2-3)

- 27**Gomna soozetò və yaa kàro Yeesui, və àà dónuro gomna bee wàri. Soozetò gá pém móllo Yeesu tól li.
- 28**Və yaa siir vîr làa əní, və yaa kúuti pú làa gbéŋ dáə.
- 29**Və yaa kà sàŋrè, və zàŋni, və kàar sîr pu yúl li, və pəu méra kəəl ní gùŋŋ nàa dúur di. Və gbág sí túr ég di see, və yjŋnu zε voo: “Bé mùubgənúbà, zibtò gèna!”
- 30**Və tén wèr pu sər fùŋ ri, və kà méra, və lòu yúl li.
- 31**Və yjŋ fàru ní, piríi və kà làa əntò bee, və pàarti puro, və àà vîruro gáari lab tágdì ri.

Və gaaro Yeesui

(Mk 15.21-32 / Lk 23.26-43 / Zaŋ 19.17-27)

- 32**Və ví'i ní, yjŋ dáə vəŋ bəŋəno, yjŋ bee kəŋni Sireŋ ni, níil Simoŋ. Və yaa tuj pəuro Yeesu lab tágdì bee.
- 33**Və làro wee dáə ri, və kəŋ Golgota, yàŋŋ dáŋni: Yúl néŋ bàarè.
- 34**Və yaa péro Yeesu fùm dáə, və dòrlè en yòbdì ti. Yeesu teŋ tē ní, gaa zór bai.
- 35**Və gaau ní, və yaa kóro nùurè, və yàŋro Yeesu làatò kəvə tən ni.
- 36**Və sí laa dùggənu bàar bee ri vé.
- 37**Və kà en ya və gùŋŋŋ Yeesu ní bee, və dji dí koo yúl li góg di voo: “Yjŋ yò Yeesui, zibtò gèni.”
- 38**Və gaa máŋu vəŋ fasirmatò iro, dáə koo nàa dúur di, dáə ní koo nàa bəŋ ni.
- 39**Bàanunábtò və lòŋ yúl see, və dúulgənu zε,
- 40**voo: “Má ní, a daŋ bə dàŋ túl gáari Vannáb ligò, doo təŋro ən bee bə dàŋ yjŋ kúntírì pai? A Vannáb Wowá ní, a sòrbà yúl mání, a ùg sí'ibà lab tágdì ri lu!”
- 41**Mu wəi maləmtò vəŋ yírbògəntò vənəŋ dùgbògəntò pém yjŋnu voo:
- 42**“Sòrdo yíri, sòr gàatin yúl əní bai. Daŋ bə Izrael gèni, yakai wə ùg sí'ibà lar tágdì ri lú, wi bé dà íi káari muur əní.
- 43**Pé dòrgəŋ fùŋ əní Vannáb nàa ri, Vannáb bee yàŋnuri ní, sòrubà yakai. Dòngəŋ daŋ bə yò Vannáb Wowá.”
- 44**Fasirmatò ya və gaa máŋvə vənəŋ Yeesu ní bee pém, və dúulgənu bəri mú wəi vε.

Yeesu voolè

(Mk 15.33-41 / Lk 23.44-49 / Zan 19.28-30)

- 45 Yóh dii təŋ ní, zèg sàa ùn kùnno ég bee pém háa yóh filli.
- 46 Yóh fil ní, Yeesu yaa bəero nánve. “Eli, Eli, ləma sabagtani.” Yáa dánì: “Vannáb míní, Vannáb míní, en kó rè a yaggéŋ gu ní?”
- 47 Yíbtò dəə ba və kə laaŋ lu, və kii ní, və mùuro voo: “Vé kii bə, kəŋ Elii.”
- 48 Bòo vəní dəə fuu èm kàiro púuri, dər iibdo fùm gbágdì ti, yaa bìm dər mərə ri, yòb pəràro Yeesu kə zòbà.
- 49 Bòobtò voo: “A kè, bəŋ làa tənəmà. Eli kə yaanu sórdì gəŋa.”
- 50 Yeesu bəətiro yag sán nánve, piríi yaa níŋ kəaro.
- 51 Làa ya ba və dŋ Vannáb lig di yaa tər yébdò təŋ ni, góg di háa ég di. Eg námno, vèaltò waro.
- 52 Gagtò yaa kúllo, Vannáb yír gùurtò ya vò ní, sŋj túrdo.
- 53 Və ví'iro gag di. Yeesu sŋj vool li ní, Vannáb yírtò bee bəobtò dəə dóle wəaltəŋ ni, yír gùurè tənə ní.
- 54 Soozebògər bee, vəŋ yíbtò ya ba vəŋ sí laanəŋ Yeesu ní, və tərò ég ya nám ní yò, vəŋ entò ya kó túrgəŋ ní yò, dúul yaa kó tavəro, və mùuro voo: “Yŋ yò kə dùglé Vannáb Wowà.”
- 55 Kəatò dəə gùurè, ba və yòo lu, və túu tənirì. Və dág dùui Yeesu Galile ég di, ba və tò èmgəŋəŋ pu enè.
- 56 Kəvə təŋ ní ba Mari ya Magdala ríi bəri, Mari Zaki vəŋ Zoseb nùnú bəri, vəŋ Zebede varəmtò nùnú vəní bəri.

Yeesu dóró gag di

(Mk 15.42-47 / Lk 23.50-56 / Zan 19.38-42)

- 57 Osán mág ní, yŋ dəə yaairo Arimate ri, níil Zoseb, wəi pém ba kálléro Yeesu suka.
- 58 Yŋ bee èm zìiro Pilatu bee, bəaro Yeesu fúy fiirəŋ. Pilatu daŋ və èm pəubà.
- 59 Zoseb kə fúy fiirəŋ yò ní, yaa pən dər làa búi pum ní,
- 60 èm dərú gag pum ni. Gag bee ba ləələ pu yúl əní, vèal li. Yaa kili vèal nán dəə, bər ùnəŋ gag bee, yaa èmnì.
- 61 Mari ya Magdala ríi vəŋ bòo Mari bee ba və síŋ lúvə gag nən ni.

Və èm laaro Yeesu gagò

- 62 Góg dij ní, doo túgdì, dùgbògəntò vənəŋ farizatò və èm zìiro Pilatu, və dòn puro voo:

⁶³“Yírbògèrè, bé sáb zìitiro míiltóo yò sóo ya kə̀nə̀nə̀n lagél ní, dòn�é dan: Nvòro ní, doo t̃aaro ən bee ñdà̀n s̃j̃tírì.

⁶⁴A ṽirbà yír èm sí t̃èbà gag yò, doo t̃aaro ən bee kə̀ là see. Gu pai, suka ə̀ntò ṽə èmgə̀n p̃àà gém ṽirdi f̃ỹu f̃iirè̀n ai, kə̀ ṽə dòn pu yír kə̀ voo: Yeesu s̃j̃tiro vool li, kə̀n lagélṽe. M̃fil ya kə̀ ṽə d̃à̀n w̃órì piri yò d̃à̀n t̃állì b̃òo ya ñén ní.”

⁶⁵Pilatu p̃ìn p̃évero dan: “Soozetò yòo wi, ṽə èm dii laa ñə̀nm̃à gag bee.”

⁶⁶Yíbtò ṽə èm s̃àaro gag bee ṽə̀n tumbal ṽə̀ní, ṽə diiblero soozetò ti.

MATA 28

Yeesu s̃j̃iro vool li

(Mk 16.1-10 / Lk 24.1-12 / Zaṅ 20.1-10)

¹Doo túgdì tál ní, góg diṅ ní, Mari ya Magdala r̃íi ṽə̀n b̃òo Mari bee, ṽə s̃j̃ lúró, ṽə èmno gag dáa t̃érì.

²Ṽə t̃è ní ég nám taro. G̃ènbògèr malekia sí'iro góg-san ni, yaa k̃il l̃urdo gag ṽaal bee, d̃òg síró ti.

³K̃ə̀ d̃ùg mú nawa ñórè, làa ə̀ní diṅ mú d̃ìgém w̃àgè̀nè.

⁴Yíbtò ya ba ṽə sí laaṅ gag ní bee, dúul yaa kó taṽero, ṽə yaa órdo mú voolè.

⁵Malekia yaa mùu puro k̃aṅtò dan: “Ṽé w̃àà dúul pai, ñgàaro ṽé w̃àṅ Yeesu ya ba ṽə gaa ní bee.

⁶K̃ə̀tin ló pai, s̃j̃léro mú ya bal dan ní bee. Ṽé yaa t̃èbà wee ya ba f̃aṅ ní.

⁷Piríi kə̀ ṽé èm dan pu suka ə̀ntò Yeesu s̃j̃léro vool li. Yakai èm bálero Galile ri, ṽé d̃àu é̀m t̃érì lu. Ñdòn p̃éṽéro.”

⁸K̃aṅtò ṽə fuu lúiro gag di ṽə̀n dúul b̃èri, sím̃àar ṽə̀ní p̃ém p̃uuro, ṽə èm dòn puro muur ai suka ə̀ntò.

⁹Yeesu ṽə̀n fuu b̃à̀nə̀no t̃ə̀n bee ri, mùu p̃éṽero dan: “Ñm̃ùubə̀ṽéro!” Ṽə èm s̃ò'óro koo tuṅ, ṽə yaa gbág g̃ùuro dor ə̀ní.

¹⁰Yeesu yaa dòn p̃éṽero dan: “Ṽé kó dúul pai! Yakai ṽé èm dòn pubà d̃òo míntò ṽə èmm̃à Galile ri, ṽə d̃à̀nə̀n t̃érì lu.”

En ya soozetò dan ní

¹¹K̃aṅtò bee ṽə lànnə̀n w̃àri bai, yíbtò ya ba ṽə sí laaṅ gag ní bee làl̃ero w̃àalt̃ə̀n ni, ṽə èm dòn k̃unlè puro d̃ùgbòg̃ə̀ntò en ya kó tál ní p̃ém.

¹²D̃ùgbòg̃ə̀ntò ṽə̀nə̀n yírbòg̃ə̀ntò ṽə yaa mó̀llo, ṽə kii kunə̀no p̃ém, ṽə k̃àro san dúurṽe, ṽə p̃éro soozetò,

¹³voo ṽə danm̃à z̃e: “Bé f̃aṅ ṽàṅle ñəm, suka ə̀ntò ṽə yaa p̃àà g̃è̀m ṽiru ṽin ni.

14 Muur bee kə dóró gomna tóg di ní, báí kə bə dàŋ káɓdì rì. Vé ní gá vé lòl símáɗar pai.”

15 Soozetò və fəɗa dùuro muur ya və dòn pəvə ní yò, və kàro sanè. Muur yò yaa yám kúnno zibtò təŋ ni, háɗa mú yakai yò pém.

Yeesu ví puro suka əntò

(Mk 16.14-18 / Lk 24.36-49 / Zaŋ 20.19-23 / 1 Kor 1.6-8)

16 Yír əntò ya fób vəŋ dáə bee èmno Galile ri, gur ya Yeesu ba daŋ pəvə ní ri.

17 Və təu ní, və yaa gùg fəɗaro koo nən ni, ammə yíbtò dáə gá símáɗar vəní yaa yebdo iro.

18 Yeesu èm sò'óriro kəvə tuŋ, mùu pəvəro daŋ: “Vannáb pə dòrlè gógsan vəŋ ég pém kəŋ nàɗa ri.

19 Vé èm kóbà nimsàb pém yír mínà! Vé pógəvəbà vəŋ Vannáb níilè, Wowa níilè, vəŋ Vannáb Fúyig níilè.

20 Vé mag pəvəbà və gùu nəŋmə muurtò ya ηdòn pəvə ní pém. Mí gá bəŋ dàŋnəŋ ké dúgdì sóo pém, kúsəɗar kə kùrì guve.”

MARKU

MARKU 1

Zaη Pógditóo muurè

(Mt 3.1-12 / Lk 3.1-18 / Zaη 1.19-28)

- ¹Muur púur ya Vannáb Wowa Yeesu Kiristu yúl líi biñ lo.
- ²Və djì yáglé en bee tòmyag Esai debter di voo: Vannáb daη a tètà, ηtò bàbgəη tòmtóo míní kaa nən ni, kə nən pubà bàanu.
- ³Yír dáo bəəη yag gəəl li daη Və kó nən pubà Gənbògèr bàanu, və bàa dìbbà bàanutò əní.
- ⁴Mú wəi Zaη Pógditóo víró gəəl li, kùu yàmno daη: “Vé filbà símáarè, vé pógbà, Vannáb kə kəəb péné vee en vəní.”
- ⁵Yíbtò ya kəη Zude ég díi, vəη Zeruzalem wàaltəη ní pém və èmno Zaη tuη. Və fùu virdo vee en vəní, Zaη pógvəro Zurdeη lég di.
- ⁶Zaη ba pàargəη geloba gor làai, taη kól koo sji ri, sùu kəηnəη sibò, lé kəηnəη ólè.
- ⁷Kùu yàmngəη daη: “Yír yaani kəη piri, yír bee və tàlónnó, ηlàn ya ηdà dúm búlli tábèr bjìl əní ní pai.
- ⁸Mí ní ηpógəvəró vəη mom, ə ní dàηnəvə pógdì vəη Vannáb Fúuigò.”

Yeesu pógdo

(Mt 3.13—4.11 / Lk 3.21-22, 4.1-13)

- ⁹Sóo bee Yeesu líuro Nazaratu wàaltəη ni, Galile ég di, Zaη póguro Zurdeη lég di.
- ¹⁰Yeesu lú ví mom ni ní, fuu təro gógsan kúl pénno, Vannáb Fúuig ùg sí'iro koo yúl li mú kəlgò.
- ¹¹Yag ví'iro gógsan ni, daη: “A kə nì war mínə, ηyáə dùggəvəvə, símáar míní pém kaa fúu ri.”

Sədani sòollo Yeesui

(Mt 4.1-11 / Lk 4.1-13)

- ¹²Vannáb Fúuig fuu tuη àəro Yeesu gəəl təη ni.
- ¹³Kəno gəəl li doo fób fób naro. Sədani sòoluro, səηtò ya gəəl líi vəη kəηnəη nì. Malekiatò ní tò zaa puro enè.

Yeesu kánó dúrnáb naro

(Mt 4.12-22 / Lk 4.14-15, 5.1-11)

- ¹⁴Və gùu bìgdo Zaη pursina ri, Yeesu yaa èmno Galile ég di, kùu yàmno Vannáb muur púurì,
- ¹⁵daη: “Sóo làro, Vannáb gèn sò'óriro. Vé filbà símáar vəní, vé íi kàbà muur púurì.”

¹⁶Yeesu èm pàṅ dùuṅ Galile léḡ yag ní, t̀ero dúrnáb iro, Simonṅ vəṅ d̀osén Aṅderei, və wèrgəṅ sàar vəní mom ni.

¹⁷Yeesu daṅ p̀v̀ero: “Vé dùummà, ḡdàṅṅv̀é filli yíbt̀o ya túu ḡṅṅ yír ní.”

¹⁸Və fuu lú yáḡdo sàar vəní, və dùu'uro.

¹⁹Èm tál sérəṅ ní, t̀ero Zaki vəṅ d̀osén Zaṅi, Zebede varəm, və ỳo k̀er di, və ǹḡḡəṅ sàart̀o vəní.

²⁰Fuu k̀av̀ero. Və yáḡdo túnú Zebede vəṅ yír ənt̀o k̀er di, və dùu'uro.

Yíṅ ya laṅəl ba k̀oṅ ní

(Lk 4.31-37)

²¹Piríi və èm d̀oro Kapernaum wàaltəṅ ni. Doo túḡd̀i là ní, Yeesu d̀oro Vannáb lig di, magḡəṅ pu yíbt̀o ya k̀əṅ tíi muurè.

²²Èn magsàṅ ən bee k̀iṅv̀ero, ḡàm mag dùḡḡəṅ muur bee vəṅ yag v̀anı, k̀əṅ mú maləmt̀o mag lemḡəṅ p̀v̀ə ní pai.

²³S̀oo bee ri yíṅ d̀əə ví p̀v̀ero Vannáb lig di, laṅəl ba ỳo koo f̀ıṅ ri, b̀əero daṅ:

²⁴“Yeesu ya Nazaratu ríi, ən p̀aarú vəṅ b̀ei rə? A yaabə máḡ k̀unnì rə? Má ỳo ḡḡaanú b̀eri, a ỳo Vannáb yíri.”

²⁵Yeesu mùu ta puro laṅəli daṅ: “A b̀ərbà yag mání, a ví yáḡbà yíṅ ai!”

²⁶Laṅəl bee nàm zìḡ tauro, b̀əero yag nánvə, ví yáḡuro.

²⁷Və p̀ém dúul k̀ov̀ero, və keləṅno: “Èn ỳo ḡá né? Wəi k̀ə nì muur pumi, muuṅ vəṅ yag v̀anı. Yíṅ ỳo mùu taṅ pu laṅəlt̀o, və k̀iṅ puri?”

²⁸Muur əní fuu yámno Galile éḡ p̀ém.

Yeesu k̀o s̀ordo ṅṅsàṅnáb ḡurè

(Mt 8.14-17 / Lk 4.38-41)

²⁹Piríi Yeesu ví yáḡdo Vannáb ligò, Zaki vəṅ Zaṅ b̀eri, və fuu èmno Simonṅ vəṅ Aṅdere wàri.

³⁰Simonṅ ḡómḡəl ní f̀aḡḡ k̀il li, f̀ıṅ f̀iṅnuri. Və fuu daṅ puro Yeesui.

³¹Yeesu èm s̀ò'ordo koo tuṅ, ḡṅṅuro nḡḡ ri, d̀i l̀ururo. F̀ıṅ əní yaa k̀aḡbdo, lú t̀o p̀v̀ero enè.

³²Osàṅ màḡ ḡá, ỳḡḡ d̀o ní, və ḡḡi puro Yeesu ṅṅsàṅnáb̀t̀o vəṅ yíbt̀o ya laṅəl k̀oṅ ní p̀ém.

³³Yíbt̀o ya wàaltəṅ bee ríi p̀ém və li máḡro koo táṅ ni.

³⁴Yeesu k̀o s̀ordo yír ḡurè k̀əvə ṅṅsàṅ k̀ur ḡḡḡ ḡḡḡ ni, ǹə v̀irdo laṅəl ḡurè. P̀ən laṅəlt̀o yag múuri pai, ḡàm və ḡauro.

Yeesu k̀aṅ Galile éḡò

(Lk 4.42-44)

³⁵Góg djì ní, Yeesu síj ví èmno Vannáb témni gæ̀l li.

³⁶Simon vənəŋ bòobtò wá dùu'uro.

³⁷Sóo ya və zìiu ní, və daŋ puro: “Yír pém wə̀ŋnú̀rì.”

³⁸Yeesu íi pə̀və̀ro: “Bə̀ŋ èm̀nə̀mà wàaltò ya tól líi ri, kə̀ ɲ̀dòn mag pu yíbtò bee muur bə̀ri. Gà̀m və̀ŋ tonóm bee ɲ̀yaa zε.”

³⁹Mú wə̀i, Yeesu èm kàa kùnno Galile é̀g pém, maggə̀ŋ pə̀və̀ muur kə̀və̀ mólsə̀ŋ lig di, nẹ̀ v̀irgə̀ŋ laŋə̀ltò.

Yeesu kó sòrdo làaltóo déə

(Mt 8.1-4 / Lk 5.12-16)

⁴⁰Làaltóo déə làro Yeesu tuŋ, gbág sí ní, bə̀auro daŋ: “Tò a yáàró ní, a dàŋ pə̀ŋ fúy m̀íní túb gáarì.”

⁴¹Yeesu t̀ero gím ə̀ní, yòb nàa, nàmuro, daŋ puro: “Nyáàró, fúy mán bee túbà.”

⁴²Làal fuu lú yáguro, ýŋ kə̀tiro dúurvε.

⁴³Yeesu fuu tiibturo, mùu ta puro

⁴⁴daŋ wə̀ dòn tàlgè pu yír pai. Ammá wə̀ èm úr pubà fúy ə̀ní dùg ya Vannáb lig díi. Pirií wə̀ pə̀bà sadaka ya Moizə̀ daŋ yáglé ní, yír pém kə̀ gàabà wə̀ zaa kóro.

⁴⁵Ammá lú ní, èm dòn yəmno muur bee bàar pém. Wə̀i kó rì Yeesu zìitin vírì yír di, wàaltə̀ŋ ni pai zε. Kə̀no wàal piri, wee ìgəl li. Ammá wee pém yír yaairo koo tuŋ.

MARKU 2

Yeesu kó sòrdo gùurtóo déə

(Mt 9.1-18 / Lk 5.17-26)

¹Doo tál séréŋ ní, Yeesu tiitiro Kapernaum ni, və k̀iuro yòo wàri.

²Yír gùur mól taro lig di və̀ŋ táŋ ní pém, bàar pai. Yeesu dòn mag pə̀və̀ro muurè.

³Yíbtò déə gè̀m àaì puro gùurtóo déə, yír naro gè̀mu rì.

⁴Və̀ zìin bàar ya və̀ dàu áarì Yeesu nən ní pai, gàm yír zə̀ŋ yáàro. Və̀ tàa pè̀nno lig yúl wee ya Yeesu kə̀ŋ ni ri. Və̀ zìi wə̀əl ní, və̀ dòr sìr kà̀nno kíl ya gùr ba faaŋ ti bee.

⁵Yeesu t̀è mú ya və̀ pé dòr fúy vənì koo nàa ríi ní, daŋ puro gùri: “Wara, vee en mánì kə̀àb púró.”

⁶Malə̀mtò déə ba və̀ síŋ tə̀ŋ bee ri, və̀ sábdò kə̀və̀ símáàr di:

⁷“Se ýŋ yò mùuŋ gure ní? Dúulgə̀ŋ Vannábò! Yí dà kə̀àb gáarì vee en nε, Vannáb déəvε pai?”

⁸Yeesu fuu gàaro en ya vè sábgəŋ ní, daŋ pəvəro: “En kó rə vé sábgəŋ gurè kəvə símáŋar díi?”

⁹Tò yír daŋ puro gùurtóo: Vee en mání kàʒab púró, vəŋ dáŋnì, a lú kàbà kil mání, a èmmə gá, yanə bụy tál lè?

¹⁰Ammə nyáŋa ní vé gàabà Yírwa vələ́ ya dà kàʒab gáari vee en kúsàŋar di ló ní.” Píríi daŋ puro gùri:

¹¹“Ndaŋgəŋ pú rì, a lú kàbà kil mání, a èmmə kaa wàri.”

¹²Yíŋ fuu lúró kəvə nór di, gəm kàro kil əní, èmno. Və pém kɪŋvəro, və lùbdo Vannábò, və daŋno: “Bé tətən en mú yò pai.”

Yeesu káŋó Levii

(Mt 9.9-13 / Lk 5.27-32)

¹³Píríi Yeesu èm tiitiro Galile lég yag di. Yír gùur èm ziiuro, dòn mag pəvəro muurè.

¹⁴Yeesu èm dùuŋ bàanu ní, təro Levi Alfe wowa síŋ kótəm lig di, daŋ puro: “A dùummə!” Levi lú dùu'uro.

¹⁵Píríi Yeesu sí léró Levi wàri. Kótəmtò vəŋ vee yírtò gùurè Yeesu vəŋ suka əntò vəŋ lé mąŋənnì, gəm yír gùurè ba dùu'u ní.

¹⁶Sóo bee maləmtò ya farizatò təŋ ní vè tə Yeesu lé mąŋəŋ vəŋ kótəmtò vəŋ vee yírtò ní, vè kèllo Yeesu suka əntò voo: “En kó rə yíŋ yò lé mąŋəŋ vəŋ kótəmtò vəŋ vee yírtò ní?”

¹⁷Yeesu kii ní dòn pəvəro daŋ: “Yíbtò ya fúy vəŋ ní wəŋ gəʒab bàar pai, yusəŋnáb wəŋ nì. Nyaan yír dúurəmtò kəŋnì pai, ammə vee yírtò.

Mom gíjri muurè

(Mt 9.14-17 / Lk 5.33-39)

¹⁸Sóo bee Zaŋ yír əntò vəŋ farizatò vè gíjŋ mom. Yíbtò déə yaaro Yeesu tuŋ, vè kèluro: “En kó rə Zaŋ yír əntò vəŋ farizatò vè gíjŋnì, yír mántò ní gíjŋ míi?”

¹⁹Yeesu íi pəvəro: “Yíbtò ya vè kəi baŋgəl bàar díi vè dà mom gíjri sóo ya kəʒəlwóotóo vəŋ kəŋnəŋ ní rə? Kəʒəlwóotóo yò kəvə təŋ ni gá vè dàn mom gíjri pai.

²⁰Ammə sóo déə dà yáari, vè dàŋ ká lúrdì kəʒəlwóotóo kəvə təŋ ni, sóo bee ri vè dà gíjri.

²¹Yír ya dà sá bér dógdi làa pum háŋ làa van níi pai, làa pum dà dí təʒardi làa vani, təʒarsəŋ bee dà tállì nən ni.

²²Yír ya dà áal dórdì fùm pum tég van níi pai. Gu pai fùm dàŋ wárdì tég bee, fùm vəŋ tég bee pém dàŋ líiri. Fùm pum gá dóbà tég pumtò ri.”

Nen yúltò ya vè wòor sùu doo túgdì ríi

(Mt 12.1-8 / Lk 6.1-5)

²³Doo túgdì dǎə Yeesu ɛ̀m tálgə̀h nɛ̀n aɲ̀tò ri, suka ɛ̀ntò və̀ yaa wòor sù̀mro nɛ̀n yúltò.

²⁴Farizatò və̀ yaa kèllo Yeesui: “A tǎ̀bà, yír mántò və̀ kóh ɛ̀n ya g̀j̀j̀h kóri doo túgdì ríi.”

²⁵Ii pǎ̀və̀ro: “Vé tǎ̀ tèn dɛ̀bter di ɛ̀n ya Dauda kó sóo ya bǎ̀j̀j̀ pu lésír ní bɛ̀? Sóo bee gol wòouro və̀j̀ bòob ɛ̀ntò.

²⁶Dauda dóró Vannáb lig di, léró bured ya və̀ sìrlé Vannáb nɛ̀n níi. Bured bee dùgnábtò lénhì vɛ̀, yír kòmvé lén pai. Kó ɛ̀n bee sóo ya Abiatar kə̀j̀h dùgbògə̀r ní, péro bòobtò bəri.”

²⁷Yeesu danɲi pǎ̀və̀ro: “Doo túgdì yòo yír nǎ, yír kə̀n doo túgdì nǎ pai.

²⁸Mú wə̀i Yírwa kə̀ nì doo túgdì tókònè.”

MARKU 3

Yeesu kó sòrdo yír doo túgdì ri

(Mt 12.9-14 / Lk 6.6-11)

¹Piríi Yeesu tii dótiro mólsàh lig di. Yír ya nǎj̀ vòlé ní ba yòo lig bee ri.

²Yíbtò dǎə və̀ laa tǎ̀ sèngə̀h Yeesui, kə̀ kó sòrdo yír doo túgdì ri ní, kə̀ və̀ zii àj̀ pubà muurè.

³Yeesu danɲi puro nǎj̀ vooltóo bee: “A yaa diibà tə̀j̀ ni ló.”

⁴Kèlvə̀ro: “En duu tònì doo túgdì ri rɛ̀? Sórdì yíri yá, máj̀ari rɛ̀?”

⁵Yeesu nòno, tǎ̀və̀ro. Sí máj̀ar vǎ̀sàh vənì vj̀j̀b taro Yeesu sí máj̀arè. Piríi danɲi puro nǎj̀ vooltóo: “A yòbbà nǎj̀ mání!” Yj̀h bee yòbdo nǎj̀ ɛ̀ní, kə̀tiro dúurvɛ̀.

⁶Farizatò və̀ ví ní, və̀ fuu móllo və̀j̀ ɛ̀rudu yíri. Və̀ kiinno Yeesu yúl li, mú ya və̀ dàu máj̀ari ní.

Yír gùur yaaro Yeesu tunj

⁷Yeesu və̀j̀ suka ɛ̀ntò və̀ ví ɛ̀mno Galile belà tól li. Yír gùur ya Galile ɛ̀g díi və̀ dùu'uro. Yír gùur ya Zude ɛ̀g díi,

⁸Zeruzalem wàaltə̀j̀ níi, Idume ɛ̀g díi, yíbtò ya Zurden léj̀ nǎj̀ lúi, yíbtò ya Tir və̀j̀ Sidoj̀ ɛ̀g díi pém. Və̀ kii kùnlè ɛ̀ntò ya Yeesu kó ní, və̀ yaa zɛ̀.

⁹Yeesu danɲi puro suka ɛ̀ntò kə̀ və̀ wǎ̀ laai pubà kərə̀, yír gùur kə̀ bìm ərə̀u pai, gàm və̀ zə̀j̀ yǎj̀aro.

¹⁰Yeesu kó sòrlè yír gùurè, wə̀i kó rì yíbtò ya tə̀j̀ gím ní pém və̀ ɛ̀r móllo koo tunj, kə̀ və̀ zii nàmubà.

¹¹Laɲ̀áhnábtò və̀ tǎ̀u ní, və̀ fǎ̀j̀ bə̀ə danɲi puro: “A kə̀ nì Vannáb Wowa.”

¹²Yeesu mùu ta pǎ̀və̀ro kə̀ və̀ dòn vj̀rgə̀ pai.

Yeesu tiil virdo yír ãntò fób vøñ iro

(Mt 10.1-4 / Lk 6.12-16)

- 13Piríi Yeesu dògdo gur di, kánò yíbtò ya yáa ní, vø yaaro koo tuñ.
- 14Tiil virdo fób vøñ iro, kə vøñ kəñəmà, kə tònəbà dòn mágdì muurè.
- 15Vàmñero kə vø nəmà lañéli.
- 16Yírtò ya fób vøñ iro tiil vír ní bee ai: Simon ní péuro níil ãní Pier.
- 17Zaki Zebede wowa vøñ Zañ Zaki dòoséni, pəñero níil vəní Boneregi, yáañ dánñi: Nañ vùur varém.
- 18Añdere bəri, Filipu bəri, Bartelemii, Matai, Tomai, Zaki Alfe wowa, Tadei, Simon ya Kana ríi,
- 19Zuda Iskariotu yír ya dañnu gúyú vírdì ní bəri.

Yeesu vøñ Belzebuli

(Mt 12.22-32 / Lk 11.14-23, 12.10)

- 20Yeesu èm tiitiro wəri. Yír gùur móltiro. Yeesu vøñ suka ãntò vø zìin ya vø lé ní má pai.
- 21Nim ãntò kii ní, vø yaauro gúyú kári, voo wø yañno.
- 22Maləmtò ya yaai Zeruzalem ní vø dañno: “Belzebul yòo koo fúyú ri! Lañél gèn vàmğəñurì, nẹñ lañéltò zε.”
- 23Yeesu ká mòlvəro, mùu pəñero muur màğər di dañ: “Sədani kə nẹ gaa Sədani sε?”
- 24Gèn yír sòn gònno kəvə dor di ní, gèn bee dàn kə só'órdì pai.
- 25Tò wàalnáb kiinəñ kəvə təñ ní pai, wàal bee dàn kəñ pai.
- 26Mú wəi Sədani gònno fúyú ãní ve ní, yebsàñ kəno koo təñ ni, muur ãní kùro.
- 27Yír dóró yíñ vən lig di, wø gùyú ta biin yíñ vən yò bai ní, wø dàn zii páarì en dúurəmtò ãní pai. Wø gùyú ta biuro ní, wø dà sùm kúnni ãntò ãní pém.
- 28Yéñve ñdañgəñ pəvəri: Yír dúul Vannábò pém vee en bee dàñ pu káəbdì.
- 29Ammá yír ya dúulgəñ Vannáb Fúyig ní, doo vøñ sóo pém muur ãní dàn káəbdì pai. Wø kə vèero vee yíri.”
- 30Vø dònle voo lañél yòo koo fúyú ri yò, Yeesu dòn zε.

Yeesu nìm

(Mt 12.46-50 / Lk 8.19-21)

- 31Piríi Yeesu nùnú vøñ dòo ãntò yaaro, vø diiro tán ni, vø tò káuro.
- 32Yír gùur síñ koo tól li, vø dañ puro: “Nàñ mánì vøñ dàmvə yòo tán ni, vø wáñnúri.”

³³Yeesu íi pénéro dan: “Nàa vèh dòo míntò gá yívai re?”

³⁴Wá tòro yíbtò ya sí ùngənu ní, danho: “Vé tètà, nàa vèh dòo míntò yòo ai.

³⁵Yír ya kón en ya Vannáb yáa ní ní, wəi kə nì dòo mína, dàamáa mína, nàa mína.”

MARKU 4

Uurtóo muurè (Mt 13.1-9 / Lk 8.4-8)

¹Yeesu dòn magtiη pu yír muur sáη belà yag di. Yír gùur móllo koo tuη, və zoη yaaro. Vəh wəi Yeesu dó síró kər di, belà ri, yír gùur ní və síró gəηsər di.

²Dòn mag pénéro muur gùurè háa muur màgər di. Lúro múurì ní dònghəh péné dan:

³“Vé kībà: Yír déə ví èmno úurì nen uur əní.

⁴Sóo ya ùuη ní, uur déə pero bàanu ri. Núutò yaa lé kúnno.

⁵Déə pero vaaal bàar di, wee ya sàar zoηnè bíi, fuu j̄jro gàm ég múgnè pai.

⁶Nígər vənì kàηnè bai yò, yòη f̄j̄ ní, və yaa ór vò kúnno.

⁷Déə pero sàar təη ni, sàar ví kàηno, pèuro, àan bəl pai.

⁸Déə ní pero ég dúur di, j̄j kàηno, àaro bələ. Uur yən déəve vírtiro yən fób fób t̄aaro, bəo déə yən fób fób nóndéə, bəo déə yən ùnì.”

⁹Piríi Yeesu dan pénéro: “Yír ya dí tóg ní kībà.”

En ya kó gá Yeesu mùuη muur màgər di ní (Mt 13.10-17 / Lk 8.9-10)

¹⁰Sóo ya Yeesu ví déəve ní, yíbtò ya vəh kəηnəη ní vəh suka əntò ya fób vəh iro bee, və kèluro en ya muur yò danghəh ti ní.

¹¹Ii pénéro dan: “Vé ní Vannáb mag pénéro gèn ínəg muur əní. Yíbtò déə ní, və k̄iη muur màgər di vé,

¹²kə və tètà vəh nóre, və tə gaa pai, və kībà vəh tógò, və k̄i gaa pai, kə və filgə s̄imáar vənì Vannáb tuη kə k̄aəbgè péné vee en pai.”

Yeesu dòn filgəh uurtóo muur màgèrè (Mt 13.18-23 / Lk 8.11-15)

¹³Dan pénéro: “Vé k̄i gaa muur yò bai gá, kə vé k̄i gaa màgər muurtò déə se?

¹⁴Uurtóo ùuη Vannáb muurè.

¹⁵Yíbtò déə kə mú bàanu yag ya uur pe ti bee. Və k̄i Vannáb muur ní, Sedani fuu yaa kà virgəh muur ya ba və ùu kəvə s̄imáar di bee.

¹⁶Yíbtò déə v̄j̄ngənəη uur ya və ùu vaaal bàar di ní. Sóo ya və k̄iη Vannáb muur ní, və fuu íi kàη vəh s̄imáar píurì.

17 Ammá muur bee dín nígèr bai, və gùu sò'òrnè pai. Mú wəi, yòh ya en tʰaʒəno, və úr pəvəro gím gàm və dùu Vannab muur ní, və dàh fúu yágdì.

18 Bòobtò dʰə vʲingəneŋ uur ya pə dó sʰaʒ təŋ ni ní, və kʲiuro Vannáb muurè,

19 ammá sábsəntò ya kúsəʒ dʲi vəŋ zaudi sòoləm vəŋ en núurəntò dʰə pè məʒ Vannáb muur kə ləən yəŋ mai.

20 Bòobtò dʰə vʲingəneŋ uur ya pə éɡ dúur di ní. Və kʲiŋ Vannáb muurè, və íi kəŋnì, və ləəŋ yəŋè, yír dʰəvə ləəŋ yəŋ fób fób tʰaʒro, dʰə fób fób nóndʰə, dʰə ní ùnì.”

Pitirla muurè

(Lk 8.16-18)

21 Pirí Yeesu daŋ pəvəro: “Yír àʒi pitirla gá kə bér ùnti vəŋ sóorè, vəŋ kilè ré? Dà áar lúrdì góg di pai?

22 En ya ín gá dàh vír bíi pai, muur ya ín gá dàh túr bíi pai.

23 Yír ya dí tóg ní kʲibà.”

24 Daŋti pəvəro: Və lág kʲi nəŋmə: Sóor ya vé kèr mǎggəneŋ en ní, Vannáb dàh pəvə mǎgtírì tívé. Dəŋəvə pə dóg táltírì.

25 Mú wəi, yír ya díŋ en ní dà zítírì dʰə. Ammá yír ya dín en míi, və dàŋ káři, en ya ba díŋ ní bee pém.”

Uur ya ìŋəŋ yúl əŋə ní

26 Yeesu dòn dèg pəvəro: “Vannáb gèn kə mú yír ya ùuŋ uur aŋ ni ní.

27 Fəʒə nəm, níŋgəni, fəʒə nəm, níŋgəni. Vín ni, yòh ni uur òŋnì, kəŋgəni, gəan mú ya en bee kóh ní pai.

28 Gàm éɡ tòŋ nì dʰəvə, vír biŋ uurè, pirí àʒə bélé, pirí ləəŋ yəŋè.

29 Tò yəŋ yóro ní, fuu dùŋnì, gàm sóo tòŋnì làléro.”

Sèu yəŋ muurè

(Mt 13.31-32,34 / Lk 13.18-19)

30 Yeesu kèlvəro: “Bəŋ dàneŋ mǎg génnì Vannáb gèn vəŋ né? Kə bəŋ mùu mǎgnəŋ vəŋ né?

31 Vannáb gèn kə mú sèu yəŋè, wəi kə nì yəŋ ya tàar tàl bòobtò ya kúsəʒ dʲi pém ní.

32 Ammá sóo ya və gaaluro éɡ di, víró ní, kəŋ tǎlgəŋ daa waartò pém, sòŋ gbèn nánì, núu və yaa síŋ koo ig di.”

33 Vəŋ muur mǎgèr gùur mú yò Yeesu dòn mǎggəŋ pu yír Vannáb muur zə, mú ya və dà kʲi gáar ní.

34 Muur màgèr píi, dòn magnè pónvə pai. Ammá sóo ya kəŋ vəŋ suka əntò vɛ ní, dòn mag vɪr kùŋgəŋ pónvə muur pém.

Yeesu kàabdo pɛl nání

(Mt 8.23-27 / Lk 8.22-25)

35 Doo bee yóŋ dògléro, Yeesu daŋ puro suka əntò: “Bəŋ èm yaʒənəmà belà nʒa wíilú.”

36 Və yágdo yír gùurè. Suka əntò kà ʒauro kər ya ba kəŋ ti bee ri, kərtò dáə yòobà bəri.

37 Pɛl vən lúró, mom gòmèl màgdo íbdi kərə.

38 Yeesu ní fəʒəŋ nəm kər bɪjɪl li, sìrgəŋ yúl əní kàar di. Yír əntò nɪŋuro, və daŋ puro: “Yír bəgərə, bəŋ dàŋnəŋ vóri ní yò ɛn ya pàarú ní pai?”

39 Yeesu lúró, nɔno pɛlè, daŋ puro mom: “A òn kàʒabà!” Pɛl fuu bùyuro, wee kàʒaro.

40 Píríi Yeesu kèlvəro: “En kó rè dúul kóŋnəvə ní? Və pə dòrnəŋəŋ fúy vání kəŋ nʒa ri bai?”

41 Dúul kó yəʒvəro, və mùuro kəvə təŋ ni voo: “Yír yò gá yíwɛ? Pɛl vəŋ mom pém kíŋ purì yò?”

MARKU 5

Yeesu kó sòrdo yíŋ déə ba yòo vəŋ laŋéli

(Mt 8.28-34 / Lk 8.26-39)

1 Yeesu vəŋ suka əntò və èm làro belà nʒa wíilú, Geraseni ég di.

2 Sóo ya Yeesu ví kər di ní, yíŋ dáə laŋəl yòo koo fúy ri, yaairo Yeesu tuŋ, ví'i gag təŋ ni.

3 Fəʒa kaŋ gag təŋ ni. Yír yáʒró kàbà san bɪjɪlè pém, dàŋ yíŋ yò tá díibdi pai.

4 Və laa gaanu dolab di, san bɪjɪl ni nʒa ri. Ammá gèrgəŋ dolabò, lòlgəŋ bɪjɪltò, yír ya dàu gúy díib gáar ní pai.

5 Vɪn vəŋ yóŋ pém laa kəŋ gag vəŋ gur təŋ ni, bəə kaŋ yagò, sɪŋŋ fúy əní vəŋ vaaalè.

6 Yíŋ yò təràro Yeesui. Wəʒa èm gùg fəʒaro koo nən ni,

7 bəəro yag nánvɛ daŋ: “En pàarú vəŋ mí rɛ, Yeesu Vannáb ya Gógsan níi Wowa? Nɪmòlúró vəŋ Vannábò, a màggè pəŋ gím pai!”

8 Gàŋ Yeesu mùulè pu daŋ: “Laŋéli, a ví yágbà yíŋ ai!”

9 Yeesu kèluro: “Níil mání sɛ?” Ii puro: “Níil míní Gùurè.” Gàŋ və zəŋno.

10 Bəʒa púllo Yeesu wə nɛ vɪrgəvə ég bee ri pai.

11 Yɪjɪnúul gùur ba yòo wee bee ri, və léŋ gur bəl li.

12 Laŋəltò təmuro voo: “A íi pəbəbà kə bə èm dóbà yɪjɪnúultò fúy ri.”

13Yeesu íi pávèro. Lanjéltò vè ví èm dóró yijnúultò fúy ri. Yijnúultò bee kíliro gur bál li, háa belà ri. Vè kóró uziner iro, vè pó kúnno pémm.

14Yíbtò ya dùuŋ yijnúultò bee ní vè wàa èm daŋno muur bee wàaltəŋ vəŋ wàaltò ri pémm. Yír yaairo téri en ya tál ní.

15Vè làro Yeesu tuŋ, vè tèro yəŋtòó síŋni, pàargəŋ làai, zaa kótiro. Dúul kóvèro.

16Yíbtò ya ba vè tè ní, vè dòn pávèro en ya zìi yəŋtòó vəŋ yijnúultò ní.

17Vè bàaro Yeesu voo wè lú yágbà ég vèní.

18Sóo ya Yeesu dótiŋ kèr di ní, yíŋ ya lanjél ba gùy ní bee bàaro Yeesui kə vəŋ kə dùgbà.

19Yeesu íin pu pai, dòn pu daŋ: “A èmtibà kaa wàri, a daŋ pubà yír mántò en ya Gènbògèr tə ta pú ní, vəŋ mú ya tè pú gím ní.”

20Yíŋ bee èmno, èm kàaro ég ya vè kəŋ Wàaltəŋ Fób ní, èm dòn yəmno en ya Yeesu kó pu ní lu. Yír pémm kíŋvèro.

Yeesu sɪjbdɔ Zairu wowa yáɔlwa vool li

(Mt 9.18-26 / Lk 8.40-56)

21Yeesu dóró kèrè, yaatiro, yír gùur móllò koo tuŋ mom yag di.

22Yúltóo ya mólsəŋ lig díi déə níil Zairu yaaro. Sóo ya tè Yeesu ní, pè síró koo door di.

23Bàa púluro daŋ: “War yáɔlwa míní yòo vool yag di, a yaa sír pubà nəa kə sóbà, kə vətibà.”

24Yeesu vəŋ èmno. Yír gùur èr àauro, háa vè bímɡəŋurì.

25Yáɔl déə ba yòo lú, vèr fób vəŋ iro pémm faŋŋ waar di.

26Tè yaaro gím gaabnábto tuŋ, lèer kúnno en ya dí ní pémm. Ammá zaa kón mai, fúy əní wòo tálgəŋ nən ni.

27Yáɔl yò kii Yeesu muur ní, yaairo yír gùur təŋ ni, Yeesu piri, nàmuro làai.

28Sábgəŋ daŋ: “Nzìi nàmno làa əní ní, ɛdàŋ sóri.”

29En ya ba kóŋnu ní bee fuu déŋno, wə pémm kii gàaro yakai fúy əní zaa kóró.

30Yeesu fuu kii vəsəŋ déə víró koo fúy ri, fíl kèllò yír gùurtò: “Yí nàm làa míní rə?”

31Suka əntò íi puro voo: “A təŋ yír gùur ya bímɡəŋú ní yò bəri, a kèl yí nàməŋ né?”

32Yeesu wə tèro yír ya kó en bee ní.

33Yáɔl bee nəŋno dúulè, gàaro en ya ziiu ní, pè faaro Yeesu dor di, dòn vèr puro muur pémm.

- ³⁴Yeesu dan puro: “A pé dòrdo fúy mání kəŋ nɔ́ ri, a só ze. A èmmà dúurì, ɔ́sàŋ mání térbà.”
- ³⁵Yeesu mùunəŋ tívé, Zairu bee yír əntò làro, və dan puro: “War mání leelero, a viltiŋ Yírbògèr kó né?”
- ³⁶Yeesu íin muur vən bee pai, dan puro Zairui: “A lòl símáɔ́r pai. A pé dòrbà fúy mání kəŋ nɔ́ ri.”
- ³⁷Yeesu íin ya yír déə èr àɔ́u ní pai, kàgè Pieri, Zaki vəŋ dòosén Zaŋi.
- ³⁸Və là Zairu wàri ní, Yeesu kiiro gárə̀bò, kùgèrtò vəŋ yag béərtò.
- ³⁹Dóró wàri, dan pə̀vəro: “En kó rè vó bə̀əŋ yag ní? War vòn pai, bò fə̀əŋ nəm!”
- ⁴⁰Və yǐjuro. Yeesu nə̀ vír kùnəro, kàro war túnú, nùnú vəŋ yír əntò, və dóró wee ya war kəŋ ní ri.
- ⁴¹Gùɔ́uro nɔ́ ri, dan puro: “Talitu kum” yáŋ dájni: “Yáɔ́lwa, ɛ̀danɔ́ŋ púrì: A síjbà!”
- ⁴²Yáɔ́lwa fuu síjro, lú kàaro. En yò kɛ̀ŋ yáɔ́vəro. Yáɔ́lwa bee yò vəŋ ver fób vəŋ iro.
- ⁴³Yeesu mùu ta pə̀vəro dan yír déə kii muur bee pai. Dan pə̀vəro kə̀ və̀ pə̀bà yáɔ́lwa lésiri.

MARKU 6

Yeesu làro Nazratu ri

(Mt 13.53-58 / Lk 4.16-30)

- ¹Yeesu lú víró lú, èm tiitiro koo bəl li, suka əntò èr àɔ́uro.
- ²Doo túgdì là ní, Yeesu lú magdo muur mólsàŋ lig di. Yír gùur kii ní, kíŋvəro, və dan: “Muur yò zì'i mé? Muur yò zì'i mé? Yí péu en gaasàŋ yò rə? Kóŋ en kɛ̀ŋəntò pé̀m?”
- ³War yò yò yíbtò ya tə̀ŋ lig ní, Mari wowa pai? Dòosə̀ntò ə́ní Zakii, Zosei, Zuda vəŋ Simoŋi pai? Dòokáɔ́tò ə́ní bə̀ŋ kə̀ŋnəŋ lo pai?” Və̀ tə̀ yáɔ́uro.
- ⁴Yeesu dan pə̀vəro: “Bàar pé̀m və̀ tə̀ŋ tòmɔ́yag iin pə̀və̀ nórè, ammə̀ koo bəl li, nìm ə́ní tə̀ŋ ni vəŋ koo wàri gá iin pə̀və̀ nór pai.
- ⁵Yeesu gàa en kɛ̀ŋəntò kó və̀əri lu bai, ammə̀ sìrdo nɔ́ ɔ́sàŋnə̀btò déə yúl li, sòrvəro.
- ⁶Mú ya və̀ íi kàn muur ə́ní bai yò, kɛ̀juro.

Yeesu tòn yír əntò ya fób vəŋ iro bee

(Mt 10.5-15 / Lk 9.1-6)

Piríi èm kàa dòn magdo muur wàaltò ya tól bee ríi pé̀m.

⁷Yeesu ká móllo yír ya fób vəŋ iro bee, vàmvrəro kə və nɛmə laŋéli, yaa tɔvrəro iro iro.

⁸Yeesu mùu ta pəvrəro daŋ və kà àà en déə pai, və àà lésír pai, pùgér pai, san pai, kəəl vəní mądo.

⁹Və pàarbà tábərə, ammə və kà làa iro pai.

¹⁰Dòn pəvrəro sáŋ daŋ: “Wàal ya vé nądo dor ti péem, və kə sɛnmə ti háà kə vé lú yág wee bee guvɛ.

¹¹Vé làro wàal déə ri, və íi kànəné bai, və gàa muur vəní kíir bai ní, vé lú víbà wàal bee ri, vé bèər vɪrbà sàar ya kəvé dor díi, yíbtò bee kə və sáb təbà en ya və kó ní.”

¹²Yír əntò və èmno, və kùu yəmno voo yír və filbà símàarè.

¹³Və nɛ vɪrdo laŋəl gùurè, və nàar puro ɸsáŋnáb gùur kúm, ɸsáŋ vəní tərdo.

Mú ya Zaŋ Pógdítóo vò ní

(Mt 14.1-12 / Lk 9.7-9)

¹⁴Gèn Erudu kíiro Yeesu muurè, gàm wee péem Yeesu níil lò yəmno. Yíbtò déə voo: “Zaŋ Pógdítóo síjtiro vool li, wəi kó rì zìi kóŋ en kíhəntò zɛ.”

¹⁵Bòobtò déə voo: “Wəi kə nì Eliai,” bòob déə voo: “Yíŋ yò yòo tòmrag, mú tòmrag bəntò ya bal tàŋ bee.”

¹⁶Erudu kíi ní daŋno: “Zaŋ ya ba ŋdù vəə yúl ní bee síjtiro vool li!”

¹⁷Erudu kàlè dòowa Filipu kəal Erudiai, gùu bìg Zaŋ pursina ri vəŋ yáal bee əni.

¹⁸Gàm Zaŋ dòn�è daŋ wə dín bàanu ya wə dà dòowa kəal kári ní pai.

¹⁹Erudia zəbdo Zaŋi, wáuro máarì, zìin pai.

²⁰Erudu bee wəaŋ Zaŋ nì, gàm gàaro Zaŋ yòo yír símàar dúurtóo, Vannáb yíri. Gùu nəŋgənurì. Sóo ya kíiro Zaŋ muurè péem, dóŋnu fúu ri, ammə yáa dùggəŋ muur əní kíirì.

²¹Piríi Erudia yóŋ dúur əní ví puro. Doo ya və lè Erudu ti ní làtiro. Erudu kóro lésírì, kùuro yírbògəntò ya fəab ní, soozəbògəntò vəŋ yírbògəntò ya Galile ríi péem.

²²Erudia wowa yáalwa əní yaa dó nàaro vərə. Pùu puro Erudu vəŋ yíbtò ya vəŋ sí máaŋəŋ ní. Gèn daŋ puro yáalwa: “A bəammə en ya a yáa ní péem, ŋdàŋnú pəri.”

²³Ség puro daŋ: “En ya a dàŋ bəarì kəŋ nàa ríi péem, ŋdàŋnú pəri. Tò a yáaŋ ég ya ŋdíŋ ní péem, ŋdàŋnú dú pəri təŋ ni.”

²⁴Yáalwa ví kèllo nùnú: “Kə ŋbàà né?” Nùnú íi puro: “A bəabà Zaŋ Pógdítóo yúlè.”

²⁵Fuu wəa əm dótiro gèn tuŋ, bəauro daŋ: “Nyáaŋ a pəmmə Zaŋ Pógdítóo yúl tji ri ló yakaivɛ.”

26Gèn símáar yaa vjí taro, amamá ba séglè enè, yír gùur kùilèrì yò, zìitin ya mərbà ní pai.

27Gèn fuu tònò yír dǎə, daŋ wə èm kàibà Zaŋ yúlè. Yíŋ èmno pursina ri, dù vǎəro Zaŋ yúlè.

28Dòr àai puro yáalwa tji ri, ə ní pǎró núnú.

29Zaŋ suka əntò kii ní, və yaa kàro vool bee, və dòrdo gag di.

Yír uziner núuno léró Yeesu naa ri

(Mt 14.13-21 / Lk 9.10-17 / Zaŋ 6.1-14)

30Tòmnaǎtò yaa móltiro Yeesu tuŋ. Və dòn kùn puro əntò ya və kó ní, vəŋ muur ya və dòn mag pu yír ní pém.

31Yír gùur yaanì, və tiinì. Yeesu vəŋ suka əntò və zìin doo lérì pai. Kə nì wəi Yeesu daŋ puro suka əntò: “Bəŋ èm vínəmə wee ìgəl li, bəŋəŋ bəive, bəŋ túgnəmə sérəŋ.”

32Və dó èmno kər di wee ìgəl li vəive.

33Yír gùur tǎvəro sóo ya və èmgəŋ ní, və tǎ gǎavəro. Yír wǎə ví'iro wǎaltò pém vəŋ dorè, və là bìiro wee ya Yeesu ba və èmgəŋ ní ri.

34Yeesu ví kər di ní, tǎro yír gùurè. Gím kóuro, gàm və kə mú tàm ya dín gaanàg bíi. Lú dòn mag pǎvəro muur gùurè.

35Yóŋ bụm ní, suka əntò sò'óriro koo tuŋ, və daŋ puro: “Wee yò gǎəl təŋ, yóŋ bụlèro.

36A tiibbà yíbtò yò kə və èmmə wǎalvagtò vəŋ wǎaltò ya tól li lói ri, lésír fji lérì.”

37Yeesu íi pǎvəro: “Vǎ bee vǎ pǎvəbà lésíri.” Və íi pìn puro: “Bǎə ní bǎ èm fji bǎ lésír seede sardi ùnì iro nǎ, kə bǎ yaa pǎvə zε rε?”

38Yeesu kèlvəro: “Vǎ díŋ kùur sər làgè? Vǎ èm wǎ tǎbà.” Və yaa tǎ ní, və daŋ puro voo: “Kùur sər núuno vəŋ dúr iro.”

39Yeesu mùu pǎvəro daŋ və sərbà yíbtò yò zǎə góŋ góŋ úur bér bàar di ló.

40Yír sí máaró zǎə tǎ dǎə yír ùnì, zǎə tǎ dǎə yír fób fób núuno.

41Yeesu kàro kùur sər ya núuno vəŋ dúr ya iro bee, lùrdo nór góg di, fụ puro Vannáb naa, gə yèbdo kùur sərè, pǎró yír əntò kə yǎə pǎbà yíri. Mú wəi vε yǎə pǎró dúr ya iro bee yír pém.

42Və pém və lé ìiro.

43Piríi kùur vəŋ dúr ya pər ní və sùm ìibdo kágəm fób vəŋ iro.

44Yíbtò ya lé kùur bee ní kóro yǎgər ùziner núuno.

Yeesu dòg èmgəŋ mom kéər di

(Mt 14.22-23 / Zaŋ 6.15-21)

⁴⁵Yeesu fuu bàgdo suka əntò və dóbà kər di, kə və yàà bá laaubà belà nàà wíilú, Besaida tól li, ə ní kə yàmlé yír gùur see.

⁴⁶Mùub vír fàrvə ní, èm dògdo gurwa déə ri Vannáb témni.

⁴⁷Osán mágdo, kər yòo belà tən ni, Yeesu ní yòo gən ni déəve ənə.

⁴⁸Tèro suka əntò və yòo góni vən kər sári, gàm pel dù yaatiŋ kəvə tuŋ. Góg mág dǵir ní, Yeesu làro kəvə tuŋ, dòg èmgəni mom kəer di, kə mú dàŋnəvə tálli.

⁴⁹Sóo ya və təu dòg èmgəni mom kəer di ní, və sábdò və daŋ en yààyàà, və bèero yagò.

⁵⁰Gàm və pém və təuro, dúul kónəro. Yeesu fuu mùu pəvəro daŋ: “Və vammə símáarè, míi! Dúul kóné pai.”

⁵¹Dòg zìivəro kər di, pel kàəbdò. Kìŋ tavəro, və gàatin yúl vəní pai.

⁵²Gàm kùur ya Yeesu ba yàà pé ní və gəan muur yən ya tíi pai, símáar vəní vələri.

Yeesu kó sòrdo yír Genezaratu ég di

(Mt 14.34-36)

⁵³Və yàà ní, və làro Genezaratu ég di, və taro kər belà yag di.

⁵⁴Və ví kər di ní, yír fuu tə gəaro Yeesui.

⁵⁵Və èm kàaro ég bee pém, və fuu gəm àairo ʋusánəbtò kíl li wee ya və kii Yeesu kəŋ ní pém.

⁵⁶Wàaltò, wàaltəŋtò, bàartò ya Yeesu dón ní pém, və gəm virdò ʋusánəbtò bèe ri. Və bàəuro ʋusánəbtò kə və zii nàmgəbà làa bǵil əní. Yíbtò ya nàmu ní pém və sóró.

MARKU 7

Yeesu vən farizatò mùunəŋ ni

(Mt 15.1-9)

¹Farizatò vən maləmtò ya ba və yaai Zeruzalem ní, və móllò Yeesu tuŋ.

²Və təro suka əntò tən ni, yíbtò déə lén kùur nàà dírvé. Və sògnəi naə mú farizatò mag pu yír ní pai.

³Gàm farizatò vən zibtò pém və dùuŋ muur ya yírbògən vəní yáglé pəvə ní, və sòggəŋ nàà vəní see, və lén en zə.

⁴Və tiiro lumu ri ní, və póggəŋ see, və lén en zə. Və tən əntò déə mú wəi gùurè. En ya yírbògən yáglé pəvə ní, mú sógdì bègò, tégò vən tǵj.

⁵Kə ni wəi farizatò vən maləmtò və kèlgəŋ Yeesui: “En kó rə yír mántò dùun yírbògəntò muur bai, və lén kùur nàà dírví?”

⁶Ii pəvəro: “Və yag ironáb ai, Esai dòn dǵirlè muur ya kəvə yúl líi, dǵj yáglé daŋ: Nimsəbtò yò lùbgənəŋ yag gbér di, ammə símáar di gá bàar zòoro vən míi.

- ⁷Və fəʒ tèmɡənəŋ kòmve, gàm və daŋ maggəŋ muur ya ví'i yír yag di ní.”
- ⁸Yeesu daŋ pəvəro: “Və yággəŋ Vannáb muurè, və dùuŋ muur ya yír dòn yáglé pəvə ní.”
- ⁹Dòn dèg pəvəro: “Və gàa vəən Vannáb muur bai, və dùuŋ muur vóní.
- ¹⁰Moizə dòn daŋ a lùb vərbà bàa mání vəŋ nəʒ mání. Yír ya dúulɡəŋ túnú ke, nùnú ke ní və məʒubà.
- ¹¹Və ní və daŋ: Yír daŋ puro túnú ke, nùnú ke daŋ: En ya ba ŋsábɡənú pəri kə gəm lùrúbà ní kəno: Korban, yáʒŋ dáŋnì ŋdí puro Vannábò ní,
- ¹²və íŋ pu yír bee və tətì pu túnú vəŋ nùnú en dəə pai.
- ¹³Mú wəi, və kəŋ yírbòɡəŋ muur ya yír daŋ təlɡəŋ pu bəo ní, və líilɡəŋəŋ Vannáb muurè. Və kóŋ en gùurè ya vjŋɡəŋəŋ yò ní.”

En ya líilɡəŋ yír ní

(Mt 15.10-20)

- ¹⁴Piríi Yeesu kə mòltiro yír gùur sáŋ, daŋ pəvəro: “Və pém və kii gàa nəŋmə muur mín ai:
- ¹⁵En ya gón ni dón yír bəl li ní, dànəu líillì pai. Ammá en ya vín yír bəl li ní wəi líilɡəŋ yír dì. [¹⁶Yír ya dí tóg ní kii bə!”]
- ¹⁷Yeesu yág yír gùur gá èm dó wəri ní, yír əntò kèluuro muur yén ya tíi.
- ¹⁸Ii pəvəro: “Və pém və kii gəan mé? Və gəan ya gá en ya gón ni dón bəl líi líilnəu bíi bə?”
- ¹⁹En bee dón síməʒar di pai, dón yír bəl li, piríi vínŋi.” Yeesu dònɡəŋ daŋ lésír gá pém yò dúurve.
- ²⁰Dòn dèg daŋ: “En ya vín yír síməʒar dí wəi líilɡəŋurì.
- ²¹Gàm sábsàŋ dumpán vínŋi yír síməʒar di, zágəŋ dumpánè, lúu pəʒarì, yír məʒarì,
- ²²màŋ gúurì, dàbnòrè, kəsàŋ dumpánè, míilè, yáʒarì en dumpánè, sjj láarì, dúuləm, yúl gəmnì, gírì muurè.
- ²³En dumpántò yò pém vín yír síməʒar di, líilɡənu zə.”

Yáʒal dəə pé dòrlè fúy Yeesu nəʒ ri

(Mt 15.21-28)

- ²⁴Yeesu lú yágdo wee bee, èmno Tir éɡ di, dóró wàal dəə ri. Yáʒan ya yír gàa ní pai, ammə zìin ínnì bai.
- ²⁵Yáʒal dəə, war yáʒalwa əní laŋəl kóŋnuri, kii Yeesu níil ní, fuu wəʒ yaa gùuro dor bəʒal əní.
- ²⁶Bəʒauro daŋ və nə vír pəbbà laŋəl ya kóŋ war bəní ní yò. Yáʒal bee yír kòri, ví'i Fənesi ri, Siri éɡ di.

²⁷Yeesu íi pìn puro daŋ: “A díbà varém lé ìi see, gàm kári varém lésíri, mín péri yee varém yò, duun pai.”

²⁸Yáaì íi pìn puro daŋ: “Guve Yírbògèrè, amamá yee varém ní lèŋ varém kùur púr ya pe ég di ní.”

²⁹Yeesu daŋ puro: “Vəŋ muur ya a dòn ní yò, a èmtibà kaa wàri, laŋél ví yáglèro war mání.”

³⁰Sóo ya èm là koo wàri ní, zìiro wowa faaŋ kíl li, laŋél ví yáglèuro.

Yeesu kó sòrdo tóg kiŋtòo ya mùun yag bíi

³¹Yeesu tii vítiro Tir ég di, tál kàro Sidon ég díi, èmgəŋ Galile belà tól li, dó tál kàro Wàaltəŋ Fób ég díi.

³²Və ʒaì puro tóg kiŋtòo, mùu tùb vìrnə yag bai. Və tòmuro kə sîr pubà nʒa fúy ri.

³³Yeesu kà vìruro dáəve, yír gùur təŋ ni, yaa dòr pu nʒavar tóg di, ténno sərə, nàmuro míil li.

³⁴Lùr təro nór góg di, dəllo, daŋ puro: “Efata,” yʒaŋ dánɲi: A kúlba.

³⁵Tóg əní fuu kúllo, míil əní búllo, lú mùuro dúurve.

³⁶Yeesu mùu ta pəvəro daŋ və dòn pu yír dáə pai. Amamá mú ya gərvə ní pém, və ní və dòn yəm tàlgəni.

³⁷En yò kiŋ yʒaro yíri, və daŋ: “En ya kó turgəŋ ní pém duusà! Kóŋ pu kiŋtò kiŋ tógò, yíbtò ya mùun yag bíi mùuni.”

MARKU 8

Yír uziner naro léro Yeesu nʒa ri

(Mt 15.32-39)

¹Sóo bee yír gùur móltiro, və dín en ya və dà lér ní pai. Yeesu kʒa dòn puro suka əntò:

²“Gím kónnó vəŋ yíbtò yò, gàm doo tʒaro və yòo kəŋ tuŋ, və zìin lésír bai.

³Tò ŋtiibvəro bəl wəəlve kəvə wàri ní, və dàŋ túnni bàanu ri. Yíbtò dáə ba və yaai wee zòob di.”

⁴Yír əntò íi puro: “Yír dà zír kùur mé gəəl li ló kə ìib yíbtò yò bəl ní?”

⁵Yeesu kèlvəro: “Vé díŋ bured làgè?” Və daŋno: “Dəmsara.”

⁶Daŋ puro yír gùurtò yò və síbà ég di. Kàro kùur sər ya dəmsara bee, fú puro Vannáb nʒa, gə yèbdo, péro suka əntò kə yʒa pəbà yíri. Və yʒa pəvəro.

⁷Ba və yòo vəŋ dúrvar sérəŋ. Yeesu fú puro Vannáb nʒa vəŋ dúrvar bee, pírii daŋ və yʒabà mú bee ve.

⁸Və lé ìiro, pírii suka əntò sùm ìib lésír pərəŋ bee, yòo kágəm dəmsara.

⁹Ba vè kóró yír uziner naro. Piríi Yeesu tìibdo yír gùurtò bee.

¹⁰Fuu dóró kèr di vèy suka èntò, èmno Dalmanuta ég di.

Yeesu mǣr puro farizatò en kìnè̄n kóri

(Mt 16.1-4)

¹¹Piríi farizatò dé̄e làro, vè lú mùuro vèy Yeesui. Vè yá̄anu túu gù̄yurì. Kè̄ nì wèi, vè kèllo en kìnè̄n koo nà̄a ri, kè̄ mag pè̄vèbà Vannáb̄ tòu rì.

¹²Yeesu wór̄ nè̄y see, mùu pè̄vè ze dāy: “Èn kó rè yíbtò yò bà̄a en kìnè̄n ní? Vè̄ kii nè̄ymà, yíbtò yò vè dà en kìnè̄n bee zírì pai.”

¹³Lú yá̄gvèro, dó̄tiro kèr di, èm yá̄aro mom nà̄a wíilú.

Yeesu suka èntò wé̄y pèrdo

(Mt 16.5-12)

¹⁴Sóo bee suka èntò vè ván̄lè lésír kári, vè dín̄ bured dé̄əvè kèr di.

¹⁵Yeesu dòn mag pè̄vèro dāy: “Vè̄ laabà yúl vè̄nì vèy farizatò súurè, Èrudu súur bè̄ri. Vè̄ tè nè̄ymà.”

¹⁶Vè lú mùuro kè̄vè tə̄y ni voo: Gàm vè dín̄ bured bai yò, Yeesu mùūy wèi.

¹⁷Yeesu sá̄b gàaro, kè̄lvèro: “Bured ya vè̄ dín̄ mai yò vè̄ mùūy wèi? Vè̄ kii gàannə̄y mé̄? Sí̄mà̄ar vè̄nì vè̄lèrì ré?”

¹⁸Vè̄ dín̄ nórè, vè̄ tèn̄ pai, vè̄ dín̄ tógò, vè̄ kiīn mai? Vè̄ sá̄b zìitin

¹⁹sóo ya η̄gè̄ yà̄a yír uziner núuno, kù̄yur sər núuno ní pè̄rə̄y bee vè̄ sù̄m ìib kágè̄m là̄gè?” Vè̄ írò voo kágè̄m fób̄ vèy iro.

²⁰Sóo ya η̄tii yà̄a pè̄ yír ùziner naro, kù̄yur sər dé̄msara ní, vèy en ya pè̄r ní vè̄ gè̄m è̄mənno kágè̄m là̄gè?” Vè̄ íi puro voo: “Dé̄msara.”

²¹Dāy pè̄vèro: “Yò pém̄ vè̄ kii gàannə̄y mé̄?”

Yeesu kùl puro yá̄atòo dé̄e nórè

²²Piríi vè làro Besaida ri, vè à̄ai puro Yeesu yá̄atòo. Vè tèmuro kè nàmubà.

²³Yeesu gù̄uro yá̄atòo nà̄a ri, d̄i v̄iruro wàal piri, tén̄ puro sər nór di, táb̄ puro nà̄a nór di, kè̄luro: “A tə̄y né?”

²⁴Ȳj̄n̄ lùr nór ní, íi puro: “N̄tè̄n̄ yír mú larè, vè̄ èm̄ fíl̄gè̄nì.”

²⁵Yeesu táb̄ti puro nà̄a nór di sá̄y, yá̄atòo tè sènuro, nór ə̄nì tərdo. Tè wèer dù̄gdo èntò pém̄.

²⁶Yeesu tìibtiuro koo wàri, dāyno: “A dó̄ti wàaltə̄y ni pai.”

Pier dòn virdo dāy Yeesu yòo Məsi

(Mt 16.13-20 / Lk 9.18-21)

²⁷Yeesu vèy suka èntò è̄m̄nə̄no wàaltò ya íggə̄nə̄y Sezare Filipi wàaltə̄y ní ri. Kè̄lè̄vèro bà̄anu ri dāy: “Yír vè̄ dòn̄gə̄y voo η̄yòo yíwé?”

²⁸Və íi puro: “Yíbtò déə voo a kə nì Zaŋ Pógdítóo, yíbtò déə voo a Eliai, yíbtò déə ní voo a kə nì tòmyag déə.”

²⁹Ə ní kèltivəro: “Mə vé ní vé daŋ ŋyòo yíwé?” Pier íi pìnti puro: “A yòo Mesi.”

³⁰Yeesu mùu ta pəvəro, kə və dòn tàl pu muur bee yír pai.

Yeesu dòn bàbgəŋ gím muur əní, vəŋ sǐjsàŋ əní

(Mt 16.21-28 / Lk 9.22-27)

³¹Piríi Yeesu bìi puro dónnì suka əntò: “Bàə ní Yírwa kə tề tabà gím. Yírbògəntò, dùgbògəntò vəŋ maləmtò və dàŋnu min zúní, və dàŋnu máəari. Doo tǝəro ən bee kə sǐitibà vool li.”

³²Dòn vír nəŋ pəvəro muur bee. Pier kà víruro, èm mùu ta puro.

³³Yeesu fílti suka əntò tuŋ ní, èm mùu ta puro Pieri, daŋ: “A lúbà kəŋ tuŋ ló, Sədani! A sábnə Vannáb sábsàŋ pai, a sàbgəŋ yír sábsàŋ.”

³⁴Piríi Yeesu kǝ móllo yír gùurtò, suka əntò bəri, daŋ pəvəro: “Yír ya yǝəŋəŋ dúurì ní, və yǝgbà ən ya koo yúl líi, və gèmmǝ lar tágdì əní, və dùummǝ.”

³⁵Gàm yír ya yǝəŋ yúl əní sórdì ní, dàŋ léerdì. Yír ya yǝəŋ yúl əní léerdì kəŋ yúl li vəŋ Vannáb muur púur yúl li ní, dàŋ sórdì.

³⁶Tò yír kà kúnno kúsǝəŋ pém əŋə, amǝá líillo yúl əní ti gá, zìi né tíi?

³⁷Ən ya yír dà pəri gá kə fǐj sòr yúl əní ní nə?

³⁸Mú yíbtò ya yakai və kóŋ vee əntò bəri, və yǝggəŋ Vannáb bəri yò, yír kóró ség vəŋ míi háə kəvə nən ni ló, Yírwa pém dàŋ ség kóri vəŋ wəi, sóo ya dàŋ lúb yáari vəŋ Vannáb malekiatò mú túnú ve ní.”

MARKU 9

¹Yeesu daŋti pəvəro: “Yǝŋvə ŋdòngəŋ pəvəri: Yíbtò ya kəŋ ló ní yò bòobtò déə və dàŋ təri Vannáb gèn vǝn mú ya dàŋ yáar ní see, kə və vòn zə.”

Yeesu fillo fúui

(Mt 17.1-13 / Lk 9.28-36)

²Doo nóndéə tál ní, Yeesu kàro Pieri, Zaki vəŋ Zaŋi, vəive, àəvəro gur yúl ya lú ní ri. Yeesu yaa fillo kəvə nór di.

³Làa əní dǐj háə kəər di, ég di ló və dàŋ dǐjb gáar mú wəi pai.

⁴Elia vəŋ Moizə ví'i pəvəro, Yeesu vəŋ dònəŋəni.

⁵Pier daŋ puro Yeesui: “Yírbògə̀rè, bəŋ kəŋəno ló gá duuro. Bé dà kóri zùg tǝəro ló, má ní déə, Moizə ní déə, Elia ní déə.”

⁶Gàan ən ya daŋgəŋ ní pai, gàm vəŋ bòobtò pém dúul kó yǝəvəro.

⁷Bel lú bér ùnvəro, yag ví'iro bel bee ri daŋ: “Yò kə nì War yǝəŋ míŋə, və kii pubà!”

⁸Və fuu wá t̀ero, və t̀en yír pai, Yeesu vəη kəηnəη nì ve.

⁹Sóo ya və sítiη gur ní, Yeesu mùu ta p̀évəro, kə və d̀ongè pu yír d́əə en ya və t̀èi ní yò pai, háη Yírwa kə s̀jiti vool li guve.

¹⁰Və g̀ùuro muur bee. Ammá və kələnno kəvə təη ni: “S̀jítiri vool li gá né?”

¹¹Kə nì wəi və k̀ello Yeesui: “En kó r̀è maləmtò və daη Elia dàη yáa bíir di ní?”

¹²Ii p̀ìn p̀évəro: “Ýēηve Elia dà yáa bíir di, kə kó ǹəηti laabà entò p̀ém. Ammá en kó r̀è və d̀jì yáglé t̀omyag debter di voo: “Yírwa kə t̀èbà gím g̀ùurè, yír kə t̀è yáarubà ní?”

¹³Ŋdaηgəη p̀évəri, Elia làléro, və kó puro en ya və yáη ní p̀ém, mú ya və d̀jì yáglé koo yúl líi.”

Yeesu kó s̀òrdo warwa ya laηél kón ní

(Mt 17.14-21 / Lk 9.37-43)

¹⁴Yíbtò yò və làti b̀oob vəntò tuη ní, və t̀è ní yír g̀ùur laη d̀òrlè b̀oob bee təη ni, maləmtò d́əə vəη mùunəni.

¹⁵Sóo ya yír g̀ùur t̀è Yeesu ní, və s̀úm fillo, və wəη èm mùuburo.

¹⁶Yeesu k̀ello suka əntò: “Yíbtò yò v́əη mùunəη né?”

¹⁷Yír g̀ùurtò təη ni yír d́əə íi p̀ìn puro: “Yír̀bògèrè, ὴəηi p̀úró war ýηwa míní, laηél koo f̀ùu ri, naggənu yag múuri.

¹⁸Bàar yanə p̀ém laηél bee g̀ùunuri, g̀əm m̀ingənu ég di. War yag p̀ém úrègò, s̀əəη núulè, òr s̀əngənu f̀ùui. Ŋdaη puro yír mántò kə və ǹəm̀ə laηél bee, və ní və ǹè g̀aan pai.”

¹⁹Yeesu íi p̀inti p̀évəro: “V́oi, yíbtò yò v́ə k̀iin muur pai, doo làgè ὴdàti k̀əni vəη v́oi ní? Doo làgè ὴdáv v́əə g̀aarì ní? V́ə à̀əibà war bee!”

²⁰Və à̀əro koo tuη. Sóo ya warwa t̀è Yeesu ní, laηél nàm ziguro, pè kíl fillo ég di, yag əní p̀ém úrègò.

²¹Yeesu k̀ello war t̀únú: “En bee kóu ní èmno doo làgè?” Ii puro: “G̀ùu sóo ya kəηnəη warwave ní.

²²Laηél dii tuη d̀òrgənu vee ri, mom ni p̀ém, kə v̀òbà. Tò a dà pu kó g̀aarì en d́əə ní, a t̀ègè p̀əbəbà gím, a kó p̀əbəbà.”

²³Yeesu íi puro: “En kó r̀è a daηgəη t̀è a dà p̀ú kó g̀aarì en d́əə ní? Yír ya pé d̀òrgəη f̀ùu əní Vannáb nəη ri ní dàη źiri en p̀ém.”

²⁴War t̀únú fuu b̀əə daηno: “Ŋp̀é d̀òrdo, ammá ὴlàn pai, a t̀è yágəη vəη nór pai.”

²⁵Sóo ya Yeesu t̀è yír g̀ùur wəη èmgəni kəvə tuη ní, mùu ta puro laηél bee, daη: “Mái laηél kinè, ὴdaηgəη p̀úri a ví yágbà warwa yò, a tii g̀ùuti u pai.”

26Laṅél bèə vínno yagò, nàm zìgtiwo warwa sáṅ. Warwa kə mú voolè, yibtò déə voo vòléro.

27Yeesu yaa gùṃuro nṅa ri, dṅ lùruro, warwa diiro góg di.

28Piríi Yeesu dóró lig di. Yír əntò zaa kèluro: “En kó rè bé ní ba bé nḗ gaaṅ laṅél yò bíi?”

29Yeesu íi pəvəro: “Laṅél uur yò Vannáb təmnì nḗṅnu rì, gṅṅab déə pai.”

Yeesu dòn bàbtiro gím muur əní vəṅ sṅsàṅ əní sáṅ

(Mt 17.22-23 / Lk 9.43-45)

30Və lú yágdo bàar bee, və kàaro Galile éḡ di. Yeesu yáṅ ya yír gaa wee ya kəṅ ní ní pai.

31Gàm maggəṅ pu suka əntò muurè daṅ: “Və dàṅ pé dórdì Yírwa yír nṅa ri, və dàṅnu máṅrì, doo tṅṅaro ən bee dàṅ sṅtírì vool li.”

32Suka əntò ní kii gaaṅ muur yò bee pai, ammə dúul kəṅvə kél nḗṅni.

Yí kə təl bəḡər dè?

(Mt 18.1-5 / Lk 9.46-48)

33Və làro Kapernaum ni. Və dó wàri ní, Yeesu kèlvəro: “Ba vé mùuni né bàanu ríi?”

34Və bérdo yagò, gàm bàanu ríi ba və gámḡəni voo: Yí kə təl bəḡər dè kəvə təṅ níi.

35Yeesu síró, kánó yír əntò ya fób vəṅ iro bee, daṅ pəvəro: “Yí ya yáṅ kəni bəḡər ní wə tiibbà yúl əní piri, wə tò púbà bəob enè.”

36Piríi Yeesu kà ṅairo warwa, dṅiburo kəvə təṅ ni, kṅṅuro, daṅ pəvəro:

37“Yír ya íi kàro warwa mú yò kəṅ yúl li ní, wə íi kəṅ míi. Yír ya íi kànnó ní, íi kàn míive pai, wə íi kəṅ yír ya tḗṅ ní bəri.”

Yír ya zəbnəbənəṅ míi yò yír bənəṅ

(Lk 9.49-50)

38Zaṅ daṅ puro Yeesui: “Yírbəḡərè, bé təro yír déə nḗṅ laṅél vəṅ níil mání, bé nḗ ḡəruro, gàm kəṅ kəbənəṅ təṅ ni pai.”

39Yeesu íi pìnno: “Vé nḗ ḡəru pai! Yír ya dà kórì en nánəmtò vəṅ níil míṅa, piríi dà fúu múutírì dumpán kəṅ yúl li ní pai.

40Mú wəi, yír ya zəbnəbənəṅ míi yò yír bənəṅ.

41Yír ya kà pəvəró mom zórì sérəṅ, gàm vé Kiristu yíri ní, vé gaaḡa yír bee dàṅ zírì en déə nən ni.

Vee en ya líi təl ní

(Mt 18.6-9 / Lk 17.1-2)

42Yír ya sòol líllo yírvagtò ya dùunəṅ ní yò déə ní, yír bee tò ba və ta puro nṅa en nḗṅni gaar di, və mìn dṅruro mom ni ní, ba təl puro.

⁴³Tò n̄a mání d̄é àn̄ú vee en bàar di ní, a d̄ènm̄! A d̄óró Vannáb wàri n̄a d̄éne, p̄u t̄allo ém d̄órì v̄e n̄a iro b̄eri h̄a vee ya dàn níh̄nè b̄í ri. [⁴⁴Lú yò zaar v̄on ti pai, vee ən̄í níh̄nè pai.]

⁴⁵Tò dor mání àn̄ú vee en bàar di ní, a d̄èjub̄a. A d̄óró Vannáb wàri dor zaḡèlè ní, p̄u t̄allo ya v̄e dàú mín d̄órdì vee ri v̄e dor iro b̄eri ní.

[⁴⁶Lú yò zaar v̄on ti pai, vee ən̄í níh̄nè pai.]

⁴⁷Tò nór mání àn̄ú vee en bàar di ní, a w̄èr v̄ìrb̄a. A d̄óró Vannáb ḡèn ni v̄e nór kelè ní, p̄u t̄allo d̄órì vee d̄ég di v̄e nór iro b̄eri ní.

⁴⁸Lú yò zaar v̄on ti pai, vee ən̄í níh̄nè pai.

⁴⁹Yíwa p̄ém vee dàu d̄órì f̄ú ri mú ȳo.

⁵⁰Ȳo ȳo en dúurì, am̄á ȳo ya p̄utin mai ní, k̄e v̄e p̄ub̄tiu v̄e né? Yíwa p̄ém d̄ìb̄a ȳo koo f̄ú ri, ȳr v̄e b̄ò k̄èb̄a.”

MARKU 10

K̄a n̄é vírdì muurè

(Mt 19.1-12 / Lk 16.18)

¹Yeesu lú yágdo wee bee, èmno Zude ég di, èm ȳaaro Zurden lég n̄a wíilú. Ȳr ḡur yaa móltiro s̄án koo tū. Mag p̄év̄ero muurè, mú ya kó lèmḡən̄ə ní.

²Farizatò d̄é èm sò'óriro, v̄e ȳanu túu ḡurì, v̄e k̄eluro: “Ȳn̄ yòob̄a v̄e bàanu ya dà k̄a n̄é vírdì ní r̄è?”

³Yeesu k̄el p̄inv̄ero: “Moiz̄e d̄j̄ yágl̄é p̄év̄e se?”

⁴V̄e íi puro: “Moiz̄e dan̄ ȳn̄ d̄j̄ p̄éb̄a k̄a n̄é d̄erw̄al see, k̄e n̄é v̄iru ze.”

⁵Yeesu dan̄ p̄év̄ero: “Sím̄ār v̄an v̄en yò w̄e kó rì Moiz̄e d̄j̄ yágl̄é p̄év̄e muur yò ze.

⁶Kús̄ār bìi ní, Vannáb ȳu ȳn̄ v̄e ȳālè.

⁷W̄e kó rì ȳn̄ dà yágdi túnú v̄e n̄n̄ú, dà míri k̄ālè.

⁸V̄e iro p̄ém v̄e dan̄ k̄n̄i f̄ú d̄éne, v̄e dàn̄ k̄t̄iri ȳr iro pai, am̄á f̄ú mim d̄éne.

⁹Mú w̄e, en ya Vannáb mòl ní gá ȳr ȳèbti pai.”

¹⁰Sóo ya v̄e dó w̄ari ní, Yeesu suka èntò v̄e tii k̄èltiuro muur bee.

¹¹Dan̄ p̄év̄ero: “Tò ȳr n̄é v̄ir̄do k̄ālè, k̄atiro d̄é ní, w̄e ḡuro màn̄ k̄a n̄é van n̄n̄ ni.

¹²Tò ȳāl̄ ví yágdo w̄o, k̄atiro d̄é ní, w̄e ḡuro màn̄.”

Yeesu v̄e varém

(Mt 19.13-15 / Lk 18.15-17)

¹³Yíbtò d̄é à̄airo varém Yeesu tū, k̄e n̄amv̄èb̄a. Am̄á suka èntò n̄o ḡèrv̄ero.

14Yeesu tè gu ní, willo yúlè, dan puro suka èntò: “Vé yágbà varém yaabà kəŋ tuŋ, vé nò gèrvə pai. Gà m yíbtò ya kə mú vəi ní, Vannáb gèn yò vənə.

15Yéŋve ɲdòngəŋ pəvəri: Yír ya íi kàn Vannáb gèn mú warwa bíi dàn dóri ti pai.”

16Piríi kpàn gùuro varém bee, sìrdo nəŋ kəvə yúl li.

Zaudi vəŋ Vannáb gènè

(Mt 19.16-30 / Lk 18.18-30)

17Yeesu lú èmgəŋ ní, yír dəə wəŋi, yaa gbág síró koo nən ni, kəluuro: “Yírbògèr dúurì, kə ɲkó né kə zíi yòŋkì ya kùn míi ní?”

18Yeesu dan puro: “A kəŋnəŋ yír dúur kó nɛ? Yír dúur gá pai, Vannáb dəəvə.

19A gəaro Vannáb mùu dan: A məŋ yír pai, a gùu mən pai, a pəŋ lúu pai, a dən pu bòo mán míi pai, a lé bòo pai, a lùb vèrbà bàa mán vəŋ nəŋ mání.”

20Yíŋ bee dan: “Yírbògèrè, ɲdùuro muurtò bee pém gùu sóo ya ɲkəŋnəŋ warwa ní.”

21Yeesu tè sənuro, yəŋuro, dan puro: “En dəəvə pərgəŋ pú rì: A fíj tálbà èntò ya a díŋ ní pém, a pəbà san bee gímnábtò, a dàn zíirì en dúurəmtò gógsan ni. Piríi a dóg dùummə!”

22Yíŋ kii muur bee ní, pùutin pu pai, èmno, símáŋar ənì vjíró gəm zaudì ənì zəŋno.

23Yeesu tè fillo nór suka èntò tuŋ, dan pəvəro: “Kái, yíbtò ya díŋ zaudì ní, və dóbà Vannáb gèn ni gá, dənəŋ təŋnì.”

24Muur ən bee kìŋno suka èntò. Yeesu dan ti pəvəro: “Varém míntò, dóri Vannáb gèn ni təŋsə!”

25Geloba dan ví tálli baatàl wəəl li, dànəŋ təŋnì mú zauditóo dà dóri Vannáb gèn ni ní pai.”

26Kìŋ táltiro yír èntò, və kələnno kəvə təŋ ni: “Tò gu gá, yí dà zíi sór dè?”

27Yeesu tè sənəro, dònno dan: “En ya təŋgəŋnəŋ yír ní təŋnəŋ Vannáb pai. Vannáb gá en təŋnənu pai.”

28Pier lú dan puro: “A təbà bé ní bé yág kùnno èntò pém, bé dùu'úró.”

29Yeesu íi pìn puro: “Yéŋve ɲdanəŋ pəvəri, yír ya yágdò wəal ənì, dòovəgtò, nùnù, túnù, varém, aŋtò kəŋ yúl li vəŋ muur púur yúl li ní,

30wə dàn zíi táltirì mú wəi háŋ gáa ùnì sóo yò ri, èntò ya mú wəalè, dòovətò, nùnútò, varəmtò, aŋtò bee, ammə wə dàn gím təri bəri. Piríi wə dàn zíirì yòŋkì ya kùn míi.

31Yír gùurtò ya piríi dàn kəŋnì nən ni, yíbtò ya nən níi dàn kəŋnì piri.”

Yeesu dòn bàbtiro gím muur ənì vəŋ síisàn ənì sán

(Mt 20.17-19 / Lk 18.31-34)

32Və dùuŋ bàanu ya èm dòggəŋ Zeruzalem ní. Yeesu ní bán nən ni. Suka əntò símáŋ loro, yíbtò ya dùunəvə ní dúul kónvəro. Yeesu kàtiro yír əntò ya fób vəŋ iro bee vɛ, lú daŋ pəvəro en ya dàŋnu zír ní,

33daŋ: “Yakai bəŋ èm dòggənəŋ Zeruzalem ni, və dàŋ pé dórdi Yírwa dùgbògəntò vəŋ maləmtò nəŋ ri. Və dàŋnu fág máŋrì, və dàŋnu pé dórdi yíbtò ya gəan Vannáb bíi nəŋ ri.

34Və dàŋnu gíjri, və dàŋ pu sər tənni fúy ri, və dàŋnu lóri, və dàŋnu máŋrì. Doo tǎŋro ən bee dàŋ síjtírì vool li.”

Zaki vəŋ Zaŋ en kèlən

(Mt 20.20-28)

35Piríi Zaki vəŋ Zaŋ Zebede varəmtò sò'óriro Yeesu tuŋ, və daŋ puro: “Yírbògərə, bə dàŋnú en déə báŋrì, bə yáŋ ní a kó pəbəri.”

36Kèlvəro: “Vé yáŋ ní ŋkó pəvé né?”

37Və íi puro: “Sóo ya a fəŋro gən mání ní, a sírbəbà yír déə kaa nəŋ dúur di, yír déə ní kaa nəŋ bən ní.”

38Yeesu daŋ pəvəro: “Vé gəan en ya vé bəŋ ní pai. Vé dà zó gáari gím sóor ya ŋdàŋ zór ní rɛ? Vé dà íi kári və pógvəbà gím ya və dàŋnəŋ pógdì ní rɛ?”

39Və íi pìn puro: “Bé dàŋ kó gáari.” Yeesu daŋ pəvəro: “Gím sóor míní gá vé dàŋ zó gáari. Gím ya və dàŋnəŋ pógdì ní, vé dàŋ pógdì.

40Ammá sísaŋ kəŋ nəŋ dúur di ke, nəŋ bən ní ke yò, ə ní míi ŋdàn pər di pai. Yíbtò ya Vannáb kó nən laa pəvə bəar bee ní yò vənəŋ.”

41Bòobtò ya fób bee kii muur yò ní, və nò puro Zaki vəŋ Zaŋi.

42Yeesu ká daŋ pəvəro: “Vé gəaro kúsəŋ di gənəbtò díŋ yír pém, yírbògəntò ní dí təlŋəŋ bəob nən ni.

43Kəvé təŋ ní gá dàn kəni gu pai. Yír ya yáŋ kəni bəgər ní tò pubà bəob enè.

44Kəvé təŋ ni yír ya yáŋ kəni yúltóo ní, kəmə bəob fjinè.

45Gəm Yírwa yaan yír kə tò pubà ní pai, ammə kə tò pubà yíri, dàŋ pəri yúl əní kə kpaar sòrbà yír gùurè.”

Yeesu kó sòrdo yəŋtò Bartimei

(Mt 20.29-34 / Lk 18.35-43)

46Və làro Zeriko wàaltəŋ ni. Yeesu vəŋ suka əntò, yír gùur bəri, və ví yággəŋ Zeriko ní, yəŋtò déə níil Bartime, Time wowa, síŋ bàanu tól li, bəŋ enè.

47Kiuro voo Yeesu ya Nazaratu ríi yaari, lú bəəro yago: “Yeesu Dauda wowa, a təbà gím míní!”

48Yír gùur gəruro kə bərbà yagò, ə ní bəə táltiro nánvɛ: “Yeesu Dauda wowa, a təbà gím míní!”

⁴⁹Yeesu diiro, daŋno: “Vé ká àaubà.” Və káiro yáatoo, və daŋ puro: “A vammà fúui, a lúbà, Yeesu bee káŋnùrì.”

⁵⁰Yáatoo mìn sìrdo làa əní, ùg èmno Yeesu tuŋ.

⁵¹Yeesu kèluro: “A yáaŋ ñkó pú né?” Yáatoo íi puro: “Yírbògèrè, ñyáaŋ tətírì nórè.”

⁵²Yeesu daŋ puro: “A èmmà, a sóró gàm a pé dòrdo fúu mání kəŋ ña ri.” Fuu tətiro nórè, dóg dùuro Yeesui.

MARKU 11

Yeesu dóŋ Zeruzalem ni

(Mt 21.1-11 / Lk 19.28-40 / Zaŋ 12.12-19)

¹Piríi və mágdo lárì Zeruzalem wàaltəŋ ni, Befage vəŋ Betani wàal tól li, və làro Waa gur di. Yeesu yaa tònno suka əntò iro,

²daŋ pəvəro: “Vé èmmà wàal ya kəvə nən ni wi ri. Vé làro ní, vé dàŋ zírì və talé gəmkərwa ya yír yaa tənnəŋ míi, vé bùl àaibà.

³Tò yír kèlvəro vé kóŋ né ní, vé íbà: Yírbògèr yáaŋ, dàŋ pətírì nən ni lo.”

⁴Yíbtò və èmno. Və èm zìiro və talé gəmkərwa lig pagél li, bèe ri bàanu yag di. Və bùllo.

⁵Yíbtò ya ba və kə laa lu bee kèlvəro: “Vé kóŋ né, vé bùlgəŋ gəmkərwa bee kó né?”

⁶Və pìn pəvəro mú Yeesu ba dòn pəvə ní bee. Yíbtò íi pəvəro.

⁷Və àa puro gəmkərwa bee Yeesui. Və úu dègdo làa vənì gəmkərwa piraŋ ni. Yeesu yaa síró ti.

⁸Yír gùur úuró làa vənì bàanu ri, bòobtò déə ní lar waar ya ba və dù vèəi ní.

⁹Yíbtò ya bán nən níi vəŋ yíbtò ya ba və dùunu piríi, və bèə tũrdo voo: Bəŋ lùbnəmà Vannábò, yír ya yaa vəŋ Gènbògèr níil ní, Vannáb yèr pubà ña!

¹⁰Vannáb yèr pubà yír ya fəaŋtiŋ táa bən Dauda gèn ní yò ña. Bəŋ lùbnəmà Vannáb ya gógsan níi.

¹¹Yeesu làro Zeruzalem wàaltəŋ ni, dóró Vannáb lig di. Yaa tè fàr wee ní, vəŋ yír əntò ya fób vəŋ iro bee èmnəno Betani ri, gàm yóŋ dóléro.

Kuyb nùnú ya làən míi

(Mt 21.18-19)

¹²Góg dij gá Yeesu ví yág Betani ní, gol wòouro.

¹³Təraro kuyb nùnú vəŋ waar bèri. Èm sò'órdo, daŋ déə bè dà wowa zírì kə. Là ní, zìi waarvə, gàm sóo ləəsàŋ əní lànnəŋ pai.

¹⁴Dòn puro kuyb nùnú daŋ: “Yír ya dà lé véətírì yəŋ mání ní pai.” Suka əntò və kìnì.

Yeesu nè virdo fìjñábtò Vannáb lig di

(Mt 21.12-17 / Lk 19.45-48 / Zaṅ 2.13-22)

15 Piríi vè làro Zeruzalem ni. Yeesu dóró Vannáb lig di. Em nẹ̀ virdo yíbtò ya kónj fji ní, tèer mìn tũrdo yíbtò ya píngəḅ san ní tɛburè, vəḅ kələg fjináb siatò.

16 Iin ya yír gèḅm táləḅ en Vannáb lig táḅ ní pai.

17 Mag puro yíbtò muurè, daḅ: “Və dji yáglé dɛbter di voo: Lig míní vè dàḅ kəni lig ya nimsəbtò péḅm tɛḅḅḅəḅ Vannáb ti ní. Və ní vé yaa díuro lúunáb gbáḅò.”

18 Dùgbògəntò vəḅ maləḅm tò vè kiiro muur bee, vè wəḅnó mú ya vè dà Yeesu máḅari ní. Və wəḅanuri, gəḅm yír péḅm vè mùmḅḅəḅnu vəḅ muur əní.

19 Yóḅ dó ní, Yeesu vəḅ suka əntò vè èḅm ví yágtiro wəaltəḅ bee.

Kuyb núnú órdo

(Mt 21.20-22)

20 Góg dji ní, vè sji tállò kuyb núnú bee. Və tɛu ní, órléro, vəḅ níḅər péḅm.

21 Pier ní sáb zitiro, dòn puro Yeesui: “Yírbògə̀rè, a tɛ̀bà kuyb núnú ya ba a daḅ pu Vannáb màḅdo bee órléro!”

22 Yeesu íi pévəro: “Və pé dòrbà fúy vėní Vannáb nḅa ri.

23 Yéḅḅvə ḅdaḅḅḅəḅ pévəri: Yír dà pu dáḅni gur ai a lúbà, a èḅm pɛ dóbà teeku ri. Tò yír bee síḅḅḅar əní yebnè iro pai, sáb dùḅdo daḅ muur ya bə dòn ní yò dàḅ kóri ní, muur bee dà pu kóri yéḅḅvə.

24 Vəḅ wəi ḅdòḅḅḅəḅ pévəri: En ya vé bəḅḅ sòo ya vé tɛḅḅḅəḅ Vannáb ní ri péḅm, vé sáb dùḅbà vé ziiłero, en bee dà kəni vėnḅ.

25 Sòo ya vé dii tɛḅḅḅəḅ Vannáb ní, yír ba vəḅ kólèḅḅəḅ muurè ní, vé kḅḅbbà muur bee, Bəa vėn ya gógḅsan níi kə kḅḅb pévə̀bà vee en vėní bəri.

[**26** Tò vé kḅḅbnè pai, Bəa vėn ya gógḅsan níi péḅm dàḅ pévə̀ kḅḅbdì vee en vėní pai.]”

Yeesu gá vəḅḅḅəḅ né?

(Mt 21.23-27 / Lk 20.1-8)

27 Piríi vè tii yaatiro Zeruzalem ni. Yeesu èḅm kàḅḅ Vannáb lig di. Dùgbògəntò, maləḅm tò vəḅ yírbògəntò vè èḅm sò'óriro koo tḅḅ,

28 vè kèluro: “Má gá en vəḅḅḅḅḅú rɛ, a kónj əntò yò ní? Yíwa péu vḅsəḅḅ bee rè daḅ a kóbà en gure ní?”

29 Yeesu íi pévəro: “ḅdàḅḅḅḅḅé kėllì en dəəvə, vé íi péḅḅnó ní, kə ḅdà pévə̀ dónni en ya vəḅḅḅḅḅḅḅ gá ḅkónj əntò bee ní.

30 Və kiiḅà: Yíwa tɛi Zaḅ nè daḅ wə yaa pógbà yíri ní? Vannábò yá, yíri rɛ? Və íi péḅḅḅḅḅ.”

31 Və gèllo muur ai kəvə təḅ ni: “Bəḅ daḅḅḅḅḅḅ: Vannábò má, dàḅ dónni: Mə en kó rè vé íi kàn Zaḅ muur bíi?”

³²Bəŋ daŋnəno: Yíri má, tòo..." Və wàŋŋ yír gùurtò, gàm yír pémm díŋ Zaŋ yò tòmyag fáǎlè.

³³Və yaa íi puro Yeesu voo: "Bé gàan mai." Yeesu pìn pəvəro daŋ: "Gu ní, mí pémm ŋdàn pəvé dónni en ya vəmŋənéŋ gá ŋkóŋ entò yò ní pai."

MARKU 12

Yíbtò ya laaŋ lar yén aŋ ní

(Mt 21.33-46 / Lk 20.9-19)

¹Piríi Yeesu mùu pəvəro muur màgèr déə daŋ: "Yíŋ déə bàaro lar yén aŋ, yaa kàabdo aŋ bee, yuuro wee ya kə və pìr lar yén ti ní, vəŋ lig déə zòo dòg góg di kə və laa aŋ ti. Piríi yaa dòrléro yíbtò déə aŋ bee ri, ə ní lúró sènè.

²Sóo màg lar yén túŋllì ní, tònno yír əní yíbtò ya laaŋ aŋ ní bee tuŋ, kə yaa kàrà pubà lar yén bee əní.

³Yíbtò bee və gùuro yír ya tókòn tòi ní yò, və lòuro, və tìburo nàŋ kòmve.

⁴Aŋ tókòn tònno yír déə sáŋ, aŋnábto və yaa lòuro yúl li, və dúuluro.

⁵Tòtiro yír déə, ə ní və màŋauro. Və kó puro yír gùur pémm mú wəi ve: Yíbtò déə və lòvəro, yíbtò déə və màŋavəro.

⁶Pər puro aŋ tókòn yír déəve, war yáŋ əní. Tò síinnà pəvəro wəi, sábdò: Və dàŋ wáŋrì war míní.

⁷Ammá aŋnábto bee və mùuro kəvə təŋ ni: Yír ya dàŋ aŋ káři ní ai, bəŋ màŋaunəmə, kə bəŋ kànəŋ lar aŋ bee bənəŋa.

⁸Və gùu màŋauro, və dj, vùuro aŋ bal li."

⁹Piríi Yeesu kèllo daŋ: "Vé dí ní aŋ tókòn dà kòrì yíbtò yò se? Dà yáa màŋa kúnni yíbtò bee, dà pé tállì lar aŋ əní yíbtò déə nàŋ ri.

¹⁰Vé zaŋŋín tèn debter di bé? Voo: Vəal ya yíbtò ya yuŋŋ lig ní mìn vùrgəŋ ní, wəi káltiŋ nì vəal yúlè.

¹¹Yò Gènbògèr tonómi, kìŋno tərì nór di."

¹²Yírbògəntò və wəno Yeesu gùurì, gàm və kii gàaro Yeesu mùuŋ muur màgèr yò kəvə yúl li. Ammá və wəŋauro yír gùurtò. Vəŋ wəi və yáguuro, və èmno.

Sanwél muurè

(Mt 22.15-22 / Lk 20.20-26)

¹³Yírbògəntò tònno farizatò vəŋ Èrudu yírtò déə Yeesu tuŋ, kə və èm túu gùubà vəŋ muur əní.

¹⁴Və yaa daŋ puro: "Yírbògèrè, bé gàaro a dòn dùggəŋ muur mání vəŋ bàanu, a wáŋŋ yír nór pai, en ya pàarú vəŋ yír ní pai, a maggəŋ pu yír Vannáb bàanu mú ya duu ní. A daŋ pəbəbà Vannáb muur daŋ bé pəbà kúsàŋ tókòn sanwélè re? Bé kpaarbà yá, bé kpaar pai re?"

15Yeesu gá gàaro vè ìngəḅ muur kəvə símáḅar di, dan pəvəro: “En kó rè vé yáḅanəḅ túu gúyur ní? Vé àḅai pəmmə san déə ḡtəbà.”

16Və àḅai puro. Fuu kəlvəro: “Yír yúl ya ti vəḅ níil yò ní yí né?” Və íi puro voo kúsàḅar tókòn nà.

17Yeesu dan pəvəro: “En ya kúsàḅar tókòn nà ní vé tìib pubà kúsàḅar tókònè, en ya Vannáb nà ní, vé tìib pubà Vannábò.” Muur ya íi pəvə ní yò kìḅvəro.

Yeesu vəḅ sadukatò

(Mt 22.23-33 / Lk 20.27-40)

18Sadukatò déə yaaro Yeesu tuḅ. Və kə̀ nì yíbtò ya dònḅəḅ voo yír dàn síjtírì vool li bíi. Və kəlvuro:

19“Yírbòḅèrè, Moizə dḅḅ yáglé pəbéró muur déə dan: Yír kà kəḅlè, lèn war bai, vòro ní, dòowa kàbà voowàḅal bee, vəḅ lè pubà dòowál varém.

20Ammə yír déə vəḅ dònvagtò və kóró démsara. Dòowál vənì kàro kəḅlè, vò yáglén war pai.

21Yír ya déḅ dòowál ní kàro voowàḅal bee, vò yáglén war pai. Bòo tḅəro ən bee mú wəi vè.

22Və démsara bee pém və vò yáglén war pai. Və vò kún ní, yáḅal pém vòro bəri.

23Sóo ya yír dà síjtírì vool líi, yáḅal yò dà kə̀nì yí kəḅlè re kəvə təḅ ní? Gàḅ və démsara pém və kà bàmlèurì.”

24Yeesu dan pəvəro: “Vé gi yəḅəro! Vé gəan Vannáb debter muur pai, vé gəan mú ya Vannáb vəḅ ní pai vé.

25Yír dàn síjtírì vool li ní, yḅḅəḅ vəḅ kəḅ və danəḅ kàri pai, yír kəḅ mú malekiatò gógsan ni.

26Yír síjsàn muur gá vé zanḅín tèn Moizə debter di həḅ lar kuul muur di bé? Sóo bee Vannáb dan: Nkə̀ nì Abraham Vannábò, Isiaku Vannábò, Yakubu Vannábò.

27Vannáb gá kə̀ḅ vooltò Vannáb pai, ammə yír lagəlto Vannábò. Vé gi yəḅəro.”

En ya kə̀ḅ təl dòoká rii

(Mt 22.34-40 / Lk 10.25-28)

28Maləm déə kiiro mú ya Yeesu vəḅ yíbtò gánəḅ ní, mú ya Yeesu íi nəḅ pəvə ní, èḅ sò'órdo koo tuḅ, kəlvuro dan: “Vannáb dòoká ri pém muur yúl gá yané?”

29Yeesu íi puro dan: “Yúl gá ai: A kiiḅà Izrael nìmsàbò, Gènbòḅèr Vannáb bənəḅní, wəi kə̀ nì Gènbogère déəvè.

30A yəḅəḅà Gènbòḅèr Vannáb mánì vəḅ símáḅar mánì pém, vəḅ fúyig mánì pém, vəḅ sàbsàn mánì pém, vəḅ vəsàn mánì pém.

31Bòo déə yòo ai: A yəḅəḅà bòo mánì mú yúl mánì vè. Muur ya təl muurtò yò ní pai.”

32Maləm dòn puro Yeesu daɲ: “Duusà Yírbògèrè, a dònno yéɲve Vannáb kəɲ dəəve, bòo dəə pai, yòo Vannábò dəəve əɲá.

33Yír yáɲró Vannáb vəɲ símáɲar əní pém, vəɲ vəsàɲ əní pém, yáɲró bòo mú yáɲɲ yúl əní ní ve ní, tàllo sadaka ya və sè dùɲr pəɲ Vannáb ní, vəɲ sadakatò dəə pém.”

34Yeesu tề maləm íi gàa puro ní, daɲ puro: “Bàar mání zòon vəɲ Vannáb gèn pai.” Píríi yíwa pém wàɲauro kélìli muur dəə.

Məsi vəɲ Daudai

(Mt 22.41-46 / Lk 20.41-44)

35Yeesu maggəɲ muur Vannáb lig di, kèllo daɲ: “Vəɲ né maləmtò və dà dáɲnì Məsi yòo Dauda wowa ní?”

36Gàm Dauda vəɲ yúl əɲá, Vannáb Fúɲig dóu ní, daɲno: Gènbògèr daɲ puro Gènbògèr mìní: A síbà kəɲ nàɲ dúur di háɲ kə nàɲ kùni fan mántò pém kaa dor pèel li guve.

37Dauda vəɲ yúl əɲá kəɲnu Gènbògèrè, vəɲ né Məsi dà kətírì Dauda wowa ní?”

Yeesu fágdo maləmtò

(Mt 23.1-36 / Lk 20.45-47)

Yír gùurè kii Yeesu muur yò ní, pùu pəvəro.

38Yeesu maggəɲ pəvə muur ní dòn pəvəro: “Və laabà yúl vənì vəɲ maləmtò. Və dó èmgəɲ làa bògəntò ri, və yáɲɲ yír mùubvəbà lumu ri.

39Lésír bàar di vəɲ mólàsəɲ lig di və kàɲ bàar ya duu ní.

40Və kà kùngəɲ voowàɲal en nàɲ ri pém, və tèmɡəɲ Vannáb zòorve yír kə təbà ní. Fág dà və tállì kəvə yúl li.”

En ya voowàɲal pé ní

(Lk 21.1-4)

41Píríi Yeesu síró sadaka sóor tól li Vannáb lig di, tề sèngəɲ mú ya yír gùur dòrgəɲ san ti ní. Zaudínəbtò gùurè və pəró san gùurve.

42Voowàɲal gímtóo dəə yaaro, mìn dòrdo san sənvaɡ iro, en sísíwa guve.

43Yeesu kəno suka əntò, daɲ pəvəro: “Yéɲve ɲdòngəɲ pəvəri: Voowàɲal gímtóo yò, en ya mìn dòr san sóor di ní tàllo yír pém.

44Gàm yíbtò yò pém və pəró en ya zəɲ tál ví kəvə zaudì ri ní. Ammá ə ní vəɲ gím əní pém pé kùnno en ya ba díɲ gá, kəɲnəɲ ní.”

MARKU 13

Yeesu mùuɲ Vannáb lig túsàɲ muurè

(Mt 24.1-2 / Lk 21.5-6)

1Sóo ya Yeesu ví tál Vannáb lig ní, suka əní dəə daɲ puro: “A təbà Yírbògèrè, vəal uur yò, yuɲsàɲ uur yò mú ya duu ní.”

²Yeesu dan puro: “A tère en bөгәntò ya vә yуу ní yò píi? Vәal ya dà sí dégdì boo ri ní pai, péм bee dàн tú kunnì.”

Gímtò ya dàн yír zii bíir ní

(Mt 24.3-14 / Lk 21.7-19)

³Piríi Yeesu sí kәh Wәә gur di, Vannáb lig nәn ni, Pier bәri, Zaki bәri, Zaн vәh Aңdere bәri, vә zaa kәluro:

⁴“A dan pәbәbà doo ya en bee dàн kór ní. En dà pәbә mágdì mú ya entò péм dàн kúr ní rә?”

Gímtò ya dàн yír zii bíir ni

⁵Yeesu lú dan pәvәro: “Vә laabà yúl vәní, yír kә sòol gibәvә pai.

⁶Yír gùurè dàнnәh yaarì níl míní, yíwa péм dàн dáңni: Mesi bee míi. Vә dàн gíbdì yír gùurè.

⁷Sóo ya vә mùu pәvәró siil muur ya kәvә tó líi vәh bàar déә ríi péм, dúul kónvә pai. Bәә ní entò bee kóbà, ammä kúsәar dàнnәh kúr pai.

⁸Sóo bee nìmsàb déә dàн góni vәh nìmsàb déә, ég déә dàн góni vәh ég déә. Weetò déә ri ég sәar dàн námni, gol dàн kóri. Entò bee dàн kәni mú gím ya yír lәh gá tә biih ní.

⁹Vә laabà yúl vәní. Vә dàнvә gүу fágdi, vә dàнvә lóri mólsәh ligtò ri, vә dàнvә әari gomnatò vәh gәnәbtò nәn ni kәh yúl li. Kә ni vә dàн dón vírdì muur míní kәvә nәn ni.

¹⁰Ammә bәә ní vә kùu yәm kùn pubà nìmsàbtò péм Vannáb muur púur see.

¹¹Doo ya vә dàнvә gүу әә fágdi ní, vә sàb laa en ya vә dàн dónni ní pai. Tәh bee vә dònмә muur ya Vannáb dàнnәvә pәri ni, gàm vә dàn múur di pai, Vannáb Fүуig dàн múur di.

¹²Yír dàн gүу pәri dòowa kә vә mәәbà. War túnú dàн pu kóri wowa mú wәi vә. Varém vә dàн zәbdì túnú vәh nùnú, vә dàн kóri kә vә mәәvәbà.

¹³Yír péм dàнnәvә zәbdì kәh yúl li, ammä yír ya vәә kunnò entò bee péм ní dà sóri.

En dumpánnáb déә

(Mt 24.15-28 / Lk 21.20-24)

¹⁴Yír ya dà zәngínni muur ai ní kii nәhмә: Sóo déә vә dàн tәri en dumpánnáb déә kәh wee ya sáanәnәu bíi ri. Sóo bee yíbtò ya kәh Zude ég díi vә wәә dògbà gur di.

¹⁵Yír ya ba kә laәh lig yúl líi sí dó kәti en déә koo lig di pai.

¹⁶Yír ya ba kә laәh әh ní èm tiiti kәri làa әní wәri pai.

¹⁷Doo bee ri yíbkәә ya әәh bәl ní, vәh àngәh war ní, gím vәnә.

¹⁸Vә tәmmә Vannábò en bee kә zìivә kәәbәr sóo ri pai.

19Sóo bee vé dàṅ gím té tári. Gùṣú sóo ya kúsàṣar bìi ní, kúsàṣar ya Vannáb yuṣu ni yò, yír tè tèn gím mú wəi pai, və dàṅ tətír dée mú wəi pai.

20Tò Gènbògèr ba tiibnè dootò pai, yír ya ba dà sóri ní pai. Ammá tiibdo doo bee yír əntò ya tiil vìr ní yúl li.

21Tò yír dée daṅ pəvəró: Mesi yòo ai, Mesi yòo wi pém, vé kii pai.

22Sòokólèṅ mesitò vəṅ sòokólèṅ tòmyagnáb dée dàṅ víri, və dàṅ kóri en mǎgèr vəṅ en kiṅəntò kə və giibbà yíri, zii pəvəro ní, yíbtò ya Vannáb tiil vìr ní bəri.

23Vé laabà yúl vəni, ḡdòn bàb kùnlè pəvəró.

Yírwa yaasàṅ

(Mt 24.29-35 / Lk 21.25-33)

24Ammá doo bee ri sóo ya gím bee tállò ní, yòṅ dàṅ níṅ káṣari, sji dàṅ tútír pai.

25Sùḡtò dàṅ pé sí'iri gógsan ni, en vənəmtò ya gógsan ní dàṅ námni.

26Kə ni və dàṅ təri Yírwa yaani bel li vəṅ vəsàṅ əni pém, kə və lùbgənurì.

27Dàṅ tó yámni malekiatò dà móllì yíbtò ya tiil vìr ní kúsàṣar tól naro pém, wee ya ég síin ní ri, háṣa wee ya gógsan síin ní ri.

Kuyub nùnú muurè

28Vé tè gàabà muur kuyub nùnú ri: Kuyub dóró bóḡdi ní vé gàaro úrmà yag mǎḡdo.

29Mú wəi ve, vé pém sóo ya vé təro əntò bee ní, vé gàabà Yírwa ériro.

30Yéṅve ḡdòṅgəṅ pəvəri: En bee dàṅ kóri see, yíbtò ya yakai yò kə və vò kúṅgəṅ zE.

31Gógsan vəṅ ég dàṅ kúri, muur míni gá dàṅ kúr pai.

Túnú déəve gàaṅ ni

(Mt 24.36-44)

32Yír ya gàa yòṅ vəṅ təṅ bee ní pai. Wowa gàan mai, malekiatò ya gógsan ní pém gàan mai. Túnú déəve gàaṅ ni.

33Vé laa sènṁà, vé nèbbà, gàm vé gàan sóo ya en bee dà yáari ní pai.

34Dà kəni mú yíṅ ya lú sèn gá, pé dòr yáḡlé wàal əni yír əntò nṁa ri ní, yíwa pém vəṅ tonóm əni. Mùu ta pu yír ya laaṅ pagəl ní daṅ wə laa sènṁà.

35Vəṅ wəi, vé laa sènṁà, vé gàan sóo ya wàal tókòn dà yáar ní pai. Osáṅ ni ke, vìn təṅ ni ke, kon záa kúḡ see ke, yúwál pír ke, vé gàan pai.

36Kə yaa dù zìivə nəm ni pai.

37En ya ḡdaṅgəṅ pəvə ní yò, ḡdaṅgəṅ pu yír pém: Vé laa sènṁà.”

MARKU 14

Və taro yag Yeesu yúl li

(Mt 26.1-5 / Lk 22.1-2 / Zan 11.45-53)

¹Zulde Paska vəŋ zulde ya bured ənı və dornè súur bí érdó, pərdó doo t̄əro. Dùgbògəntò vəŋ maləmtò w̄ánó w̄əŋsəŋ ya kə və ḡu y m̄əəbà Yeesui ní.

²Və dònno voo: “Bəŋ ḡuunəŋ zulde ri pai, yír dà gág túrdi.”

Və n̄əŋ puro Yeesu kúm

(Mt 26.6-13 / Lk 12.1-8)

³Yeesu yòo Bətani ri, Simon l̄aaltóo w̄ari. Sóo ya və sí l̄əŋ en ní, ȳəŋl d̄əə dó yaaro koo tuŋ, əŋi kúm s̄əŋ p̄uuri ya f̄j ənı v̄ə dùg ní, və k̄əŋ kúm bee nardi, və aalè kúm bee albater f̄əŋ ni. Ȳəŋl k̄ullo kúm f̄əŋ, n̄əŋ puro Yeesu yúl li.

⁴Yíbtò d̄əə z̄jir kónéro, və mùuro kəvə t̄əŋ ni voo: “Líillì kúm mú yò ní en duu ti r̄e?”

⁵Ba və d̄əŋ f̄j t̄állì kúm yò seede sardi ùnı t̄əro, ba və d̄əŋ p̄əri gímnb̄tò!” Və n̄əŋ puro ȳəŋl bee.

⁶Yeesu d̄əŋno: “V̄ə yágubà. En kó r̄è v̄ə v̄ilgenu ní? Kó p̄ənnó en dúuri.

⁷Gàm gímnb̄tò v̄əŋ d̄əŋnəŋ k̄ə dúgdì sóo p̄ém, v̄ə d̄əŋ p̄évə en t̄əŋni doo ya v̄ə ȳəŋ ní p̄ém, am̄mə mí ní b̄əŋ d̄əŋnəŋ k̄əŋni sóo p̄ém pai.

⁸Kóró en ya z̄i pu kóri ní. W̄er b̄əbdo kúm s̄əŋ p̄uur k̄əŋ f̄u y ri, kə ŋdó gag di z̄e.

⁹Ȳəŋv̄e ŋd̄əŋgəŋ p̄évəri: Kús̄əŋ di wee ya və d̄əŋ ȳəŋno muur p̄uur ai p̄ém, və d̄əŋ s̄áb z̄iiri ȳəŋl yò, və d̄əŋ múuri en ya t̄ə ní.”

Zuda ḡu y virdo Yeesui

(Mt 26.14-16 / Lk 22.3-6)

¹⁰Zuda Iskariotu yíbtò ya fób vəŋ iro bee b̄oo v̄əŋi, èm z̄iiri dùgbògəntò, kə ḡu y v̄ir p̄évəbà Yeesui.

¹¹Və k̄i muur bee ní, p̄u p̄évəro, və d̄əŋ puro voo və d̄əŋnu san p̄əri. Zuda ní w̄ánó p̄eel ya kə ḡu y v̄ir p̄évə Yeesu ní.

Paska l̄ésiri

(Mt 26.17-25 / Lk 22.7-23 / Zan 13.21-30)

¹²Zulde ya bured ənı və dornè súur bí làro, və s̄j m̄əŋ Paska t̄əŋwa ti. Yeesu suka əntò k̄eluro: “A ȳəŋ ní b̄ə kó n̄əŋ p̄ú Paska l̄ésir m̄é?”

¹³Yeesu t̄əŋno suka əntò iro, d̄əŋ p̄évəro: “V̄ə èmm̄ə w̄əalt̄əŋ ni, yír d̄əə ḡəŋgəŋ mom t̄əgò, v̄əŋ d̄əŋnəŋ b̄əŋi, v̄ə dùu'ubà.

¹⁴W̄aal ya d̄əŋ d̄əri ti ní, v̄ə d̄əŋ pubà w̄aal tókòn bee: Yír b̄əḡər d̄əŋ lig ya yír b̄əntò b̄əŋ d̄əŋnəŋ Paska l̄ésir l̄er ti ní m̄é?”

¹⁵D̄əŋ p̄évə m̄əgdì lig n̄án d̄əə b̄oo yúl li, və n̄əŋ k̄unlè see. V̄ə èm kó p̄əb̄əbà Paska l̄ésir l̄ú.”

16Yír ãntò vè èmno wàaltəŋ ní, vè zìiro mú ya Yeesu ba daŋ pènvè ní. Vè nèŋ laaro Paska lésíri.

17Osáŋ ní Yeesu vəŋ suka ãntò vəŋ lànəno.

18Sóo ya vè sí lén ní, Yeesu daŋ pènvəro: “Yéŋve ñdòngəŋ pènvəri: Yír dáə kəvə təŋ ya bəŋ lé máŋəŋ ní yò ri, dàŋnəŋ gúy vírdì.”

19Símáŋar vəní víjro, yíwa pém mùuro: “Èn yò kə mí gəŋə.”

20Yeesu íi pènvəro: “Yò təŋ ya vé fób vəŋ iro yò ri, yír bee bəŋ dər máŋəŋ nà sòor dáəve, wəi dàŋnəŋ gúy vírdì rì.

21Yírwa dàŋ vəri mú ya bal vè djì yáglé koo yúl li dèbter di ní. Ammá yír ya dàŋnu gúy vírdì ní bee, gím əŋə. Yír bee ba vè lèu pai, ba tàl puro.”

Lésír gijè

(Mt 26.26-30 / Lk 22.15-20 / 1 Kor 11.23-25)

22Təŋ ya vè lén ní, Yeesu kàro bùredi, fù pu Vannáb nà ní, gè yèbdo, péro suka ãntò daŋ: “Vé kàbà, yò kə nì fúy míní.”

23Piríi kàro fùm sóorè, fù pu Vannáb nà ní, pènvəro vè pém, vè zòro.

24Daŋ pènvəro: “Yò kə nì mim míní, mim ya Vannáb vəŋ yír kəətinəŋ ti ní, wér pu yír gùur yúl li.

25Yéŋve ñdòngəŋ pènvəri: Njàn zótír lar yén fùm yò pai, kə ñzò vəəu pumi háŋ Vannáb gèn ní.”

26Vè nàŋ fàr Vannáb vér ní, vè èm dògdo Wàŋ gur di.

Yeesu daŋ Pier dàŋnəbə sòŋi

(Mt 26.31-35 / Lk 22.31-34 / Zaŋ 13.36-38)

27Yeesu dòn puro suka ãntò: “Vé pém vé dàŋnəŋ wàŋ yágdì, gàm dèbter dònle daŋ: Njàn ló máŋəri gaanəgò, tàŋ kə wàŋ yám wee pém.”

28Ammá doo ya ñsítiro vool li ní, ñdàŋnəvə ém bá láari Galile ég di.”

29Pier daŋ puro: “Yír pém yáŋaró vè wàŋ yágúbà, mí gá ñdàŋəú wàŋ yágdì pai.”

30Yeesu íi puro daŋ: “Yéŋve ñdòngəŋ púri: Vín yò ri vé a dànnəŋ sòŋi gáa tãro see, kon kə kúggəŋ gáa iro zé.”

31Pier mùu sèntiro daŋ: “Yáŋaró bəŋ vòbà pém, ñdàŋəú sòŋi pai.” Yíwa pém mùuro guve.

Gesemane ri

(Mt 26.36-46 / Lk 22.39-46)

32Yeesu vəŋ suka ãntò lànəno wee dáə ri, vè kəŋ Gesemane. Yeesu dòn puro suka ãntò: “Vé kə laabà lo, ñèmgəŋ Vannáb təmnì.”

33Kà àŋro Pier vəŋ Zaki, Zaŋ bəri. Dúul lú'uro kóri, símáŋar louro.

- 34 Dòn pénéro: “Símáar míní vjiró kə mú ndà vorì. Vé kəmə lo, vé nèbbà.”
- 35 Em sò'órdo séréh, pe síró ég di, tèmno daη gím yò kee tál yágbəbà.
- 36 Daηno: “Bàa míní, a kó gàan entò pémmà gím sóor ai. Ammá mú ya nyáa ní pai, mú ya a yáa ní.”
- 37 Tiitii ní, yaa zìiro suka əntò nəm ni. Kèllo Pieri: “Simon, a fəaη nəm pi? A nèb laa gàan vò'ór be?”
- 38 Vé nèbbà, vé tèmme Vannábò, en déə kə sòolvé pai. Símmàar gá fjjimmə, fúy vən mai.”
- 39 Em tii tēmtiro Vannábò, mùutiro muur bee ve.
- 40 Piríi yaa zìitivəro və yòon nəm ni, gàm nəm lùbgənevə nór di. Və gàan en ya və dà pu múu pínni ní pai.
- 41 Gáa təəro ən bee yaa tii zìitivəro, daη pénéro: “Vé fəa túggəni pí? Màgdo! Sóo làléro, yakai və daη pé dórdi Yírwa vee yírtò nəa ri.
- 42 Vé lúbà, bəη èmnəm! Yír ya dàηnéη gùy vírdi ní làléro.”

Və gùuro Yeesui

(Mt 26.47-56 / Lk 22.47-53 / Zaη 18.3-12)

- 43 Yeesu mùuη ní, yír əntò ya fób vəη iro bee bəo vəní níil Zuda, làro. Yír gùurtò vəη yaanəη nì, vəη kəəltò kəvə nəa ri. Dùgbògəntò, maləmtò, vəη yírbògəntò tòivə rì.
- 44 Yír ya dàηnu gùy vírdi ní bee ba dònle pu Yeesu fan əntò daη: “Yír ya ηəm krəηno ní yòo wəi, vé gùy èr nəηubà.”
- 45 Là ní, èm sò'óriro Yeesu tuη, daη puro: “Usoko Yírbògèrè!” Piríi krəηuro.
- 46 Və yaa gùy kàro Yeesui.
- 47 Yíbtò ya ba və kə lu bee déə sùr virdo paarè, lòro dùgbògèr fjjn déə, dù vəəuro tógò.
- 48 Yeesu dòn pénéro: “Vé àa tùriro paartò vəη kəəltò, vé yáanəη gùyurì mú fasirma rè?”
- 49 Góg ya dij ní pémmə ηsí kəno kəvə təη ni Vannáb lig di, ηmagdo muurè, vé gùyənəη pai. Ammá entò yò pémmə gàm en ya bal və dij yáglé debter díi kə kó wərbà ní.”
- 50 Piríi suka əntò pémmə və wəa yág kùnuro.
- 51 Yjηwa déə ba dùuη Yeesu piri, ta kəmgəη làai, və yáənu gùyurì bəri.
- 52 Ammá sòr yágdò làa bee, wəa sóro fúy kòmve.

Və àəro Yeesu dùgbògèr tuη

(Mt 26.57-68 / Lk 22.54-55,63-71 / Zaη 18.13-14,19-24)

53Və ɣ̄aro Yeesu dùgbògèr tuɲ. Dùgtò, maləmtò vəɲ yírbògəntò péɲm və yaa mól kúnno.

54Pier ní dùunu wee zòob di, dóró dùgbògèr wàri, sí m̄áɣrò vəɲ tonómnábtò, ba və ílgəɲ vee.

55Dùgbògəntò vəɲ yíbtò ya fág bàar di bee péɲm, və w̄ánó muur dumpán Yeesu yúl li kə və fág m̄əɣubà. Ammá və zìin pai.

56Yír gùurtò və dèɲ puro Yeesu míilè, ammá míil muur vəní kəɲ yag góɲ góɲ.

57Yíbtò d́əə və lúró, və dèɲ puro míilè voo:

58“Bé k̄iirò daɲ bə dà túllì Vannáb lig ya yír yuɲ ní yò, doo t̄aɣro ən bee bə dà tíi yúɲtírì d́əə, ə ní yír yuɲn nì pai.”

59Ammá və bee və mùuro yag góɲ góɲ.

60Piríi dùgbògèr lú diirò yír təɲ ni, kèllo Yeesui: “A íi p̄innè muur ya və daɲgəɲ kaa yúl li yò bə?”

61Yeesu òngəni, mùu p̄innè muur pai. Dùgbògèr kèltiuro sáɲ daɲ: “Mai a kə nì Mesi, Vannáb Lubsàɲt́oo wowa r̄e?”

62Yeesu íi puro daɲ: “Āə míi, vé dàɲ t̄əri Yírwa síɲ Vannáb V̄əsàɲt́oo n̄aɲ dúur di, yaani bel li gógsan ni.”

63Dùgbògèr d̄i t̄aɣro làa ənì, daɲno: “Kə bəɲ w̄átinəɲ muur ya yír yag díi kó né?”

64Vé k̄iirò mú ya dúulgəɲ Vannáb ní pai? Vé sábgəɲ sé?” Yír péɲm və fáguro, və daɲno voo làlé ya və m̄əɣu ní.

65Yíbtò d́əə lú tén w̄er puro sər tíil li, və bér ùnuro nórè, və l̄ouuro w̄aɣal li, voo: “A ḡàa ní yí kó pu en yò r̄e?” Yìḡrvagtò d́əə kà l̄ouuro.

Pier s̄ono Yeesui

(Mt 26.69-75 / Lk 22.56-62 / Zaɲ 18.15-18,25-27)

66Pier ní ba sí laaɲ táɲ ni. Dùgbògèr f̄j̄nk̄aɣal ənì d́əə làro.

67T̄èro Pier ílgəɲ vee, t̄è d̄j̄r n̄əɲuro, daɲ puro: “Má péɲm Yeesu ya Nazaratu r̄ii ba v́əɲ kəɲ nì.”

68Pier s̄ono daɲ: “N̄k̄ii ḡaan en ya a daɲgəɲ ní yò pai.” Piríi èm víró lig pagəl li.

69F̄j̄nk̄aɣal bee t̄ètiuro sáɲ, daɲ puro yíbtò ya ba və kəɲ lu ní: “Ȳj̄ɲ yò péɲm Yeesu ba vəɲ kəɲnì.”

70Pier t̄ii s̄ot̄iuro sáɲ. Piríi sér̄əɲ ən bee yíbtò ya ba və kəɲ lu ní və daɲti puro Pieri: “Ȳḡɲv̄e má péɲm ba v́əɲ kəɲnì, a Galile yíri.”

71Pier lúró en s̄əgd̄i daɲ: “Vəɲ Vannábò, ɲḡaan yír ya vé mùuɲ p̄əɲ ní yò pai.”

⁷²Kon zaa fuu kúgdo gaa iro ən bee. Pier sáb zìiro en ya Yeesu ba daɲlé pu ní, daɲ: “Kon zaa dànnəɲ kúgdì gaa iro pai, kaa sɔlènnó gaa ɬaaro.” Pier wàa víró, èm kùgdo.

MARKU 15

Və àaro Yeesu Pilatu nən ni

(Mt 27.1-2,11-14 / Lk 23.1-5 / Zaɲ 18.28-38)

¹Góg dji ní, dùgbògəntò, yírbògəntò, máləmtò vəɲ yíbtò ya kón fág ní pém və sji kiinno. Və ta fàr Yeesu ní, və àa pé dòrdo Pilatu naa ri.

²Pilatu kèluo daɲ: “Mai a kə nì zibtò gèni rɛ?” Yeesu íi puro: “A daɲgəɲ nì.”

³Dùgbògəntò və dù taro Yeesui.

⁴Pilatu tii kèltiuro sáɲ daɲ: “A íi pìnnə bɛ? A tɛ̀bà muur gùur ya və àaɲ pú ní yò.”

⁵Yeesu íi pìn tən pu muur dáə pai. Pilatu tɛ̀ en yò, kɪɲuro.

Və fágdo Yeesu kə və mǎgubà

(Mt 27.15-26 / Lk 23.13-25 / Zaɲ 18.39—19.16)

⁶Zulde pém Pilatu sòr ləmgəɲ pəvə pursina dáə ya yír və tiil vìr ní.

⁷Sóo bee yír dáə níil əní Baraba, yòo pursina ri vənəɲ yíbtò dáə ba və gág pu gèn ní, və mǎalè yír dáə ti.

⁸Yír gùur mól dògdo Pilatu tuɲ və bǎaro en ya kó ləmgəɲ pəvə ní.

⁹Pilatu íi pəvəro: “Və yáa ní ɲsòr pəvə zibtò gèni rɛ?”

¹⁰Pilatu gá gàaro dùgbògəntò və gùu àaí Yeesu vəɲ sji muurè.

¹¹Ammá dùgbògəntò və sòollo yír gùurtò kə və bǎabà Pilatu kə sòr pəvəbà Barabai.

¹²Pilatu kèltiuro sáɲ daɲ: “Mə yír ya və kǎɲ zibtò gèni bee ní kə ɲkóu sɛ?”

¹³Və bəə daɲno voo: “Və gaaubà lab tágdì ri!”

¹⁴Pilatu daɲ pəvəro: “En dumpán ya kó ní né?” Və bəə tàltiuro: “Və gaaubà lab tágdì ri!”

¹⁵Pilatu yáaró yír gùur símǎar púubdì ní, bùl sòr pəvəro Barabai. Píríi dòn puro soozetò kə və lòbà Yeesui, pəvəro kə və gaaubà lab tágdì ri.

Soozetò zágəno Yeesui

(Mt 27.27-31 / Zaɲ 19.2-3)

¹⁶Soozetò və àa dòrdo Yeesu Pilatu wàri. Və kǎ mòliro bòobtò vəní.

¹⁷Və pàar puro làa gbéɲi, və tji sǎar mú gèn làyúlè, və dùu puro yúl li.

¹⁸Píríi və mùuburo, voo: “Bé mùubgənúbà zibtò gèna.”

¹⁹Və lòuro yúl li vəɲ kəəlè, və tən wèr puro sər fùu ri, və fǎa gbágdò koo nən ni.

20Və yǝj fàru ní, və sìir vǝrti pu làa gbéŋ bee, və yaa pàarti pu làa əní. Piríi və ǝǝ vǝruro gáari lab tágdì ri.

Və gaaro Yeesu lab tágdì ri
(Mt 27.32-44 / Lk 23.26-43 / Zaŋ 19.17-27)

21Yǝj dǝə vəŋ bǝnəno bàanu ri, Simonŋ ya Sireŋ níi. Alegsəndere vəŋ Rufu túnú, tiini aŋ ni. Və tǝy pǝuro Yeesu lab tágdì, kə gəmmə.

22Və ǝǝro Yeesu wee dǝə ri, və kǝŋ Golgota, yǝǝŋ dǝŋni Yúl nǝŋ bàarè.

23Və ǝǝ puro fùm dǝə və dǝrlè en yǝbdì ti. Yeesu gaa bai.

24Və gauro lab tágdì ri. Və lú làa əní yǝǝri ní, və kóró nùurè kə və tǝbà yíwa pém làa ya dà kár ní.

25Və gaau ní, yǝŋ fǝj vǝléro.

26Və dǝjlé en ya kó gá və gaau ní bəri voo: “Zibtò gèni.”

27Və gaa mǝǝ Yeesu vəŋ yír dumpánnábtò iro. Dǝə koo nǝǝ dúur di, dǝə ní koo nǝǝ bǝŋ ni.

28Mú wəi muur ya bal və dǝj yǝglé dǝbter díi kóró, voo: “Və dǝŋnu gáar mólli vəŋ yír dumpánnábtò.”

29Bàanunábtò və lò yúl see, və dúulgənu ze voo: “Hei, mai, bal a dǝŋ bə dǝŋ túl gáari Vannáb ligò, doo tǝǝro ən bee bə dǝŋ yǝy kúntíri pai?”

30A sífbà lab tágdì ri, a sǝrbà yúl mání!”

31Mú wəi, dùgbògəntò vəŋ maləmtò və yǝj záguro, və dǝŋno kəvə təŋ ni voo: “Sòrdo yíri, sòr gàatin yúl əní bai.

32Kə bé tǝ Mesi, Izrael gèn bee sí'i lab tágdì ri see, kə bé íi kà muur əní ze.” Yíbtò ya və gaa mǝǝunəŋ ní bee və dúuluro bəri.

Yeesu voolè
(Mt 27.45-56 / Lk 23.44-49 / Zaŋ 19.28-30)

33Yǝŋ dii təŋ ní, zèg sǝǝ ùn kúnno ég pém, háǝ yǝŋ filli.

34Sóo bee ri Yeesu yaa bəəro nánve dǝŋ: “Eloi, Eloi, ləma sabagtani. Yǝǝŋ dǝŋni: Vannáb míní, Vannáb míní, en kó rè a yǝgəŋ ní?”

35Yíbtò dǝə ba və kəŋ lu, və kii ní və dǝŋno: “Vé kǝibà kǝŋ Eliai.”

36Yír dǝə kəvə təŋ ni wǝǝ kàiro pǝyírí, dǝr ìibdo fùm gbágdì ti, yaa bím dǝr mǝrà ri, yòb pǝrəro Yeesu kə zòbà, dǝŋ: “Vé ke, bəŋ laa tənəmə, dǝə Elia yaanu sòrdì gəŋə.”

37Yeesu bəəro yag nánve, piríi yaa níŋ kǝǝro.

38Làa ya ba və dǝj Vannáb lig díi yaa tǝǝr yébb təŋ ni, góg di háǝ ég di.

³⁹Soozebògèr dǎə ba diiŋ Yeesu nǎn ni, tǎ mú ya Yeesu níŋ kǎə ní ní, daŋno: “Yǎŋve, yǎŋ yò kǎ dùglé Vannáb Wowa.”

⁴⁰Kǎə̀tò dǎə yòobà, vǎ túu dii tǎŋni bàar zòob di. Kǎə̀tò bee dǎə̀tò ba Mari ya Magdala ríi, vǎŋ Mari Zaki sǎnwa núnú, vǎŋ Zose núnú vǎŋ Salomei.

⁴¹Kǎə̀tò bee sóo ya Yeesu kǎŋ Galile ri ní, ba vǎ dùuŋ wǎi, vǎ tǔ zaŋ pu enè. Vǎŋ bòob gùurtò dǎə Yeesu vǎŋ èm dòginəŋ Zeruzalem ni.

Vǎ dòrdo Yeesu gag di

(Mt 27.57-61 / Lk 23.50-56 / Zaŋ 19.38-42)

⁴²Yǔŋ ya vǎ èrgəŋ fǔy vǎŋ doo túgdì ní, osǎŋ màg ní, Zoseb ya Arimate ríi yaaro. Wǎi kǎ ni yǎrbògèr nán háə fǎg bàar di.

⁴³Wǎ pém ba laaŋ sóo ya Vannáb dàŋ gèn fáəŋ ní. Kpǎgdo símǎəŋ, èm ziiro Pilatui, bàəuro Yeesu fǔyi.

⁴⁴Pilatui kii ya Yeesu vòléro ní, kǎŋuro. Kǎiro soozebògèr bee, kèluo: “Yeesu vò ní doo zòolé rǎ?”

⁴⁵Pilatui kii fǎr muur ya sóozèbògèr dòn pu ní ní, pǎró Zoseb Yeesu fǔyi.

⁴⁶Zoseb fǎjro làa búi, èm gǎm síriro Yeesu fǔyi, gǔy ùnuro vǎŋ làa bee, dòruo gag di. Vǎ làalé gag bee vǎal li, kíl bǎrdo gag bee vǎŋ vǎalè.

⁴⁷Mari ya Magdala ríi vǎŋ Mari Zose núnú vǎ tǎ sǎnno wee ya vǎ làə Yeesu ní.

MARKU 16

Kǎə̀tò dǎə èmno gag di

(Mt 28.1-8 / Lk 24.1-12 / Zaŋ 20.1-10)

¹Doo túgdì tál ní, Mari ya Magdala ríi, vǎŋ Mari Zaki núnú, vǎŋ Salome vǎ èm fǎjro kúm sǎə púuri, kǎ vǎ èm nǎəŋ pubà Yeesu fǔy ri.

²Alar di vǎ sǎŋ èmno gag di, yǔŋ lún yírì.

³Vǎ mùuro kǎvǎ tǎŋ ni: “Yí kǎ kíl lùr pǎbǎnəŋ vǎal ya gag pagál líi rǎ?”

⁴Vǎal bee ba kǎŋsǎ. Vǎ lùr nór ní, vǎ tǎro gag vǎal kíl lúléro.

⁵Ya vǎ dó gag di ní, vǎ tǎro yǎŋwa dǎə, pǎargəŋ làa búi, síŋ tól nǎə dúur di. Dúul yaa kónvǎro.

⁶Yǎŋwa daŋ pǎvǎro: “Vǎ wǎə dúul pai. Ngǎaro vé wǎŋ Yeesu ya Nazaratu ri ba vǎ gaau ní bee. Tii síjiléro, kǎtin ló pai, vé tǎbà wee ya ba vǎ làəu ní ai.

⁷Yakai vé èm dòn pubà suka əntò vǎŋ Pieri, dàŋnəvǎ ém bá láari Galile ri, vé dàŋnu tǎri lu mú ya bal daŋlé pǎvǎ ní.”

⁸En yò kǎŋno kǎə̀tò, vǎ nǎŋ yírò gag di, vǎ wǎəro, gǎm dúul kónvǎro.

Yeesu ví puro yír əntò

(Mt 28.9-10 / Zaŋ 20.11-18)

[⁹Alar yúwál pír Yeesu sji vool li ní, yaa ví bìi puro Mari ya Magdala ríi, ya ba nẹ vùr pu laṅél dǎmsara fúy ri bee.

¹⁰Mari èm dòn puro muur bee yíbtò ya Yeesu ba vəṅ kəṅnəṅ ní. Símmáṅ vəní ba vjíró, və kùggəni.

¹¹Və kii Mari daṅ pəvə Yeesu kətiṅ lagéli, bə təlèurì ní, və ìin muur bee pai.

Yeesu ví puro yír əntò iro

(Lk 24.13-35)

¹²Piríi Yeesu fillo fúyì, ví puro yír əntò iro, sóo bee və èmgəṅ gəəl li.

¹³Və tiitii ní, və daṅ puro muur bee bòobtò, ammə və pém bòob ìin pəvə pai.

Yeesu ví puro yír əntò fób vəṅ iro

(Mt 28.16-20 / Lk 24.36-49 / Zaṅ 20.19-23 / Tòm 1.6-8)

¹⁴Piríi víti puro yír əntò ya fób vəṅ dǎə bee sóo ya və léṅ ní. Mùu ta pəvəro ya və pé dònè fúy vəní koo nǎṅ ri bai yò, vəṅ símmáṅ vamsàṅ vəní, vəṅ ya yíbtò dǎə və təuro sjiro vool li, ammə bòob ìi kàn muur vəní bai yò.

¹⁵Daṅ pəvəro: “Və èmmə kúsàṅ pém, və kùu yəm pubà yír pém muur púur yò.

¹⁶Yír ya ìi kàro muur púur bee, və póguro ní, dà sóri. Yír ya ìi kàn míi Vannáb dàṅnu fágdi.

¹⁷Yíbtò ya və pé dòn fúy vəní kəṅ nǎṅ ri ní, və dàṅ tònì en kìṅèn vǎntò: Və dàṅ laṅéltò nḗni vəṅ níil míní. Və dàṅ múurì yír muurtò ri.

¹⁸Yáṅró və gùybà big vəṅ nǎṅ, və zòbà non, en ya dàvə kór ní pai. Və dàṅ nǎṅ vəní sírdì vusáṅnǎbtò fúy ri, vusáṅ bee dàṅ zǎa kórì.”

Yeesu dògdo gógsan ni

(Lk 24.50-53 / Tòm 1.9-11)

¹⁹Gènbògèr Yeesu mùu fàr pəvə ní, Vannáb kà dògənuuro gógsan ni, èm síró Vannáb nǎṅ dúur di.

²⁰Suka əntò və èm kùu yəmno muur púur bàar pém. Gènbògèr tò zaa pəvəro, vəmno muur vəní vəṅ en kìṅèn ya pəvə kórì ní.]

LUKA

LUKA 1

¹Yírbògèr Teofil, A gàaro yír gùurè vè wàno djí kàri entò ya kó tál kàbənəŋ təŋ ni ní.

²Vè dònno mú ya gá yíbtò ya vè tè bìi vəŋ nór vənə ní dòn ní vè, yíbtò ya vè pəvə Vannáb muur áá dánni ní.

³Yírbògèrè, yakai mí pém ñkèl kii kùnno entò ya kó tál ní bee dor əní. Ntè ní ŋdaŋ ŋdji dòn dùu pùbà,

⁴kaa gàabà en ya vè daŋ mag pú ní yòo yéŋvè.

Malekia daŋ Elisabe dàŋ Zaŋ léri

⁵Sóo ya Erudu fəŋŋ gèn Zude ég di ní, dùgnáb ya Vannáb lig díi déə yòobà níil əní Zakari, yòo Abia zəá ri. Kəá əní níil Elisabe, Aruna nìm.

⁶Vè iro pém vè kəŋ kəsàŋ vəní mú ya Vannáb yáá ní, vè dùuŋ dòoká muurè vəŋ en ya Gènbògèr daŋ ní pém, Yír dàn téri en ya vè kó líil ní pai.

⁷Vè iro pém vè vəní zəŋléro, vè lèn war pai gàm Elisabe yòo balè.

⁸Sóo bee gèŋən tonóm làro Zakari zəá ri, dàŋ ém tònì Vannáb nən ni.

⁹Dùgnábtò ba vè laa kóŋ nùurè, kə vè gàabà yír ya dà ém tònì Vannáb lig bəl líi. Balà nùur gùuro Zakari, kə èm dó sèbà lar sùur sáá púuri.

¹⁰Təŋ ya Zakari təŋ en bee ní, yír gùur təmgəŋ Vannáb táŋ ni.

¹¹Gènbògèr malekia ví dii puro wee ya vè sèŋ lar sùur ní bee ri, tól nəá dúur di.

¹²Zakari tè ní, fúu víuro, dúul kóuro.

¹³Malekia daŋ puro: “A wəá dúul pai, Zakari! Vannáb íi kàlè puro en ya a tèm ní, kəá mán Elisabe dàŋ pú léri yíŋwa, a dàŋ pu kəni níil əní Zaŋ.

¹⁴Símáŋar mání dà púuri vəŋ wəi, a dà yíŋri zònè. Warwa yò vè lèro ní, yír gùur pém símáŋar dà púuri.

¹⁵Dàŋ kəni yír nán Gènbògèr nən ni. Dàn zóri fùm mai, en ya piŋ yír ní gá pém dàn zóri bai. Sóo ya kəŋnəŋ nùnú bəl li ní, Vannáb Fúuig dàŋnu dóri símáŋar di zè.

¹⁶Wəi kə ni yír ya dàŋ áá tíbdì Izrael varém gùur Vannáb Gènbògèr vəní tuŋ ní.

¹⁷Dàŋ ém bári Gènbògèr nən ni. Dàŋ vənì, dàŋ kə dúgdì kəsàŋ əní mú Elia vè, dàŋ móltíri varém túnú vəŋ varém vənì yag déəvè. Dàŋ fíllì yíbtò ya kiiin muur bíi kə vè tòmə mú ya Vannáb yáá ní, dàŋ Izrael nìmsàb kó nəŋ láatíri, Gènbògèr kə yaani zè.”

¹⁸Zakari kèllo malekiai: “Kə yéŋvè kə gá ŋdà gáar de? Gàm Nğàŋléro, kəá mìn pém gəŋléro.”

19Malekia íi pìn puro: “Míi ñkə̀ nì Gabrieli, malekia ya diiη Vannáb nén ní, wə̀i tòη nì daη ñə̀ai pùbà muur púur yò.

20A kùibà en ya ηdaη pú ní yò, sóo làro ní, dàη kòrì yə̀ηve. Ammá mú ya a íi kàn muur míní bai yò, yakai a dà ónnì, a dàη yag múutíri pai háη en bee kə̀ kó tálli guve.”

21Tə̀η bee ri yíbtò ya ba və laaη Zakari táη ní, və tề ní Zakari ví fàtinèi bai yò kìηə̀vəro.

22Sóo ya Zakari ví'i ní, zìitin yag múurì pai. Və̀ gàaro tềiro en déə Vannáb lig di. Maggə̀η pə̀və̀ ñə̀əve, mùu gàatin yag bai, kə̀ èm dùggə̀η yag bulvé.

23Tonóm ə̀ní kù ní, èm tiitiro koo wàri.

24Piríi kə̀əη Elisabe ə̀əro bə̀lè, sji núuno pém íngə̀η wàri dònə̀η daη:

25“Gènbògèr tề pə̀nnó nór fúu ri, lùr pə̀nnó en ya ba kóη pə̀η ség yír nén ní.”

Malekia dòn bàb laaη daη Mari dàη Yeesu léri

26Sji nóndəə ə̀n bee Vannáb tềiro malekia Gabriel wàaltə̀η déə ri níil Nazaratu, Galile ég di.

27Tòu yáə̀lwa déə tuη níil Mari, wóo ə̀n ya dàηnu kár ní níil Zoseb yòo Dauda nìm.

28Malekia dóro koo tuη daη puro: “N̄mùubúro Mari, tíil mání djìro Vannáb nén ni, Gènbògèr yòo və̀η mái!”

29Muur yò kìηuro, sábdò koo símáə̀r di daη: “Muur yò və yáə̀η pə̀η dáηni né tíi?”

30Malekia íi puro: “Mari, a lòl símáə̀r pai, Vannáb d̄j̄búro tíilè.

31A dàη bəl ə̀əri, a dàη léri war yíηwa, kaa kə̀ pu níil ə̀ní Yeesu.

32Və̀ dàηnu lúbdì, və̀ dàηnu kə̀nì Vannáb ya góg-san ní Wowa, Vannáb dàηnu pəri nanú Dauda gènè,

33Yakubu nìm dor di pém, wə̀i dàη fə̀ə̀ dúgdì gèn nì, gèn ə̀ní dàn kúr pai.”

34Mari daη puro malekia: “N̄gàan ȳgə̀r wél pai, en bee kə̀ kóí se?”

35Malekia íi puro: “Vannáb Fúuig dàη yáari kaa fúu ri. Mú ya Vannáb ya góg-san níi və̀ ní yò dàηnú bér únnì və̀η ig ə̀ní. Wə̀i kó rì yíηwa ya a dàη léri ní dàη kə̀nì war símáə̀r túritóo, və̀ dàηnu kə̀nì Vannáb Wowa.

36Nìm mán Elisabe ya ba və̀ daη gə̀n̄léro dàn léri war bai bee, yakai kə̀ηnə̀η yíηwa bə̀lè, kólé ro sji nóndəə.

37En ya tə̀ə̀nə̀η Vannáb ní pai.”

38Mari íiro daη: “Nyòo Gènbògèr f̄j̄nkə̀ə̀lè, en bee kóbà kə̀η yúl li mú ya a daη ní yò ve.” Piríi malekia lú yáguuro.

Mari èmno Elisabe dáa téri

- 39 Sòo bee Mari fuu èm dògdo wàaltəŋ déə gur di, Zuda ég di.
- 40 Là ní, dóró Zakari wàri, mùubdo Elisabei,
- 41 Elisabe kii Mari mùubu ní, war námno koo bál li. Vannáb Fúyig yaa dóró Elisabe símáar di,
- 42 bəəro nánve daŋ: “Mari, yíbkəə təŋ ni péem Vannáb yáa tál mái, warwa ya kaa bál líi péem Vannáb yáauro.
- 43 Mí gá ŋlà yíwe, Gènbògèr mín nùnú yaa kəŋ tùŋ ní?
- 44 En muubsàŋ mání dó kəŋ tóg di ní, warwa símáar pùuro, námno kəŋ bál li.
- 45 Síamáar mání pùubà, gàm a ìi kàro en ya Gènbògèr daŋ pú ní dàŋ kórì yéŋve.”

Mari sòŋ véè

- 46 Mari mùuro daŋ: Nlùbdo Vannábò!
- 47 Síamáar míní pùu taro vəŋ Vannáb Sòryír míní,
- 48 gàm tə puro fɛŋkəəlwa əní nór fúy ri. Yíbtò ya yakai ní, vəŋ bòobtò ya piríi péem dàŋ pəŋ dónni: Síamáar mání pùuro,
- 49 gàm Vannáb Vəsàŋtòo kó pənnó en nánəmtò, Vannáb déəve wəi tú ví rì.
- 50 Sòo péem tə dùggəŋ pu yíbtò ya wəəu ní gím.
- 51 Tòno tonóm nánì vəŋ nəə vən əní, nə yəm kùnno yíbtò ya gəmgəŋ yúl ní.
- 52 Sìirdo yír yúlnábtò kəvə gèn ni, gəm lùrdo gímnábtò.
- 53 Pé ìibdo yíbtò ya gol wòo ní en dúurəmtò, nə tìibdo zaudináb nəə kòmve.
- 54 Tò zaa puro tonómtòo ən Izraeli, vəŋnə yag ən ya bal daŋ ní pai, tə pu gím zə.
- 55 Mú ya bal daŋ pu táavə Abraham vəŋ varém əntò ní, dàŋ ké ém dúgdì mú wəi.
- 56 Mari kəno Elisabe tuŋ kóró sɛŋ təəro, piríi èmtiro koo wàri.

Elisabe lèro Zaŋi

- 57 Elisabe doo ləsàŋ əní làro, lèro yíŋwa.
- 58 Yíbtò ya koo wàal tól líi vəŋ nìm əntò və kii Gènbògèr kó pùro Elisabe en dúuri ní, síamáar vənì pùuro bəri.
- 59 Doo dàagò ən bee warwa nəəbsàŋ làro, ba və yáaŋ pu níil əní kənì Zakari mú túnú ní ve.
- 60 Ammá nùnú daŋ: “Gu pai. Və kə pubà níil əní Zaŋ.”
- 61 Və mùu puro və daŋ: “Kaa nìm dor di və kə tən pu yír déə níil Zaŋ pai.”
- 62 Və al kèllo túnú kə və gàabà mú ya ə ní yáaŋu kənì ní.
- 63 Zakari bəəro vàal lèel déə, dɛŋro ti: “Níil əní Zaŋ” Yír péem kìŋəvəro.
- 64 Təŋ bee ri yag əní fuu kúllo, míil əní péem búllo, mùutiro yagò, lùbdo Vannábò.

⁶⁵Yíbtò ya ba vəŋ kəŋnəŋ ní pém, dúul kóvəro. Və daŋ yàm kùnno muur yò Zude gur di pém.

⁶⁶Yíbtò ya kii tūr ní pém və díró muur yò kəvə símáar di, və mùu tūrdo voo: “War yò dàŋ kəŋni né?” Yéŋvə Gènbògèr sìr puro nàa fúy ri.

Zakari mùmno Vannábò

⁶⁷Vannáb Fúyig dóró Zakari símáar di, wəi kə ni war túnú, dònno Vannáb tòmyagò daŋ:

⁶⁸Nlùbdo Gènbògèr Izrael Vannábò, yaa təro yír əní, sòr vùruro gím ni.

⁶⁹Vir pəbənəno Sòryír vāni warwa ən Dauda varém dor di.

⁷⁰En ya bal daŋ bìi tòmyag əntò ya tàŋ ní yag di bee wəi.

⁷¹Bal daŋ bə dàbənəŋ sór vírdi fan bənəni nàa ri, vəŋ yíbtò ya zəbgəŋbənəŋ ní nàa ri.

⁷²Vannáb tə puro yírbògən bənəni gím, sáb sèn dùggəŋ yag ya bal vəŋ tanəŋ ní.

⁷³En ya bal sэг pu nana bənəni Abraham ní daŋ

⁷⁴bə dàbənəŋ búl sórdi fan bənəni nàa ri. Kə bəŋ tənəŋ pu en vəŋ dúul pai,

⁷⁵kə bəŋ túnəŋ koo nən ni, kə bəŋ tənəmə en vəŋ bàanu háa kə bəŋ vònəŋni guvə.

⁷⁶Warwa, má ní və dàŋnú kəŋni tòmyag, a dàŋ múuri Vannáb ya gógsan ní muurè, a dàŋ ém bá láari Gènbògèr nən ni kaa kó nəŋ laa pu bàanu əní.

⁷⁷Kaa daŋ pubà yír əntò kə gəabà Vannáb dàŋ pəvə vee en vəni kəabdi, və dàŋ sóri zə.

⁷⁸Gàm Vannáb bənəni yáa zəgnə yír pai, wəi kó ri dàŋ pəbənəŋ vírdi túrəm déo

⁷⁹kə tùb yíbtò ya kəŋ zèg di ní, vəŋ dó kəŋ vool ig di ní, kə di dərbənəŋ kəab bàanu ri.

⁸⁰Warwa ní kəŋ dùggəni, símáar əni nini, kə dùggəŋ gəel li háa yaa ví Izraelnáb nən ni guvə.

LUKA 2

Mari Iəro Yeesui

(Mt 1.18-25)

¹Sóo bee muur ví'iro kúsàar tókòn Ogustu yag di daŋ və dji kà kùnmə yíbtò ya kəbə ég díi pém níilè.

²Yír níil dji kár bee kó bìi sóo ya Kirinu faŋŋ gèn Siri ég díi.

³Yíwa pém èmno níil əni dji ri koo wàaltəŋ ni.

⁴Mú wəi, Zoseb lúro Nazaratu wàaltəŋ ni Galile ég di, èm dògdo Betilehem wàaltəŋ ni Zude ég di, wee ya və lè gèn Dauda ní, gàm yòo Dauda nìm ni.

⁵Emno níil əni dji ri vəŋ Mari níilè, kəal ən ya dàŋ kár ní.

⁶Və là Betilehem ni ní, Mari doo lesəŋ əni làro.

⁷Lèro war bìwàg ənì yíḡwa, yaa gúḡu vəḡ làai, fàḡb dòru tàm kèr di, gàm və zìin bàar fàḡrì sèn lig di bai.

Malekia ví puro tàmnábtò

⁸Tàmnábtò dèə ba yòo ég bee ri vé. Və kəḡ gəəl li, və laaḡ tàm vənì vìn ni.

⁹Gènbògèr malekia ví pəvəro kəvə nən ni, Gènbògèr tùbdo wee kəvə fúḡ ri, dúul kó tavəro.

¹⁰Malekia daḡ pəvəro: “Vé wàḡ dúul pai, ḡḡani pəvé muur púur ya dà yír pém símḡḡar pùubdì ní.

¹¹Yàḡbalà və lè pəvəró Sòryír vənì Dauda wàaltəḡ ni, wəi kə nì Kiristui, Gènbògèrè.

¹²Vé làro ní, vé dàḡnu tó gáari. Vé dàḡ zírì war yèlèḡwa dèə, və gúḡlèu vəḡ làai, və fàḡb dòrlèu tàm kèr di.”

¹³Vò'òrvə malekia vəḡ bòob gùurtò ya gógsan ní móllò, və nàḡ mùmno Vannábò voo:

¹⁴Bəḡ lùbnəmə Vannáb gógsan ni,

ég di ní yír əntò ya símḡḡar ənì yàḡ ní zìibà kàḡbò.

Tàmnábtò èmno Bətìlehəm ni

¹⁵Sóo ya malekia lú yáglevə gá, və tiiti gógsan ni ní, tàmnábtò və mùuro kəvə təḡ ni: “Bəḡ èmnəmə Bətìlehəm ni, bəḡ èm tənəmə ən ya kó tál lu ní, ən ya Gènbògèr daḡ pəbənəḡ ní yò.”

¹⁶Və èmno, və èm zìiro Mari vəḡ Zosebi, warwa yèlèḡwa ní fəḡḡ tàm kèr di.

¹⁷Və təu ní, pírfi və dòn dùuro muur ya və kii warwa yúl li ní.

¹⁸Muur ya tàmnábtò daḡ ní yò kìḡno yíbtò ya kii ní pém.

¹⁹Mari gúḡ dùggəḡ əntò bee koo símḡḡar di, sábgəḡ wəi.

²⁰Pírfi tàmnábtò və èm tiitiro, və nàḡ mùmno Vannábò, və lùburo gàm və kiiro, və tèro ən ya malekia daḡlé pəvə ní.

Yeesu zìiro níilè

²¹Doo dàagò ən bee warwa nàḡsàḡ sóo làro, və ká puro níil ənì Yeesu, níil ya malekia kálé sóo ya nùnù ḡḡannəḡ bəl bí.

Və àḡ úrdo Yeesu Vannáb lig di

²²Sóo là ní, Mari vəḡ Zoseb və zùr virdò fúḡ vənì mú ya Moizə dòoká daḡ ní. Pírfi və gèḡ ḡḡaro warwa Zeruzalem ni, və èm úr puro Vannáb Gènbògèrì.

²³Gàm Gènbògèr mùulè Moizə dòoká ri daḡ: “Yíḡwa ya və lè bìi ní, və dí vèr pubà Gènbògèr góḡ.”

- 24Və péró sadaka ya Moizə dòoká bàà ní: Və pə́y kèlèg iro, gu pai kèlègvar iro.
- 25Yíy dèé ba yòo Zeruzalem ní, níil éní Simioy. Yíy bee tòn en éní vəy bàanu, bùyuy pu Vannábò. Laay yír ya dàñ pu Izrael gím lúrdì ní, kə́yney Vannáb Fúyigò.
- 26Vannáb Fúyig bal dòn�è pu dañ wə dàñ tərì yír ya Vannáb nə́ar pu kúm ní see, koo vòy zε.
- 27Vannáb Fúyig dóuro símáar di, èmno Vannáb lig di.
- 28Sóo bee Yeesu núnú vəy túnú və àaràro warwa, kə və kó pubà en ya dòoká bàà ní. Simioy gəm kàro warwa koo nə́a ri, fuy puro Vannáb nə́a dañ:
- 29Gènbògèrè, muur ya a dañ ní kóró yéyve! Yakai gá fíyn mání vòrì pémm, símáar éní kàaro,
- 30gàm ηtəro vəy nór mína Sòryír ya a vir ní,
- 31yír pémm təro.
- 32Wəi kə nì yír ya dà wee túbdì ní, nìmsàbtò ya kúsàar díi pémm kə və gàa Vannáb bàanu zε. Izrael nìmsàb mání dà lúbdì koo yúl li.

Simioy yagò

- 33Núnú vəy túnú pémm en ya Simioy dañ warwa yúl li yò kìnvero.
- 34Simioy yèr pə́vəro nə́a, dañ puro Mari, warwa núnú bee: “War ya Vannáb tiil vir ní yò, Izrael yírtò təy ni yír gùurè və dàñ pəri koo yúl li, yír gùurè dàñ və lúri koo yúl li. Və dàñ tə gáari Vannáb muur koo fúy ri, və dànyu zəbdì.
- 35En ya kəy yír símáar di ní pémm dàñ djib vírdì. Mari mai pémm, símáar mání dàñ wóorì kə mú və sàú vəy paarè.”

Ana yagò

- 36Yáal tòmyag dèé ba yòo lú, níil Ana. Túnú éní Fanueli, Aser nìmm. Yáal bee kàñ ní, kà wóo vəy kə ver démsara ní,
- 37yaa kál voowàal zε. Yakai gə́ylero, ver éní làro fób fób dàagò vəy naro. Lú yágnè Vannáb lig bai, tòn pu Vannáb vìn vəy yòy pémm, təmgənyurì, gíy enè.
- 38Yáal bee yaaro təy bee ri vé, fuy puro Vannáb nə́a. Yíbtò dèé ba və laay tərì mú ya Vannáb dàñ Zeruzalem sórdì ní, mùu puro yíbtò bee warwa Yeesu muurè.

Və èm tiitiro Nazratu ri

- 39Yeesu núnú vəy túnú və kó kùn en ya Vannáb dañ Moizə dòoká ri ní, və èm tiitirì kəvə wàri, Nazratu wàaltəy ni Galile ég di.
- 40Warwa ní kàñ dùggəni, və dùggəni, gàa dùggəy enè. Vannáb təy pu nór fúy ri.

Yeesu là ver fób vəy iro ní dóró Vannáb lig di

- 41Ver màgdo pémm, Yeesu núnú vəy túnú və èm kóy zulde Paska Zeruzalem ni.

- ⁴²Yeesu ver əní là fób vəŋ iro ní, vəŋ èmnəno mú ya və èm ləmgəŋəŋ zulde ní.
- ⁴³Zulde tál ní, və èm tiitiro. Ammá Yeesu ní kəléro Zeruzalem ni.
- ⁴⁴Nùnú vəŋ túnú və gàan mai, və kóró emsàŋ yóŋ doo déə. Və sábgəŋ ní voo yòo vəŋ bòob vəntò ya vəŋ èmgəŋəŋ ní. Píríi və wáuro nìm vəntò vəŋ yír gáar vəntò təŋ ni.
- ⁴⁵Ammá və zìinèu bai. Və wá èm tiitinno Zeruzalem ni.
- ⁴⁶Doo tɔ̄ɔro ən bee və èm zìiuro Vannáb lig di, síŋ yírbògəntò ya maggəŋ pu bòob en ní təŋ ni, kìiŋ pəvəri, kèlgəŋəvə entò.
- ⁴⁷Yíbtò ya və kìiŋ pu ní pém, en gaasàŋ əní vəŋ íisàŋ ən ya tìibgəŋ pəvə ní kìŋəvəro.
- ⁴⁸Nùnú vəŋ túnú təu ní, kìŋ tavəro. Nùnú daŋ puro: “War míní, a kó pəbé gu kó ké? Bàa mán béŋ wáu háa símáŋar lobəri.”
- ⁴⁹Íi pəvəro daŋ: “Vé wəŋŋəŋ kó ké? Vé gàan ya ŋdàŋ kəŋi Bàa míní lig díi be?”
- ⁵⁰Və kii gàan en ya daŋ pəvə ní bai.
- ⁵¹Yeesu vəŋ èm tiitinəno Nazaratu ri, bùyŋ pəvəri. Ammá nùnú ní gùyú dí dùggəŋ muurtò ai pém koo símáŋar di.
- ⁵²Yeesu kàŋ dùggəŋi, yòo en gáa dúgdì, Vannáb vəŋ yír pém yáŋnuri.

LUKA 3

Zaŋ Pógdítóo ví'iro gəəl li

(Mt 3.1-12 / Mk 1.1-8 / Zaŋ 1.19-28)

- ¹Sóo bee Tiber kə nì kúsàŋar tókòŋè. Ver əní fób vəŋ núuno gèn ni, Poŋsu Pilatu ní fəŋŋ gèn Zude ég di, Erudu ni fəŋŋ gèn Galile ég di, dòosén Filipu fəŋŋ gèn Iture vəŋ Tarakoni ég di, Lisania fəŋŋ gèn Abile ég di.
- ²Ana vəŋ Kaifa və kə nì dùgbògəntò. Sóo bee ri Vannáb muur ví'i pu Zaŋ Zakari wowa gəəl li zə.
- ³Em kàa kùnno ég ya kəŋ Zurdən lég yag díi pém, kùu yəmno daŋ: “Vé filbà símáŋarè, vé pógbà, Vannáb kə kəŋəb pəvə vee en vání.” Mí gá ŋdòn pəvəri: Vəal yòo Vannáb yáŋaró, daŋ pu Abraham varém vírdi ti.
- ⁴Muur bee tòmŋag Esai dji yáglé koo dəbter di daŋ: Yír déə bəəŋ yag gəəl li daŋ: Vé kó nəŋ pubà Gənbògəŋ bəanu, Vé bàa diibbà bəanu əní.
- ⁵Vé míg kùnmə gboŋtò, gur bògəntò vəŋ gur vartò dàŋ bùyú síri. Vəal bəar dàŋ yúyrdi,
- ⁶Yír pém dàŋ təri mú ya Vannáb sòrgəŋ yír ní.
- ⁷Yír gùur yaaro Zaŋ tuŋ kə pógəvəbà ní, Zaŋ mùu pəvəri daŋ: “Yíwa dòn pəvəri re daŋ vé dàŋ wáŋ sóri Vannáb nònè ní? Fòofoo varém!

⁸Vé lèèbà yèn ya kə mag pu yír gá símáar véní fillo ní. Vé dòngè vəy yúl véna vé dan táa bəní Abrahami ní pai. Mí gá ɲdòn pəvəró: Vəal yò Vannáb yáaró, dàɲ pu Abraham varém ló vírdì ti.

⁹Yakai bàar yòo lar nígèr di, lar ya ləən yèn dúur bai pém və dàɲnu dúrì, və dàɲ séri vee ri.”

¹⁰Yír gùur kèluro: “Mə kə bé kó né?”

¹¹Zaɲ íi pəvəro dan: “Yír ya díɲ làa iro ní yàa pəbà yír ya dín mí. Yír ya díɲ lésír ní kóbà guve.”

¹²Kótəmtò və yaaro kə pógəvə bəri, və kèluro: “Yírbògèrè, kə bé kó né?”

¹³Zaɲ íi pəvəro: “Vé kà tàlgè en yír ɲaɲ ri mú ya ba vé dà kár ní pai.”

¹⁴Soozetò və kèluro guve voo: “Bé ní kə bé kó né?” Zaɲ dan pəvəro: “Vé bàg kə en yír ɲaɲ ri pai. Vé àa pu yír muur fɲɲr pai, vé laabà tonóm san véní.”

¹⁵Yír pém ba və laanì, vé sábgəɲ kəvə símáar di və dan déə Zaɲ kə Mesii gəna.

¹⁶Zaɲ mùu puro yír pém dan: “Mí ní ɲpóggəvəvə vəy mom, ammə yír ya tàləɲ ní dàɲ yáari, ɲlàn ya gá ɲbùl tábər bɲɲl əní ní pai. Ə ní dàɲvəvə pógdì vəy Vannáb Fúyigò, vəy vee.

¹⁷Yír bee gùuy sòor nən wéllì əní ɲaɲ ri, dàɲ wél vírdì nən yèn góɲ, nən kəg góɲ. Dàɲ wér dórdì nən yèn ní koo bin ni, ammə nən kəg ní dàɲ séri vee ya níɲnə bí ri.”

¹⁸Zaɲ dòn puro yír muurtò déə gùurè, dan maggəɲ pəvə muur púurì.

¹⁹Zaɲ mùu ta puro gèn Ɛrudu vəy wél ya kàlè doowál kəɲl Ɛrudia ní, vəy en dumpántò ya kó tūr ní.

²⁰Ɛrudu kó dəgtiro en dumpán déə sáɲ: Bìg dòrdo Zaɲ pursina ri.

Yeesu pógdo

(Mt 3.13-17 / Mk 1.9-11)

²¹Yír pém póg kùnno, Yeesu pógdo bəri. Təy ya təmgəɲ Vannáb ní, gógsan kúllo.

²²Vannáb Fúyig ùg sí'iro mú kələgò, yaa síró Yeesu fúy ri, yag ví'iro gogsan ni dan: “A kə nì War mína, ɲyáa duggəvəvə. Símaar míni pém kaa fúy ri.”

Yeesu nanútò ya ég di ní

(Mt 1.1-17)

²³Sóo ya Yeesu bìi tonóm əní ní yòo vəy ver fób fób təaro. Və díɲnu ní Zosəb wowa, Zosəb ní Eli wowa,

²⁴Eli ní Matad wowa, Matad ní Levi wowa, Levi ní Melki wowa, Melki ní Yanna wowa, Yanna ní Zosəb wowa,

- ²⁵Zoseb ní Matatia wowa, Matatia ní Amosu wowa, Amosu ní Naum wowa, Naum ní Esli wowa, Esli ní Nagai wowa,
- ²⁶Nagai ní Maad wowa, Maad ní Matatia wowa, Matatia ní Senen wowa, Senen ní Yosəg wowa, Yosəg ní Yoda wowa,
- ²⁷Yoda ní Yonan wowa, Yonan ní Ləsa wowa, Ləsa ní Zorobabel wowa, Zorobabel ní Salatiel wowa, Salatiel ní Neri wowa.
- ²⁸Neri ní Melki wowa, Melki ní Adi wowa, Adi ní Koosam wowa, Koosam ní Elmadam wowa, Elmadam ní Er wowa,
- ²⁹Er ní Yeesu wowa, Yeesu ní Elieze wowa, Elieze ní Yorim wowa, Yorim ní Matad wowa, Matad ní Levi wowa, Levi ní Simioŋ wowa,
- ³⁰Simioŋ ní Zuda wowa, Zuda ní Zoseb wowa, Zoseb ní Yonam wowa, Yonam ní Eliakim wowa,
- ³¹Eliakim ní Meleia wowa, Meleia ní Mena wowa, Mena ní Matata wowa, Matata ní Natan wowa, Natan ní Dauda wowa,
- ³²Dauda ní Zese wowa, Zese ní Obəb wowa, Obəb ní Boosu wowa, Boosu ní Sala wowa, Sala ní Nasun wowa,
- ³³Nasun ní Aminadab wowa, Aminadab ní Admin wowa, Admin ní Arni wowa, Arni ní Esrom wowa, Esrom ní Fare wowa, Fare ní Zuda wowa.
- ³⁴Zuda ní Yakubu wowa, Yakubu ní Isiaku wowa, Isiaku ní Abraham wowa, Abraham ní Tara wowa, Tara ní Nakor wowa,
- ³⁵Nakor ní Serug wowa, Serug ní Ragau wowa, Ragau ní Faleg wowa, Faleg ní Eber wowa, Eber ní Sala wowa,
- ³⁶Sala ní Kainam wowa, Kainam ní Arfasa wowa, Arfasa ní Sem wowa, Sem ní Noe wowa, Noe ní Lameg wowa,
- ³⁷Lameg ní Matusada wowa, Matusada ní Enog wowa, Enog ní Yared wowa, Yared ní Maleliel wowa, Maleliel ní Kainam wowa,
- ³⁸Kainam ní Eno wowa, Eno ní Setu wowa, Setu ní Adamu wowa, Adamu ní Vannáb wowa.

LUKA 4

Sɛdani sòollo Yeesu gəəl li

(Mt 4.1-11 / Mk 1.12-13)

- ¹Vannáb Fúuig dóró Yeesu símáar di, yágléro Zurdən lég yagò, Vannáb Fúuig bee àauro gəəl li.
- ²Em kəno doo fób fób naro, Sɛdani sòoluro. Dootò yò pém en ya lé ní pai. Piríi gol yaa wòouro.

- ³Sedani daŋ puro: “A Vannáb Wowa ní, a mùu pubà vàal yò kálbà kùyrè.”
- ⁴Yeesu íi puro: “Đebter daŋ: Yír lé kə̀nə̀n kùyrve pai.”
- ⁵Sedani à̄auro wee ya lú ní ri, mag puro égtò ya kúsà̄ar díi pé̄m gáa dé̄əve, daŋ puro:
- ⁶“Égtò yò və̀j puusà̄n vəní pé̄m, ɲdà̄ɲnə̀və̀ pə̀ dórdi kaa n̄ā ri. Gà̄m bal və̀ pələ̀ mí, ɲpə̀ t̄algə̀j yír ya ɲyá̄a ní.”
- ⁷A f̄āa b̄ȳu pə̀nnó ní, égtò bee pé̄m dà kə̀nì mán̄a.”
- ⁸Yeesu íi puro: “Đebter daŋ: A f̄āa b̄ȳu pubà Gè̄nbògè̄r Vannáb mání, a t̄ò pubà wə̀i dé̄əve.”
- ⁹Piríi Sedani à̄auro Zeruzalem ní, s̄ir d̄əguro Vannáb lig yúl li, daŋ puro: “A Vannáb Wowa ní, a ùg síbà!”
- ¹⁰Gà̄m debter daŋ: Vannáb dà̄n malekia ə̀ntò lúríri kə̀ və̀ yaa ḡȳu n̄ə̀j̄urì.
- ¹¹Və̀ dà̄ɲnú gə̀mnì kə̀və̀ n̄ā ri, dor mání dà̄n pé̀ ḡerì vàal li pai.”
- ¹²Yeesu íi puro: “Đebter daŋ: A màg t̄ə̀ Vannáb gè̄nbògè̄r mání pai.”
- ¹³Sedani kùn en sòolə̀n ə̀ní ní, lú yágdò Yeesui, laaro sóo déə.

Yeesu biiro tonóm ə̀ní Galile ri

(Mt 4.12-17 / Mk 1.14-15)

- ¹⁴Vannáb F̄ȳuig vàmno Yeesu f̄ȳui, è̄mno Galile é̄g di. Níil ə̀ní mùuro wee pé̄m.
- ¹⁵Yeesu daŋ magdo Vannáb muur mólsà̄n lig t̄ò ri, yír pé̄m lùburo.

Və̀ mìn z̄ūno Yeesu Nazaratu ri

(Mt 13.53-58 / Mk 6.1-6)

- ¹⁶Yaaro Nazaratu ri, wee ya kà̄n ti ní. Ȳōj ya doo túgdì r̄iì è̄m dóró mólsà̄n lig di mú ya kó lə̄mgə̀nə̀j ní, lúró z̄ə̀ɲḡinnì.
- ¹⁷Və̀ péuro t̄òm̄yag Esai debterè, kùl z̄īiro wee déə və̀ d̄j̄j yáglé voo:
- ¹⁸Gè̄nbògè̄r F̄ȳuig dónnó sí̄m̄āar di, Vannáb n̄āar pə̀nnó kúm kə̀ ɲdòn ȳàm pubà gí̄mnábtò muur p̄ūurì. T̄ə̀nnó kə̀ ɲdòn pubà pursinatò yakai və̀ sóró, kə̀ ɲdòn pubà ȳāanábtò yakai və̀ dà nór t̄erì, kə̀ ɲsòr v̄irbà f̄j̄jntò t̄únúkòn n̄ā ri,
- ¹⁹kə̀ ɲk̄ūu ȳàm laabà ver ya Gè̄nbògè̄r dà̄n pu yír nór t̄erì f̄ȳu ri ní.
- ²⁰Yeesu b̄ə̀rtīro debterè, p̄ə̀ró yír ya ḡȳūj ní, sí̄tiro. Yíbtò ya mólsà̄n lig díi pé̄m t̄ə̀ s̄ə̀nno nór koo f̄ȳu ri.
- ²¹Piríi daŋ p̄ə̀v̄ə̀ro: “Yíbtò ya vé̄ k̄iì ní yò vé̄ ḡāabà, en ya və̀ d̄j̄j yáglé ní bee kó wá̄rdo ȳá̄abalà.”
- ²²Və̀ pé̄m Yeesu muur ai p̄ūu p̄ə̀v̄ə̀ro, ə̀ntò ya dòn ní yò k̄īɲə̀v̄ə̀ro, və̀ daŋ t̄urdo: “War yò Zoseb wowa pai?”

23Yeesu íi pónvèro dan: “Vé dàhnhéy múu nágdì kə vé dan: A yòo gəəbtóo, a kó sòrbà yúl mání! Vé dà péh dònñi sáh: Bé kii kúnno en ya a kó Kapernaum ni ní, a kóbà kaa wàri ló pémmú wəi ve.”

24Piríi dònñi dan: “Yéyve, vé íi kàn tòmyag koo wàaltəy ni pai.

25Vé kii bə en ya kó Elia sóo ri ní, ver təəro vəy dəgənè pémmú nawa nañhə bai. Gol nán kó kúnno ég pémmú. Voowəəl gùurtò ba yòo Izrael li.

26Ammə Vannáb tòn Elia kəvə tól li pai. Sarepta ri Sidon ég di ní Vannáb turo voowəəl dəə təy.

27Làalnáb gùurtò pémmú ba yòo Izrael li tòmyag Elia sóo ri, ammə boo ya zaa kó dəə ní pai. Naaman ya Siri ég díi zaa kó rì dəəve.”

28Yíbtò ya mólsəy lig díi pémmú və kii muur yò ní, və lùrdo nonè.

29Və lúró, və təy vùrdo Yeesu wàaltəy piri, və əəuro gurwa yúl li, gurwa ya wàaltəy vəní kəy ti bee, kə və təy dòn sùrubə gəy ni.

30Ammə Yeesu yaa kəer fil tállo kəvə təy ni, èmno.

Yíy ya lajəl ba kóh Kapernaum ní

(Mk 1.21-28)

31Yóh bee doo túgdì, Yeesu èm síró Kapernaum wàaltəy ni, Galile ég di èm maggəy pu yírtò enè.

32En magsəy əní kìhəvəro, gəmmə maggəy pónvə muur bee vəy yag vənì.

33Yíy dəə ba yòo mólsəy lig di, lajəl kóhñurì, bəəro yag nánve:

34“Yeesu ya Nazaratu ríi, en pàarú vəy bəi re? A yaabə məə kúnñi re? Má yò, ngàanurì, a yòo Vannáb yíri!”

35Yeesu mùu ta puro: “A bərbə yag mání, a víbà yíy yò fúy ri!” Lajəl gəmmə mìnuro yír təy ni, víró, yíy fúy wòo vəən mai.

36Və pémmú kìhəvəro, və kelənnò kəvə təy ni: “Yíy yò və tállo lajəli. Ə ní en muur gure yír mùu yəvə, lajəl wəə ví túrgəy ni ri?”

37Níil əní mùu yəmmó ég bee ri.

Yeesu kó sòrdo yusəhñáb gùurə

(Mt 8.14-17 / Mk 1.29-34)

38Yeesu ví yəgdo mólsəy ligò, èm dóró Simon wàri. Simon góməəl əní fúy ba fíy laanì. Və təm puro Yeesu kə kó sòrubə.

39Yeesu dúm síró koo təy, mùu ta puro yusəhñ, yusəhñ əní fuu lú yəguro, yəəl lú tə pónvəro enè.

40Yóh dó ní, və əəiro yusəhñəbtò ya ba və díy yusəhñ góh góh ní Yeesu təy. Yeesu təbgəy nəə kəvə fúy ri dəə dəə, və zaa kóhñi.

⁴¹Lañéltò bèè ví túrgənəŋ yag yíbtò déə fúy ri voo: “A yòo Vannáb Wowa!” Ammá Yeesu mùu ta pəvəro, nò gərəvəro yag múurì, gàm və gàaro wəi kə nì Mesii.

Yeesu dòn maggəŋ muur Zude ri

(Mk 1.35-39)

⁴²Góg dij ní, Yeesu víró wàaltəŋ ni, èmno wee ya yír yag mùun míi ri. Yír gùur wə túruro, və zìiu ní, və gùy sènuro kə lú yágvə pai.

⁴³Ammá daŋ pəvəro: “Bàà ní ŋdaŋ èməmmə Vannáb muur wàaltəŋtò déə ri bèri. Vannáb tòiŋ vəŋ wəi.”

⁴⁴Yeesu èm daŋ magdo muur móləŋ ligto ya Zude ég díi ri pém.

LUKA 5

Yíbtò ya Yeesu ká bìi ní

(Mt 4.18-22 / Mk 1.16-20)

¹Yóŋ bee Yeesu diiŋ Genezare belà yag di. Yír gùurtò və biməŋno koo tól li kə və klibà muurè.

²Yeesu təro kər iro mol bal li, yíbtò ya ba və túuŋ dúr ní, və ví kúnno, və sòggəŋ sàar vənì.

³Yeesu dóró kər déə ri, kər bee Simoŋ nà, dòn puro daŋ wə sò'ór yágbà mom bal sérəŋ. Yeesu síŋni kər bee ri, daŋ maggəŋni pu yíbtò ya gən níi muur zε.

⁴Sóo ya mùu kùn ní, daŋ puro Simoŋ bee: “A ààbà kər mání wee ya mom lùu ní ri, və túubà sàar vənì, kə və gùy dúrè.”

⁵Simoŋ fi puro: “Yírbògərə, bé nàaro vìn ni, en ya bé zì ní pai. Ammá mú ya a daŋ ní ai, ŋdàŋ sàar bee ém túurì.”

⁶Və èm kóró mú ya Yeesu daŋ ní, və gùuro dúr gùurvε, kə mú sàar vənì dà tǽar túrdì.

⁷Və àl kəno bòob vəntò ya kər déə ríi kə yaa gəm zaa pəvəri. Bòob bee yaaro, və yaa iibdo kər pém vəŋ dúrè, kə mú kər dà í dó síri mom ni.

⁸Simoŋ Pier tə gu ní, pε síró Yeesu dor gbáal li daŋno: “Yírbògərə, a lú víbà kəŋ tuŋ ló, gàm ŋyòo vee yíri.”

⁹Dúr gùur ya və gùy ní yò kìŋno Pier bee vəŋ bòobto.

¹⁰Kìŋno Zaŋ vəŋ Zaki Zεbede varəmtò ya ba vəŋ təŋnəŋ ní pém. Yeesu dòn puro Simoŋ daŋ: “A lòl símáar pai. Yakai tonóm mání fillo, a dàŋ yír wə gùyri mú dúr vε.”

¹¹Və àà tiibtiro kər vənì mom bal li, və yágvə en pém, və dég dùuro Yeesui.

Yeesu tùbdo làaltóo déə fúyì

(Mt 8.1-4 / Mk 1.40-45)

12Yeesu yò wàaltəŋ dǎə ri. Yíŋ dǎə yò lú fúy pé m lǎalè. Tə Yeesu ní, pɛ kúbdɔ koo nɛn ni, tɛmuro daŋ: “Yír bògèrè, a yáaró ní, a dàŋ pəŋ fúy míní túb gáari.”

13Yeesu yaa àarɔ nɛɛ, nàmuro mùuro daŋ: “Nyáaró fúy mán bee túbà.” Təŋ bee ri vé lǎal fuu kùro yíŋ bee fúy ri.

14Piríi Yeesu mùu puro daŋ: “A dòn pu yír pai, ammə a è m úr pubà fúy mání dùgnáb ya Vannáb lig díi. A pəbà sadaka ya Moizə daŋ yáglé ní yír pé m kə gàabà a zaa kóró.”

15Yeesu níil mùu tállo nɛn ni, yír yaa túrgəŋ gùurvɛ, kə və kùibà muur əní vəŋ kə tər pəvəbà ɣusáŋ vəní.

16Ammə Yeesu yáglévəro, è mno wee ìgél li Vannáb tɛmni.

Yeesu kó sòrdo gùrtóo dǎə

(Mt 9.1-8 / Mk 2.1-12)

17Yóŋ bee Yeesu daŋ maggəŋ muurè. Farizatò vəŋ maləmtò sí túrgəŋ koo tól li, bòobtò dǎə yaai Zude ég di, bòobtò dǎə yaai Galile ég di, bòobtò dǎə ní lúu Zeruzalem wàaltəŋ ni. Vannáb Gènbògèr vàmno Yeesui, Yeesu kó sòr túrdo ɣusáŋnábto.

18Yìgərtò dǎə yaaro və gè m àairo yíŋ gùurtóo dǎə kíl li. Və yáauro gém dórdi lig di, è m sírdi Yeesu nɛn ni.

19Ammə yír zəŋ yáarɔ, və zìin bàar ya kə və dər kàmmə yíŋ yò ní pai. Və dògdo lig bèr di, və pè nno wəəlè, və dər sìruro vəŋ kíl əní bəri yír təŋ ni Yeesu nɛn ni.

20Yeesu tə mú ya və pé dər fúy vəní koo nɛɛ ríi ní, daŋ puro ɣusáŋtòo: “Soa mínə, vee en mání kàɛb púró.”

21Maləmtò vəŋ farizatò və sábdɔ: “Yíŋ yò yíwé, dúulgəŋ Vannáb ní. Yí dà kàɛb gáari vee en nè, Vannáb dǎəvɛ pai?”

22Yeesu gáaro en ya və sábgəŋ ní, daŋ pəvəro: “En kó rə sábsəŋ uur yò kəŋ kəvə símáar di ní?”

23Dáŋni: Vee en mání kàɛb púró, vəŋ dáŋni a lú è mmə gá, yanə bùy tál lè?

24Nyáaŋ ní kə və gàabà Yírwa vələ́ ya gá dà vee en kàɛb gáari kúsáar di ló ní.” Mùu puro gùrtóo bee: “Ndaŋgəŋ pú rì a lúbà, a kàbà kíl mání, a è mmə kaa wəri.”

25Yíŋ fuu lúró kəvə nɛn ni, kàro kíl ya ba fəŋ ti bee, è m tiitiro koo wəri, lùbdɔ Vannábò.

26Yír pé m kìŋəvəro, və lùbdɔ Vannábò. Dúul kóvəro, və daŋno: “Yáabalà bé təro en ya bé tə mii.”

Yeesu káŋó Levii

(Mt 9.9-13 / Mk 2.13-17)

²⁷Piríi Yeesu ví ní, t̀ero kótàm déə síŋ kəvə kótàm lig di, níil əní Levi. Yeesu daŋ puro: “A dég dùummà.”

²⁸Levi lúró, yág kúnno en péem, dég dùuro Yeesui.

²⁹Levi kó puro lésír nán koo wàri. Kótàmtò vəŋ yíbtò déə gùurè ba vəŋ léŋnəni.

³⁰Farizatò vəŋ maləmtò və mùuro fèb̀er di, və daŋ puro Yeesu suka əntò: “En kó r̀e kótàmtò vəŋ veeyirtò vəŋ lé máŋnəŋ ní?”

³¹Yeesu íi pévəro daŋ: “Yíbtò ya fúy vəŋ ní wəŋ gəŋb̀ baar pai, ɸusáŋnáb wəŋ ni.

³²Nyaan kəni yír dúurəmtò pai, nyaa kəni veeyirtò kə və filbà símáŋar vəni.”

Yeesu vəŋ mom g̀jiri muurè

(Mt 9.14-17 / Mk 2.18-22)

³³Və daŋ puro Yeesui: “Zaŋ suka əntò g̀jij mom gáa gùurve, və t̀emgəŋ Vannábò. Farizatò suka péem və kóŋ mú wəi ve. Suka mántò ní və léŋni, və zòŋ ni pi?”

³⁴Yeesu íi pévəro: “Vé dà g̀yɸ gér gáari yíbtò ya və kə banŋal baar díi və g̀jibà lésír sóo ya kəŋwóotóo vəŋ kəŋnəŋ ní re?”

³⁵Sóo déə yaaniri, kəŋwóotóo dàŋnəvə lú yágdì. Sóo bee ri və dà en g̀jiri.”

³⁶Yeesu mùu pévəro muur màg̀er déə daŋ: “Və d̀əŋ v̀irné làa pum və sà b̀ernə vəŋ làa van pai. Gu pai làa pum kə d̀əŋ líiró, d̀əŋəm əní kə sánnəŋ làa van paive.

³⁷Və aa d̀ornə f̀um pum háŋ kól pùg̀ervantò ri pai. Gu pai, f̀um pum dàŋ wárdi pùg̀ərtò bee, f̀um dàŋ wérdi ég di, pùg̀ərtò dàŋ líiri.

³⁸Ammá f̀um pum gá dóbà pùg̀er pumtò ri.

³⁹Yír ya zò f̀um van ní, dàŋ yáŋt̀iri f̀um pum pai, gám və daŋ f̀um van pùu tálgəŋ ni.”

LUKA 6

Yeesu suka əntò wòor s̀uro nen yúl doo túgdì ri

(Mt 12.1-8 / Mk 2.23-28)

¹Yóŋ bee doo túgdì, Yeesu èm tálgəŋ nen aŋtò ri. Suka əntò və wòordo nen yúltò, və s̀əer s̀uro.

²Farizatò déə yaa kèlvəro: “En yò və kón doo túgdì ri pai, vəŋ né vé kó ní?”

³Yeesu íi pévəro: “Vé zaŋgín t̀en en ya Dauda kó ní be? Dauda vəŋ b̀ob əntò gol wòovə ní,

⁴Dauda èm dó Vannáb lig di, yaa léró bured ya və sìrlé Vannáb nən níi, péro b̀ob əntò b̀eri. Bured bee dùgnábtò léŋni, yír kòmvə lén pai.”

⁵Yeesu mùuti pévəro sáŋ daŋ: “Yírwa kə ni doo túgdì tókònè.”

Yeesu kó sòrdo yíŋ ya nəŋ vòlé ní

(Mt 12.9-14 / Mk 3.1-6)

⁶Doo túgdì dǎe ri Yeesu dǎró mǎlsǎn lig di, daŋ maggəŋ Vannáb muurè. Yǐŋ dǎe ba yò ti, naŋ dúur əní vòlé rì.

⁷Maləmtò vəŋ farizatò və tǎ sənno Yeesui, kə dà yír kó sórdì doo túgdì rɛ. Və wəŋ mú ya və dà pu muur ǎŋr ní.

⁸Yeesu gǎaro ɛn ya və sǎbgəŋ ní, daŋ puro yǐŋ ya naŋ vòlé ní bee: “A lú diibà yír nən ni lú!” Yǐŋ lú diiro.

⁹Piríi Yeesu daŋ pǎvəro: “Nkèlgəŋəvəri, dǎoká bənəni yǎa ní bəŋ kónəŋ né doo túgdì ríi, ɛn dúuri yá ɛn dumpánè rɛ?”

¹⁰Yeesu tǎvəro pém, daŋ puro yǐŋ bee: “A yòbbà naŋ mání!” Yaa yòbdo, naŋ əní vətiro.

¹¹Ammá və ní, və lǔrdo símǎŋrè, və mùuro kəvə təŋ ni mú ya və dà Yeesu kór ní.

Yeesu tiil vìrdo tòmnáb fób vəŋ iro.

(Mt 10.1-4 / Mk 3.13-19)

¹²Sóo bee Yeesu ɛm dògdo gur di Vannáb tǎmnì, tǎm djirdo gógò.

¹³Lú ní, kǎiro suka əntò koo tuŋ, tiil vìrdo fób vəŋ iro, dí pǎvəro níil vənì tòmnábtò.

¹⁴Yíbtò bee Simoŋ ya Yeesu kǎŋnu Pier bee vəŋ dǎosén Aŋderei, Zaki vəŋ Zani, Filipui, Bartelemii,

¹⁵Matai, Tomai, Zaki Alfe wowa, Simoŋ ya və kǎŋ zelotu ní,

¹⁶Zuda Zaki wowa vəŋ Zuda Iskariotu yír ya dàŋnu fúu vírdì ní.

Yeesu daŋ magdo Vannáb muurè, kó sòrdo ɣusǎŋábtò

(Mt 4.23-25)

¹⁷Yeesu vəŋ dó sítiinəŋ ní, yaa diiro wee lèel dǎe ri, vənəŋ yír əntò gùurve vəŋ yír gùurtò dǎe ya Zude ɛg di, Zeruzalem ní, vəŋ yíbtò ya Tir vəŋ Sidon mom yag díi pém.

¹⁸Və yaa kírii muur əní vəŋ kə nə pǎvə ɣusǎŋ vənì. Yíbtò ya laŋəl ba kóŋ ní pém və zǎa kóró.

¹⁹Yíwa wǎnó kə zii nammə Yeesui. Vannáb vamlèu rì, fúu əní yír nammno ní, zǎa kóŋnì.

Gím vəŋ símǎŋr puusəŋ

(Mt 5.1-12)

²⁰Yeesu lǔrdo nórè, tǎro suka əntò, daŋno: Yíbtò ya vé saa ní símǎŋr vənì pùubà Vannáb gèn yò kəvə naŋ ri.

²¹Yíbtò ya gol wǎonəvə yakai ní símǎŋr vənì pùubà, vé dà lé íri. Yíbtò ya vé kùggəŋ yakai ní símǎŋr vənì pùubà, vé dà zòn yǐŋrì.

²²Yír zəbgəŋəvəri, mìn zùŋŋəvəri, dúulgəŋəvəri, lílgəŋ níil vənì Yírwa yúl li pém, símǎŋr vənì pùubà.

23Vé yǐbà zòn doo bee ri, vé ùg zágbà, gàm vè dàḡnəvé kpáardì gógsan ni. Túnú vəní bal kón pu tòmyagnáb guve.

24Yíbtò ya vé díḡ zaudì ní gím vónà, gàm vé kílèro puur vóní.

25Yíbtò ya vé lìḡ yakai ní gím vónà, gol dàvè wóorì. Yíbtò ya vé yǐḡ zòn yakai ní gím vónà, vé dà kúgdì, vé dà bàà dárdì.

26Yír pém mùuḡ péné muur dúurì ní gím vónà, gàm túnú vəní bal kón pu sòokólèḡ tòmyagnáb guve.

Vé yáǵbà fan vóní

(Mt 5.38-48, 7.12a)

27Ḥdaḡḡḡ pénéri, yíbtò ya vé kiiḡ muur míní ní ai, vé yáǵbà fan vóní, vé kó pubà yíbtò ya zèbgənəvé ní en dúurì.

28Yíbtò ya daḡḡḡ voo vé èməmmà kolèḡ ní vé yèr pénébà ḡḡ, vé tèm pubà yíbtò ya dúulḡənəvé ní Vannábò.

29Yír lòuro wǵḡl déə ri, a pétiubà tól déə bèri. Yír kàuro làa bòḡèr mání, a nònḡḡḡ kátírì laawa mání pai.

30Yír bàǵúró pém a péubà, yír kàro en mání pém a tii kèlḡi pai.

31Mú ya vé yáḡḡ yír tò péné ní, vé tò pénébà guve.

32Tò vé yáḡ vǐrgè yíbtò ya yáḡḡḡ ní ve gá, vé dà zírì nén ni re? Yír dumpán pém kón mú wèi ve, vè yáḡ vǐrgèḡ yíbtò ya yáḡḡḡ ní ve.

33Vé kó vǐrgè pu en dúur yíbtò ya kón péné en dúur ní gá, vé dà zír nén ni re? Yír dumpántò kón mú wèi ve.

34Yíbtò ya vé gàaro dàḡ péné tíibdì ní, dó kàro en kəvé ḡḡ ri ní, vé péḡè vəive gá, vé dà zírì nén ni re? Yír dumpántò pém pḡḡ bòob dumpántò kə vè tíibḡi péné mú wèi ve.

35Vé yáǵbà fan vóní, vé kó pénébà en dúurì. Yír dó kàro en kəvé ḡḡ ri ní, vé sábtì en déə zírìrì koo ḡḡ ri pai. Kḡ nì vé dà zírì en nán nén ni, vé dà kḡḡ Vannáb ya gógsan ní varém. Ə ní kón pu yíbtò ya fḡḡ ḡḡ bí vḡḡ yír dumpántò pém en dúurì.

36Vé tè pubà yír gím, mú ya Bàa vón ya gógsan ní tḡḡ pu yír gím ní.

Vé fág bòob pai

(Mt 7.1-5)

37Vé sḡḡ pu bòob muur fǵḡḡ pai, Vannáb kə ḡḡ péné muur fǵḡḡ pai ze. Vé fág min bòob pai, Vannáb kə fág mìnəvé pai ze. Vé yágbà en dumpán ya bòob kóné ní, Vannáb kə yáḡ péné en dumpán ya vé kó ní ze.

38Vé pébà yírì, Vannáb dàvè péri. Sóor ya vè dà péné en kér mágdì ti ní dà dúurì, vè dàḡ tḡb érdì, kḡ mú dàḡ íi wérdì, kə vè gúḡ dòrgèḡ péné làa ri ze. Sóor ya vé kèr màḡḡḡ pu bòob en tí ní Vannáb dàḡ péné kér mágdì tí vé.”

³⁹Yeesu mùuti pónvoro muur màgèr déé dan: “Yàatoo dà dɛnì bòo yàatoo rɛ? Və iro pém və dàn pé dó kúnɛnì dəl li bé?”

⁴⁰Warwa dàn tállì yírbògèr ənì pai. Ammá warwa ya yó taro ní, dà kənì mú yírbògèr ən bee ve.

⁴¹En kó rɛ úyur ya dàmwa nór díi ní a tən nì, gaɲgèr lar ya kaa nór díi ní a tən míi?

⁴²Yír a tən gaɲgèr lar ya kaa nór díi bai, kó se a dà pu dánɛnì dàmwa wə kè, bə dà pu úyur ya koo nór díi vírdì ní? Yag irotóo! A vír bìibà gaɲgèr lar ya kaa nór díi see, nór mánì túró ní, kaa vír úyur ya dàmwa nór díi zɛ.

Lar vəɲ yɛn ənì
(Mt 7.16-20, 12.33-35)

⁴³Lar dúur ləən yɛn dumpán pai, lar dumpán ləən yɛn dúur pai.

⁴⁴Lar yanə pém və tɛ gəanənu yɛn ənì. Və tɛɷlnə kɷɷb yɛn háɟ lúg sɟar núnú ri pai, və tɛɷlnə leemu háɟ sɟar búí núnú ri pai.

⁴⁵Yír dúur vəɲ en dúur ya kəɲ koo símáɟar díi dàn kórì en dúurì. Yír dumpán vəɲ en dumpán ya kəɲ koo símáɟar díi dàn kórì en dumpánɛ. Gəm en ya ìiɲ símáɟar díi yag mùuɲ wəi.

Lig túu iro
(Mt 7.24-27)

⁴⁶Kó se vó kəɲnəɲ Yírbògèrɛ, Yírbògèrɛ, vó kón en ya ɲdan ní bíi?

⁴⁷Yír ya yaan kəɲ tuɲ, kiiɲ muur mínì, kóɲ en ya ɲdan ní ní, ɲdà pónvə mágdì yír ya gá yír bee víingənəɲ ní.

⁴⁸Víingənəɲ yír ya lú lig ənì yúyur ní, ləə ég dólé see, yaa mìn lig bɛɲl ənì vaaɲ li ní. Mom ví'i ní, mom nór lòro kùì, ammə túlnə pai, gəm və yɷɷ gəalɛurì.

⁴⁹Ammá yír ya kiiɲ muur mínì, kón en ya ɲdan ni bai ní, yír bee víingənəɲ yír ya gá yɷɷ lig ənì ég di, ləən lig bɛɲl bíi. Mom nór lòro kùì ní, kùì dàn túrì, túsən ənì pərnə bai.”

LUKA 7

Yeesu lùr puro soozebògèr déé fɛɲ ənì ɷɷsán ni
(Mt 8.5-13)

¹Yeesu mùu kùnlé muur ənì yír nən ni ní, yaa dóró Kapernaum wàaltəɲ ni.

²Soozebògèr ya díɲ bòob ɷnì ní fɛɲ ən ya yáɟ dùggəɲ ní ba ɷɷnì, màgdo vórì.

³Yíɲ bee kii və mùu túrgəɲ Yeesu muur ní, yaa tɔiro zib bògəntò kə və dòn pubà yaa kó sòr pəbəbà fɛɲ bənì.

⁴Və làro Yeesu tuɲ, və təm sənuro voo: “Yíɲ yò làlé ya a tɔ pu ní.

⁵Yáɟ dùggəɲ nìmsàb bənənì, wəi yɷɷ mólsən lig bənənì rì.”

⁶Yeesu vəŋ èmnəno. Və màg lári wàri ní, soozebògèr bee tètiiro soa əntò, və daŋ pubà Yeesui: Yírbògèr gá wə yaa n̄aŋ pai, bə làn ya gá wə dó kəbə wàri ní pai.

⁷Vəŋ wəi bə tē ní bə làn ya bə èm koo tuŋ vəŋ yúl bəŋa ní pai. Wə mùugèibà yag dáəve, warwa bəni dàŋ zaa kóri.

⁸Bəi vəŋ yúl bəŋa yír díŋnəbəri, bə ní bə díŋ soozetò. Bə daŋ puro sooze déə a èmmà ní, èmgəni. Bòo déə a yaabà ní, fuu yaani. Bə mùu puro fjin bəni a kóbà en yò ní, fuu kóŋni.”

⁹Sooze muurtò yò Yeesu kii ní, kiŋuro, fillo yír gùurtò ya dág dùunu ní tuŋ, daŋno: “Izrael ég pém ŋzi tèn yír ya pé dór dùg fúy kəŋ n̄aŋ ri mú yò ní pai, ŋdaŋ pəvəró.”

¹⁰Yíbtò ya soozebògèr tòi ní bee və là ní, uúsáŋtòo bee zaa kóléro.

Yeesu sijbdo voowàl déə wowa əní vool li

¹¹Piríi Yeesu èmno wàaltəŋ déə ri níil Nain. Suka əntò vəŋ yír gùurtò déə və èr àauro.

¹²Là wàal pagəl li ní, tē ní və gəm víŋni voolè. Yíŋwa bee dáəve, nùnú yòo voowàlè Wàaltəŋnáb pém və èr àaŋ nùnú bee.

¹³Yeesu tē yàl yò ní, gím kóuro mùu puro: “A kùg pai!”

¹⁴Piríi Yeesu èm s'ór nàmno vookilè. Yíbtò ya gəmgəŋ ní diiro, Yeesu daŋno: “Yíŋwa, ŋdaŋgəŋ púri, a sjiibà!”

¹⁵Vool fuu lú sítiro góg di, dóró yag múuri. Yeesu tiibti puro nùnú.

¹⁶Yír pém dúul kónəro, və lùbdo Vannábò, və mùuro voo: “Tòmrag nán yaaro kəbənəŋ təŋ ni, Vannáb tē puro nimsàb əní nór fúy ri.”

¹⁷Zude ég di vəŋ égtò ya Zude tól líi pém və kii kùnno en ya Yeesu kó ní yò.

Zaŋ tōjro yír Yeesu tuŋ

(Mt 11.2-19)

¹⁸Zaŋ ní suka əntò èm dòn kùn puro əntò bee pém. Zaŋ kəno yír iro kəvə təŋ ni,

¹⁹təvəro Gènbògèr tuŋ, kə və èm kèlubà: “Mai a kə nì yír ya dàŋ yáar ní bee yá, bə laati yír déə re?”

²⁰Yíbtò ya iro bee və là zii Yeesu ní, və dòn puro: “Zaŋ Pógdítóo tóbé daŋ bə yaa kèlubà: Mái a kə nì yír ya dàŋ yáar ní bee yá, bə laati yír déə re?”

²¹Təŋ bee ri Yeesu lùrgəŋ yír gùurtò kəvə uúsáŋ ni, tèrgəŋ pu yíbtò déə gím, virgəŋ laŋəltò ya ba kóŋ yír ní, kùlgəŋ pu yaŋnábto nórè.

²²Yeesu íi pìn pəvə daŋ: “Vé èm dòn pùbà Zaŋ en ya vé tē ní vəŋ vé kii ní. Yaŋnáb təŋ nórè, gùrəbtò èmgəŋ dorè, làalnáb fúy túŋni, tóg kiŋnáb kiiŋ tógò, yír sjiitiŋ vool li, gímnáb kiiro muur púuri.

- 23 Yír ya gá dàn táa péri kəŋ yúl li bíi símáŋar əní pùubà.”
- 24 Yíbtò ya Zaŋ tòi ní bee, və èm tiiti ní, Yeesu mùu puro yír gùurtò Zaŋ muurè daŋ: “Vé èm tèle né gəəl líi? Vé tèle dji ya pel nàmŋəŋ ní rɛ?”
- 25 Mə və èm tèle né? Yír ya pàargəŋ làa dúur ní rɛ? Yíbtò ya pàargəŋ làa dúurəmtò vəŋ və kəŋ kəsàŋ púur ní, və kəŋ gènəbtò wàri.
- 26 Mə və èm tèle né? Tòmŋag rɛ? A'ə, ŋdaŋ pəvəró: Tàllo tòmŋag.
- 27 Yír bee debter dònŋəŋ muur əní daŋ: A tɛbà, ŋtò bàbdo tòmtoó míní kə èm kò nəŋ laa pubà bàanu kaa nən ni.
- 28 Ŋdaŋ pəvəró, yíbtò ya və lè ní kəvə təŋ ní pém yír ya kəŋ tàl Zaŋ ní pai. Ammá yír ya tàar tàl Vannáb gèn ní kəŋ tàllo Zaŋi.”
- 29 Yíbtò ya kii muur yò ní, vənəŋ kótəmtò pém vé íi kàro və daŋ: “Vannáb muur yò yəŋvɛ.” Zaŋ pógəvəro.
- 30 Ammá farizatò vəŋ maləmtò ní və mìn zùno en ya Vannáb ba yáŋ pəvə ní, və mərdo ya Zaŋ pógəvəbà ní.
- 31 Yeesu mùutiro sáŋ daŋ: “Yíbtò ya yakai gá kə ŋmàŋ gènəŋ yívəi rɛ? Və víŋŋəŋəŋ yívəi rɛ?”
- 32 Və yòo mú varəmtò ya síŋ lumu ri ní, və bèə píŋŋəŋ yagò voo: Bə fəə pəvəró gənè, və nəŋ mai. Bə mìnno gím véré, və kùŋnə bai.
- 33 Vé tɛbà Zaŋ Pógdìtoó yaa ní, lén kùŋr bai, zòn fùm mai. Vé daŋ laŋəl kòŋnuri.
- 34 Yírwa yaa ní, ləŋni, zòŋni. Vé daŋ və tɛbà yír gbùŋtòó, zòfumtòó, soa əní kótəmtò vəŋ yír dumpánábto.
- 35 Vannáb en gaasàŋ əní yíbtò ya və íi kàu ní gá, və gàa wèerdo yòo yəŋvɛ.”

Yeesu yòo fariza déə wàri níil Simon

- 36 Fariza déə kəno Yeesu vəŋ lésiri. Yeesu èm dóró yíŋ bee wàri, síró lésir bàar di.
- 37 Yáŋl déə ba yòo wàaltəŋ bee ri. Sóo ya kii Yeesu dàŋ léri fariza yò tuŋ ní, àŋairo kúm sáŋ púur fàŋ déə, və aalè albater fàŋ ni.
- 38 Yáŋl yaa gbág síró Yeesu dor di, kùŋdo, pírii bùmno Yeesu dor vəŋ nór mom əní, nəŋ virdo vəŋ yúl gor əní, èro Yeesu dorè, nəŋ puro kúm sáŋ púur ti.
- 39 Fariza ya ba kái Yeesu ní bee tɛ gu ní, sábdò koo símáŋar di daŋ: “Tò yíŋ yò ba tòmŋag, ba dà gáari yáŋl ya nàmŋənu ní ai yòo veeyíri.”
- 40 Yeesu íi pìn puro: “Simon, ŋdà pú dáŋni en déə.” Simon íiro daŋ: “A daŋmə Yírbògèrè!”
- 41 Yeesu mùuro daŋ: “Yír iro və èm dó kàro san yíŋ déə nəŋ ri. Bòo déə seede sardi ùni núuno, déə ní kà seede sardi fób.

⁴²Və zìin en ya və dà kpáardì ní bai. Yíj bee yaa yág kùn pévèro péem. Təj vən yò ri gá, yíwá dà yíj yò yáa tállì rè?”

⁴³Simon jiro daŋ: “Yír ya və yág pu seede gùur ní yò.” Yeesu daŋ wə íi gàaro.

⁴⁴Piríi Yeesu fillo yáaɔl tuŋ, dòn puro Simon daŋ: “A t̀ero yáaɔl yò rɛ? Ǹdóí kaa wàri ní, a p̀enəŋ mom ya kə ɲsògəŋ dor ní bai. Ammá ə ní b̀umno dor míní vəŋ nórmom əní, ǹaɲar v̀ir ǹəŋno vəŋ yúl gor əní.

⁴⁵A ènəŋ mai, ammá əní yágnè dor míní éri bai.

⁴⁶A ǹaɲarnè p̀əŋ kùm yúl li pai, ammá ə ní ǹaɲar p̀ənnó kùm dor di.

⁴⁷Vəŋ wəi ɲdaŋgəŋ pú zɛ: Vee en gùur əní k̀aɲab kùn puro. Wəi kó ri màggəŋ p̀əŋ yáaɔsàŋ nán zɛ. En s̀énné a yág puro yír wəi ní, ə ní péem dàŋnú yáaɔri s̀énné.”

⁴⁸Yeesu dòn puro yáaɔlè daŋ: “Vee en mání k̀aɲab kùn p̀uro.”

⁴⁹Yíbtò ya ba vəŋ léŋnəŋ ní, və sábdò kəvə símáɲar di: “Yíj yò gá yíwɛ, k̀aɲabgəŋ vee en ní yò?”

⁵⁰Yeesu ní dòn puro yáaɔlè daŋ: “A p̀é d̀òrlè f̀úy mání kəŋ ǹaɲa ri, a só zɛ. A èmmá, f̀úy mání k̀aɲabà.”

LUKA 8

Yíbk̀aɲatò ya èr àɲ Yeesu ní

¹Piríi Yeesu èmno wàaltəŋtò ri vəŋ wàalvagtò d́əə ri, kùu yàmɡəŋ Vannáb muurè, daŋ maggəŋ Vannáb gèn muur p̀urì. Yír əntò ya f̀ób vəŋ iro bee èr àɲnuri,

²vəŋ k̀aɲatò ya Yeesu ǹə v̀ir p̀əvə laŋəl kəvə f̀úy ri ní, vəŋ t̀èr p̀əvə ɲusàŋ vəní ní b̀əri. K̀aɲatò bee Marii, ya və k̀aŋnu Mari ya Magdala ríi, ə ní Yeesu ǹə v̀ir laŋəl d́əmsara koo f̀úy ri, vəŋ

³Zana Suza k̀aɲalè, yíj ya g̀uɲŋ gèn Èrudu wàal ní, Suzan vəŋ k̀aɲa g̀uurtò d́əə b̀əri. En ya kəvə ǹaɲa ríi və t̀əŋ pu Yeesu vəŋ yír əntò wəi.

Uurtóo muur màg̀èrè

(Mt 13.1-9 / Mk 4.1-9)

⁴Yír móllò g̀uurrè, wàaltəŋ yanə péem yír yaani Yeesu tuŋ. Yeesu ní yaa mùu p̀évèro muur màg̀èrè daŋ:

⁵“Yíj d́əə víró uur ém úurì. Sóo ya úuŋ ní, uur d́əə p̀ero bàanu ri, və nàg tállò ti, núutò èŋ lé k̀unno.

⁶Uur d́əə p̀ero v̀aal bàar di, j̀jro, zìin ég k̀aɲabdì bai, fuu v̀òro.

⁷Uur d́əə p̀e d́óro s̀aɲar təŋ ni, s̀aɲar vəŋ j̀jənəŋ ní, s̀aɲar fuu p̀è m̀aɲauro.

⁸Uur d́əə p̀ero ég dúur di, j̀jro. Uur d́əəvə v̀irdo ỳén ̀ùnì.” Yeesu mùu f̀àr ní, b̀èero nánve daŋ: “Yír ya d́íŋ tóg ní péem k̀iibà.”

En ya kó gá Yeesu mùuŋ muur màg̀èr di ní

(Mt 13.10-17 / Mk 4.10-12)

⁹Suka əntò kèluro en ya muur yò danğəŋ ti ní.

¹⁰Ii pəvəro, danğ: “Vé ní, vé zìi gàaro en ya Vannáb gèn ìngəŋ ní. Yíbtò déə ní və danğəŋ pəvə muur màgèr di kə və təbà, və tə gùy pai, və klibà, və kii gaa pai.

En ya muur màgèr bee yáŋŋ dáŋni ní

(Mt 13.18-23 / Mk 4.13-20)

¹¹En ya muur màgèr yò danğəŋ tí ní ai: Uur kə nì Vannáb muurè.

¹²Yíbtò déə kəŋ mú uur ya pə bàanu ri ní. Və kiiŋ Vannáb muurè, ammə Sedani yaa virgəŋ muur kəvə símáŋar di kə və íi kà pai, kə və só pai.

¹³Uur ya pə vaaal bàar di ní kə mú yíbtò ya kiiŋ Vannáb muurè, və íi kàŋ vəŋ símáŋar púurì, ammə və dín nígèr bai. Və íi kàŋ doo sénvé, sòo ya en sòolvəro ní, və mìn yággəni.

¹⁴Uur ya pə dó sàŋar di ní, kə nì yíbtò ya və kiiŋ Vannáb muurè, ammə doo bee tállò ní, sábsanğtò déə vəŋ zaudì vəŋ zágərtò pəvəro ní, və zìitin yəŋ léərì bai.

¹⁵Uur ya pə ég dúur di ní, kə nì yíbtò ya və kiiŋ Vannáb muur vəŋ símáŋar dúurì, və vəə dùggəni, və ləəŋ yəné ní.

Pitirla muur màgèrè

(Mk 4.21-25)

¹⁶Yír kùro pitirla ní dàn bér únnì vəŋ bèg pai, dàn dórdì kil dor di pai. Ammə dàŋnu lúrdì góg di, yíbtò ya dói ní, kə tə túrəm.

¹⁷En ya ín ní pém, və dàŋ tərì, ínəg en pém və dàŋ gáari, dàŋ vírì gón ni.

¹⁸Vé laabà yúl vénì vəŋ mú ya vé kiiŋ muur ní: Gàm yír ya díŋ en ní pém və dàŋnu pé dégtirì déə, ammə yír ya dín míi və dàŋ kári enwa ya ba sábgəŋ zír ní bee.”

Yeesu nùnú vəŋ Yeesu dòovəi

(Mt 12.46-50 / Mk 3.31-35)

¹⁹Yeesu nùnú vəŋ Yeesu dòosəntò və yaaro, ammə və zìin lári koo tuŋ mai, yír zoŋ yáŋro.

²⁰Və danğ puro Yeesui: “Nàŋan vəŋ dàmvə yaaro, və diiŋ táŋ ni, və yáŋnú tərì.”

²¹Yeesu mùu puro yír pém, danğ: “Yíbtò ya kiiŋ Vannáb muur ní, vəŋ kóŋ en ya Vannáb yáŋ ní ní, və kə nì nàŋ mína, və kə nì dòo míntò.”

Yeesu kàŋbdo pəl náni

(Mt 8.23-27 / Mk 4.35-41)

²²Yóŋ bee Yeesu dóró kər di vəŋ suka əntò, danğ pəvəro: “Bəŋ yáŋnəmà mom nàŋ wíilú.” Və èmno.

²³Təŋ ya və yáŋŋ mom ní, Yeesu yaa fəŋro nəm kər di. Kpáb lúró belà ri, mom lúró dóri kər di, dumpán zìivəro.

24Yíbtò vè sò'óriro Yeesu tuɲ, vè ká nìɲuro, vè daɲ: “Yírbògèrè, Yírbògèrè, bəɲ dàɲnəɲ vó kúnni!” Yeesu níɲno, mùu ta puro pèl vəɲ mom gòmèltò. Və fuu kàɲbdo, wee yaa ònno.

25Yeesu daɲ puro yír əntò: “En kó rè vé pé dòrnè fúy vóní kəɲ nàa ri bíi?” Ammá vè gá dúul kónvəro, en yò kìɲ tavəro, vè mùu tũrdo kəvə təɲ ni: “Yíɲ yò gá yíwé, mùuɲ pu pèl vəɲ mom péɲ, vè bũɲ pu ní yò.”

Yeesu kó sòrdo yíɲ ya laɲəl ba kónɲi

(Mt 8.28-34 / Mk 5.1-20)

26Və làro Geraseni ég di, Galile belà nàa wíilú.

27Yeesu víró kər di, yíɲ dáə laɲəl ba kónɲuri, wàa yaaro Yeesu tuɲ. Yíɲ bee doo zòoro pàarnè làa bai, kəɲ wàri bai, kəɲ gagtò ri.

28Tè Yeesu ní, pè síró koo dor di, bəəro nánvè: “Yeesu Vannáb ya gógsan ní Wowa, en pàarú vəɲ míi rɛ? Ntəmɲəɲúri, a úr pəɲ gím pai.”

29Laɲəl ya Yeesu nɛ vɪrgəɲ koo fúy ri yò, laɲəl bee kó kaanu ní doo zòoro, mùuɲ muurtò yò zɛ. Və gaa díɲnu dolab di, və taɲnu san bíjil li. Ammá gərgəɲ əntò bee péɲ, laɲəl gəm àaɲu gəɲ təɲ ni.

30Yeesu kèluro: “Níil mání sɛ?” Iiro daɲ níil bəni Gùurè. Gàm laɲəl gùur dó kəɲ koo fúy ri.

31Laɲəltò bee təmno Yeesu kə nɛ dòrəvə gboɲ ni pai.

32Təɲ bee ri yjɲnúul wàalná gùur dáə ba léɲ gur bál li. Laɲəltò təmno Yeesu kə íi pəvəbà vè dóbà yjɲnúultò yò fúy ri. Yeesu íi pəvəro.

33Laɲəltò vè ví yágdo yíɲ fúy, vè wàa dó túrdo yjɲnúultò yò fúy ri. Yjɲnúultò bee kíil túriro gur bál li, vè pè dó túrdo léɲ di, vè jno mom ni lúvè.

34Yíbtò ya dùuɲ yjɲnúultò bee ní, vè təro en ya kó tál ni yò, vè wàa èm daɲno muur yò wàaltəɲ ni vəɲ wàaltò ya gəɲ líi ri péɲ.

35Yír ví túrdo, vè yaa tərì en ya kó tál ní bee. Və làro Yeesu tuɲ, vè èm zìiro yíɲ ya laɲəltò ví yág ní bee síɲ Yeesu tól li, pàargəɲ làai, zìitiro kəsàɲ dúur əní. Və tè ní, dúul kónvəro.

36Yíbtò ya tè vəɲ nór vənà ní, dòn dùu pəvəro mú ya Yeesu vir laɲəltò yíɲ fúy ri ní.

37Yíbtò ya Geraseni ég díi péɲ dòn puro Yeesu èm lúbà kəvə tól li, dúul kónɲəvəri. Yeesu yaa dóró kər di, èm tiitiro.

38Yíɲ ya laɲəltò ví koo fúy ri bee, ə ní yáa vəə dùggəɲ kəni Yeesu tuɲ. Ammá Yeesu tìbtiuro daɲ:

39“A èmtibà kaa wàri, a èm dòn kùnɲà en ya Vannáb kó pú ní.” Yíɲ èm dòn yàmno wàaltəɲ ní péɲ en ya Yeesu kó pu ní.

Zairu wowa yáɔlwa vɛɲ yáɔl déɛ sóró

(Mt 9.18-26 / Mk 5.21-43)

- 40 Yeesu ɛm tiitii ní, yír gùur sɛj kàuro, ba vɛ laanurì.
- 41 Yíɲ déɛ vɛ kɛɲ Zairu, wɛi kɛ nì yúltóo ya mólsàɲ lig díi. Làro yaa pɛ síró Yeesu dor di, tɛmuro kɛ ɛmmà koo wàri.
- 42 Yáɔlwa ɛní déɛvɛ yòo vɛɲ vɛr fób vɛɲ iro, yáɔlwa bee ɣunì, màggɛɲ vóri. Yeesu lú ɛmni ní, yír gùur kuu dég dùu'uro tól pém.
- 43 Yáɔl déɛ ba yòo lú vɛr fób vɛɲ iro pém faɲɲ waar di. Yáɔl bee lèer kúnno ɛn ya díɲ ní pém gɛɛb bàar di. Yír ya kó sòr gàau ní pai.
- 44 Yáɔl bee ɛm sò'óriro Yeesu piri, nàmno Yeesu làa bɛjìlè, ɣusáɲ ɛní fuu záa kó puro.
- 45 Yeesu kèllo: “Yí nàmɛɲ nɛ?” Yír pém sɔ tũrdo. Pier daɲno: “Yírbògèrè, yír gùurtò yò vɛi vɛ bimgɛnú rì.”
- 46 Yeesu daɲno: “Yír déɛ nàmɛnnó, ɲkii dùgdo vɛsàɲ déɛ víró kɛɲ fúy ri.”
- 47 Yáɔl tɛ gá Yeesu gàalèuro ní, fuu nɛɲ yaaro, pɛ síró Yeesu dor di, dònno yír pém nɛn ni ɛn ya ɛɲu gá nàm Yeesu ní, vɛɲ mú ya záa kó tɛɲ bee ri ní.
- 48 Yeesu daɲ puro: “A pɛ dòrlè fúy mání kɛɲ nɛɲ ri, a só zɛ. A ɛmmà, fúy mání kɛɛbà!”
- 49 Yeesu mùu kùnnɛnɛɲ mai, tɛ ní yír déɛ yaairo yúltóo ya mólsàɲ lig di bee wàri, daɲ puro: “Yáɔlwa mání leeléro, a vil yírbògèr pai.”
- 50 Yeesu kii muur yò ní, daɲ puro Zairu bee: “A lòl símáɲar pai, a pɛ dòrbà fúy mání kɛɲ nɛɲ ri, war mání dàɲ sóri.”
- 51 Vɛ là wàri ní, Yeesu íin ya yír dó dég dùu'u ní bai, kàgè Pieri, Zaɲi, Zakii, war nùnú vɛɲ war túnú.
- 52 Yír pém bèɛ tũrdo kùgèrè, vɛ dàrdo bɛɲ vɛɲ warwa yò. Yeesu mùuro daɲ: “Vɛ kùg pai! Warwa vòn mai, bòo faɲɲ nɛm.”
- 53 Vɛ yɛjuro, gàm vɛ gàaro yáɔlwa vòléro.
- 54 Yeesu gùɣuro nɛɲ ri, mùu puro nánvɛ: “Yáɔlwa, a lúbà!”
- 55 Wórèg ɛní yaatiro tɛɲ bee ri vé, fuu lútiro góg di. Yeesu mùuro daɲ vɛ pɛubà lésíri.
- 56 ɛn yò kɛɲ taro war nùnú vɛɲ war túnú pém. Yeesu mùu ta pɛvɛro daɲ vɛ dòn pu ɛn yò yír pai.

LUKA 9

Yeesu tòno yír ɛntò ya fób vɛɲ iro bee

(Mt 10.5-15 / Mk 6.7-13)

¹Yeesu mòllo yír əntò ya fób vəŋ iro bee, vàməvəro, pəvəro mú ya kə və dà nəŋi laŋəltò vəŋ ʋəsáŋtò ní.

²Tòvəro kə və èm kùu yàm̄mà Vannáb gèn muurè, və nɛm̄mà ʋəsáŋtò.

³Mùu pəvəro daŋ: “Vé kà ʒa en dəə bàanu ri pai, vé kà kəəl pai, pùgər pai, lésír pai, san pai, vé kà ʒa làa iro pai.

⁴Wee ya və gùu nəŋəvəro pém vé kəm̄mà wàal bee ri vé háʒ kə vé èm tálli guve.

⁵Wee ya yír mərvəro gùu nəŋi pém, vé lú yágbà wàaltəŋ bee, vé bəər vɪrbà sàʒar ya kəvə dor díi yíbtò bee kə və sáb təbà en ya və kó ní.”

⁶Yíbtò ya fób vəŋ iro bee və èmno, və èm kàa kùnno wàaltò pém, və kùu yàmno muur púuri. Bàar pém və nəno ʋəsáŋtò.

Erudu giŋ Yeesui (Mt 14.1-12 / Mk 6.14-29)

⁷Gèn Erudu kùuro əntò ya kó tál túrgəŋ ní pém, am̄mà kɪŋuro. Gàm yíbtò dəə dònɡəŋ voo: Zaŋ Pógditóo sʒitiro vool li.

⁸Bòobtò dəə voo: Elia vítiuro. Bòobtò dəə voo: “Tòm̄yagnáb ya bal tàŋ ni bòo vəní dəə sʒitiri.”

⁹Erudu muuro daŋ: “N̄dù dəŋlèro Zaŋ yúlè, yíŋ ya gá kee kótiŋ əntò yò ní gá yíwé?” Erudu wʒánó kə təbà Yeesui.

Yír uziner núuno léró Yeesu n̄a ri (Mt 14.13-21 / Mk 6.30-44 / Zaŋ 6.1-14)

¹⁰Tòm̄náb̄tò və yaatiro, və dòn kùn puro Yeesu əntò ya və kó ní. Yeesu kàvəro vəive, vəŋ èmnəno wàaltəŋ dəə ri və kəŋ Besaida.

¹¹Yír gùur kii ní, dэг dùu'uro, Yeesu íi kàvəro, mag pəvəro Vannáb gèn muurè, kó sòrdo yíbtò ya ba və ʋuŋ ní.

¹²Yóŋ màg dór ní, yír əntò ya fób vəŋ iro bee və èm sò'óriro koo tuŋ, və daŋ puro: “A tiibtibà yír gùur yò kə və èmmà wàaltəŋ ni vəŋ wàalvagtò ri kə və zìibà lésír vəŋ wee f̄aʒari, yò ní bəŋ kəŋnəŋ gəəl li.”

¹³Yeesu íi pəvəro daŋ: “Vé bee, vé pəvəbà en léri.” Və íiro voo: “Bá díŋ kùur sər núunové vəŋ dúr iro. Gu ní bə èm f̄ji pu yír gùurtò yò lésiri re?”

¹⁴Yír kóro uziner núuno ba yò lú. Yeesu daŋ puro suka əntò: “Vé sɪrvəbà zəʒa góŋ góŋ. Zəʒa pém yír kóbà ti fób fób núuno.”

¹⁵Və kóro mú ya Yeesu daŋ ní bee, və sɪr kùnəvəro.

¹⁶Yeesu kà kùur sər ya núuno vəŋ dúr ya iro bee, lùr nór góg di, f̄u pu Vannáb n̄a ní, yaa yèbdo, pəro suka əntò və yəʒbà yíri.

¹⁷Yír gùurtò yò pém lé iiro. Və sùm mòl lésír pəreŋ kágəm fób vəŋ iro.

Pier fùu puro Yeesu daŋ wə kə ni M̄sii

(Mt 16.13-19 / Mk 8.27-29)

18Yõh bee Yeesu víró dáəve, tɛmgəh Vannábò. Suka əntò ba və yòo koo tól li, kèlɛvəro: “Yír gùur mùuɛ se kəh yúl lí?”

19Və íi puro voo: “Yíbtò dáə voo a Zaɲ Pógdítóo, bòobtò dáə voo a Eliai, bòobtò dáə ní voo a tòmyag ya taɲ ní, wəi sɛjti rì.”

20Yeesu kèlɛvəro daɲ: “Mə vé ní, vé daɲ nyòo yíwɛ?” Pier íiro daɲ: “A yòo Mesi ya Vannáb tòi ní.”

Yeesu mùuɛ vool muur əní

(Mt 16.20-28 / Mk 8.30—9.1)

21Yeesu mùu ta pəvəro daɲ və dòn pu yír pai.

22Dòn dɛjɛr pəvəro: “Yírwa dàɲ té tárì gím, yírbògəntò vəh dùgbògəntò vəh maləmtò və dàɲnu mín zúnì, və dàɲnu máɛrì, doo tɛɛro ən bee dàɲ sɛjɛtírì vool li.”

23Piríi Yeesu daɲ puro yír pém: “Yír ya yáɛnəh dэг dúur ní wə yágbà sábdì ən ya koo yúl lí, wə dii gəmmə lar tágdì əní, wə dùummə.

24Yír ya yáɛh yúl əní sórdì ní dàɲ léerdi, ammə yír ya yáɛh yúl əní léerdi kəh yúl li ní dàɲ sórdì.

25Tò yír kà kùnno kúsɛɛr pém ənə, piríi dà yúl əní túyɛrì ti, dáə dà líirì ti gá, kə zii né tíi?

26Yír ya kóh ség vəh míi, vəh muur míní ní, yõh ya Yírwa dàɲ yáar ní, dàɲ kór ség vəh yír bee. Yõh bee Yírwa dàɲ lúbdi mú Túnú vɛ, mú Vannáb malekiatò vɛ.

27Ndaɲgəh pəvə yéɛvɛ, vé kəh ní yò kəvə təh ni, yíbtò dáə dàɲ tárì Vannáb gèn see, kə və vòh zɛ.”

Tòmɛnábto tɛro Yeesu lubsəh

(Mt 17.1-8 / Mk 9.2-8)

28Yeesu mùu tàl muurtò yò ní, doo dàagò ən bee yaa kàro Pieri, Zaɲi vəh Zakii, və əm dògdò gur di Vannáb tɛmni.

29Təh ya Yeesu tɛmgəh ní, tíil əní fíllò, làa əní dɛj yáɛtiro.

30Yígér iro yaa ziiuro, vəh dòngənəni, yòo Moizə vəh Eliai.

31Yíbtò bee yír lúbdi to ya gógsan ní, və mùuɛ Yeesu vool muurè, mú ya dàɲ vór Zeruzalem ní.

32Pier vəh bòob əntò ní və yòo nəm ni. Və níh ní, və tɛro mú ya Yeesu lúb ní, vəh yígértò ya iro bee diinəni.

33Sóo ya yíbtò bee və lú yággəh Yeesu ní, Pier mùuro daɲ: “Yírbògèrè, bəh kəpəno ló gá duuro. Bá dà kórì zùg tɛɛro, má ní dáə, Moizə ní dáə, Eliai ní dáə.” Pier gàan ən ya daɲgəh ní pai.

34Təḡ ya mùuḡ ní, bel lú bér ùnəvəro. Yeesu suka əntò və tề bel ùnəvə ní, dúul kónvəro.

35Yag ví'iró bel li daḡ: “War yò, war mín ya ḡtiil vìr ní, vé kii pubà!”

36Yag bee mùu tál ní, və tề ní Yeesu kəḡtiro dáəvə. Sóo bee və bérdo yag vəní, və dònḡè pu yír en ya və tề ní bai.

Yeesu kó sòrdo warwa ya pəl ba kónḡu ni

(Mt 17.14-18 / Mk 9.14-27)

37Góg dij ní, və sítiro gur di, yír gùur yaaro sḡj kári Yeesui.

38Yḡḡ dáə bəəro yag yír təḡ ni daḡ: “Yírbòḡèrè ḡḡəmúró, war míní dáəvə a tề pubà nór fḡḡ ri.

39Pəl kónḡurì, àḡḡ pu yag bəəri, nàm zìḡənu nánvə ḡḡá úrəḡ vḡḡ koo yag di, taḡḡu fḡḡi, lú yág fànəu pai.

40ḡḡəm yír mántò kə və èm nḡmə laḡəl bee, amḡḡ ḡḡəḡəvəro.”

41Yeesu mùu pəvəro daḡ: “Vái, vé kiiin muur bai, vé líiró. Doo làḡé kə bəḡ kəḡtinəḡ ḡá, kə ḡvəə ḡàavé ní? A àḡibà war mání.”

42Warwa là wárḡnəḡəḡ Yeesu tuḡ mai, laḡəl fuu mìnuro éḡ di, nàm zìḡ tauro. Yeesu mùu ta puro laḡəli, warwa sóró, tìibti puro túnú.

43Yír pém kiḡəvəro, və tềro mú ya Vannáb və ní.

Yeesu mùutiḡ vool muur əní sán

(Mt 17.22-23 / Mk 9.30-32)

Yíwa pém əntò ya Yeesu kó ní yò, yòonu kḡḡni. Yeesu daḡ puro suka əntò:

44“Vé kii nḡmə muur ai: Və dàḡ pə dórdì Yírwa yír ḡḡá ri.”

45Və ní, və kii ḡàan muur yò bai, muur yḡn ínle pəvəri kə və kii ḡàa pai. Və pém və wəḡro muur yò kéllì Yeesui.

Yí kə təl bòḡèr dè?

(Mt 18.1-5 / Mk 9.33-37)

46Yeesu yír əntò və sòḡ keləḡḡo kəvə təḡ ni yír ya kə bòḡèr ní.

47Yeesu ḡàaro en ya və sábgəḡ ní, kàro warwa, diibdo koo tuḡ,

48daḡ pəvəro: “Yír ḡḡḡ nḡḡno warwa yò vəḡ níil míní ní, kə nì ḡḡḡ nḡḡḡḡ míi. Yír ya ḡḡḡ nḡḡḡḡḡ, wə ḡḡḡ nḡḡḡḡ yír ya tḡḡ nì. Yír ya kəḡ warwa kəvə təḡ ní, wəi kə nì bòḡèrè.”

Yír ya zəbnəvə bíi yòo yír vəḡḡ

(Mk 9.38-40)

49Zaḡ daḡno: “Yírbòḡèrè, bé tềro yír dáə nḡḡ laḡəl vəḡ níil mání, bé yáḡuro nḡ ḡḡrdì, ḡàm yḡḡ bee kəḡn kəbəḡəḡ sòḡ ni pai.”

50Yeesu íi puro: “Və nḡ ḡèru pai, yír ya zəbnəvə bíi, yòo yír vəḡḡ.”

Yíbtò ya Samari wàaltəŋ níi mərdo íi kári Yeesui

- 51**Doo ya Yeesu dà lú dógdì gógsan níi érdò, Yeesu símáar lùruro émnì Zeruzalem ni.
- 52**Tò bàbdo yír nən ni, yíbtò bee və dóró bàanu ri, və làro Samarinábtò déə wàri, kə və kó nən laabà bàarè, Yeesu yaaniri.
- 53**Ammá wàalnábtò və íi kàn Yeesu bai, gàm ya èmgəŋ Zeruzalem ni yò.
- 54**Yeesu suka əntò Zaki vəŋ Zaŋ və tē gu ní və daŋno: “Yírbògərə, a íiró bó káibà vee pe sí'ibà gógsan ni, dùyur mąŋ kùnvəbà rē?”
- 55**Yeesu dii fíl nò gərəvəro.
- 56**Və èm tállò wàal déə ri.

Yág kúnni en pémm, dég dúuri Yeesui

(Mt 8.19-22)

- 57**Sóo ya və èmgəŋ ní, yír déə daŋ puro Yeesu bàanu ri: “Bàar ya a èm ní pémm, ɲdàŋnú dúuri.”
- 58**Yeesu daŋ puro: “Mùrtò díŋ láəbò, núutò ní díŋ zùgò. Yírwa ní dín wee ya dà yúl fáab sírdì tí ní bai.”
- 59**Yeesu daŋ puro yír déə: “A dég dùummà.” Yír bee kèltiro Yeesu daŋ: “A íi pémmà ɲəm làə dòrléba bàa míní see.”
- 60**Yeesu mùu puro daŋ: “A yágbà vooltò làəbà vool vəní. Má ní a èm kùu yàmmà Vannáb gèn muurè.”
- 61**Yír déə daŋtiro sáŋ: “Nɲdàŋnú dég dúuri Yírbògərə, a íi pémmà ɲmùubléba yíbtò ya kəŋ wàrfi see.”
- 62**Yeesu daŋ puro: “Yír ya bàaŋ vji vəŋ nàgò, tē filgəŋ nór piri ní, yír bee dànəŋ sáannì Vannáb gèn pai.”

LUKA 10

Yeesu tòno yír fób fób dámsara

- 1**Piríi Gènbògərə tìl vìrdo yír fób fób dámsara, tò bàbvəro iro iro koo nən ni wàaltəŋtò ri vəŋ wàaltò ya Yeesu bee dàŋ émnì ti ní pémm.
- 2**Dòn pévəro daŋ: “Lésír yó taro aŋ ni, ammə yíbtò ya dà mól dórdì bin níi zəŋnə bai. Vé təmmà aŋ tókòn kə təibà yír tonómáb koo aŋ ni.
- 3**Vé èmmà, vé kə mú tàmvgətò, ɲtəŋnəvə safal təŋ ni.
- 4**Vé gùy àŋ san pai, lésír pùgər pai, tábər pai, vé mùub yír bàanu ri pai.
- 5**Wàal ya vé dóró ti pémm, vé daŋ bìibà vóo: Wàal yò kəbà.

⁶Yír ya dà zíir kàḅ ní yò wàal bee ri ní, kàḅ vóní dà sírì koo fúy ri. Gu pai ní, dàḅ tíitírì kəvé fúy ri ve.

⁷Vé kəmə wàal bee ri vé lébà, vé zòbà en ya və pəvé ní pém, gàm yír ya tòn ní làlé ya və kpaaru ní. Vé kəmə bàar ya vé kə ni ri vé.

⁸Wàaltəḅ ya vé dóró, və íi kàvəró ní, vé lébà en ya və pəvé ní.

⁹Vé kó sòrbà ṽsántò ya tíi, vé daḅ pubà wàalnábtò bee: Vannáb gèn làro kəvé tuḅ.

¹⁰Ammá wàaltəḅ ya vé dóró, və íi kàḅvə tí bai ní, və víbà bàanu ri, vé mùubà ze:

¹¹Sàḅar ya kəvé wàaltəḅ ni ba gùy dor bóní ní bee bó lò bəər yáglé pəvəró. Ammá vé gàabà, Vannáb gèn érdo.

¹²Ḽdaḅ pəvəró: Yòḅ ya fág dàḅ kór ní, gím ya wàaltəḅ bee dàḅ tər ní dà tálli Sodom ríi.

Wàaltəḅtò ya mər Yeesu íi kári ní

(Mt 11.20-24)

¹³Korazin, gím mánə, Besaida, gím mánə. Gàm en nánəmtò ya kó tál kəvé tuḅ ní, ba kó Tir vəḅ Sidon ég di ní, yakai égnábtò bee ba və pàarlèro gím làai, və pùglèro úm, yír kə gàabà və fillo kəsàḅ vəní.

¹⁴Kə nì yòḅ ya fág dàḅ kór ní, gím vóní dàḅ tálli Tir vəḅ Sidon ni.

¹⁵Mái, Kapernaum, a sábgəḅ a dàḅ bə dà lú dógdì gógsan ni re? Kai, a dàḅ dó sírì wee ya vooltò kəḅ ni ri.

¹⁶Yír ya kiiḅ pəvé ní, kiiḅ pu míi. Yír ya mərgəḅ muur vóní ní, mərgəḅ muur míní. Yír ya mərgəḅ muur míní ní, mərgəḅ yír ya tòḅ ní muurè.”

Yíbtò ya fób fób dəmsara bee tiitiro

¹⁷Yíbtò ya fób fób dəmsara bee və tiitiro vəḅ símáḅar púurì, və daḅno: “Yírbògèrè, laḅéltò pém bùy pəbəró níil mání ri.”

¹⁸Yeesu dòn pəvəro daḅ: “Ḽtèro Sedani pe sí'iro gógsan ni mú nawa nórè.

¹⁹Vé klibà, ḅvámgəḅvəvəri kə vé nàg tálbà bigtò vəḅ nagtò, kə vé tàl kúnmə fan véntò pém, en ya dàvə táḅannì ní pai.

²⁰Ammá símáḅar vóní pùu vəḅ ya gá laḅéltò bùy pəvé ní yò pai, pùubà vəḅ ya gá Vannáb dḅ níil vóní debter di gógsan ni yò.”

Yeesu símáḅar əní pùuro

(Mt 11.25-27, 13.16-17)

²¹Təḅ bee ri vé Vannáb Fúyig pùubdo Yeesu símáḅarè, Yeesu daḅno: “Ḽlùbúró Bàa Gènbògèr ya díḅ gógsan vəḅ ég ní, gàm en ya a mag vír pu yír kòmvètò ní, a ìḅḅno yíbtò ya kii gàa muur ní, vəḅ yír wəḅsàḅnábttò. Guve Bàa, a kóḅ mú ya pùu pú ní.

22Bàa míní pé dòr kùnénno en pé. Yír ya gà Vannáb Wowa ní pai, Túnú déone, yír ya gà Túnú ní pai, Wowa déone vèh yír ya yáa pu fúu vírdì ní.”

23Yeesu fílo suka èntò tuh, dòn pèvèro vèive dañ: “Yír ya tèro en ya vé tèn ní ní, símáar èní pùubà.

24Míi ñdañ pèvéri, tòmyagnáb vèh gènèbtò gùurè vè yáaró téri en ya vé tèn ní, vè tèn mai. Vè yáaró kíri en ya vé kíi ní, vè kíi mai.”

Samarináb dée muurè

25Malèm dée lú kèl màg tèro Yeesui: “Yírbògèrè, kè ñkó né kè ñzìi yòhki ya kùn míi ní?”

26Yeesu dañ puro: “Vè ñj yáglé se Vannáb dòoká debter díi? A zañgín tèn né tíi?”

27Malèm bee íiro dañ, “A yáabà Vannáb Gènbògèr mání vèh símáar mání pé, vèh fúuig mání, vèh vāsàñ mání vèh sábsàñ mání pé. A yáabà bò mání mú yúl mání vé.”

28Yeesu dòn puro dañ: “A íi gàaro, a kóbà mú wèi, a dà zírì yòhki ya kùn míi.”

29È ní yáaró yúl èní túb vírdì, kèllo Yeesui: “Bò míní gá yíwè?”

30Yeesu íi pìnti puro dañ: “Yíh dée lú Zeruzalem ni, èm síh Zeriko ri, yaa dóró fasírmato ña ri, vè sùm kùnno èntò èní pé, vè lòu háa vè yágléu vool yag di.

31Dùg ya Vannáb lig díi ba sí dùuni bàanu bee vé, yaa tèro yíh yò, fuu èm tállì.

32Levitò dée làtiro bàar bee ri vé, tèuro, fuu èm tállì.

33Samarináb dée ba èmgèh sènè, làro koo tuh, yaa tèn ní, gím kóuro.

34Èm sò'óriro, wèr puro kúm vèh fùm béh ti, yaa ta ùn puro bèer èní. Pírìi gèm síruro koo gèmkèr di, àauro sèn wàri, èm tè nènuro.

35Góg ñj ní, vírdo seede sardi iro péro wàaltókònè dañ wè tè nèn pèbèbà yíh yò. Èn ya wè dà léer tállì ní pé, bè tíro bè dàu kpáardì.

36Yíh ya fasírmato lò ní yò gá bò èní yíwè yíbtò ya tãaro yò tèn níi?”

37Malèm bee íiro dañ: “Yír ya tè pu gím ní yò.” Yeesu dañ puro: “A èm kóbà má pé mú wèi vé.”

Yeesu yò Marta vèh Mari wàri

38Yeesu vèh suka èntò èmgèhèni. Yeesu yaa dóró wàaltèh dée ri. Yáal dée níil Marta yaa ká dòruro koo wàri.

39Yáal bee yò vèh dòosènwà èní, níil Mari, síh Yeesu tól li, kíi muur èní.

40Marta ní gi fílghèh tonóm gùurtò dée, yaa dañ puro Yeesui: “Yírbògèrè, a tèn ya gá dàmsènwà míní yággèh péh tonóm déone yò bé? A dòn pubà tò zaa pémmà.”

⁴¹Yírbògər firo daŋ, “Marta, Marta, símáɟar loŋnúri, a gi kaaŋ vəŋ entò déə gùurè.

⁴²En déəve kə nì yúlè. Mari tiil vìrdo en ya duu tàl ní, en ya və dàn pu ká lúrdì bíi.”

LUKA 11

Yeesu maggəŋ pu yír əntò mú ya və dà Vannáb tɛmnì ní

(Mt 6.9-13, 7.7-11)

¹Yóŋ bee Yeesu tɛmgəŋ Vannáb bàar déə ri. Kùn ní, suka əní déə daŋno: “Yírbògərè, a mag pəbəbà Vannáb tɛmnì mú Zaŋ mag pu suka əntò ni.”

²Yeesu daŋ pəvəro: “Və dàŋ Vannáb tɛmnì ní, və mùubà zé: Bàa, a kóbà yír pém gàabà a kə nì Vannábò, a yaa fəɟbà gèŋə.

³Góg ya djí ní pém a pəbəbà en ya bé dà léri ní.

⁴A kəɟ sɪr pəbəbà en dumpán bəní, bé pém yír kóbəro en dumpánè ní, bé kəɟ sɪrgəŋ purì. A yágəbé sòoləm sóo ri pai.”

⁵Yeesu daŋti pəvəro sáŋ: “A yòommə soa mánì kè, a èm ziiuro vìn təŋ ni, a daŋ puro: Sòa míná, a pé laammə lésír sèrəŋ.

⁶Soa mínì déə lúi sènè, yaa zìinnó, ɟdín lésír ya ɟdàu pər ní bai.

⁷Soa mán bee mùu vìri púro lig di: A yágəmmə! Yakai ɟbìglèro pagélè, varém mínì bəŋ fəɟnəŋ nəm, ɟdàn ziiitír lúri kə ɟpəubà lésírì ní pai.

⁸Və gàabà dúuri: Ba soa muurve ní, yíŋ yò ba dàn lú pəri bòo lésír pai. Yakai dàŋnu lú pəri en ya yáɟ ní pém, gàm soa ən bee yáŋnəu bəɟar pai yò.

⁹Ŋdaŋ pəvəro: Və bəɟbà, və dàŋnəvə pəri, və wəmə və dàŋ ziiiri, və kəmə yagò, və dàŋ pəvə bíl pənnì pagélè.

¹⁰Və gàabà, yír bəɟro, və dàŋnu pəri, yír wánó, dàŋ ziiiri, yír kánó yagò, və dàŋ pu bíl pənnì.

¹¹Yír déə kəvə təŋ ni yòo war túnú gá, wowa bəɟuro dúrè kə, dàu pəri bigò rə?

¹²Wowa bəɟuro konbəɟ kə, dàu pəri nagi rə?

¹³Vəi, mú ya və líi ní yò pém, və pé gəŋ varém vəní en dúurəmtò. Və dí ní gá Bàa vən ya gogsan níi gəa talnè mú ya yír bəɟuro Fúuig əní ní, dàŋnu pəri ní bə?”

ɛg ya yír əntò sòŋ gòŋ ní dàŋ yáŋni

(Mt 12.22-30 / Mk 3.20-27)

¹⁴Yíŋ déə laŋəl kòŋnuri, mùun yag bai. Yeesu nəno laŋəl bee. Laŋəl ví ní, yíŋ bee mùutiro yagò. Yír gùur yò pém kɪŋəvəro.

¹⁵Yíbtò déə voo: “Laŋəl gèn Belzebul vəmgənurì, nəŋ laŋəltò zə.”

¹⁶Yíbtò déə və yáɟuro túu gúuri, və dòn puro wə kóbà en kɪŋən ya kə mag pəvə gá Vannáb vəmgənu rì ní.

17Ammá Yeesu gàaro sábsàn vəní, dan pəvəro: “Èg ya yír əntò sòh gòn ní, èg bee dāh yámni. Wàaltò dāh tú kúnni.

18Sedani gòtiŋ vəh yúl əní vɛ gá, èg əní dà kə só'órdi rɛ? Vé dan Belzebul vəmɡənhə ní, hnhəh lahəl zɛ yò?

19Nnhəhnhəh lahəl Belzebuli gá, yír vəntò ní nhəhnhəh né? Yír vəntò bee dāvə fágdi ri vɛ.

20Mí gá, hnhəh lahəl vəh Vannáb vəsəh, vé gəabà ti Vannáb gèn là zìivéró.

21Sóo ya yíh vān gūhəh tabò, laah wàal əní ní, en ya dà kərəm əní námni ní pai.

22Ammá yír ya və tàlu ní yaa nəuro ní, yír bee dāh ká kúnni tab əh ya ba díh símáar ti bee bəri, dāh yáa kúnni kərəmtò ya kà koo nāa ri bee péh.

23Yír ya yáan muur míní bí zəbgənhəhni, yír ya mòl zaan pəh mí yəmɡəhni.

Mú ya lahəl tii yaatiŋ yír fúy ri ni

(Mt 12.43-45)

24Yòh ya lahəl víró yír fúy ri ní, lahəl bee èm kàah bàar ógtò ri, wāh wee ya kə túg ní. Tò zìin mai ní, kə dan: Ndà tíitíri lig mín ya hlú yáglé ní ri.

25Èm tiitiro, èm zìiro lig bee və nāa kùnlèri. Və kó nhə kùnlèri ní,

26kə èm kəi bəobtò ya líi tàl wəi ní dəmsara, kə vəh yaa fəhnhəh ti. Kə nì piríi yír bee kəsəh əní dà líi tálli bòo ya nən ní.”

Èn ya pùub tàlgəh símáar ní

27Təh ya Yeesu mùuh muur yò ní, yáal dəə bəəro yag yír təh ni dan: “Yáal ya gəhú bəl li vəh àmú ní, símáar əní pùubà.”

28Yeesu mùutiro dan: “Símáar pùu tàlbà yíbtò ya kìh Vannáb muurè, və díh kəvə símáar díi.”

Yeesu mùu puro yír dan və bàa en kìhən pai

(Mt 12.38-42)

29Yír iiro Yeesu tól li, ə ní dan pəvəro: “Yíbtò ya yakai və líiró, və bàah və kó pəvəbà en kìhəhə, kə və təbà Vannáb tonóm ti, amhá və da pəvə kótíri bòo dəə pai, Zona ní yò kùro wəive.

30Yíbtò ya Niniva wàaltəh ní, və ní Zona kə pəvə rì en kìhəhə, amhá yíbtò ya yakai yò, və ní Yírwa dà pəvə kəhni en kìhəhə nì.

31Yòh ya fág dāh kór ní, gèn yáal ya tól paa lúi dāh díri yíbtò ya yakai yúl li, dāhvə fág mínni, gām ə ní lúi wee ya kúsəar təb ni ri yaa kíri Sulemanu en gaasəh. Amhá yír ya tàl Sulemanu ní yòo ló.

32Yòh ya fág dāh kór ní, yíbtò ya Niniva wàaltəh ní dāh díri yíbtò ya yakai yò yúl li, dāhvəvə fág mínni. Gām Ninivanáb və kii Zona mùu pəvə Vannáb muur ní, və fillo símáar vəhí. Vé gəabà, yír ya tàl Zona ní yòo ló.

Pitirla ya fúy ríi

(Mt 5.15, 6.22-23)

33Yír kùro pitirla gá dàn dórdi bàar ínni ri pai, dàn bér únni bèg di pai, amamá dàn àr lúrdi góg di, yíbtò ya dóiro pém kə və tề túrəm.

34Nór mání kə nì pitirla ya kaa fúy ríi. Nór mání túhni ní, fúy mání pém túhni. Amamá tò nór mání ụuro ní, fúy mání pém kəh zèg di.

35A tề nèh mậ túrəm ya túh kaa fúy ríi kə kə zèg pai.

36Tò fúy mání tú kúngəni, wee ya kə zèg di ní pai ní, fúy mán bee pém dàn kəni túrəm ni mú ya pitirla túbəgəni ní.”

Yeesu mùu nàmno farizatò vəh maləmtò

(Mt 23.1-36 / Mk 12.38-40)

37Yeesu mùu fàr ní, farizatò déə kəuro vəh lésír kəvə wəri. Yeesu dó ní, yaa síró lésír bàar di.

38Fariza bee tề Yeesu sògnè nàh bai, lén kùur guve yò kìhuro.

39Gènbògèr Yeesu mùu puro daḅ, “Kəsaḅ vəni mú wəi farizatò, vé sòg dḅjrgəh sóor pìraḅ vəh tḅj pìraḅ, amamá bəl vəni ní lúu vəh en dumpántò iḅh ti.

40Vé yəh. Yír ya yḅḅ pìraḅ ní wəi yḅḅ bəl li ve pai?

41Vé pəbà gìmnábtò en ya kəh kəvə sóor bəl líi, kə nì en pém dà pəvə dúuri.

42Gím vənaḅ farizatò, vé yèbgəh sèu vəh boo lig fób, vé pəh Vannáb ní lig déəve. Vəh daawar tḅhḅtḅtò pém vé kóh mú wəi ve, amamá vé gəatin ya Vannáb tḅh en vəh bàanu ní bai, vé gəatin mú ya vé dà Vannáb yəḅar ní bai.

43Gím vənaḅ farizatò, vé dóró móləsaḅ ligḅò ri ní, vé wəh bàar sírtò ya nən ní, vé yəḅh yír sí mùub kaavəbà lumu ri.

44Gím vənaḅ, vé kəh mú gag ya yír tən mai, dḅg èmgəh ti ní, gəm gəan mai.”

45Maləm déə lú daḅno: “Yírbògèrè, muur ya a mùuḅ gu yò bə pém a dúulgənəbə bəri.”

46Yeesu íi puro daḅ: “Gím vənaḅ vé bəri maləmtò, vé sḅr dèggəh pu bòob kərəm lúbḅtò yúl li, amamá vé ní nàḅwa yəh vəni nàmne kərəm bee pai.

47Gím vənaḅ, vé yḅḅ nèhḅḅh tòmḅagnáb gag yúlè, yíbtò ya yírbògəh vəni məḅari ve ní.

48Kə nì vé íi kəh yírbògəh vəni tonómi, və ní və məḅaro tòmḅagnáb, vé ní vé yaa yḅḅ nèhno yíbtò bee gag yúl vəni.

49Wəi kó rì Vannáb en gaasaḅ daḅ ze bə dàn pəvə tḅni tòmḅagnáb vəh tòmḅábtò. Və daḅ məḅari bòobḅò déə, déəḅò ní və daḅnəvə vḅllì.

⁵⁰Wəi kó rì yíbtò ya yakai və dən gím tərì, gàm dīgà kúsàar bìi ní, və mǎa duggəŋ tòmýagnáb.

⁵¹Və mǎaro Abila vəŋ bòobtò déə, háa làrì sóo ya və mǎa Zakari ní, ə ní və mǎau sadaka vǎal pèel ya Vannáb lig vəŋ dí ní ri. Nđòn pəvəró, yíbtò ya yakai və dən gím tərì vooltò ai ri.

⁵²Gím vənə maləmtò, gàm və kàlè kile ya kùlgəŋ en gaasəŋ pagəl ní. Və bee vəŋ yúl vənə və dón mai, yíbtò ya və yǎa dór ní pém və gərvəro.”

⁵³Yeesu lú ví ní, maləmtò vəŋ farizatò və lùr tũrdo sımǎarè, və kèl tũruro en vǎntò gùurè.

⁵⁴Və yǎaŋ kə mùubà muur dumpán déə, kə və túu gùubà.

LUKA 12

Və laabà yúl vənì vəŋ yag iro muurè

(Mt 10.26-27)

¹Sóo bee yír mól taro kə mú və daŋnəŋ píir mǎari, Yeesu mùu puro suka əntò daŋ: “Və laabà yúl vənì vəŋ farizatò súurè, súur bee kə nì yag iro vənì.

²En ya və kúb ùnlè ní pém dən vírì, ínəg en pém və dən gáari.

³Wəi kó rì en ya və mùuŋ zèg díi pém və dən kíirì yəŋ ni, en ya və mùuŋ pu yír fèbèr di lig bəl líi pém, və dən dóg bəə vírdì lig yúl li.

Yír ya və dà wǎa dúgdì ní

(Mt 10.28-31)

⁴Nđan pəvəró vèi, soa míntò: Və wǎa yíbtò ya mǎa lùrgè fúui, pírii və gàatin en ya və dà kó táltírì ní bai yò pai.

⁵Nđà pəvə mágdì yír ya və dà wǎa ní: Və wǎabà yír ya mǎaro ní, pírii dən zí mín dór tálli vee ri yò. Wəi kə nì yír ya və dà wǎa dúgdì ní, nđan pəvəró.

⁶Və fjin núu varém núuno dálà iro be? Ammá və gàabà núu varəmtò yò Vannáb vǎŋnè déə pai.

⁷Yúl gor vənì pém Vannáb gáar kùnlèrì, və wǎa dúul pai, və tǎllo núu varém gùurè.

Yír ya dòn virdo Nyoò Yeesu yíri ní

(Mt 10.32-33, 12.32, 10.19-20)

⁸Nđan pəvəró: Yír dòn virdo yír gùur di daŋ bə yò yír mína ní, Yírwa pém dən dón vírdì Vannáb malekiatò nən ni kə daŋ və yò yír bəna.

⁹Yír sɔnnó yír gùur di ní, mí pém nđanŋnu sɔni Vannáb malekiatò nən ni.

¹⁰Tò yír mùu líil Yírwa níilè, muur bee dà pu kǎari. Ammá yír dúullo Vannáb Fúuigò gá, muur bee dən pu kǎar pai.

11Yóh ya vè àṣàvèró fág bàar di, déé mólsàh lig di, déé gèn nén ni, déé gomna nén ni, vé lòl símàṣar vèh mú ya vé dàhṅnèh yúl vèní nón sórdì ní pai, vé lòl símàṣar vèh en ya vé dà dāṅnì ní pai.

12Gàm tṅh bee ri vé Vannáb Fúyig dàh pṅvṅ mágdì en ya vé dà dónnì ní.”

Yíh zauditóo ya kónh en mú yàṅtóo ni

13Yíh déé yír gùur tṅh ni daṅ puro Yeesui: “Yírbògèrè, a daṅ pubà dàmwál mínì bṅh yàṣ yèbbà en ya taa bṅn vò yáglé ní.”

14Yeesu íi puro daṅ: “Hei mái, míi ṅdà pṅvṅ muur vèní fágdì rè, kṅ ṅyàṣ pṅvṅ zaudi vèní ní?”

15Piri ní Yeesu daṅ puro yír pém: “Vé laabà yúl vèní vèh zaudi yáṣàh. Mú ya yír dí zaudi ní pém, dàhṅh kṅnì wṅi pai.”

16Yeesu mùu pṅvṅro muur màgèr déé daṅ: “Yíh zauditóo déé yòo vèh aṅ ṅnì, lésír ví puro gùurve.

17Yíh bee sábdò koo símàṣar di daṅ: Kṅ bṅ kó sè? Bṅ dín bàar ya bṅ dà lésír bṅn yò dí nṅnì ti ní bai.

18Piríi mùuro daṅ: Yogwa, ṅgàaro en ya ṅdà kór ní. ṅdà túllì bin mínò yò, kṅ ṅyṅṅ nṅṅti nánṅmò déé, kṅ ṅdòr nṅn mínì vèh ṅntò mínì pém ti.

19Piríi kṅ ṅdàh pu dónnì yúl mínì: A yòommà lésír gùurè ya dàu àṣarì vèr gùurve ní. A túgbà, a lébà, a zòbà, a zágbà!

20Ammà Vannáb mùu puro daṅ: Yàṅtóo, vìn yò ri vé ṅdàh yṅṅkì mánì ká vírdì. En ya a dí mòl ní yò dàh kṅnì yíwa ṅa rṅ?”

21Yeesu mùutiro sàh daṅ: “Yíbtò ya vé dí mòlgṅh pu yúl vèní zaudì, ammmà vé dín zaudì Vannáb tól li bai pém, dàh pṅvṅ kṅnì guve.”

Vé pé dòrbà fúy vèní Vannáb ṅṅ ri

(Mt 6.25-34)

22Yeesu daṅ puro yír ṅntò: “Wṅi kó rì, ṅdaṅṅṅh pṅvṅ zṅ. Vé lòl símàṣar vèh en ya kṅ vé lé sòrṅh yúl vèní ní pai, vèh en ya kṅ vé pàar ùnṅh fúy vèní ní pai.

23Yír lagél tàllo lésírì, yír fúy tàllo làai.

24Vé tṅbà gṅṅlṅmò: Vṅ bàan lésír pai, vṅ gèn pai, vṅ dín bin pai, ammmà Vannáb pṅṅnṅvṅ lésírì. Vé tàlnṅ núutò bṅ?

25Yíwṅ kṅvṅ tṅh ni sábgṅh ṅnṅ, doo ṅnì zòṅh kúsàṣar di zṅ ní.

26ṅnwa ya sṅnvṅ yò pém vé làn kór bai gá, ṅn kó rṅ vé lòlgṅh símàṣar vèh bòo pṅrṅṅtò déé ní?

27Vé tṅbà lar kúy: Vṅ ṅṅn digṅm pai, vṅ tṅjṅ làa pai, ammmà ṅdaṅ pṅvṅró: Sulemanu vèh yúl ṅṅh mú ya lùb ní pém, pàar tṅn làa mú lar kúy déé bai.

28 Ʋur ya kəŋ gəɛl líi yáɛve, yúwál líi dàn dúyurì vee ri ní, Vannáb pàargəŋ pəvəri gá, vé ní dàn tállì be? Vé kə ní yò, vé pé dɔr kunnè fúy vóní Vannáb nɛɛ ri pai.

29 Vé gìb yúl vóní wə̀nì en ya kə vé lé ní vəŋ kə vé zò ní pai.

30 Entò bee ní yíbtò ya gəan Vannáb bíi wə̀ kaaŋ nì. Vé ní gá Bàa vóní gəaro entò ya bəɛ pəvə zírì ní.

31 Vé wə̀ bíibà Vannáb gènè, en ya pər ní Vannáb dàŋnəvə pəri.

Vé mòl díbà en dúurmtò vóní gógsan ni

(Mt 6.19-21)

32 Vé lòl símáɛr vəŋ ya gá vé zəŋnə bai yò pai, Bàa vóní yáɛ rì, dɔrəvə koo gèn ni zɛ.

33 Vé fíj tàlbà en ya kəvə nɛɛ ríi, san bee vé pəbà gímnábtò. Vé díbà pùgərtò ya və dɔrgəŋ san tí, gəŋnə bai ní. Vé mòl díbà en dúurəmtò vóní gógsan ni, wee ya dàn leer bíi ri. Lúunáb dàn zírì pai, zaar dàn líillì pai.

34 Vé gàabà, bàar ya en dúurəmtò vóní kəŋ ní, símáɛr vóní pém kəŋ tí vé.

Vé laa sènmà Gènbògèr yaasəŋ

35 Vé pàar kəmmə tonóm làai, vé kú díbà pitirlatò vóní.

36 Vé kəmə mú yíbtò ya laaŋ yírbògèr vóní tiitiŋni baŋgàl bàar di ní, gàm kə làro, mùuro yag gón ni ní, kə və bìl pu pagólè.

37 Yíbtò ya gá yírbògèr vóní yaa zìivə və laa sèngənu ní bee símáɛr vóní pùubà. Nɛɛnə pəvəró yəŋve yírbògèr bee dàn kəri tonóm làa əní, dàŋnəvə sírdì lésír bàar di kə yáɛ pəvə lésírì.

38 Tò yaa zìivə vìn təŋ ní, déə vìn təŋ tállè see, və laa sèngəni ní, símáɛr vóní dà púurì.

39 Vé gəaro, tò wàaltókòn ba gəalè sóo ya lúutóo dàn yáar ní ní, lúu ba dàn dóri koo wəri pai.

40 Vé laa sènmə vé bèrì, gàm Yírwa dàn yáarì təŋ ya vé gəan míi ri.”

Tonómtoó dúur vəŋ tonómtoó dumpánè

(Mt 24.45-51)

41 Pier kèluro: “Yírbògèrè, a mùuŋ pu muur màgèr yò bəi yá, yír pém nɛ?”

42 Yeesu íi puro daŋ: “Yír wəŋsəŋtòo ya təŋ en símáɛr déəve ní yíwɛ? Yír bee yírbògèr əní dàn pé dórdì bòob koo nɛɛ ri, kə pəvə lésír sóo ya və dà léri ní pém.

43 Yír ya yírbògèr əní dàu lá zír tonóm bee ríi símáɛr əní pùubà.

44 Yírbògèr ən bee dàn pé dórdì entò ya díŋ ní pém koo nɛɛ ri, nɛɛnə pəvəró.

45 Ammə tò yír bee sábdò daŋ yírbògèr tii fànhèi bai, pírii lúró yǝgərvartò vəŋ kəɛvartò ya vəŋ təŋnəŋ ní lóri, lúró en léri, fùm zó pírii ní,

46Yírbògèr ɛní dàŋnu lá zírì yòŋ ya sábnè bíi ri, tɛŋ ya gàan míi ri. Yírbògèr bee dàŋ pu gím úrdì, kɛ yàa pɛu ɛn ya yag ironáb dàŋ zírì ní bɛri.

47Fjɛn ya gàaŋ ɛn ya túnúkòn yáa ní bɛri, kón mai, tòn ɛn ya túnúkòn yáaŋ ní bee bai pém, fjɛn bee dàŋ gím tɛri vɛŋ ɛn losàŋ.

48Yír ya ɛ ní gàan mai, kóró ɛn ya vɛ dàŋnɛnu lórì ní ní, ɛn losàŋ ɛní dàŋ zòŋnì pai. Yír ya vɛ pé ɛn gùurve ní, vɛ dàŋnu kɛltírì gùurve. Yír ya vɛ pé dòru ɛn gùur naa ri ní, vɛ dàŋnu kɛl táltírì nɛn ni.

Yeesu dan bɛ àŋàni kàab pai, bɛ àŋi ɛn yebsàŋ

(Mt 10.34-36)

49Nyaa mìn sìrdo vee ég di. Mú ya nyáaŋ ní vee bee ba àŋléro.

50Nɔdàŋ pógdi pógdàŋ uur dóə, yakai lùbgəŋəŋ yúl li háa kɛ kó tállì guve.

51Vé sábgəŋ ní yaasàŋ mín ya ég di yò nàa kàabò re? Nàaŋəni kàab pai, nɔdan pɛvɛrò nàa yebsàŋ.

52Gùu yakai wàal ya yír núuno tí ní dàŋ yébdì, yír tɛaŋro dàŋ zébdì yír iro, yír iro dàŋ zébdì yír tɛaŋro.

53War túnú dàŋ zébdì wowa yjɛwa, war yjɛwa dàŋ zébdì túnú, war núnú dàŋ zébdì wowa yáalwa, war yáalwa dàŋ zébdì núnú, yáal dàŋ zébdì gómáalwa ɛní, gómáalwa dàŋ zébdì gómáalè.”

Gáa weerdì sóo

(Mt 16.2-3)

54Yeesu dan puro yír gùur pém: “Sóo ya vé tɛro bel lúró tól yòŋ dór di ní, vé fuu danŋəŋ vé dan nawa dàŋ náŋnì, ɛn bee kóŋ yɛŋve.

55Tò vé kiiro pel dù dògiro tól zii lu ní, vé dòŋgəŋ vé dan ɛn dàŋ fjɛri, kóŋ yɛŋve.

56Yag ironábò! Vé gaa wèergəŋ ɛntò ya kóŋ ég di vɛŋ góg di ni ri, sóo yò ní ɛn kó re vé gaa wéernè bíi?

Vé kiimmà muur véní sóo ya vé lànnəŋ fág bàar di bíi

(Mt 5.25-26)

57En kó re vé fagnè yúl véní mú ya dà dúur ní bíi?

58Tò yír dù'úró, vɛŋ èmgəŋ fág bàar di iro pém ní, a gòmà háa vɛŋ zìi kó nɛŋmà muur véní sóo ya vé èmgəŋəŋ bàanu ri ní, gàm kɛ àaú fágtoo tun pai. Fágtoo kàúró, dàŋnú pé dórdì sooze naa ri, sooze ní dàŋnú dór tállì pursina ri.

59A dàŋ zii vítírì lú pai, nɔdan púró, háa kaa kpaar kùn san mán ya vɛ dɛŋ pu ní see.”

LUKA 13

Yeesu dan: “Vé fuu filbà kəŋəŋ véní”

¹Sóo bee yíbtò déə yaa dòn puro Yeesu voo: Galilenábtò déə Pilatu màṣṣvə sóo ya və màṣṣ sadaka ní, mú wəi mim vəní màṣṣtiṣ vəṣ sadaka mim.

²Yeesu íi pəvəro daṣ: “Və sábgəṣ ní Galilenábtò bee və kó tàl kùnlə bòob Galilenáb pém vee enè, və təṣ gím gu ze re?”

³Kəṣ gu pai, ṣdaṣ pəvəró: Tò və filnə kəṣəṣ vəní pai, və dàṣ vóri mú wəi ve.

⁴Yíbtò ya fób vəṣ dàagò, kùì zòor ya Siloa ríi tú màṣṣvə ní yò, və sábgəṣ ní vəi və kó tàl kùn yíbtò ya Zeruzalem níi pém en dumpán nè?

⁵Kəṣ gu pai, ṣdaṣ pəvəró: Tò və filnə kəṣəṣ vəní pai, və dàṣ vóri mú wəi ve.”

Lar nùnú ya ləən yéṣ míi

⁶Yeesu mùuro muur màgèr déə daṣ: “Yíṣ déə ba díṣ lar nùnú koo aṣ ní, yaaro varém túṣllì, zìin pai.

⁷Daṣ puro yír ya laaṣ aṣ ní: Ver tṣəro pém ṣyaaaṣ leemu nùnú ai varém əní túṣllì, ṣziin mai. A dù mìnubà! Vəṣ né naggəṣ bàar guve ní?

⁸Ammá yír ya laaṣ aṣ ní íi pìn puro daṣ: Yírbògèrè, a yágubà ver yò. Nṣà sṣəṣ baa áṣəri koo gbəṣ li.

⁹Dəə ver déə ri kə dà varém ləəri gəṣ, tò ləən mai ní, kaa dù màṣṣ ze.”

Yáṣ déə ba dúm èmgèni Yeesu kó lùruo doo túgdì ri

¹⁰Yóṣ bee zibtò doo túgdì, Yeesu daṣ maggəṣ en mólsəṣ lig di.

¹¹Yáṣ ṣṣsəṣtòó déə ba yòo lú, ver fób vəṣ dàagò pém laṣəl kóṣnurì, dúm èmgèni, lú dii ní, íin mai.

¹²Yeesu təu ní, dòn puro daṣ: “Yáṣlè, ṣṣsəṣ mání vəṣ yebdo.”

¹³Yeesu sirdo ṣṣṣ koo fúṣ ri, yáṣ fuu lú diitiro, lùbdo Vannábò.

¹⁴Ammá yír ya Yeesu kó sòr doo túgdì ri yò, pùn pu yúltóo ya mólsəṣ lig di bee pai. Lú mùu puro yír gùur pém daṣ: “Doo nóndəə kə ní və tṣṣ tonóm ti, və yaabà doo bee ri kə və kó sòrvə ze. Doo túgdì ri gá və yaa pai.”

¹⁵Yeesu íi pìn puro daṣ: “Yag ironábò! Doo túgdì ri gá və bùl vír àṣ nàg vəní ke, gèmkəṣ vəní ke lég di be?”

¹⁶Yáṣ yò Abraham nìm. Səṣani ta sènu ní, kóró ver fób vəṣ dàagò. Saannəṣ ya və bùl sòru doo túgdì ríi be?”

¹⁷Yeesu muur yò àṣ puro fan əntò pém ségò, ammə yír gùurtò pém və ní en dúurəmtò ya Yeesu kó ní yò pùuṣ pəvəri.

Sèu yéṣ muur màgèrè

(Mt 13.31-32 / Mk 4.30-32)

¹⁸Yeesu mùuro daṣ: “Vannáb gèṣ vṣṣgəṣəṣ né? Kə ṣmàg gèṣəṣ Vannáb gèṣ né?”

19Vannáb gèn kə mú sèu yèn ya yír gaal dòrlé koo aη ní, j̄jro ní, káltiη larè, núutò kə və yaa púggəη zùg vəní koo sér di.”

Súur muur màgèrè

(Mt 13.33)

20Yeesu mùutiro sáη daη: “Kə ηmàg gènəη Vannáb gèn né?”

21Vannáb gèn kə mú súurè, yáal kèrdo dàη kágèη dèə, yàg màaró vəη súurè ní, péη bee dàη úrdi.”

Vé dùubà pagél èrəη

(Mt 7.13-14,21-23)

22Yeesu èmgəη Zeruzalem ni, dùu dó tálgəη wàaltəηtò vəη wàaltò péη, daη mag èmgəηəη Vannáb muurè.

23Yír dèə kèluro: “Yírbògèrè, yír sènvé dàη sógəri ní rε?” Yeesu íi puro daη:

24“Vé gòmà kə vé dó dùubà pagél èrəη. Ndaη pèvèrò, yír gùurè və dàη gó mág təri, ammə və dàη zíir bai.

25Wàaltókòn kə lúró, bìg èrdo pagél əní, yáglévérò gón ni ní, kə vé mùu turgəη yag pagél li kə vé daη: Yírbògèrè, a bìl pèn pəbəbà! Kə íi pèvé kə daη: Nğaan wee ya vé ví'i ní bai.”

26Kə nì vé dàη pu dónni zε: Bal bəη léηəη nì, bəη zòηəη nì, a daη magdo Vannáb muur kəbè bèetò ri.

27Wàaltókòn kə íiti pèvé sáη kə daη: Nğaan wee ya vé ví'i ní pai. Vé lúbà kəη tuη ló, vé yír dumpánnábò.

28Təη bee vé dàη kúgdì, vé dàη núul túurì, kə vé təη Abraham vəη Isiaku vəη Yakubu vəη tòmyagnáb péη sí túrgəη Vannáb gèn ni, vé ní kə vé kəη gón ni.

29Yír dàη yáairì tól yòη vír di vəη tól yòη dór di vəη tól nəə dúur di vəη nəə bèη ni, və dàη sí mólli lésír bàar di Vannáb gèn ni.

30Kə nì yíbtò ya piríi dàη kə̀nì nən ni, yíbtò ya nən níi dàη kə̀nì piri.”

Tòmrag gá èη vòbà Zeruzalem ni

(Mt 23.37-39)

31Təη bee ri farizatò dèə èη sò'óriro Yeesu tuη, və daη puro: “A lúbà lo, a èmmə wee dèə ri, Èrudu yáanú màarì.”

32Yeesu íi pèvèro daη: “Vé èη daη pubà nòm ai: Yakai ηnəη laηəltò, ηkó sòrgəη yírtò yáə vəη yúwál li, doo təəro ən bee ηdàη tonóm míni kúnni.

33Ammə yáə vəη yúwál li vəη góg dèə péη ηdàηəη əmsəη míni kóri, sánnəη ya gá tòmyag vò bàar dèə ri ní pai, vòbà Zeruzalem ni.

³⁴Kaya, máí Zeruzalem, Zeruzalem, a màṣṣà tòmɔyagnáb, a zù màṣṣà yíbtò ya vè tòi pú ni, ɲyáá dùgdo móllì varém mání mú kon núnú mòlgəṅ varém koo bitèl li ní, amamá vó gàa bai.

³⁵Yakai wàal vén bee ɲdà póné yágdì. Ndaṅ pónéro: Vó dànəṅ tətírì bai, sóo déə kə vó daṅ: Yír ya yaa vəṅ Gènbògèr níil ní Vannáb yèr pubà ɲa.”

LUKA 14

Yeesu kó sòrdo ɲusánṭoo déə

¹Yeesu èmno en lérì yírbògèr fariza déə wàri, yòṅ bee zibtò doo túgdì. Və tɛ sènuro.

²Yíṅ ɲusánṭoo déə mom iib kùnɲèu fúy pém, ba yòo Yeesu nən ni.

³Yeesu kèllo maləmtò vəṅ farizatò daṅ: “Və kó sòrgəṅ yír doo túgdì ri bɛ?”

⁴Və mùun yag bai, Yeesu fuu ɲaro ɲa yíṅ bee fúy ri, nɛ puro ɲusán əní, yíṅ èmti zɛ.

⁵Yeesu kèlənəro daṅ: “Kəvə təṅ ni ló, yír déə wowa əní, déə nàg əní kɛ, pɛ dó puro mom dəl li gá, wə dàn fúu gəm vírdì doo túgdì ri bɛ?”

⁶Muur yò tɔṅvəro írì.

Vé tiil vèrbà bàar sír ya píri

⁷Yeesu tɛ ní yíbtò ya və kái ní wá turgəṅ bàar sír nən ni, yaa mùu pənəro muur màgèr déə daṅ:

⁸“Yòṅ ya vé káuró baṅgəl bàar di ní, a èm wá bàar sír ya nən níi pai. Déə yír ya tàalú ní kə yaari,

⁹yír ya káu ní kə daṅ a lú yág pubà bòo mán bàarè. A dà lú ém sírì píri vəṅ ségò.

¹⁰Amamá yòṅ ya və káuró, a èm síbà píri. Yír ya káu ní yaaro ní, kə daṅ púri: Soa mína, a èm síbà nən ni. Kə nì a dà lúbdì bòob mántò nən ni.

¹¹Yír ya lùbgəṅ yúl ní, dàṅ fàṣ sírì, yír ya fàṣb sìrgəṅ yúl ní, dàṅ lúbdì.”

¹²Yeesu mùu puro yír ya ba káu ní bee bèri daṅ: “Yòṅ ya a kóro lésíri a ká soa mántò pai, dàmvə pai, nìm mántò pai, a ká yír zauditoo ya vəṅ kəṅ ní pai, və dàṅnú tí kátírì, və dàṅ pú tíbdì mú ya a kó póné ní vɛ.

¹³Yòṅ ya a kóro lésíri gá, a kámə gímnábtò, gùrəbtò, ɲaṅnábətò vəṅ yír zagəltò.

¹⁴Símáṣar mání dà púuri vəṅ ya gá və dín en ya və dà pú tíbdì ní bai yò. Èntò bee pém və dà pú tíbdì yòṅ ya yír dúurəmtò dàṅ sɲír ní ri.”

Lésír bògèr muurè

(Mt 22.1-10)

¹⁵Yíbtò ya ba vəṅ ləṅnəṅ ní déə kii muur yò ní daṅ puro Yeesui: “Yír ya dà lérì lésír Vannáb gèn níi símáṣar əní pùubà.”

- 16 Yeesu íi puro daŋ: “Yíŋ dǎə kóró lésír bǒgǎrè, kǎnó yír gùurvɛ.
- 17 Lésír sóo là ní, tǎno warwa ǎní èm daŋ pubà yíbtò ya ba kǎ ní bee yakai vǎ yaabà, lésír yǒró.
- 18 Vǎ pém vǎ mǎrdo yáarì, vǎ sòo daŋno yag dǎəvɛ. Dǎə daŋ bǎ fǐjro aŋ, sáan ní bǎ èm tǎlé see. Bǎ tǎmgǎŋ yír bǒgǎr ǎn bee nǒ pai.
- 19 Bòo dǎə daŋ bǎ fǐjro nǎg ya bàaŋ vǐj ní, bǎ èm màg tǎ see. Bǎ tǎmgǎŋ yír bǒgǎr ǎn bee nǒ pai.
- 20 Bòo dǎə daŋ bǎ kǎro kǎǎlè, wǎi kó rì bǎ zìin yáar bai zɛ.
- 21 Warwa tiitiro, èm dòn kùn puro yír bǒgǎr ǎní pém. Wǎaltókòn símǎar wòoro, daŋ puro warwa: A èmmǎ lèm wǎaltǎŋ ni, bée ri vǎŋ bàanu ri, a kǎ ǎǎibà gímǎbǎtò, gurǎbǎtò, yǎǎǎbǎtò, vǎŋ yír zagǎlǎtò pém.
- 22 Píríi warwa yaa dǎnti puro daŋ: Yír bǒgǎrè, ŋkóró ɛn ya a daŋ pǎŋ ní, amǎǎ bàar pǎrtiŋ sǎŋ.
- 23 Yír bǒgǎr daŋ puro: A èmmǎ bàanu bǒgǎr di vǎŋ aŋ bàanutò ri, a bàg ǎǎibà yírì, lig mǐní kǎ ìibà.
- 24 Míi ŋdaŋ pǎvǎ rì, yíbtò ya ŋkǎ bì ní pém yír ya dà lésír mǐn yò lérì ní pai.”

Vé yág kùnmǎ ɛn pém, kǎ vé dǎg dùu Yeesu zɛ

(Mt 10.37-38)

- 25 Yír gùur ba vǎŋ èmgǎnǎnì. Yeesu dii fǐllo kǎvǎ tuŋ mùu pǎvǎro daŋ:
- 26 “Yír yaani kǎŋ tuŋ, wǎ zǎbnè túnú pai, nùnú pai, varém ǎní pai, doovǎ pai, vǎŋ yúl ǎní pai ní, yír bee yír mǐnǎ pai.
- 27 Yír ya gǎmnè lar tǎgdì ǎní, dǎg dùunǎŋ mai ní, wǎ kǎŋ yír mǐnǎ pai.
- 28 Yír dǎə kǎvǎ tǎŋ ni yǎŋŋ lig zòor yúyurì gǎ, dàn sí gǎar bíirì mú ya dà kpáardì gǎ lig kǎ kùbà ní bɛ?
- 29 Gu pai, mìn bìiro ligò, zìitin yúyú kùnnì bai, yíbtò ya tǎu ní pém vǎ dàŋnu yǐjri.
- 30 Kǎ vǎ daŋ: Yíŋ yò bìiro ligò, zìitin yúyú kùnnì bai.
- 31 Tò gèn dǎə díŋ yír uziner fób, yǎŋŋ siil ém gǎnì vǎŋ bòo gèn ya díŋ yír uziner fób fób iro ní gǎ, dàn sí sǎbdì mú ya dà siil bee ém gǎnì ní see bɛ?
- 32 Tǎro sɛ ní, sóo ya bòo kǎŋŋŋ bàar zòob di ní, dàŋ tǎnì yírì vǎ daŋ pubà bǎŋ kǎbà.
- 33 Kǎvǎ tǎŋ ni pém guvɛ, yír ya mìn yág kùnnè ɛn ya díŋ ní pém mai ní, dàn kǎnì yír mǐnǎ pai.

Yǒŋ ya pùutin míi

(Mt 5.13 / Mk 9.50)

- 34 Yǒŋ yòo ɛn dúurì, amǎǎ yǒŋ ya pùutin míi kǎ vǎ pùubtu vǎŋ né?

³⁵Duutin wérdì aṅ ni pai, duutin sé móllí vəṅ en sagèn vír pai, kə və wèr virdàu búul li. Yír ya dí tóg ní kùibà.

LUKA 15

Tàm ya lee gá və zìiti ní

(Mt 18.12-14)

- ¹Kótàmtò vəṅ veeyírtò pémm və èm sò'óriro Yeesu tuṅ kə və kùibà muurè.
- ²Farizatò vəṅ maləmtò və mùuro fèbèr di voo: “Yíṅ yò íṅ veenábtò vəṅ lé mǎṅṅəṅ lésír tívé?”
- ³Yeesu mùu pəvəro muur mǎgèr dǎə daṅ:
- ⁴“Yakai tò yír dǎə kəvə təṅ ni díṅ tàm tēmerè, tàm dǎə lee ví puro gá, dàn yágléri bòobtò ya fób fób gǐjdǎə vəṅ gǐjdǎə ai gəəl li, dàn ém wǎnì bəo ya lee ní yò bə?”
- ⁵Sóo ya zìitiro ní, símǎṅ əní dà púurì, kə gəm dèg koo gaar di.
- ⁶Èmtiro wàri ní, dàn kǎ móllì soa əntò vəṅ yíbtò ya koo wàal tól líi, dàn pəvə dǎṅnì: Bəṅ zǎgnəmǎ, tàm mín ya ba lee ní bee ḡzìitiro.
- ⁷Mí ḡdaṅgəṅ pəvəri, yò pémm dàn kəṅni guve. Veeyír dǎəvə fillo kəsàṅ əní ní, símǎṅ púur ya gógsan ní dàn tállì yír dúurəmtò ya fób fób gǐjdǎə vəṅ gǐjdǎə, və ní və sábnè fillì kəsàṅ vəní bai yò.

Sanwa ya lee gá və zìiti ní

- ⁸Yǎṅ dǎə díṅ sansén fób kə, dǎə lee puro ní, dàn kúri pitirla, dàn nǎṅrdì ligò, dàn wǎ nəṅnì kə zìitirì pai?
- ⁹Zìitiro ní, dàn kəṅni soa əntò vəṅ bəob kǎṅtò ya koo wàal tól líi, dà pəvə dǎṅnì: “Bəṅ zǎgnəmǎ, ḡzìitiro sanwa mín ya ba lee ní bee.
- ¹⁰ḡdaṅgəṅ pəvəri, yò pémm dàn kəṅni guve, Malekiatò símǎṅ vəní dàn púurì vəṅ veeyír ya dǎəvə fil kəsàṅ əní ní yò.”

Yíṅwa ya èm lee gá və zìiti ní

- ¹¹Yeesu mùutiro sǎṅ daṅ: “Yíṅ dǎə yò vəṅ yǐgər varəm iro.
- ¹²War sənwa daṅ puro túnú. Bàa bən gá zaudì ya koo nǎṅ ri yò wə pəbəbà bəní. Túnú yǎṅ yèbvəro zaudì.
- ¹³Doo zòo sérəṅ ní, war sənwa bee fǐj tǎllo əntò ya díṅ ní pémm, èmno vəṅ san bee ég dǎə ri bàar zòob di. Là ní, èm kəṅno kəsàṅ dumpánè, líil kùnno zaudì əní pémm.
- ¹⁴Sóo ya lèer kùn zaudì əní ní, gol nán kóró ég bee ri, en pémm lú'uro gǐjri.
- ¹⁵Èm dóró tonóm égnáb dǎə tuṅ. Yíṅ tǔuro aṅ ni kə èm dùu yǐjnúultò ya saggəṅ ní.
- ¹⁶Ə ní ba sábgəṅ léri en kéərtò ya yǐjnúultò léṅ ní, ammə yír ya péu ní pai.

- 17Piríi sáab ziiro vɛŋ yúl əŋa daŋno: Yíbtò ya tɔŋ bàa bən tuŋ ní pém vɛ yòo vɛŋ lésírí tʰaŋgəŋəvə lérì, bə ní bə yaa vòŋ gol lo?
- 18Bə dà tíítírí bàa bən tuŋ, bə làro ní, bə dà pu dáŋnì: Bàa, ŋkóró en dumpán Vannáb nən ni vɛŋ kaa nən ni.
- 19Ŋlàtin ya a dímmə war mánə ní pai, a dímmə mú yíbtò ya tɔŋ pú ní.
- 20Yíŋwa lúró, èmtiro túnú tuŋ. Sóo ya là màg túnú wàal ní, túnú tɛ gùrəuro, gím kóuro, wəə èm kpàŋ èruro koo gòg di.
- 21Wowa daŋ puro, bàa bən gá bə kóró en dumpán Vannáb nən ni vɛŋ koo nən ni, bə làtin ya wə díbəbà wowa əŋa ní pai.
- 22Túnú daŋ puro yíbtò ya tɔŋ pu ní: Vé wəəbà lèm, vé kàibà làa ya duu tàl ní, vé pàar pubà, vɛ dɔr pubà algar nəə ri, vɛŋ tábèr dor di.
- 23Vé àəibà nàgwa ya kàŋ ìi ní, vé sɔj màəbà. Bəŋ lénəmə, bəŋ zàgnəmə,
- 24warwa mín yò ba vòlérì, tii sɔjtiro, ba gi leelérì, ŋzìitiuro. Və lúró zàgdì.
- 25War bɔgèr ba yòo aŋ ni. Tiitii gá là màg wàal ní, kiiro vɛ nəə turgəŋ véè.
- 26Kánó yíbtò ya tɔŋ pu túnú ní déə, kèluro en ya vɛ kón ní.
- 27Yíŋ bee dòn puro daŋ: Dàmsén yaatiro, bàa mán màəro nàgwa ya kàŋ ìi ní vɛŋ ya gá yaa zìitiu dúurve yò.
- 28War bɔgèr kii ní, lùrdo síməə, gaa ém dórì wàri bai. Túnú ví'iro, tèmuro daŋ wə dóbà wàri.
- 29War mùu pìn puro túnú daŋ: A tɛbà, ŋtɔŋ pú ní ver zoŋno, ŋmər tən muur mání bai. Ammə a pé tənəŋ urwa déə bòob míntò kə bəŋ zàgnəmə ní bai.
- 30Ammə war mán ya lé kùn zaudì mání pém kəəsəl bàar di ní yaa ní, a màə puro nàgwa ya kàŋ ìi ní.
- 31Túnú daŋ puro: War míní, má ní bəŋ kəŋnì, en ya ŋdíŋ ní pém mánə.
- 32Bəŋ nəəŋəmə véè, bəŋ zàgnəmə, gàm dàmsén yò ba vòlérì, vítiuro, ba èm leelérì, vɛ tii zìitiuro.”

LUKA 16

Wéŋsàŋtòo ya vɛ pé dòru zaudì ní

- 1Piríi Yeesu daŋ puro suka əntò: “Zauditóo déə pé dòrdo zaudì əní yíŋ déə nəə ri. Yíbtò déə dòn puro voo yíŋ bee lílŋənu zaudì.
- 2Zauditóo kə kèluro: Və dòn pənnó en déə kaa yúl li. Yòo yéŋvɛ? A dòn pəmmə mú ya a tɔ ní, yakai zaudì míní dàn kətírì kaa nəə ri bai.”
- 3Yíŋ yò sábdò koo síməə di daŋ: Yírbɔgèr míní dàŋnəŋ vírdì tonóm ni, kə ŋkó sɛ? Vɔj báarì mə, ŋvən pai, yír nəə ri bəəri mə, sɛgò.

⁴Ammá ngàaro mú ya ndà tòn ní, kə ɲíró tonóm ni ní, yíbtò d́éə kə və kà d̀òrə̀n kəvə wàri.”

⁵Yaa kə à̄airo yíbtò ya yírbògèr ə́ní dùunəvə ní d́éə d́éə, k̀ello yír ya là bìi ní: Yírbògèr míni dùunú sɛ?

⁶Iiro daɲ: Kúm tég tɛmerè. Ýɲ daɲ puro: A kàbà dɛrwàl mání, a fuu sí d̀j̀bà kúm tég fób fób núuno.

⁷Piríi k̀ello bòo d́éə: Má ní dùunú sɛ? Iiro daɲ: Nɛn kágè̀m ̀̀ni. Ýɲ daɲ puro: Dɛrwàl mání ai: A d̀j̀bà nɛn kágè̀m fób fób dàagò.

⁸Yírbògèr mùmno yír wɛ̀ɲsàɲt́oo bee və̀y ya wɛ̀ɲ g̀aalè ní yò. Yíbtò ya kúsà̀ar di lói, mú ya və wɛ̀ɲgə̀y pu bòob ní, tàlgə̀y yíbtò ya kə̀y túrə̀m níi.

⁹Mí gá ɲdaɲ pə̀və̀ró: Və̀ kóbà soa və̀y zaudì dumpán ya kúsà̀ar di lói, yò̀y ya kə̀ g̀j̀və̀ró ní, kə̀ və̀ íi kàvə̀ Vannáb wàri.

¹⁰Yír ya və̀ pé d̀òru ɛn sɛ̀nwa, g̀ỳy nə̀ɲno ní, və̀ dà̀y ɛn nán pé̀m pé̀ d̀òrdì koo ɲa ri. Yír ya tòn ɛn sɛ̀nwa və̀y bàanu bíi dà̀n ɛn nán pé̀m t̀òni və̀y bàanu bai.

¹¹Və̀ pé̀ d̀òrvə̀ zaudì ya kúsà̀ar di lói, və̀ g̀ỳy g̀aan mai gá, yíwa dà̀və̀ pé̀ d̀òrdì zaudì dúur dɛ?

¹²Və̀ g̀ỳy nə̀ɲnə̀ ɛn ya yír dí ní bai gá, yíwa dà̀və̀ pəri və̀ní rɛ?

¹³Warwa d́éəvɛ, dà̀n pu t̀òni túnúkòn iro bai, kə̀ dà̀y zə̀bdì d́éə, kə̀ yáà bòo d́éə. Gu pai kə̀ dà̀y pu búỳrì d́éə, kə̀ dí̀ bòo d́éə yír kòmve. Və̀ dà̀n pu zíi t̀òni Vannáb və̀y zaudì pé̀m áa d́éəvɛ pai.”

Yeesu mùuro muur ya fàrizatò yáàn míi

(Mt 11.12-13, 5.31-32 / Mk 10.11-12)

¹⁴Farizatò və̀ k̀ii k̀unno muur ai, və̀ ỳj̀ro Yeesui, g̀am və̀ ní gá və̀ yáày sanè.

¹⁵Yeesu daɲ pə̀və̀ro: “Və̀í, və̀ yáày kə̀ni yír dúurə̀mtò háa yír nó̀r di, amma Vannáb gá g̀aaro símáàr və̀ní. G̀am ɛn ya yír dí̀y mú ɛn nánè ní yòo ɛn kòmve Vannáb nən ni.

¹⁶Moizə̀ d̀òkà və̀y t̀omyagnábtò muur və̀ní téb sóo ya Zaɲ yaa ní. G̀ỳy tə̀y bee ri və̀ mùuro Vannáb gèn muur púurì, yíwa pé̀m gò̀ɲni, kə̀ zìi dóbà ti.

¹⁷Gógsan və̀y ég kee dà̀y kúri see, ɛn sísiwa ya və̀ d̀j̀ d̀òkà ri ní kə̀ k̀un zɛ.

¹⁸Yír ya nɛ̀ virdo kə̀al ə́ní, kàtiro d́éə pé̀m wə̀ g̀ỳy m̀aɲ. Yír ya kàro yáàl ya wóo nɛ̀ virdi ní pé̀m wə̀ g̀ỳy m̀aɲ.

Ýɲ zaudítóo və̀y Lazar muur màgè̀rè

¹⁹Ýɲ zaudítóo d́éə yòobà, pàargə̀y làa dúurə̀mtò ya san g̀uurvɛ ní, góg ya d̀j̀ ní pé̀m kòy lésír púurtò.

²⁰Ýɲ gímtóo d́éə níi Lazar. Fúy pé̀m bə̀ərè, laa fə̀aɲ zaudítóo bee pagəl li.

- 21**Yáḡḡ ní kə bə zìi lébà santóo lésír púr ya kə pe sí ní. Ammá yee yaa báanu bəər di ve.
- 22**Gímtóo bee vòro. Malekiato gəm àḡuro gógsan ni Abraham tuḡ. Zauditóo vòro bəri, və ləəuro.
- 23**Zauditóo èm tətaro gím vooll, lùr nór ní, tətəḡuro Abraham bàar zòob di, Lazar ní síḡ koo búg di.
- 24**Bəəro yagò: Bàa Abraham a tətəmmà gím mín yò! A tətìbà Lazar dòrbà nḡawa əní mom ni, tətəḡ kḡḡb pəmmà mílè, gəm ḡtə yḡḡro gím vee yò ri.
- 25**Abraham daḡ puro: Wara, a sáb zìibà mú ya a kii puur mání sóo ya a kḡḡ kúsḡḡr di ní. Lazar ní ba tətḡni gím. Yakai ə ní túggəni, má ní a tətḡ gím.
- 26**A tətəbà gboḡ lùul yò kəbənəḡ tətḡ ni. Mú wəi yíbtò ya yḡḡ lùrì lo émnì kəvə tuḡ ní dān zír bai. Yíbtò ya yḡḡ lùrì kəvə tuḡ yáari kəbə tuḡ pém dān zír bai.
- 27**Zauditóo daḡno: Gu ní, ḡtəmúró Bàa, a tətəmà Lazar bàa míní tuḡ.
- 28**Dàmséntò míní yòo lú núuno, èm dòn laa pəvəbà kə və yaa gím bàar di ló pai.
- 29**Abraham daḡ puro: Və yòo vəḡ debter ya Moizə vəḡ tòmɣagnáb dəə dḡḡ yḡglé ní, və kii bə wəi.
- 30**Yḡḡ kàtiro: “Gu pai, Bàa Abraham, yír ya síjra vooll líi, là zìivəro ní, və dāḡ kəsən vəní filli.
- 31**Abraham daḡ puro: Tò və kii pu Moizə vəḡ tòmɣagnáb bai ní, və dān pu kíri yír ya síjra vooll líi pém pai.”

LUKA 17

Èntò ya Yeesu daḡ ní

(Mt 18.6-7,21-22 / Mk 9.42)

- 1**Yeesu daḡ puro yír əntò: “Èn ya sòol lílḡḡḡ yír ní, yòobà sóo pém. Ammá yír ya en bee dāḡ vírì koo nḡḡ ríi gím əḡḡ.
- 2**Yír bee və ta puro nḡḡ en nḡḡni gaar di, və mìn dòruro mom lùul li ní, tàl puro vəḡ ya gá wə dà sòol líillì yír vḡgtò yò dəə ní.
- 3**Və laabà yúl vəní. Dāmwa kóuro en dumpánè ní, a mùu ta pubà, Fḡḡro ní, a kḡḡb sìrbà.
- 4**Yḡḡ doo dəəvə dāmwa kóḡnú en dumpán gáa dəmsara ní, gáa dəmsara bee pém laa yaa daḡḡḡḡ púri bə fḡḡro ní, a kḡḡb sìrbà.

Və pé dòrbà fúy Yeesu nḡḡ ri

- 5**Tòmḡábtò daḡ puro Gènbògəri, “A vàm bəbà kə bə pé dòrbà fúy bəní kaa nḡḡ ri.”
- 6**Yeesu daḡno: “Tò və pé dòrdo fúy vəní kḡḡ nḡḡ ri sérəḡ mú sèu yḡnè ní, və dà pu dāḡni bir nùnù ai: A lúbà a èm diibà teeku ri lú. Lar yò dāḡ pəvə kíri.

Warwa vəŋ yírbògèr əní

⁷Yír dəə kəvə təŋ ni díŋ warwa ya bàəŋ pu vj̄j ní ke, dùuŋ pu en sagəŋ əní ní ke, sóo ya təro warwa bee líuro tonóm ní gá, dà pu dáŋnì: A èm fuu síbà lésír bàar di re?

⁸A'ə, ammə dà pu dáŋnì ze: A èm kó pəmmə lésíri. Piríi a filbà làa mání, a tò pəmmə təŋ ya ŋlén ní vəŋ ŋzòŋ ní ri, piríi kaa lé mání ze."

⁹Vé dí ní yírbògèr dà pu warwa yò n̄əə f̄j̄nì vəŋ tonóm ya t̄lè pu ní re?

¹⁰Vé pém guvè, sóo ya vé tò kúnno tonóm ya və pəvə ní ní, vé dòn̄mə ze: Bé ní, bə f̄j̄n sáa sáa, bé t̄ŋ tonóm ya və pəbə ní."

Yeesu vəŋ làalnábtò fób

¹¹Yeesu èmno Zeruzalem ni, dùuro bàanu ya tál kàŋ Samari vəŋ Galile təŋ ní.

¹²Yeesu dóró wàaltəŋ dəə ri, làalnábtò fób vəŋ bəŋəno, və diini bàar zòob di,

¹³və bəəiro yagò voo: "Yeesu, Yírbògèrè, a tə pəbəbà gím bən yò!"

¹⁴Yeesu tənə ní, daŋ pəvəro: "Vé èm úr pubà f̄j̄y vənì dùgnábtò ya Vannáb lig díi." Təŋ ya və èmgəŋ ní, ŋsáŋ vənì zaa kó kúnno bàanu ri.

¹⁵Bòo vənì dəə tə f̄j̄y əní zaa kó ní, tiitiro Yeesu tuŋ, bəə lùbdo Vannábò.

¹⁶Gùg f̄əəro Yeesu dor gb̄əəl li, f̄y puro n̄əə. Yj̄ŋ bee Samarinàrè.

¹⁷Yeesu mùu p̄ntiro daŋ: "Làalnábtò ya fób bee ŋsáŋ vənì zaa kó kún̄nè bə? Bòobtò ya ḡj̄d̄əə bee yòo mé?"

¹⁸Yír ya sáb tə tíit̄rì kə yaa lùbbà Vannábò ní pai, sèn yò dəəvə?"

¹⁹Piríi daŋ puro yj̄ŋ bee: "A èm lúbà! A pə d̄òrlè f̄j̄y mání kəŋ n̄əə ri, a só ze."

Vannáb gèn dàŋ yáari sóo yané?

(Mt 24.23-28,37-41)

²⁰Fàrizatò və lú kèllo Yeesui: "Vannáb gèn dà yáari sóo yané?" Yeesu íi pəvəro daŋ: "Vannáb gèn yaasəŋ əní vé dàŋ t̄rì pai.

²¹Vé dàŋ dáŋnì yòo ló ní pai, dəə yòo lú ní pai. Vé gàabà Vannáb gèn yòo kəvə təŋ ni."

²²Piríi daŋ puro yír əntò: "Sóo dəə yòo yáari kə vé yáaró t̄rì Yírwa doo əní dəə, ammə vé dàŋ t̄rì bai.

²³Və dà pəvə dáŋnì: Vé t̄bà yòo lú, vé t̄bà yòo ló, vé èm pai, vé wəə dóg dùuvə pai!

²⁴Mú ya nawa pèŋ nór gá t̄bgəŋ gógsan tól dəə vəŋ tól dəə b̄eri yò, Yírwa dàŋ k̄nì guvə doo əní ri.

²⁵Ammə dàŋ gím t̄ tarì see, yíbtò ya yakai dàŋnu mín z̄ȳnì.

- 26 En ya bal kó tál Noe sóo ríi dàṅ kótírì Yírwa yaasàṅ ni péem mú wəi ve.
- 27 Yír ba və léṅnì, və zòṅnì, və kàṅ kàṅ, və kàṅ ỳṅgèrè háṅ Noe yaa dó koo kèr di guve, dòmòm yaa sùm kùnəvəri.
- 28 Dàṅ kəṅnì mú Lodu sóo ri. Yír ba və léṅnì, və zòṅnì, və fìjṅnì, və fìj tàlgəṅnì, və laggəṅ entò, və ỳṅṅṅ ligò.
- 29 Ammà doo ya Lodu lú yág Sodom wàaltəṅ ní, Vannáb wèr sìriro vee vəṅ vəal dúurdìtò yaa màṅ kùnəvəro.
- 30 Yòṅ ya Yírwa dàṅ vír ní, dàṅ kəṅnì mú wəi ve.
- 31 Yòṅ bee ri yír ya kə laaṅ lig yúl li ní ùḡ sí dó kàti en ya lig bəl líi pai. Mú wəi ve, yír ya kə laaṅ aṅ ni ní èm tiiti wàri pai.
- 32 Vé sáḃ zìibà Lodu kàṅlè.
- 33 Yír ya ỳṅṅ yúl əní sórdì ní dàṅ yúl əní t̀ṅṅrì, ammə yír ya ỳṅṅ t̀ṅṅrì yúl əní ní dàṅ sóri.
- 34 Ṃdaṅ pə́vəro: Vín bee ri yír iro ba və kíl də́əve ní, və dàṅ kàri də́ə, kə və yáglé də́ə.
- 35 Kàṅtò ya ba və nàṅ laaṅ en iro ní, və dàṅ ká vírdì də́ə, kə və yáglé də́ə.
- [36 Ỳṅṅ iro ba kə laaṅ aṅ ni ní, və dàṅ ká émṅnì də́ə, kə və yáglé də́ə.]”
- 37 Suka əntò kèluro: “En bee dàṅ kòri mé, Yírbògèrè?” Ii pə́vəro daṅ: “Wee ya en vool kə ní dumáṅtò kə mólgəṅ tí vé.”

LUKA 18

Yáḳal voowàḳal vəṅ fágtoó muur màgèrè

- 1 Yeesu mùu pə́vəro muur màgèrè, ỳṅṅ pə́və mágdì və təm èm dùggəmmà Vannábò, və nàṅ pai:
- 2 “Fágtoó də́ə bal yò wàaltəṅ də́ə ri, wàṅ Vannáb bai, kón ség vəṅ yír pai.
- 3 Yáḳal də́ə yò wàaltəṅ bee ri vé, laa yaani ỳṅṅ bee tuṅ, təṅgəṅnu daṅ: Yír də́ə bəṅ kólè muurè, wə yaa fág pə́bə fág bəní.
- 4 Ỳṅṅ yò laa mərgəṅnì, píríi sáḃdo koo símáṅ di daṅ: Mí gá ṅwàṅ Vannáb bai, ṅkón ség vəṅ yír pai.
- 5 Ammə yáḳal yò v̀lgəṅənnì, ṅdàṅ pu ém fágdi fág əní kə yaa v̀ltiṅ sáṅ vəṅ fág muur pai.”
- 6 Yeesu mùutiro sáṅ daṅ: “Vé kìi nəṅmə en ya fágtoó dumpán yò daṅ ní.
- 7 Vannáb gá dàṅ pu yír əntò ya bəṅ pu yag v̀n vəṅ yòṅ péem ní fág və́ní fágdi bé? Dà pə́və kə̀llì rə?”

⁸Ndaŋ pénéro: Dàŋ péné fág véní fágdi vəŋ lè̄m. Sóo ya Yírwa yaaro gá, dà zíri yíbtò ya pé dòr fúy koo naŋ ri ní é̄g di ló rɛ?”

Fariza vəŋ kótàm muur màgèrè

⁹Yíbtò déə və díŋ bòob en kòmve, və díŋ yúl véní yír dúur bàar di. Yeesu mùu muur màgèr yò kəvə yúl li daŋ:

¹⁰“Yígér iro və è̄mno Vannáb lig di, və è̄m Vannáb tòmni. Bòo déə fariza, déə ní kótàm.

¹¹Fariza dii ví ə ní góŋ, lùrlè yúl see, təmgəŋ Vannáb ze daŋ: Vannábò, ŋfɔ púro naŋ vəŋ ya ŋkəŋ mú yíbtò déə bai yò. Və pàŋ lúui, və gùuŋ màŋ, və kóŋ en dumpántò mú kótàm ai.

¹²Doo démsara pé̄m ŋgìŋ mom gáa iro, en ya ŋzì ní pé̄m, ŋyèbgəŋ lig fób, déə ní ŋpəŋ Vannábò.

¹³Kótàm ní túu diinà bàar zòob di, yúl ə ní fi s̄ir é̄g di, gùu sè̄nlè gòg ə ní see, təmgəŋ Vannáb ze daŋ: Vannábò, a tə pəmmə gím mín yò, ŋyòo veetóo.

¹⁴Míi ndaŋ pénéri: Kótàm yò vee en ya kó ní kə̄alé see, è̄mti wəri ze. Fariza ní zìin mai. Yír ya lùbgəŋ yúl ní, dàŋ b̄úy síri, yír ya b̄úy s̄irgəŋ yúl ní, dàŋ lúbdi.”

Yeesu vəŋ varém séntò

(Mt 19.13-15 / Mk 10.13-16)

¹⁵Və à̄ai puro Yeesu varém séntò, kə nàmvəbà. Suka əntò tə gu ní, və nò gərdo yíbtò bee.

¹⁶Ammá Yeesu kə sò'óriro varémtò bee daŋ: “Vé yágbà varém yaabà kəŋ tuŋ, vé nò gèrvə pai. Gà̄m yíbtò ya kə mú vəi ní Vannáb gèn yòo vəna.

¹⁷Yéŋve ŋdòngəŋ pénéri:: Tò yír íi kàn Vannáb gèn mú warwa bai ní, dàŋ dóri ti pai.”

Yíŋ zauditóo muurè

(Mt 19.16-30 / Mk 10.17-31)

¹⁸Zib yírbògèr déə kèllo Yeesui: “Yírbògèr dúuri, kə ŋkó né kə ŋzì yòŋkì ya kùn míi ní?”

¹⁹Yeesu daŋ puro: “A kəŋnəŋ yír dúur kó né? Yír dúur gá pai, Vannáb déəve.

²⁰A gəaŋ en ya dòoká mùuŋ ní bəri daŋ: A gùu màŋ pai, a mà̄a yúl pai, a pà̄a lúu pai, a dèŋ pú bòo mán míil pai, a lùb v̄irbà bàa mání vəŋ nà̄a mání.”

²¹Yírbògèr bee íiro daŋ: “N̄dùuro muurtò bee gùu sóo ya ŋkəŋnəŋ warwa ní.”

²²Yeesu kii ní, daŋ puro: “En déəve pərgəŋ pú rì: A fji təl kùn̄mà, en ya a díŋ ní pé̄m, a pé̄bà gím̄nàbtò, a dà zíri en dúurəmtò gógsan ni, pírii a yaa dé̄g dùummà!”

²³Yíŋ kii muur yò ní, sím̄aŋ ə ní v̄j̄rò, gàm zaudì ə ní zoŋno.

- 24 Yeesu tɛ gu ní, mùuro daɲ: “Yíbtò ya dí zaudì ní, vɛ dóbà Vannáb gèn ní gá dàɲnəɲ tɔ̀ɲnì.
- 25 Geloba dàɲ ví tállì baatàl wə̀əl li, dàɲəɲ tɔ̀ɲnì mú zauditóo dà dórì Vannáb gèn ní pai.”
- 26 Yíbtò ya kii muur yò ní, vɛ kèllo voo: “Gu ní yí dà sór de?”
- 27 Yeesu íi pɛ̀vɛro: “En ya tɔ̀ɲgəɲəɲ yír ní tɔ̀ɲnəɲ Vannáb pai.”
- 28 Pier mùuro daɲ: “A tɛ̀bà, bé ní bé yág kùnno entò bə̀ní pém, bé dùu'úrò.”
- 29 Yeesu íi pɛ̀vɛro: “Ndaɲ pɛ̀vɛró yéɲvɛ: Tò yír yágdo wàal ə́ní, kɔ̀ɲəl ə́ní, dònɔ̀vɛi, nùnú və̀ɲ túnú, varəm ə́ní, wə̀ wə̀ɲ Vannáb gènè ní,
- 30 wə̀ dàɲ zii tállì en zɛ. Sóo kə̀ làro ní, wə̀ dàɲ zírì yɔ̀ɲkì ya kùn míi.”

Yeesu mùutiro vool muur ə́ní

(Mt 20.17-19 / Mk 10.32-34)

- 31 Yeesu kàro yír ə̀ntò ya fób və̀ɲ iro bee daɲ pɛ̀vɛro: “Yakai bə̀ɲ ə̀mɲəɲəɲ Zeruzalem ni, en ya tòmɲagnáb dji yáglé Yírwa yúl líi pém dàɲ kórì.
- 32 Və̀ dàɲnu pé dórdì yíbtò ya gàan Vannáb bíi nɔ̀ɲ ri, yíbtò bee kə̀ yjuri, kə̀ vɛ̀ dúlurì, kə̀ vɛ̀ tén wèr pu sərè.
- 33 Və̀ dàɲnu lórì, vɛ̀ dàɲnu máɲrì, doo tɔ̀ɲro ə̀n bee dàɲ sjiitiri vool li.”
- 34 Ammá suka ə̀ntò vɛ̀ kii gàan muur ai pai, muur bee yéɲ ə́ní ínlé pɛ̀vɛrì, vɛ̀ gàan en ya Yeesu yáɲɲ dáɲnì ní bai.

Yeesu kùllo yɔ̀ɲtòo déə nór Zeriko ri

(Mt 20.29-34 / Mk 10.46-52)

- 35 Yeesu màgdo lárì Zeriko ri, yɔ̀ɲtòo déə ba síɲ bàanu yag di, fə̀ɲgəɲ en yír nɔ̀ɲ ri.
- 36 Kiiro mú ya gá yír gùur tálɲəɲ ní, kèllo: “En kóɲ nɛ?”
- 37 Və̀ dòn puro voo Yeesu ya Nazaratu rii tálɲəɲ nì.
- 38 Yɔ̀ɲtòo bee bə̀əro yagò: “Yeesu, Dauda wowa, a tɛ̀ pémɲə̀ gím mín yò!”
- 39 Yíbtò ya ə̀m bə̀ɲ nən níi nò gèruro kə̀ ònmə̀, ammá yɔ̀ɲtòo bə̀ə nə̀ɲtiro yagò.: “Dauda wowa, a tɛ̀ pémɲə̀ gím mín yò!”
- 40 Yeesu diiro, dònno daɲ vɛ̀ ɔ̀ɲibà yɔ̀ɲtòo bee. Màg lárì Yeesu tuɲ ní, Yeesu kèluro daɲ:
- 41 “A yáɲ ní ɲkó pú né?” Yɔ̀ɲtòo íirò daɲ: “Yírbògèrè, ɲyáɲ tətírì nórè.”
- 42 Yeesu daɲ puro: “Nór mánì kùlbà! A pé dòrlè fúy mánì kə̀ɲ nɔ̀ɲ ri, a só zɛ.”
- 43 Tə̀ɲ bee ri vé tətiro nórè, dég dùuro Yeesui, lùbdo Vannábò. Yír pém tɛ̀ ní, mùmno Vannábò.

LUKA 19

Yeesu vəŋ Zakei

- ¹Yeesu làro Zeriko ri, dó èmgəŋ wàaltəŋ ni.
- ²Yíŋ dǎə ba yòo lú, níil Zake. Wəi kəŋ nì kótàmbògèrè, yòo zauditóo.
- ³Wǎ dǔggəŋ tǎri yír ya və kǎŋ Yeesu ní bee, ammə Zake bee zòon mai yò, zìin tǎri bai, gàm yír zəŋ yǎəro.
- ⁴Yaa wǎə bǎró nən ni, èm dògdo bir nùnú ri kə tǎbà Yeesui, gàm Yeesu dàŋ tál kári bàar bee ri.
- ⁵Yeesu là wee bee ri ní, tǎro Zakei, daŋ puro: “A sí'ibà lèem Zake, yǎəbalà ŋdàŋ ém kǎnì kaa wàri.”
- ⁶Zake fuu sí'iro, sǐj kàro Yeesu vəŋ símǎəŋ púuri.
- ⁷Yíbtò ya tǎ ní pém pùn pǎvə pai, və mùu tǔrdo fèbèr di voo: “Yíŋ yò èm kəŋo veetóo wàri.”
- ⁸Zake lú daŋ puro Gènbògèri: “Yírbògèrè, en ya ŋdí ní pém ŋdà yébdì təŋ ni, dǎə ní ŋdàŋ pǎri gímnábò. San ya ŋbàg kài yír nǎə ríi pém, ŋdàŋ pu tíbdì yír bee mú wəi gáa narò.”
- ⁹Yeesu daŋ puro: “Yǎəbalà wàal yò sóró, gàm yíŋ yò pém yòo Abraham nìem.
- ¹⁰Yírwa yaa wǎnì vəŋ sórdì en ya lee ní.”

San muur màgèrè

(Mt 25.14-30)

- ¹¹Yeesu màg lári Zeruzalem ni ní, yíbtò ya kii muur əní ní, sábdò voo Vannáb gèn dàŋ fuu lári təŋ bee ri vé. Yeesu yaa mùu pǎvəro muur màgèr dǎə daŋ:
- ¹²“Yíŋ dǎə və lèu gèn nìem ni, yíŋ bee èmno gèn fǎəri ég dǎə ri bàar zòob di, kə yaati zε.
- ¹³Kǎiro yír əntò ya tǔŋ pu ní fób, yǎəvəro yíwa san gúur dǎə daŋ pǎvəro: Vé kàbà yò, və wǎ dǎgtibà bòo dǎə ti háə kə ŋyaatiri guve.
- ¹⁴Ammə yíbtò ya koo ég díi ba və zǎbgəŋuri, və tǔtirà puro tòm piri voo və gáa ya yíŋ yò kəmə gèn vəŋə ní pai.
- ¹⁵Yíŋ bee èm fǎəi gèn ní, yaatiro koo ég di, kǎ mòllo yír əntò ya ba pǎvə san ní bee, kə gàabà mú ya və zii dǎgti ní.
- ¹⁶Dǎə yaa daŋno: Yírbògèrè, seede gúur dǎə ya a pǎŋ ní bee ŋzii dǎgtiro gúur fób ti.
- ¹⁷Ii puro daŋ: Duuro. A yír dúuri! Mú ya a tǔ en sənwa vəŋ símǎəŋ dǎəvə yò, ŋpǎ dǔrdo wàaltəŋ fób pém kaa nǎə ri.
- ¹⁸Bòo dǎə yaa daŋno: Yírbògèrè, seede gúur dǎə ya a pǎŋ ní bee ŋziro gúur núuno ti.

- 19Mùu puro bòo bee pém mú wəi ve daŋ: Má ní ñpé dòruro wàaltəŋ núuno.
- 20Bòo dáə yaa daŋno: Yírbògèrè, seede gúur dáə mán ya a pəŋ ní bee yòo ai, ñgúu ìnlè làa ri.
- 21Ñwàŋnúri gám kəsàŋ mání vəno, a kàŋ en ya a sìrlén míi, a gèŋ lésír ya a bàalén míi.
- 22Yírbògèr mùu puro fíjn bee daŋ: A gàaro kəsàŋ míní vəŋni, ñkàŋ en ya ñsìrlén míi, ñgèŋ lésír ya ñbàalen míi gá,
- 23en kó rè a pé dòrnè seede míní yíbtò ya təŋnəŋ ní bíi? Tiisàŋ mín yò ba və dàŋnəŋ pətírì seede míní vəŋ bòo dáə góg di.
- 24Yíŋ bee daŋ puro yíbtò ya ba və kəŋ lu ní: Və kàbà seede gúur dáə ya koo ñəŋ ri bee, və pəbà yír ya dí gúur fób ní.
- 25Yíbtò bee daŋ puro: Yírbògèrè, yír yò ə ní zìilèro seede gúur fób.
- 26Mí ñdaŋ pəvəró: Yír ya díŋ en ní, və dàŋnu pé dégtírì dáə, yír ya díŋ míi və dàŋ kàri enwa ya ba díŋ ní bee pém.
- 27Fan míntò ya və yáŋ ní ñkə gèn ló pai bee, və àəivəbà lo, və sɿj məəvəbà kəŋ nən ni.”

Yeesu dóró Zɛruzalem ni

(Mt 21.1-11 / Mk 11.1-11 / Zaŋ 12.12-19)

- 28Yeesu mùulé muur yò ní, èm báro nən ni, èm dògdo Zɛruzalem ni.
- 29Là màgdo wàaltò dáə və kəŋ Befage vəŋ Betani, íggəŋəŋ gur dáə və kəŋ Wəŋ gurè. Yeesu yaa virdo suka əntò iro, tə bəbvəro nən ni daŋ:
- 30“Və èmmə wàal dáə yòo nən ni. Və làro ní, və dà zìirì və talé gəmkərwa ya yír yəŋ tənnəŋ míi. Və bùl àəibà lo!
- 31Tò yír kələvəró daŋ: Vəŋ né və bùlgənu ní ní, və daŋ pubà yír bee: Yírbògèr yáŋ ni.”
- 32Suka əntò bee èmno, və èm zìiro mú ya Yeesu daŋ pəvə ní.
- 33Sóo ya və bùlgəŋ gəmkərwa ní, tábkòntò kələvəro: “Vəŋ né və bùlgəŋ gəmkərwa yò ní?”
- 34Və firo voo: “Yírbògèr yáŋ ni.”
- 35Və àə puro Yeesu gəmkərwa bee, və pég dègdo làa vəntò koo pìraŋ ni, Yeesu dòg síró ti.
- 36Yeesu èmgəni, yírtò pég èmgəŋ làa vəní bàanu ri.
- 37Və màgdo lári Zɛruzalem ni, və dùu kàŋ bàanu ya dó síŋ Wəŋ gur díi. Yeesu yír gúur əntò pém síməŋ vəní pùuro, və lùbdo Vannáb nánve vəŋ en kìŋəntò ya və tə ní yò.

38Və daŋno: Gèn ya yaa vəŋ Gènbògèr níil ní, Vannáb yèr pubà n̄a. Gógsan k̄ābà, Vannáb lùbbà!

39Farizatò déə yír gùur t̄əŋ ni daŋ puro Yeesui: “Yírbògèrè, a mùu pubà yír mántò yò vè ònm̄a.”

40Yeesu író daŋ: “Vè ònno ní, v̄aaltò dàŋ yag béərì, ŋdaŋ p̄évéró.”

Yeesu kùgdo Zeruzalem yúl li

41Yeesu là màgdo Zeruzalem, t̄ə w̄aalt̄əŋ ní, kùg puro,

42daŋ: “È um, ba a ḡaagèbà má p̄ém, ȳāabalà en ya à̄ani pú k̄āb ní. Amm̄a yakai ínlé púrò, a dàŋ t̄étír bai.

43Sóo déə yaanirì, fan mántò dàŋ ȳurì kùì ya k̄ə v̄ə ín ti ní, k̄ə v̄ə dàŋnú l̄aŋnì z̄e.

44Vè dàŋnú m̄āa túr kún̄nì, máì v̄əŋ yír m̄aní p̄ém. Vè dàŋ pú ȳagdì v̄aal déə ya sí d̄ég bòo ri ní bai, ḡàm a ḡàatin sóo ya Vannáb yaa dàa t̄èú ní bai.”

Yeesu nè v̄irdo f̄ijnábtò Vannáb lig di

(Mt 21.12-17 / Mk 11.15-19 / Zaŋ 2.13-22)

45Piríi Yeesu dórò Vannáb lig di, èm nè v̄irdo ȳíbtò ya k̄óŋ f̄ij ti ní,

46daŋ p̄évèro: “Vè d̄ij ȳáglé voo: Lig mínì yòo lig ya v̄ə t̄əmḡəŋ Vannáb ti ní, v̄ə ní v̄ə yaa díuro lúunáb gb̄ágò.”

47Góg ya d̄ij ní p̄ém, Yeesu daŋ magḡəŋ muur Vannáb lig di. Dùgbòḡəntò v̄əŋ mal̄əmtò v̄əŋ ȳírbòḡəntò v̄ə w̄ánó mú ya v̄ə d̄àu m̄āar ní.

48Vè z̄iin en ya v̄ə d̄àu kór ní bai. Ḡàm yír gùur p̄ém ȳāa dùgḡəŋ muur əní kíirì yò.

LUKA 20

En v̄əmḡəŋ Yeesu r̄e?

(Mt 21.23-27 / Mk 11.27-33)

1Yòŋ bee Yeesu daŋ magḡəŋ pu yír muur Vannáb lig di, d̄òŋḡəŋ Vannáb muur p̄úurì. Dùgbòḡəntò v̄əŋ mal̄əmtò v̄əŋ ȳírbòḡəntò v̄ə yaaro,

2v̄ə k̄èluro: “A daŋ p̄ébèbà má ḡá en v̄əmḡənú r̄è, a k̄óŋ èntò yò ní? Yíwá p̄éú v̄as̄əŋ bee r̄è?”

3Yeesu íi p̄évèro daŋ: “M̄íi p̄ém ŋd̄àv̄é k̄éllì en déə, v̄ə daŋ p̄əmm̄a:

4Yíwá t̄òì Zaŋ nè daŋ w̄ə yaa p̄ógbà ȳiri ní? Vannábò yá, ȳiri r̄e?”

5Vè s̄ábdò muur ai k̄əv̄ə t̄əŋ ni: “T̄ò b̄əŋ daŋŋəno Vannábò m̄á, dàŋ d̄ónnì: M̄ə en k̄ó r̄è v̄ə íi k̄àn Zaŋ muur bíi?”

6B̄əŋ daŋŋəno ȳiri m̄á, n̄ìms̄àb b̄ənənì dàŋb̄ənəŋ z̄ú m̄āarì v̄əŋ v̄aaltò, ḡàm v̄ə ḡàaro p̄ém Zaŋ yòo t̄òm̄yag.”

7Piríi v̄ə íiro voo: “Bé ḡàan en ya v̄əmḡəŋ Zaŋ ní bai.”

⁸Yeesu dan pɛ̀vɛ̀ro: “Gu ní, mí pém ɛ̀dàn pɛ̀vé dájɛ̀nì ɛ̀n ya vàmɛ̀gə̀nɛ̀j gá ɛ̀kɔ̀j ɛ̀ntò yò ní bai.”

Yíbtò ya laaɛ̀ lar yɛ̀n aɛ̀ ní

(Mt 21.33-46 / Mk 12.1-12)

⁹Yeesu mùu puro yír muur màgè̀rè dan: “Yíj dɛ̀ə bàaro lar yɛ̀n aɛ̀, pírii yaa dɔ̀rlé̀ro yíbtò dɛ̀ə aɛ̀ bee ri. Ɛ̀ ní lúró sèn ya doo dà zóor ní.

¹⁰Sóo màg ní, tɔ̀iro yír ɛ̀ní dɛ̀ə yíbtò bee tuɛ̀ kə̀ və̀ pɛ̀ràubà lar yɛ̀n bee ɛ̀ní. Ammá yíbtò bee lò taro yír ya və̀ tɔ̀i ní bee, və̀ yáguro ɛ̀m tiitiro nɛ̀j kòmvè.

¹¹Tɔ̀itiro yír dɛ̀ə sán, ɛ̀ní pém və̀ lò tauro, və̀ dúuluro, və̀ yáguro ɛ̀m tiitiro nɛ̀j kòmvè.

¹²Tɔ̀itiro yír dɛ̀ə sán, ɛ̀ ní və̀ lò vìruro bə̀ə̀rè, və̀ nɛ̀uro.

¹³Aɛ̀tókòn bee danɔ̀: Kə̀ ɛ̀kó sɛ̀? Yakai ɛ̀dà war yáar mín yò tɔ̀nì, ɛ̀ ní və̀ dàu wáarì.

¹⁴Ammá yíbtò və̀ tɛ̀ war bee ní, və̀ mùu tũ̀rdo kə̀və̀ tɛ̀j ni: Yír ya dən kári aɛ̀ yò ní wə̀i, bə̀j màɛ̀unə̀mà kə̀ bə̀j kànə̀j aɛ̀.

¹⁵Və̀ dɛ̀ vìruro aɛ̀ bal li, və̀ ɛ̀m màɛ̀uro. Gú yò aɛ̀tókòn gá dāvə̀ kóri sɛ̀?

¹⁶Dən yaa màɛ̀ kúnɛ̀nì yíbtò ya ba və̀ laaɛ̀ aɛ̀ ní bee, dən pé dórdi aɛ̀ bee yíbtò dɛ̀ə nɛ̀j ri.” Yíbtò ya kii muur yò ní və̀ danɔ̀ voo: “Vannáb ìnmà!”

¹⁷Ammá Yeesu tɛ̀ sənə̀və̀ro, mùuro dan: “Və̀ dɛ̀j yáglé voo: Vàal ya yíbtò ya yuɛ̀j lig ní, mìn vìrgə̀j ní, wə̀i káltiɛ̀j nì vàal yúlè.

¹⁸Yír ya pə̀ro vàal bee ri ní dən gəri. Yír ya vàal bee pə̀ro koo fúy ri pém dənɛ̀nu sá yé̀rdì.”

San wé̀l muuré

(Mt 22.15-22 / Mk 12.13-17)

¹⁹Malə̀mtò və̀j dùgbògə̀ntò və̀ yáaró ɛ̀arì nɛ̀j koo fúy ri tɛ̀j bee ri vé, ammá və̀ wáarò dúul və̀j yíri. Və̀ kii gàaro pém Yeesu mùuɛ̀j pu muur màgè̀r yò və̀i.

²⁰Və̀ dóró wórdi Yeesui, və̀ tɔ̀i puro yíbtò ya kə̀ dó vìr muur koo bəl li ní. Yíbtò bee və̀ kə̀no mú yír dúurə̀mtò kə̀ və̀ gùɛ̀bà Yeesu və̀j muur ya mùuɛ̀j ní, kə̀ və̀ pé dòrubà gomna nɛ̀j ri,

²¹Və̀ kèluro: “Yírbògè̀rè, bə̀ gaaro a dan maggə̀j muur mánì və̀j bàanu, a tɛ̀j yír pém dɛ̀əvə̀. A maggə̀j pu yír Vannáb bàanu mú ya duu ní.

²²Bə̀ pə̀bà kúsàar tókòn san wé̀lè yá, bə̀ pé pai rɛ̀?”

²³Ammá Yeesu gàaro wɛ̀ɛ̀sàɛ̀j və̀ní, dan pɛ̀vɛ̀ro:

²⁴“Və̀ mag pə̀mmà san sən dɛ̀ə. Yír yúl ya ti və̀j níil yò ní yí nɛ̀?” Və̀ íiró voo: “Kúsàar tókòn nɛ̀j.”

25Yeesu dan pɛ̀vɛ̀ro: “Gu ní, en ya kúsà̀ar tókòn nà ní vé tìib pubà kúsà̀ar tókònè, en ya Vannáb nà ní vé tìib pubà Vannábò.”

26Kə̀ nì vɛ̀ zìinèu gúyurì yír nɛ̀n nì vɛ̀j muur ɛ̀nì pai. Iisà̀n ya íi pɛ̀vɛ̀ ní kìnɛ̀vɛ̀ro, vɛ̀ mùutin yag pai.

Və̀ kɛ̀llo Yeesu mú ya yír dà sɛ̀jɛ̀ri vool li ní

(Mt 22.23-33 / Mk 12.18-27)

27Sadukatò déə yaaro Yeesu tuɛ̀, vɛ̀ ní voo yír dàn sɛ̀jɛ̀ri vool li pai.

28Və̀ kɛ̀llo Yeesui: “Yírbògèrè, Moizə̀ dɛ̀j yáglé pɛ̀bɛ̀ dan: Yír doowál ɛ̀nì vɛ̀j kɛ̀l bɛ̀ri lèn war bai ní, yòj ya vòro ní, doosén kàbà voowà̀al bee, vɛ̀j lèbà wari, doowál zìibà varóm.

29Ammá sòo bee yír vɛ̀j doovagtò vɛ̀ kóró dɛ̀msara. Doowál bògèr kàro kɛ̀lè, lèn war bai, yaa vò yágléro.

30Bòo ya dùu ní kàro voowà̀al bee, wɛ̀i pém vòro.

31Piríi bòo déə kàtiro voowà̀alè, vòro bɛ̀ri mú wɛ̀i. Və̀ dɛ̀msara pém vɛ̀ vò kúnno, vɛ̀ lèn war bai.

32Piríi yáal bee vòro bɛ̀ri.

33Yíbtò ya dɛ̀msara yò pém vɛ̀ kà bàmno yáal ai. Yòj ya yír dàn sɛ̀jɛ̀ri ní gá, ɛ̀ ní dà kɛ̀nì yí kɛ̀lè rɛ̀?”

34Yeesu íi pɛ̀vɛ̀ro dan: “Yíbtò ya kúsà̀ar di lói vɛ̀ kàn kɛ̀lè, vɛ̀ kàn yìgèrè.

35Ammá yíbtò ya vɛ̀ làlé dórì Vannáb gèn nì, vɛ̀j sɛ̀jɛ̀ri vool li ní, vɛ̀ dàn kár kɛ̀l pai, vɛ̀ dàn kár yìgèr pai.

36Və̀ ní vɛ̀ dàn vótírì pai, gàm kɛ̀sà̀n vɛ̀nì vɛ̀j malekiatò pém déəvɛ̀. Və̀ yòo Vannáb varóm gàm vɛ̀ kɛ̀ nì yíb ya sɛ̀j vool li ní.

37Vooltò dà sɛ̀jɛ̀ri vool li, Moizə̀ pém dòn dɛ̀jɛ̀ro muur bee wee ya dɛ̀jɛ̀l sɛ̀ar kuul muur ní ri. Moizə̀ ká Gènbògèr dan: Abraham Vannábò, Isiaku Vannábò, Yakubu Vannábò.

38Vannáb gá kɛ̀n vooltò Vannáb pai, ammmá yír lagéltò Vannábò, yír gá pém kɛ̀j pu yír lagéltò.”

39Malə̀mtò déə dòn puro voo: “Yírbògèrè, a mùu gaaro.”

40Piríi vɛ̀ wà̀aro kɛ̀ltírì en déə.

Kiristu gá yí wowa rɛ̀?

(Mt 22.41-46 / Mk 12.35-37)

41Yeesu dan pɛ̀vɛ̀ro: “Vɛ̀j né vɛ̀ dà dónnì Mesi yòo Dauda wowa ní?”

42Dauda wɛ̀i vɛ̀j yúl ɛ̀nà dònno Vannáb Vɛ̀r debter di dan: Gènbògèr dòn pu Gènbògèr mínì dan: A síbà kɛ̀j nà̀a dúur di, há̀a kɛ̀ nà̀a kùni fan mántò pém

⁴³kaa dor pèel li guve.

⁴⁴Dauda vɛŋ yúl əŋə kəŋnu Gènbògèrè gá, kó se Mesi dà kətírì Dauda wowa ní?”

Yeesu sukato vɛ laabà yúl vɛní vɛŋ maləmtò

(Mt 23.1-36 / Mk 12.38-40)

⁴⁵Yír gùur pém kiiŋ purì, Yeesu dòn puro suka əntò:

⁴⁶“Vé laabà yúl vɛní vɛŋ maləmtò. Vɛ dó èmgəŋ làa bògəntò ri, vɛ yáŋ yír mùubvəbà lumu ri, móləŋ lig di vɛ èm síŋ nén ni. Vɛ kávrò lésír bàar di ní, vɛ wáŋ wee sírtò ya duu ní.

⁴⁷Vɛ lé kùŋgəŋ voowàaltò en nəŋ ri pém, vɛ təmgəŋ Vannáb zòorvɛ yír kə təbà ní. Fág dà vɛ tálli kəvə yúl li.”

LUKA 21

En ya voowàal déə pé ní

(Mk 12.41-44)

¹Yeesu lùrdo nórè, tɛro zaudinábto vɛ dòrgəŋ san ya vɛ àŋi ní sadaka sóor di.

²Tɛro voowàal gímtóo déə kàro san sɛnvag əní iro, mìn dòrdo bəri.

³Yeesu mùuro daŋ: “Ndaŋ pəvəró yéŋvɛ, voowàal gímtóo yò pé təl kùnno yír pém.

⁴Gàm vɛ ní, vɛ pəŋ en ya zoŋ tál ví kəvə zaudi ri ní. Yáŋ yò ní vəŋ gím əní pém, pé kùnno en ya ba díŋ gá kəŋnəŋ ní.”

Yeesu mùuŋ Vannáb lig túsəŋ

(Mt 24.1-2 / Mk 13.1-2)

⁵Yíbtò déə mùuro Vannáb lig muurè. Vɛ mùmno duusəŋ əní vəŋ vəal dúurəmtò vəŋ əntò ya vɛ pé tər Vannáb ní. Yeesu dònno daŋ:

⁶“En ya vé təŋ ní ai, sóo déə yaanirì, vé dàn tətírì vəal déə ya sí dég bəo ri ní pai, pém bee dàŋ tú kúnni.”

Entò ya dàŋ mágdì kúsəŋ kusəŋ ní

(Mt 24.3-14 / Mk 13.3-13)

⁷Vɛ kəllò Yeesui: “Yírbògèrè, en bee dà kórì soo yanɛ? En dà pu yír mágdì sóo ya əntò bee dàŋ kór ní rɛ?”

⁸Yeesu mùuro daŋ: “Vé laabà yúl vɛní kə vé gi pai, gàm yír gùurè dàŋnəŋ yáari níil míní kə voo: Mesi bee bəi. Yakai sóo làléro. Ammá vé dég dùuvə pai.

⁹Sóo ya vé kiiro siil muurtò vəŋ gámər muurtò ní, vɛ lòl símáŋ pai, əntò bee dàŋ kó bíirì, ammá kúsəŋ dànnəŋ fúu kúrì təŋ bee ri pai.”

¹⁰Piríi daŋtiro: “Nimsàb déə dàŋ gòni vəŋ nimsàb déə, ég déə dàŋ gòni vəŋ ég déə.

¹¹Eg sàŋ dàŋ námni, weetò déə ri gol nán dàŋ kórì, ʋusəŋ vəntò dàŋ vírì. Dúul əntò vəŋ əntò ya dàŋ mágdì kúsəŋ kusəŋ ní dàŋ ví'irì gógsan ni.

12 Ammá və dāhñəvə gúyri see, və dāh pəvə gím úrdì, və dāhñəvə áarì mól̀sàh lig̀tò ri kə və fágəvə see, entò bee kə kóh piri. Və dāvə dórdì pursina ri, və dāvə áarì gènəbtò nən ni vəh gomna nən ni kəh yúl li.

13 Təh bee ri və dà zírì pèel ya kə və mùu muur míní ní.

14 Və sáb bab mú ya kə və dà yúl vəní nón sórdì ní pai.

15 Gàm mí bee ñdāhñəvə pəri muur vəh en gaasəh. Fan véntò pém yír ya dà muur bee fəə fillì, dà múu líl gáar ní pai.

16 Taa véntò vəh ñəə véntò vəh dòo véntò, ním véntò vəh soa véntò pém dāhñəvə dórdì gím ni. Yíbtò dáə kəvə təh ni və dāhñəvə máarì.

17 Yír pém dāhñəvə zəbdi kəh yúl li.

18 Ammá yúl gor ya kəvə yúl líi dān léer dáə pai.

19 Və vəə kùnmə entò bee pém, və dà sóri.

Zeruzalem dà tú líi kúnni

(Mt 24.15-21 / Mk 13.14-19)

20 Sóo ya və təro siil lāhno Zeruzalem ní, və gəabà təh ya wàaltəh bee dāh tú líi kúnni ní érdo.

21 Yíbtò ya kəh Zude ég díi və dògbà tól gur di, yíbtò ya kəh Zeruzalem wàaltəh ni ní və víbà, yíbtò ya kəh aḡ níi və èm dóti wàaltəh ni pai.

22 Sóo bee dāh kəhni gím sóo, en ya və dḡḡ yáglé ní kə zìi kóbà.

23 Sóo bee ri yíbkəətò ya áarì bəl ní vəh àmgəh war ní gím vəhə. Gàm en dāh yír táar tārì ég bee ri, və dāh tərì Vannáb nòn pém.

24 Və dà vòri paar núul li, və dāvə gúy áarì nìmsàbtò təh ni. Yíbtò ya gāan Vannáb bíi dà nág píiri Zeruzalem dor di, háə sóo vəní kə kùrì guvə.

Yírwa yaasəh

(Mt 24.29-31 / Mk 13.24-27)

25 Entò ya dāh mágdì Yírwa yaasəh ní və dāhñəh té dógdì yóh ni vəh sḡḡ ri vəh sùgtò ri. Dúul dà kóri nìmsàbtò ég di, símáar dāvə lóri vəh mom gásəh vəh mom gòmèltò.

26 Yír pém dà vòri vəh dúulè, kə və laaḡ en ya yaaḡ kúsəar lóri ní, gàm en vānto ya góg díi dāh túyrdì.

27 Yírwa kə dó yaani nawa bel li, yír dāh tərì mú ya və ní vəh lùb ní.

28 Təh ya en bee lúro lári ní, və lùrbà yúlè, kə nì sóo ya və dà sóri ní érdo.”

En ya kuḡb nùnú maggəh ní

(Mt 24.32-35 / Mk 13.28-31)

²⁹Piríi Yeesu mùu pénéro muur màgèr dée: “Vé tètà kuyb nùnù vèh lartò dée. Vé tèro waar vèni bógdó ní,

³⁰vé gàaro péem úrmà yag màgdo.

³¹Mú wèi ve, vé péem sóo ya vé tèro entò bee ní, vé gàabà Vannáb gèn érdo.

³²Yéhvè, ndaṅgəṅ pénéri: En bee dàn kóri see, yíbtò ya yakai yò kə vè vò kúngəṅ zè.

³³Gógsan vèh ég dàn kúri, muur míní gá dàn kúr pai.

Vé laa sènmà Yeesu yaasəṅ

³⁴Vé laabà yúl vèni, vé mìn dòn símàṅ vèni zágèrtò ri pai, fùm vèh sábsəṅtò ya kúsəṅ dī ri pai, fág doo kə dàvè zéṅ káṅdì,

³⁵gàm dàn wér síri yír fúy ri mú sàarè, kúsəṅ péem.

³⁶Vé fəṅ nəm pai, vé tèm̀m̀ Vannáb sóo péem kə vàm sòrəvèbà entò ya dàn yáar ní bee ri, kə vé zìi diibà Yírwa nən ni.”

³⁷Yòṅ ní Yeesu laa dan maggəṅ muur Vannáb lig di, osəṅ màgdo ní, laa èm fəṅṅ gurwa dée ri vè kəṅ Wəṅ gurè.

³⁸Yír péem sṅ yaani Vannáb lig di kə vè k̀ib̀ muur əni.

LUKA 22

Və taro yag Yeesu yúl li

(Mt 26.1-5 / Mk 14.1-2 / Zaṅ 11.45-53)

¹Zulde ya bured əni vè dòrnè súur bíi érdo, vè kəṅ Paska.

²Dùgbògəntò ya Vannáb lig dī vèh maləmtò vè wəno mú ya vè dà Yeesu m̀əṅ virdi ní, gàm vè wəṅṅ yiri.

Zuda gùy virdo Yeesui

(Mt 26.14-16 / Mk 14.10-11)

³Zuda dée vè kəṅnu Iskariotu, Yeesu yír əntò ya fób vèh iro bee bòo vèni, Sədani dóuro símàṅ di.

⁴Èm mùuro vèh dùgbògəntò vèh d̀ogəṅ b̀gəntò ya laaṅ Vannáb lig ní mú ya dà péné Yeesu gùy virdi ní.

⁵Vè ní p̀u pénéro, vèh tanəno yagò, vèh dàṅnu san pəri.

⁶Zuda yaa íiró, wəno pèel ya dà péné Yeesu gùy virdi gá, yír gùur kə gàa pai ní.

Yeesu t̀ṅo yír əntò kə vè èm kó laabà Paska lésiri

(Mt 26.17-25 / Mk 14.12-21 / Zaṅ 13.21-30)

⁷Zulde ya bured əni vè dòrnè súur bai bee làro, sóo ya vè m̀əṅ t̀mtò vè k̀ṅ Paska lésiri ní.

- ⁸Yeesu tònno Pier vəŋ Zaŋi daŋ pəvəro: “Və èm kó laabà Paska lésíri.”
- ⁹Və kèluro: “A yáa ní bé èm kó laa mé?”
- ¹⁰Ii pəvəro daŋ: “Və kiiibà: Və dóró wàaltəŋ ni ní, yíŋ déə vəŋ dàŋŋəŋ bəni, gèmgəŋ mom bègò. Və dùu'ubà wàal ya dàŋ dór tí ri,
- ¹¹və daŋ pubà wàaltókòn bee: Yírbògèr kèlgənú daŋ lig ya yír bəntò bəŋ dàŋŋəŋ Paska lésír léri ti ní mé?
- ¹²Yíŋ bee dà pəvé mágdì lig ya góg díi, nánve, vəŋ entò ya və yáa ní pém ti, kə və kó lésír ti.”
- ¹³Və èmno, və èm ziiro en pém mú ya Yeesu daŋ pəvə ní ve. Və kóró Paska lésíri.

Yeesu lé sínno lésír vəŋ tòmnáb əntò.

(Mt 26.26-30 / Mk 14.22-26 / 1 Kor 11.23-25)

- ¹⁴Sóo bee là ní, Yeesu síró lésír bàar di vəŋ tòmnáb əntò.
- ¹⁵Daŋ pəvəro: “Nyáa dùgdo Paska lésír yò léri vəŋ vói see, kə ŋtə gím ze.
- ¹⁶Gàm ŋdàn Paska lésír létírì bai, kə ŋlé koo lésàŋ fáal li, Gènbògèr wàri.
- ¹⁷Piríi yaa kà fùm sóorè, fụ pu Vannáb nàa ní dòn pəvəro daŋ: “Və kàbà fùm yò, və yàabà kəvə təŋ ni.
- ¹⁸Ŋdaŋ pəvəró, gụy yakai yò ŋdàn zótírì lar yəŋ fùm yò bai, háa Vannáb gèn kə làrì guve.”
- ¹⁹Piríi kàro buređi, fụ pu Vannáb nàa ní, gè yèbdo, yaa pəvəro daŋ: “Yò kə nì fụy mín ya və pəvé ní bee. Və kóbà mú wəi, kə və sábéŋ ze.”
- ²⁰Lésír kù ní, kàro fùm sóorè, kóró mú wəi ve daŋ: “Fùm yò kə nì Vannáb vəŋ yír kəətinəno pumvé. Vəŋ kəəsàŋ bee, mim míní yaa wér ze kəvə yúl li.
- ²¹Ammá və təbà, yír ya dàŋŋəŋ gụy vírdì ní bəŋ dòr máaŋ nàa lóné.
- ²²Gàm Vannáb yáa rì kó mú wəi. Yírwa dàŋ émnì, ammə yír ya gụy vìru ní gím əŋa.”
- ²³Suka əntò bee yír déə kèlti-ro bòi: “Yír ya kəbəŋəŋ təŋ ni dàŋ kórì en yò ní yíwé?”

Yí kə təl bògèr dè?

- ²⁴Piríi Yeesu yír əntò və lùrdo gámərə kə və gàabà yírbògèr ya kəvə təŋ ní.
- ²⁵Yeesu mùuro daŋ: “Kúsàar di ní gènəbtò saggəŋ yír pém. Yír yúlnábtò ní və yáaŋ bòob kəvə yír dúurəmtò.
- ²⁶Ammá və ní kəŋ gu pai. Yír ya bá nən ni ní dàŋ kəŋì mú yír ya piríi. Yír yúltóo dàŋ kəŋì mú yír ya təŋ pu bòo ní.

27Vé gàa ní yí kə bògèr dè? Yír ya sí lén ní yá, yír ya tòn pu lésír ní rɛ? Yír ya sí lén ní pai? Ammá mí ní ñkəñ kəvə təñ ni mú yír ya tòn pu bòob ní.

28Véi vé gùu nènənnó kəñ gím ni.

29Ñpə dòrgənəvə Vannáb gèn mú ya Bàa míní pəñ ní.

30Mú wəi bəñ dàñnəñ léri, bəñ dàñnəñ zóri kəñ gèn ni. Vé dàñ sírì gèn kíl li kə vé dàñ fágdi Izrael nìmsàbtò ya fób vəñ iro bee.”

Yeesu dañ Pier dàñnəbə sóñi
(Mt 26.31-35 / Mk 14.27-31 / Zan 13.36-38)

31Yeesu mùuro dañ: “Simon, Simon, a kùibà. Sedani yáḗvəró zəñ mág təri mú və zəñgəñ nen yəñ gá kə və yèbbà vəñ nen kəgò ní.

32Ammá ñtəm púró Vannábò, kaa yággəñ dэг dúurì pai. Má pém sóo ya a fil tiitiuro ní, a vammə dàmvəi.”

33Pier mùuro dañ: “Yírbògèrè mí gá ñíró bəñ èmmə pursina ri pém, bəñ vòbà pém.”

34Yeesu íi puro: “Ñdañ púró, Pier: Yáḗbalà kon dànnəñ kúgdì bai, kaa solèro gáa tḗaro bə gəanəñ mai.”

Yeesu dañ puro suka əntò və ərbà fúy vəñ gònè

35Yeesu dañ pəvəro: “Sóo ya ñtəvə gá, və ḗan san pùgər bai, lésír bùgər bai, tábər bai bee, və yáḗró en dəə, və zìin mé?” Və író voo: “Pai.”

36Dañ pəvəro: “Ammá yakai yír ya dín san pùgər ní kàbà, yír ya dín lésír pùgər ní pém kóbà mú wəi vɛ. Yír ya dín paar bíi fñj tàlbà làa əní, fñjbà paarè.

37Ñdañ pəvəró, bəḗ ní en ya və dñj yáglé ní yò kóbà kəñ yúl li, və dñjle voo: Və gáar dòruuro dumpánáb təñ ni. Mú wəi en ya və dñj yáglé kəñ yúl li ní dàñ kóri.”

38Suka əntò dañno: “Yírbògèrè paar iro yòo ai.” Ii pəvəro dañ: “Màgdo.”

Yeesu təmgəñ Vannáb Wəḗ gur di
(Mt 26.36-46 / Mk 14.32-42)

39Yeesu víró, èmno Wəḗ gur di mú ya kó ləmgəñəñ ní. Suka əntò və dэг dùu'uro bəri.

40Là wee bee ri ní, dañ pəvəro: “Vé təmmə Vannábò, en dəə kə sòoləvə pai.”

41Yeesu sò'ór yáḗvəro bàar zòoro sérəñ mú yír zù vàal dà lári ní, gbág síró, təmno Vannábò dañ:

42“Bàa, pùu púró ní, a lùr sò'òr pəmmə gím sóor ai, ammə mú ya ñyáḗ ní a tò wəi pai, a tòmə mú ya a yáḗ ní.”

43Malekia ví'i puro gógsan ni, yaa vəmuro.

44Yeesu gím dóuro, tèmno Vannáb nánve. Səgər ənı yaaro mú mim, təg peŋ ég di zE.

45Təm kùn Vannáb ní, lúró, yaatiro suka əntò tuŋ Zlivə ní, və fəə kúnléro nəm, gàm símáəər vənı vjíró.

46Yeesu mùu pəvəro: “Və fəəŋ nəm pí? Və lúbà, və təmmə Vannábò en dəə kə sòoləvə pai.”

Və gùuro Yeesui

(Mt 26.47-56 / Mk 14.43-50 / Zaŋ 18.3-11)

47Yeesu mùu kùnnənəŋ mai, yír gùur ví túriro. Zuda àənivəri, Yeesu yír əntò ya fób vəŋ iro bee bòo vənı. Em sò'óriro kə krəŋmə Yeesui.

48Yeesu mùu puro daŋ: “Zuda, a dàŋ Yírwa krəŋni, kaa gùu vıru zE rE?”

49Yíbtò ya dэг dùu Yeesu ní, və təro en ya dàŋ yáar ní, və kèluro: “Yírbògə̀rè, bá dùbà vəŋ paar bəntò rE?”

50Bòo vənı dəə dù dəŋno dùgbògə̀r fjın ənı tógò, tól nəə dúur di.

51Yeesu mùuro daŋ: “Və yágbà, yò màgdo.” Yaa nàmno tóg bee, yjŋ bee zaa kótiro.

52Piríi Yeesu mùu puro dùgbògə̀ntò vəŋ dòogar bògə̀ntò ya laəŋ Vannáb lig ní, vəŋ yírbògə̀ntò, yíbtò ya və yaau gùur ní bee daŋ: “Və yaa túr vəŋ paartò vəŋ kəəltò gá, və díŋnəŋ ní ŋyòo fasirma rE?”

53Góg ya dij ní pém, ŋkəŋ kəvə təŋ ni, bəŋ kəŋəno Vannáb lig di, və àəŋ nəə vənı kəŋ fúy ri pai, ammə yáəbalà sóo vənə, kə nı sóo ya zèg kəŋ yúl ní.”

Pier sɔno Yeesui

(Mt 26.57-58,69-75 / Mk 14.53-54,66-72 / Zaŋ 18.12-18,25-27)

54Və gùuro Yeesui, və kə àəuro dùgbògə̀r wəri. Pier dэг dùuni bàar zòob di.

55Ba və yèglè vee bèe təŋ ni, və síŋ ti, Pier èm sí dóró kəvə təŋ ni.

56Fjɔnkə̀al dəə təu síŋ vee tól li ní, tə sənuro, yaa daŋ: “Yjŋ yò pém ba vəŋ Yeesu kəŋ nı.”

57Ammə Pier sɔno daŋ: “Yáə̀lè, ŋgàanəu pai.”

58Piríi yír dəə təuro daŋno: “Má pém a yòo kəvə sòŋ ni.” Pier íi puro yjŋ bee daŋ: “Mái yjŋ ai, mí pai.”

59Vò'ór ní bòo dəə mùu sənno daŋ: “Yéŋve, yjŋ yò ba vəŋ kəŋ nı, yòo Galile yíri.”

60Pier íi pınno daŋ: “Yjŋ ai, ŋgàan en ya a yáəŋ dáŋni ní yò pai.” Pier mùunəŋ tívé, kon fuu kúgdo.

61Gə̀nbògə̀r fıl təro Pieri, Pier sáb zıiro muur ya Gə̀nbògə̀r ba dòn pu ní, ba daŋ: “Yáə̀balà kon dànnəŋ kúgdı bai, a dàŋnəŋ sòni gáa təəro.”

62Pier víró gón ni, èm kùg taro.

Və yjro Yeesui
(Mt 26.67-68 / Mk 14.65)

- ⁶³Yíbtò ya gùu Yeesu ní bee və yòo Yeesu yjri, və yòonu lóri.
⁶⁴Və ùnu nórè, və yaa kèlu voo: “A dan bæ tòmyag ní, a gàa ní yí lòu rè?”
⁶⁵Və dúuluro vəh muurtò dèə gùurè.

Və àgro Yeesu fág bàar di
(Mt 26.59-66 / Mk 14.55-64 / Zan 18.19-24)

- ⁶⁶Góg dji ní, zib yírbògèntò, dùgbògèntò vəh maləmtò və móllo, və àuro kəvə mólšan bàar di.
⁶⁷Və kèlu: “Tò a Mesi ní, a dan pəbəbà.” Yeesu í pìn pəvəro: “Tò ndan pəvəró, və dàn pəh í kár pai.
⁶⁸Ŋkèltivəró ní, və dàn í pinnì pai.
⁶⁹Ammá gùu yakai Yírwa dan síri Vannáb Vəşəntóo nəə dúur di.”
⁷⁰Və mùu tũrdò voo: “Gu ní, a Vannáb Wowa rə?” Yeesu í pìn pəvəro: “Və dònno vəh yúl vənə, və dan nyòo Vannáb Wowa.”
⁷¹Və mùu tũrdò voo: “Bəh wətinəh muur ya yír yag díi kó né? Bəh kiiłənəno koo yag di pai?”

LUKA 23

Yírbògèntò àgro Yeesu gomna Pilatu nən ni
(Mt 27.1-2,11-14 / Mk 15.1-5 / Zan 18.28-38)

- ¹Yír gùur pém lúró, və àuro Pilatu nən ni.
²Və dù'uro voo: “Bé èm ziiro yjə yò gíb lílgəh nimsàb bəní, gərgəhvə kprárdi kúsəar tókòn sanwélè, dònghəh dan bæ kə nì Mesi, bæ gènì.”
³Pilatu kèlu: “Mái a kə nì zibtò gèni rə?” Yeesu pìn puro dan: “A danghəh nì.”
⁴Pilatu dan puro yírbògèntò vəh yír gùurtò: “Ŋtən en ya yjə yò kó líl ní pai.”
⁵Ammá və mùu sənno voo: “Muur ən ya mùu magghəh ní lùrgəh yír símáarè. Bli Galile ég di, tállo Zude ég pém, yakai yaaro ló.”

Və àgro Yeesu ghen Erudu nən ni

- ⁶Pilatu kii muur yò ní, kèllo dan: “Yjə yò Galile yíri rə?”
⁷Kii və dan Yeesu yaai ghen Erudu ég di ní, fuu tò pəvəro Erudu lúvé. Təh bee Erudu ba yòo Zeruzalem ni.
⁸Erudu tə Yeesu ní, pùu puro, gəm ba kiiro və mùu muur əní. Sòo zòoro ba yáəh ní vəh bəmə, yáəh tərì en kiihəntò ya Yeesu kóh ní.
⁹Kèlu en gùurve, ammá Yeesu í pinnè pu pai.

¹⁰Dùgbògèntò vèh malèmtò ba vèh yò lúvè. Vèh àà puro Yeesu muur fjiirtò.

¹¹Erudu vèh sooze èntò vèh yjiro Yeesui, vèh gjiuro. Vèh pàar pu làa dúur déè, vèh yaa tiibtu Pilatu tuh zè.

¹²Yóh bee ri vé Erudu vèh Pilatu kállo kèèsi. Nén ni ba vèh kèèn pai.

Pilatu kàro fágò

(Mt 27.15-26 / Mk 15.6-15 / Zaṅ 18.39—19.16)

¹³Pilatu mòllo dùgbògèntò vèh yírbògèntò vèh yír pém,

¹⁴mùu pèvèro: “Vé àà pènnó yíh yò vé daṅ sòol líilgèh yíri. Yakai ñkèluro kèvé nén ni, ñziin en dumpán ya kó líil gá vé dù'u ní pai.

¹⁵Erudu pém tèn en ya kó líil ní pai, wèi kó rì tiibtu pèbèneh zè. Mú wèi yíh yò en ya kó líil déè dà vòrì ti ní pai.

¹⁶Gu ní ñdàù lóri, píri ñdàù sórdì.”

¹⁷Zulde Paska kóro pém, Pilatu laa sòr vèrgèh pèvé pursina déè.

¹⁸Ammá vèh bèè tũrdo nánvè voo: “A mààbà yíh yò, a sòr pèbèbà Barabai!”

¹⁹Baraba ní gággèh pu gèn wàaltèh ni, mààlè yíri, vèh gùu zè.

²⁰Pilatu gá yáàró sórdì Yeesui, mùuti puro yír gùurtò sáh:

²¹Ammá vèh bèè tũr puro voo: “A gaabà lab tágdì ri, a gaabà lab tágdì ri!”

²²Pilatu mùutiro gáa tãaro èn bee daṅ: “Èn dumpán ya kó ní né? Ñziin koo ñàa ri en dumpán ya kó líil gá dà vòrì ti ní pai. Ñdàù lóri, píri ñdàù sórdì.”

²³Ammá vèh ní vèh bèè sènno nánvè voo vèh gaabà Yeesui. Yag bèèsàh vèh yaa kàro yúlè.

²⁴Pilatu íi kàro yag vèhí.

²⁵Sòrdo yíh ya vèh yáà ní. Yíh bee ba gág pu gèni, mààlè yíri, vèh gùu zè. Pilatu pèvèro Yeesui, vèh kóubà en ya vèh yáà ní.

Vèh gaaro Yeesu lab tágdì ri

(Mt 27.32-44 / Mk 15.21-32 / Zaṅ 19.17-27)

²⁶Vèh ààh Yeesu ní, vèh bano vèh yíh déè, Simon ya Sireh ní, tiitiro ah ni. Vèh gèh pèuro lab tágdì bee, koo gèh dùummà Yeesu piri.

²⁷Yír gùurtò dóg dùu'uro vèh kãtò pém. Kãtò bee kùgdo, vèh dàardo bàà koo yúl li.

²⁸Yeesu fillo kèvé tuh daṅ pèvèro: “Zeruzalem kãtò, vé kùg kèh yúl li pai. Vé kùgbà kèvé yúl li vèh varém véntò yúl li.

²⁹Gàm doo déè dàh yáari, yír vèh dàh múuri kè voo: Yíbkãtò ya lèn war bíi símàar vèhí pùubà.

30Kə̀ nì yíbtò d́éə kə̀ və̀ d̀òngə̀y pu gurè: A pebà kə̀bé fúy ri. Və̀ dà pu gurvagtò dónnì: V́é ìnə̀bábà.

31Mə̀ və̀ kóró lar bér mú yò gá, lar óg ní dà kə̀nì sɛ?”

32Yíbtò d́éə iro, və̀ kólè en dumpánè və̀ à̀àivə̀ro kə̀ və̀ m̀à̀və̀ və̀y Yeesui.

33Və̀ làro wee ya və̀ kə̀y Yúl ńéy bee ri. Və̀ gaaro Yeesu ti, və̀y yír dumpánáb̀tò bee b̀èri. D́éə koo ǹà̀ d́úur di, b̀ò d́éə koo ǹà̀ b̀èy ni.

34Yeesu mùuro daɲ: “Bàa, a k̀à̀b pə̀və̀bà vee en vənì gàm və̀ g̀aan en ya və̀ ḱóy ní pai.” Piríi və̀ kóró nùurè, və̀ ỳà̀ro Yeesu làa kə̀və̀ tə̀y ni.

35Yír dii túrgə̀y lúv́é, və̀ t̀ə̀nì. Zib yírbògə̀ntò və̀ ỳj̀ro Yeesui voo: “Wə̀ sòrdo yíri, yakai wə̀ sòrbà yúl ə̀nì pém, tò wə̀ kə̀ nì Vannáb Mesii, yír ya Vannáb tìil v̀ìr ní ní.”

36Soozetò pém və̀ ỳj̀uro, və̀ èm sò'óriro koo tuɲ, və̀ péuro f̀um yòbdì, və̀ daɲ:

37Tò wə̀ kə̀ nì zibtò gèni ní, wə̀ sòrbà yúl ə̀nì.

38Ba və̀ d̀j̀lè en d́éə koo yúl li góg di voo: “Wə̀i kə̀ nì zibtò gèni.”

39Yír dumpántò bee b̀ò d́éə d́ullo Yeesui daɲ: “A kə̀ nì Mesi pai? A sòrbà yúl mánì, a sòrbábà b̀èri!”

40Ammá b̀ò ní ǹòno daɲ: “A ẁà̀n Vannáb bɛ? V́éy t̀ə̀y gím pém pai? Bə̀ ní bə̀y t̀èlè tonóm dumpánè, bə̀y t̀ə̀y gím zɛ.

41Ə̀ ní kón en dumpán pai.”

42Mùu puro Yeesu daɲ: “A sábə̀mmà sòo ya a dày sírì kaa gèn kíl li ní.”

43Yeesu íi puro: “Ỳé̀yve ɲdaɲ púró, ỳà̀və̀ bə̀y dày ém kə̀nì Vannáb wàri.”

Yeesu voolè

(Mt 27.45-56 / Mk 15.33-41 / Zaɲ 19.28-30)

44-45Yòy diiro tə̀y, yaa yágdo f̀j̀rì, zèg s̀à̀ à̀n k̀unno ég pém háy yòy f̀llì. Làa ya ba və̀ d̀j̀n Vannáb lig d́i fuu t̀à̀rdo tə̀y ni.

46Yeesu b̀ə̀ro yag nánve: “Bàa, ɲpé d̀òrdo f̀ỳyig mínì kaa ǹà̀ ri.” Daɲlé muurtò yò ní, piríi yaa níy k̀à̀ro.

47Soozebògə̀r t̀ə̀ en ya kó tál ní yò ní, l̀ubdo Vannábò daɲ: “Ỳé̀yve ỳy yò ba yír d́urì.”

48Yír g̀uurtò ya ba yaa túr ní pém, və̀ t̀ə̀ro en ya kó tál ní yò. Və̀ g̀uuro yúlè, və̀ èm t̀iitiro.

49Yeesu k̀ə̀sì ə̀ntò və̀y yíbkà̀tò ya və̀ èr à̀àiu Galile ég d́i və̀ diiro bàar zòob di, və̀ t̀ə̀ sènno en ya kó tál ní yò.

Və̀ d̀òrdo Yeesu gag di

(Mt 27.57-61 / Mk 15.42-47 / Zaɲ 19.38-42)

- 50**Yíjɛ dɛə níil Zosɛb, yòo zib yírbògəntò. Yíjɛ bee yír dúurì, kón ɛn əní vɛj bàanu.
- 51**Ə ní dón bòob muur pai, tòn ɛn ya bòob tòn ní pai, ba laaŋ yón ya Vannáb dàn gèn kár ní. Yíjɛ bee ví'i Arimate ri, zib wàaltəj ni.
- 52**Emno Pilatu tuŋ, bəjaro Yeesu fúy fíirəj.
- 53**Gəm sìriu lab tágdì ri ní, kà gúy ùnu vɛj làa búì, yaa dòruro gag di. Gag bee ba vɛ ləələ vàal li, vɛ dòn tənnəj yír tí pai.
- 54**Yón bee vɛ ərgəj fúyì, gàm zibtò doo túgdì làjɛnì.
- 55**Yíbkəjətò ya vɛ ɛr əjì Yeesu Galile ɛg di ní vɛ emno vɛj Zosɛbi, vɛ tɛro gagò. Vɛ tɛro mú ya vɛ fəjəb dòn Yeesu fúy ní.
- 56**Piríi vɛ em tiitiro, vɛ wə zì'iro kúm səjə púurì vɛj urdì. Yón ya doo túgdì ríi vɛ túgdo mú ya dòoká bəjə ní.

LUKA 24

Yeesu sɛjɛtiro vool li

(Mt 28.1-10 / Mk 16.1-8 / Zaŋ 20.1-10)

- 1**Alar di yúwál píj kəjətò vɛ emno gag di. Vɛ əjəro kúm səjə púurtò ya ba vɛ wə zì ní bee.
- 2**Vɛ em zìiro vàal ya ba bərgəj gag ní kúllérò.
- 3**Vɛ dórò gag di, ammə vɛ zìin Gènbògèr Yeesu fúy pai.
- 4**En yò kɛjəvəro. Təj bee ri yjgərtò iro ví pəvəro vɛj làa kərditò.
- 5**Dúul kórò kəjətò yò, vɛ tɛ sìrdo nór ɛg di. Yjgərtò bee dan pəvəro: “Və wəj yír lagəl vooltò təj ni kó né?”
- 6**Kəjə ló pai, sɛjɛtiléro. Və sáb zìibà ɛn ya bal mùu pəvé sóo ya kəjəjə Galile ɛg di ní, bal dan:
- 7**Və dan pə dórđì Yírwa veenáb nəjə ri, vɛ danju gáari lar tágdì ri, doo təjəro ən bee dan sɛjɛtiri vool li.”
- 8**Və sáb zìiro Yeesu muurtò yò.
- 9**Və lú yágdo gagò, vɛ em dòn kùn puro Yeesu yír əntò ya fób vɛj dɛə bee, vɛj bòobtò dɛə pém.
- 10**Kəjətò bee Mari ya Magdala ríi, Zana vɛj Mari Zaki núnú, vɛj kəjətò ya ba vɛj emnəj ní pém, vɛ dòn puro tòmnbəbtò yag dɛəvɛ.
- 11**Ammə tòmnbəbtò sáb ní voo kəjətò ai dònəjə yəj muurè. Və íin pəvə muur vənì pai.
- 12**Pier ní lúró, wəjə emno gag di. Dúm sí ní, təgè làa ya vɛ dərəjə Yeesu ní. Em tiitiro koo wəri, ɛn yò kɛjuro.

Emau bàanu ri

(Mk 16.12-13)

- 13**Yóh bee ri vé Yeesu suka ɛntò iro vɛ ɛmno wàaltəh dɛə ri, vɛ kɛh Emau. Bàar zoosàh ɛní vɛh Zeruzalem ní kóró kilometa fób vɛh dɛə.
- 14**Vɛ mùu ɛmgəhəh ɛn ya kó tál ní.
- 15**Sóo ya vɛ mùu dùggəh ní, Yeesu ɛm zìivɛro vɛh yúl ɛhə, vɛh ɛmgəhəh pém.
- 16**Vɛ tɛhnurì, ammə kɛ mú ɛn dɛə bér ùnlèvɛ nórè, vɛ tɛ gàanəu pai.
- 17**Yeesu kèlɛvɛro: “Vé mùu ɛmgəhəh né?” Vɛ diiro, símáar vɛní vɛj dùggəhì.
- 18**Yír dɛə níil ɛní Kelopa íi pìn puro daŋ: “Kaya, Zeruzalem ní gá a sènè rɛ? ɛn ya kó tál dootò yò ní a gàan míi?”
- 19**Yeesu kèlvɛro: “ɛn gu rɛ?” Vɛ íi puro voo: “ɛn ya zìi Yeesu ya Nazaratu ríi ní, Yeesu bee yò tòmyag vɛhì. Tonóm ɛní vɛh muur ɛní vɛ kìih Vannáb nɛn ni vɛh yír nɛn ni wɛi.
- 20**Dùgbògəh vɛh yírbògəh bɛntò vɛ gùɣuro, vɛ fáguro kɛ vɛ màaɣubà ní. Vɛ yaa gaau lab tágdì ri.
- 21**Bé ní ba bé sábgəh ní wɛi kɛ nì yír ya dàh sór vírdì Izrael nìmsàb ní. ɛn yò kó tál ní yáa doo tɛəro ɛn bee.
- 22**Yíbkɛətò dɛə kəbɛ təh ni vɛ əhì pəbɛrò muur dɛə kìhəbɛrò, voo yáa vɛ síj ɛmle gag di,
- 23**ammə vɛ zìin Yeesu fúy fìirəh pai. Vɛ dòn pəbɛ vɛ daŋ malekiatò ví pəvə daŋ: Yeesu kəh lagəlvé.
- 24**Bòob bɛntò dɛə ɛmno gag di, vɛ ɛm zìiro mú ya yíbkɛətò daŋ ní, vɛ tən Yeesu pai.”
- 25**Yeesu dòn pəvɛro: “Vé gá vé yəhəhè rɛ? Síməar vool vɛn ai wɛi kó rì vé íi kàn muurtò ya tòmyagnáb dònlé ní bai zɛ.
- 26**Vɛ daŋ Mesi dàh gím tərì see, pírii kɛ vɛ dàhnu lúbdì zɛ pai?”
- 27**Pírii dòn dɛj pəvɛro muur ya vɛ dɛj yáglé koo yúl li ní, bìi vɛh Moizə debterè, yaa tállo tòmyagnáb debter di pém.
- 28**Vɛ là màgdo wàal ya ba vɛ ɛmgəh ti ní ri, Yeesu kóró kɛ mú ɛm tálgəh nɛn ni.
- 29**Ammə vɛ gəruuro voo: “Yóh dólero, bəh ɛm dónəmə wàri.”
- 30**Vəh sínəno lésír bàar di, Yeesu kàro buredi, fɛ pu Vannáb nəh ní, gè yèbdo, yaa pəvɛro.
- 31**Təh bee ri nór vɛní fuu túró, vɛ tɛ gàauro. Ammə fuu lee sí pəvɛro nór di vé.

32Yír déə kèltiro bòoi: “Təŋ ya bàanu ríi dòn dǝjrgəŋ pəbənəŋ muur ní, símáǝr bənəní ba wòŋ yag di pai?”

33Və fuu lúró, və èm tiitiro Zeruzalem ni. Və là zìiro Yeesu yír əntò ya fób vəŋ déə bee vəŋ bòobtò déə və kə laani.

34Və dònŋəŋ voo: “Yéŋve Gènbògər sǝjtiléri, ví puro Simonji.”

35Yíbtò ya iro bee və dònno en ya kó tál bàanu ri ní, voo və tề gàaro Yeesu sóo ya gè pəŋnəvə bured ní.

Yeesu ví puro suka əntò

(Mt 28.16-20 / Mk 16.14-18 / Zaŋ 20.19-23 / Tòm 1.6-8)

36Təŋ ya və mùuŋ ní, Yeesu ví pəvəro kəvə təŋ ni, daŋ pəvəro: “Fúy vəní kǝǝbà!”

37Və zəŋ kǝǝrdo, dúul kónvəro, və sábgəŋ ní voo vanyǝǝyǝǝ.

38Ammá Yeesu daŋ pəvəro: “En gǝbgəŋvə re? En kó re símáǝr vəní yebgəŋ iro ní?”

39Vé tềbà nǝǝ pèel míní vəŋ dor míní, və dà gáari míi yéŋve. Vé nàm tềmmà, vanyǝǝyǝǝ dín fúy vəŋ nəŋ mú mí ní pai.”

40Mùuŋ ní, maggəŋ pəvə nǝǝ vəŋ dor əní.

41Kǝŋvəro, pùu pəvəro bəri, ammmá və íi kàn muur ai pai. Yeesu kèlvəro daŋ və dín lésír ló bé?

42Və péuro dúr nómnì déə,

43kà léró kəvə nór di.

44Daŋ pəvəro: “Sóo ya bal bəŋ kəŋnəŋ ní, ɲdòn pəvə, ɲdaŋ: Bǝǝ ní en ya və dǝj yáglé Moizə dəbter di, tòmɲagnáb dəbter di vəŋ Vér dəbter di kəŋ yúl líi kə kóbà.”

45Kùl pəvəro yúl vəní kə və kǝi gǝabà dəbter muurè.

46Daŋ pəvəro: “Vé kǝibà en ya və dǝj yáglé ní voo: Mesi dàŋ gím téri, piríi doo tǝǝro bee dàŋ sǝjítírì vool li.

47Bǝǝ ní və kùu yǝmmà níil míní, və daŋ mag pubà nǝmsàb pém və filbà símáǝrè, Vannáb dà pəvə vee en vəní kǝǝbdì. Vé bìibà Zeruzalem ni, kə və èm zε.

48Vé kə nǝ yíbtò ya tề vəŋ nór vənǝ ni, və dòn pubà yíri.

49Mí ní kə ɲtòì pəvə en ya Bàa daŋlé ní. Ammmá və kəmà wàaltəŋ ni, háǝ en vǝŋ ya gógsan ní kə yaa zìivəri guve.”

Yeesu dògdo gógsan nir

(Mk 16.19-20 / Tòm 1.9-11)

50Piríi Yeesu ǝǝvəro Betani tól li, yèrdo nǝǝ, pé dòrvəro Vannáb nǝǝ ri.

51Təŋ ya pé dòrgəŋəvə Vannáb nǝǝ ri ní, vəŋ yebnəno, dògdo gógsan ni.

52Və ní və èm tiitiro Zeruzalem ni vəŋ símáǝr púurì.

⁵³Sóo pém və dii èm dùggəη Vannáb lig di, və lùbgəη Vannábò.

ZAN

ZAN 1

Yeesu Kiristu Vannáb Wowa kə̀ nì yòhki və̀h túrəm

- ¹Bii ní muur kə̀ laa rì. Muur ba və̀h Vannáb kə̀h nì, Muur ba yòo Vannábò.
- ²Muur ba və̀h Vannáb kə̀h bii laa rì.
- ³Vannáb yuunə̀h en pé̀m wə̀i. En ya kə̀mà gá Vannáb yuunə̀h wə̀i bíi pai.
- ⁴Yòhki yòo Muur bee nà̀ ri. Yòhki ba tù̀bgə̀h pu yír bàar dì.
- ⁵Túrəm yaa túró zèg di, ammə́ zèg gàau bai.
- ⁶Vannáb tòi-ro yír déə níil Zan,
- ⁷Wə̀i kə̀h nì yag ə̀nà, kə̀h yaa mùubà túrəm bee muur ə̀ní, yír pé̀m kə̀h kùibà muur ə̀n yò kə̀h və̀ í kà zε.
- ⁸Zan gá kə̀h túrəm nì pai, ə̀ ní yaa túrəm muur múuri.
- ⁹Muur bee wə̀i kə̀h nì túrəm fáalè, túrəm ya yaa tùb yír pé̀m kúsà̀ar di nì.
- ¹⁰Muur ba yòo kúsà̀ar di, Vannáb yuunə̀h kúsà̀ar wə̀i, ammə́ kúsà̀ar gàanə̀u bai.
- ¹¹Muur yaa koo bəl li, yír ə̀ntò í kànə̀u pai.
- ¹²Yíbtò ya í kàu ní gá, və̀h və̀ pé̀ dòr fúy koo nà̀ ri ní pé̀və̀ro bàanu kə̀h və̀ kə̀mà Vannáb varém.
- ¹³Və̀ kálnə̀ Vannáb varém mú ya yír lèh bòo ní pai Vannáb kó rì və̀ kál varém ə̀nà zε. Yír sàb lènə̀vəri pai, Vannáb yáarì və̀ lèvə̀ zε.
- ¹⁴Muur yaa kállo yíri, kə̀no kə̀bənə̀h tə̀h ni. Bə̀h tənə̀no mú ya lùb ní, zìi lubsà̀h ə̀ní túnú ya lèu déəvə̀ yò nà̀ ri, puur və̀h muur yə̀n íiη koo bəl li.
- ¹⁵Zan kùu yàmɡə̀h muur ə̀ní daη: “Yíη yò ba ηmùuη muur ə̀ní ηdaη: Yíη déə yaani kə̀h piri, ammə́ tàlə̀nnó, gàm və̀ lènə̀nə̀h mai, ə̀ ní yòo kə̀nì.”
- ¹⁶Bənə̀h pé̀m bə̀h zìi bàmnə̀no en dúurə̀mtò ə̀ní, yèr púl pé̀bənə̀no nà̀.
- ¹⁷Vannáb pé̀ibənə̀h dòoká Moizə̀ nà̀ ri, ammə́ puur və̀h muur yə̀n ní yaai Yeesu Kiristu nà̀ ri.
- ¹⁸Yír ya tə̀ tə̀ Vannáb ní pai, ammə́ Wowa déəvə̀ yòo Vannábò, Vannáb və̀h kə̀h ní yò, mag puro yír mú ya Vannáb kə̀h ní.

Zan Pógditóo yagò

(Mt 3.1-12 / Mk 1.1-8 / Lk 3.1-18)

- ¹⁹Zibtò ya Zeruzalem ní tòi-ro dùgnàbtò və̀h Levitò Zan tuη, və̀h yaa kèlubà: “Mái gá a yíwε?” Zan mə̀rnə̀ pai,
- ²⁰Zan dòn djiη dùg pé̀və̀ daη: “Nkə̀h Mesi pai.”

21Və kèltiro voo: “Mə a yíwε? A Eliai rε?” Íí pəvəro daŋ: “Ŋkəŋ Elia pai.” “A tòmyag rε?” “A'á.”

22Və kèltiro: “Mə a yíwε? Bə yáŋ pu yíbtò ya tǝbə ní ém dǝntírì. Má bee a díŋ yúl mání yíwε?”

23Zaŋ íiro daŋ: “Mí gá ŋyòo yír ya tòmyag Esai mùulé muur əní ní, daŋ: Yír dǝə bǝəŋ yag gǝəl li, daŋ və bàa dǝib nǝŋmə Gǝnbǝgǝr bàanu.”

24Farizatò ba yòo yíbtò bee tǝŋ ni,

25və kèltiro Zaŋ voo: “Mə a Mesi pai, a Elia pai, a tòmyag pai gá, en kó rǝ a pǝggǝŋ yír ní?”

26Zaŋ íiro daŋ: “Mí gá ŋpǝggǝnǝvə vǝŋ mom, ammə yír dǝə kǝvə tǝŋ ni və gǝanǝu bai.

27Yír bee yaani kǝŋ piri, ŋlàn ya ŋbùl tǝbǝr bjil əní ní bai.”

28En yò bee kǝŋ Betani ri Zurdən nǝŋ wíilú, wee ya Zaŋ ba pǝggǝŋ yír ní ri.

Vannáb tǝmwa

29Góg djì ní, Zaŋ tǝro Yeesu yaani koo tuŋ, Zaŋ dǝnno daŋ: “Yò wǝi kǝ nì Vannáb tǝmwa ya lǝrgǝŋ pu yír vee en ní.

30Ba ŋmùuŋ muur əní ŋdaŋ: Yíŋ dǝə yaani kǝŋ piri, ammə tǝlǝnnó, gǝm və lǝnǝnǝŋ mai, ə ní yòo kǝnì.

31Mí pém ba ŋgǝanǝu bai, ammə ŋyaa pǝggǝŋ yír mom ní yò, Izrael yírtò kǝ və gǝaubà ní.”

32Zaŋ dǝn puro yír en ya tǝ ní daŋ: “Ŋtǝro Vannáb Fúuigò, ùg sí'i gógsan ni mú kǝlǝgò, yaa sí koo fúu ri.”

33Mí ní ba ŋgǝanǝu bai, yír ya tǝŋ daŋ ŋyaa pǝgbà yír mom ní bee, wǝi dǝn pǝŋ nì daŋ: Yír ya a tǝro Fúuig ùg sí kǝno koo fúu ri ní, yír bee wǝi dǝŋ yír pǝgdì vǝŋ Vannáb Fúuig dì.

34Mí ní ŋtǝ ní, ŋdǝn vǝrgǝŋ zε, ŋdaŋ wǝi kǝ nì Vannáb Wowà.”

Yíbtò ya dùu bìi Yeesu ní

35Góg djìtiro, Zaŋ kǝ laaŋ bàar bee ri vé, vǝnǝŋ yír əntò iro.

36Zaŋ tǝro Yeesu em tǝlgǝnì, mùuro daŋ, “Vannáb tǝmwa yòo ai!”

37Zaŋ yír əntò ya iro bee kǝiro muur ai, və dǝg dùuro Yeesui.

38Yeesu fíl tǝ gá və dùunurì ní, yaa kǝllo daŋ: “Və wǝŋ né?” Və íiro voo: “A kǝŋ mé, Yír bǝgǝrǝ?”

39Yeesu íi pǝvə daŋ: “Və yaa tǝbà.” Və èm tǝro wee ya Yeesu kǝŋ ní bee, yǝŋ bee və kǝ sǝn dùgdo koo tuŋ, yǝŋ ba fílléro.

40Yíbtò ya iro kii Zaṅ muur gá, və dóg dùu Yeesu ní bee, dǎə ní ba yòo Aṅderei, Simonḡ Pier dǒowa.

41Aṅdere bee fuu wàḡ èm làro dǒowa Simonḡ Pier tuḡ, dòn puro daḡ: “Bə ziiro Mesii.” Yáḡḡ dǎḡni yír ya Vannáb nḡḡ pu kúm ní.

42Yaa ḡḡro dǒowa bee Yeesu tuḡ, Yeesu tǎ sǎnno yíḡ ai, yaa mùu puro daḡ: “Níil mání Simonḡ, Zaṅ wowa, yakai və dǎu kǎni Kefa.” Kefa yáḡḡ dǎḡni Vǎalè.

43Góg dḡḡ ní, Yeesu yáḡḡró émni Galile ri, yaa tǎ Filipu ní, dòn puro daḡ: “A dùummǎ.”

44Filipu bee yòo Besaidanárè, vənəḡ Aṅdere bəri, Pier bəri.

45Filipu tǎro Natanaeli, dòn puro daḡ: “Yír ya Moizə dǒoká vəḡ tǒmyag dḡḡ yáglé muur əní ní bee, yáḡabalà bə ziiuro, Yeesui, Zosəb ya Nazaratu ríi wowa.”

46Natanael kǎluuro daḡ: “Yáḡ Nazaratu wǎal yò en dúur dǎə ví ti?” Filipu íi puro daḡ: “A yaa tǎbà kó né.”

47Yeesu tǎ gá Natanael yaani koo tuḡ ní, yaa mùuro daḡ: “Vǎ tǎbà Izraelnáb fáḡalè, sòo kólnè yír pai.”

48Natanael kǎluuro daḡ: “A gǎaḡ ḡḡḡ mé?” Yeesu íi puro daḡ: “Ntǎú ní tǎḡ bee a kǎḡnəḡ kḡḡb bǎḡal li, Filipu kǎnənnú bai.”

49Natanael pǎntiro daḡ, “Yírbòḡèrè, a yòo Vannáb Wowa, a yòo Izrael gèni.”

50Yeesu íi puro daḡ: “Ya gá ḡdaḡ ḡtǎlèú kḡḡb bǎḡal li yò a íi kǎ zə, amḡḡ a dà tǎri en ya tǎl wəi ní.”

51Yaa mùutiro daḡ: “Ndaḡḡḡḡ pǎvə yḡḡvə, Vǎ dǎḡ tǎri gógsan dǎḡ kúlli, Vannáb malekiatò dǎḡ úg dógdì, dǎḡ úg síri Yírwa yúl li.”

ZANḡ 2

En kiḡḡn ya Yeesu kó bii dùḡ ní

1Doo bǎno iro, və kóro baḡḡal Kana wǎaltəḡ ni Galile éḡ di. Yeesu núnú ba yòo baḡḡal bee ri.

2Və kǎnó Yeesu vəḡ suka əntò bəri.

3Fùm yaa kú pǎvə ní, Yeesu núnú daḡ puro Yeesu bee: “Yíbtò yò dítin fùm pai.”

4Yeesu íi puro daḡ: “En pǎarú vəḡ mí rə, yáḡalè? Sóo míní lànnəḡ pai.”

5Yeesu núnú dòn puro tonómnbǎtò daḡ: “Vǎ kóbà en ya Yeesu dà pǎvə dǎḡni ní pém.”

6Eḡbèḡtò ba yòo lú nóndǎə, və yḡḡ vəḡ vǎalè. Zibtò zúr virḡḡḡ fúḡ vəni ti, bèḡtò bee dǎəvə ḡḡḡḡ mom tǎḡ núuno.

⁷Yeesu dòn puro tonómnábtò daṅ: “Vé ìibbà mom bègtò ai rì!” Və kò ìibdo, làro yag di.

⁸Yeesu dòn pəvəro daṅ: “Yakai vé kò àà tề pubà baṅgàl tókònè.” Və àà puro,

⁹zò tềro mom ya kál fùm ní bee, gàan wee ya fùm yò ví'i ní bai. Yíbtò ya ba və kòì mom ní, vé ní gá vé gàani. Baṅgàl tókòn yaa mùu puro kàṅlwoótóo daṅ:

¹⁰“Bòob vừ bìiṅ fùm púur see, yír ìi kúnno ní, kə və vừgəṅ fùm ya pùu gàan míi zε. Má ní háà yakai pém a yò ìnnì fùm púur bee?”

¹¹Yeesu bìi dùg kórì en kìṅèntò əní Kana ri Galile ég di. Màg puro yír mú ya lùb ní. Suka əntò pé dòrdo fúy koo nàṅ ri.

¹²Piríi yaa èm síró Kapernaum ni, nùnú bəri, dòovagtò bəri, suka əntò bəri. Və èm kəno lú sérəṅ.

Yeesu nẹ̀ virdo fijnábtò Vannáb lig di

(Mt 21.12-13 / Mk 11.15-17 / Lk 19.45-46)

¹³Zibtò zulde Paska érdo. Yeesu èm dògdo Zεruzalem ni.

¹⁴Dóro Vannáb lig di, tềro yíbtò ya kó túrgəṅ nàg fíjtò vəṅ tàmto vəṅ kələgtò ní, vəṅ yíbtò ya pínɡəṅ san ní pém.

¹⁵Yeesu fuu wá zìiro bjjl əní, lò nẹ̀ kùnvəro pém Vannáb lig di vəṅ nàgtò bee, tàmto bee bəri. Wèr yàmno santò ya ba və pínɡəṅ ní bee, tuṅ mìn tùrdo tεbur vən bee ég di.

¹⁶Yaa mùu puro kələgnábtò daṅ: “Vé lúmmà əntò ai lo! Bàa míní ligò vé ní vé yaa díṅ fíj bàarè?”

¹⁷Suka əntò və yaa sáb zìiro en déə və djj yáglé debter di voo: Yáṅsàṅ ya nyáṅ lig míní ní àṅ dòggəṅəṅ símáṅar di mú vee.

¹⁸Zibtò bàṅuro voo: “A kó tề en kìṅèn déə, wi gá bé dà gáari a yò vəṅ bàanu tóni gu.”

¹⁹Yeesu íi pəvəro daṅ: “Vé tùlbà Vannáb lig yò bee, doo tṅaro ní ṅdàṅ yúy díibtíri mú yò vε.”

²⁰Zibtò kèluro voo: “Vannáb lig yò və gò vεr fób fób naro vəṅ vεr nóndéə, və yuy díib zε, má ní a daṅ doo tṅarové bə dà yúy díibdì?”

²¹Yeesu kṅ pəvə Vannáb lig yò fúy əní.

²²Kə nì tṅə ya Yeesu sjj vool li ní, suka əntò sáb zìiro muur ai, vé íi kàro en ya debter daṅ ní, vəṅ muur ya Yeesu bee daṅ ní.

Yeesu gàa kùngəṅ yír símáṅar pém

²³Yeesu kó zulde Paska Zεruzalem ni ní, yír və íi kàro muur əní, vəṅ en kìṅèntò ya kó tùr ní əni.

²⁴Ammá Yeesu gá gàa kùngəŋ yír símáŋar péem yò, dón muur vəní pai.

²⁵Yeesu gá və dàn pu yír muur dán mágdì bai, gàa kùngəŋ en ya kəŋ yír bəl líi péem.

ZAN 3

Yeesu vəŋ Nikodem dònŋeni

¹Yírbògèr zib déə yòobà farizatò təŋ ní níil Nikodem.

²Yíŋ bee yaa zìiro Yeesu vìn ni, mùu puro daŋ: “Yírbògèrè, bé gàaro Vannáb tòú rì, a yaa daŋ maggəŋ pu yír muur zε. Yír ya Vannáb kəŋ koo tól li bíi, dàn tó gáari en kìŋəntò ya a tòŋ ní yò pai.”

³Yeesu íi puro daŋ: “Ǹdòngəŋ pə́və yéŋve: Yír ya və tii lènəu pumvé pai, dàn tərì Vannáb gèn pai.”

⁴Nikodem kèltiuro: “Yír gəŋléro gá, kə və lètiu sε? Kə dóti nùnú bəl li gáa iro, kə və lètiu zε rε?”

⁵Yeesu íiti puro: “Ǹdaŋgəŋ pú yéŋve: Yír ya və lènəu vəŋ mom mai, və lènəu vəŋ Vannáb Fúyig bai, dàn dóri Vannáb gèn ni bai.

⁶Yír ya yír lèu rì ní kəŋ yíri. Yír ya Vannáb Fúyig lèu rì ní kə duggəŋ fúyigò.

⁷Muur ya ŋdòn pú ŋdaŋ: Və lètiúbà pumi yò kìŋú pai.

⁸Pəl dù kàŋ wee ya yáŋ ní, a kìiŋ námə̀r əní, ammə́ a dàn gáari wee ya lúi ní bai, a dàn gáari wee ya èmgəŋ ní bai. Yír ya Vannáb Fúyig lèu ní gá péem, en bee kəŋ pu mú wəi vε.”

⁹Nikodem kèltiuro: “En bee kə kói sε?”

¹⁰Yeesu íi puro daŋ: “A yòo yírbògèr nán Izrael nìmsàb təŋ ní, a gàa dùun entò yò bε?”

¹¹Ǹdòngəŋ pú yéŋve: Bé mùuŋ en ya bé gàa ní, bé dònŋəŋ en ya bé tè ní, ammə́ və gàa pə́bə íi kári yag bə́ní bai.

¹²En ya kóŋ kúsàŋar di ní ŋmùuŋ pə́və wəi, və íi kàn mai gá, kə ŋmùu pə́və en ya kóŋ gógsan níi, kə və íi kà zε rε?

¹³Yír ya dòg gógsan ni ní pai, yír ya sí'i ní gá yòobà. Yírwa sí'iro gógsan ni.

¹⁴Mú ya Moizə d̀iib l̀ur big gə̀el li yò, və dàŋ l̀urdì Yírwa guvε.

¹⁵Yír ya íi kàuro péem kə zìibà yəŋkì ya kùn míi.

¹⁶Vannáb gá yáŋ d̀ugdò kúsàŋarè, t̀oi Wowə əní déəvε, yír ya íi kàu ní kə lee kəŋ pai, ammə́ kə zìibà yəŋkì ya kùn míi.

¹⁷Vannáb gá t̀ònəi Wowə kə yaa fàgbà kúsàŋarè ní pai, t̀ou kúsàŋar yaa sórdì.

18Yír ya íi kàuro ní, vè dònèu fágdi pai, yír ya íi kànèu bai ní, vè fágèuro gàm wè íi kàn Vannáb Wowa ya déève yò bai.

19Fág bee kəŋ ze: Túrèm yaaro kúsàar di, amhá yír yáa tàltiro zègò, gàm tonóm vəní duun mai.

20Yíbtò ya kón dumpán ní gá pém vè zébgəŋ túrèm. Vè wəŋ tonóm dumpán vəní kə dà vírì gón ni.

21Yír ya tò dùuŋ muur yén ní, yaan túrèm ni, yír pém kə tè djìrbà tonóm əní mú ya pùu pu Vannáb ní.”

Zaŋ vəŋ Yeesui

22Piríi Yeesu vəŋ suka əntò èmno Zude ég di, èm kəno lu sérəŋ, póg túrdo yíri.

23Zaŋ ní póggəŋ yír Ainoŋ ni, Salim tól li, mom gùur yòo lú. Yírtò yaa póggəŋ Zaŋ tuŋ.

24Təŋ bee Zaŋ dónnəŋ pursina ri bai.

25Zib déə vəŋ Zaŋ yírtò lùrdo muur vəŋ fúy zúr vírdì ənì.

26Vè yaa zìiro Zaŋi, vè dòn puro voo: “Yírbògèrè, yír ya ba vəŋ kəŋni Zurdən nàa wíilú, ba a mùuŋ pu muur əní yír ní bee, yakai wè pém póggəŋ yíri, yír pém èmgəŋ koo tuŋ.”

27Zaŋ íi pəvə daŋ: “Yír dà tállì en ya Vannáb péu ní rè?”

28Vé bee, vé kìiro ŋdaŋ: Mí gá ŋkəŋ Mesi pai. Nyòo yír ya vè tò bàbi Mesi nən ni ní.

29Yír ya kà kəŋ ní kə nì kəŋwóotóo. Kəŋwóotóo soa ní kəŋnà gure, kìnì, kəŋwóotóo gaar pùu taŋ purì. Mí pém ŋyòo mú wəi, símàar mínì pùu wár dùgdo.

30Yíŋ yò kəŋmə, mí ní ŋtiibà piri.

Yeesu ya sí'i gógsan ní muurè

31Yír ya sí'i gógsan ní gá kə dùggəŋ pu en pém góg di. Yír ya ég díi ní kə dùggəŋ ég yíri, mùuŋ ég muurè.

32Yír ya sí'i gógsan ni ní, mùuŋ en ya tè ní, vəŋ kìi ní. Amhá yír ya íi kà yag əní ní pai.

33Yír ya íi kàro yag əní ní, wi gá wè gàaro Vannáb yòo muur yéŋtòo.

34Yír ya Vannáb tòu ní gá, Vannáb pé taŋnu Fúyig əní, mùuŋ Vannáb muurè.

35Túnú yáŋ Wowa, pé dòr kùnno en pém koo nàa ri.

36Yír ya íi kàro Wowa ní zìiro yəŋkì ya kùn míi. Yír ya mərdo Wowa íi kári ní dòn zìiri yəŋkì bai, Vannáb nòn dòn sí dúgdì koo fúy ri.”

ZAN 4

Yeesu vəŋ Samarináb kəŋal dɛə

- ¹Farizatò kiilèro voo Yeesu zii tùrgəŋ yír gùurvɛ, póg tɔlgəŋ yír Zəŋi.
- ²Yeesu fɔŋal bee gá pógɔnə yír pai, suka əntò póggəŋ ni.
- ³Yeesu kiïro mú ya və mùuŋ ní, fuu líïro Zude ég di, èmno Galile ri.
- ⁴Bàanu bee tál kà dùggəŋ Samari ég díi.
- ⁵Yeesu yaa làro wàaltəŋ dɛə ri, níil Sikar, bàar zòon vəŋ ég ya Yakubu pé wowa Zoseb ní bai.
- ⁶Yakubu mom dəl ba yòo lú. Yóŋ diïro təŋ, Yeesu èm nəŋ ní, yaa síró mom dəl bee tól li.
- ⁷Samarináb kəŋal dɛə yaaro mom kóri. Yeesu mùu puro daŋ: “A pémɔmə mom!”
- ⁸Suka əntò ní ba və èm kúnle lésír fjiŋri wàaltəŋ ni.
- ⁹Samarináb kəŋal yò mùu puro daŋ: “Má ní a zibtò, mí ní Samarinábò, kó se gá a dà mom báŋri kəŋ nəŋ ri ní?” Zibtò gá pém yáŋ Samarináb muur pai.
- ¹⁰Yeesu pin puro daŋ: “Ba a gàalè en ya Vannáb pəŋ yír ní, ba a gàalè yír ya mùuŋ pú daŋ a pəbəbà mom yò ní, ba a dàŋnu mom tэм bíiri, kee dàŋnu pəri mom ya pəŋ yəŋkì ní.”
- ¹¹Yáŋal mùu pìntiro daŋ: “Yírbògərə, mom dəl yò lùuləri, a dín en kó vírdi pai, mom bee gá kaa zii mɛ?”
- ¹²Má gá a tàlti taa bən Yakubui, yír ya pəbə mom dəl bee ní rɛ? Wə bee vəŋ varəm əní, vəŋ en sagəntò əní pém və zòro mom dəl ai.”
- ¹³Yeesu íi puro daŋ: “Yír zòro mom ya dəl li yò ní mom dàŋnu órtíri sáŋ.
- ¹⁴Ammá yír zòro mom ya ŋpəu ní ní mom dàŋəu órtíri pai. Mom ya ŋpəu ní gá dàŋ pu kəŋni mú lèmm, kə pəu yəŋkì ya kùn míi.”
- ¹⁵Yáŋal mùutiro daŋ: “Yírbògərə, a pémɔmə mom bee, mom kə òrtin pai, kə ŋyaa kòti mom lo pai.”
- ¹⁶Yeesu mùuti puro daŋ: “A èm kəibà wóo mán vəŋ yaabà.”
- ¹⁷Yáŋal mùuro daŋ: “Ndíŋ wóo pai.” Yeesu dòn puro daŋ: “A daŋ bə dín wóo bai yò, a mùu gàaro.
- ¹⁸A kàlèro yǝgər núuno, yakai yíŋ ya vəŋ kəŋ ní yò wóo mán pai. A dònno muur yəŋè.”
- ¹⁹Yáŋal mùuro daŋ, “Yírbògərə, ŋtə ní a yòo tòmɔg.
- ²⁰Taa bəntò bal və təmgəŋ Vannáb gur ai ri. Vé ní vé yaa dònno vé daŋ bàar Vannáb tэмni gá yòo Zeruzalem ni.”

- 21 Yeesu dòn puro daɲ: “A kɪ̀bà muur míni, yáɲlè: Sóo yaaniri, vè dòn Bàa Vannáb tɛ̀mnì gur wi ri pai, Zeruzalem ni pai.
- 22 Vè Samarínábtò, vè gàan yír ya vè fàɲ tɛ̀mgəɲ ní pai, bé ní zibtó bé gàan nì, gàm Sòryír ví'i zibtò nìm ni.
- 23 Ammá sóo yaaniri, yakai pém láléro, yíbtò ya fàɲ tɛ̀mgəɲ Vannáb ní vè dàɲnu tɛ̀mnì mú Vannáb fàɲlè, vè dàɲnu fàɲ tɛ̀mnì mú ya yáɲ ní.
- 24 Vannáb yò Fúɲigò, yír dàɲnu fàɲ tɛ̀mnì ní Vannáb Fúɲig vàmubà see, koo tèm zɛ. Wè fàɲ tɛ̀mubà mú ya sáan ní.”
- 25 Yáɲl pìn puro daɲ: “Nɲàaro voo Mesi dàɲ yáari. Yaaro ní, dàɲ pábé yáa dɲ́ láa kúnni en pém.” Vè kəɲ Kiristu bee Mesi.
- 26 Yeesu pìn puro daɲ, “Yír bee yò mí, yír ya ɲmùuɲ pú ní yò.”
- 27 Təɲ bee ri suka əntò yaaro, vè yaa zìi Yeesu vəɲ yáɲl mùu laanì ní, kɪ̀ɲəvəro. Ammá yír ya kèl tɛ̀ yáɲl gá wə wəɲ nɛ ní pai. Yír ya kèl tɛ̀ Yeesu gá en kó rɛ̀ wə mùu pú yáɲl yò yag ní pém pai.
- 28 Yáɲl yágléro tég əní, wəɲ èm dòn puro yír wàaltəɲ ni daɲ:
- 29 “Vè yaa tɛ̀bà yɲ́ dɛ̀ə lu, dòn kùn pə̀nno en ya ɲkó ní pém, kə Mesi bee wəi gə̀nə.”
- 30 Vè ví'iro wàaltəɲ ni, vè èmno Yeesu tuɲ.
- 31 Təɲ bee suka əntò vè yò mùu sénnì voo: “Yírbògèrè, a lébà enè!”
- 32 Yeesu pìn pə̀və daɲ: “Lésír míni vè dòn gáar pai.”
- 33 Suka əntò kii gu ní, vè mùu tũrdo voo: “Yír dɛ̀ə kə pələ̀u lésiri gə̀nə.”
- 34 Yeesu pìn pə̀və daɲ: “Mí gá Vannáb tɔ̀ɲ nì. Lésír míni kə̀ nì tɔ̀nì en ya pùu pu ní, tonóm əní kə̀ wár víbà.
- 35 Vè sábgè vè daɲ sɲ́ lo naro ní vè dàɲ lésír tɔ̀nì ní pai. Vè lùr tɛ̀bà nórè, yakai bee pém lésír yó̀léro ya vè tɔ̀ ní, ɲdaɲ pə̀vəro.
- 36 Yír ya tɔ̀ dɔ̀rgəɲ lésír ní, təlèro en vílè puro koo tonóm ni, mɔ̀lgəɲ en ya gá dàɲnəɲ kə̀ və̀əri ní. Kə̀ nì yír ya bàa ní vəɲ yír ya tɔ̀ dɔ̀r ní vè dà yɲ́ri zòn pém.
- 37 Kə̀ nì muur ya voo: Yír dɛ̀ə bàari, yír dɛ̀ə gè dɔ̀r bin ni yò yò yə̀ɲvɛ.
- 38 Ntɔ̀ɲnə̀və̀ èm tɔ̀ dɔ̀rdì lésír ya vè bàalén mí. Yíbtò dɛ̀ə bàalé rì, vè èmgəɲ tɔ̀ dɔ̀rdì wəi.”
- 39 Samarínáb gùurè íi kàro Yeesu vəɲ muur ya yáɲl dòn pə̀və ní yò əni, daɲ: “Yɲ́ dɛ̀ə lu dòn kùn pə̀nnó en ya ɲkó ní pém.”
- 40 Samarínábtò là Yeesu tuɲ ní, vè yaa tɛ̀muro voo vəɲ kə̀nəɲ lúvè, vəɲ yaa kə̀nəɲ doo iro.

41Yír gùurtò déə sáŋ, və ní və íi kà dùg vəŋ muur ya ví'i Yeesu bee yag di ní.

42Və dòn tùrgəŋ pu yáal voo: “Yakai gá muur mán yò bé íi kànəŋ wəi pai, bé kiiro muur əní vəŋ tóg bəna, bé gəaro yòo yír ya yaa kúsəar sòrdì ní.”

En kiŋəŋ ya Yeesu kó dègti ní

43Doo kó iro ní, Yeesu èm tállò Galile ég di.

44Yeesu bee wəi ba dònni ve daŋ: “Tòmrag lùbnè koo bəl fəal li pai.”

45Là Galile ég di ní, Galilenáb və yaa gùuro dúurve, gàm və pé m ba və èmle zulde Paska kóri Zeruzalem ni, və tèle en ya Yeesu kó lú ní bəri.

46Yeesu yaatiro Kana wàaltəŋ ni Galile ég di, wee ya ba fil mom kál fùm ní bee ri. Gèn yír déə ba yòo Kapernaum ni, wowa əní yunì.

47Kii voo Yeesu lúiro Zude ég di, làro Galile ég di ní, wəa yaaro Yeesu tuŋ, tèmuro daŋ wə èmmə Kapernaum ni, wə èm kó sòr pəbbà war bəni, məggəŋ vóri.

48Yeesu mùu puro daŋ: “Vé ní gá vé tən Vannáb tonóm háa en kiŋəntò ri bai ní, vé dàn íi kár bai pi?”

49Gèn yír bee mùu pìnno daŋ, “Yírbògèrè, a èmmə kəŋ wəri, war míní məgdo vóri.”

50Yeesu íi puro daŋ: “A èmmə kaa wəri, war mání dàn sóri.” Yíŋ íi kàro muur ya Yeesu daŋ pu ní yò, èmno.

51Təŋ ya yíŋ èmtiŋ ní, yír əntò ya koo wəri vəŋ bəno bəanu ri, və dòn puro voo: “War mání sóri.”

52Yaa kèləvəro təŋ ya wowa zaa kó ní. Və íi puro voo yóŋ balé yóŋ fil ní, yusán zaa kó pu ze.

53War túnú sáb gəatiro təŋ bee ri Yeesu ba dòn pu ze daŋ: “War mání dàn sóri.” Wə bee vəŋ wàal əní pé m və pé dòrdo fuy Yeesu nəa ri.

54Wəi kə ni en kiŋəŋ ya Yeesu tiitii Galile ég di gá yaa kó dègti ní.

ZAN 5

Yeesu kó sòrdo gùrtóo déə

1Piríi zibtò və kóro zulde vəni, Yeesu èmno Zeruzalem ni.

2Zeruzalem ni bee pagəl déə yòobà, və kəŋ Təm pagələ, və làlè dúrmom déə ti və kəŋ ebərə muur di voo Bezata dúrmom. Yòo vəŋ zùgvəgtò núuno.

3Yusánəb gùur fəa məa túrgəŋ ti: Yəənbəto vəŋ dor zagənbəto vəŋ gùrtò. Və laaŋ sóo ya mom dà námni ní.

4Gàm malekia déə laa yaa nəmgəŋ mom bee, piríi yusántóo ya dó sí bìiro mom ni, mú ya yusán əní kə ní pé m dàn zaa kóri.

- ⁵Yíj dǎə ba yòo lú, ɸusán əní kóró ver fób fób tǎəro vəj dàagò.
- ⁶Yeesu tǎero yíj ai, gǎaro ɸusán əní sóo zòoro. Yaa kèluero daŋ: “A yáaŋ zǎa kóri?”
- ⁷ɸusántóo íi puro daŋ: “Yírbògèrè, mom námno ní, ɸdín yír ya kə àà dǎo sǐrəŋ ní pai. Kə ɸdaŋ ɸgò dó síj ní, yír dǎə fuu là bìilero.”
- ⁸Yeesu dǎon puro daŋ: “A lú kàbà kíl mání, a èmmà góg di.”
- ⁹Yíj fuu zǎa kóró, kàro kíl əní, èmmo góg di. Yóŋ bee ba yòo doo túgdì.
- ¹⁰Zibtò və dǎon puro yíj ya zǎa kó ní bee voo: “Yáabalà doo túgdì, a dǎn kíl mání gámni tí pai.”
- ¹¹Yíj pín pǎvəro daŋ: “Yír ya kó sǎrəŋ ní bee wəi dǎon pəŋ ní daŋ: ɸkàbà kíl míní ɸèmmà góg di.”
- ¹²Və kèltiuro voo: “Yír ya dǎon pu daŋ a kàbà kíl mání, a èmmà bee yíwɛ?”
- ¹³Ammà yíj ya zǎa kó ní bee gǎan yír ya kó sǎru ní bai, gám yír zoŋno wee bee ri, Yeesu èm tállero.
- ¹⁴Píríi Yeesu vəj yaa bǎno Vannáb lig di, dǎon puro daŋ: “Yakai a zǎa kóró, a kóti vee en pai, en dǎə kə dàú zǐi táltírì wəi.”
- ¹⁵Yíj èm dǎon puro zibtò daŋ Yeesu kó sǎrbə rì.
- ¹⁶Zibtò və yaa nò puro Yeesui, en kó rɛ wə kó en yò doo túgdì ri ní.
- ¹⁷Yeesu íi pǎvəro daŋ: “Yakai yò Bàa míní tǎŋni, mí pém ɸtǎŋni.”
- ¹⁸Zibtò ba və yáaŋŋnu máari vəj muur yò əní, gám gǐjŋ doo túgdì bai, tól dǎə kǎlè Vannáb daŋ Bàa bən fáal bəŋa, màg gèngəŋəŋ yúl əní vəj Vannábò.

En ya Vannáb Wowa vǎŋŋəŋ ní

- ¹⁹Yeesu mùu pǎvəro daŋ: “ɸdǎngəŋ pǎvə yéŋvɛ, Wowa dǎn kóri en vəj yúl əŋa pai, kóŋ en ya tǎŋ Túnú kóŋ ní, Wowa kó dùu dùggəŋ wəi.
- ²⁰Vé gǎabà, Túnú yáaŋ Wowa, mag kùŋgəŋ pu en ya tǎŋ ní pém. Dǎŋ pu mágdì tonóm nán dǎə sǎŋ, háa vé pém kə kǐŋəvəri.
- ²¹Mú ya gá Túnú sǐjbgəŋ yír vool li, pəŋnu yǎŋkì ní yò, Wowa pém guvɛ: Yír ya Wowa yáaró ní, dǎŋnu pəri yǎŋkì.
- ²²Túnú fǎgŋə yír pai, pé dǎrlèro fág gá pém Wowa ɸa ri.
- ²³Yír pém kə lùbbà Wowa mú ya və lùbgəŋ Túnú ní. Yír ya lùbnə Wowa bíi, lùbnə yír ya tǎu ní pém mai.
- ²⁴ɸdǎngəŋ pǎvə yéŋvɛ: Yír kǐiro muur míní, íi kàro yír ya tǎŋ ní ní, zǐiro yǎŋkì ya kùn míi. Ə ní wə yaatin fág bǎar di bai, wə ví táliro vool li, wə kǎnno yǎŋkì.
- ²⁵ɸdǎngəŋ pǎvə yéŋvɛ: Vé gǎabà, sóo yaanirì, yakai yò sóo bee làléro, vooltò dǎŋ kíri Vannáb Wowa gaarè, yǐbtò ya kǐi ní dǎŋ zǐirì yǎŋkì.

26Mú ya Túnú dín yonkì koo n̄a ri yò, pélé Wowa pé m dín yonkì koo n̄a ri.

27Péuro fág kórì, gàm yòo Yírwa.

28Entò yò kìnvé pai, sóo yaanirì, yíbtò ya fàaḡ gag díi pé m dàn kíirì gaar ɛní,

29və dàn ví'irì gag di, və dàn s̄j̄t̄irì. Yíbtò ya ba və kó dúur ní kə və z̄i yonkì. Yíbtò ya ba və kó dumpán ní kə və ɛm fág bàar di.

Yír déə gónh dònghə muur ya kəḡ yúl líi rì

30Mí gá ḡkón ɛn vəḡ yúl mína pai, ḡfáḡḡəḡ yír mú ya Vannáb dan pəḡ ní. Fág mín bee yòo vəḡ bàanu, gàm ḡt̄on ɛn ya p̄u pəḡ ní pai, ḡt̄on ɛn ya p̄u pu yír ya t̄oh ní ní.

31Mi bee ba ḡm̄uḡ muur ya kəḡ yúl líi rì ve ní, yír ba dàn írì pai.

32Muur míní yír déə gónh m̄uḡ nì. ḡḡàaro pé m muur ya m̄uḡ kəḡ yúl li bee yòo yḡḡve.

33Vé t̄onaro yír Zaḡ tuḡ, Zaḡ dòn p̄v̄éro muur yḡḡ bee.

34Mí gá ḡw̄an yír kə m̄ubà muur ya kəḡ yúl líi ní pai, ɛn ya ḡm̄uḡ p̄v̄é gu yò, kə vé z̄i sóbà ní.

35Zaḡ gá yòo pitirla ya və kù d̄ib gá t̄ubḡəḡ bàar ní, t̄ur̄əm ɛn bee yaa p̄u p̄v̄éro s̄ér̄əḡ.

36ɛn ya vé m̄uḡ kəḡ yúl líi t̄allo ɛn ya Zaḡ t̄o ni. Yòo ɛntò ya Bàa p̄əḡ dan kə ḡt̄o w̄arbà ní. Yír t̄ero ní, ḡàaro Bàa t̄oh nì.

37Bàa ya t̄oh ní bee vəḡ yúl ɛnə m̄uro muur ya kəḡ yúl líi, am̄m̄á vé k̄i t̄en gaar ɛní bai, vé t̄è t̄en t̄il ɛní bai.

38Vé íi k̄an yír ya Bàa t̄oi ní bai yò, muur ɛní k̄ən k̄əvé s̄ím̄aḡ di bai z̄e.

39Vé s̄abḡəḡ yonkì ya k̄un míi z̄ír̄i d̄ebter di, vé t̄è kaaḡ d̄ebter z̄e. D̄ebter bee w̄əi m̄uḡ muur ya kəḡ yúl líi rì.

40Am̄m̄á vé ḡàa yonkì bee ȳaa z̄ír̄i kəḡ tuḡ mai.

41Míi gá ḡw̄an ɛn lubs̄an ya yír yag díi pai.

42ḡḡàanəv̄é b̄eri, vé ȳa v̄əḡ Vannáb k̄əvé s̄ím̄aḡ di bai.

43Bàa t̄oh nì, ḡyaa z̄e, am̄m̄á vé ḡaah̄ ḡȳu n̄əḡnì bai. Yír ya yaaro vəḡ yúl ɛnə ní vé ḡȳu n̄əḡḡəḡ w̄əi.

44Mə vé m̄umḡəḡəḡ k̄əvé dor di, vé w̄an Vannáb kə m̄umv̄bà ní bai gá, kə vé íi kà muur míní z̄e?

45Vé s̄abḡè vé dan míi ḡd̄an̄əv̄é dúr̄i Bàa n̄ən ni rì ní pai. Moizə d̄an̄v̄é dúr̄ di, yír ya vé dín s̄ím̄aḡ koo f̄ȳu ri bee.

⁴⁶Ba vé íi kà dùglè Moizə muurè ní, ba vé dà íi kàrí muur míní pém, gàm Moizə dǵilè muur ya kəŋ yúl líi.

⁴⁷Vé íi kàn en ya dǵilè ní bai gá, kə vé íi kà muur míní sɛ?”

ZAN 6

Yeesu péró yír gùur lésíri

(Mt 14.13-21 / Mk 6.30-44 / Lk 9.10-17)

¹Piríi Yeesu yáa víró Galile mom, və kəŋ déə voo: Tiberia.

²Yír gùur yòonu dég dúurì, və tèle ɸusáŋnàbtò ya kó sòr tùr ní yò, kìŋlèvə rì.

³Yeesu dòg kúl gur ní, yaa síró ég di vəŋ suka əntò.

⁴Təŋ bee zibtò zulde Paska érgəni.

⁵Yeesu lùr nór ní, tə ní yír gùur yaani koo tuŋ, dòn puro Filipu daŋ: “Kə bəŋ èm fǵjŋəŋ lésír mé, yír gùurtò yò kə lé ní?”

⁶Mùu màg təŋ Filipui, ə ní gá gəaŋ en ya dàŋ kór ní bəri.

⁷Filipu íi puro daŋ: “Yáaró və fǵjbà lésír seede làgé nə pém, yír dàŋ zii bəm kúnni sérəŋ sérəŋ pai.”

⁸Yeesu suka əntò bee təŋ ni bòo déə níil Aŋdere, Simoŋ Pier dòoséni. Aŋdere bee dòn puro Yeesu daŋ:

⁹“Warwa déə yòo ló, díŋ kàm kùŋr sər núuno vəŋ dúr iro. Mə yír gùur yò gá, enwa yò kə là mé?”

¹⁰Yeesu dònno daŋ: “Vé sìrbà yíbtò bee ég di.” Wee bee ɸur gùur ba yòo ti. Yír gùur bee yaa sí kúnno, yír kóró uziner núuno.

¹¹Yeesu yaa kàro kùŋr sər ya núuno bee, fɸ pu Vannáb nəŋ ní, gə yáa péró yíbtò bee. Kóró dúr ní pém guvə. Pə tavəro mú ya və yáa ní.

¹²Və ìi kún ní, Yeesu dòn puro suka əntò daŋ: “Vé sùm mól kùnmə pərəŋtò yò pém, en déə pər pai.”

¹³Kàm kùŋr sər ya núuno ba və lé ní bee, pərəŋ əní və sùm ìib kágəŋm fób vəŋ iro.

¹⁴Yír və tə en kìŋən ya Yeesu kó ní yò ní, və mùu tùrdo voo: “Yíŋ yò kə dùg dì tòmyag ya voo dàŋ yáar ní bee.”

¹⁵Yeesu gəaro və yáaŋu gúŋ fǵəbdi gèni ní, yaa yáglévəro, èm dògdo déəvə gurwa yúl li.

Yeesu dòg èm gəŋ mom kəer di

(Mt 14.22-33 / Mk 6.45-52)

¹⁶Osəŋ màg ní suka əntò èm dó síró mom yag di.

¹⁷Və dóró kərə və èm yáaŋ Kapernaum ni. Vìn sàa ní, və tən Yeesu bai.

18 Pɛl dù yáaro, mom lélgəni.

19 Və sà ɛmno kər kóró kilometa núuno, nóndəə, və tɛ ní Yeesu yò yáari kəvə tuɲ. Dòg ɛmgəni mom kəər di, dúul yaa kónvəro.

20 Yeesu dòn pəvəro daɲ: “Míi, vé wə̀a pai!”

21 Ba və yáanu dórdi kər di, kər fuu zàa nàmlèro mom gər ya və dàɲ dóg víri ti bee.

Yír gùur wáj Yeesui

22 Góg dij ní, yír gùurtò ya ba kələe mom tól wíilú bee, və tɛ ní kər ba yò dəəve lú. Və gàaro Yeesu dòn kər ya suka əntò dó ti yò ri pai, suka əntò və sòɲ ɛmni ve.

23 Kərtò dəə líuro Tiberia wàaltəɲ ni, və là mągdo wee ya gá Gənbògər ba fɹ pu Vannáb nəa gá yaa pəvə lésír ní bee ri.

24 Yír gùurtò ai və tən Yeesu lú bai. Suka əntò lú bai ní, və fuu dóró kərə, və wə̀a dэг dùuro Yeesu Kapernaum ni.

Yeesu kə̀ ni yəɲki lésíri

25 Və ɛm ziuro Yeesu mom nəa wíilú, və kə̀luro voo: “Yírbògərə, a là lo sóo yanɛ?”

26 Yeesu íi pəvəro daɲ: “Nɲdòngəɲ pəvə yəɲve: Lésír ya vé lé ii ní yò, vé wə̀ɲɲəɲ zɛ, vé wə̀ɲəɲ vəɲ ɛn kɪɲən míntò ya vé tɛ ní pai.

27 Vé tɔ wə̀ lésír ya dàɲ fúu kúri ní yò pai, vé tɔ wə̀mə̀ lésír ya doo da zóori ní, lésír ya pəɲ yír yəɲki ya kùn míi ní. Lésír bee Yírwa dàɲɲəvə pəri, gəm Bàa Vannáb tən dòrlè pəɲ nəa ri.”

28 Və kə̀luro voo: “Kə̀ bé kó sɛ, kə̀ bé tɔ ɛn ya pùu pu Vannáb ní ní?”

29 Yeesu íi pəvəro: “En ya Vannáb yáɲə vəɲ véi ní gá, vé íi kàbà yír ən ya tɔi ní.”

30 Və kə̀ltiuro voo: “A dà pə̀bə̀ kóri ɛn kɪɲən ya kə̀ bé íi kànənu ní rɛ? A dà kóri ɛn gure?”

31 Yírbògən bəntò bal və kəɲ gə̀l li ní, və léro lésír dəə və kəɲ mana, mú ya dɛbter dòn ní daɲ: Vannáb pəvəro lésír ya sí'i gógsan níi.”

32 Yeesu íi pəvəro daɲ: “Nɲdòngəɲ pəvə yəɲve: Moizə pənəvə lésír ya sí'i gógsan ni yò ri pai. Bàa míni pəvə lésír fə̀al ya gógsan níi ri.

33 Lésír ya Vannáb pəɲ ní, kə̀ ni lésír ya sí'i gógsan ni, pəɲ yír yəɲki ní.”

34 Və dòn puro voo: “Yírbògərə, a laa pə̀bə̀bà lésír uur bee”

35 Yeesu mùu vir pəvəro daɲ: “Míi ɲkə̀ ni yəɲki lésíri. Yír yaaro kəɲ tuɲ ní gol dànəu wóotíri bai. Yír íi kànnó ní mom dànəu órtíri bai.

36 Nɲdònlé pəvə ɲdaɲ: Vé tənno, ammə̀ vé íi kànəɲ mai.

37 Yíbtò ya Bàa pəɲ ní gá pəm dàɲ yáari kəɲ tuɲ. Yír ya yaaro ní ɲdànəu mínni pai.

- 38 Nsí'i gógsan ni ní, nyaa kóri en ya pùu pu yír ya tòh ní ní, nyaan kóri en ya pùu pòh ní pai.
- 39 Yír ya tòh ní gá yáa ní dan yíbtò ya bæ pòh ní yò lee ví pòh dèa pai. Yòh ya kúsàar dan kúri ní nsjib kunnàvèbà pém.
- 40 Bàa míní gá yáa ní dan, Yíbtò ya tèro Wowà, íi kàro gá pém, vè zìbà yòhki ya kùn míi. Yòh ya kúsàar dan kúr ní nsjibvèbà vool li."
- 41 Zìbtò zjir kòvèro vèh muur ya Yeesu dan bæi bæ kè nì lésír ya sí'i gógsan ní yò.
- 42 Vè mùu tùrdo voo: "Yeesu yò Zoseb wowà pai? Bè gàan túnú vèh nùnú èní bèri gá, kó se dà dónni dan bæ sí'i gógsan ni ní?"
- 43 Yeesu íi pèvèro dan: "Vè yágbà zjir kó káari kèvé tèh ni.
- 44 Bàa ya tòh ní yò àani yír kèh tuh mai ní, yír ya dà yáari kèh tuh ní pai. Míi gá yír gàannó ní, yòh ya kúsàar dan kúri ní, òdàhnu sjjbdì vool li.
- 45 Tòmagnáb dji yáglè voo: Vè pém Vannáb dà pèvè en dán mágdì. Yír ya kùro Bàa muurè, kùro en ya dan mag pu ní ní, yaaro kèh tuh.
- 46 Kèh ya gá yír dèa tèle Bàai ní pai. Yír ya yaai Vannáb tuh ní, wèi tè Bàa rì dèvè.
- 47 Ndongèh pèvé yèhve: Yír ya íi kàro ní, zùro yòhki ya kùn míi.
- 48 Míi hkeh nì yòhki lésíri.
- 49 Yírbògèh véntò léro mana gèl li, vè vòro,
- 50 Ammá lésír ya síhni gógsan ni ní, yír léro ní, vòtin pai.
- 51 Míi hkeh nì lésír lagél ya sí'i gógsan ni ní. Yír léro lésír bee ní, wè dàhnhèh kè vèari yòhki. Fúu míní kè nì lésír ya òdàh pèri ní bee, yír léro ní kè zìi yòhki."
- 52 Zìbtò kii muur yò ní, vè lùrdo gárèm kèvé tèh ni voo: "Yíh yò dan bæ dàbé pèri fúu èní bé lèri?"
- 53 Yeesu íi pèvèro dan: "Ndongèh pèvé yèhve: Vè lén Yírwà fúu pai, vè zòn mim èní pai ní, vè dàn zìiri yòhki kèvé fúu ri pai.
- 54 Yír léro fúu míní, zòro mim míní ní, zùro yòhki ya kùn míi. Yòh ya kúsàar dan kúri ní, òdàhnu sjjbtìri vool li.
- 55 Gàm fúu míní yòo lésír fáalè, mim míní yòo en zòri fáalè.
- 56 Yír léro fúu míní, zòro mim míní ní, wè kèhnhèn míi, hkeh koo fúu ri.
- 57 Bàa ya tòh ní kèhni, hkehnhèh wèi. Yír ya lénnó pém guvè, wè kèhnhèh míi.
- 58 È ní kèh mú lésír ya yírbògèh véntò ya vò ní lé ní pai. Yír ya léro lésír bee ní dàhnhèh kè vèari yòhki."
- 59 Yeesu dan maggèh muur mólsàn lig di Kapernaum ni, mùuh muur yò zè.

Yɔŋki ya kùn míi

- ⁶⁰Yeesu suka ɛntò gùurè kii muur yò ní, vɛ dóró múu túrdì voo: “Muur yò vɛno, yí dà ír de?”
- ⁶¹Yeesu tè ní suka ɛntò zjir kóŋnɔvɛ vɛŋ muur ai, yaa kèlɔvɛro daŋ: “Muur yò wòonɔvɛrɛ?”
- ⁶²Mɛ kɛ vɛ tɛro Yírwa kɛ dògdo wee ya ba kɛi ní ri gá kɛ vɛ daŋ sɛ? Vannáb Fúuig pɛŋ yír yɔŋki rì,
- ⁶³Muurtò ya ŋmùu pɛvɛ ní yò wɛi pɛŋnɔvɛ Fúuig vɛŋ yɔŋki rì.
- ⁶⁴Ammá yíbtò dɛə kɛvɛ tɛŋ ni, vɛ íi kàn pai.” (Yeesu gá ba gàalè yíbtò ya íi kàn míi bèri, gàalè yír ya dàŋnu gúu vírdì ní bèri.)
- ⁶⁵Yaa mùutiro daŋ: “Wɛi kó rì ŋdòn zɛ ŋdaŋ: Yír ya gá Vannáb pɛnu pèel bai, dà yáari kɛŋ tuŋ ní pai.”
- ⁶⁶Gúu sóo bee ri, suka ɛntò gùurè víró muur ɛní, vɛŋ kàa máɛtinnɛŋ pai.
- ⁶⁷Yeesu kèllo yír ɛntò ya fób vɛŋ iro bee daŋ, “Vɛ pém, vɛ yáŋ ɛmni rɛ?”
- ⁶⁸Simon Pier íi puro daŋ: “Yírbògèrè, kɛ bé ɛm yí tuŋ nɛ? Muur ya pɛŋ yír yɔŋki ya kùn míi ní yòo kaa nɛŋ ri.
- ⁶⁹Bé gàaro a yòo yír ya Vannáb dí vír góŋ ní, bé íi kàro.”
- ⁷⁰Yeesu íi pɛvɛro daŋ: “Vɛ fób vɛŋ iro pém míi ŋtìil vírɛvɛ rì, ammmá yír dɛə kɛvɛ tɛŋ ni yòo Sedani.”
- ⁷¹Yeesu daŋgɛŋ Zudai, Simon Iskaríotu wowa. Gàm Zuda yòo Yeesu yír ɛntò ya fób vɛŋ iro bee tɛŋ ni, ammmá wɛi dàŋ Yeesu gúu vírdì rì.

ZAN 7

Yeesu dòovɛtò íi kànɛu pai

- ¹Piríi Yeesu kàaŋ Galile ɛg di, gàa ɛmni Zude ɛg di bai, wáŋŋ zibtò vɛ dàŋnu máari.
- ²Sóo bee zibtò zulde vɛn ya vɛ kɛŋ Zùg zulde wi ɛrdo,
- ³Yeesu dòovɛtò dòn puro voo: “A lúbà, a ɛmmá Zude ɛg di, yír mántò kɛ vɛ tɛbà ɛn ya a tɔŋ ní bèri.
- ⁴Yír yáŋŋ vɛ gàaubà gá dàn ínni ɛn ya tɔŋ ní pai. Mú ɛntò ya a tɔŋ ní yò, a kóbà háŋ yír pém kɛ gàaubà.”
- ⁵Dòovɛtò bee vɛŋ yúl vɛnɔ vɛ íi kàn Yeesu bai.
- ⁶Yeesu dòn pɛvɛ daŋ, “Sóo dúur míní lànnɛŋ pai, vɛ gá sóo yanɔ pém kɛŋ pɛvɛ sóo dúuri.
- ⁷Vɛ gá kúsàŋ zɛbnɛvɛ pai, zɛbgɛŋ míi, gàm ŋdòngɛŋ ŋdaŋ ɛntò ya kúsàŋ kóŋ ní duun mai.

⁸Vé gá vé èmmà zulde, míi gá ñdàn émnì zulde yò ri pai, gàm sóo dúur mínì lannəh pai.”

⁹Yeesu dòn pəvə ní, kəlé Galile ri vé.

Yeesu èmno Zùg zulde ri

¹⁰Yeesu tề gá dòovətò èm ní, yaa èmno bəri, ammə èm vùrnè fùu pai.

¹¹Zibtò və yòonu wə kèllì zulde bee ri voo: “Yeesu gá yòo mé?”

¹²Yír gùurtò yò pém pàa mùu turgəh muur əní, yíbtò dəə voo: “Yeesu yò yòo yír dúurì.” Bòobtò dəə voo “À'ə, yíh yò sòo kólghəh yíri.”

¹³Ammə yír ya mùu vùr dùg muur bee ní pai, gàm və wəhəh zibtò.

¹⁴Zulde dó təh ní, Yeesu èm dóró Vannáb lig di, èm daŋ maggəh muurè.

¹⁵En yò kìhno zibtò və kèllo voo: “Yíh yò zaŋgínnè bai, mə gaa tùr entò yò gá mé?”

¹⁶Yeesu pìn pəvə daŋ: “En ya ñdaŋ maggəh ní yò, vínèi kəh yag di pai, ví'i yír ya təh ní yag di.

¹⁷Yír yáaŋ tònì en ya pùu pu Vannáb ní gá dà gaa wéerdì muur ya ví'i Vannáb yag di ní vəh bəo ya ví'i kəh yag di ní.

¹⁸Yír ya mùunəh muur yúl ənə ní wəh kə və lùbubà ní. Ammə yír ya wəh yír ya təu ní kə lùbbà ní, ə ní dòngəh muur yəhè, míil kəh koo yag di pai.

¹⁹Moizə pəvəró dòokái, yír ya dùu dòoká bee ní pai, mə vé yáaŋəh məaŋrì kó né?”

²⁰Yír gùur pém íi puro voo: “Ə ní laŋəl kòhnrì ya? Yí yáaŋú məaŋ de?”

²¹Yeesu íi pəvəro daŋ: “Nkógè en dəəve kìhlevəró.

²²Moizə mag pəvəró yír nàabdi, en nàabsàŋ bee pém yírbògəh vəntò bì'i rì. Ammə doo túgdì ri pém vé nàabgəh yíri.

²³Tò doo túgdì ri vé bùy dùuŋ Moizə dòokái, vé nàabgəh yíri gá, mə mí ní en kó re ñkó sòr yír bugəl doo túgdì ri ní, vé nò pəh ní?

²⁴Vé yágbà yír fágdi vəh en ya vé təh nór di ní. Fág gá vé kóbà vəh bàanu.”

Yeesu yòo Mesii re?

²⁵Zeruzalemnábto dəə kèl tùrdo voo: “Yíh yò və yáaŋ məaŋrì wəi pai?

²⁶Em mùuŋ muur yír gùur di və təhnrì? Yírbògəh bəntò kə və gəalèrì yòo Mesii yéŋve gəhə.

²⁷Mesii gá dàŋ yáar ní, yír dàŋ gáarì wee ya ví'i ní pai. Yíh yò ní bé gəaŋ wee ya ví'i ní bəri.”

28 Yeesu ba daŋ maggəŋ muur Vannáb lig di, yaa bəə virdo daŋ: “Vé gàannó, vé gàaro wee ya ɲví'i ní. Ammá ɲyaanəŋ yúl mína pai, yír ya tɔ́ŋ ní yòo muur yéŋtòo, ə ní vé gàanəu pai.

29 Míi gá ɲgàauro, gàm ɲlúí koo tuŋ, wəi tɔ́ŋ ní.”

30 Və gònuuro gúyurì, ammə́ yír ya ɔ́ɔ ɲɔ́ɔ koo fúy ríi pai, gàm sóo əní lànnəŋ pai.

31 Təŋ vən bee ríi yír gùurè íi kàu ní, və mùu turgəŋ voo: “Məsi bee gá kə tɔ́ talti en kɪŋən yíŋ yò rɛ?”

Və èmno Yeesu gúyurì

32 Farizatò kiiro mú ya gá və páɔ mùu turgəŋ Yeesu muur yír gùur di ní. Dùgbògəntò vənəŋ farizatò və tɔ́nàro dòogaartò və èm gùubà Yeesui.

33 Yeesu dòn pəvəro daŋ: “Bəŋ dàŋnəŋ kəni doo sɛ́nvé, piríi ɲdàŋ ém tíitírì yír ya tɔ́ŋ ní tuŋ.

34 Vé dàŋnəŋ wəni, vé dànəŋ zírì bai, vé dòn èmni bàar bee ri pai.”

35 Zibtò və kel turəno voo: “Ə ní gá dàŋ èmni mé, kə bé zìinəu bí? Dàn èmni zibtò ya yám dó geregtò ríi tuŋ ne, èm pəvə muur daŋ mágdì lu rɛ?

36 Muur ya daŋ: Vé dàŋnəŋ wəni, vé dànnəŋ zírì bai, vé dòn èmni bàar bee ri bai yò gá yáɔɔ dàŋni né tii?”

Yɔŋkì mom

37 Yɔŋ ya zulde dàŋ kúrì ní bee kə ni yɔŋ bògèrè. Yɔŋ bee Yeesu lú bəəro yír gùur nən ni daŋ: “Yír ya mom ɔ́ru ní yaa zòbà kəŋ tuŋ.

38 Debter daŋ: Yír ya íi kànnó ní yɔŋkì mom dàŋ wáɔrì koo fúy ri.”

39 Yeesu dòngəŋ Vannáb Fúyig ya gá yíbtò ya íi kàu ní dàŋ zírì ní, təŋ bee Vannáb pəninəŋ Fúyig əní bai, gàm və lùbnəŋnəŋ Yeesu bai.

Yír yəbdo vəŋ Yeesu əni

40 Yír gùur təŋ ni və kii muur yò ní yíbtò dáə dònno voo: “Yíŋ yò kə dùgdo tòmyag.”

41 Bòobtò dáə voo: “Yíŋ yò yòo Məsi.” Bòob dáə ní voo: “Mə Məsi gá kee kətii Galile rɛ?”

42 Debter daŋ: Məsi dàŋ ví'irì Betilehem ni Dauda nìm dor di, gàm Dauda bal kəŋ lu.”

43 Yír yaa yəbdo Yeesu əni.

44 Yíbtò dáə ba və yáɔrò Yeesu gúyurì, ammə́ yír ya ɔ́ɔ ɲɔ́ɔ koo fúy ríi pai.

Zib yírbògəntò gàa íi kári Yeesu bai

⁴⁵Dòogaartò və tiitii ní, dùgbògəntò vəŋ farizatò kələvəro: “En kó rè və àŋəniu bíi?”

⁴⁶Dòogartò və íiro voo: “Yír ya mùu tề muur mú yíŋ yò ní pai.”

⁴⁷Farizatò mùu pəvəro voo: “Və pém və èm sòolvəró pi?”

⁴⁸“Yírbògəŋ bəní d́əə vəŋ fariza d́əə kə íi kàlèrì gəŋ?”

⁴⁹Yír gùurtò ai və gàan Moizə d̀òoká bai, və vò kúnmə pém!”

⁵⁰Farizatò bee b̀òo vəní d́əə níil Nikodem, ba yòo lúvè. Ə ní bal èm zìilè Yeesu gáa d́əə. Nikodem bee d̀onno daŋ:

⁵¹“Kəbənəŋ d̀òoká rí gá və g̀ỳun yír k̀òmve pai. Və k̀iŋ en ya mùu ní see, və t̀əŋ en ya t̀ò ní see.”

⁵²Və íi puro voo: “Má pém a Galilenábò rɛ? A wá t̀əbà debterè, a dà t̀érì t̀òmɣag d́əə ví t̀ənèi Galile ri pai.”

⁵³Piríi yíwa pém lú ní èmnì koo wàri.

ZAN 8

Yáal ya və dùu zìi màn bàar díi

¹Yeesu èmno Wəə gur di.

²Góg dji ní, Yeesu sji yaatiro Vannáb lig di. Yír gùur yaaro koo tuŋ. Yeesu yaa síró, daŋ maggəŋ pəvə muurè.

³Maləmtò vəŋ farizatò və àŋiuro yáal d́əə ba və dùu zìi màn bàar di. Və yaa diibdo yáal ai yír təŋ ni,

⁴və k̀ello Yeesu voo: “Yírbògèrè, yáal yò və dùu zìinuro màn.

⁵D̀òoká rí gá Moizə d̀òn pəb́ə daŋ kəə uur mú yò ní və z̀ù m̀əəbà vəŋ v̀aalè. Mə má ní a daŋ sɛ?”

⁶Və yáənu túu g̀ỳurì, kə və zìi àə pubà muurè. Yeesu yaa gáab sírdo nór ég di, djiŋ ég vəŋ nəəwa əní.

⁷Və yágnèu k̀elli bai, Yeesu yaa l̀urdo yúlè, d̀òn pəvəro daŋ: “Kəvə təŋ ni, yír ya gá kó tən vee en mí, z̀ù bìibà yáal yò rì.”

⁸Yeesu yaa gáab sírtiro sáŋ, djiŋtiŋ en ég di.

⁹Və k̀ii muur yò ní, və wəə víró d́əə, d́əə, b̀ògəŋ èm bìi rì. Pərléro Yeesu vəŋ yáal ironé. Yáal dii dùggəŋ koo nən ni.

¹⁰Yeesu l̀urdo yúlè, k̀ello yáal daŋ: “Yáalè, və yòo mé? Yír ya fág g̀ỳuú ní pai pi?”

¹¹Yáal íiró daŋ: “Pai, Yírbògèrè.” Yeesu p̀inti puro daŋ: “Mí pém ŋfág g̀ỳunèú pai. A èmmə, a kóti vee en sáŋ pai.”

Yeesu kə̀ nì túrəm ya túbgə̀y kúsà̀ar ní

- 12**Yeesu mùuti puro yír gùur sán daɲ: “Míi ɲkə̀ nì túrəm ya túbgə̀y kúsà̀ar ní. Yír dùunnó ní, wə̀ dà̀n zírì túrəm ya pə̀y yonkì ni, wə̀ dà̀n dó émtírì zèg di pai.”
- 13**Farizatò kèluro: “En ya kaa yúl líi mái a dònɲə̀y nì ve? Ə̀ ní gá bé dà̀n fírì muur mán bee pai.”
- 14**Yeesu íi pə̀və̀ro daɲ: “Yá̀aró ɲdònɲə̀ en ya kə̀y yúl líi, muur míní yòo yə̀nè, gàm ɲgàaro wee ya ɲví'i ní, ɲgàaro wee ya èmgə̀y ní. Vé ní vé gàan wee ya ɲví'i ní pai, vé gàan wee ya ɲèmgə̀y ní pai.”
- 15**Vé fággə̀y fág ya kúsà̀ar díi, ammə́ míi gá ɲfágnè yír pai.
- 16**Míi yò ɲdaɲ ɲfággə̀y fágò ní, fág míní və̀ dà̀n fírì. Gàm ɲdàn fágdi déəve pai, Bàa ya tòɲ ní bee bə̀y iro.
- 17**Və̀ djìlé kə̀və̀ dòoká debter di voo: Yír iro èm daɲno muur yag déəve ní, muur bee və̀ dà̀n fírì.
- 18**ɲdònɲə̀y muur ya kə̀y yúl líi, Bàa ya tòɲ ní bee pém dònɲə̀y muur ya kə̀y yúl líi.”
- 19**Və̀ kèluro voo: “Bàa mán gá mé?” Yeesu íi pə̀və̀ro daɲ: “Vé gàanə̀y pai, vé gàan Bàa pai. Ba vé gàalènnì ní, ba vé dà̀ Bàa gáari bəri.”
- 20**Yeesu daɲ maggə̀y muur Vannáb lig di, mùuɲ muurtò yò zε, wee ya və̀ sìrgə̀y sadaka ní ri. Yír ya gùu ní pai, gàm sóo ə̀ní lànɲə̀y mai.

Vé dà̀n émnì wee ya ɲèmgə̀y ní ri pai

- 21**Yeesu mùuti pə̀və̀ro sán daɲ: “ɲdàn émnì, vé dà̀ɲnə̀y wə̀nì, ammə́ vé dà̀n vòrì kə̀və̀ vee en ni. Vé dà̀n zíi émnì wee ya ɲèmgə̀y ní ri pai.”
- 22**Zibtò və̀ mùu túrdo voo: “Dà̀ɲnə̀y yúl ə̀ní má̀ari ɲə̀əve? Gàm dònɲə̀y daɲ: Vé dà̀n émnì wee ya ɲèmgə̀y ní ri bai yò.”
- 23**Yeesu dòn pə̀və̀ daɲ: “Vé ní vé ví'i ég di ló, mí ní ɲví'i gógsan ni. Vé yòo kúsà̀ar ɲə̀, mí ní ɲkúsà̀ar ɲə̀ pai.”
- 24**Wə̀i kó rì ɲdòn pə̀və̀ ɲdaɲ vé dà̀ vòrì kə̀və̀ vee en ni zε. Mú ya ɲkə̀ ní yò, tò vé íi kàn míi ɲkə̀ nì, míi bai ní, vé dà̀ vòrì kə̀və̀ vee en ni.”
- 25**Və̀ kèluro voo: “Má gá a yíwε?” Yeesu íi pə̀və̀ daɲ: “Nyòo yír ya gá ɲdòn pə̀və̀ muur ə̀ní nən ni bee.”
- 26**En ya ɲdà múuri kə̀və̀ yúl líi, və̀y ɲdávə̀ fágdi ní, yòo gùurè. Ammə́ yír ya tòɲ ní yòo muur yə̀ntóo. En ya ɲkìi koo ɲə̀ ri ní ɲdònɲə̀y pu kúsà̀ar wə̀i.”
- 27**Və̀ kii gàan ya gá mùuɲ pə̀və̀ Túnú muurè ní pai.

28Yeesu yaa dòn pénéro dan: “Kə vé dìib lùrdo Yírwa góg di ní, kə nì və dà gáari mí ñkə nì míi bee. Vé dà gáari ñtònəñ en yúl mína pai. Ñdòngəñ en ya Bàa dan pəñ ní.

29Yír ya təj ní yò vəñ míi, yágnəñ déəve pai, gəm ñtò dùggəñ en ya pùu pu ní.”

30Yeesu mùu gu ní, yír gùurè íi kàro muur əní.

Yír ya kóró vee enè ní, yòo vee en fijnè.

31Yeesu dòn puro zibtò ya íi kà muur əní ní dan: “Vé tò dùuro en ya ñdan péné ní vəñ símáar déəve ní, vé dà kəñi yír mín fáalè.

32Vé dà gáari muur yəñè, muur yəñ dàvə búl sórdi.”

33Və íi puro voo: “Bé yòo Abraham nanuséntò, bé kə tən yír fjin pai, kó sé a dà dáñni bé dà búl sóri ní?”

34Yeesu íi pénéro dan: “Ñdòngəñ péné yəñve: Yír ya kóró vee enè ní yòo vee en fjinè.

35Fjin gá və dörnəu varəm ya wàri təj ni pai. Ammá war ya və lè ní gá kə dùggəñ varəm ya wàri.

36Wowə búl sòrvéro ní, vé dà kə búl dúgdì.

37Ñgàaro vé yòo Abraham nanúséntò, ammá muur mín ya vé íi kàn mai yò vé yágnəñ máari zε.

38Mí ní ñmùuñ en ya Bàa mag pəñ ní. Vé ní vé mùuñ en ya bàa vəní dan péné ní.”

39Və íi puro voo: “Bàa bəni gá Abrahami.” Yeesu dòn péné dan: “Ba vé yòo Abraham varəm ní, ba vé dà tənì en ya tə yáglé ní.

40Yakai yò ñdòngəñ péné muur yəñ ya ñkii Vannáb yag di ní, ammá vé ní vé yágnəñ máari. Abraham kó tən en gu pai.

41Vé tò dùggəñ en ya bàa vəní təj ní.” Və íi puro voo: “Bé kəñ mən war pai. Bàa bəni déəve, Vannábò.”

42Yeesu dòn péné dan: “Vannáb ba yòo Bàa vənə ní, ba vé dàñnəñ yáari, gəm ñvíi Vannáb naa ri, ñyaa zε. Nyaan vəñ yúl mína pai, wəi təj nì.

43En kó rə vé gaa kíri en ya ñdanəñ péné ní bíi? Gəm vé làn ya gá vé kii gaa muur míni ní pai.

44Bàa vəní gá Sedani, vé təj en ya bàa vəní yáa ní. Bàa vən bee gá bìi dùg ní yòo màayirtóo. Ə ní dùu tən muur yəñ bàar bai, gəm muur yəñ kəñ koo naa ri pai. Muur əní mùu dùggəñ míil muurè, gəm yòo míiltóo, wəi kə nì míil gəni.

45Mí ní ñdòngəñ muur yəñ ní yò, wəi kó rì və íi kàn muur míni bai zε.

46Yír ya kəvə təj ni dà dón djirdi kee ñkólè vee enè ní yíwe? En kó rə ñdòn muur yəñ ní vé íi kàn míi?

47Yír ya yò Vannáb yíri ní, kii dùggəy Vannáb muurè. Vé gá vé Vannáb yír pai, wəi kó rì vé kiiin muur bai ze.”

Yeesu vəy Abrahami

48Zibtò kèluro voo: “Muur ya bé daŋ a yò Samarinábò, laŋél kónnú bəri yò gá, yòo yéŋve pai?”

49Yeesu íi pəvəro daŋ: “Laŋél kónəŋ pai. Nlùbgəy Bàa míní, ammə vé ní vé mərénnó lúbdì.

50Nwəŋ en lubsàŋ ya kəŋ yúl líi pai. Yír ya wəŋ pəŋ ní yòobà, wəi fág gəaŋ nì.

51Nɔ̀dòngəŋ pəvə yéŋve: Yír kii dùuro muur míní ní dàn vór pai.”

52Zibtò pìnti puro voo: “Yakai gá bé gəaro pém, laŋél kónnúrì. Abraham vòléro, tòmyagnáb vòléro. Má ní a daŋ yír kii dùuro muur bəní ní dàn vór bai?

53Nana bən Abraham vòléro, má gá a tàlti wəi re? Tòmyagnáb pém vòléro. Má gá a diŋ yúl mání yíwe?”

54Yeesu pìnno daŋ: “Ba n̄lùbgəŋəŋ yúl míní n̄aave ní, lubsàŋ bee ba dà kəŋnì en kòmve. Bàa míní lùbgəŋəŋ nì, yír ya vé daŋ Vannáb vəŋa,

55ammə vé gəaŋəu bai bee. Mí gá n̄gəauro. Ba n̄daŋ n̄gəaŋəu bai ní, wi gá ba n̄kəno míiltóo mú véi. Ammə n̄gəalèurì, n̄kii dùuŋ muur əní.

56Táa vən Abraham sáb tərì yəŋ míní ní, yaa təro, síməŋ əní pùuro.”

57Zibtò kèluro voo: “A lànəŋ ver fób fób núuno pai, a daŋ bə tèle Abraham ri?”

58Yeesu íi pəvəro daŋ: “Nɔ̀dòngəŋ pəvə yéŋve: Mii n̄kə bìi laa rì, və lèŋ Abraham ze.”

59Və kpà mòllo vàalè kə və zùmə Yeesui ní. Yeesu yaa ínnì, pírii fuu ví Vannáb lig di.

ZAN 9

Yeesu kùllo yəŋtòo déə nórè

1Yeesu èm tálgəŋnì, yaa təro yəŋtòo déə, və lè v̄rənnu yəŋ əní bəri.

2Suka əntò kèluro: “Yírbògərə, en kó rè yíŋ yò və lè v̄iru yəŋtòo ní. Wəi kó vee en nì yá, túnú vəŋ nùnú kó re?”

3Yeesu íiro daŋ: “Vee en əní dón pai, túnú vəŋ nùnú vee en dón pai. Yíŋ yò yəŋ ən yò yír kə təbà Vannáb tonóm koo f̄ȳu ri.

4Sóo ya yəŋ yòonəmə yò, bəŋ tə wərnəmə yír ya təŋ ní tonóm əní. V̄in kə s̄əro ní, yír dàn en tótírì bai.

5Təŋ ya n̄kəŋ kúsəŋ di yò, n̄kəŋ nì túrəm ya túbəŋ kúsəŋ ní.”

⁶Yeesu mùulé ní, piríi yaa tén sər ég di, yàg sàarwa séréŋ, yaa nàar pu yaatoo nór di.

⁷Dòn pu daŋ: “A èm sògbà nór mání Siloa dúrmom ni.” Siloa yáaŋ dánì “tòm.” Yaatoo ai èm sògdo nórè. Tiitii ní, tən enè.

⁸Yíbtò ya koo wàal tól líi, vəŋ bòobtò ya ba tən yaatoo yò fàŋgəŋ en ní, dònno voo: “Yíŋ yò wəi ba sí fàŋgəŋ en nì pai?”

⁹Yíbtò d́əə voo: “Wəi.” Bòobtò d́əə ní voo: “Wəi pai, v́jŋgəŋəŋì.” Yíŋ bee ní daŋ: “Míi, yír d́əə pai!”

¹⁰Və kèluo voo: “A kó sé nór mání kúl ní?”

¹¹Iiro daŋ: “Yíŋ d́əə níil Yeesu yaa yàg sàar séréŋ, nàar pəŋ nór di, dòn pəŋ daŋ nèm sògbà nór Siloa ri. Nèm sòg nór ní, nyaa t̀ero enè.”

¹²Və kèlu voo: “Yíŋ bee yòo mé?” Daŋ bə g̀aan mai.

Farizatò k̀elgəŋ yaatoo ya źaa kó ní bee

¹³Və yaa àaro yaatoo balé farizatò tuŋ.

¹⁴Yóŋ ya Yeesu yàg sàar ǵa, yaa k̀uləŋ pu nór ní bee, yóŋ bee ba yòo doo túgdì.

¹⁵Wəi kó rì farizatò péem və yaa k̀ello yaatoo ai mú ya kó ǵa wə t̀ə nór ní. Yíŋ dòn p̀əvəro daŋ: “Nàar pəŋ sàar nór di, nyaa sòg nór ní, ǹtə en zə.”

¹⁶Farizatò d́əə mùu t̀urdo voo: “Yír ya ẁaŋ doo túgdì bai ai, yír yò v́nəi Vannáb tuŋ pai.” Bòobtò d́əə ní voo: “Yír bee yòo veetoo ǵa dà t̀əŋì en k̀iŋəŋtò mú yò rə?” Və k̀əno yag ǵəŋ ǵəŋ.

¹⁷Farizatò k̀eltiuro yaatoo ya źaa kó ní bee: “Mə má ní yír ya k̀ul pú nór ní yò ǵa a d́iŋnu yíwə?” Iiro daŋ: “Yòo t̀omyag.”

¹⁸Ammá zibto və íin ya ǵa yíŋ yò ba yòo yaatoo, yakai t̀ətiŋ nór zə ní pai. Və yaa ḱa k̀ello t̀unú vəŋ ǹnù:

¹⁹“Yíŋ yò war v́nəŋ rə? V́ g̀aaro v́ l̀əu yaatoo rə? Yakai ǵa kó sə tən nór ní?”

²⁰Túnú vəŋ ǹnù íiro voo: “B́ g̀aa dùgdo yòo war b́nəŋ, b́ l̀ə v́ru yaatoo.

²¹Ammá b́ g̀aan mú ya kó ǵa yakai tən nór ní bai, b́ g̀aan yír ya k̀ul pu nór ní péem pai. V́ k̀əlbà wə bee, k̀əŋl̀ero ya p̀in g̀aa muur ní.”

²²Túnú vəŋ ǹnù ẁaŋ zibto, və mùuŋ gu zə, g̀am zibto və tal̀ero yag v́nì voo: Yír ya kə dònno daŋ Yeesu yòo Məsi péem, kə və ǹə v́ru m̀olsəŋ lig di.

²³Wəi kó rì yaatoo t̀unú vəŋ ǹnù dòn zə voo: “V́ k̀əlbà wə bee, k̀əŋl̀ero ya p̀in g̀aa muur ní.”

²⁴Farizatò və k̀ətiuro yaatoo balé śaŋ və k̀eluro: “A d̀onm̀ə muur ýŋə Vannáb nən ni. B́ ǵa b́ g̀aaro yíŋ yò yòo veetoo.”

25Ȳāāt̄ó p̄inno dāŋ: “Ȳīŋ ȳò k̄ə veet̄ó r̄e, k̄ə veet̄ó pai k̄e, ŋḡaan pai. Mí gá en d̄əəne ŋḡaa ní: Ba ŋȳāāt̄ó, yakai ŋt̄əŋ n̄órè.”

26V̄ə k̄èluro voo: “Ȳīŋ ȳò kó pú né? Kó dùg se kùl pú n̄ór ní?”

27Ȳāāt̄ó ya n̄ór kùl ní ai íiró dāŋ: “Ŋd̄ònlè p̄év̄éró, v̄ə k̄īin mai, v̄ə ȳá̄a ní ŋt̄ii mùuti s̄áŋ né? V̄ə p̄ém k̄ə v̄ə ȳá̄aŋ k̄állì suka ənt̄ò ḡəŋa.”

28Farizatò v̄ə yaa dúullo ȳīŋ ai voo: “Má ní a ȳòo ȳīŋ ȳò suka ḡəni, b̄ə ní gá b̄ə ȳòo Moiz̄ə sukatò.

29B̄ə ḡàaro Vannáb mùu puro Moiz̄əi, am̄m̄á ȳīŋ ȳò ní k̄ə ví'i mé k̄e, b̄ə ḡàan pai.”

30Ȳāāt̄ó filti p̄év̄əro dāŋ: “Muur ȳò k̄īŋno: V̄ə ḡàan wee ya ví'i ní bai, am̄m̄á kùl p̄ənnó n̄órè.

31B̄əŋ ḡàanəno Vannáb k̄īin veet̄ó muur pai, k̄īiŋ pu ȳír ya gá w̄əŋnu ní, t̄əŋ en ya p̄uu pu ní ní.

32Kús̄ə̄ar b̄ii ní gá, v̄ə k̄īi t̄ə wee ya ȳír ȳò v̄ə l̄èu ȳāāt̄ó, ȳír d̄əə yaa kùl pu n̄órè ní b̄èr̄e?

33Ȳīŋ ȳò v̄in̄əi Vannáb tuŋ mai gá, ba dà t̄əni en mú ȳò r̄e?”

34V̄ə íi puro voo: “Má ȳò v̄ə l̄èú ní a ȳòo veet̄ó f̄á̄alè, a ȳá̄aŋ p̄é̄b̄ə muur dāŋ m̄ágdi?” V̄ə yaa n̄ə v̄iruro m̄óls̄əŋ lig di.

Nórtóo gá yíwe?

35Yeesu k̄īiro v̄ə n̄əno ȳīŋ ai, yaa w̄ə z̄īiuro, k̄èluro dāŋ: “A íi k̄àro Yírwa r̄e?”

36Ȳāāt̄ó p̄inno dāŋ: “Yírwa bee gá yíwe, a dāŋ p̄émm̄ə Yír̄b̄òḡèr̄è k̄ə ŋíi k̄àub̄à.”

37Yeesu d̄òn puro dāŋ: “A t̄əŋnu b̄èri, ȳír ya mùuŋ pú ní ȳò w̄əi.”

38Ȳīŋ p̄int̄iro dāŋ: “Ḡènb̄òḡèr̄è, ŋíi k̄àro.” Yaa gb̄ág síró Yeesu n̄én ni.

39Yeesu d̄òn puro dāŋ, “Ŋyaa kús̄ə̄ar di ló ní, k̄ə v̄ə t̄ə w̄èerb̄à ȳíri, ȳāanáb k̄ə t̄èb̄à n̄órè, n̄órnáb k̄ə k̄álb̄à ȳāanábò.”

40Farizatò d̄əə ba ȳòo lú, v̄ə k̄īi muur ai ní v̄ə k̄èllo Yeesui: “B̄ə p̄ém b̄ə ȳāanábò r̄e?”

41Yeesu íi p̄év̄ə dāŋ: “Ba v̄ə ȳòo ȳāanábò gá f̄ág ba d̄àn̄əv̄ə ḡù̄ȳr̄i pai. Am̄m̄á v̄ə dāŋ v̄ə ȳòo n̄órnábò ȳò, f̄ág ḡù̄ȳ d̄ùgḡəŋəv̄ə z̄e.

ZAN̄ 10

Gaanàg muurè

1Ŋd̄ònḡəŋ p̄év̄ə ȳéŋv̄e: Yír ya dó k̄àn t̄àm lig paḡəl bai, w̄ə ùg dó k̄àro wee d̄əə ḡòŋ ní, w̄ə ȳòo lúut̄óo.

2Yír ya dó k̄à paḡəl ní ȳòo gaanàgò.

³Yír ya laaṅ tàm lig pagél ní kə bìl pu pagélè. Tàm kə kii gaar əní, kə ká tàm əní, bòo yana pém vəṅ níilè, kə ɔ̀a vɪrvə gón ni.

⁴Vɪr kùnno ní, kə èm bá nən ni, tàm kə dùunu piri, gàm və kii gaaṅ gaar əní.

⁵Ammá sèn gá və dùun pai, ə ní və wəṅnuri, gàm və kii gaaṅ gaar əní bai.”

⁶Yeesu mùu màg pəvə muur yò ní, və kii gaaṅ en ya tíi bai.

Yeesu kə nì gaanàg dúurì

⁷Yeesu mùutiro sáṅ daṅ: “Nɔ̀dòngəṅ pəvə yəṅvə: Míi ṅkə nì tàm lig pagélè.

⁸Yíbtò ya yaa bá bìi laaṅ nən ní gá pém, və yòo lúunábtò. Ammá tàm yaa kiiin muur vəní pai.

⁹ṅkə nì pagélè, yír dó kàro vəṅ míi dàṅ sóri. Yír bee kə dóri, kə víri, kə dàṅ lésír zírì.

¹⁰Lúutóo gá yaa dùg en pəṅrì, yír màṅrì, en líilli. Mí gá ṅyaa ní yír kə və zii tabà yəṅkì.

¹¹ṅkə nì gaanàg dúurì, gaanàg dúur vòṅ tàm əní yúl li.

¹²Yír ya gá ə ní təṅ san tonómi, kəṅ gaanàg fəṅal bai, tàm əṅa pai ní, təro safal yaanirì ní, dàṅ tàm wəṅ yáglèrì, safal kə yaa gùu tàm, tàm kə wəṅ yám kúnni.

¹³Ə ní təṅ san tonómi yò, gím kónəu vəṅ tàmtò yò bai, wəṅ zə.

¹⁴⁻¹⁵ṅkə nì gaanàg dúurì. Mú ya Bàa gaaṅəni, ṅgaaṅnuri yò, bəṅ tàmtò míni pém guvə: Və gaaṅəni, ṅgaaṅəvəri. Nvòṅ tàmtò míni yúl li.

¹⁶Tàmtò míni déətò mól dónnəṅ bəobtò yò təṅ ni bai. Nɔ̀dàṅnəvə ká dórdi bəri, və dàṅ kíirì gaar míni, tàmtò míni pém kə kəmə zəṅ déəvə, gaanàg déəvə kə dùuvə rì.

¹⁷Nɔ̀dàṅ yəṅkì míni pəri, kə ṅdàṅ tii kátírì, wəi kó rì Bàa yəṅəṅ zə.

¹⁸Yír ya dà yəṅkì míni lúrdi ní pai, míi ṅyáṅ pəṅ nì və. Nɔ̀yáṅrò ṅpəṅni, ṅtii kàtiṅni, ə ní Bàa íi pəṅ nì daṅ ṅtòmə gure.”

¹⁹Muur yò yaa yəbtiro zibtò sáṅ.

²⁰Yír gùurè voo: “Yíṅ yò laṅəltóo, mùuṅ yəṅ muurè, və kiiṅ pu kó né?”

²¹Bəobtò déə voo: “Yír laṅəltóo dàṅ muur múurì gu pai. Və gaa ní laṅəl dà yəṅtòo nór kúlli rə?”

Zibtò mìn zùṅo Yeesui

²²Sóo bee və yaa kóró zulde ya və kùləṅ Vannáb lig ní, Zəruzaleṅ ni, təṅ bee gəṅ.

²³Yeesu èm pín kaṅ Sulemanu zùg dor di, Vannáb lig di.

²⁴Zibtò və yaa móllò koo tól li, və kèluro voo: “Má gá háṅ yakai pém muur mání yòonəbə kíṅni. A daṅ dṅṅr pəbəbà a yòo Məsi rə?”

25Yeesu íi pénéro daŋ: “Ndònlè pénéro, vé íin mai. Tonómtò ya Bàa pėjé gá ñtòŋ ní yò, wəi mùuŋ muur míní rì.

26Vé kəŋ tàŋ mínə bai yò, wəi kó rì vé íin mai ze.

27Tàŋ mínò gá kiiŋ gaar míní, ñgàanəvəri, və dùunənnì nì.

28Ñpėjəŋəvə yəŋki ya kùn míi, və dàn léé kəŋ pai, yír ya dàvə vírdi kəŋ ñəŋ ríi pai.

29Bàa tàl kùnlè en péŋ, wəi pėjé tàmtò bee rì. Yír ya dà en fú vír gáari Bàa ñəŋ ríi pai.

30Bàa bėjé yòo déəvə.”

31Zibtò və sùmtiro vàal sáŋ kə və zùubà.

32Yeesu yaa dòn pénéro daŋ: “Bàa pénnó tònì en dúur gùurè kəvə nən ni. Èntò bee gá, bòo ya vé yəŋəŋəŋ zú məŋari ní ya né?”

33Zibtò və íiró voo: “Bé yəŋəŋəŋ zú məŋari vəŋ en dúurtò ya a tò ní əni pai, a dúullè Vannábò. Má yò, a yòo yírì guvə, kó sé a dà dírí yúl mání mú Vannábò ní?”

34Yeesu pìnno daŋ: “Və dji yáglé kəvə dòoká debter di voo Vannáb daŋ: Vé yòo Vannáb varəm.

35Vannáb kəŋ yíbtò ya kiiŋ muur əní ní daŋ Vannáb varəm, bəŋ gəanəno péŋ en ya debter dòn ní bəŋ dànnəŋ məŋ vírdi pai.

36Mí gá Vannáb tiil vírənnó, yaa tònno kúsəŋar di. Mə kó se ya ñdaŋ ñyòo Vannáb Wowa yò, vé dà dáŋni ñdúullè Vannábò ní?

37Tò ñtòŋ Bàa tonóm mai ní, wi gá vé íi kəŋ pai.

38Ammə tò ñtòŋ wəi, vé íi kəŋəŋ mai ze ní, vé íigəbà en ya ñtòŋ ní kə vé gəa vəəbà Bàa yòo kəŋ fúŋ ri, ñyòo Bàa fúŋ ri.”

39Və yəŋtiro Yeesu gúŋrì sáŋ, ammə yaa só ví pénéro.

40Yeesu yəŋ vítiro Zurden léŋ sáŋ, wee ya Zaŋ ba póggəná yír ní bee ri, èm kəno lu.

41Yír gùurè yaaro koo tuŋ, və mùu turgəŋ voo: “Zaŋ kón en kiiŋən déə bai, ammə en ya dòn yíŋ yò yúl líi yòo yéŋvə.”

42Yír gùurè kii muur yò ní, və íi kəro Yeesui.

ZAN 11

Lazar voolè

1Yíŋ déə və kəŋ Lazar, ŋuro. Yíŋ bee ba kəŋ Betani wàaltəŋ ni, Mari vəŋ dòowál Marta vənəŋ wàaltəŋ déəvə.

²Mari bee kə̀ nì yáàl ya wèr pu Gènbògèr Yeesu urdì dor di gá, yaa nààr nèh və̀h yúl gor ə̀ní ní. Dòoyìh ə̀ní Lazar ya yuuh ní bee.

³Kààtò ya iro yò və̀ tònò yír èm dan pubà Yeesui, kə̀əsì ə̀ní yuuh.

⁴Yeesu kii muur yò ní, dònno dan: “Lazar yusáh ə̀ní dànə̀u mààrì pai. Yusáh ə̀n yò yír kə̀ tə̀bà mú ya Vannáb lùb ní ti, yír kə̀ lùbbà Vannáb Wowá ti.”

⁵Marta və̀h dòosén Mari və̀h Lazar bee pém Yeesu yáànə̀vəri.

⁶Kii voo Lazar yuuh ní, yaa kə̀tiro doo iro wee ya ba kə̀h ní bee ri vé.

⁷Pirí yaa dòn puro suka ə̀ntò: “Bə̀h èm tiitinə̀mà Zude ri.”

⁸Suka ə̀ntò kèluro voo: “Yírbògèrè, zibtò ba və̀ yáànú zú mààrì ég yù ri, yakai doo zòonnə̀h mai, a yáàh émtíri lu?”

⁹Yeesu íi pə̀və̀ro dan, “Yòh víh yúwál pír kə̀ dóh osáh ni pai? Tò yír kàaro yòh ní, dàn táarì pai, gàm tə̀h wee ya túh pu kúsààr díi.

¹⁰Ammá yír kàaro vìn ní gá taanì, gàm wee tún pu bai.”

¹¹Yeesu mùu wàr ní, yaa dònno dan: “Kə̀əsì bənə̀ní Lazar fààh nəm, hèmghə̀nu níh sǐjbdì.”

¹²Suka ə̀ntò íiró voo: “Yírbògèrè, tò fààh nəm gá, dàn záa kóri.”

¹³Yeesu yáàh pə̀və̀ dónnì Lazar vòléro, və̀ ní və̀ gàan mai, və̀ sáb ní voo fààh nəm dúuri.

¹⁴Yeesu yaa dòn vír pə̀və̀ro dan: “Lazar vòléro, ammə̀ vé kə̀n lú bai yò pùu pə̀nnó, gàm vé dà muur mínì íirì zə̀.

¹⁵Bə̀h èmnə̀mà koo tuh.”

¹⁶Toma ya və̀ kə̀h Yèlábò wi, yaa dòn puro bòob dan: “Bə̀h èmnə̀mà, Yírbògèr kə̀ bə̀h vònə̀h pém.”

Yeesu və̀ tállo voolè

¹⁷Yeesu là ní, və̀ dòrlèro Lazar gag di, kóléro doo naro.

¹⁸Betani wàaltə̀h bee bàar zòn və̀h Zeruzalem mai, làn kilometa tǎàro bai.

¹⁹Zibtò ba və̀ yaa túrlé gùurve, və̀ yaa Marta və̀h Mari múubdì, gàm dòoyìh vənì vò ní yò.

²⁰Marta kii Yeesu yaani rì ní, fuu èm sǐj kàuro bàanu ri, Mari ní sí laah wàri.

²¹Marta dòn puro Yeesu dan: “Yírbògèrè, tò ba a yò ló ní, dàayìh mínì ba dàn vòri bai.

²²Ammá ngàaro yakai yò bee pém, a bǎàro Vannábò ní, dàhnu pəri en ya a bǎàru ní pém.”

23 Yeesu dòn puro dan: “Dàamyíη dāη sǐjtírì.”

24 Marta pìnno dan: “Ngàaro dāη sǐjrì yōη ya kúsàar dāη kúrì gá, vooltò dāη sǐjrì ní ri.”

25 Yeesu dòn puro dan, “Nkə̀ nì yír ya sǐjbgə̀η yír vool li ní, və̀ ηə̀ pə̀η yír yōηkì ní. Yír íi kànnó ní, wə̀ vòlérì pé̀m, wə̀ dāη kə̀tírì lagé̀li.

26 Yír lagé̀l ya íi kànnó pé̀m dā̀n vó̀rì pai. A k̀iìro pi?”

27 Marta ííró dan: “Àà, ηk̀iìro Yír̀bògè̀rè, ηíi kà̀ro a yò̀o Mesi, Vannáb Wowa ya voo dā̀η yá̀arì kúsàar di bee.”

Yeesu kùgdo

28 Marta mùulé muur yò̀ ní, è̀m kà̀nó dò̀osén Marii, pà̀a dòn puro dan: “Yír̀bògè̀rè yò̀o lú, dan a yaabà.”

29 Mari k̀iì ní, fuu lúró, wà̀a è̀mno Yeesu tuη.

30 Yeesu ba dónnə̀η wàaltə̀η ní bai, kə̀ηηə̀η wee ya Marta ba zìiu ní ri.

31 Zibtò ya ba və̀ yaa Mari múubdì koo wà̀ri bee, və̀ tə̀ gá Mari fuu wà̀a ví ní, və̀ dэг̀ dùu'uro, və̀ dí ní voo è̀mgə̀η kúgdì gag di.

32 Mari là̀ro wee ya Yeesu kə̀η ní ri, yaa mìn nór tə̀ Yeesu ní, fuu pə̀ síró Yeesu dor bə̀al li dòn puro dan: “Yír̀bògè̀rè, tò ba a ló ní, dàayíη mìnì ba dā̀n vó̀rì bai.”

33 Yeesu tə̀ro Mari kùggə̀nì, zibtò ya dэг̀ dùu'u ní bee pé̀m kùggə̀nì ní, gím yaa kó tauro, k̀iηuro.

34 Yaa kè̀llo dan: “Lazar bee vé̀ lè̀u mé?” Və̀ ííró voo: “Yír̀bògè̀rè, a yaa tə̀bà.”

35 Yeesu kùgdo.

36 Zibtò və̀ mùuro voo: “Ammá Yeesu ba yá̀auro.”

37 Bòobtò də̀ə ní voo: “Yeesu kùllo yà̀atòo nórè, mə̀ en kó rə̀ gè̀rnə̀ Lazar wə̀ vò pai ní bíi?”

Yeesu sǐjbdò Lazar vool li

38 Yeesu símàar yaa vǐjtiro sáη, è̀mno gag di. Gag bee və̀ gè̀η pèn vàal li, yag ə̀ní və̀ kà vàal lè̀l də̀ə və̀ bìggə̀nə̀η wə̀i.

39 Yeesu dan və̀ gè̀m lùrbà vàal ai. Marta, vool dòomə̀al bee, dòn puro Yeesu dan: “Yír̀bògè̀rè, və̀ lè̀u ní kóléro doo nara, yakai dàléro sàarì.”

40 Yeesu pìn puro dan: “Marta, ηdòn pú ηdan a íi kà̀ro ní, a dā̀η tərì mú ya Vannáb lùb ní pai?”

41 Və̀ yaa lùrdo vàalè̀, Yeesu lùr nór góg di dan: “Bàa, ηfuyη pú nàa və̀η muur mìn ya a k̀iì pə̀η ní yò̀.

⁴²Ngàaro sóo pém a kiiṅ pəṅ ni. Ammá yakai yò, ḡtəṅ yíbtò ya kəṅ tól li yò, ḡmùun zε, kə və gàabà mái a tḡḡ ni.”

⁴³Yeesu mùu kùn ní, píríi yaa bəəro nánve: “Lazar a ví'ibà lu!”

⁴⁴Vool ví'iro, vəṅ làa ya ba və bəṅ pu nḡḡ ri, dor di, vəṅ yúl li bee bəri. Yeesu dòn pəvəro daṅ: “Və bùl pubà kə èmmə.”

Zibtò və taro yag Yeesu yúl li

(Mt 26.1-5 / Mk 14.1-2 / Lk 22.1-2)

⁴⁵Zibtò ya ba və yaa Mari tuṅ bee, və tə en ya Yeesu kó ní yò ní, və íi kàuro gùurè.

⁴⁶Bòobtò dəə ní və èm dòn kùn puro farizatò en ya Yeesu kó ní yò.

⁴⁷Dùgbògəntò vənəṅ farizatò mól kiinno voo: “Kə bəṅ kónəṅ sε, yíṅ yò kó turgəṅ en kiiṅtò ní yò.

⁴⁸Tò bəṅ yágnəno, kó èmno mú wəi ní, yír pém dàṅ íi kári muur əní. Yír bəṅ romatò dàṅ dóri, və yaani líl kúnni Vannáb lig bənəni vəṅ nimsàb bənəni pém.”

⁴⁹Vεr bee dùgbògəṅ dəə ba yò kəvə təṅ ni, níil Kaifa, dònno daṅ: “En ya və gaa ní pai,

⁵⁰və sá b təbà: Yír dəəvε vòro ním yúl li gá tálnə ya ním yò pém ba dà líri ní bε?”

⁵¹Kaifa yáḡ mùun muur yò pai, təṅ bee ba yò dùgbògəṅ yò, wəi kó rì mùu bàb laaṅ daṅ zε Yeesu dàṅ vóri zibtò yúl li.

⁵²Ammá zibtòvε pai, kə mòlbà Vannáb varəmtò ya yám ní pém yag dəəvε.

⁵³Doo bee ri və sá b Yeesu máḡri zε.

⁵⁴Wəi kó rì Yeesu gəati káatiri yír gùur di, zibtò təṅ ni bai zε. Yaa èm wàaltəṅ dəə ri, və kəṅ Əfaraim, gəel yag di. Suka əntò vəṅ èm kənəṅ lu.

⁵⁵Zibtò zulde Paska vəni ərdo, yír gùurè èmno Zeruzalem ni, kə və èm zùr vùr laabà fúy vəni.

⁵⁶Və dó Vannáb lig di ní, və èm wəno Yeesui, və kèl turəno voo: “Və dí ní gá Yeesu dà yáari zulde yò ri yá, sε?”

⁵⁷Dùgbògəntò vəṅ farizatò dònle voo: “Yír ya təro Yeesui pém yaa daṅ pəvəbà, və èmgənu gúyri.”

ZAN 12

Mari nḡḡ puro Yeesu kúm dor di

(Mt 26.6-13 / Mk 14.3-9)

¹Paska pər doo nóndəə ní, Yeesu làro Betani ri. Lazar ya Yeesu ba sḡḡb vool li bee kəṅ lu.

²Və yaa kó puro Yeesu lésir lu. Marta yḡḡḡ lésiri. Lazar ní vəṅ bəob léṅnəni.

³Mari yaa àǵairo kúm sǵa púur déə və kǵn nardì, kúm ya fǵj ənì və dùg ní. Iibi kúm bee fǵn tǵn ni. Yaa nǵar puro Yeesu dor di, kpèl nǵnno vǵn yúl gor ənì. Kúm yaa sǵa nag ùnno lig bee pém.

⁴Yeesu suka ənì déə níil Zuda Iskariotu, yír ya dàn Yeesu gǵy vírdì ní bee, mùuro daǵ:

⁵“Kúm yò ba və fǵj tǵllo seede sardi tǵmǵrǵ tǵaro, və pǵró gǵmnǵbtò ní, ba tǵllo.”

⁶Muur ən yò kǵn ya gǵ yǵǵn gǵmnǵbtò ní pai, yǵǵn san bee pǵǵrì, gǵm və mòl dǵn san ya və dàn gǵmnǵbtò pǵrì ní koo nǵa ri.

⁷Yeesu mùuro daǵ: “A yagubà, kó laaǵ pu ɛn yò yǵǵn ya və dàǵnǵnǵ lǵèrì ní.

⁸Gǵmnǵbtò gǵ vǵǵn dàǵnǵnǵ kǵnì sóo pém. Mí ní bǵǵn dàǵnǵnǵ kǵnì sóo pém pai.”

Və yǵǵró Lazar máǵrì

⁹Yír gùur pém kǵiro Yeesu yòo lú. Və yaaro Yeesu tuǵ kǵ və zìi tǵbà Lazar ya Yeesu sǵjb vooll li bee bǵrì.

¹⁰⁻¹¹Tǵn bee ri zib gùurǵ yǵgdo dúurì dùgbògǵntò, və pé dǵrdo fǵy vǵnì Yeesu nǵa ri vǵn Lazar ənì. Dùgbògǵntò tǵ gu ní, və yǵǵró máǵrì Lazar bǵrì.

Yeesu dǵǵ Zeruzalem ni

(Mt 21.1-11 / Mk 11.1-11 / Lk 19.28-40)

¹²Gǵg dǵj ní, yír gùurtò ya yaa zulde ní, və kǵiro voo Yeesu làro Zeruzalem ni.

¹³Və gǵ tǵrdo lar waartò, və ǵmuro sǵj kǵrì, və yòo bǵǵ tǵrdì voo: Bǵn lǵbnǵmǵ Vannábò! Yír ya yaa vǵn Gǵnbògǵr níil ní, Vannáb yǵr pubà nǵa. Wǵi kǵ nì Izrael gǵnì.

¹⁴Yeesu zìi gǵmkǵr déə, dòg sǵǵ ti mú ya debter dǵn ní daǵ:

¹⁵Sion, a wǵǵ dúul pai, a tǵbà gǵn mǵnì yòo yǵarì. Dòg sǵǵ gǵmkǵrwa ri.

¹⁶Yír ǵntò ba və kǵi gǵan pai. Ammǵ sóo ya Vannáb lǵb Yeesu ní, və yaa sǵb zìi ze voo ɛn ya debter bal dǵnlǵ Yeesu yúl li bee, və kó wǵrgǵn yò wǵi.

¹⁷Tǵn ya Yeesu kǵ sǵjri Lazar gag di yò, yǵbtò ya tǵ ní pém və mùun muur bee.

¹⁸Wǵi kó rì yír gùur yaa sǵj kǵu zǵ, gǵm və kǵilǵ ɛn kǵǵn ya kó ní yò.

¹⁹Farizatò mùu tǵrdo kǵvǵ tǵn ni voo: “Vǵ gǵaro ɛn yò tǵǵnǵno, yír pém dǵg dùun wǵi.”

Gǵrgǵtò déə wǵǵó Yeesui

²⁰Gǵrgǵtò déə ba və yaale zulde kǵrì Zeruzalem ni bǵrì.

²¹Və sǵ'óriro Filipu tuǵ, yòo Besaidanǵrǵ, kǵn Galile ǵg di, və dǵn puro voo: “Yǵrbògǵrǵ, bá yǵǵn Yeesu tǵrì.”

²²Filipu ǵm dǵn puro Aǵderei, piríi və iro pém və ǵm dǵn puro Yeesui.

23 Yeesu íi péné dan: “Sóo ya Yírwa dà lúbdì ní làro.

24 Ndòngəh péné yéne: Nen yén déəve tò pe vòn ég di bai ní, kə duggəh déəve bee. Pe vòro ní, dān vírírì yén gùurè.

25 Yír ya yáəh yúl əní ní dān léerdì, yír ya zəbgəh yúl əní kúsəar di ló ní dān sóri, kə zìibà yəhki ya kùn míi.

26 Yír ya yáəh pəh tònì ní, wə dég dùummə, wee ya həkə ní pém kə bəh kə tívè. Bàa lùbgəh yír ya təh pəh ní.

Yeesu mùuəh vool muur əní

27 Yakai yò en kìhənnó síməar di kə hdon né? Kə hdaəh Bàa gá wə sòr vírəmmə gím ya yaani ní yò re? Gím fáal yò bee wəi əə duggəh nì.

28 Bàa, a kóbà níil mání lùbbà!” Yag déə ví'iro gógsan ni dan: “Nlùblèuro, hdaəhnu lùbtírì sáh.”

29 Yír gùur ya ba və kə laa lu bee və kìi yag yò ní voo: “Yò gá nawa nònè.” Bòobtò déə voo: “Malekia déə mùui puro.”

30 Yeesu dòn pénéro dan: “Yag yò vínèi pu mi pai, ví'i pu véi.

31 Yakai kə nì sóo ya və dān kúsəar fágdi ní, yakai və dān nənì gèn ya kúsəar di ló ai.

32 Mí ní hlú dògdo ní, hdaəh dj ká kúnnì yír pém.”

33 Yeesu danəh vool uur ya dān vóri ní.

34 Yír gùur və mùuro voo: “Bé kìi kəbé dòoká debter di voo: Mesi dāhəhəh kə véəri yəhki, má ní a dan Yírwa dān lú dógdì gá, Yírwa bee yanə?”

35 Yeesu dòn pénéro dan: “Túrəm yòonəmə kəvé təh ni, ammə dān kə só'órdì pai. Təh ya vé təhəhəh túrəm ní yò, vé èm laabà ti, zèg kə gán zìivə pai. Yír ya èmgəh zèg di ní gāan wee ya èmgəh ní bai.

36 Təh ya vé təhəhəh túrəm ní yò, vé íi kàubà ti, kə vé kálbà túrəm yíri.”

Zibtò íi kàn Yeesu bai

Yeesu mùulé muur yò ní, èm ínvəro.

37 Mú ya Yeesu kó tūr en kìhəntò kəvə nən ni ní pém, və íi kàn mai.

38 Kə nì en ya tòmyag Esai bal dòn ní kó wádo, bal dan: Gènbògèrè, yí íi kà tòmyag bəní re? Gènbògèr mäg pu vəsəh əní yíwə?

39 Və zìin íi kári bai yò, muur bee Esai dònle bəri dan:

40 Vannáb yəəblè nór vəní, kùmlè síməar vəní, nór vəní kə tè pai, síməar vəní kə gùu pai, kə və fil kəsəh vəní pai, kə və dà zaa kóri.”

41 Esai tàlè mú ya Yeesu lùb ní, wəi kó rì mùuəh muur ai zə Yeesu yúl li.

⁴²Ammá yírbògən gùurè zibtò təŋ ni wə íi kàlè Yeesu rì. Ammá wə gàa dán vírdì bai, wə wəŋəŋ farizatò dàvə nɛ vírdì mólsàŋ lig di.

⁴³Kə nì yír lùbvəro ní, pùu tàl pəvəro ya Vannáb lùbvə ní.

Yeesu mùuŋ muur ya ví'i Vannáb yag díi

⁴⁴Yeesu bəəro daŋ: “Yír íi kànnó ní wə íi kàn míve pai, wə íi kàŋ yír ya tòŋ ní bəri.

⁴⁵Yír tènno ní, təŋ yír ya tòŋ ní.

⁴⁶Mí gá nyaa kúsàar di ló mú túrəm, yír ya íi kànnó ní kə kə zèg di pai.

⁴⁷Yír kiiro muur míní, wə tò dùun en bee bai ní, ə ní míi ɲfág gùunəu rì pai. Mí gá nyaa kúsàar sórdì, nyaaan kúsàar gùurì pai.

⁴⁸Yír ya yággənnó, íin muur míní bai ní, wə wəno en ya fág dàŋnu mínni ni. Muur mín ya ɲmag pu ní yò, yòŋ ya kúsàar dàŋ kúrì ní, wəi dàŋ yír bee fág gùur di.

⁴⁹Ŋmùunəŋ vəŋ símàar mína pai, Bàa ya tòŋ ní bee, wəi pəŋnəŋ en ya ɲdà dónni ní, vəŋ ɲdà mágdì ní rì.

⁵⁰Ŋgàaro en ya pəŋnəŋ dónni ní bee yír ziiŋ yəŋki ya kùn míi ti. En ya ɲdòngəŋ ní bee ɲdòn dùggəŋ mú ya Bàa pəŋ ní.”

ZAN 13

Yeesu sòggəŋ pu suka əntò dorè

¹Zulde Paska ér dùgdo. Yeesu gàaro sóo əní làro, sóo ya dà lú yágdì kúsàar gá dà émnì Túnú tuŋ ní. Yeesu yáa dùgdo yír əntò ya kúsàar díi, háa sóo əní làrì guve.

²Yeesu vəŋ suka əntò léŋnəŋ enè. Sedani gá kólèro Zuda Simoŋ Iskariotu wowa dàŋ Yeesu gùu vírdì rì.

³Yeesu gàaro ví'i Vannáb tuŋ, dàŋ tíitírì Vannáb tuŋvé, Vannáb pé kùnlèro en pém koo nàa rì.

⁴Yeesu fuu lú víró lésír di, sùir vìrdo làa ya ba pàar dèg ní, yaa kàro lepì, ta vəəro sǝj əní.

⁵Təg mom sóor di, sòggəŋəŋ pu suka əntò dorè, nàar nəŋgəŋəŋ lepì ya ba koo sǝj ri bee.

⁶Yaa làro Simoŋ Pier tuŋ, Pier kèluo daŋ: “Yírbògə̀rè, má yò a sòg pəŋ dorè?”

⁷Yeesu pìn puro daŋ: “Yakai yò a dàn gáari en ya ɲtəŋ ní pai, kaa gaa piri.”

⁸Pier daŋ: “A'ə, má gá a dàn pəŋ dor sógdì pai.” Yeesu pìn pu daŋ: “Tò ɲsògnè pú dor bai ní, bəŋ dàn kə məari pai.”

⁹Simoŋ Pier dòn puro daŋ: “Yírbògə̀rè, gu ní a sòg vìrgè dorve pai, a sòg pəmmə nàa vəŋ yúl bəri.”

- 10**Yeesu dòn puro dan: “Yír ya pòglè ní gá fúy ãní túhni, sòg vìrgè dorè. Fúy vóní túhni, amamá vé pém pai.”
- 11**Yeesu gàalè yír ya dàhnu gúy vírdì ní bàri, wèi kó rì mùuη dan: Vé tú kúnnè pém pai zε.
- 12**Yeesu sòg kùn pévè dor ní, yaa pàartiro làa ãní, sítiro lésír bàar di, kèlèvèro dan: “En ya ηtò pévè ní yò gá vé gàa bè?”
- 13**Vé kàhnhè yírbògèrè. Yéηve, ηlàlé ya vé kàh gu ní.
- 14**Mú ya ηyòo yírbògèrè, ηsòg pévè dor ní yò, yíwa sòg pubà bòo dorè.
- 15**Yò ní ηmaggèh pévèrì, kè vé tò dùu wèive.
- 16**ηdòngèh pévè yéηve: Warwa ya wàrí tàlnè yírbògèr ãní pai. Tòmtoo tàlnè yír ya tòu ní pai.
- 17**Yakai vé gàalèro en ai, vé tò dùuro wèi ní, símáar vóní dà púurì.
- 18**ηdanhè vé pém pai, ηgàaro yíbtò ya ηtìil vìr ní. Amamá en ya debter dòn ní gá bàa ní kó wàrbà, debter dan: Yír lénnó lésíri, yaa fíl pènnó pìraη.
- 19**Yakai en bee lànnèh mai yò, ηdan laaη pévèrì. En bee kè làro ní, kè vé gàabà mí yò ηyòo mí.
- 20**ηdòngèh pévè yéηve: Yír gúy nèhno yír ya ηtòì ní ní, wè gúy nèhghèh mí. Yír gúy nèhènnó ní, wè gúy nèhghèh yír ya tòh ní.”

Yeesu mùuη yír ya dàhnu gúy vírdì ní muurè

(Mt 26.20-25 / Mk 14.17-21 / Lk 22.21-23)

- 21**Yeesu mùu kùn entò yò ní, en yaa kìh tauro símáar di, mùuro dan: “ηdòn vìr pévèró yéηve: Yír dáè kèvé tèh ni dàhnhèh gúy vírdì.”
- 22**Suka ãntò vè tènno nór di nór di. Vè gàan yír ya Yeesu mùuη pu ní bee bai.
- 23**Suka ya Yeesu yáa dùggèh ní ba síh koo tól li.
- 24**Simon Pier zàa àl puro nàa dan wè kèl tè, Yeesu gá danghèh yíwε?
- 25**È ní yaa bém kèllo Yeesu dan: “Yírbògèrè, yír bee gá yíwε?”
- 26**Yeesu íi pìnno dan: “ηdàn gé dórdì bured sóor di, yír ya ηpéuro ní yír bee wèi.” Yeesu gè péro bured bee Zudai, Simon Iskariotu wowa.
- 27**Zuda kà dùg bured yò ní, Sedani fuu dóró koo símáar di. Yeesu dòn puro dan: “En ya a dàh tònì ní a tòmà lèh.”
- 28**Yíbtò ya lésír bàar di yò pém vè kìi gàan en ya kó gá Yeesu mùu pu yíh yò gu ní pai.
- 29**Zuda ba gùuη san pùgèr dì yò, yíbtò dáè dí ní voo Yeesu tònnu kè èm fíjibà en ya kè vè kóh zulde ní, dáè dan wè zìi pubà gímnáb san sérèh gèh.

³⁰Vin sàaléro. Zuda kàro bured ai, èm víró.

Yeesu mùuη Yírwa lubsàη muurè

³¹Zuda èm ví ní, Yeesu dònno daη: “Yakai yír tèro mú ya Yírwa lùb ní, vè tèro mú ya Vannáb lùb ní pém Yírwa yúl li.

³²Yír tèro Vannáb lubsàη Yírwa yúl li ní, Vannáb vəη yúl əηà dàη pu yír mágdi mú ya Yírwa lùb ní, dàη tònì en bee nén ni ló.

³³Varém míní, bəη dànnəη ké só'órtírì pai. Vé dàηnəη wàni, ammə vé dàη zíi émni wee ya ηəmγəη ní ri pai. Ǹdòn pu zibtò pém guve.

³⁴Ŋpə̀ηvè muur pumi: Yíwa yá̀ə̀bà b̀òoi. Mú ya ηyá̀ə̀vè ní yò, vé pém yíwa yá̀ə̀bà b̀òo guve.

³⁵Yíwa yá̀ə̀ró b̀òoi ní, yír dà gáarì vé yòo suka mínə.”

Pier dàη Yeesu sò̀nì

(Mt 26.31-35 / Mk 14.27-31 / Lk 22.31-34)

³⁶Simon Pier kèluro: “Yírbògèrè, a èmgəη mé?” Yeesu íi puro daη: “Yakai bàar ya ηəmγəη ní yò, a dànəη dóg dúu gáar pai, má gá kaa èmnà piri.”

³⁷Pier dòn puro daη: “Yírbògèrè, en kó rè kə ηdóg dùu gàanəú yakai yò bai ní? Mí gá yá̀ə̀ró ηvò̀bà kaa yúl li.”

³⁸Yeesu pìn puro daη: “A dà vó dúgdì kəη yúl li? Ǹdòngəη pú yéηve: Yá̀ə̀ yò h́ə̀ə̀ kon kúgbà ní, a dàη sò̀nì gáa t́ə̀ə̀ro kaa daη bə gàanəη pai.”

ZAN 14

Yeesu kə̀nì bàanu ya èmgəη Túnú tuη ní

¹Yeesu dòn pə̀vəro daη: “Vé l̀òl símá̀ə̀r pai, Vé pé d̀òrbà f́úy vóní Vannáb ńə̀r ri vəη kəη ńə̀r ri.

²Bàar kə̀nì yòobà Bàa wàri gùurè, ηəmγəη pə̀vè kó nə̀η láarì bàar lu. Ba mílè gá ba ηdà pə̀vè dónnì rə?

³Ŋè̀m kó nə̀ηlé pə̀vəró bàarè ní, kə ηyaa kàràvə̀rì, kə bəη èm kə̀nəη wee ya ηdàη kə̀nì ní ri.

⁴Vé gàaη wee ya ηəmγəη ní bee bàanu ə̀nì b̀èri.”

⁵Toma kèluro: “Yírbògèrè, bé gàan wee ya a èmgəη ní bee bai yò, kə bé gàa bàanu sɛ?”

⁶Yeesu íi puro daη: “Ŋkə̀nì bàanu, ηkə̀nì muur yé̀nè, ηkə̀nì yòηkì. Yír tál kàn kəη tuη mai ní, dàη émni Bàa tuη mai.

⁷Vé gàannó ní, vé dà gáarì Bàa pém. Gùy yakai yò vé gàalèuro, vé t̀èlèuro.”

⁸Filipu mùuro daη: “Yírbògèrè, a mag pə̀bbà Bàa bee, símá̀ə̀r bə̀nì kə̀ kə̀ə̀ zɛ.”

⁹Yeesu kèluro dan: “Filipu, bəŋ kəŋəŋ ní doo zòoro, a gàanəŋ mé? Yír tənno ní tərò Bàai, kó se a kèlti a dan ηmag pəbəbà Bàai ní?”

¹⁰A íi kàn ya gá Bàa yòo kəŋ fúy ri, ηyòo Bàa fúy ri ní bé? Muur ya ηmùuη pəvə ní vínəi kəŋ yag di bai, Bàa ya kəŋ kəŋ fúy rí tò wàrgəŋ tonóm əní.

¹¹Tò ηdònno ηdan Bàa yòo kəŋ fúy ri, ηyòo Bàa fúy ri ní, vé íi kàbà. Muur míní gá yáaró vé íi kàn mai pém, kəmə, ammə vé təbà en ya Bàa təŋ kəŋ nəŋ ri yò, vé íi kàbà vəŋ wəi.

¹²ηdòngəŋ pəvə yəŋve: Yír pé dòrdo fúy əní kəŋ nəŋ ri ní dāŋ tənì en ya ηtəŋ ní pém, dà tənì háŋ kə tò təl wəi, gəm ηəmɡəŋ Bàa tuŋ.

¹³En ya vé bəŋro vəŋ níil míní gá pém, ηdāŋ tənì en bee, yír pém kə lùbbà Bàa vəŋ Wowa yúl li.

¹⁴Vé bəŋro en vəŋ níil míní ní, ηdāŋ tənì en bee.

Yeesu dòn bàb dan bə dāŋ Vannáb Fúyig tójrì

¹⁵Tò vé yáŋənnì ní, vé dà en ya ηdan ní tó dúurì.

¹⁶ηdà bəŋrì Bàa kə pəvə màr déə kə vəŋ kə vəŋəŋ.

¹⁷Wəi kə nì Fúyig ya àŋ muur yəŋ ní. Kúsàŋ gá dāŋəu gúy gáar bai, gəm kúsàŋ tənəu bai, gānəu bai. Ammə vé gá vé gānuri, gəm vəŋ kəŋəŋ nì, kəŋ kəvə fúy ri.

¹⁸ηdānvə yágdi mú voowəŋ pai, ηyaanirì.

¹⁹Nəŋ ni ló sérəŋ kúsàŋ dāŋəŋ tətírì pai, ammə vé gá vé dāŋəŋ tərì, gəm ηkəŋ lagéli, vé pém vé dāŋ kəŋì lagéli.

²⁰Doo bee làro ní, vé dà gáarì Bàa bəŋ yòo déəve, bəŋ yòonəŋ déəve.

²¹Yír gùuro en ya ηdan ní, tò dùuro wəi ní, kə nì yír bee yáŋnó. Bàa dāŋ yáŋrì yír ya yáŋəŋ ní. Mí pém ηdāŋnu yáŋrì bəŋrì, kə ηúr pu fúy míní.”

²²Yíŋ déə níil Zuda, Zuda Iskariotu pai, yíŋ bee kèllo dan: “Yírbògərə, en kó rè a dà pu fúy mání úrgərì bəive, kúsàŋ kə tən mí?”

²³Yeesu íi puro dan: “Yír yáŋənnì ní, dāŋ tó dúurì muur míní, Bàa míní dāŋnu yáŋrì, Bàa bəŋ dāŋ yáa kəŋì koo fúy ri.

²⁴Yír ya yáŋəŋ mí, dāŋ tó dúurì muur míní pai. Muur ya vé kii dùggəŋ ní yò bee, vínəi kəŋ bəl li pai, ví'i Bàa bəl li, yír ya təŋ nì.

²⁵Təŋ ya ηkəŋ kəvə tuŋ yò, ηdòngəŋ pəvə entò yò zε.

²⁶Bàa dāŋ tójrì Fúyig əní vəŋ níil míŋ, wəi yaanvə gəm lúrdi rì. Fúyig ən bee dāŋ pəvə yaa mág kúnì en pém, dāŋ pəvə tíi dántírì entò ya ηdòn pəvə ní.

²⁷ηdíléŋ pəvə kəbò, ηpəŋəvə kəb míní. ηpəŋəvə mú ya kúsàŋ pəŋ yír ní pai. Síməŋ vənì lo pai, vé kó dúul pai.

²⁸Vé kiiro ñdòn pénéro ñdañ: Nèmgəni, piríi kə ñdàn yáatírì. Ba vé yáanənni ní, símáar véní ba dà púurì vəñ ya ñèmgəñ Bàa tuñ yò. Vé gàabà Bàa tàlléñ nì.

²⁹Təñ ya en bee lànnəñ mai yò, ñmùu laañ péné muur yò ti, sóo ya en bee kə làro ní, kə vé íi kà zε.

³⁰Ñdàn péné múutírì muur gùur pai, gàm gèn ya kúsàar di lói yaanirì. Dín muur kəñ yúl li pai, ammə bàà ní

³¹kúsàar gàabà ñyáañ Bàai, ñtò dùuñ en ya dañ pəñ ní. Yakai bəñ lúnəmə lo.

ZAN 15

Yeesu kə nì lar nùnú ya làəñ yəñ ní

¹Ñkə nì lar nùnú ya làəñ yəñ ní, Bàa kə nì yír ya laggəñ lar bee ní.

²Dù vèrgəñ gbèn mín ya làəñ yəñ mai ní, dù kó nəñgəñ bəo ya làə yəñ ní, kə làə nəñ zε.

³Èntò ya ñdañ mag péné ní yò yakai tùblèro símáar véní.

⁴Ñkəñnəñ véi, vé pém vé kəmmə míi, mú ya ñkəñnəñ véi ní. Lar gbèn kəñnəñ lar nùnú làəñ yəñ zε, dáəve làəñ yəñ pai. Vé pém guve, vé kəñnəñ míi bai ní, vé dàñ yəñ ləərì pai.

⁵Ñkə nì lar nùnú, vé kə nì lar gbènè. Yír ya kəñnəñ míi, ñkəñnəñ wəi ní, làəñ yəñ gùurve. Vé gàabà, tò vé yebdo vəñ míi gá, en ya vé dà zíi tònì ní pai.

⁶Yír ya kəñnəñ míi bai ní, və dàñnu mín vírdì mú lar gbènè, koo órdì, kə və sùm yègu vee ri.

⁷Tò vé kəñnəñ míi, muur míní kəñ kəñvé símáar di ní, vé bàabà en ya vé yáa ní pém, vé dàñ zírì.

⁸Tò vé làəro yəñ gùurve, yír tənéró, gàaro vé yò suka mínə ní, kə nì və dàñ Vannáb lúbdì.

⁹Ñyáanəvé mú ya Bàa yáanəñ ní. Vé kəmə kəñ yáasàñ ni.

¹⁰Tò vé tò dùuñ en ya ñdañ ní ní, vé kə dùggəñ kəñ yáasàñ ni, mú ya mí ní ñtò dùu en ya Bàa dañ ní gá, ñkəñ koo yáasàñ ni ní.

¹¹Èntò yò ñdòn péné ní símáar véní kə pùubà mú ya míní pùuñ ní yò vε. Símaar véní kə pùu wərbà.

¹²Vé kiibà en ya ñdañgəñ péné kə vé tòmə ní: Yíwa yáabà bəo mú ya ñyáanəñ ní.

¹³Yír vòro kəəsì èntò yúl li ní, kə nì wə màgdo yáasàñ ya kəñ tàl ní.

¹⁴Vé tò dùuro en ya ñdañ péné ní ní, kə nì vé yò kəəsì míntò.

15Yakai vé kətin pəh mú varém ya təh pəh ní pai, gəm varém ya təh en ní, gəan en ya yírbògèr vəní təh ní pai. Yakai entò ya Bàa mag pəh ní pém ηmag kùnlè pəvéro, wəi kó rì ηkəhəvə kəəsì míntò zε.

16Vé tiil kànəh nì pai, mí ηtiil kàvə rì, ηdaj vé èm ləəbà yəh ya kə vəəh ní. Kə nì Bàa dāvə pəri en ya vé bəəu vəh nìl míní ní pém.

17Vé kùibà en ya ηdajəh pəvə vé tòmə ní: Yíwa yəəbà bəoi.

Kúsəəh zəbgəh yíbtò ya dùuη Yeesu ní

18Kúsəəh zəbgəhvəri pém, vé gəabà dúurì, zəb bìilè mí.

19Ba vé yòo kúsəəh nə ní, kúsəəh ba dəhəvə yəəri, gəm vé yòo yír əhə. Ammə ηtiil kà virlèvéro, vé kətin kúsəəh nə pai, wəi kó rì kúsəəh zəbgəhvə zε.

20Vé sabbà en ya ηdòn pəvə ní ηdaj: Warwa ya wəri tálnə yírbògèr əní pai. Tò və úr pənnó gím, və dəh pəvə úrdì guvε. Tò və bùy dùuro muur míní, və dəh bùy dúurì muur vəní pém.

21Və dəh pəvə tənì entò yò bee pém kəh yúl li, gəm və gəan yír ya təh ní bai.

22Tó ba ηyaan mai, ba ηyaa dònəh pəvə en dəə bai ní, vee en fág ba dānvə gúurì pai. Ammə yakai gə en ya və dātin só vírì kəvə vee en ní pai.

23Yír zəbnó ní, zəbgəh Bàai.

24Ba ηkón tonóm nán ya yír kó tən mí kəvə təh ni bai ní, vee en fág ba dānvə gúurì pai. Yakai yò və təro tonóm míní, və zəbbéro, mí bəh Bàa pém.

25Yò ə ní en ya dəkákə debter vəní daj ní kə kó wərbà ní, daj: Və zəbnó guvε.

26Màr vənì dəh lúirì Bàa tuη, ηdajni pəvə tóirì. Yír bee kə nì Fúyig ya əəh muur yəh ní, yaəh pəvə dón djjrdì mú ya ηkə ní.

27Vé pém, mú ya bəh kə bìi dùgnəh ní yò, vé dəh pu yír dón djjrdì mú ya ηkə ní.

ZAN 16

1Ŋyáəh ya vé pε ví ní pai, ηmùu pəvə muur yò zε.

2Və dəhəvə nə vírdì móləh ligto ri. Sóo dəə yaanirì, yíbtò dəə dəhəvə məəri, kə və dí ní voo və təh pu Vannáb en dúurì.

3Yíbtò bee və gəan Bàa bai, və gəanəh mai yò, wəi kó rì və dəh tənì gu zε.

4Ŋyáə ní sóo ya en bee dəh kóri ní kə vé sáb zùibà, balé ηdònlé pəvəri, wəi kó rì ηdòngəh pəvə yakai yò zε.

Vannáb Fúyig tonóm

Nén ni ba bəh kəhəh ní yò, ηdònnə pəvə en yò bai zε.

5Yakai ηəmghəh yír ya təh ní tuη, ammə kəvə təh ní yír ya kələh daj ηəmghəh mé ní pai.

- ⁶Ɖdònlè péné gu yò, símáar véní vjij ze,
- ⁷ammá ɲdòngəɲ péné muur yéné: Emsàɲ mín yó vé dà puur ɛní kíir dì. Ɖèmnè bai ní, màr véní dàn péné yáar bai. Ɖèmno gá, ɲdàɲni péné tóirì.
- ⁸Ə ní yaaro ní, dàɲ pu yíbtò ya kúsàar díi mág djirdi vee en muurè, muur yéné vəɲ Vannáb fág muurè.
- ⁹Dàɲ péné mág djirdi və yòo vee yírtò, gàm və íi kànéɲ mai.
- ¹⁰Dàɲ péné mág djirdi muur yéné, gàm ɲèmgəɲ Vannáb tuɲ, və dànéɲ tétirì bai.
- ¹¹Dàɲ péné mág djirdi fág muurè, gàm fág gùlèro kúsàar tókònè.
- ¹²Ɖyáaɲ péné en dáɲni gùure, amhá vé dàn kíi gáatír bai.
- ¹³Fúyig ya àaɲ muur yén ní kə yaaro ní, dàɲ péné mág dúu kúnni muur yén gá pé. Dàn péné múurì en ya sáb vìr koo símáar díi pai, dàɲ péné dónni en ya kii ní vəɲ en ya dàɲ yáar ní.
- ¹⁴Fúyig dàɲ pu yír mágdi mú ya ɲlùb ní, gàm dàɲ péné dónni en ya kii kəɲ yag díi.
- ¹⁵En ya Bàa dí ní gá pé. Wəi kó rì ɲdòn péné ze ɲdaɲ Fúyig dàɲ péné dónni en ya ví'i kəɲ yag di ní.

Símáar dàvé vjijì, piríi dà púutírì

- ¹⁶Nén ni lo sérəɲ vé dànéɲ tétirì bai, piríi kə vé dàɲnéɲ tétirì.”
- ¹⁷Suka ɛntò dáə gèl tũrdo muur ai: “Yírbògèr yò yáaɲ pəbé dáɲni né? Nén ni lo sérəɲ vé dànéɲ tétirì bai, piríi vé dàɲnéɲ tétirì. Dòn dáə daɲ: Ɖèmgəɲ Bàa tuɲ.
- ¹⁸Nén ni lo sérəɲ yò gá dònɡəɲ né tíi? Bé kii gàan en ya yáaɲ dónni tíi bai.”
- ¹⁹Yeesu gàaro və yáanu kélli ní, yaa dòn pénéro daɲ: “Muur ya ɲdòn zé: Nén ni lo sérəɲ vé dànéɲ tétirì bai, piríi vé dàɲnéɲ tétirì yò, vé yáaɲ kíi gáari wəi?
- ²⁰Ɖdòngəɲ péné yéɲve: Vé dàɲ kúgdì, vé dàɲ bàə dárdì, kúsàar ní kə siɲ enè. Símaar dàvé vjijì, piríi dàɲ fíl púutírì.
- ²¹Yóɲ ya yáaɲ dàɲ léri ní, gím ya dàɲ téri ní yò, símáar ɛní vjijni. Lè vìrdo wari ní, vɲɲtilèro gím ɛn bee, símáar ɛní pùuɲ vəɲ warwa ya lè ní yò.
- ²²Vé pé. guve, yakai símáar véní vjijni, amhá ɲdàɲnəvé tétirì. Təɲ bee ri símáar véní dàɲ púu tári, yír ya dà símáar púur vén bee gərdì ní pai.
- ²³Sóo bee làro ní, vé dànéɲ en dáə kéltírì pai. Ɖdòngəɲ péné yéɲve: Vé bàəro en Bàa ɲaɲ ri vəɲ níil míní ní, dàɲnəvé péri.
- ²⁴Háa yakai pé. vé bàə tənəɲ en vəɲ níil míní pai. Vé bàəbà, vé dàɲ zírì, kə ní, símáar véní dà púu wárdì ze.

Yeesu kàro yúl kúsàar di

- ²⁵Entò ya ḡdòn péné ni yò, ḡmùu kùblè pénéri. Sòo dée yòo yáari, ḡdàn péné múu kùbtíri en ya Bàa yúl líi bai, ḡdàḡ péné dòn dḡḡr dḡḡdì.”
- ²⁶Sòo bee ri vé dà Bàa bàḡari vḡḡ níil míní. ḡdònnè péné ḡdaḡ ḡdà péné Bàa tḡmni ní pai.
- ²⁷Bàa vḡḡ yúl ḡḡḡ yáḡḡvéri, ḡàm vé yáḡḡḡnḡnì, vé íi kàlè ḡví'i Vannáb tuḡ yò.
- ²⁸ḡví'i Bàa tuḡ, ḡyaa kúsḡḡar di ze. Yakai ní ḡlúḡ kúsḡḡar di, ḡḡḡḡḡḡ Bàa tuḡ.”
- ²⁹Suka ḡntò dòn puro voo: “Yogwa! Yakai ḡá a yáḡdo múu kùbdì, a mùu dḡḡr dḡḡdo.
- ³⁰Yakai bó tḡro a ḡàa kùḡḡḡḡ en pém, yír dànḡu kél nḡḡtíri bai. Wḡi kó ri bó íi kàro a ví'i Vannáb tuḡ.”
- ³¹Yeesu pìn pénéro daḡ: “Yakai kḡ nì vé íi kà ní pi?
- ³²Sòo yòo yáari, yakai bee làléro, vé dàḡ yáḡmni dée dée, yíwa koo wàri, vé dàḡḡḡḡ yáḡdì déḡve. Ammá ḡdàn kḡnì déḡve pai, Bàa bḡḡ kḡḡ nì.
- ³³Vé kḡḡ kḡḡ nḡḡ ri yò, ḡdòn péné en yò ze, símḡḡar véní kḡ kḡḡbà ní. Vé dàḡ ḡím tḡri kúsḡḡar di ló, ammá vé vammá símḡḡarè, ḡàm ḡkàlèro yúl kúsḡḡar di.”

ZAN 17

Yeesu tḡḡḡḡḡ pu suka ḡntò Vannábò

- ¹Yeesu mùu kùn ní, yaa lùr dòḡḡḡḡ nór ḡḡḡ di daḡ: “Bàa, sòo làro, a lùb vḡrbà War mání, War mání kḡ lùb vḡrúbà.
- ²A pé dòrbà yír ḡá pém koo nḡḡ ri, kḡ pḡbà yíbtò ya a pḡu ní bee yḡḡkì ya kùn míi.
- ³Yḡḡkì ya kùn mai bee kḡ nì, vḡ ḡàabà mái a kḡ nì Vannáb fáḡlè déḡve, vḡ ḡàabà Yeesu Kiristu ya a tḡi ní.
- ⁴Kúsḡḡar di ló ḡmag puro yír mú ya a lùb ní. ḡtḡ wàro tonóm ya a pḡḡ ní.
- ⁵Bàa, yakai a lùbémmá kaa tól li, kḡ ḡlùbbà mú sòo ya ḡá ba a yḡḡḡḡḡḡ kúsḡḡar bíi ba ḡkḡḡ nì.
- ⁶Yíbtò ya ḡá a kà vḡri kúsḡḡar di, a yaa pé dòr kḡḡ nḡḡ ri bee, míi pém ḡyaa mag pénéro mú ya a kḡ nì. Ba vḡ yòo yír mánḡ, a yaa pḡḡ ze, vḡ kḡi púro muur mání.
- ⁷Yakai vḡ ḡàaro ḡntò ya a pḡḡ ní pém ví'i kaa nḡḡ ri.
- ⁸ḡàm ḡdòn pénéro muur ya a daḡ pḡḡ ní, vḡ íi kàro. Vḡ ḡàa dḡḡrdo ḡví'i kaa tuḡ, vḡ íi kàro mái a tḡḡ nì.
- ⁹ḡtḡmḡḡ kúsḡḡar yúl li pai, ḡtḡḡḡḡḡ yíbtò ya a pḡḡ ní bee kḡvḡ yúl li, ḡàm vḡ yòo mánḡ.
- ¹⁰Yír lùbḡḡḡḡ kḡvḡ yúl li. En ya ḡdí ní ḡá pém yòo mánḡ, en ya a dí ní ḡá pém yòo mánḡ.

- 11** Nkətin kúsàar di pai, nɛmgəŋ kaa tuŋ, və ní və kəŋ kúsàar di ló. Bàa, a tú dùggə nì, a gùu nɛŋvəbà vəŋ níil vən mán ya a pə́j ní. A gùu nɛŋvəbà kə və kəmà yag də́əvə mú ya bəŋ kəŋ ní.
- 12** Təŋ ya ba bəŋ kəŋnəŋ ní, ba ŋgùunəvə vəŋ níil mán ya a pə́j ni bee. Nɔ̀gùu nɛŋ dùgvəro, yír lee vín kəvə təŋ ni pai. Ammà yír də́əvə lee ví rì, ə ní kə laa ní ba dān lée vírì. En ya debter dòn ní kə kó wàrbà.
- 13** Yakai gá nɛmgəŋ kaa tuŋ. Nkəŋnəŋ kúsàar di yò, ŋmùulén zə, kə ŋpùub wàrbà símàar vənì.
- 14** Npə́vəro muur mání. Mú ya ŋkəŋ kúsàar nə bai yò, və pém guvə, və kəŋ kúsàar nə pai, kúsàar zəbgəŋəvə zə.
- 15** Ntəmnə ya gá a lùr sòrvəbà kúsàar di ní pai, nɛtəmgəŋú kaa sòr vɛrvəbà en dumpán ni.
- 16** Və kəŋ kúsàar nə pai, mú ya ŋkəŋ kúsàar nə bai yò.
- 17** Muur mání yòo muur yə́nə. A kóbà və kə dùgbà yír mánə vəŋ muur yə́n bee.
- 18** Ntòvəro kúsàar di, mú a tɔ́j kúsàar di ní.
- 19** Npə́ kùnúrú fùu míní kəvə yúl li, kə və zìi kə dùgbà mánə.
- 20** Ntəmnəú yír míntò yúl li və pai, nɛtəmgəŋú yíbtò ya kii yír míntò muur gá, və pə́ dòr fùu kəŋ nə́ ríi bəri.
- 21** Ntəmgəŋú kə və kəmà pém yag də́əvə. Bàa, nɛtəmgəŋúri, mú ya a kəŋ kəŋ fùu ri, ŋkəŋ kaa fùu ri yò, və pém bəŋ kəŋəmə́ də́əvə, kúsàar kə gàabà mái a tɔ́j nì.
- 22** Npə́vəro lubsàŋ ya a pə́j ní, kə və kəmà yag də́əvə mú ya bəŋ kəŋ də́əvə yò.
- 23** Mí ní ŋyòo kəvə fùu ri, má ní a yòo kəŋ fùu ri, kə və kə dùgbà də́əvə, kúsàar kə gàabà mái a tɔ́j nì, a yáŋvə mú ya a yáŋəŋ ní və.
- 24** Bàa, a dòrvəro kəŋ nə́ ri. Mí pém ŋyáá ní kə və èm kəmà wee ya ŋdàŋ kəŋ ní ri, kə və tə̀bà mú ya ŋlùb ní. Lubsàŋ bee mái a pə́j nì, gàm a yáŋj ní kúsàar vinnəŋ mai.
- 25** Bàa, a kón en mání vəŋ bàanu. Kúsàar gàanəu bai, ammə́ mí gá ŋgàanúri, yíbtò yò pém və gàaro mái a tɔ́j nì.
- 26** Nmag pə́vəro mú ya a kə ní, ŋdàŋ pə́və mágtírì sáŋ, kə və zìibà yáŋsàŋ ya a yáŋj ní yò, mí bee pém kə ŋkəmà kəvə fùu ri.”

ZAN 18

Və gùuro Yeesui

(Mt 26.47-56 / Mk 14.43-50 / Lk 22.47-53)

1 Yeesu mùu kùn ní, suka əntò vəŋ èm yáŋəno Kədoroŋ lég nə́ wíilú. Aŋwa də́ə ba yòo lú, Yeesu vəŋ suka əntò vəŋ yaa èm dónəno ti.

- ²Zuda, yír ya dàŋ Yeesu gùŋ vírdì ní bee, ba gàaŋ bàar bee b̀eri, gàm Yeesu vəŋ suka əntò ba və laa èmgəŋ ti.
- ³Zuda yaa ààr̀aro soozetò vəŋ d̀oogartò ya d̀ugb̀ogəntò vəŋ farizatò t̀oi ní. Və k̀ù t̀ur vee b̀eri, pitirla b̀eri, və àà t̀ur g̀on entò b̀eri.
- ⁴Yeesu g̀aaro en ya dàŋnu zírì ní ní, yaa èm s̀ò'óriro kəvə tuŋ mùu pəvəro daŋ: “Vé wəŋ yíwə?”
- ⁵Voo və wəŋ Yeesu ya Nazaratu ríi. Yeesu p̀inti pəvəro daŋ: “Yòo míi.” Zuda ya g̀ùŋ vír Yeesu ní bee diiŋ kəvə təŋ ni.
- ⁶Yeesu d̀on pəvə daŋ yòo míi yò, və pém və tiiro piri, və pe túrdo vəŋ koləŋ.
- ⁷Yeesu k̀eltivəro sáŋ daŋ: “Vé wəŋ yíwə?” Və íiro voo Yeesu ya Nazaratu ríi.
- ⁸Yeesu mùu pəvəro daŋ: “Nd̀onlè pəvəró ŋdaŋ yòo míi. Tò vé wə d̀uggəŋ mí bee ní, vé yágbà yíbtò yò və èmmà.”
- ⁹Kə̀ nì en ya bal d̀on ní bee kó wárdò, bal daŋ: Bàa, yíbtò ya a pəŋ ní yò bòo ya lee ví pəŋ ní pai.
- ¹⁰Simon Pier ba àrgəŋ paar zòor əní, yaa s̀ur vírdo, dù d̀əŋno yíŋ dáə tóg tól nàa dúur di. Yíŋ bee níil əní Malku, yòo yír ya t̀əŋ pu d̀ugb̀ogèr ní.
- ¹¹Yeesu mùu puro Pier daŋ: “A d̀ortibà paar mání koo púgèl li. A di ní ŋd̀an zóri gím sóor ya Bàa pəŋ ní yò bə?”

Və ààro Yeesu Ana nén ni

- ¹²Soozetò vənəŋ b̀ogèr vənì, vəŋ d̀oogartò və g̀ùŋ taro Yeesu b̀ijl li,
- ¹³və àà b̀iiu Ana nén ni. Vəer bee Ana góm ən Kaifa ba kə̀ nì d̀ugb̀ogèrè.
- ¹⁴Kaifa bee wəi ba mùu pu zibtò rì daŋ: “Yír dáəvə v̀oro yír g̀ur ai yúl li ní t̀allo.”

Pier s̀ono Yeesui

(Mt 26.69-70 / Mk 14.66-68 / Lk 22.55-57)

- ¹⁵Simon Pier vəŋ Yeesu suka əní dáə və dэг̀ dùuro Yeesui. Pier bòo ən yò bee ní d̀ugb̀ogèr g̀aalèurì, Yeesu vəŋ yaa dó t̀allo d̀ugb̀ogèr t̀əŋ ni pém.
- ¹⁶Pier ní kə̀léro b̀ee pagél li. Pier bòo ən ya d̀ugb̀ogèr g̀aalèu ní bee ví'iro, yaa mùu puro yáal ya laaŋ pagél ní, yaa kà d̀òrdo Pier wàri.
- ¹⁷Yáalwa bee k̀ello Pieri: “Má pém a yòo yíŋ yò suka pai?” Pier s̀ono daŋ: “A'ə mí pai.”
- ¹⁸Kàab̀èr ba kə̀ab̀gəŋ ní yò, varém tonómnàbtò ya d̀ugb̀ogèr wàrii vənəŋ d̀oogartò ba və yèglè vee t̀əŋ ni, və ílgəŋ wəi. Pier pém ba ílgəŋ vee bee.

D̀ugb̀ogèr k̀elgəŋ Yeesui

(Mt 26.59-66 / Mk 14.55-64 / Lk 22.66-71)

¹⁹Dùgbògèr kèllo Yeesu muur ya suka èntò yúl líi, və̄n en ya ba daŋ maggə̄n pu yír ní.

²⁰Yeesu pìn puro daŋ: “N̄mùu v̄ir dugdo yír gùur di, ɲdaŋ mag kaaro muur mól̄sàŋ ligtò ri və̄n Vannáb lig di, wee ya zibtò mól̄gə̄n ti ní. N̄j̄n mùu tèn muur pai.

²¹A kèl̄éŋ kó né? A kèlbà yíbtò ya k̄ii muur míní ní, en ya ɲdòn p̄évə ní və̄ gá və̄ gàa kùngə̄n pém.”

²²Tə̄n ya Yeesu d̄ongə̄n muur yò ní d̄oogar d̄əə ba yòo lú, yaa l̄ouro laarə̄n ni daŋ: “A pìn pu dùgbògèr muur mu yò?”

²³Yeesu íi pu daŋ: “Tò ɲmùu gàan míi, a mag p̄ébə̀bà wee ya líi ní bee, am̄m̄à tò ɲmùu ḡaalèrì gá, en kó r̄è a lòt̄iŋ ní?”

²⁴Ana à̄a t̄allo Yeesu və̄n b̄ijl n̄āa ri vé, dùgbògèr Kaifa tuŋ.

Pier s̄otiro Yeesu s̄aŋ

(Mt 26.71-75 / Mk 14.69-72 / Lk 22.58-62)

²⁵Simon Pier ní ba sí íl laaŋ vee, və̄ k̄eluro voo: “Má pém a yòo ȳiŋ yò suka pai?” Pier ya s̄ono daŋ: “Kái, mí pai.”

²⁶Dùgbògèr warwa ə́ní d̄əə ba yòo yír ya Pier dù d̄əŋ tóg ní bee n̄im ə́n̄a, yaa k̄ello Pieri: “Ba ɲt̄èl̄èú v̄əŋ Yeesu aŋ ni b̄èri pai?”

²⁷Pier s̄otiro s̄aŋ daŋ míl̄è. Tə̄n bee kon fuu kúgdó.

Və̄ à̄auro Yeesu Pilatu n̄én ni

(Mt 27.1-2,11-14 / Mk 15.1-5 / Lk 23.1-5)

²⁸Góg dij̄ ní, və̄ k̄airo Yeesu Kaifa tuŋ, və̄ s̄j̄ à̄auro gomna Pilatu n̄én ni. Tə̄n bee zulde Paska ə́rléro yò, zibtò və̄ w̄āaro líill̄ f̄úy v̄ə́ní, və̄ gàa d̄òrì gomna Pilatu w̄ari bai.

²⁹Pilatu yaa ví z̄ìiv̄ero gón ni, k̄èlv̄ero daŋ: “Ȳiŋ yò bee gá kólè né, vé ḡùyu ní?”

³⁰Və̄ p̄ìnno voo: “Ȳiŋ yò bee ba kón dumpán mai gá, ba bé d̄àu à̄ar̄i kaa tuŋ n̄e?”

³¹Pilatu d̄òn p̄év̄ero daŋ: “Vé bee vé k̄aubà, vé f̄águbà mú ya d̄òoká v̄ə́ní p̄év̄é ní.” Zibtò pìn puro voo: “Bé d̄ín b̄aanu ya bé dà yír ḡùy m̄āar̄i ní pai.”

³²Kə̄ n̄i Yeesu vool vosàŋ uur ə́n ya ba d̄òn ní bee kó w̄ardo.

³³Pilatu èm d̄ótiro koo w̄ari, yaa k̄á k̄ello Yeesui: “Mái a kə̄ n̄i zibtò ḡèni r̄e?”

³⁴Yeesu pìn puro daŋ: “En yò a s̄áb v̄irgə̄n kaa s̄ím̄āar di yá, yír d̄òn pú r̄é?”

³⁵Pilatu p̄inti puro daŋ: “Nyòo zibtò r̄e? N̄im mán zibtò və̄n dùgbògèntò à̄aú kə̄n tuŋ n̄i pai? Mə̄ a kólè né?”

³⁶Yeesu pìnno daŋ: “Mí ní ñfaan kúsàar gèn pai, ba ñfaa kúsàar gènè gəní, yír míntò ba və dàŋ gəni gòn míni rì, zibtò ba və dàŋ zírì pai. Ammá ñfaan kúsàar gèn pai.”

³⁷Pilatu kèluro daŋ: “Gu ri a yò zibtò gèni píi?” Yeesu pìnno daŋ: “Mai a dòngəŋ nì və a daŋ ñgèni. Nyaaro kúsàar di kə ñúr vèrbà muur yénè, və lèj zε. Yír ya wəŋ muur yén ní pém kii gəaŋ en ya ñdaŋ ní rì.”

³⁸Pilatu kèluro: “Muur yén gá né?”

Və dàŋ Yeesu máari

(Mt 27.15-31 / Mk 15.6-20 / Lk 23.13-25)

Pilatu mùulé gu ní, vítiro zibtò tuŋ, dòn pəvəro daŋ: “Ntən en dumpán koo yúl li pai.

³⁹Ammá mú ya zulde Paska kóró pém, ñsòr lemğəŋəŋ pəvé yír déə yò, balà vé yáa ní ñsòr pəvébà zibtò gèn yò rε?”

⁴⁰Və bèə tūrdo voo bé yáaŋ wəi pai, bé yáaŋ Barabai. Baraba bee ə ní ba yò fasirma.

ZAN 19

¹Pilatu yaa dònno daŋ və gùu lòbà Yeesui.

²Soozetò və yaa kàar sàar kàarè, və sùr dèg pu Yeesu yúl li. Və yaa pàar pu làa gbéŋ nán déə gure.

³Və yaa mùu turgəŋ koo nən ni voo: “Bé mùubgəŋúbà, zibtò gèŋə” Və lòŋnu bèri.

⁴Pilatu ví mùuti puro yíbtò yò sáŋ daŋ: “Vé kε, ñdà pəvé yíŋ bee vírírì, kə vé gəabà mí gá ñtən en dumpán koo yúl li pai.”

⁵Yeesu ví'iro vəŋ sàar kàar bee yúl li, làa gbéŋ nán bee fùu ri. Pilatu pəvəro daŋ: “Vé təbà yíŋ ai.”

⁶Dùgbògəntò vənəŋ dòogartò tə Yeesu ní, və bèə tūrdo voo: “A gaaubà! A gaaubà!” Pilatu dòn pəvəro daŋ: “Vé kàbà, vé èm gaaubà vəŋ yúl vəŋə, mí gá ñtən en dumpán koo yúl li pai.”

⁷Zibtò və íro voo: “Dòoká bəní déə yòobà. Tò bé dùuro dòoká bee gá, yíŋ yò làlè ya və məaŋ ní, gàm dòn vèrlè daŋ bə yò Vannáb Wowə.”

⁸Pilatu kii muur yò ní, dúul kó tatiuro.

⁹Èm dótiro wəri, èm kèllo Yeesui: “Má gá a ví'i mε?” Yeesu mùu pinnè pu bai.

¹⁰Pilatu mùuro daŋ: “A òngəŋənnì pi? Mii yò, ñyáaró ñdàu sórdì, ñyáaró ñdàu gáari lab tágdì ri. A gəamə pi?”

¹¹Yeesu pìn puro daŋ: “A dín bàanu kəŋ yúl li pai. Bòo ya və píiú gógsan ni yò wəivε. Wəi kó rì yír ya gùu àaŋ kaa tuŋ ní, fág ya koo yúl líi tállo mání.”

12Gùu sòo bee ri Pilatu gá ba gò dùggə̀nə̀h Yeesu sór vírdì. Ammá zibtò və yaa bèə tūr puro voo: “Tò a sòrdo yíh yò gá kúsàar tókòn vəh dà kə̀rì pai. Gàm yír ya dònghə̀h daŋ bə gèni pém wə dòggə̀h kúsàar tókònè.”

13Pilatu kii muur yò ní, àà virdo Yeesu gón ni, yaa síró fág kil li, wee bee və kə̀h Vàal koo. Ebərə muur díi voo: Gabata.

14Tə̀h bee zulde Paska mú yúwál li, yòh dii tə̀h ní Pilatu dòn puro zibtò: “Gèn vəní wi.”

15Və yaa bèə tūrdo voo: “Vòbà, vòbà, a gaaubà!” Pilatu kə̀ltivə̀ro: “Vóo n̄gaabà gèn vəní lab tágdì ri pi?” Dùgbògə̀ntò və íi voo: “Gèn bə̀ní gá kúsàar tókòn déəvə.”

16Pilatu yaa pə̀və̀ro Yeesui, kə̀ və èm gaaubà.

Və gaaro Yeesui

(Mt 27.32-44 / Mk 15.21-32 / Lk 23.26-43)

Və gùu kàro Yeesui,

17və vínuro wàaltə̀h. Yeesu gə̀mgə̀h lab tágdì ə̀ní vəh yúl ə̀nə̀. Emgə̀nə̀h wee déə ri və kə̀h Yúl n̄ə̀h bàarè. Ebərə muur di ní voo: Golgota.

18Və èm gaaro Yeesu ti. Və à̀ai yíbtò déə bəri və iro, déə və gaa Yeesu n̄ə̀h dúur di, déə ní Yeesu n̄ə̀h bə̀h ni, Yeesu ní kə̀h tə̀h ni.

19Pilatu daŋ və d̄j̄bà en déə zε: “Yò Yeesu ya Nazaratu ríi, zibtò gèni.” Və èm dílébà koo lab tágdì ri góg di.

20Zib gùurè zaŋgínno en ai, gàm wee ya və gaa Yeesu ní bee yò wàaltə̀h tól li. En bee və d̄j̄ ebərə muur di bəri, latinj muur di bəri, gerəg muur di bəri.

21Zib dùgbògə̀ntò dòn puro Pilatu voo: “En yò a d̄j̄ Yeesu yò zibtò gèni pai. A d̄j̄bà Yeesu daŋ bə yò zibtò gèni.”

22Pilatu p̄nno daŋ: “En ya n̄d̄j̄lèro gá kə̀mə̀ wəivə.”

23Soozetò və gaa Yeesu ní, və yaa yèbdo làavagtò ə̀ní lig n̄aro. Və yə̀anno lig déə déə. Làabògèr ə̀ní ní ba və t̄j̄ màg dùggə̀h f̄ȳu ə̀ní, və s̄an mai.

24Soozetò və yaa kàro làa ai, və mùu tūrdo kə̀və tə̀h ni voo: “Làa yò bə̀h t̄ə̀r̄nə̀h pai, bə̀h konə̀mə̀ nùurè, kə̀ bə̀h tənə̀h yír ya dà làa bee kári ní zε.” Kə̀ n̄i en ya d̄ə̀bter dòn ní kó wárdò daŋ: Və yə̀anno làavagtò míní, làabògèr míní ní və yaa péro yír ya nùur gùu kə̀və tə̀h ni ní. Soozetò və yaa t̄ə̀ gure.

25Sóo bee Yeesu nùnú bəri, Yeesu nùnúsén bəri, Mari Kolopa k̄ə̀l bəri, vəh Mari ya Magdala ríi bəri, pém ba və diinj Yeesu lab tágdì tól li.

26Yeesu yaa t̄ə̀ro nùnú, yaa t̄ə̀ro suka ə̀n ya yáà dùggə̀h ní diinj nùnú tól li. Yeesu yaa k̄ə̀ dòn puro nùnú: “Yá̀alè, war mání ai.”

27K̄ə̀ dòn puro suka ə̀n bee bəri: “Má ní n̄ə̀h mání ai.” Gùu sòo bee ri, suka en yò kà à̀ə̀ro Mari koo wəri.

Yeesu voolè

(Mt 27.45-56 / Mk 15.33-41 / Lk 23.44-49)

28Piríi Yeesu gàaro yakai εν γά πέμ κùρο ní, yaa mùuro daṅ: “Mom òrónnó.” Kə̀ nì en ya debter daṅ ní kó wárdò.

29Mom gbágdì dǎə ba yòo bə̀g di, soozetò və̀ yaa mìn dòri púur mom bee ri, və̀ bìm dòr kə̀əl li, və̀ yaa àṅàrà pu Yeesu yag di.

30Yeesu zò mom gbágdì yò ní, yaa mùuro daṅ: “Yakai γά εν πέμ κùρο.” Gáab sìr yúl ní, fuu níṅ kàṅàrì.

Və̀ bə̀ṅ pènnò Yeesu wòrè

31Yóṅ bee góg dij ní kə̀ doo túgdì. Zibtò və̀ gàa ya γá doo túgdì yò yír fàṅ lab tágdì ri ní pai, gàm doo túgdì yò yòo doo bə̀gèrè. Və̀ èm dòn puro Pilatu voo və̀ gèr vիրbà yíbtò ya fàṅ lab tágdì ríi dorè, kə̀ və̀ gèm sìrvə̀bà éḡ di.

32Soozetò və̀ yaaro, və̀ yaa gèrdo yíbtò ya Yeesu ba və̀ṅ fàṅnə̀ṅ lab tágdì ri bee dǎə dortò. Piríi və̀ yaa gèrtiro bòo dǎə dortò.

33Və̀ là Yeesu tuṅ ní, vòléro. Ə̀ ní və̀ gèrtinèu dor bai.

34Sooze dǎə yaa bə̀ṅ pènnuro wòrè. Mim və̀ṅ mom díṅ yaa wàṅ ví ti.

35Yír ya dòn muur yò ní tè dùglèrì, dònḡə̀ṅ εν ya kólé yə̀ṅvə̀ ní. Yír bee γá gàaro dònḡə̀ṅ muur yə̀ṅnè, və̀ πέμ kə̀ vó íi kàbà ní.

36Kə̀ nì en ya debter dòn ní kó wárdò, daṅ: Və̀ dàn néṅ ə̀ní wárdì pai.

37Bàar dǎə debter dòn daṅ: Və̀ dà təri yír ya və̀ bə̀ṅ pènn wòr ní bee.

Yeesu dóró gag di

(Mt 27.57-61 / Mk 15.42-47 / Lk 23.50-56)

38Piríi Zoseb ya Arimate ríi yaa bə̀ṅ daṅ bə̀ yáṅ Yeesu vool gəm kári. Zoseb bee ba yòo Yeesu suka, ammə̀ ìṅḡə̀ṅ fúy ə̀ní, wàṅṅ zibtò. Pilatu íi pu ní, Zoseb yaa gəm kàro Yeesu vool bee.

39Nikodem ya ba èm zìi Yeesu vìn nì bee yaaro bəri. Wèr mǎṅ kúm túu iro, dǎə və̀ kǎṅ mírta, dǎə aloe, kílo fób fób tǎṅro, àṅ zə̀.

40Zoseb və̀ṅ yaa gəm kàro Yeesu vool ai. Və̀ nḡṅ puro kúm sǎṅ púur bee, mú ya zibtò və̀ lúro yír léərì ní, və̀ kó lemḡə̀nə̀ṅ ní.

41Wee ya ba və̀ gaa Yeesu ní bee ba yòo aṅwa. Gag dǎə ba yòo ti, və̀ dòr tènṅnə̀ṅ vool tí bai.

42Yíbtò ai və̀ tə̀ro yúwál lí yòo doo túgdì. Gag yòo bee yòo tṅṅvè ní, və̀ yaa dòrdo Yeesu ti.

ZAN 20

Yeesu gag kə̀ṅo wə̀əlvé

(Mt 28.1-8 / Mk 16.1-8 / Lk 24.1-12)

- ¹Yõn bee alarè. Góg túi ní, Mari ya Magdala ríi sǝ́j ɛ̀mno Yeesu gag di. Là ní, t̀ero v̀aal ya ba v̀e b̀iggənəŋ Yeesu gag ní bee kíl l̀uléro.
- ²Ỳaál ai fuu ẁaaro l̀em, ɛ̀m dòn puro Simon ǝ́ Pier v̀əŋ Yeesu suka ə̀n ya ba ỳaá d̀uggəŋ ní, daŋ: “V̀ə g̀əm v̀irl̀ero Ỳirbòg̀ər gag di, b̀é g̀aan wee ya v̀e díu ní bai.”
- ³Pier v̀əŋ bòo bee v̀e ɛ̀mno gag di.
- ⁴V̀ə ẁaá v̀irà p̀ém, ammə̀ bòo bee yaa ẁaá t̀allo Pieri, là bìiro gag di.
- ⁵Yaa b̀ém d̀òrdo ǹórè, ammə̀ dó t̀álnè bai. T̀è ní, làa ya ba v̀e g̀yũ d̀òrəŋ Yeesu ní bee k̀əŋ ǹi v̀e.
- ⁶Piríi Simon ǝ́ Pier làro, yaa dó t̀allo gag di, t̀əg̀è làa k̀ə laaŋ ɛ̀g di.
- ⁷Làa ya ba v̀e b̀əŋ pu Yeesu ỳul li bee p̀ém k̀ə̀nà ə̀ ní g̀óŋ mú wi.
- ⁸Pier bòo ə̀n ya ba là bìi gag di bee fuu d̀óraro b̀əri, yaa t̀ero, g̀aaro Yeesu s̀j̀l̀éro.
- ⁹H̀aá yakai Yeesu suka ə̀ntò g̀á ba v̀e k̀ii g̀aannəŋ ə̀n ya d̀ebter ba dòn daŋ Yeesu d̀aŋ s̀j̀t̀iri vool li yò pai.
- ¹⁰Piríi Yeesu suka ə̀ntò ya iro yò ɛ̀m tiitiro ẁari.

Yeesu ví puro Mari ya Magdala ríi

(Mt 28.9-10 / Mk 16.9-11)

- ¹¹Mari ba dii k̀uggəŋ gag tól li. Piríi yaa b̀ém d̀òrdo ǹór gag di.
- ¹²T̀è ní malekiatò iro, p̀aar t̀urgəŋ làa búi, v̀e s̀iŋ wee ya Yeesu vool ba f̀aəŋ ní bee ri. D̀éə s̀iŋ wee ya ỳul ba k̀əŋ ni ri, d̀éə ní s̀iŋ wee ya dor ba k̀əŋ ni ri.
- ¹³Malekiatò v̀e k̀ello Marii: “Ỳaálè a k̀uggəŋ né?” Mari íiro daŋ: “V̀ə g̀əm v̀irl̀è Ỳirbòg̀ər m̀ini gag di, ŋ̀gaan wee ya v̀e díu ní bai.”
- ¹⁴M̀uu gu yò, f̀il ní, t̀è ní Yeesu dii laaŋ koo piri, ammə̀ g̀aan ya g̀á Yeesui ní pai.
- ¹⁵Yeesu k̀eluro: “Ỳaálè a k̀uggəŋ né? A ẁəŋ ỳiwɛ?” Mari ní dí ní daŋ aŋ tókònè, yaa m̀uu puro daŋ: “T̀ò mai a g̀əm v̀irl̀è r̀i ní, a daŋg̀è p̀əmm̀ə wee ya a díu ní, ŋ̀əm g̀ám kátiri.”
- ¹⁶Yeesu k̀auro daŋ: “Mari.” Mari fil ǹór ní, íiro ɛ̀bərə muur di daŋ: “Rabuni,” (daŋgəŋ tíi: Ỳirbòg̀èrè.)
- ¹⁷Yeesu dòn puro daŋ: “A náməŋ pai, ŋ̀əm d̀ognəŋəŋ Bàa tuŋ pai. Ammə̀ a ɛ̀m daŋ pubà d̀aavətò ŋ̀əm d̀oggəŋ Bàa tuŋ, v̀é p̀ém Bàa v̀əŋə. Ǹəmgəŋ Vannáb m̀ini tuŋ, v̀é p̀ém Vannáb v̀əŋə.”
- ¹⁸Mari ya Magdala ríi ɛ̀m dòn puro muur ai Yeesu suka ə̀ntò daŋ: “Ǹt̀ero G̀ənbòg̀ər ǹór di.” Yaa dòn dùu p̀évəro ə̀n ya Yeesu dòn p̀évə ní.

Yeesu ví puro suka ə̀ntò

(Mt 28.16-20 / Mk 16.14-18 / Lk 24.36-49)

¹⁹Alar bee osáŋ ni, Yeesu suka ɛntò móllo lig dáəvɛ. Və big ɛrlè pagélè, gàm və wàŋ zibtò. Yeesu yaa diiro kəvə təŋ ni, mùu pəvəro daŋ: “Fúy vəní kàɣbà.”

²⁰Mùu gu yò, yaa mag pəvəro nàŋ ɛní vəŋ wɔr ɛní. Yíbtò yò və tɛ Gènbògèr ní símáŋ vəní pùu taro.

²¹Yeesu mùuti pəvəro sáŋ daŋ: “Fúy vəní kàɣbà. Mú ya Bàa tɔŋ ní yò, mí pém ɛtɔŋvə guvɛ.”

²²Piríi Yeesu yaa pèr pəvəro pel fúy ri daŋ: “Vé zìibà Vannáb Fúyigò.

²³Yíbtò ya vé kàɣb pəvəro vee ɛnè ní, vee ɛn bee kàɣbdo, yíbtò ya vé kàɣbnè pəvə bai ní, vee ɛn bee kàɣbnè pai.”

Yeesu vəŋ Tomai

²⁴Yeesu suka ɛntò ya fób vəŋ iro bee təŋ ni bòo dáə níil Toma, və kəŋnu “Yɛlábò.” Ɖ ní təŋ ya Yeesu yaa ní, ba lu pai.

²⁵Bòobtò dòn puro voo: “Bé tɛro Gènbògèrì.” Ii pəvə daŋ: “Tò ɛtɛn san bəer koo nàŋ pèel li bai, ɛdòrnè nàŋ míní ti bai, ɛdòrnè nàŋ míní koo wɔr di bai gá, ɛdàn muur yò ír pai.”

²⁶Doo kóti dàagò ní, Yeesu suka ɛntò móltiro sáŋ, balà Toma yòo təŋ bee ri. Pagél pém ba və big kùnlèrì, Yeesu yaa diiro kəvə təŋ ni, dòn pəvəro daŋ: “Fúy vəní kàɣbà.

²⁷Piríi dòn puro Toma bee: “A ɣaibà nàŋwa mání lo, a tɛbà nàŋ pèel míní. A ɣaibà nàŋ mání, a dòrbà kəŋ wɔr di. A yágbà símáŋ mán ya iro ai, a íi kàbà ɛn ya və daŋ pu ní.”

²⁸Toma yaa mùu pìngə daŋ: “Gènbògèr míní, Vannáb míní.”

²⁹Yeesu dòn puro daŋ: “Yakai a tɛ ní yò a íi kàŋ zɛ. Yíbtò ya və tɛn mai, və íi kà guvɛ ní gá, símáŋ vəní pùubà.”

³⁰Yeesu kó turlè ɛn kɛŋɛntò dáə gùurè suka ɛntò təŋ ni, və dòn kùnnè debter di ló bai.

³¹Ɖntò ya və dònlé debter di ní, və dɛjilé kə və íi kàbà Yeesu kə nì Mɛsii, Vannáb Wowa, Níil ɛn ya vé íi kà ní bee kə pəvə yɔŋki ya kùn míi.

ZAN 21

Yeesu ví puro suka ɛntò démsara

¹Doo tál sérəŋ ní Yeesu víti puro suka ɛntò sáŋ Tiberia tól li. Vé kɛibà ɛn ya tál ní:

²Sóo bee Simoŋ Pier bəri, Toma bəri, və kəŋnu Yɛlábò. Natanael bəri, yòo Kananábò, víi Galile ɛg di. Zebede varém bəri, vəŋ Yeesu suka dáətò iro, ba və kə mąa laani.

- ³Simon Pier dòn pèvèro daŋ bə èmgəŋ dūr túurì. Bòobtò voo bə dàu ér ɣàrì. Və èm dó kúnno kèr di. Vìn bee və zìi vèən dūr bai.
- ⁴Góg màg díjri ní, Yeesu yaa ví diiro mom gèr di. Suka əntò və gàan ya wəi ní bai.
- ⁵Yeesu yaa kèlèvèro daŋ: “Varém, vé gùu dūr bəri?” Voo və gùun mai.
- ⁶Yeesu dòn pèvèro daŋ: “Vé túubà sàar vóní tól nàa dúur di, vé dà en zírì.” Və yaa túuró sàar vóní, və dɔ̀ vɔ̀rti ní, íin mai, gàm dūr li yàaro ti.
- ⁷Yeesu suka ən ya ba yáa dùggəŋ ní bee, dòn puro Pieri: “Yír yò Gènbògèrì.” Simon Pier kii ya voo Gènbògèrì yò, bà sìrlè làai, yaa pàardo làa əní, fuu pe dóro mom ni.
- ⁸Bòobtò ní yùu èmtinno sàar kèr di, bàar zoosəŋ bee kóro meta ùnì.
- ⁹Və dòg ví gəŋ ni ní, və tə ní vee yòo ai, dūr yóŋ ti, bured tól déə.
- ¹⁰Yeesu dòn pèvèro daŋ: “Vé ɣəibà dūr ya vé gùu ní bee lo sérəŋ.”
- ¹¹Simon Pier yaa dóro kèr di, vɔ̀riro sàar vəŋ dūr bògəntò sàar di, dūr ùnì vəŋ fób fób núuno vəŋ dūr tɔ̀aro (153). Mú ya dūr zoŋ ní yò péem, sàar tɔ̀arnè bai.
- ¹²Yeesu dòn pèvèro daŋ və yaa lébà enè. Yír ya kèlu daŋ: Má gá a yíwe ní pai, gàm və gàaro péem Gènbògèrì.
- ¹³Yeesu yaa kàro buredi, pèvèro vəŋ dūr bəri.
- ¹⁴Yeesu sɔ̀j vool li ní, ví púl puro suka əntò, yò tíi gáa tɔ̀aro.

Yeesu vəŋ Pieri

- ¹⁵Və lé kùn ní, Yeesu yaa kèllo Simon Pieri: “Simon Zaŋ wowa, bòob dor di gá mái a yáa tàləŋ né?” Pier daŋ: “Àà, Gènbògèrè, a gàaro nyáanúri.” Yeesu dòn puro daŋ: “A dùubà tàmvar míntò yò.”
- ¹⁶Yeesu kèltiuro sáŋ: “Simon Zaŋ wowa, a yáanənni re?” Pier íiro daŋ: “Àà, Gènbògèrè, a gàaro nyáanúri.” Yeesu dòn puro daŋ: “A gùu nəŋmə tàm míntò yò.”
- ¹⁷Piríi Yeesu kèltiuro sáŋ, gáa tɔ̀aro en bee daŋ: “Simon Zaŋ wowa, a yáanənni re?” Pier símáar yaa vɔ̀jro vəŋ ya gá Yeesu kèl púlu gáa tɔ̀aro “A yáanənni re” yò. Yaa íiro daŋ: “Gènbògèrè, a gàa kùngəŋ en péem, a gəŋ bəri nyáanúri.” Yeesu dòn puro: “A dùubà tàm míntò yò.”
- ¹⁸Ŋdòngəŋ pú yéŋve, təŋ ya a kəŋ nəŋgəŋ ní yò, a taŋəŋ gilà mání nàave, a èmgəŋ wee ya a yáa ní. Yóŋ ya a gəŋno ní, a dàŋ nàa yóbdì, yír déə góŋ kə taŋ pú gilà mání rì, kə ɣanú wee ya a yáan míi rì.”
- ¹⁹Yeesu dòngəŋ vool uur ya Pier dàŋ vóri gá, Vannáb kə lùbbà ní. Piríi Yeesu dòn puro: “A dég dùummà.”

Yeesu vəŋ suka ən ya ba yáaŋ ní

20Pier fil nór ní, tòro Yeesu suka yá̄ar əní dùunəvəri. Yíη bee sóo ya Yeesu ba vəη léηnəη léśír ni, wəi ba bém kèlgəη Yeesu rì daη: “Yíwa dàηnú gúy vírdì rε?”

21Pier təu ní, kèllo Yeesui: “Gèǹbògərè mə yíη yò ní en kə zìiu rè?”

22Yeesu pìn puro: “Tò ηyá̄aró ηdíηnu lagóli há̄a kə ηtiitii guve, en ya pàarú tí ní pai. Má gá a dág dùummà.”

23Muur ai yám dóró dàavətò təη ni voo yíη yò ní dàn vórì bai. Ammà Yeesu gá dòǹnè pu Pier daη yíη yò dàn vór bíi pai. Dòn daη: “Tò ηyá̄aró ηdíηnu lagóli há̄a kə ηtiitii guve, en ya pàarú tí ní pai.”

24Yeesu suka ən bee wəi kii'i muurtò yò rì, yaa d̄j̄ yáglé zε, bə gàaro pém entò ya dòn ní yòo yéηve.

Muur kùro

25Yeesu kó turlè en gùure, tò en bee voo və d̄j̄ kùn pém dɛbter di gá, ηdí ní mú ya kúsà̄ar kàη ní yò pém dàn gúy kún̄ni dɛbter bee pai.

TÒMNÁBTÒ TONÓMI

TÒMNÁBTÒ TONÓMI 1

Tòmnbàtò vè laaḡ Vannáb Fúyigò

- ¹Teofil, debter ya ḡḡḡ bìi ní ḡḡḡò kùnno entò ya Yeesu kó bìi ní, vḡḡ ḡaḡ mag ní, ḡḡḡ sóo ya bìi tonóm ḡní ní,
- ²ḡḡḡ doo ya lú dòḡ ḡóḡsan ní lèrì. Sóo ya Yeesu dòḡḡḡḡḡ ḡóḡsan ni bìi, kóró Vannáb Fúyig ḡaḡ mag puro suka ḡntò muurè, yíbtò ya tiil vèrvè tòmnáb ḡḡḡ ní.
- ³Yeesu vò ní, pírii doo fób fób nàro pém ví pul puro suka ḡntò. Mag ḡḡḡ pḡvèro kḡ vḡ ḡàabà bḡ kḡḡ lagéli, ví mùuḡ pḡvè Vannáb ḡèn muurè.
- ⁴Yóḡ ḡéḡ vḡḡ léḡḡḡḡ lésiri, Yeesu ḡaḡ pḡvèro: “Vé lú yág Zeruzalem pai, vé laabà ḡḡ ya Bàa dàḡvḡ pḡrì ní, ḡḡ ya vé kii kḡḡ yag di ní.
- ⁵Zaḡ pógdo yír vḡḡ mom, amḡḡ nḡn ni ló sérḡḡ vḡ dàvḡ pógdi vḡḡ Vannáb Fúyigò.”

Yeesu dòḡdo ḡóḡsan ni

- ⁶Yíbtò ya ba mól Yeesu tuḡ ni vḡ kèluro: “ḡènḡòḡḡḡ, sóo làro ya a dà díib nḡḡtíri Izrael ḡèn ni rḡ?”
- ⁷Yeesu íi pḡvèro: “Muur vén pai, Bàa ḡéḡvḡ wḡi dḡḡ doo ya entò bee dàḡ kór ní rì.
- ⁸Amḡḡ Vannáb dàvḡ pḡrì Fúyig ḡní kḡ vḡmḡvḡrì, vé tḡḡḡḡ vḡḡ nór vḡḡḡ, vé dà múurì muur míní Zeruzalem ni, vḡḡ Zude éḡ di pém vḡḡ Samari éḡ di ḡḡḡ kḡ làrì wee ya kúsḡḡḡ síin ní rì.”
- ⁹Mùu kùn ní, lú dòḡdo, bel ùnuro kḡvḡ nór di.
- ¹⁰Vḡ tḡ sḡḡḡḡ nór ḡóḡsan ni wee ya Yeesu èm kà ní. Sóo bee ri yḡḡḡ iro pàargḡḡ làa búitò, vḡ fuu víró kḡvḡ tól li.
- ¹¹Yḡḡḡrtò bee ḡaḡ pḡvèro: “Galile yírtò, ḡḡ kó rḡ vé dii tḡḡ nór ḡóḡ di ní? Yeesu ya lú dòḡ yaglévḡ ní yò dàḡ yáatíri mú ya vé tḡu ḡá èm ní yò vḡ.”

Yír ya dó Zuda yól ní

- ¹²Tòmnbàtò vḡ lú yágdo ḡurwa ya vḡ kḡḡ Wḡḡ ḡurè bee, vḡ èm tiitiro Zeruzalem ni. Bàanu bee kóró kilometa ḡéḡ.
- ¹³Vḡ là ní, vḡ èm dòḡdo wee ya vḡ mól vḡḡ ní ri, lig ya ḡóḡ díi ri. Yíbtò bee Pieri, Zaḡi, Zaki vḡḡ Aḡḡerei. Filipui, Tomai, Bartelemii, Matai, Zaki Alfe wowa, Zuda Zaki wowa vḡḡ Simoḡi, ḡ ní yḡḡḡ ya yír dí éḡ ḡní ní pai.
- ¹⁴Vḡ pém vḡ laa mól tḡḡḡḡḡ Vannábò. Kḡḡtò mólḡḡḡ bḡri, Mari Yeesu nùnú vḡḡ Yeesu dòovḡtò bḡri.
- ¹⁵Sóo ḡéḡ yíbtò ya dùuḡ Yeesu ní vḡ móllo, vḡ kóró ùḡḡ vḡḡ yír fób fób iro. Pier lú mùuro kḡvḡ tḡḡ ni ḡaḡ:

16“Dàave, bàà ní en ya Vannáb Fúyig mùu Dauda yag di, vè dji yáglé Vannáb debter di yò kó wárbà. Muur bee dòn bàblè Zuda muurè, yír ya àà mag pu bòob Yeesu gá kè vè gùubà ní.

17Ba kẹ̀h kẹ̀bənẹ̀h sòh ni, ba bẹ̀h tẹ̀h nẹ̀ni.”

18Yíh yò san ya vè kpaaru vẹ̀h tonóm dumpán ẹ̀ni ní bee yaa fíjino aṅ, yaa pè vòro ti, bẹ̀l ẹ̀ni waro, yał wér víró gón ni.

19Yíbtò ya Zeruzalem ní pém kii kùnno en ai. Vè kẹ̀nó aṅ bee kẹ̀vè muur di: Alkedama, vè daṅgẹ̀h ti ní: Mim aṅ.

20“Vè dji Vér debter di voo: Wàal ẹ̀ni kẹ̀mà gə̀lè, yír faṅ ti pai. Vè dji léro déə sáṅ voo: Yír déə kàbà tonóm ẹ̀ni.

21Vé gàaro yíbtò déə èr ààbéro sóo pém, tẹ̀h ya Yeesu bẹ̀h kàanẹ̀h ní,

22gùu sóo ya Zaṅ pógú ní, háà làrì sóo ya lú yágə̀bé ní. Yíbtò bee vè tẹ̀ro vẹ̀h nór vẹ̀h, bàà ní bẹ̀ zìibà yír déə kẹ̀vè tẹ̀h ni, kè bẹ̀h mùunəmà mú ya Gènbògèr Yeesu síj vol li ní.”

23Vè péro yír níil iro: Matia vẹ̀h Zosebi, vè kẹ̀hnu Barsaba, yíbtò déə kẹ̀hnu Zustu.

24Vè tẹ̀mno Vannábò voo: “Gènbògèrè, a gàaṅ yír símáṅ pém. A mag vèrbà yíbtò ya iro yò tẹ̀h ni, yír ya a tìil vèr ní,

25kè dóbà tòmńáb tonóm ní, kè kàbà bàar ya Zuda yáglé gá èm koo bàar kẹ̀ni ri ní.”

26Vè kóro nùurè, kè vè tìil vèrbà yír déə yíbtò ya iro yò tẹ̀h ni. Nùur yaa gùuro Matiai, dóro tòmńábtò ya fób vẹ̀h déə bee sòh ni.

TÒMՆÁBTÒ TONÓMI 2

Vannáb Fúyig yaasàṅ

1Zulde Paṅtakota làro, yíbtò ya dùuṅ Yeesu ní vè móllò wee déəvè.

2En déə dùno gógsan ni mú pèl vẹ̀ni, yaa ùn kùnno lig ya ba vè kẹ̀h ti bee.

3Vè tẹ̀ ní míiltò déə kẹ̀ mú vee yàlẹ̀h ví túriro, yaa yebdo, sí túrdo kẹ̀vè fùu ri déə déə.

4Vè pém Vannáb Fúyig dó iivə̀roi, vè dóro múu túrdi yír muurtò déə ri, yíwa pém mùuṅ mú ya Vannáb Fúyig pẹ̀hnu múuri ní.

5Zibto déə yòobà, vè wàà dùggẹ̀h Vannábò. Vè yòo Zeruzalem ni, vè ví'i ég góh góh.

6Vè kii en ya dù ní yò ní, vè móllò gùurve. Vè kii ní Yeesu yír ẹ̀ntò yíwa pém mùuṅ yíbtò yò muur di. En yò kẹ̀h vèro.

7Vè pém kẹ̀h tavə̀ro, vè kẹ̀llò voo: “Yíbtò ya mùuṅ ní yò pém Galile yíri pai?”

- ⁸En kó rè bé pém bé kiiṅ yíwa mùuṅ kəbé muur lér di ní?
- ⁹Kəbənəṅ təṅ ni ló yíbtò d́əə yaai Parta éḡ di, Medi vəṅ Elam éḡ di, Mesopotami ri, Zude vəṅ Kapadog éḡ di, Pontu vəṅ Asi éḡ di.
- ¹⁰Firigi vəṅ Pamfili ri, Ezib vəṅ Libi tól d́əə ya íggənəṅ Sireṅ ní ri. Yíbtò d́əə yaai Roma wàaltəṅ ni.
- ¹¹Kəbənəṅ təṅ ni yíbtò d́əə zibtò lèrì, b̀òòbtò d́əə zibtò vəṅ dùunəṅ Vannáb d́əəne, kəretunáb vəṅ arabtò. Ammá və pém bé kiiṅ və mùuṅ kəbé muur di, və daṅgəṅ en nánəmtò ya Vannáb kó ní.”
- ¹²Və pém kiiṅ tavəro, yíbtò d́əə kèltiro b̀òoi: “En yò ti ní se?”
- ¹³B̀òòbtò d́əə yjivəro voo: “Və zò ìiro f̀ùm.”

En ya Pier mùu ní

- ¹⁴Pier lú víró b̀òòbtò ya f̀ób vəṅ d́əə bee təṅ ni, mùu puro yír g̀uurtò nánve daṅ: “Zibtò b̀eri, yíbtò ya vé kəṅ Zeruzalem ní b̀eri, vé kii nəṅmà en ya kó tál ní yò. Vé lágbà tóg muur mín yò ri.
- ¹⁵Yíbtò yò və zò piin f̀ùm mú ya vé sábgəṅ ní yò pai, g̀am yóṅ d̀òg nəṅgənənni.
- ¹⁶Tòmyag ya Zuel bal d̀onlé ní kóró.
- ¹⁷Vannáb daṅ: Yóṅ ya kúsàṅar màḡdo kúri ní en ya dàṅ yáar ní ai: Ǹdàṅ sírdi F̀úuig míní yír pém f̀úu ri. Yjgərvag vəṅ kəṅvəṅ v́ní dàṅ múuri tòmyagò. Vannáb dàṅ pu úrdi yjgərvag v́ní en ya ìngəṅ ní, yír̀ògəṅ v́ní dàṅ g̀aarì nérèḡ di.
- ¹⁸Yéṅve, sóo bee ri ǹdàṅ pəri f̀ijn vəṅ f̀ijnkàəltò míní F̀úuig míní, və dàṅ múuri tòmyagò.
- ¹⁹Ǹdàṅ kóri en kiiṅəntò g̀ógsan ni vəṅ éḡ di. Və dàṅ t́eri mim, vee vəṅ veezàm.
- ²⁰Yóṅ dàṅ kállì zèḡò, sji dàṅ wjri mú mim. G̀enb̀ògèr doo nán kə yaani zè.
- ²¹Kə nì yír ya k̀anó G̀enb̀ògèr níilè pém dá sóri.
- ²²Izraelnábtò, vé kiiḃà en ya ǹdaṅ ṕév ní ai: Vé g̀aaro vəṅ yúl v́nə, Vannáb màḡ ṕév́ró tonóm əní Yeesu ya Nazaratu rii yúl li. Yeesu kóró en nánəmtò vəṅ en kiiṅəntò kəvé təṅ ni.
- ²³Yeesu yò Vannáb íi rì, vé g̀uṅu zè, ə ní en ya Vannáb sáḃ f̀əṅblè ńn ni ní. Vé yaa ṕéro vee yírtò g̀uṅ gauro lab tágdi ri, vé màṅauro.
- ²⁴Ammá Vannáb sjiḃtiuro vooll li, v̀iruro g̀im ya ba dàṅ t́eri vooll li bee ri. Kə nì vooll làn ya dà g̀uṅ d́iḃdi Yeesu ní pai.
- ²⁵Dauda mùuro muur əní daṅ: Ǹlaa t̀è d̀uggəṅ G̀enb̀ògèri, yòo kəṅ ǹṅa dúur di, kə ǹṅəṅ pai zè.
- ²⁶Símáṅar míní p̀uro yag di, ǹsiro enè. Vəṅ f̀úu b̀uṅlèṅ míní pém, ǹdiiṅ símáṅar míní Vannáb f̀úu ri.

27A dànéh mìn yágdì fúyig mìní wee ya vooltò kẹh ní ri pai. A dàh yágdì yír mán ya bụy duggẹh pú ní yò kẹ bụmà ní pai.

28A mag pónnó bàanu yír kẹ vèhènẹh ní. Símmàh mìní pùuro vẹh ya gá a yò kẹh tól li yò.

29Dàave, ɲdàh pónvé dón djirdi muur ya taa bènəní Dauda yúl líi: Dauda vòro, vè lèuro, gag ənì kẹhẹh kẹbènẹh tuh lónvé yakai yò pém.

30Wè bee bal yò tòmuyag, gàaro Vannáb ség puro daɲ bə dàh pəri varém ənì déə gèn ənì.

31Dauda tèle en ya dàh yáar ní, yaa mùu Mesi sjjsàh muur ze daɲ: Vannáb yágnèu wee ya vooltò kẹh ni ri pai, fúy ənì bụn pai.

32Yeesu bee bé pém bé tèro vẹh nór bəna, Vannáb sjiburo vool li.

33Vannáb lùr dògguro koo nàh dúur di, pèuro Fúyig ən ya bal dòn pu ní, Yeesu yaa tèn yàmno kəbé fúy ri. En ya vé tẹh gá vẹh vé kiih ní bee wəi.

34Dauda gá dògnè gógsan ni pai, amma dònno daɲ: Gènbògèr daɲ puro Gènbògèr mìní: A síbà kẹh nàh dúur di,

35hàh kə àhì fan mántò pém kaa dor pèel li guve.

36Izrael nìmsàb pém gàa djirbà: Yeesu ya vè gaa ní bee, Vannáb díuro Gènbògèrè vẹh Mesii.”

37Vè kii muur yò ní símmàh vənì loro, vè kèllo Pier vẹh bòob tòmnahtò: “Dàave, kə bé kó né?”

38Pier íi pèvèro daɲ: “Vé filbà símmàhè, vé pògbà vẹh Yeesu Kiristu nílè, vee en vənì kə kàh pèvé ze. Vannáb kə pónvé Fúyig ənì.

39Gàm Vannáb dòn fàablè pu en yò vái, vẹh varém vənì, vẹh yíbtò ya bàar zòob díi, yíbtò ya Vannáb Gènbògèr bènənì kə kà ní pém.”

40Pier mùuro muurtò ya dàvè símmàh gúyri ní gùurè daɲ: “Vé sòr vèrbà yúl vənì gím ya dàh yír dumpántò zíir ní yò ri.”

41Yíbtò ya íi kà muur ənì ní pògdo. Yòh bee yír kóró uziner tɔhàro dó kəvè sòn ni ní.

42Vè kii duggẹh tòmnahtò muurè, vè kẹ duggẹh nìm kəsàh. Vè mólgẹh lésír bàar di, vè tèm duggẹh Vannábò.

Yíbtò ya íi kà Yeesu ní kəsàh vənì

43Dúul kó tũrdo yír pém gàm tòmnahtò kó tũrdo en nánèmtò vẹh en kiihèntò gùurè.

44Yíbtò ya íi kà Yeesu ní vè mòllo yúl vənì, vè dí mąh en vənì pém tí vé.

45Vè fii tálgẹh entò ya vè díh ní, vè pəh yíwa pém mú ya bàh pu ní.

⁴⁶Góg dijiro péem, və laa mólgəh Vannáb lig di, kəvə wàri péem və lé mǎhəh en tívé, və léh vəh símǎhəh púuri, yíwa bǔhəh pu bòoi.

⁴⁷Və lùbgəh Vannábò, yír péem yǎhəhvəri. Góg dijiro péem, Gènbògèr ǎh dèggəh pəvə yíbtò ya só ví ní.

TÒMNÁBTÒ TONÓMI 3

Pier vəh Zaŋ kó sòrdo gùrtóo déə

¹Sóo déə yóh fíl ní, Pier vəh Zaŋ èm dògdo Vannáb lig di, və dàh Vannáb témni.

²Yíh gùrtóo déə ba yòo lú, və lè vǐrənu gùr əní bəri. Yíh bee síh Vannáb lig pagél li, və kǎh pagél bee Pagél dúuri. Góg ya diji ní péem, və laa ǎh sìrgənu lu, kə fǎhməh en yíbtò ya dóh Vannáb lig díi nǎh ri.

³Yíh bee tə Pier vəh Zaŋ və dàh dórì ní, fuu fǎhvəro enè.

⁴Pier vəh Zaŋ və tə sènuro, Pier daŋ puro: “A tǎbǎbà!”

⁵Yíh tə sènvəro, ə ní sǎbgəh en déə zírì kəvə nǎh ri.

⁶Pier daŋ puro: “Nǎdín san pai, amməh en ya hǎdǎh ní hǎpəhnu wəi. Nǎmùuh vəh Yeesu Kiristu ya Nazaratu ríi nílè, a lú èmmǎ!”

⁷Pier yaa gǔhuro vəh nǎh dúuri, dǎ lùruro. Dor pèel əní vəh dor əní fuu vǎno.

⁸Fuu ùg lúró góg di, diiro vəh dor əní, pírii èmno, vəh dónəno Vannáb lig di, kàaro, ùg fíllò, lùbdo Vannábò.

⁹Yír péem tǎhəhvəri èmgəh góg di, lùbgəh Vannábò.

¹⁰Və tə gàaro wəi ba síh Pagél dúur di rì, wəi ba fǎhəh en nì. Yakai en ya zǐiu ní yò kǎhvəro, dúul kóvəro.

En ya Pier mùu Vannáb lig díi

¹¹Yíh bee yǎgtin Pier vəh Zaŋ pai. Yír péem kǎh tavəro, və wǎh èmno kəvə tuŋ, zùg ya və kǎh Sulemanu zùgò bee ri.

¹²Pier tə ní, mùu puro yír péem: “Izraelnábtò, en yò kǎhəhəvə kó né? En kó rè və tə sèngəhəvə ní? Və díh ní bé kó sòr yíh yò vəh tonóm bəní rə? Déə pai bé duulé Vannáb nən ni bé kó sòru zə rə?”

¹³Abraham vəh Isiaku vəh Yakubu Vannábò, yírògəh bəhəní Vannáb lùbdo tonómtoò əní, Yeesui. Və ní və yaa pé dòruro yír nǎh ri, və dù'uro Pilatu nən ni. Pilatu gá ba yǎhuro sórdì.

¹⁴Və dùro Vannáb yíri, yír dúuri. Və yaa bǎhəro Pilatu sòr vǐr pəvəbà mǎhəyírtóo.

¹⁵Və mǎhəro yír ya vǐr en péem ní, Vannáb yaa sǎhburo vool li, bəh tənəno vəh nór bəhəhə.

- 16**Bé pé dòrlè fùu b́ńi Yeesu n̄a ri, níil ́ńi w̄ei v̄am̄é r̄i, bé kó sòr ȳi yò z̄e. Yòo ai, vé t̄ènr̄i, vé ḡaanur̄i. Vé pé m̄ vé t̄èro, fùu b́n ya bé pé d̄òr Yeesu n̄a ri yò w̄ei kó r̄i ȳi yò z̄aa kó z̄e.
- 17**D̄aave, mí gá nḡaaro pé m̄, vé ḡaan pai, vé kó en yò z̄e, v̄en̄e ȳirb̄oḡen v̄èntò pé m̄.
- 18**Vannáb gá kóró en ya bal daŋ bàb tòm̄yagnáb yag di ní, bal daŋ: Mesi míní dàŋ gím t̄òr̄i.
- 19**Vé filbà sí m̄aŋ v̄n̄i, vé yaatiibà Vannáb tuŋ, vee en v̄n̄i k̄e k̄aŋ p̄v̄r̄i.
- 20**Vannáb Ḡènb̄oḡèr dàŋ á̄ar̄i s̄oo k̄aŋ b̄d̄i, dàŋ t̄òr̄i Mesi, w̄ei k̄e n̄i Yeesui, ȳir ya Vannáb dí v̄ir̄lè p̄v̄é ní.
- 21**Yeesu bee dàŋn̄e k̄è n̄i ḡoḡsan ni háŋ s̄oo ya en pé m̄ k̄e fil kún pum ní k̄e làr̄i. Vannáb daŋ bàb ní doo z̄òl̄éro tòm̄yag ́ntò yag di, ȳibtò ya Vannáb t̄iil v̄ir̄ ní.
- 22**Moiz̄e pé m̄ d̄ònl̄èr̄i daŋ: Vannáb Ḡènb̄oḡèr dàŋ p̄v̄é v̄ird̄i k̄è v̄é dàa dor di tòm̄yag d̄éé mú mí. Vé dà pu kí r̄i en ya dàŋ p̄v̄é d̄ònn̄i ní.
- 23**Ȳir ya k̄i en pu tòm̄yag yò bai ní, v̄e dàŋnu n̄e v̄ird̄i Vannáb ȳirtò t̄e ni, w̄e dàŋ léé k̄aŋ r̄i.
- 24**Ḡu Samuel s̄oo ri v̄e b̄òob tòm̄yagnáb ya dùu'u ni pé m̄ v̄e d̄òn bàbdo en ya tál dootò yò ní.
- 25**Vé k̄e n̄i tòm̄yagnáb var̄ém, vé k̄e n̄i var̄é m̄tò ya Vannáb ta yag v̄e t̄únú v̄n̄i ní, Vannáb mùu pu Abraham daŋ: N̄ims̄àb ya k̄ús̄aŋ d̄i pé m̄ n̄d̄a p̄v̄é n̄a ȳerd̄i var̄ém mántò yúl li.
- 26**Vannáb t̄e b̄i dùgi pu tonóm̄t̄oo ́n̄i v̄éi, t̄o vé m̄n̄ ȳá ḡdo tonóm̄ dumpán v̄n̄i ní k̄e ȳèr p̄v̄é n̄a.

TÒMNÁBTÒ TONÓMI 4

V̄e à̄ro Pier v̄e Zaŋ f̄ag bàar di

- 1**T̄e ya Pier v̄e Zaŋ mùuŋ ní, dùgnábtò v̄e d̄ògarb̄oḡèr ya Vannáb lig d̄i b̄èr̄i, sadukatò b̄èr̄i, v̄e làro.
- 2**Sím̄aŋ v̄n̄i w̄òro ḡam tòm̄náb t̄o ya iro yò d̄òn magḡe pu ȳir voo Yeesu síj̄lè vool li, w̄ei kó r̄i vooltò dàŋ síj̄t̄ir̄i z̄e.
- 3**V̄e ḡu à̄ro tòm̄náb t̄o pursina ri, v̄e daŋ ḡoḡ k̄e dij̄ see, ḡam ȳoḡ ba d̄ól̄éro.
- 4**Ȳibtò ya k̄i dùg muur bee ní, ȳir ḡur̄è íi k̄a ni, v̄e kóró uziner núuno.
- 5**Ḡoḡ dij̄ ní zib yúl náb t̄o v̄e ȳirb̄oḡèntò v̄e mal̄é m̄tò v̄e móllo wee d̄éave Zeruzalem ni.
- 6**Dùgb̄oḡèr Ana b̄èr̄i, Kaifai, Zaŋi, Alegs̄anderei, v̄e ȳibtò ya dùgb̄oḡèntò d̄òr ní pé m̄.

⁷Və àǵairo Pier vəŋ Zaŋ kəvə nən ni, və kèlvəro: “En vàmǵəvə ré, vé kóŋ en yò ní? Vé kóŋ vəŋ yíwa níilè ré?”

⁸Vannáb Fúyig dó iiro Pier símǵar di, Pier daŋ pəvəro: “Véi, yír yúlnábtò, vəŋ yírbòǵəntò!

⁹En dúur ya bé kó pu ǵurtóo ní yò, vəŋ mú ya yíŋ bee zaa kó ní, vé kèlǵəvəbé wəi yò,

¹⁰bǵa ní vé ǵaabà, Izrael yírtò pém ǵaabà: Yeesu Kiristu ya Nazaratu ríi níil əní yòo níil vǵnì, yíŋ ya kəvə nən ni yò zaa kó zə. Yeesu ya vé ǵaau lab táǵdì ri, Vannáb yaa sǵjbtu vool li bee.

¹¹Və dǵilè muur ya Yeesu yúl líi voo: Vàal ya və yuuy lig ǵá və mìn vǵrgəŋ ní, wəi káltiŋnì vàal yúlè.

¹²Vé dàŋ sóri koo nǵa ri dəvə, yír dəə pai. Kúsǵar di pém Vannáb pən níil dəə ya kə sór yír ní pai.”

¹³Yíbtò bee kǵvəro, ǵəm və təro muur ya Pier vəŋ Zaŋ mùuŋ ní, dúul ti pai. Və tə ǵaaro Pier vəŋ Zaŋ və yòo yír kòmve, yíbtò ya zaŋǵinnə bíi. Və tə ǵaatiro yíbtò ya Yeesu bal vəŋ kàanəŋ ní.

¹⁴Və təŋ yíŋ ya zaa kó ní bee diiŋ Pier vəŋ Zaŋ tól li, və ǵaan en ya və dà múur ní bai.

¹⁵Və dòn puro Pier vəŋ Zaŋi, voo və èm ví yǵgbà fǵǵ bəarè. Yíbtò bee və ní və dóró múu túrdì kəvə təŋ ni voo:

¹⁶“Bəŋ dànəŋ yíbtò yò kórì sè? Yakai Zeruzalemnáb pém ǵaa kúnno yíbtò yò vəi və kó en kǵəntò yò rì. Bəŋ dànnəŋ zíi sǵnì pai.

¹⁷Bǵa ní muur yò yǵm tál nən ni pai. Ə ní ǵá bəŋ mùu tanəmǵ, kə və tǵti pu Yeesu níil yò yír dəə pai.”

¹⁸Və kǵ mùu puro Pier vəŋ Zaŋi, kə və tǵti Yeesu níil sǵŋ pai, kə və dòn mag Yeesu muur pai.

¹⁹Pier vəŋ Zaŋ mùu pəvəro “Vé sábbà vəŋ yúl vəŋǵ, en ya duu Vannáb nən níi né? Və bǵu pu véi yá, Vannábò ré?

²⁰Bé ní ǵá bé dàŋ yǵǵdì múurì en ya bé kǵi ní vəŋ bé tə ní pai.”

²¹Və mùu tati puro Pier vəŋ Zaŋ sǵŋ, və zǵin bəanu ya və dà pəvə ǵím úrdì ní bai, ǵəm yír pém lǵbgəŋ Vannáb vəŋ en ya və kó tál ní yò. Wəi kó rì və sòrtivə zə.

²²Yíŋ ya zaa kó vəŋ en kǵəŋ ní bee vər əní tállo fób fób naró.

Vannáb yírtò və mól təŋgəŋ Vannáb kə vəmverì

²³Və sòrtii Pier vəŋ Zaŋ ní, və èm zǵitiro bəob vəntò, və dòn kún pəvəro en ya dǵgbòǵəntò vəŋ yírbòǵəntò mùu pəvə ní.

24Bòobtò bee kii ní, vè mól tèmno Vannáb símáar déəve voo: “Gènbògèrè, mái a kə̀ nì yír ya yuu gógsan və̀j é̀g ni, mom və̀j en ya kə̀j tíi pé̀m.

25A kóró Fúyig mání vàmno nana bən Dauda yagò, tònómtóo mání, mùuro dan: En kó rə̀ nìmsábtò və̀ lùrgə̀j muur ní? En kó rə̀ yír nìm góh góh və̀ kii turgə̀nə̀j en kòmvé yúl li ní?

26Gènbə̀tò ya é̀g díi mòllo yúlè, yúlnábtò və̀ kə̀no yag déəve, və̀ dàj góni və̀j Gènbògè̀ri, və̀j yír ya Gènbògè̀r nə̀ar pu kúm ní.

27Yé̀jve, Erudu və̀j Ponsu Pilatu və̀ móllo wàaltə̀j yò ri, və̀j nìmsábtò ya gə̀an Vannáb bíi, və̀j yíbtò ya Izrael líi. Və̀ kó puro Yeesu fanè, tonómtóo mán ya a tìil vír ní, yír ya a nə̀ar pu kúm ní.

28Yakai gá və̀ tò wàrdò en ya a yáa kó fə̀ablé ní.

29Yakai Gènbògè̀rè, a tə̀ro gbə̀n vəní, a kó pə̀bə̀bà mú ya bə̀ dà muur mání múuri gá, símáar bə̀ní kə̀ lo pai ní.

30A magbà mú ya a və̀ ní, kə̀ bə̀ zìi kóbà en kìjə̀ntò, bə̀ kó sòrbà yíri, bə̀ kóbà en magə̀rtò və̀j Yeesu níilè, tonómtóo mán ya a tìil vír ní.”

31Və̀ tèm kùn ní, wee ya ba və̀ mólgə̀j ti bee námno. Və̀ pé̀m Vannáb Fúyig dó ìivə̀ro símáar di. Və̀ mùu èr dùgdo Vannáb muurè.

Vannáb yírtò ní və̀ mòlgə̀j en vəní tívé

32Yír gùurtò ya íi kà Yeesu ní bee mòllo yúl vəní, və̀ kə̀no yag déəve. Yír ya dí zaudì ə̀ní və̀j yúl ə̀nə̀ ní pai, en pé̀m və̀ dí mòlgə̀j tívé.

33Tòm nábtò fúy vəní və̀ dùgdo múuri mú ya Gènbògè̀r Yeesu sǐj vooll li ní. Və̀ pé̀m Vannáb úr pə̀və̀ro puurè.

34Kə̀və̀ tə̀j ni yír ya en gǐju ní pai, gə̀m yíbtò ya díj aɲtò və̀j ligto ní və̀ fǐj tǎlgə̀ni. Və̀ kə̀j san bee,

35və̀ pə̀j tòm nábtò nə̀ar ri, və̀ yáa pə̀j yíwa pé̀m mú ya bə̀ar pu ní.

36Yǐj déə níil Zoseb, tòm nábtò və̀ kə̀jnu Barnabe, níil bee danğə̀j ti ní: Yír ya vàmğə̀j bə̀ob ní, yò levitò, və̀ lèu Kipər é̀g di.

37Ba díj aɲ, yaa fǐj tǎl aɲ bee, kà san bee ə̀ar pə̀ tòm nábtò nə̀ar ri.

TÒMNÁBTÒ TONÓMI 5

Anania və̀j Safira muurè

1Yǐj déə níil Anania, kə̀al ní Safira. Kə̀al bee və̀j kiinno və̀ fǐj tǎllo aɲ ya ba və̀ díj ní.

2Yaa kàro san bee tól déə ní virdò ə̀nə̀, bə̀o ya pər ní ə̀ar puro tòm nábtò. Kə̀al gə̀an bə̀ri.

³Pier yaa mùu puro daŋ: “Anania, en kó re Sedani dóu símáŋar di, a yaa wò pu Vannáb Fúuig míil ní? A kà san ya a zii aŋ bee ríi tól déə a dí vîr mánà!”

⁴A gàaro aŋ yòo mánà, san ya a zii ní yòo mánà gá, en kó rè a tò mú yò ní? Míil yò a wòn pu yír pai, a wòn pu Vannábò.”

⁵Anania kii muur yò ní, yaa pero voolè. Yíbtò ya kii en yò ní dúul kónəro.

⁶Varém yǝgərvartò déə və lúri, və pən dòru làa ri, və èm ləəuri.

⁷Vò'ór ní kǝal dóiro, ə ní gàan en ya kó tál ní pai.

⁸Pier kèluro: “A daŋ pémmà, aŋ bee vé fǝj tál mú yò re?” Iiro daŋ: “Gu ve, bé fǝj tál mú wəi.”

⁹Pier mùuro daŋ: “Vəŋ né vé ta yag vóní vé yaa sòo kól Gènbògèr Fúuig ní? A kiiibà! Yíbtò ya ləə wóo mán ní və yòo pagəl li, və dàŋnú gəmnì mái pémm.”

¹⁰Yǝal fuu pe sí Pier dor báal li ní, lútin mai. Varém yǝgərvartò və yaa ziiu ní vòlero. Və gəm ǝə ləəuro wóo tól li.

¹¹Vannáb yírtò vəŋ yíbtò ya kii ní pémm dúul kó tavəro.

En kiiəntò ya tòmnábtò kó ní

¹²Tòmnábtò və kóro en màgərtò vəŋ en kiiəntò yír təŋ ni. Vannáb yírtò və mól kə dǝggəŋ tívé, Sulemanu zùg di.

¹³Yír gá pémm mùmgəŋəvəri, ammə yíbtò ya guví və wǝaŋ dóri kəvə təŋ ni.

¹⁴Yíbtò ya íi kà Gènbògèr ní zoŋ tálgəŋ nən ni nən ni. Yír yòonəvə dó ziiiri kəvə sòŋ ni, yǝgər vəŋ kǝa pémm.

¹⁵Və ǝə vîr túrgəŋ yúsáŋnábtò bàanu ri, Pier kə tállo ní, ig əní kə zii nàm yúsáŋtòo déə. Və fǝəbgəŋəvə kiltò ri vəŋ téeràtò ri.

¹⁶Yír gùur lúŋni wàaltò ya Zeruzalem tól líi ri, və yaaniri, və gəm ǝəni yúsáŋnábtò vəŋ yíbtò ya laŋəl kóŋ ní, və pémm və zaa kóŋni.

Və wá ziiro tòmnábtò vəŋ muurè

¹⁷Mú wəi dǝgbògèr vəŋ yír əntò, yíbtò ya tól sadukatò ri ní, və lúrdò sǝj vəŋ tòmnábtò.

¹⁸Və gùuro tòmnábtò, və bìg dòrvəro lig di.

¹⁹Vìn sǝa ní, Gènbògèr malekia yaa bìllo pursina lig pagəl bee, dǝ vîrəvə ní, dòn pəvə daŋ:

²⁰“Vé èm diibà Vannáb lig di, vé dòn mag pubà yír yòŋki muurè pémm.”

²¹Və kii ní, góg dij ní, və fuu èmni Vannáb lig di, və dòn maggəŋ muurè. Dǝgbògèr vəŋ yír əntò və kǝ mòllo zib yírbògəntò pémm, pirií və èmno tòmnábtò kǝiri pursina ri.

- 22**Dòogartò là ní, və zìin tòmnábtò pursina lig di bai. Və tiitii ní, və yaa dòn wàrdò voo:
- 23**“Bé là ní, lig kəŋ bulvɛ. Yíbtò ya laaŋ lig bee ní diiŋ pagél li, ammə́ bé bìl pagél ní, bé zìin yír tí déə pai.
- 24**Dòogarboğèr vəŋ dùgbògəntò ya Vannáb lig díi və kii muur yò ní, kìŋvəro. Və kəl turəŋno kəvə təŋ ni en ya tál tòmnábtò yúl li ní.
- 25**Yír déə fuu yaa daŋ pəvəro: “Vé kii bə̀, yíbtò ya vé dər pursina ri bee və yòo Vannáb lig di, və daŋ maggəŋ pu yír muurè.”
- 26**Dòogarboğèr vəŋ yír əntò èmno, və kà ɔ̀airo tòmnábtò, ammə́ və kótin pəvə gbə̀n en pai, gəm və wəŋŋ yír gùur dàvə zúnì vəŋ vàalè.
- 27**Və ɔ̀ sɪrəvəro zib yírbògəntò nən ni. Dùgbògèr kèlvəro:
- 28**“Bé nò gèrləvəró múu pəri yír yíŋ yò muurè pai? Yakai vé èm kòŋni né? Vé ìibdo Zeruzalem wàaltəŋ pém vəŋ muur vən ai. Vé gòŋnəŋ dàŋnì bə̀i bé mə̀ɔ̀ yíŋ yò rɛ?”
- 29**Pier vəŋ tòmnábtò və íiro voo: “Bé gá bé bùyŋ pu Vannábò, bé dàn pu yír búyri pai.
- 30**Táa bə̀ntò Vannáb vənì sɪjbdò Yeesu vool li, Yeesu ya vé gaa mə̀ɔ̀ lab tágdì ri bee.
- 31**Wə̀i kə̀ nì yír ya Vannáb gəm lùr koo nɔ̀ɔ̀ dúur di, kə̀ kàbà yúlè, kə̀ kə̀mɔ̀ Sòryíri, kə̀ pə̀bà Izraelnáb pèel ya və̀ dà símɔ̀ɔ̀r vənì fillì ní, Vannáb kə̀ kə̀ɔ̀b pə̀və vee en vənì.
- 32**Bé mùuŋ en ya bé tə̀ vəŋ nór bə̀nɔ̀ ní, bə̀nəŋ Vannáb Fúyig ya Vannáb tòi pu yíbtò ya kiiŋ pu muur ə́ní ní.”
- 33**Muur ai lùrvəro símɔ̀ɔ̀rè, və yáɔ̀ró mə̀ɔ̀rì tòmnábtò yò.
- 34**Yíŋ déə kə̀və təŋ ni, farizatò, níil Gamaliel, wə̀i kə̀ nì maləm ya yír pém mùmgəŋ ní. Yíŋ bee lú dònno daŋ və̀ vɪr laabà tòmnábtò yò sɛ́rəŋ.
- 35**Piríi yaa mùuro daŋ: “Izraelnábtò, en ya vé dàŋ pu yíbtò yò kór ní ai, vé laabà yúl vənì.
- 36**Vé gàaro doo zòonnəŋ mai Teuda víró, yaa díró yúl ə́ní yír nánì, yír kórò ùnì naro pém dég dù'uro. Ammə́ və̀ yaa mə̀ɔ̀uro, yíbtò ya ba dég dùunu ní pém və̀ yaa yám kúnni.
- 37**Koo piri sóo ya və̀ dɪj kà kùn yír pém níil ní, Zuda Galilenáb mòllo yír gùur dég dù'uro, wə̀i pém yaa vòro. Yíbtò ya ba və̀ dég dùunu ní yám kúnno pém.
- 38**Yakai vé víbà yíbtò yò muurè, ŋdaŋ pə̀vəró. Vé yágəvə̀bà və̀ èmmə̀. Tò tonóm vənì vəŋ en ya və̀ sáb ní ví'i yír nɔ̀ɔ̀ ri ní, dàŋ lée sítírì vəŋ yúl ə̀nɔ̀.

³⁹Tò ví'i Vannáb n̄a ri ní, vé dàn ḡyú s̄énni pai. Vé laabà yúl véní vé ígè ḡóni v̄əj Vannáb pai!" Və íi kàro muur əní.

⁴⁰Və k̄ətiro tòmnábtò, və yaa lòvəri. Və mùu ta p̄évə kə və t̄iti Yeesu níil pai, və yaa sòrvəri.

⁴¹Tòmnábtò və lú yág yírbòḡəntò bee ní, və sìiro enè, gàm və gàaro və làlé ya və zò gím v̄əj Yeesu níil ní.

⁴²Góg ya dij ní pém, və yágnè Vannáb muur púur múuri Vannáb lig di v̄əj wàaltò ri pai. Və dòn dùggəj voo Yeesu kə nì Mesii.

TÒMNÁBTÒ TONÓMI 6

Və tiil v̄ir̄do yír d̄émsara kə tò, zaa pubà tòmnábtò

¹Sóo bee yíbtò ya íi kà Yeesu ní zoj èmgəni. Zibtò ya k̄iij ḡer̄eg muur ní və kùg puro zib égnábtò voo: Sóo en yáar làro ní, və sábnè voow̄əjaltò v̄əni bai.

²Tòmnábtò ya fób v̄əj iro bee və k̄ə m̄òl kùnno yíbtò ya dùuj Yeesu ní pém, və dòn p̄évəro: "Sánnè ya b̄é yágbà Vannáb muurè, b̄é dó ȳəbà lésír ní pai.

³Dàave, vé tiil v̄ir̄bà yír d̄émsara k̄əv̄ə t̄əj ni, yíbtò ya níil mùu dùg ní, Vannáb F̄úyig dó dùg s̄ím̄əj di ní, ḡàa en ní. Vé pé d̄òrbà tonóm ai k̄əv̄ə n̄əj ri.

⁴Bé ní kə b̄é əj dùg s̄ím̄əj b̄éni pém Vannáb t̄əmn̄i ri v̄əj dòn ȳəmn̄i Vannáb muurè."

⁵Yíbtò bee íi kàro muur ai. Və tiil v̄ir̄do Eteni, yír ya íi kà Yeesu v̄əj s̄ím̄əj d̄əəv̄ə, Vannáb F̄úyig iuu s̄ím̄əj di ní. Filipu b̄əri, Prokor b̄əri, Nikonor b̄əri, Timoj b̄əri, Parmena b̄əri, Nikola ya Āntioki r̄íi b̄əri, bal dó d̄ég dùuj zibtò Vannábò.

⁶Və əv̄əro tòmnábtò n̄én ni, tòmnábtò və t̄əmn̄o Vannábò, və s̄ir d̄əg p̄évəro n̄əj f̄úy ri.

⁷Vannáb muur t̄ij èmno n̄én ni, yíbtò ya dùuj Yeesu ní zoj taro Zeruzalem ni. Dùgnáb ḡùurè íi kà Yeesu ní.

Və ḡùuro Eteni

⁸Eten z̄iuro Vannáb puurè, v̄əno, kóró en k̄iñ̄əntò v̄əj en m̄àḡərtò yír t̄əj ni.

⁹Yíbtò d̄əə m̄òls̄əj lig di və yáar muur əní pai, yíbtò bee və k̄əjv̄ə "F̄j̄jntò ya só ví ní". Və yò Sirej̄n̄ábtò v̄əj Āl̄əgs̄əjdirinábtò, v̄ənəj yíbtò ya Silisi r̄íi, v̄əj Asi ég dí. Və l̄ur̄do muur v̄əj Eteni.

¹⁰Və z̄in̄əu múu p̄əri bai, gàm Eten ní mùunəj en gaas̄əj ya Vannáb F̄úyig p̄əu ní.

¹¹Və p̄éro yíbtò d̄əə enè, yíbtò bee kə və dan̄mə: "Bé k̄iuro Eten yò dúulgəj Moizə níil v̄əj Vannáb níilè."

¹²Kə nì və l̄ur̄do b̄òob s̄ím̄əj̄r̄è, yírbòḡəntò v̄əj maləmtò b̄əri. Və ḡùuro Eteni, və əjuro fág b̄aar di.

¹³Və àḡairo mílnábtò bee bèri, və ní və là ní və daḡ: “Yíḡ yò yágnè pu Vannáb lig vəḡ dòoká muur dumpán múurì bai.

¹⁴Bé kii ní mùuḡ daḡ Yeesu Nazaratunáb bee dàḡ túllì Vannáb ligò, dàḡ fillì en ya Moizə dòn yáglé pəbə ní.”

¹⁵Yíbtò ya ba və síḡ lu ní pém və wèrdo nór Eten fúḡ ri, və tè ní tíil əní vjḡnəno malekia ní.

TÒMNÁBTÒ TONÓMI 7

En ya Eten mùu ní

¹Dùgbògèr kèllo Eteni: “En yò yéḡvè?”

²Eten íi puro daḡ: “Dàave, bàave, vé klibà: Vannáb ya lùb dùggəḡ ní ví puro taa bən Abraham sóo ya kəḡ Mesopotami ég di ní, yaannəḡ Karan ni pai,

³mùu pu daḡ: A lú yágbà ég mánì vəḡ nìm mánì, a èmmə ég ya ḡdà pú mágdì ní rí.

⁴Abraham lú yágdò Kalde égò, èm kəḡno Karan ni. Túnú əní vò lu ní, piríi Vannáb yaa àḡu ég ya və kəḡ ti yò ri.

⁵Vannáb dəḡ pənəu ég ya kə díbà vəḡ yúl əḡ ní pai. Pənəu bàarwa ya kə nàgbà dor əní ti ní pai. Ammá dòn puro daḡ bə dàḡnu pəri égò, koo piríi varəm əní kə dí ég bee. Təḡ bee Abraham lènnəḡ war pai.

⁶Vannáb mùu daḡ varəm əní dàḡ kəḡnì yír ég di, və dàḡvə díri fjḡnè. Yír dàḡnəvə kəərdì háḡ ver ùnì naro.

⁷Vannáb daḡ: Ammá nimsàb ya dàḡnəvə díri fjḡn ní bee ḡdàḡnəvə fágdi. Piríi varəm bee dàḡ víri, və dàḡḡḡḡ yaa mól təmnì wee yò ri.

⁸Vannáb yaa taro yag vəḡ Abrahami, varəm nàḡbdì muurè. Mú wəi, Abraham lè Isiaku ní doo dàagò ən bee yaa nàḡburo. Isiaku kó puro Yakubu mú wəi ve, Yakubu kó puro varəm əntò ya fób vəḡ iro bee pém mú wəi ve, və kə nì taa bəntò.

⁹Və ní və yaa lùr puro dòowa vən Yusufu sji, və kàuro, və fji tàl pu yíbtò ya Ezib ég díi. Ammá Vannáb yòo vəḡ wəi ní,

¹⁰yaa vùruo koo gím ni, kó puro háḡ Firauna, gèn ya Ezib ég díi kə yáḡubà ní, Yusufu kə màgbà en gaasəḡ əní koo nən ni. Firauna bee yaa díró Yusufu kəḡno yúlè, koo wəri vəḡ Ezib ég di pém.

¹¹Gol nán kóro Ezib ég di vəḡ Kanana ég di, gím nán kóro. Yírbògən bəntò zìitin en ya və dà lér ní bai.

¹²Yakubu kii voo en lésír yòo Ezib ég di ní, tò bìi yírbògən bəntò gáa dáə.

¹³Gáa iro ən bee Yusufu vəḡ dòovətò və yaa gaanno. Kə nì Firauna gàaro Yusufu nìm.

- 14Yusufu yaa tò kái túnú Yakubu vəŋ nìm əní pém, yír fób fób démsara vəŋ núuno.
- 15Yakubu èm sí'i Ezib ég di ní, yaa vò lu vəŋ yírbògən bəntò pém.
- 16Və gèm àǵavə Sikem ég di, və èm dòrvə gag di. Gag bee Abraham bal fjj vəŋ sanè, Emor varəmtò nǵa ri, Sikem ég di.
- 17Sóo érdo, en ya Vannáb dòn pu Abraham ní dàŋ kóri, Nìmsàb bəní yaa kàŋno, wéeró Ezib ég di,
- 18hǵa gèn dǵə yaa fǵatiri Ezib ég di. Gèn bee ə ní gàan Yusufu pai.
- 19Yaa wəŋ puro yírbògən bəntò, úr pəvəro gím kə və zii mǵa kùnmə varəm yèlèŋ vəní, kə və wee pai.
- 20Təŋ bee və lè Moizə ti. Moizə ba yòo warwa dúuri Vannáb nən ni. Kə túnú wəri sji tǵaro,
- 21piri ya və vuru gón ni. Firauna wowa yǵalwa yaa kauri, sag kàŋu mú war lé vírdi əŋa.
- 22En ya Ezibnáb gaa ní pém, və daŋ mag kùn puro Moizə bəri. Moizə vəno vəŋ muur múuri, vəŋ tonóm tóni.
- 23Musa là ver fób fób nara ní, símǵar əní fillo daŋ wə èmmə dòovə Izraelnábtò tuŋ.
- 24Tə ní Ezibnáb dǵə kəergəŋ dòowa əní dǵə. Moizə kà puro dòowa bee muurè, gò zaa puro, mǵaro yjŋ bee.
- 25Moizə ní sábgəŋ daŋ dòovətò dà té gáari Vannáb yǵanəvə búl vírdi, tǵibə zə. Ammǵa və ní və gàan pu pai.
- 26Góg dji ní, èm ziiro Izraelnábtò iro, və sò loŋnənni. Yǵavəro gér yébdì kə və kəəbà. Dònno daŋ: Yíbtò yò və dàa dor dǵəvə pai? En kó rə vé sò gòŋ ní?
- 27Yír ya ba lòŋ bòo ní fuu tuŋ tǵibdo Moizə bee, mùu puro daŋ: Yíwá díléu gèn vəŋ fǵgtóo bən bee rə?
- 28A yǵanəŋ mǵari mú ya a mǵa Ezibnáb dǵə yǵŋbale ní pi?
- 29Moizə kii muur yò ní wǵa leero ég dǵə ri, və kǵŋ ég bee Mədiaŋ, yaa lè varəm lu iro.
- 30Ver kó fób fób nara ní, malekia ví puro gəəl li Sinai gur tól li. Ví pu vee yàlèŋ ni, àŋ vjŋ lar kuul li.
- 31Moizə tə vee yò ní kiŋuro, èm sò'óriro kə bə tə nəŋ zə. Kii ní Gènbògər mùu puro daŋ:
- 32Mii ŋkə nì yírbògən mántò Vannábò, Abraham Vannábò, Isiaku Vannábò, Yakubu Vannábò. Moizə dúul kouro, nəŋno, wǵaro nór té ǵari bàar bee ri.

49Gógsan kə̀ nì gèn kíl mína,

ég ní wee nágdì dor mína, lig yane vé dà pə̀h yúur ní? Wee ya né ñdà túgdì ti ní?

50Entò yò pé́m nàa míní kó rì pai?

51Vé ai, yúl vóní vəlábà. Vé kùlnè pu Vannáb símáar vóní və̀h tóg vóní pai. Vé laa nìggə̀h pu Vannáb Fúuigò. Yírbògə̀n véntò bal kə̀h mú wə̀i ve, vé pé́m vé kə̀tiŋ guve.

52Tòmrag ya gá yírbògə̀n vóní urnè pu gím míi ya né? Bòobtò déə dòn bàblé voo yír ya kóh en və̀h bàanu ní dàh yáari, vé yaa mǎavə̀ ze. Yakai vé ǎa puro yír ya yaa ní bee muur fǐjri, vé mǎauro.

53Vé kiiro Vannáb dòoká ya malekiatò ǎai pə̀vé ní, ammə́ vé dùun dòoká bee pai.”

Və̀ zù mǎaro Eteni

54Və̀ kii muur yò ní, və̀ lùrdo nònè, símáar vóní wòoro və̀h Eteni.

55Eten ní Vannáb Fúuig dó iiburo símáarè. Nór ya lùr dòggə̀h góg díi, tèro mú ya Vannáb lùb ní, Yeesu ní diiŋ Vannáb nàa dúur di.

56Yaa mùuro daŋ: “Vé kiiibà, ñtèro gógsan kúllo, Yírwa diiŋ Vannáb nàa dúur di.”

57Və̀ bə̀ero yag nánve, və̀ bérdo tóg vóní, və̀ pé́m və̀ wérdo Eten fúu ri.

58Və̀ yùu vùru wàal piri, və̀ èm zù mǎauro və̀h vàalè. Yíbtò ya tə̀ və̀h nór və̀nə̀ ní, və̀ yáglero làa vóní yíhwa déə tuŋ, və̀ kə̀h Sol.

59Tə̀h ya və̀ zùŋ Eten ní, Eten bee tə̀mgə̀h Vannábò daŋ: “Gènbògèr Yeesu, a kàbà fúuig míní!”

60Piríi Eten túgdo dor ə̀ní ég di, bə̀ero yag nánve daŋ: “Gènbògèrè, vee en yò a ǎagə̀ pu və̀i pai!” Dònlé muur yò ní fuu níh kǎari. Sol ní Eten vool yò pùu puro.

TÒMNÁBTÒ TONÓMI 8

Sol úr ta puro Vannáb yírtò gím

1Yóh bee və̀ úr ta puro Vannáb yírtò gím Zeruzalem ni. Və̀ pé́m və̀ wə̀a yám kúnno Zude ég di və̀h Samari ég di, pə̀rléro tòmnábtòve.

2Yíbtò ya wə̀aŋ Vannáb ní və̀ lə̀ero Eteni, və̀ kùg taro.

3Ammə́ Sol ní gò dùggə̀nno mǎa kúnni Vannáb yírtò pé́m, èm dóh wàal və̀h wàalè, vèrgə̀ni yìgə̀rtò və̀h kǎatò, bìg dòrgə̀h və̀ pursina ri.

Filipu dòn maggə̀h Vannáb muur púur Samari ég di

4Yíbtò ya ba və̀ yám ní bee və̀ èm kàaro ég pé́m, və̀ daŋ magdo muur púuri.

5Filipu èmno wàaltə̀h déə ri, Samari ég di, dòn yàmno Kiristu muurè.

6Yír pé́m lág kiiro Filipu muure, və̀ tèro en kìhə̀ntò ya kóh ní.

⁷Lañél gùur ví túrdo yíbtò déə fúy ri vəy yag bæəsàŋ nánve. Gùrtò vəy yír zagèltò gùurè zàa kóró.

⁸Wàaltəŋ pém yír símáŋar pùuro.

⁹Yíŋ déə níil Simon, ba yòo wàaltəŋ bee ri, yóró gəəbò. Yíŋ bee entò ya kóŋ ní pém kíŋgəŋ Samarinábtò rì, díŋ yúl əní yírbògèr bàar di.

¹⁰Yír pém, varém vəy bògəŋè, və fəŋ dùuŋ wəi, və dòngəŋ voo: “Yíŋ yò wəi kə ní Vannáb vəsàŋ ya və kəŋ Bògèrè ní.”

¹¹Yíŋ yò kó gəəb entò bee ní doo zòoro, laa kíŋgəŋvəri, və fəŋ dùunu zε.

¹²Filipu ní yaa dòn pəvəro Vannáb muur púurì daŋ: “Vannáb dàŋ gèn kári, Yeesu yəŋəvə sórdì.” Yígər vəy kəŋ və kii muur yò ní, və íi kàro, və pógdo.

¹³Simon pém íi kàro. Póg ní yágtin Filipu pai. En mágèrtò vəy en kíŋəntò ya Filipu kóŋ ni kíŋuro.

¹⁴Tòmnaəbtò ya ba kəŋ Zeruzalem ni bee və kii Samarinábtò íi kàro Vannáb muurè ní, və tòiuro Pier vəy Zaŋi.

¹⁵Yíbtò yò və là ní, və təm puro Samarinábtò bee Vannábò kə və ziiəbà Vannáb Fúyigò.

¹⁶Gàm yír ya ziiəŋ Vannáb Fúyig kəvə təŋ ni ní pai. Və pógvə vəy Gènbògèr Yeesu níil ní bee wəivε.

¹⁷Pier vəy Zaŋ sɪr pəvəro nəŋ fúy ri, Samarinábtò ziiro Vannáb Fúyigò.

¹⁸Simon təro nəŋ ya tòmnaəbtò sɪrgəŋ ní pəŋ yír Vannáb Fúyigò ní, ə ní èm ziiŋno Pier vəy Zaŋ sanè,

¹⁹daŋno: “Vé pəmmə en ya vé vəŋŋəŋ ní bee bəri, mí pém kə ŋsɪr puro yír nəŋ fúy ri ní, kə zii Vannáb Fúyigò.”

²⁰Ammə Pier mùu pìn puro: “San mání vəŋ lee kəəbà pém, gàm en ya Vannáb pəŋ kòmve ní, má ní a sábgəŋ fɪj kári vəy sanè.

²¹En ya dòrú muur yò ri ní pai, gàm símáŋar mání tún Vannáb nən ni pai.

²²A mìn zùmə sábsəŋ dumpán mání, a təmmə Vannáb kə kəəb sɪr púbà en dumpán ya a sáb ní yò.

²³Gàm ŋtə ní símáŋar mání yòbdo, en dumpán ta sənúró.”

²⁴Simon mùu pìnno: “Vé bee vé təm pəmmə Gènbògèri en ya vé dòn ní yò kə ziiŋ pai.”

²⁵Pier vəy Zaŋ və dòn puro yír en ya və gəa Yeesu yúl li ní, və mùuro Gènbògèr muurè. Pirií və èm tiitiro Zeruzalem ni. Pier vəy Zaŋ və dùu tállo wàaltəŋ gùurè Samari ég di. Və mùuro Vannáb muur púurì.

Filipu vəy yírbògèr Etiopináb déə

- 26** Gènbògèr malekia ənì mùu puro Filipui: “A lúbà, a èm síbà tól zii lu, bàanu ya dó síh Zeruzalem ní, èmgəh Gaza ri ní. Bàanu bee gəəl bàarè.”
- 27** Filipu fuu lú èmno, èm zìiro yírbògèr Etiopináb déə bàanu ri, wəi kə nì yír ya dí nəngəh pu Kanda, gèn yáal ya Etiopi ég dí zaudi ní. Yíh bee ba èmle Vannáb tэмnì Zeruzalem ni.
- 28** Yakai tiitiŋ koo wàri. Dòg síh koo móta ya pín dŋh ni ri, zaŋgíngəh en ya tòmyag Esai dŋj yáglé debter di ní.
- 29** Vannáb Fúyig daŋ puro Filipui: “A èm nə zìibà pín yò!”
- 30** Filipu wəa làro koo tuŋ, kiiro en ya yíh zaŋgíngəh tòmyag Esai debter di ní, Filipu kèluro: “A kii gàa dùggəh en ya a zaŋgíngəh ní yó ri?”
- 31** Yíh firo: “Tò yír daŋ magnè pəh mai gá kə ŋkii gàa se?” Kánó Filipu daŋ wə yaa síbà kəbə tól li.
- 32** En ya zaŋgíngəh ní bee ai: Və dŋ àauro mú tà m ya və èmgəh síj máar ní. Dii dùggəh yag kiŋvé mú tà m ya və dèhŋənu gor ní, kùlnè yag ənì pai.
- 33** Bùuro, ammə yír ya fág kà pu fág ənì ní pai. Yíwá dà pu múurì muur ya koo nì m dor dí rè? Yúl ənì yaa kàaro ég di.
- 34** Yírbògèr Etiopináb bee kèllo Filipui: “Ŋtəmúró, a dòn pəmmə, tòmyag yò mùuŋ yíwa muurè rə? Muur ya koo yúl líi yá, yír déə yúl líi rə?”
- 35** Filipu yaa mùu bì'iro en ya və dŋj yáglé ní bee ri, dòn mag puro Yeesu muurè.
- 36** Və èm dùggənì, və yaa zìiro mom. Yírbògèr Etiopináb daŋno: “Mom yò ai, en ya dàhŋəh gérđì pógđì ní né?”
- 37** Filipu daŋ puro, “Tò a íi kàro vəh símáar déəve ní, a dà pógđì.” Yíh mùuro daŋ: “Ŋíi kàro Yeesu kə nì Vannáb Wowa.”
- 38** Piríi gùu diibdo pín ənì, Filipu vəh yírbògèr bee iro pém və dó síró mom ni, Filipu yaa póguro.
- 39** Və ví'i mom ni ní, Gènbògèr Fúyig gəm dòggəŋno Filipui. Yírbògèr Etiopináb tətìnəu pai, ə ní èm tállo vəh símáar púurì.
- 40** Filipu ní yaa vítiro Azotu ri, èm dóró wàaltəh vəh wàaltəh, dòn mag èmənno Vannáb muur púurì háa làrì Sezare ri.

TÒMNÁBTÒ TONÓMI 9

Sol káallo Yeesu yíri

(22.6-16, 26.12-18)

- 1** Sol yágnè pu yíbtò ya dùuŋ Gènbògèr Yeesu ní gím úrdì pai, yáaŋvə máarì. Emno dùgbògèr tuŋ,

- ²bàaro derwàl ya kə dó vəŋ wəi mólsàŋ ligto ri, Damaska wàaltəŋ ní. Tò kə zìiro yír lu, yìgər vəŋ kəŋ ya dùuŋ Yeesu bàanu ni ní, kə gùu ààivə Zeruzalem ni.
- ³Sol dóró bàanu ri, màgdo lárì wàaltəŋ ni, wee fuu tú ví'i puro gógsan ni, dòruro təŋ ni.
- ⁴Sol gəm pəro ég di, kùiro yag dáə mùu puro: “Sol Sol, en kó rè a úrgəŋ pəŋ gím ní?”
- ⁵Sol kèllo: “A yíwə, Gènbògèrè?” Yag bee mùu pìn puro: “Míi, Yeesui, yír ya a úrgəŋ pu gím ní.
- ⁶Ammá a lúbà, a èm dóbà wàaltəŋ ni, və dà pú mágdì en ya a dà kórì ní lu.”
- ⁷Yíbtò ya ba vəŋ èmgəŋəŋ ní diiro, və ònno. Və kùŋ yag mùunì, və tən yír bai.
- ⁸Sol lúiro ég di. Kùl nór ní, nór əní yàaro, tətìn pai. Və dju nàa ri, və àa Damaska wàaltəŋ ni zə.
- ⁹Doo təaro zìi tən nór pai, lén pai, zòn pai.
- ¹⁰Yíŋ dáə ba yòo Damaska ri níil Anania. Gènbògèr ví mùu puro en dáə mú nérègò daŋ: “Anania!” Iiró: “Nyòo ai, Gènbògèrè.”
- ¹¹Gènbògèr daŋ puro: “A fuu lú èmmà bàanu ri, və kəŋ bàanu bee: Bàanu díirì. A dóbà Zuda wàri, a kèlbà Sol ya Tarsu ríi, yakai təmgəŋ Vannáb yag di.
- ¹²Sol bee tən en dáə mú nérègò. Tən yír dáə níil Anania èm dóŋ koo tuŋ, təbgəŋ pu nàa fùu ri kə zìi tətìbà nór əní.”
- ¹³Anania mùu pìnno “Gènbògèrè, ñkùiro və mùuro yíŋ bee muur əní, vəŋ en dumpántò ya kəŋ pu yír mántò Zeruzalem ni ní.
- ¹⁴Dùgbògəntò pələu bàanu, kə yaa gùubà yíbtò ya tìŋ níil mánì ní pém, yaa lo zə.”
- ¹⁵Ammá Gènbògèr daŋ puro: “A èmmà, gàm ñtìil virlè yíŋ bee kə mag pubà níil mínì nìmsàbtò dáə vəŋ gènəbtò vənì, vəŋ Izraelnàbtò pém.
- ¹⁶Ñdà pu dónnì vəŋ yúl mínə gím ya wə dàŋ tərì kəŋ yúl li ní.”
- ¹⁷Anania èmno, dóró wàri, təb puro Sol nàa fùu ri daŋ: “Sol, dàa, Gènbògèr təŋŋəŋ nì, Yeesu ya ví pú bàanu ri bee, daŋ kaa tətìbà nór mánì, Vannáb Fùuig kə ìibà kaa sìmàar di.”
- ¹⁸Təŋ bee ri vé en sùytò dáə pə ví'iro koo nór di, Sol tətìro nórè, lúró góg di, və póguro.
- ¹⁹Piríi léró lésíri, fùu əní vətìro.

Sol daŋ magdo Vannáb muur Damaska ri

Sol kəno doo zòoro sérəŋ vəŋ yíbtò ya dùuŋ Yeesu Damaska ri ní.

- ²⁰Fuu èm dògdo mólsàŋ ligto ri, dòn virdo daŋ Yeesu kə nì Vannáb Wowa.

21Yíbtò ya kii Sol muur yò ní pém kìnṣero, vè daṅno: “Yíṅ yò ba úrgəṅ pu yíbtò ya tṅ Yeesu níil ní gím Zeruzalem ni pai? Yaa dùg ló ní kə gùṃ àṣà yíbtò bee dùgbògəntò tuṅ Zeruzalem ni pai?”

22Ammá Sol daṅ mag dùgdo Vannáb muur mú ya yír dà pu kíi gáar ní. Sol dòn dṅṅr dùg puro zibtò ya Damaska ríi daṅ Yeesu kə nì Mesi. Muur ən yò bigdo zibtò yagò.

23Doo zòo séréṅ ní, zibtò kiinno kə vè m̀àṣubà.

24Ammá Sol fuu kiiro en ya vè sábgəṅ t̀onì koo yúl li ní. Vín vəṅ ỳṅṅ pém vè dii laanu pagəltò ya d̀ṅṅ wàaltəṅ ní ri, kə vè zii m̀àṣu zε.

25Vín dáə s̀àṅ ní, yír əntò vè d̀òr s̀iru kágəṃ ni, vè gəṃ v̀ir tàlu kùì, vè s̀iru éḡ di, yaa èm zε.

Sol làro Zeruzalem ni

26Sol là Zeruzalem ni ní, ỳàṣaró d̀òrì yíbtò ya dùuṅ Yeesu ní s̀òṅ ni, vè pém dúul k̀ovəro, vè s̀ábnè ya Sol dùuṅ Yeesu ỳéṅvə ní pai.

27Barnabe kà àṣauro t̀òmṅábtò tuṅ, dòn puro t̀òmṅábtò mú ya gá Gènbògèr ví pu Sol bàanu ri, mùu pu ní, vəṅ mú ya Sol mùu òr dùg Yeesu muur Damaska ri ní.

28Gùṃ sóo bee ri Sol vəṅ èm k̀aanəno Zeruzalem ni, mùu òr dùgdo Gènbògèr Yeesu muurè.

29K̀ello zibtò ya mùuṅ gəreg muur ní, vəṅ mùu p̀innəno. Ammá vè ní vè ỳàṣanu m̀àṣarì.

30D̀òovətò ya vəṅ dùunəṅ Yeesu ní vè k̀iiro muur yò, vè àṣaro Sol Sezare ri, yaa èm t̀allo Tarsu ri.

31Təṅ bee Vannáb yírtò ya Zude éḡ di vəṅ Galile éḡ di vəṅ Samari éḡ díi pém f̀úṃ vənì k̀àṣanì. Vè v̀əno, vè ẁàṣà dùggəṅ Vannábò. Vannáb F̀úṃṅ gèṃ l̀urnvəro, vè zòṅ t̀allo ǹén ni.

Enia z̀aa k̀oró

32Pier èm k̀aa k̀unno éḡ pém, làro Vannáb yírtò ya Lida ẁaríi tuṅ.

33Em z̀iiro ỳṅṅ dáə lu níil Enia. G̀úrléri, f̀àṣ éḡ di ní k̀oró ver dàagò.

34Pier daṅ puro: “Enia, Yeesu Kiristu kó s̀òrúró, a l̀úbà, a kó ǹəṅm̀ə k̀il m̀aní.” Enia fuu l̀uró.

35Yíbtò ya Lida ríi vəṅ Saron bəṅ níi pém vè t̀əu ní, vè fillo s̀ímáṣar vənì Gènbògèr tuṅ.

Pier s̀ijbdo Tabita vool li

36Ỳàṣal dáə ba ỳòo Zope ri, dùuṅ Yeesui, níil əní Tabita, mú ya vè k̀á dùuṅ ti ní: T̀ai. Ỳàṣal bee laa kó dùggəṅ en dúurəmtò, àṣṅ s̀ímáṣar əní g̀imṅábtò f̀úṃ ri.

37Sóo bee ṃṃro, yaa leero. Vè p̀ógu ní, vè f̀àṣàb d̀òruro voolig di.

³⁸Lida wàal vəŋ Zope ní bàar zòon pai. Yíbtò ya Zope ríi və kii Pier yòo Lida ri ní, və tòi puro yír iro və dan puro: “A yaa pəbəbà ləm, a kəəl pai.”

³⁹Pier fuu lúró, vəŋ èmnəno. Là ní, və àà dòruuro voolìg bee ri. Voowàaltò dii máaro koo nən ni vəŋ kùgə̀rè. Və mag tūr puro làatò ya Tabita sàlé sóo ya kəŋnəŋ lagəl ní.

⁴⁰Pier vür kùnno yír pém gón ni, gbág síró, tèmno Vannábò. Piríi fíllò yáal tuŋ, dan puro: “Tabita a lúbà góg di!” Tabita fuu kùllò nórè, təro Pieri, lú síró góg di.

⁴¹Pier gùuuro nàa ri, d̄i lùruuro, k̄atiuro Vannáb yírtò bee vəŋ voowàaltò vəní, úr pəvəro Tabita lagəlve.

⁴²Zope wàaltəŋ kii kùnno muur yò, yír gùurè íi kàro Gènbògèri.

⁴³Pier kəno Zope ri doo zòoro, yíŋ déə tuŋ níil Simoŋ, yír ya w̄j̄bgəŋ kól ní.

TÒMNÁBTÒ TONÓMI 10

Pier vəŋ Kornei

¹Yíŋ déə ba yòo Sezare ri níil Korne, yòo soozebògèr ya gùuŋ bòob ùnì ní, və k̄əŋ zàa ən bee Itali sooze zàa.

²Yíŋ bee dùu dùggəŋ Vannáb muurè, vəŋ wàal əní pém və w̄əə dùggəŋ Vannábò. En ya zìi ní p̄əŋ gímnábtò b̄erí. Laa t̄əmgəŋ Vannábò.

³Sóo bee yóŋ fíl ní, yíŋ yò t̄əro en déə mú n̄érégò. T̄ə d̄j̄rdo Vannáb malekia dóiro koo tuŋ k̄áuro: “Korne”

⁴Korne fuu t̄əro malekia vəŋ dúul nórè, yaa k̄ello: “En bee né, Gènbògèrè?” Malekia mùu p̄in puro: “Vannáb íi kàro en t̄əmsàŋ mání vəŋ en dúurəmtò ya a kó pu gímnábtò ní, Vannáb v̄əŋn̄əú pai.

⁵Yakai a t̄ò k̄aibà Simoŋ déə və k̄əŋnu Pier, yòo Zope wàaltəŋ ni,

⁶f̄əŋn̄ bòo Simoŋ déə w̄ari, mom yag di. Bòo bee yír ya w̄j̄bgəŋ kól ní.”

⁷Malekia ya mùu pu ní bee èm ní, Korne k̄ánó yír əntò iro vəŋ sooze déə ya vəŋ k̄əŋ f̄úy ri vé ní, yíŋ bee dùu dùggəŋ Vannáb muurè.

⁸Dòn kùn pəvəro en ya kó tál ní, piríi t̄əvəro Zope ri.

⁹Góg d̄j̄j ní, və èmno. Yóŋ dii t̄əŋ ní, və màgdo lárì Zope ri. Pier dògdo lig b̄er p̄égəl déə ri, dàŋ Vannáb t̄əmnì.

¹⁰Gol wòouro, ȳáaró en l̄erì. T̄əŋ ya və k̄óŋ pu l̄ésír ní, en déə kó puro mú n̄érégò.

¹¹T̄əro gógsan kùllò, en déə mú làai ùg síŋni gógsan ni, yaani ég di. Tól narò pém k̄ə mú və gùy s̄ənl̄erì.

¹²En lagəltò ìi máaŋ koo b̄él li: En ḡəln̄ə vəŋ en w̄aaln̄ə t̄iŋt̄iŋtò ya ég díi, bòo ya d̄iŋ dor narò ní vəŋ bòob ya b̄əŋ ég di ni vəŋ núu t̄iŋt̄iŋtò.

- 13Yag déə mùu puro: “Pier, a lúbà, a sji màà sùybà!”
- 14Pier yaa mùu pìnno daŋ: “Gu pai Gènbògèrè, ñkə ní ñsùu tèn en dumpán vəŋ en ya tún mí pai.”
- 15Yag bee mùuti puro sáŋ daŋ: “En ya Vannáb daŋ túléri ní, má ní a daŋ tún mí pai.”
- 16Kóro gáa t̄aaro, pirí làa bee fuu lú dògtiro gógsan ni.
- 17Pier sábdò en ya nérèg ən yò daŋgəŋ ti ní, k̄iŋuro. Təŋ bee yíbtò ya Korne tòi ní k̄èlgəŋ kə və gàabà Simonə wàalè, yakai və làro wàal pagəl li.
- 18Və k̄á k̄ello voo: “Simonə ya və k̄əŋ Pier wi f̄aŋ ló rè?”
- 19Pier ní yòò sábdì en ya nérèg ən yò daŋgəŋ pu ti ní. Təŋ bee ri vé Vannáb Fúuig daŋ puro: “A k̄iibà, ȳgér t̄aaro və yòò ló, və w̄əŋnuri.
- 20A lúbà, a èm síbà ég di, vəŋ èmnəm̄ə. A k̄əəl pai, gàm mí ñtòivə rì.”
- 21Pier ùg síró yíbtò bee tuŋ, daŋ p̄əvəro: “Mí ñkə ñi yír ya vé w̄əŋ ní. En à̄aivé rə?”
- 22Və íiró voo soozebògèr déə və k̄əŋ Korne, wəi tòiivə rì. Ȳŋ bee yír dúuri, yír ya w̄əŋ Vannáb ní. Zibtò pém mùuŋ pu muur dúuri. Vannáb malekia dòn pu daŋ wə k̄á à̄aúbà koo tuŋ wə k̄iibà muur ya a dà pu dónni ní.
- 23Pier d̄òrvəro w̄ari, p̄əvəro bàar f̄aari. Gòg d̄ji ní, vəŋ èmnəno, d̄òovətò ya dùuŋ Yeesu Zope ríi èr à̄auro.
- 24Góg déə d̄ji ní, və làro Sezare ri. Korne laa dùggəŋvəri, k̄á mòllo ñim əntò vəŋ soa əntò.
- 25Sóo ya Pier là ní, Korne yaa sji k̄auro, pə síró koo dor b̄aəl li, gùg f̄aaro koo nən ni.
- 26Pier d̄i lùruro, daŋ puro: “A lúbà, mí pém ñyòò yírì mú mai vé.”
- 27Korne vəŋ mùu ní, Pier yaa d̄óro w̄ari, èm z̄iuro yír gùur lu.
- 28Pier dòn p̄əvəro: “Vé ḡaaro zibtò d̄òoká b̄óni iin ya və èm ḡilbà sènè, vəŋ kə m̄aŋnəm̄ə tí vé ní pai. Amm̄á Vannáb mag p̄ənnó daŋ ñwèer yír ñdaŋ ə ní wə tún mí pai.
- 29Vəŋ wəi, vé k̄ənnó, ñyaaro, ñm̄èrnè bai zə. Yakai ñȳaŋ ḡaarì en ya vé k̄əŋéŋ ní.”
- 30Korne mùuro: “En déə z̄iŋ ní doo naro ən bee ȳa. Sóo bee ȳŋ f̄illéro, ñtəm̄gəŋ Vannáb kəŋ w̄ari. Ñtè ní ȳŋ làa k̄ərdit̄óo déə fuu víró kəŋ nən ni,
- 31daŋ p̄ənnó: Korne, Vannáb íi k̄aro en t̄əmsəŋ m̄aní vəŋ en dúurəmtò m̄aní, Vannáb v̄əŋn̄əú pai.
- 32Yakai a t̄òm̄ə yír Zope ri, k̄á à̄aibà Simonə ya və k̄əŋ Pier wi, f̄aŋ bòo Simonə déə w̄ari mom yag di, ȳŋ bee yòò yír ya w̄j̄bgəŋ kól ní.

33Nfuu tònno yíri vè èm káúbà. A kó gàaro, a yaaro. Yakai bé pém bé yòo ló Vannáb nén ni kə bé kiibà en ya Vannáb dà pəbé dónni kaa yag di ní.”

En ya Pier mùu Korne wàrii

34Pier yaa mùuro: “Yakai ngàa djjrdo Vannáb wèen yír pai.

35Yír nìm yanə pém, tò wəṣṣ Vannábò, kóḡ en dúur Vannáb nén ni ní, Vannáb dàḡnu íi kári.

36Vé gàaro muur ya Vannáb tò daḡ pu Izrael nìmsàb ní. Dònno muur púurì daḡ vè dà zírì kəḡb Vannáb nén ni vəḡ Yeesu Kiristu əni, wəi kə nì Gènbògèr ya díḡ yír pém ní.

37Vé gàaro Zaḡ mùu tàl pógṣàḡ muur ní, en déə yaa kóró Galile éḡ di, pírii yaa yəm kúnno Zude éḡ pém.

38Vé gàaro Vannáb wèr puro Yeesu ya Nazaratu ríi Fúyig əní, vàmuro. Vé gàaro Yeesu èm kàa kúnno éḡ pém, kóró en dúurtò, kó sòrdo yíbtò ya ba kəḡ Sedani nəḡ ri ní pém. Gàḡ Vannáb yòo vəḡ wəi.

39Bəḡ tənəno vəḡ nór bənəḡ en ya Yeesu kó zibto éḡ di ní, vəḡ Zeruzalem ni ní. Və gaa məḡuro lab di.

40Ammə doo tḡaro ən bee Vannáb sḡbtuuro voal li, víró yír nór di.

41Vínəi pu yír pém pai, ammə béi, yíbtò ya Vannáb tìil vèr bìilè ní, kə bé mùubà en ya bé tə ní, gàm Vannáb sḡbtu voal li ní, pírii bəḡ lénəno, bəḡ zònəno.

42Mùu pəbéro daḡ bé kùu yəmmə Yeesu kə nì yír ya Vannáb dèib gá kə fág yír lagéltò vəḡ vooltò ní.

43Tòmagnáb pém mùuro muur əní. Və daḡ yír ya íi kàuro pém, vee en əní dà pu kəḡri Yeesu yúl li.”

Yír kòrtò zìiro Vannáb Fúyigò

44Təḡ ya Pier mùuḡ ní bee, Vannáb Fúyig fuu síró yíbtò ya ba kèḡ pu muur əní ní bee fúy ri vè pém.

45Zibto ya dùuḡ Yeesu gá, ba vè èr ḡḡi Pier ní bee, vè təro Vannáb Fúyig ya sí yír kòrtò fúy ri yò kèḡvəro.

46Və kèiro yíbtò bee mùuḡ muurtò déə ri, vè lùbgəḡ Vannábò.

47Pier mùutiro daḡ: “Yakai yíbtò yò zìiro Vannáb Fúyig mú bənəḡ bəi vè, yíwá dàvə gərtíri pógdì vəḡ mom ní rə?”

48Pírii dònno vè pógvəbà vəḡ Yeesu Kiristu níilè. Yíbtò bee bəḡuro vəḡ kəḡmə doo séréḡ see.

TÒMNÁBTÒ TONÓMI 11

Pier dòn djjrdo en ya ziiu ní Zeruzalem ni

- ¹Tòmnbàbtò vəŋ yíbtò ya dùuŋ Yeesu Zude éɡ díi və kiiro yír kòrtò íi kàro Vannáb muurè.
- ²Sóo ya Pier yaati Zeruzalem ni ní, yíbtò ya və ní və nəḅab ní mùu puro voo:
- ³“En kó rè a dó yíbtò ya nəḅabnè bíi wàri, vəŋ lé máḅanəŋ en ní?”
- ⁴Kə̀ nì Pier dòn djir pə̀vəro en ya kó tál ní dəə dəə daŋ:
- ⁵“Nkəŋ Zope ri, sóo bee ntəmgəŋ Vannábò, ntəŋ en mú nérègò, ntəro en dəə ùg síŋni gógsan ni, en bee mú làai, tól narò pém kə̀ mú və gùŋ sènlerì, yaani kəŋ tól li.
- ⁶Ntə̀ sèn dùgguro, ntə̀ gùuro en gə̀lnə̀tò vəŋ en wàalnə̀tò ya dor narò ní vəŋ bòobtò ya bəŋ éɡ di ni koo bəl li, vəŋ núutò.
- ⁷Piríi ŋkiiro yag dəə mùu pə̀nnò: Pier, a lúbà a sji mə̀ḅ sùḅbà!
- ⁸Nyaa mùu pìnno ŋdaŋ: Gu pai Gènbògèrè, ŋkə̀ ní en dumpán vəŋ en ya tún míi dótèn kəŋ yag di pai.
- ⁹Yag bee mùutiro sáŋ gógsan ni daŋ: En ya Vannáb daŋ túlerì ní má ní a daŋ tún mai ní pai.
- ¹⁰Kóro gáa tḅaro, piríi entò bee fuu dòg kúntirì gógsan ni.
- ¹¹Təŋ bee ri vé yjgér tḅaro làro wàal ya ŋkəŋ ti bee koo pagəl li, və tòi pəŋ yíbtò bee Sezare ri.
- ¹²Vannáb Fúŋig dòn pə̀nnò daŋ bəŋ èmnəmə, ŋkə̀əl pai. Dàavətò ya nóndəə bee bəŋ èmnəno bəri Sezare ri, bəŋ dónəno pém Korne wàri.
- ¹³Korne dòn dùu pə̀bérò mú ya tə̀ malekia koo wàri ní, vəŋ en ya malekia dòn pu ní daŋ: A tò káibà Simoŋ dəə və kəŋ Pier, kəŋ Zope wàaltəŋ ni.
- ¹⁴Dà pú dónnì muurtò ya dàŋnú sórdì ní, vəŋ wàal mánì pém.
- ¹⁵Sóo ya ŋmùuŋ pə̀və muur ní, Vannáb Fúŋig ùg síró kə̀və fúŋ ri, mú ya bal ùg sí bìi kə̀bənəŋ fúŋ ri ní.
- ¹⁶Kə̀ nì ŋsáb ziiro en ya Gènbògèr bal dòn ní daŋ: Zaŋ pógdo yír vəŋ mom, ammə́ vé ní və dàvə̀ pógdì vəŋ Vannáb Fúŋigò bee.
- ¹⁷Vannáb pə̀vəro en ya pə̀bənəŋ sóo ya bəŋ íi kànəŋ Gènbògèr Yeesu ní, mí ní ŋyíwé ŋdà Vannáb gə̀rdì ní?”
- ¹⁸Və̀ kii muur yò ní və kə̀ḅaro, və lùbdo Vannábò voo: “Yakai Vannáb pə̀ró yír kòrtò pèeli, kə̀ və filbà símḅarè, kə̀ və zìibà yəŋkì.”

Vannáb yírtò ya Anṭioki rii

- ¹⁹Sóo ya və mə̀ḅ Eten ní, en viləŋ yaa lúró. Yíbtò ya dùuŋ Yeesu ní wə̀ḅ yám kúnno, bòobtò dəə èmno Fə̀nisi éɡ di, dəə Kipər éɡ di, dəə Anṭioki ri. Vannáb muur ní və mùuŋ pu zibtòvə.

- ²⁰Yíbtò ya dùuŋ Yeesu ní d'éətò ya ba kəŋ Kipər ég di vəŋ Sireŋ ní, və èmno Aŋtioki ri, və mùu puro gerəgtò bəri, və dòn mag pəvəro Gènbògèr Yeesu muur púurì.
- ²¹Gènbògèr kəŋ vəŋ vəi, yír gùur íi kàro, və fillo símàar vəni.
- ²²Vannáb yírtò ya Zeruzalem ní və kùiro muur ai, və tònò Barnaba Aŋtioki ri.
- ²³Sóo ya Barnaba là ní, t'èro mú ya Vannáb t'è pu yíbtò ya dùuŋ Yeesu ní nór fúu ri ní, pùu puro, mùu pəl pəvəro muurè kə və bùy dùg pubà Vannáb vəŋ símàar d'éəve.
- ²⁴Barnaba bee yòo yír dúurì, yír ya dùuŋ Yeesu vəŋ símàar d'éəve ní, zìi taro Vannáb Fúuigò. Yír gùurè íi kàro dúurì Gènbògèrì.
- ²⁵Piríi Barnaba èmno wəni Sol háa Tarsu wàaltəŋ ni.
- ²⁶Zìiu ní, àauro Aŋtioki ri, və iro pém və kəno ver d'éə lu, Vannáb yírtò bee təŋ ni. Və wəŋno yír gùur vəŋ Vannáb muurè. Yíbtò ya dùuŋ Yeesu ní və zìi bìi níil ya Kiristunábtò yò Aŋtioki ri.
- ²⁷Sóo bee tòmnyagnáb lúiro Zeruzalem ni, və yaaro Aŋtioki ri.
- ²⁸Bòo vənì d'éə níil Agabu, lú mùuro en ya Vannáb Fúuig dòn pu ni daŋ: Gol nán daŋ kó kúnni ég pém. Gol bee kóró sóo ya Kolodu díŋ ég ní ri.
- ²⁹Yíbtò ya dùuŋ Yeesu ní və kiinno, və dàŋ móllì en ya və dí ní, yíwa pém mú ya zìi ní, kə və pəràbà d'òvətò ya kəŋ Zude ég díi.
- ³⁰Və kóró mú ya və daŋ ní, və p'éró Barnaba vəŋ Sol nàa ri kə və àa pu yírbògəntò ya Zude ég díi.

TÒMNÁBTÒ TONÓMI 12

Və mǎaro Zaki, və gùuro Pieri

- ¹Sóo bee gèn Erudu lú puro Vannáb yírtò d'éə gím úrdì.
- ²Dònno və dù mǎaro Zakii, Zaŋ d'òwa.
- ³Piríi t'èro en yò pùuŋ pu zibtò ní, dònno və gùutiro Pieri. Təŋ bee bured ya dín súur bíi doo.
- ⁴Və gùu Pier ní, Erudu d'òruo pursina ri, yèbdo soozetò naro naro háa zàa naro kə və laaubà. Paska tállò ní, sábgənu áa vírdì yír nən ni.
- ⁵Pier kəŋ pursina ri, ammə Vannáb yírtò t'əm fìjib dùggəŋ pu Vannábò.

Və sòr v'irtiro Pieri

- ⁶Vin ya góg díj ní, Erudu ba dàŋ áa vírdì Pier yír nən ni bee, Pier ba dó fəaŋ sooze iro təŋ ni. Və ta sènlèu tól iro pém vəŋ san b'ijlè. Yíbtò ya laanu ní diiŋ pagál li.

- ⁷Gènbògèr malekia fuu víró, wee túró lig bee ri, malekia nàmno Pier wòr di dan: “A lúbà lèm!” San bijl ya koo nàa ri bee pe síró ég di.
- ⁸Malekia mùu puro: “A tabà gilà mání, a pàarbà tábèr mání.” Pier kó kùn ní, piríi malekia dan̄ti puro: “A pàarbà làa mání a dóg dùummà!”
- ⁹Pier víró pursina ri, dóg dùuro malekia, am̄m̄ sábnè ya en ya malekia kóh ní yò yòo yé̄hve ní pai. Díh ní dan̄ bə nérgəni.
- ¹⁰Və tállò bàar ya sooze laāh ní dəə, piríi iro, t̄āro ən bee və làro san pagəl li. Pagəl bee t̄ə s̄āh wàaltəh. Və nàm̄nè pagəl pai, pagəl fuu kúllo vəh yúl ə̄h, və víró gón ni. Və dó bàanu ri ní, malekia fuu lú yágdo Pieri.
- ¹¹Pier nór ə̄ní tú ní dan̄: “Yakai ηgàaro yé̄hve, Gènbògèr t̄ōiro malekia ə̄ní yaa sòr vìrənnó Erudu n̄ā ri vəh en dumpán ya zibtò ba və sábgəh p̄h̄ t̄on̄i ní ri.”
- ¹²Pier k̄i ḡaa en yò ní, èmno Mari w̄ari, Zāh d̄əə və k̄əh Marku nùnú ə̄h. Yír ḡūurè və yòo w̄aal bee ri, və mól t̄əmgəh Vannábò.
- ¹³Pier mùuro yag pagəl li. Yá̄alwa tonóm̄náb d̄əə və k̄əh Roda, yaaro pagəl bíllì.
- ¹⁴K̄i ḡaa Pier gaar ní, p̄u puro. Yágléro pagəl bíllì, w̄ə̄ èm dònno w̄ari dan̄ Pier yòo gón ni.
- ¹⁵Və mùu puro voo wə ȳə̄ntóo r̄e! Am̄m̄ ə̄ ní mùu sèn d̄ugdo dan̄ yé̄hve. Və dònno puro voo gu ní malekia ə̄ní.
- ¹⁶Pier yòo yag múurì pagəl li. Sóo ya və k̄ul pagəl gá, və t̄əu ní, k̄īhvəro.
- ¹⁷Pier t̄èer p̄əvəro n̄ā dan̄ və ònm̄. Piríi dòn dùu p̄əvəro mú ya Gènbògèr vìru pursina ri ni. Yaa mùu w̄ar dan̄: “Vé dòn p̄úbà en yò Zaki vəh dàavətò d̄əə b̄èri.” Ví ní, èm tállò n̄h̄ ni.
- ¹⁸Góg dj̄j ní, gárəm lúró soozetò t̄əh ni, və k̄elənno wee ya Pier k̄a ní.
- ¹⁹Erudu vìrdo ȳiri, w̄ə̄no Pieri, am̄m̄ və z̄in̄əu pai. K̄ello ȳibtò ya laāh ní, yaa dònno və m̄ə̄vəbà. Piríi Erudu lúró Zude ég di, èmno Sezare ri, k̄əno lú sér̄h̄.

Erudu voolè

- ²⁰Erudu ba n̄ò talè pu ȳibtò ya Tir vəh Sidon̄ wàaltəh ní. Ȳibtò bee və móllò, və dàh̄ é̄m̄ni koo n̄h̄ ni, və èm z̄i b̄īro pagəl̄náb d̄əə və k̄əh Balatu. Və èm b̄ə̄ro Erudu k̄ə m̄ə̄bà muur bee, ḡam̄ lésír ya k̄əvə ég díi v̄īh̄ni gèn Erudu ég di.
- ²¹Doo ya p̄u pu Erudu ní làro, p̄aardo gèn làa ə̄ní, síró koo gèn k̄il li, lú p̄əvəro muur múurì.
- ²²Yír p̄ém b̄əə dan̄no: “En yò yír gaar pai, Vannáb gaarè!”
- ²³T̄əh bee ri vé Gènbògèr malekia lòuro vəh ya l̄ùbnè Vannáb bai yò. Zaar lé m̄ə̄auro.
- ²⁴Vannáb muur t̄j̄j èmno n̄h̄ ni.

²⁵Sóo ya Barnaba vɛɣ Sol vɛ kùn tonóm vɛní Zɛruzalɛm ni ní, vɛ èm tiitiro. Zaɣ dɛə vɛ kɛɣnu Marku, vɛ ɣauro bèri.

TÒMNÁBTÒ TONÓMI 13

Vɛ tò virdo Barnaba vɛɣ Soli

¹Vannáb yírtò ya An̄tioki ríi tɛɣ ni, tòmyagnáb vɛɣ yíbtò ya daɣ maggəɣ Vannáb muur ní yòobà: Barnaba vɛɣ Simioɣ ya vɛ kɛɣ Yír díri wi, Lukiu ya Sireɣ ní, Manai ya Erudu vɛɣ kàɣ máɣi ní, vɛɣ Soli.

²Yóɣ bee vɛ mól lùbgəɣ Vannábò, vɛ g̃jɣ enè, Vannáb Fúɣig daɣ pɛvɛro: “Vɛ dí virdà Barnaba vɛɣ Sol ní góɣ, kɛ vɛ tòmà en ya ɣkávɛ ní.”

³Vɛ g̃jro mom, vɛ tɛmno Vannábò, vɛ tɛb puro Barnaba vɛɣ Sol nɛɣ fúɣ ri, piríi vɛ tò virdvɛro vɛ èmno.

Barnaba vɛɣ Sol làro Kipɛr éɣ di

⁴Mu wəi, Vannáb Fúɣig tɛno Barnaba vɛɣ Soli, vɛ làro Selusi éɣ di, vɛ dóró kɛrè, vɛ èmno Kipɛr éɣ di.

⁵Vɛ là Salamin ni ní, vɛ dóró múurì Vannáb muur zib mólɛɣ ligto ri. Zaɣ Marku ní tò zaɣ pɛvɛrì.

⁶Vɛ ví tállo Kipɛr éɣò, Vɛ làro Pafɔ wàaltɛɣ ni. Vɛ bəno vɛɣ zib dɛə lu, yóro g̃ɣbò, níil ɛní Bar Yeesu, sòokólɛɣ tòmyag.

⁷Yíɣ bee kɛɣ vɛɣ gomna Sergiu Poli, yír en gáartóo. Gomna bee kɛɣno Barnaba vɛɣ Soli, yáɣɣ Vannáb muur kíirì.

⁸Bar Yeesu bee vɛ kɛɣ gɛrɛg muur díi: Elimá, níil bee daɣgəɣ ti ní, yír ya yó g̃ɣbò ní. Ə ní yáɣɣ pai. Gòɣnəɣ gérđi gomna kɛ íi kà Yeesu muur pai.

⁹Sol ní yíbtò dɛə kɛɣnu Pol, Vannáb Fúɣig dóuro, tɛ sɛnno yíɣ bee,

¹⁰daɣ puro: “Mái, a Sedani yíri, wɛɣsàɣ mání zoɣno. A yáɣɣ en dúur pai. Sí máɣ mání líiró, vɛɣ né a yáɣnè líillì muur yɛn bàanu ya Vannáb ðiib ní bíi?”

¹¹Yakai a k̃iibà, Vannáb dàɣnú lóri, nór mání dàɣ yáɣrì. Doo dà zóorì sérəɣ a dàɣ tətírì yóɣ pai.” Tɛɣ bee ri vé nór ɛní fuu s̃ɣaro zègò, dó kəno vìn ni. Gi fíllɔ wee pém, wánó yíri kɛ ðjubà.

¹²Gomna tɛ en ai ní, Gènbògɛr muur dóuro fúɣ ri, íi kàro muur bee.

Pol vɛɣ Barnaba vɛ yòo An̄tioki ri, Pisidi éɣ di

¹³Pol vɛɣ bòob ɛntò dóró kɛr Pafɔ wàaltɛɣ ni, vɛ èmno Pɛrga wàaltɛɣ ni Pamfili éɣ di. Zaɣ Marku yáglevɛro lú, èm tiitiro Zɛruzalɛm ni.

¹⁴Vɛ ní vɛ lú Pɛrga ri ní, vɛ èm tállo nɛn ni, vɛ làro An̄tioki ri Pisidi éɣ di. Yóɣ ya doo túgđi ríi vɛ dóró mólɛɣ lig di, vɛ síró.

- 15**Və zaŋgín Moizə dòoká debter di vəŋ tòmɔyagnáb debter di ní, yúlnábtò ya mólsàŋ lig díi daŋ pəvəro: “Dàavə, tò vé yòo vəŋ muur ya vé yáŋŋ pu yír dón nəŋnì ní ní, vé mùubà!”
- 16**Pol lú tèer pəvəro nɔɔ, daŋno: “Izraelnábtò, vəŋ yíbtò ya vé wəŋŋ Vannáb ní pém, vé lág pém̄mà tógò.
- 17**Izrael Vannáb tiil vìrdo táa bənəní, kəŋno nìmsàb bee sóo ya və kəŋ Ezib ég di, sèn wàri ní. Píríi Vannáb màg pəvəro vəsàŋ əní, vìrvəro Ezib ég di.
- 18**Və kəŋno gəəl li èmno ver fób fób naró, Vannáb laa pəŋnəvə lésíri.
- 19**Màɔ nìmno nìmsàbtò ya dəmsara ba kə laa Kanana ég di ní, kàro ég bee pá vəəro nìmsàb əní.
- 20**Pém bee kóró ver ùnì naró vəŋ ver fób fób núuno. Píríi yaa pəvəro fágnáb ya kə bá pəvə nən ni ní, háɔ làrì tòmɔyag Samuel sóo rì.
- 21**Píríi və wánó gèni, Vannáb pəvəro Sauli, Kisu wowa, Benzame varém dor di. Saul kəŋno gèn ni ver fób fób naró.
- 22**Vannáb vìr Sol gèn ni ní, yaa pəvəro Dauda faɔtiro. En ya Vannáb dòn Dauda bee yúl li ní ai daŋ: Nziiro Dauda Zese wowa, pùu pənnó, dàŋ pəŋ tònì en ya ŋdòn pu ní pém.
- 23**Yeesu yaa ví'i Dauda nìm ni, wəi kə nì yír ya dàŋ Izrael nìmsàb sórdì ní, mú ya Vannáb bal daŋ ní.
- 24**Yeesu yaannəŋ mai, Zaŋ mùu pu Izrael nìm sàb zə, daŋ və filbà símáɔr vənì, və pógbà.
- 25**Təŋ ya Zaŋ kùŋgəŋ tonóm əní ní, kèllo daŋ: Vé díŋ ní gá ŋyòo yíwé? Nkəŋ yír ya vé laanu ní yò pai. Yír bee dàŋ yáari, ŋlàn ya ŋbùl tábər əní ní pai.
- 26**Muur ya sòrgəŋ yír ní yò Vannáb tòi pu bənəŋ bəi, dàavə Abraham nanúséntò, vəŋ yíbtò ya vé wəŋŋ Vannáb ní pém.
- 27**Ammá Zeruzalemnáb vəŋ yírbògən vəntò və gàa nəŋnə Yeesu pai. Və kii gàan entò ya tòmɔyagnáb laa zaŋgíngəŋ doo túgdì ríi pai. Və yaa fág Yeesu ní, kə nì və kó wàrdò en ya tòmɔyagnáb bal daŋ Yeesu yúl líi.
- 28**Və zìin en ya Yeesu kó líil gá dà pu vool áɔrì ní bai. Və lú ní və èm bəɔro Pilatu voo wə məɔubà.
- 29**Və kó kùn en ya Yeesu yúl líi pém ní, və yaa gəm sìriu lar tágdì rì, və àɔu gag di.
- 30**Ammá Vannáb yaa sɔjbturo vool li.
- 31**Yeesu laa ví púl puro yíbtò ya vəŋ èm dòginəŋ Galile ég di, və yaa Zeruzalem ni zə ní. Vəi və kə nì yakai nór ənɔ, kə və mùu muur əní Izraelnáb nən ni.
- 32**Bé gá bé àŋni pəvé muur púurì. En ya Vannáb bal dòn pu yírbògən bənəní ní,

- 33 yakai kó wár puro bənəŋ varém sóo ya Vannáb sɔ̃jɔ Yeesu vool li ní. Və dɔ̃jlé Vér debter iro ri voo: A yòo war mína. Nlèúró yá̃abalà.
- 34 Vannáb bal dòn daŋ bə dāŋnu sɔ̃jɔtírì vool li, fúy əní dān bɔ̃nì gag di pai. Yag ən bee ai: Nɔ̃dāvə pəri en dúur mín, ya bale ɔ̃dòn pu Dauda ní, Nwòn míil pai.
- 35 Vannáb dòntiro wee déə ri sáŋ daŋ: A dān írì yír mánì bùmà ní pai.
- 36 Dauda ní koo sóo ríi tɔ̃ dũgdo en ya Vannáb daŋ pu ní. Yaa vò ní, və lèə mǎaunəno vəŋ yírɔ̀bɔ̀gən əní, fúy əní bɔ̃no.
- 37 Ammá Vannáb sɔ̃jɔbdo Dauda varém déə vool li, Yeesui, ə ní bɔ̃n pai.
- 38-39 Dàave, vé gàabà, vəŋ Yeesu yúlè vee en vónì kǎǎ kún pə́və zε. Yír ya íi kàuro pém wə dà só vírì vee en nǎǎ ri. En yò Moizə dòoká ba dān pə́və kó gáar pai.
- 40 Vé laabà yúl vónì, en ya tòmyagnáb dònlé ní kə là zìivé pai. Və daŋ:
- 41 Vé tɔ̀bà, véi, yíbtò ya gɔ̃jɔrəŋ ìiŋ kə́və bál li ai. Sí máǎar vónì lobà, vé yámmà, gàm ɔ̃dāŋ kórì en déə sóo vən yò ri. En bee tò ba vé tən mai, yír ba daŋ pə́vəri ní ba vé dāŋnu gúyurì míilè.”
- 42 Pol vəŋ Barnaba ví mól̃sàŋ lig di ní, yíbtò bee və bǎǎvəro kə və yaatiibà doo túgdì déə ri, kə və yaa mùuti pə́vəbà muur bee vε.
- 43 Mól̃sàŋ kù ní, yír gùurè zib̀tò təŋ ni, vəŋ yíbtò ya zib̀tò vəŋ dùunəŋ Vannáb déəvε ni, və èr ǎǎro Pol vəŋ Barnabai. Pol vəŋ Barnaba mùu vàm̃vəro fúyì kə və kə dũgbà puur ya Vannáb úr pə́və ní yò ri.
- 44 Doo túgdì déə là ní, yír gùur ya wàaltəŋ níi pém mól̃ yaaro kə və k̃iibà Vannáb muurè.
- 45 Zib̀tò tə ní, sɔ̃jɔ lúvəro, və mùu líillo en ya Pol ba dòn ní, və dúuluro bəri.
- 46 Pol vəŋ Barnaba mùu pə́vəro nór di vε voo: “Sáanəŋ ní və dòn bìi pubà Vannáb muur yò véi. Ammá mú ya vé yáǎ Vannáb muur kíir bai yò, ə ní vé tə gàalèro vəŋ yúl vənǎ, vé dān zírì yɔŋkì ya kùn míi pai. Yakai bé gá bé dà ém̃nì yír kòrtò tuŋ.
- 47 En ya Vannáb dòn pə́bé ní ai, daŋ: Nɔ̃díúró túrəm kaa túb ñimsàb pém, kaa ǎǎ daŋmà kúsǎar pém muur ya yír sòŋnəŋ ní.”
- 48 Yír kòrtò və k̃i ní, pùu pə́vəro, və mùmno Vannáb muur ai. Yíbtò ya Vannáb t̃iil vir gá kə və z̃iibà yɔŋkì ya kùn míi bee və íi kàro Yeesui.
- 49 Vannáb muur t̃j̃j èmno ég pém.
- 50 Ammá zib̀tò və yaa sòol líillo kǎǎ ñilnáb̀tò ya ba dùuŋ Vannáb ní bee, vəŋ yírɔ̀bɔ̀gəntò ya wàaltəŋ níi pém, kəno və tòr puro Pol vəŋ Barnaba zə́bərè, və ñə ṽirvəro égò.
- 51 Pol vəŋ Barnaba və lə̀ bəərdo sǎǎrya kəvə dor díi, və víró wàaltəŋ bee muur əní, və èm tállo Ikonium ni.
- 52 Yíbtò ya dùuŋ Yeesu Aŋtioki ríi Vannáb Fúyig dóvəro sí máǎar di, pùu pə́vəro.

TÒMNÁBTÒ TONÓMI 14

Pol vəḡ Barnaba làro Ikonium wàaltəḡ ni

- ¹Ikonium ni pém en bee kóró mú wəi ve. Pol vəḡ Barnaba dó mùuro zibtò mólsàḡ lig di, zib gùurè vəḡ gereḡ gùurè və íi kà Vannáb muur ní.
- ²Zibtò ya və ní və íi kàn míi və mùu lùrdo yír kòrtò símáḡarè, kə və sáb pubà kóri dàavə Pol vəḡ Barnaba dumpánè.
- ³Pol vəḡ Barnaba və kəno Ikonium ni doo zòoro sérəḡ, və dí dùggəḡ símáḡar vəní Gènbògèr fúy ri. Və mùu òr dùggəḡ Vannáb muurè. Gènbògèr vàmverno kə və kóbà en kiḡəntò vəḡ en màgərtò, yír kə gàabà muur vəní yòo yəḡve.
- ⁴Wàaltəḡnábto yebdo iro. Yíbtò dəə dùuro zibtò muurè, bòobto dəə ní dùuro tòmnábtò muurè.
- ⁵Piríi zibtò vəḡ yír kòrtò vəḡ yúlnáb vəntò pém, və lúró, və dàḡ pu Pol vəḡ Barnaba gím úrdi. Və dàḡnəvə zú máḡari vəḡ vàalè.
- ⁶Pol vəḡ Barnaba kii ní, və wəḡ əmno Listira vəḡ Derbe wàaltəḡ ni, Likauni éḡ di vəḡ éḡtò ya tól líi ri.
- ⁷Lu pém və èm mùuro Vannáb muur púuri.

Və zùno Pol vəḡ vàal Listira wàaltəḡ ni

- ⁸Gùrtóo dəə ba yòo Listira wàaltəḡ ni. Və lèu ní, lú èm tən góg di pai.
- ⁹Yóḡ bee yíḡ yò sí kiḡ Pol muurè. Pol tə sènuro nór di, gàaro yíḡ ai sábgəḡ sóri.
- ¹⁰Pol fuu mùu puro nánve: “A lú diibà góg di!” Yíḡ fuu ùḡ lúró, kàaro.
- ¹¹Yír gùur pém tə en ya Pol kó ní yò ní, və bəə tũrdo yagò, və mùuro Likauni muur di voo: “Vannábtò fillo fúy vəní yíri, və yaaro kəbənəḡ təḡ ni.”
- ¹²Vannab vəní dəə níil Zeu, və kə puro níil bee Barnabai. Bòo dəə níil Erme, ə ní və kə puro Poli. Gàm Erme bee wəi kə nì vannáb ya bəə daḡḡḡ muur ní.
- ¹³Lig bògèr ya və gèḡ pu Zeu en ti ní yòo wàaltəḡ tól li. Dùgbògèr ya gèḡ en ti bee àḡi ro nàḡ zàatò, və kó nəḡ kùnlè vəḡ lar kúyutò see, yaa díró pagél li. Yír gùur vəḡ kiinəno, və yáḡḡ pu Pol vəḡ Barnaba sadaka kóri.
- ¹⁴Tòmnábtò Pol vəḡ Barnaba kii en yò ní, və dḡ tḡḡrdo làa vəní, yír pém kə gàabà və yáḡḡ en ai pai. Və fuu wəḡ dóró yír gùur təḡ ni və bəə daḡno voo:
- ¹⁵“Yíbtò və kóḡ né? Bə pém bə yòo yír mú véi ve! Muur púur ya bə àḡi pəvé ní yò daḡ və yágbà yəḡ entò ya və kóḡ ní, kə və filbà símáḡar vəní Vannáb lagél tuḡ, yír ya yuy gógsan vəḡ éḡ ní, mom vəḡ entò ya kəḡ tíi pém ní.
- ¹⁶Bal tàḡ bee gá Vannáb bal díḡnà nìmsàb yanḡ pém dùuḡ bàanu ya yáḡ ní.
- ¹⁷Ammá Vannáb kó dùggəḡ pu yír en dúuri. Tò sìrgəḡ pəvé nawa, sóo làro pém lésír víḡnì, símáḡar vəní pùunì.”

¹⁸Tòmnbàbtò vè mùuro gu, yíbtò ya yò vè yaa zìi yág sadaka bee zε.

¹⁹Zíbtò déé lúiró Añtioki ri vèy Ikonium ni, vè yaaro. Yír gùur péém yaa dùuro muur vèní, vè yaa zùno Pol vèy vèalè, vè yáanu máari. Piríi vè dǐ yùu vìru wèal piri, vè díj ní Pol vòléro.

²⁰Yíbtò ya dùuy Yeesu ní mól túrdo koo tól li, Pol lútiro góg di, èm dóró wèaltəy ni. Góg djǐ ní, Barnaba vèy yaa èm Dèrbe wèaltəy ni.

Pol vèy Barnaba èm tiitiro Añtioki ri

²¹Pol vèy Barnaba mùuro Vannáb muur púur Dèrbe wèaltəy ni. Muur vèní dòrdo yír gùur íi kàro Yeesui. Piríi vè tii dùutiro Listira ri, vèy Ikonium níi, vè èmno Añtioki ri.

²²Vè mùu vàmno yíbtò ya dùuy Yeesu ní símáarè, kə vè pé dòr dùgbà fúy vèní Vannáb nàa ri. Vè danğəy pèvə voo: “Yíbtò ya íi kà Yeesu ní péém vè dàñ gím té tǎri kúsàar di see, kə vè dóñ Vannáb gèn ni zε.”

²³Vannáb yírtò təy ni péém Pol vèy Barnaba tiil vìrlén pèvə yírbògəntò ya kə bá pu bòob nén ni ní. Vè gǐjǐ mom, vè tèmğəy Vannábo, piríi vè pé dòrgənəvə Gènbogèr nàa ri, yír ya ba vè íi kà ní.

²⁴Piríi vè ví tállo Pisidi égò, vè làro Pamfili ri.

²⁵Vè yaa mùu Vannáb muur Pèrga wèaltəy ni, vè èm tál Atali ri.

²⁶Vè là ní, vè yaa dó kèrè, vè là Añtioki ri, bal vè lúra wèaltəy bee ri, vè pé dòrvə Vannáb nàa ri, vè èm tǔñni tonóm ya vè tǔ kùngəni ní ai zε.

²⁷Vè là Añtioki ri ní, vè yaa mòllo Vannáb yírtò vè dòn pèvəro en ya Vannáb kó pèvə ní, mú ya Vannáb bìl pèn pu yíbtò ya ba gàanəu bíi pagél gá vè yaa gàu ni.

²⁸Pol vèy Barnaba kəno lú vənəy yíbtò ya dùuy Yeesu ní, doo zòoro séréy.

TÒMNÁBTÒ TONÓMI 15

Nəəbsàñ muur lùrdo gámèr Añtioki ri

¹Yíbtò déé lúiro Zude ég di, vè yaaro Añtioki ri, vè dan mag puro dàavə Vannáb yírtò voo: “Tò vé nəəbnè mú ya Moizə dòoká dan ní bai ní, vé dàñ zíi sóri pai.”

²Pol vèy Barnaba íin muur ai pai, vèy gámnəno ti. Añtiokináb vè yaa lùrdo Pol vèy Barnabai, vèy yíbtò déé bəri, voo vè èmmə Zeruzalem ni, vè èm zìibà tòmnbàbtò vèy yírbògəntò ya lú, vèy mùu djǐrnəmə muur ai.

³Vannáb yírtò èr vìrvəro bàanu ri, vè èmno. Vè dùu kà Fènsi vèy Samari ég díi. Vè dòn èmğənəy mú ya yír kòrtò íi kà Vannáb muur ní. Muur bee pùu puro yíbtò ya dùuy Yeesu ní péém.

- ⁴Yíbtò vè là Zeruzalem ni ní, Vannáb yírtò vèy tòmnábtò vèy yúlnábtò vè yaa kà dòrvèro nàa ri. Yíbtò ya yaai ní bee dòn puro wàantò en nánèmtò ya Vannáb tò kəvə nàa ri ní.
- ⁵Farizatò ya íi kà Yeesu ní lú daño voo: “Vannáb yírtò ya zib pai pém nàabbà bèri, vè bùy dùubà Moizə dòokái.”
- ⁶Tòmnábtò vèy yúlnábtò móllò kə vè gèlbà muur ai.
- ⁷Pier tè ní muur bee vèyèni, fuu lú daño: “Dàave, vè gàaro Vannáb tiil vèrèy kəvè təy ní sóo zòoro, kə nmuu pubà yír kòrtò muur púurì kə vè kiibà, vè íi kàbà.
- ⁸Vannáb ya gaañ yír símàar ní yaa pèvèro Fúyig əní mú ya pəbənəy ní. Kə nì màg pèvèro bə íi kàñnəvèrì.
- ⁹Vannáb wèen yír kòrtò vèy bəi pai. Vannáb sòg dǝjir pèvèro símàar vənì gàm vè íi kà ní.
- ¹⁰Yakai vè yáa pu sír dègdì yíbtò yò kərəm ya gá yírbògən bənəni vèy bənəy pém bəy gəm gàannəy míi. Ə ní gá vè yáa Vannáb mág tərì rə?
- ¹¹Bəy sábgənəy sòrì Gènbògèr Yeesu yúl li, vèi pém guvè.”
- ¹²Yír pém yaa ònno, vè lágdo tógò. Pol vèy Barnaba vè dònno mú ya Vannáb pèvə kòrì en kìhəntò vèy en màgərtò yír kòrtò təy ni ní.
- ¹³Vè mùu kùn vənì ní, Zaki yaa mùuro əní dañ: “Dàave, vè kii pémmə,
- ¹⁴Simon dònno dañ nən ni Vannáb tiil vèr bìilè nimsàb dəə yír kòrtò təy ni kə kəmə ənə.
- ¹⁵En bee dój muur ya tòmyagnáb dǝj yáglé ní ri voo:
- ¹⁶Piríi nđàñ túu lúrtírì Dauda lig ya tú ní bee, weetò ya tú pər ní nđàñ yúy díibtírì góg di.
- ¹⁷Yíbtò dəə pém dàñ wáñi Gènbògèri, nimsàbtò ya nká ní pém kə kəmə mína.
- ¹⁸En ya Gènbògèr dañ ní bee wəi. Və gaa en bee ní sóo zòolóro.”
- ¹⁹Zaki mùu dəgtiro dañ: “Mí gá nyáa ní bəy gíbnəy yíbtò ya vè fil àati símàar vənì Vannáb tuñ yò pai.
- ²⁰Ammá bəy tò dañnəy pèvəbà, vè sùu sáafi sèntò pai, vè sùu sən ya vè ù màa ní pai, vè lé mim pai, vè gùu màñ pai.
- ²¹Gàm vè dañ mag dùggəy Moizə dòoká háa wàaltəntò ríi sóo zòoro. Doo túgdì yaná pém vè zañgíngəy Moizə dòoka mólsən ligtò ri.”

Və tò puro Vannáb yírtò ya zib pai ní dərwalè

- ²²Tòmnábtò vèy yúlnábtò vèy Vannáb yírtò pém vè kiinno, vè tiil vèrdo yíbtò dəə kəvə təy ni, vè mòlvèro vənəy Pol vèy Barnabai, vè tøvèro Anṭioki ri. Vè tiil vèr

Zudai, və kəŋnu Barsaba, vəŋ Silai, və iro pém və yòo yíbtò ya Vannáb yírtò símáar gùu ní.

²³Və pəvəro derwàlè, və djjlè ti voo: “Dòo vən tòmnábtò vəŋ yúlnábtò bá mùubvéro, dàavətò ya vé zib pai, vé kəŋ Aŋtioki ríi, vəŋ Siri ég díi, vəŋ Silisi ríi.

²⁴Bá kiiro yíbtò déə lúraro kəbé tuŋ, və èm mùu pəvéro muurtò déə, kiŋvéro símáar di, və gíbvéro. Və kiiràn muur bee kəbé yag di pai.

²⁵Wəi kó rì bá yaa kiinno pém, bá tiil vir yíbtò yò kəbé təŋ ni, bá tònà pəvé ze, kə və èr ʒə Barnaba vəŋ Poli, kəəsì béntò.

²⁶Yíbtò yò bee və pé dùgdo yúl vənì Gènbògèr Yeesu tonóm ni.

²⁷Bé tònà pəvéro Zuda vəŋ Silai, və dà pəvé dón dúurì muur bee vəŋ yagò.

²⁸Vannáb Fúuig vəŋ bá bee pém bá yáan pəvé sír dégtírì kərèm déə pai, vé kiiibà en ya vé dà kó dúgdì ní ai:

²⁹Vé sùu sadaka séŋ ya və sji məaŋ pu sáafi ní pai, vé lé mim pai, vé sùu séŋ ya və ù məa ní pai, vé gùu mən pai, Tò vé laaro yúl vənì vəŋ entò ai ní, duuro. Vé kəmə dúurve!”

³⁰Və tònəro, və èmno Aŋtioki ri. Və là ní, və mòllo Vannáb yírtò, və pəvəro derwàl bee.

³¹Və zaŋgín ní, pùu puro yír pém, gàm muur bee vəməvəro fúuì.

³²Zuda vəŋ Sila bee və iro pém və tòmyagnáb, və mùu puro dàavə Vannáb yírtò muur ya dàvə vām lúrdì ní.

³³Və kəno lú sérəŋ, pírfi dàavətò pəvəro bàanu kə və èm làtibà dúurve. Və lúró, və èm tiitiro yíbtò ya tònə ní tuŋ. [³⁴]

³⁵Pol vəŋ Barnaba kəno Aŋtioki ri, və ziiro bòobtò déə lu, vəŋ daŋ magnəŋ puro yír Gènbògèr muurè.

Pol vəŋ Barnaba yebdo

³⁶Doo zòo sérəŋ ní, Pol daŋ puro Barnabai: “Bəŋ èm tiitibà wàaltəŋtò ya bəŋ mùu yáglé Yeesu muur ti ní ri, bəŋ èm dàa təbà dàavətò mú ya və kəŋ ní.”

³⁷Barnaba ba yáaró ʒarì Zaŋ ya və kəŋ Marku wi bèri.

³⁸Ammá Pol ní yáan ya və ʒəu ní pai, gàm Zaŋ bee bal wəa yáglèvə Pamfili ri, èr ʒəŋəvə tonóm bàar di pai.

³⁹Gámèr dóró kəvə təŋ ni, və yebdo. Barnaba kàro Marku vəŋ dóró kèrè, və èmno Kipər ég di.

⁴⁰Pol ní kàro Silai, dàavətò pé dòruro Gènbògèr nəa ri, və èmno.

⁴¹Tál kà Siri ég díi, vəŋ Silisi ég díi, vəm èmgəŋəŋ Vannáb yírtò lu.

TÒMNÁBTÒ TONÓMI 16

Timote èr àaro Pol vəh Silai

¹Pol làro Derbe vəh Listira wàaltəh ni, yíh déə yòo lu, níil Timote, dùuŋ Yeesui. Nùnú əní zibtò, nùnú bee péem dùuŋ Yeesui. Túnú ní geregtò.

²Dàavətò ya Listira ríi vəh Ikonium níi péem mùmgəh kəsàh dúur əní.

³Pol yáauro ká émnì, yaa nəaburo, gàm zibtò yòo ég bee ri və gàaŋ bəri, túnú əní yòo geregtò.

⁴Və dó tál túrgəh wàaltəh ri, və dòn èmgəhəh pu Vannáb yírtò en ya tòmnábtò vəh yúlnábtò ya Zeruzalem níi daŋ ní, kə və bùm dùubà wəive.

⁵Vannáb yírtò yaa vəno, və pé dər dūgdo fúy vəní Vannáb nəa ri. Góg ya dji ní péem, və zoŋ tálgəh nən ni.

Və kəhó Pol Makedoni ég di

⁶Pol vəh Sila və yaa ví tál Firigi vəh Galati égò, gàm Vannáb Fúyig gərlèvə múuri Vannáb muur Asi ég di.

⁷Və màg lári Misi ri ní, və yaa sábdò ém tálli Bitini ri, ammə Yeesu Fúyig íin pəvə pai.

⁸Və yaa tál Misi égò, və dó síró Turua wàaltəh ni.

⁹Vin sàa ní, Pol tərò en déə mú nérəgò. Tə yíh déə, Makedoninábò dii mùuŋ pu daŋ: “A èmnà pəbəbà Makedoni ri!”

¹⁰Pol nér tə ní, bé yaa lùrdo emsàh Makedoni ri, gàm bé gàaro Vannáb kə àanəbə ri, kə bé èm mùu muur púur ég bee ri.

Lidia íi kàro Gènbògèr Filipi wàaltəh ni

¹¹Bé dórò kər Turua ri, bé èmno Samotara ri. Góg dji ní, bé èm Niapoli ri.

¹²Bé lú Niapoli ri ní, bé èm Filipi ri. Wəi kə nì wàaltəh bògèr ya Makedoni ég díi, romatò nə. Bé kəno wàaltəh bee ri doo zòoro sérəh.

¹³Yòh ya doo túgdì ríi bé ví yág wàaltəh, bé yaa èmnì lég yag di, bé sábgəh zíiri bàar ya zibtò təmgəh Vannáb ní lu. Bé là ní, kəatò déə ba və mól laaŋ lu, bəh yaa sí mùunəno.

¹⁴Yáal déə kəvə təh ni níil Lidia, víi Tiatiru wàaltəh ni, yaa ze, díh làa gbəh fjiitò. Yáal bee yír ya dùuŋ Vannáb muur ní. Lág dūggəh tóg kəbə muur di, Vannáb kùl puro símàar əní kə kii nəhmə en ya Pol dònghəh ní.

¹⁵Piríi bé póguro vənəh yíbtò ya koo wàri péem. Yaa kə àabəró koo wəri daŋ: “Tò vé díhəh mú yír ya dùu dūggəh Gènbògèr ní ní, vé dó yaabà kəh wəri ló!” Bàg dūggəbə daŋ bé èmmə kəbə wəri.

Və gùuro Pol vəh Sila Filipi ri

- 16Yóh dée bé èmgəh bàar ya və tèmğəh Vannáb ní ri. Fjnkàal dée béh bə̀nəno. Yáal bee laɲáltóo, laɲəl ən bee pə̀hnu geb tərì. Zìiro geb sanè ní, pə̀h túnúkòn ə̀ntò.
- 17Yáal bee lúbéro dég dúuri bə̀nəh Poli. Yaa bə̀ero yagò daɲ: “Yìgə̀rtò yò yíbtò ya tə̀h pu Vannáb ya kàh təl ní ní. Və̀ maggəh pə̀vé bàanu ya dàvə̀ sórdì ní.”
- 18Kóro ən yò gáa gùurè. Pol nòno, fíl mùu puro laɲéli daɲ: “Ǹm̀uuh pú və̀h Yeesu Kiristu níilè, a víbà yáal yò fúy ri.” Laɲəl fuu víró tə̀h bee ri vé.
- 19Fjnkàal bee túnúkòn ə̀ntò tə̀ro və̀ dàn zítírì san koo nàa ri bai ní, və̀ yaa gùuro Pol və̀h Silai, və̀ d̀j à̀və̀ro bèe ri, yírbògə̀ntò nən ni.
- 20Və̀ yaa à̀və̀ro fágnáb tuɲ voo: “Yíbtò yò və̀ yáaɲ wàaltə̀h bə̀nəní líillì. Və̀ ní və̀ zib̀tò,
- 21bə̀nəh ní bə̀nəh romatò və̀ yaa daɲ maggəh pə̀bə̀nəh ən ya bə̀h tə̀ tə̀nnəh míi kə̀ bə̀h íi tə̀ dùunəmə̀ wə̀i?”
- 22Yír gùurtò yò pém və̀ yaa lùr puro Pol və̀h Sila símáarè. Fágnábtò və̀ dònno voo və̀ s̀r v̀rbà Pol və̀h Sila làai, və̀ lònə̀bà və̀h kə̀əlè.
- 23Və̀ lò tavə̀ ní, və̀ yaa dòrvə̀ pursina ri. Və̀ dòn pu yír ya laaɲ lig bee ní voo wə̀ laa nə̀h dùgbà yíbtò ai.
- 24Ə ní k̀i ní, dòrdo yíbtò bee lig sənwa ya pursina lig bəl líi ri, yaa gaavə̀ro dolab di.
- 25Vìn tə̀h ni, Pol və̀h Sila və̀ yòo təm̀nì Vannábò, və̀ yòonu nàa lúbdi. Bòob̀tò ya lig bee ríi pém k̀iɲ pə̀vəri.
- 26Və̀ tə̀ ní ég nə̀hno, pursina lig bee námno, pagə̀ltò ə̀ní pém kúl kúnno, san b̀jiltò ya ba və̀ taɲnəh yír ní pém búl kúnno.
- 27Yír ya laaɲ pursina lig bee ní níhno, tə̀ pagəl pém kúl kúnno ní, díɲ ní daɲ yíbtò ya və̀ gùu à̀ai ní bee wə̀a kúnléro. Fuu s̀r v̀rdo paarè, yáaɲ yúl ə̀ní sá máari.
- 28Pol tə̀ ní, fuu bə̀ə puro nánve daɲ: “A nàm fúy mání pai, bé pém bé yòobà!”
- 29Yíɲ bee bə̀aro vee, fuu wə̀a dóró lig sənwa bee ri, dúul kóuro, yaa nə̀h pə̀ síró Pol və̀h Sila nən ni.
- 30Yaa v̀rvə̀ ní, kèlvə̀ro: “Yírbògə̀ntò, kə̀ h̀kó né kə̀ h̀só ní?”
- 31Və̀ íi puro voo: “A pə̀ dòrbà fúy mání Gènbògə̀r Yeesu nàa ri, a dà sóri və̀h wàal mání pém.”
- 32Və̀ dòn mag puro yíɲ bee Vannáb muurè, vənəh yíbtò ya koo wàríi pém.
- 33Vìn ni vé yíɲ fuu kàvə̀ro, sòg pə̀və̀ bə̀ərtò vəní. Pol və̀h Sila yaa póguro, vənəh yíbtò ya koo wàríi pém.

34Yaa àṣaro Pol vɛɣ Sila koo wàri, èm pɛ̀vɛ̀ro lésiri. Yíɣ yò vɛɣ wàal ɛ̀ní pém íi kà Vannáb ní, pùu pɛ̀vɛ̀ro.

35Góg dij ní, fágnábtò t̀iɛ̀ro sooze, yaa daɣ puro yíɣ ya laaɣ pursina lig ní bee wɛ̀ sòrbà yíbtò yò èmmà.

36Yíɣ bee daɣ puro Poli: “Yírbògɛ̀ntò voo ɛ̀sòr v̀irv̀ébà, vé èmmà dúuri.”

37Pol yaa mùuro daɣ: “Bé yòo romatò. Vɛ̀ yaa lòbɛ̀ yír gùur di, vɛ̀ fág nɛ̀ɣnɛ̀ pɛ̀bɛ̀ fág b́ní pai, vɛ̀ yaa dòrbɛ̀ pursina lig di. Yakai vɛ̀ yáɣɛ̀bɛ̀ sór v̀irtírì ínɛ̀g di rɛ̀? Bé íin muur ai pai. Vɛ̀ yaabà vɛ̀ɣ yúl vɛ̀ɣ, vɛ̀ sòr v̀irv̀ébà zɛ̀.”

38Sooze vɛ̀ àṣ daɣno muur yò. Fágnábtò vɛ̀ k̀i gá Pol vɛ̀ɣ Sila pém vɛ̀ yòo romatò ní, símáɣar vɛ̀ní loro.

39Vɛ̀ yaa fàɣ pu Pol vɛ̀ɣ Sila see, vɛ̀ v̀irv̀ɛ̀ pursina lig di zɛ̀, vɛ̀ t̀ɛ̀mvɛ̀ voo vɛ̀ èm tálbà.

40Pol vɛ̀ɣ Sila ví pursina lig di ní, vɛ̀ èm dàa t̀ero d̀òovɛ̀tò Lidia wàri. Vɛ̀ mùu v̀àmvɛ̀ro f̀úɛ̀i, vɛ̀ yaa èm tállì.

T̀OMNÁBT̀O TONÓMI 17

Èn t̀aɣnɛ̀no Pol vɛ̀ɣ Sila Tesaloni wàaltɛ̀ɣ ní

1Pol vɛ̀ɣ Sila tállò Amfipoli vɛ̀ɣ Apoloni, vɛ̀ làro Tesaloni ri. Zíbtò mólsàɣ lig yòo wàaltɛ̀ɣ bee ri.

2Pol èm d̀oró ti mú ya lɛ̀mɣɛ̀nɛ̀ɣ ní. Doo túgdítò k̀oró gáa t̀aɣro pém Pol laa mùuɣ vɛ̀ɣ yíbtò ya mólsàɣ lig bee ríi. Muur bee mùu k̀aɣnɛ̀ɣ ɛ̀ntò ya vɛ̀ dij yáglé Vannáb debter di ní.

3Dòn dijrgɛ̀ɣ pɛ̀vɛ̀ mú ya gá Mesi t̀è gím ní, vɛ̀ɣ s̀jítii vool li ní. Mùu pɛ̀vɛ̀ro daɣ: “Yeesu ya ɛ̀mùu pɛ̀vé muur ɛ̀ní ní yò wɛ̀i kɛ̀ nì Mesi bee.”

4Yíbtò déɛ̀ muur yò g̀ùmvɛ̀ro símáɣarè, vɛ̀ dó dùuro Pol vɛ̀ɣ Silai. Gɛ̀rɛ̀gtò g̀ùurè ya dùuɣ Vannáb ní vɛ̀ k̀oró mú wɛ̀i vɛ̀, vɛ̀nɛ̀ɣ k̀aɣ nílnáb g̀ùurtò pém.

5Ammà zíbtò ní s̀jì k̀óvɛ̀ro, vɛ̀ mòllo yír kaabéltò ya vɛ̀ z̀i ní pém, vɛ̀ɣ mùu g̀aɣnɛ̀no yíbtò ya wàaltɛ̀ɣ ní. Vɛ̀ èmno Zaso wàri, vɛ̀ ẁaɣnó Pol vɛ̀ɣ Silai kɛ̀ vɛ̀ àṣ v̀irv̀ébà yír nɛ̀n ni.

6Vɛ̀ z̀iin Pol vɛ̀ɣ Sila bai ní, vɛ̀ k̀àro Zaso vɛ̀ɣ d̀òovɛ̀ Vannáb yírtò déɛ̀, vɛ̀ àṣvɛ̀ro yírbògɛ̀ntò nɛ̀n ni vɛ̀ daɣno voo: “Pol vɛ̀ɣ Sila yò vɛ̀ l̀urgɛ̀ɣ yír símáɣar bàar pém. Yakai vɛ̀ làro ló.

7Vɛ̀ g̀ɛ̀r líilgɛ̀ɣ é̀g t̀ókòn d̀òokái, vɛ̀ d̀òngɛ̀ɣ voo g̀ɛ̀n déɛ̀ yòoba s̀aɣ, níil ɛ̀ní Yeesu. Ammà Zaso ní yaa kà d̀òrvɛ̀ro koo wàri.”

8Muur yò l̀urdo yír g̀ùur vɛ̀ɣ yírbògɛ̀ntò ya wàaltɛ̀ɣ ní símáɣarè.

9Zaso vɛ̀ɣ b̀òobtò bee vɛ̀ k̀paardo nàɣ, yírbògɛ̀ntò yaa s̀òrvɛ̀ zɛ̀.

Yír gùur íi kàro Pol muur Bere wàaltəŋ ni

10Vin sàà ní, dàavə Vannáb yírtò daŋ puro Pol vəŋ Silai voo və èmmà Bere wàaltəŋ ni. Pol vəŋ Sila èm là Bere ri ní, və èm dóró zibtò mólsàŋ lig di.

11Zibtò bee yúl vəní kúlləri, və kəŋ mú zibtò ya Tesaloni ríi pai. Və íi kàro Vannáb muur nàà iro. Góg ya djj ní pém, və laa kùl təŋ entò ya və djj Vannáb debter díi, və yáàŋ təri en ya Pol daŋgəŋ ni yòo yéŋve.

12Yír gùurè kəvə təŋ ni íi kà Yeesu ní. Geregto təŋ ni pém kàà níilnàbtò vəŋ yǝgər gùurè íi kà Yeesu ní.

13Ammà zibtò ya Tesaloni ríi və kii voo Pol daŋ maggəŋ Vannáb muur Bere ri ní, və fuu yaaro, və mùu gàgdo yír gùur pém.

14Dàavə Vannáb yírtò tə gu ní, və daŋ puro Pol èmno tól mom yag di. Sila vəŋ Timote ní və kəléro Bere ri vé.

15Yíbtò ya èr àà Pol ní və yaa dí yágleu Aten ni. Və ní və èm tiitiro Bere ri, Pol dònnaò kəvə nàà ri daŋ Sila vəŋ Timote və yaa zìibəbà lèm.

Pol yòo Aten ni

16Sóo ya Pol laaŋ Sila vəŋ Timote Aten ni ní, símàar əní wòoro vəŋ yàŋlabtò ya tə tùr wàaltəŋ bee ri ní.

17Pol mùuro vəŋ zibtò, vəŋ yíbtò ya dùuŋ Vannáb ní mólsàŋ lig di. Góg ya djj ní pém, Pol vəŋ yír bàno ní vəŋ mùunəni.

18Pol mùuro vəŋ yírbògəŋ epikiritò vəŋ sitoitò. Bòobtò déə voo: “Yagtóo yò ní mùuŋ né?” Bòobtò déə dòn pu Pol voo: “Aəni pəbənəŋ entò ya nìmsàbtò déə fàà təmgəŋ ní.” Pol mùuŋ pəvə Yeesu muurè, vəŋ mú ya yír dàŋ sǝjtír vool li ní. Və ní və kii ní və mùu turgəŋ muurtò yò zə.

19Və kà àaro Pol Aropa gurwa ri, və dònno voo: “Bə yáàŋ gáari en pum ya a dòn maggəŋ pu yír ní bee bəri.

20A mùu tùrdo entò ya bé gàa tən míi, yakai bé yáàŋ gáari en ya tíi.”

21Yíbtò ya Aten níi vəŋ sèntò ya yaa ní pém və kii turgəŋ muur pumtò bee, və mùu kaaŋ wəi.

22Pol lú diiro kəvə təŋ ni, mùuro daŋ: “Atennàbtò, ŋtə ní vé díŋ en fàà təmnì gùurè.

23Ŋkàa tə kùnlè wàaltəŋ vəní pém, wee ya ŋlà ní pém ŋtə turgəŋ entò ya vé fàà təmgəŋ ní. Ŋtə zìiro sadaka bàar vəní déə, vé dǝjlè ti voo: Vannáb sèn nà. Vé kiiibà, en ya vé fàà dùuŋ gá vé gàan mai bee ŋyaa pəvə dòn dǝjrdì wəi.

24Vannáb ya yuŋ kúsàar vəŋ entò ya kəŋ tíi pém ní, wəi kə nì Gènbògər ya gógsan níi vəŋ ég díi. Ə ní dó kəŋ ligto ya yír yuŋ ní ri pai.

- 25** Ɖ ní b̄aṅ ya yír kó pubà entò dée ní pai. Gàṃ Vannáb bee w̄ei kóṅ nì, yír k̄eṅ ze, yír w̄órḡeṅ ze, w̄ei p̄eṅ yír entò pém nì.
- 26** Vannáb ȳȳ bìi yír déeṅ, nìṃ ḡuurtò pém yaa v̄iṅ ti. Və yaa ȳám k̄úṅḡeṅ k̄ús̄àṅ pém ze. Vannáb d̄eṅ dílé p̄évə éḡ ya və dà k̄eṅ nì ti ní, v̄eṅ doo ya və dà k̄eṅ nì.
- 27** Vannáb kó gu ní ȳáṅ daṅ yír kə w̄áubà, və ḡòm̄à éṃnì koo tuṅ, dée kə və dàu z̄írì ḡeṅ. Vannáb bàar z̄òon v̄eṅ b̄eṅeṅ b̄ei pai.
- 28** W̄ei kóṅ p̄éḃeṅeṅ nì b̄eṅ w̄órḡeṅeṅ ze, b̄eṅ z̄ií nám f̄l̄ḡeṅeṅ ze, b̄eṅ k̄eṅeṅ ze. Yír v̄éṅtò ya s̄òṅ v̄ér ní, və ñ̄àṅro b̄èri voo: B̄eṅeṅ pém b̄eṅ ȳòṅeṅ varém əṅ.
- 29** Mú ya b̄eṅ ḡàanəno b̄eṅ ȳòṅeṅ varém əṅ yò, b̄eṅ s̄ábtin̄eṅ b̄eṅ daṅ Vannáb v̄j̄ṅḡeṅeṅ entò dée mú ȳàṅlabò dée və kó v̄eṅ kaṅgerè, dée v̄àalè, dée sanè ní pai. Entò bee ə ní entò ya yír s̄ábḡeṅ koo s̄ím̄àṅ di, t̄òṅ ze v̄eṅ ñ̄à əṅ.
- 30** Vannáb ḡàar d̄òrtin s̄óo ya bal b̄eṅ ḡàan̄eṅ en mai bee pai. Yakai k̄á k̄úṅḡeṅ yír wee pém, kə və fil àḃbà s̄ím̄àṅ v̄eṅ koo tuṅ.
- 31** Vannáb d̄eṅ dílé s̄óo ya dàṅ k̄ús̄àṅ f̄áḡdì ni ri, f̄áḡ əṅ bee f̄áḡ ya dùu bàar ní. Yír əṅ ya tiil v̄ir ní bee w̄ei dàṅ k̄óri f̄áḡ bee rì. Mag v̄ir n̄eṅ dùḡ en bee s̄óo ya s̄j̄b̄ yír bee vool li ní.”
- 32** Yíbtò dée k̄ií Pol mùu vool s̄j̄s̄àṅ muur ní və ȳj̄juro, b̄òob̄tò dée voo: “Kə b̄é k̄iiti pú muur mán yò s̄óo dée rì.”
- 33** Pol yaa lú ȳáḡəv̄eṅ.
- 34** Yíbtò dée gá íi kàro Pol muur bee, və dó déḡ dùu'uro. Kəvə t̄eṅ ni D̄eni ȳòbà yír b̄òḡeṅ ya Aropa gurwa r̄ií b̄òo v̄eṅ, ȳáḡ dée níil Damari, v̄eṅ yíbtò dée s̄áḡ.

TÒMNÁBTÒ TONÓMI 18

Pol yòo Korintu ri

- 1** Piríi Pol lúró Aten ni, èṃno Korintu ri.
- 2** Là ní, z̄iíro zib dée lu níil Akila, və l̄èu Pontu éḡ di. Ȳj̄ṅ bee ba k̄eṅni Itali éḡ di, yaa n̄eṅḡeṅeṅ, v̄eṅ k̄aḡal əní níil Pirisil. Eg tókòn Kolodu mùulè daṅ zib̄tò pém lú ȳáḡbà Roma w̄àalt̄eṅ, w̄ei kó rì və yaa ze. Pol yaa èṃno kəvə tuṅ.
- 3** Ȳj̄ṅ bee tonóm əní v̄eṅ Pol ní pém déeṅ, və s̄àṅ tampol z̄ùḡò. Pol k̄əno koo w̄àri, v̄eṅ t̄òno tonóm bee.
- 4** Doo túḡdì làro pém Pol laa èṃ dó mùuṅ muur mól̄s̄àṅ lig di. Mùu dùḡḡeṅ muur ya dà zib̄tò v̄eṅeṅ ḡeṅeḡtò pém s̄ím̄àṅ ḡúȳrì ní.
- 5** Sila v̄eṅ Timote tiitii Makedoni ri ní, Pol ȳáḡdo tonóm dée, dii dùḡ puro múurì zib̄tò daṅ Yeesu k̄ə nì M̄esii.

⁶Pol tè gá kə mú zibtò və yáan muur əní bai, və dúulgənurì ní, fuu lò bəərdo làa əní, dòn pəvəro daŋ: “Vé giro ní, vé gəa rì. Mi ní ɲdótin muur vəní pai. Yakai ɲdaŋ ém zírì yír kòrtò.”

⁷Pol lú ní èmno yɲ dəə wàri níil Titiu Zustu. Yɲ bee dùuɲ Vannábò, wàal əní mól̀sàŋ lig tól li.

⁸Yúltóo ya mól̀sàŋ lig díi níil Kirispu, ə ní vəŋ wàal əní pém və íi kàro Gènbògèr muurè. Korintunáb gùur ya kii Pol muur ní pém və íi kàro, və pógdo.

⁹Vin dəə sàa ní, Gènbògèr mùu puro Pol en mú nərègò, daŋ: “A kó dúul pai, a èm mùu dùgbà, a òn kə pai.

¹⁰Ŋyòo vəŋ mái, yír ya dà pú kórì dumpán ní pai, gàm wàaltəŋ yò ri pém yír míntò zoŋ tàl li.”

¹¹Pol kəno Korintu ri ver dəə vəŋ sɲj nóndəə, daŋ maggəŋ pu yír Vannáb muurè.

¹²Sóo ya Galio kəŋ gèn Akai ég di ní, zibtò və ta yag vəní ze Pol yúl li. Və yaa àaŋ fág bàar di, Galio nən ni

¹³və daŋ: “Yɲ yò maggəŋ pu yír Vannáb fàa tэм̀nì uur ya dòoká yáan míi.”

¹⁴Pol ba lún múurì, Galio fuu mùu puro zibtò daŋ: “Véi zibtò, tò yɲ yò líllè en dəə, gu pai kólè en dumpán dəə ní wi gá ɲdà pəvə muur vəní kíirì.

¹⁵Ŋtə ní muur vən bee kəŋ pəŋ en mágdì muurè, vəŋ en níiltò, vəŋ entò ya kəvə dòoká rii. Ə ní muur vənə, ɲdaŋ muur uurtò bee fágdi pai.”

¹⁶Galio tìibtiivəro.

¹⁷Yíbtò bee və gùuro Soteni, yúltóo ya mól̀sàŋ lig di bee, və lòuro fág bàar di lú vé, Galio gá dón muur bee pai.

Pol èm tiitiro Aŋtioki ri

¹⁸Pol kəti Korintu ri doo zòo sérəŋ ní, yaa lú yágdo dòovə Vannáb yírtò dóró kèrè, Piriisil bəri, Akila bəri, vəŋ èmnəno Siri ég di. Yaa sù yúl əní Sakire ri, èm ze, gàm doo ya ba ség en ní làléro.

¹⁹Və là Efesi wàaltəŋ ni ní, Pol yaa dílé Akila vəŋ Piriisil lu. Ə ní yaa èm tál mól̀sàŋ lig di, zibtò vəŋ èm mùunəno lú.

²⁰Və tèmuro voo vəŋ kəŋəmə doo zòobà, ammə Pol mərdo.

²¹Yaa èmnì daŋ: “Tò Vannáb íiró, bé dà yáatírì kəvə tuŋ ló.” Lú Efesi ri ní, yaa dó kèrè, èmnì.

²²Là Sezare ri ní, yaa èm tál mùublè Vannáb yírtò ya Zeruzalem níi. Pirií yaa èm Aŋtioki ri.

²³Kə lu sérəŋ ní, yaa èm tállì. Dùu kà Galati vəŋ Firigi ég díi. Mùu vàm èmgəŋəŋ Vannáb yírtò fúui.

Apolo mùuro Vannáb muur Efesi ri

²⁴Zib dáə níil Apolo, və lèu Alegsandiri ri yaaro Efesi ri. Yíj bee mùu gàaro muurè, gàa kùngəŋ entò ya və dǝj yáglé Vannáb debter díi pé̄m.

²⁵Və daŋ maglè pu Gènbògèr bàanu, mùu dǝj dǝggəŋ Yeesu muur ze vəŋ símáar fǝjri. Ammá en ya gàagè ní gá pógəŋ ya Zaŋ póg yír ní.

²⁶Yòr dǝggəŋ símáar əní, lú mùuŋ mólsəŋ lig di. Pirisil vəŋ Aila kii ní, və ká viruro, və èm dòn dǝj nəŋ puro Vannáb bàanu.

²⁷Piríi Apolo lúró émní Akai ri, dòovə Vannáb yírtò mùu vàmuro fú̄ui, və dǝj puro derwàlè kə áa pu yíbtò ya dùuŋ Yeesu ég bee ri ní, kə və kà dòrubà kəvə sòŋ ni. Apolo là ní, gəm lùrvəro, və yòo yíbtò ya kii lè Vannáb puurè, və zii só ze ní.

²⁸Apolo èm mùu pèro zibtò yír gúur di. Kùl vir pəvəro entò ya və dǝj yáglé Vannáb debter di ní, mag pəvəro daŋ Yeesu kə nì Mesi.

TÒMNÁBTÒ TONÓMI 19

Pol làro Efesi ri

¹Apolo kəŋ Korintu ri, Pol ní tállo gur égò, làro Efesi ri. Èm ziiro yíbtò ya dùuŋ Yeesu ní dáətò lu.

²Kèlvəro daŋ: “Sóo ya vé íi kà Yeesu ní, vé ziiro Vannáb Fú̄uigò rə?” Və íi puro voo və kii tən en ya və kəŋ Vannáb Fú̄uigò yò pai.

³Pol kèltiro daŋ yí pógəvə rè? Voo Zaŋi.

⁴Pol dòn pəvəro daŋ: “Zaŋ ba póggəŋ yíbtò ya yáaŋ filli símáar vəní ní, yaa dòn pu Izraelnábtò daŋ və íi kàbà yír ya dàŋ yáarì kəbə piri ní. Yír bee Yeesui.”

⁵Və kii muur yò ní, və fuu pógdo vəŋ Gènbògèr Yeesu níilè.

⁶Pol sir pəvəro nəa fú̄u ri, və ziiro Vannáb Fú̄uigò, və mùu tũrdo yír muur dáə ri, və dònno Vannáb tòm̄yagò.

⁷Yíbtò bee və kóro fób vəŋ iro.

⁸Pol èmno mólsəŋ lig di, kóro sǝj tǝaro pé̄m mùu səə dǝggəŋ muur ti. Mùu dǝggəŋ Vannáb gèn muurè, yáaŋ ní yír kə kii gàabà.

⁹Ammá yíbtò dáə ùno tógò, və yáaŋ íi kári muur bee pai. Və yaa mùu líillo Gènbògèr bàanu yír di. Pol lú yáəvəro, kàro yíbtò ya dùuŋ Yeesu ní, vəŋ èmnəno. Góg ya dǝj ní pé̄m, Pol mùuŋ Vannáb muur Tiranu zaŋgirde ri.

¹⁰Mú wəi kóro vər iro. Yíbtò ya kəŋ Asi ég díi kii kùnno Gènbògèr muurè, zibtò vəŋ yír kòrtò pé̄m.

Səva varémtò

¹¹Vannáb vàmno Pol fú̄ui, yaa kóro en kiihən nánəmtò.

- 12**Və ɔ̀à tũrgəni làatò ya nàm Pol fũy ní, və yaa pəh ɔ̀sáɔ̀nábto nàmno ní, və fuu zaa kóhni. Bòobto ya ba və díh laɔ̀l ní laɔ̀l ví yággənhəvəri.
- 13**Zibto dɔ́ə və lúro káa nəni laɔ̀l háa ɔ̀sáɔ̀nábto dɔ́ə fũy ri. Və kà màg tɔ̀ro Gənbògəh Yeesu níilè, və mùu puro laɔ̀ltò voo: “N̄mũuɔ̀h pəvə vəh Yeesu ya Pol dòn yámgəh muur əní ní níilè, vé víbà!”
- 14**Dùgbògəh Seva varəmtò ya dəmsara bee pém kóh en bee bəri.
- 15**Laɔ̀l íitiɔ̀h pəvə daɔ̀: “N̄gàaro Yeesui, n̄gàaro Poli, vé ní gá vé yíwɛ?”
- 16**Yíh ya laɔ̀l kóh ní fuu ùg lúro kəvə fũy ri, və tàl kũnvəro pém. Lò taro varəmtò bee, bəh ví túrdo kəvə fũy ri, və wə̄aro fũy kòmve. Və yág puro yíh wàal əní.
- 17**Zibto vəh gəregto ya Efesi ríi pém kii kũnno en yò, dúul kóvəro, və lùbdo Gənbògəh Yeesu níilè.
- 18**Yír gũurtò ya íi kà dúuri Yeesu ní pém, və yaa fũu virdo entò ya və kó ní yír di.
- 19**Yíbtò ya ba ín kóh yùlèh entò ní pém və ɔ̀à virdo tũriro dɛbtertò ya ba maggəh pəvə ní bee, və sèro yír nóh di. Və gàar san ya fíj dɛbtertò bee ní kóro seede sardi uziner fób fób núuno (50.000).
- 20**Kəno Gənbògəh muur yámno ég pém, yíwa gàaro mú ya muur bee və ní.

Yíh dɔ́ə mùu gəgdo bòob Efesi wàaltəh ni

- 21**Entò yò tál ní, Pol sábdò émnì Zeruzalem ni, yáɔ̀h dúu kári Makedoni ri ní, kə ví Akai ri. Mũuro daɔ̀: “N̄lào Zeruzalem ni ní, n̄dà lári Roma wàaltəh ni bəri.”
- 22**Tòno yír iro Makedoni ri: Timote vəh Erastui, yíbtò ya tò zaɔ̀h pu en ní. Pol bee ní kətiro Asi ég di doo zòotiro séréh.
- 23**Sóo bee ri yír gũur gəgdó vəh Gənbògəh bàanu muurè.
- 24**Yíh dɔ́ə níil Dəmetiru, kó tũrgəh sardi ligvagtò dɔ́ə vjɔ̀ngəhəh Artemi ligò, yòo vannábtò ya gəregto díh ní. Yíh bee ziih san ti, yáa pəh yíbtò ya vəh tònəhəh ní wəi.
- 25**Yaa mòllo yíbtò ya tũuɔ̀h pu sardi ní bee vəh yíbtò ya tòn tonóm uur bee ní pém, daɔ̀h pəvəro: “Yíbtò! Vé gàaro sardi tonóm yò bəh və dùggəhəh ti.
- 26**En ya yíh Pol yò tòn ní vé kiih bəri, vé təh bəri. Dòngəh daɔ̀h entò ya yír kó vəh n̄āa gá, və fə̄a təmgəh ní yò yòo en kòmve. Yakai yír pém íi kàro muur əní, gũu Efesi ri ló vəh Asi ég pém.
- 27**En yò dàh tonóm bəhəní líillì, píri dàh káɔ̀bdì Artemi lig níilè. Níil əní dàh múutíri pai. Artemi, vannáb yáɔ̀l ya Asi ég vəh kúsə̄ar pém dùuɔ̀h wəi bee, dàh lúbtíri pai.”
- 28**Və kii en yò ní yíwa pém lùrdo nònè. Və lúro bəh túrdì: “Artemi ya Efesi ríi wəi kəh ní bògəhè.”

- 29**Wàaltəŋ pém gágdó, və gùuro Gaiu vəŋ Aristakii, və ní və Makedoninábò. Pol ba vəŋ kàanəŋ nì. Və yaa àavəro zágèr bàar di.
- 30**Pol ba yáaró ém vírì zágèr bàar bee ri bəri, yíbtò ya dùuŋ Yeesu ní yaa gèruro.
- 31**Yírbògəntò d́ə Asi ég di, Pol sòa əntò, və tòi puro Pol voo və təmuro wə ém ví zágèr bàar bee ri pai.
- 32**Təŋ bee yír pém gi fílğəna guve. Yíbtò d́ə bəə danğəŋ gón, bòobtò d́ə bəə danğəŋ en d́ə gón. Yíbtò d́ə gùurè, və ní və gàatin en ya mòlvə ní pai.
- 33**Zíbtò ba və bàbgəŋ yíŋ d́ə nən ni, níil Alegsəndere. Yíbtò d́ə yaa dòn dùu puro muur bee. Alegsəndere yaa tèerdo nəə, yír kə òn klibà.
- 34**Wàaltəŋnáb və tə gàaro Alegsandere yòo zíbtò ní, və mól bəə danğəŋo yag d́əəvə: “Artemi ya Efesi ríi wəi kə nì bògèrè.” Və dii bəə dùggəŋ mú wəi háə san iro.
- 35**Píríi yíŋ ya d́iŋ dər wəl wàaltəŋ níi yaa zii mùu kàəbdo yíri dan: “Efesunábtò, yír pém gàaro Efesi kə nì wàaltəŋ ya d́iŋ Artemi lig ní vəŋ v̀al g̀j̀n ən ya pə sí'i gógsan ni ní.
- 36**Yír ya dà s̀ǹni muur ai ní pai. Yakai vé ònm̀ə, vé kóti en nór yəəvə pai.
- 37**Yíbtò yò və lílnè Artemi lig pai, və mùun muur dumpán d́ə koo yúl li pai. Və àəivə guve.
- 38**Tò Demetiru vəŋ yíbtò ya tùuŋ pu en ní və yáəŋ muurè gəní, dootò d́ə b̀ə, və kón fág ti. Və àəb̀ə muur bee yírbògəntò tuŋ.
- 39**Tò vé yòo vəŋ muur d́ə s̀ŋ ní kə bəŋ mùunəŋ wee ya və fágğəŋ wàaltəŋ muur ní ri.
- 40**Gárəm ya vé l̀r ní yò, bəŋ d̀əŋəŋ muur bírì ti. Tò və àə pəbənəno muurè, en ya bəŋ d̀ənəŋ dónnì gá və dà pəbənəŋ kíi gáar ní pai.” M̀u k̀n ní, yír yaa yámni.

TÒMNÁBTÒ TONÓMI 20

Emsàŋ ya Pol ém Makedoni ri vəŋ Gereg di ní

- 1**Gágsəntò ya wàaltəŋ ni bee kàə ní, Pol k̀ə mòllo yíbtò ya dùuŋ Yeesu ní, mùu v̀əmvəro f̀ỳi. Yaa mùubvə ní, èmni Makedoni ri.
- 2**Táallo ég bee, mùu èmgəŋəŋ Vannáb muurè, v̀əmmo yíbtò ya íi k̀ə Yeesu ní f̀ỳi, yaa làro Gereg di.
- 3**Em kəno lú s̀j̀ t̀əro. Ba l̀ŋ d̀rì k̀èrè, èmgəŋ Siri ég di, k̀i ní zíbtò və taŋ yag koo yúl li, və yáəŋ pu dumpán k̀rì. Pol yaa èm tiitiro Makedoni ri.
- 4**Yíbtò ya èr àə ní: Sopatoroi, Piru ya Bere ríi wowa vəŋ Aristakii, Sekundu ya Tesaloni ríi, Gaiu ya Derbe ég d́i, Timotei, Tikiku vəŋ Tirofim ya Asi ég d́i.
- 5**Yíbtò bee və ní və èm bá nən ni, və èm laabə Turua ri.

⁶Bé ní zulde ya bured əní dín súur bíi tál ní, bé yaa dó kèr Filipi ri. Doo núuno ən bee bé èm ziiivə Turua ri, béη èm kə̀nəη lu doo démsara.

Èmsàη ya Pol èm síin Turua ríi

⁷Asawe osáη ni bé móλλo, bé dàη léri Gènbògèr lésiri. Pol ní yòo pu múuri yíbtò ya mól ní bee. Gàaro yòη bee góg dij ní, dàη èmni ní, yaa mùu Vannáb muur háη vìn dó təη.

⁸Və kù tũrdo pitirlatò lig ya bé mólgəη ti bee ri. Lig bee və yũy dèglè bòo déə ri góg di.

⁹Yíηwa déə níil Eutiki, ə ní ba síη lig wèl pagél li. Təη ya Pol mùuη Vannáb muur ní yò pém, ə ní fəη dùggəη nəm. Nəm ən bee mìn sìruro lig ya góg di bee ri, yaa pəro ég di. Və gəm lùru ní, vòlero.

¹⁰Pol èm síiro, yaa dúm nàmuro daη: “Vé lòl símáar pai, yíηwa kəη lagélve.”

¹¹Piríi Pol èm dògtiro lig di, yaa gèro buredi, léro, dótiro muur múuri. Góg dij ní yaa èmni.

¹²War yíηwa bee ə ní və àatiuro koo wàri lagélve, yíwa pém fũy vəno.

Pol lú Turua ri ní, èmno Mile ri

¹³Bé dóró kèrè, bé èm bá laaro Aso ri, Pol kə béη bə̀nəη lu, ə ní dàη dúu kári gə̀nè mú ya daη pə̀bé ní.

¹⁴Èm ziiibé Aso ri ní, béη yaa èm tálnəη Mitileη ni.

¹⁵Bé lú Mitileη ní, góg dij ní, bé là Kiu ri, góg dijti ní, bé là Samo ri, góg déə dij ní, bé là Mile ri zε.

¹⁶Pol ba dònè daη bə̀ làro Efesi ri ní, bə̀ dàη díir pai, bé yáη ya doo zòobé Asi ég díi pai, bé èmgəη lè̀m kə̀ bé zii làbà Zeruzalem ni yòη ya zulde Paηtakota ríi.

Pol mùuη pu yírbògə̀ntò ya Efesi ríi

¹⁷Pol là Mile ri ní, tò káiro yúlnáb ya Vannáb yírtò təη ni Efesi ríi.

¹⁸Və yaa ní, Pol mùu pə̀vəro daη: “Vé gàaro kəsàη míni mú ya ηkəη ní, gũy yòη ya ηyaa Asi ég di ní.

¹⁹Ñbũy tò dùg puro Gènbògèri, ηkũgdo nórmom, ηtèro gím zibtò nəη ri vəη dumpán ya və sábgəη pə̀η ní.

²⁰Èn dúurə̀mtò ya ηgàa ní pém, ηdòn kùn pə̀vəro, bòo ya ηìn kə̀η bál líi pai. Ndaη mag kùn pə̀vəro bèe ri vəη kə̀və wàri pém.

²¹Ñkə̀nó zibtò vəη yír kòrtò pém kə̀ və fil àbà símáar vəní Vannáb tuη, və íi kàbà Gènbògèr Yeesui.

²²Yakai ηèmgəη Zeruzalem ni, Vannáb Fúyig bàg àanəη lú. Nğaan en ya dàηə̀η zíir lú ní pai.

- 23**Ngàaro wàaltəŋ yanə ri pém Vannáb Fúuig dòn bàbgəŋ pəŋ daŋ pursina vəŋ gím laanənni.
- 24**Mí ní gá yáaró ŋvòrì pém, wél pai. En ya ŋyáŋŋ ní ŋzì tò wàrbà tonóm ya Gènbògèr Yeesu pə dòrəŋ ní daŋ kə ŋyammə Vannáb muur púur ya Vannáb yáa yír ní yò.
- 25**Vé pém ŋəm kàa kùnno kəvé təŋ ni, ŋmùu èmgəŋəŋ Vannáb gèn muurè. Yakai gá ngàaro vé dənəŋ tətírì pai.
- 26**Wəi kó rì ŋyáŋŋ pəvé dónlérì muur ai ze, vé klibà: Yír dəə kəvé təŋ ni giro Vannáb bàanu gəní, mí ní ŋdótin tí pai.
- 27**Gàm ŋdòn kùnlè pəvəró en ya Vannáb pəŋ ní pém. Nìŋəŋəvé pai.
- 28**Vé gùu nəŋmə yúl vənì, vé tə nəŋmə tàmvagtò ya Vannáb Fúuig pəvé daŋ vé dùurì yò, vé tə nəŋmə Vannáb yírtò ya Vannáb Wowə əní vò ti yò.
- 29**Ngàaro ŋəmno ní, yíbtò dəə dàŋ yáari mú saafaltò ya gùuŋ tàŋ ní.
- 30**Yíbtò dəə kəvé təŋ ni və dàŋ sáb vírdì míil vənì, və dàŋ sóllì Vannáb yírtò kə və dùubà vəi.
- 31**Vé laa nəŋmə yúl vənì, vé gàabà bəŋ kəŋəŋ ver tɔarə vìn vəŋ yəŋ pém ŋdaŋ maggəŋ pəvé muurè, kə mú ŋdà kúgdì.
- 32**Yakai ŋpə dòrvəró Vannáb nɔa ri, Vannáb muur dàŋ pəvé yúl vənì láari. Mú ya Vannáb vəŋ ní yò, dàŋŋəŋəvé vàm lúrdì guve, dàŋŋəŋəvé pəri en dúurəmtò ya díŋ pu yír əntò pém ní.
- 33**Ŋbàa tən yír san pai, yír kaŋger pai, yír làa pai.
- 34**Əntò ya uunəŋ ní, vəŋ uun yír míntò ní pém, ŋtəŋŋəŋ nɔa míŋa, vé pém və gàaro.
- 35**Ŋmaggəŋ pəvé ní, vé pém kə vé tòmə mú wəi ve, vé gəm lùrbà gímnábtò, bəŋ sáb zìinəmə muur ya Gènbògèr Yeesu vəŋ yúl əŋa dònle ní daŋ: En ya a pəŋ ní pùu tàllo ya yír pəŋnú ní.”
- 36**Pol mùu kùn ní, vəŋ gbág sinəno ég di, təmno Vannábò.
- 37**Yíwa pém pero kùgərə, və gùu kpəŋ tùrdo Poli, və mùub tùruro.
- 38**Símáar vənì vjìró vəŋ ya gá və dàŋ Pol tətír bai yò. Piríi və yaa èr àaŋu háa və là kər di.

TÒMNÁBTÒ TONÓMI 21

Pol əmsəŋ ən ya Zəruzalem níi

- 1**Bəŋ yeŋnəŋ ní, bé dó kərə, bé èm Kosi ri. Góg dij ní, bé là Rodu ri, bé lú Rodu ri ní, bé èm Patara ri.

- ²Bé yaa zii kèr ya èmgəŋ Fəniŋi rii lu, bé dóri, bé èmni.
- ³Bé là màg Kipər ní, bé yaa dùu kàro n̄a dúur dí, bé èmno tól Siri ég di. Bé là Tir wàaltəŋ ní, və yaa vìr kərəmtò ya kèr di bee.
- ⁴Bé èm zii Vannáb yírtò d́ə lu, béŋ yaa kəŋəŋ doo d́əmsara. Vannáb Fúuig yaa dónvə símáŋar di, və daŋ puro Pol voo wə èm Zeruzalem ni pai.
- ⁵Yóŋ ya doo d́əmsara bee kù ní, bé lúró emsàŋ, və yaa èr àŋ vìrəbé bàanu ri, vənəŋ k̄a vəní, varém bəri.
- ⁶Piríi béŋ muubnəŋ ní, béŋ yaa gbág sí tèm̄nəno Vannáb lég yag di, bé yaa dó kèr di, və ní və èm tiiti wàri.
- ⁷Kèr béŋ lúnəŋ Tir ég di. Béŋ lànəŋ Patolemai ri ní, bé yaa víri, bé èm mùublé Vannáb yírtò, bé f̄a doo d́ə lu.
- ⁸Góg dij ní, bé èm tálli, bé làro Sezare ri, bé yaa d́óro Filipu wàri, yír ya daŋ maggəŋ Vannáb muur ní, bé f̄a ro lú. Filipu bee sóo ya və tiil vìr yír d́əmsara Zeruzalem ni bee və tiil vìrlèu bəri.
- ⁹Yòo vəŋ k̄a varém n̄aro, kànnəŋ ȳgér bai. K̄a varémtò bee d̀ngəŋ Vannáb tòm̄yagò.
- ¹⁰Bé k̄ lu doo zòo sérəŋ ní, bé t̄ tòm̄yag d́ə lúiro Zude ég di, yaaro, níil əní Agabu.
- ¹¹Làro kəbé tuŋ, yaa kàro Pol gilà b̄jilè, taro n̄a əní vəŋ dor əní, mùuro daŋ: “En ya Vannáb Fúuig d̀n p̄ŋ ní ai, vé kiibà: Gilà b̄jil yò tók̀n əní və dàŋnu t́ari Zeruzalem ni, mú ya ŋta f̄u m̄ini ní yò v̄. Piríi k̄ə və pé d̀ru yír k̀rtò n̄a ri.”
- ¹²Bé k̄i muur yò ní, b̄i vəŋ yúl b́n̄a vəŋ yíbtò ya Sezare ri bee pé m̄ béŋ tèm̄nəno Pol b̄ə daŋ wə èm Zeruzalem ni pai.
- ¹³Pol bee yaa mùu p̄in ṕb̄ə daŋ: “En kó r̄ə vé k̀ggəŋ gá vé l̀lgəŋəŋ símáŋar ní? Mí gá ŋíiró, və tamm̄, ŋv̀bà Zeruzalem ni, vəŋ G̀nb̀g̀r Yeesu yúl li.”
- ¹⁴Bé t̀ro muur ya bé mùu pu ní pé m̄ làǹu bai ní, bé yaa yáguro, bé daŋ: “Vannáb t̀m̄ə en ya ýa ní.”
- ¹⁵Bé k̄ lu doo zòo sérəŋ ní, bé yaa mòl k̄r̀m̄ b́ni, bé èm Zeruzalem ni.
- ¹⁶Yíbtò ya dùuŋ Yeesu Sezare rii və yaa èr àŋbə háŋ və làr̀i wee ya bé dà f̄ar̀i ní, Manasaŋ ya Kipər dí wàri. Ȳŋ bee doo z̀oro, dùu d̀ggəŋ Yeesui.
- Pol èm d́óro Zaki wàri, Zeruzalem ni**
- ¹⁷Bé là Zeruzalem ni ní, dàavə Vannáb yírtò íi k̀b́ró n̄a iro.
- ¹⁸Góg dij ní, Pol béŋ èm d̀nəno Zaki wàri, yúlnáb ya Vannáb yírtò t̄ŋ ni mól laaro lú.

19 Pol mùubvə ní, yaa dòn dùu kùn pəvəro en ya Vannáb kó pu koo tonóm ni, yír kòrtò təŋ ni ní.

20 Və kii ní, və lùbdo Vannábò, və daŋ puro Poli: “Dàa, a təbà zib gùurtò ya íi kà Yeesu ní! Və pé m və pé dòr kùngəŋ fúy vəní en ya dòoká daŋ ní ri.

21 Ammá yakai və dòn pəvə voo a daŋ maggəŋ pu zibtò ya kəŋ ég déə ríi, a daŋ və yágbà en ya Moizə dòoká daŋ ní, və nəḅb varém vəní pai, və kó dùu en ya Moizə dòoká daŋ ní pai.

22 Kə bəŋ kónəŋ se? Yakai və dàŋ kíiri a yaaro.

23 Má gá a tòmə en ya bé dàŋ pú dónni ní: Yǐgər narò və yòo ló, və ságlè en vəŋ Vannáb níilè, və gǐjŋ enè.

24 Vəŋ èmnəmə pé m wee ya və dàŋ póg víri ní ri, a kpaar pəvəbà yúl súri san vəní, yír pé m kə gàabà muur ya və dòn kaa yúl li yò míil muurè, gàm və təro má pé m a tò dùuŋ Moizə dòokái.

25 Vannáb yírtò ya və yír kòrtò ní, bé dij tònà pəvəro bé daŋ və sùy sadaka séŋ ya və sǐj məŋŋ pu saafi ní pai. Və sùy séŋ ya və ù məŋ ní pai, və gùy màn pai.”

26 Góg dij ní, Pol kàro yíbtò ya narò bee, vəŋ è m póg ví məŋəno. Píríi Pol yaa è m Vannáb lig di, è m dòn doo ya póg vísəŋ tonóm bee dàŋ kúri ní. Doo bee ri yíbtò ya narò bee yíwa pé m dàŋ áŋri en ya dàŋ pəri ní ti.

Və gùuro Pol Vannáb lig di

27 Doo ya démsara bee màg kúri ní, zibtò ya Asi ég díi və yaa təro Pol Vannáb lig di. Və yaa mùuro muur ya dà yír gùur sí máŋ lúrdi ní, və yaa gùuro Poli.

28 Və bəə daŋ tùrdo voo: “Izraelnábtò, və yaa pəbəbà, bé ziiro yǐŋ ya wee pé m mùu líilgəŋ Izraelnáb vəŋ Moizə dòoká vəŋ Vannáb lig yò ní bee. Yáŋbalà sáŋ à dòriro yír kòr Vannáb lig di, yaa líillo bàar gǐjnè.”

29 Zibtò bee ba və təlè Torofim ya Efesi ríi vəŋ Pol kàŋ wàaltəŋ ni. Və sábgəŋ ní voo Pol àŋ dòrlèu Vannáb lig di bəri, və mùuŋ muur yò zə.

30 Gárəm lúró wàaltəŋ ni, yír wəŋ móllo. Və gùy Pol ní, və yaa àŋ víru gón ni, və fuu bìg kùn pagéltò.

31 Sóo ya və gòŋŋəŋ Pol máŋ ní, muur bee yaa dóró roma soozebògər tóg di, kiiro voo gámèr lúró Zeruzalem wàaltəŋ ni.

32 Ə ní fuu kàro sooze yúlnábtò vəŋ soozetò déə, və wəŋ è mno gárəm bàar bee ri. Yír gùur pé m tə soozebògər vəŋ bòob ní, və yágdò Pol lóri.

33 Soozebògər bee làro Pol tuŋ, daŋ puro bòob əntò və gùy taubà vəŋ san bǐjil iro. Píríi və yaa kèllo Poli: “Má gá a yíwé? A kó né?”

³⁴Yír gùurtò yò yíbtò déə mùuη en déə gón, bòobtò déə mùuη en déə gón. Soozebògèr kii nèηnè en ya vè mùuη pu ní pai, gàm gárèm bee zoh yàaro. Yaa dònno daη vè ààbà Pol kèvè tonóm lig di.

³⁵Pol vèη lànèη lig pagél li ní soozetò wàaro en losàη ya yíbtò yò lònη Pol ní, vè gèm lùruro góg di.

³⁶Yír gùur yòo dég dúurì Poli, vè mùu èmgènèη voo: Vè màaubà, vè màaubà!

Pol nòn sòrgèηη yúl èní

³⁷Vè màg àà dórdì Pol soozetò lig di ní, Pol yaa kèllo soozebògèr bee daη: “A dà írì ηdaη pùbà en déə rè?” Soozebògèr kèlturo: “A mùu gàaη gereg muur bèrè?”

³⁸Ezibnáb déə yaa mùu gàglè yír uziner naro dootò yò, yaa àavè gèl li vèη gòn èntò. Kè máí gèηà?”

³⁹Pol íi puro daη: “Nyòo zibtò, vè lèη Tarsu wàaltèη ni, Silisi ég di. Wàal mínì wàaltèη nánì. Ntèmúró, a íi pémmà ηdà pu yíbtò yò muur dánì.”

⁴⁰Soozebògèr íi puro, Pol dòg diiro lig pagél li, tèrdo nàa, yír òn ní, yaa mùu pévèro èbèrè muur di daη:

TÒMNÁBTÒ TONÓMI 22

¹“Dàave, táave, vé kii pémmà muur ya ηdàηnèη yúl mínì nòn sórdì ní!”

²Yíbtò yò vè kii Pol mùuη èbèrè muur di ní vè yaa òn nèηtiro. Pol daηno:

³“Nyòo zibtò, vè lèη Tarsu wàaltèη ni, Silisi ég di. Vè sag kàηèη Zeruzalem ni ló. Yírbògèr ya ηkàη koo dor di ní níil Gamaliel, mag djìr kùnlè pèη dóokà ya yírbògèr bènèni yáglé ní pé. Bale ηdùu djìr dùggèη Vannáb bàanu mú ya vé dùuη yakai ní yò.

⁴ηnò taro yíbtò ya dùuη Gènbògèr Yeesu bàanu ní, háa ηmàavèro bèri. Nguuro yìgèr vèη kàa, ηdòrvèro pursina ri.

⁵Dùgbògèntò vèη yírbògèntò vè dà pèη írì voo yèηve. Vè pèη derwàl voo ηàa pubà dàavè zibtò ya Damaska ríi. Sóo bee ηèmgèη gùurì yíbtò ya dùuη Yeesu ní lu, kè ηàavè Zeruzalem ni, kè vè yaa úr pévè gím.

Pol dòn dùuη mú ya fil dùu Yeesu ní

(9.1-19, 26.12-18)

⁶ηdóro bàanu ri, ηmàgdo lári Damaska ri, yòη diiro tèη. Ntè ní wee tú víiro gógsan ni, dòrèno tèη ni.

⁷ηpèro ég di, ηkiiro yag déə mùu pénnó: Sol, Sol, en kó rè a úrgèη pèη gím ní?

⁸ηkèllo: A yíwe, Gènbògèrè? Mùu pìn pénnó daη: Míi Yeesu ya Nazaratu ríi, yír ya a úrgèη pu gím ní.

⁹Yíbtò ya b́h̄y èmgə̀nəh ní və̀ t̀ero wee túsàh, am̄m̄á və̀ k̀iin yír ya mùu ṕh̄y ní yò pai.

¹⁰Ŋk̀eltiro śh̄y ɛ̀daɛ: Kə̀ ɛ̀k̀ó né G̀enb̀òg̀èrè? G̀enb̀òg̀èr dòn ṕənnó daɛ: A lúbà góg di, a èmm̄à Damaska ri! A làro ní, və̀ dà pú dónnì en ya a dà k̀òrì ní!

¹¹Wee túsàh yò yaa ỳāə̀b̀ənnó nórè. Yíbtò ya b́h̄y èmgə̀nəh ní və̀ d̄j̀ d̀ùggə̀h n̄ā ri, və̀ à̄āj̀ Damaska ri zɛ.

¹²Ýh̄y d́əə̀ ba yòo lú níl Anania, w̄āāh Vannábò, dùuɛ en ya Vannáb daɛgə̀h Moizə̀ d̀òoká ri ní. Zíbtò ya Damaska ríi ṕém m̀umgə̀nurì.

¹³Ýh̄y bee yaa zìinnó, diiro kə̀h tól li, dòn ṕənnó daɛ: Sol, dàa, nór mání kúl̀bà! Tə̀h̄ bee ri vé nór m̀íní fuu k̀úllo, ɛ̀t̀əuro.

¹⁴Dòn ṕənnó daɛ: “Vannáb tiil v̀irú rì, yír̀b̀òg̀əh b̀ə̀nə̀ní Vannábò, kaa g̀àab̀à en ya bə̀ ỳāà ni, kaa t̀ə̀b̀à yír̀ b̀ə̀n ya t̀ə̀h̄ en və̀h̄ b̀àanu ní, kaa k̀iib̀à muur b̀ə̀ní.

¹⁵A kállo nór ə̀n̄a, a dà pu dónnì yír̀ ṕém en ya a t̀ə̀ ní və̀h̄ en ya a k̀ii koo yúl li ní.

¹⁶Yakai a laaɛ né? A lúbà və̀ pógubà və̀h̄ Yeesu nílè, kə̀ sòg v̀ir p̀úbà en dumpán ya a kó ní.

Pol dòn dùuɛ en ya Vannáb t̀ə̀ yír̀ k̀òrtò tə̀h̄ ni ní

¹⁷Ŋ̀è̀m tiitiro Zeruzalem ni, ɛ̀l̀à ní, ɛ̀d̀óro Vannáb lig di, ɛ̀t̀ə̀mgə̀h Vannábò. En d́əə̀ kó ṕənnó mú nér̀ə̀g̀ò:

¹⁸Ŋ̀t̀ə̀ro G̀enb̀òg̀èr Yeesui, mùu ṕənnó: A lú v̀ib̀à Zeruzalem ni ló, yíbtò ya lóì d̀àn íi k̀àri en ya a d̀āh̄ ṕə̀və̀ dónnì kə̀h yúl líi pai.

¹⁹Ŋ̀m̀ùu p̀inno ɛ̀daɛ: G̀enb̀òg̀èrè, yíwa ṕém g̀àaro balé ɛ̀w̄á v̀irgə̀ni yír̀ m̀òlsàh̄ ligto ri, ɛ̀h̄òh̄nə̀v̀ə̀rì, ɛ̀d̀òrgə̀nə̀və̀ pursina ri.

²⁰Sóo ya və̀ m̄āā ɛ̀ten ní, ɛ̀yòo lu, ɛ̀ten yòo yír̀ ya mùuɛ muur mání ní. Yíbtò ya m̄āu ní ba b́ə̀nə̀h̄ yag d́ə̀ə̀və̀, ɛ̀t̀ə̀ laaɛ ṕə̀və̀ làa və̀ní.

²¹G̀enb̀òg̀èr mùu ṕənnó daɛ: A lúbà, ɛ̀d̀āu t̀ə̀nì b̀àar zòob di, yír̀ k̀òrtò tə̀h̄ ni.”

Pol mùuro Romanáb soozeb̀òg̀èr bee ńén ni

²²Ba və̀ lág k̀ii d̀ùggə̀h Pol muurè, yaa mùu v̀iri yír̀ k̀òr muur ní, və̀ d̀óro b́ə̀ə̀ t̀ur̀d̀i: “Ýh̄y yò və̀ l̀ur̀ v̀irubà, və̀ m̄āaub̀à!”

²³Və̀ l̀ur̀ t̀ur̀do g̀àr̀ə̀m, və̀ ẁil̀ t̀ur̀do làatò və̀ní, və̀ ùu d̀òggə̀nno s̄āar góg di.

²⁴Romatò soozeb̀òg̀èr bee d̀ònno daɛ və̀ à̄ə̀b̀à Pol sooze lig di, və̀ l̀òub̀à see, kə̀ və̀ k̀èluro ní kə̀ dòn muur ya g̀àr̀ə̀m l̀úɛ ti bee zɛ.

²⁵Və̀ taro Pol b̄j̄l li, və̀ d̀āh̄nu lóri ní, Pol yaa k̀ello sooze yúl̀t̀oo d́əə̀ ba yòo koo tól li daɛ: “Ýw̄á íi ṕə̀və̀ r̀è daɛ vé l̀òb̀à romatò guvə̀, vé f̀ágn̄ə̀u bai ní?”

²⁶Sooze bee k̀ii muur yò ní, èm z̀īiro yír̀b̀òg̀èr ə̀n bee, k̀èluro daɛ: “A dà k̀òrì sɛ? Ýh̄y yò yòo romatò.”

²⁷Soozebògèr bee yaa kèllo Poli: “A romatò yéñve? a dan pémma.” Pol fíró dan yéñve.

²⁸Sooze bògèr mùutiro dan: “Mí ní ñkpaar san gùurè, ñkál romatò ze.” Pol dònno dan: “Mí ní vè lè dùggéñ romatò.”

²⁹Yíbtò ya ba vè dàñnu ló kèllì ní bee vè fuu wàà yáguro. Romatò soozebògèr bee ò ní símáar louro vèñ ya gá talè romatò bjil li yò.

Vè àaro Pol fág bàar di

³⁰Soozebògèr bee yáaró kí djirdi en ya gá zibtò àa pu Pol muur ní. Góg dij ní, yaa dònno dan vè bùl vèrbà Pol bjil li, ká mòl kùnno yírbògèntò vèñ dùgbògèntò pém, àaro Pol kèvè nèn ni.

TÒMNÁBTÒ TONÓMI 23

¹Pol tè sènno yírbògèntò, yaa dònno dan: “Dàave, kəsàñ mín ya ñkəñ Vannáb nèn ni yò, símáar míní tú dùggəñ mú dìgəm wàgèñè, háa yəñ mú yò.”

²Dùgbògèr Anania mùu puro yíbtò ya ba vè kəñ Pol tól líi dan vè lòbà Pol yag di.

³Pol mùu puro dan: “Vannáb dàñ lóri mái, a kə mú kùì lig ya vè djíblé ní ai! A sí fággəñəñ vèñ en ya dòoká dan ní, ammə mú ya a dan vè lòmmə yò, a kəñ en ya dòoká yáan míi.”

⁴Yíbtò ya ba vè diiñ Pol tól li bee vè mùu tũrdo voo: “A dúulgəñ Vannáb dùgbògèrè pí?”

⁵Pol mùu pínno dan: “Dàave, ñgàan ya yíñ yò yòo dùgbògèrè ní pai. Debter di pém vè djílé voo: A dúul yúltóo ya kaa ním dor díi pai.”

⁶Pol gàaro pém yíbtò ya mól túr fág bàar di yò tól déə sadukatò, tól déə ní farizatò, wəi kó rì dòn pəvə ze dan: “Dàave, ñyòo fariza, farizatò lè dùggéñ ni. Nsáblè ñdan yír dàñ sjítírì vool li, wəi kó rì vè fággəñəñ ze.”

⁷Pol dòn muur yò ní, gámèr lúró farizatò vèñ sadukatò təñ ni. Yír du yébdò iro.

⁸Sadukatò ní voo yír dàñ sjítírì vool li pai. Malekiatò vèñ en lagéltò déə kəñ Vannáb tól li pai. Farizatò ní vè íi kà kùngəñ voo èntò yò pém yòobà.

⁹Gárəm lúró nánve. Maləmtò ya farizatò tól líi vè lú mùu virdò voo: “Bé tən en ya yíñ yò kó líil ní pai. Déə malekia kə, gu pai en lagél déə kə mùu purì gəñə.”

¹⁰Soozebògèr tè ní gámèr bee vè yáaro, wàaro vè dà dí tjàrdi Poli, fuu dan puro sooze èntò vè gəm vèrbà Pol yíbtò yò təñ ni, vè àaubà soozetò lig di.

¹¹Vín sàa ní, Gènbògèr ví mùu puro Poli: “A vammə fúyi, mú ya a mùu muur míní Zeruzalem ni yò, a èm mùubà Roma wàaltəñ ni pém bèri.”

Wéñsàñ ya vè dàñnəñ Pol máar ní

12Góg dij ní, zibtò vè taro yagò, vè ségdó Vannábò voo yòh yò vè dàh Pol mǎar see, kè vè lé en zε, kè vè zò mom zε.

13Yíbtò ya ta yag ní bee vè tàllo fób fób naro.

14Vè èm ziuro dùgbògèntò vèh yírbògèntò, vè dàh pèvèro: “Bé séglè enè, yòh yò bá dàh Pol mǎar see, kè bé lé en zε, kè bé zò mom zε.

15Vé bee vèhèh yírbògèntò ya fág bàar díi pém, vé èm bàh kàibà Pol soozebògèr nǎh ri, kè mú vé yǎh muur èní kíi nèhni gure. Èmiro ní, bé ní kè bé yaa lò màhau bàar di.”

16Pol pùsén kíiro muur ai, èmno soozebògèr lig di, dàh puro Poli.

17Pol káiro sooze yúltóo déh, dòn puro dàh wè àhàh yíhwa yò soozebògèr tuh, dà pu dónni en déh.

18Sooze yúltóo kà àhàro warwa soozebògèr tuh, dàh puro: “Pol ya vè gùyi ní bee dàh nhàh pùbà warwa yò dà pú dónni en déh.”

19Soozebògèr dhno yíhwa nǎh ri, vèh víró irové, kèluro: “A yǎh pèh dónni né?”

20Yíhwa íi puro dàh: “Zibtò vè taro yagò, vè dàhnu bàhri yúwál li a àh pèvèbà Pol fág bàar di, kè voo yírbògèntò ya fág bàar díi yǎh muur èní kíi nèhni.

21A íi pai, gàm yír tàllo fób fób naro kèvè tèh ni, vè dàh ín láari bàanu ri, vè dàh Pol ló mǎari. Vè séglè enè voo vè dàh Pol mǎari see, kè vè lé en zε, kè vè zò mom zε. Yakai vè èrlèro fùyi, vè laa dùggèh yag mání.”

22Soozebògèr dòn puro dàh wè dòn tàl pu yír pai.

Vè àhàro Pol gomna Feliki tuh

23Piríi soozebògèr kánó sooze yúlnáb èntò iro, dòn pèvèro: “Vé mòlbà sooze ùni iro vèh pínáb fób fób démsara, vèh bámnáb ùni iro. Vìn ni vè dàh èmni Sezare ri.

24Vé kó nèhmà pín ya dàh Pol gémmi ní bèri, Pol làbà gomna Feliki tuh dúurve.”

25Soozebògèr dhj dònnaero derwál li dàh:

26“Míi, Kolodu Lisiai, nhmùubúró, gomna Feliki, a yòo yír lúbdì.

27Zibtò vè gùyuro yíh yò, vè yǎhnu mǎari. Mí ní nhkiro yòo romatò ní, nyaa dóró muur bee, bènèh sooze míntò. Nyaa sòr víruro yíbtò yò nǎh ri.

28Piríi nyaa àhau zibtò fág bàar di, kè nhàabà en ya kó gá vè àh pu muur ní.

29Ntè ní muur bee tòri kèvè dòoká muur di. Muur bee gá ba làn ya vè dàu mǎar ti kε, déh ba vè dàu tárì ti ní pai.

30Piríi nhkiro zibtò vè taro yagò, vè yǎhnu mǎari, nhfuu àhànau kaa tuh zε. Ndhon puro yíbtò ya vè dù'u ní nhdàh vè yǎhàró vè èm dù'ubà kaa nèn ni.”

³¹Soozetò vè kóro en ya yírbògèr vèní daŋ pèvè ní, vìn bee vè kàro Pol vèŋ èmnèno háa vè làrì Aŋtibatiru ri.

³²Góg dij ní, soozetò ya vè ní ba vè èmgənəŋ dor ní, vè tiitiro, vè yágléro pínnaábtò vèŋ Pol èm tálnənno.

³³Vè là Sezare ri ní, pínnaábtò vè yaa péro gomna dèrwàl bee. Vè pé dòr tàllo Pol koo nàa ri.

³⁴Gomna zaŋgín dèrwàl ní, kèllo Pol gá wè ví'i ég yanə rɛ? Pol daŋ bə kəŋni Silisi ég di.

³⁵Dòn puro Pol daŋ: “Yíbtò ya dù'ú ní kə vè yaaro ní, kə ŋsír kèlú zɛ.” Pírí daŋ vè àa díbà Pol gèn Èrudu wàri.

TÒMNÁBTÒ TONÓMI 24

Vè dùro Pol Fèliki nən ni

¹Doo núuno ən bee dùgbògèr Anania làro Sezare ri vèŋ yírbògəntò déə vèŋ yíŋ déə níil Tertulu, yír ya mùu gaa fág muur ní. Vè èm dùro Pol gomna Fèliki nən ni,

²vè káiro Poli, Tertulu yaa dù'uro daŋ: “Yírbògèr Fèliki, a gùu nəŋ gàaro yíri, vèŋ tonóm dúur mání, ég bəní kàabgəŋ zɛ.

³Èntò ya bé zìiŋ wee yanə ríi péem, bé fɔŋ pu nàa mái.

⁴Ŋyáaŋ muur bee dí zòobdì pai, ŋdàŋ pú déŋnì tuulvɛ, a kìi pémmà:

⁵Bé tè zìi ní yíŋ yò yòo yír en líiləŋtòo. Wee ya zìbtò kəŋ ní péem yíŋ yò làro kəvə təŋ ni ní, garəm lúŋnì. Yíŋ yò bee wəi kə nì yúltòo tól Nazaratunábtò ri ní.

⁶Ba dàŋ líillì Vannáb lig bəri, bé yaa gùu zɛ. Bé yáauro fágdì mú ya dòoká bəní dòn ní,

⁷ammà soozebògèr Lisia yaa kà vùruo kəbə nàa ri.

⁸Dòn pu yíbtò ya àa pu muur ní bee daŋ vè yaabà kaa tuŋ. Tò a kèluro ní, a dà kíri vèŋ yúl mánə, en ya kó gá vè àa pu muur ní.”

⁹Zìbtò péem íiró voo muur yò yéŋvɛ.

Pol nòn sòrgənəŋ yúl ənì gomna Fèliki nən ni

¹⁰Gomna lò puro Pol yúlè daŋ wè mùubà. Pol mùuro daŋ: “Ŋgàa ní vɛr zoŋno, a kə dùggəŋ nì yíbtò yò fágtòo vənə. Wəi kó rì yúl mín ya ŋdàŋnəŋ nòn sórdì kaa nən ni yò símàaŋ míní lon pai zɛ.

¹¹Ŋyaa Zeruzalem ni ní doo tálnənəŋ fób vèŋ iro pai, ŋyaa Vannáb témnì. Tò a wə təro, a dàŋ zírì mú wəi.

¹²Vè tè tən wee ya yír bəŋ mùu laaŋ Vannáb lig díi pai. Mólsəŋ lig di ŋmùu tən muur ya lùr yír símàaŋ ní pai. Wàaltəŋ ni péem mú wəi vɛ.

- 13Yíbtò yò bee vè dòn pú dónnì vèy yúl vèy en ya ñkó gá vè àà pèy muur ní pai.
- 14Mí gá en ya ñgàa ní, vé kùibà: Ntòy pu yírbògèn Vannábò, ñtò dùunèy bàanu ya vè ní voo dumpánè bee. Níi kàñ en ya vè ñj yáglé dòoká debter dí vèy tòmyagnáb debter dí pém.
- 15Ñgàaro Vannáb dòn sýjbtírì yír dúurèmtò vèy yír dumpántò pém vool li, yíbtò ya àà pèy muur ní bee pém vè gàaro.
- 16Wèi kó rì ñgò dùggènèy símáar míní ñjib vírdì Vannáb nèn ni vèy yír nèn ni zè.
- 17Ñyág Zeruzalem ní ver zòño. Píríi ñyaatiro, ñyaa gèm lùrdo yír míntò vèy san ya ñàai ní, vèy en ya ñdàn pèrì Vannáb ní.
- 18Sóo ya vè èm zìinèy Vannáb lig di bee, yíbtò déè ba bèy póg víñnèni, yír ba zòñè pai, gárèm ba pai.
- 19Zíbtò ya Asi ég díi ba vè yòo lú, dúurì gèní vèi ba vè dònèy dúrì kaa nèn ni rì, tò ba vè yáañ muur vèy mí ní.
- 20Tò gu pai, yíbtò bee vè ñamè en ya ñkó líil fág bàar di ní.
- 21Ñgàaro en déèvè, ñkó ní: Nmùulè vènvè kèvè nèn ni ñdàn gá ñsábgèy yír dòn sýjbtírì vool li yò vé sùr fággènèy zè.”
- 22Fèliki ní gèan Yeesu bàanu bèrì yò, yaa fàabdo muur bee, dòn pèvè ñdàn: “Soozebògèr Lisia kè yaa see, kè ñfág pèvé fág vèní zè.”
- 23Dòn puro sooze yúltóo bee ñdàn wè gùu díbà Poli, amma wè yág pubà búlbà sérèy, sòa èntò yaa tò pubà ènè.

Pol yòo Fèliki vèy Dursil tun

- 24Doo tál ní Fèliki vèy kàal Dursil yaaro, yáal bee zíbtò. Fèliki tò káiro Poli, Pol dòn dùu puro mú ya vè dà fùu pé dòrdì Yeesu ñaà ri ní, kùiro.
- 25Pol dóró múurì mú ya yír dà kèni kèsàn dúur ní, mú ya yír dà fùu gùurì ní, vèy yòy ya Vannáb dòn fágdi en dumpán vèy en dúur ní. Fèliki kù ní, símáar louro, dòn puro Pol ñdàn yakai màgdo, wè èmmà, kè bè kàtiú sóo déè ri.
- 26Fèliki gá ba sábgèy san zírì Pol ñaà ri, wèi kó rì laa kàñnu vèy dòn zè.
- 27Ver tál iro ní Porsiu Fèstu yaa kèno gomna, kàro Fèliki bàarè. Fèliki ní ba dí dùggèy Pol pursina ri ní ñdàn zíbtò kè yáabè zè.

TÒMNÁBTÒ TONÓMI 25

Pol ñdàn vè èm fágèbè kúsàar tókòn nèn ni

- 1Fèstu dó koo tonóm ni ní, doo tãaro èn bee fuu lúro Sezare ri, èmno Zeruzalem ni.

²Dùgbògèntò vènéh zib yírbògèntò vè yaa dùro Pol Fèstu nén ni. Piríi vè dòn puro voo

³wè yágbà vè ààibà Pol Zeruzalem ni. Vè ta kùnlèro yag vèní, vè dàh Pol ló máàri bàanu ri.

⁴Fèstu dòn pèvé dàh Pol yòo pursina ri Sezare ri, bè dàh fuu ém tíitíri.

⁵Fèstu mùutiro bè yáà ní yírbògèh vèntò èr ààbèbà Sezare ri, tò Pol kó líillè en déé ní, kè vè èm dònna pèbè en bee lu.

⁶Fèstu là kèvé tuh ní doo tàlnè fób pai, fuu èm tiiti Sezare ri. Góg dij ní, yaa èmnì fág bàar di, tò káiro Poli.

⁷Pol là ní, zibtò ya yaai Zeruzalem níi vè yaa lám dòru tẹh ni, vè mùu tūr puro muur fjiirtò ya vè bee vẹh yúl vèh vè zìin muur yẹh ti bíi.

⁸Pol nòn sòrènnò yúl èní, yaa mùuro dàh: “Mi gá ñkón en dumpán déé zibtò dòoká ri pai, ñkón pu Vannáb lig en dumpán pai, ñkón pu kúsàar tókòn en dumpán pai vè.”

⁹Fèstu yáàh zibtò vèh kèènèmà ní, yaa kèllo Poli dàh: “A dà èmnì Zeruzalem ni rè? kè ñèm fág pu muur mán yò lu.”

¹⁰Pol íi pu dàh: “Ñdiìh kúsàar tókòn fág bàar di, vè fágèmmà ló vé. En dumpán ya ñkó zibtò ní pai, mái vèh yúl mánà a gàah bèri.

¹¹Tò ñkó líillè en déé, vè dàhnhéh máàri ze ní, è ní ñwààh vool bee pai. Ammà vè àà pèh míil muur guve, è ní gá ñtèn yír ya dàhnhéh pé dórdì yíbtò yò nàh ríi pai. Kúsàar tókòn dàh muur mín yò fágdi rì.”

¹²Fèstu vèh yírbògèh èntò mùunèh ní, yaa íi puro Poli dàh: “A dàh kúsàar tókòn èmgèh pèbè muur bènì fágdi rì ní, a èmmà koo tuh lúvé.”

Vè ààiro Pol gèn Agiripa vèh Bèreni nén ni.

¹³Doo zòo séréh ní gèn Agiripa yaaro Sezare ri vèh Bèrenii, vè yaa múubdi Fèstui.

¹⁴Vè kèno lú doo zòoro séréh, Fèstu mùu pèvéro Pol muurè dàh puro gèn Agiripai: “Yíh déé yòo ló, gomna Fèliki dòr yágléu pursina ri.

¹⁵Sóo ya ñèm Zeruzalem ni ní, dùgbògèntò vèh zib yírbògèntò vè yaa dù'u kèh nén ni voo kè ñfág gùubà.

¹⁶Mí ní ñíi pèvé ñdah romatò kè ní vè gùu yágnè yír guve pai, vè àà vìrgènu yíbtò ya dù'u ní tuh, tókòn kè gàa mú ya dàhnhèh yúl èní nòn sórdì ní rì.

¹⁷Yíbtò bee bèh yaanèh pém Sezare ri ló. Mí ní góg dij ní, ñlaatin en déé pai, ñfuu èm dùgdì fág bàar di, ñtò kái yíh bee.

¹⁸Yíbtò ya dù'u ní bee yaaro, ammà muur ya vè dùhnhènu ní bee vèh, mú ya ba ñsáb ní pai.

- ¹⁹En ya lùr muur bee ní Vannáb bàanu vèní, vèy yíy dèé bal vè kàñ Yeesu, vòléro. Pol ní dan kèy lagólve.
- ²⁰Ngàan mú ya ñdà muur yò kòrì ní pai, wèi kó rì nyaa kèl Pol gá wè yáañ émnì Zeruzalem ni kè vè èm fág pu muur èní lu rè?
- ²¹Pol bee dan vè díbèbà pursina ri, kúsàar tókòn dà pèbè muur bènì fágdi rì. Mí ní ñdan gu ní vè díubà pursina ri, ñdàu tó pèràrì kúsàar tókònè.”
- ²²Agiripa dòn puro Festu dan: “Nyáa ní yíy bee mùubà, ñkìibà vèy tóg mína.” Festu íi puro dan yúwál li wè dà kíirì.
- ²³Góg djì ní, Agiripa vèy Bèreni yaaro, vè èmgèni gèn emsàñ. Vè yaa dóró fág lig di, vèñèy sóozèbògèntò, vèy yírbògèntò ya wàaltèy ní pém. Festu tó káiro Poli.
- ²⁴Festu yaa mùuro: “Gèn Agiripa vèy yíbtò ya vé sí máañ ló yò pém! Yíy yò zibtò vè yaa mól dù'uro kèy nèn ni. Zibtò ya Zeruzalem ní vèy bòobtò ya lói pém voo vè yáañ ya yíy yò kèti kúsàar di ní pai.
- ²⁵Mí ní gá ñtèn en ya yíy yò kó líl gá vè dàñnu máarì ní bee pai. Yíy bee dònlerò vèy yag ènà dan kúsàar tókòn dàñ pèbè muur bènì fágdi rì. Njírò vè àaubà koo tuñ bee.
- ²⁶Ngàan en dèé ya ñdà pu djì tónàrì kúsàar tókòn ní pai. Wèi kó rì ñàa virgènu kèvé nèn ni zè. Yúl bee mái, gèn Agiripa, kè vé kèluro ní, kè ñzìi en ya ñdà djìr ní zè.
- ²⁷Vè gùy yíri, ñtò pèñnà wèi, ñdònnè en ya yír bee kó ní bai gá dàn pèy púur pai.”

TÒMNÁBTÒ TONÓMI 26

Pol nòn sòrgèñy yúl èní Agiripa nèn ni

- ¹Agiripa dan puro Poli: “Vè íi púró, a mùubà muur mánì.” Pol tèerdo ñà, nòn sòrèno yúl èní dan:
- ²“Muurtò ya zibtò ba vè àañ pèy ní pém, gèn Agiripa, ñdí ní símàar míni dàñ púuri vèy ya gá yáabalà ñdàn yúl míni sóg vírdì kaa nèn ni yò.
- ³Má gá a gèañ zibtò kèsàñ bènì bèri, a gèañ muur ya vè lùrgèy kèvé tèy ní bèri yò, ñtèmúró a gùybà símàarè, a kii pémmà.
- ⁴Zibtò yanà pém gèaro kèsàñ míni sóo ya ñkàñ nèy ní. Vè gèaro mú ya balé ñkèi nìm míntò tèy ni vèy Zeruzalem ni ní.
- ⁵Vè gèañ ní sóo zòoro, tò vè yáaró vè dà dàñni vèy yúl vèñà, balé ñkèy tól ya vè dùu sèè dùggèy Vannáb bàanu ni ri farizatò tól li.
- ⁶Mí ní ñlaañ tèri muur ya Vannáb danlé pu yírbògèñ bènèní ní kè kó wàrbà, wèi kó rì vè sùr fággèñy ló zè.

⁷Nìim dor bèn ya fób vəh iro yò pém və laan mú ya en ya Vannáb danlé ní dàh tònì ní. Və fəh təmgəh Vannáb yòh vəh vìn pém. Wəi, táa gənə, zibtò və àhəh pəh muur zε.

⁸Zibtò, en kó rə, və gəa írì ya gá Vannáb dàh yír sɔ́btírì vool li yò bíí?

⁹Míi vəh yúl mína, ηgəno kə ηməh sɔ́rbà níil ya Yeesu ya Nazaratu ríi yò.

¹⁰Ŋtəno tonóm bee Zeruzalem ni, dùgbògəntò və vəmənnó fúui, ηgūy tūrdo yíbtò ya íi kà Yeesu ní gūrè, ηdòrəvəro pursina ri. Sòo ya və məhəvə ní, pūuy pənnì.

¹¹Ŋəm laa úrgəh pəvə gím móləh ligtò ri, ηyáəh ní kə və sɔ yágbà Yeesu bàanu. Sòo dəə ηnəno ní, ηəmgəh wəaltəh dəə ri pém, ηəm úrgəh pəvə gím.

Pol dòn dùuη mú ya fil dùu Yeesu ní

(9.1-19, 22.6-16)

¹²Sòo bee ηlúró, ηəmno Damaska ri, ηəmgəh tònì en ya dùgbògəntò dan pəh ní.

¹³Ŋyòo bàanu ri, yòh diiro təh, táa gənə, ηtə ní wee tú sí'iro gógsan ni. Wee túsəh bee kə dùg mú yòh, yaa dòrənnó təh ni, bəh yíbtò ya əmgəhəh ní pém.

¹⁴Bə pém bə pə kúnno ég di. Təh bee ri ηkii ní yag dəə mùui pənnó əbərə muur di kənnó: Sol, Sol, vəh né a úrgəh pəh gím ni? A nəəbgəh fúy mání kòmve. Mú ya nəg tàa filgəh dor ní pém sòn tókòn nəh ri pai.

¹⁵Ŋyaa kəllò: A yíwe Gənbògərə Gənbògərə íi pənnó dan: Ŋyòo Yeesui, yír ya a úrgəh pu gím ní.

¹⁶Yakai a lúbà góg di. Vísəh ya ηví pú ní yò, ηyáəh ní dírì tonómtóo mína. A tənnó vəh nór mánə yáəbalà. A dà pu bòob ém dāhni en ya a tə ní, vəh en ya ηdāh pú mágtírì ní.

¹⁷Wee ya ηdāhni tònì ní pém, ηdāhni sór vírdì zibtò nəh ri vəh nìmsəbtò dəə nəh ri.

¹⁸Ŋtəhni ní kaa kùl pən pəvəbà nórè. Ba və kəh zèg di, a əəivəbà tūrəm ni. Ba və kəh Sedani nəh ri, a əətivəbà Vannáb tūh, kə və íi kàbà muur míni, Vannáb kə kəəh pəvə vee en ya və kó ní, kə mòlvəbà vəh yíbtò ya tìil vír ní.

¹⁹Mú wəi, gən Agiripa, en ya kə mú ηnəh təri, ví'i pəh gógsan ni yò, ηyaa íi dùuro wəi.

²⁰Ŋmùu bìi pu muur bee yíbtò ya Damaska ríi vəh Zeruzalem níi. Pírì ní ηyaa mùu puro yíbtò ya Zude ég díi vəh nìmsəbtò dəə pém.

²¹Ŋdan və filbà síməh vənì Vannáb tūh, və kóbà en ya yír pém kə gəabà və fillo síməhəh ní. Muur bee wəi, zibtò və yaa gūyənəh Vannáb lig di və yáəhəh məhəri zε.

²²Ammə mí bee Vannáb yágnəh pai, yakai yò pém ηyòo pu yír muur yəh dāh əmni, varəm vənəh yírbògəh pém. Əntò ya tòmynəb vəh Moizə və danlé dàh kóri ní, mí pém ηmùu dəgtiη pəvə wəivə,

²³voo: Mesi dàŋ téri gím, wəi dàŋ sji bírì vool li rì. Wəi dàŋ pu dónnì nìmsàb bəní vəŋ nìmsàbtò dəə rì kə dàŋ yakai wee tú pəvəró.”

Pol yáŋŋ ní Agiripa íi kàbà Vannáb muurè

²⁴Təŋ ya Pol mùuŋ muur əní ní, Fəstu bəə puro dàŋ, “Mái, a yəŋtúo! A gəa yəəro ənè, wəi yəŋtiŋnuri.”

²⁵Pol íiró dàŋ: “Nyəŋtúo pai, yírbògèrè, muur ya ŋmùuŋ ní yò muur yénè, ŋsáb nəŋgəŋ see, ŋmùuŋ zε.

²⁶Gèn Agiripa gəalèro muur bee, yakai símáŋar míní lotin múurì koo nən ni pai. Ndi ní gèn gəa kùŋgəŋ entò bee pém dəə dəə, gəm entò bee kó tálnè wee ínèg di pai.

²⁷Gèn Agiripa, a íi kàro en ya tòmyagnáb dàŋlé ní rε? Nğàaro a íi kàlèrì.”

²⁸Agiripa dàŋ puro Poli: “A yáŋŋəŋ fuu fíllì kə ŋdùubà Yeesu vəŋ lèm mú yò?”

²⁹Pol kàtiro dàŋ: “Mí ní gá, lèm vəŋ lèm pai pém, ŋtəmŋəŋ Vannábò, ŋtəmnè pu máive pai, ammə yíbtò ya vé sí kiiŋ muur míní ló yò pém kə vé kálbà mú ya ŋkə ní yò. Nğdònnè ŋdàŋ və tavəbà vəŋ san bjiłtò mú ya və tan ní yò pai.”

³⁰Gèn bəri, gomna bəri, Bəreni bəri, vəŋ yíbtò ya ba və sí máŋŋ lu bee pém,

³¹yíwa ví ní dàŋ puro bəoi: “Yíŋ yò en ya kó líl gá kə məŋaurì ke, kə dòru pursina ri ke ní pai.”

³²Agiripa dòn puro Fəstui: “Yíŋ yò tò ba dònne dàŋ kúsəŋar tókòn dà pəbə muur bəní fágdi rì bai ní, ba və dàu sórdì.”

TÒMNÁBTÒ TONÓMI 27

Və àŋro Pol Roma wàaltəŋ ni

¹Və yaa mùuro voo bé dóbà kèrè, bé èmmə Itali éŋ di. Və yaa móllo Pol vəŋ yíbtò dəə bəri, pém ba və gùivəri. Və yaa pé dòrvəro soozebògèr dəə nəŋ ri, níil əní Zuliu. Ə ní yòo roma soozetò, və kəŋnəvə kúsəŋar tókòn sooze.

²Kèr ya Adaramir díi ba èmŋəŋ Asi éŋ di. Bé yaa dóró kèr bee, bé èmno. Yíŋ dəə níil Aristaki, Makedoninábò, kəŋni Tesaloni ri, bəŋ èmnəno bəri.

³Góg dji ní, bé làro Sidon ni. Zuliu bee ə ní ba yáŋ zágne Pol pai, yaa sòrdo Pol èm mùubdo soa əntò, ziiro entò ya yáŋ ní.

⁴Bé lú Sidon ni ní, pel dù yəəro bé yaa pàŋ dùuro gèr ya Kipər éŋ díi, wee bee ə ní pel dù gəan ti pai.

⁵Bé là màg Silisi vəŋ Pamfili éŋ ní bé yaa yáŋ ví mom, bé làrì Mira wàaltəŋ ni Lisi éŋ di.

⁶Bé là lu ní, soozebògèr bee yaa ziiro kèr ya Alegsəŋdiri rii èmŋəŋ Itali éŋ di, yaa dòrbəró ti.

⁷Pel dù yàaro, bé kó doo gùurè, bé là Kinidu wàaltəŋ ni zε. Pel yaa t̄aənəbéro dúurì bàanu bee, bé yaa ví kàtiro wee d́əə ri, və k̄əŋ Salaməŋ, ég yór dói mom ni, ə ní pel dù gàan ti pai, Keretu ég ùnlèu rì.

⁸Bé p̄əŋ dùuŋ ḡər bee, bé t̄ə èm dùggəŋəŋ gím, háə bé làrì wee d́əə ri, və k̄əŋ: “K̄ər bàar dúurì,” yòo Lase wàaltəŋ tól li.

⁹Doo zòo ȳəəbéro bàanu ri, bé t̄ə ní ém tálli n̄ən ni dàn dúur pai, gàm doo ya və ḡj̄ŋ en ní tállero, w̄əi kó rì Pol mùu p̄əbə zε daŋ:

¹⁰“Yíbtò, ɲt̄ə ní ems̄əŋ yò dàn dúur pai, k̄ər vəŋ entò ya k̄ər dí pém dàn lírì. B̄əŋ dàŋŋəŋ yúl b̄ənəní t̄yurì ti.”

¹¹Soozebòḡər bee ə ní dí tàlgəŋ sím̄əŋ əní k̄ər yúltóo vəŋ k̄ər tókòn f̄ȳu ri, k̄iŋ Pol muur pai.

¹²T̄əŋ bee ḡəə, wee ya k̄ər diiŋ tí duutin pai. W̄əi kó rì yíbtò ya k̄ər dí b̄òobtò d́əə və ȳəŋ fuu ém tálli zε. Və ḡəŋŋəŋ làrì F̄eniku ri. Wee bee Keretu ég di, tól ȳəŋ dór di. Və ȳəŋ ém k̄ə dj̄irdi ḡəə lu.

En ya pel kóbé mom ni ní

¹³Pelwa d́əə dù d̀ogiro, yíbtò və dí ní voo və dàn z̄i làrì. Və yaa lùl v̄irdo en lúbdi ya ba ḡȳu d̄iibḡəŋ k̄ər ní bee, və yaa p̄əŋ dùuro mom ḡər yagò Keretu ég tól tuŋvé.

¹⁴Piríi pel nán d́əə dù ví'iro tól ȳəŋ vír di, n̄əə b̄əŋ ní.

¹⁵Pel yò yaa ḡəmn̄o k̄ərè. T̄əəŋəno ya və ḡȳu d̄iibubà ní, bé yaa yágdo pel ḡəm àəbéro b̄ənəŋ k̄ər pém.

¹⁶ɛgwa d́əə mom t̄əŋ ni və k̄əŋ Kauda, ba naggəŋ p̄əbə pel sérəŋ, bé táll̄o koo dí ri, bé kó dùg ḡònè, bé z̄i k̄ə k̄ər s̄is̄iwa ya k̄ər b̀oḡər póró ní, yír dó s̄əŋ ti ní zε.

¹⁷Və yaa ḡəm d̀or t̄aluro k̄ər b̀oḡər bál li, və kóró entò ya k̄ər b̀oḡər k̄ə p̄o pai ní. Və ta t̄urdo b̄ijltò k̄ər w̄əŋ di, tól d́əə vəŋ tól d́əə b̄əri. Və w̄əəro mom dà ém t̄uŋ mín̄ni k̄ər s̄j̄ ri, tól ya Libi ég dí ri. Və yaa d̀or s̄ir̄do en ya k̄ə ḡȳu k̄ər ní mom ní. Və yágdo pel ḡəm àəro k̄ər wee ya ȳəə ní ri.

¹⁸Pel ỳonəbə ḡəm w̄ill̄i k̄ər di. Góg dj̄i ní, və lúró k̄ərəmtò w̄ér vírdi gón ni.

¹⁹Góg d́əə dj̄i ní, və w̄èr v̄ir t̄urdo entò ya k̄ər bál líi.

²⁰Doo gùurè, bé t̄ən ȳəŋ pai, bé t̄ən s̀ug pai, pel yòo v̄ə dúgd̄i, bé s̄ábtin ya bé dà s̀orì ní pai.

²¹Yíbtò ya k̄ər dí pém doo z̀oro en ya və lé ní pai. Pol dii lúró k̄əv̄ə n̄ən ni mùu p̄əv̄ero daŋ: “Yíbtò, t̄ə ba v̄ə k̄iilè p̄əŋ muur mín̄i ní, ba b̄əŋ lú yágŋəŋəŋ Keretu ég pai. En dump̄án yò ba dànəŋəŋ z̄iurì pai. K̄ərəmtò b̄ənəní ba dàn léerì pai.

²²Amm̄ə yakai ɲȳəŋ ní v̄ə v̄əmm̄ə sím̄əŋəŋ. Yír d́əə dàn v̄orì k̄əb̄əŋəŋ t̄əŋ ni ló pai. K̄ər ḡə dàŋ líi k̄unn̄i.

23Gàm vìn ya tál ní yò Vannáb ya díjnéh ní, Vannáb ya ntòh pu ní malekia ení yaale kẹh tuh.

24Dòn pẹh daḡ: Pol a lòl símáḡar pai, a dàḡ ém lárì kúsàḡar tókòn nén ni, Vannáb yò vẹh símáḡar dúurì, íi púró. Yíbtò ya vẹh èmḡanẹh ní pém vẹh dàḡnẹh só kúnì.

25Wẹi kó rì yíbtò, ḡdòḡḡẹh pévẹ ḡdaḡ vé vammà símáḡarè ze. Gàm ḡdíḡ símáḡar mínì Vannáb fúy ri. En ya Vannáb dòn pẹh ní dàḡ kórì mú wẹi.

26Ammá kẹr dàbẹnẹh ém mín vírdì mom gẹr déa ri.”

27Doo kóró fób vẹh naro, pẹl yòonəbẹ gэм àḡarì tól Mèditerane mom tẹh ni. Sóo bee vìn dó tẹh ní kẹrnábtò dí ní voo vẹ màḡḡẹh ḡyúrì mom gẹrè.

28Vẹ kàro bjiłè, vẹ yaa taro en lúbdi déa ti, vẹ mìn dòr sìr mom ni ní, vẹ tẹ ní mom luusàḡ bee kóró kpáa nondéa. Vẹ èm sò'òrti nén ni séréḡ ní vẹ yaa mìn dòrtiro, ə ní vẹ zìi kpáa naro.

29Vẹ wàḡaro kẹr dà ém zírì vèalè, vẹ yaa mìn dòr sìrdo entò ya ḡyù dīibḡẹh kẹr mom ni ní naro, kẹr piri. Vẹ laaro góg kẹ dij see.

30Kẹrnábtò vẹ yáḡaró pàḡ wáḡa vírì, vẹ sòo kóró kẹ mú vẹ èmḡẹh dítrì en ya ḡyù dīibḡẹh kẹr mom ni bee nén ní. Vẹ ḡèm vírdo kẹr sénwa ya yír dó sóḡ ti bee.

31Pol mùu puro Romanáb soozebòḡẹr bee vẹh sooze əntò daḡ: “Tò kẹrnábtò yò kẹn kẹr di pai, vé pém vé dàḡ sòrì pai.”

32Soozebòḡẹr kii ní, vẹ dù dẹḡno bjił ya ba ta sèḡḡẹh kẹr sénwa kẹr bòḡẹr di bee, vẹ yáḡdo kẹr sénwa bee póró.

33Góg màḡ díj ní, Pol mùu pévəro: “Vé lébà enè, vé kẹno doo fób vẹh naro vé lén en pai.

34Vé lébà enè, ḡdaḡ pévəró, kəvẹ tẹh ni ló yúl gor vənì dàḡ lée káḡarì déa bai gá, véi kẹ vé lee rẹ?”

35Pol mùulé ní, kàro lésíri, diiro kəvə nén ni, fù puro Vannáb nàḡ, pírfi yaa ḡè léró.

36Vẹ pém símáḡar vənì vətiro, vẹ léró bəri.

37Ba bé yòo kẹr bee ri bé tẹmer iro vẹh fób fób dámsara vẹh nóndéa (276).

38Vẹ lé ìi ní, vẹ yaa wer dòr nentò déa mom ni, vẹ wáḡḡ kẹr dà lúbdi.

Mú ya kẹr líi ní

39Góg dij ní, kẹrnábtò vẹ tẹ ḡaan ég bee pai, vẹ tẹraro mom zẹḡ déa vẹh síjì, vẹ yáḡaró àḡ vírdì kẹr ti.

40Vẹ bùl vírdo entò ya ba ḡyù sèḡḡẹh kẹr ní bee, vẹ yáḡléro mom ni luvé. Vẹ bùl vírdo bjiłtò ya ba vẹ taḡnẹh en sárì kẹr ní. Vẹ kàro làa nán déa vẹ túuró tól kẹr nén ni, pẹl dó ìi làa bee ri ní, yaa ḡèm àḡaro kẹr tól síjì ri.

⁴¹Kèr yaa zàa gùuro sji gúur dáə, diiro lúvè, kèr yúl dóró sji ri, námтин pai. Kèr bjiil ní mom gòmèl yaa gèr líil kúnno.

⁴²Soozetò ní və yáaŋ yíbtò ya və gùui ní yò màa kúnni kə və wóg só pai.

⁴³Soozebògèr ní yáaŋ Pol sórdi, yaa gèrəvəro, dòn puro yíbtò ya wóg gàa mom ní daŋ və ùg víbà, və wóg gùubà gèrè.

⁴⁴Yíbtò ya pər ní və gùubà lartò vəŋ kèr gəlèltò, və wóg dùubà bòobtò. Kə nì və pémm və yaa só kún zə.

TÒMNÁBTÒ TONÓMI 28

Pol yòo Malta ég di

¹Bé só ví ní, bé kiiro voo égwa ya bé kəŋ ti bee níil əní Malta.

²Yíbtò ya kə laa ti ní və gùu nəŋəbéró dúurve. Nawa ba naŋgəni, kəəbèrè, və yaa yègdo vee, və kə sò'òribéró vee tól bee ri.

³Pol sùmm lùrdo lar sértò dáə, wèr dòrgəŋ vee ri. Vee fji ní, big dáə fuu ví'iro lar sér bee ri, yaa tùm gùu sènno Pol nəa ri.

⁴Yíbtò ya kə laa ní bee və tè big kúur sèngəŋ Pol nəa ri ní, yíwa daŋ puro bòi: “Yíŋ yò màalè voolè. Mú ya só ví'i mom ni yò pémm, Vannáb bəni yágnəu fágdi pai, dàŋ vóri.”

⁵Pol wíl mìnno big ai vee ri, fúu əní bàar ya wòo ní pai.

⁶Bòob əntò ba və laa təŋni, dáə Pol nəa kə dà írì, kə dà vóri gəŋə. Və laaro sóo zòoro, və tè ní en ya kó Pol ní pai. Və sáb filti ní və yaa mùuro voo: “Pol yòo vannábò.”

⁷Ég tókòn ya lu bee və kəŋnu Pibiliu, aŋ əní ba tuŋve, yaa kà dòrbéró koo wàri. Bé fəa lu doo təaəro.

⁸Túnú əní ba fəaŋ ég di, fúu fjiŋnuri, en wòonu bál li. Pol èm dàa təuro, təmno Vannábò, təb puro nəa fúu ri. Yíŋ zàa kótiro.

⁹Piríi m̀sáŋnábto ya égwa bee ríi pémm və yaaro Pol tuŋ və zàa kóro.

¹⁰Və lùb vèrəbéró lu, sóo ya bé dótij kèr gá bé dàŋ émtíri ní, və pé tùrəbéró əntò ya bàa pəbè ní pémm.

Pol làro Roma wàaltəŋ ni

¹¹Bé kə lu sji təaəro, bé lú émmi ní, bé dó kèr ya Alegsəndiri ríi, və kəŋ kèr bee “Vannáb yèlábto”, ba kə djiŋgəni gəa égwa bee ri.

¹²Bé yaa là Siraku wàaltəŋ ni, bé kə lu doo təaəro.

¹³Bé lú ní, bé pəŋ dùu gèr yagò, bé yaa là Regiu wàaltəŋ ni. Góg dji ní, pèl dù dògiro, bé èm doo iro, bé là Puzol wàaltəŋ ni zə.

14Bé là Puzol wàaltəŋ ni ní, bé yaa zìi dàavə lu. Və daŋ béŋ faʒanəŋ doo démsara see, kə bé èm tál ze. Pirífi kə ni bé èm làro Roma wàaltəŋ ni.

15Dàavətò ya Roma ríi və kii bé yaaniri ní, və èm laabéro Apiu lumu ri, bòobtò déə laabéro “Sènlìg tʒaro ri,” kə béŋ bəŋəŋ lu. Pol təvə ní, símáʒar əní vəno yag di, yaa fɥ puro Vannáb nʒa.

Pol mùuŋ Vannáb muur Roma wàaltəŋ ni

16Bé là Roma ri ní, və dòn puro Pol ní voo wə kəmə góŋ, vəŋ sooze ya laanu ní.

17Bé kə doo tʒaro ní, Pol kə ʒairo zib yírbògəntò ya Roma ríi koo wàri. Və mól ní, Pol mùu pəvəro: “Dàave, ɲkón pu yír bəŋəní en dumpán pai, ɲkó lílɲè en ya yírbògəŋ bəŋəní kó yáglé ní pai. Ammá və yaa gùʒunnó Zeruzalem ni, və pə dòrənnó romatò nʒa ri.

18Romatò və sɪr kèlèŋ ní, pirífi və yáʒatínnó sórdi, gəm və zìin en ya ɲkó líl gá və dənəŋ máʒari ní pai.

19Zibtò və yaa mərdo. Kə ni ɲdòn ze ɲdaŋ kúsʒar tókòn dà pəŋ muur míní fágdi rì. ɲdùn nìmsàb míní gá pai.

20Wəi kó rì ɲyáʒa ní bəŋ bəŋəmə, ɲdòn dùu pəvəbà ze. Yír ya gá Izrael nìmsàb pém díŋ símáʒar koo fúy ri bee, mí ní ɲgəmgəŋ san bɪjɪl yò koo yúl li.”

21Və íi pìn puro voo: “Yíbtò ya Zude ég díi və dɪj daŋ tənəi pəbə muur mání dər wəl li pai. Dàavətò ya Zude ríi yír ya yaa mùu pəbə muur mání ní pai, yír ya yaa mùulé muur dumpán kaa yúl li ní pai.

22Bé gàaro pém tól ya má ní a dùuŋ ní yò wee pém və yáʒan pai. Bé ní gá bé yáʒan kíri en ya má ní a sábgəŋ ní.”

23Pol vəŋ gùʒunəŋno yóŋ doo déə. Doo bee là ní, və móllo gùurve wee ya Pol faʒa ní ri. Pol bìi muur vəŋ yúwálè, háʒa yóŋ dórì yòo pəvə dán dɪjrdi entò. Mùuŋ pəvə Vannáb gèn muurè. Tìil mùuŋ muurtò ya Yeesu yúl li, dàvə símáʒar gùʒurì ní. Kàn entò ya Moizə dòoká ríi vəŋ tòmyagnáb dèbter díi.

24Yíbtò déə ní Pol muurtò yò gùʒuvəro símáʒarè, bòobtò déə ní və íin pai.

25Pol tə gá və lúŋ émtírì, və kiinəŋ mai ní, yaa dòn pəvəro en déəvə daŋ: “Vannáb Fúʒig mùulé pu yírbògəŋ véntò muur déə tòmyag Èsai yag di, muur bee yòo yéŋve daŋ:

26A èmmə yíbtò yò tuŋ, a daŋ mag pəvəbà muur ai: Və dà kíri, ammə və dən kíi gáar pai. Və dà tərì, ammə və dən té gáar pai.”

27Gəm yíbtò bee símáʒar vənì vəno. Və ɲlè tóg vənì, və bìglè nór vənì. Nór vənì kə tə pai, tóg vənì kə kii pai. Və yáʒan muur kíi gáar kəvə símáʒar di pai, və yáʒan fíl yáari kəŋ tuŋ pai, kə və dà zaa kórì.

28Pol mùuti pəvəro daŋ: “Vannáb tòi daŋ yír dàŋ sóri. Muur bee tòi pu yír kòrtò. Və ní gá və dàŋ kíi gáari.”

29Zibtò vè lú émtírì ní vè lùrdo muur kəvə təŋ ni vəŋ en ya Pol dòn ní yò.

30Pol kə kùn vər iro wàal ya dó kà ní bee ri, laa kpaargəŋ sanè. Yíbtò ya yaau dáa tərì ní péŋ vè yaa zìinu ti.

31Símáŋar əní lon pai, kùu yəmgəŋ Vannáb gèn muurè. Daŋ maggəŋ entò ya Gènbògər Yeesu Kiristu yúl líi. En ya gèru ní pai.

ROMANÁBÒ

ROMANÁBÒ 1

Muur pagélé

¹Míi Poli, nyòo Yeesu Kiristu fjinè, ndjina pu derwàl yò Vannáb yírtò ya Roma ríi. Vannáb tiil káñ nì dañ kə nkəmà Kiristu tòmtóo, kə ndañ yammà Vannáb muur púurì.

²Vannáb bal dòn�è tòmyag əntò yag di dañ bə dàñ péirì muur púur bee, və djì yáglé Vannáb debter di.

³Muur bee mùuñ Vannáb Wowà yúl li, Yeesu Kiristui, yòo Gènbògèr bənənà. Yír pèel li gá Yeesu yòo gèn Dauda nìm.

⁴Vannáb Fúyig pèel li gá mag vìrdo yòo Vannáb Wowà vənì sóo ya sjiiti vool li ní.

⁵Vəñ Yeesu Kiristu yúlè Vannáb fàñ dórəñ tòmtóo zε, kə ñmùu pubà yír nìmsàb pém və pé dòrbà fúy koo nàa ri, və bùy pubà Vannábò, Yeesu Kiristu kə lùbbà ti.

⁶Vé pém və yòo kəvə təñ ni, gàm Vannáb kàvèró kə vé kəmà Yeesu Kiristu yíri.

⁷Ñmùubvèró pém, Vannáb yírtò ya Roma ríi. Vannáb yáavèró, ká vìrvèró ənə. Vannáb Bàa bənənì vəñ Gènbògèr Yeesu Kiristu úr pəvəbà puur ənì, àa pəvəbà kàabò.

Pol yáñ Vannáb yírtò ém dáa téri Roma ri

⁸Ñfù biñ pu Vannáb nàa kəvə yúl li vəñ Yeesu Kiristu əni, ñkìiro kúsàar pém və mùuñ mú ya vé pé dòr fúy Vannáb nàa ri ní.

⁹⁻¹⁰Ñwòn míilè ní, Vannáb tənənnì, ñtəñ pu wəi vəñ símàar dəəvε, ndañ yəmgəñ muur púur ya Wowà yúl líi. Mi gá sóo ya ñtəmno Vannábò gá pém, ñsábəgəñ vəi, ndañ Vannáb kee wə pəmmà pèel ya kə ñèmmà kəvə tuñ ní.

¹¹Ñyáa ta dùggəñ ní bəñ bənəmà kə ñzì àa pəvəbà en ya Vannáb Fúyig pəñ ní, kə vé vammà wəi.

¹²Ñyáa ní mú ya ñpə dörgəñ fúy Vannáb nàa ri yò, və təbà wəi, vàmnevəbà, mí pém ñtəbà fúy ya vé pé dörgəñ Vannáb nàa ri ní, vàməmmà.

¹³Vé gàabà dàavε, ñdii sàb dùggəñ émnàrì kəvə tuñ. Ñyáa ní tonóm ya ñtə kəvə təñ ni ní, en kee víbà ti, mú ya ví nìmsàbtò dəə təñ ni ní. Ammà yakai pém ñzìinnəñ émnì bai.

¹⁴Yakai ñkə mú yír ya dàñ bòob en kpáardì ní, ñdà kpáardì égnàbtò vəñ kaabéltò pém, ñdà kpáardì yíbtò ya zəñgín ní vəñ zəñgínnè bíi pém.

¹⁵Wəi kó rì, yíbtò ya vé kəñ Roma wàaltəñ ni yò, ñyáa pəvə Kiristu muur púur ém dánléri bəri zε.

16Ség kónèh vèh muur púur bai, gàm Vannáb vamlè muur bee kə sòrbà yír ya fi kà ní pém. Dàn sòr bírì zibtò, pírfi yír kòrtò.

17Muur bee maggəh mú ya Vannáb kónh gá yír duuəh koo nən ni ní. Yír pé dòn duggəh fúy koo nəə ri ní màgdo, en déə pai. Debter dònghəh wəi dan: Yír dúur ya pé dòrgəh fúy Vannáb nəə ríi dàn ké dúgdì lagəli.

Yír və kó liillè enè

18Vé gəabà, Vannáb kəhni gógsan ni, nòhni pu yíbtò ya kó vee en ní vəh en dumpántò déə ní. Kəsəh dumpán vən bee wəi kó rì yír gəan muur yəh bàanu bai zε.

19Yíbtò bee fág dàvə gúyri gàm en ya yír dà gəari Vannáb fúy ri ní pém və gəalèro, Vannáb úr virlè pévəro.

20Yír və tē tən Vannáb pai, amməh gùy dùg sóo ya Vannáb yuy kúsəh ní, yír tē djirdo mú ya Vannáb və dùg ní, və gəaro Vannáb yòo Vannáb fəalè, entò bee pém və tən koo tonóm ni. Wəi kó rì və dàn yag kúltiri Vannáb nən ni pai zε.

21Və gəaro Vannábò, və lùbnəu pai, və fun pu nəə mú Vannábò ní pai. Və sàbgəh en ya kòmvi, yəh síməh vən bee èm kúnno zèg bàar di.

22Və ní voo və wəhghəni, amməh və yəhghərə.

23Vannáb gá yòo yír ya vòn míi, amməh və yəggəh fəh təmnì Vannábò, və fəhghəh pu entò ya və kó mag yír ya vòn ní ní mú núutò, en dor narotò vəh entò ya yùuəh bál ég di ní.

24Wəi kó rì Vannáb yaa sòr yəghəvə və dùubà núurəh dumpán ya kəvə síməh di bee, və kó kaəh ség entò kəvə təh ni zε.

25Və kəro muur yəh ya Vannáb fúy ri bee, və pínəhno míil muurè. Və fəhghəh pu en ya Vannáb yuy ní, və yəghəh Vannáb ya yuy entò bee ní, yír ya və dà lúb dúgdì ver vəh ver pém ní. Amen!

26Vannáb tē wəi, yaa yəg sòrəvə və tii núur kaa ség entò zε. Kəh vəntò ní kó turgəh en ya ghj kóri ní, yəh fəhghəhghəh bəo yəhghəh.

27Yghəh pém guvə, və yəghəh fəhghəh vəh kəhghəh, yíwa núur dùghəh bəoi. Yghəh və kó turgəh ség entò kəvə təh ni, kəh nì ghəb vən bee ghim əhí və zəh wəi.

28Mú ya və yəghəh Vannáb gəar bai yò, Vannáb yaa yəg sòrvəro vəh yəh síməh vəh, və tō tūrdò en ya sànnəh míi.

29Və gəa dùg en ya dùun bàanu bíi tònì, en dumpán tònì, yír en núurdì, síməh ghəh líillì, sji láari, yír məhghəh, síməh ghəh lúrdì, wəhghəh kóri, yír ləri, yag múuri.

30Və danghəhghəh kəvə dor di, və zəbgəh Vannábò, yíwa dúulghəh bəoi, və ghəghəh yúlè, və ləghəhghəh, və sàb virghəh dumpán bàar pumtò déə, və kii pu túnú vəhí vəh núnú vəhí muur bai.

31Símá̃ar vəní wéernè bai, və gù̃un muur vəní bai, símá̃ar vəní ṽasà, və gàan gím mai.

32Və gàaro Vannáb daŋ yíbtò ya kóŋ en uur yò ní pém və dàŋ vóri, am̃má və kó tálgənəŋ nən ni, və lú ní və mùmgəŋ yíbtò ya kóŋ en uur bee mú ṽei ṽe ní.

ROMANÁBÒ 2

Vannáb fág muurè

1Yír ya a fággəŋ bòob ní yò, má gá a yíwa pém, a dàŋ yag kúlli Vannáb nən ni pai. Yakai a fágdo yíri, má pém a yaa kótiro en bee ṽe ní, a gù̃uro yúl mání.

2Bé gàaro pém yíbtò ya kóŋ en uur bee ní, Vannáb fággənəvə vəŋ yéŋve ña.

3Mái, a fággəŋ yíri, a kótiŋ má pém en bee ṽe, a sáb ní gá a dà só víri Vannáb fág di r̃e?

4Gu ní, a díŋ dúur ya Vannáb kó taŋ pu yír ní yò, vəŋ símá̃ar ya Vannáb gù̃uŋ ní yò, vəŋ gím ya Vannáb təŋ pu yír ní yò en kòmve? A gàan ya gá Vannáb kóŋ pu yír en dúuri kə və filbà símá̃arè ní be?

5Símá̃ar ṽan mán ya a gàa fílli bai yò, a sùm mòlgəŋ Vannáb nòn kaa yúl li. Yòŋ ya Vannáb dàŋ fág dúur əní lúrdì ní, gím nán kə dàŋnu zírì z̃e.

6Sóo bee Vannáb kə kpaargəŋ yíwa pém mú ya ba t̃ò ní.

7Yíbtò ya gò dùggənəŋ en dúur gá, və w̃əŋ Vannáb kə lùbvəbà, kə kaŋvəbà, kə və kəmə lagéli ní, Vannáb dàŋnəvə p̃əri yoñki ya kùn mí.

8Am̃má Vannáb dàŋ pu ñonì, dàŋ pu símá̃ar lúrdì yíbtò ya gággəŋ pu ní, vəŋ və kii dùun muur ỹen mí, vəŋ və ̃ã d̃òrgəŋ símá̃ar vəní en dumpán ni ní.

9Yíbtò ya t̃oñ dumpán ní gá pém gím dàvə zíi t̃ari, símá̃ar dàvə d̃əŋni. En bee dàŋ kó bíri zib̃tò, píri yír kòrtò b̃eri.

10Yíbtò ya t̃oñ dúur ní gá pém Vannáb dàŋnəvə lúbdì, k̃əŋni, dàŋnəvə p̃əri k̃ə̃abò. Dàŋ pé bíri zib̃tò, píri yír kòrtò b̃eri.

11Vannáb gá w̃en yír pai.

12Yíbtò ya gàan Moizə d̃òoká bíi, və kóró vee eñè, və gi leero ní, d̃òoká dàŋ d̃óri ti pai. Am̃má yíbtò ya gàalè d̃òoká ní, və kóró vee eñè ní, d̃òoká dàŋnəvə fágdi rì.

13D̃òoká kíri vəŋ t̃ogve làn ya yír duu Vannáb nən níi pai. Yír t̃ò dùuro en ya d̃òoká daŋ ni b̃eri ní, duuŋ z̃e.

14Yír kòrtò ya gàan zib̃tò d̃òoká bíi, və t̃ò dùuro en ya d̃òoká daŋ ní vəŋ símá̃ar vəña ní, mú ya və dín d̃òoká bíi pém, və yò d̃òoká yíri.

15Yír t̃əro k̃əsàŋ vəní ní, gàaro en ya d̃òoká daŋ ní bee Vannáb d̃j̃ d̃òrlè p̃əvə símá̃ar di. Sí m̃á̃ar vən bee vəŋ s̃ábsàŋ vəní pém kə dùggəŋ w̃ei, sóo d̃əə sí m̃á̃ar vənì ñəŋnəṽeri, sóo d̃əə k̃àŋ p̃əvə muurè.

16 Muur púur ya ndaŋ yàmgaŋ ní yò dòn daŋ yóŋ ya Vannáb dàŋ yír ínèg entò fágdi ní, en gá péem kee dàŋ vírì gón ni.

Zibtò vənəŋ dòokái

17 Má ní a daŋ bæ yòo zibtò, a sàŋ fér dòoká ri, a læggəŋəŋ Vannáb mání.

18 A gàaro en ya Vannáb yáŋ ní, dòoká maglè púró mú ya a dà en dúur té wéerdì ní.

19 A daŋ bæ dɪŋ yəŋábò, bæ tùbgəŋ pu yíbtò ya zèg díi bàarè,

20 bæ wəŋgəŋ yíbtò ya wəŋnè bíi, bæ maggəŋ pu varém enè, gàm a gàaro dòoká mag kùnlè puro muur yəŋ bàanu gá péem.

21 A maggəŋ pu yír enè gá, mə en kó rè a magnè pu yúl mání ní bíi? A kùu yàmgaŋ Vannáb muur ní, a daŋ və páŋ lúu pai, má ní a páŋni.

22 A daŋ və gùu màŋ pai, má ní a gùuni. A yáŋ sáafi muur bai, a èm zìi vírɪŋ en sáafi bàar di.

23 A læggəŋəŋ dòokái, ammə a kóŋ pu Vannáb ség enè vəŋ dòoká gérđi.

24 Vannáb debter daŋ: Vói, vé kó rì yír kòrtò dúulgəŋ Vannáb ze.

25 A bùy dùuro dòokái ní, en nəŋsàŋ dàŋ pú kəŋi en nánì. Ammə a bùy dùun dòoká bai ní, kə mú ya a nəŋbnè bíi.

26 Yír ya nəŋbnè bíi, bùy dùuro entò ya dòoká daŋ ni gá, Vannáb dàŋəu tərì mú nəŋblərì ní be?

27 Yír ya gá nəŋbnè bai, dùuro dòokái ní dàŋnú fágdi yír ya a gəalè dòokái, a nəŋblè bəri, ammə a bùy dùun dòoká bai yò.

28 Zib fáŋal kəŋ yír ya və təŋnu nór di yòo zibtò, nəŋblərì yò pai.

29 Zib fáŋal gá yír təŋ bəl li, yír ya nəŋb símáŋ di ní. Nəŋsàŋ ən bee Vannáb Fúuig kóŋ nì, kəŋ dòoká nəŋsàŋ pai. Zib fáŋal bee ə ní Vannáb dàŋnu múmnì rì, yír pai.

ROMANÁBÒ 3

1 Zibtò gá tàl yír vəŋ né? En nəŋsàŋ təŋ pəvə né?

2 Zibtò tàl yír vəŋ en gùurè tól yanə péem. Déə bee, Vannáb pé dòr muur əní kəvə nəŋ ri.

3 Tò zibtò déə búllo muurè gá, Vannáb péem dà kəŋi mú vəi, dà búlli muur ya daŋ ní rɛ?

4 Gu pai, Vannáb gá yòo muur yəntóo, yáŋró yír péem kəmə mílnábò, mú ya debter dòn ní daŋ: Má gá yír kùuro muur mání ní kə gəabà yòo vəŋ bàanu. Fág bàar di péem muur mání pùu víbà.

⁵Tò bəŋ tònəno en dumpánè, amhá en dumpán bee mag puro yír pém mú ya Vannáb kón en əní vəŋ bàanu ní gá, kə bəŋ daŋŋəŋ tí gá se? Vannáb giŋ muurè, nòŋnəbəŋəŋ ze re? Nkèlgəŋəvə mú yír kèlgəŋ bòo ní.

⁶Kəŋ gu pai, Vannáb ba giŋ muurè gá, ba dà kúsàŋ yò fágdi re?

⁷Tò yír kiiro míil muur míní, dònno daŋ Vannáb muur yòo yəŋè, lùbdo Vannáb vəŋ wəi gá, mə en kó rè kə ŋtəti gím vəŋ vee en míní ní?

⁸Wi gá bəŋ kónəmà en dumpánè, dàŋ dúurì nən ni. Yíbtò déə yáəbéro dáŋni ní voo ba bé mùulè muur gure, yíbtò bee gá làle ya fág gùvə ní.

Yír ya duu Vannáb nən níi pai

⁹Mə bəŋəŋ zibtò gá bəŋ tálnəŋ bəob vəŋ né? En sérəŋ pai. Nmag djjrlèro zibtò vəŋ yír kòrtò pém və dó kəŋ vee en nəŋ ri.

¹⁰Gàm Vannáb debter daŋ: Yír ya duu Vannáb nən níi pai, kə vəəŋ pai.

¹¹Yír ya kii gaa muur níi pai, yír ya wə Vannáb bàar níi pai.

¹²Yír pém gi yág kúnno Vannáb bàanu. Və lee kúnno pém. Yír ya kó en dúur ní déə pai.

¹³Gaar ləəb vəní kə mú gag wəəli, yag vəní gaa dùg bəob sóol líillì. Muur ya vín kəvə yag díi líi mú big noŋ.

¹⁴Yag vəní pùu vəəŋ mai, kə dùg fjjve.

¹⁵Yír mǎŋrì gá sən pəvə bai.

¹⁶Bàar ya və tál ní en líinì, kùgèr dùŋni.

¹⁷Və gaa vəəŋ kəəb bàar bai.

¹⁸Və wəə vəəŋ Vannáb bai.

¹⁹Bəŋ gəəŋəno pém entò ya dòoká daŋŋəŋ ní, daŋŋəŋ pu yíbtò ya dùuŋ dòoká ní bee, yíwa pém kə bərbà yag əní, yíbtò ya kúsàŋ díi pém kə və gəəbà və kólè en dumpán Vannáb nən ni.

²⁰Wəi kó rì yír ya duu Vannáb nən ni vəŋ dòoká en tònì níi pai. Dòoká gá maggəŋ pu yír daŋ en yò ní vee enè.

Mú ya Vannáb kón gá yír duuŋ koo nən níi

²¹Yakai gá Vannáb mag pəbəŋəno mú ya kón gá yír duuŋ koo nən ni ní, dòoká dótin ti pai. Dòoká vəŋ tòmŋagnáb pém dònno muur bee.

²²Yír pé dòrdo fjú Yeesu Kiristu nəŋ ri ní, Vannáb íi kəŋnu yír dúur ze. Yír gá pém mú wəi, gàm və yòo déəvə.

²³Və pém və kólè vee enè, və yebdo vəŋ Vannáb lubsəŋ.

²⁴Ammá Vannáb yáə rì, íi kəvə yír dúur ze kòmve, Yeesu Kiristu sòr vèrvə rì.

25-26 Kiristu gá Vannáb pèi mú sadaka, yír ya kə íi kàuro ní, vee en əní kə kəɣ tálbà Kiristu vool li. Vannáb úrgəɣ mú ya kóɣ en əní vəɣ bàanu ní. Nén ní yíbtò ya kó vee en ní, Vannáb vəəro, nɔ̀nɔ̀və bai. Yakai Vannáb úr vɪrgəɣ mú ya kóɣ en vəɣ bàanu ní. Vannáb kəsàɣ əní dùuɣ bàarè, wə bee kóɣ háɣ yíbtò ya íi kàu ní kə duubà koo nén ni bəri.

27 Yír gá kə lægti vəɣ né? Pai. Mə en kó rɛ pai ní? Gàm Vannáb íi kàn yír ya dùu dòoká ní pai, ammə́ yír ya pé dòrgəɣ fúy koo nɔ̀ɣ ri ní.

28 Bé gàa ní yír pé dòrgəɣ fúy Kiristu nɔ̀ɣ ri see, duuɣ Vannáb nén ni zɛ. Dòoká tonóm dùubnè yír Vannáb nén ni pai.

29 Vannáb gá yòo zibtò nɔ̀ vé? Yír kòrtò ní Vannáb vəní mé? Yír kòrtò pém Vannáb vəní wəivɛ.

30 Vé tɛro Vannáb yòo dəəvɛ, yír ya nɔ̀ɣ ní vəɣ yír ya nɔ̀ɣbnè bíi pém, pé dòrdo fúy Kiristu nɔ̀ɣ ri ní, Vannáb bee dàɣnu tɛrì yír dúur koo nén ni.

31 Yakai bəɣ pé dòrgəɣnəɣ fúy Kiristu nɔ̀ɣ ri yò, bəɣ dínəmà dòoká ní en kòmve? Kái, bəɣ íi wàrgəɣnəɣ en ya dòoká daɣ ní.

ROMANÁBÒ 4

Bəɣ tɛ gàanəmà Abraham yúl li

1 Bəɣ tənəmà taa bənəni Abraham yúl li, zìi né?

2 Tò tonóm əní ba dùublèu Vannáb nén ni gá, Abraham ba dàn légdì bɛ? Ammə́ zìin légdì pai.

3 Vé gàaro debter daɣ: Abraham pé dòrlè fúy Vannáb nɔ̀ɣ ri, wəi kó rì Vannáb íi kàu yír dúur zɛ.

4 Yír tɔ̀ zìiro enè ní, en bee kəɣ en ya və péu kòmve ní pai, ə ní nɔ̀ɣ əní péu rì.

5 Ammə́ yír ya tɔ̀n en dəə bíi, gàaro Vannáb fág kəɣ pu yír dumpán fágò ní, Vannáb dàɣnu kári yír dúur koo nén ni, gàm pé dòrdo fúy əní Vannáb nɔ̀ɣ ri.

6 Dauda daɣgəɣ wəi daɣ: Yír ya tɔ̀n en dəə bai, Vannáb íi kàu yír dúurì guve ní, símáar əní pùubà:

7 Yíbtò ya Vannáb kəɣ sɪr en dumpán vəní vəɣ sòg vɪr vee en vəní ní, símáar pùuvəbà.

8 Yír ya Vannáb gáarnè vee en əní bíi, símáar pùu'ubà.

9 Sí máar púur bee gá pùugè pu yíbtò ya nɔ̀ɣ ní vé? Yíbtò ya nɔ̀ɣbnè bíi ní pùun mé? Bəɣ dònno bəɣ daɣ Abraham pé dòrlè fúy Vannáb nɔ̀ɣ ri, wəi kó rì Vannáb kàu yír dúur koo nén ni zɛ.

10 En bee gá kó sóo yanɛ? Sóo ya Abraham nɔ̀ɣbnənəɣ míi yá, nɔ̀ɣblé see rɛ? A'ə, təɣ bee nɔ̀ɣbnənəɣ pai.

11 Abraham gá pé dòn fúy Vannáb n̄a ri ní, n̄ābn̄en̄əy mai, Vannáb íi kàu yír dúur zε. Yaa n̄āb piri, yír kə t̄ə̀bà Vannáb íi kàn yír dúur gá yír ya pé d̄òrgəy fúy koo n̄ā ri ní. Mú w̄əi yíbtò ya n̄ābn̄è bai, v̄ə pé d̄òrgəy fúy Vannáb n̄ā ri, Vannáb íi kàv̄ə yír dúur zε ní pém, Abraham kállo túnú v̄ə̀n̄ā.

12 Yíbtò ya n̄āb gá, pé dòn fúy Vannáb n̄ā ri mú Abraham v̄ə ní pém Abraham kállo túnú v̄ə̀n̄ā. Abraham gá pé d̄òrlè fúy Vannáb n̄ā ri see, n̄ābgəy zε.

Vannáb sábdò p̄əri Abraham en déə

13 Vannáb dòn pu Abraham v̄əy n̄im əní daŋ ég dàŋ k̄ə̀n̄i v̄ə̀n̄ā. En yò ə ní k̄ə̀n̄ ya gá Abraham dùu d̄òokái, z̄i zε ní pai. Abraham pé d̄òrlè fúy Vannáb n̄ā ri, Vannáb íi kàu yír dúur ní, z̄i en yò zε.

14 Yíbtò ya b̄ȳy dùuy d̄òoká ní, ba z̄iŋ en yò r̄i v̄ə ní, wii gá fúy pé d̄òrdi Vannáb n̄ā ri pém ba yòo en kòmve. En ya Vannáb dòn dàŋ yír p̄əri ní pém, ba dàŋ k̄ə̀n̄i en kòmve.

15 D̄òoká gá à̄ni Vannáb n̄onè, wee ya d̄òoká tí pai gá, yír dà gáari daŋ bə kó líilgəy enè rε?

16 En ya Vannáb dòn dàŋ yír p̄əri ní yò, dàŋ p̄əri yíbtò ya pé dòn fúy koo n̄ā ri ní, kə v̄ə ḡāabà ə ní en ya bə pé yír kòmve ní, Abraham n̄im̄tò pém kə v̄ə ḡāabà b̄əri. Vannáb p̄ən̄ yíbtò ya b̄ȳy dùuy d̄òoká ní v̄ə pai, yíbtò ya íi kà mú Abraham ní v̄ə dàŋ z̄iiri b̄əri. Abraham gá yòo bàa b̄ən̄ə̀n̄ā b̄ən̄ə̀y pém.

17 Mú ya d̄əbter dòn ní daŋ: Má gá ŋp̄éro yír s̄ab ḡūurè pém túnú v̄ə̀n̄i mái. Abraham yòo bàa b̄ən̄ə̀n̄ā Vannáb n̄ən̄ ni, pé d̄òrgəy fúy əní Vannáb n̄ā ri, yír ya s̄j̄jbgəy vool ní, k̄ə̀y entò ya k̄ə̀ t̄ə̀ laan míi.

18 Abraham s̄ablè z̄iiri en ya yír s̄ábn̄è bíi, k̄ə̀ n̄i yaa kál s̄ab ḡūur túnú zε, mú ya Vannáb bal dòn pu ní daŋ: Varém mání dà z̄òŋni.

19 Abraham yòo v̄əy ver ùni, ḡāaro pém dor d̄óléuro gag di, k̄āal Sara ver əní tálléro l̄əri, am̄m̄ā Abraham s̄ím̄āar əní l̄ègn̄ə̀ v̄əy Vannab muur pai.

20 Abraham ḡāaro en ya Vannáb daŋ pu ní dàŋ t̄ə̀n̄i, yágn̄è fúy pé d̄òrdi Vannáb n̄ā ri bai. Fúy ən̄ ya pé dòn ní bee w̄əi v̄ə̀mgənu s̄ím̄āar di, Abraham l̄ùb dùggəy Vannábò.

21 Abraham ḡāa d̄j̄jrdò pém Vannáb gá en ya daŋ ní dàŋ k̄òri ȳə̀ŋve.

22 W̄əi kó r̄i Vannáb yaa kà Abraham yír dúur koo n̄ən̄ ni zε.

23 Am̄m̄ā en ya voo: Vannáb k̄āuro yír dúur koo n̄ən̄ ni yò, v̄ə d̄j̄jlen̄ Abraham yúl li vé pai.

24 B̄ən̄ə̀y pém en yò v̄ə d̄j̄jle k̄ə̀b̄ən̄ə̀y yúl li b̄əri, yíbtò ya b̄əy pé d̄òrgəy fúy Vannáb n̄ā ri b̄əy dàŋn̄ə̀y dúuri Vannáb n̄ən̄ ni, yír ya s̄j̄j Ḡə̀nb̄òḡər b̄ən̄ə̀ni Yeesu vool li ní.

²⁵Yeesu vò vee en bənəni əni, yaa sɔ̃jtii vool li ní, Vannáb kə kàbənəmà yír dúur koo nən ni.

ROMANÁBÒ 5

Vannáb bəh kəətinəno

¹Bəh pə dɔ̃rgənəh fɔ̃y Vannáb nə̃a ri yò, Vannáb kàbənəh yír dúurì koo nən ni zε. Yakai Vannáb bəh kəətinəno vəh Yeesu Kiristu əni, Gənbògər bənəna.

²Bəh pə dɔ̃rnəh fɔ̃y Vannáb nə̃a ri yò, wəi kó ri Yeesu zii ɔ̃a sò'òribənəh Vannáb puur di zε. Yakai bəh kə duggənəh Vannáb puur bee ri. Bəh læggənəh vəh ya gá bəh sábgənəh ziiiri Vannáb lubsàh bəri yò.

³En dəə yòobà sáɔ̃: Bəh təhənəh gím, bəh dó læggənəh tí vé, gàm bəh gəanəno gím ziih yír see, yír gɔ̃y gəah símáɔ̃ zε.

⁴Yír gɔ̃y gəaro símáɔ̃rè ní, dàh en vəə gáari. Vəə gəaro enè ní, sábgəh en ziiiri nən ni.

⁵En ya bəh sábgənəh ziiiri ní yò kəh sòokóləh en pai, gàm Vannáb pələbənəh Fɔ̃yig əni, Fɔ̃yig ən bee yaa dɔ̃r pəbənəno yáasàh símáɔ̃ di.

⁶Sóo ya bal bəh kəhənəh bɔ̃yɔ̃ləhve ní, doo ya Vannáb dəh ní là ní, Kiristu yaa vòro kəbənəh yúl li, bənəh yír dumpánábto.

⁷Yír dən íiri vóri yír ya təh en vəh bəanu ní yúl li gá pai. Təansà. Dəə yír dəə dà símáɔ̃ vəmni, dà íiri vóri yír dúur yúl li.

⁸Vannáb gá màg vɔ̃r pəbənəno mú ya yáanəbənəh ní: Sóo ya ba bəh kəhənəh veeyír ní, Kiristu yaa vòro kəbənəh yúl li.

⁹Vool əni kó ri Vannáb kàbənəh yír dúur koo nən ni zε. Yakai sáɔ̃, bəh só vɔ̃nəno Vannáb nən ni koo yúl li.

¹⁰Bal bəh yòonəh Vannáb fanè, yakai bəh kəətinəno gàm Wowa vòro kəbənəh yúl li. Yakai sáɔ̃, mú ya bəh kəətinəh ní yò, bəh dàhənəh sóri gàm Kiristu yò lagəli.

¹¹En dəə sáɔ̃: Gənbògər bənəni Yeesu Kiristu kó ri, Vannáb bəh kəətinəh zε, yakai bəh yɔ̃jənəh zòn Vannáb nə̃a ri.

Adamu vəh Yeesu Kiristui

¹²Yír dəəve kó ri, vee en yaai kúsáɔ̃ di zε. Vee en yaa dɔ̃ri voolè, kə nì vool ziih yír pém zε, gàm yír gá pém kó turlè vee enè.

¹³Vee en dói kúsáɔ̃ di ní, Vannáb vɔ̃rnənəh pu Moizə dòoká bai. Təh bee dòoká bal kənnəh mai yò, Vannáb bal təhənà yír vee entò kə mú tən mai.

¹⁴Ammá gɔ̃y Adamu sóo ri háa là Moizə sóo ri gá pém, yíbtò ya kón vee en mú Adamu bíi, dólé vool nə̃a ri bəri. Adamu bee bal kɔ̃n pu Vannáb muur bai. Adamu kə nì yír ya ba dàh yáar ní tíilè.

15En dumpán ya Adamu kó ní vè dānəŋ mág génnì en nán ya Vannáb pé yír kòmve yò pai. Yéŋve, yír gùurè vòro vəŋ vee en ya yír dəəve kó ní bee. Ammá Vannáb puur yaa kàŋ tàltiro wəi, en bee Vannáb pé taro yír gùur pém kòmve yír dəəve yúl li, Yeesu Kiristui.

16En ya Vannáb pé yír ní kəŋ mú vee en ya yír dəəve kó ní yò pai. Vee en ya yír dəəve kó ní fág gùŋŋno yíri. Ammá mú ya yír kó turti vee en ní pém, Vannáb yaa péro yír en nán dəə kòmve: Muur ya daŋ vè só víró yò wəi.

17Yír dəəve kó vee en nì, vool zìi yír ze. Ammá vəŋ Yeesu Kiristu ya dəəve yò yúl li bəŋ zìinəno en ya kàŋ tàl ní. En bee yòo ze: Yíbtò ya kii ta Vannáb puur ní, vəŋ Vannáb kàvə yír dúur koo nən ni ní, vè dàŋ kə dúgdì mú gèni, vè dàŋ kəŋì lagéli.

18Mú ya Adamu dəəve kó vee en ní, fág yaa gùŋ yír pém ze yò, Yeesu Kiristu pém guve, tonóm dúur əní vɪrgəŋ yír fág di, yír kəŋ lagéli.

19Mú ya yír dəəve bal kiiŋ pu Vannáb muur bai rì, yír pém yaa kál vee yír ze yò, yír ya dəəve kii pu Vannáb muur ní yò pém yòo guve, tonóm ən yò Vannáb dàŋ kári yír gùurè mú yír dúurəmtò ze.

20Dòoká gá ví'i ní, vee en kə djj víbà ní, ammá wee ya vee en zoŋ ní Vannáb puur pém zoŋ tàlgəŋ ti.

21Vee en vəsàŋ əní yír tə gaa vool nəŋ ri, Vannáb puur ní və tàltiro wəi, gəm Vannáb kàbənəno yír dúur koo nən ni, pəŋbənəno yəŋkì ya kùn míi Yeesu Kiristu nəŋ ri, Gènbògèr bənəní.

ROMANÁBÒ 6

Bəŋ vòlənəno vee en ni, Kiristu nəŋ ri gá bəŋ yòonəŋ lagéli

1Yakai gá bəŋ sábgənəŋ se? Bəŋ kə vəənəmə vee en ni kə bəŋ zìi tanəŋ Vannáb puur ze re?

2À'ə kəŋ gu pai, bəŋ vòlənəno vee en ní gá, kə bəŋ kətinəŋ ti se?

3Pógsàŋ ya bəŋ pógŋəŋ ní yò məəbənəno vəŋ Yeesu Kiristui, məəbənəno vəŋ vool əní bəri, və gaaŋ mé?

4Pógsàŋ yò kə nì Kiristu bəŋ vò məəŋəno, vè ləə məəbənəno. Mú ya gá Túnú mág vəsàŋ nán əní, yaa sɪjɓ Kiristu vool li yò, bənəŋ pém bəŋ dàŋŋəŋ kəŋì kəsàŋ pumi.

5Və gaaabà mú ya gá Kiristu bəŋ vò məəŋəŋ vool uur dəəve yò, bəŋ dàŋŋəŋ sɪjɪrì sɪjɪsàŋ uur dəəve.

6Və sábbà en ai: Kəsàŋ vən bənəní gá vè gaa məələnno Kiristui, vee en síməar kə vò víbà, kə bəŋ kətinəŋ vee en fɪjɪn pai.

7Və gaaabà yír ya vò ní gá, só víró vee en nəŋ ri.

8Yakai tò Kiristu bəŋ vòlənəŋ pém ní, wi gá bəŋ gaaŋəno bəŋ dàŋŋəŋ kətinəŋ lagəl pém.

⁹Bəŋ gàanəno Kiristu gá sǝjǝró vool li yò, dàn vótírì sáŋ pai. Vool dànəu dífírì pai.

¹⁰Vool ən ya vò vee en ni yò kùro wəivɛ. Yakai kəsàŋ ən yò kəŋ pu Vannábò.

¹¹Vé pém guve, vee en ní gá vé kəmà mú vé vòlérì, yakai vé kəŋ pu Vannábò, vónəŋ Yeesu Kiristui.

¹²Yakai vool fúy vón yò kəti vee en nə pai, kə vé dà búy dúurì entò ya fúy bee tii núurgəŋ ní.

¹³Fúy yeləltò vóní vé pəti vee en tonóm ní pai. Vé gá vé pəbà fúy vóní Vannábò, vé kəmà mú yíbtò ya sǝji vool li ní, vé àà kùnmə símáar vóní koo tonóm ni, fúy yeləltò vóní kəmà entò ya və kà təŋnəŋ en vəŋ bàanu ní.

¹⁴Yakai vé kətin dòoká nǝa ri pai, Vannáb puur díŋnəvəri, vé búyti pu vee en pai.

Vé tò dǝgbà en vəŋ bàanu

¹⁵Yò gá sɛ? Yakai gá bəŋ zìinəno Vannáb puurè, bəŋ kətinnəŋ dòoká nǝa ri bai yò, bəŋ kónəmà vee enè rɛ? A'ə.

¹⁶Vé gàaro yəŋ ya a búy tò dǝggəŋ pu yír enè ní, a kálléro yír bee fǝjɛn ənə. A búyɛn pu vee enè ní, kə àanú vool bàar di. A búyɛn pu Vannábò ní, kə kəŋnú yír dúur koo nən ni.

¹⁷Ammá bəŋ fɛnəŋ pubà Vannáb nǝa: Bal vé yòo vee en fǝjɛnè, yakai vé búy dùuro muur ya və daŋ mag pəvé ní vəŋ símáar déəve.

¹⁸Vé só víró vee en nǝa ri, vé kállo yíbtò ya tò dǝggəŋ en vəŋ bàanu ní.

¹⁹Ŋtə ní vé vən mai yò, ŋmùu dǝggəŋ pəvé mú yír mùuɛn pu bòo ní. Nən ni bal vé pé dòr kùnno fúy vóní vírəŋ tonómtò ri, en dumpántò ri, háa kəsàŋ fùrúg vóní yaa líilvəró. Yakai gá vé pé dòrbà fúy vóní tonóm dúur di, kə vé kəmà kəsàŋ ya tú ní.

²⁰Sóo ya bal vé kəŋ vee en fǝjɛn ní, en ya pàarvé vəŋ en dúur tən ní pai.

²¹Entò ya bal vé kó tǝrgəŋ ní bee gá vé zì né tí? Yakai àa pəvəri ségò pai? Gàm yòo entò ya àaŋ yír vool li ní.

²²Yakai gá vé só víró vee en nǝa ri, vé tən pu Vannábò. Vəŋ wəi kəsàŋ vóní tú vɛŋ Vannáb nən ni, píri kə vé dàŋ zìiri yəŋki ya kùn míi.

²³Vee en gá pəŋ yír né? Voolè. Ammá yír kəŋno Gənbògər bənəni Yeesu Kiristui ní, Vannáb pəŋnu en déə kòmve: yəŋki ya kùn míi.

ROMANÁBÒ 7

Vé só viléro dòoká nǝa ri.

¹Dàave, ŋdí ní vé dàŋ kíi gáari en ya ŋyáaŋ pəvé dáŋni ní, gàm vé gàaro dòoká muurè. Təŋ ya yír kəŋnəŋ lagəl ní, dòoká gǝunu zɛ.

²Vé tɛ̀bà yáǎlè, tɛ̀ŋ ya wóo kɛ̀ŋnɛ̀ŋ lagél ní, dòoká gùɔ̀ díŋ yáǎl wóo wàri zɛ̀. Wóo vòro ní, víléro dòoká ya ba díŋnu wóo wàri bee ri.

³Wóo kɛ̀ŋnɛ̀ŋ tívé, yáǎl kàtiro wóo dɛ̀ə ní, vɛ̀ dàŋ díri mú màŋ. Ammá wóo vòléro ní, dòoká pémm kùléro koo yúl li, kàtiro yíŋ dɛ̀ə ní, kɛ̀tin mú màŋ pai.

⁴Vé pémm guve dàave, tól dòoká ri gá vé vòléro, vé vò máǎlénno Yeesu Kiristu fúɔ̀i. Yakai vé yòo yír ya sji vool líi nɛ̀, kɛ̀ bɛ̀ŋ tònɛ̀ŋ pubà Vannáb en ya duu ní.

⁵Sóo ya bal bɛ̀ŋ kɛ̀ŋnɛ̀ŋ yír kɛ̀sàŋ bɛ̀nɛ̀ní ní, dòoká bal nàm lùrgɛ̀ŋ pɛ̀bɛ̀nɛ̀ŋ vee en símáǎr di, vee en bee fúɔ̀ bɛ̀nɛ̀ní pémm tòn wɛ̀i, dòrgɛ̀ŋbɛ̀nɛ̀ŋ vool bàar di.

⁶Yakai gá bɛ̀ŋ só vínɛ̀no dòoká ri, bɛ̀ŋ vò yáglènɛ̀no en ya ba ta sɛ̀ngɛ̀ŋbɛ̀nɛ̀ŋ ní bee. Vɛ̀ŋ wɛ̀i, yakai bɛ̀ŋ tònɛ̀ŋ pubà Vannáb vɛ̀ŋ bàanu pum ya Fúɔ̀ig ɛ̀ní mag pɛ̀bɛ̀nɛ̀ŋ ní. Bɛ̀ŋ yágnɛ̀mà bàanu van ya dòoká bal mag pɛ̀bɛ̀nɛ̀ŋ ní.

Dòoká vɛ̀ŋ vee enɛ̀

⁷Yakai gá bɛ̀ŋ dàŋɛ̀ŋ dáŋnì dòoká yòo vee enɛ̀ rɛ̀? A'á. Dòoká gá mag pɛ̀nnó vee enɛ̀. Dòoká ba dònnɛ̀ dàŋ: A kɛ̀ŋ en pai ní, ba ŋdàn gáari en kɛ̀ŋnì muur pai.

⁸Dòoká muur bee vee en ní ziiro pèel ya kɛ̀ dòr pɛ̀ŋ en kɛ̀ŋnìtò gón gón ní. Dòoká ba pai ní, vee en gá ba kɛ̀ŋ mú vòléri.

⁹⁻¹⁰Dòoká bal vinnɛ̀ŋ mai ní, bale ŋkɛ̀ŋ lagéli, ammá ŋkii muur ya dòoká ríi ní, nyaa vòro, vee en ní kɛ̀no lagéli. Dòoká ya àŋ pu yír yonkì ní bee, mí ní yaa àŋ pɛ̀nnó voolè.

¹¹Vee en yaa ziiro pèel en ya dòoká dàŋ ní ri, sòolónnó, yaa màŋnɛ̀nnó wɛ̀ive.

¹²Kɛ̀ nì wɛ̀i, dòoká gá tú víléri, en ya dòoká dàŋ ní pémm tú víléri, yòo vɛ̀ŋ bàanu, duuléri.

¹³En ya duu ní gá, mí ní kɛ̀ yaa kálti pɛ̀ŋ vool enɛ̀ rɛ̀? A'á, gu pai. Vee en kó gu rì. Vee en kóró vee en kɛ̀sàŋ ɛ̀n bee, kàro en ya duu ní, màŋnɛ̀nnó wɛ̀i. Yakai vee en ví dùgdo vee en fǎǎlè, vee en yaa kàro muur ya dòoká ríi, líi tálénnó nɛ̀n ni.

Yír dó kɛ̀ŋ vee en nɛ̀ŋ ri

¹⁴Bɛ̀ŋ gàanɛ̀no pémm dòoká gá yòo Vannáb enɛ̀, mí gá ŋyòo yíri guve, ŋyòo yír ya vee en fji kàlè ní.

¹⁵Ŋgàan en ya ŋtòn ní pai: Nyággɛ̀ŋ en ya nyáǎ tònì ní, ŋtòn en ya ŋzɛ̀b tònì ní.

¹⁶Yakai en ya ŋtòlè ní yáŋn mai gá, ŋdàn dónnì dòoká yòo en dúuri ní bɛ̀?

¹⁷Gu yò, mí ŋtòn nì pai, vee en ya kɛ̀ŋ símáǎr díi wɛ̀i tòn nì.

¹⁸Mí gá ŋgàaro mú ya ŋkɛ̀ ní yò, dúur kɛ̀ŋ nɛ̀ŋ ri pai. Dúur kórì gá nyáŋnɛ̀mà, ŋziin mai.

¹⁹Dúur ya nyáŋn kórì ní bee ŋziin mai, ŋkótij dumpán ya nyáŋn mai bee.

²⁰En ya nyáan mai, ntòh guve yò, mí ntòh nì pai, vee en ya kəh kəh símáar di yò, wəi tòh pə́j nì.

²¹Yakai gá ngàaro en ya kóhnhə́ ní. Ndaŋ kóh en dúurì gəni, kə nkótiŋ en dumpánè.

²²Kəh símáar di gá Vannáb dòoká pùu dùggəh pənnì.

²³Ammá kəh fúy ri ní nzìitiŋ dòoká déə gón, dòoká bee nɛ̀ lùrgəh bòo ya símáar míní gùu ní yò.

²⁴Dòoká bee díhnhə́ mú fjinè, vee en dòoká bee kəh yúl kəh fúy ri. Aye, gím mín yò! Yí dà pə́h ká vírdì fúy mín yò vool nɛ̀a ri rɛ?

²⁵Nfuy pu Vannáb nɛ̀a vəh Gènbògə̀r bənhə́ní Yeesu Kiristu əni. Yakai símáar míní tòh pu Vannáb dòokái, fúy míní ní tòh pu vee en dòokái.

ROMANÁBÒ 8

Vannáb Fúyig kəsàh

¹Yakai gá yíb ya kəhnhə́ Yeesu Kiristu ní fág dànə̀və́ gúurì pai.

²Gàm yír kəhno Yeesu Kiristui ní, Vannáb Fúyig dòoká pə́hnu yonkì. Dòoká bee sòr virə́nnó vee dòoká ri, vəh vool ní ri.

³Vannáb tònno en ya gá Moizə̀ dòoká ba dàn tòn míi. Moizə̀ dòoká ní yír kəsàh líillèurì. Vannáb tòiro wowa ə́ní, yaa mú yír ya kóh vee en ní, Vannáb nɛ̀ lùrəhno vee en wəi. Kə̀ nì Vannáb gùu gaaro vee en ya yír kəsàh níi.

⁴Vannáb tò gu ní, kə̀ bəh kə̀ dùunə̀mə̀ en ya dòoká daŋ ní. Gàm yakai bəh kə̀ dùunəh Vannáb Fúyigò, bəh kə̀tinnəh yír kəsàh bənhə́ní pai.

⁵Yíb ya kə̀ dùggəh yír kəsàh ní gi fílgəhəh en ya símáar və́ní yáa ní. Yíb ya kə̀ dùggəh Vannáb Fúyig kəsàh ní, və̀ gi fílgəhəh en ya Vannáb Fúyig yáa ní.

⁶Yír gi fíləno yír kəsàh ní à̀anu vool bàar di. Yír gi fíləno en ya Vannáb Fúyig yáa ní ní à̀anu yonkì bàar di vəh kə̀ab bàar di.

⁷Yíbtò ya tò dùuŋ yír kəsàh ní və̀ yòo Vannáb fanè, və̀ bùy dùun Vannáb dòoká bai, və̀ bùy dùu gə̀an mai.

⁸Yíb ya kə̀ dùggəh yír kəsàh ní pùun pu Vannáb bai.

⁹Ammá və́ gá və́ tò dùun yír kəsàh pai, və́ tòh en ya Vannáb Fúyig daŋ ní, gàm Vannáb Fúyig yòo kə̀və́ fúy ri. Yír díŋ Kiristu Fúyig bai ní, wə̀ kəh Kiristu nɛ̀a pai.

¹⁰Vee en gá dàh máarì fúy kól və́ní, ammə́ Kiristu kəh kə̀və́ fúy ri ní, Vannáb Fúyig pə́hnhə́və́ yonkì, gàm Vannáb kəlèvə́ró yír dúur koo nə́n ni.

¹¹Vannáb sɛ̀jbdəo Yeesu vool li. Tò Fúyig ə́ní yòo kə̀və́ fúy ri ní, Vannáb bee dàh pə́rì vool fúy vən yò yonkì bə̀ri. Fúyig əh ya kə̀və́ fúy ríi wəi tòh nì.

- 12**Dàave, kəsàŋ uur ya bal bəŋ kəŋnəŋ ní bəŋ dànnəŋ kətírì wəi pai, kù tállo kəbənəŋ nɔ́ ri.
- 13**Vé tò dùuro yír kəsàŋ ní, vé dà vòrì. Ammá vé mǎaro tonóm dumpán vóní vəŋ Vannáb Fúyigò ní, vé dàŋ sórì.
- 14**Yíbtò ya bùy dùuŋ Vannáb Fúyig ní, və yòo Vannáb varém.
- 15**Fúyig ya vé zì ní yò, kəŋ fúyig ya kə dívé mú fɛ̀jɛ̀, kə dòr pə́və dúulè ní pai. Ə ní Fúyig ya vé dàŋnəŋ kə dúgdì Vannáb varém ní, kə bəŋ kǎnəŋ Vannáb ze: Bàa.
- 16**Vannáb Fúyig dònŋəŋ pə́bənəŋ símǎar di wəi, daŋ bəŋ yòonəŋ Vannáb varém.
- 17**Bəŋ yòonəŋ Vannáb varém gá, bəŋ dàŋnəŋ zírì en ya díŋ pu yír əntò ní bəri. Dəŋbənəŋ pəri en ya pé Kiristu ní. Mú ya bəŋ tənəŋ gím əní pém yò, bəŋ dàŋnəŋ lúbdi pém.

Lubsàŋ ya bəŋ dàŋnəŋ téri ní

- 18**Ŋgáa ní gím ya bəŋ tənəŋ yakai ní, bəŋ dànnəŋ mág génnì lubsàŋ ya Vannáb dàŋ pə́bənəŋ úrdì ní pai.
- 19**Kúsǎar yò pém laa sèn dùggəŋ sóo ya Vannáb dàŋ varém əní úr vírdì ní.
- 20**Kúsǎar gá en kòmve léuro, wəi yǎaŋ nì pai, Vannáb kó pu rì. Gu bee pém, kúsǎar sábgəŋ en déə zírì Vannáb nɔ́ ri.
- 21**Yóŋ déə kúsǎar kee dàŋ só vírì fɛ̀jɛ̀ ya en bütàn díŋnu ní yò ri, kee dàŋ zírì búlsàŋ vəŋ lubsàŋ ya Vannáb varém zì ní yò bəri.
- 22**Bəŋ gàanəno pém yakai kúsǎar dəlgəŋ mú yǎal ya lèn ní.
- 23**Kúsǎar déəve pai, bəŋ dəlgəŋəŋ bəri, yíbtò ya Vannáb pé bìiləbənəŋ Fúyig əní ní yò, bəŋ dəlgəŋəŋ símǎar di, bəŋ laanəŋ sóo ya Vannáb dàbənəŋ díri varém əŋa ní, vəŋ dà fúy bənəni búl sór vírdì ní.
- 24**Bəŋ sònəno, ammá kəŋnəŋ en ya yúwál líi. Yír təlèro en ya ba sábgəŋ zírì ní gá, ə ní kətin pu en ya yúwál líi pai. Yír tən en nór di gá, kə kəti pu en ya yúwál líi se?
- 25**Bəŋ sábgəŋəŋ zírì en ya bəŋ tənəŋ míi, bəŋ laa dùggəŋəŋ wəi.
- 26**Vannáb Fúyig pém guve, yaa gəm lùrgəŋbənəni. Bəŋ yòonəŋ bùyuləŋnábò. Bəŋ tèm gàannəŋ Vannáb bai ammá Vannáb Fúyig bee vəŋ yúl əŋá tèmŋəŋ pə́bənəŋ Vannábò. Dələn ya tèmŋəŋəŋ Vannáb ní bee tállo dónnì yag di.
- 27**Vannáb gá tə kùŋŋəŋ yír símǎar pém, gəaŋ en ya Fúyig əní bǎaŋ ní bəri. Vannáb yírtò yò, Fúyig tèmŋəŋ pu Vannáb yò vəi, mú ya Vannáb bee yǎa ní.
- 28**Bəŋ gàanəno yíbtò ya yǎaŋ Vannáb ní gá, en ya zìinəvə ní pém ǎaŋi pə́və dúuri. Yíbtò bee Vannáb kǎvə ní kə tò wərbà en ya sáb fǎab ní.
- 29**Yíbtò ya Vannáb tiil vir laalè nən ni yò pém, Vannáb dí virləvə góŋ, kə vé vɛ̀jɛ̀nəmə Wowa əní, Wowa əní kə zìibà dòovəgtò gùurve.

30Yíbtò ya Vannáb dí vìrvə gón bee Vannáb kálèvəri. Yíbtò ya Vannáb kàvə ní bee kálèvə yír dúurəmtò koo nén ni. Yíbtò ya Vannáb kàvə yír dúurəmtò ní bee pólèvə lubsàñ əní bəri.

Vannáb yáɓbənəno

- 31**Kə bəñ dɔntinəñ dáo né? Vannáb gò zañ pu bənəñ bái gá, yí kə tàltibənəñ nɛ?
- 32**Vannáb nɔnnəñ Wowa fáɗal əní bai, péiro Wowa yaa vòro yír pém yúl li gá, kó se kə pətínəbənəñ en pém Wowa yúl li bíi?
- 33**Vannáb bee dòn vìrlèro dañ yíbtò ya bə tìil vìr ní yò, kón en dáo bai gá, yí dà dónni rɛ kə dañ yíbtò yò kólè en dáo ní? Pai.
- 34**Yí dàbənəñ gúyítiri rè? Pai. Yeesu Kiristu vólèri, yaa sǐjtii vool li, yakai yòo Vannáb nɗa dúur di, tɛmgəñ pəbənəñ Vannábò.
- 35**Yí dà gérđi yáasàñ ya Kiristu yáɓbənəñ ní yò rè? Gím yá, símáɗar loləñ yá, en vìlèntò yá, golè yá, saasàñ yá, dumpánè yá, voolè rɛ?
- 36**Mú ya debter dòn ní dañ: Góg ya dij ní pém və yáɗnəbé mǎɗari kaa yúl li. Və díɗnəbé mú tàɗ ya və ɛmgəñ sǐj mǎɗar ní.
- 37**Ammá mú ya kə ní pém, bəñ kànəno yúlè. Yír ya yáɓbənəñ ní yò, wəi tɔ pəbənəñ nì mú wəi.
- 38**Ŋgàaro kee en ya dà gérđi yáasàñ ən ya kəbé yúl li yò ní pai. Vool dàn gérđi pai, yonki dàn gérđi pai, malekiatò dàn gérđi pai, en yúlnábtò dàn gérđi pai, yon ya yá yò dàn gérđi pai, yon ya yúwál líi dàn gérđi pai, en vǎntò dáo dàn gérđi pai.
- 39**En vǎntò ya góg díi dàn gérđi pai, bòobtò ya díi ríi dàn gérđi pai. En ya Vannáb yuu gá dà gérđi yáasàñ yò ní pai. En ya dà gérđi yáasàñ ya Vannáb yáɓbənəñ Gènbògər bənəni Yeesu Kiristu nɗa ri yò ní pai.

ROMANÁBÒ 9

Vannáb vəñ Izrael varém

- 1**Ŋyòo Kiristu yíri gá ɗdàn míil wóri pai, ɗdòngəñ muur yəñè. Símáɗar mín ya Vannáb Fúyig díj ní yò pém sáb gaa pənnó dañ yòo yəñve.
- 2**Tò ɗsábdo yír míntò yúl li ní, símáɗar míní vǐj zǎgnè bai, yǎgnè wóori bai.
- 3**Mí gá Vannáb kee mǎammà, Kiristu bəñ yebbà, yír míntò yò kee və zìibà dúur ti.
- 4**Və yòo Izrael varém, Vannáb dívəro varém ənə, pəvəro lubsàñ, vəñ tanəno yagò, və zìiro dòokái, mag pəvəro mú ya və dàu fáɗa tɛmni ní, dañ pəvəro en ya və dà zìiri ní.
- 5**Və yòo táavə varém. Dùu yír dorè gəni, Kiristu yòo nìm vənə. Kiristu kə pú rì en pém Vannábò, və lùb ɛm dùgubà. Amen.

⁶Ammá ñdònnè ya gá en ya Vannáb dàñ yír pèrì ní yò búr síró ní pai. Vé gàabà Izrael varém pém kə kúnnè Izrael varém fáal pai.

⁷Abraham varém pém kə kúnnè Abraham varém fáal pai. Gàmm Vannáb dònle pu Abraham dañ: Varém mání gá Isiaku varém dóəve.

⁸Kə nì wəi, Abraham varém gá pém kə kúnnè Vannáb varém pai. Varémtò ya Vannáb dañle pu Abraham see, və lènvə ze ní, vəi və kə nì Abraham varém fáalè.

⁹Vannáb dòn yag əní ní dañ: Sóo bee làro ní, ñdàñ yáatírì, Sara kə lèlèro wari.

¹⁰Kúnnəñ pai. Rebeka vəñ taa bəñəní Isiaku lè varém iro,

¹¹⁻¹²Vannáb gàəñ mú ya tiil vèrgəñ yír ní rì. En tiilsàñ əní dùun yír tonóm pai, Vannáb bee wəi kəñ yír dì ve. Rebeka lènnəñ varém yò bai, varém kónnəñ en dúur bai, və kónnəñ en dumpán mai, Vannáb yaa dòn pu Rebeka ze dañ: War bìwàg dàñ fáa dúurì dòoséni. Kə nì Vannáb maggəñ pu yíri bə kə dùggəñ en ya bə sáb ní ri vé.

¹³Mú ya debter dòn ní: Nyáaró Yakubui, ñmərdo Isuai.

¹⁴Yakai gá bəñ dàñəñ dáñnì Vannáb tòn en vəñ bàanu bé? A'ə, gu pai.

¹⁵Vannáb dòn pu Moizə dañ: Yír ya nyáa ní ñtəñ pu gím wəi, yír ya nyáa ní ñgàəñ pu gím wəi.

¹⁶Kə nì wəi, Vannáb en tiilsàñ əní dùun mú ya yír yáa ní pai, yír tò zìin pai. Təñ pu yír gím, tiil kəñnu ze.

¹⁷Debter di Vannáb dòn pu Firauna dañ: Gèn yò ñdí dùgú ní, yír kə tə gàabà vəsàñ míní kaa yúl li, níil míní kə mùu èmmə kúsàar pém.

¹⁸Kə nì Vannáb yáaró ní, təñ pu yír dóə gím. Yáaró ní, vàm líilgəñ yír dóə símáarè.

Vannáb nòñ yíri, təñ pu yír gím bəri

¹⁹Dəə a kiiro, a dà dónnì: Mə gu gá Vannáb nòtiñ pu yír kóñ né? Yír dà tálli en ya wə yáa tònì ní re?

²⁰Mái, a kiibà, a yíwə, a dà múu pínnì vəñ Vannáb ní? Bəg dà kélli lañəlè, en kó re wə yuybə gu ní re?

²¹Lañəl gá təñəñ sàar mú ya pùu pu ní. Yáaró yuy bəg ya duu tàl ní, yáaró yuy bəg ya guví.

²²En ya Vannáb tò ní pém yòo guve. Vannáb yáa mágdì nòn əní, yáa yír kə gàabà vəsàñ əní. Wəi kó rì vəə ta dùggəni, díñ yíbtò ya ba dà nò tári ní yò ze, ə ní gá entò ya ba là dùgléro líil kúnnì ní.

²³Vannáb yáalè mág vírdì mú ya lubsàñ əní zəñ kəbənəñ yúl li ní, yíbtò ya Vannáb təñ pəbənəñ gím ní yò. Vannáb kó nəñ laaləbənəñ nən ni, kə bəñ zìinəmə lubsàñ əní.

- ²⁴Bəŋ yòonəŋ yíbtò ya Vannáb ká ní, zibtò təŋ ni bəri, nìmsàbtò déə təŋ ni bəri.
- ²⁵Mú ya dòn Oze debter di ní daŋ: Yíb ya kəŋ yír mína bí, ɲdàŋnəvə kəŋni yír mína Nìmsàb ya ɲyáŋ mí ɲdàŋnu kəŋni nìmsàb yáŋ mína.
- ²⁶Wee ya ba və dòn pəvə voo: Vé yír mína pai bee, wee bee ri sáŋ və dàŋvə kəŋni Vannáb lagél varém.
- ²⁷Esai ní bəə virdo Izrael yúl li daŋ: Izrael varém yáŋró zoŋmə mú sɲi ya léŋ díi, bəob ya dà sóri kəvə təŋ ní sénvé.
- ²⁸Gàm Gènbògèr dàŋ fúu tó wár vəəri en ya yáŋ tóni ég di ní.
- ²⁹Esai bee dòn bìi nən ni daŋ: Gènbògèr Vəsàŋtòo ba dílén pəbé nìm uurwa bai ní, ba bé dàŋ kállì mú Sodom wàaltəŋ, kee bé vɲŋgəŋəŋ Gomor wàaltəŋ.

Izrael yír vəŋ Kiristu muur púuri

- ³⁰Yakai gá bəŋ dàŋəŋ dáŋni sɛ? Yír kòrtò ní ba və wəŋ ya Vannáb kə kàvəbà yír dúuri koo nən ní pai. Vannáb yaa kàvəro yír dúur koo nən ni, gàm və pé dòrdo fúu vənì Vannáb nəŋ ri.
- ³¹Izrael yírtò ní ba və wəŋ dòoká bàarè, Vannáb kə kàvəbà yír dúur koo nən ni, ammə və yaa zìin mai.
- ³²En kó gu rè? Və ní və wəŋ ya gá və pé dòrbà fúu Vannáb nəŋ ri, kə púu pu Vannáb zɛ ní bai, və díŋ ní voo tonóm vənì pùuŋ pu Vannáb dì. Və taaro vàal ya nàm zìggəŋ yír ní ri.
- ³³Vàal bee debter mùuŋ muur əní daŋ: Vé təbà ɲsirdo vàal ya nàm zìggəŋ yír ní Sioŋ ni. Pìir ya mìnŋəŋ yír ní. Ammə yír ya íi kàuro ní, ség dàŋəu kóri bai.

ROMANÁBÒ 10

Zibtò vənəŋ yír kòrtò pém Gènbògèr vənì déəvɛ

- ¹Dàave, en ya ɲyáŋ dùggəŋ pu yír míntò vəŋ ɲtəm dùggəŋəŋ pəvə Vannáb ní ɲdaŋ kee və zìi sóbà.
- ²Ngàaro pém símáŋ vənì fɲi dùggəŋəŋ Vannáb tonòm, ammə símáŋ fɲsàŋ vən bee və kii gàa dɲjrnə pai.
- ³Və gàa dùun mú ya Vannáb kóŋ gá yír duuŋ koo nən ní bai, və ní və yáŋ tóni en bee vəŋ yúl vənəŋ, kə ni və fəŋ dùun mú ya Vannáb kóŋ gá yír duuŋ koo nən ní bai.
- ⁴Dòoká wárgəŋ Kiristu yúl li, yír ya kə íi kàuro pém Vannáb kə kàubà yír dúur koo nən ni.
- ⁵Mú ya dòoká dùubgəŋ yír Vannáb nən ní, Moizə dɲjlé wəi daŋ: Yír ya tò dùuŋ dòoká en ní, dàŋnəŋ sóri wəivɛ.
- ⁶Ammə yír ya pé dòrgəŋ fúu Vannáb nəŋ ri, Vannáb íi kàu yír dúur zɛ ní, və dòn muur əní voo: A sábgə kaa símáŋ di a daŋ: Yí dà dógdì gógsan ni rɛ ní pai. Ə ní kə mú ká sírìrì Kiristui.

- ⁷A dòngè a daɲ: Yí dà dó sírì dəl lùul li re pém pai. Ə ní kə mú ká vírírì Kiristu vooltò təɲ ni.
- ⁸A kiibà en ya debter daɲ ní: Muur yòo kaa tuɲve, kaa yag di vəɲ kaa símɔ́ar di. Muur bee dòngəɲ daɲ yír pé dòrbà fúy Vannáb naɲ ri, bə kuu yəmɲəɲ wəi.
- ⁹Tò a daɲ virdo vəɲ yag mána, Yeesu yòo Gènbògèrè, a íi kàro ya Vannáb sɲɲbu vool líi ní, a dàɲ sóri.
- ¹⁰Gàm yír íi kàro koo símɔ́ar di ní, Vannáb kàɲnu yír dúuri koo nən ni. Yír dòn virdo vəɲ yag əna ní Vannáb sòrgənurì.
- ¹¹Debter dòngəɲ wəi daɲ: Yír íi kàuro ní ség dənəu kórì bai.
- ¹²Kə nì wəi, en ya yèb zibtò vəɲ yír kòrtò ní pai. Və pém Gènbògèr vənì yòo dəəve. Yír tɲuro níilè ní Gènbògèr bee péɲnu en dúurəmtò əní.
- ¹³Mú ya debter dòn ní daɲ: Yír ya tɲno Vannáb níilè pém dàɲ sóri.
- ¹⁴Mə və íi kánəu bai yò, kə və tɲu níil sə? Və kii tən muur əní bai yò, kə və íi kàu sə? Yír dòn tən pəvə bai yò, kə və kii muur bee mé?
- ¹⁵Və tənəi yír bai yò, en kə kuu yəm muur bee rè? Debter dòngəɲ wəi daɲ: Yíbtò ya ɲa daɲɲəɲ muur púur ní, yaasàɲ vənì duusə téri.
- ¹⁶Ammá yír pém íi kà kunnè muur púur yò pai, Esai dòn ze daɲ: Gènbògèrè, yí íi kà tòmɲag bəní rè?
- ¹⁷Kə nì wəi, tòmɲag yòo Kiristu muurè. Yír kiiɲ tòmɲag see, íi kàɲ ze.
- ¹⁸Mí gá ɲkèlgəni, tòmɲag yò gá və kiiin mé? Və kii dùglèrì, debter daɲ: Kúsɔ́ar pém kii kunnò gaar vənì, muur vənì làro wee ya kúsɔ́ar tɛb ní ri.
- ¹⁹ɲkèlgəni, Izrael yírtò gá və kii gəan mé? Moizə mùulè daɲ: ɲdàɲ kórì háɲ kə və làa pubà nìmsàb ya làn yír dí bíi sɲɲ. ɲdàɲ kórì háɲ kə və nò pubà nìmsàb yəɲnàbtò.
- ²⁰Esai ní yaa dòn vəə daɲ: Yíbtò ya wəɲəɲ míi zìinnó. ɲvìr puro fúy míni yíbtò ya bəɲəɲ míi.
- ²¹Izrael yírtò yúl li ní Esai dòn daɲ: Góg ya dɲɲ ní pém ɲyòb ɲaɲ naɲ nìmsàb zìɲgərnáb ya bɲun míi tuɲ.

ROMANÁBÒ 11

Vannáb mìn zùɲ Izrael yír pai

- ¹Yakai gá bəɲ dənəɲ dáɲni Vannáb mìn zùno yír əní re? A'ə, mìn zùɲ pai. Mí yò ɲyòo Izrael yíri, Abraham nanúséni, Benzame pìraɲ.
- ²Vannáb mìn zùɲ yír ən ya gəalè nən ni yò pai. Və gəaro wee dəə debter di Elia dùɲ Izrael yírtò Vannáb nən ni daɲ:

³Gènbògèrè, və məḡ kùnno tòmyag mántò, və tül kùnno sadaka vàaltò. Yakai ḡpərlé déəvə, və yáḡnəḡ məḡrì.

⁴Vannáb pìn pu ze daḡ: Ḣdí virlè yír míní uziner démsara, və ní və gùḡ fəḡḡn sáafi en ya və kəḡ Baal wi nən ni pai.

⁵Yakai yò pém yíbtò ya Vannáb kó puur əní, tìil vír ze ní yòobà, ammə və zoḡḡnə bai

⁶Ə ní Vannáb kó puur əní, tìil vír və ze. Tìil vír nən və gəm və tòlè en déə ní pai. Tò kee gu pai, Vannáb puur əní ba dàn kəḡnì puur fəḡḡl pai.

⁷Yakai gá bəḡ dànəḡ dáḡnì se? Izrael yír və zìin en ya və wə ní pai. Yíbtò ya Vannáb tìil vír ní, zìigè rì déəvə. Bòobtò déə ní tóg vənì yno.

⁸Mú ya debter dòn ní daḡ: Vannáb kùmno síməḡḡ vənì kóró nór vənì kə tə en pai, tóg vənì kə kii pai həḡḡ yakai pém.

⁹Dauda pém dòn daḡ: Lésír vənì túu gùyvəbà, və gòmə ti mú sàarè, kə və pəbà, kə və təbà gím.

¹⁰Nór vənì səḡabà zègò, kə və tə en pai. Və laa gáab síbà ég di.

¹¹Ḣkèlgəḡnì: Zibtò taa ní gá, və pə vələrì rə? A'ə, gu pai. Zibtò vəi və kó rì və, yír kòrtò yaa só ní, və làatiḡ pu yír kòrtò bee sḡḡ ze.

¹²Yakai en ya zibtò kó líil ní, kúsəḡḡ zìiro en dúur ti, zibtò yaa lèḡ sí ní, yír kòrtò déə zìiro en dúur ti. Gu ní gá, zibtò kə və só kún ní, en dúur bee dàn kəḡ tállì bé?

Yír kòrtò dàḡ sóri ti nə?

¹³Yakai ḡmùuḡ pu vəi, yír kòrtò, mi fəḡḡl bee tòmtóo ya ḡkə ní yò, ḡkə pu yír kòrtò. Tonóm mín yò bee pùu dùggəḡ pəḡ nì.

¹⁴Ḣdí ní ḡdaḡ ḡkóbà gure, kə ḡlùrbà nìm míntò yò sḡḡ, bòobtò déə kə zìi sóbà.

¹⁵Və təbà zibtò sò'ór ví ní, Vannáb vəḡ kúsəḡḡ kəəro, Vannáb kə dòrtivə ní gá kə kə se? Dà kəḡnì mú ya yír ba vòlèrì, yaa sḡḡti ní pai?

¹⁶Yír kàro kùvur sər tól déə úr puro Vannábò ní, pəḡḡḡ bee pém yòo Vannáb ḡḡ. Lar níḡèr kəḡléro Vannáb ḡḡ ní, lar gbèn bee pém yòo Vannáb ḡḡ.

¹⁷Izrael yír kəḡlé mú wəḡ nùnú ya wàri ní: Yír kòri, má ní a kə mú wəḡ nùnú ya gəəl líi. Yakai a kə mú wəḡ nùnú ya wàrii gbènè, və dù virlè tól déə, və kàtii wəḡ nùnú ya gəəl líi gbèn əní və yaa zóg dòrlé pu wəḡ nùnú ya wàrii wəi. Má ní a wəḡ ya gəəl líi, wəḡ nùnú ya wàri yò wəi kəḡḡni pú mom nì.

¹⁸Kə nì wəi a ləḡ pu lar gbèn ya və dù vír wàri yò pai. Kaa ləḡ se? Mai a gəḡmnè níḡèr dì pai, níḡèr gəḡmḡḡnùrì.

¹⁹A dà sábdì a daḡ: Və yəḡ zógdì bəi, və dù vír lar gbèntò yò ze.

²⁰Yòo yəḡvə, və íi kàn Kiristu bai, və dù vír və ze. Má ní a íi kàlè Kiristui, və zóg dòrú ze. Ammə a ləḡ pai, a wəḡabà Vannábò.

21A gàabà zibtò vè yòo lar gbèn ya wàríi, péem bee Vannáb dù vìrvèro gá, kə yaa yág máí rɛ?

22A tɛ̀bà mú ya tól dɛ̀ə Vannáb duu ní, tól dɛ̀ə vàm̀gə̀ɲ símáɲar ní. Vannáb vàm̀ puro símáɲar yíbtò ya pɛ ví ní, má ní kó púró dúuri. A kə̀mà dúur ən yò ri vé, gu pai vè dà̀ɲnú dú vírdì bəri.

23Yakai zibtò vè fillo símáɲar vəní ní, vè dà̀ɲ zóg dótírì kə̀və̀ bàar di. Vannáb dà̀ɲnə̀və̀ zóg dór gáatírì.

24Má ní a yír kòri, a yòo wə̀ɲ ya gə̀əl líi gbènè, vè yaa dù zógléú wə̀ɲ núnú ya wàríi ri, ɲ̀j vín wəri pai. Zibtò vè ní vè yòo wə̀ɲ ya wàríi gbènè, vè ɲ̀j ví wəri. Kátírì lar gbèn ya wàríi, zóg dótírì koo bàar di gá, kə̀ tɛ̀ɲtin tí né?

Izrael yírtò dà̀ɲ sóri ti nɛ?

25Dàave, ɲ̀dà pə̀və̀ fúuri ínə̀g muur dɛ̀ə, kə̀ vé dí ní vé daɲ vé gaa kùǹlè en péem gə̀ɲ: Izrael yír zə̀ɲ dɛ̀ə tóg vəní ɲ̀no, ammə̀ doo dà̀n zóor pai, vè dà̀ɲ kíirì, yakai vè laaɲ yír péem kə̀ só kún see.

26Kə̀ nì Izrael yírtò dà̀ɲ sóri mú ya debter dòn ní daɲ: Yír ya dà̀ɲnə̀və̀ sóri vírdì ní, dà̀ɲ lúirì Sion ni, dà̀ɲ pu Yakubu varə̀mtò zíɲər vəní péem lúr kúǹnì.

27Sóo ya ɲ̀dàɲ pə̀və̀ vee en vəní kə̀ɲb̀dì ní, bə̀ɲ dà̀ɲnə̀ɲ yag tári gure.

28Izrael yírtò mə̀rlè muur púuri, vè yaa kál Vannáb fan zɛ. Vé ní gá en bee kó pə̀və̀ró en dúuri. Ammə̀ Vannáb tiil vìrlè Izrael yírbògə̀ntò, yə̀ɲ varə̀m vəní zɛ.

29Vannáb pə̀ró yír enè ní, pə̀ró. Kə̀nó yíri ní, kə̀nó.

30Nén ní bal vé mər puro Vannáb muur kíirì, Vannáb ba mìn zùlè̀və̀ró. Ammə̀ mú ya zibtò kiitin pu Vannáb muur bai yò, Vannáb yaa tɛ̀ pə̀və̀ gím zɛ.

31Yakai zibtò péem vè mər puro Vannáb muur kíirì, ammə̀ Vannáb dà̀ɲ pə̀və̀ gím tərì bəri mú ya tɛ̀ pə̀və̀ ní.

32Vannáb bìg sèǹlè yír péem símáɲarè, kə̀ vè k̀i pu muur pai, kə̀ nì kə̀ vè gaa gím ya tɛ̀ɲ pə̀və̀ ní zɛ.

33Vé tɛ̀bà mú ya Vannáb símáɲar lèè dùg ní, vé tɛ̀bà mú ya Vannáb sábsàɲ ə̀ní və̀ɲ en gaasàɲ ə̀ní lùu ní. Yí dà̀ dòn d̀jrdì en ya Vannáb sáb tònì ní rɛ? Yí dà̀ kíi gáari wee ya Vannáb sáb kə̀ɲnə̀ɲ ní rɛ?

34Debter dòǹgə̀ɲ wə̀i daɲ: Yí gaa en ya Gènbògər sábgə̀ɲ ní rɛ? Yí dà̀ pu muur dáɲ mág gáar dè?

35Yí ba pə̀ bìiu en dɛ̀ə rè, kə̀ daɲ Vannáb kpaartɲə̀bə̀ wə̀i ní?

36En gá péem ví'i Vannáb nə̀ɲ ri, en gá péem kə̀ɲnə̀ɲ Vannábò, en gá péem yòo Vannáb nə̀. Vannáb gá lùb è̀mmə̀ sóo péem. Amen.

ROMANÁBÒ 12

Vé tò, pubà Vannábò

- ¹Dàave, vé tèro mú ya Vannáb tè pèbənəŋ gím ní. Ntəm̀gənə̀vəri, vé pèbà fúy vəní Vannáb tonóm ni mú sadaka lagéli, sadaka ya pùu tàl pu ní. Kə̀ nì vé fə̀ təm̀no Vannáb mú ya saan ní.
- ²Vé kə̀ dùu kəsàŋ ya kúsà̀ar di lói pai, vé díbà Vannáb fil pə̀və̀bà símà̀ar vəní, kə̀ vé fil vèə̀bà. Kə̀ nì vé dà kfi gáarì en ya Vannáb yáa ní: Yáaŋ en ya duu ní, en ya pùu pu ní, en ya wár ví dùg ní.
- ³Mí gá Vannáb yáarì, díj tòm̀tòo ə̀nə̀ zə̀. Və̀ŋ wə̀i, ŋyáaŋ pə̀və̀ dáŋnì vé pém: Vé gəm̀ yáab yúl pai, vé díbà yúl vəní mú ya sáan ní. Yíwá pém̀ tə̀ m̀aggə̀mmà mú ya Vannáb péu ní.
- ⁴Fúy də̀ə̀ve díj yelèl góŋ góŋ, yelèl yanə̀ pém̀ və̀ŋ tonóm ə̀ní.
- ⁵Bə̀nə̀ŋ pém̀ guve. Mú ya bə̀ŋ zə̀ŋnə̀ŋ ní pém̀, Kiristu m̀òlbə̀nə̀no fúy də̀ə̀ve, yíwa pém̀ kə̀ŋ mú fúy də̀ə̀ve yelèlè.
- ⁶Vannáb pə̀bə̀nə̀no en góŋ góŋ, pə̀bə̀nə̀ŋ kòm̀ve, yíwa pém̀ tòm̀mà en bee mú ya Vannáb péu ní. Yír ya Vannáb péu tòm̀yag ə̀ní dáŋnì ní wə̀ daŋ vír dùg en ya Vannáb péu ní bee ve.
- ⁷Yír ya Vannáb péu bòob gəm̀ lúrdì ní gəm̀ lùrbà, yír ya Vannáb péu en daŋ m̀agdi ní daŋ magbà.
- ⁸Yír ya Vannáb péu bòob vàm lúrdì ní vàm lùrbà. Yír ya pə̀ŋ bòob en ní pèbà símà̀ar də̀ə̀ve. Yír ya báŋ pu bòob nən ní àa dùgbà símà̀ar ə̀ní ti. Yír ya gəm̀ lùrgə̀ŋ gím̀náb ní, tòm̀mà símà̀ar púuri.
- ⁹Yáasàŋ yə̀ vé yáaŋ yír ní tú víbà. Vé zə̀bbà dumpánè, vé mii dùubà dúur bàarè.
- ¹⁰Vé yáammà mú yír və̀ŋ d̀òowa. Yíwa tè bòo ìi pubà nórè.
- ¹¹Vé kó duyl pai, vé fjjbbà símà̀arè. Vé tə̀ pubà Gènbògèr símà̀ar də̀ə̀ve.
- ¹²En ya vé sábgə̀ŋ zír ní yò p̀ubvə̀bà símà̀arè. Gím̀ zìivéro pém̀, vé g̀yubà símà̀arè, vé yág Vannáb tòm̀ni pai.
- ¹³Vé zìi pubà d̀òovə̀ntò en ya ùvə̀ ní, vé g̀yü nə̀ŋmà sèn kə̀və̀ wàri.
- ¹⁴Vé yèr pubà yír ya úrgə̀ŋ pə̀və̀ gím̀ ní nə̀a. Vé daŋ tíil ə̀ní fjjbà ní pai, vé yèr pubà nə̀a.
- ¹⁵Yíbtò ya yjŋ zòn ní və̀ŋ yjŋə̀mà pém̀. Yíbtò ya kùggə̀ŋ ní və̀ŋ kùgnə̀mà pém̀.
- ¹⁶Vé kə̀ə̀bà, vé gəm̀ yúl pai, vè lùb yúl yír tə̀ŋ ni pai. Vé dígè vé daŋ vé gàa kùngə̀ŋ en pém̀ ní pai.
- ¹⁷Yír kóvə̀ en dumpánè, vé kó kpaarti pai. Vé tə̀ dùgbà en ya dà pu yír pém̀ dúuri ní.
- ¹⁸Zìi pə̀və̀ro ní, vé gòm̀à yír pém̀ və̀ŋ kə̀ə̀nə̀mà.

¹⁹Kàesi míntò, yír kónéró en déə, vé kó kpaar pai, vé díubà vəḡ Vannáb nònè, gàm debter daḡ: Míi ḡdàḡ kó kpáardì en ya yír kó bòo ní rì, míi ḡdàḡ tíibdì rì, Gènbògèr daḡ gure.

²⁰Debter dòn déə sáḡ daḡ: Gol wòoro fan mání, a pəúbà lésíri, mom òruro, a pəúbà mom, a tònò mú wəi ní kə mú a sùm dèggəḡ pu vee yèg yúl li.

²¹Mú wəi dumpán lé kàú símáḡar pai, dúur mání kàúbà símáḡarè, nèmà dumpánè.

ROMANÁBÒ 13

Vé bùḡ pubà yírbògəntò ya gùḡḡ éḡ ní

¹Yíwa pém bùḡ pubà yírbògəntò ya gùḡḡ éḡ ní. Bògèr ví'i Vannáb nàḡ ri, yírbògəntò yò pém Vannáb dívə bògèr bee rì.

²Kə nì wəi, yír gág puro yírbògəntò yò ní, gággəḡ pu Vannáb yagò, ə ní wə wáḡnó Vannáb fág koo yúl li.

³Yír ya kón en dúur ní dàḡ wáḡarì yír yúlnábtò pai, yír dumpánáb wəḡḡnəvə rì. A yáḡḡ yírbògəntò ya gùḡḡ éḡ ní wáḡarì bai ní, a kóbà en dúuri, və dàú múmnì.

⁴Yírbògəntò tòn pu Vannábò, kə və zìi àḡ dòrúbà bàar di. A kón en dumpánè gəní, a wəḡḡnəbà. Gím ya və úrgəḡ pu yír ní yò, və úrnè guve pai. Vannáb dívə ní, kə və mag pəvé mú ya Vannáb nòn dumpánáb ní.

⁵Vəḡ wəi, yíwa pém bùḡ pubà yírbògəntò ya díḡ éḡ ní, símáḡar əní kə kəḡbà, koo só víbà Vannáb nòn ni bəri.

⁶Wəi kó rì sáḡ, vé kpaargəḡ san wél zé. Yíbtò ya tòn tonóm bee ní və tòn pu Vannábò, və tò nèn duggəḡ zé.

⁷Vé kpaarbà en ya yír dùunəvə ní. Yír kèləvə san wélè, vé kpaarbà, yír dèḡ pəvé sanè, vé kpaarbà, vé wəḡbà yír ya vé dà wáḡarì ní, vé lùbbà yír ya vé dà lúbdì ní.

Yíwa yáḡbà bòoi

⁸Táλλo yáḡsàḡ ya yíwa yáḡḡ bòo ní ní, yír dùuvə en déə pai. Yír yáḡḡ bòoi ní, wə kó wàrdò en ya dòoká daḡ ní.

⁹Muurtò ya dòoká ri voo: A gùḡ màḡ pai, a màḡ yúl pai, a pəḡ lúu pai, a kèḡ en pai yò pém dó kúḡḡḡ muur ya déəve voo: A yáḡbà bòo mán mú yúl mání ve yò ri.

¹⁰Yír yáḡḡ bòoi ní dàḡnəu kórì en dumpán déə pai. Yír yáḡarì yò kə nì a bùḡ dùu duggəḡ dòokái.

Vé laa sènḡà Kiristu yaasàḡ

¹¹Vé kóbà mú wəi, vé gəḡḡ sóo ya bəḡ kəḡḡḡ tí yò bəri. Yakai sóo ya vé dà síjri nəm ní làro. Sóo ya bəḡ íi kà bìi dùḡḡḡ Kiristu ní, sósàḡ bənəní ba yòò bàar zòob di, yakai sò'ór dùḡi kəbənəḡ tuḡ.

¹²Vin màggəh kúri, yóh làh nì. Vəh wəi, bəh mìn yágnəmà tonóm ya zèg díi, bəh kànəmà kəəl ya və gòhnhəh gòn túrəm ni ní.

¹³Bəh kənhəmà kəsàh dúuri mú ya və kəh yóh ni ní: Zágèr dumpán pai, piisàh pai, màh gúuri pai, en líilli pai, gámèr pai, sji pai.

¹⁴Vé kəmà Gènbògèr Yeesu Kiristu kəsàh, vé àà dòr fúy vóní en ya símàar vóní tii yáa ní ri pai, kə dà símàar vóní ká kúnnì.

ROMANÁBÒ 14

A fág dàmwa pai

¹Vé kàbà yír ya íi kà kúnnènhəh Kiristu bíi kəvé təh ni, vé nòu en ya sábgəh ní pai.

²Vé gàabà: yír dəə íi kà dùgdo ní, en ya zii ní pém léhni. Yír dəə íi kà kúnnènhəh mai ní léh daa waar dəəve.

³Yír ya lé kúngəh en pém ní tə yír ya lén entò dəə bíi en kòmve pai. Yír ya lén entò dəə bíi fág yír ya lé kúngəh en pém ní pai, gàm Vannáb íi kàlèuro.

⁴A dà fágdi yír fjiñè rə? Tò tonóm əní duuri vəh duun mai pém, túnúkòn gàa rì. Ammà dàn pəri pai, gàm Vannáb gùunuri.

⁵Yír dəə sábgəh ní dan yóh doo dəə tàlgəh bəoi, yír dəə ní sábgəh dan yóh doo gá pém yò dəəve. Yíwa pém sáb nəh dùgbà en ya sábgəh ní.

⁶Yír ya yóh doo dəə kə vñh pu góh ní lùbgəh Gènbògèrì, yír ya lén en bee nà pém ní lùbgəh Gènbògèrì. Ə ní fuh pu Vannáb nàə vəh en ya zii ní yò. Yír ya lén entò dəə bíi lùbgəh Gènbògèrì, ə ní pém fuh pu Vannáb nàə.

⁷Yír ya kəh kəsàh əhə ní pai, yír ya vòh vosàh əhə ní pai.

⁸Bəh kəhnhəh pu Gènbògèrì, bəh vòhnhəh pu Gènbògèrì. Yakai bəh vònhəh vəh bəh kəhnhəh lagéli pém, bəh yònhəh Gènbògèr nà.

⁹Kiristu vò sjiiti ní, kə kə pubà yìbtò ya vò ní vəh yír lagéltò pém Gènbògèr vəhə.

¹⁰Má ní a fágghəh bəo mán kó né? A gjiñh bəo mán kó né? Bənhəh pém Vannáb dàhnhəh fágdi koo nən ni.

¹¹Debter dan: Mú ya həkəh ní yò, yír pém dan gúg fàari kəh nən ni, Gènbògèr dan gure. Yíwa pém dà lúbdì Vannábò.

¹²Kə ni wəi, yíwa pém gàari vəh Vannábò. Sóo bee ri yíwa pém dà pu Vannáb íi pínnì vəh yag əhə.

A kó en ya dàmwa kə pə ní pai

¹³Vəh wəi, yíwa yágbà bəo fágdi, bəh sábnəmà en dəəve: Nkó en ya dàawa dà táari ti ní pai, dà pəri ti ní pai.

- 14**Kəsàṅ ya Yeesu Kiristu bəṅ kəṅ ní yò ṅàaro kee, en ya bəl əní tún mai gá pai. Yír daṅ en yò tún mai ní, ə ní líi pu wəi.
- 15**A léro en ya vjɔbgəṅ dàmwa símáṅar ní ní, wí gá a tòn yáṅsàṅ tonóm pai. Yír ya Kiristu vò koo yúl li yò a ígəu léerdi vəṅ lésír mání əni pai.
- 16**En ya pùuṅ pú má ní ní, kə pu yír déə ní mùurəṅ en pai.
- 17**Gàm Vannáb gèn kəṅ en lérì muur pai, en zòrì muur pai. Vannáb gèn muur gá və gəanəṅ entò ya Vannáb Fúuig pəṅ yír ní: En tònì vəṅ bàanu, fúy káṅarì vəṅ símáṅar púurì.
- 18**Yír ya tò puro Kiristu mú wəi ní, pùuṅ pu Vannábò, yír pém kə mùmgənurì.
- 19**Bəṅ wánəmə en ya fúy dàbənəṅ káṅbdì ní, mú ya yíwa dà kòrì gá bòo kə èmmə nən ni ní.
- 20**A məṅ Vannáb tonóm vəṅ lésír əni pai. En gá pém a lébà, ammə en bee a léro dàṅ dàmwa mín dórđì vee ri gá, duun pai.
- 21**A gəaro səṅ sùurì, fùm zòrì dàṅ dàmwa mínnì ní, a yág kùnmə entò bee pém.
- 22**Má ní mú ya a sábgəṅ ti ní, a díbà kaa bəl li, Vannáb gəa rì. Yír ya təro en ya sábgəṅ tònì ní yò fág dànəu gúur ti bai ní, símáṅar əní pùubà.
- 23**Yír yáṅ en lérì, símáṅar zəṅ en bee, wə yaa léro guve ní, muur əní pəro Vannáb nən ni. Gàm yír tònno en ya símáṅar əní íin míi ní, yòo vee enè.

ROMANÁBÒ 15

Yíwa tə yúl əní pai, təbà bòoi

- 1**Bənəṅ ní bəṅ vələnəṅno Vannáb muur di yò, bəṅ gəm lurnəmə yíbtò ya vən míi. Bəṅ tənəṅ yúl bənəníve pai.
- 2**Yíwa pém təbà bòoi, wəi duu rì, bòo kə kəṅmə Vannáb muur di bəri.
- 3**Kiristu bal kəṅ ní, tən yúl əní pai. Debter dònṅəṅ muur əní daṅ: Yíbtò ya ba və dúulḡənú ní dúuləṅ vən bee síró kəṅ yúl li.
- 4**Entò ya debter di yò və dji yáglé ní kə bəṅ wəṅnəmə ti. Debter kə vambənəmə fúyì, kə pəbənəmə en vəsàṅ, kə bəṅ laanəmə en déə zírì.
- 5**Vannáb ya kóṅ gá yír vəə laaṅ en ní, vəṅ vəmḡəṅ yír fúy ní kóbà vé kəəbà, vé kə dùubà Yeesu Kiristu kəsàṅ.
- 6**Kə vé mól lùbbà Vannáb vəṅ símáṅar déəve, Gənbòḡər bənəní Yeesu Kiristu Túnú.

Vé guummə

- 7**Yakai yò vé guummə mú Kiristu guuvé ní, kə vé lùbbà Vannábò.
- 8**Vé gəabà dúurì, Kiristu yaa kál zibtò fjiṅ ní yò, kə zii tò wərbà en ya Vannáb daṅ pu yírbòḡən bəntò ní, kə və təbà Vannáb wòn míil pai.

⁹Vannáb tè puro yír kòrtò gím bèri, kə və zii lùbubà zε. Debter dònghə wəi daŋ: Wəi kó rì ɲdàŋnú lúbdì nìmsàbtò ya gàanəú bíi təŋ ni, ɲdàŋ níil mání ɲáa múmnì.

¹⁰Debter dòntiro sáŋ: Nìmsàbtò ai, və pém və yǐjbà zònè vónəŋ yír əntò yò.

¹¹Dəə debter daŋ: Nìmsàb gá pém və lùbbà Vannábò, yír kùr pém lùbubà.

¹²Esai daŋ: Zese nanúsénwa dàŋ yáari, kə dàŋ kári gènè. Nìmsàbtò dàŋ pu búyri, və dàŋ díri símáar vəní koo fúy ri.

¹³Vannáb ya kóŋ gá yír sábgəŋ en zírì ní, pùub dùgvəbà símáarè, àa dùg pəvəbà kəabò, gàm ya və íi kàu ní. Vannáb Fúyig kə vàmvébà, kə və sáb sèn dùgbà en dəə zírì.

Pol tonómi

¹⁴Dàave, və gá ɲgàaro vəŋ yúl mínə, və tò dùggəŋ en dúuri, və gəaŋ enè, və làlé ya yír dəə daŋ mag pu bòo muur ní.

¹⁵⁻¹⁶Ammá weetò dəə ɲdǐjra pəvə ní, ɲmùu dǐjri kùnle pəvəri, kə və ván en ya və mag pəvə ní pai. Mí gá Vannáb fəŋ kànnó kə ɲàa daŋmə Yeesu Kiristu muur yír kòrtò tuŋ. ɲpə kùngəŋ fúy míní tonóm bee ri, yír kòrtò pém kə və kálbà mú sadaka ya Vannáb Fúyig kó nəŋ gá, pùu pu Vannáb ní.

¹⁷ɲkəŋnəŋ Yeesu Kiristui gá, ɲdàŋnəŋ légdì tonóm ya ɲtəŋ pu Vannáb ní yò.

¹⁸Yakai ɲzìi mùu en dəə pém, ɲmùu dùggəŋəŋ en ya Kiristu tò kəŋ fúy ri yò dəəve, kə ɲkəibà yír kòrtò kə və bùy pubà Vannábò. ɲtəŋnəŋ yag bèri, ɲàa bèri.

¹⁹ɲvəŋnəŋ en mǎgərtò vəŋ en kìŋəntò, Vannáb Fúyig təŋ pəŋ nì. Kə nì ɲàa daŋ èmgəŋəŋ Kiristu muur púur tól yanə pém zε, gùy Zeruzalem ni làri Iliri ég di.

²⁰Ammá wee ya və kii tənnəŋ Kiristu níil tí bíi, ɲyáa dùggəŋ émnì ti, ɲwàaŋ kə ɲdà dóg yúyri lig háa lig bǐjil ya yír dəə góŋ mìnle ní ri.

²¹Kə ɲdà təŋnì mú ya debter dòn ní daŋ: Yíbtò ya və dòn tən pəvə muur əní bíi, və dà təri. Yíbtò ya kii tən muur əní bíi, və dà kí gáari.

Pol mùuɲ əmsàŋ muur ən ya Roma rii

²²Wəi kə nì en ya ba gər kaa dùggəŋəŋ émnári kəvə tuŋ ní.

²³Yakai gá tonóm míní kùro ég yò ri, ɲsáb dùgvə ém dáa təri ní ver zoŋno.

²⁴ɲyáa ní ɲlúro émnì Espana ég di ní, kə ɲdùu dàa təlévə zε. ɲsábgəŋəvə dúu tálli, kə bəŋ èm kəŋəno sérəŋ ní, kə və zii pəŋ en ya kə ɲəm táləŋ ní bèri.

²⁵Yakai ní, ɲèmgəŋ Zeruzalem ni, ɲàaləŋ pu Vannáb yírtò ya lúi en ya ɲzìira pəvə ní.

²⁶Makedonináb vəŋ Akaináb və yáaŋ pu móllári Vannáb yírtò ya təŋ gím Zeruzalem ní en sérəŋ.

27Vəi və sáab vîr dì ve, ammə sáanlé ya kee və zîi pu gímnábtò bee en ní. Yír kòrtò və zîiro Vannáb muur zibtò n̄āa ri, b̄āa ní və zîi pubà zibtò bee en ya kəvə n̄āa ríi b̄èri.

28Tonóm yò tál víró, ηπέ δòrvəro en ya və mòllà pəvə ní ní, ηδàη έmnì Espana ri, kə ηδùu tállà kəvə tuη.

29Ngàaro ηəm làro kəvə tuη ní, ηδàη pəvə áaràri en dúurəmtò ya Kiristu n̄āa ríi.

30Dàave, ηb̄āanəvəri, vəη Gènbògèr bənəni Yeesu Kiristu níilè, vəη yáasàη ya Vannáb Fúyig pəbənəη ní: Bəη gò zaanəη pəmmə vəη Vannáb təmnì kəη yúl li,

31kə ηsò víbà Zudenáb ya gàa Yeesu muur bíi n̄āa ri, en ya ηàanà Zeruzalem ni yò Vannáb yírtò ya lúì kə və kàbà n̄āa iro.

32Kə nì Vannáb íiró ní, ηδàvə lá zîiri vəη sím̄āar púuri, ηδà ém túgdì kəvə tuη.

33Vannáb ya pəη yír k̄āab ní dívəbà. Amen.

ROMANÁBÒ 16

Pol ən muubsàη

1ηπέ δòrgənəvə dàam̄āal bənəní Fobei, təη Vannáb yírtò ya Saηkere ríi təη ni.

2Və gùu nəηubà vəη Gènbògèr níilè, mú ya Vannáb yírtò dà sòη təni kəvə təη ni ní. Və tə zaa pubà en ya b̄āavə ní. Gàm yáal bee tə puro yír gùurè, tə pənnò b̄èri.

3Və mùubbà Pirisil vəη Akilai, yíbtò ya bəη kàa təηnəη Kiristu tonóm ní.

4Və tìi vòri kəη yúl li, kə və sòrəmmə ní. Nf̄uη pəvə n̄āa vəη yír kòrtò ya íi kà Kiristu ní pém.

5Və mùubbà Vannáb yírtò ya vəη mól kəηnəη kəvə wàri ní. Və mùubbà Epaine mínì, Asi ég di pém wəi íi kà bìi dùg Kiristu rì.

6Və mùubbà Marii, wə pém tə ta pəvəró.

7Və mùubbà nìm míntò Anđeroni vəη Zuniai, vəi bəη dóinəη púrsínà rì. Tòm̄náb̄tò mùm záḡnəvə pai. Vəi və kál bìi pəη Kiristunáb dì.

8Və mùubbà kəəsì mín Ampiliatui, Gènbògèr mòlbəη nì.

9Və mùubbà Urbeni, yír ya bəη èm təηnəη Kiristu tonóm ní, vəη kəəsì mín Sitaki b̄èri.

10Və mùubbà Apelai, yíη bee mag vîr dùgdo mú ya íi kà Yeesu ní. Və mùubbà yíbtò ya Aristobul wàrìi,

11Və mùubbà nìm mín Erodoni, və mùubbà yíbtò ya Narisi wàri íi kà Gènbògèr ní.

12Və mùubbà Tirifen vəη Tirifosi, yíbtò ya tə ta pu Gènbògèr ní. Vəη Persidu b̄èri, yáal bee tə ta puro Gènbògèri.

13Vé mùubbà Rufui, Gènbògèr gàa dùgguro vəḡ tonóm əní, vé mùubbà nùnú pém, nùnú əní yòo nəḡ míḡ.

14Vé mùubbà Asiḡkitui, Filegoḡi, Eḡmei, Patorobai, Eḡmei vəḡ dàavətò ya vəḡ kəḡḡəḡ ní pém.

15Vé mùubbà Filolog vəḡ Zulii, Nere vəḡ dòomaḡlè, Olimpa vəḡ Vannáb yírtò ya vəḡ kəḡḡəḡ ní pém.

16Yíwa gùḡ kḡəḡḡəḡ bòoi, mùubbà. Vannáb yírtò gá pém mùubvəḡró.

En dəəve pəḡḡəḡ ní

17ḡbḡḡəḡəḡvəri dàave, vé víbà yíbtò ya yèbḡḡəḡ yír vəḡ bòo ní muurè. Və ḡìb lèergəḡ yír vəḡ muur vəḡní voo Kiristu muur púur yò duun mai.

18Yír uurtò bee və ní və tòn pu Kiristu pai, və tòn pu bál vəḡní. Yír ya gùḡḡ símḡḡar bai ní yíbtò bee muur púur vəḡní vəḡ yag púur vəḡní dāḡḡu sóol líllì.

19Yír gá pém gàaro mú ya vé bḡḡḡ pu Gènbògèr ní. Pùḡḡ pəḡḡnì, ḡyḡḡ ní vé wəḡḡḡəḡ ən dúur di, símḡḡar vəḡní kúmmə dumpán bàar di.

20Vannáb ya pəḡ yír kḡḡḡ ní dāḡ Sedani sḡ yḡrdì kəḡvə dor pèel li. Gènbògèr bəḡḡní Yeesu Kiristu úr pəḡvəbà puur əní.

21Timote yír ya bəḡ kàa tòn ní mùubvəḡró, vəḡ nìḡ míntò Lusiu vəḡ Zaso vəḡ Sosipater bəri.

22Míi, Tertiu yír ya dḡḡrə derwəl ní bee, ḡmùubvəḡró vəḡ Gènbògèr níilè.

23Gaiu yír ya ḡḡḡḡ koo wəri bee, vəḡ Vannáb yírtò ya vəḡ kəḡḡəḡ ní pém mùubvəḡró. Erastu yír ya gùḡḡ san wàaltəḡ ní vəḡ dàawa bəḡḡní Kartu mùubvəḡró.

24Gènbògèr bəḡḡní Yeesu Kiristu úr pəḡvəbà puur əní. Amen.

Muur kùro

25Bəḡ lùbnəḡḡ Vannábò, Vannáb kóro kə bəḡ íi kà dùḡḡḡḡḡ. Muur púur ya Kiristu yúl li, ḡḡḡ dāḡḡəḡ ní yò, dòn ḡurè. Muur bee kə nì ən ya Vannáb bal ìnlè tāḡ,

26yakai vìr pəḡbəḡḡəḡ ní. Amḡḡ yakai əntò bee pém tòmḡḡḡḡḡ dḡḡ vìr kùḡḡḡḡḡ gón ni, mú ya Vannáb ya kəḡ sóo pém ní dāḡ pəḡvə ní. Yír kòrtò pém gàa kùḡḡḡ, kə və íi kàbà, kə və bḡḡḡ pubà Vannábò.

27Vannáb dəəve gāḡḡ ən nì, bəḡ lùbunəḡḡ Yeesu Kiristu yúl li sóo pém. Amen.

1 KORINTUNÁB

1 KORINTUNÁB 1

Muur pagélè

¹Míi Poli, Yeesu Kiristu tòmtóo, Vannáb yáa rì, ká dòrèḡ tonóm yò ri ze, míi bèḡ dàawa bènèní Soteni djìna òerwàl ai rì.

²Bé djìna pu Vannáb yírtò ya Korintu ríi. Bé mùubvèró yíbtò ya Vannáb tùb vìrvé vèḡ Yeesu Kiristu èni ní, yíbtò ya Vannáb ká àḡvè koo tuḡ ní. Bé múubdo yíbtò ya tḡḡ Gènbògèr bènèní Yeesu Kiristu níil wee péem ní bèri. Yeesu yòo Gènbògèr vèḡ, yòo Gènbògèr benenà.

³Vannáb Bàa bènèní vèḡ Gènbògèr Yeesu Kiristu úr pèvébà puur vèní, vè àḡ pèvébà kàḡbò.

Pol fḡ puro Vannáb nàḡ

⁴Nyágnè pu Vannáb nàḡ fḡnì pai, vèḡ puur ya úr pèvé Yeesu Kiristu yúl li yò.

⁵Vé gàabà, mú ya vé kèḡḡḡ Yeesu ní yò, vé zìi taro èntò. Èntò bee kè nì muur púur ya yag díi vèḡ en gaasàḡ.

⁶Yeesu muur ya vé kèi ní kè sèn dùgdo kèvé símàḡar di.

⁷Yíbtò ya vé laaḡ Gènbògèr bènèní Yeesu Kiristu vísàḡ ni yò, en ya Vannáb pé yír ní gá pèrnè pèvé dèé bai.

⁸Yeesu bee dàḡḡḡ vám sènnì, kè vé duu wàrbà Gènbògèr bènèní Yeesu Kiristu fàg doo ri.

⁹Vannáb ya kèvé kè màḡarì vèḡ Wowà èní Yeesu Kiristu, Gènbògèr bènèní ní yò sòolnè yír pai.

Yèbsàḡ dó kèvé tḡḡ ni pai

¹⁰Dàave, ḡḡḡḡḡ vèḡ Gènbògèr bènèní Yeesu Kiristu níilè: Vé kèḡḡḡ yag dèéve, yèbsàḡ dó kèvé tḡḡ ni pai. Vé kè dùgbà símàḡar dèéve, vé sàb màḡabà en dèéve.

¹¹Dàave, yíbtò ya Kolo wàríi òni pèḡḡḡ voo vé kèḡḡḡ pai.

¹²En ya ḡkèi vé mùuḡ ni ai: Yír dèé daḡ bè ní bè Pol yíri, yír dèé daḡ bè Apolo yíri, yír dèé daḡ bè Kefa yíri, yír dèé ní daḡ bè Kiristu yíri.

¹³Vé tè ní gá Kiristu bee yeblé gùurve? Pol vòro lab tágdì ri kèvé yúl li re? Vé pógdo vèḡ Pol níilè re?

¹⁴Nfḡḡ pu Vannáb nàḡ vèḡ ya gá ḡpògnè yír dèé kèvé tḡḡ ni bai yò. Npòggè Kèripu vèḡ Gaiuve.

¹⁵Yír ya dà ònnì daḡ bè pógdo vèḡ níil mínì ní pai.

16 Εε γέηνε, ηπόγδο Estafana vəη wàal əní. Tállo wəi ní, ηγàatin yír ya ηπόgti dée ní pai.

17 Kiristu tònəη daη ηəm pógbà yíri ní pai, daη ηəm dòn pubà yír muur púuri. Nəm dònne mú yír ya mùu gàa muur ní pai, ηwàηη Kiristu lab tágdí dà kə̀ni en kòmve.

Yír en gaasàη vəη Vannáb en gaasàη

18 Yeesu vool ən ya lar tágdì ri yò, kəη pu yíbtò ya lee kàηη ní ní yàη muurè. Yíbtò ya bəη sònəη ní gá kəη pə̀bənəη Vannáb vəsàη.

19 Vannáb debter daη: Ndəη líil kúnni muur ya yír en gàarnábtò dòn ní. Ndəη mín zúni en ya yíbtò ya kii gàa muur ní sábgəη ní.

20 Yír ya gàa en ní yòo mə? Yír ya zaηgín gàa en ní yòo mə? Yag púurtóo ya kúsàar di lói yòo mə? Vannáb təη en gaasàη ya kúsàar di loi yòo yàη enè.

21 Vé tə̀bà Vannáb díη en gaasàη gá pém, ammə́ yír sábsàη làn ya gá və̀ kii gàabà ni pai. Wəi kó ri, Kiristu vool muur ya bəη mùunəη ní yír və̀ tə̀η mú yàη muurè. Ammə́ yír ya íi kà ní Vannáb dàηnu sórdì ti.

22 Zibtò və̀ bə̀ηη en kìηə̀ntò, geregtò ni və̀ wə̀η en gaasàη.

23 Bə̀nəη ní gá bə̀η kùu yə̀mgə̀nəη pu yír Kiristu ya və̀ gaa lab tágdì ríi. Zibtò ní kə̀η pə̀və̀ muur dumpánè, yír kòrtò ní kə̀η pə̀və̀ yàη enè.

24 Ammə́ yíbtò ya Vannáb kə̀ ni gá, yáaró yír bee wə̀ zibtò, wə̀ geregtò gá pém, Kiristu kə̀η pə̀və̀ Vannáb vəsàη, Vannáb en gaasàη.

25 Vé gàabà: En ya Vannáb tə̀η mú yàη enè ní tàlgəη en ya yír sáβ nə̀η dùggəη see, tə̀η ze ní. Bù̀ylə̀η en ya Vannáb tə̀η ní və̀ tàlgəη yír tonómi.

26 Dàave, yíbtò ya Vannáb kə̀və̀ ní yò, və̀ tə̀bà kə̀və̀ tə̀η ni: Yíbtò ya gàa en ní zoηnə̀ pai, yír və̀ntò zoηnə̀ pai, yír gùurè pìraη və̀ní lùbnə̀ pai.

27 Ammə́ Vannáb yaa tìil virdo en ya kúsàar di və̀ díη yàη enè ní, ség kə̀ kóbà yíbtò ya gàa en ní. Tìil virdo en ya kúsàar tə̀η mú bù̀ylə̀η enè ní, ség kə̀ kóbà en ya və̀ ní.

28 Vannáb tìil virdo en ya kúsàar tə̀ yáarə̀η ní, gjí̀rə̀η enè, en kòmvíi, kə̀ líilbà en ya kúsàar tə̀η en nání ní.

29 Kə̀ nì wə̀i, yír ya dà légdì Vannáb nən ni ní pai.

30 Ammə́ Vannáb mòlvə̀ró və̀η Yeesu Kiristui, wə̀i kə̀ nì en gaasàη bə̀nə̀ní, bə̀η túnəη Vannáb nən ní ze, bə̀η kə̀ηə̀η Vannáb nə̀, bə̀η búl sònəη ze.

31 Və̀η wə̀i, debter dòn ze daη: Yír ya yáηη légdì pém, dó lægbà entò ya Gènbògèr tò ní ri.

1 KORINTUNÁB 2

Pol mùuη Yeesu lab tágdì muurə̀

- ¹Dàave, Vannáb muur yén yòo ínèg enè. Sòo ya ηèmnà póné dónnì ní, ηèm mùun muur lùul pai, ηmàgnè en gaasàη dèè ti pai.
- ²Èmsàη mín ya ηèmnà kəvə tuη yò, ηèm dònne póné muur dèè pai, Yeesu Kiristu muurè dèève, yír ya və gaau lab tágdi ri ní.
- ³Wəi kó rì ηèmnà kəvə tuη ní, ηkə dùg bùyùlèηve, dúulve, ηnèη kaan ze.
- ⁴Muur míní vəη Vannáb muur ya ηèm mùu póné ní kəη mú yíbtò ya mùu gàa muur ní pai. Ammá muur ya ηèm mùu póné ní Vannáb Fúyig màglè vəsàη əní ti.
- ⁵Kə nì wəi, Yeesu íi kasàη vóní dòg kəη en ya yír gàa ní ri pai, ammá dòg kəη Vannáb vəsàη ní.

Vannáb en gaasàη

- ⁶Ammá bəη maggəηəη pu Vannáb yírtò ya nìi Vannáb muur di ní en gaasàη. Kəη en gaasàη ya kúsàar di loi pai, kəη en gaasàη ya gènəbtò ya kúsàar díi dí ní pai. Və ní və yòo yíbtò ya dàη léé káari ní.
- ⁷Ammá bəη maggəηəη Vannáb en gaasàη, yòo ínèg enè, ba ìnlèrì. Vannáb dí pəbəηəη en yòo ní kónnəη kúsàar bai, kə bəη lùbnəmà ti.
- ⁸Gaasàη bee gènəbtò ya kúsàar di lói zìin pai. Ba və zìi gàalèrì ní, ba kee və gaan Gènbògèr Lubsàηtòo lab tágdi ri pai.
- ⁹Vannáb debter dònghəη wəi daη: En ya nór tèn míi, en ya tóg kìn míi, en ya yaan yír símàar di bíi, entò bee Vannáb kó sìr laa pu yír əntò ya yáa ní wəi.
- ¹⁰Bəηəη ní gá Vannáb mag pəbəηəno ínèg en bee vəη Fúyig ən ya tòi pəbəηəη ní. Vannáb Fúyig gá tə kùngəη en pém, en ya Vannáb bəl líi bəri.
- ¹¹Bəηəη yír gá, yí gàan en ya kəη bòo bəl líi rə? Yíwa pém fúyig əní gàan ni ve pai? Vannáb pém en ya koo bəl líi yír ya gàa ní pai, Fúyig əní gàan nì ve.
- ¹²Bəηəη ní, bəη zìinnəη fúyig ya kúsàar díi pai, bəη zìinəη Fúyig ya Vannáb nàa ri ní, kə bəη gàanəmà en ya Vannáb pəbəηəη ní pém.
- ¹³Bəη mùunnəη vəη muur ya gá yíbtò ya gàa en kúsàar díi maggəη pu yír ní pai, bəη mùunəη vəη muur ya gá Vannáb Fúyig maggəη pu yír ní. Bəη maggəηəη pu yíbtò ya dí Vannáb Fúyig ní en ya Fúyig bee daηghəη ní.
- ¹⁴Yír vəη símàar ənə ve íi kàn entò ya Vannáb Fúyig daη ní pai, kəη pu yàη entò, làn ya gá kii gáabà ní pai, gàm entò bee və gàanəη Vannáb Fúyigò.
- ¹⁵Yír ya díη Vannáb Fúyig ní dà wéerdì en pém, ammá ə ní yír ya dàu wéerdì ní pai.
- ¹⁶Mú ya debter dòn ni daη: Yí gàa en ya Gènbògèr sábgəη ní rə, kə daη bə dòn mag pu muur ní? Bəηəη ní bəη zìinəno Kiristu sábsàη.

1 KORINTUNÁB 3

Bé tòn pu Vannábò

- ¹Dàave, vé ní gá nèm mùun péné mú ya vè mùun pu Vannáb Fúuignáb ní pai. Nmùu péné mú ya vè mùun pu yír kpáatò ní, mú ya vè mùun pu yíb ya dùu nèngənə Kiristu ní ní.
- ²Vé gá nḗpéné vax mom, nḗpənəvé lésír vən pai, gàm vé dàn vəə lé gáarì pai. Yakai yò bee péem vé vəə gàan mai.
- ³Gàm vé kəḗnəḗ mú yíbtò ya kúsàar di lói. Vé tə̀bà: Vé làaḗ sji kə̀vé təḗ ni, vé kóḗ gámèr kə̀vé təḗ ní gá, mú yò vé kə̀nnəḗ kúsàar kəsàḗ mé?
- ⁴Wəi kó rì, kə̀vé təḗ ni yír déə dònḡəḗ ze daḗ bə ní bə Pol yíri, bòo déə daḗ bə Apolo yíri. Yò gá vé tònno mú ya yír péem tòn ní.
- ⁵Apolo gá yíwə? Pol gá yíwə? Bé péem bé tòn pu Vannábò, bé ní gá bé mag péné mú ya vé dà íi káarì Vannáb ní. Yíwa péem tòn mú ya Vannáb péu ní.
- ⁶Mí ní nḗbà en éḡ di, Apolo ní wèr pu mom, ammə́ Vannáb kə̀ḡəḗnurì.
- ⁷Kə̀ nì wəi, yír ya bà ní, vəḗ yír ya wèr mom ní péem yòo en kòmve. Vannáb kə̀ nì yúlè, wəi kə̀ḡəḗ jji di.
- ⁸Yír ya bà ní, vəḗ yír ya wèr mom ní péem yòo déəve. Yíwa péem Vannáb dàḗnu kpáar mágdì vəḗ tonóm əní.
- ⁹Bé ní gá, Vannáb bəḗ mól tònḗnì. Vé kə̀ nì Vannáb aḗ, vé kə̀ nì lig ya Vannáb yuu ní.
- ¹⁰Vannáb fəḗ kó pə̀nnó, nḗkə̀no yír ya yuu gaa lig ní. Nmìnno lig bjiḗ ní, yír déə yuu dəḡḡəḗ ti. Ammə́ yíwa péem gaaabà mú ya dà yúurì ní.
- ¹¹Lig bjiḗ gá yír ya dà míntírì déə ni pai, bòo ya yò màḡdo wəivə: Kə̀ ni Yeesu Kiristui.
- ¹²Yír yáaró yuu dəḡbà vəḗ kə̀ḡerè, vəḗ sardi, vəḗ vaaḗ dúurəmtò, yír déə yáaró yuuabà vəḗ labò, vəḗ úurè, vəḗ mərə́ péem,
- ¹³yíwa péem tonóm əní dàḗ vírì yəḗ ya fág dàḗ kór ní. Sóo bee dàḗ kə̀nì vee sóo, vee dàḗ mágdì yíwa péem tonóm əní wee ya là ní.
- ¹⁴Yír ya tonóm əní só víro vee nax ri ní, wə̀ dàḗ zírì dùu əní.
- ¹⁵Yír ya tonóm əní dùuro vee ri ní, dàn zírì bai, ammə́ ə ní gá wə̀ dàḗ sóri, sosəḗ bee kə̀ mú wə̀ tál ví'i vee ri.
- ¹⁶Vé kə̀ nì Vannáb ligò, Vannáb Fúuig kəḗ kə̀vé fúu ri, vé gaaḗ mɛ?
- ¹⁷Yír líllo Vannáb ligò, Vannáb dàḗnu líllì bəri, gàm Vannáb lig yòo lig gjiḗ, véi vé kə̀ nì Vannáb lig bee.
- ¹⁸Yír déə gi pai! Kə̀vé təḗ ni yír ya daḗ bə yòo yír en gáartóo kúsàar di ló ní, yír bee wə̀ káḗbà yəḗtúo, koo gaa nəḗ en ze.

¹⁹Gàm en gaasàŋ ya kúsàar di lói kəŋ pu Vannáb ní yàŋ enè. Debter daŋ: Vannáb túu gùuŋ yír en gáarnáb vəŋ wəŋsàŋ vəní ve.

²⁰Bàar déə daŋ: Gènbògèr gàaro yír en gáarnábtò sábsàŋ vəní yòo en kòmve.

²¹Kə nì wəi, yír déə ləg yír yúl li pai. En gá péŋ yòo vəŋa:

²²Pol bəri, Apolo bəri, Kefa bəri, kúsàar bəri, yəŋkì vəŋ vool bəri, kəsàŋ ya yáa ní vəŋ bòo ya yúwál líi bəri, péŋ bee yòo vəŋa.

²³Ammá vé ní gá vé yòo Kiristu na, Kiristu ní yòo Vannáb na.

1 KORINTUNÁB 4

Tòmnbábtò kəsàŋ

¹Vé díbèbà mú yíbtò ya təŋ pu Kiristu ní, yíbtò ya Vannáb pé dòrvə ínèg entò əní ní.

²Yír ya gùu díŋ yír en ní gá, en ya və yáaŋ vəŋ wəi ní, wə tòmə en əní símáar déəve.

³Mí ní gá ŋwàa vəen ya gá vé fágémmə ní pai. Ŋwàaŋ ya gá fág bàar ya kúsàar di lói fágémmə ní pai. Mí fáal bee ŋdàn yúl míní fág gáar pai.

⁴Símáar míní lon vəŋ en déə pai. Ammá gu bee péŋ, ŋdàn dónnì ŋtú vílèrì ní pai, Gènbògèr kə nì fəgtóo minə déəve.

⁵Wəi kó rì sóo lànnəŋ mai, Gènbògèr yaannəŋ mai gá, vé fuu fəgnəŋ yír pai. Gènbògèr yaaro, dàŋ díjb vírdì en ya ín kəŋ zèg di ní, dàŋ fúu vírdì en ya kəŋ yír símáar di ní. Kə nì yíwa péŋ Vannáb dà pu naa fúŋi ze.

⁶Dàave, muur ya ŋmùu mag Apolo yúl li vəŋ kəŋ yúl li yò kə vé kìi wəŋmə, yír kə tál en ya debter daŋ ní pai. Bé yáa ní vé ləg pai, kə vé dà múmnì yír déə, kə vé dà gíjri bòo déə.

⁷Má gá yí yòr tàllú nən ni re? En ya a zìi ní péŋ Vannáb péú rì pai? A zìi enè gá, en kó rè a yaa ləggəŋəŋ ní?

⁸Vé zìi kùnlèro en ya vé yáa ní, vé kəléro zaundinábtò, vé yòo gènbəbtò, bé ní bə kəŋnì. Nyáa ní vé kə dùgbà gèn fáalè, kə bəŋ èm zìi kəŋəmə gèn bee péŋ.

⁹Ŋtè ní kə mú bé tòmnbábtò ní, Vannáb yjrlèbé yəŋ ni. Bé yòo mú yíbtò ya fág gùu gá və dàŋnəvə máarì ní. Bé yòo en ya gá kúsàar vəŋ malekiatò vəŋ yír péŋ tə yj zəggəŋ ní.

¹⁰Bé yòo yəŋnàre Kiristu yúl li, ammə vé ní vé yòo yír en gáarnábtò Kiristu naa ri. Bé bəulgəŋi, vé vəŋnì. Və lùbgəŋəvəri, bé ní və gijnəbəri.

¹¹Háa yakai yò péŋ, gol wəonəbəri, mom òrgəŋəbəri, bə kəŋ fúu kòmve, və lòŋnəbəri, bé díŋ wàal bai.

- 12** Bé tò n̄ān̄ en v̄n̄ n̄ā b̄n̄ā. V̄e d̄uul̄ḡen̄eb̄er̄i, b̄e ȳerḡen̄ p̄ev̄e n̄ā. V̄e úrḡen̄ p̄éb̄e ḡim, b̄e v̄è̄n̄i.
- 13** V̄e dan̄ḡen̄eb̄er̄i, b̄e p̄inḡen̄ p̄ev̄e k̄āar̄ve. H̄āa yakai p̄em v̄e d̄ih̄n̄eb̄e mú k̄ús̄āar̄ búul̄e, mú vír̄e.
- 14** N̄d̄ij̄ dan̄n̄an̄ p̄ev̄e en ȳò séḡ k̄e k̄ón̄eb̄a ní pai, n̄w̄è̄nḡen̄ev̄er̄i, ḡam v̄e ȳò var̄em mínt̄ò, n̄ȳá̄a dùgḡen̄ev̄er̄i.
- 15** Yakai ȳá̄ar̄ó v̄e z̄i ȳir̄ uziner f̄ób ya magḡen̄ p̄ev̄e Kiristu b̄aanu ní p̄em, b̄aa v̄ení ḡá t̄aln̄è d̄é̄ve pai. K̄es̄an̄ ya v̄e k̄eh̄n̄en̄ Yeesu Kiristu ní ȳò, míi n̄k̄e n̄i b̄aa v̄ení v̄en̄ Vannáb muur p̄úur ya n̄āai p̄ev̄e ní eni.
- 16** V̄en̄ w̄ei, n̄t̄em̄ḡen̄ev̄er̄i, v̄e mag dùub̄a míi.
- 17** W̄ei k̄ó r̄i n̄t̄on̄a p̄ev̄e Timote ze, war ȳá̄ar̄ mína, dùu dùgḡen̄ Ḡen̄b̄òḡèr̄ s̄im̄á̄ar̄ d̄é̄ve, k̄e è̄m dan̄ dùu p̄ev̄eb̄a b̄aanu mín ya n̄d̄uun̄en̄ Kiristu ní. Wee ya Vannáb ȳirt̄ò k̄e ní p̄em n̄dan̄ magḡen̄ w̄ei.
- 18** Ȳíbt̄ò d̄é̄e ḡem̄ḡen̄ ȳúl ní, v̄e dí ní voo n̄d̄an̄ é̄mt̄ír̄ar̄i k̄ev̄e tūn̄ lú bai.
- 19** Amm̄á Vannáb ír̄ó ní, n̄ȳòo ȳáar̄i k̄ev̄e tūn̄. N̄è̄mn̄è k̄ír̄i ȳíbt̄ò ya ḡem̄ḡen̄ ȳúl ní bee muur v̄ení pai, n̄è̄m̄ḡen̄ t̄er̄i tonóm v̄ení.
- 20** Vannáb ḡen̄ k̄en̄ muur ya yag díi pai, v̄in̄ tonóm ni.
- 21** V̄e t̄iil v̄ir̄b̄a t̄en̄ ya iro ȳò: V̄e ȳá̄a ní n̄è̄mn̄ab̄a k̄ev̄e tūn̄ v̄en̄ k̄eal en l̄or̄i ȳá, n̄è̄mn̄ab̄a v̄en̄ s̄im̄á̄ar̄ búȳur̄i, s̄im̄á̄ar̄ ya ȳá̄en̄ ȳir̄ ní re?

1 KORINTUNÁB 5

Vammab yírtò kó ség en pai

- 1** V̄e mùu kaan̄ voo v̄e ḡūȳn̄ mà̄n̄ k̄ev̄e t̄en̄ ni, mà̄n̄ ḡūȳs̄an̄ uur ya ḡá ȳíbt̄ò ya ḡaan Vannáb bíi d̄an̄ ḡúȳur̄i bai ní. Voo ȳir̄ d̄é̄e k̄at̄in̄ t̄únú k̄āal̄e,
- 2** am̄m̄á v̄e d̄ó ḡem̄ḡen̄ ȳúl ti ve. En mú ȳò s̄im̄á̄ar̄ ba d̄av̄é v̄j̄ir̄i, ȳir̄ ya k̄ó dùḡ en bee ní ba v̄e d̄an̄nu n̄é vírd̄i k̄ev̄e t̄en̄ ni.
- 3-4** Mí ní ḡá f̄úȳ míni k̄en̄ k̄ev̄e tūn̄ pai, am̄m̄á f̄úȳiḡ míni ȳò k̄ev̄e tūn̄. V̄en̄ Ḡen̄b̄òḡèr̄ Yeesu níil̄e, n̄f̄áḡ ḡūyl̄ero ȳir̄ ya k̄ó en bee ní, k̄e mú ya ḡá n̄ȳòo k̄ev̄e tūn̄ ní. S̄oo ya v̄e d̄an̄ móll̄i ní, f̄úȳiḡ míni v̄en̄ d̄an̄n̄en̄ móll̄i b̄er̄i, Ḡen̄b̄òḡèr̄ b̄en̄en̄i Yeesu d̄an̄ t̄on̄i k̄eb̄en̄en̄ t̄en̄ ni.
- 5** S̄oo bee ri v̄e p̄é d̄orb̄a ȳir̄ bee Sedani n̄āa ri, f̄úȳ en̄i k̄e líib̄a, am̄m̄á f̄úȳiḡ en̄i k̄e sób̄a Ḡen̄b̄òḡèr̄ f̄áḡ doo ri.
- 6** Ȳúl ḡám̄n̄i v̄en̄ ȳò duun̄ pai. V̄e ḡaan ya ḡá súur s̄en̄vé l̄urḡen̄ d̄am̄ ȳá̄gd̄i ní be?
- 7** V̄e s̄òḡ v̄ir̄b̄a súur van ya k̄ev̄e f̄úȳ ri ȳò, k̄e n̄i vee en v̄ení. Yakai v̄e ȳò mú d̄am̄ ya v̄e ȳá̄ḡ n̄è̄nḡen̄en̄ ḡá, súur ti pai ní. Ḡam̄ v̄e s̄j̄j̄ m̄āāro Kiristui, w̄ei k̄e n̄i Paska t̄am̄ b̄en̄en̄i.

⁸Bəŋ kónəmà Paska zulde bənəní, bured əní súur van dó ti pai, ə ní dumpán súurè, vee súurè. Bəŋ kónəmà zulde bənəní vəŋ bured ya súur ti pí. Bured bee túbà, duubà.

⁹Ŋdji dan bìirà pəvə derwəl dəə ri ŋdan vé kə məɔ vəŋ yíbtò ya gùŋŋ màn ní pai.

¹⁰Ŋdònnè yíbtò ya gùŋŋ màn kúsàar di ní pém pai. Ŋdònnè pirnáb vəŋ lúunáb vəŋ sáafináb pém pai. Vé wəɔ vəi gá kusàar di ló, kə vé kə mə?

¹¹Yír uur ya ŋdan vəŋ məɔnəŋ pai bee yòo yír ya kəŋ Kiristunábò, tól dəə ní gùŋŋ màn, pìŋ pirè, kóŋ sáafi, danŋəŋ yíri, zò pìi kaanì, pàaŋ lúui ní. Yír uur bee gá vəŋ lé məɔ vəŋəŋ en pai.

¹²⁻¹³Yíbtò ya dùun Yeesu bíi gá, míi ŋdànəvə fágdi rì pai, ə ní muur mín pai, Vannáb dāŋnəvə fágdi rì. Mə yíbtò ya kəvə təŋ ni yò pém vé dānəvə fágdi be? Debter dan: Vé nɛ vɪrbà yír dumpántóo kəvə təŋ ni.

1 KORINTUNÁB 6

Vé kùnmà muur vəní kəvə dāa dor di

¹Kəvə dāa dor di yír dəə bòo vəŋ kóró yagò gá, en kó re èm dùŋ bòo yír kòrtò nən ni ní? Èm dù'u Vannáb yírtò nən ni bà kó nɛ?

²Vé gāan ya gá Vannáb yírtò dāŋ kúsàar fágdi rì ní be? Vé dāŋ kúsàar fágdi gá, muurvartò yò ní vé làtin fágdi be?

³Vé gāan ya gá bəŋ dāŋnəŋ malekiatò fágdi ní be? Muurtò ya kúsàar díi tàlti wəi re?

⁴Vé kóró muur kəvə təŋ ni ní, vé èm wəti fágtóo vəní yíbtò ya Vannáb yírtò díŋ en kòmve ní.

⁵Yò ŋmùu dùggəŋ pəvə ség muurè. Kəvə dāa dor di ní yír ya wəŋ gá dà kòrì fág ní pɛ?

⁶Yír dəə vəŋ dōowa kóró yagò ní, kə və àati muur bee yíbtò ya gāan Vannáb bíi nən ni ní?

⁷Yag ya vé kó kəvə təŋ ni yò ve yòo en dumpánè. Yír dəə vəəro en ya bòo kóu ní gá tálnè be? Vəəro en ya bòo fù kàu ní gá tálnè be?

⁸Vé bee vé kóŋ en dumpánè, vé fù kàŋ bòob en nɔa ri. Vé dāa dor dəəve vé kó en mú yò?

⁹Vé gāa dùgbà, yír dumpántóo dān dórì Vannáb gèn ni pai. Vé sáb sènmə en ai: Yíbtò ya zəggəŋ yəŋ zəgər ní, yíbtò ya dùuŋ sáafi éntò ní, yíbtò ya gùŋŋ màn ní, yíbtò ya kəŋ yíŋ nì ve, yáal lì ve ní,

¹⁰lúunábtò, pirnábtò, zofumnábtò, dúuləŋnábtò vəŋ fasirmatò gá pém dān dórì Vannáb gèn ni pai.

11Yíbtò d́eə kə̀v́e tə̀ŋ ni bal və̀ kə̀ŋ gu, aḿmá yakai vé póg víró, və̀ kə̀ víró Vannáb nə̀, Vannáb kà̀v́éró yír dúurì və̀ŋ Gè̀nbògè̀r bə̀nə̀ní Yeesu Kiristu níilè, və̀ŋ Vannáb Fúyig b̀eri.

Ɖ̀tòŋ en ya nyáá ní pém

12Yíbtò d́eə kə̀v́e tə̀ŋ ni mùuŋ voo: bə̀ t̀ŋ en ya bə̀ yáá ní pém. Yéŋve, a dà t̀ŋni en ya a yáá ní pém, aḿmá en pém sáanə̀nú t̀ŋni pai. Ǹdà t̀ŋni en ya nyáá ní pém, aḿmá nyááŋ ya gá kə̀ dó və̀ə̀bà ti mú f̀j̀j̀nè ní pai.

13Lésír yòo bəl nə̀, bəl yòo lésír nə̀, Vannáb dàŋ líil kúnnì lésír və̀ŋ bəl pém. Aḿmá yír fúy kə̀ŋ m̀ə̀ŋ en pai, yír fúy yòo Gè̀nbògè̀r nə̀, Gè̀nbògè̀r yòo yír fúy nə̀.

14Vannáb s̀j̀j̀bdo Gè̀nbògè̀r vool li, bə̀nə̀ŋ pém Vannáb dàŋnə̀bə̀nə̀ŋ s̀j̀j̀bdì vool li və̀ŋ v́asàŋ ə̀ní.

15Vé g̀aən ya gá fúy v́e ní kə̀ nì Kiristu fúy yelè̀lè ní be? Kiristu fúy yelè̀l yò ǹdà d́eə v́rdì kə̀ kálbà m̀ə̀ŋ nə̀ rə̀? Ə̀ ní gá pai.

16Vé g̀aən ya gá yír mii dùuro m̀ə̀ŋ ní, m̀ə̀ŋ ə̀n bee və̀ŋ kə̀ŋ fúy d́eəve ní be? Debter dàŋ: Və̀ iro pém və̀ dàŋ kə̀nì fúy d́eəve.

17Too, yír ya miiro Gè̀nbògè̀rì ní və̀ŋ dàŋ kə̀nì fúyig d́eəve.

18Vé wə̀ə̀bà m̀ə̀ŋ muurè! Vee en ya yír kóŋ ní pém làn koo fúy ri pai. Aḿmá m̀ə̀ŋ vee en ní kə̀ d̀ùggə̀ŋ yír bee koo fúy ri.

19Vé g̀aən ya gá fúy v́e n yò yòo Vannáb Fúyig ligò ní be? Vannáb ṕe_v́e_ró Fúyig ə̀ní kə̀v́e fúy ri, wə̀i kó rì fúy v́e n yò kə̀ŋ v́e_nə̀ pai.

20Vannáb f̀j̀j̀ kà̀lèro fúy v́e n bee, kpaarlèro, vé lùbbà Vannáb və̀ŋ fúy v́e n bee.

1 KORINTUNÁB 7

Káá kári muurè

1Yakai ǹdàŋ ṕe_v́e_dónnì en ya vé kèlèŋ kə̀v́e derwàl li ní: H́áá duubà gá yír kà káal pai.

2Aḿmá m̀ə̀ŋ wél yòobà. Gu yò, b́áá ní ýŋ zìibà káal ə̀ní, ýáal zìibà wóo ə̀ní.

3Ýŋ t̀ò pubà káal en ya uunu ní, ýáal pém t̀ò pú̀bà wóo en ya uunu ní.

4Ýáal dínèŋ fúy aní ńáave pai, wóo d́ŋ pu rì. Ýŋ dínèŋ fúy ə̀ní ńáave pai, káal d́ŋ pu rì.

5Yír d́eə ǹə̀nə̀ŋ b̀òo fúy pai, sóo yá vé dàŋ Vannáb t́e_m_nì gə̀ní, vé kiinnì. Doo bee tál víró ní, vé fuu kàtibà káal və̀ŋ wóo kəsàŋ v́e ní. Gàm vé dàŋ fúy v́e ní g̀u_y gáarì bai, Sedani dàŋ zìirì peel ya kə̀ sòolvé ní.

6Mú ya ǹdòŋ ṕe_v́e ní yò, ə̀ ní ńṕe_v́e b́aanu, aḿmá ǹdònnè ya gá kə̀ vé t̀ò sènmà wə̀i ní pai.

⁷Mí gá nyáa ní yír pém kəmà mú mí. Ammá en bee yíwa pém Vannáb pəhnu rì: Pé yír dəə gure, kə pé yír dəə ní gu.

⁸Ŋdòngəh pu salnabtò vəh voowəaltò: Duubà gá və kə dùgbà dəəve mú mí.

⁹Ammá yír ya dàn fúy əní gúy gáari bai ní, kàbà kəa, kàbà yìgərə. Və fəaro wàalè ní, tállo ya gá və sáb kaa en ní.

¹⁰Ŋdòngəh pu Vannáb yírtò ya kà kəa ní, vəh kà yìgər ní, míi ŋdònnè rì pai, Gènbògèr dòn ni: Yáal ví yág wóo pai.

¹¹Wə ví yágdo wóo ní, wə kàti yíh dəə pai, gu pai wóo vəh kiitimmà. Yíh pém yág kəal pai.

¹²Ŋdòngəh pu yíbtò ya pər ní, míi, Gènbògèr pai, ŋdaŋ: Dàawa ya dùuŋ Kiristu ní kà kəal ya dùun Kiristu bíi ke, kəal bee fíró vəh dàn kə dúgdì ní, wə yágu pai.

¹³Yáal ya dùuŋ Kiristu ní kà yíh ya dùun Kiristu bíi ke, wóo bee fíró vəh dàn kə dúgdì ní, wə yágu pai.

¹⁴Gàm yíh ya dùun Kiristu bíi dàn túrì Vannáb nən ni vəh kəal yúlè, yáal ya dùun Kiristu bíi dàn túrì wóo yúl li. Yakai varém vənì pém tùhni, ammə ba və tún mai.

¹⁵Yír ya dùun Kiristu bíi, yáalè ke, dan bə yáaŋ wóo bən Vannáb yír yò yágdì, yíh ke, dan bə yáaŋ kəal bən yágdì ní, wə yágbà. Tól bee ri ní, dàawa bee wə yáalè ke, vəh wə yíh pém, və íi puro. Vannáb kávə ní kə və kəmà vəh kəabò.

¹⁶Yáalè, a gàarəh né bə dà wóo bən sórdì ní? Yíh, a gàarəh né bə dà kəal bən sórdì ní?

Yíwa kəmà mú ya bal wə kə laa ní

¹⁷Gu pai, yíwa kəmà mú ya Gènbògèr pəu ní, kəmà mú ya sóo ya Gènbògèr kəu ní, ba wə kə laaŋ ní. En yò ní ŋdòn dùggəh pu Vannáb yírtò gá pém.

¹⁸Yír dəə təh ya Vannáb kəu ní, nəabləri ní, wə yág nəabsəh wél pai. Bòo ní təh ya Vannáb kəu ní, nəabnè bai ní, wə nəab pai.

¹⁹Yír nəabdì vəh nəabnè bai pém dəəve. Búy dúurì en ya Vannáb dan ní kə ni yúlè.

²⁰Yíwa kəmà mú ya sóo ya Gènbògèr kəu ní, ba wə kə laaŋ ní.

²¹Təh ya Vannáb kəu ní, baa kə laaŋ fíjné ní, a lòl símáar pai! Ammə a təro pèel ya a dà só vírì ni ní, a tòmà.

²²Gàm fíjŋ ya Gènbògèr kə ní, búl víléro, yòo Gènbògèr nəa ri. Yír ya ba kəhŋəh yúl ənə ní pém guve. Gènbògèr kəuro ní, wə kəno fíjŋ ənə.

²³Vannáb fíj kàlèvəró, kpaarlèro, və kəti yír fíjŋ pai.

²⁴Dàave, yíwa kəmà Vannáb nən ni mú ya sóo ya Vannáb kəu ní, ba kə laaŋ ní.

Salnáb vəh voowəaltò muurè

- 25**Yíbtò ya kà tènnonəŋ kɔɔ bíi, vəŋ yìgér bíi, muur vəní ñkìin Vannáb yag di pai. Ammá ñdàn dónnì en ya ñsábŋəŋ ní, gàm Vannáb yáŋənnì, pəŋŋəŋ fúy əní.
- 26**Mí gá ñsáb ní, mú ya en tɔŋŋəŋ ní yò, duubà gá yír kəmə salè.
- 27**A yòo vəŋ kɔɔlè ní, a sábu yágdì pai. A dín kɔɔl bai ní, a wá kɔɔl pai.
- 28**Ammá a kà kɔɔlè pém, a kón vee en pai. Yáɔlwa kà wóo pém, kón vee en pai. En dəə gá yòobà ti: Yíbtò ya kan ní, góg ya dij ní pém, en dənŋəvə tɔŋnì, ñwàŋ pəvə wəi.
- 29**Dàave, ñdangəŋ pəvəri: Sóo zòotin pai. Gùy yakai yò yíbtò ya kà kɔɔ ní və kəmə mú ba və kàn kɔɔ bai.
- 30**Yíbtò ya kùggəŋ ní və kəmə mú símáɔr ba vjɔnəvə bai. Yíbtò ya yjɔn zòn ní və kəmə mú ba və yjɔn zòn mai. Yíbtò ya fji kà en ní və kəmə mú ba və fji en mai.
- 31**Yíbtò ya zii dùggəŋ en kúsàɔr di ló ní və kəmə mú ba və zii en mai. Gàm kúsàɔr ya vé tən ní yò doo dən zóotiri pai.
- 32**Ñyáa ní vé sáb kaa en pai. Yír ya kàn kɔɔl bíi sáb dùggəŋ Gènbògèr tonómi, wəŋ en ya dà tóni gá kə pùu pu Gènbògèr ní.
- 33**Yír ya kà kɔɔl ní sábgəŋ entò ya kúsàɔr díi, wəŋ en ya dà tóni gá kə pùu pu kɔɔl ní.
- 34**Kəno tonóm yeb puro iro. Yáɔl ya kàn wóo bíi, vəŋ yáɔl warwa pém guve, və sáb dùggəŋ Gènbògèr tonómi. Və yáa dùggəŋ ní fúy vəní vəŋ símáɔr vəní pém kəmə Gènbògèr nɔ. Ammá yáɔl ya dín wóo ní sábgəŋ entò ya kusàɔr díi, wəŋ en ya dà tóni gá kə pùu pu wóo ní.
- 35**En ya ñdòn ní yò, ñtúun pəvə pívaał pai, ñyáŋ pu vəna, kə vé tòmə en ya sáan tál ní, kə vé kə sən dùgbà Gènbògèr tonóm ní.
- 36**Yjɔnwa, wə təro yáɔlwa ən ya wə yáŋ ní yò, wə kàn mai ní, dən pu dúur bai. Wə yáa èr dùgdo kári ní, wə kóbà mú ya wə yáa ní, wə kàbà, kəŋ vee en pai.
- 37**Yjɔnwa ya ə ní, wə sáb vír dùg koo símáɔr di, yír dòrnə pu yag bai, wə sábdə bə dən kɔɔ kári bai, wə gàaro wə dà véə gáari. Wə gàaro mú ya wə dà tóni ní ní, sal kəsəŋ ən bee duusə.
- 38**Kə nì wəi, yír ya kà kɔɔl ní kó gəaləri. Yír ya kàn míi pém kó gəa tälləri.
- 39**Yáɔl dən kə dúgdì vəŋ wóo əní, háa wóo kə vò guve. Wóo vòro ní, wə èm kàbà yír ya wə yáa ní, yjɔn bee kəmə yír ya dùuŋ Kiristu ní.
- 40**Ammá wə kəno guve pém, wə dà puur kii tállì zə. Mí ní gá ñsáb guve, ñdí ní Vannáb Fúyig yòobà kəŋ símáɔr di.

1 KORINTUNÁB 8

Sáafi sɛŋ muurè

- ¹Yakai ηδàη μύρι σάαφι σέη muurè. Yέηνε, βəηəη πέμ βəη γàαηəη ενè. Εν gaasàη dòργəη yír yúl γəmnì rì, yάasàη ní kàηγəη yíri.
- ²Yír díη daη βə γàαη ενè ní, wə γàαη μύ ya ba wə dà gáari ní pai.
- ³Ammά yír ya yάaη Vannáb ní gá Vannáb gàauro.
- ⁴Sáafi σέη gá yír dà súyυr βə? Βəη γàαηəno πέμ εν τìητìηtò ya yír fαα təmgəη ní yòo εν kòmve kúsαar di, Vannáb gá yòo dάəve əηa.
- ⁵Yάaró εν τìητìη ya yír fαα təmgəη ní kəmə gógsan ni vəη éγ di gùurve, yakai bee πέμ yòobà gùurè, εν vántò yòo gùurè,
- ⁶Βəηəη ní gá Vannáb yòo dάəve, wəi kə ni Bàai, εν πέμ ví'i koo ηαα ri, βəη kəηəη pu wəi. Gənbògèr yòo dάəve, Yeesu Kiristui. Εν πέμ kəηəη wəi, βəη kəηəη wəi.
- ⁷Ammά yír πέμ gàa kunnə εν yò pai. Yíbtò dάə leməηno sáafi ní, yakai πέμ və súyυro σέη ní, kəη pəvə mú sáafi σέη. Síμαar vənì bùyυn mai, zəη pəvə ενè, və tə ní kə mú və léη εν dumpánè.
- ⁸Εν lésír gá dānbəηəη áa sò'órdì Vannáb tuη pai. Βəη lénəηì vəη βəη léηəη mai πέμ, εν ya dà vírì kəbəηəη fýy ríi pai, εν ya dà dórì kəbəηəη fýy ríi pai.
- ⁹Ammά vé tə nəηmə búlsàη ya vé búlgəη ní yò, kə mìn dòr bùyυləηəbətò ní gbəη ni pai.
- ¹⁰Yakai yír bùyυləηtòo təúró, mái yír ya a gàa εν ní bee, a sí súyυ laaη sáafi σέη gá, ə ní πέμ fýy dānəu vānì súyυrì bəri βə?
- ¹¹Kə ni εν gaasàη mán yò wəi kó rì dāmwa ya ə ní vān mai, Kiristu vò koo yúl li yò, lee kàa ze.
- ¹²Vee εν ya vé kóη dāmva yúl li, vəη bùyυləη síμαar vən ya vé nāmγəη ní yò, ə ní gá vé kó vəəη vee εν bee Kiristu yúl li.
- ¹³Wəi kó rì, ηtəro lésír mìn dòργəη dàawa vee εν ni ní, ηδàη σέη súyυ vəətírì pai, ηwàaη dàawa kə dà pəri.

1 KORINTUNÁB 9

Tòmtóo gá təη né, zìiη né ti?

- ¹ηkəηəη yúl minə pai? ηtòmtóo pai? ηtən Gənbògèr bəηəηì Yeesu βə? Vé yòo εν ya ηtò vìr Gənbògèr tonóm ni ní pai?
- ²Yάaró yíbtò dάə və sòmə voo ηtòmtóo pai, ammά mí gá ηkəη pəvə tòmtóo. Vé bee yír təro mú ya vé kəη Gənbògèr ηαα ri yò ní, dà gáari ηyòo tòmtóo.
- ³Və áa pənnó muurè, ammά vé kùibà mú ya ηδàη yúl mínì nón sórdì ní:
- ⁴Tonóm bəη ya bé təη ní yò gá, ba bé dān léri ti, zóri ti βə?

- 5** Kḗḗtò ya dùuḡ Kiristu ní yò gá, ba bé dàn ká ḗḗrì déḗ kḗḗlè, mú tòmnábtò déḗ kón ní bé? Gènbògèr dòovartò vḗḡ Kefai.
- 6** Bḗḡ Barnaba irové, bé kḗ nì yíbtò ya tò see, kḗ vḗ zìi ze ní rḗ?
- 7** Vḗ kìi tò ya gá yír gòḡ sílè, wḗḡ lésír ḗnì vḗḡ yúl ḗḗḡ ní bḗ? Vḗ kìi tò ya gá yír bàa lar yḗḡ koo ḗḡ nì, lén mai ní bḗ? Vḗ kìi tò ya gá yír dùuḡ nàgò, zòn nàg bee vḗḗ ḗnì bíi bḗ?
- 8** Kḗ vḗ dí ní vḗ daḡ ḗ ní entò ya yír kón ní, amḡḡ dòoká pém dòḡḡḡ wḗivḗ.
- 9** Moizḗ dòoká daḡ: Nàg ya tùuḡ nen ní, a dòr pu sàar yag di pai. En pàar Vannáb vḗḡ nàg dè?
- 10** Mùuḡ pu bḗḡḡ bḗi pai? Muur yò vḗ ðḡḡ dùglé pu bḗḡḡ bḗi. Yír ya bàḗḡ nen ní sábgḗḡ en zírì ti, yír ya gḗḡ nen ní pém sábgḗḡ zìi vírdì ḗnì bḗri.
- 11** Bé gaal dòrdo Vannáb en kḗḡvḗ símḗḗḗ di, yakai bé kàro en ya vḗ díḡ ḡḗḗ ri ní gá, tàlḗbḗ yúlè rḗ?
- 12** Mḗ yíbtò déḗ kón ní? Ba bé dà kó tállì rì pai? Amḡḡ bé kón mú wḗi pai. En bee ḡḗ pém bé vḗḗnì, ḡwḗḗḡḡ bé dà bígdì muur púur ya Kiristu yúl li yò bàarè.
- 13** Vḗ gàaro yíbtò ya tòḡ Vannáb lig díi vḗ zìiḡ lésír vḗnì ti vḗ. Yíbtò ya kà sìrgḗḡ sadaka Vannáb ḡḗḡ nì ní vḗ zìiḡ vḗnì bḗri.
- 14** Yò pém guvḗ, Gènbògèr daḡ yíbtò ya kùu yḗḡḡḡ muur púur ní, vḗ zìibà lésír vḗnì tivḗ.
- 15** Amḡḡ mí ní ḡḡḡḡḡ tḗḡḡ wḗi. Dḗrwàl yò ri pém ḡbḗḗḡḡ wḗi pai. Mí gá yḗḗḗḗ ḡḡḡḡḡ tàl pḗḡḡḡ vḗḡ ya gá yír dà lúrdì en ya pùubgḗḡḡ símḗḗḗ ní yò ní.
- 16** Kiristu muur púur ya ḡḗḗ daḡḡḡ ní yò, kḗḡ en ya ḡlḗgḗḡḡḡ wḗi ní pai. ḗ ní en ya kḗ sḗḡléro kḗḡ yúl li ní, ḡḗḗ daḡḡḡ muur púur yò bai gá kḗ ḡkḗ mḗ?
- 17** Tonóm yò bee ba ḡḡìil vír kàrì vḗ ní, ba ḡḗḗ sábdì zírì dùu mínì ti. Amḡḡ vḗ pḗ dòrḗḡḡḡ voo ḡḡḡḡḡ, mí ní gá ḡḡḗ dùggḗḡḡ.
- 18** En ya ḡzìiḡ ti ní gá né? Muur púur ya ḡkùu yḗḡḡḡ ní yò, ḡyòḗ vḗḡ bàanu ya ḡḗḗ en zírì yír ḡḗḗ ri ní. Amḡḡ ḡḡḡḡ wḗi pai, ḡḗḗ daḡḡḡ muur púur kòḡḡḡ, wḗi kḗ nì en ya ḡzìiḡ ti ní.
- 19** ḡkḗḡḡḡ yúl mínḗ, yír díḡḡḡ fḡḡ pai. Amḡḡ ḡyaa díró yúl mínì yír gùur fḡḡḡ, kḗ ḡzìi kḗ kàbà yír gùurvḗ.
- 20** ḡḡḡḡ zìbtò tḗḡ nì ní, ḡkḗḡ mú zìbtò, kḗ ḡzìi kḗ kàḡḗbà. ḡḗḡḡ Moizḗ dòoká bai, amḡḡ ḡḡḡḡ yíbtò ya dùuḡ Moizḗ dòoká ní tḗḡ nì ní, ḡkḗḡ mú ḡḗḡḡḡ dòokái kḗ ḡzìi kḗ kàḡḗbà.
- 21** Yíbtò ya gàan Moizḗ dòoká bíi bḗḡ kḗḡḡḡ ní, yòḗ guvḗ. ḡkḗḡ mú vḗi, ḡdíḡḡḡ dòoká piri, kḗ ḡzìi kḗ kàḡḗbà. Kḗḡ ya gá ḡḗḡḡḡ Vannáb dòoká bíi pai, ḡḗḡḡ dùggḗḡ Kiristu dòokái.

²²Yíbtò ya v̄an Vannáb muur di bíi b̄əŋ k̄əŋn̄əŋ ní, k̄ə mú mí p̄ém ŋv̄àn ti bai, k̄ə ŋz̄ii k̄á k̄àv̄əb̄à. Mí ḡá yíwa p̄ém mú ya k̄əŋ ní ŋk̄ə dùuŋ pu w̄əi, k̄ə ŋz̄ii s̄òrb̄à yíbtò d̄əə.

²³Entò yò p̄ém ŋk̄óŋ p̄ú muur p̄úur yò, k̄ə ŋz̄iib̄à en ti b̄əri.

²⁴Vé ḡàaro yíbtò ya w̄əŋ m̄àgḡəŋ nog ní, v̄ə w̄əŋ k̄úŋḡəŋ p̄ém, am̄m̄á yír d̄əəv̄e k̄ə w̄əŋ l̄éḡè rì. Vé w̄əŋb̄à mú ya k̄ə vé z̄ii lé ní.

²⁵Yíbtò ya w̄əŋnog ní p̄ém v̄ə v̄əəŋ en yan̄a p̄ém k̄ə v̄ə z̄ii k̄ób̄à níilè, níil bee s̄ò'òrn̄è paiv̄é. B̄əŋəŋ ní b̄əŋ t̄òŋn̄əŋ ní k̄ə b̄əŋ z̄ii k̄ónəmə níil ya dàn k̄úr bíi.

²⁶W̄əi k̄ó rì, nog míní ŋw̄əŋ ní, ŋt̄è s̄èn dùgḡəŋ nór bàar bee ri z̄e. Ŋk̄ə dùḡ mú yír ya ḡò ḡàa ḡòn ní, ŋbo lòn p̄el li pai.

²⁷Ŋk̄ó taŋ yúl míní, ŋȳáŋ ya ḡá ŋk̄áŋ yíb d̄əə, p̄iríí mí bee k̄ə ŋp̄e vítib̄à ní pai.

1 KORINTUNÁB 10

Vé yágbà sáafi bàarè

¹Dàav̄e, ŋȳáŋ ní vé ḡàab̄à en yò: Yírb̄òḡən b̄ənəní bal v̄əŋ Moiz̄ə èm̄ḡəŋəŋ n̄i. V̄ə p̄ém naŋ bel ḡùŋn̄əv̄ə rì, v̄ə ȳəŋ k̄únno Mom Gb̄éŋi.

²V̄ə p̄ógdo naŋ bel bee ri v̄əŋ mom bee ri k̄ə v̄ə dùub̄à Moiz̄əi.

³V̄ə p̄ém v̄ə mól l̄éró Vannáb l̄ésír ya d̄əəv̄e yò,

⁴v̄ə mól z̄òro Vannáb mom ya d̄əəv̄e yò. Mom bee v̄iŋ v̄àal li, v̄àal bee dùu dùgḡənəv̄əri, v̄àal bee k̄ə n̄i Kiristui.

⁵Am̄m̄á yíbtò d̄əə ḡùurè yírb̄òḡən b̄ənəní bee t̄əŋ ni, k̄əs̄àŋ v̄əní p̄ùun pu Vannáb pai, w̄əi k̄ó rì v̄ə vò túr ḡəŋ li z̄e.

⁶Entò ya z̄iiv̄ə ní yò b̄əŋ t̄è ḡàanəmə ti, k̄ə b̄əŋ s̄ábtin̄əŋ en dump̄án mú v̄əi pai.

⁷Vé f̄əŋ dùuti sáafi mú yíbtò bee d̄əətò bal v̄ə k̄ó ní pai. D̄əbter d̄ònḡəŋ w̄əi daŋ: Yíbtò v̄ə sí l̄érì, v̄ə sí z̄òrì, p̄iríí v̄ə lú n̄əŋ v̄érè.

⁸B̄əŋ ḡùŋn̄əŋ m̄àŋ mú yíbtò bee d̄əətò t̄ò ní pai, v̄ə bee yír uziner fób fób iro v̄əŋ t̄əŋro vò ȳəŋ doo d̄əəv̄e.

⁹B̄əŋ m̄àḡ t̄ənəŋ Ḡèn̄b̄òḡər mú yíbtò bee d̄əətò t̄ò ní pai, v̄ə bee big t̄ùŋ m̄əŋv̄əro.

¹⁰Vé n̄ò s̄im̄áŋ di mú yíbtò bee d̄əətò n̄ò ní pai, vé t̄əro malekia m̄əŋyírt̄oo yaa m̄əŋv̄əro.

¹¹Gím ya z̄ii yíbtò yò ní yò yír p̄ém k̄ə t̄è ḡàab̄à en ti. V̄ə d̄j̄i yáglé ní, k̄ə b̄əŋ w̄əŋn̄əmə ti, b̄əŋ k̄əŋn̄əŋ ní yò k̄ús̄àŋ m̄àgḡəŋ k̄úrì.

¹²V̄əŋ w̄əi, yír ya daŋ b̄ə diiŋ góg di ní, w̄ə dii s̄én dùgb̄à koo p̄e pai.

¹³En sòolèm ya zìivébà gá, yír dàn vóe gáar bíi pai. Vannáb tò dùggə̀ə en ya dan ní, dànə̀və̀ yágdì sòolèm dée tàlvébà yúlè ní pai. Sòo ya sòolèm zìivéro pém, Vannáb dà̀jnə̀və̀ vám lúrdì, vé dàn vóe gáari, háə kə vó só vírì.

¹⁴Kə̀ nì wə̀i, kə̀əsì míntò, vé wə̀ə̀bà sáafi bàarè.

¹⁵Ŋmùuə̀ pə̀vé kə̀ mú ŋmùuə̀ pu yíbtò ya wə̀ə̀ ní, vé bee vé sáb gàaba en ya ɲdaŋə̀ə ti ní.

¹⁶Vé tɛ̀bà Gènbògèr lésír sóor ya bə̀ə̀ fɛ̀ŋnə̀nə̀ə pú Vannáb nə̀ə ti ní, bə̀ə̀ zònə̀no gá mòlnə̀bə̀nə̀ə və̀ə Kiristu mim me? Lésír yò bə̀ə̀ gè lénə̀no gá mòlnə̀bə̀nə̀ə və̀ə Kiristu fúy be?

¹⁷Lésír déəve, mú ya bə̀ə̀ zə̀ŋnə̀ə ní pém bə̀ə̀ lə̀ŋnə̀ə wə̀ivə, bə̀ə̀ yòonə̀ə fúy déəve.

¹⁸Vé tɛ̀bà Izrael varə̀mtò ya sùuni sadaka séŋtò ní, və̀ yaa máə̀tiŋnə̀ə Vannáb koo lésír bàar di, bàar g̀j̀n ni.

¹⁹Kə̀ vé dí ní ŋyáə̀ə dánì sáafi séŋ və̀ə sáafi fáə̀l bee yòo en nán dée gə̀ə.

²⁰À'ə̀, sadaka vən bee yòo laŋəl nə̀, Vannáb nə̀ pai, mí ní ŋyáə̀ə ya laŋəl və̀ə kə̀ máə̀nə̀ə ní pai.

²¹Vé zò Gènbògèr sóor di bəri, vé zò laŋəl sóor di bəri gá, kə̀ kə̀ se? Vé lé Gènbògèr sóor di bəri, vé lé laŋəl sóor di bəri gá kə̀ kə̀ se?

²²Ə ní gá bə̀ə̀ yáə̀nə̀ə Gènbògèr nòn lúrdì re? Bə̀ə̀ və̀ tàllənə̀nurì re?

Vé tòmə̀ en ya Vannáb kə̀ lùb ti ní

²³Yíbtò dée voo və̀ tə̀ə en və̀ ya yáə̀ ní pém, ammə̀ en bee duu kúnə̀nə̀ pém pai. Və̀ tə̀ə en ya və̀ yáə̀ ní pém, ammə̀ en bee pém kə̀ə̀nə̀ yír Vannáb muur di pai.

²⁴Yír gá wə̀ pu yúl ə̀nə̀ pai, wə̀ pubà bòoi.

²⁵Séŋ ya vé zìi lumu ri ní pém, vé sùubà, símə̀ə zə̀və̀ en pai.

²⁶Debter dan: Əg və̀ə entò ya kə̀ə ti ní pém yòo Gènbògèr nə̀.

²⁷Yíbtò ya dùun Yeesu bíi dée kə̀və̀ró və̀ə lésírì, vé íiró, vé èmno ní, vé lébà en ya dèg vír pə̀vé ní pém, vé kèl pai. Símə̀ə zə̀və̀ en pai.

²⁸Ammə̀ yír dòn pə̀və̀ró dan: Séŋ yò və̀ mə̀ə pu sáafi gá, séŋ bee vé sùu pai. Gàm yír bee dònle pə̀və̀ró, símə̀ə zə̀lèro enè.

²⁹Ŋdaŋə̀ə yír bee símə̀ə ə̀nì, símə̀ə vənì pai. Mə̀ və̀ə né yír dée símə̀ə ə̀nì kə̀ gèrə̀ə búlsə̀ə ní?

³⁰Ŋlé enè, ŋfúlè puro Vannáb nə̀ə gá, lésír ya ŋfú nə̀ə ti yò, yír kə̀ yaa mùuti pə̀ə kó nɛ?

³¹Yáə̀ro vé léri, vé zòri, en ya vé tə̀ ní gá pém, vé tòmə̀ en ya Vannáb kə̀ lùb ti ní.

³²Və kəmə kəsàŋ ya dàn mín dórdì yíbtò déə mú zibtò vəŋ gəregtò vəŋ Vannáb yírtò gboŋ ní bí.

³³Wəi kó rì, mí ní ngò dùggəŋəŋ kórì en péŋ mú ya kə pùu pu yír péŋ ní. Ngòŋ pu yúl mínə pai, ngòŋ pu yír péŋ, kə və sóbà.

1 KORINTUNÁB 11

¹Vé mag dùubà mí, mú ya ŋmag dùu Kiristu ní.

Yíbkəŋ vəŋ yúl tá únni muurè

²Ŋmùmɡəŋəŋ vəŋ ya gá sóo péŋ vé vāŋŋəŋ mai yò, vəŋ ya gá vé gùu dùggəŋ entò ya ŋdaŋ pəvé ní ní yò.

³Ammá ŋyáŋ ní vé gàabà en ai: Yíŋ gá yúltóo əní Kiristui, yáŋ yúltóo əní wóo, Kiristu yúltóo əní Vannábò.

⁴Sóo ya yíŋ dàŋ Vannáb təmnì ke, dàŋ Vannáb tòmɣag dáŋŋì ke, wə bér ùnno yúl əní ní, wi wə kóŋ pu yúltóo əní ség enè.

⁵Yáŋ ya təmgəŋ Vannábò ke, daŋgəŋ Vannáb tòmɣagò ke, yúl kòmve ní, wə kóŋ pu yúltóo əní ség enè, yúl ən bee kəŋ mú və sùlèrì.

⁶Yáŋ ya ta ùnnè yúl əní bí, fəŋbà yúl bee kó nə? Yáŋ wə təro yúl fəŋrì vəŋ yúl súrì yò kəŋ pu ség enè ní, wə ta ùnmə yúl bee.

⁷Yíŋ gá bér ùnnè yúl pai, yíŋ yòo Vannáb tílè, Vannáb lùbgəŋəŋ wəi. Yáŋ ní yíŋ lùbgəŋəŋ wəi.

⁸Və kàŋəi yáŋ fúui, və yuunəŋ yíŋ wəi pai, ammə və kàiro yíŋ fúui, və yuunno yáŋ wəi.

⁹Və yuun yíŋ kə kəmə yáŋ nə ní pai, ammə yáŋ gá və yuu ní kə kəmə yíŋ nə.

¹⁰Wəi kó rì, vəŋ malekiatò yúlè yáŋ ta ùnmə yúl əní, kə və təbà bùuŋ pu wóo.

¹¹Ammá kəsàŋ bəŋəní ya vəŋ Gənbògər ní yò, yáŋ kəŋŋəŋ yíŋi, yíŋ kəŋŋəŋ yáŋlè.

¹²Gàm və kàro yíŋ fúui, və yuunno yáŋlè. Yáŋ ní lètiŋ yíŋi, və péŋ və ví'i Vannáb nəŋ rì.

¹³Vé sáb təbà vəŋ yúl vəŋ, yáŋ təmgəŋ Vannábò, ta ùnnè yúl bai gá duubè?

¹⁴Vé bee vé gəan mə, yíŋ yúl gor zòoro gá yòo ség enè pai?

¹⁵Yáŋ ní yúl gor zòoro ní, duusə, kə pu mú làa ya ta ùngəŋəŋ yúl ní.

¹⁶Yír déə yáŋ múu pínnì muur déə ti ní, wə gàabà: Bé bee, vəŋ Vannáb yírtò bəri, bó kəŋ kəsàŋ uur bee pai.

Gənbògər lésir muurè

(Mt 26.26-29 / Mk 14.22-25 / Lk 22.14-20)

- 17Tól yò ri gá ə ní ɲdòngəɲ pə́vəri, ɲmùmnə́və ti pai. Mólsàɲ véntò ya vé mólgəɲ ní líilgə̀nə́vəri, ʒə̀nə́və nən ni pai.
- 18Də́ə bee: ɲkiiro voo vé móllo ní, vé kəɲ yag góɲ góɲ. Mí pé́m muur bee ɲí kàro sé́rəɲ.
- 19Bàɲ ní vé kə̀mà yag góɲ góɲ bee, kə vé tə̀ wèer yíbtò ya ɲìg ní zε.
- 20Vé móllo ní, vé lén Gènbògèr lésír bai.
- 21Yíwa kə̀ fù lén lésír ə̀nə, yíbtò də́ə gol kə̀ wòonì, yíbtò də́ə ní kə̀ pìinì.
- 22Vé dín wàal ya vé dà lé̀rì en ti, vé dà zòrì ti ní be? Ə ní vé yáɲ Vannáb yírtò díri en kòmve yá, vé yáɲ pu yíbtò ya dín mí ség dórdì rε? Kə̀ ɲdaɲ pə́və sε? Kə̀ ɲmùmvəri? A'ə, tól bee ri gá ɲdà̀nə́və múmnì pai.
- 23Mí ní gá en ya Gènbògèr daɲ pə́ɲ gá, ɲdaɲ tàl pə́və ní ai: Vìn ya və̀ dàɲ dúri Gènbògèr Yeesu ti bee, yaa kà buredi,
- 24fù pu Vannáb ɲəɲ ní, yaa gè̀ yè̀bdì daɲ: Yò wə̀i kə̀ ɲì fù̀y míni, yòo və́nə. Vé kóbà mú wə̀i, kə̀ vé sá́bəɲ zé.
- 25Vé lé̀ kùn en ní, yaa kà lùr sóorè, kó mú wə̀i vε, daɲ: Fùm sóor yò wə̀i kə̀ ɲì yír vəɲ Vannáb kə̀ətinəno pumve, vəɲ mim míni ə̀ni. Sóo ya vé dàɲ zòrì ní pé́m, vé kóbà mú wə̀i, kə̀ vé sá́bəɲ zε.
- 26Yakai vé pé́m sóo ya vé lén bured ai ní, vəɲ vé zòɲ fùm ai ní, vé kùu yàm laaɲ Gènbògèr vool muurè, háɲ Gènbògèr kə̀ yaari guve.
- 27Wə̀i kó rì yír də́ə lé̀ gàan Gènbògèr bured bai, zò gàan Gènbògèr fùm sóor bai, wə̀ lé́ró, wə̀ zòro guve ní, wə̀ kóró dumpán Gènbògèr fù̀y vəɲ mim ai ri.
- 28Yíwa pé́m tə̀ nəɲ fù̀y ə̀ní see, koo lé̀ bured yò zε, koo zò fùm yò zε.
- 29Yír ya lé́ró, zòro Gènbògèr fù̀y yò guve ní, wə̀ lén fág ya koo yúl líi, wə̀ zòɲ fág ya koo yúl líi.
- 30Wə̀i kó rì kə̀və̀ təɲ ni yíbtò də́ə ɲɲ zε, fù̀y b̀̀ɲlgəɲ zε, və̀ vòɲ zε.
- 31Ba bəɲ tə̀ nəɲgə̀nəɲ fù̀y bə̀nə́ní ɲə̀və ní, ba və̀ dànbə̀nəɲ fágdi pai.
- 32Ammá Gènbògèr fágbə̀nəɲ ní yò, dòrgə̀ɲbə̀nəɲ bàanu ri, kə̀ bəɲ dó̀nəɲ kúsàɲ fág di pai.
- 33Dàave, sóo ya vé dàɲ Gènbògèr lésír mól lé̀rì ní, yíwa laabà b̀̀oi.
- 34Yír ya gol wòonu ní, lé̀bà koo wàri. Gu pai vé dàɲ mól kári fág ya kə̀və̀ yúl líi. Muur ya pə̀r ní gá kə̀ ɲyaa see, kə̀ ɲtə̀ gàa zε.

1 KORINTUNÁB 12

En ya Vannáb Fúyig pə́ɲ ní

- 1Dàave, ɲyáɲ ní vé gàabà en ya Vannáb Fúyig pə́ɲ ní.

- ²Vé gàaro sóo ya bal vé gàannəh Vannáb bíi, vé dùuη en tìtìtìtò ya mùun yag bíi, nór bulve.
- ³Wəi kó ri ηyáηh pəvé dónni, Yír ya Vannáb Fúuig yòo koo símáη di dàn dónni: Vannáb Fúuig dùurbà Yeesu vee ri ní pai. Yír ya Vannáb Fúuig koo símáη di pai dàn dónni Yeesu yòo Gènbògèrè ní pai.
- ⁴Yír zìiη en góη góη, ammə Vannáb Fúuig déəve bee wəi pəη nì ve.
- ⁵Yír tòη en góη góη, ammə və tòη pu Gènbògèr déəve bee ve.
- ⁶Tonóm yòo góη góη, ammə Vannáb déəve bee wəi vùr tùrgəη pu yíwa pém nì ve.
- ⁷Yíwa pém Vannáb Fúuig tòη pu en ya bòob pém kə zìi bəri ní.
- ⁸Yír déə Vannáb Fúuig pəηnu múurì muur ya wəη yír ní. Vannáb Fúuig bee ve pəη yír déə múurì muur ya yír gàanəη en ní.
- ⁹Vannáb Fúuig déəve bee pəη yír déə fúy pé dór sénnì Vannáb nəη ri, pəη yír déə ní uysáη nēnì.
- ¹⁰Vannáb Fúuig pəη yír déə en kìηəntò kó gáari, pəη yír déə Vannáb tòmyag dáηni, pəη yír déə wéerdì Vannáb Fúuig tonóm vəη laηél ní, pəη yír déə múurì muurtò déə ri, pəη yír déə wə mùu fìltibà muur bee en ya tíi.
- ¹¹Vannáb Fúuig ya déəve bee wəi kóη entò yò pém nì. Yàη pəη yíwa pém en góη góη mú ya yáη ní.

Yelèl góη góη, fúy gá yòo déəve

- ¹²Fúy yelèl yòo gùurè, fúy gá yòo déəve. Mú ya fúy yelèltò zòη ní pém, fúy gá yòo déəve, Kiristu yòo mú wəi.
- ¹³Bənəη pém, zib pai, gereg pai, fìjη pai, yír kòmνé pai, bəη rógnəno vəη Vannáb Fúuig déəve bee, bəη yòonəη pém fúy déəve rí, bəη zònəno pém Vannáb Fúuig déəve bee.
- ¹⁴Fúy dín yelèl déəve pai, yelél yòo gùurve.
- ¹⁵Yakai dor dònno daη bə ní bə kəη nəη bai yò, bə kəη fúy ri bai gá, wə dà ví yágdì fúy bee rè?
- ¹⁶Tóg dònno daη bə ní bə kəη nór bai yò, bə kəη fúy ri bai gá, wə dà ví yágdì fúy bee rē?
- ¹⁷Fúy bee pém ba yòo nórè gá, kee kìi en ní sē? Pém ba yòo tógò gá, kee kà pel ní sē?
- ¹⁸Vannáb gá dí dòr tùr fúy yelèltò mú ya yáη ní.
- ¹⁹Pém bee ba yòo yelèl déəve gá, fúy ní kee yòo mé?
- ²⁰Yelèl yòo gùurve, ammə fúy gá déəve.

- 21** Kó se nór dà pu dónnì n̄a gá en ya pàarəbə vəŋ wəi ní píi? Kó se yúl dà pu dónnì dor gá en ya pàarəbə vəŋ wəi ní píi?
- 22** Fúy yelèl ya kəŋ mú v̄an mai ní yòo vəŋ tonóm əní bəri.
- 23-24** Fúy yelèl ya kəŋ mú en kòmve ní yòo en n̄anì. Bòobtò ya muur vəní yír mùu vəən mai ní, mú ya yír kó n̄əŋgəŋəvə ní, t̄algəŋ bòob dúurəmtò. Fúy yò Vannáb zóg ní, yaa kà pé b̄o ya kə mú en kómve ní tonóm lúbdì.
- 25** Yáaŋ ya fúy yelèltò sòŋ gámm̄ə ní pai, yáaŋ ní və kə yag déəvə.
- 26** Fúy yelèl déə ɸuro ní, bòob pémm̄ ɸunì, və mùmno fúy yelèl déə ní, bòob pémm̄ p̄uɸ p̄əvəri.
- 27** Kiristu fúy əní yòo v̄ai, yíwa pémm̄ yòo Kiristu fúy yelèlè.
- 28** Vannáb yírtò təŋ ni Vannáb d̄iib v̄ir b̄i tòm̄náb̄tò, pírii tòm̄yagnáb, pírii yíbtò ya daŋ maggəŋ muur ní. P̄iraŋ vən bee yíbtò ya kóŋ en k̄iŋəntò ní yòobà, yíbtò ya n̄ə ḡaa ɸusáŋ ní yòobà, vəŋ yíbtò ya ḡəm l̄urgəŋ bòob ní, vəŋ yíbtò ya d̄ŋ p̄ú bòob b̄aar ní, vəŋ yíbtò ya mùuɸ yír muur di ní.
- 29** Yír bee pémm̄ yòo tòm̄náb̄tò rə? Yòo tòm̄yagnáb rə? Yír bee pémm̄ daŋ mag k̄ungəŋ muurè rə? Kó k̄ungəŋ en k̄iŋəntò rə?
- 30** Və n̄ə ḡaa k̄ungəŋ ɸusáŋi rə? Və mùu ḡaa k̄ungəŋ pémm̄ yír muur di rə? Və mùu fil ḡaa k̄ungəŋ pémm̄ muur bee rə?
- 31** Və w̄am̄ə entò ya Vannáb Fúyig p̄əŋ yír ní b̄o ya k̄əŋ t̄al ní. Amm̄ə ŋd̄a p̄əvə mágdì b̄aanu ya t̄al k̄un bòob ní.

1 KORINTUNÁB 13

Yáaŋəŋ muurè

- 1** Tò yáaŋəŋ ŋm̄uubà yír muur déə ri, yáaŋəŋ ŋm̄uubà malekiatò muur di pémm̄, am̄m̄à tò ŋyáaŋ yír bai ní, ŋkəŋ mú san ḡəŋ n̄i guvə, mú toŋ mùuɸ n̄i guvə.
- 2** Yáaŋəŋ Vannáb pémm̄ə tòm̄yag əní dáŋnì, am̄m̄à tò ŋyáaŋ yír bai ní, ŋyòo en kòmve. Yáaŋəŋ ŋḡaabà en bee n̄ə pémm̄, ŋḡaabà ínəŋ entò pémm̄, yáaŋəŋ ŋp̄é d̄òr d̄ùgbà fúy Vannáb n̄ə ri háa ya ŋd̄a gur ḡəm l̄urdì ní, am̄m̄à ŋd̄ín yáaŋəŋ mai ní, ŋyòo en kòmve.
- 3** Yáaŋəŋ ŋp̄é k̄unm̄ə en ya ŋd̄í ní pémm̄ ḡímnáb̄ò, ŋp̄e dó d̄ùɸbà vee ri pémm̄, am̄m̄à ŋd̄ín yáaŋəŋ mai ní, en ya dà p̄əŋ víri ti ní pai.
- 4** Yír yáaŋəŋ b̄oii ní dàŋ ḡúyri s̄ím̄áaŋəŋ, dàŋ en dúur k̄òri. Wə dàŋ láarì s̄ij pai, dàŋ l̄égdì pai, dàŋ yúl ḡəmnì pai.
- 5** Yír yáaŋəŋ b̄oii ní dàŋ k̄òri ség en mai, dàŋ k̄òri píri pai, dàŋ n̄on̄i n̄on̄ pai, dàŋ ḡúyri yír s̄ím̄áaŋ di pai.
- 6** Yír yáaŋəŋ b̄oii ní en ya dùun b̄aar b̄íi p̄uun pu pai. Muur ȳəŋ p̄uun pu ri.

⁷Yír yáaró bòoi ní dùubgəh símáar tól yanə pém, íi kàŋ en bee nə pém, sábgəh en bee nə pém dàŋ tóni, gùu dùggəh símáarè.

⁸Yáasàŋ kùn mai. Vannáb tòmyag ya yír àa daŋgəh ní tálgəni, yír múuri di muur dàŋ kúri. En gaasàŋ dàŋ tálli.

⁹En gaasàŋ bənəni yòo góg di góg di. Vannáb tòmyag ya bəŋ daŋgəhəŋ ní yòo góg di góg di.

¹⁰Ammá en ya wár kún ní bee làro ní, bòo ya wár kúnnè bíi kə dàŋ lée síri.

¹¹Sóo ya nyòonəŋ warwa ní, ñmùuŋ varém muurè, ñsábgəh varém sábsàŋ, ñlé təŋ varém muur lé tésàŋ. Nkàŋ ní, nyaa mìn zù kúnno varém en gá pém,

¹²Yakai yò bəŋ təŋnəŋ en dargèl li vìrgəm vìrgəm. Ammá piríi bəŋ dàŋnəŋ té djirdi en bee tíl əni. Yakai yò ñgàa kúnnè Vannáb bai piri see kə ñdàu gáa kúnni zə, mú Vannáb gáa kúnəŋ ní.

¹³Yakai en tǝaro yòobà: Yír pé dòrbà fúu Vannáb nǝa ri, sábbà en bee nə pém dàŋ tóni, yáabà bòoi. Entò yò pém duusà. Ammá yáasàŋ tál dùg di.

1 KORINTUNÁB 14

Vannáb Fúuig péubà en ya dà bòob pém vām lúrdi ní

¹Vé gòmà vé yáabà yíri, vé sábbà en ya Vannáb Fúuig dàvé pəri ní, pé dùgvéba Vannáb tòmyag dáŋni.

²Yír mùuŋ yír muur di ní mùuŋ pu Vannábò, mùun pu yír pai, gàm yír kiin mai. Vannáb Fúuig pəŋnu múu vírdi ínəŋ entò.

³Yír ya daŋgəh Vannáb tòmyag ní mùuŋ pu yíri, kàŋgəhəvəri, vàmɡəhəvə fúui, kàabgəhəvə símáarè.

⁴Yír ya mùuŋ yír muur di ní vàm vìrgəh yúl əni və, yír ya daŋgəh Vannáb tòmyag ní vàmɡəh Vannáb yírtò pém.

⁵Nyáa ní vé mùubà pém yír muur di. Ammá en ya nyáa tál ní vé daŋmə Vannáb tòmyagò. Yír mùuro yír muur di ní, wə mùu filtibà muur bee en yaa yáŋ dáŋni ti ní, kə vammà Vannáb yírtò bəri, gu pai yír ya daŋgəh Vannáb tòmyag ní tàluro.

⁶Dàave, vé təbà yakai nyaa kəvə tuŋ, ñmùuŋ yír muur di, ammə ñdaŋ vìrnə pəvə en ya tíi pai, àŋ pəvə en gáasàŋ pai, ñdònnə pəvə Vannáb tòmyag pai, ñmagnə pəvə en ti pai gá, yaasàŋ mín bee kə pəvə nɛ?

⁷Vé təbà entò ya gán ní, mú algeta vəŋ garayai. Və tàa filnə nǝa ri bai gá, yír dà kíi gáari vér gaar bee rɛ?

⁸Yír ya fəəŋ gàn ní fəə djirnə bai gá, yíbtò ya èmɡəh siil ní dà èmsàŋ lúrdi rɛ?

⁹Yò pém guvə, yakai en ya vé mùu vìrgəh kəvə yag díi djin mai gá, wə dà pəvə kíi gáar de? Ə ní gá vé mùuro pel li.

- 10** Muur yòo gón gón gùurè kúsàar di, amamá bòo yanà pém danğəŋ en ti.
- 11** Yír mùu pónnó muur ya ñkìin míi ri ní, yír bee ñdànɲu tərì yír kòri, wə pém danğəŋ tərì yír kòri.
- 12** Vé pém guve, vé yáa ər dùggəŋ ní Vannáb Fúyig pónvəbà enè gá, vé wámə en ya dà Vannáb yírtò pém áarì nən ni ní.
- 13** Yír déə mùuro muur ya yír kìin míi ní, wə təmmə Vannáb mag pubà mú ya wə dà muur bee filli ní.
- 14** Yakai ñtəmno Vannáb yír muur di ní, fúyig míní gá təmgəŋ Vannábò, amamá símáar míní gá gùɲu en déə pai.
- 15** Kə ñkó se? Fúyig míní təmgəŋ Vannábò ní, símáar míní pém dà təmni bəri. Fúyig míní nàa lùbgəŋ Vannábò ní, símáar míní pém dà nàa lùbdì bəri.
- 16** Yakai a fɲ pu Vannáb nàa vəŋ fúyig mání ve gá, yír ya sí kiiŋ pú ní kə íi wàr təmsàŋ mán bee: Amen se? gàm kiiŋ en ya a mùuŋ ní bai.
- 17** Vannáb təmni mání gá puusà, amamá vàm lurnə bòo mán pai.
- 18** Nfɲ pu Vannáb nàa vəŋ ya gá ñmùu tàl kùnəvə yír muur di ní yò.
- 19** Amamá Vannáb yírtò nən ni gá ñyáa ní ñmùubà yag núuno ya yír dà kii gáar ní, ya dà yír wəŋni ní, tàl pónnó vəŋ múurì yag uzinerè vəŋ uzinerè ya yír kiiŋ míi.
- 20** Dàave, símáar wéerdì ri gá vé kə mú varəm pai, dumpán ni gá vé kəmə mú varəm, símáar wéerdi ri gá vé kəmə yírbògənè.
- 21** Dòoká debter daŋ: Gènbògər daŋ: Yíbtò yò və dà kiiŋ yag míní yír kòr yag di, yír ya və kiiŋ muur əni bíi, dà pónvə múur di, Amamá gu bee pém, və dàn pəŋ kiiŋ muur bai.
- 22** Yír ya mùuŋ yír muur di ní dón yíbtò ya íi kàn Vannáb bíi, Vannáb yírtò ní dónəvə pai. Yír ya danğəŋ Vannáb tòmɲag ní dón Vannáb yírtò, dón yíbtò ya íi kàn míi gá pai.
- 23** Yakai Vannáb yírtò móllì, yíbtò ya íi kàn Vannáb muur bíi, vəŋ yír ya yaa tóg kiiŋ ní dóiro, və yaa ní, vé mùu tər laaŋ yír muur di gá, və dànəvə díri yəŋ me?
- 24** Amamá yír ya íi kàn Vannáb muur bíi ke, yír ya yaa tóg kiiŋ ní ke dóiro, kiiŋ vé pém vé daŋ laaŋ Vannáb tòmɲagò ní, vé pém bee muur vənì dàŋ yír yò dòri, dàŋɲu fágdi.
- 25** En ya ba koo símáar díi víró gón ni ní, dà pe kúbdì ég di, dà pu Vannáb fəarì, kə daŋ: Vannáb yòo kəvə təŋ ni yəŋve.

Mú ya vé dà kəŋi Vannáb lig díi

- 26** Vé kiiro pi, dàave? Vé móllò ní, yír déə nàabà véré, yír déə daŋ magbà muurè, yír déə danğəŋ en ya tə zii ní, yír déə mùubà en ya Vannáb úr pu ní, yír déə mùubà

yír muur di, yír déə mùu fìltibà muur bee. Vé kó tùrbà pém entò ya dà Vannáb yír áarì nón ni ní.

²⁷Vé dàh múurì yír muur di ní, yír iro t̄arò mùubà, vé mùu déə déə, yír déə filbà en ya vé yáaṅ dónnì ti ní.

²⁸Yír fillì pai ní, vé mùu vèə yír t̄əṅ ni pai. Vé mùubà muur véní fèbèr di, vé mùugè pubà Vannábve.

²⁹Vannáb tòm̄yag d̄aṅnì pém yír iro t̄arò mùubà, bòob ní kə lé t̄ə en ya vè d̄aṅḡəṅ ní.

³⁰Yír déə kəvè t̄əṅ ní yáaṅ d̄aṅnì en ya t̄ə zìi ní ní, yír ya ba mùu laaṅ ní òn pubà.

³¹Vé pém vé d̄aṅm̄ə Vannáb tòm̄yagò, am̄m̄à déə déə, kə w̄əṅm̄ə yír pém, kə vàm lùrbà yír pém.

³²Yír ya d̄aṅḡəṅ Vannáb tòm̄yag ní, wə ḡùṃbà muur əní.

³³⁻³⁴Vannáb yáaṅ k̄əsàṅ f̄urúg pai, yáa ní b̄əṅ k̄əṅəṃm̄ə. Vannáb yírtò móllo gá, k̄aṅ ní mùu yag pai, vè p̄ənəvə muur Vannáb yírtò t̄əṅ ni pai, wee pém t̄əṅ mú w̄əi. Vè b̄ùṃ d̄ùgbà mú ya d̄òoká d̄aṅ ní.

³⁵Yáaṅ yáaṅ en kél k̄írì ní, k̄èlbà w̄óo háa w̄arì. Sáann̄əṅ ya k̄aṅ mùu muur yír ḡùr di ní pai.

³⁶Vannáb muur gá ví bìi'i kəvè t̄əṅ n̄ə? V̄éi vé íi kà rì v̄ə?

³⁷Yír d̄aṅ b̄ə d̄aṅḡəṅ Vannáb tòm̄yagò k̄ə, Vannáb F̄úṃṃig dó ìiuro k̄ə, wə ḡaabà en ya ṅd̄j̄nà p̄évé ní yò yò Gèn̄bòḡèr yagò.

³⁸Yír bee yáaṅ ḡaarì gu bai ní, wi gá Vannáb ḡaan̄əu bai.

³⁹Kə n̄i w̄əi, dàave, vé w̄ám̄ə Vannáb tòm̄yag d̄aṅnì, yír mùuṅ yír muur di pém vé ḡèru pai.

⁴⁰Vé t̄òm̄ə en gá pém mú ya duu ní, mú ya s̄aan ní.

1 KORINTUNÁB 15

Kiristu s̄íj̄lé vool li

¹Dàave, yakai ṅyáaṅ p̄évé tíi d̄aṅt̄írì muur p̄úur ya ba ṅd̄aṅlé p̄évé gá vé íi kà ní, v̄əṅ vé pé d̄òr d̄ùgḡəṅ f̄úṃ véní ti ní.

²Vé ḡùṃ d̄ùglè mú ya ṅd̄aṅ p̄évé ní ní, muur p̄úur bee w̄əi d̄aṅn̄əv̄ə sórdì rì, gu pai vé íi kàro kòm̄ve.

³ṅṅà p̄ə bìivé en ya mí bee v̄əṅ yúl mín̄ə ṅj̄i kà ní: Kiristu vò pu vee en b̄ən̄əní, debter d̄aṅ gure.

⁴Vé l̄èu gag di, doo t̄arò ən bee yaa s̄j̄t̄ii vool li, debter d̄aṅ gure.

⁵Yaa ví pu Kefai, p̄íríi ví pu yír əntò ya f̄ób v̄əṅ iro bee.

⁶Piríi yaa ví pu dàavətò tállo ùnì núuno áà déəve. Kəvə təŋ ni yír gùurè kəŋnəŋ tívè, bòobtò déə gá vòro.

⁷Piríi yaa ví pu Zakii, pìraŋ ən bee ví pu tòmnaəbtò və péəm.

⁸Kiristu yaa ví síin dùg pu míi, ŋkə mú war ya béəŋ ví ní.

⁹Tòmnaəbtò təŋ ni péəm míi ŋkə nì warwa, ŋlà vəəŋ ya və kəmmə tòmtoó ní bai, vəŋ ya gá ŋúr pu Vannáb yírtò gím ní yò.

¹⁰Vəŋ Vannáb puurè ŋkəŋ yò zε, puur əŋ ya kó péŋ ní bee kəŋ kòmve pai, ŋyaa tò tál kùnno bòob péəm. Míi ŋtəŋ nì gá pai, Vannáb puur ya kó péŋ ní yò wəi tò nì.

¹¹Yakai vəi vəŋ míi bee péəm əŋ ya bé dòn yəmgəŋ ní wəi, əŋ ya vó íi kà ní wəi.

Síjsàŋ bəŋəŋi ya vool líi

¹²Bé dòn yəmgəŋ bé daŋ Kiristu síjlé vool li gá, kó se yíbtò déə kəvə təŋ ni voo yír dàŋ síjri vool li bíi?

¹³Yír dàŋ síjri vool li bai gəni, wi gá Kiristu péəm síjn vool li pai.

¹⁴Kiristu síjn vool li bai gəni, wi gá muur bəní yò əŋ kòmve, vó íi kàro əŋ kòmve.

¹⁵Yòo yəŋve yír dàŋ síjri vool li bai gəni, wi gá bé wò puro Vannáb míilè, gəm Vannáb síjbnè Kiristu vool li bai, bé ní bé daŋ wə síjbdò Kiristu vool li.

¹⁶Yír dàŋ síjri vool li bai gəni, wi gá Kiristu péəm síjn vool li pai.

¹⁷Kiristu síjn vool li bai gəni, vó íi kàuro kòmve, vó kəŋnəŋ kəvə vee əŋ ni vé.

¹⁸Kəno yíbtò ya vò dó vəŋ Kiristu níil ní péəm, və kəəro.

¹⁹Bé díŋ símàŋ Kiristu fúy ri kə bé zìibà kəsàŋ dúur kúsàŋ di ló ní, wi gá gím dàbè dó tálli bòob péəm.

²⁰Ammə yəŋve gá Kiristu síjlé vool li, mú wəi yíbtò ya vò ní dàŋ síjtíri vool li bəri.

²¹Mú ya yír déəve àŋai vool ní yò, síjsàŋ vool li péəm yír déəve àŋai rì.

²²Mú ya yír gá péəm vòŋ Adamu yúl li yò, yír gá péəm dàŋ kətíri lagəl Kiristu yúl li guve.

²³Ammə yíwa péəm vəŋ zəə əní. Yúl bee Kiristui, piríi yíbtò ya Kiristu nə, kə yaa zìivə koo yaasəŋ ni ní.

²⁴Piríi kúsàŋ kə dàŋ kúri: Kiristu dàŋ líil kúnni entò ya díŋ yír ní vəŋ gèn kəsàŋtò, vəŋ əŋ vəntò gá péəm, kə kà pé gèn bee Bàa Vannábò.

²⁵Bàə ní Kiristu gá kə dùgbà gèni, háə Vannáb kə gùy kùn fan əntò, kə àə dər pu koo dər pèel li guve.

²⁶Fan ya və dàŋnəŋ líil síin dúgdì ní voolè.

27Debter dònno dan: Və dòn kùn puro en pém koo dor pèel li. En pém koo dor pèel li yò, Vannáb yír ya dòn entò bee ní, ə ní dón ti pai.

28En pém fəə puro Kiristui ní, Wowa fəə bee kə fəə pu yír ya fəab dòn kùn en ní bee, Vannáb kə dí en pém.

29Kee gu pai gá, yíbtò ya póggəy pu vooltò ní kee və wá né? Yír sijn vool li bai gá, və póggəy pəvə kó ne?

30Bənəy bəi bee gá kó se sóo pém gím yúurgəy bənəy ní?

31Góg ya dij ní pém ηtəy vool nór di. Mu ya və kəy nəy Gènbògèr Yeesu Kiristu ní yò, ηləggəy vói, ηdòn muur bee ze.

32Ba ηsáb dùg yír muurè gá, en gəəlnətò ya Efesi ríi ba bəy dənəy góni re? En ba dà pəy víri ti re? Yír sijn vool li bai gəni, wi gá kəno mú ya və dòn gəy ní voo: Bəy lénəmà, bəy zònəmà, yúwál li bəy dənəy vóri.

33Vé gi dó ti pai: Yír dumpán vəy kəno ní dən líilli kəsəy dúur mání.

34Vé tiibbà kəsəy vóni, və yágbà vee en kóri. Yíbtò dáə kəvə təy ni və gəan Vannáb pai. Ə ní ηmùuy pəvə ség muurè.

Yír dənəy sijn fúy yanə?

35Yír dáə dà kélli: Yír gá sijn vool li se? Və kətiy fúy yanə?

36A yəy! En yəy ya a bà dörgəy ég di ní, vòyni, yaa jə vín ze pai?

37En ya a yəy kə jəbà ní a bà dørnə wəi pai, a bà dörgəy yəy guve, dáə nen yənè, gu pai en yəy dáə góy.

38Vannáb pəy en yəy yò fúy ya yəy ní, pəy en yəy yanə pém fúy əní góy.

39En lagəl fúy gá pém yòo góy góy. Yír fúy góy, en dor naro fúy góy, núu fúy góy, dúr fúy góy.

40Entò ya gógsan ní yòobà, entò ya ég díi yòobà, duur vóni góy góy.

41Yóy vəy duur əní, sijn vəy duur əní, sùgtò vənəy duur vəní. Sùgtò bee pém duur vəní yòo góy góy.

42Sjjsəy vool li pém kəy mú wəi. Və ləə dør fúy votəy, kə sjjtii lagəli.

43Və ləə dør ní duun mai, vən mai, kə sjjtii ní yòo dúurve, yòo vənve.

44Və ləə dør ní fúy firəy, kə sjjtii ní fúy lagəli. Fúy firəy yòobà ní, fúy lagəl pém yòobà.

45Kə nì debter dòn gəy ze dan: Adamu yír ya ví bìi ní, yòo en lagəl ya wórgəy ní. Adamu ya ví sijn ní yòo yír ya pəy wórèg ní, víi Vanáb nəy ri.

46Fúyig ví bìi nì pai, fúy guve ví bìi rì, fúyig vín ze.

47Yír ya ví bìi ní və yuyu vəy ég sàərə. Yír ya víti piri ní, yaai gógsan ni.

- ⁴⁸Eg yírtò ní kəŋ mú ég yír bee ve, gógsan yírtò ní kəŋ mú gógsan yír bee ve.
- ⁴⁹Mú ya bəŋ vjɲŋəŋəŋ ég yír ní yò, bəŋ dàŋŋəŋ vjɲɲni gógsan yír pém guve.
- ⁵⁰Dàave, vé kɪibà en ya ŋyáŋŋ dánɲi ní: En ya díŋ séŋ vəŋ mim ní dàn zírì Vannáb gèn pai. Fúy votán dàn zírì fúy lagəl pai.
- ⁵¹⁻⁵²Ŋdà póné fúurì en dáə: Bəŋ dànnəŋ vó kúnni pém pai. Və fəə wàrdò gànè ní, bəŋ dàŋŋəŋ fúy filli təŋ bee ri vé, mú yag ya bəŋ danŋəŋəŋ ní yò. Gàn fəəro ní, vooltò dàn sɲjri, və dàn kəŋni lagəli, bənəŋ ní bəŋ dàŋŋəŋ filli.
- ⁵³Təŋ bee ri gá fúy votàn kàbà fúy lagəli, fúy ya dàn vóri ní kàbà fúy ya dàn vóri bí.
- ⁵⁴Sóo ya fúy votán kàro fúy lagəli, fúy ya dàn vóri ní kàro fúy ya dàn vóri bí ní, wi gá en ya deŋter dan ní kó wárdó dan: Vool kùro, və nɛ vəəuro.
- ⁵⁵Mai voole! Gòn mán bee a lé yíwé? Voolè, fər mán bee yòo mé?
- ⁵⁶Vool fər əní vee enè, vee en vəŋŋəŋ dòokái.
- ⁵⁷Bəŋ fɪnəŋ pubà Vannáb nɔɔ, gàm wəi kó pəbənəŋ nì gòn bənəni yaa lé ze, vəŋ Gènbògər bənəni Yeesu Kiristu əni.
- ⁵⁸Kə nì wəi, dàavagtò ya yáŋŋ ní, vé nám pai, vé sà sən dùgbà. Vé tò èm dùgəmmə Gènbògər tonómi. Vé gàabà tonóm ya vé tɔŋ pu Gènbògər ní yò kəŋ kòmve pai.

1 KORINTUNÁB 16

Yakai en mólli muurè

- ¹En ya vé dàn pu móllári Vannáb yírtò ní gá, vé tò dùu dùgbà mú ya ŋdan pu Vannáb yírtò Galati ri ní.
- ²Alar kóró ní, yíwa pém mòl díbà en ya dàn pəri ní koo wəri, mú ya wə zii ní pém. Yóŋ ya kə ŋlà ní, kə vé fù mòl en yóŋ bee ri pai.
- ³Ŋlào ní, vé dàn tíl vírdi yíri, kə ŋpəvə derwəl bəri, kə vé əə en ya vé mòllà ní Zeruzalem ni.
- ⁴Kə bəə ní mí bee ŋəmnì ve ní, kə bəŋ èmnəŋ pém.

Wee ya Pol sábgəŋ émnì ní

- ⁵Ŋdàn émnári kəvə tuŋ, kə ŋví tál kàrà Makedoni rii.
- ⁶Bəŋ dàŋŋəŋ ém kəŋni sérəŋ, dáə pai kə bəŋ kə kúnnəŋ gəə lu, kə vé zii pəŋ en ya kə ŋəm táləŋ nən ni ní.
- ⁷Balà ŋyáŋŋəvə dúu tállì guve pai. Gènbògər íiró ní, bəŋ dàŋŋəŋ kəŋni sérəŋ.
- ⁸Ammə ŋdànəŋ kəŋni Efesi ri háə zulde Paŋtakota kə làri.
- ⁹Tonóm bàar nán pəlé pəŋ lú, fan míntò yòo gùurè.

10Timote pém tòn Gènbògèr tonóm mú mí vé. Yaaro ní, vé gùu nèjubà fúu kə búlu zε.

11Yír déə tèn en kòmve pai. Vé pəubà en ya kə àà tiibtu dúurve ní, kə yaa zìitimmà dúurve. Dàavətò bəj laanənuri.

12Dàa bənəní Apolo gá ηmùu dùg puro ηdan wə èmmà kəvé tuη, vənəη dàavətò déə. Ammà yáà vèənnəη émnì yakai yò bai, kə zì pu see, kə èmnà zε.

En muubsàη

13Vé laabà yúlè, vé pé dər sènəmà fúu Vannáb nàa ri, vé kə dùgbà yíri, vé vəmà.

14Vé kóbà en bee nà pém vəη yáasàη.

15ηdanηη pəvé en déə sàη, dàave, vé gàaro Estafana vəη wàal əní, vəi və kə nì yíbtò ya fíl bìi dùg Akai ri ní. Və pé kùn dùgdo fúu vənì Vannáb yírtò tònóm ni.

16Vé bìu dùg pubà yír uur ai, vəη yíbtò ya tə zaη pu ní pém.

17Estafana vəη Fortunatu vəη Akaiku yaasàη yò pùu pənnó, və yaa dó kàro yóol vənì.

18Və kàəbənnó símáarè, və kàəbvéró símáar bəri. Vé mùmmà yír uur yò.

19Vannáb yírtò ya Asi ég díi mùubvéro, Akila vəη Pisisil vənəη Vannáb yírtò ya kəvə wàríi mùubvéro dúurve vəη Gènbògèr níilè.

20Dàavətò ya lói pém mùubvéro. Yíwa gùu kpàηmà bòoi, mùububà.

21En muubsàη yò ní ηdìjnà vəη nàa mína, mí Poli.

22Yír ya gàa Gènbògèr bíi Vannáb dùurubà vee ri. Maranata! A yaabà Gènbògèr bəní!

23Gènbògèr Yeesu úr pəvébà puur əní

24ηyáà kùngənəvé pém, vəη Yeesu Kiristu əni.

2 KORINTUNÁB

2 KORINTUNÁB 1

Muur pagélè

¹Míi Poli, Vannáb yáa rì, díŋ Yeesu Kiristu tòmtóo ze. Míi bəŋ dàawa bənəní Timotei, bé dǝjɲà pu Vannáb yírtò ya Korintu ríi. Bé mùubvéro vəŋ yíbtò ya Vannáb ká ʒa koo tuŋ ní Akai ri gá pém.

²Vannáb Bàa bənəní vəŋ Gènbògèr Yeesu Kiristu úr pəvəbà puur vəní, və ʒa pəvəbà kəʒbò.

Pol fuŋ pu Vannáb nɔa

³Bəŋ fuŋəŋ pubà Vannáb nɔa, Gènbògèr bənəní Yeesu Kiristu túnú. Wəi kə nì Bàa ya təŋ pu yír gím ní, wəi kə nì Bàa ya vəmŋəŋ yír ní.

⁴Kəbə gím ni gá pém vəmŋənəbəri, kə bé zìi vəmtibà yírtò ya təŋ gím ní, mú ya Vannáb vəmbé ní ve.

⁵Mú ya bəŋ zò taŋnəŋ Kiristu gím ní yò, bəŋ dàŋnəŋ vɔ tári pém guve Kiristu əni.

⁶Bé təŋ gím pém, kə vé vəmɔ, kə vé sóbà. Bé vəŋnì pém, kə vé vəmɔ vəŋ wəi, kə vé vəə gím ze, mú ya bé bəri bé vəəŋ ní.

⁷Wəi kó rì, bé sábgəŋ en déə dàŋ tɔnì kəvə yúl li: Mú ya bəŋ təŋnəŋ gím pém yò, bəŋ dàŋnəŋ vɔnì pém.

⁸Dàave, bé yáa ní vé gəabà: Gím ya bé təi Asi ég di ní lùb yáa tálbéro, bé gəatin ya gá bé dà sóri ní pai.

⁹Bé dí ní bé daŋ yò gá bə dàŋ vóri. Kə nì bé dítin símɔaŋ bəní kəbə fúy ri pai, bə díŋ símɔaŋ bəní Vannáb fúy ri, yír ya sǝjbgəŋ vool ní.

¹⁰Wəi sòr virəbə vool dumpán yò ri rì, wəi dàŋnəbə sór vírírì rì, bé díŋ símɔaŋ bəní koo fúy ri, wəi dàŋnəbə sór vírírì rì sáŋ.

¹¹Vé dàŋnəbə gém lúrdì vé bəri, vəŋ Vannáb təmsəŋ vəní. Kə nì Vannáb dàŋ íi kári təmsəŋ ya yír guurve təmgənu kəbə yúl li ní, bé dàŋ zírì en ya yáabə pəri ní, yír guurè dàŋ pu nɔa fúy vəŋ wəi.

En ya gèrti Pol əmsəŋ ní

¹²En ya pùuŋ pəbə ní bé gəaro kəbə símɔaŋ di: Kəsaŋ ya bé kə kúsəaŋ di ní, vəŋ bé kə kəvə tuŋ ní, Vannáb pé dùgləbə fúy búllì vəŋ símɔaŋ túbdì. Ə ní Vannáb yáa rì, tò pəbə gu ze, yír en gaasaŋ dàŋ tɔnì gu pai.

¹³⁻¹⁴En ya vé zaŋgin kii dùggəŋ ní yò bee, bé dǝjɲà pəvə wəive, en déə pai. Ammá ŋdí ní mú ya vé kii gəalero muur bəní sérəŋ yò, vé dàŋ kii gáa kúnnì pém. Gènbògèr Yeesu yóŋ ni vé dàŋnəŋ légdì bəi, bé dàŋnəŋ légdì vəi.

- 15** Nsáb sèn�è en yò símáar di, wəi kó rì ndaŋ nɛ̀m là bìibà kə̀və̀ tuŋ, símáar vəní kə̀ pùu tálbà nən ni.
- 16** Kə̀ ɲlú kə̀və̀ tuŋ ní, kə̀ ɲɛ̀m Makedoni ri. Kə̀ ɲlútii Makedoni ri ní, kə̀ ɲyaatii kə̀və̀ tuŋ, kə̀ və̀ pə̀ɲ en ya kə̀ ɲɛ̀m tálləŋ Zude ég di ní.
- 17** Mú ya ɲsáb ní yò gá yòo zágə̀r en kòmvè rɛ̀? Sóo ya ɲsáb tɔ̀nì gu ní gá ɲtò dùu yír muurè rɛ̀? Tól də̀ə kə̀ ɲí àà, tól də̀ə kə̀ ɲsə̀ á'á ní?
- 18** Vannáb gá yòobà, muur ya bé daŋ pə̀və̀ ní kə̀n àà və̀ɲ á'á pai.
- 19** Və̀ gàabà míi, Timotei, Silai, bé kùu yàmno Yeesu Kiristu Vannáb Wowa kə̀və̀ tə̀ɲ ni, kə̀n àà və̀ɲ á'á pai, ə̀ ní kə̀ və̀ə̀ dùggə̀ɲ áà.
- 20** ɛ̀ntò ya Vannáb bal daŋ bə̀ dàŋ pə̀rì yír ní pém yakai və̀ íi wàrdò àà bee Yeesu Kiristu yúl li. Bə̀ɲ lùbgə̀nə̀ɲ Vannáb ní, bə̀ɲ kóɲnə̀ɲ Amen və̀ɲ Yeesu Kiristu ə̀ni.
- 21** Vannáb bee wə̀i dí sɛ̀ngə̀nə̀bə̀ Kiristu ɲàà ri rì, və̀ɲ və̀i pém. Vannáb bee wə̀i ká vɪ̀rbə̀nə̀ɲ nì,
- 22** yaa sɪ̀r níil ə̀ní kə̀bə̀nə̀ɲ fúy ri, yaa dòr pə̀bə̀nə̀ɲ Fúyig ə̀ní símáar di, kə̀ bə̀ɲ gàa dùgnə̀mà en ya Vannáb dí laaŋ pə̀bə̀nə̀ɲ ní.
- 23** Mi gá ɲwòŋ míilè ní, Vannáb mə̀ɲammà. Nyàɲə̀nə̀və̀ sór vírdì, wə̀i kó rì ɲtiitin Korintu ri bai zɛ̀.
- 24** Bé wə̀n ya gá kə̀ və̀ íi kà sən̄mà mú ya bé sáb ní ní pai, və̀ íi kà dùglèro dúurvè. Ammà bé dó zaaŋ pə̀və̀ ya gá símáar vəní kə̀ pùubà ní.

2 KORINTUNÁB 2

- 1** Míi ɲsábdo ɲdaŋ ɲdà ém tíitírì kə̀və̀ tuŋ pai, símáar vəní kə̀ dà vj̀jtírì sáŋ.
- 2** Yakai ɲv̀j̀jbvə̀rò símáarè gá, símáar míní kə̀ pùuti və̀ɲ yíwɛ̀? Yír ya ɲv̀j̀jbu símáar ní bee pai?
- 3** Wə̀i kó rì ɲd̀j̀rə̀ pə̀və̀ dɛ̀rwəl zɛ̀. Nwə̀ɲà dùggə̀ɲ ya gá kə̀ ɲlàro, yír ya ba dàɲnə̀ɲ símáar pùubdì ní bee kə̀ vj̀jbtímmà símáarè ní. Və̀ gá ɲgàaro pém, símáar míní pùuro ní, və̀ pém bee símáar vəní pùuɲ bə̀ri.
- 4** Dɛ̀rwəl ya ɲd̀j̀jnà pə̀və̀ ní yò, símáar míní vj̀j̀nì, wòonì, nórmom vɪ̀ɲnə̀nnì. Dɛ̀rwəl yò kə̀n ya gá símáar vəní kə̀ vj̀jbà ní pai, ammə̀ kə̀ və̀ gàabà yáasə̀n ya ɲyáavə̀ ní.

Yír ya kó líil en ní, və̀ kə̀ɲb təl pubà muur bee

- 5** Yakai yír də̀ə vj̀jbdo bə̀o símáarè ní, wə̀ vj̀jbnə̀ símáar míní pai, wə̀ vj̀jbgə̀ɲ símáar vəní. Nwə̀ɲə̀n míilè pai gə̀ni, kee ɲdaŋ və̀ pém.
- 6** Yír bee və̀ mùu tagè puro ní, mą̀do.
- 7** Pírí və̀ kə̀ɲb təl pubà muur bee, və̀ vəmubà fúyì símáar ə̀ní kə̀ vj̀j ta pai zɛ̀.
- 8** Ntə̀mɲə̀nə̀və̀rì, və̀ mą̀g pubà yír bee mú ya və̀ yáau ní.

⁹Wəi kó rì ɲd̪j̪rà pə́və zɛ, ɲyáɲə́nə́və mág tɛ́rì kə ɲtə̀bà vé tɔ̀ kùngə̀ɲ en pém nɛ?

¹⁰Yír líllo enè, vé kà̀ɲb sìrdo muur bee ní, mí pém ɲkà̀ɲb sìrgə̀ɲ pu bəri. N̄zìi kà̀ɲb sìr puro yír enè ní, wi kə́və yúl li ɲkà̀ɲb sìrdo Kiristu nən ni,

¹¹Sedani kə̀ tà̀lbə̀nə̀ɲ pai. Bó gá bə̀ gàaro Sedani wé̄ɲsə̀ɲ.

Pol lòllo símáɲ Turua ri

¹²Ñèm Kiristu muur púur dán̄nì gá, ɲlà Turua ri ní, Gènbògèr yaa pə́nnó pèel tonóm tɔ̀nì.

¹³Ammá ñèm zìin dòo mín Titu lú bai yò, símáɲ míní yaa loro. N̄yaa mùublè Toruanáb bee ní, ñèm tállì Makedoni ri.

Pol fúy ə́ní v̄ə̀no

¹⁴Ñf̄ɲ pu Vannáb n̄ɲɲ, gàm bə̀ɲ kə̀ɲnə̀ɲ və̀ɲ Kiristu ní yò, bə̀ɲ gò tál kùngə̀nə̀ɲ en pém. Mú wəi tɔ̀bə̀nə̀no kə̀ bə̀ɲ èm daɲ ȳə̀m̄nə̀m̄ə̀ muur ə́ní bàar pém, mú urdì ya s̄ɲɲ pùu èmgə̀ɲ wee pém ní.

¹⁵Bə̀ɲ kə̀nə̀ɲ nì fə̀əm s̄ɲɲ púur ya Kiristu pə̀ Vannáb ní. Fə̀əm s̄ɲɲ púur yò bə̀ɲ kə̀ɲnə̀ɲ pu yíbtò ya sóɲ ní, və̀ɲ yíbtò ya lee kà̀ɲ ní.

¹⁶Yíbtò déə ní bə̀ɲ kə̀ɲnə̀ɲ pə́və vool fə̀əm ya à̄ɲ yír vool li ní, bòobtò déə ní yɔ̀ɲkì fə̀əm ya à̄ɲ yɔ̀ɲkì ní. Yí dà tɔ̀ gáarì en uur yò gá rɛ?

¹⁷Bə̀nə̀ɲ ní bə̀ɲ kə̀n̄nə̀ɲ yíbtò ya gíngə̀ɲ Vannáb muur f̄ij ní pai. Və̀ yòo gùurè. Bə̀nə̀ɲ ní Vannáb tɔ̀bə̀nə̀ɲ nì, bə̀ɲ tɔ̀ɲnə̀ɲ pu Kiristui, və̀ɲ símáɲ túrì Vannáb nən ni.

2 KORINTUNÁB 3

Yíb ya tòɲ pu kə̀sə̀ɲ pum ní

¹Yakai yò gá bə̀ lægt̄ɲ pə́vəri rɛ? Déə bə̀ yá̄ɲ pə́və úrdì derwàl ya kə̀ vé gàanə́b ní see, mú yíbtò déə tɔ̀ɲ ní rɛ? Déə bə̀ yá̄ɲ vé úr pə́bə̀ derwàl ya kə̀ bə̀ gàanə́və ní see rɛ?

²À'ə̀ véi vé kə̀ nì derwàl bə́ní, və̀ d̄j̄lè kə́bə̀ símáɲ di, yír pém gàaro, zaɲgínno.

³Vé d̄j̄j víró, vé yòo derwàl ya Kiristu d̄j̄j ní, pə̀ kə́bə̀ n̄ɲɲ ri. Derwàl bee və̀ d̄j̄j̄nə̀ɲ mom pai, və̀ d̄j̄j və̀ɲ Vannáb Lagəl Fúyigò. Və̀ d̄j̄j v̄aal bə́lvartò ri pai, və̀ d̄j̄j yír símáɲ di.

⁴Bə̀ dí sènlè símáɲ bə́ní Vannáb fúy ri, və̀ɲ Kiristu ə́ni, wəi kó rì bə̀ dòn̄gə̀ɲ muur yò zɛ.

⁵Bə̀ ní gá bə̀ dàn tɔ̀ gáarì en mú yò və̀ɲ yúl bə́nɲ pai. Vannáb tɔ̀ɲ pə́bə̀ rì.

⁶Vannáb və̀ɲ yír kə̀ə́t̄inə̀no pumvè, Vannáb kó pə́bə̀ rì, bə̀ zìi tɔ̀ɲ pu kə̀sə̀ɲ pum bee. Ə̀ ní kə̀n dòoká ya və̀ d̄j̄j ní pai, yòo Vannáb Fúyigò. Dòoká ya və̀ d̄j̄j ní m̄ə̀ɲɲ yíri, Vannáb Fúyig ní pə̀ɲ yɔ̀ɲkì.

⁷Və dji dòoká v̀aal b̀elvartò ri, Vannáb yaa l̀ub v̀irdo sóo bee. Moizə tíil yaa k̀əər d̀ug ti, Izrael ỳirtò t̀è tíil ỳò ní, íin mai. Ammá tíil k̀əərsàn bee ə ní en ya k̀ù tálgəy ní. Dòoká en ya tonóm əní ̀aay ỳir vool bàar di ní, yaa l̀ubdo gure gá,

⁸Vannáb F̀uyig tonóm ní d̀an l̀ub tál̀li wəi bə?

⁹Yakai tonóm ya f̀ag g̀uyənəy ỳir ní yaa l̀ubdo mú ỳò gá, tonóm ya s̀orgəy ỳir ní d̀an l̀ub tál̀li wəi bə?

¹⁰Ŋt̀è ní gá lubsàn ya tál ní d̀an l̀ub mágdì vəy b̀o pum ỳò pai, b̀o pum ỳò tál d̀uguro.

¹¹Vé t̀èbà, en ya kə s̀ò'òrnè b̀ii yaa l̀ubdo gure gá, en ya d̀an k̀é v̀əərì ní kə l̀ub sè?

¹²En ỳò b́ g̀aaro d̀an t̀ònì ỳò, wəi kó rì b́ mùu ər d̀uggəy gu zε.

¹³Bəy k̀ənnəy mú Moizə pai, Moizə ní ba ta ùn tíil əní vəy làai, ẁəay Izrael ỳirtò kə və dà t̀əri tíil k̀əərdì ən ỳò kusàn əní.

¹⁴Ammá s̀ímáar vənì yaa k̀úmno, yakai pém və zəygingəy debter van ni, Moizə làa bee b́r ùn d̀uggənəvə s̀ímáarè, làa bee l̀uy pu ỳir ya dùu Kiristu ní.

¹⁵Yáa ỳò pém, və zəyginno Moizə debterè ní, làa f̀ayəy kəvə s̀ímáar di.

¹⁶Ammá ỳir f̀il èmno G̀ènbòg̀ər tuy ní, làa lú v̀iynì.

¹⁷G̀ènbòg̀ər ya və d̀aygəy ní ỳò ỳò F̀uyigò. Wee ya G̀ènbòg̀ər F̀uyig k̀əno pém, wee bee ỳir búlgəy ti.

¹⁸Bənəy pém tíil bənəní k̀ul víró, G̀ènbòg̀ər lubsàn k̀əər v̀iy kəbənəy tíil li, bəy f̀il k̀ənəno mú G̀ènbòg̀ər vε, bəy l̀ub tálgənəy nən ni nən ni. Wəi kə nì en ya G̀ènbòg̀ər Kiristu F̀uyig t̀ò ní.

2 KORINTUNÁB 4

B́ kə mú en ya və ỳuy vəy s̀əar ní

¹Vannáb kó p̀ébé dúurì, yaa p̀ébéro tonóm ai kə b́ t̀òmà, wəi kó rì f̀uy b̀uylnəb́ pai.

²B́ mìn yág k̀unno ínəg èntò vəy ség èntò, b́ kəy kərsàn ya və l̀əynəy ỳir ní pai. B́ s̀uu flnè Vannáb muur pai. B́ ní gá b́ k̀ul v̀irgəy muur ỳənè, kə b́ zì g̀uyimmà ỳir pém s̀ímáar Vannáb nən ni.

³Yakai muur p̀uur b́n ỳò kəno p̀ugəl li ní, wi kəy pu ỳibtò ya gi lee ní.

⁴Ỳibtò bee en t̀iyt̀iyt̀ò ya və f̀ay t̀əmgəy k̀úsàar di lóì k̀umlèvə s̀ímáarè, və íi kàn mai zε. S̀ay en t̀iyt̀iyt̀ò bee g̀ərgənəvə t̀əri t̀urəm ya muur p̀uur t̀ubgəy ní ỳò, muur p̀uur ya d̀ongəy Kiristu lubsàn ní, Kiristu bee wəi kə nì Vannáb tílè.

⁵B́ k̀uu ỳəmnè ỳul b́ní pai, b́ k̀uu ỳəmgəy Yeesu Kiristu ỳò G̀ènbòg̀ərə. B́ ní gá b́ ỳò tonómnáb v́nə vəy Yeesu əní.

- ⁶Vannáb ya dòn daŋ: Túrèm dó túbà zèg di bee, wəi dó tú kəbé símáɣar di rì ve, kə bəŋ gàa dǝjrnəmà mú ya Vannáb lùb ní, və tən en bee Kiristu tíl li.
- ⁷Bé kə mú en ya və yuɣ vəŋ sàɣar ní, ammə bé gəmgəŋ zaudì bee rì, yír kə tən dǝjrbà tonóm nán uur yò Vannáb nɔ, bəna pai.
- ⁸Bé yòo gím té térdì, ammə məŋənəbé pai. Síɣar yòonəbé lóri, ammə bé zì ví tálgəni.
- ⁹Və yòonə pəbé gím úrdì, ammə Vannáb yágnəbé pai. Və yòonəbé mìnni ég di, ammə bé yérnə pai.
- ¹⁰Bé gəm sèn dùggəŋ Yeesu vool kəbé fúy ri, Yeesu yonki kə zì víbà kəbé fúy ri bəri.
- ¹¹Bé kəŋ lagél ní yò vool yágnəbé yúrdì pai vəŋ Yeesu əni, yír kə tənà Yeesu yonki háɣ fúy bən ya dàŋ vór ní yò ri.
- ¹²Kə nì wəi, vool tən kəbé fúy ri, yonki tən kəvə fúy ri.
- ¹³Kəbé símáɣar di pém kəŋ mú ya debter dòn ní daŋ: Níi kàlè Vannáb di, ŋmùuŋ zɛ. Bənəŋ pém guvɛ, bəŋ íi kàlənəŋ Vannáb di, bəŋ mùunəŋ zɛ.
- ¹⁴Bé gàaro Vannáb ya sǝjb Yeesu vool li ní, dàŋnəbé sǝjbdì vool li bəri, bənəŋ Yeesu pém, dàŋnəbé dí móllì koo nən ni, və bəri.
- ¹⁵Entò ya bəŋ tənəŋ ní yò pém kəŋ pu vói. Vannáb puur kə là zì èməmmə yíri, yíb ya fəŋ pu Vannáb nɔ ní kə zəŋ tálbà nən ni, Vannáb kə lùbbà ti.

Bé gàaro bé dàŋ síjri vool li

- ¹⁶Wəi kó rì, bé məŋ fúy pai zɛ. Fúy bən ya gón ni yò sii síŋni pém, ammə fúy bən ya bəl líi gá góg ya dǝj ní pém fílgəŋ pumi.
- ¹⁷Gímvartò ya bé tən sóo déə ni yò dàŋ pəbé ɣarì lubsən nánì, lubsən ya kùn míi.
- ¹⁸Símáɣar bənì èmnə wee ya nór dà té gúyur ní ri pai, ammə èmgəŋ en ya nór dàn té gúyur bí ri. En ya nór dà té gúyur ní kə sò'órənə bai, ammə en ya nór dàn té gúyur bí gá kə vəə dùggəni.

2 KORINTUNÁB 5

- ¹Bé gàaro fúy bən ya kúsàɣar di lói kə mú zùgò, tò túllo ní, lig bənəni yòobà gógsan ni, Vannáb yuɣ vəŋ yúl ənɔ, yír nɔ dón ti pai, lig bee dàŋ kə vəəri.
- ²Bé kəŋ kúsàɣar di ló yò bé dəlgəni, bé yáɣ ərlèro dó kəni lig ya gógsan ni bee ri, kə bé pàarbà wəi.
- ³Bé pàardo ní, bé dàn kəni fúy kòmve pai.
- ⁴Yakai bé kəŋ zùg yò ri yò, bé dəlgəni, kəŋ ya gá bé yáɣ sír vírdì fúy bən ya kúsàɣar di yò ní pai, bé yáɣ páar dəgdì bəo ya gógsan ní tívé, yonki en kə lé məɣbà en vòtaŋi.

⁵Vannáb kó pébéro mú wəi, pébéro Fúyig əni kə bé gàabà ti: Dí nəŋ laaŋ pəbé en dúur déə.

⁶Kə ni fúy bəni və duggəni. Ammá bé gàaro pém bé kə duggəŋ fúy yò ri ní, bàar bəni zòoŋ vəŋ Gènbògəri.

⁷Bé tənneŋ Gènbògər pai, bé íi kàlè muur əni, bé èmgəŋ zε.

⁸Fúy bəni və duggəni, bé yáa tàl duggəŋ ví yágdì fúy ya yò, kə bé èm kəmə Gènbògər tól li.

⁹Ammá bé kə fúy yò bee ri, vəŋ bé ví yágurì pém, bé yáa ní bé kóbà en ya pùu pu Gènbògər ní see.

¹⁰Bəneŋ pém bəŋ dàŋneŋ ém vírì wee ya Yeesu kóŋ fág ní ri. Yíwa pém təŋ ya ba kəŋneŋ fúy əni ní, ba kó en dúurì ní, kə zìitiŋ en dúur bee vε. Ba kó en dumpánè ní kə zìitiŋ en dumpán bee vε.

Vannáb ká sò'òrtibənəno vəŋ Kiristu əni

¹¹Bé wəaŋ Gènbògəri, wəi kó rì yakai bé wəŋ mú ya bé dà yír ká áarì koo tuŋ ní. Vannáb gaa dǝjǝr kùnlebəri, ɲdí ní vé pém vé gaa dǝjǝr kùnlebə kəbé símáar di bəri.

¹²Yò ə ní kəŋ ya gá bé læggəŋ pəvəri ní pai. Ammá bé kóŋ ya gá símáar vənì kə pùu vəŋ bəi ní, kə vé fil pu yíbtò déə muurè. Və ní və læggəneŋ entò ya nór təŋ ní, làn símáar di pai.

¹³Bé yəŋnàrè ní, bé yəŋ pu Vannábò. Bé yír dúurì ní, bé duu pu vói.

¹⁴Yáasəŋ ya Kiristu yáabəneŋ ní wəi fǝjǝbgənebə símáar di. Bəŋ gəanəno Kiristu vò pu yír pém, yír pém vò kúnlé bəri.

¹⁵Kiristu vò pu yír pém, yír lagéltò kə və kəti vəŋ yúl vəŋə pai, kə və kəmə yír ya vò sǝjǝ kəvə yúl líi nə.

¹⁶Yakai gá bé tətín yír mú ya yír təŋ bòo ní pai. Nəŋ ni gá bal bé təro Kiristu mú ya yír təŋ bòo ní, ammá yakai gá bé tətínəu gu pai.

¹⁷Yír kəno Kiristu nǝa ri ní, wə yòo yír pumi. En van kùro koo fúy ri, pərdə en pumi.

¹⁸Vannáb ya ká sò'òrtibəneŋ koo tuŋ Kiristu əni bee, Vannáb ya daŋ bəŋ ká sò'òrnəmə yíbtò déə kəbə tuŋ bəri bee, wəi kó entò yò pém ni.

¹⁹Vannáb kó dùg di vəŋ Kiristu əni, ká sò'òrti yír koo tuŋ zε, díŋnà en dumpán ya yír kóŋ ní piri. Yakai tǝbəri kə bé daŋ yəmmə yír ká só'órdì muur ai.

²⁰Bé mùuŋ pəvé vəŋ Kiristu yagò, Vannáb bee tǝ kəŋnəvə kəbə yag di: Bé təmgənevə vəŋ Kiristu níilè, vé yaabà Vannáb vəŋ kəətinəmə.

²¹Kiristu gá dín vee en pai, ammá Vannáb yaa dòruro kəbəneŋ vee en ni, kə bəŋ zìi duunəmə Vannáb nəŋ ni Kiristu əni.

2 KORINTUNÁB 6

¹Yíb ya bé tònɲəŋ Vannáb ní yò, bé bàŋəvɛrì: Vé yág sòr Vannáb puur ai guve pai.

²Vannáb bee daŋ: Sòo ya nyáa pú dúur tònì ní, ñkiiro gaar mání, ñgəm lùrúró sòo ya ñsòrgəŋ yír ní. Yakai kə̀ nì sòo ya yír dà Vannáb puur kíirì ní, yakai kə̀ nì sòo ya yír dà sòrì ní.

³Bé yáa vəən yír dəə mín dórđì gboŋ ni pai, bé wəəŋ tonóm bəní kə̀ dà líirì.

⁴Bé ní gá bé úr dùggəŋ bé yòo yíb ya tòn pu Vannáb ní, vəŋ en gùur ya bé vəə turgəŋ ní: En tʌŋəbéró, gím zìibéró, en kìŋbéró,

⁵və̀ lòbéró, bé dóró pursina, yír gág túr pə́béró, nʌbər gùubéró, bé nèb djirdo, gol wòobéró, pém bee bé vəəni.

⁶Ammá símáar bəní túŋnì, bé gəəŋ enè, bé gùuŋ símáarè, bé kón dúurì, bé díŋ Vannáb Fúuigò, bé yáaŋ yír símáar dəəvə.

⁷Bé dùuŋ muur yə̀nè, Vannáb vəmŋəŋbérì. Bé tòn en bəní vəŋ bàanu, wəi kə̀ nì kəəl bən ya bé gòŋŋəŋ gòn ní, vəŋ bé laanəŋ yúl ní.

⁸Və̀ lùbŋəŋbə̀ bəri, və̀ dúlgəŋbə̀ bəri, və̀ mùmŋəŋbérì, və̀ yjŋə̀bə̀ bəri. Bé daŋŋəŋ muur yə̀nè, və̀ díŋə̀bə̀ mílnábò.

⁹Və̀ gəəŋə̀bə̀ bəri, və̀ giŋnì. Bé yòo lagə̀li, və̀ díŋə̀bə̀ voolè. Və̀ úrgəŋ pə́bə̀ gím, və̀ məəŋə̀bə̀ pai.

¹⁰Və̀ vjŋbŋə̀bə̀ símáarè, símáar bəní pùunì. Bé yòo yíb ya saa ní, ammə́ yír gùurè zìiro zaudì kə̀bə̀ nʌa ri. Bé kə̀ mú en nʌa ri pai, ammə́ bé díŋ en pém.

¹¹Bé mùu vìr kunnà pə́və́ró muur bəní, Korintunábtò, bé pé kùnəvə́ró bəl bəní.

¹²Vé ìnəŋno bəl və́ní, bé gá bé ìnnəŋə̀və̀ bəl bəní pai.

¹³Ŋmùu dùggəŋ pə́və̀ mú varəm míntò, vé díbə̀bà mú ya bé díŋə̀və̀ ní, vé kùl pə́bə̀bà bəl və́ní bəri.

Bəŋ yòonəŋ Vannáb lagəl ligò

¹⁴Yíbtò ya íi kàn Kiristu bíi vəŋ kə̀ məəŋəŋ pai, en dúur gá kə̀ məə vəŋ en dumpán sɛ? Túrəm kə̀ məə vəŋ zèg sɛ?

¹⁵Kiristu vəŋ Sedani kə̀ və̀ kəə sɛ? Yír ya íi kà Kiristu ní vəŋ yír ya íi kàn míi kə̀ və̀ məə sɛ?

¹⁶Vannáb lig vəŋ sáafi gá və̀ məə tí né? Vé gəəbà bəŋəŋ ní bəŋ yòonəŋ Vannáb lagəl ligò, mú Vannáb bee dòn ní daŋ: Nɔ̀dàŋ dórì kə̀və̀ təŋ ni, bəŋ dàŋŋəŋ kə̀ní, kə̀ ñyòo Vannáb və̀nə, kə̀ vé yòo yír míŋə.

¹⁷Yakai gá vé víbà yíbtò yò təŋ ni, vé kə̀ víbà góŋ. Gènbògèr daŋ gure. Vé nàm vəə en ya tún míi pai, mí ní kə̀ ñkà dòrəvə̀ nʌa ri.

¹⁸Kə nyòò táa véna, kə vé yòò varém yǵérvar mína, kǵavar mína. Gènbògèr Vǵàntóo dan gure.

2 KORINTUNÁB 7

¹Kèəsì míntò, mú ya bəŋ gùu dòrnəŋ muurtò ai nǵa ri yò, bəŋ sòg vìrnəmǵa vírəŋ ya kəbənəŋ fùu ríi vəŋ símǵar díi. Bəŋ gònəmǵa bəŋ tú vínəmǵa Vannáb nən ni, bəŋ wǵanəmǵa Vannábò.

Pol símǵar pùuro vəŋ ya gá Korintunáb kəsàŋ fil ní

²Vé kùl pəbəbà bəl vəní! Bə ǵan pu yír déə muur pai, bə lén yír déə pai, bə sàabnè yír déə pai.

³Ŋdònnè ya gá kə ǵfǵgvəbà ní pai, en yò ǵmùulèro: Vé kə dùggəŋ kəbə símǵar di təŋ ya bə lagəl li yò, vəŋ kə bə vò ní pém.

⁴Ŋgàaro vé dàŋ tó dúu dúgdì en ya ǵdan ní, ǵləggəŋəŋ véi. Gím ya bə tən ní pém, símǵar míní pùu taŋnì, fùu míní vəŋnì.

⁵Bə là Makedoni ríi pém, bə túgnè pai. Bə təro gím tól yanǵa pém. Yíbtò déə bəŋ gònəno, símǵar bəní loro bəri.

⁶Ammǵa Vannáb yír ya vàm lùrgəŋ bùuləŋnǵabtò ní, yaa vàm lùrbəró vəŋ Titu yaasəŋ.

⁷Titu yaasəŋ yò fùu bəní vənəŋ wəive pai, dòn�è pəbə mú yá vé vàmú fùu ní dan: Vé yǵa dùggəŋəŋ təri, vé kùg dùggəŋənnì. Sí mǵar vəní fǵi dùggəŋ kəŋ yúl li. Mí bee ǵkii ní sí mǵar míní yaa pùu taro.

⁸Yakai derwəl ya ǵdǵjǵrà pəvé ní yò vǵjbvə sí mǵarè pém, wòonəŋ pai, Ŋtè ní sí mǵar vəní vǵjlé sérəŋ yò, ba yaa wòonə ze.

⁹Ammǵa yakai gá pùu dùggəŋ pənnì. Sí mǵar vən ya vǵj ní yò wəi pùn pəŋ nì pai. Kəsəŋ ya sí mǵar vəní vǵj gá, vé fil ní yò wəi pùu pəŋ nì. Sí mǵar vǵjsəŋ vən yò Vannáb yǵa rì, bə ní gá en ya bə kónə ní pai.

¹⁰Símǵar vǵjsəŋ ya Vannáb yǵa ní, ə ní yír filgəŋ sí mǵarè, sòŋnì, tii sábtin en déə pai. Sí mǵar vǵjsəŋ ya kúsǵar ǵani ní dòrgəŋ yír vool li.

¹¹Vé tə dùgbà en ya sí mǵar vǵjsəŋ ya Vannáb yǵa ní tò kəvə təŋ ni ní. Vé təbà mú ya sí mǵar vəní fǵi dùggəŋ ní, mú ya vé sòg vìr yúl vəní ní, mú ya vé nòŋ pu líirtóo ní, mú ya vé wǵaŋ dúul ní. Mú ya ǵyú dùggəŋəvə ní, mú ya vé fǵjbgəŋ sí mǵar ní, mú ya vé yǵaŋ pu líirtóo gím úrdì ní. Yakai gá vé mag vìrdo mú ya vé tú ví muur ai ri ní.

¹²Mí ní gá derwəl ya ǵdǵjǵrà pəvé ní yò, ǵmùn pu yír ya kó en dumpán ní pai, ǵmùn pu yír ya bəò kóu en dumpán ní pai. Ŋdǵjǵrà ní kə vé tə dǵjǵrbà Vannáb nən ni, mú ya vé fǵjbgəŋ sí mǵar kəbə yúl li ní.

13En ya vambé fúy ní wəi. Fúy bən ya və ní yò wəive pai, símáar bəní pùuη bəri, bé kiiro vé kàabdo Titu símáarè, pùu puro.

14Ŋmùm dùggəvéro koo nən ni, wə bee təro ηwòn míil pai. Mú ya bé dòngəη pəvé muur yən ní yò, mumsàη ya bé mùməvə Titu yúl líi pém ví dùg guve.

15Titu sáb ziiro mú ya vé pém vé bụy pu ní, mú ya vé nəη fílnu ní, mú ya vé gụy dùgu vəη dúul ní, yòonəvə yáa érdì.

16En bee nà pém ηgàaro vé dàη tónì yò, pùu pənnó.

2 KORINTUNÁB 8

Vé pəbà en vəní símáar déəve

1Dàave, bé danəənà pəvé en púur ya Vannáb tò pu yír əntò ya Makedoni ríi ní.

2Mú ya və tə gím ní yò, vəη mú ya və saa dùg ní yò pém, símáar vəní pùu ta dùggəni, və pəró en gùurè.

3Mí ηdòn pəvé rì, və pə dùgdo mú ya zii pəvə ní, háa və pə tàl wəi. Və sáb pə dùggəəη símáar vəηa.

4Və təm sèn dùgəbéro voo en ya və dàη pu tónári Vannáb yírtò Zude ég di yò və yáaη nàa dórdì ti bəri.

5En yò tàllo mú ya ba bé sáb ní: Və pə bìi fúy vəní Gènbògəri, pírii və pəbéro fúy vəní bé bəri, mú ya Vannáb yáa ní.

6Bé yaa təm sènno Titu kə èmmà kəvə tuη, kə èm mòl kùnmə entò bee, mú ya wə bìi yáglé ní.

7Vé díη en gùurè: Vé pə dòrdo fúy Vannáb nàa ri, vé mùu gàaro muurè, vé gàa djiro enè, símáar vəní fji dùggəni, vé yáaη bòob mú ya vé tə kəbə nàa ri ní. Yakai vé pém vé lèebbà símáar tonóm bee ri.

8Bòob símáar fjiisàη muur ya ηmùu pəvé ní yò, kəη ya gá kə vé kó sènmə mú wəi ní pai, ə ní ηmàg gèngəəη mú ya yáasàη vəní dji ví ní.

9Vé gàaro Gènbògər Yeesu Kiristu puur əní: Yeesu yò yír ya dí en ní, ammə yaa kállo yír ya saa ní kəvə yúl li. Saasàη ən yò kə pəvəbà en dí tári nàa ri.

10Ŋdàη pəvé dónni en ya ηsábəη ti ní: Tonóm yò ver déə balé véi vé tò bìi rì, ə ní véi vé lùr dì ve, duubà gá

11yakai vé tò wàrbà. Tonóm gá vé sáb sènuro símáar di, vé tò wàrbà vəη en ya və dí nàa ri ní.

12Yír pəró en símáar déəve ní, Vannáb gá íi kəηni, təη en ya yír dí nàa ri ní, en ya dín mai gá Vannáb tèn wəi pai.

13Kəη ya gá vé gəm lùrbà yíri, vé ní vé kəmə gím ni ní pai. Və yáa ní vé kəmə gəg gəg.

14Yakai yò vé yòmmà en n̄a ri gùurè, vé gèm lùrbà yíbtò ya ḡj̄n̄ə ní yò. Sóo d̄əə k̄ə ḡj̄tiv̄é, v̄ə ní k̄ə v̄ə díj̄ gùur̄ve ní, kee v̄ə gèm lùrtiv̄é guve, k̄ə n̄i vé k̄əno ḡó ḡó.

15Mú ya Vannáb debter dòn ni daŋ: Yír ya mòl dí t̄ur en gùur̄ve ní, en bee zoŋ t̄aln̄əu pai. Yír ya mòlgè sénv̄é ní pé̄m, en ḡj̄n̄əu pai.

Titu v̄əj̄ b̄òob̄ ənt̄ò

16Bé f̄u puro Vannáb n̄a, ḡam̄ f̄j̄b̄do Titu sím̄āar̄ k̄əv̄é yúl li, mú sím̄āar̄ b̄əní f̄j̄ ní v̄e.

17Titu k̄i p̄b̄é̄ró en ya bé b̄əu ni, w̄ə bee sím̄āar̄ əní f̄j̄ ní, yaa l̄ur̄ ems̄əŋ k̄əv̄é tuŋ bee v̄əj̄ sím̄āar̄ ən̄a.

18Bé t̄ò ḡənḡən̄əu v̄əj̄ dàawa b̄əní d̄əə, Vannáb yírt̄ò ḡá pé̄m m̄um̄no mú ya ȳj̄ bee àŋ muur p̄úur n̄én ni ní.

19Vannáb yírt̄ò t̄iil v̄irl̄əu b̄əri, k̄ə b̄əj̄ àŋəmə en mol̄əŋt̄ò bee, Ḡənb̄òḡər̄ k̄ə l̄ubb̄à ti, k̄ə v̄ə t̄əb̄à mú ya bé ȳāa d̄ugḡəŋ pu yír ḡim̄ l̄urd̄i ní.

20San gùur ya v̄ə p̄é d̄òr̄əb̄əní yò bé ḡūy n̄əŋ d̄ugḡə n̄i, k̄ə v̄ə mùu p̄é̄b̄é en d̄əə ti pai.

21Dúur ya bé t̄əŋ ní yò bé t̄əŋ Vannáb n̄én ni vé pai, yír n̄én ni pé̄m.

22Bé t̄ò ḡənḡən̄əŋ yíbt̄ò bee v̄əj̄ dàawa b̄əní d̄əə, bé màḡ t̄ə p̄úluro, bé t̄ə ní sím̄āar̄ əní f̄j̄ d̄ugḡən̄i. Yakai ḡá sím̄āar̄ əní f̄j̄ t̄alḡəŋ n̄én ni, ḡam̄ ḡàaro vé dàŋ t̄əŋ en dúur bee.

23Titu ḡá ə ní b̄ò m̄ina, b̄əj̄ t̄əŋ iro k̄əv̄é t̄əŋ ni. D̄àav̄ə̀t̄ò ní Vannáb yírt̄ò t̄əŋəv̄ə r̄i, v̄ə t̄əŋ ya ḡá Kiristu k̄ə l̄ubb̄à ní.

24Vé úr p̄əv̄ə̀b̄à mú ya vé ȳāəŋəv̄ə ní, Vannáb yírt̄ò pé̄m k̄ə ḡàa d̄j̄rb̄à bé l̄əgn̄ə k̄əv̄é yúl li k̄òm̄ve pai.

2 KORINTUNÁB 9

En p̄əri sím̄āar̄ d̄əəv̄e

1En ya v̄ə t̄ò p̄ərə Vannáb yírt̄ò ya Zude r̄i ní ḡá muur əní ŋd̄an̄ p̄əv̄é d̄j̄ n̄āar̄ári pai.

2Ŋḡàaro sím̄āar̄ dúur v̄əní, ŋl̄əgḡən̄əŋ Makedonináb n̄én ni w̄əi, ŋdaŋ: Akaináb ḡá mòl k̄un en p̄əri v̄əní ní, k̄óləro v̄er d̄əə. Sí̄m̄āar̄ f̄j̄b̄d̄i v̄əní yaa niŋ s̄j̄b̄do yír gùur̄è k̄əv̄é t̄əŋ ni.

3Yakai d̄àav̄ə̀t̄ò ya ŋt̄ə̀n̄à p̄əv̄é ní yò, ŋȳāaŋ ya ḡá mums̄əŋ ya bé m̄um̄v̄é ní yò k̄əmə en k̄òm̄ve ní pai. Ŋȳāa ní vé mòl k̄un laab̄à en p̄əri v̄əní mú ya ŋdaŋ pu yíbt̄ò ní.

4Gu pai Makedonináb b̄əj̄ yaan̄əno pé̄m, v̄ə yaa z̄iiv̄é̄ró vé m̄òln̄əŋəŋ mai ḡá, bé bee séḡ dàb̄é k̄òr̄i k̄əv̄ə n̄én ni. Séḡ v̄əní ḡá t̄allo múur̄i yaḡ di.

⁵Ntè wəi, ntò bàbdà dàavətò kəvé tuŋ ze, kə və èm mòl sìr laabà entò ya gá ba vé dan ní bee. Kə ñlà ní entò bee kə mól laaro, yír kə tɛ̀bà símáɗar véní pùuri, vé pəŋ ze, və bàgnə̀vé pai.

⁶Vé sábbà en ai: Yír ya ba bàa sɛ̀nvé ní, dàŋ gətírì sɛ̀nvé, Yír ya ba bàa gùurve ní, dàŋ gətírì gùurve.

⁷Yíwa pém pə̀bà mú ya sá b ní, símáɗar vjju ti pai, kə pu kə̀erə̀ŋ tonóm pai. Vannáb gá yáɗɗ yír ya pə̀ŋnə̀ŋ símáɗar púur ní.

⁸Vannáb gá dàŋnə̀vé pə̀ gáarì en dúurə̀mtò gá pém. Vé dàŋ láa zii dúgdì en ya bə̀ɗ pə̀vé ní, bə̀o ya yór tál ní kə̀ vé zii kóm̄m̄ə̀ en dúuri.

⁹Mú ya debter dòn ní dan: Yáɗ pə̀ró gímnábtò. Tonóm ə̀ní sóo pém kə̀ dùggə̀nə̀ŋ bə̀anu.

¹⁰Yír ya bàaŋ en ní Vannáb pə̀ŋnu uurè, pə̀ŋnu lésíri. Vannáb dàŋnə̀vé pə̀rì uur bee bə̀ri, dàŋ kə̀ŋnì uur bee, tonóm dúur véní kə̀ kóbà yə̀nè.

¹¹Vé dàŋ zii tərì en nə̀ɗ ri, yír kə̀ tɛ̀bà símáɗar leeb̄sə̀ŋ véní, kə̀ və̀ dàŋ pu Vannáb nə̀ɗ fúnərì və̀ŋ en ya bé ɗə̀rə̀ ní.

¹²Tonóm ya vé tə̀ ní yò kə̀ŋ ya gá Vannáb yírtò kə̀ zii gə̀bà en ya ɗuvə̀ ní ve pai, tonóm vén yò yír gùur kə̀ fɹ pubà Vannáb nə̀ɗ ti.

¹³Yír tə̀ro tonóm vén ai ní, və̀ dàŋ Vannáb lúbdì və̀ŋ bɹsə̀ŋ ya vé bɹɹ pu Kiristu muur púur ní yò, və̀ŋ símáɗar léeb̄dì véní. Vé yáɗ pə̀və̀ro en ya vé dí nə̀ɗ ri ní, vé yáɗ pə̀ró yíbtò dáə̀ bə̀ri.

¹⁴Və̀ dàŋ pə̀vé Vannáb tɛ̀mnì, və̀ dàŋnə̀vé yáɗ tərì və̀ŋ puur nán ya vé kii Vannáb nə̀ɗ ri ní.

¹⁵Bé lùbdo Vannáb və̀ŋ en nán ya pə̀bé ní bee.

2 KORINTUNÁB 10

Pol dòn dijrgə̀ŋ tonóm ə̀ní

¹Míi Poli, və̀ŋ yúl mína ɳmùunà pə̀vé rì və̀ŋ gaar bɹɹ, və̀ŋ símáɗar dúuri mú Kiristu ní. Və̀ dan mí ní símáɗar míni fjiŋ bàar zòob di, ñl̀aro kə̀vé tuŋ ní ɳbɹɹ.

²Ntə̀mgə̀nə̀vəri, vé kó en ya gá kə̀ ñlà kə̀vé tuŋ ní símáɗar míni kə̀ fji ní pai. Ngàaro símáɗar míni dàŋ fji rì və̀ŋ yíbtò ya dan gə̀ŋ voo tonóm bə̀ni bé sábgə̀ŋ yír sábsə̀ŋ, bé tə̀ŋ ze yò.

³Bé yòo yiri yə̀ŋve, ammə̀ bé gòn mú yír pai.

⁴Gòn entò bə̀ni kə̀ŋ entò ya ví'i kúsə̀ɗar díi pai, ə̀ ní gòn en və̀ntò ya ví'i Vannáb nə̀ɗ ri ní, bé dàŋnə̀ŋ ló wárdì kùitò wə̀i. Bé mə̀ɗ kùngə̀ŋ sábsə̀ŋ biltò,

⁵və̀ŋ yúl gə̀mnì, və̀ŋ entò ya və̀ mǎggə̀nə̀ŋ Vannáb en gaasə̀ŋ ní pém, sábsə̀ntò gá pém kə̀ bɹɹ dùubà Kiristui.

- ⁶Bé tère vé bùy kúnno ní, yíbtò ya bùy míi gá pém bé dàṅ péné gím úrdì.
- ⁷Vé tẹ̀bà en gá nór di. Yír gàa dùgdo wə yò Kiristu yíri ní, wə sáb nẹ̀ḡmà en ai: Wə yò Kiristu yíri ní, bé pém bé yò Kiristu yíri.
- ⁸Gènbògèr pábéro bàanu kə bé kẹ̀ṅvẹ̀bà ní, pénébẹ̀ vẹ̀ḡ ya gá kə bé lílívẹ̀bà ní pai. Mú ya ɲlẹ̀g ɲaṅṅəḡ ní pém, ség kónẹ̀ḡ yír nẹ̀n ni pai.
- ⁹Ŋyáṅ kórì ya gá ɖerwàl mín yò kə ɲa pénébà dúulè ní pai.
- ¹⁰Vé dònḡḡəḡ voo: Pol gá muur ya koo ɖerwàl líi lubsà, ɲasà, amḡ wə bee yaaro kəbẹ̀ tuḡ ní, kə dùḡ bùyḡlẹ̀ḡvẹ̀, muur ɛ́ní gímḡvẹ̀.
- ¹¹Yír ya mùu muur yò ní, wə gàabà dúurì: Mú ya bé mùunà muur bẹ̀ní ɖerwàl líi bàar zòob di yò, bé làro pém tonóm bẹ̀ní dàṅ kẹ̀nì guvẹ̀.
- ¹²Bé ní gá bé dàṅ sábdì mág génnì yúl bẹ̀ní vẹ̀ḡ yíbtò ya mùḡḡḡəḡ yúl vẹ̀ní ní pai. Və ɲəḡnàré, və kəḡ yúl vẹ̀ní, və màg gèḡḡḡəḡ yúl vẹ̀ní vẹ̀.
- ¹³Bé ní gá bé dàṅ lẹ̀gdì en ya tàlẹ̀bẹ̀ yúl ní pai, Lẹ̀gsàḡ bẹ̀ní tẹ̀bḡḡəḡ wee ya gá Vannáb dí pẹ̀bẹ̀ ní yò ri, mú ya ɲa là wárnẹ̀bẹ̀ kəvẹ̀ tuḡ yò.
- ¹⁴Ba bé làn kəvẹ̀ tuḡ ló bai ní, ba dà kẹ̀nì bé tállò wee ya Vannáb dí pẹ̀bẹ̀ ní. Amḡ bé làro kəvẹ̀ tuḡ, bé ɲai pénéró Kiristu muur púurì.
- ¹⁵Bé dàṅ lẹ̀g ɲaṅrì bòob tonóm pai. Bé ní gá bé dí dùḡḡḡəḡ ní, vé vẹ̀mà Vannáb bàanu ri, bé pém kə bé kəḡḡmà kəvẹ̀ tẹ̀ḡ ni, amḡ bé tálnè wee ya Vannáb dí pẹ̀bẹ̀ ní pai.
- ¹⁶Piríi kə bé ɲa tálẹ̀ḡ pu Kiristu muur yò yíbtò ya kəvẹ̀ tól líi bẹ̀ri, bé dàṅ lẹ̀gdì en ya bòob tọ̀lé kəvẹ̀ bàar díi pai.
- ¹⁷Debter daḡ: Yír ɲaṅ lẹ̀gdì ní dó lẹ̀gbà ɛ̀ntò ya Gènbògèr tọ̀lé ní ri.
- ¹⁸Mú wəi, yír ya mùḡḡḡəḡ yúl ɛ́ní ní və íin pu pai, və íiḡ pu yír ya Gènbògèr mùm ní.

2 KORINTUNÁB 11

Pol mùuḡ pu yíbtò ya lílḡḡəḡ tonóm ní

- ¹Vé vèəbà ɲəḡ en mínì, vé vèə dùḡbà.
- ²Símáṅr mínì fíj dùḡḡḡəḡ kəvẹ̀ yúl líi mú Vannáb vẹ̀. Vé kə mú ɲaḡlwa ya duu ní, ɲḡḡḡ díḡ pu wóo ɛ́ní déəvẹ̀, kə nì Kiristui.
- ³Amḡ en ya ɲwàṅ ní, mú ya big sòol Hawa vẹ̀ḡ míil ɛ́ní ní yò, vé pém símáṅr vẹ̀ní kə dà líirì, vé dà ɲágdì Kiristu bàanu yò dúu díjrdì símáṅr déəvẹ̀.
- ⁴Ŋtère, bé ɲa daḡ péné Yeesu muur ní, yír déə mag pénéró Yeesu déə góḡ pém vé vèə kẹ̀ḡḡnè. Tò yír déə ɲati pénéró fúḡḡ déə vẹ̀ḡ muur púur déə góḡ pém vé íi kəḡ lẹ̀m.

23Və dan və tòn pu Kiristui ní, wí gá ñdà múurì mú yír yàñtòo, ñdà dánì ñtò tállo vəi. Nñasàn ni ñtálnəro, pursina dórì ñtálnəro, en losàn ni ñtál dùggəvəro, ñsó ví púllo vool yag di zoño.

24Zibtò lò púlónnó gáa núuno pémm, nǎǎ fób fób tǎǎro vəñ gǎǎdǎə.

25Və lò púlónnó bijl gáa tǎǎro, və gònñəñ zú máǎrì vəñ vǎal gáa dǎə, kər wər púləñ gáa tǎǎro, ñkəno vìn dǎə vəñ yón dǎə mom ni.

26Əmsàñtò ya ñəmğəñəñ dor ní, légtò laanəñəñ dumpánè, fasirmatò pémm, nìmm míntò pémm, yír kòrtò pémm. Dumpán laanəñ wǎaltəñ ni, laanəñ gǎəl li, laanəñ mom ni, sòokòlèñ dǎavətò təñ ni pémm.

27Ñkìiro nǎǎbərè, ñtəro gím, ñvəə taro nəm. Gol wòonnó, mom òrənnó, lésír gǎǎnnó, en kǎǎbənnó, làa gǎǎnnó.

28Əntò dǎə gá ñdònnə bai, góg ya djì ní pémm, ñgi fílğəñəñ en ya ñsábğəñ pu tónì Vannáb yírtò ní.

29Yír bùyullo ní, kə mú ñbùyulgəñ bəri. Yír pə dóró vee en ni ní, wòonənnì.

30Ləgsàn gá ñdà légdì kəñ bùyuləñ ni ló.

31Vannábò, Gènbògər Yeosu Kiristu túnú gàaro muur yò ñwòn míil pai. Bəñ funəñ pubà nǎǎ sóo pémm.

32Damaska ri gèn Arəta pagəlnáb əní dǎə virdo yír kə və laa sènmǎ wǎaltəñ pagəltò, kə və gùyummǎ.

33Ammǎ bòob míntò və yaa dòr sərənnó kágəm ni, və vír tǎaləñ kùì wəəl li, góg di, ñyaa só víró koo nǎǎ ri.

2 KORINTUNÁB 12

Vannáb úr puro Pol ənè

1Ləgsàn pən en dǎə bai, ammmǎ ñdà légdì. Yakai ñdàn múurì en ya Vannáb úr pəñ mú nérəgò ní,

2Ñgàaro Kiristu yír dǎə yòobà, yaa lú dòg gógsan ni góg di, yakai kóró ver fób vəñ naro.

3Mə kə lú dòglé Vannáb wəri ke, kə ñnərdì ke, ñgàan mai, Vannáb gàari.

4Muur ya èm kì'i lu ní yír dàn dón tírì bai, duun ya yír mùu yag di ní pai.

5Ñdànəñ légdì yín yò, ammmǎ ñdànəñ légdì yúl mínì gá pai. Nləgəñno ní, wi ñləggəñəñ bùyuləñ mínì.

6Ba ñyǎǎ légdì ní, ba ñdàn kəñì yàñtòo pai, ba ñdàn dón dúgdì muur yəñè. Ammmǎ ñwǎǎñ légdì rì, ñyǎǎn ya gá yír sábbà en dǎə kəñ yúl li, tǎltibà en ya təñ gá ñtòn ní, vəñ kìiñ gá ñmùuñ ní ní pai.

⁷Ba ḡdàḡnəḡ ləgdì en nán ya ḡtè mú nérègò bee, ammə en déə kə mú Sedani tòi rì, kə lòmmə. En yò yaa sà vinnó fùu ri, kə ḡzìi ləg pai.

⁸ḡtəm púl Gènbògèr gáa t̄aaro, kə lùr sò'òr pəmmə en ya wòonəḡ ní yò.

⁹Ammə Gènbògèr íi pəḡ daḡ: Puur míní màgúró, v̄asàḡ míní dàḡ pú úrdì tonóm əní kaa bùulèḡ ni. Yakai gá ḡdàḡnəḡ ləgdì bùulèḡ mín yò tàl pənnó, Kiristu v̄asàḡ əní kə dóbà kəḡ fùu ri.

¹⁰Wəi kó rì Kiristu yúl li gá ḡbùulgəni, və dúulgənni, en k̄iḡənni, ḡtè gím, en t̄aḡənni pém, pùuḡ pənni. Sóo ya ḡbùulgəḡ ní, kə nì ḡv̄əḡ zε.

Pol símáḡar loro vəḡ Koritunábò

¹¹Yakai ḡmùu mú ȳəḡtòo pém, v̄éi v̄é kó dùg dì. V̄éi ba v̄é dàḡ pəḡ muur kár dì. Yakai ḡyòo en kòmve pém, ammə en ya tòmnáb bògəntò yò tàlənəḡ ní pai.

¹²ḡntò déə ḡv̄əḡ t̄ò t̄urdo kəv̄é təḡ ni, v̄é t̄è ḡaa w̄eerdo ti ḡyòo tòmtòo. V̄é t̄ero en nánəmtò vəḡ en k̄iḡəntò.

¹³En ya Vannáb yírtò déə zìi gá, v̄é ní v̄é z̄iin míi pai. En déəve, ya gá ḡdaḡ v̄é t̄ò pəḡ pai yò muur míní pε ti, ə ní v̄é k̄əḡb sirdàrì.

¹⁴Yakai ḡmàggəḡ émtirari kəv̄é təḡ gáa t̄aaro ən bee, ammə v̄é dàḡ n̄aḡrì kəḡ yúl li pai. Nȳáḡ dùggəḡ v̄éi, ḡȳáḡ san v̄ení pai. Varém w̄əḡ san ḡȳuḡnəḡ túnú vəḡ nùnú wəi pai, ammə túnú vəḡ nùnú w̄əḡ nì, və ḡȳuḡnəḡ varém.

¹⁵Mí gá ȳáḡró ḡl̄eer kùn̄mə en ya ḡdí ní, ḡl̄eerbà yúl míní pém pùuḡ pəḡ nì kəv̄é yúl li. Mú ya ḡȳáḡv̄é ní yò, v̄é dàḡnəḡ ȳáḡ kúntírì bε?

¹⁶Yír dà dáḡnì: Mú ya v̄é n̄aḡ t̄ən kəḡ yúl li bai yò, ḡw̄éḡḡḡḡ p̄év̄é ti, ḡk̄àḡnəv̄é en n̄aḡ ri zε.

¹⁷Yíbtò ya ḡt̄oi p̄év̄é ní yò gá, b̄oo ya yaa k̄àrà p̄éḡ en kəv̄é n̄aḡ ri ní yòobà rε?

¹⁸ḡb̄aḡro Titu bee kə èmmə kəv̄é təḡ, ḡt̄ò ḡènnàu vəḡ dàawa déə. Titu bee èm k̄àv̄éro en n̄aḡ rε? Titu b̄éḡ t̄òḡ tonóm déəve pai? K̄əsàḡ b̄ení déəve pai?

¹⁹Kə v̄é sáb kaaḡ ní, kə v̄é daḡ b̄é mùu t̄ub v̄irgəḡ yúl b̄ení kəv̄é n̄ən ni ḡəḡ, A'ə b̄é gá b̄é mùuḡ Vannáb n̄ən ni, mú Kiristu ȳáḡ ní. B̄é mùuḡ ya gá kə v̄é v̄əmə Vannáb bàanu ri ní, sòave.

²⁰ḡw̄əḡḡ ya gá kə ḡl̄à kəv̄é təḡ, kə ḡk̄əḡ p̄év̄é mú ya v̄é ȳáḡ ní bai, kə v̄é k̄əḡ pəḡ mú ya ḡȳáḡ ní bai yò. ḡw̄əḡḡ ḡám̄èr kəv̄é təḡ ni, s̄j̄j̄, n̄ònè, p̄irè, dúulèḡ, yír dáḡnì, yúl ḡm̄nì, k̄əsàḡ fùrúḡi.

²¹ḡw̄əḡḡ p̄ir̄íi kə ḡyaatiro kəv̄é təḡ ní, Vannáb kə dàḡnəḡ bùyb sirdì kəv̄é n̄ən ni, ḡdàḡ kúḡ t̄àrì yíbtò déə yúl li, ḡàm v̄é kó vee en ní, və fil̄tin símáḡar bai. Fùu v̄ení tún mai, v̄é k̄óḡ z̄ágèr dumpánè, və ḡȳuḡḡ màḡ.

2 KORINTUNÁB 13

En muubsàn

- ¹Yakai ndàn énnì kə̀və̀ tuŋ gáa t̄aaro ən bee. Debter daŋ: Muur gá yíbtò ya t̄ə və̀j nór ní kóbà iro t̄aaro.
- ²Ŋmùuŋ pu yíbtò ya kólè vee en ní və̀j bòobtò déə pé̀m. Emsàŋ ya ñèmnà piri yò, ba ñmùulè b̄eri, yakai ñkə̀n lú pai, ammə́ ñdàn múutíri sáŋ: Pírí ñyaatiro ní ñdàn pu t̄əri yír gím pai.
- ³Vé yáŋ t̄əri mú ya Kiristu mùuŋ kə̀j yag di ní yò, vé dà t̄əri Kiristu gá b̄uɔ̀lñè kə̀və̀ nən ni pai, màg dùggə̀j p̄évə̀ v̄asàŋ ə́ní.
- ⁴Yéŋve, tə̀j ya və̀ gaau lab tágdì ríi yòo b̄uɔ̀lə̀jve. Ammə́ Vannáb màgdo v̄asàŋ ə́ní koo yúl li, yakai Kiristu kə̀j lagólve. Bé pé̀m guve, Kiristu b̄ə̀j b̄uɔ̀lgənə̀j pé̀m, ammə́ en ya bé t̄əj p̄évə̀ ní yò, Vannáb dàŋ mágdì v̄asàŋ ə́ní, Kiristu b̄ə̀j dàŋnə̀j k̄ə̀nì pé̀m lagóli.
- ⁵Vé màg t̄ə̀bà yúl v̄ení: Vé p̄ə̀ d̄òr dùggə̀j f̄úy Vannáb n̄a ri re? Vé t̄ə̀bə̀ və̀j yúl v̄en̄a: Kiristu yòo kə̀və̀ f̄úy ri re? Gu pai wi muur v̄ení p̄ero.
- ⁶Ŋdí ní vé dàŋ gáari bé gá bé p̄en pai.
- ⁷Bé t̄ə̀mgə̀j Vannáb kə̀ vé kó en dumpán pai, bé yáŋ mág vírdì bé p̄en míi pai. Bé yáŋ t̄əri vé k̄ə̀j en dúuri, bé ní gá tonóm b̄ení p̄eri pé̀m uɔ̀nə̀bə̀ pai.
- ⁸Bé gá bé v̄ə̀jñə̀j muur ȳə̀n yò, en ya bé dà ḡə̀rdì tíi pai.
- ⁹Bé v̄ə̀n mai, vé v̄ə̀jñì ní, p̄uŋ p̄ə̀b̄əri. Bé t̄ə̀mgə̀j p̄évə̀ Vannábò kə̀ vé duu wárbà.
- ¹⁰Wə̀i kó ri ñd̄jñà p̄évə̀ en yò bàar zòob di, ñyáŋ ya gá v̄asàŋ ya Gènbògèr Kiristu p̄ə̀j ní yò, kə̀ ñè̀m kó p̄évə̀bà dumpánè ní pai. Kiristu p̄ə̀j v̄asàŋ yò ní, kə̀ vé v̄ə̀m̄ə̀ Vannáb bàanu ri, p̄ən̄ə̀j ya gá kə̀ ñlilv̄ə̀bà ní pai.
- ¹¹Yakai vé k̄ə̀m̄ə̀ dúuri dàave, vé ḡə̀m̄ə̀ kə̀ vé duu wárbà. Yíwa v̄ə̀mm̄ə̀ b̄òo f̄úyì, vé kiimm̄ə̀, vé k̄ə̀ə̀bà. Vannáb ya p̄ə̀j yír yáŋsàŋ və̀j k̄ə̀ə̀b ní k̄ə̀m̄ə̀ və̀j v̄éi.
- ¹²Yír déə ḡuɔ̀ k̄p̄ə̀ŋm̄ə̀ b̄òoi, vé muubə̀mm̄ə̀! Vannáb yírtò gá pé̀m mùubv̄é́ró.
- ¹³Gènbògèr b̄ənə̀ní Yeesu Kiristu úr p̄évə̀bà puur ə́ní, Vannáb yáŋv̄ə̀bà, Vannáb F̄úyig v̄ə̀j mól k̄ə̀nə̀m̄ə̀.

GALATINÁB

GALATINÁB 1

Muur pagélè

¹Míi Poli, ητòηná péné derwàl ai rì. Nyòo tòmtóo. Yír τònέη pai, Yeesu Kiristu τòη nì vəη Vannáb Bàa bə̀nə̀nì, yír ya sɔ̀jɔ̀ Yeesu Kiristu vool li ní.

²Mí bee bə̀nə̀η dàavətò ya lói, bé mùubdo Vannáb yír zà̀tò ya Galati ríi.

³Vannáb Bàa bə̀nə̀nì vəη Gè̀nbògè̀r Yeesu Kiristu úr péné̀bà puur və̀nì, və̀ à̀a péné̀bà kà̀abò.

⁴Yeesu Kiristu τòno mú ya pùu pu Vannáb Bàa bə̀nə̀nì ní, pérò yúl ə̀nì, sòr vիրbə̀nə̀no vee ri, en dumpán ya kúsà̀ar díi kə̀ zìitibə̀nə̀η pai.

⁵Bə̀η lù̀bnə̀mà Vannáb sóo pém. Amen.

Muur púur gá déə pai

⁶Vannáb yá̀avérò Kiristu yúl li, ká̀vérò koo tuη. Vé yaa fuu yáguro, vé kii dùuro muur púur déə, en yò kìηə̀nnó.

⁷Muur púur gá déə pai. Yíbtò déə gìbgə̀ηvəri, və̀ yá̀aη Kiristu muur púur yò fìllì, ηmùuη péné̀ gu ze.

⁸Muur púur gá ya bé à̀a daη péné̀ ní ai, yír déə à̀a daηti péné̀ró muur púur déə góη, béi ke, malekia ya gógsan níi ke, yír bee en dumpán zìiubà.

Mú ya Pol kál tòmtóo ní

⁹Ba ηmùulèro, ηdàη múutìrì sàη: Muur púur gá ya vé zìi ní yò, yír déə à̀a daηti péné̀ró bòo déə góη ní, yír bee en dumpán zìiubà.

¹⁰Yakai gá ητòη en ya pùu pu yír ní yá, bòo ya kə̀ pùu pu Vannáb ní rε? ηkóη en ya yír kə̀ yá̀ammà ní rε? Ba ηkóη en ya yír kə̀ yá̀ammà ní gə̀nì, ba ηdàη kətìrì Kiristu tonómtóo pai.

Mú ya Pol kál tòmtóo ní

¹¹Dàave, ηdaηgə̀η péné̀rì, muur púur ya ηà̀a daηgə̀η ní yò kə̀η yír tonóm pai,

¹²ηzìinèi yír nà̀a ri pai, yír daη magnè pə̀η pai. Yeesu və̀η yúl ə̀nə̀, wə̀i mag vիր pə̀η nì.

¹³Tə̀η ya ba ηdùuη zìbtò Vannáb bàanu ní, vé kiiro mú ya ba ηkə̀η ní. Vé gàaro mú ya ba ηúrgə̀η pu Vannáb yírtò gím ní, ba ηyá̀aηvə̀ mą̀a kúnnì.

¹⁴Mú ya ba ηdùuη zìbtò Vannáb bàanu ní, ηtəl kùngə̀η yír míntò ya bə̀η kə̀ηηə̀η pém ní. Ntò dùu dùggə̀η en ya yիրbògə̀n bə̀nì tò yáglé ní, ηtə̀lgə̀η wə̀i pém.

¹⁵Ammà Vannáb yá̀aη nì, ká̀η ze. Tìil vիրə̀η ní ηkə̀ηηə̀η nà̀a mínì bəl li. Pùu pu koo símà̀ar di,

- 16**yaa mag pəŋ Wowa əní ní, kə ɲàà danmà muur púur əní yír kòrtò təŋ ni. Nɛ̀m kèlnè yír dan mag pém̀m̀m̀ muurè ní pai.
- 17**Nɛ̀mnè yíbtò ya kə bìi laa tòmnàbtò Zeruzalem níi tuŋ pai. Ammà ɲfuu èm dùg Arab ég di. Pírii ɲtii yaati Damaska ri.
- 18**Ver kó tál t̄aaro ní, ɲèm Zeruzalem ni ze Pier d́aa t́eri, b́eŋ èm k̄ei doo f́ob v́eŋ núuno.
- 19**Ŋtèn tòmtóo d́eə bai, Zakive, Gèǹbòg̀èr doòsèni.
- 20**En ya ɲd̄j̄nà ṕévə ní yò yòo ýeŋve, Vannáb pém g̀aaro ɲwòn míil bai.
- 21**Pírii ɲyaa èm Siri v́eŋ Silisi ég di.
- 22**Təŋ bee Vannáb yír z̄aətò ya Zude ég díi və g̀aa d̄j̄rǹnəŋ mai.
- 23**Və k̄iig̀è ya b̀òob mùuŋ voo: Yír ya bal úrgəŋ ṕébənəŋ gím ní bee yakai mùu d̀uggəŋ dan və pé d̀òrbà f̀ȳu Yeesu Kiristu ɲàà ri. En ya bal g̀òŋnəŋ níim k̀únni ní bee.
- 24**Və l̀ubdo Vannáb kəŋ yúl li.

GALATINÁB 2

Pol vəŋ b̀òob tòmnàbtò

- 1**Ver kó tál f́ob v́eŋ naro ní, ɲèmtiro Zeruzalem ni b́eŋ Barnabai, ɲkà àà Titu b̀eri.
- 2**Emsàŋ bee Vannáb dòn ṕeŋ nérèg di, ɲèm ze. Nl̀a ní, yír yúl̀nàbtò ya l̀úi və yaa m̀óllo kəvə dor di, ɲd̀òn dùu ṕévəro muur púur ya ɲàà danəŋ pu yír kòrtò ní, ɲwàəŋ tonóm ya ɲtò nən níi v́eŋ b̀òo ya ɲtòŋ yakai ní dà k̀èni en k̀òmve.
- 3**Titu ya b́eŋ èm ní bee, ə ní yòo g̀eregtò, am̀m̀à və mùun pu ɲàəbsàŋ muur bai.
- 4**Míilnàbtò d́eə ýa dói kəb́e təŋ ni, və ní və ýaənu ńaəbdì. Yíbtò bee və ṕaə dói kəb́e təŋ ni, kə və t̀èbà mú ya b́e kə búlgənəŋ Yeesu Kiristu ní. Və ýaə ní kə b́e tii káltibà f̄j̄nè.
- 5**B́e ýagnè ṕévə p̀eel śérəŋ mai. B́e ýaəŋ kə və g̀ȳu dí d̀ùgbà muur púur ya v́eŋ b̀aanu ní yò.
- 6**Yír yúl̀nàbtò bee pém, en ya p̀aarəŋ v́eŋ b̀òg̀èr vəní ní pai. Ǹg̀aaro Vannáb nən ni yír pém yòo d́əəve. Yír yúl̀nàbtò bee en ya və s̄ir d̀ègti muur mín yò ríi pai.
- 7**Ammà və t̀ero Vannáb ṕennó muur púur àà d́aŋni yír kòrtò təŋ ni, mú ya Pier ní Vannáb ṕeu àà d́aŋni zib̀tò təŋ ni ní.
- 8**Pier ní Vannáb t̀ouro zib̀tò təŋ ni, mí ní Vannáb t̀onnó yír kòrtò təŋ ni.
- 9**Zakii, Pier v́eŋ Zaŋ və kə nì yír ńeŋnàbtò. Və t̀è ní Vannáb pé d̀ùg̀ənnó tonóm yò, və yaa ỳer ṕébənno Barnaba ɲàà, yakai b́eŋ kəŋnəŋ yag d́əəve. B́eŋ yaa kiinəno, b́e ní b́e dan b́e èmno t̀òni yír kòrtò təŋ ni, və ní voo və èmno t̀òni zib̀tò təŋ ni.

10Və dòn pəbé en déəve, voo bé sabbà gímnábtò ya Vannáb yírtò təḡ ni Zeruzalem ní. En bee ḡḡùù dùḡlè kəḡ símáḡar di.

Pol nò, puro Pieri

11Pieri là Aḡtioki ríi, líillè enè, ḡmùu dùḡ puro yír ḡùur di.

12Təḡ ya Zaki yírtò lànnəḡ míi, Pier ba vəḡ yír kòrtò lé máḡənəḡ en tívé. Pier tò Zaki yírtò bee là ní, fuu yáḡdo lé máḡarì vəḡ yír kòrtò bee, wəḡaro yíbtò ya mùuḡ ḡḡabsàḡ muur ní yò.

13Zibtò péḡ yaa kəḡ dùuro Pier yag iro kəsàḡ bee. Barnaba vəḡ yúl əḡ yaa kəḡ dùuro bòob kəsàḡ bee.

14ḡtè ní en ya Pier kó ní yò dùun muur púur bàanu pai. ḡyaa mùu puro Pier yír ḡùur di ḡdaḡ: Pier, a yòo zibtò, a là lo ní, a kəḡn zib kəsàḡ pai, a yaa kəḡn mú yír kòrtò. Mə vəḡ né a yáḡḡ dórđì yír kòrtò kəḡ və kəḡmḡ mú zibtò ní?

Zibtò vəḡ yír kòrtò péḡ sósàḡ bàar vənì déəve

15Bəḡəḡ ní və lèbəḡəḡ zibtò, bəḡ kəḡḡnəḡ mú yír kòrtò pai, və ní və ḡàan Vannáb bàanu bai.

16Bəḡ ḡàanəno yír pé dòḡḡəḡ fúy Yeesu Kiristu ḡḡa ri, Vannáb kəḡḡnu yír dúur ze. Dòoká en tḡ dúurì dùubnè yír Vannáb nən ni pai. Bəḡəḡ ní bəḡ pé dòḡḡəḡəḡ fúy Yeesu Kiristu ḡḡa ri, bəḡ sábgəḡəḡ dúurì Vannáb nən ni ze, dòoká tḡ dúurì dàn kòrì gu pai. Dòoká tḡ dúurì dàn dúubđì yír déə Vannáb nən ni pai.

17Bəḡ yòḡəḡ zibtò, bəḡ pé dòḡḡəḡəḡ fúy Yeesu Kiristu ḡḡa ri, kəḡ bəḡ zìi duunəḡḡ Vannáb nən ni. Yáḡḡ dáḡḡnì bəḡ yòḡəḡ vee yírì mú yír kòrtò ve. Gu yò, bəḡ dàḡəḡ dáḡḡnì Kiristu ḡḡ dòḡḡəḡ yír vee en ni re? A'ə kəḡn gu pai.

18Mú ya kəḡ ní gá, ba ḡyáḡlèro dòoká muurè, pírfì ḡtìi kàtiro ní, kəḡno mí bee ḡmag virdo ḡyòo yír ya líilḡəḡ dòoká ní.

19Mí gá vəḡ dòoká muur ve ní, ḡvòlero. Vool mínì dòoká bee tòr pəḡ nì ve, kəḡ ḡkəḡmḡ Vannáb ḡḡ. Lab táḡđì ya və gaa Kiristu ti bee, mí péḡ bəḡ vò máḡḡ tí vé.

20Yakai ḡkəḡ ní yò, mí ḡkəḡn nì pai, Kiristu kəḡn nì fúy mín yò ri. Yakai kəsàḡ mín yò ḡpé dòḡḡəḡ fúy Vannáb Wowə ḡḡa ri, wə bee yáḡannó, yaa vò kəḡn yúl li.

21ḡdàn mín yáḡđì en dúur ya Vannáb kó ní yò pai. ḡḡàaro dòoká tonóm dùubḡəḡ yír Vannáb nən ni ḡəni, wí gá Kiristu vool ya vò ní yò yòo kòmve.

GALATINÁB 3

Vəḡ né yír kòrtò zìi Vannáb Fúyig ní?

1Galatinábò, vé yəḡḡarè. En sòolḡəḡəḡvè rè? Və dòn đḡḡr dùḡlè pəvé mú ya Yeesu vò lab táḡđì ríi bəri pai?

2ḡyáḡəḡvè kéllì en déəve, vé íi pəmmḡ. Vannáb Fúyig ya vé zìi ní yò gá, vé tḡ dùu en ya dòoká daḡ ní, vé zìi ze yá, vé kìi muur púurì vé íi kəḡ wəi, vé zìi ze rè?

³Vé yāṅ gu se! Bal vé bìi vəṅ Vannáb Fúyigò, yakai vé yáṅṅ kúnni vəṅ tonóm vən ya kəvé nāṅ ríi re?

⁴Vé t̀ero en gùurè, vé dí ní pém bee ỳo en kòmve pi? A'̀à kəṅ en kòmve pai.

⁵Vannáb pə́vəró Fúyig ə́ní, t̀ono en kìnəntò kəvé təṅ ni. Vé dí ní vé t̀o dùulè d̀oká enè, Vannáb kó pə́vé gu ze yá, gàm vé k̀i Vannáb muurè, vé íi kà ní re?

⁶Vannáb debter dòn en déə Abraham yúl li daṅ: Abarahampé d̀orlè fúy Vannáb nāṅ ri, Vannáb íi kàu yír dúur ze.

⁷Vé g̀aabà ti, yíb ya pé d̀orgəṅ fúy Vannáb nāṅ ríi və kə̀ d̀ugd̀i Abraham varəm.

⁸Vannáb debter dòn bìi laa daṅ: Yír k̀ortò və pé d̀orɔo fúy vəní Vannáb nāṅ ri ní, Vannáb d̀əṅvə k̀arì yír dúurəmtò koo nən ni. Wəi kó rì Vannáb dòn bàb pu Abraham muur púur ze daṅ: Nìmsəbtò ya kúsəṅ d̀i pém ḡd̀əṅ pə́və nāṅ yérdi kaa yúl li.

⁹Abraham íi kà Vannáb muur ní, Vannáb yaa ỳer puro nāṅ. Yíb ya íi k̀aro Vannáb muurè ní, Vannáb d̀əṅ pə́və nāṅ yérdi mú wəi ve.

¹⁰Yíbtò ya d̀iṅ síməṅ d̀oká ríi pém dumpán d̀əṅvə z̀irì. Vannáb debter d̀onlè daṅ: Yír ya dùu k̀unnè muurtò ya d̀oká ri pém mai ní dumpán z̀iubà.

¹¹Vé g̀aaro d̀oká dúurì dùubnè yír Vannáb nən ni pai. Vannáb d̀onlèri daṅ: Yír pé d̀or fúy Vannáb nāṅ ri, duu Vannáb nən ni ze ní, d̀əṅ sóri.

¹²D̀oká en t̀o dúurì g̀á gbán vəṅ fúy pé d̀ord̀i Vannáb nāṅ ri pai. Vannáb debter d̀ongəṅ wəi daṅ: Yír ya t̀o dùuṅ d̀oká ní, d̀əṅnəṅ k̀əni wəi.

¹³Ammá mú ya bəṅ dùu g̀aannəṅ d̀oká bai ỳo, fág ba d̀əṅbənəṅ g̀yurì ti. Fág bee Kiristu yaa k̀aro koo yúl li. Vannáb debter d̀onlè daṅ: Yír ya və àar l̀ururo lab di pém dumpán z̀iubà.

¹⁴Yeesu Kiristu kó mú wəi, Vannáb ỳer pu yír k̀ortò nāṅ ze. Nāṅ yersəṅ ya Vannáb bal dòn pu Abraham ní bee. En déə s̀əṅ: bəṅ pé d̀ornəno fúy koo nāṅ ri ní, Vannáb kə̀ pə́bənəṅ Fúyig əṅ ya yáṅṅbənəṅ pəri ní bee.

D̀oká líilnè en ya Vannáb yáṅṅ yír pəri ní pai

¹⁵D̀aave, yakai ḡd̀əṅ ká mágd̀i en ya vé g̀aa ní. Ỳṅṅ ya yír vəṅ b̀oo taro yag dúurve ní, yír d̀an líilli yag tasəṅ vən bee pai, d̀an dégt̀irì en déə ti pai.

¹⁶Vannáb t̀ino pəri Abraham vəṅ nìm ə́ní en gùurè. Vé k̀iibà: Debter d̀onnè daṅ: Nìm ə́ntò mú yír gùurè ní pai, dòn daṅ: Nìm mání. Mag v̀irgəṅ yír déəve, yír bee kə̀ nì Kiristui.

¹⁷Vé k̀iibà en ya ḡyáṅṅ pə́vé d̀əṅni ní: Vannáb vəṅ Abraham talè yag see, ver kó tál ḡni naro vəṅ ver fób fób t̀əṅro ní, d̀oká yaa v́ṅ ze. Mú wəi, d̀oká d̀an líilli yag ya və ta ní ỳo bai.

18Vannáb ba dàŋ yír en pèrì vèŋ ya yír dùuŋ dòoká ní gəní, wi gá pən kòmve mú ya bal dòn ní pai. Abraham gá Vannáb kó puro dúur bee mú ya bal dòn pu ní.

19Mə vèŋ né dòoká ví ní? Dòoká ví ní kə mag pubà yír en ya duun Vannáb nən ni bíi. Abraham nìm ya Vannáb tì pu en pèrì ní bee lànnəŋ mai, Vannáb vîr laa dòoká zε. Vannáb péi dòoká malekiatò n̄a ri. Màr kələ Vannáb vèŋ yír təŋ ni.

20Ammá yír tò en vèŋ yúl əŋə gá dàŋ wə̀nì màr pai. Vannáb tò nì déəve.

Dòoká tonóm əní né?

21Yakai gá dòoká ii vîrdo en ya Vannáb yáŋŋ yír pèr ní rε? Gu pai. Dòoká ba pəŋ yír yəŋkì ní, ba dàŋ yír dúubdi Vannáb nən ni bəri.

22Mú ya Vannáb dəbter daŋ: Vee en dí kùnno kúsàarè, Vannáb kə zìi pə̀bà en əní yíbtò ya pé dər fúy Kiristu n̄a ríi.

23Təŋ ya bal bəŋ gəannəŋ fúy pé dórđi Yeesu Kiristu n̄a ri bíi, dòoká ba dí laaŋbənəŋ mú fìjɲè, laaŋ sóo ya Vannáb dà pə̀bənəŋ mágdì fúy pé dórđi Yeesu n̄a ri ní.

24Dòoká tə̀ laabənəŋ nì háa Kiristu yaarì guve, kə bəŋ pé dər̀nəno fúy koo n̄a ri ní, kə bəŋ duunəŋ Vannáb nən ni zε.

25Yakai sóo ya bəŋ dànəŋ fúy pé dórđi Kiristu n̄a ri ní, bəŋ kə̀tinəŋ dòoká n̄a ri pai.

26Vé pé̀m vé yòo Vannáb varəm, gəm vé pé dərdo fúy Yeesu Kiristu n̄a ri.

27Vé pé̀m vé pógdo, kəno yakai vé móllo vəŋ Yeesu Kiristui, vé kə̀ro Kiristu kəsəŋ.

28En ya yèb zibtò vənəŋ yír kòrtò ní pai. En ya yèb fìjntò vənəŋ yír guvetò ní pai. En ya yèb ỳgər vəŋ k̄a ní pai. Vé pé̀m Yeesu Kiristu mòlvé rì.

29Vé yòo Kiristu yíri ní, vé yòo Abraham varəm, vé dàŋ zìiri en ya Vannáb yáŋŋ pèrì Abraham varəm ní bəri.

GALATINÁB 4

1Vé k̀ibà mú ya ŋsábgəŋ ní: War dàŋ túnú zaudì kəri, wə kə̀ŋnəŋ ya wə kà ní bai ní, wə yòo zaudì tókònè, ammə en ya yèbu vəŋ fìjɲ kəsəŋ ní pai.

2Təŋ ya wə kə̀ŋnəŋ warwa ní yò, wə dàŋnəŋ dó kə̀nì yír n̄a ri, yír dàŋnu gúyri háa doo ya túnú də̀ŋlé ní bee kə̀ là guve.

3Bənəŋ pé̀m guve, bal bəŋ yòonəŋ mú varəm, bəŋ dó kə̀ŋnəŋ entò ya gúyŋ kúsàar ní n̄a ri. Təŋ bee bəŋ yòonəŋ fìjɲè.

4Sóo bee là ní, Vannáb yaa tòi-ro Wowə əní, ví yír bəl li, yaa fə̀a dùu zibtò dòoká ní,

5kə̀ zìi búl sòrbà yíbtò ya fə̀a dùuŋ dòoká ní, kə̀ bəŋ kálnəmà Vannáb varəm.

⁶Vannáb tò dòrlèi Wowà Fùuig kəbənəŋ símáɟar di. Fùuig bee kəŋ zε: Bàa! Vé gàabà ti, vé yòo Vannáb varém.

⁷Mu wəi, yakai a kətin fjin pai, a yòo wari. Mú ya a yòo wari yò, Vannáb dàŋnú pəri en ya dàŋ yáɟ pəri varém əntò ní bəri.

Galatináb kəŋəŋ lòllo Pol símáɟarè

⁸Nén ní bal vé gəan Vannáb bai. Bal vé yòo mú fjinè, vé kəŋ əntò ya kəŋ Vannáb fáɟal bí nɟa ri.

⁹Yakai vé gəaro Vannábò, ŋdà dónni Vannáb gəavéro. Kó se vé dà tíi dúutíri en bɛ̀lèŋ kòmvrètò ya gùuŋ kúsəɟar ní ní? Vəŋ né vé yáɟəŋ yúl vəní dórtíri kəvə nɟa ri mú fjinè ní?

¹⁰Vé sáb sən duggəŋ dootò déə, sɟtò déə, íi vəŋ gəɟatò déə, vɛrtò déə kəvə símáɟar di!

¹¹Vé lólənnó símáɟarè, tonóm ya ŋtò dɛ̀g kəvə yúl li yòo pém yòo kòmvrè pi?

¹²Dàave, ŋtəmgəŋəvəri, vé kəmə mú míi, mí pém ŋkəŋ mú véi. Vé kónəŋ en dumpán pai.

¹³Vé gəaro sóo bee ŋuuri, nɟa daŋ bíi dɛ̀g pəvə Vannáb muur púur zε.

¹⁴Vé təro gím uɟsəŋ mín yòo ri, ammə vé mìn yágnəŋ mai, ŋsəŋəvə paive. Vé gùu nəŋ duggəŋ kə mú Vannáb malekia, kə mú Yeesu Kiristui.

¹⁵Símáɟar vəní ba pùu duggəŋi, mə yakai en kótivə rε? Ŋdòŋgəŋ muur ai vəŋ yag mínə: Sóo bee ba zii pəvəro, ba vé dàŋ nór vəní ɟar vírdi, bà vé dàŋnəŋ pəri.

¹⁶Muur yəŋ ya ŋdòn pəvə ní yòo yakai ŋkáltiro fan vənə rε?

¹⁷Yíbtò yòo nəŋ filgəŋəvə guvε, en ya və sábgəŋ ní duun mai. Və yáŋəvə yébdì vəŋ míi, kə vé dùubà vəi.

¹⁸Yír gá nəŋ filəmmə bəoi, duusə, ammə en bee kəmə vəŋ bəanu. Vé kó èm duggəmmə sóo pém, vé təgə sóo ya ŋkəŋ kəvə təŋ ní vε pai.

¹⁹Varém míní, ŋyòo gím tə dúgtíri səŋ, mú yáɟal ya ləŋ ní, háɟ Kiristu kə zii bəar kəvə símáɟar di guvε.

²⁰Ŋyáɟ duggəŋ ní ba ŋkəmə kəvə tuŋ, ba ŋgàa mú ya ŋdà pəvə múur ní zε. Yakai yòo kɛ̀ŋənnó mú ya ŋdà pəvə tóni ní.

Sara vəŋ Agar muurè

²¹Yíbtò ya vé fáɟ dùuŋ dòoká ní yòo, vé kɛ̀in en ya dòoká dòn ní bε? Vé daŋ tè.

²²Dòoká dɛbter daŋ: Abraham lè varém iro: Déə fjin kəɟal vəŋ lè rì, déə ní kəɟal wàal nùnú vəŋ lè rì.

²³Fjin kəɟal ní lè war ləsəŋ guvε. Wàal nùnú ní Vannáb dòn bəblè puri, lè zε.

- 24** Muur yò yáaṅ dánṅì en déé ti. Kaṅtò ya iro yò yáa dánṅì: Yag tasàṅ túu iro.
- 25** Agar kẹ mú Sinai gur ya Arab ég dí. Agar bee kẹ mú bòo déé sáṅ: Zeruzalem wàaltəṅ ya yakai yò, gàm Zeruzalem vəṅ varém əní pém və yòo fìjṅè. Yag tasàṅ déé ví'i Sinai gur di, Arab ég di, ə ní lèṅ fìjṅè.
- 26** Ammá Zeruzalem wàaltəṅ ya gógsan ní gá kəṅṅəṅ yúl əṅ, wəi kẹ nì nàṅ bənəní.
- 27** Debter dònno bəri daṅ: Sí máṅ pùu'úbà, yáaṅ ya a lè tən war bai yò. A siibà enè, yír ya a zìi tən gím vəṅ war lér bai yò. Yáaṅ ya wóo yág ní, varém əní dàṅ zóṅ tállì yáaṅ ya dí wóo ní.
- 28** Dàave, vé ní vé Vannáb varém, Vannáb dòn bàblèrì, və lèvé zε, mú Izag vε.
- 29** Nén ní war ya və lè guve ní, ba úrgəṅ pu gím war ya və lè vəṅ Vannáb Fúyig ní. Yakai pém en bee kəṅ guve.
- 30** Mə debter daṅ sε? Debter daṅ: A nēmà fìjṅkàaṅ vəṅ wowa əní pém. Fìjṅkàaṅ wowa gá vəṅ wàal nùnú wowa dàṅ yáa yébdì en ya túnú dí ní pai.
- 31** Dàave, bənəṅ ní, bəṅ kəṅṅəṅ fìjṅkàaṅ varém pai, bəṅ yòṅṅəṅ wàal nùnú varém.

GALATINÁB 5

Mú ya Yeesu búl sòrvé ní yò, vé kə sénmà ti

- 1** Kiristu yáa ní bəṅ búl dùgnəmà, sòrbənəṅ zε. Vé kə sén dùgbà tívé, vé dòrti yúl vónì fìjṅ bàar di pai.
- 2** Pol, mí gá ṅyò pəvé dónnì: Vé nàṅbdò ní, wí gá en ya Kiristu dà pəvé tònì ní pai.
- 3** ṅyò pu dónṅìrì yír pém: Yír ya nàṅbdò ní, wí gá wə tò dùu kùnṅəṅ entò ya dòoká daṅ ní pém.
- 4** Yíbtò ya vé sábgəṅ dúurì Vannáb nén ni vəṅ dòoká en tó dúurì ní vé yebdo vəṅ Kiristui. Vé zìin kíirì Vannáb puur pai.
- 5** Bé ní gá bé pé dòrgəṅ fúy Vannáb nàṅ ri, bé sábgəṅ dúurì Vannáb nén ni zε. Vannáb Fúyig vàmɡəṅbə fúyì, vəṅ wəi bé laaṅ zìirì en bee.
- 6** Bé kəṅ Yeesu Kiristu nàṅ ri gá, bé nàṅbdì vəṅ bé nàṅbnè bai pém, en déé pai. En yúl bee gá bé pé dòrbà fúy Vannáb nàṅ ri, kə bé yáṅbà yír bəri.
- 7** Ba vé bìilèro dúurve gá, yí gərtivé muur yén bee dúutìrì rε?
- 8** Yír ya kávé ní sòlnəvə pai.
- 9** Voo súur sénvé lùrgəṅ dàṅ yágdì.
- 10** Mú ya bəṅ kəṅṅəṅ Gènbògèr Yeesu nàṅ ri yò, ṅgàaro vé dàṅ muur mínì dúu dūgdì. Ammá yír ya gìbgəṅəvə ní bee wə yíwa pém, Vannáb dàṅ pu gím úrdì.

11Dàave, mí yò yakai ba ηmùuη ηdaη yír nàabbà gá, ba vè dàti pèη gím úrdì re? Ba gu yèηve gá Kiristu vool muur ya lab tágdì ríi ba dà yír wóotírì sáη ne?

12Yíbtò ya vilgèñèvé vèη en nàabsàη muur ní bee gá ηyáa ní kee vè dèη vèèbà fúy yíη vèn bee péη.

13Dàave, vé ní gá Vannáb kávéró kè vé kè búlbà. Ammá búlsàη bee pèñèvé tònì en ya símáar vénì yáa ní péη pai. Vé ní gá yíwa yáabà bòoi, yíwa tò pubà bòoi.

14Muur ya voo: A yáabà bòo mán mú yúl mánì ve yò, muurtò ya dòoká ríi péη mól dóη ti.

15Ammá tò yíwa tìuη bòoi, sùuη bòo mú en gèlnai ní, vé laabà yúl vénì, gu pai, vé daηneη máa kúnì.

Vannáb Fúyig vèη yír kèsàη

16Vé klibà en ya ηyáaη pèvé dáηnì ní: Vé kèηmè kèsàη ya Vannáb Fúyig maggèη pèvé ní. Kè nì, vé dàn kótírì en ya yír kèsàη bènèní yáa ní pai.

17Vé gàaro en ya yír kèsáη bènèní yáaη ní máaη vèη Vannáb Fúyig ní pai. En ya Vannáb Fúyig yáaη ní máaη vèη yír ní pai. Vé tèro entò ya iro yò tìηnèní, mú wèi vé péη vé dàn zìi kórì en ya vé yáa ní pai.

18Vannáb Fúyig dì pèvéro bàanu ní, wí gá vé kètin dòoká nàa ri pai.

19En ya yír kèsàη bènèní yáa ní gá yíwa péη gàanì: Yír gùuη màn, lílgèη fúyì, kóη ség enè,

20fàa dùuη en tìtìtò, kóη gbàti entò, zébgèη bòoi. Yír vèη bòo gòηnì, yír laaη pu bòo sji, lùrgèη pu bòo símáarè, yír màggèη yúl èní vèη bòoi, vè weenèní, vè máaη yag pai.

21Yír yáaη pu bòo bai, vè pìi kaanì. Vè lé lílgèη enè, vè kó turgèη entò dáè sáη mú wèi. Ndongèη pèvéri, mú ya ba ηdòn ní: Yíbtò ya tòn en uur bee ní, vè dàn zírì Vannáb gèn pai.

22Yakai vé klibà en ya Vannáb Fúyig tòn ní: Yír yáaη bòoi, símáar pùunì, fúy kàaη, vèèη enè, kóη en dúurì, dùubgèη símáarè. Yír vèη bòo kèè vèèní,

23yír bùunì, gùuη fúyì, entò yò gá dòoká mùun muur dáè ti pai.

24Yíbtò ya kèη Kiristu nàa ríi vè gùy gaaro símáar dumpán ya ba tìi yáaη pèvé en ní bee.

25Yakai bèη kèηneη vèη Vannáb Fúyig ní yò, bèη tònèηmè en ya Vannáb Fúyig daη pèbèneη ní.

26Bèη gèmnèη yúl pai, yíwa nò bòo pai, yíwa làa pu bòo sji vèη en ya nàa ríi pai.

GALATINÁB 6

Yíwa gèη zaa pubà bòo kèrèη

- ¹Dàave, vé tè ziiro yír kóró en dumpánè ní, yíbtò ya vé dí Vannáb Fúyig ní yò, vé mùu pubà yag búyri, vé àà dòrtibà yír bee bàanu dúur di. Má bee a laabà yúl mání bèri, en dǎe kǎ sòolú pai.
- ²Yíwa gèmmà zaa pubà bòo kǎrǎm, kǎ nì vé tǒ dùuro en ya Kiristu dǒoká yǎa ní.
- ³Yír dǎe en ya là ní pai, sǎbdo daŋ bǎ yòo yír nǎnì ní, wǎ sòo kóllo yúl ǎní.
- ⁴Yíwa tè nǎhǎmǎ kǎsǎn ǎní. Duuro ní, símǎar pùu'ubà vǎn wǎi. Ammǎ símǎar pùu'u vǎn ya gá wǎ màg gènǎn bòo kǎsǎn ní pai.
- ⁵Yíwa gèmmǎ kǎrǎm ya ǎnǎ ní.
- ⁶Yír ya vǎ maggǎn pu Vannáb muur ní, en ya dí nǎa ríi yǎa pǎbà yír ya maggǎn pu ní.
- ⁷Vé sǎb gǎa dùgbà en ai: Vǎ zǎgnǎn Vannáb pai. Yíwa en uur ya gaal ní dàŋ gǎtíri wǎive.
- ⁸Wǎ gaal uur dumpán ya símǎar ǎní yǎa ní ní, wǎ dàŋ gǎtíri en ya ǎntò bee dàŋ pu vírdì ní: Voolè. Wǎ gaal en ya Vannáb Fúyig yǎa ní ní, wǎ dàŋ gǎri en ya Vannáb Fúyig dàŋ pu vírdì ní: Yǒŋkì ya kùn míi.
- ⁹Bǎn kónǎmǎ en dúuri. Tò bǎn màǎnnǎn fúy ti bai ní, sòo làro ní, bǎn dàŋnǎn zírì en dúuri.
- ¹⁰Yakai yò, bǎn yòonǎmǎ sòo, bǎn kónǎn pubà yír pém en dúuri. Bǎn kó tǎl dùgnǎn pubà dàavètò ya bǎn íi kǎnǎn Yeesu ní.

Yakai muur dàŋ kúri

- ¹¹Vé tǎbà en dijǎsǎn bògǎn ai, ŋdǎjǎnǎ pǎvǎ vǎn nǎa mínǎ.
- ¹²Yíbtò ya mùu taŋ pǎvǎ voo vé nǎabbà yò, vǎ ní vǎ yǎaŋ en ya pùu pu yír ní. Vǎ wǎaŋ tǎri gím vǎn Yeesu lab tǎgdì muurè, vǎ kón en bee gu ze.
- ¹³Yíbtò ya nǎabgǎn ní bee pém vǎ dùu nǎn kùnnè dǒoká bee pai. Vǎ yǎa ní vé nǎabbà, kǎ vǎ zii lǎgbà vǎn ya gá vǎ yàa dǒrvǎ nǎabsǎn muur di yò.
- ¹⁴Mí ní gá ŋlǎggǎnǎn lab tǎgdì ya Gènògǎn bǎnǎní Yeesu Kiristu vò tíi dǎǎve. Vǎn vool ǎn bee yakai kǎ mú ǎntò ya kúsǎar díi vòlé pǎnnó, míi pém ŋvòlé puro ǎntò bee.
- ¹⁵Yír nǎabdi vǎn nǎabnè bai pém, en dǎe pai. Yúl bee gá wǎ kǎmǎ yír ya vǎ lè pum ní.
- ¹⁶Yíbtò ya vǎ kǎ dùuŋ muur ya ŋdaŋ ní yò ní, vǎn Vannáb nìmsǎb fǎal bee pém, Vannáb pǎvǎbà kǎabò, kó pǎvǎbà dúuri.
- ¹⁷Gùu yakai yò yír dǎe vǎjǎtíŋ símǎar pai. Bíir ya kǎn fúy ri yò maggǎn ŋyòo Yeesu yírì.
- ¹⁸Dàave, Gènògǎn Yeesu úr pǎvǎbà puur ǎní. Amen.

EFESUNÁB

EFESUNÁB 1

Muur pagélé

¹Míi Poli, Vannáb yáa rì díj Yeesu Kiristu tòmtóo ze. Ndjìná pu derwàl ai Vannáb yírtò ya Efesi ríi, vè bùy dó dùggəy Yeesu Kiristu nàa ri ní.

²Vannáb Bàa bənəni vəy Gènbògèr Yeesu Kiristu úr pəvəbà puur vəni, vè àa pəvəbà kààbò.

Vannáb úr dùggəy pəbənəy puur əni

³Bəy lùbnəmà Vannábò, Gènbògèr bənəni Yeesu Kiristu Túnú. Vannáb yèr pəbənəno nàa gógsan ni, pəbənəno Fúyig əni gàm bəy kəyənəy Kiristu nàa ri.

⁴Vannáb yuyunnəy kúsàar bai, tiil vèrbənəy yír ənà ze, kə bəy tú vínəmà koo nən ni, en dəə líi kəbənəy nàa ri pai.

⁵Mú ya Vannáb yáabənəy ní yò, wəi kó rì yaa sáb bàblè ze, daŋ bə dàyənəy díri varəm ənà vəy Yeesu Kiristu əni. Wəi yáa tò nì mú ya pùu pu ní.

⁶Bəy lùbnəmà Vannabò vəy puur ən ya kà pəbənəy Wowə yáar əni ní yò.

⁷Bəy só vínəy koo yúl li, vəy mim ən ya wèr ní, vee en bənəni kàa kún ze. Wəi kə nì Vannáb úr pəbənəno mú ya puur əni kàŋ ní,

⁸yaa pé tabənəno en gaasəy vəy muur kíi gáari símàar di.

⁹Yaa mag pəbənəno en ya ba in díj koo bəl líi, en bee Vannáb yáa sáb bàb laa ri vè.

¹⁰Sóo kə làro ní, en bee kə kó wár ze: Sábgey mól pé dórdi gógsan vəy ég pém yír dəəve nàa ri: Kiristui.

¹¹Bəy kəyənəy Kiristu nàa ri yò, Vannáb tiil kàlèbənəno yír ənà. Gàm Vannáb gá en ya sáb ní tətə wəi, tətə dùunəy mú ya sáb fàab nən ni ní.

¹²Kə nì yíb ya bəy dí bìnəy símàar bənəni Kiristu fúy ri yò, bəy lùbnəmà Vannáb mú ya kàŋ ní.

¹³Vé pém vé kiiro muur yénè, muur púur ya sòrvé ní. Vé íi kàro Yeesui, Vannáb yaa pəvəró Fúyig ən ya bal daŋ pəvə ní, wəi kə nì en ya kə tə wèernévə ní.

¹⁴Yakai Fúyig ən bee maggəy pəbənəy en ya Vannáb díj pu yír əntò ní, sóo ya Vannáb dàyənəy sór vír vəəri ní kə làrì guve. Vəy wəi bəy lùbnəmà Vannáb mú ya kàŋ ní.

En ya Pol təmgəy Vannáb ní

¹⁵Nkiiro vé pé dər dùggəy fúy Gènbògèr Yeesu nàa ri, vé yáay Vannáb yírtò.

¹⁶Wəi kó rì sóo ya nətəmnò Vannábò, nəsáb zìivəró pém, nyágnə pu Vannáb nàa fún mai ze,

¹⁷ndaŋ Gènbògèr bənəni Yeesu Kiristu Vannáb wə kə nì Bàa Lúbdì. Wə pəvəbà símàar ya vè gəanəy en ní, kə mag pəvəbà mú ya Vannáb kə ní, kə vé gəaubà.

¹⁸Wə tùb pónv̀bà símá̄ar véní, kə vé t̀b̀bà en ya Vannáb sábgə̀nə̀və̀ ká p̀erì ní, kə vé t̀b̀bà en dúur ya Vannáb díj pu yír entò ní mú ya l̀ùb ní.

¹⁹Vé t̀b̀bà mú ya Vannáb v̀s̀à̀n t̀ò kə̀bənə̀j tə̀j ni ní, bənə̀j yíbtò ya íi kàu ní. V̀s̀à̀n nán bee màg v̀ir dùg

²⁰sóo ya s̀j̀j̀b Kiristu vool li ní, yaa síru koo n̄ā́ dúur di gógsan ni.

²¹Lu yò, Kiristu kà̀j t̀al k̀ǹlè en pém: En yúlnábtò və̀j b̀ògə̀n vəní və̀j en v̀ántò ya gógsan ní, və̀j en níil ya və̀ dà k̀ǹi k̀s̀à̀ar yò ríi, və̀j b̀òo ya pírfi pém.

²²Vannáb m̀òl dílè en gá pém Kiristu dor p̀èel li. Wəi kə pu rì en gá pém góg di, yaa díu yúltóo Vannáb yírtò tə̀j ni.

²³Vəi, və̀ kə̀ nì Kiristu f̀ỳu ə̀ní. Kiristu ìi dùggə̀j kə̀və̀ bəl li, k̀s̀à̀ar yò pém wəi ìi ùngə̀j nì.

EFESUNÁB 2

Vé vò s̀j̀r̀ó

¹Nén ní bal vé v̀òlérì və̀j lílè̀n vəní ə̀ni, və̀j vee en vəní ə̀ni.

²Bal vé kə̀ dùùj kə̀s̀à̀n ya k̀s̀à̀ar di lóii, bal vé f̀ā́ dùùj làjəl gèn ya góg díi. Yakai pém sábsà̀n uur bee kə̀j yíb ya b̀ỳun pu Vannáb bíi símá̄ar di.

³Bənə̀j pém bal bə̀j kə̀jə̀nə̀j mú vəi, bal bə̀j kə̀ dùunə̀j yír kə̀s̀à̀n bənə̀ní, bə̀j t̀ò dùunə̀j en ya f̀ỳu bənə̀ní və̀j símá̄ar bənə̀ní yá̄́ ní. Kə̀s̀à̀n bənə̀ní bee ba bə̀j dàjə̀nə̀j zírì Vannáb nòn mú ya b̀òob zìīj ní vè.

⁴⁻⁵Bal bə̀j v̀òlénə̀no və̀j vee en bənə̀ní ə̀ni. Ammá Vannáb gá gàa dùg pu yír gím, yá̄́ talè̀bənə̀ni, yaa mólbə̀nə̀no Kiristu bə̀j kə̀jə̀nə̀j lagə̀li. Vannáb puur ə̀ní wəi s̀òrvə̀ rì.

⁶Bə̀j kə̀jə̀nə̀j və̀j Yeesu Kiristu ní yò, Vannáb s̀j̀j̀btibənə̀no və̀j Kiristu bee pém vool li, bə̀j èm kə̀nə̀no gógsan ni.

⁷Vannáb en dúur ya kó pə̀bə̀nə̀j Yeesu Kiristu yúl li yò, yá̄́ ní yúwál li yír kə̀ t̀b̀bà mú ya puur ə̀ní zòj ta ní.

⁸Vé gàabà: Vannáb yá̄́və̀ró, s̀òrvə̀ zè, və̀j f̀ỳu ya vé pé d̀òr Kiristu n̄ā́ ríi ə̀ni. Vé s̀òrnè yúl vəní rì pai, Vannáb pə̀və̀ rì k̀òmve.

⁹Vé t̀ò n̄ā́n en d̄ə̀ ti pai, və̀j wəi vé d̀àn lə̀gdì pai.

¹⁰Bənə̀j ní bə̀j ỳònə̀j Vannáb tonóm. Bə̀j kə̀jə̀nə̀j Kiristu ní yò, Vannáb ỳỳubənə̀j ní kə̀ bə̀j t̀ò̀nə̀m̄ə̀ en dúurì. En dúur bee Vannáb dí laalè pə̀bə̀nə̀j nən ni, kə̀ bə̀j dàjə̀nə̀j t̀ò̀nì zè.

Kiristu mòlvə̀ró d̄ə̀və̀

¹¹Vé sá́b z̀iibà bal vé ỳòo yír k̀òrtò, zib̀tò kə̀jə̀və̀ yíb ya n̄ā́bnè bíi. Və̀ ní və̀ yíb ya n̄ā́b ní, gàm və̀ tə̀j n̄ā́bsà̀n ya f̀ỳu ríi.

12Sóo bee bal vé kəŋ vəŋ Kiristu bai, bal vé yòo mú sènè. Vé dón yíb ya Vannáb tìil vîr ní təŋ ni pai, vé dón yag ya Vannáb ta vəŋ yír əntò ní ri pai. Yíbtò bee Vannáb daŋ bæ dàvə en dáo pəri. Vé kəŋ kúsàar di guve, en ya vé sáb zírì nən ní pai, vé dín Vannáb paivé.

13Bàar véní bal zòoro vəŋ Vannábò, ammə yakai vé mól vəŋ Kiristu ní yò, vool əní sò'ortiivéró.

14Kiristu bee wəi dòrtii pəbənəŋ kəəsàŋ nì, zibtò vənəŋ yír kòrtò kál nìim dəəve ze. Kiristu fúy ən ya pé ní yò yaa zàa tüllo zəbər ya ba kəŋ kəvə təŋ ni mú və yүүлé kùì bee.

15Kiristu nəl lùrdo zibtò dòoká vəŋ əntò ya dòoká daŋgəŋ ní vəŋ gjiŋ ní pém, yaa mòllo nìimsàbtò ya iro yò kálbà sàb pum dáo koo nàa ri. Kə nì kəəsàŋ dóró kəvə təŋ ni.

16Kiristu vool ya vò lab tágdì ri yò màaro zəbər ya ba kəŋ zibtò vəŋ yír kòrtò təŋ ni bee, yaa lò màavəro fúy dəəve, yaa mòltivəro vənəŋ Vannábò.

17Kiristu yaa pu yír kəab muur dáŋnì, véi yíb ya bàar véní ba zò vəŋ Vannáb ní, vəŋ yíb ya və kəŋ Vannáb tól líi pém.

18Yír kòr vəŋ zibtò pém Fúyig dəəve bee wəi dàŋbənəŋ áarì Vannáb nən ni rì, vəŋ Kiristu yúlè.

19Kə nì wəi, yír kòrtò vé kətin sèn pai, vé kətin kaabəl pai. Yakai vénəŋ Vannáb yírtò pém vé yòo égnábò, vé yòo yíbtò ya Vannáb wàrí.

20Lig bjiŋ ya tòmnábtò vəŋ tòmyagnábtò mìnle ní bee, vé pém vé yuy dəggəŋ tívè. Kiristu fəal bee kə nì vàal yúl ya lig bjiŋ bee ríi.

21Və yuy dəggəŋ en pém ti, lig dòggəŋ ze, kə yaa kál lig gjiŋè, Gènbògər nà.

22Vé pém vé kəŋnəŋ Kiristu ní yò və yuy dòrlèvé vénəŋ bòob pém lig bee ri, kə vé kəmà wee ya Vannáb fəab Fúyig əní ní ri.

EFESUNÁB 3

En ya Pol tò pu yír kòrtò ní

1Wəi kó rì míi Pol ŋfuy pu Vannáb nàa ze. Mí gá ŋyòo Yeesu Kiristu pursina kəvə yúl li, vé yír kòrtò.

2Ŋdí ní vé kiiro tonóm ya Vannáb fəŋ pəŋ daŋ ŋtò pəvəbà ní.

3Vannáb mag vîr pənnó en ya ba ìngəŋ koo bəl li ní, ŋdjiŋ màg təlè wəi.

4Vé zaŋgínno ní, vé dà tərì ìnəŋ en ya ŋgàa Kiristu fúy ríi.

5Yíb ya nən ní və ní ba və gàan ìnəŋ en yò pai. Ammə yakai Vannáb kóró Fúyig əní mag vîr puro en bee tòmnáb əntò vəŋ tòmyagnáb əntò.

⁶Inèg en bee kə̀ nì ya gá yír kòrtò və̀j zib̀tò pém və̀ í kà muur puur ní, və̀ zìiro en ya Vannáb dín pu yír ə̀ntò ní. Və̀ iro pém və̀ kə̀ máaŋ fúy də̀əve ri, və̀ laaŋ en ya Vannáb sábgə̀ŋvə̀ pəri Yeesu Kiristu n̄a ri.

⁷Vannáb fə̀ŋ dínno daŋ kə̀ n̄aə̀bà Kiristu muur púuri, v̄ir dũgdo v̄asə̀ŋ ə̀ní kə̀ŋ fúy ri.

⁸Vannáb yírtò tə̀ŋ ni pém, mí ɲsii tàl dũg d̄i. Ammá Vannáb yaa fə̀ŋ dínno kə̀ n̄aə̀bà daŋ pubà yír kòrtò en gùur ya Kiristu pə̀və̀ ní, en bee zoŋ yaaə̀ro.

⁹Kiristu daŋ kə̀ ɲv̄ir pubà yír mú ya Vannáb ya yuy en pém ní dāŋ t̄o wárdi en ya ìn d̄iŋ koo bəl lí ní. In dí en yò bee ní kúsə̀aŋ b̄innə̀ŋ mai.

¹⁰Yáaŋ ní en yúlnábtò və̀ŋ en vántò pém kə̀ və̀ t̄ə̀bà mú ya Vannáb gaa en gùur ní, və̀ dāŋ t̄əri yír ə̀ntò n̄a ri.

¹¹En ya Vannáb sábgə̀ŋ t̄on̄i t̄aŋ ní t̄oŋ wə̀i Gènbògèr bə̀nə̀ní Yeesu Kiristu n̄a ri.

¹²Bə̀ŋ kə̀ŋnə̀nə̀ŋ Kiristui, bə̀ŋ pé d̄òrgə̀nə̀ŋ fúy koo n̄a ri yò, bə̀ŋ yòonə̀m̄a b̄aanu ém v̄iri Vannáb n̄ən ni, sím̄aŋ dānbə̀nə̀ŋ l̄ori ti pai.

¹³Wə̀i kó r̄i gím ya ɲt̄ə̀ŋ kə̀və̀ yúl li yò m̄aə̀və̀ fúy pai. Gím mín bee k̄oŋ pə̀və̀ dúuri.

Vé ḡaabà mú ya Kiristu yáaə̀və̀ ní

¹⁴Və̀ŋ wə̀i, ɲgbáŋ síŋ Baa Vannáb n̄ən ni ze.

¹⁵En lagə̀ltò ya gógsan ní və̀ŋ éŋ dí pém z̄iŋ níil fáaŋ və̀ní koo n̄a ri.

¹⁶Ŋb̄aə̀ŋ Vannáb mú ya lubsə̀ŋ ə̀ní zoŋ ní yò, Fúyig ə̀ní v̄ə̀mvə̀bà fúy.

¹⁷Mú ya vé í kà Kiristu ní yò, Kiristu bee kə̀ s̄ən kə̀və̀ sím̄aŋ di, vé v̄ə̀ diibà yáasə̀ŋ ni.

¹⁸Ŋyáa ní v̄ə̀nə̀ŋ Vannáb yírtò gá pém kə̀ vé ḡaabà mú ya Kiristu yáasə̀ŋ ə̀ní l̄èe ní, z̄o ní, lú ní, lùu ní.

¹⁹Kə̀ vé ḡaabà Kiristu yáasə̀ŋ ə̀ní yò yáasə̀ŋ ya yír gaa k̄unnè bíi, en ya Vannáb dí ní kə̀ ìibà kə̀və̀ bəl li.

²⁰Vannáb wə̀ yòobà, v̄asə̀ŋ ə̀ní t̄oŋ kə̀bə̀ fúy ri. Wə̀ k̄oŋ en ə̀ní tál v̄iŋ en ya bə̀ b̄aə̀ŋ ní və̀ŋ bə̀ sábgə̀ŋ ní.

²¹Yír ə̀ntò lùubà ver və̀ŋ ver pém, Yeesu Kiristu ə̀ni. Amen.

EFESUNÁB 4

Vé kə̀m̄a mú Kiristu fúy yel̄èltò

¹Mí gá ɲyòo pursina və̀ŋ Gènbògèr ə̀ni. Ŋb̄aə̀ŋv̄əri vé kə̀ dùu dũgbà k̄əsə̀ŋ ya Vannáb k̄a mag pə̀və̀ ní.

²Vé b̄uyb̄ s̄irbà yúl v̄ə̀ní, sím̄aŋ v̄ə̀ní b̄uybà, vé v̄ə̀bà enè, yíwa v̄ə̀bà en ya bòo k̄ou ní və̀ŋ yáasə̀ŋ n̄a.

³Vannáb pénéro kàabò, kàab bee mòlvéro yag déəve. Vé gòmà kə vé kə vèəbà yag déəve Vannáb Fúyig nàa ri.

⁴Mú ya fúy yòo déəve, Fúyig yòo déəve yò, en ya Vannáb sábvé ká pəri ní pém yòo déəve.

⁵Gènbògèr yòo déəve, bəy dùunəy Vannáb déəve, bəy póggəneḡ pógəḡəy uur déəve.

⁶Vannáb yòo déəve, yír gá pém Túnú vəní wəi, díy yír pém, təḡneḡ yíwa pém, dó kəy yíwa pém símáḡar di.

⁷Yíwa pém zìiro en mú ya Kiristu pé mǎggənu ní.

⁸Debter dònḡəy wəi daḡ: Sóo ya dòḡ góg di ní, gùy àḡairo fǰntò bəri, péro yír entò kòmve.

⁹Mə dòḡ góg di yò gá və daḡəy né tí? Və yáḡəy dáḡnì dó sí bìilè éḡ di dí ri rə?

¹⁰Yír déəve bee wəi dó sí éḡ dí rì rì ve, wəi dòḡ gógəḡan ni góg di rì ve, kə ìi unmə en pém.

¹¹Wəi yáḡ pəḡ yír en nì góḡ góḡ: Yíb déə pəvə kəḡnì tòmnábò, yíb déə ní pəvə kəḡnì tòmyagnábtò, yíb déə Kiristu muur púur dáḡ yáḡmni, yíb déə ní pəvə bòob láari, yíb déə ní pəvə en daḡ máḡdi.

¹²Yáḡ ní kə àḡ dòrbà Vannáb yírtò, kə və tə lammà tonóm əní, kə və yuy dòggəmmə Kiristu fúyì,

¹³kə bəy mólnəmə Vannáb bàanu déəve, bəy mól gàanəmə Vannáb Wowa. Kə nì bəy dàḡneḡ ní dúḡdi, kəy lári Kiristu dəl li, gəm en ya koo bəl líi pém dàḡ kəḡnì kəbənəy bəl li.

¹⁴Bəy kəḡtinnəy varəm pai. Yír sòoləḡ muurtò ḡìb fil kaatibənəy pai. Wéḡəḡəḡəy vən ya və sáb vǰrgəy ní bee mìn dòrgəy yír ḡboḡ ni ḡùurè.

¹⁵Bənəy ní gá muur yəḡn ya bəy dònḡəneḡ pu yír vəy yáḡəḡəy ní yò, bəy dàḡneḡ kəḡnì en pém ní, háḡ kə bəy lànəy yúl li, yúl bee kə nì Kiristui.

¹⁶Fúy yeləltò gá pém mólgəneḡ Kiristui, ta ḡbáḡneḡ Kiristui. Fúy yeləl yanə pém təḡ en ya və péu təḡnì ní, kə nì fúy kəḡnì búlgəy ze vəy yáḡəḡəy.

Kəḡəḡ vən ya nən ní vəy bəo ya yakai ní

¹⁷Vé klibà en ya ḡyáḡəy pəvə dáḡnì ní, vəy Gènbògèr níilè: Vé kəḡti mú yíbtò ya gàan Vannáb bíi kəy ní pai, və ní və kə dùuḡ sábsəy kòmve vən yò.

¹⁸Símáḡar vəní yòo zèḡve, və gàan Vannáb kəḡəḡəy mai. Mú ya símáḡar vəní vələ ní yò, və gàanəu bai ze.

¹⁹Və dí vəən séḡ nór di bai, kəḡəḡəy vəní duu vəən mai, və wəḡ vəən tonóm dumpán mai.

- 20**Vé ní gá və magnè pəvə Kiristu yúl líi gu pai.
- 21**Vé kiiro muur ya koo yúl líi, və daŋ mag pəvəró muur yəŋ ya Yeesu yúl líi.
- 22**Yakai gá vé yágbà kə̀sàŋ van vən ya nən ní, gàm entò ya bal vé tii núurgəŋ sóo bee ríi líilgəŋ yíri.
- 23**Vé filbà sábsàŋ vəní vəŋ símáŋar vəní pém pumi.
- 24**Vé kállo yír pum ya Vannáb yuɔ mag fúɔ əní ní, gàm yír pum bee ní tɔŋ en vəŋ bə̀anu, kə̀sàŋ əní duunì, en yò pém muur yəŋ tɔŋ nì.
- 25**Vəŋ wəi, vé yágdo míil muurè. Yíwa mùu pubà bòo muur yə̀nè, bənəŋ pém bəŋ sò víŋnəŋ fúɔ də̀əvə ri.
- 26**Tò vé nɔŋ nònè ní, vé kó vee en tí pai. Yɔŋ dó zìivə vəŋ nòn kə̀və símáŋar di pai.
- 27**Vé pèn pu Sedani pèel pai.
- 28**Yír ya ba páŋ lúu ní də̀ŋmə, wə tòm mə en ya ɔu ní vəŋ yúl əŋə, koo zìibə en ya wə dà pəri gímnábtò ní.
- 29**Muur dumpán ví kə̀və yag di pai, vé mùubà muur ya pùu ní, muur ya kə̀ŋgəŋ yír ní, muur ya yír kii gá dàu gəm lúrdì ní.
- 30**Vé vjɔb Vannáb Fúɔig símáŋar pai. Wəi kə̀ nì en ya maggəŋ pəvə ya sóo də̀ə Vannáb dāŋvə búl sórdì ní.
- 31**Vé nɛ̀ sò'òrbà símáŋar dumpánè, símáŋar lúrdì, nòn nɔŋnì, gárəm gári, dúuləŋ, vé yágbà dumpán gá pém.
- 32**Vé gá vé dùubbà símáŋarè, yír də̀ə yáɔbà bòoi, yíwa kə̀ɔb sírbà en ya bòo kòu ní, mú ya Vannáb kə̀ɔb sìr pəvə vəní Kiristu əni yò.

EFESUNÁB 5

Kə̀sàŋ túrəm ni

- 1**Vé yòo varəmtò ya Vannáb yáŋ ní, vé mág dùubà Vannábò.
- 2**Vé kə̀mə vəŋ yáŋsàŋ mú ya Kiristu yáɔbəŋəŋ gá, yaa pé yúl əní ní, pé mú sadaka ya səŋ pùu pu Vannáb ní.
- 3**Vé yòo Vannáb yíri gá, entò ya mú mən gúurì, fúɔ líillì, pìr kóri, və kii kə̀və təŋ ni pai.
- 4**Yəŋ muurè, muur kòm vətò, kii tɔg muurè, və kii kə̀və yag di pai, duun pai. Vé fɔ pubà Vannáb nəŋ, tàllo.
- 5**Vé gə̀abà dúuri: Yír ya gùuŋ mən ní, yír ya líil fúɔ ní, və dān zìirì Kiristu vəŋ Vannáb gən mai. Pirtóo pém guvə. Ə ní kə̀ mú yír ya tɔŋ vannáb tɔŋtɔŋtò ní.
- 6**Yír sòoləvə vəŋ muur kòm vətò pai, wəi kó rì Vannáb nɔŋ yíbtò ya bùyun pu bíi zə.

- ⁷Yír uur bee vèh kə mǎʒnəh pai.
- ⁸Bal vé yò zèg di, yakai vé mól vəh Gènbògèr ní yò, vé yò tǔrəm ni. Vé kə dùgbà mú yíbtò ya kəh tǔrəm ni bee!
- ⁹Tǔrəmnáb kóh en dúurì, tòn en vəh bàanu, danğəh muur yéñè.
- ¹⁰Vé gòmǎ kə vé gàa wèerbà en ya pùu pu Vannáb ní.
- ¹¹Yíbtò ya kóh zèg en kòmvetò ní vəh tò mǎʒnəh pai, vé gá vé fùu vǐrbà tonóm bee.
- ¹²En ya yíbtò bee tò dùggəh ní ség kóró yír múurì yag di.
- ¹³Entò bee péh víró tǔrəm ni ní, yír dàh tǐrì mú ya kə ní.
- ¹⁴En ya vé fùu vǐrdo gá péh dàh kəni mú tǔrəm. Kə nì və dònğəh ze voo: Mai, a fəʒh nəm ní yò, a síjbə, a lú ví'ibà vooltò təh ni, Kiristu dàú túb vírdì.
- ¹⁵Vé tè nəh mǎ kəsəh vóní. Vé kə yəh kəsəh pai, vé kə mǎ wəh sàh náb tò.
- ¹⁶Təh ya vé zǐiro pèeli gá péh, vé líil sǐr guve pai, gəm bəh kəh nəh sóo dumpán ni.
- ¹⁷Vəh wəi, vé kə yəh kəsəh pai. Vé gòmǎ kə vé gàabà en ya pùu pu Gènbògèr ní.
- ¹⁸Vé pìi kaa fùm pai, dàvə gǐb léerdì. Vé gá vé ìibbà Vannáb Fúyig kəvə símǎʒ di.
- ¹⁹Vé nəʒ pubà Gènbògèr vèr góh góh, vé nəʒ lùbubà vəh símǎʒ vóní péh.
- ²⁰En bee nə gá péh vé fù èm pubà Bàa Vannáb nəʒ ti. Vé fù pubà vəh Gènbògèr bəhəní Yeesu Kiristu níilè.

Kəʒ vənəh wóo kəsəh

- ²¹Mú ya vé wəʒ Kiristu ní yò, yíwa bùy pubà bəoi.
- ²²Kəʒvə, vé bùy pubà wóo vóní mú ya vé bùy pu Gènbògèr ní.
- ²³Yíh kəni yǎʒl yúlè, kə mú Kiristu kəh pu Vannáb yírtò yúl ní. Kiristu sòrvə ní, sòrgəh fúy əní.
- ²⁴Kəʒvə, vé bùy pubà wóo vóní en péh ní, mú ya Vannáb yírtò bùy pu Kiristu ní vè.
- ²⁵Yígəré, vé péh vé yǎʒbà kəʒ vóní mú ya Kiristu yǎʒ Vannáb yírtò gá, yaa vò kəvə yúl li ní.
- ²⁶Vannáb yírtò kə tú víbà Vannáb nən ni, póglevə vəh mom vəh muur ya yag dí.
- ²⁷Wə bee yǎʒ ní Vannáb yírtò kə duubà koo nən ni, tú víbà, en déə vǐj tí pai, en déə líi ti pai, duu wárbà.
- ²⁸Yígər péh vé yǎʒbà kəʒ vóní mú yá vé yǎʒ fúy vóní ní. Yír yǎʒró kəʒlè ní, yǎʒh yúl əní.

²⁹Vé gàabà: Yír ya zéb fúy ɛní ní pai, yíwa pémm lén ɛnè fúy ɛní kə bógbà, kó nɛ̀ngɛnurì. Kiristu pémm tɔ̀n pu Vannáb yírtò guvɛ.

³⁰Gàm bə̀n yòonə̀n Kiristu fúy yèlèlè.

³¹Debter dɔ̀ngə̀n wə̀i daɲ: Wə̀i kó rì yín dà̀n lú yágdì túnú və̀n núnú, dà̀n mí dúurì kə̀lè, kə̀ və̀ dà̀n kə̀nì fúy də̀vɛ.

³²En yò yòo ínɛ̀g ɛn nánì. Mí gá ɲdí ní ɲdaɲ yòo Kiristu və̀n Vannáb yírtò yúl li vɛ.

³³Ammá mùuɲ kə̀və̀ yúl li bəri, yín yáɲabà kə̀l ɛní mú fúy ɛní vɛ, yáɲal bụ̀y pubà wóo ɛní.

EFESUNÁB 6

Varém vənə̀n yírbògən və̀ní

¹Varém ya dùuɲ Gènbògèr ní, vé bụ̀y pubà bàa vónì və̀n ɲə̀ vónì, wə̀i kə̀ nì ɛn ya dùu bàar ní.

²Dòoká wee də̀ə dòn daɲ: A lùb vɪrbà bàa mánì və̀n ɲə̀ mánì. Wə̀i kə̀ bìi dùgdì wee ya dòoká ri, və̀ dòn dèg ɛn ya yír dà̀n zírì tí bəri ní voo:

³Vannáb kə̀ yèr pú ɲə̀ zɛ, doo mánì kə̀ zòo kúsàɲ di.

⁴Varém túnúvɛ, vé lùr varém vónì símáɲar pai. Vé sag wə̀ɲvə̀bà, vé mag pə̀və̀bà kə̀sàɲ dúur ya Gènbògèr yáɲ ní.

Fijn və̀n túnúkònè

⁵Fjintò, vé bụ̀y pubà táavén kòn ya ég di ló yò, vé tɔ̀ pə̀və̀bà və̀n dúulè, vé nə̀ɲmə̀ kə̀və̀ nén ni, vé tɔ̀ pə̀və̀bà símáɲar də̀vɛ kə̀ mú vé tɔ̀n pu Kiristu ní.

⁶Vé íi ya gá vé tənə̀ see, vé tɔ̀ nə̀n zɛ, kə̀ pùu pə̀və̀bà ní pai. Vé gá vé kə̀mə̀ mú Kiristu fijnè, vé gòɲnə̀n tɔ̀nì ɛn ya pùu pu Vannáb ní.

⁷Vé tòmə̀ və̀n símáɲar púurì kə̀ mú vé tɔ̀n pu Gènbògèrì, vé tɔ̀n pu yír pai.

⁸Vé gàabà yír wə̀ yòo fijnè, və̀n wə̀ fijn pai pémm, ɛn dúur ya wə̀ tɔ̀lé ní wə̀ dà̀n zítírì Gènbògèr ɲə̀ ri wə̀i.

⁹Fjinnábò, vé pémm vé tɔ̀ pubà fijn véntò mú wə̀i vɛ. Vé yágbà yag vɲn múurì. Vé gàabà, véi vənə̀n fijn véntò pémm, yír ya saggə̀ɲvə̀ ní yòo gógsan ni, ɛ ní wèernə̀ yír koo nén ni pai.

Gòn ɛn ya Vannáb ɲə̀ rii

¹⁰Vé kiibà muur síinèg minì: Vé sàbà fər vónì Gènbògèr ɲə̀ ri, Gènbògèr gá tɔ̀ gə̀aɲ ɛn pémm.

¹¹Vé kà tùrbà gòn ɛntò Vannáb ɲə̀ ri, kə̀ vé tɲɲə̀nə̀n Sɛdani wə̀ɲsàɲ zɛ.

¹²Yír bugélwa bə̀n dànnə̀n gòni rì pai, gòn bənə̀nì bənə̀n laɲéltò ya góg díi, və̀n ɛn yúlnábtò və̀n bògən və̀ní, və̀n gènbə̀tò ya zèg di kúsàɲ di lói.

13Vé gùu dùgbà gòn en ya Vannáb n̄a ríi, sóo dumpán kə làro ní, kə vé v̄a dii ze. Gòn vóní kə kùrì pém, kə vé kə s̄en dùggəh kəv̄ə bàar di vé.

14Yakai vé èrbà f̄úu. Muur ȳen kəm̄à gilà b̄ijl v̄en ya s̄ij ríi. Vé gàaro Vannáb kàv̄éro yír dúur koo n̄en ni ní, w̄ei kə n̄i siil làa vóní.

15Vé èrbà f̄úu v̄əh muur púur á̄a dán̄i, k̄à̄b muurè, w̄ei kə n̄i táb̄er vóní.

16Vé pé d̄òr dùgbà f̄úu Kiristu n̄a ri. Kə n̄i vé gùuro féal ya dà níh k̄à̄bdì Dumpántóo síi dúurdì ən̄i ní.

17Vé íi kàbà sósàh muur yò w̄ei kə n̄i làyúl vóní. Vé gùubà Vannáb muurè, w̄ei kə n̄i paar z̄òor ya F̄úuig ən̄i p̄évó ní.

18Èntò yò bee pém vé t̄èmm̄à Vannábò, vé bà̄bà n̄a ən̄i. Sóo yan̄a pém vé t̄èmm̄à mú ya F̄úuig ən̄i mag p̄évó ní. V̄əh w̄ei vé f̄āa n̄əm pai, vé n̄a pai, vé t̄èmm̄à Vannáb yír èntò yúl li.

19Vé t̄əm p̄èmm̄à b̄èri, Vannáb kə p̄èmm̄à en ya ñdà múur ní, dúul kə lúbà k̄əh nór di, kə ñm̄uu v̄ir pubà yír en ya Kiristu muur púur ñngəh ní.

20Mú ya ñk̄əh pursina ri yò pém, Vannáb pé d̄òrlè muur púur bee k̄əh n̄a ri. Vé t̄èmm̄à Vannábò dúul lúbà k̄əh nór di, kə ñm̄uu dùgbà mú ya ñdà múurì ní.

Muur kùro

21Dàa ȳāar b̄ənən̄i Tizig yòobà, t̄ò dùggəh Gèn̄bòḡèr tonóm sím̄āar d̄éəve, dàn̄ p̄évó muur ya k̄əh yúl líi dán̄ kúnn̄i pém.

22Ñp̄əh̄n̄áv̄ə w̄ə bee kə èm dòn p̄év̄bà mú ya b̄é k̄əh ní, f̄úu vóní kə v̄əmə.

23Bàa Vannáb v̄əh Gèn̄bòḡèr Yeesu Kiristu v̄ə p̄ébà dàav̄ətò gá pém k̄à̄bò v̄əh ȳá̄sàh, v̄ə v̄əmv̄ébà Vannáb bàanu ri.

24Yíbtò ya ȳá̄ èm dùggəh̄əh Gèn̄bòḡèr b̄ənən̄i Yeesu Kiristu ní gá pém Vannáb úr p̄év̄bà puur ən̄i.

FILIPINÁB

FILIPINÁB 1

Muur pagélè

¹Pol vəŋ Timotei, Yeesu Kiristu tonóm yírtò, bé djjnà pú Vannáb yírtò ya Filipi ríi, yíb ya kəŋ Yeesu Kiristu nɔɔ ríi. Bé mùubvéro vəŋ yír yúlnábtò, vəŋ yíbtò ya tòn pu Vannáb yírtò ní pém.

²Vannáb Bàa bəŋəní vəŋ Gènbògèr Yeesu Kiristu úr pəvəbà puur vəní, və ɔɔ pəvəbà kəɔbò.

Pol fɔŋ pu Vannáb nɔɔ vəŋ Filipináb əni

³Sóo ya ŋsáb zìivéro gá pém, ŋfɔŋ pu Vannáb nɔɔ.

⁴Ŋlú pəvəro Vannáb təmnì ní, ŋtəm dùggəŋəŋ símɔɔr púurì,

⁵vəŋ ya bəŋ yəm zaanəŋ pəŋ Kiristu muur Púur ni yò, gùu yòŋ ya vé fíl ní ri, háɔ yakai pém.

⁶Ŋgàaro pém, Vannáb ya tò bìi en dúur kəvə símɔɔr di yò, dàŋŋəŋ tó ém dúgdì, háɔ kə tò kùn Yeesu Kiristu yòŋ ni.

⁷Kəvə yúl li gá sáanlé ya ŋsábbà gu ní. Ŋdí dùggəŋəvə kəŋ símɔɔr di, bəŋ mól tònəno tonóm ya Gènbògèr fəŋ pəŋ ní yò. Yakai ya ŋkəŋ pursina ri yò, vəŋ sóo ya ŋŋəŋ sòrgəŋəŋ Kiristu muur púur ní pém ŋdii dùggəŋ ti.

⁸Vannáb gàaro ŋyáɔ dùggəŋəvəri, ə ní Kiristu kəŋ pəŋ yáɔsəŋ ai rì.

⁹Ŋtəmgəŋ Vannáb ní ŋdəŋ yáɔsəŋ vəní kəŋ tálbà nən ni, vé gàa djjrbà enè, vé kii gàabà muurè,

¹⁰kə vé tə wèerbà en ya duu ní. Kə nì vé dà tú vírì Kiristu yòŋ ni, və dàn pəvə múutírì en déə pai.

¹¹Yeesu Kiristu dàŋŋəvə dórdì en dúur tònì, yír kə mùmmà Vannábò, Vannáb kə lùbbà ti.

Kiristu kə nì yəŋkì mínì

¹²Dàave, ŋyáɔ ní vé gàabà: En ya ziiŋ ní yò kóro ya gá Kiristu muur púur kə yəm èm tál nən ni ní.

¹³Yakai ddogartò vəŋ yíbtò déə pém və gàaro ŋtəŋ pu Kiristui, və gùuŋ zə.

¹⁴Gùusəŋ ya və gùuŋ ní yò, Gènbògèr yaa vəmno dàavətò fúuì, və lùr dùgdo dúulè, və ɔɔ yəmno Vannáb muurè.

¹⁵Yíbtò déə gá yəŋve və kəŋ pəŋ sji, və dòn yəmgəŋ Kiristu muur zə vəŋ símɔɔr úurì, bòobtò déə ní dòn yəmgəŋəŋ símɔɔr dúurì.

- 16Və ní və tòn yáàsàṅ tonómi, və gàaro pém Vannáb díléṅ nì, daṅ kə ḡnòn sòrəmmà muur púurì.
- 17Yíbtò ya àà daṅḡḡ Kiristu muur vəṅ sji ní, sábsàṅ vəní tún pai. Və díṅ ní voo kə və kóró gu ní, gím míní kə tál nón ni.
- 18Mí gá en ya pàarəṅ ní pai. Və sáb dúurì vəṅ dumpánè pém, Kiristu muur èmléro gá pùuṅ pənnì, dàṅ pəṅ púu ém dúgdì.
- 19ḡgàaro entò yò pém dàṅ kállì en ya ḡdàṅṅəṅ sòrì ní, gàm və təmgəṅ pəṅ Vannábò, Yeesu Kiristu Fúyig dàṅ pəṅ tó záarì.
- 20Mí gá ḡgàaro Vannáb dàn mín sírdì tonóm míní guve pai. Mí ní gá yáà háà yúwál li pém ḡvə dùggəṅ ti. Yáaró ḡvòrì, yáaro ḡkə lagéli, Kiristu dàṅ lúbdì kəṅ yúl li.
- 21ḡkəṅṅì ní, ḡkəṅ pu Kiristui; ḡvòrì ní, pùu tàl pənnó.
- 22ḡtəro ḡkəṅṅəmə gá, ḡdàṅ en dúur tótírì, ammə ḡgàan bòo ya ḡdà tíl vírdì ní pai.
- 23Símáar míní yeble iro: Nyáaṅ ém kəṅì Kiristu tuṅ, wəi pùu tàl pəṅ nì.
- 24Ammə sáan ní ḡkəṅṅəmə kúsàar di ló vəṅ yúl vəṅə.
- 25Mú ya ḡgàalè gu yò, ḡdàṅ kəṅì, bəṅ dàṅṅəṅ kəṅì, kə ḡḡəm lùrvəbà Vannáb bàanu ri, símáar vəní kə pùubà.
- 26Mú ya və kəṅṅəṅ Yeesu Kiristu ní yò, sóo ya ḡèmtirəro kəvə tuṅ ní, símáar vəní dàṅ púurì kəṅ yúl li.
- 27Ammə və kəmə kəsàṅ ya Kiristu muur púur yáà ní. Mú wəi, kə ḡèmnà kəvə tuṅ kə, vəṅ ḡèmnə bai pém, ḡdà kíirì və sà dii dùggəṅì, və kəṅ yag dáəve, və ḡò dùggəṅ símáar dáəve muur púur kə èmmə nón ni.
- 28Və wəà fan vəntò pai! Kə nì wəi və dà tərì mú ya və gi lee ní, ammə və ní və sóró. Vannáb mag pəvəri.
- 29Vannáb fàṅ pəvəro pèeli, və pé dòrdo fúy Yeesu nàa ri. Pəvəro pèel dáə sàṅ kə və təbà gím koo yúl li bəri.
- 30Yakai və ḡḡṅ ḡḡon ya ḡḡḡ ní. ḡḡon ya bal və təṅ gá ḡḡḡ ní bee, yakai pém ḡḡḡ dùggəṅì, və gəaṅ bəri.

FILIPINÁB 2

Və kàbà Yeesu kəsàṅ

- 1Və təro Kiristu vəṅ kəṅṅəṅ ní yò, və vəṅṅì pai? Yáàsàṅ əní vəmḡəṅəvə fúyì pai? Və kə məṅṅəṅ Vannáb Fúyigò pai? Yíwa kəṅ pu bòo en dúurì pai? Yíwa yáaṅ bòoi pai?
- 2Mú wəi, yíwa yáabà bòoi, və kəmə sábsàṅ dáəve, və mòlbà yagò, símáar míní kə pùu wár zə.

³Yír déə màg yúl ənì vəḡ bòo pai, wə gèḡ yúl pai. Ammá yíwa bụḡ pubà bòoi, díbà bòo mú yírbògèr əḡ.

⁴Yíwa yáḡ pubà bòoi, yáḡ vèrgè pu yúl əḡ ve pai.

⁵Vé kàbà Yeesu Kiristu símáḡrè:

⁶Yeesu yòo mú Vannábò. Gu bee péḡ yáḡn yúl ənì mág génnì vəḡ Vannáb pai.

⁷Lú yágléro bàar əḡn yò, yaa díró yúl ənì fḡḡn bàar di. Və lèu mú və lèḡ yír ní, kə dùuro yír kəsàḡ.

⁸Bùḡb sìrdo yúl ənì, bụḡ puro Vannábò háḡ vòrì guve, vò lab tágdì ri.

⁹Wəi kó rì Vannáb yaa gèḡ lùru góg di ze, yáḡ péu níil ya kəḡ tál kùn níil péḡ ní,

¹⁰kə və kiiro níil ya Yeesu yò ní, yíwa péḡ kə túg pubà dor kúlè, gógsan ni, ég di ló, vəḡ ég díi ri péḡ.

¹¹Yíwa péḡ kə mùu vèrbà Yeesu Kiristu kə nì Gèḡnbògèrè, Bàa Vannáb kə lùbbà ti.

Vé túbà kúsàḡr di mú túrèḡ

¹²Kəəsì míntò, mú ya ḡlào kəḡvə tḡḡ vé bụḡḡ pəḡ ní yò, yakai ya ḡkəḡn lu pai yò péḡ, vé bụḡ sən dùg pəḡḡḡ guve. Vé tòmḡ sósàḡ tonóm vənì vəḡ dúul bəri, vé nəḡ fíl dùggəḡḡḡ tonóm bee.

¹³Vannáb gá yòo pəḡvə kórì kə vé yáḡbà əḡn ya pùu pu ní, kə vé tòmḡ əḡn bee bəri.

¹⁴Əḡn ya vé təḡ ní vé mùu túul ti pai, vé gám ti pai.

¹⁵Əḡn déə kə líi kəḡvə ḡḡ ri pai, kə vé duu wərbà, vé kəḡḡ Vannáb varəḡḡ, yíbtò ya kón dumpán míi. Vé kə máḡḡḡḡ yír líirnábto vəḡ yír dumpántò ya kúsàḡr di loi ní, vé kəḡḡ kəḡvə təḡ ni mú túrèḡ.

¹⁶Vé ḡḡni pəḡvə muur ya dàvə yəḡkì sórdì ní, gu yò Kiristu yəḡ ni ḡdàḡḡḡḡ ləgdì véi, kə ḡḡàro tonóm mín yò ḡtò ḡḡḡn guve pai.

¹⁷Yakai mú ya vé pé dòr fúḡ vənì Kiristu ḡḡ ri yò, wəi kə nì sadaka ya vé pəḡ Vannáb ní. Mí péḡ kə və dàḡḡḡḡ máḡrì ke, mim mínì zìi máḡrò vəḡ sadaka vən yò ní, pùḡḡ pəḡḡḡ, pùḡḡ pəḡvə bəri.

¹⁸Vé péḡ símáḡr vənì pùubà vəḡ mínì péḡ.

Timote vəḡ Ipafodii

¹⁹ḡḡàro Gèḡnbògèr Yeesu yòobà gá, ḡdà pəḡvə zìi tònàrì Timoté nən ni ló. Muur ya kə ḡḡtìi pəḡ kəḡvə tḡḡ ní, kə vàməḡḡḡḡ bəri.

²⁰Yír ya bəḡ mòl dùggəḡ yúl ní wəi dáəve əḡḡ, wəi sáb dùggəḡəḡvə rì.

²¹Bòobto déə gá və yáḡ vèrgəḡ pu yúl vənì ve, və yáḡḡ pu Yeesu Kiristu pai.

²²Timote gá vé gàaro kəsàḡ dúur ənì. Bəḡ tò dùg muur púur tonóm yò kə mú yír vəḡ túnú.

²³ḡdí ní muur mínì vəəro ní, ḡdàḡ pəḡvə fúu tònàrì Timote bee.

- ²⁴Ngàaro Gènbògèr yòobà gá, mí pém ηdàηnəvə ém téləri nən li ló.
- ²⁵Nyaa ηtè ní sáan ní ηtiibtirà pəvəbà dàawa Ipafođii, yír ya bəη təη ní, wəi gò zaan pəη gəη nì. Ba vé təi pəη wəi kə ʒai pəmmə en ya uunəη ní.
- ²⁶Ipafođitu bee gàaro vé kiilero uusán ən yò, símáar əní pém vj̄rò, yáanəvə tá kúntírì pém.
- ²⁷Uusán gá uuro háa tiitii vool yag di. Ə ní Vannáb gaa pu gím, gaa pu mí bəri, yaa zaa kó ze, símáar mínì kə vj̄j talti pai.
- ²⁸ηtè ní ηdaη ηfuu pətirəvəbà Ipafođi bee, símáar vənì kə pùutibà, mí pém símáar mínì kə pe síbà bəri.
- ²⁹Ipafođi làtiro ní vé íi kàubà n̄a iro, yòo dàawa bənəη Gènbògèr bàanu ri. Yír uur ya gu yò vé lùbubà,
- ³⁰vé t̄ero t̄i vòrì vəη Kiristu tonóm əni, en ya ba vé dàn pəη t̄ó gáar bíi, ə ní yaa gəm kà pəvə wəi, t̄i vòrì ti.

FILIPINÁB 3

Yír duuη Vannáb nən ni se?

- ¹Yakai en ya ηyáaη pəvə dónni ní gá, vé yj̄bà zòn Gènbògèr n̄a ri. En yò ηd̄j̄lèrà pəvəró, ηt̄i d̄j̄tiηnà pəvə sán, ηn̄aη pai, ηt̄əη dúur ya kəvə yúl líi.
- ²Vé laabà yúl vəη yír dumpántò ya n̄aəbgəη ní ai, yeetò ai.
- ³N̄aəbsàn dúur gá bəη n̄aəbgənəη nì, vəi pai. Bənəη ní Vannáb Fúuig vambənəno, bəη t̄əηnəη pu Vannábò, bəη læggənnəη Yeesu Kiristui, bəη dùunnəη gəηəη ya fúy ríi pai.
- ⁴Ba duunì gənì, mí pém ba ηdà fúy mínì pəri ti bəri. Yír wə vəηnəη gəηəη muurè ní ηd̄au v̄á tállì rì.
- ⁵Və lèj̄ ní, doo dàagò ən bee nyaa n̄aəbdi. Nyòo Izrael yíri, Benzame nìm, ebərə fáal bee míi. Dòoká muur di gá ba nyòo fariza.
- ⁶Vəη wəi, símáar mínì ba f̄j̄j dùggəη pu Vannáb yírtò gím úrdì ze. Mú ya ba ηf̄aη dùu dùggəη dòoká ní, yír dàn dán̄nì ηlíillè en déə ti ní pai.
- ⁷Ba ηd̄iη entò yò bee ní, ηdaη en dúurì, am̄m̄a yakai ηd̄iηvə en kòmve vəη Yeesu Kiristu əni.
- ⁸Yakai ηgàaro Yeesu Kiristu yòo Gènbògèr mín̄a yò, en ya dà pəη taltírì wəi ní pai. Entò bee gá pém ηd̄iη en kòmve. N̄mìn z̄y kùnno en pém, ηd̄iηnà mú s̄yus̄yurè, gəm kə ηz̄iibà Yeesu Kiristui,
- ⁹kə ηkə kún̄m̄a ən̄a. N̄sábtin ya gá ηb̄ȳy dùulè dòokái, ηduu Vannáb nən ni ze ní pai. N̄pə dòrlè fúy mínì Kiristu n̄a ri, Vannáb kəη yír dúur ze. En bee ví'i Vannáb n̄a ri, Vannáb pəη yír ya íi kà Kiristu ní.

10En ya ʋunəŋ ní gá, ŋgàabà Kiristui, ŋgàabà ʋasàŋ ən ya sʃjbu vool li ní, ba ŋtə̀bà gím ya tə̀ ní, ba ŋvòbà mú ya vò ní,

11kə ŋsʃjtibà vool li mú ya sʃj ní.

Pol wáŋ zírì en dée

12Ŋdònnè ŋdaŋ ŋziilèro ní pai, ŋduu wárlèrì ní pai. Ŋwáŋŋə̀nnì, kə ŋziì gùʋbà en bee, gàm mí gá Yeesu Kiristu gùʋlènnó.

13Dàave, ŋdònnè ŋdaŋ ŋwàʋ ziiilèro ní pai, vé kiiibà en ya ŋtə̀ŋ ní: Ŋvángə̀ŋ entò ya pírí gá pém, ŋgò dùggə̀ŋə̀ŋ nənè.

14Ŋwàʋ èm dùggə̀ŋ kə ŋziibà en ya Vannáb ká pə̀ŋnə̀bé gógsan ni və̀ŋ Yeesu Kiristu əni yò.

15Yíbtò ya bə̀ŋ ñiiilənə̀nno Vannáb bàanu ri yò, sábsàŋ bənə̀ní kə̀mà tívé. Yír dée sábtiro góŋ ní, Vannáb dàŋ pə̀vé mág vírdì.

16Mú ya kə̀ ní gá pém, bə̀ŋ dùu dùgnə̀mà bàanu ya bə̀ŋ dùunə̀ŋ ní yò.

17Dàave, vé mág dùubà míi, vé tə̀ dég dùubà yíbtò ya kə̀ dùuŋ kəsàŋ bə̀ní ní.

18Entò ai ŋdòn tallè pə̀və̀ró, ŋdòntiŋ pə̀vé sáŋ və̀ŋ nórmmom: Vé gàaro yír gùurè, və̀ kə̀ŋ kəsàŋ və̀ní mú Kiristu fanè, yír ya vò lab tágdì ríi.

19Və̀ ní gá sóo làro ní, və̀ dàŋ dóri vee ri, bəl və̀ní kə̀ pə̀və̀rì Vannábò, və̀ kóŋ ség entò, ammə̀ və̀ lə̀gə̀nə̀ni, və̀ sáɓ dùggə̀ŋ entò ya kúsàʋar di lói ve.

20Bàar kə̀ŋ bənə̀ní gá yòo Vannáb wàri, bə̀ŋ laa dùggə̀ŋə̀ŋ Sòryír bənə̀ní Yeesu Kiristu kə̀ yaaibà ní.

21Mú ya Yeesu Kiristu bə̀ʋbɡə̀ŋ en bee nə̀ pém yò, dàŋ kóri guve, dàŋ fíllì bə̀ʋlèŋ fúʋ bənə̀ní yò, kə̀ kálti mú fúʋ ən ya və̀ lùbgə̀ŋ ní ve.

FILIPINÁB 4

Pol mùu vàmɡə̀ŋ Filipináb fúʋi

1Kə̀ nì wə̀i, dàa yáʋar míntò, vé nám Vannáb nə̀ʋ ri pai. Vé yò, ŋyáʋ zə̀gnə̀vé təri pai. Vé pùubnó símáʋarè, ŋlə̀ggə̀ŋə̀ŋ vói.

2Ŋtə̀mɡə̀ŋ Evodi və̀ŋ Sintiki və̀ kə̀ dùgbà yag déəve Gènbògèr bàanu ri.

3Lə̀ŋ mína, má pém ŋtə̀mɡə̀núrì, a gə̀m lùrbà yíbtò ai. Muur púur yámni yò bə̀ŋ gò dùgnə̀ŋ tonóm bee rì, Kolema bəri, və̀ŋ yíbtò dée bəri, níil və̀ní yòo yonki debter di.

4Vé yjibà zòn Gènbògèr nə̀ʋ ri, ŋdaŋ pə̀və̀ró, vé yjibà zònè.

5Vé duub pubà símáʋar və̀ní yíwa pém. Gènbògèr yaani nən ni ló!

6Vé daŋ pubà Vannáb en ya ʋunə̀vé ní pém, tə̀ŋ ya vé tə̀mɡə̀nu ní ri, vé fú pubà nə̀ʋ, vé bə̀ʋubà və̀ŋ símáʋar púurì.

⁷Kàḅ ya Vannáb pḗh yír ní tàl kùnno entò ya yír gàa ní pém. Kàḅ bee dàn dí sénni símáḅar vóni vḗh sábsàḅtò vóni pém Yeesu Kiristu ḅḅa ri.

⁸En ya pḗr ní, dàave, vḗ àḅbà símáḅar vóni en ya duu gá yír dà múmni ní ri. Entò bee kḗ nì: Muur yḗnè, en ya ìi nór ní, en ya dùu bàar ní, en ya tú ní, pùu ní vḗh en ya lùb ní.

⁹Vḗ dùubà en ya ḥmag pḗvḗ ní, muur míní vḗh tonóm míní pém. Vannáb ya pḗh yír kàḅ ní dà kḗnì vḗh vḗi.

Pol fḅh pu Filipináb ḅḅa

¹⁰Símáḅar míní pùu taro Gènbògèr ḅḅa ri, gàm ḥtèro yakai símáḅar vóni èm dùgtiro kḗh tuḅ. Nḗn ní pém ba vḗ sábgḗnḗnni, amḅá vḗ zìin ya gá vḗ tḗ pḗmmḅa en dḗḗ ní pai.

¹¹Kḗn ya gá en ḅḅnḗnni, ḥmùuḅ ze ní pai. Mí gá ḥzìiri vḗh ḥzìin mai pém, ḥvḗḗ gàanì.

¹²En gḅḅnḗnni vḗh zḗh pḗnni pém, ḥkḗḅnì. Mí gá ḥvḗḗ gàaro en pém: Tḗh ya ḥzìi lésìri vḗh ḥkḗḅnḗh golè pém, tḗh ya en gḅḅnḗnni vḗh ḥzìi ta en ní pém.

¹³Entò yò bee pém ḥtḗ gàanì Kiristu ḅḅa ri, yír ya vàmḅḗnḗh ní.

¹⁴Amḅá mú ya vḗ gèḅ lùrḗh kḗh gím ní yò, vḗ kó gàalèrì.

¹⁵Filipináb vḗ gàaro pém, sóo ya ḥlúi Masedoni ri ní, ḥbìi dùg muur púur dán yámni ní, vḗi vḗ pḗh en nì dḗḗve, vḗi bḗh pḗ pḅngḗnḗh en nì ve.

¹⁶Sóo ya ḥkḗḅnḗh Tesaloni ríi vḗ tḗi pḗnnó en ya ḅḅnḗh ní.

¹⁷Entò ya vḗ pḗ turgḗnḗh ní yò, ḥtḗn wḗive pai, ḥyḅḅa ní Vannáb yèr pḗvḗbà ḅḅa vḗh tonóm dúur vóni.

¹⁸ḥtḗro entò ya vḗ tḗnà pḗh ní màg ḅḅa tállì. Ipafodi àḅi pḗh ní yò, yakai en ya ḅḅtḅh ní pai. En pḗrì vóni kḗ mú en ya sḅḅa pùu pu Vannáb ní, Vannáb ìi kàro ḅḅa iro.

¹⁹Vannáb míní dí taḅ en gùurè, dàḅḅvḗ pḗrì en ya ḅḅḅvḗ ní pém Yeesu Kiristu ḅḅa ri.

²⁰Vannáb Bàa bḗnḗnì lùb dùgbà sóo pém. Amen.

En muubsàḅ

²¹Vḗ mùubbà Vannáb yírtò ya kḗḅnḗh Yeesu Kiristu ní pém. Dàavḗtò ya bḗh kḗḅnḗh ní mùubvḗró.

²²Vannáb yírtò gá pém mùubvḗró, bḗobtò ya kúsḅḅar tókòn wàrìi tàl li.

²³Gènbògèr Yeesu Kiristu úr pḗvḗbà puur ḗnì.

KOLOSINÁB

KOLOSINÁB 1

Muur pagélè

¹Míi Poli, Vannáb yáa rì, díj Yeesu Kiristu tòmtóo ze. Míi béh dàawa bənəní Timote djjnà rì.

²Bé mùubdo Vannáb yírtò ya Kolosi ríi, dàavətò ya béh dùunəj Kiristu símáar dəəve ní. Vannáb Bàa bənəní úr pəvəbà puur əní, əə pəvəbà kəəbò.

Pol fuj pu Vannáb naja

³Sóo ya bé təmgəj pəvə Gənbògər bənəní Yeesu Kiristu Túnú ní gá pém, bé yágnə pu naja fujni pai.

⁴Bé kiiro mú ya vé pé dər fuj Yeesu Kiristu naja ri ní, vəj yáasəj ya vé yáaj Vannáb yírtò gá pém ní.

⁵Vé tò gu ní, gəm vé tə duggəj en dúur ya Vannáb dí laaj pəvə gógsan ní. Vé kii en bee sóo ya və dòn pəvə muur yəj ní, Kiristu muur púuri.

⁶Muur púur yəm kúnno ég pém, kó puro yír en dúuri. Kəvə təj ni pém guve, gúj sóo ya vé kii bìi dùg Vannáb puur muur ní, vəj vé gəaro yòo yəjve ní.

⁷Vé kiiro muur bee kəəsì bən Epafera yag di, yír ya béh tə duggəjəj ní, ə ní kàro yool bəni kəvə təj ni, tə duggəj pu Kiristu vəj símáar dəəve.

⁸Dòn pəbəró mú ya Vannáb Fújig pəvə yáasəj gá vé yáaj bəob ní.

⁹Wəi kó rì gúj yəj ya bé kii dùg muur yò ní, bé yágnə pəvə Vannáb təmnì bai ze. Bé bəaj Vannáb wə mag pəvəbà en ya wə yáa ní, Fújig əní kə pəvəbà en gaasəj, vé kii gəa kúnmə enə.

¹⁰Kə nì vé dà kəni kəsəj ya Gənbògər yáa ní, vé dà tənì en ya kə púu pu ní. Tonóm dúur gá pém, dàj víri kəvə naja ri, vé dàj Vannáb gəa djjr əmnì.

¹¹Mú ya Vannáb vəsəj əní tə təlgəj en pém yò, bé təmgənurì wə vəmvébà, kə vé gújəbà símáarə, vé vəəbà en bee naja pém.

¹²Vé fuj pubà Bàa Vannáb naja, gəm pəvəró bàanu kə vé zìibà en ya díj pu yír əntò ní bəri. Díj pəvə en bee koo gən ni, túrəm bàar di.

¹³Vannáb fuj vèribənəno zèg naja ri, yaa əə díbənəno wee ya Wowa yáar əní fəaj gən ní ri.

¹⁴Bé só ví koo yúl li, vee en bəni pém kəə koo yúl li.

Yeesu vəj tonóm əni

¹⁵Vannáb gá və tənəu pai, ammə yír təro Yeesu Kiristui ní, təro Vannáb tíilè. Wəi kə nì war yúlè. Əntò ya Vannáb yuj ní gá pém yaai koo piri.

16Vannáb yuunəŋ entò ya gógsan ní vəŋ éɡ díi péɓ wəi. Entò ya yír tən ní, vəŋ bòobtò ya yír tən mí péɓ, en vəntò ya gógsan ní vəŋ en yúlnábtò vənəŋ bəgən vəní péɓ Vannáb yuunəŋ wəi, kó pu wəi.

17Kiristu kə bìi laa dùgdì, en péɓ vɪŋ piri, en péɓ gùu mòlgəŋ koo nəŋ ri.

18Vannáb yírtò və kə mú fúui, Kiristu ní kə ni yúlè. En péɓ bì'i koo nəŋ ri. Wəi sɪj bìi dùg vool li rì, kə kə pubà en péɓ nən ni.

19Vannáb yáŋ rì daŋ en ya iin kəbə bəl líi Kiristu péɓ díbà wəi.

20Kúsàŋ bugél yò péɓ Vannáb dàŋ kə só'órtíri koo tuŋ vəŋ Wowa yúlè. Vannáb àŋi kàŋb vəŋ Wowa mim ya wèr lab tágdì ri yò əni. Kə ni entò ya éɡ díi vəŋ bòobtò ya gógsan ní péɓ vəŋ kəətinəno.

21Vé péɓ guve. Nən ní bàar vəní bal zòolé vəŋ Vannábò, bal vé yòo Vannáb fanè, vəŋ dumpántò ya vé sàb tò turgəŋ ní əni.

22Ammá yakai Wowa kál yír gá yaa vò ní yò, Vannáb kə sò'òrtiivə zɛ, kə vé tú víbà koo nən ni, kə vé duubà, yír kə zìi en dumpán kəvə nəŋ ri pai.

23Vé gá vé pé dər èm dùgmə fúu Vannáb nəŋ ri, vé və dii dùgbà tívé. Vé kiiro muur púuri, vé dí dùgbà símàŋ vəní en ya vé sàbgəŋ zìiri ti ní ri. Muur púur yò və dòn yàmŋəŋ pu yíbtò ya kúsàŋ díi péɓ wəi, Pol míi bee péɓ nəŋ pu yír muur púur bee.

Tonóm ya Vannáb pé dər Pol ní

24Gím ya ntəŋ kəvə yúl li yò púu dùggəŋ pənni, gàm ngàaro Kiristu ba tərò gím, mí péɓ ntəŋ gím Vannáb yírtò yúl li, wəi kə ni Kiristu fúui. Gím mín yò ùmə wəəl ya pər ní.

25Yakai nyòo yír ya təŋ pu Vannáb yírtò ní. Vannáb pəró tonóm bee kəŋ nəŋ ri kə ntə pəvəbà, kə ndaŋ yàm èməmmə muur púur əní.

26En yò bee doo zòoro Vannáb ba ìngəŋəŋ yír gá péɓ, ammə yakai vèrgəŋ pu yír əntò wəi.

27Vannáb yáŋ pu mágdì yír əntò en ya ìn díŋ koo símàŋ di ní. En bee en dúur fáŋlè, kó díŋ pu yír péɓ. En bee kə ni Kiristu ya kəŋ kəvə símàŋ di yò, vé sàbgəŋ zìiri Vannáb lùbsəŋ bəri zɛ.

28Wəi kó rì bə dōngəŋ pu yíwa péɓ Kiristu muur zɛ. Bə mùu dōrgəŋ pəvə tóg di, bə maggəŋ pəvə en péɓ mú ya bə gàa ní, yíb ya dùuŋ Kiristu ní kə və ni dùgbà.

29Tonóm yò bee Kiristu vəsəŋ əní dólé kəŋ fúu ri, vəsəŋ ən bee təŋ en bee nə péɓ. Wəi kó rì ndàŋ tó wárdi zɛ.

KOLOSINÁB 2

1Nyáŋ ní vé gàabà mú ya tonóm míní və ní. Ntəŋ kəvə yúl li, vəŋ Laodikenáb yúl li, vəŋ yíbtò ya tə tənəŋ mí péɓ yúl li.

²Nyáa ní fúy vóní kə vəmà, yáasàh mòlvébà, kə vé gàa dǽj kùnəmà enè, kə vé gàa en ya Vannáb ìngəh ní bee zε: En bee kə nì Kiristui.

³En gaasàh ya Vannáb ìn dí ní gá pém, en ya yír dà zíi gáar ti ní və gàah Kiristu nàa ri.

⁴Nwàah yír dàvə múu péri, òdòngəh pəvə en ai zε.

⁵Mú ya òkəh bàar zòob di yò pém, símàar míní gá yòo kəvə fúy ri. Mú ya òkìi gá vé pé dòr sèn dùggəh fúy Yeesu Kiristu nàa ri, vé tò ní nəh dùggəh en ní yò, pùu pənnó.

Yeesu pəh yír yòhki fáalè

⁶Mú ya vé kàlèro Yeesu Kiristu yòo Gènbògèr vóna yò, vé kəmà koo nàa ri.

⁷Vé sàbà fər koo fúy ri, vé kəh dògbà koo fúy ri, vé pé dòr sènmà fúy koo nàa ri mú ya və mag pəvə ní. Vé yág pu Vannáb nàa fúnì pai.

⁸Vé laabà yúl vóní, yír kə túu gùvə vəh muur lùultò pai. Ə ní sòoləm muur wəeli, ví'i yír símàar di, dan tàlgəh pu bòo zε. Ví'i entò ya gùu díh kúsàar ní nàa ri bəri, vínèi Kiristu nàa ri pai.

⁹Gàm mú ya Vannáb kə ní, Kiristu pém kəh guvε.

¹⁰Vé pém mú ya vé kəh Kiristu nàa ri yò, vé zii kùnlèro en bee. Gàm en yúlnábtò vəh en vántò pém Kiristu díh və rì.

¹¹Mú ya vé kəh Kiristu nàa ri yò vé nàabdo. Vé nàabnè yír nàabsàh pai, vé nàab Kiristu nà. Nàabsàh bee sòg lùr pəvəró vee en ya ba díh nəvə ní.

¹²Vé gàabà sóo ya və pógvə mom ní, kə nì və ləə máavəró vənəh Kiristui, vəh yaa síjtinəno vool li pém. Gàm vé íi kàlè Vannáb ya síjib Kiristu vool li ní yòo Vannáb vənì.

¹³Nəh níi bal vé vòlèrì, vəh vee en vóní əni, vé gəan Vannáb bai. Ammà yakai Vannáb síjbtivəró vənəh Kiristu pém, kəh sùr kùnno vee en bənəní pém.

¹⁴Ba bəh dùunnəh Vannáb dòoká bai yò, fág ba dàh bənəh gùyùrì ti, ammà Vannáb yaa kpaar sòrbənəno, kəh sùrdo muur bee, gaaro lab tágdì ri.

¹⁵Kiristu və tàllo en yúlnábtò vəh en vántò lab tágdì ri, gèn vəní sírdo, dívəro zòn enè yír gùur di.

¹⁶Kə nì wəi, yír mùu lésír vəh en zór vóní, vé kii pu pai. Yír mùu pəvə zulde vəh síj pum muurè, vəh zibtò doo túgdì muurè pém, vé kii pu pai.

¹⁷Entò yò bee pém kə mú igò, mag laah en ya dàh yáar ní, en fáal bee gá yòo Kiristui.

¹⁸Vé íi ya gá yír mùu lévə ní pai, gàm yír uur bee və bùubgəh fúy vəní yír kə təbà ní, və fəh təmgaah malekiatò, və gùu ər dùggəh en ya və təh mú nérəgò ní, və ləggəhəh yír en gaasàh, ammà ləgsàh vən bee yòo kòmve.

¹⁹Yír uur bee və gaa mírì Kiristu pai. Kiristu kə nì yúlè, fúy bóggə̀nə̀h wəi, gbá̀hə̀nə̀h wəi, kà̀hə̀nə̀h wəi, mú ya Vannáb yáa ní.

Kiristu və̀h vò sijnəno pém

²⁰⁻²¹Kiristu və̀h vò̀nəno pém, vé só víró entò ya gùuy kúsàar ní naa ri. Və̀h né vé kə̀tiŋ mú kúsàar yíri ní? Və̀h né və̀ mùu pə̀və̀ró voo: A kà en yò pai, a lé tə̀ en yò pai, a nàm en yò pai, vé kii dùuy ní?

²²Ə ní entò ya yír tə̀h ní, pírii tálgə̀nì, entò ya yír daŋ maggə̀h pu bòo ní.

²³Entò bee nór di gá kə̀ mú en dúurì, gàm və̀ dònghə̀h voo vé tò dùubà yír gèhə̀nè, vé bùybbà fúyì, vé tò nə̀abbà fúyì. Ammá mí gá ɲè ní entò vən bee yòo en kòmve, gàm yír dànə̀h fúy gúy gáarì wəi pai.

KOLOSINÁB 3

¹Mú ya Kiristu və̀h sijnəh vool li pém yò, vé wámə̀ en ya gógsan ní, wee ya Kiristu síh Vannáb naa dúur di ní.

²Vé gi fílə̀h entò ya ég di lói pai, vé gi fílə̀mmə̀ entò ya gógsan ní.

³Gàm vé vòléro, fúyig vənì yòo Kiristu naa ri, Vannáb dí nə̀hghə̀h pə̀və̀rì.

⁴Fúyig fáal vənì gá Kiristui, yə̀h ya Kiristu dàŋ ví'írì ní, və̀h dàhə̀nə̀h víri pém, vé dàŋ zírì lubsə̀h ə̀ní bə̀ri.

Kəsə̀h van və̀h kəsə̀h pumi

⁵Vé maà kùnmə̀ entò ya kúsàar tə̀h ní kə̀və̀ símàar di mú zágə̀r dumpánè, fúy líllì, núurə̀h, entò ya símàar tii yáaŋ ní və̀h píre, píre gá ə̀ ní kə̀ mú sáafi ve.

⁶En uur yò Vannáb dàŋ nò tári yíbtò ya bùyun pu bíi ze.

⁷Sóo ya bal vé kə̀h vee kəsə̀h ní, bal vé tə̀h mú wəi.

⁸Ammá yakai vé mìn zù kùnmə̀ entò ya mú nònè, símàar lúrdì, dumpán kóri, dúulə̀h və̀h yə̀h muurè gá pém.

⁹Yír də̀h pu bòo míil pai, gàm vé yáglèro yír van kəsə̀h və̀h tonóm ə̀ní pém.

¹⁰Yakai vé kàlèro yír pum kəsə̀h. Góg ya dij ní pém kəsə̀h vənì laa fíl dùuy Vannáb ya yuyvə̀ ní kəsə̀h, kə̀ vé gaa dijru ze.

¹¹Kə̀ nì wəi, en ya yèb yír kòr və̀h zib ní pai, en ya yèb yír ya nə̀ab ní və̀h yír ya nə̀abnè bíi ní pai, en ya yèb yíbtò ya yúl kúlnè bíi və̀h yír zugə̀rtò ní pai, en ya yèb fijn və̀h yír ya guve ní pai: Gàm və̀ pém Kiristu díŋvə̀ rì, dó kə̀h yíwa pém símàar di.

¹²Mú ya Vannáb yáavə̀ gá tiil kà vèrvə̀ yír ə̀na yò, vé tə̀ pubà yír pém gím, vé kó pubà yír en dúurì, vé fáa pubà yíri, vé bùybbà, vé və̀ə̀bà enè.

¹³Yíwa vèəbà bòi, yíwa sóo ya bòo kouro en dumpánè pém, kàab sìrbà muur bee. Mú ya Gènbògèr kàab sìr péné en dumpán vèní ní yò, vé pém vé kóbà mú wəive.

¹⁴En ya tàl dùg ní yáasàŋ, gàm yáasàŋ mòlgəŋ yír vəŋ bòi

¹⁵Kiristu kàab kəmà kəvə símáar di. Kàab yò bee Vannáb kəvə vəŋ wəi, vé kəŋ fúu dəəve ze. Vé fú pubà nàa.

¹⁶Kiristu muur zəŋmə kəvə símáar di. Yíwa mag pubà bòo enè, daŋ mag pubà bòo muur ya dàu wəŋnì ní. Vé nàa lùbbà Vannáb vəŋ vértò gón gón, vé fú pubà nàa.

¹⁷En ya vé mùuŋ ní vəŋ vé təŋ ní pém vé kəmmə Gènbògèr Yeesu níilè. Vé fú pubà Bàa Vannáb nàa koo yúl li.

Mú ya yír vəŋ bòo dà kəŋi ní

¹⁸Kàave, vé bụu pubà wóo vèní, gàm Gènbògèr yír gá pém təŋ gure.

¹⁹Yǝgərə, vé yáabà kə vèní, vé ta péné tíl pai.

²⁰Varém, vé bụu pubà bàa vèní vəŋ nàa vèní, Gènbògèr yáaŋ wəi.

²¹Varém túnúve, vé lùr varém símáar pai, fúu dāvə vóri.

²²Fǝntò, vé bụu dùg pubà táavén kəntò ya ég di ló yò. Vé tənə see, vé tə nəŋ en ze pai, ə ní vé kóŋ en ya pùu pu yír ní. Ammá vé bụubà vəŋ símáar dúurì, gàm vé wəaŋ Gènbògèrì.

²³Tonóm ya və péné ní pém, vé təmmə símáar púurì, vé díbà mú vé təŋ pu Gènbògèrì, yír pai.

²⁴Vé gàabà Vannáb dàŋvə pəri dùu vèní, vé dàŋ zíri en ya díŋ pu yír əntò ní. Yírbògèr ya vé dàŋ pu tənì ní gá yò Kiristui.

²⁵Yír ya ba kó en dumpán ní, kə zìitiŋ en dumpán ən bee ve, gàm Vannáb gá wèernə yír pai.

KOLOSINÁB 4

¹Yíbtò ya saggəŋ bəob ní, vé gùu nəŋmə bəob bee vəŋ bàanu. Vé gàabà vé pém vé yò vəŋ yír ya saggəŋvə ní gógsan ni.

Vé kiiibà muur ai

²Vé yág Vannáb tэмnì pai, vé təm ər dùgubà, vé fú pubà nàa.

³Vé təm pəbəbà bəri, Vannáb kə pəbəbà pèel ya bé dà pu yír muur əní múurì ní, kə bé dòn mag pénébà ínəŋ en ya Kiristu yúl líi. Inəŋ en bee ŋdóŋŋəŋ pursina wəi.

⁴Vé təmmə Vannábò kə ŋdòn dǝjǝr dùg pubà yír muur bee.

⁵Kəsàŋ vèní duubà yíb ya dùun Yeesu bíi nən ni. Təŋ ya vé zìiro pèeli gá pém, vé líil sìr guve pai.

⁶Muur véní laa pùubà, làgbà mú yon. Vé pìn pubà yír mú ya sáan ní.

En muubsàŋ

⁷Dàawa bənəní Tikiku yòobà, tò zaa dùggəŋ pəŋ Gènbògèr tonóm símáŋar dəəve, dàŋ pəvé muur ya kəŋ yúl líi dáj kúnni pém.

⁸Ŋpəŋnəvé wə bee, kə èm dòn pəvébà mú ya bé kəŋ ní, fúy véní kə vəmà.

⁹Onesimu èr àŋnu rì, dàawa bən ya tò dùggəŋ en vəŋ símáŋar dəəví, yòo yír vəŋa ve. Və dà pəvé dòn dúurì en ya tálgəŋ ló ní pém.

¹⁰Aristaki bəŋ yòo pursina ri ló, wə bee mùubvəró. Marku, Barnaba dòowa mùubvəró bəri. Marku muur gá vé kiilèro, sóo ya làro kəvé tuŋ ní, vé gùŋ nəŋubà.

¹¹Yeesu Zustu mùubvəró bəri, yíbtò ya təŋro yò və kəŋ ní zib ya fil kəsàŋ gá bəŋ tənəŋ Vannáb gèn tonóm ní, və vəm lùr tannó.

¹²Əpafera mùubvəró, wə bee pém yír vəŋa ve, tən pu Yeesu Kiristui, yágnə pəvé Vannáb tém dúgdì bai, kə vé nám pai, símáŋar véní kə nìibà Kiristu bàanu ri, kə vé gàabà en ya pùu pu Vannáb ní, kə vé tòmà wəi.

¹³Və gàabà Əpafera ai yòo nəŋrì kəvé yúl li, vəŋ Laodikenáb yúl li bəri, vəŋ Ərapolináb yúl li bəri.

¹⁴Luka dóbta yəŋ bənəní vəŋ Dema mùubvəró.

¹⁵Və mùubbà dàavə Laodikenábò, vé mùubbà Nimfa vəŋ Vannáb yírtò ya laa yaa mólğəŋ koo wəri ní pém.

¹⁶Derwəl yò vé zaŋgín kúnno ní, vé pəràbà Vannáb yírtò ya Laodike ríi zaŋgínmə bəri. Vé pém Laodike àŋi pəvəró derwəl míní ní, vé zaŋgínmə bəri.

¹⁷Və daŋ pubà Arkipui, wə tò nəŋmə tonóm ya Gènbògèr pəu ní kə duu wərbà.

¹⁸Yò ní mí Poli, ŋdŋŋnəŋ nəŋa mínə. Ŋmùub tavəró, ŋyòo pursina ri, vé vəŋ pai. Vannáb úr pəvébà puur əní.

1 TESALONINÁB

1 TESALONINÁB 1

Muur pagélè

¹Pol bèri, Sila bèri, Timote bèri, bé djjnà pu òerwàl ai Vannáb yírtò ya Tesaloni ríi, yíb ya kəŋ Bàa Vannáb vəŋ Gènbògèr Yeesu Kiristu nɔɔ ríi. Vannáb úr pəvəbà puur əní, ɔɔ pəvəbà kəɔbò.

Tesaloináb kəsàŋ

²Sóo ya bé təmgəŋ Vannáb ní pém, bé sáb dùggəŋəvəri. Bé fɔ dùggəŋ pu Vannáb nɔɔ kəvə yúl li və pém.

³Sóo ya bé təmgəŋ Vannáb Bàa bənəní, bé sáb zii dùggəŋ mú ya və pé dər fɔy Yeesu Kiristu nɔɔ ri gá, və tɔ nɔɔŋ en zε. Bé sábgəŋ mú ya və tɔŋ en vəŋ yáɔsəŋ ní, bé tərò mú ya və dí sən dùggəŋ símáɔr vəní Kiristu fɔy ri ní.

⁴Dàave, bé gàaro Vannáb yáɔlənəri, tiil vɔrvə zε, kə və kəmà yír əŋa.

⁵Vannáb muur púur ya və kii ní yò, bé ɔɔ daŋnə pəvə vəŋ yagve pai. Vannáb Fɔyig vəm lùrgəŋ muur bee rì, bé gaa djjrdo muur bee yòo muur yəŋè. Və tərò kəsàŋ bən ya bé kəi kəvə təŋ ni ní, bé kóŋ pu dúur vəŋa.

⁶Və kə dùuro kəsàŋ bəní vəŋ Gènbògèr ní, və íi kàro Vannáb muurè, və tə taro gím ti. Ammá Vannáb Fɔyig pùubvəró símáɔrè.

⁷Mu wəi, Makedonináb vəŋ Akaináb ya íi kà Yeesu ní pém və mag pəvəro kəsàŋ vəní.

⁸Vannáb muur ya vírà kəvə tɔŋ yò, təbnə Makedoni vəŋ Akai ég di ló və pai, wee pém və kii kunnò mú ya və pé dɔrgəŋ fɔy Vannáb nɔɔ ríi, bé mùu nɔɔtin mai.

⁹Yíwa pém mùuŋ mú ya gá sóo ya bé là kəvə tɔŋ ní, və gɔy nəŋbə ní, vəŋ mú ya və yág sáafi muur gá və fəɔ təmgəŋ Vannáb fəɔl ya kəŋ lagél ní ní.

¹⁰Və laaŋ Wowa kə yaaibà gógsan ni, Wowa Yeesu ya Vannáb sjjb vool li bee. Wəi daŋnəbənəŋ sór vírdi Vannáb nòn ya daŋ yáar ní rì, gəm Vannáb daŋ fágdi veenəbtò.

1 TESALONINÁB 2

En ya Pol tɔ Tesaloni rii

¹Və gàaro vəŋ yúl vəŋa dàave, bé èmnə kəvə tɔŋ guve pai.

²Və gàaro, bé təlèi gím Filipi ri see, bé yaani kəvə tɔŋ Tesaloni ri ló zε. Və dúuləbəró lu, ammá mú ya və yáŋ muur bəní bíi pém, Vannáb yòŋəbə vəmni kə bé ɔɔ pəvəbà muur púur ya ví'i koo nɔɔ ri yò.

³Muur ya bé kùu yəmgəŋ ní yò, kəŋ míil muur pai, bé sábnə símáɔr dumpán pai, bé wəŋ yír sóo kólli pai.

⁴Vannáb màg tèlebéri, pébé muur púur ən ai ze. Bé àa danḡəḡ pu yír wəi. Bé tòn ya gá kə pùu pu yír ní pai. Bé tòn ya gá kə pùu pu Vannáb ní, Vannáb tən símáḡar b́ńi rì.

⁵Vé gàa dḡḡrdo bé mùu tən ṕv́é yḡḡyàḡ pai, bé sábnè en déə zírì ti pai, Vannáb pém gàaro.

⁶Bé wán yír lùbbébà ní pai, kəv́é tən ni vən yíbtò déə tən ni pém.

⁷Mú ya bé yòo Kiristu tòmnábtò yò, ba bé dà yúl b́ńi lúbdì kəv́é tən ni. Ammá bé yaa b́ỳ kə dùḡ kəv́é tən ni mú war núnú ya g̀ỳỳ varóm əní ní.

⁸Mú ya bé yáḡ tavé ní yò, bé sábnènv́é ṕrì Vannáb muur púur yò ve pai, bé ṕḡḡnəv́é yúl b́ńi pém. Bé t̀ dùḡḡəḡəv́é mú kúm.

⁹Dàave, vé gàaro tonóm ya bé t̀ nḡḡ ní. Bé k̀u ỳmḡəḡ ṕv́é Vannáb muur púurì, ammá déə bé t̀ dùḡḡəḡ yḡḡ vən v́n pém, g̀m bé yáḡn ya gá yír déə kəv́é tən ni nḡḡbà kəb́é yúl li ní pai.

¹⁰Véi vé t̀ro, Vannáb pém t̀ro: Kḡsàḡ b́n ya kəv́é tən ní túró, duuro, muur déə kən tí pai.

¹¹Vé gàaro kəv́é tən ni yíwa pém bé kə puro mú war vən túnú.

¹²Bé v̀m̀v́ró f̀ỳỳ, bé b̀ḡḡ s̀ǹv́ró kə vé kəḡḡ mú ya Vannáb yáḡ ní, kə vé yaabà koo gèn lúbdì rì.

¹³Muur déə yòobà sáḡ, bé yáḡnè pu Vannáb nḡḡ f̀ỳnì ti pai: Sóo ya bé àa dan ṕv́é Vannáb muur gá vé k̀i ní, vé íi k̀n mú yír muur guve ní pai. Vé yaa íi k̀ mú Vannáb muurè. Yòo Vannáb muurè yḡḡḡve, wəi t̀ dùḡḡəḡ kəv́é símáḡar di rì.

¹⁴Dàave, en ya zìi Vannáb yírtò ya Zude éḡ di, və kḡḡ Yeesu Kiristu nḡḡ ri ní, z̀iv́ró b̀rì. Vé t̀ro gím yír v́ntò nḡḡ ri mú yíb ya Zude éḡ díi və t̀ gím zib̀tò nḡḡ ri ní.

¹⁵Zib̀tò bal m̀ḡḡro t̀m̀yagnáb, və m̀ḡḡro G̀ǹb̀ḡḡr Yeesu b̀rì. Yakai və úr ṕb́ró gím, və sáḡḡ Vannáb d̀, yír pém zébgəḡəv́rì.

¹⁶Zib̀tò və b̀ḡb́ró bàanu voo bé àa pu Vannáb muur yír k̀rtò pai, Vannáb kə dàvə sórdì. Kḡ ǹ vee en ya ba və kó b̀i laa ní bee və kó ẁr v̀ḡḡḡ wəi. Ammá k̀n guve pai, Vannáb ǹn yaa fág g̀ỳḡḡro.

Pol yáḡ dùḡḡəḡ Tesalonináb t́tírì

¹⁷Dàave, bḡḡ yebnḡḡ ní sóo zòoro. Bé d̀nnè yeb̀s̀ḡḡ ya símáḡar díi pai, yeb̀s̀ḡḡ ya nór díi. Vé ỳ ta dùḡb́ró, vən wəi, bé yáḡḡv́ró ém dáa t́tírì.

¹⁸Bé yáḡró ém̀nì kəv́é tən, Pol mí bee ḡḡò dùḡḡəḡ em̀s̀ḡḡ yò ní t̀llo gáa iro, ammá Sedani tḡḡnḡró.

¹⁹Yéjnye yóh ya Gènbògèr dàn yáar ní gá, bé dàn símáar b́ń díri ḱv́ f́yú ri, símáar b́ń dàn ṕurì ḱv́ ýl li, bé dàn lúbdi ḱv́ ýl li, véi vé ḱ nì ýb ya bé lagganèh ní.

²⁰Símáar b́ń dàn ṕurì ḱv́ ýl li, bé dàn lúbdi ḱv́ ýl li.

1 TESALONINÁB 3

¹Piríi bé t́ ní en laasàh bee t́anèb́ró, bé yaa p̀rléro Aten ni béive.

²Bé t́nà ṕv́ró dàawa b́ń Timotei, yír ya b́h t́hnhèh pu Vannáb ní, b́h àa danghèh Kiristu muur ṕurì. Bé t́nà ṕv́ Timote ḱ èm dii v̀mv́bà Vannáb bàanu ri,

³yír déè ḱ nèh gím ya b́h t́ kaanèh ní yò rì pai. Gà m̀ è ní en ya gá Vannáb díléro ḱbènhèh ýl li ní.

⁴Tèh ya bé ḱh ḱv́ t́h ní, bé d̀nlè ṕv́rì bé dan b́h d̀nhnhèh gím t́rì Yeesu ýl li. Yakai vé gàaro ṕm en bee wèi là rì.

⁵Wèi kó rì, h́tè ní laasàh bee t̀lónnó, h́t́nà Timote zè, ḱ èm k̀l t̀bà vé ṕ d̀r d̀ggèh f́yú Kiristu ǹh rè? Ǹẁh̀ Sedani ḱ s̀ollèv́rì g̀nà, tonóm b́ń ḱ dà k̀llì en k̀mve.

⁶Ammá yakai Timote lutii ḱv́ t́h ní, yaa d̀n ṕb́ró muur ṕurì, dan vé ṕ d̀rgèh f́yú Vannáb ǹh ri ní, yíwa ýh̀h b̀oi. Déè dan vé sáb d̀ggèhèb́rì, vé ýh̀hèb́ t́tírì mú ya bé ýh̀hèb́ t́rì ní ve.

⁷Mú wèi, dàave mú ya en t́hngèhèb́ ní vèh bé t́h gím ní ṕm, bé k̀i vé ṕ d̀rgèh f́yú Kiristu ǹh ri yò, v̀mb́ró f́yú.

⁸Yakai ḱ mú bé śjro voal li gà m̀ bé k̀iro vé ḱ d̀ggèh Gènbògèr ǹh ri yò.

⁹En ṕur ya vé kó ṕb́ Vannáb ńn ni yò, bé g̀an mú ya bé dà pu Vannáb ǹh f́yú ní bai.

¹⁰Vìn vèh yóh ṕm bé t́m d̀ggèh Vannábò, ḱ bé zìi t̀v́bà, ḱ bé mag ṕv́bà en ya vé g̀annèh Vannáb bàanu ri bíi.

¹¹Vannáb Bàa b́ńnì bee vèh Gènbògèr Yeesu d̀j ṕb́bà bàanu ḱ bé èm z̀iv́bà.

¹²Gènbògèr kó ṕv́bà yíwa ýh̀s̀h ènì zoh t̀lbà ńn ní, vé ýh̀bà yír ṕm, mú ya bé ýh̀v́ ní ve.

¹³Gènbògèr Yeesu v̀mv́bà, yóh ya wè bee vènhèh yír èntò dàn yáar ní, ḱ vé tú víbà Vannáb Bàa b́ńnì ńn ni, en ḱ líi ḱv́ ǹh ri pai.

1 TESALONINÁB 4

Kèshèh ya p̀u pu Vannáb ní

- ¹Dàave, vé k̀iiri kəbé yag di mú ya vé dà kə̀nì gá kə p̀u pu Vannáb ní. Vé kə̀ dùulèro kəsà̀n bee, am̀m̀à yakai bé t̀emgə̀nə̀və̀ və̀j Gè̀nbògè̀r Yeesu níilè: Bé yáa ní vé kó tálə̀mmə̀ nən ní.
- ²Vé g̀aaro entò ya bé mag p̀évə̀ ní ví'i Gè̀nbògè̀r Yeesu n̄a ri.
- ³Vannáb gá yáa ní vé túbà, vé ǹə̀nə̀mə̀ yúl vənì və̀j zágè̀r dumpántò.
- ⁴Kə̀və̀ tə̀j ni yíwa g̀aabà mú ya dà kə̀aál ká̀rì ní, kə̀ túbà, kə̀ lùbbà b̀èrì.
- ⁵Núurə̀j dumpán sòolu mú yíbtò ya g̀aan Vannáb bíi kó̀j ní pai.
- ⁶Muur yò ri yíwa kó̀ d̀òowa en ú̀r pai, sòol d̀òowa pai. Bal bé dòn p̀évə̀ ní, bé mùu sèn dùglè p̀évə̀rì: Gè̀nbògè̀r dàj pu yíbtò ya kó̀j en uur bee ní gím úrdì.
- ⁷Vannáb k̀ə̀nbə̀nə̀j dàj kə̀ bə̀j líilnə̀mə̀ f̀úyì ní pai, am̀m̀à kə̀ bə̀j t̀unə̀mə̀.
- ⁸Wə̀i kó̀ rì yír ya mìn z̀unə̀ muur yò p̀ém, wə̀ mìn z̀un yír pai, wə̀ mìn z̀un Vannáb ya p̀ə̀jə̀nə̀və̀ F̀úyig ə̀ní ní.
- ⁹Mú ya yíwa dà d̀òowa yáa ní gá ɲ̀dàn p̀évə̀ dónnì pai. Vé bee və̀j yúl vənə̀ vé g̀aalèro, Vannáb maglè p̀évə̀ró muur bee.
- ¹⁰Vé mag puro yáasà̀n bee dàavətò ya Makedoni ég díi p̀ém. Am̀m̀à dàave, bé b̀ə̀ə̀nə̀və̀rì, yáasà̀n bee tálbà nən ní.
- ¹¹Yír və̀j k̀ə̀ənə̀mə̀, yíwa diibà koo b̀aar di. Vé t̀əm̀ə̀ en vənì və̀j n̄a vənə̀, mú ya bal bé dàj p̀évə̀ ní.
- ¹²Kə̀ nì yíbtò ya guvìi dàvə̀ lúbdì, yír dàn n̄àrì kə̀və̀ yúl li pai.

Gè̀nbògè̀r yaasà̀n

- ¹³Dàave, bé yáa ní vé g̀aa d̀j̀jrbà yíbtò ya vò ní muurè, bé wə̀ə̀j símáàr vənì kə̀ dà v̀j̀jri mú yíbtò ya sábnè Vannáb wàal z̀íir bíi.
- ¹⁴Bə̀j g̀aanə̀no kə̀bə̀nə̀j símáàr di Yeesu vòlèrì, yaa s̀j̀jti vool li, mú wə̀i bə̀j g̀aanə̀no p̀ém: Yíbtò ya íi kà Yeesu gá, və̀ vò ní, Vannáb dàjə̀nə̀və̀ s̀j̀jbdì vool li kə̀ və̀ kə̀mmə̀ Yeesui.
- ¹⁵Bé dàjə̀j p̀évə̀ en ya Gè̀nbògè̀r dòn ní dàj: Yíbtò ya Gè̀nbògè̀r dàjə̀nə̀bə̀nə̀j yaa z̀íiri lagəl ní bə̀j dànnə̀j ém b̀ari yíbtò ya vò ní pai.
- ¹⁶Vannáb dàj múurì yag vənì, malekia bògè̀r dàj lúrdì gaarè, Vannáb gàn dàj f̀ə̀rì, pírii Gè̀nbògè̀r Yeesu və̀j yúl ə̀nə̀ dàj s̀'iri gógsan ni. Yíbtò ya pé d̀òr f̀úy koo n̄a ri, və̀ vò ní, və̀ dàj s̀j̀j bíir d̀i.
- ¹⁷Pírii yíbtò ya bə̀j kə̀ laanə̀j lagəl ní, və̀j yíbtò ya vò ní bee p̀ém, kə̀ bə̀j lú d̀ògnə̀j bel li, Gè̀nbògè̀r kə̀ bə̀j b̀ə̀nə̀j góg di, kə̀ bə̀j kə̀ və̀ənə̀ni.
- ¹⁸Yíwa vàm̀mə̀ b̀ò f̀úy və̀j muurtò ai.

1 TESALONINÁB 5

- ¹Dàave, ñdàn péné dji dón nàari doo ya entò bee dàñ kóri ní pai.
- ²Vé bee vé gàaro Gènbògèr fág doo ení dàñ yáari mú lúutóo yaani vìn ni ní.
- ³Təñ ya yír kə və dònghəñ voo: Wàal bəni kəəbgəni, en déə pai, wi en kə fuu líñ ti. Dàñ kəni mú gím ya yáal lúró léri ní tən ní, vé dàñ só víri pai.
- ⁴Dàave, vé ní vé kəñ zèg di bai yò, doo bee là zìivé mú lúutóo pai.
- ⁵Vé pémm vé yòo yíbtò ya túrəm ní, vé yòo yíbtò ya yóh ní. Bəñ kəñnəñ vìn yír pai, zèg yír pai.
- ⁶Bəñ fəəñəñ nəm mú yíbtò déə pai, bəñ kəñəmə lagáli, bəñ pìinəñ pai.
- ⁷Yíbtò ya fəəñ nəm ní fəəñ vìn ni. Yíbtò ya pìiñ ní pìiñ vìn ni.
- ⁸Bəñəñ ní, bəñ yòonəñ yóh yíri, bəñ pìinəñ pai. Yáasəñ bəñəni vəñ fúu ya bəñ pé dòrgəñəñ Kiristu nàa ri ní kəmə siil làa bəñəñ. Sábsəñ ya bəñ dàñnəñ sóri ní kəmə làyúl bəñəñ.
- ⁹Vannáb sábnəbəñəñ nòni pai, sábbəñəñ sórdi Gènbògèr Kiristu nàa ri.
- ¹⁰Yeesu Kiristu vò kəbəñəñ yúl li, kə bəñ kəñəmə koo nàa ri. Yóh ya dàñ yáar ní, bəñ vòlənəno vəñ bəñ vònnəñ mai pémm, bəñ dàñnəñ ké mǎari.
- ¹¹Mú wəi, yíwa vammə bòo fúu, gəm lùrbà bòoi, mú ya vé tòn ní.

Muur dàñ kúri

- ¹²Dàave, bé bəəñəvəri, vé təbà yíbtò ya Gènbògèr bàb nən ni yò li pénébà nórè. Və tòn kəvé tən ni, və dañ maggəñ péné muur di.
- ¹³Vé lùb dùgvəbà, vé yáəvəbà tonóm vən yò ri. Bòob vəñ kəñəmə dúurve.
- ¹⁴Dàave bé təmgəñəvəri: Vé nòmə dūulnábto, yíbtò ya símǎar lon ní vé vəmvəbà símǎarè, vé gəm lùrbà būlèñnábto, vé vəəbà yír pémm.
- ¹⁵Vé figə ya gá yír kónvéro en dumpánè, vé tìibti pu dumpán ən bee ní pai. Vé laabà yúl vóni vəñ en uur bee. Vé ní gá sóo yanə pémm vé wámə mú ya vé dà pu bòob en dúur kóri ní, vəñ mú ya vé dà pu yír pémm en dúur kóri ní.
- ¹⁶Símǎar vóni pùu èm dùgbà,
- ¹⁷vé təmmə Vannáb sóo pémm.
- ¹⁸En ya zìivéro pémm vé fú pubà Vannáb nàa ti. En ya Vannáb yáəñ vəñ véi ní wəi, vé kəñ Yeesu Kiristu nàa ri yò.
- ¹⁹Vé bìg Vannáb Fúuig tonóm bàanu pai.
- ²⁰Vé dí Vannáb tòmyag en kòmve pai.
- ²¹Vé tə nəñ kùn see, kə vé kà vùr bòo ya duu ní.
- ²²En dumpán gá pémm vé vəəbà.

23Vannáb ya àà pu yír kààb ní kóbà vé kə vèəbà ənə. Vannáb gùu nèη pónəbà fùuig vóni vəη símàar vóni vəη fùu vóni pém, kə vé duu wárbà yòη ya Gènbògèr bənəni Yeesu Kiristu dàη yáar ní.

24Yír ya káné ní sòolnè yír pai, dàη tònì en bee.

25Dàave, vé tèm pəbəbà Vannáb bəri.

26Vé gùu kràηmà dàavətò gá pém, vé mùub kùnəvəbà.

27Ŋtəmgəvə vəη Gènbògèr níilè, derwàl ai vé zaηgínmà, dàavətò pém kii kùnəvəbà.

28Gènbògèr bənəni Yeesu Kiristu úr pónəbà puur əní.

2 TESALONINÁB

2 TESALONINÁB 1

Muur pagélè

¹Pol bèri, Sila bèri, Timote bèri, bé djjnà pu òerwàl ai Vannáb yírtò ya Tesaloni ríi, yíb ya kẹh Baa bənəní Vannáb vẹh Gènòògèr Yeesu Kiristu nẹa ríi.

²Baa Vannáb vẹh Gènòògèr Yeesu Kiristu úr pńvẹbà puur vəní, vẹ àà pńvẹbà kẹ̀abò.

Fág ya dàh kóri Kiristu yaasàh ní

³Dàave, bẹa ní bé fụ dùg pubà Vannáb nẹa kẹvẹ yúl li sóo pém. Nẹa fụsàh bee sáanlẹri, gàm vé pé dòr èm dùggənẹh fụy Yeesu nẹa ri, yáasàh ya yíwa yáah bòo ní tálgẹh nén ni.

⁴Vẹ yò, mú ya vẹ kọh pńvẹ dumpán ní, vẹh mú ya vé tẹh gím ní pém, vé vẹh dùggənì, vé pé dòrgẹh fụy vəní Kiristu nẹa ri. Wẹi kó rì bé læggənẹh véi wee ya Vannáb yírtò kẹh ní ri pém.

⁵Èntò yò maggẹh pńvẹ ní Vannáb fág yòo vẹh bàanu, sóo làro ní, vé dàh zíi dòrì koo gèn ni ze, gèn ən ya vé tẹh nẹh gím ní bee.

⁶Vannáb dàh fág dẹh nì mú ya duu ní: Yíbtò ya úrgẹh pńvẹ gím ní dàh pńvẹ gím úrdì bèri.

⁷Vannáb dàh túgdì yíbtò ya vé tẹh gím ní, vẹh bé bee pém. Èn bee dàh kóri sóo ya Gènòògèr Yeesu dàh ví'irì gógsan ni vənẹh malekia èntò ya vẹh nẹh ní.

⁸Dàh dó yáari vee yalẹh ni, yaah pu gím úr kpáardì yíbtò ya gàan Vannáb bíi, vẹh yíbtò ya bụy dùun muur puur ya Gènòògèr Yeesu yúl li bíi.

⁹Vẹ dàh léé kúnni, vẹ dàh zíi lári Gènòògèr tól li pai, vẹ dàh tẹri mú ya lubsàh ənì pùu ní pai, gím vəní wẹi.

¹⁰Èn bee dàh kóri yọh ya Gènòògèr dàh yáar ní ri, yír èntò kẹ vẹ lùbubà, yíbtò ya íi kàu ní pém kẹ vẹ mùmubà. Vé pém vé yòo yíbtò bee, gàm vé íi kàro muur ya bé àà da h pńvẹ ní.

¹¹Wẹi kó rì bé yágnè Vannáb tẹmni bai ze. Bé bẹah Vannáb kẹ kó nẹh vẹbà kẹ vé dùubà kẹsàh ya kẹ mag pńvẹ ní. Vannáb wẹ kó gàah èn bee nẹ pém, bé bẹahurì wẹ vàm vẹbà kẹ vé zii kóbà èn dúur ya vé yáah kóri ní. Mú ya vé íi kà Yeesu ní yò, Vannáb fíjvẹbà símáah tonóm bee ri.

¹²Kẹ nì Gènòògèr bənəní Yeesu Kiristu níl dà lúbdi kẹvẹ yúl li, vé dà lúbdi koo yúl li bèri. Gàm Vannáb vẹh Gènòògèr Yeesu yáavéro, èn bee dàh kóri ze.

2 TESALONINÁB 2

Dumpántóo

¹Dàave, nyáaṅ póné dánì Gènbògèr bənəní Yeesu Kiristu tiisàṅ muurè, vəṅ mú ya bəṅ dàṅnəṅ móllì koo tól li ní. Bé təmgəṅəvəri:

²Vé fuu gīb yúl vəní pai, vé lòl símáṅ pai, gàm yíbtò déə dàṅ póné dónnì kə voo Gènbògèr fág doo láléro. Yír bee tòmyag kə, yír kòmvií kə, déə və daṅ mí ṅdjjrà rì kə, péṃ vé kii pai.

³Vé íi vèə ya yír sòolvé ní pai. Təṅ bee yír dàṅ pu Vannáb gágdi, Dumpántóo dàṅ ví'irì see, ə ní gá yòo yír ya dàṅ káṅ vəəri ní, Gènbògèr doo kə làṅ zε.

⁴Dumpántóo bee dàṅ mórdì entò ya yír fəṅ dùuṅ ní péṃ, kə daṅ bæi bæ tál li, háṅ kə èṃ dó sí Vannáb lig di kə daṅ Vannáb fəṅ bee bæi.

⁵Sóo ya bal bəṅ kəṅnəṅ ní, entò yò ṅdòn kùnle pónéri pai? Vé vāṅtilero?

⁶Yakai yò vé gàaro en ya gūy sèṅṅəṅ Dumpántóo bee ní yòobà, sóo əní kə là see, kə ví zε.

⁷Yakai yò yír gùurè gáglè puro Vannábò, bé ní Vannáb mag vír pəbə rì, bé gəa zε. Ammá entò bee dànnəṅ kórì pai, yír ya gūy sèṅṅənu ní kə lú ví see.

⁸Pirí dumpántóo bee kə dàṅ vírì, ammə Yeesu yaasàṅ dúur dàṅnu líl kúnni, pəl ya vīṅ Gènbògèr Yeesu yag díi dàṅnu máṅrì.

⁹Dumpántóo bee Sedani vāmṅənu rì. Yaaro ní, dàṅ kó túrdì en vāntò vəṅ en kīṅəntò góṅ góṅ ya sòolṅəṅ yír ní.

¹⁰Dàṅ tənì dumpán góṅ góṅ kə gībba yíbtò ya dàṅ lée káṅrì ní. Yíbtò bee və íi kàn muur yəṅ mai, və yáṅ muur yəṅ ya ba dàvə sórdì ní yò bai, wəi kó rì və dàṅ káṅrì zε.

¹¹Mú ya və mər ní yò, Vannáb tò dòri póné girəb kəvə símáṅ di zε, kə və íi kàbà míl muurtò.

¹²Kə nì fág dàṅ gūyri yíbtò ya íi kàn muur yəṅ mai, dumpán pūuṅ pónə ní zε.

Vannáb tiil vīrvé daṅ kə vé sóbà

¹³Dàave, bəṅ ní bé fū dùṅ pubà Vannáb nəṅ kəvə yúl li sóo péṃ. Gènbogèr yáṅvəró. Vannáb tiil vīr bìilèvé nən ní kə vé sóbà. Vannáb Fúyig tən kəvə símáṅ di, vé íi kà muur yəṅ bəri, vé só zε.

¹⁴Vannáb yáṅəvə sórdì, kəṅəvə zε vəṅ muur púur ya bé ṅṅ daṅ póné ní, kə vé zībà lubsàṅ ya Gènbògèr bənəní Yeesu Kiristu daṅ ní bəri.

¹⁵Mú wəi dàave, vé nám pai, vé gūy nəṅmə muurtò ya bé daṅ mag póné ní, déə vəṅ yagò, déə bé djjrà pónéri péṃ.

¹⁶Vannáb Bàa bənəní yáṅbənəno, puur əní kóró kə bəṅ vāmṅəmə fūy sóo péṃ, kə bəṅ sábnəmə en dúur zírì nən ni. Bé təmgəṅurì vəṅ Gènbògèr Yeesu Kiristu péṃ,

¹⁷və vāmṅəbà fūy, kə vé tò èmmə en dúurì, kə vé mùu émmə muur dúurì.

2 TESALONINÁB 3

Vé tèm pébbà Vannábò

- ¹Yakai vé tèm pébbà Vannábò, dàave, Gènbògèr muur kə zìi yámmà lèm, yír kə lùbbà muur bee mú ya kó kəvé təŋ ni ní.
- ²Vé tèm m̀m̀ Vannáb kə gèrbébbà dóri yír dumpántò n̄a ri, gàm yíbtò d́éé íi kàn muur púur yò bai.
- ³Gènbògèr yòobà, dàvé vámnì, dà péné yúl véní láarì dumpán n̄a ri.
- ⁴Vannáb kó pébéro bé gàaro vé kón en ya bé dan péné ní, vé dàŋ kó ém dúgdì béri.
- ⁵Gènbògèr mag pénébà kəvé símáar di, kə vé gàabà mú ya Vannáb yáanəvé ní, kə vé vèəbà en mú Kiristui.

Yíwa pé m̀ tòm̀

- ⁶Dàave, bé mùuŋ péné vəŋ Gènbògèr Yeesu Kiristu níilè, vé yágbà dàavətò ya və ní və kəŋ d̀ỳl kəsàŋ ní, vəŋ və kə dùun mú ya bé mag péné ní bíi.
- ⁷Vé ní gá vé gàaro mú ya vé dà kóri kə vé mág dùu kəsàŋ b́ní ní: Bé kəŋèi d̀ỳlnáb kəvé təŋ ni pai,
- ⁸Lésír ya bé lé ní bé kàn kòmve pai. Bé t̀ n̄a dùg vìn vəŋ ỳŋ pé m̀, bé yáan ya yír d́éé kəvé təŋ ni n̄abà kəbé yúl li ní pai.
- ⁹Lésír gá ba vé dà pébé t̀ǹ, am̀m̀ bé yáa ri, bé kə gu zε, vé pé m̀ kə vé kó dùubà mú wəi.
- ¹⁰Sóo ya bəŋ kəŋnəŋ kəvé tūŋ ní, bé d̀ǹlè pénéro bé dan: Yír g̀a en t̀ǹ bai ní, lé en pé m̀ pai.
- ¹¹Bé k̀ilè voo yíbtò d́éé kəvé təŋ ni və kəŋ d̀ỳl kəsàŋ, və g̀a pé dóri b̀ob muur di.
- ¹²Yíbtò bee bé mùuŋ pénév̀ri vəŋ Gènbògèr Yeesu Kiristu níilè, və t̀ò dùgbà enè, kə və t̀ò z̀ibà lésír vəní vəŋ yúl vən̄a.
- ¹³Dàave, vé ní gá vé yág en dúur kóri pai.
- ¹⁴Yír d́éé g̀a entò ya bé d̀j̀r̀a péné ní yò t̀ó dúurì bai ní, vé t̀è d̀j̀rbà yír bee, vəŋ kə m̀áanəŋ pai, ség kə kóu zε.
- ¹⁵Am̀m̀ vé díu fan pèel li pai, vé mùu pubà gàm yòo dàawa vən̄a.

En muubsàn

- ¹⁶Gènbògèr ya àaŋ pu yír k̀àb ní àa pénébà k̀àb sóo pé m̀, vəŋ mú ya kə ní pé m̀. Gènbògèr g̀ỳ ǹəŋv̀bà pé m̀.
- ¹⁷En muubsàn yò ní ŋ̀d̀j̀ǹa vəŋ n̄a mína, míi Poli, derwàl yan̄a pé m̀ ŋ̀s̀r̀gəŋ n̄a míni ti mú yò. En míni ŋ̀d̀j̀ŋ gu.

¹⁸Yeesu Kiristu Gènbògèr bənəní úr pónébà puur əní.

1 TIMOTE

1 TIMOTE 1

Muur pagélè

¹Míi Poli, nyòo Yeesu Kiristu tòmtóo. Vannáb ya sòrbənəŋ ní, vəŋ Yeesu Kiristu ya bəŋ díŋnəŋ símáŋar koo fúy ríi, vəi və péŋ tonóm bee rì.

²Ndìjɲà pu Timotei, yòo war mína, gàm béŋ dùuŋ Vannáb bàanu déəvə. Bàa Vannáb vəŋ Gènbògèr bənəní Yeesu Kiristu gàa pùbà gím, və úr pùbà puurè, və àà pùbà kààbò.

Yíbtò déə dan maggəŋ Vannáb bàanu dumpánè

³Sóo ya ŋlú émnì Makedoni ri ní, ŋdònlé pú ŋdan a kəmə Efesi ri. Gàm yíbtò déə lu və maggəŋ Vannáb bàanu dumpánè, ŋdònlé pú ŋdan a gèrvəbà.

⁴A dòn pəvəbà və yágbà múzaa muur vən ai vəŋ yírbògèr níil ya və gáar èmgəŋəŋ ní ai. Ə ní lùrgəŋ gárəm guve, làn tól ya Vannáb sábgəŋ yír sórdì ní ri pai. Tól bee ní yír íi kàŋ Vannab muur see, zìiŋ zə.

⁵En ya ŋdan a gèrvəbà yò, nyáà ní və yáàbà bòob vəŋ sábsàŋ dúurì, vəŋ símáŋar túrì, və pé dòrbà fúy Vannáb nàà ri bəri.

⁶Yíbtò déə yágléro bàanu yò bee, və dóró muur óg di,

⁷voo və maggəŋ pu bòob Vannáb dòokai, ammə və gàan en ya və danŋəŋ ní bai, və gàan en ya və mùu sèn dùggəŋ ní pai və.

⁸Bəŋ gàanəno péəm tò yír gùŋ gàaro dòokái ní, dòoká yòo en dúurì.

⁹Ammə bəŋ kii gàanəmə: Dòoká vín pu yíb ya kóŋ en vəŋ bàanu ní pai, ví'i pu yír dumpánáb vəŋ yíb ya bùyun míi, gbəŋəmnáb vəŋ veenábò, yíbtò ya wəŋan Vannáb vəŋ Vannáb en míi, yíbtò ya lò məŋŋ túnú ní vəŋ nùnú ní, yíbtò ya lò məŋŋ yír ní.

¹⁰Dòoká ví'i pu yíb ya gùŋŋ màn ní, yìgér ya fəŋəŋ bòob yìgér ní, yíb ya dì fìŋŋ yír ní, mílnáb vəŋ yíb ya séggəŋ en guve ní, vəŋ yíb ya mùu líilgəŋ Vannáb bàanu ní.

¹¹En ya ŋdan ní maggəŋ ní yò ví'i muur púur ya ŋgùŋŋ ní yò ri. Muur púur bee dònŋəŋ mú ya Vannáb lùb ní, vəŋ mú ya kəsàŋ əní duu ní.

Vannáb gàa puro Pol gím

¹²Nfɲu puro Gènbògèr bənəní Yeesu Kiristu nàà, wəi vàmŋəŋəŋ kəŋ tonóm ní rì. Nfɲu puro nàà gàm tənno mú yír ya gùŋ gàa tonóm ní, yaa kà dórəŋ koo tonóm ní zə.

¹³Mí yò balé ŋmùulè muur dumpán koo yúl li, úrlè pu yír əntò gím, ŋdúullèurì. Ammə Vannáb yaa gàa pənnó gím, gàm balé ŋíi kànənnu bai yò, ŋgàan en ya ŋtəŋ ní pai.

- 14**Puur ya Gènbògèr bənəní úr pə́ŋ ní zəŋ taro, wəi kó rì ɲpé dòrdo fúy koo n̄a ri, ɲyáaró yír koo n̄a ri.
- 15**Muur ya ɲd̄aŋ dónnì ní yò yòo muur yénè, sáanlé ya yír pém íi kà dùg ní. Və t̀b̀a: Yeesu Kiristu yaa kúsàar di ní kə sòrbà veenábò: Míi ɲkə dùg dì veenáb gèn bee.
- 16**Wəi kó rì Vannáb gàa pènnó gím, daŋ ɲyòo veenáb gèni yò, Kiristu kə magbà símàar leesàŋ əní kəŋ fúy ri, yíbtò ya kə və íi kàti píríi, kə və t̀ gàabà mú ya ɲsó ní, kə və zìi yəŋkì ya kùn míi zε.
- 17**Vannábò, bé yòonú múmnì, bé yòonú lúb̀dì ver vəŋ ver pém. Gèn mání kùn pai, a dàn vòrì pai, yír t̀ǹéú pai. A kə nì Vannabò déəve. Amen.
- 18**War mín Timote, muur ya ɲpé dòrú ní yò, ɲm̀ùù dùù dùggəŋəŋ en ya gá Vannáb tòm̄yag bal dòn kaa yúl li ní. A sàbà fər muur ai ri, kaa gò dùg gòn dúur zε.
- 19**A pé d̀r̀ èmm̄ə fúy Kiristu n̄a ri, símàar mání t̀b̀a. Yíbtò déə və m̀ərdò kíri en ya símàar daŋgəŋ pəvə ní, yakai və yágdò muur yén b̀aanu.
- 20**Yír uur bee Imenevəi, vəŋ Ałegsaŋderevəi. Və gá ɲpé d̀r̀vəro Sedani n̄a ri, kə və gàabà Vannáb dúullì duun pai.

1 TIMOTE 2

Vannáb t̀m̀nì muurè

- 1**Muur ya ɲyáaŋ pəvə dónnì ní: Bəŋ b̀aəŋəmə Vannáb háa yír pém yúl li, bəŋ t̀m̀nəŋ pəvəbà Vannábò, bəŋ púg filnəmə Vannáb nən ni, bəŋ f̀ỳ punəmə n̄a yír pém yúl li.
- 2**Və t̀m̀ pubà gènəbtò vəŋ yíb ya b̀aŋ pu b̀òob ní gá pém, kə bəŋ kəŋəmə dúurve, ég bənəní kə k̀aəb̀ b̀əri. Kə bəŋ ẁaəŋəmə Vannábò, bəŋ kəŋəmə kəsàŋ ya sáan ní.
- 3**En ya Vannáb Sòryír bənəní yáa gá p̀ùu pu ní wəi.
- 4**Yáa ní daŋ yír gá pém zìi sòbà, və gàabà muur yénè.
- 5**Vannáb gá yòo déəve, yír ya d̀ŋ̀ Vannáb vəŋ yír təŋ níi yòo déəve, yír bee yòo Yeesu Kiristui.
- 6**Wəi pé yúl əní rì, kə kpaar sòrbà yír pém. Kə nì sóo bee là ní, Kiristu magdo mú ya Vannáb yáaŋ sórdì yír gá pém ní.
- 7**Mí pém vəŋ muur bee, ɲkál t̀m̀t̀ó zε, kə ɲk̀ùù yəmm̄ə Vannáb muurè. ɲdaŋ maggəŋ pu yír k̀òrt̀ò muur yén b̀aanu kə və íi kàbà. ɲẁò̀ǹ míil pai, yòo yéŋve.
- 8**ɲyáa ní wee yan̄a pém ỳg̀ər və t̀m̀mə Vannábò, və t̀m̀mə vəŋ símàar dúuri, nòn dó ti pai, gámər dó ti pai.
- 9**ɲyáa ní k̀aə və ta m̀aggəmm̄ə làa vəní mú ya sáan ní. Və g̀ỳỳ yúl uurtò déə pai, və p̀aər yáa kəŋger entò vəŋ b̀j̀il dúurəmtò pai, və ta yáa làa níln̄ə̀t̀ò pai.

¹⁰Ammá duur nɛ̀nɛ̀nì vɛ̀nì kɛ̀mɛ̀ en dúur tɔ̀nì. Yá̀al ya wà̀an Vannáb ní gá bà̀an pu tɔ̀nì mú wɛ̀i.

¹¹Kà̀a gá sóo ya vɛ̀ dan maggɛ̀n pɛ̀vɛ̀ muur ní, vɛ̀ òn kɛ̀ibà, vɛ̀ bù̀y dù̀gbà.

¹²Nyá̀an ya gá yá̀al dan mag muur ní pai, yá̀al tàl yí̀n ní pai. Yá̀al gá òn dù̀gbà.

¹³Vé gàabà Vannáb yùy bìi Adamui, yaa yùy Hawa piri.

¹⁴Ammá Sedani sòol gù̀yɛ̀n Adamu pai, ya sòol gù̀yɛ̀ro yá̀alè, yá̀al yaa tɔ̀no en ya Vannáb yá̀an míi.

¹⁵Yá̀al ya lè̀n war ní dà̀n sóri. Ammá wɛ̀ pé dɔ̀r dù̀gbà fù̀y Vannáb nà̀a ri, wɛ̀ yá̀abà yí̀ri, wɛ̀ túbà Vannáb nɛ̀n ni, kɛ̀sà̀n ɛ̀nì bù̀yɛ̀bà, wɛ̀ dà̀n sóri zɛ̀.

1 TIMOTE 3

Yír yúlnábtò ya Vannáb yírtò tɛ̀n ní

¹Vé kɛ̀ibà muur yɛ̀n ai: Yír yá̀an kɛ̀nì yúltóo Vannáb yírtò tɛ̀n ni ní, wɛ̀ yá̀aró tonóm dúurì.

²Ammá sáan ní yúltóo bee en dée líi koo nà̀a ri pai. Wɛ̀ kà̀bà kà̀al ɛ̀nì dée, wɛ̀ lé yá̀a en pai, símá̀ar ɛ̀nì wéerbà, kɛ̀sà̀n ɛ̀nì duubà, wɛ̀ gù̀yɛ̀bà sè̀nè, wɛ̀ dan mag gàabà muurè.

³Wɛ̀ kɛ̀ zòfumtúo pai, símá̀artúo pai, wɛ̀ kɛ̀mɛ̀ yír bù̀yɛ̀rì, yír ká̀abdi, wɛ̀ à̀a yá̀ab símá̀ar san ni pai.

⁴Wɛ̀ gù̀y gàa dù̀gbà wàal ɛ̀nì, varém ɛ̀nì kɛ̀i pubà muurè, vɛ̀ bù̀y pubà.

⁵Vé tɛ̀bà tò yír gù̀y gàan wàal ɛ̀nì bai gá, kɛ̀ gù̀y gàa Vannáb yírtò sɛ̀?

⁶Wɛ̀ kɛ̀ yír pum Vannáb bàanu ri pai. Gu pai wɛ̀ dà̀n lóg yá̀ari, koo pɛ̀n muur di mú Sedani pɛ̀ ní.

⁷Wɛ̀ lùb víbà yíbtò ya dùun Kiristu bíi nɛ̀n ni bèri, kɛ̀ vɛ̀ yí̀ju pai, koo gò Sedani bjil li pai.

Yíbtò ya gè̀m lùrgɛ̀n Vannáb yírtò ní

⁸Yíb ya gè̀m lùrgɛ̀n Vannáb yírtò ní pém guvɛ̀, vɛ̀ lùb víbà yír nɛ̀n ni, vɛ̀ kɛ̀ yag ironáb pai, vɛ̀ zò yá̀a fùm pai, vɛ̀ lé yír sà̀n pai.

⁹Vɛ̀ gù̀y nɛ̀nɛ̀mɛ̀ muur ya Vannáb fùu vɛ̀r pɛ̀vɛ̀ ní yò vɛ̀n símá̀ar túrì.

¹⁰Yír uur bee vɛ̀ dà̀nɛ̀ mág tɛ̀rì see, vɛ̀ tèn en dée kɛ̀vɛ̀ nà̀a ri bai ní, kɛ̀ vɛ̀ kà tonóm bee zɛ̀.

¹¹Kà̀a vɛ̀nì pém lùb víbà, vɛ̀ mùu kaa muur dumpántò pai. Vɛ̀ lé màggə̀mmɛ̀ ɛ̀nè, vɛ̀ tòmà en bee nà̀ pém símá̀ar dée.

¹²Yír ya gè̀m lùrgɛ̀n Vannáb yír ní gá kà̀bà kà̀al dée, gù̀y gàabà varém ɛ̀nì vɛ̀n wàal ɛ̀nì.

13Yíbtò bee tò vè nèn duggəŋ tonóm vəní ní, vè dàŋnəvə díri yír nánì. Vè dàŋ múu éŋ dúgdì Yeesu Kiristu muurè, gàm vè pé dòrgəŋ fúy koo nàa ri.

En ya Vannáb bàanu bənəni ìngəŋ ní

14Nsàbgənú ém zírì, ammə ñdjj laaŋ pú derwàl ai.

15Tò nən ni lə nyaa fàn mai pém, derwàl ai dà pú mág dúurì mú ya yír dà kəni Vannáb yírtò təŋ ni ní. Vəi vè kə ni yíbtò ya Vannáb lagəl dí ní, Vannáb yírtò bee vè gùŋŋ muur yəŋ ni, mú lab sàg gùŋŋ lig ní.

16Vannáb bàanu bənəni ìngəŋ en nánì, ə ní gá yír dàn sənì pai. Vé təbà: Kiristu ví dūgi yír vísəŋ, Vannáb Fúyig yaa fùu vüruro daŋ yòo yír dúurì. Malekiato təuro, yír kòrtò kiiro muur əni Yíbtò ya kúsəŋar díi pém íi kàuro, Vannáb yaa kà dògəŋuro wee lúbdì ri.

1 TIMOTE 4

En ya Vannáb vir ní gá pém duuləri

1Vannáb Fúyig dòn djjléri daŋ: Kúsəŋar mágdo kúri ní, yíbtò déə vè dàŋ mín yágdì Vannáb bàanu, vè dàŋ kí dúurì sòlèm muurtò vəŋ laŋəl muurtò.

2Vè dàŋ gírì bàarè, gàm vè kiiè yag ironáb míil muurè. Yag ironáb bee síməŋar vənì líi kúnləri.

3Vè dòn maggəŋ pu yír voo kəŋ kári duun mai, lésírtò déə ləri duun mai. Vannáb gá vir entò bee ní daŋ yíbtò ya dùunu ní, vəŋ vè gaa djjr muur yəŋ ní, kə vè lébà, vè fú pubà nàa ti.

4Entò ya Vannáb vir ní gá pém duuləri. En mínnì kəŋ ti pai, en ya yír ziiro gá pém fú pubà Vannáb nàa ti.

5Vannáb muur vəŋ Vannáb təmnì dàŋ en bee túbdì ri.

Yír ya təŋ pu Kiristu dúurve ní

6Tò a dòn mag puro dàavə muurtò ai ní, a yòo yír ya təŋ pu Kiristu Yeesu dúurve ní. A vəŋnəŋ muur ya dòrgəŋ yír Vannáb bàanu ri ní, vəŋ muur ya a kii gá a dùuŋ dúurve yò.

7A mìn zùmə múzaa muur kòmvetò yò, Vannáb mərgəŋ wəi, má gá a gòmme Vannáb búu dúurì.

8Gàm fúy zəŋ fillì yò təŋ en sənvé, ammə Vannáb búu dúurì ní təŋ en nánì, ə ní dòngəŋ pəbənəŋ daŋ bəŋ dàŋnəŋ zírì yəŋkì yakai yò vəŋ yúwál li pém.

9Muur ya ŋdaŋ ní yò yòo muur yəŋè, sáanlé ya yír pém íi kà dùg ní.

10Yakai bəŋ tə nəŋəni pém, bəŋ gəŋnəni gàm bəŋ díŋnəŋ síməŋar bənəni Vannáb lagəl fúy ri, Vannáb ya sòrgəŋ yír pém ní, yúl bee pém yíb ya íi kà Kiristu ní.

11A daŋ mag pəvəbà, vè tòmə wəi.

¹²A íi ya gá a yòo warwa yò, yír tètù en kòmve ní pai. Yíb ya íi kà Kiristu ní a mag pénévèbà vè tètù dúbà muur mání, kəsàŋ mání, yáasàŋ mání, vəŋ mú ya a pé dòrgəŋ fúy Vannáb nəŋ ri ní, vè tètù dúbà símáŋar túbdì mání bəri.

¹³A gò zəŋgín laabà Vannáb debter yír gùur di, a mùu pénévèbà Vannáb muurè, a daŋ magbà entò ya tíi, kə ŋyaa zìiu tivé.

¹⁴A mìn sír en ya Vannáb fàŋ péú ní yò pai. A zìi en bee sóo ya vè dòn Vannáb tòmyag kaa yúl li ní, vəŋ yúlnábtò tób pú nəŋ fúy ri ní.

¹⁵A díbà en yò símáŋar di, a tò sènəmà wəi, yír péem kə tètù mú ya tonóm mání èmgəŋ nən ni ní.

¹⁶A tètù nəŋmə yúl mání vəŋ en ya a daŋ maggəŋ ní péem, a nám ti pai. Kə nì a dà sórdì yúl mání vəŋ yíb ya kii muur mání ní bəri.

1 TIMOTE 5

Mú ya Timote dà tóni Vannáb yírtò təŋ ni ní

¹Tò a yáŋ pu yír gəŋil déə en múurì ní, a nòu pai, a mùu pubà mú yòo bàa mánə. A díbà yǝgérvar mú dàmvei,

²kəŋ bògəntò mú nəŋvəi, kəŋvarém mú dəŋməŋlvei, a túbbà símáŋar kəvə nən ni.

³A gəm lùrbà voowəŋlto ya yòo gímtóo ní.

⁴Voowəŋl ya lèlè varém bəri ke, déə woonuséntò ke ní, vè ní varém bee tò bìibà en ya Vannáb yáŋ ní kəvə wəri, vè tò kpaarti pubà nùnú vəŋ wóonu, Vannáb yáŋ təri wəi.

⁵Yáŋl ya yòo voowəŋl gímtóo, dín yír bai ní, símáŋar əní yòo Vannáb fúy ri, yáŋnəu tэмni bai, vìn vəŋ yóŋ péem bəŋ Vannáb nəŋ ri.

⁶Voowəŋl ya təŋ en ya símáŋar əní yáŋ ní ní, yáŋró wə lagəlve péem, kəŋ mú wə vòléro.

⁷A dòn pénévèbà en ai, kə vè mùu pénévè en déə pai.

⁸Yír gùy nəŋnə ním əní bai, yúl bee péem gùy nəŋnə yíb ya koo wəri bai ní, wə mìn yáŋdo Vannáb bàanu, wə líi tállo yír ya íi kàn Vannáb bíi.

⁹Voowəŋl ya a dàu gáar dórdì voowəŋlto təŋ ni ní, ver əní tálbà fób fób nóndəə, wóo əní déəve.

¹⁰Və gəaubà vəŋ en duur ya təŋ ní, sag gəalè varém əní, gùy nəŋlè senè, sòglè pu Vannáb yírtò dorè, gùy nəŋlè gímnábtò, tò kùnlè en dúur gá péem.

¹¹Voowəŋl pértò gá a íi pai. Yóŋ ya símáŋar vənì kə lùrdo wóo déə kári ní, vè daŋ yáŋdì Kiristu bàanu.

¹²Kə nì vè pero muur di, gəm ba vè dònlè voo vè daŋ ké vəri voowəŋlè.

- 13**En déə sáŋ, və dín tonóm mai yò, və dàŋ bòob wàal dó káari, en ya líi tàl ní və muusàŋ yagò, və pe dóŋ muur mú guí vəŋ nàgvəə, və tii mùuŋ en ya saannèŋ míi.
- 14**Wəi kó rì mí gá nyáà ní voowàal pərtò kàtibà yìgér déə, və lèbà varém, və gùybà wàal vəní, fan bəntò kə və zii pèel ya və dàbə dáŋni ní pai ze.
- 15**Yakai pém voowàaltò déə gi yáglèro bàanu, və dùuŋ Sedani.
- 16**Yáal ya dùuŋ Yeesu ní, tò wə yòmmà voowàaltò koo piri ní, wə gùu nèŋmà voowàaltò bee vəŋ yúl ənə, və dí pu Vannáb yírtò kərəm pai, Vannáb yírtò ní kə laa vèə voowàaltò ya dín yír bíi.
- 17**Yúlnábtò ya gùu nèŋgəŋ Vannáb yírtò ní gá və làlé ya yír lùb tavə ní. Yúl bee yíb ya àà maggəŋ Vannáb muur ní.
- 18**Gàm debter dònle rì daŋ: Nàg ya tùuŋ nen ní a dər pu sàar yag di pai. Debter dòn déə daŋ: Yír ya tòŋ ní gá zìibà dùu əní.
- 19**Və àà púro muur yír yúlnáb vəntò déə yúl li ní, a íi pai, a klibà yag bee iro tǝəro see.
- 20**Yír ya kó vee en ní a mùu pubà yír gùur di, bòob kə wəə bəri.
- 21**Ŋmòlúro vəŋ Vannábò, vəŋ Yeesu Kiristui, vəŋ malekiatò ya tiil vir ní: A tò dùubà en ai, a wèe yír pai, a tò pu yír déə en dúuri gàm tə gàalèuri ní pai.
- 22**Nyáan ya a fuu táb pu yír nǝə lèm kə tòmà Vannáb yírtò təŋ ni ní pai. A dó yír vee en ni pai, a tùbbà yúl mání.
- 23**A yágbà mom zó káari, a zòbà fùm sérəŋ, a ŋu kaan ní yò bəl kə búlu ze.
- 24**Yíbtò déə vee en vəní fág sóo lànnəŋ mai pém, ví dùggəŋ nór di. Ammà yíbtò déə ní vee en vəní fág virgəŋ nì.
- 25**Tonóm dúur pém guve, ví dùggəŋ nór di, bòo ya yír tə fàn míi pém, kee dàŋ víri.

1 TIMOTE 6

- 1**Yíbtò ya və yò fjinè gá pém, və təbà túnúkòn vəní li dùg pəvəbà nórè, yír déə kə dúul Vannáb pai, kə və dúul muur ya bé maggəŋ ní pai.
- 2**Fjintò ya túnúkòn vəní dùuŋ Kiristu ní və təgə ya gá vənəŋ dàawa Kiristu əni yò pai. Və təbà túnúkòn vəní libà nórè, və tò tàl dùg pəvəbà ze, gàm yíb ya kiŋ tonóm puur vəní ní bee yò yíb ya íi ka Yeesu mú vəi ve ní, dòo yáar vənə.

Vannáb yírtò və laabà yúlè

A klibà en ya a dà pu yír dáŋ mágdì gá və tòmà ní.

- 3**Tò yír daŋ magdo Vannáb bàanu déə gón, íin Gènbògər bənəní Yeesu Kiristu muur yén yò, vəŋ mú ya və dùuŋ Vannáb bàanu bən yò ní bai ní,
- 4**wə læggəŋ guve, en ya wə gáa ní pai. Wə yò mú yír ya núur kaan gárəm vəŋ yag kóri ní. Kə nì sji láari víŋni ti, vəŋ gámərə, vəŋ en dúuləŋ, vəŋ yag tíi gəmnì.

⁵Yíbtò ya símá̄ar vò kúnlé gá, və gàatin muur yén míi, kə və lùrgə̄y gárəm zε, gàm və sábgə̄y voo Vannáb bàanu yòo wee zaudì wə̀nì.

⁶Yír ya en màggə̄nu ní dà téri Vannáb bàanu bənə̀nì yòo en dúurì yé̄nve.

⁷Vé gə̀abà, mú ya bə̄y à̄nə̀inə̄y en də̀ə kúsə̀ar di ló bai yò, bə̄y dānnə̄y en də̀ə ká é̄mni pai.

⁸Bə̄y zìinə̄no làai, və̄y lésíri ní màgbə̄nə̄no.

⁹Yíbtò ya yá̄āy zaudì ní və̄ gò̄y sòoləm bjīl li, və̄ pε dón̄y yə̄n en ya líilgə̄y yír ní ri, gìb lèer və̀əy yír ní ri.

¹⁰Yíbtò də̀ə və̄ yá̄ā yə̀ablè zaudì zìirì, wə̀i kó rì və̄ yaa gi yág Vannáb bàanu zε. Sí̄má̄ar vənì laa v̄j̄nə̄y en gó̄y gó̄y zε, gàm zaudì núurə̄y yò en dumpán pém bīini ti.

Muur dā̄n kúri

¹¹Má ní a yòo Vannáb yíri, a wə̀abà en ai, a gòmə̄ kaa duubà Vannáb nən̄ ni, a dùu nə̄mə̄ Vannáb bàanu, a pé dōr è̄mmə̄ f̄ȳ Vannáb n̄ā ri. A yə̀abà yíri, a və̀əbà enè, a b̄ȳbà.

¹²A gòmə̄ kaa dùubà Vannáb bàanu, a zìi ḡȳbà yō̄k̄i ya kùn míi. Vannáb kə̄u və̄y wə̀i, en dúur ya a íi kà ní bee a f̄ū v̄rdo yír ḡūr di bəri.

¹³Ŋm̄ū d̄uggə̄y pú Vannáb nən̄ ni, en lagəl pém v̄'i koo n̄ā ri, və̄y Yeesu Kiristu nən̄ ni, yír ya dōn v̄ir muur yén Pō̄̄su Pilatu nən̄ ní.

¹⁴A ḡȳ nə̄mə̄ en ya ŋdā̄y pú ní yò, en də̀ə líi ti pai, yír mùu pú en də̀ə ti pai, h̄āy yō̄y ya Gè̄nbògè̄r bənə̀nì Yeesu Kiristu dā̄n yáarì ní kə̀ làrì guve.

¹⁵Dā̄n yáarì doo ya Vannáb də̄n ní ri. Wə̀i kə̀ nì Vannáb V̄asə̄ntóo də̀ə̄ve, kə̄̄nə̄y puurè, gèn ya d̄īy gè̄nə̄btò ní, yír̄bògè̄r ya d̄īy yír̄bògə̄ntò ní.

¹⁶Wə̀i də̀ə̄ve kə̀ və̀əy lagəl li, kə̄y túrəm b̄aar ya yír dān lár ti bíi ri, yír ya t̄ə̀ t̄ə̀u ní pai, yír ya dāu t̄əri ní pai. Bə̄y l̄ubunə̄mə̄ kə̄mə̄ gè̄ni sóo pém. Amen.

¹⁷A mùu pubà zaudìnb̄tò ya kúsə̀ar di ló̄i və̄ lə̄g pai. A dōn p̄ə̄və̀bà və̄ d̄īgè̀ sí̄má̄ar vənì zaudì yò ri pai, gàm ə̀ ní en ya dā̄n léerì ní. Və̄ dí̄bà sí̄má̄ar vənì Vannáb f̄ȳ ri, wə̀i pé túrgə̄̄bənə̄y en nì, bə̄y k̄īnə̄y puur ti.

¹⁸A mùu p̄ə̄və̀bà və̄ kóbà en dúurì, tonóm dúur zō̄mə̄ kə̄və̀ n̄ā ri, və̄ lèebbà sí̄má̄arè, en ya və̄ dí ní və̄ p̄ə̀bà b̄òob bəri.

¹⁹Kə̀ nì və̄ mòl dí̄ró zaudì ya dā̄n k̄é̄ dúgd̄i h̄āy yúwál li pém ní, kə̀ və̄ zìi yō̄k̄i ya kùn míi.

²⁰Timote míni, a ḡȳ nə̄mə̄ en ya və̄ pé d̄òrú ní yò. A m̄īnmə̄ muur kòm̄vètò ya dùun Vannáb bàanu bíi, və̄y m̄īil en gaasə̄ntò.

²¹Yíbtò də̀ə dí ní voo və̄ yòommə̄ en gaasə̄n̄ bee, wə̀i kó rì və̄ gi yágdo Vannáb bàanu. Vannáb úr p̄úbà puur ə̀nì.

2 TIMOTE

2 TIMOTE 1

Muur pagélè

¹Míi Poli, Vannáb yáa rì díj Yeesu Kiristu tòmtóo ze, kə ndan yammà mú ya bəŋ sábgəŋəŋ yəŋkì zírì Yeesu Kiristu nàa rí yò.

²Ndjjnà pu war yáar mín Timotei: Bàa Vannáb vəŋ Gènbògèr bəŋəŋí Yeesu Kiristu gàa pùbà gím, və úr pùbà puurè, və àa pùbà kààbò.

Timote kó ség vəŋ Vannáb muur pai

³Nfuy pu Vannáb nàa, yír ya ntò dùggəŋ pu vəŋ símáar túrì mú yírbògəŋ míní bal tólé ní. Vín vəŋ yóŋ péŋ ntəmŋəŋ pú Vannábò, nfuy pu nàa kaa yúl li.

⁴Nsáb ziiro nórmom ya a kùg ní ní, nyáa dùggəŋú tətírì, símáar míní kə pùu ta ze.

⁵Nsáb ziiŋ mú ya a íi kà Vannáb muur símáar dáəve ní. Wáa mán Loi vəŋ nàaŋ Eunike və íi kà biilèrì, ngàaro yakai má péŋ a íi kàtiŋ mú wəi ve.

⁶Wəi kó rì n̄mùutiŋ pú sáŋ. Sóo ya ntéb pú nàa fúy ri ní, en ya Vannáb fàŋ púú ní yò, a n̄ŋ s̄jrbà en bee.

⁷Vannáb Fúyig əŋ ya pəbəŋəŋ ní dòrnè pu yír dúul pai. Fúyig əŋí vàmŋəŋbəŋəŋ fúyì, kə bəŋ yáanəmə yírì, bəŋ gùy gàanəmə fúyì.

⁸Kə n̄ wəi, a kó ség vəŋ muur ya Gènbògèr yúl líi dónnì pai. Míi, yír ya ndónŋ pursina koo yúl li yò péŋ, a kó ség kəŋ yúl li pai. Má gá Vannáb vàmŋəŋúbà ní, gím ya ntəŋ muur púur əŋi yò, a təbà mání bəri.

⁹Vannáb sòrbəŋəŋo, kábəŋəŋo kə bəŋ kəŋəmə yír əŋə, kəŋ ya gá bəŋ tòlənəŋ en dáə ní pai, Vannáb gá sáb vəŋ símáar əŋə, tò gu ze, puur əŋí kó rì. Kó dílè pəbəŋəŋ entò bee Kiristu Yeesu nàa ri see, kúsàar yò v̄ŋ ze.

¹⁰Yakai Sòryír bəŋəŋí Kiristu Yeesu yaa ní yò, Vannáb úr pəbəŋəŋ puur bee ze, gàm Yeesu Kiristu n̄ lùrdo voolè, v̄ŋ pəbəŋəŋo yəŋkì ya kùn míi, bəŋ kəŋəŋo lagélvé. Entò yò muur púur mag pəbəŋəŋ n̄.

¹¹Vannáb kànnó kə nkùu yammà muur púur bee, kə nkəmə tòmtóo əŋə, kə ndan magbà muurè.

¹²Wəi kó rì yò ntəŋ gím yò ze. Ammá ség kónəŋ ti pai, gàm ngàalè yír ya ndín símáar koo fúy ri ní, ngàaro péŋ en ya pé dòrəŋ ní yò dàŋ pəŋ dí n̄ŋ gáari h̄a fág doo kə làrì guve.

¹³A tə dùubà muur dúurəmtò ya ndòn pú ní. Mú ya bəŋ kəŋəŋəŋ Yeesu Kiristu nàa ri yò, bəŋ pé dòr èmnəmə fúy koo nàa ri vé, bəŋ yáa dùgnəmə yírì.

¹⁴Vannáb Fúyig ya kəbənəŋ fúy ri yò kó zaa púbà a gùybà en dúurəmtò ya və dan mag pú ní.

¹⁵A gàaro yíbtò ya Asi ég díi pém wəŋ yág kùnənnó, Fizulu vəŋ Ermozenu pém.

¹⁶Gènbògèr tə pubà Onesifor nìm gím, gàm vàm lùr púlənnó. Mú ya ŋkəŋ pursina ri yò pém, Onesifor kónəŋ ség bai.

¹⁷Là Roma wàaltəŋ ni ní, wə tannó háŋ yaa ziiŋ nì guvə.

¹⁸Gènbògèr kó pubà, yóŋ ya fág doo rii Vannáb kə gàa pubà gím. Má pém a gàaro entò ya Onesifor tò Efesi ri ní.

2 TIMOTE 2

A kəmə Yeesu Kiristtu siiltóo

¹War míní, má gá a vammə puur ya bəŋ ziiŋəŋ Yeesu Kiristtu nəŋ ri yò.

²En ya a kii gá ŋmùu yír gùur nən ní yò, má pém a əŋ təl pubà yíbtò ya a gàa dùg kəsəŋ dúur ní, yíbtò ya və dà pu bòobtò déə mágdì bəri ní.

³A təbà gím yò bəri, a kəmə mú yír ya gò dùggəŋ pu Kiristtu siil ní.

⁴Yír ya èm dùggəŋ siil góni ní dàn sábdì en ya wəri pai, yírbògèr əní símáŋar kə pùu zə.

⁵Yír ya bəo vəŋ wəŋ mǎggəŋ wəŋsəŋ ní gǐj dùuŋ en ya və dan tí ní, kónəŋ níil zə.

⁶Yír ya bàa nəŋ vǐj ní, lésír yóro ní, kà vír biŋ ə ní see.

⁷A sáb nəŋmə en ya ŋdan ní yò, Gènbògèr dà pú kóri a dà kii gáa kúnni pém.

⁸A sáb ziibə yír ya Vannáb sǐjbtii vool li ní, Yeesu Kiristui, Dauda nanúsénwa. Muur púur ya nəŋ danŋəŋ ní dòn gure.

⁹Muur púur bee ŋtəŋnəŋ gím wəi, háŋ və taŋnəŋ bǐj li mú yír dumpántóo zə. Ammə və ta míi, və tan Vannáb muur pai.

¹⁰Wəi kó ri en ya ŋvəə dùggəŋ ní yò, ŋvəəŋ yíbtò ya Vannáb tiil vír ní yúl li, kə və zii sóbà Yeesu Kiristtu nəŋ ri, kə və zii kəmə wee lúbdì ri sóo pém.

¹¹Muur ai yòo muur yénè, voo: Tò Yeesu bəŋ vònəno pém ní, bəŋ dàŋnəŋ sǐjtiri pém.

¹²Tò bəŋ vəənəno gím pém ní, bəŋ dàŋnəŋ fáŋri gèn pém. Tò bəŋ sənəno Yeesui ní, dàŋbənəŋ sóni bəri.

¹³Tò bəŋ gùŋnəŋ muur bənəni bai ní, ə ní gá gùŋŋ muur əní gàm dàn sóni muur əni pai.

Yír ya ség kónəu vəŋ tonóm əni bíi

¹⁴A tii dòn pubà Vannáb yírtò entò ai, a dòn pəvəbà və gám kaa muurtò déə ri pai. Ə ní en vín tí pai, gǐb lílŋəŋ yíbtò ya kii ní.

- 15**A gòmà kaa làbà ya gá Vannáb kə mùmú ní, kaa kəmà mú yír ya ség kónèu vəh tonóm əní bí, a dòn dùgbà muur yénè.
- 16**A wàḅà muur kòmvetò ya Vannáb yáḅ mii, gàm yíbtò ya tòn en bee ní və sò'ór yággəh Vannáb vjj vjj.
- 17**Muur vəní kə mú bəer yeg èmgəh nì. Yír uur bee Imenevəi, vəh Filetuvəi.
- 18**Və yágdò muur yén bàanu, və dònghəh voo yír sjiéro vool li, mú wəi və yò yíbtò déə gíb léerdì Vannáb bàanu ri.
- 19**Lig bji l vən ya Vannáb sir ní gá kəhni, və dji dèglé en déə ti voo: Gènbòghər gá gəaro yír əní. Déə voo: Yír ya dùuḡ Gènbòghər ní, wə mìn yágbà dumpán bàanu.
- 20**Waal kəhno gá kəgher kərəmtò vəh sardi kərəmtò kəh ti ri vè? A'ə kərəm larnátò yòobà, kərəm sàarnátò yòobà. Kəgher kərəm vəh sardi kərəmtò ní tonóm vəní yaani sóo vəh sóo. Sàḅ vəh lar kərəmtò kə nì en ya və tònghəh en guvetò ní.
- 21**Yír tú víró en dumpántò ya ḡdònghəh ní yò ri ní, tonóm əní yaani sóo vəh sóo. Tókòn əní dí dùggənu əḅ, pùuḡ purì, lúró en dúur tònì gá pém, tònghəh wəi.
- 22**A yágbà en tíi núurdì mú yígər sènè, a gòmà kaa tòmà en vəh bàanu, kaa pé dòrbà fúy Vannáb nḅ ri, kaa yáḅà yíri. Yíbtò ya tìḡ Vannáb níil vəh símḅḅ tური ní vəh kəənəmà.
- 23**A yágbà yəḡ muurtò ya kòmvi, a gəaro gámər vīḡni ti.
- 24**Yír ya tòn pu Gènbòghər ní gá sáannəh ya kó gámər ní pai. Ə ní gá yáḅà yír pém, dan mag gəabà muurè, vəəbà enè.
- 25**Mùu wəḡmà yíb ya íin muur əní bí kḅḅvè, déə Vannáb kə dà pəvə kòrì kə və filbà símḅḅ vəní, kə və zii gəabà muur yénè gəḅ.
- 26**Kə nì símḅḅ vəní dà tíitírì, və dà só vírì Sedani bji li, gàm wəi ba ta sèngəhvə rì, ba və bùy dùuḡ wəi.

2 TIMOTE 3

Dootò ya síngəhəh ní doo dumpánè

- 1**A gəabà dúurì, dootò ya síngəhəh ní en dāḡhəh tḅḅnì.
- 2**Yír dāḡ kòrì pirè, və dāḡ san yḅ yḅḅdì, və dāḡ légdì, yúl gəmnì, və dāḡ Vannáb dúullì, və dāḡ pu yírbòghən vəní muur kíir bai, və dāḡ nḅ fú gáar bai, və dāḡ Vannáb en wḅḅ bai.
- 3**Və dāḡ símḅḅ vāmni, bòob vəh dāḡnəh kəer bai, və dāḡ bòob dāḡnì, və dāḡ kəsāḡ fùrúḡ kəhni, və dāḡ gbəḡəm en tònì, və dāḡ en dúur zəbdì.
- 4**Və dāḡ kəhni yíb ya dùḡ bòob ní, símḅḅnábò, ləgəm vəní biglèvə nórè, və dāḡ yágdì Vannábò kə və sábgəh en ya símḅḅ vəní yḅ ní.

⁵Nór di gá kə və kə mú yíb ya wàḥḥ Vannáb ní, amamá və íin Vannáb vāsàḥ mai. A víbà yíbtò bee muur vəní.

⁶Yír uur bee və dóḥ wàaltò ri, və èm mùu gíb líilgəḥ kəḗtò ya vən míi, kəḗtò bee vee en lùbgəḥəvəri, və tii núurgəḥ en góḥ góḥ símáḗar di.

⁷Kəḗtò yò və wá dùggəḥ en gáari, amamá və zii vèən gáar muur yəḥ mai.

⁸Mú ya Zane vəḥ Zambəre və mər Moizə muur ní yò, yíbtò bee péem və mərgəḥ muur yəḥ guve. Yír uur bee símáḗar vòléri, Vannáb bàanu ri péem və vən paive.

⁹Amamá dàn sò'órdi pai, yír péem dàn gáari və yəḥnàrè mú ya kə pu Zane vəḥ Zambəre ní.

En ya Pol dàn pú múu sǐnni ní

¹⁰Má ní a kii dùuro en ya ḥdaḥ mag ní, a dùuro kəsàḥ míní vəḥ en ya ḥsáb tóni ní, a pé dòrdo fúy Vannáb ḥḗa ri mú míi. A tèro en vəsàḥ míní, mú ya ḥyáḗa yír ní, vəḥ mú ya ḥsà diiḥ ní, a dùuro wəi.

¹¹Və úr púró gím, mú ya və úr pəḥ míi. En tḗḗḥnúrò mú ya tḗḗḥ ní. En uur bee zìinnó Ḥḥtioki ri, Ikonium ni, Listira ri. Mii gá və úr ta pənnó gím. Amamá Vannáb sòr vír kùḥḥnnó ti péem.

¹²Yíb ya íi kà Yeesu gá, və yáḥḥ kəḥni kəsàḥ ya pùu pu Vannáb ní péem, və dàn pəvə gím úrdi.

¹³Amamá yír dumpánáb vəḥ yíb ya léḥ bòob ní gá və dàḥḥḥ kó ém dúgdì dumpánè, və dàn bòob sóol líilli, bòob dàḥḥḥəvə sóol líilli bəri.

¹⁴Má gá a kiiro muurè, a íi kàro yòo yəḥve yò, a gùy nəḥmà muur bee. A gàalè yír ya mag pú ní.

¹⁵Má yò a gàa Vannáb debter muur ní, a kəḥḥḥ warwawe. Muur bee dàn pú mág gáari daḥ yír ya pé dòrdo fúy Vannáb ḥḗa ri péem dàn sóri.

¹⁶Debtertò ya Vannáb dó yír símáḗar di, və dḥi ze gá péem, daḥ maggəḥ muur yəḥnè, mùu dòrgəḥ yír bàanu ri, kó nəḥḥḥ en ya líi ní, diib nəḥḥḥ yír kəsàḥ kə pùu pubà Vannábò.

¹⁷Vannáb yír kə duu wárbà, kə èrbà fúy vəḥ en dúur tóni.

2 TIMOTE 4

¹A gàaro Kiristu Yeesu dàn yáaíri, dàn fágdi yír lagéltò vəḥ vooltò, dàn gèḥ ḥní yáa fáari. Ḥmùuḥ pú Kiristu Yeesu bee nən ni vəḥ Vannáb nən ni péem:

²A kùu yəmmà Vannáb muurè, a zii pèeli, vəḥ a ziiḥ mai péem, a mùu sèn dùgbà. A dòn gàa pəvəbà, a mùu dòrvəbà bàanu ri, a vəmḥəbà fúyi, a daḥ mag pəvəbà sérəḥ sérəḥ.

³Sóo déə yaaniri, yír kə və gàati Vannáb muur yén pai, kə və dùuη en ya símáar vəní yáa ní, və dàη tíil vírdì yíbtò ya kə mag pəvə muur ní vəη yúl vəηa, kə və kii en ya tóg vəní yáa ní.

⁴Və dàη kii tíri muur yén mai, və dàη símáar vəní áarì múzaa muurtò ri.

⁵Má gá a gùubà fúu mání, a vəəbà gím. A kə dùgbà yír ya daη yàm gəη muur púur ní, a tò wàrbà tonóm mání.

⁶Yakai sóo làlé pənnó, ηdàη mim míní wérdì mú sadaka fùm, sóo émnì míní làro.

⁷Ngòno gòn dúur ai, ηwàa là wárdo, ηkə dùggəη Vannáb nàa ri.

⁸Yakai en nán déə laanənní. Fág doo làro ní, Gènbògèr ya kón fág dúur ní dàη pəri en bee yír dúurəmtò nàa ri. Dàη pəri mívé pai, ammə yíb ya yáaη təri yaasàη əní ní pém.

Pol dòn gəη muur ya koo yúl líi

⁹A yaa zìimmə lè̄m, a kəəl pai.

¹⁰Demà mìn yággənnó, gàm yáa yàablè kúsàar yò, èmno Tesaloni ri. Kerekenu ní èmno Galati ri, Titu èmno Dalmati ri.

¹¹Luka déəvə kəη kəη tuη nì. A àaibà Marku bəri, kə yaa tò zaa pəmmə enè.

¹²Tikiku ní ηtòlèu Efesi ri.

¹³A líuro yáari ní, a àa pəmmə làabògèr míní ηdílé Turua ri, Karpu nàa ri. A àaibà debtertò bəri, ηyáa tál dùggəη kól ya və djiélé en ti ní.

¹⁴Kila Alegsandere kó ta pənnó en dumpánè, en ya wə tò ní yò Gènbògèr dàu kpáardì ri.

¹⁵Má pém a wəəbà muur əní, gàm nò líil kùnllè entò ya bé daη ní pém.

¹⁶Muur ya ηdòn bìi dùg ní yír ya kà pəη muur bee ní pai, və yág kùnənnó pém. Ammə Vannáb tə pəvə wəi pai.

¹⁷Gènbògèr gá kə dùggəη kəη tól li, vàmənnó háa ηzìi kùu yəmno tòmyag bee yír kòrtò kii kùnno pém. Nsò víró nir yag di bəri.

¹⁸Gènbògèr dàηnəη sòr vírdì en dumpán yanə ri pém, dàηnəη sór dórdì koo gèn ni gógsan ni. Gènbògèr lùbbà ver vəη ver pém. Amen.

En muubsàntò

¹⁹A mùubbà Pirisa vəη Akilai, vəη Onesifor wàalè.

²⁰Eratu kəléro Korintu ri, ηyáglé Torofimu ní Mile ri, gàm uynì.

²¹A yaabà lè̄m, gəa dij ziiú lú pai. Eubulu bəri, Pudenu bəri Kolodia bəri vəη dàavətò déə pém mùubúró.

²²Gènbògèr gùu nəηúbà. Vannáb úr pəvəbà puur əní!

TITU

TITU 1

Muur pagélé

¹Míi Poli, ητòη pu Vannábò, ηγòο Yeesu Kiristu tòmtóο, kə ηmag pubà yíbtò ya Vannáb tiil vìr ní kə və pé dòrbà fúy koo n̄a ri, kə və gàa dj̄rbà muur ȳn ya Vannáb bàanu ríi,

²kə və sábbà zírì yòηkì ya kùn míi. Yòηkì muur bee Vannáb dòn bàblé pébənəη ní kús̄aη vinnəη mai, Vannáb wòn míil pai.

³Sóο là ní, yaa vìrdo en bee tòmyag ya ηdaη yàmγəη ní yò ri, Vannáb Sòryír bənəní pé dugénnó tonóm bee.

⁴ηdj̄jnà pu derwàl ai mái, Titu. A yòο war mín̄a, gàm bəη dùuη Vannáb bàanu déəvə. Bàa Vannáb vəη Sòryír bənəní Yeesu Kiristu úr púbà puur vəní, və àa púbà k̄aəbò.

Titu tonóm ən ya Kəretu ég díi

⁵ηdíléú Kəretu ég di ηdaη kaa kó nəη entò ya pər ní. Wàaltəη yan̄a pémm a tiil vìr pévəbà yúlnábtò mú ya ηmag pú ní.

⁶Yúlnáb bee en déə líi kəvə n̄a ri pai, yíwa kàbà k̄aəl əní déəvə, varém əní pémm dùubà Vannáb bàanu, k̄əsàη vəní duubà, və b̄uəbà.

⁷Yúltóο ya Vannáb yírtò təη níi gá tò dùg pubà Vannábò, en déə líi koo n̄a ri pai. Wə dàn yúl vámmi pai, wə dàn sím̄aη kórì pai, wə dàn fòm zó píri pai, wə dàn gòn kórì pai, wə dàn yír léri pai.

⁸Wə ḡȳm̄ə nəηm̄ə sənè, wə yáəbà en dúuri, wə sáb gəabà muurè, wə tòm̄ə en ya dùu bàar ní, wə w̄aəbà Vannábò, wə ḡȳm̄ə fúy əní.

⁹Wə ḡȳm̄ə muur ȳn ya bé maggəη pu yír ní. Kə nì wə dà bòob vámm lúrdì vəη muur bee, wə dà pu mág dj̄rdì yíbtò ya líilgəη muur ní mú ya və pə ní.

¹⁰Gàm yír gùurè və k̄iin muur bai, və sòol líilgəη bòob vəη ȳəη muurtò vəní, en bee zòη t̄algəη yíbb ya n̄aəb ní təη nì.

¹¹A nò gèrvəbà, gàm və líilgəη wàal k̄əsàη gùurè. Və daη maggəη en ya sáannəη míi, kə və zìi lémm̄ə enè.

¹²Keretunáb tòmyag vəní déə daη: Keretunáb və kə dùg laa ní míilnábò, və kə mú en gəəln̄a dumpántò, və dùylnábò, və gàa dùg en léri.

¹³Muur bee yòο yéηvə, vəη wəi a mùu ta pévəbà kə və dùubà Vannáb bàanu dúurvə.

14A dòn pénébà kə və kiti zib múzaa muurtò pai, kə və kiti yíb ya gi muur yén ní dòoká muur vəní pai.

15Yíb ya tùb símáar ní gá, en péem tú vín pénéri. Yíb ya símáar vəní tún míi vəh və íi kàn Vannáb muur bíi, en péem dàn péné túri pai, gàm símáar vəní vəh sábsàn vəní péem kə dùg víréhve.

16Və dòngəh voo və gəah Vannáb bèri, ammə tonóm vəní maggəh en gón, símáar vəní líisà, və kiti muur bai, və tò gəa vəən en dúur pai.

TITU 2

Bəh kəhəmə kəsəh ya sáan ní

1Má gá a daŋ magbà en ya dùu Vannáb bàanu ní.

2A daŋ pubà yǝǝrbògəntò və lé màggəmmə enè, kəsəh vəní lùbbà yír nór di, və sáb gəabà muurè. Və íi kàbà Vannáb símáar déəve, və yáabà yíri, və vèəbà enè.

3A daŋ pubà kəabògəntò péem guve, və kəmə kəsəh ya sáan Vannáb yirtò ní, və mùu yír pai, və mìn dòr yúl vəní fùm ni pai. Və mag pubà yír muur ya duu ní,

4və mag pubà kəəsəntò mú ya və dà wóo vəní vəh varəm vəní yáari ní,

5mú ya və dà sáb gəari muur ní, mú ya kəsəh vəní dà túri ní, vəh mú ya və dà tonóm ya wàrii tò djirdi ní. Və kəmə kəa dúurəmtò, və bùu pubà wóo vəní, yír kə dúul Vannáb muur pai zε.

6A dòn pubà yǝǝrsəntò, və sáb gəabà muurè.

7Má bee, a tòmə en dúuri, kə və mág dùu dor mání. A mag tùb vírbà Vannáb bàanu, yír lùb vírbà muur mání.

8Muur mání dùubà bàarè, yír vír en dumpán déə ti pai, fan mántò kə və zìin en ya líi tíi bai ní, ség kə kónvə zε.

9Fjñn və bùu wár dùg pubà túnúkòn vəní, túnúkòn vəh mùu pínnəh muur pai, kə pùu pu zε.

10Və pəa túnúkòn vəní en pai, və tò pubà símáar déəve, yír kə lùb Vannáb Sòryír bənəni bàanu ən yò zε.

11Vannáb úr vír puur əni ní yír péem kə sóbà.

12Puur ən bee dòngəh pəbənəh daŋ bəh yágnəmə kəsəh dumpánè, kúsəar en núursəh, kə bəh kəhəmə yakai kəsəh ya sáan ní, dùu bàar ní, pùu pu Vannáb ní.

13Wəi kó ri yakai bəh laanəh doo púur ya bəh gəanəh dàh lári ní. Doo bee Sòryír bənəni Yeesu Kiristu dàh úr vírdi mú ya lùb ní. Wəi kə ni Vannáb bənəni, yír ya tàl kùn en péem ní.

¹⁴Yeesu Kiristu pé yúl ɛní kəbənəŋ yúl li kə sòr vɪrbənəmà dumpán ni. Yeesu bee sòg djir pəbənəno sɪmáɟarè kə bəŋ kənəmà yír ɛnə, kə bəŋ fɪjb dùgnəmà sɪmáɟar vəŋ ɛn dúur tɔ̀nì.

¹⁵Wəi kə nì ɛn ya a dà pu yír mágdì ní, a vàm lùrvəbà, a mùu dòrvəbà bàanu ri. A vàm dùgbà yag mání ti. A fi ya yír dògú ní pai.

TITU 3

Vé dùubbà sɪmáɟarè

¹A dòn pəvəbà pém, və bɪu pubà gènəbtò vəŋ yír yúlnábtò. Və tòmà ɛn ya və dan pəvə ní, və sáb dùgbà ɛn dúur tɔ̀nì.

²Və mùu yír pai, və kó yag pai, və dùubbà sɪmáɟarè, və màg pubà yíwa pém kəsàŋ dúurì.

³Gàm bənəŋ pém nən ní bal bəŋ yòonəŋ yàŋnárè, zɪŋərnárè, girəbnárè. Núurəŋ ɛntò vəŋ ɛntò ya sɪmáɟar bənəní yáɟ ní bal ta séngəŋbənəŋ mú fɪjnè. Bal bəŋ kəŋnəŋ vəŋ dumpán sɪmáɟar di, yíwa kəŋ bòo ɛnè, yíwa zəbɡəŋ bòoi.

⁴Ammà Vannáb Sòryír bənəní yaa màg pəbənəno duusàŋ ɛní vəŋ mú ya yáŋbənəŋ ní,

⁵yaa sòrbənəno. Sorsàŋ bee kən ya gá bəŋ kólənəŋ ɛn dúur déə ní pai, Vannáb gá gaa pəbənəŋ gím sòrbənəŋ vəŋ pògsàŋ ya bəŋ pògnəŋ ní. Pògsàŋ bee Vannáb Fúyig tɔ̀ŋ ti rì, bəŋ kəŋnəŋ yír ya və lè pum ní, bəŋ zìinəŋ yonkì pumi.

⁶Gàm Vannáb pé taləbənəŋ Fúyig ɛní Yeesu Kiristu Sòryír bənəní nɟa ri.

⁷Kó gu ní kə bəŋ zìinəmà yonkì ya kùn míi, yakai bəŋ sáb laanəŋ wəi. Gàm Yeesu mag pəbənəno puur ɛní, Vannáb fi kəbənəŋ yír dúur koo nən ni zɛ.

⁸Muur ai yòo muur yéŋè. Nyáɟa ní a mùu èr dùg pəvəbà wəi, yíbtò ya pé dòr fúy Vannáb nɟa ri ní kə və gò tòmà ɛn dúurì. Wəi kə nì ɛn dúur ya dà yír ɟarì nən ni ní.

⁹Ammà a dó gámərtò ri pai, yòo yàŋ muurè. A dó yírbògəŋ níil gùur ya və gáar èmgəŋəŋ ní ri pai. A dó dòoká gámərtò pai, ɛn ya a dà zírì ti ní pai, yòo ɛn kòmvéi.

¹⁰Yír ya yèbgəŋ bòob ní a mùu pubà gáa iro, tɟaro, piríi a vèrubà góŋ.

¹¹A gàaro yír uur bee giléro bàanu dúurì, vee ɛn ɛní gùunu rì vɛ.

Ɛn muubsàŋ

¹²Ntònà púró Artemai ke, Tikikui ke ní a fuu yaa zìimmà Nikopoli ri, gàm nɟaŋ gáɟ kə kúnnì lu.

¹³A zìi pubà Zena yír ya gaa dòoká ní, vəŋ Apolo ɛn ya kə və èməŋ ní, ɛn kə gɪjvə pai.

14Yír béntò pém vè gò tòmà en dúurì, kè vè gèm lùrbà bòob sóo ya en tʒanvè ní, vè kè guve pai.

15Yíbtò ya béh kəhəhə ní mùubúró. A mùubbà Vannáb yírtò ya yáəbənəhə ní pém. Vannáb úr pəvəbà puur əní.

FILIMANU

FILIMANU 1

Muur pagélè

¹Míi Poli, yír ya dó pursina Yeesu Kiristu ãni ní, b́h̄y dàawa b̄n̄n̄ní Timotei, b́á dj̄n̄n̄a pu derwàl ai mái Filimanu, a yòo k̀h̄s̄i b̄n̄ ya b́h̄y k̀a t̀n̄n̄y en ní.

²B́é mùubúró v́n̄n̄y Vannáb yírtò ya laa mól̄ḡy kaa t̄y ní pém, v̄n̄y dàam̄á̄l b̄n̄n̄ní Apia b̀eri, v̄n̄y Arispu, yír ya g̀ò zaāy p̀b̄b̄ g̀n̄ ní b̀eri.

³Vannáb Bàa b̄n̄n̄ní v̄n̄y G̀n̄b̀òg̀r Yeesu Kiristu úr p̀v̄b̄b̄a puur v̄n̄í, v̄ ã̄ p̀v̄b̄b̄a k̀ã̄b̀ò.

Filimanu pé d̀òrdo f̀ȳy Vannáb n̄ã̄ ri

⁴Filimanu, s̀oo ya ñt̀m̄no Vannábò kaa ỳl li g̀á pém, ñf̄ȳy pu n̄ã̄.

⁵Ñk̀īro mú ya g̀á a ýã̄y Vannáb yírtò ní, v̄n̄y mú ya a p̀é d̀òrḡy f̀ȳy mání Yeesu Kiristu n̄ã̄ ri ní.

⁶Mú ya ýb̀t̀ò ya íi k̀a Yeesu ní b́h̄y k̀h̄n̄y ní ỳò, ñt̀m̄ḡy Vannábò, k̀h̄s̄à̄y bee k̀ó p̀úb̀a a g̀àa k̀ùn̄m̀y en dúur̄m̀t̀ò ya Vannáb p̀b̄b̄n̄y Yeesu Kiristu n̄ã̄ ri ní.

⁷D̀aawa míní, ýã̄s̄à̄y mání p̀u p̀énnò, v̀am̄nò f̀ȳy. A v̀am̄ l̀urdo Vannáb yírtò.

Pol pé tiib̄t̄īn̄à Onesimui

⁸W̄ei k̀ó r̀i, mú ya ñỳò Kiristu t̀òmt̀oo ỳò, ba ñỳòmm̀y v̄n̄y bàanu ya ñd̀a p̀ú múurì a k̀ób̀a en ya s̀aan ní ní.

⁹Amm̀y ñýã̄n múurì mú w̄ei pai, ñýã̄nú t̀ém̄n̄i v̄n̄y ýã̄s̄à̄y n̄ã̄. Pol, míi g̀á ñg̀à̄ñl̀éro, yakai ñỳò pursina ri Yeesu Kiristu ãni.

¹⁰Filimanu, ñt̀m̄ḡn̄ú war mín Onesimu ỳl li, ñk̀áll̀éro t̀únú ãn̄ã̄ pursina ri l̀ó, g̀am̄ b́h̄y dùūy Vannáb bàanu d́h̄v̄e.

¹¹N̄h̄n̄ níi en ya bal t̀ò p̀ú ní pai. Amm̀y yakai g̀á t̀ò zaāy p̀h̄y enè, t̀ò zaāy p̀ú b̀eri.

¹²Ñp̀r̀t̄īn̄àú Onesimu bee, s̀ím̄ã̄r míní ỳò koo f̀ȳy ri.

¹³Yakai ñk̀h̄y pursina ri Kiristu muur p̀úur ãni ỳò, ba ñýã̄uro díri k̀h̄y t̀ól li, k̀a k̀àb̀a ỳool mání.

¹⁴Amm̀y ñýã̄n k̀órì en ya p̀un̄ p̀ú bíi pai, ñýã̄n̄ú b́ag̀d̀i a t̀ò p̀émm̀y en dúurì pai, kaa s̀áb̄ t̀ò p̀h̄y v̄n̄y s̀ím̄ã̄r mánã̄.

¹⁵D́h̄e Onesimu v̄h̄y yeb s̀ér̄h̄y ỳò k̀a d̀àt̄īy ém̄ v́h̄t̄írì kaa t̄ȳn̄v̄e g̀n̄ã̄.

¹⁶Yakai Onesimu k̀h̄t̄īn̄ f̀j̄j̄n̄ guve pai, t̀allo f̀j̄j̄n̄ bàarè. Ỳòo dàawa ýã̄r b́h̄n̄ã̄. Onesimu ỳò ñýã̄ d̀ùgḡn̄urì, mái a d̀au ýã̄ t̀állì r̀i. A d̀àn̄u ýã̄rì mú yír guve pai, g̀am̄ v́e iro pém v́e dùūy Vannáb bàanu d́h̄v̄e.

¹⁷A g̀aaro ñỳò k̀h̄s̄i mánã̄ ní, a g̀ỳy d̀ùgub̀a mú ya baa d̀àn̄h̄n̄y g̀ỳurì ní.

18 Ba kólèú en déə, ba a dùunu en déə pé̄m, a tébà míí.

19 Míí Poli, ɲɔ̀ɲɔ̀nà muur yò vəɲ ɲaɲ míɲa: ɲɔ̀nà pú tíɲbɔ̀ɲ en bee. Má bee a váɲ pai, ɲɔ̀nà en déə: Kə̀ nì yɔ̀ɲkì máńí.

20 Dámwa, ɲɔ̀mɲə́nù vəɲ Gènbògèr níílè, a tò póm̄mà en ai, gàm bəɲ yòo déəve Kiristu ɲaɲ ri.

21 Yakai ɲɔ̀ɲɔ̀nà pú ní yò, ɲgàaro pé̄m a dàɲ tɔ̀nì en ya ɲdaɲ ní, a dàɲ tó tállì wəi.

22 A wá zìi laa póm̄mà ligò, ɲdí ní Vannáb dàɲ írì yag vəní, kə̀ ɲdàɲ émnàrì kə̀və̀ tuɲ.

En muubsàɲ

23 Ɛpafera mùubúró, wə̀ pé̄m béɲ dóɲ pursina Yeesu Kiristu ə́nì.

24 Marku vəɲ Aristaki vəɲ Dema vəɲ Luka və̀ mùubúró, və̀ kə̀ nì yíbtò ya béɲ tɔ̀ɲnəɲ ní.

25 Gènbògèr bənə́ní Yeesu Kiristu úr pə̀və̀bà puur ə́ní.

EBƏRƏTÒ

EBƏRƏTÒ 1

Bəy kiinəy muur Vannáb Wowa yag di

¹Vannáb bal dòn kaan pu yírbògən bənəni muur tòmyagnáb yag di, kàn en góh góh mùuə pəvə ti.

²Yakai kəbənəy sóo ri ló ní bəy kiinəy Vannáb muur Wowa yag di. Vannáb yuəuəy kúsəə wəi, tiil virləuri kə díbà en pém.

³Yír təuro ní, təro mú ya Vannáb kə ní, və tən mú ya Vannáb lùb ní koo nəə ri. Muur əni tən en bee nə pém, gūuəy kúsəə wəi. Sòg lùr kùn pu yír vee en ní, yakai èm síy Vannáb nəə dúur di, yír ya və təl en pém ní.

Vannáb Wowa kàn tàllè malekiatò

⁴Vannáb Wowa kàn tàllè malekiatò rì, wəi kó rì Vannáb dí pu níil ya kàn təl malekiatò ní zε.

⁵Vannáb mùu tən pu malekia déə daŋ: A yòo war míŋə, yáə míi ɲlèú rì ní pai. Mùu tən pu malekia déə daŋ: Mí ní ɲyòo túnú əŋə, ə ní kə war míŋə ní pai.

⁶Ammə təy ya Vannáb dàŋni tóiri war yúl əni ní, yaa dòn zε daŋ: Vannáb malekiatò gá pém fəə təmubà.

⁷Debter mùu malekiatò yúl li daŋ: Vannáb kóny malekia əntò ní pələ, və yòo yíb ya tən pu ní, kóny və vee yàlən bəri.

⁸Wowa yúl li gá debter dòn daŋ: Mai a kə ni Vannábò, gèn mání kùn pai, a fəəy gèn mání vən bəanu.

⁹A yəəy en ya dùu bəar ní, a zəbgəy en dumpánè. Wəi kó rì Vannáb nəəy pú kúm zε. Wəi kə ni Vannáb mánə, kó púro en nán ya bəob pém zii tən míi, síməəy mání pùu taro.

¹⁰Debter donti daŋ: Gènbògərə, bìi ní a yuə éy vən gógsan pém vən nəə mánə.

¹¹En gá pém dàŋ léé kúnni, dàŋ gán kúnni mú làai. Má gá a kə dùggəni.

¹²A dàŋvə pənni mú làabògərə, və dàŋ filli. Má gá a kə dùggəy mú nən ni bee, ver mání dàn kúr pai.

¹³Vannáb dòn tən pu malekia əntò daŋ: A síbà kəy nəə dúur di, kə ɲəə kùni fan mántò kaa dor pèel li guve ní pai.

¹⁴Malekiatò gá né? Yòo yíbtò ya tən pu Vannáb ní pai? Vannáb təivə daŋ kə və yaa mag pubà yíbtò ya dàŋ zii sór ní bəanu.

EBƏRƏTÒ 2

Sósəy bəar fáəlé

¹Vəy wəi, bəy gūy nəy dùgnəmə muur yən ya bəy kiinəy ní yò, kə bəy gi leenəy pai.

²Bəŋ tənəno tòmyag ya malekiatò àai ní yòo muur yénè. Yíbtò ya mər kíir ní, vəŋ dúur muur bee ní péem və tərò gím vəní.

³Yakai tò bənəŋ péem bəŋ mìn sòrnəno sósàŋ bàar nán yò gá, bəŋ dànnəŋ gím tərì bəri bé? Gènbògər dòn bìilè sósàŋ muur yò vəŋ yúl əŋə, piri yíbtò ya kii ní péem dònno yag bee vè.

⁴Vannáb péem yaa vàm lùrdo muur bee vəŋ en m̀ag̀ert̀ò, vəŋ en k̀iŋ̀ənt̀ò g̀òŋ g̀òŋ. Vannáb p̀er̀ò ỳiwa p̀em F̀úyig əní mú ya p̀u pu ní.

Yír ya àŋŋ yír sósàŋ bàar díi

⁵Bé mùuŋ kúsàŋ ya dàŋ yáar ní muurè, kúsàŋ bee Vannáb p̀é d̀orǹè malekiat̀ò ǹəŋ ri pai.

⁶Yír d́əə mùulè muur bee d̀ebter di daŋ: Vannábò, yír gá yòo né, kaa sábu ní? Yírwa gá yòo né, kaa g̀uŋ ǹəŋu ní?

⁷A tiiburo malekiatò piri sòo sérəŋ. A lùburo mú gèni, a mùmuro.

⁸A dí d̀òr k̀unl̀è en péem koo dor p̀èel li. Mú ya voo: Vannáb dí d̀òr k̀unl̀è en péem koo dor p̀èel li yò yòo guvè, en ya p̀ər ní pai. Amm̀ə yakai bəŋ tənəŋ mú ya díŋ en péem koo dor p̀èel li bee pai.

⁹En ya bəŋ tənəŋ ní yòo d́əəvè: Vannáb tiibdo Yeesu malekiatò piri sòo sérəŋ. Yeesu vòro yír péem yúl li, gàm Vannáb ỳəəv̀ero. Mú ya t̀èi gím vool li yò, və lùburo mú gèni, və mùmuro.

¹⁰Vannáb ya ỳuŋ dí t̀ur en péem ní ỳəəŋ ə̀air̀i varəm g̀ur koo bàar lùbdì ri. Yeesu ní yòo yír ya àŋŋ b̀òob sósàŋ bàar díi yò, b̀əŋ ní wə t̀èbà gím see, tonóm əní kə wár zè.

¹¹Yeesu yír ya t̀ub vir yír ní bee v́ənəŋ bàa d́əəvè. Wəi kó ri Yeesu k̀əŋv̀ə dàa ní, ség kónəu bai zè.

¹²Dòngəŋ daŋ, Ǹd̀əŋ pu dàavə muur mání múuri, ǹd̀əŋnú ǹəŋ lùbdì yír mántò təŋ ni.

¹³Muur d́əə daŋ: Ǹdí d̀uggəŋ síməŋ m̀iní koo f̀úŋ ri. D́əə daŋ: Varəmtò ya Vannáb p̀əŋ ní b́əŋ ỳonəŋ ai.

¹⁴Mú ya gá varəm bee və díŋ séŋ vəŋ mim kəvə f̀úŋ ri yò, Kiristu péem yaa k̀əno guvè, vool əní kə m̀əŋ s̀irbà en ya Sedani v̀əŋnəŋ ní, gàm Sedani k̀òŋ ǹi yír v̀òŋ zè.

¹⁵Kəno bùl sòrdo yíbtò ya ba və wəŋ vəə d̀uggəŋ vool mú f̀j̀ŋ vəŋ t̀unúk̀onè bee.

¹⁶Yeesu yaan kə yaa g̀uŋ ǹəŋm̀ə malekiatò ní pai. Yaasəŋ əní d̀ebter d̀ongəŋ wəi daŋ: Yaa Abraham varəmtò g̀úŋ ǹəŋni.

¹⁷Kə ǹi Yeesu yaa v̀j̀ŋəŋ d̀òonv̀ət̀ò en péem ní zè, kə kə p̀évəbà d̀ùgt̀óo dúur vən ya kə t̀ò d̀ùg p̀évə en Vannáb ǹən ni síməŋ d́əəvè ní, kə k̀əŋ p̀évə vee entò.

¹⁸Yakai yíb ya Sedani s̀òolvə ní péem Yeesu dàŋvə vám lùrdì, gàm wə péem Sedani s̀òollèu bəri, yaa t̀èlè gím.

EBƏRƏTÒ 3

Yeesu tállo Moiséi

- ¹Vəñ wəi, dàavə yíbtò ya Vannáb kávé kə vé kəmə yír əntò ní, vé təbà nór Yeesu fúy ri, yír ya Vannáb tòi gá yaa pəbənəñ kəñi dùgtóo ní. Bəñ pé dörgənəñ fúy koo nəə ri, bəñ dòn yəmgənəñ muur əní.
- ²Yeesu gá Vannáb mag pu tonóm yò ní, tò dùglè símáar déəve, mú ya Moisé ba tò dùggəñ tonóm əní símáar déəve Vannáb lig di ní.
- ³Və yággəñ lúbdì ligò, və lùb tàlgəñ yír ya yuy lig ní. Kə ni wəi, Yeesu vəñ Moisé ní və lùb tàlgəñ Yeesu ze.
- ⁴Lig gá pé m yò vəñ yír ya yuy ní, Vannáb kə ni yír ya yuy en pé m ní.
- ⁵Moisé ní kə ni yír ya təñ Vannáb lig di símáar déəve ní, dònğəñ pu yír en ya Vannáb kee dàñ təñi ní.
- ⁶Kiristu ní kə ni Wowa ya gùuy Vannáb lig símáar déəve ní. Tò en ya bəñ sábgənəñ zírì koo nəə ri yò pùubgəñbənəñ símáarè, vəmgəñbənəñ fúyi ní, wi gá bəñ kəñəñ ni Vannáb lig bee.

Vannáb yír tógèrè

- ⁷Vannáb Fúyig mùuy ze dañ: Yáa yò vé kiiro Vannáb gaarè ní,
- ⁸və vəm sèn símáar vənì mú sóo ya bal vé gág pu Vannáb ní bee pai, mú yəñ ya bal vé màg təu gəəl li bee pai.
- ⁹Yírbògən véntò ver fób fób nara pé m və təñ en ya ηtəñ ní, gu bee pé m və yaa màg tənnó gəəl li.
- ¹⁰Wəi kó rì nyaa nò pəvə ze ηdañ: Sí m á a r v ə n i g i r ə b s i m á a r è , və z i i v ə ə n b à a n u m i n i b a i .
- ¹¹Ŋnò ní, nyaa séglè enè ηdañ: Yíbtò yò və dà ém dórì kəñ tógèr bàar di pai.
- ¹²Dàave, vé laabà yúl vənì, vé vəm símáar uur ya və íi kànəñ Vannáb muur bai, və yággəñ Vannáb ní yò pai.
- ¹³Vé gá góg ya dij ní pé m yíwa vəmmə bòo fúyi, gəm yakai yò sóo yòonəmə. Yír déə Sedani kə sòol líilu símáar pai.
- ¹⁴Símáar ya bəñ àa bìilənəñ Kiristu fúy ri yò bəñ dí vəə dùggənəñ wəive ní, bəñ yòonəñ Yeesu yíri.
- ¹⁵Debter dañ: Yáa yò vé kiiro Vannáb gaarè ní, və vəm sèn símáar vənì mú ya bal vé gág pu Vannáb nən ni bee pai.
- ¹⁶Yívə kii Vannáb gaar dè vé gág pu ní? Yòo yíbtò ya Moisé àa viri Ezib ég di ní.
- ¹⁷Vannáb nò pu yívəi re ver fób fób nara pé m ní? Yòo yíbtò ya kó vee entò gá və vò túr gəəl li ní.

¹⁸Təŋ ya Vannáb ség en daŋ: Yíbtò yò və dà ém dórì kəŋ tógèr bàar di pai yò mùuŋ yí yúl lé? Mùu yíbtò ya gág pu ní bee yúl li.

¹⁹Bəŋ tənəno və zìi èmnè tógèr bàar bee ri bai, gàm və fin Vannáb muur bai yò.

EBƏRƏTÒ 4

¹Vannáb dòn pəbənəno bəŋ dàŋŋəŋ èmnì koo tógèr bàar di. Gu yò, bənəŋ pém bəŋ laanəmà yúlè, yír déə kə kə vílé gón ni pai.

²Yíbtò ya bal və kəi gəel líi və kiiro muur púuri, bəŋ kiiənəno bəri. Ammá və ní və kii muur púur bee ní, en ya və zìi tí ní pai, gàm və kii ní, və íi kàn símáŋar di pai.

³Yíb ya bəŋ íi kànəŋ muur púur ní yò bəŋ dàŋŋəŋ èmnì tógèr bàar bee ri, Vannáb mùuŋ bàar bee muur əní daŋ: Nŋò ní, ŋyaa ség enè ŋdaŋ: Yíbtò yò və dà ém dórì kəŋ tógèr bàar di pai. Vannáb tonóm əní kùlé sóo ya yuy kùn kúsəŋar ní.

⁴Gàm debter dònŋəŋ doo ya démsara yò muur əní daŋ: Vannáb tò kùn tonóm ní, doo démsara ən bee yaa tógdi.

⁵Debter dòn bàar déə ri daŋ: Və dà ém dórì kəŋ tógèr bàar di pai.

⁶Yíbtò ya kii bìi muur púur bee ní və zìin dórì tógèr bàar bee ri pai, gàm və gágłè pu Vannábò. Kə nì yíbtò déə ziiro pèel ya kə və dó ní.

⁷Vannáb yaa dənŋti pəvəro doo déə, ká doo bee daŋ: Yáŋ yò. Ver zoŋ tál ní Vannáb mùuro doo ya dən ní bee muur əní David yag di mú ya bəŋ kii bìinəŋ ní daŋ: Yáŋ yò və kiiro Vannáb gaarè ní, və vàm sèn símáŋar vənì pai.

⁸Tò Zosue ba zìi àŋlè yíbtò yò tógèr bàar bee ri ní, Vannáb ba dàn dənŋtírì doo déə pai.

⁹Kə nì wəi, Vannáb yírtò və yòo vəŋ doo tógdi vənì laaŋvəri.

¹⁰Yír èmno tógèr bàar di Vannáb tól li ní, və tógdo koo tonóm ni, mú ya Vannáb ba tóg koo tonóm ni ní.

¹¹Bəŋ gònəmà kə bəŋ zìi èmnəmà tógèr bàar bee ri, yír déə kə gág pu Vannáb mú yíbtò bal və kəi gəel li bee pai. Wə gág puro ní yír bee dà kəléri gón ni.

¹²Vannáb muur yò muur yógəmi, tò dùggəni, yuy tállo paar ya və yuu kùnłè tól iro pém ní. Em dónŋ háŋ símáŋar tuul li, èm dónŋ bosàm ni. Vannáb muur èm dó vîrgəŋ en ya yír símáŋar núurgəŋ ní vəŋ sábgəŋ ní.

¹³En ya ín pu Vannáb ní pai. Vannáb tə kùŋŋəŋ en bee nə pém, Yíwa pém dàŋ ém fúu vírdì en ya tò ní koo nən ni.

Yeesu yòo dùgbògèrè

¹⁴Dùgbògèr nán bənənì yòobà, Yeesu Vannáb Wowa, èm dògle gógsan ni. Vəŋ wəi bəŋ gyy nənŋəmà muur ya bəŋ íi kànəŋ ní.

¹⁵Dùgbògèr bənəní kón vee en pai, amhá en ya zìibənəy ní zìi màg tèuro bəri. Wəi kó rì gàan pəbənəy bụlèy bənəní ze.

¹⁶Vəy wəi bəy lólnəy símáar pai, bəy èmnəmà gèn kil nən ni, puur bàar di, Vannáb kə fàŋ tə pəbənəy gím, kə gəm lùrbənəy sóo ya en t̄aŋgəy bənəy ní pém.

EBƏRƏTÒ 5

¹Dùgbògèr gá pém və tìil vīrgəy yír təy ni, və díu kə t̄ò pubà bòob Vannáb nən ni. Ə ní àŋəy enè vəy sadaka, pəy Vannáb nən ni kə k̄əy vee entò.

²Yír ya gàan mai, vəy gí ní pém, dùgbògèr yò kii gàan puri, gəm wə bee pém yò yír bụlèy t̄ò.

³Mú ya wə bee pém yò bụlèy t̄ò yò, b̄əy ní àbà sadaka kə k̄əy pubà vee en ya koo yúl líi bəri, bòob ní bəri.

⁴Dùgbògèr tonóm lúbdi yò yír kànəy yúl əŋə pai, Vannáb k̄ə d̄òrgəy yír di, mú ya k̄ə d̄òr Aroŋ ní.

⁵Kiristu pém guve, dùgbògèr tonóm lúbdi yò ȳá kàn ni pai, Vannáb k̄ə d̄òru rì, dan: A yò War míŋə, Ȳa míi ɲlèú rì.

⁶Wee déə Vannáb dan: A dan k̄ə véə dúgdì dùgt̄ò mú Melkisedegi.

⁷Təy ya Yeesu yò kús̄əy díi, t̄əm dùgdo Vannábò, b̄əyuro vəy nórmom, b̄əro yagò, Vannáb kə zìi s̄òr v̄irubà voal li. Vannáb yaa k̄ilè pu yag əní, gəm Yeesu bụlèy puri.

⁸Yeesu yò Vannáb Wowə, gímtò ya t̄ə ní mag puro b̄ȳs̄əy muurè.

⁹Yeesu t̄ò w̄ar tonóm əní ní, yakai yíbt̄ò ya b̄ȳy pu ní só v̄əro koo yúl li.

¹⁰Vannáb díuro dùgbògèrè mú Melkisedegi.

Vé yág Vannáb bàanu pai

¹¹Bé ȳáŋ p̄évə en dán̄i ti ḡurè, amhá bé dan z̄íi dan k̄réelli déə déə pai, gəm vé dan k̄íi ḡáa fári bai.

¹²Vé kii Vannáb muur ní sóo z̄òro, yakai kee vé dan pu yíbt̄ò déə mágdì. Amhá entò ya yír ḡaa bìi dùggəy Vannáb muur díi pém b̄əy ní və magti p̄évəri. Vé l̄aléro ya ba vé dà k̄ȳur l̄éri ní, amhá vé ȳáŋtiŋ v̄əy ámnì.

¹³Yír ya àmgəy v̄əy ní ȳòŋəy warwə, ḡaa w̄èrnənəy muur ȳén vəy míil muur pai.

¹⁴Yír ya l̄éy k̄ȳur ní gá yò yír b̄ògèrè. Ə ní w̄ɛŋl̄éro, ḡaaléro w̄éerdì en dúur vəy en dump̄ánè.

EBƏRƏTÒ 6

¹Mú wəi, yakai bəŋ tál yágnəmà entò ya və mag bìi pəbənəŋ Kiristu yúl li bee, bəŋ dónəmà bəgèr bàar di. Bé dàtin tíi mágdì entò ya bé mag bìi ní pai. Ba bé daŋ yír yágbà tonóm ya dàŋnu ɣàrì vool bàar di ní, wə pé dòrbà fúy Vannáb nɔ́a ri.

²Bé dən mágtírì pógəsəŋ muurtò vəŋ gèŋəntò ya və sɪrgənəŋ pu yír nɔ́a ní pai. Sɪjsəŋ ya yír dən sɪjtírì vool líi péém, vəŋ fág ya və dən yír fág véəri ní péém, bé dən mágtírì pai.

³Entò bee péém bəŋ yágnəmà yakai, bəŋ èmnəmà nən ni tò Vannáb íi pəbənəno ní.

⁴Yíbtò ya gəalè Vannáb bàanu see, və yágtiŋ zε ní, mú ya yír dà kór gá kə və filti símɔ́aŋ vənì ní pai, gàm ba və təlèro Vannáb túrəm, və zìi gəalèro en ya Vannáb nɔ́a ríi, və zìi təlèro Vannáb Fúyig bəri.

⁵Və gəalèro mú ya Vannáb muur pùu ní, və təlèro kəvə fúy ri mú ya kúsɔ́aŋ ya pírii dən vən ní,

⁶və yágtiŋ zε ní, və ní gá mú ya yír dà kórì gá və dà fíltírì símɔ́aŋ vənì ní pai. Və ní gá və gaatiro Vannáb Wowa sáh, və wá puro dúuləŋ.

⁷Vé təbà égò, sóo ya zìiro nawa, və bàaro en ti duuro ní, kəno Vannáb yèrgəŋ pu nɔ́a.

⁸Ammà tò sɔ́aŋ tɪŋtɪŋtò tii jɪro tí ní, ég bee kəno en kòmve, Vannáb kə fíl pu píraŋ, bàar bee pírii kə və sè líillàurì.

⁹Dàa yáaŋ míntò, mú ya bé mùuŋ ní yò péém, bé gəaro vé gá vé dùuŋ bàanu dúurì, Vannáb kə sòrvé zε.

¹⁰Vannáb gá kəŋ yír bìl pai, en ya vé tò pu yír əntò dəə ní vəŋ vé tò èmgənəŋ ní yò, gəaro vé yáaŋurì, dən vənɪ en bee pai.

¹¹Bé yáa ní yíwa péém dùu sènəmà bàanu, kə là wərbà, kə vé zìi en ya vé sábgəŋ ní zε.

¹²Bé yáaŋ ya vé bùyìl fúy ní pai, vé tò magbà yíbtò ya və vəə dùu dùggəŋ Vannáb bàanu ní, kə vé zìi en ya Vannáb daŋ pəvə ní zε.

En ya Vannáb daŋ ní dən tóŋi

¹³Sóo ya Vannáb dòn pu Abraham wə dən en dəə zìirì kəbə nɔ́a ríi, yaa séglè en bəri. Vannáb təro yír ya tàltiu ní pai ní, yaa ségdó vəŋ níil əní ve,

¹⁴daŋ: Mii ŋdaŋlé púrì: Má yò ŋdàn pú nɔ́a yérdì, nìim mánì kə wéebà.

¹⁵Abraham vəə laa dùggənì, háa yaa zìi en ya Vannáb daŋ pu ní bee.

¹⁶Yír və dən en ségdì ní, və séggənəŋ yír ya tàlvə ní níilè. En ségdì wəi vəəŋ pəvə muur dì.

¹⁷Vannáb yáa pu mag dɪjrdì yíbtò ya dàŋnəvə en pəri ní kə və təbà bə gùy dùggəŋ muur bəni. Wəi kó rì yaa ség gənəŋ en zε.

¹⁸Yakai Vannáb tòlè en iro: En ya dàṅ yír əntò pəri ní, vəṅ en ya sэг ní. Əntò yò bee dàṅ filli pai, kəṅ ya gá Vannáb wò mílè ní paive. Kə ní wəi, yíbtò ya bəṅ zii sònəṅ koo nḗ ríi pém fúy bənəni vəmà gàm bəṅ sábgənəṅ en zírì koo nḗ ri.

¹⁹En ya bəṅ sábgənəṅ ní bee gùy dùggəṅ símàṅ bənəni mú vàal vəṅ gáṅ. Wəi kó rì làa ya ba bìggəṅ bàar gǝjɛn ní kúl pəbənəno, bəṅ dó lànəno wee ya Vannáb kəṅ ní ri.

²⁰Wee bee Yeesu dó bá laalé pəbənəṅ ti. Kál vəəro dùgbògərə mú Melkisedeg.

EBƏRƏTÒ 7

Melkisedeg yòo gèni, tól déə yòo dùgbògərə

¹Melkisedeg yò bal yòo gèn ya Salem níi, yòo dùgtóo ya təṅ pu Vannáb ya kəṅ tál en pém ní. Sóo ya Abraham lò nḗlé gənəbtò siil bàar di gá tiitii ní, Melkisedeg wəṅ sǝj kàu bàanu ri, yaa tén pu Abarahamsərə.

²Abraham yaa dù yèb zaudì əni yeləl fób, kà yeləl déə ní pə Malkisadag bee. Níil ya Malkisadag yò və dònḡəṅ ti voo: Gèn ya təṅ en vəṅ bàanu ní. Déə yòo gèn ya Salem níi, yáṅṅ dāṅni: Gèn ya ḗṅṅ kəṅb ní.

³Melkisedeg yò yír gàan túnú əni pai, nùnú əni pai, yírbògən əni pai. Yír gàan sóo ya və lèu ní pai, vool əni pai. Ə ní kə dùḡ mú Vannáb Wowa, kə vəə dùggəṅ dùgtóo.

⁴Vé tèbà mú yǝṅ ai kəṅ ní, en ya taa bən Abraham gò kài siil li ní, yaa yèbdo yeləl fób, déə ní pəró yǝṅ ai.

⁵Dòoká daṅ Izrael yírtò en ya və zii ní pém və dù yèbbà yeləl fób, déə ní və pəbà Levi nìm ya təṅ dùgtóo tonóm ní. Və pém və yòo Abraham nìm, və kəṅ en yò bee dòovag nḗ ri vè.

⁶Malkisadag ní kəṅ Levi nìm dor di pai, ammə Abraham yaa kèr pəuro en ya zii ní. Melkisedeg yaa tén puro Abraham sərə, yír ya Vannáb dòn pu daṅ bə dàṅnu en déə pəri ní.

⁷Kə dùḡ laa ní gá yír ya təṅḡəṅ pu bò sər ní kəṅ tàllè yír ya ziiṅ sər ní.

⁸Dùḡnábto ya və mòl pəṅ en ní gá pém yòo yíbtò ya vòṅ ní, ammə Melkisedeg ní yòo dùgtóo ya kə dùggəṅ lagəl ní, debter dòn gure.

⁹Vəṅ Abraham yúlè yír dà dāṅni: Levi ya yíwa pém kèr pəṅnu en ní bee, wə pém kèr pəró yíri, gàm taa vən Abraham kèr pəró Melkisedeg enè.

¹⁰Təṅ bee gá və lènnəṅ Levi bai, ammə mú ya Melkisedeg èm sǝj kà Abraham ní yò, kə mú sǝj kəṅ Levii, gàm Levi yòo Abraham nanúsénwa.

¹¹Levi nìmtò dùḡnáb vən ya və kəṅ ní yò dòoká ví'i vəṅ wəi. Yakai tò Levi nìmtò dùḡ tonóm vəni ba là wárləri ní, yír ba dàṅ wátiri dùḡ déə víbà mú Melkisedeg ní pai, ba və dàṅ zii dúḡdi Aroṅ nìm dor di vé.

12Nim dor ya kəŋ dūg ní fillo ní, bəŋ ní dòoká pém filbà bəri.

13Dùgbògèr bənəní Yeesu ya və mùuŋ pu muur yò ní bee, yòo nìmsàb déə ri, yír nìm uur ya tò tən dūgtóo tonóm gèŋən vaał li bíi.

14Yír gá pém gàaro yòo Zuda nìm dor di, ammə sóo ya Moizə mùu dùgnáb muur ní, və kìn nìmsàb bee níil əní tí pai.

Dùgtóo déə yòobà mú Melkisedegi.

15Vé tə djiŋ nəŋmə wee yò ri: Dùgtóo déə víró mú Melkisedegi.

16Ammə dūg kəsàŋ əní dùun nìm muur pai. Ə ní yòo yír vənì kə vəə dūggəŋ lagáli.

17Debter dònŋəŋ wəi daŋ: A dàŋ kə vəə dūgdì dūgtóo mú Melkisedegi.

18Kə nì dòoká van yaa vòro, gəm ə ní bụlléro, en ya tətì ní pai.

19Moisə dòoká ɔ̀ wàrnè yír bàar ɔ̀ lár di pai. Bənəŋ ní bəŋ sábgənəŋ en dúur déə, en bee wəi dàŋbənəŋ ɔ̀ s'órdì Vannáb tól li rì.

20Sóo ya Vannáb dí Yeesu dùgtóo ní, yaa séglè en ti bəri. Yíbtò déə kál dùgnáb ní, en ségdì kəŋ ti pai.

21Yeesu ní kál ní, Vannáb yaa ségdó en ti daŋ: Míi Gènbògèr ɔ̀səgdó enè gá ɔ̀səgdó. A dàŋ kə vəə dūgdì dūgtóo.

22Yeesu yòobà ní, bəŋ gàanəno pém kəsàŋ dúur ya Vannáb ɔ̀təti ní bee tàllo bòo ya nən ní.

23En ya yèb Kiristu vəŋ bòob dùgnàbtò déə ní yòobà sàŋ: Dùgnàbtò déə ní və laa vòŋ ní yò, wəi kó rì və zòŋəŋ zə. Və zìin tonóm vənì tó ɛ̀mni pai.

24Yeesu ní kə vəəni, yír déə kàn dùgtóo tonóm əní pai.

25Wəi kó rì yír ya wəno Vannáb bàar Yeesu nɔ̀ ri pém Yeesu dàŋnu sór vəəri. Gəm ə ní kə vəə dūggəŋ lagəlvé, təmgəŋ pəvə Vannábò.

26Ba bəŋ pəbənəŋ dùgbògèr bənəní mú Yeesui, yír ya tú ví ní, yír dúuri, kón vee en pai. Kəsàŋ əní vəŋ vee yírtò kəsàŋ gbán pai, Vannáb gəm dòglènu gógsan ni.

27Yeesu ní kəŋ mú bòob dùgnàbtò déə pai, və ní góg ya dji ní pém və ɔ̀ŋ sadaka kə kəŋ bìi pəvəbà vee en ya kəvə yúl líi, pírii bòo ya yír yúl líi. Yeesu sadaka əní pə vəə dūg yúl əní gáa déəvə.

28Dòoká fəŋbŋəŋ dùgbògèr əní yír bụlləŋnàbtò. Ammə Vannáb ségdó enè, muur bee kàro dòoká bàarè. Vannáb yaa fəŋbdo Wowə əní kə kə vəəbà dùgbògèrè, yír ya duu wár dūg ní.

EBƏRƏTÒ 8

Yeesu yòo dùgbògèr bənəŋə

- ¹Muur yò bee yúl əní ai: Bəŋ díŋnəŋ dùgbògèr uur bee. Síŋ gógsan ni Vannáb gèn kíl tól li, nəŋ dúur di, Vannáb ya tál kùn en pé m ní.
- ²Tòŋ dùgtóo tonóm əní Vannáb nən ni, háŋ tampol zùg fáŋal ya Vannáb kó dùg vəŋ nəŋ əŋə ní, yír kón nì pai.
- ³Dùgbògən àŋ sadaka vəŋ entò ya və sŋ məŋ ní Vannáb nən ni. Wəi kó rì bəŋ ní dùgbògèr bənəní yò pé m àbà enè.
- ⁴Tò ba ég di ló ní, Kiristu ba dàn kəŋnì dùgbògèr pai, gəm dòoká virlè dùgtóo ya pəŋ sadaka ní yòobà.
- ⁵Tonóm ya yíbtò bee təŋ ní yòo mú en igò, və mág dùuŋ tonóm fáŋal ya gógsan ní. Vé təbà sóo ya Moizə kó tampol zùg ní, Vannáb dòn pu daŋ: A kó mag dùgbà zùg ai mú ya a tèi gur di ní.
- ⁶Ammə yakai yò tonóm ya Vannáb pə Yeesu ní tál kùnè bəob dùgnábtò tonóm ya kúsàŋ díi. Gəm Yeesu kóró Vannáb vəŋ yír kəətinəno. Kəəsən bee tállo bəo ya nən ní, gəm Vannáb dònè ti daŋ bə dən pəri yír en ya duu tál ní.
- ⁷Tò kəəsən ya Vannáb àŋ bìi vəŋ yír ní en dəə ba líin ti bai ní, Vannáb ba dàn áŋtír dəə pai.
- ⁸Ammə Vannáb nòlè pu yír əntò en dəə ti, dòn zə daŋ: Dootò dəə yaanirì, ŋdàn áŋ nəŋtírì kəəsən vəŋ Izrael yírtò pumvé, vəŋ Zuda nìm dor bəri. Gènbògèr mùu gure.
- ⁹Dàn kəŋnì mú kəəsən ya ba nəŋ vəŋ yírbògən vəní ní pai, sóo bee ŋgùŋ dùgvə nəŋ ri, nəŋ vír və Ezib ég di zə. Və yaa gùŋ nəŋtin kəəsən bee pai, wəi kó rì mí pé m ŋyaa tətín pəvə gím mai zə. Gènbògèr mùu gure.
- ¹⁰Vé kiibà: Doo bee tállo ní ŋdàn áŋtírì kəəsən dəə vəŋ Izrael yírtò: ŋdàn díŋ dórdì dòoká mínì kəvə símàŋ di, kə və sábgəŋ wəi. Mí ní kə ŋyòo Vannáb vənə, və ní kə və yòo yír mínə.
- ¹¹Yír ya dà pu dán mágtírì bəo əní kə, dòowa əní kə kə daŋ: Wə gəabà Gènbògèrì ní pai, gəm və pé m və dənŋəŋ gáa kún nì, warwa vəŋ yírbògèr pé m.
- ¹²ŋdàn pəvə en dumpán káŋb sírdì, kə ŋvəŋ vəə vee en vəní pé m. Gènbògèr mùu gure.
- ¹³Vannáb mùuŋ kəəsən pum muur ní yò, dílèro bəo ya nən ní gá vani. Vé gəaro en vanínno, gəŋno ní, en bee mággəŋ lée síri.

EBƏRƏTÒ 9

Gèŋən ya kúsàŋ díi vəŋ Yeesu tonóm

- ¹Kəəsən ya nən ní bal yòo vəŋ gèŋəntò ya yír və təŋ pu Vannáb ní. Və kólè bàar ya və fáŋ təmgəŋ Vannáb ní bəri.
- ²Və kóró tampol zùgò, və yèblè iro, wee ya nən ní və kəŋ wee gŋj nè, pitirla yòo ti vəŋ lésír ya və sírgəŋ Vannáb nən ní.

- ³Wee dǎə yòo tún ni, və dǐ vǎələ vǎə làai, və kǎŋ ə ní wee gǐjn bǒgǎrè.
- ⁴Kaŋger tǐj yòo ti, və sǝŋ lar sǝŋ sǎə púur ti. Akoti ya maggǎŋ Vannáb vǎə yír kǎətinǝno ní pém yòo ti, və pǒg kùnlè vǎə kaŋgerè. Akoti bee və dí dǒrlè kaŋger tǎg dǎə koo bál li, və dǒrlè lésír dǎə tǎg bee ri, və kǎŋ lésír bee mana. Aroŋ kǎəl ya bǒggǎŋ ní bee yòo akoti bee ri, vǎə vǎal wǎgǎltò dǎə və dǐj kǎ tǔr dǒokátò ya fób bee ti.
- ⁵Akoti bee góg di ǎní və dǐj mag malekia iro ti, yǎŋ dǎŋni Vannáb yòo bàar bee ri. Malekiatò bee bitəl vǎni kǒŋ ig wee ya və sǐrgǎŋ sadaka ní ri, Vannáb kǎ kǎŋ pubà yír vee ǎntò. ǎntò yò ə ní bǎŋ dǎnnǎŋ dón dúu kúnni ló pai.
- ⁶Və dí kùnlé ǎntò bee gu, dùgnǎbtò və laa dó gǝŋ ǎn tampol zùg ya nǝn ní ri.
- ⁷Ammǎ zùg ya tún ní dǔgbǒgǎr dǒŋ ti rì dǎəvǝ. Ver màgdo pém laa ǎm dó gǝŋ ǎn ti. ǎə dǒŋŋǎŋ ǎn mim ya ǎm pǎŋ Vannáb ní, kǎ kǎŋ pubà vee ǎn ya koo yúl líi vǎə yír ní pém.
- ⁸Vannáb Fúŋig yǎə pu yír màgdì kǎ və tǎbà, zùg ya gón ní yò kǎŋŋǎŋ tívǎ gá, bàar gǐjn bǒgǎr bàanu kúlnǎŋŋ pai.
- ⁹Yò maggǎŋ pǎbǎŋŋ ǎn ya yakai ní. Yǎŋ dǎŋni: ǎn ya yír pǎŋ ní vǎə sadaka ya və sǐj màŋŋ pu Vannáb ní pém sǒg dǐjrnè yír ya tǔŋ ǎn bee ní símǎŋ pai.
- ¹⁰ǎ ní və lǎŋ ǎnè, və zǒŋni, və zùr vǐr tǔrgǎŋ fúŋi. Yò gǝŋǎn ǎntò ya yír wǎ tǔŋ ní, wǎi kǎ laa rì, sǒo ya Vannáb kǎ dǎŋ ǎn pém fíl nǎŋtírì ní kǎ làrì guvǝ.
- ¹¹Yakai Kiristu ní yaanno dǔgbǒgǎr tonóm ǎní, ǎn dúurtò ya yakai yò pém wǎi ǎŋ rì. Tampol zùg ya Kiristu tǔŋ tí kǎŋ tǎllo bǒo van yò, duu tǎllo pém. ǎ ní yír yǔŋ nǐ pai, kǎ vǎəŋ kúsǎŋ di pai.
- ¹²Sǒo ya Kiristu dó bàar gǐjn bǒgǎr di ní, ǎŋ ur mim pai, nǎgwa mim pai, ǎə dǔg mim fǎŋ ǎní gáa dǎəvǝ, yaa búl sǒr vǎəbǎŋŋ zǝ.
- ¹³Ur mimtò vǎə nǎg mimtò vǎə nǎg úmtò ya və sǝŋ gá və pǒggǎŋ pu yír zurùgtóo ní, ə ní vǐrgǎŋ pu zurùg ya fúŋ kól líi.
- ¹⁴Múyò gá, Kiristu mim dǎn tǎlli wǎi bǝ? Kiristu ní Fúŋig ya kǎ vǎəŋ ní vǎmuro, yaa kǎro yúl ǎní, pǎró Vannáb sadaka ya duu dǔg ní. Mim ǎní dǎŋ sǒg vǐrdì símǎŋ bǎŋŋ ní kǎ bǎŋ yǎgnǎmǎ tonóm kǒmvǎtò, kǎ bǎŋ tǔŋŋ pu Vannáb lagáli.
- ¹⁵Wǎi kó rì kǎəsǎŋ pum ya Vannáb ǎŋtǐi vǎə yír ní Kiristu dó tǎŋ ni zǝ. Kǎəsǎŋ van ní yír líillè vǎə vee ǎnè, Kiristu yaa vǒro kǎ búl sǒrbà yír ǎn dúmpán ni, wǎi kó rì yǐbtò ya Vannáb kǎ ní və dǎŋ zírì ǎn dúur ya Vannáb dǎŋ pǎvǎ ní, dǎŋ kǎ vǎəri vǎŋ.
- ¹⁶Kǎəsǎŋ muur bee kǎ mú ya yír dǐj yǎglǎŋ dǎŋ tò bǎ vǒro ní, və kóbà san bǎní gu vǎə gu ní. Ammǎ bǎə ní yír bee vò see, kǎ və tǔ ǎn bee zǝ.
- ¹⁷Tò kǎŋŋǎŋ lagáli ní, muur ǎn bee tǔŋŋŋ pai. Yír bee vò see, muur ǎní kǎ tǔŋ zǝ.

- 18**Wəi kó rì kəəsàŋ ya Vannáb àà bìi vəŋ yír ní pém mim wérlé ti, en bee tò zε.
- 19**Moisə ká m̀l Izrael yírtò, yaa dòn dùu kùn pəvə muurtò ya d̀oká ríi pém. Pírii yaa kà nàgwa mim, ur mim vəŋ mom, wèr m̀aà tívé, kà k̀aəbwàar vəŋ dígém ya və wj̀blè ní, yaa yj̀ wèr d̀oká debter bee ri, vəŋ yíbtò yò f̀ỳ ri,
- 20**m̀uuy ti daŋ: Mim yò kə̀ nì Vannáb vəŋ k̀ətinəno.
- 21**Moisə yj̀ wèr mim z̀g di b̀ri vəŋ g̀əŋən entò ya z̀g díi b̀ri.
- 22**D̀oká gá daŋ en bee ǹ pém və z̀r v̀rgəŋəŋ en mim. Tò mim wérnè bai ní, vee en k̀aəbnè pai.

Kiristu sadaka əní k̀aəbgəŋ pu yír vee enè

- 23**Yò ə ní en f̀aəl ya g̀gsan níi wəi pai, və m̀g dùunì guvε, am̀a və z̀r v̀rgəŋ entò bee vəŋ sadaka gá, en f̀aəl bee ní sadaka əní kə̀ duu tàlnè b̀o ya yò bε?
- 24**Kiristu gá dòn z̀g ya yír kó ni rí pai, g̀m ə ní və m̀g dùu en ya g̀gsan níi guvε. Kiristu èm dó dùgle g̀gsan ni, yakai yòo m̀r bənəŋ Vannáb nən ni.
- 25**Zíbtò dùgb̀g̀r vənì ver m̀gdo pém d̀ŋ wee g̀j̀n ni vəŋ en mim. Kiristu ní pə̀ vèəgè yúl əní.
- 26**Tò gu gá k̀s̀aər bìi ní sóo z̀oléro, Kiristu bee ba d̀nnəŋ yúl əní pə̀ p̀llì bε? Am̀a yakai k̀s̀aər m̀ggəŋ k̀rì ní yò, Kiristu gá ví dùgi g̀a d̀əvε, yaa pə̀ yúl əní mú sadaka, kə̀ k̀aəb pubà yír vee entò.
- 27**Yír gá pém vool vənì g̀a d̀əvε, pírii və laəŋ Vannáb f̀gò.
- 28**Kiristu pém guvε, pə̀ vèə yúl əní mú sadaka, yír g̀urè vee en vənì kə̀ k̀aəb pə̀vəbà. Yakai yaatiro ní, d̀n k̀aəbdì vee en pai, yaəŋ sórdì yíbtò ya laanu ní.

EBƏRƏTÒ 10

Sadaka f̀aəl gá d̀əvε

- 1**Zíbtò d̀oká gá kə̀ mú en igò guvε, v̀j̀ngəŋəŋ en dúur ya d̀ŋ yáar ní. Ver m̀gdo pém və laa pəŋ sadaka uur d̀əvε bee. Sadaka bee là vəŋ ya dà yíbtò ya t̀ŋ ní dúub wárdì ní pai.
- 2**Yíbtò ya pəŋ sadaka bee ní, ba və z̀i tú ví v̀ələ́ g̀a d̀əvε gá, ba və dà sábtírì vee en kə̀və yúl li sáŋ né? Ba və d̀n yágdì sadaka pə̀rì yò bε?
- 3**Sadakà yò ə ní en ya ver m̀gdo pém yír sá b z̀inəŋ vee en ní.
- 4**G̀m nàg mim vəŋ ur mim gá d̀n k̀aəbdì vee en pai.
- 5**Wəi kó rì sóo ya Kiristu yaəŋ k̀s̀aər di ní, dòn pu Vannáb zε daŋ: A g̀a en s̀j̀ m̀aərtò pai, a g̀a sadaka d̀ə pai, am̀a a ỳỳ pə̀nnó f̀ỳi.
- 6**Entò ya və s̀j̀ m̀aə s̀ŋ pú ní, vəŋ sadakatò ya voo k̀aəbgəŋ vee enè yò pém p̀un pú pai.

- ⁷Nyaa dòn ze ñdañ: Nyòo ai, Vannábò, ñèmgəñ tònì en ya a yáa ní, mú ya dèbter dòn�é kəñ yúl li ní.
- ⁸Kiristu dòn bìi dùg dañ: A gaa sadaka pai, a gaa en pərtò dəə pai, entò ya və sji məa sən pú ní vəñ sadakatò ya kəəbgəñ vee en ní yò pém pùun pú pai. Sadakà bee pém və pé dùuñ en ya dòoká dañ ní.
- ⁹Piríi Kiristu yaa dòn dañ: Nyòo ai, Vannábò, nyaa tònì en ya a yáa ní. Kə nì wəi, Vannáb məa virdo sadaka vantò muurè, kà dòrdo sadaka dəə.
- ¹⁰Yeesu Kiristu tɔlè en ya Vannáb yáa ní bee: Sadaka ən ya pé vəə dùg yúl əní ní túb virdəənəno Vannáb nən ni.
- ¹¹Dùgtóo gá góg ya dji ní pém dii tən tonóm əní, laa pəñ sadaka uur dəəvə bee, sadaka ya dən pu yír vee en kəəbdì bíi.
- ¹²Kiristu gá pé vəəgə sadaka əní gaa dəəvə, yakai wə bee sijn Vannáb nəa dúur di.
- ¹³Laañ ya gá Vannáb dà əa dór kúnni fan əntò koo dòr pèel li ní.
- ¹⁴Kiristu sadaka ən ya pé dəəvə yò túb virdo yír Vannáb nən ni ní, kəno wə duu wádo.
- ¹⁵Vannáb Fúyig pém kàro yag bee və, dañ:
- ¹⁶Gènbògèr dañ: Doo bee tállo ní ñdàñ kóri kə bəñ kəənəmə. Kəəsàñ bee yòo ai: Ñdàñ dji dórđi dòoká míní kəvə síməa di, kə və sábgəñ wəi.
- ¹⁷Piríi dòn dañ: Ñdàñ pəvə vee en vəní kəəb sírdì, kə ñvəñ vəə en lílən vəní pém.
- ¹⁸Yír vee en əní kəə síléro gá, kə əa pəti en dəə ní en bee kə kəəbtì pu né?

Bəñ kə dùgnəmə mú yíb ya dùuñ Kiristu ní

- ¹⁹Dəəvə, yakai Kiristu mim ya wér ní yò pəbənəno bəanu ya bəñ dənəñ zii dóri bəar gijn bògèr bee ri ní.
- ²⁰Kiristu dó tállo làa ya ba və dji vəə tən ní bee, yaa pən pəbənəno bəanu pumi, bəanu ya yír kəñəñ lagél ní. Fúy əní wəi kə nì bəanu bee.
- ²¹Dùgbògèr nán bənəni yòobà, wəi dín Vannáb wàal li.
- ²²Yakai bəñ sò'ór yaanəmə Vannáb tuñ vəñ síməa dəəvə, bəñ əa kunnəmə síməa Vannáb fúy ri, Kiristu mim sòglè pəbənəno síməa. Bəñ pògnəmə fúy bənəni mom dúur di.
- ²³Bəñ gúy nəñəmə en ya bəñ sábgəñəñ ziri Vannáb nəa ri yò, bəñ dònəñəñ pu yír wəi, gəm Vannáb dən gúy dúgdì muur əní.
- ²⁴Kəbənəñ tən ni yíwa gúy nəñəmə bəoi, yír kə yáa bəo ze, kə bəñ kónəmə en dúurì.
- ²⁵Bəñ yágnəñ yáari kəbənəñ móləñ bəar di pai, bəñ yág vəənəñ mú yíbtò dəə pai. Yíwa vammə bəoi, və təbà Gènbògèr yəñ mǎggəñ vírì.

- 26**Tò bəŋ gàalènəŋ muur yəŋ bàar bəri, bəŋ kó èmgəŋəŋ vee en tívé gá, sadaka ya dà káəbtírì vee en bee ní pai.
- 27**Yír bee gá símáəŋ loubà, gàm Vannáb fág dàŋnu gúyri, wə dàŋ dúyri vee dumpán ya dàŋ Vannáb fantò túr kúnni ní ri.
- 28**Vé gàaro yír gərdo Musa dòokái, yír iro tǝəro dònno voo və təuro ní, yír bee və dàŋ pu gím té véəŋ bai, və dàŋnu mǝəŋ.
- 29**Mə tò yír dògdo Vannáb Wowa, díró kəəsəŋ mim ya sòg viru ní yò en kòmve, dúullo Fúyig ya yír kiiŋ puur ti yò gá, vé gàa ní gím əní dàŋ vǝ tállì gím gá pém me?
- 30**Bəŋ gàanəno yír ya dòn muur ai ní daŋ: Mii ŋdàŋ kó kpáardì en ya yír kó bòo ní rì, mii ŋdàŋ tiibtír di. Déə dòn daŋ: Gènbògèŋ dàŋ yír əntò fágdi.
- 31**Vannáb lagəl fág gùyuro yíri gá en líiró.
- 32**Vé sábbà en ya zivé nən ní. Vé ziiğè Vannáb túrəm ní, vé yaa fuu tə taro gím. Ammǝ vé vəə dùglèrì.
- 33**Sóo déə və dúulgəŋvé yír di, və úrgəŋ pəvé gím. Sóo déə ní vé gər sòrgəŋ yíb ya və kòŋvə mú véi ve ní.
- 34**Vé tə zaa puro pursinatò gím. Yír pǝəvəró en dúurtò, vé kǝəb sirdo muur bee gàm vé gàaro vé díŋ zaudì ya duu tàl wəi ní, ə ní kəŋ sóo pém.
- 35**Vé lòl símáəŋ pai, vé dàŋ ziiŋtírì en nán déə.
- 36**Vé vəə dùgbà kə vé tòmǝ en ya Vannáb yǝə ní, kə vé zii en ya daŋ pəvé ní.
- 37**Debter dònŋəŋ wəi daŋ: Doo pərdo sənvé, yír ya yaani ní dàŋ yáari, dàŋèi kéəllì bai.
- 38**Ammǝ yír dúur ya pé dər fúy kəŋ nǝə rii, dàŋ kə véəŋ lagéli. Tò wə tiiro piri ní, símáəŋ mínì dàŋ púutír vəŋ wəi pai.
- 39**Bəŋ kəŋnəŋ yíbtò ya tiitŋ piri gá, və èm gi leeŋ ní yò pai. Bəŋ pé dòrgəŋəŋ fúy Kiristu nǝə ri, bəŋ dàŋnəŋ sòrì ti.

EBƏRƏTÒ 11

Fúy pé dórdì Vannáb nǝə ri gá nɛ?

- 1**Yír pé dòrdo fúy Vannáb nǝə ri ní, kəŋ pu mú ziiłero en ya sábgəŋ ní, tən en bee bai, ammǝ gàaro yòobà.
- 2**Yírbògəntò yò bal və pé dòrlè fúy Vannáb nǝə ri, pùu pu zɛ.
- 3**Yír pé dòrdo fúy Vannáb nǝə ri ní, gàaro Vannáb yuy kúsǝəŋ yò vəŋ yagò guve. Mú wəi, en ya bəŋ təŋnəŋ ní yò ví'i en ya bəŋ tənəŋ mii ri, gàm muur ya yag díi nór tən pai.

⁴Abel pé dòrlè fúy Vannáb n̄a ri, sadaka ən ya pé Vannáb ní yaa duu tàl Kain ní ze. Fúy ən ya pé dòr Vannáb n̄a ri yò wəi kó rì Vannáb daŋ wə yòo yír dúur kəbə nən ni, yaa íi kà pu ən ya pé ní ze. Abel vòléro, am̄má mú ya pé dòrlè fúy Vannáb n̄a ri yò, yakai yòo yag múuri.

⁵Enog pé dòrlè fúy Vannáb n̄a ri, Vannáb lùrlèuri, vool zìinèu bai ze. Vannáb kà lùr ààlèu koo tól li, yír ya tètìu ní pai. Və dòn koo yúl li voo: Enog duulé pu Vannáb see, yaa kà lùrgənu ze.

⁶Və gàabà yír pé dòrnè fúy Vannáb n̄a ri bai gá dàn pu dúuri Vannáb pai. Yír sò'órgəni Vannáb tuŋ gá, wə gàabà Vannáb yòobà yəŋve, yír ya wəuro pé m̄ dan zìiri ən koo n̄a ri.

⁷Noe pé dòrlè fúy Vannáb n̄a ri, Vannáb yaa dòn puro ən ya dàŋ yáar ní. Noe tèn̄nèŋ mai, am̄má yaa k̄i puro Vannáb muurè, kóro kər nán əní, dó sóro ti vəŋ wàal əní pé m̄. Mú wəi, bòob ní fág gùv̄vəro. Noe pé dòrlè fúy Vannáb n̄a ri, Vannáb íi kàu yír dúur ze.

⁸Abraham pé dòrlè fúy Vannáb n̄a ri, yaa k̄i pu Vannáb muur ze. Sóo bee Vannáb dòn pu daŋ wə èmmà é g ya bə dàŋnu pər ní ri. Abraham lú yáglé é g əní, gàan wee ya èmgəŋ ní pai, am̄má èmgəni.

⁹Pé dòrlè fúy Vannáb n̄a ri, è m̄ kəno é g ya Vannáb dàŋnu pəri ní bee ri mú sènè. Kó zùgtò, fəŋ ti. Pirí Izag vəŋ Zakob pé m̄ fəŋro zùg di. Və pé m̄ Vannáb dònle pəvə ən bee v̄e.

¹⁰Abraham gá laa dùggəŋ wàaltəŋ v̄an ya Vannáb d̄jri v̄e, yuuri v̄e wi.

¹¹Sara pé dòrlè fúy Vannáb n̄a ri, wəi kó rì mú ya ver əní zoŋ ní pé m̄, Vannáb kó puro yaa wèebdo n̄im. Gà m̄ gàaro pé m̄ ən ya Vannáb daŋno gá ən bee dàŋ kóri.

¹²Wəi kó rì ȳŋ dəv̄ve, dor dóléro gag di, yaa wèebdo varəm mú sùgtò ya góg díi, mú s̄j̄ ya lé g díi.

¹³Yíbtò yò pé m̄ və pé dòr dùggəŋ fúy Vannáb n̄a ri, vool yaa kàvəri guv̄e. Və zìin ən ya Vannáb dòn pəvə ní bai, am̄má və túu təràro, pùurà pəvəro. Və díŋ yúl vəní gá sèn ya kàa yaai é g bee ríi.

¹⁴Muur ai yíb ya dòn ní və dòn d̄j̄r dùglèri voo yíbtò yò wə dùggəŋ é g fəŋ vəní.

¹⁵Tò ba və sábt̄ŋ é g ya və lú yáglé ní ní, ba və dàŋ tíitiri.

¹⁶Am̄má və núurgəŋ wee ya duu tàl wəi ní: Kə n̄i gógsanè. Wəi kó rì və kəno Vannáb voo wə yòo Vannáb vənə ní, sé g kón Vannáb ti bai ze, gàm Vannáb kó dí laalè pəvə wàaltəŋ nán lu.

¹⁷⁻¹⁸Abraham pé m̄ guv̄e, Vannáb bal dòn pu daŋ Izag dàŋ pu n̄im lé wéebdi rì. Am̄má sóo ya Vannáb yaa mà g t̄eu daŋ wə kótibà wowa ən ya dəv̄ve bee sadaka ní, Abraham m̄ərnè pai, gàm pé dòrlè fúy Vannáb n̄a ri.

- 19**Gàaro yír vòlèrì pém, Vannáb yáaró dàhnu sǽjbtírì vool li. Kə̀ nì Abraham yaa zìiti wowa ɛ́ní zε, kə̀ mú sǽjtii pu vool li.
- 20**Izag pé dòrlè fúy Vannáb n̄a ri, yaa yèr pu Zakob v̄əy Ɛsau n̄a zε, gàm en ya dàvə zírì yúwál li ní.
- 21**Zakob pé dòrlè fúy Vannáb n̄a ri. Màg vòrì ní, yaa yèr puro Zozeb varém̀tò ya iro bee n̄a. Yaa túg dii koo kə̀əl li, f̄a tèm Vannábò.
- 22**Zozeb pé dòrlè fúy Vannáb n̄a ri. Màg vòrì ní, yaa dònlé sóo ya Izrael yírtò dàh ví yágdì Ɛzib ég ní, v̄əy mú ya və̀ dà n̄éhtò ɛ́ní kòrì ní b̄əri.
- 23**Moisə̀ nùnú v̄əy túnú pé dòrlè fúy Vannáb n̄a ri. Və̀ lè Moisə̀ ní, və̀ yaa ìn díu zε h̄a sǽj t̄aaro. Gàm və̀ t̄ə war ai duu ní yò, və̀ w̄aatin gen muur pai.
- 24**Moisə̀ pé dòrlè fúy Vannáb n̄a ri. W̄əi kó rì kàh ní, yaa m̄ərdo ya gá və̀ díubà mú Faraoh wowa yáalwa l̄eu rì ní.
- 25**Moisə̀ daŋ Vannáb yírtò b̄əy t̄ənəm̄a gím pém, t̄əl p̄əb̄ero ya gá b̄ə zágba vee bàar di doo s̄ənv̄e ní.
- 26**T̄ə ní daŋ və̀ ḡj̄b̄əbà mú Kiristu ve t̄əl p̄əb̄ero zaudi ya Ɛzib ég díi. Gàm t̄əh en ya dàh zírì n̄én ni ní.
- 27**Moisə̀ pé dòrlè fúy Vannáb n̄a ri, yaa ví yág Ɛzib ég zε. W̄aatin gèn nòn mai, v̄əm̀ d̄uggəh sím̄āar ɛ́ní kə̀ mú t̄əh Vannáb ya yír t̄ən mai yò b̄əri.
- 28**Moisə̀ pé dòrlè fúy Vannáb n̄a ri, yaa kó Paska zε. Dòn pu Izrael yírtò daŋ və̀ pòg t̄urbà mim pagél li, malekia M̄aayírtóo kə̀ yaa n̄əm varém̀ bìyàg v̄əní pai.
- 29**Izrael yírtò pé dòrlè fúy Vannáb n̄a ri, və̀ yaa ȳa tál Mom Gb̄éy mú ég kòmve zε. Ɛzibnáb dó dùu dor v̄əní ní, və̀ yaa pó kúnno.
- 30**Izrael yírtò pé dòrlè fúy Vannáb n̄a ri, və̀ yaa p̄əh k̄əer fil Zeriko k̄ui doo d̄əmsara ní, k̄ui fuu p̄əri.
- 31**Rahab yáal s̄j̄nórtóo pé dòrlè fúy Vannáb n̄a ri, yaa ḡu n̄əhno s̄əntò ya yaa w̄əaltəh w̄or t̄əri ní. W̄əi kó rì sóo ya Izrael yírtò m̄a k̄ungəh yíbtò ya b̄uyn pu Vannáb bíi, Rahab ní yaa só ví zε.
- 32**Ɔ ní kə̀ h̄dòn n̄e, doo pai, kə̀ h̄m̄uubà Ḡedəoh muurè, Barag muurè, Samsoh muurè, Zebta muurè, David muurè, Samuel muurè, tòm̄yagnábtò muurè.
- 33**Və̀ pém və̀ pé dòrlè fúy Vannáb n̄a ri, w̄əi kó rì və̀ gò kà t̄urdo égò, və̀ t̄ə t̄urdo en ya dùu bàar ní, və̀ yaa z̄iuro en ya Vannáb daŋ p̄əvə̀ ní. Və̀ bìgdo nir yagò,
- 34**və̀ n̄əhno vee yàl̄əh, və̀ só víró paar núul li, ba və̀ b̄uylḡəni, və̀ yaa v̄əno. Və̀ v̄əno siil li, və̀ lò n̄ə kúnno b̄òob ya yaai ní.
- 35**K̄a və̀ pé dòrlè fúy Vannáb n̄a ri, və̀ z̄i t̄ətiro yír v̄ən ya ba vò ní s̄j̄tiro. Yíbtò d̄ə t̄ə gím h̄a və̀ vò t̄iv̄é, və̀ ìin ya yír b̄ul s̄òrv̄əbà ní pai. Və̀ yáaŋ və̀ s̄j̄tiro vool li ní kə̀ və̀ z̄ibà k̄əs̄əh ya duu t̄əl ní.

36Bòobtò déé kəno en yjiri, və lònəro péém, və ta àəvəro pursina ri.

37Yíbtò déé və zù mǎəvəri, bòobtò déé və sji vèəl yèbvəri, déətò ní və sà mǎə vəη paarè. Bòobtò déé èm kaa túrdo wee gón gón, və paar túrdò tám kóltò vəη ur kóltò. En gjjvəro, yír vilvəro, yír úr pəvəro gím.

38Və gi kaan gəəl li vəη gurtò ri və fəəη vǎal gbágtò ri vəη léəbtò ri. Kúsàəη làn ya gùu nəη yíbtò yò ní pai.

39Yíbtò bee və pé dòrlè fúy Vannáb nǎə ri, pùu pu Vannáb zε. Ammá və ziin en ya Vannáb dan pəvə ní pai.

40Vannáb sábləbənəη pəri en ya duu tál ní, wəi kó ri yíbtò yò là wár laan gón mai zε, və laanbənəni.

EBƏRƏTÒ 12

Vannáb yòo Bàa bənəη

1Bənəη péém guve, bəη tənəno yíbtò ya pé dòr fúy Vannáb nǎə ri ní tól yanə péém, və mag pəbənəno bàanu. Vəη wəi bəη min sìrnəmǎ kərəmtò vəη vee entò ya gùu sèngəηbənəη ní, bəη vəə dùunəmǎ bàanu bənəni.

2Bəη tənəmǎ nór Yeesu fúy ri, gàm wəi kón nì yír pé dòrgəη fúy Vannáb nǎə ri zε, wəi kó wǎrgəη nì vε. Vé gǎabà yír vòro lab tágdì ri gá yòo ség enè, ammá Yeesu íiro və mǎəuro ti. Vəə dùggəni, gàm sábgəη símǎəη ya danu púuri nən ni ní. Yakai síη Vannáb gèn kil tól li, nǎə dúur di.

3Veeyírtò zəbdo Yeesui, ammá vəə dùggəni. Vé sábbà wəi, və mǎə sìr fúy pai.

4Gàm gòn vən ya və gòηnəη vee entò ní, və vò tènəη ti pai.

5Vannáb dílèné mú varém əη, və vǎηlè muur ən ya vǎmvé fúy ní bee rε dan: Wara, mú ya Gènbògèr wəηú nì yó, a dí en kòmve pai. Mùu púro en ya a kó líl ní péém, fúy vòú pai.

6Yír ya Gènbògèr yǎə ní wəηgənnu gím. Gènbògèr lòn yír ya díη mú wowa əη ní.

7Gím ya vé vəəη ní yò kə vé wəηmǎ ní. Vannáb díηvé varém əη, və təη gím yò zε. Warwa ya túnú nən mí yòobà rε?

8Tò Vannáb nənvé mú ya nəη bòob ní bai ní, wi gá vé kən varém əη pai, və yòo mú màn wari.

9Vé təbà bàa bənəni ya kúsàəη di lói nəbənəno ní, bəη bỳunəni, sáan ní bəη bỳu tálnəη pubà Bàa bənəni ya gógsan ní, kə bəη kə vəəηəη lagéli.

10Bàa bənəni ya kúsàəη di lói nən vənì sóo zòon mai, və nəηbənəη mú ya və sáb ní. Vannáb yǎəη dúur ya kəbənəη yúl líi, nəηbənəη zε, kə bəη zì tú vəəənəmǎ koo nǎə ri.

11Təη ya və nəηbənəη ní gá pùn pəbənəη pai, símǎəη bənəni vjji. Ammá piríi yíbtò ya wəηnà ti ní kəsàη vənì dan dúuri bàarè, símǎəη vənì dan kǎəri.

Yír déə ví yág Vannáb puur yò pai

- 12**Vəḅ wəi, vé vàm lùrbà n̄a vən ya kòlé ní yò vəḅ dor vən ya b̄ùllé ní yò péḅ.
- 13**Vé dùu dùgbà bàanu ya dii ní, dor ya t̄əḅḅəḅ ní yò kə wòo tál pai, kə z̄áa kóbà.
- 14**Vé w̄ám̄ə mú ya yír péḅ v̄əḅ d̄ànəḅ k̄əər ní. Vé w̄ám̄ə k̄əs̄ən̄ ya tú Vannáb n̄ən ni ní, gu pai yír ya dà Gènbògèr t̄érì ní pai.
- 15**Vé laabà yúl v̄ení, yír déə kə ví yág Vannáb puur yò pai. Yír déə kə kə pu b̄òob lar yòb pai, yòbs̄ən̄ ən yò kə dà b̄òob líillì.
- 16**Vé laabà yúl v̄ení kə vé líil k̄əs̄ən̄ v̄ení mú Esau pai, Esau w̄əḅ Vannáb pai. W̄əi kə n̄i war yúlè, am̄mə yaa kà b̄ògèr ən̄i p̄inəḅ l̄ésír s̄óor déəv̄e.
- 17**Vé ḡàaro p̄ir̄íi ȳəḅr̄ó t̄únú ȳèr p̄ubà n̄a, am̄mə yaa z̄ìin mai. Mú ya b̄əḅ t̄əm v̄əḅ n̄órmom ní péḅ, z̄ìitin mú ya dà f̄ilt̄írì ní pai.
- 18**Vé gá gur ya vé s̄ò'ór yaa ti yò k̄ən Sinai gur pai. Sinai gur ní v̄ee àḅḅəḅ ti, z̄èg v̄əḅ v̄in s̄əḅḅ ti, nawa p̄el n̄án dùḅ ti,
- 19**ḡàn mùuḅ ti, yag b̄əḅḅ ti, Izrael ȳírtò v̄ə k̄i gaar yò ní voo m̄àgv̄ero guv̄e, v̄ə ḡàati déə s̄əḅ pai.
- 20**Ḡàm muur bee t̄àllo ya v̄ə dà v̄əərì ní, v̄ə k̄i ze voo: Gur ai ȳəḅr̄ó yír n̄àm n̄i, ən ḡəln̄ə n̄àm n̄i péḅ, v̄ə d̄àḅnu z̄ú m̄əḅr̄i.
- 21**Əntò yò dúul k̄óró Muus̄əi, yaa d̄òn daḅ: Dúul kó tab̄əro h̄əḅ b̄ə n̄əḅn̄i.
- 22**Vé ní vé s̄ò'ór yaale Sion gur di, Vannáb laḡəl w̄àaltəḅ yòo tí, v̄ə k̄əḅ voo Zeruzalem ya ḡógsan ní, malekia ḡuurtò m̄ólgəḅ lu, yòo zulde bàar̄è.
- 23**Vé s̄ò'ór yaale wee ya Vannáb var̄əm b̄iȳəḅtò m̄ólgəḅ ní ri. N̄íil v̄ən̄i yòo Vannáb d̄əbter di ḡógsan ni. Vé s̄ò'ór yaale Vannáb tuḅ, w̄əi d̄àḅ yír gá péḅ f̄əḅḅì ri. Vé s̄ò'ór yaale yír f̄úȳiḡtò déə tuḅ, ȳíbtò ya duu wár Vannáb n̄ən níi f̄úȳig v̄əḅ, v̄ə t̄ò dùḅlè ən v̄əḅ bàanu.
- 24**Vé s̄ò'ór yaale Yeesu tuḅ, yír ya kó gá Vannáb v̄əḅ yír k̄əət̄inəḅ ní. Vé s̄ò'ór yaale Yeesu mim ya t̄ùbgəḅ yír ní ri, mim bee tonóm ən̄i t̄àllo Abila ní.
- 25**Vé laabà yúl v̄ení, vé m̄ər pu kíri yír ya mùuḅ p̄év̄é ní pai. Vé ḡàaro ȳíbtò ya n̄ən níi bal v̄ə m̄ər puro kíri yír ya mùuḅ p̄əv̄ə éḅ di ló ní, am̄mə v̄ə yaa só v̄in ḡím ni pai. Yakai b̄ənəḅ ní yír ya mùu s̄irḡəni p̄əb̄ənəḅ ḡógsan ni yò, t̄ò b̄əḅ m̄ərn̄əno kíri gá, ḡím bee d̄àn t̄állì v̄ən̄i b̄e?
- 26**Yír bee gaar ən̄i bal n̄àm z̄ìglè k̄ús̄əḅr̄è, am̄mə yakai d̄òḅḅəḅ daḅ b̄ə d̄àḅ k̄ús̄əḅr̄ə n̄àm z̄ìḅt̄írì ḡáa déə s̄əḅ, v̄əḅ ḡógsan b̄əri.
- 27**Muur ya daḅ ḡáa déə s̄əḅ yò ȳəḅḅ d̄àḅn̄i ən ya Vannáb v̄ir gá n̄ámḅḅəḅ ní péḅ v̄ə d̄àḅ lúr k̄únn̄i, kə p̄ərlé ən ya n̄ámn̄ə bíi.

²⁸Bəŋ fɔnəŋ pubà Vannáb nɔ́ gàm bəŋ zɪnəno gèn ya nám zígɲè bíí. Bəŋ tɔnəŋ pubà Vannáb mú ya kə pùu pu ní, bəŋ bɔ̀nəŋ pubà, bəŋ wə̀ʒunəmà, wəi kə̀ nì nɔ́ fɔsàŋ bənəní.

²⁹Və̀ gàabà Vannáb bənəní yòo mú vee ya dùɣur kùngəŋ en ní.

EBƏRƏTÒ 13

Mú ya yír tonóm dà pu Vannáb púurì ní

¹Vannáb yírtò, və̀ yòo dàa dor də̀əve, yíwa yág bòo yáɣrì pai.

²Və̀ gùɣ nə̀ŋmà sènè, gàm yíbtò də̀ə kólè mú wəi, və̀ yaa kà dòr malekiatò kə̀və̀ wàri zε, və̀ gàan mai.

³Və̀ sábbà yíbtò ya pursina ríi kə̀ mú və̀ŋ yòonəŋ pursina ri pém. Və̀ sábbà yíbtò ya tə̀ŋ gím ní, gàm və̀ pém və̀ yòo və̀ŋ fúɣi.

⁴Və̀ lùb vìrbà kɔ́al və̀ŋ wóo kə̀səŋ, yáal və̀ŋ wóo və̀ àai zurùg en kə̀və̀ tə̀ŋ ni pai. Gàm Vannáb dàŋ fágdi yíbtò ya zággəŋ yə̀ŋ zágèr ní, və̀ŋ gùɣɣ mənə̀ ní pém.

⁵San yáasəŋ líil kə̀səŋ vənì pai. Və̀ tə̀ sènəmà en ya və̀ dí ní ve, gàm Vannáb daŋ: Ƴ̀dà̀nə̀ú mín sórdì pai, Ƴ̀dà̀nə̀ú yágdi pai.

⁶Kə̀ nì fúɣ bənəní və̀no, bəŋ dànəŋ múurì: Gènɔ̀gèr gəm lùrə̀nnó gá, dúul kótínəŋ pai. Yír gá kə̀ kóŋ nε?

⁷Və̀ sábbà yúlnábtò ya mag pə̀vé Vannáb muur ní. Və̀ tə̀bà mú ya və̀ kəi gá və̀ yaa vò ní, və̀ pé dòrbà fúɣ Vannáb nɔ́ ri mú vəi ve.

⁸Yeesu Kiristu gá kəŋ nɔ́ də̀əve, yóŋ balé və̀ŋ yáa və̀ŋ yúwál li pém fílnə̀ pai.

⁹Entò ya yíbtò də̀ə maggəŋ pə̀vé ní gíbvə̀ pai. Vannáb puur və̀mbənəmà. Lésír muur gùɣbənəŋ símáɣr pai, gàm yíbtò ya gɣ̀ dùuŋ lésír ní pém en ya və̀ zì tí ní pai.

¹⁰Gèŋən və̀al bənəní yòobà, yíbtò ya tɔnəŋ tampol zùg díi dàn léri lésír ya və̀ sìrgəŋ tíi pai.

¹¹Zíbtò dùgbògèr vənì àaŋ en mim Vannáb lig di, wee gɣ̀n bògèr di, kə̀ kə̀ab pubà yír vee entò. Ammà en fúɣ bee ní və̀ èm sèŋnà wàaltəŋ piri.

¹²Wəi kó rì Yeesu pém èm tərà gím ə̀ní wàaltəŋ piri zε, mim ə̀ní kə̀ sòg vìr pubà yír vee entò.

¹³Bənəŋ pém bəŋ èm vínəmà koo tuŋ wə̀al piri, yáaró yír díbənəmà en kòmve mú ya və̀ díu ní.

¹⁴Kúsə̀ar di ló bəŋ dínnəŋ wàaltəŋ ya dàŋ kə̀ və̀er ní pai, bəŋ wə̀ŋnəŋ wàaltəŋ də̀ə nən ni.

¹⁵Bəŋ lùb èmnəmà Vannáb Yeesu nɔ́ ri, bəŋ lùbgənəŋ níil ə̀ní yír nən ni yò, wəi kə̀ nì sadaka bənəní.

16Vé vánh en dúur kórì pai, yíwa gè̀m lùrbà bòoi, wəi kə̀ nì sadaka uur ya pùu pu Vannáb ní.

17Vé k̀i pubà yúlnábtò v́ní muurè, vé b̀̀y ṕvə̀bà g̀am və̀ kə̀ nì yíb ya g̀yú ǹə̀gə̀yvé Vannáb bàanu ri ní. Mú ya vé kə̀ ní pém, Vannáb dà̀y k̀élli vəi. Vé b̀̀y ṕvə̀bà, tonóm v́ní kə̀ pùu ṕvə̀ zε. Gu pai símáar dà̀yvé v́jri tomóm bee ri, wi vé pém en ya vé dà zírì ti ní pai.

18Vé yág ṕbə̀ Vannáb t́mni pai. Bə̀ gá símáar b́ní tú dùggə̀nì, bə̀ yáa ní kəsà̀n b́ní duubà tól yanə̀ pém.

19Nb̀aà dùggə̀yvéri, vé t́mmə̀ Vannábò kə̀ ɲtiitirà̀bà kə̀və̀ tuɲ lè̀m.

Ɖdà̀y ṕvə̀ Vannáb t́mni

20Vannáb ya ṕə̀y yír k̀aàb ní, s̀j̀bdo Gè̀nbògè̀r Yeesu vool li, yakai Yeesu kə̀y gaanà̀g b̀ògè̀r zε. Və̀y Yeesu mim yò Vannáb və̀y yír k̀ə̀ v̀ə̀tìnə̀no.

21Ɖt̀ə̀mgə̀y Vannáb bee wə̀ ṕvə̀bà en dúurə̀mtò gá pém, kə̀ vé t̀ə̀mà en ya wə̀ yáa ní. Vannáb t̀ə̀mà en ya pùu pu ní kə̀və̀ f̀yú ri, kóbà en bee Yeesu ɲaà ri, Yeesu bee lùbbà vèr və̀y vèr pém. Amen.

Muur k̀uro

22Dàave, ɲb̀aàɲə̀vəri, vé íibà muur yò d̀òrgə̀yvé bàanu ri. Ɖt̀ə̀nnà ṕvə̀ muur g̀uur pai.

23Vé k̀iibà və̀ s̀òrlèro dàawa bənə̀ní Timotei, tò yaatiiro kə̀y tuɲ lè̀m ní, bə̀y dà̀yvé é̀m d́aa t́ri.

24Vé mùubbà yúlnábtò v́ní, və̀y Vannáb yír̀tò gá pém. Dàavətò ya Itali é̀g d́i mùubv́rò.

25Vannáb úr ṕvə̀bà puur ə̀ní, vé pém.

ZAKI DERWALE

ZAKI DERWALE 1

Muur pagélè

¹Míi Zakii, yír ya tòn pu Vannáb vèh Gènbògèr Yeesu Kiristu ní, òdìjìnà pu òerwàl ai Vannáb yírtò ya yám ví kúsàar dí pém, òmùubvèró.

Vé vèèbà gím

²Dàave, sóo ya gímtò gón gón zìivèró pém, símàar véní pùubà.

³Vé gàaro gím yò màg tèn mú ya vé pé dòrgèh fúy Vannáb nàa ri ní, kə vé vèè gàa en zε.

⁴Vé vèè òjìr dùgbà, kə vé duu wár kún zε, en déè kə pèrti pèvé pai.

⁵Yír déè kəvé tèn ni símàar wéernè bai ní, tèm̀m̀à Vannáb kə pèubà. Vannáb pèh yíwa pém kòm̀ve, nòǹǹh pai.

⁶Ammà yír bee tèm̀m̀à vèh símàar déève, símàar èní yeb iro pai. Yír ya símàar yebgèh iro ní, kə mú mom gòm̀èl ya pèl gèm̀ lùrdo ní, wèr yàm̀gèh wee pém ní.

⁷Yír uur bee sàb en déè zìirì Gènbògèr nàa ri pai.

⁸Gàm̀ símàar èní yèblé iro, òiib vèrnè yúl pai.

Yír ya saa ní vèh yír ya dí zaudì ní

⁹Dàawa ya saa ní, símàar èní pùubà vèh ya gá Vannáb gèm̀ lùru ní.

¹⁰Dàawa ya dí zaudì ní pém, símàar èní pùubà vèh ya Vannáb tiibu piri ní, gàm̀ wè dàh lee kàarì mú lar kùy ya gèal líi.

¹¹Yòh vèhnhèh fìjìr èní, dùyur màah larè. Lar kùy pè síró èg di ní, duur èní kùro. Zauditóo pém dàh léè yáglèrì tonóm èní mú wèi ve.

En ya sòolgèh yír ní

¹²Yír ya vèèh gím ní, símàar èní pùubà, wè vèè kùnno ní, wè dàh zìirì dùu èní. Dùu bee kə nì yòhki ya Vannáb òn pu yíbtò ya yáanu ní ní.

¹³Yír déè en sòoluro ní, wè òn wè dàh Vannáb sòolbèrì ní pai. En dumpán sòolnè Vannáb pai, Vannáb pém sòolnè yír pai.

¹⁴En dumpán ya yír yáah koo símàar díi wèi sòolgènu rì, pè dónh gbòh ni zε.

¹⁵En dumpán ya yír yáah koo símàar díi, dàhnu dórdì vee en ni, vee en zòhno ní dàhnu áarì vool li.

¹⁶Vé gi dó ti pai, dàavè ya nyáa ní.

¹⁷En dúurèmtò ya vé pé yír ní gá pém síhni gógsan ni, vèhni Vannáb nàa ri, wèi kə nì yír ya kó tùr èntò ya tùbgèh kúsàar ní ní. Vannáb gá fìlnè mú lar ig pai.

18Pùu pu Vannáb dì, muur yèn əní pəbənəŋ yəŋkì zε, entò ya vîr ní ri pém kə bəŋ kənəmà yúlè.

Muur kíri vəŋ tóni en bee

19Dàa yáar míntò, vé sábbà en ai: Muur gá vé fuu kùibà, vé fuu mùu pai, vé fuu nò pai.

20Yír ya nòŋ ní, kón en ya pùu pu Vannáb ní pai.

21Wəi kó ri vé mìn zùmà entò ya lílgəŋ yír ní vəŋ tonóm dumpántò pém. Muur ya Vannáb lag dòr kəvə símáar di yò, vé íi kàbà nàa iro, dàvə sór gáari.

22Vannáb muur kíri vəŋ tógve màgnè pai, vé tòmà en ya Vannáb daŋ ní bèri.

23Yír ya kùiro muur yò, tòn en bee bai ní, kə mú yír ya tè tíil əní dargèl li.

24Piríi lú víró ní, gàatin mú ya tíil əní kə ní bai ní.

25Yír ya gùu nəŋ dùgdo entò ya Vannáb dòokái ríi, Vannáb dàŋ pu nàa yérdì. Wə dùu dùgbà wəive, wə kəmà yír ya kù muur gá vāŋnè bíi, wə tò dùgbà en bee, gàm dòoká bùl sòrgəŋ yíri.

26Yír daŋ bə dùuŋ Vannáb bàanu, wə gùuŋ yag əní bai ní, wə giro, wə dùuŋ bàanu bee guve.

27Yír ya dùuŋ Vannáb bàanu kə pùu pubà Vannábo ní, wə tòmà en ai: Wə tè nəŋmà voowàgtò vəŋ voowàłtò kəvə gím ni, wə gùu nəŋmà yúl əní, en dumpántò ya kúsàar díi líilu pai.

ZAKI DERWALE 2

Vé wèe yír pai

1Dàavag míntò, vé pə dòrgəŋ fúu vəní Yeesu Kiristu nàa ri, Gènbògèr ya lùb tàl en pém ní. Mú wəi, vé wèe yír pai.

2Vé sáb təbà: Yír iro dóiro wee ya vé mólgəŋ ní ri, déə zauditóo, pàargəŋ làa dúuri vəŋ kaŋger algarè. Déə ní gímtóo, pàargəŋ làa zegèè.

3Vé yaa lùb virdo yír ya pàar làa dúur ní, vé dòn puro: Yírbògèrè, a yaa síbà bàar dúur yò ri. Vé dòn pu gímtóo ní voo wə diibà lu, gu pai, wə yaa síbà kəbə búg di ló.

4Vé kóró mú wəi gá, vé wèero yíri, símáar vəní sábdò en dumpánè.

5Dàa yáar míntò, vé kùibà: Vannáb tíil vîr gímnáb kúsàar dí ló, kə və íi kàbà Yeesu Kiristui, kə və zùibà zaudì fáalè, kə və dóbà Vannáb gèn ni, gèn bee díŋ pu yíbtò ya yáanu ní.

6Ammà vé ní, vé díŋ gímnáb en kòmve. Mə yíwa úrgəŋ pəvə gím ne? Yíwa àaŋvə fág bàar di re? Zaudinábò pai?

- ⁷Zaudináb líilgəŋ níil dúur ya Vannáb kə pəvé ní rì pai?
- ⁸Vé kó dùuro en ya dòoká dòngəŋ Vannáb debter díi ní, vé kóŋ en dúurì, debter daŋ: A yáàbà bòo mán mú yúl mání ve.
- ⁹Ammá vé wèero yíri gá, vé kóŋ vee enè, vé gèrdo dòokái, dòoká dàŋvə gúyri.
- ¹⁰Yír ya dùu kùngəŋ muur ya dòoká ríi péem, amma wə líillo déə ní, kəno wə líil kùnno muurtò ya tíi péem.
- ¹¹Vannáb dòn daŋ: A gùu màn pai, wəi dòn nì ve daŋ: A mǝa yír pai. Kə nì wəi, mú ya a gùu màn mái péem, a mǝaro yíri ní, a gèrdo dòokái.
- ¹²Muur ya vé mùuŋ ní, vəŋ en ya vé tòn ní péem, vé sábbà Vannáb dàŋvə fágdi dòoká ri, dòoká ya bùl sòrgəŋ yír ní.
- ¹³Yír ya tèn pu bòob gím míi, yəŋ ya Vannáb lú'uro fágdi ní, dàn pu gím téri bai. Amma yír ya tən pu bòob gím ní fág dàŋəu gúyri bai.

Yír ya pé dòrgəŋ fúy Vannáb nəa ri ní tòn en dúur bèri

- ¹⁴Dàa míntò, yír daŋ bə pé dòrdo fúy bəni Vannáb nəa ri, və tèn koo tonóm ní bai gá, fúy pé dórdi ən bee dà pu tònì né? Dàu sórdi re?
- ¹⁵A tən dàmwa dín làa bai, dín lésir bai,
- ¹⁶a yaa dòn puro a daŋ: Wə èmmə dúurì, Vannáb pəúbà làai, pəúbà en léri, amma a pənəu en ya uyu ní bee bai gá, en pùu ti re?
- ¹⁷Yír pé dòrgəŋ fúy Vannáb nəa ri péem yòo guve. Və tèn koo tonóm ni bai ní, fúy pé dórdi ən bee yòo en kòmve.
- ¹⁸Yakai yír dònno daŋ: Má ní, a pé dòrgəŋ fúy Vannáb nəa ri, mí ní ŋtòn en dúurì ní, ŋdàŋ pu íi pínnì yír bee ŋdaŋ: A mag pəmmə mú ya a pé dòrgəŋ fúy Vannáb nəa ríi gá, a tòn en dúur bai ní, mí péem ŋdà pú mágdì en dúur ya ŋtòn ní ri, kaa gàabà ŋpə dòrgəŋ fúy Vannáb nəa ri.
- ¹⁹A gəaro Vannáb yòo dáəve ní, duusə, Laŋəltò péem gəaŋ bèri, dúul kóŋvəri.
- ²⁰Yəŋtòo, a gəan ya gá yír pé dòrdo fúy Vannáb nəa ri, tòn en dúur bai ní, fúy pé dórdi ən bee yòo kòmve ní bé?
- ²¹A gəa ní en kó rè táa bəŋəni Abraham duu Vannáb nən ni ní? Wowə Isiaku ya ba dàŋ sǝj mǝari sadaka bàar di yò, wəi kó pu rì, duu ze pai?
- ²²A təbà Abraham pé dòrgəŋ fúy Vannáb nəa ri, tòn en dúur bèri, en dúur ən yò wəi kó rì, pé dòr wər fúy Vannáb nəa ri ze.
- ²³Kə nì en ya debter daŋ ní kóró, debter daŋ: Abraham pé dòrlè fúy Vannáb nəa ri, yaa duu Vannáb nən ni ze. Vannáb yaa díu kəəsi əŋə.
- ²⁴Vé təro, yír duuŋ Vannáb nən ni vəŋ en dúur ya tòn ní, fúy pé dórdi ve gá mǝgnə pai.

²⁵Vé sáb tɛ̀bà Rahab yá̄al s̄j̄nórtóo bee pém kə pu guve. Rahab ḡȳu nɛ̀ɲlè tòmnbàtò, mag pɛ̀və bàanu déə gón, wə só ví ti. Rahab kólè mú wəi, duu Vannáb nɛ̀n ni ze.

²⁶Vé tɛ̀ro yír f̄ȳu dín wórɛ̀g bai ní, yír bee vòléro. F̄ȳu pé dórdi Vannáb n̄a ri pém guve. Yír kón en dúur bai ní, f̄ȳu pé dórdi ɛ̀ní yòo en kòmve.

ZAKI DERWALE 3

Yíwa pém ḡȳubà yag ɛ̀ní

¹Dàave, vé kə kún pém yíbtò ya maggə̄n pu bòob en ní pai. Vé gàaro yíbtò ya bə̄n maggə̄nə̄n pu yír en ní, fág bənə̄ní dā̄n v̄á tállì bòob ní.

²Bənə̄n pém bə̄n kó lílɣənə̄n ɛ̀nè. Yír ya gá mùu muur ɛ̀ní líin míi, wə yòo yíri, wə dà ḡȳu gáari f̄ȳu ɛ̀ní pém.

³Bə̄n dòrgə̄nə̄n z̄á̄al pín yag di, pín b̄ȳuro ní, dùuɲ bàanu ya bə̄n yá̄anə̄n ní.

⁴Vé tɛ̀bà kɛ̀rè, mú ya kɛ̀r kà̄n ní, və̄n mú ya pɛ̀l dù̄n ní pém, kɛ̀r larwa yò d̄i à̄n kɛ̀r wee ya tókòn yá̄a ní ri.

⁵Míil yòo guve. Yír míil yòo sísiwawe, am̄m̄à mùuɲ en nánə̄mtò. Vee pém guve, gə̀l nánì veewa sé̄nvé dù̄ȳr kù̄ngə̄nuri.

⁶Míil kə mú vee. Míil yòo dumpán ligò, kə̄n kə̀bənə̄n f̄ȳu ri, líl kù̄ngə̄n f̄ȳu bənə̄ní pém. Míil sè dù̄ȳrgə̄n kəs̄à̄n bənə̄ní və̄n vee ya ví'i Sədani vee dé̄g díi.

⁷Yír ḡȳu gā̄n en lagə̀ltò pém, en gə̀ln̄atò, núutò, bigtò, və̄n dúrtò,

⁸am̄m̄à yír ya ḡȳu gā̄a míil ní pai. Míil yòo en dumpánè, yír dā̄nə̄u ḡȳu gáari pai, nōn īiɲ ti.

⁹Míil ya bə̄n f̄ȳnə̄n pu Gè̄nbògè̄r Tā̄a bənə̄ní n̄a ní bee, bə̄n dúult̄iɲə̄n yír wə̄ivə, yír yò Vannáb ȳȳu mag f̄ȳu ɛ̀ní.

¹⁰Muur púur və̄n muur dumpán pém v̄iɲ yag dé̄əvə bee ri. Dàave, en kə gu pai.

¹¹Mom dəl dé̄əvə gá, tól dé̄ə kə duuri tól dé̄ə ní kə yòbdì rɛ?

¹²Dàave, k̄ȳub nùnú lə̄ən búfà̄r yɛ̀n pai. Lemu nùnú lə̄ən k̄ȳub yɛ̀n pai. Mom gbágdì v̄ir̄nè mom dúur pai.

Símá̄ar wéerdi ya ví'i Vannáb n̄a ríi

¹³Yír ya símá̄ar wéer ní, və̄n gā̄a en ní yòobà kə̀vé tə̄n né? Yír bee bòob tɛ̀bà koo kəs̄à̄n dúur di, wə tòm̄ə yír bú̄ȳr tonómi, kə̀ nì símá̄ar ɛ̀ní wéerdo.

¹⁴Am̄m̄à tò vé là̄n s̄j̄ dumpánè, yíwa yá̄n pu yúl ɛ̀ní ní, wi gá vé lə̄g pai, míil muur vóni kə̀ líl muur yɛ̀n pai.

¹⁵Símá̄ar wéerdi uur bee ní v̄inèi Vannáb n̄a ri pai, ɛ̀ ní ví'i kús̄à̄r di. Vannáb F̄ȳuig dón ti pai, ví'i Sədani n̄a ri.

¹⁶Wee ya yíwa làaŋ pu bòo sji, yáaŋ pu yúl əní ní en péem dùun bàar pai, en dumpán gón gón vīŋ wee bee ri ní.

¹⁷Vannáb ní pəŋ yír símáaŋ wéerdì ya tú ní, yír bee ní bòob vəŋ kəənəni, yír bee bụni, kii gaaŋ muurè, təŋ pu bòob gím, kón en dúuri, wèen bòob pai, kón yag iro pai.

¹⁸Yíbtò ya símáaŋ kàaŋb gá və mòlgəŋ yír vəŋ bòo ní, tonóm vəní èm wárgəŋ dúurve.

ZAKI DERWALE 4

Kúsàaŋ kəəsi yòo Vannáb fanè

¹En lùrgəŋ gòn vəŋ símáaŋ muurtò kəvə təŋ ni rə? En tíi núurdì vəní gò túrgəŋ kəvə símáaŋ di, və gòŋ zə pai?

²Və núurdo en déə, və zìin mai ní, və maaŋ yír zə. Və yáaŋró en déə, və zìin mai ní, və lùrgəŋ símáaŋ zə, və gòŋ gòn zə. Və tèmnhè Vannáb naa ri bai, wəi kó rì və zìin mai zə.

³Tò və təmgəni péem, və təm gaaŋ mai, və təmgəŋ entò ya núurvə ní, wəi kó rì və zìin mai zə.

⁴Və kə mú yíbtò ya sjiŋ nór ní yò, və gaaŋ ya gá yír yáaŋró kúsàaŋ entò ní, Vannáb vəŋ kəən míi bə? Yír ya kúsàaŋ vəŋ kəə ní wə yòo Vannáb fanè.

⁵Və sábgəŋ ní en ya Vannáb debter dòn ní yò yòo en kòmvei rə? Debter daŋ: Vannáb pələ yír Fúyig əní, làaŋ pu sji vəŋ wəi.

⁶Ammá Vannáb pəbənəno en ya pùu tàl ní. Debter əní dònŋəŋ wəi daŋ: Vannáb mərgəŋ yíbtò ya gəmgəŋ yúl ní, kón pu yír bųurtò ní en dúuri.

⁷Və bụu pubà Vannábò, və niŋ pubà Sedani, kə wəa yagvə zə.

⁸Və èm sò'órdàbà Vannáb tuŋ, Vannáb kə ém só'óri kəvə tuŋ bəri. Veenáb sòg vərbà naa vee en ní, símáaŋ ironáb tùbbà símáaŋ vəni.

⁹Símáaŋ vəni vjibà vəŋ vee en əni, və kùgbà, və daarbà bəa. Zòn vəni kálbà kùgərə, símáaŋ ya ba pùnəvə ní, vjibà.

¹⁰Və bụu síbà Gənbògər nən ni, dàvə gəm lúrdì.

A fág dàmwa pai

¹¹Dàave, yíwa mùu bòo pai. Yír ya mùuŋ dòowa kə, fággənurì kə ní, wə mùuŋ dòokái, wə fággəŋ dòokái. A fágdo dòokái ní, a kətin yír ya dùuŋ dòoká ní bai, a yòo yír ya fággəŋ dòoká ní.

¹²Vannáb déəve kə ni yír ya pəŋ dòoká ní, kə ni fágtoó déəve. Wəi déəve kə ni yír ya sòr gaaŋ yír ní, vəŋ maa gaaŋ yír ní. Má ní a díŋ yúl mání yíwe, a fággəŋ dàmwa ní?

Vé gè̀m yúl pai

¹³Vé kùibà yíbtò d́eə̀ d̀òngə̀y voo: Tò yáà bé è̀mnè̀ wàaltə̀y wii ri bai ní, yúwál li bé d̀àn è̀mnì. Bé è̀mgə̀y fíj kóri. Bé d̀àn kóri ver d́eə̀, kə̀ bé zì sanè̀.

¹⁴Vé g̀aan mú ya yúwál líi vé dà k̀ə̀nì ní pai. Vé yòo mú véezàm ya víró ní, vò'orve lee sítiy ní.

¹⁵Ba vé dà d̀ə̀ỳnì: Tò Vannáb ííró, bé k̀ə̀ỳnì ní, bé d̀àn t̀ònì en gu və̀y gu.

¹⁶Ammá vé g̀ə̀mgə̀y yúlè̀, vé k̀óỳ lə̀gə̀m. En uur bee duun pai.

¹⁷Yír g̀aə̀y en dúur t̀ònì b̀əri, t̀òn mai ní, wə̀ k̀óỳ vee enè̀.

ZAKI DERWALE 5

Zaudináb vé sábbà

¹Véi zaudinábtò, vé k̀ùgbà, vé b̀ə̀ə̀bà yag və̀y gím ya laanə̀vé ní yò.

²Zaudi véní yòo búni, làatò véní mánə̀g yòo léri.

³Kaŋger véní və̀y sardi véní yòo wíjri, wíjsə̀y bee maggə̀y pə̀vé ya gá en pém d̀àn líiri, fúy véní pém d̀àn líiri guve, kə̀ mú və̀ sè vee ri. Kúsə̀ar m̀aggə̀y kúri, ammə́ vé k̀ótiy zaudi véní tə̀y bee ri.

⁴Vé kpaarnè̀ yíbtò ya t̀ə̀y pə̀vé en aŋ ní bai. Vé k̀ùibà b̀ə̀y daarə̀y vəní, yíbtò ya mòl d̀òrgə̀y pə̀vé lésír ní bee, k̀ùgè̀r vəní è̀m d̀óro Vannáb tóg di, Gè̀nbògè̀r ya díy en pém ní.

⁵Vé léró kúsə̀arè̀, vé zìiro en ya vé yáà ní. Vé k̀ə̀y líiro mú nàg ya və̀ è̀mgə̀y m̀ə̀ari ní.

⁶Vé fágdo yíbtò ya k̀ón en mí, və̀ búy duggə̀y pə̀véri, vé yaà lò m̀ə̀avə̀ro.

Vé və̀ə̀bà, Gè̀nbògè̀r m̀aggə̀y yáari

⁷Vé və̀ə̀ laabà, dàave, háy Gè̀nbògè̀r kə̀ yaari guve. Vé t̀ə̀bà v́jínábtò, və̀ və̀ə̀ laa d̀uggə̀y lésír dúur ya gá éy d̀àn pə̀vé yòrdì ní. Və̀ laay úrmə̀ yag nawa və̀y góg yag nawa.

⁸Vé pém vé və̀ə̀bà, vé g̀uỳbà símə̀arè̀, Gè̀nbògè̀r m̀aggə̀y yáari.

⁹Dàave, yíwa k̀ùg pu bòo pai, Vannáb kə̀ fágvé pai ze. Yakai fágtoó diiy pagél li, m̀aggə̀y d̀óri.

¹⁰Dàave, vé sáb zìibà t̀omyagnáb ya bal və̀ ə̀y d̀ə̀y Vannáb t̀omyag ní. Vé t̀ə̀ g̀aə̀bà mú ya yír və̀ə̀y gím ní kə̀və̀ nə̀y ri.

¹¹Mú ya və̀ və̀ə̀ gím ní yò, bə̀y d̀ə̀y gə̀nə̀y tíil vəní djíro ze. Vé k̀iíro mú ya Ayuba və̀ə̀ gím ní, vé g̀aə̀ro en ya Vannáb yaà péu ní. Vannáb t̀ə̀y pu yír gím, k̀óy pə̀vé dúuri.

12 Ndàn péné dónnì en nán déə, dàave: Vé ség en pai. Vé ség dór gógsan pai, vé ség dór ég níil pai, vé ség en déə pai. Vé dān írì ní, vé ìibà àà. Vé dān sòní ní, vé sòmà á'à, kə vé dó Vannáb fág di pai zε.

Vé tēm̀m̀à Vannábò

13 Yír déə kəvé tə̀n ní tə̀n gím ní, wə tēm̀m̀à Vannábò. Símm̃ar əní p̀uunì ní, wə nə̀ab̀à Vannáb vére.

14 Yír déə kəvé tə̀n ni ̀uunì ní, wə kəm̀m̀à yúlnábtò ya Vannáb yírtò tə̀n ní, wə yaa nə̀ar puro kúm və̀n Gènbògèr Yeesu níilè ní, kə wə tēm̀ pu Vannábò.

15 Və̀ pə̀ dór dùgdo f̀ỳu Vannáb nə̀a ri, wə tēm̀gənu zε ní, tə̀msà̀n vən bee dān ̀ùsà̀n nə̀nì. Gènbògèr dān pu f̀ỳu əní vām̀nì, ba kólè vee ene ní, dān pu k̀àab̀dì.

16 Yíwa pém vee en ya kó ní f̀ùu pubà bòoi. Yíwa tēm̀ pubà bòo Vannábò, kə vé zaa kó zε. Yír dúur Vannáb tə̀msà̀n əní t̀ə̀n en nánì.

17 Vé t̀è̀b̀à Elia bal yòo yír mú̀ bə̀n kə̀nə̀nə̀ ní. Elia yaa tēm̀ Vannáb símm̃ar déəve, nawa kə̀ nə̀n pai. Ver t̀àarə̀ və̀n də̀gə̀nè pém nawa nə̀nə̀ bai.

18 Elia tēm̀ti Vannáb ní, nawa yaa nə̀n sí'iro gógsan ni, ég v̀irdo lésíri.

19 Dàave, yír déə ba gilé Vannáb bàanu, bòo kà à̀aturo ní,

20 vé g̀àab̀à: Yír ya kà v̀irtii bòo bàanu dumpán ni yò, sòrdo bòo yə̀nki, vee en g̀ùur ya ba kó t̀ur ní pém k̀àab̀ puro.

1 PIER

1 PIER 1

Muur pagélè

¹Míi Pieri, Yeesu Kiristu tòmtóo, ηδijnà pu derwàl ai véi yíbtò ya Vannáb tiil vìr ní. Vé yám dólé yír ég di, déətò yòo Pontu ég di, déətò yòo Galati ég di, déətò Kapadog ég di, bòobtò déə Asi ég di vəη Bitini ri.

²Vannáb Bàa bənəní sáb laalé nən ni, tiil vìrvé zε. Fúyig əní kóró və kəno yír əηə kə vé kii pubà Yeesu Kiristui, mim əní kə sòg djjrvébà. Vannáb úr èm dùg pənébà puur əní, àη ta pənébà kəəbò.

Vannáb pəbənəno yəηki pumi

³Bəη lùbnəmà Vannábò, Gènbògèr bənəní Yeesu Kiristu túnú. Kó ta pəbənəno dúurì, pəbənəno yəηki pumi, vəη Yeesu Kiristu ya sjiib vool li yò. Wəi kó ri bəη sábgəηəη sjiitiri bəri.

⁴Bəη gəanəno pém Vannáb dàηnəbənəη pəri en dúur ya dín pu yír əntò ní. En bee ə ní bün mai, líin mai, yəmnè bai, Vannáb dí dùggəη pu en bee véi gógsan ni.

⁵Vé pé dòrgəη fúy koo nəη ri yò, ə ní pém gùy dùggəηəvə vəη nəη vən əní. Yəη ya kúsəηar dàη kúri ní, yír pém kə tə djjrbà mú ya Vannáb sòrvé ní.

⁶Vəη wəi, yəəro yakai sóo ya sérəη yò vé tə laəη gím tìηtìηtò pém, síməəη vənì pùubà.

⁷Gím gá màg təηnəvəri, kə və gəabà, vé pé dòrgəη fúy Vannáb nəη ri yəηve ní. Vé təbà kəηger yòo en ya dàη líiri ní, ammə və nòm dòr màg təηnu vee ri see, déə kə duun mai gəηə. Fúy vén ya vé pé dòrgəη Vannáb nəη ri yò dùu tàlnə kəηger be? Ə ní kə və màg tənəu bíi? Kə ni yəη ya Yeesu Kiristu dàη yáar ní və dàvə múmni, və dàvə lúbdi, və dàvə kəηni.

⁸Vé tən Vannáb bai, ammə vé yəəuro. Vé tənəu yakai bai, ammə vé pé dòrdo fúy koo nəη ri. Vəη wəi, síməəη vənì pùu taro, tàllo múuri yag di.

⁹Gàm vé dàη ziri en ya ba vé íi kà ní, en bee kə ni yəηki vén ya dàη sòri ní yò.

¹⁰Yír sósəη muur yò, tòmyagnáb bal və péer wálè bəri, və yaa dòn vìr zε, voo Vannáb sábgəη pəvé en dúur déə tóni.

¹¹Yíbtò bee Kiristu Fúyig ya kəvə síməəη di bee dòn bàblè pəvəri daη: Kiristu dàη gím təri, pírii kə və lùbu zε. Tòmyagnáb bee və gəno kə və gəabà sóo ya en bee dàη kóri ní, vəη mú ya dàη kəni ní.

¹²Vannáb fùu vìr pu yíbtò bee daη tòm ya bə təvə ní yò, əntò bee dà kóri kəvə sóo ri pai, dàη pu kóri véi. Yakai vé kiuro tòmyag bee yíbtò ya àη daηgəη muur púur ní nəη ri. Vannáb tə pəivə Fúyig əní gógsan ni, və vəηnəη wəi. Malekiatò pém və yəəη en ai gáari bəri.

Kəsàŋ ya pùu pu Vannáb ní

- 13**Vəŋ wəi, və ərbà fúŋi, və fəŋ nəm pai. Yəŋ ya Kiristu dāŋ yáar ní Vannáb dāŋnəvé pəri en púur déə, və dí sənəmà símàŋar vəní ti.
- 14**Nén ni bal və gàan mai, və kəi kəsàŋ dumpán zε. Yakai və kəti mú wəi pai, və laa kii dūg pubà Vannáb muurè.
- 15**Vannáb ya kávé ní bee túlerì. Və péŋ kəsàŋ vəní túbà guve.
- 16**Debter daŋ: Və tú víbà mú ya ŋtú ví ní.
- 17**Və təmgəŋ Vannáb ní və kəŋnu Bàa. Vəŋ wəi, və lùbubà təŋ ya və kəŋnəŋ kúsàŋar di yò, kəsàŋ vəní duubà, gàm və gàabà Vannáb kəŋ fág əní ní wèen yír pai, fággəŋ yíwa péŋ vəŋ en ya ba wə tólé ní.
- 18**Və gàaro Yeesu Kiristu fíŋ sòrvə bàanu kòmvetò ya yírbògəŋ vəntò mag pəvé ní ri. Fíŋnəŋ en ya dāŋ kúri mú sanè ke, kaŋgerè ke ní pai,
- 19**fíŋ sòrəvé vəŋ Kiristu mim dúur əní. Mim ai tàl kùnno en péŋ. Kiristu kəŋ mú tàŋwa ya və sǝj məŋəŋ ní, en ya líi koo nəŋ ríi pai.
- 20**Kiristu yò Vannáb tìil víru ní, yuunnəŋ kúsàŋar bai. Yakai kúsàŋar dāŋ kúri ní yò, Vannáb àŋ víruro kə sòrvəbà.
- 21**Vannáb yaa sǝjburo vool li, kó puro kə və lùbubà ní. Vəŋ yúl əŋə və pé dòrgəŋ fúy Vannáb nəŋ ri, və sábgəŋ en koo nəŋ ri zε.
- 22**Muur yəŋ ya və dùuŋ ní yò, kə ní və túbdo símàŋar vəní, kə və yáŋ dūgbà dàa vən Vannáb yírtò, yíwa yáŋ tabà bòo símàŋar déəve.
- 23**Yakai və lətivéro pumi. Bàa vəní kətin vool yír pai, yòo yír ya vòn míi. Lətivéro vəŋ Vannáb muur ya pəŋ yòŋkì ní, muur ya kə vəŋəŋ ní.
- 24**Mu ya debter dòn ní daŋ: Yír gá péŋ kə mú úyurè, duur vəní kə mú úyur kúy. Úyur órdo ní, kúy péŋ dəgdo.
- 25**Ammà Vannáb muur gá kə vəə dūggəŋi. Muur bee kə nì muur púur ya və kii ní.

1 PIER 2

Və yòo Vannáb nə

- 1**Yakai gá və yágbà dumpán bàarè, və yágbà míil muurè, və yágbà yag iro muurè, bòob en kəŋnì, və yágbà bòob múuri.
- 2**Və kəmə mú varém yèlèŋ ya àmgəŋ vəŋ ní. Vannáb muur kə nì vəŋ vən bee, kə və kəŋəmmə wəi, kə və só ví zε.
- 3**Debter dōngəŋ wəi daŋ: Və kiilero Gənbògəŋ puurè.
- 4**Və sò'òribà Gənbògəŋ Yeesu tuŋ, yòo vàal lagáli. Yír gá mìn zùuro, Vannáb ní tə ní duuŋ purì, yaa tìil víru zε.

⁵Vé pém vé kəmà mú vàal lagéltò. Vé sò'òribà Gènbògèr tuṅ, kə yuṅnəvəbà lig ya Fúyig əní kə kə ti ní. Yeesu Kiristu kóbà vé kəmà dùgnáb háṅ lig bee ri, vé tò pubà Vannáb símáṅar dǎəvə, kə pùu pu zε.

⁶Debter daṅ: Vé tǎbà, ṅtiil virdo vàal ya tàl kùn bòob ní. Ndàṅnəṅ yúyuri Sion wàaltəṅ wəi. Yír ya pé dòrdo fúy koo nṅa ri ní ség dānəu kórì pai.

⁷Yíbtò ya vé íi kà ní gá vàal yò kəṅ pǎvə en nánì. Yíbtò ya və íi kàn míi, və ní vàal yò kəṅ pǎvə mú ya və dòn ní voo: Vàal ya yíbtò ya yuṅṅ lig ní mìn vīr yáglé ní, wəi kətiṅ nì vàal yúlè.

⁸Bàar dǎə və dṅi yáglé voo: Vàal bee yír taaṅ ti, pεṅ zε. Və íi kàn Vannáb muur bai, və taa zε. Ə ní Vannáb dílé pǎvə ní sóo zòoro.

⁹Vé ní vé yòo nìmsàb ya Vannáb tiil vīr ní, vé yòo dùgbògəntò ya tṅṅ pu gèn ní, vé yòo nìmsàb ya tú ví ní, vé yòo Vannáb nṅ, kə vé kùu yammà en nánəmtò ya Vannáb tṅ ní. Vannáb tiil kǎ vīrəvə zèg di, àṅvə koo túrəm bàar di zε.

¹⁰Nén níi bal vé kəṅ Vannáb yír pai, yakai vé yòo yír əṅa. Bal vé gàan gím ya Vannáb tṅṅ pǎvə ní pai, yakai vé gàaro.

Vé kə dùgbà yíbtò ya tṅṅ pu Vannáb ní

¹¹Kəəsì míntò, ég di ló vé yòo sènè, wàal vóni lo pai, ṅtəmgəṅəvəri vé yágbà en dumpántò ya símáṅar tii yáṅṅ pǎvə ní yò, entò bee mǎṅəvə símáṅarè.

¹²Vé yòo yíbtò ya gàan Vannáb bíi tṅṅ ní, vé kəmà kəsàṅ ya duu ní. Yáṅró və daṅmə voo vé yír dumpánnábò, ammə tonóm dúur vóni gá və tṅṅnì, mú wəi və dà Vannáb lúbdi yṅṅ ya dāṅ yáar ní ri.

¹³Mú ya vé dùuṅ Gènbògèr Yeesu Kiristu ní yò, vé bṅṅ pubà yíbtò ya díṅ ég ní gá pém, vé bṅṅ pubà kúsàṅar tókònè,

¹⁴vé bṅṅ pubà gènəbtò ya kúsàṅar tókòn pàar ní bəri. Və ní gèn dílévə ní kə və úr pubà yír dumpánnáb gím, kə və mùmmà yíbtò ya kó en dúur ní.

¹⁵Vannáb gá yáṅ ní kəsàṅ vóni duubà, yír yəṅnábto ya gàan en mai wi, kə və tṅ ní, kə və òn zε.

¹⁶Vé sí kəmmà yúl vəṅa, ammə vé sábgè vé daṅ bə kəṅnəṅ yúl bəṅa, bə zli en dumpánè pém, bə kóbà ní pai. Vé kə dùgbà yíbtò ya tṅṅ pu Vannáb ní.

¹⁷Vé tṅ yír ìbà nórè, vé yáṅbà dàavətò ya vṅṅ dùunəṅ Kiristu ní, vé wəṅbà Vannábò, vé lúb vīrbà kúsàṅar tókònè.

Vé kə dùubà Kiristu kəsàṅ

¹⁸Varəmtò ya wàríi vé bṅṅi pubà yírbògèr vóni, vé lúb vīrvəbà. Bòob ya símáṅar vóni bṅṅ ní vəṅ bòob ya símáṅar və ní pém, vé bṅṅ pǎvəbà.

¹⁹Yír kón en dumpán mai, və úr pu gím guvε kε, yír bee sábgəṅ Vannábò, vəəro gím bee zε ní, duusà.

²⁰Vé kólè en dumpánè, vè lòvè ze ní, wi gá vé vèero gím ya kòmvií. Ammá vé kólè en dúurì, vè úr péné gím bee ze, vé vèero ní yòo en dúurì Vannáb nén ni.

²¹Vannáb kávé vèy wèi. Kiristu pé m tèro gím kèvé yúl li, maglé pénéro kè vé dùubà dor éní.

²²Kó tèn vee en pai, vè kii tèn míil muur koo yag di pai.

²³Vè dúuluro, dúul pinnè pai. Tèy ya tèn gím ní, nòn pu yír pai. É ní pé dòrgèy muur bee pé m Vannáb nàà ri, yír ya kóy fág vèy bàanu ní.

²⁴Kiristu bee sóo ya vè gàau lab tágdì ríi, gè m kàro vee en bènèní koo yúl li, kè bèn ààtinèy nàà vee en ni pai, kè bèn kè nèmà kèsàn dúurì. Kiristu bèertò éní wèi tèn péné yúsán nì.

²⁵Bal vé yòo mú tamtò ya gi lee ní. Yakai vé fíl yaatiro gaanàg véní tuy, yír ya kè gùu nèhvé ní.

1 PIER 3

Kàà vèy wóo vèní

¹Kààve, vé pé m guve, vé bùu pubà wóo véní. Mú wèi yíbtò ya wóo vèní ba íi kàn Vannáb muur bíi kè vè tètà kàà vèntò kèsàn yò, kè vè pé dòr fúu Vannáb nàà ri ze, yáàró vé mùu nààn péné bai pé m.

²Gàm vè dàh téri mú ya kèsàn véní duu ní, mú ya vé bùuy pu Vannáb ní.

³Vé àà símààr véní fúu nèhni ri pai, mú yúl gùurì, en tógnà kàngertò dórdì, vèy làa dúurèmtò tári.

⁴Duur véní gá vé dùubà símààr di. Sí m ààr véní bùubà, kààbà, duur ya kùn míi wèi, yòo en nánì Vannáb nén ni.

⁵Kààtò ya bal vè díy sí m ààr Vannáb fúu ri ní, vè kóy duur en vèní gurè, bal vè bùuy pu wóo.

⁶Sara bal kèy gurè, bùuy pu wóo Abrahami, kàhnu dan yírbògèr bènà. Yakai tò vé lùrdo dúulè, vé tò dùgdo en dúurì ní, vé yòo Sara varém.

⁷Yìgèrè, vé pé m guve, kàà yòo yír bùulèh nábò, vèy kè nèmà kèsàn dúurì. Vé lùb vèrvèbà, gàm vé gàaro yòhki ya Vannáb péné kòmve ní yò, pèy yíbkàà pé m. Vé tòmà mú wèi, en déo kè bìgtivé Vannáb tèmèr bàanu pai.

Vannáb yírtò dàh gím téri vèy dúur vèní pé m

⁸Yakai en ya pèr ní yòo ai: Vé pé m vé kèèbà, yíwa tèt pubà bòo gím, vé yáammà mú yír vèy dòowa, vé gùu nèhèm m, yíwa bùu pubà bòoi.

⁹Yír kóvéro en dumpánè ní, vé tìib pu dumpán èn bee ve pai. Yír dúulvéro, vé dúul pìnèu pai. Vé gá vé yèr pubà nàà. Gàm Vannáb yáàh péné nàà yérdì, kávé ze.

- 10**Mú ya debter dòn ní daŋ: Yír ya yáŋ kəsàŋ pùu pubà, kə yj̀bà zònè ní, wə mùu bòob pai, wə wòti míl pai.
- 11**Wə yágbà dumpán bàarè, wə tòmà en dúurì. Wə wámà mú ya fúy əní dàŋ káŋrì ní.
- 12**Gènbògèr gá tè sèngəŋ yír dúurəmtò, kiiŋ pəvə en tèmər vəní. Yír dumpánáb gá yáŋ muur vəní pai.
- 13**Símáŋr vəní fji dũgdo vəŋ en dúur kórì gá, yíwa kə kóti pəvə en dumpán nè?
- 14**Yáŋró vé tɛ̀bà gím vəŋ en dúur ya vé tɔ̀ŋ ní, tíl vəní dàŋ dj̀rì. Vé wəŋ yír pai, vé mìn sɪ̀rbà símáŋr vəní.
- 15**Vé mùmmà Kiristu kəvə símáŋr di, yòo Gènbògèr vənə. Vé fəŋb símáŋr pai, yír kə kèlənérò: En kó rè vé díŋ símáŋr vəní Kiristu fúy ri ní, kə vé zì íi pubà dúurvə.
- 16**Vé dòn dùu pəvəbà vəŋ yag búyri, vé lùb vɪ̀rvəbà bəri. Vé tùbbà símáŋr vəní, yír ya kə mùuŋ en dumpán kəvə yúl li pém, ség kə kóurì, gàm wə dúullo kəsàŋ dúur vən ya Yeesu bàanu ri yò.
- 17**Tò Vannáb yáŋrì daŋ yír tɛ̀bà gím vəŋ en dúur tɔ̀nì, tàllo tərì gím vəŋ en dumpán tɔ̀nì.
- 18**Kiristu fəŋal bee vòro kəvə yúl li, vool ən ya vò vəŋ yír vee en ní yò magdo. Kiristu yòo yír dúurì, vòro yír dumpánáb yúl li, kə zì ìŋvəbà Vannáb tuŋ. Və məŋ fúy əní, ammə Vannáb Fúyig yaa sj̀jbtuuro vool li.
- 19**Fúyig bee lùru ní, èm mùuŋ pu vooltò Vannáb muur zə, vooltò bee və ta sènlèvə bj̀l li.
- 20**Və yòo yíbtò ya bal və kiiŋ pu Vannáb muur bíi. Təŋ ya Noe kónnəŋ kər əní bíi, Vannáb vəə di dũggəŋ yíbtò yò rì. Noe ləə kùn kər əní ní, yíb ya dó tí ní sənve, pém bee və yòo dàagò, və só ví mom ni ní.
- 21**Mom ya yíbtò və só ví tál tí bee, və dàŋnəŋ mág génnì pògsàŋ ya sòrgəŋ yír vee en ní yò. Pògsàŋ bee ní və sògnəŋ fúy pai, və pə dòrgəŋ fúy Vannáb nəŋ ri, vəŋ símáŋr túrì. Pògsàŋ bee sòrgənəvə gàm Yeesu Kiristu sj̀jle vool li yò.
- 22**Yeesu bee yaa dògdo gógsan ni, èm kəŋ Vannáb nəŋ dúur di. Malekiatò vəŋ en vəntò ya gógsan ní pém bũyŋ pu wəi.

1 PIÈR 4

Kəsàŋ van vəŋ kəsàŋ pumi

- 1**Bəŋ tənəno Kiristu fúy əní təro gím sóo ya kəŋ kúsàŋr di ní. Vəŋ wəi bəŋ vəmnmə símáŋr mú ya Kiristu vəm ní, vé gəabà: Yír ya tɛ̀ gím ní, yágdò vee en bàarè.
- 2**Gũy yakai vé kəŋnəŋ kúsàŋr di yò, vé kəmà kəsàŋ ya pùu pu Vannáb ní, vé kə kəsàŋ dumpán ya símáŋr vəní yáŋ ní pai.

³Bal vé tò kaaro entò ya yíbtò ya gàan Vannáb bíi tòn ní, yakai gá màgdo guve. Bal vé gùun fúu vóní pai, bal vé tòn entò ya símáar tii yáa póné ní, vé zò yáa fùm, vé súun kúsàarè, vé mól zò kaan fùm, vé fàa dùun en tìntìntò, en ya Vannáb mər ní.

⁴Yakai yíbtò ya gàan Vannáb bíi t̀ero kəsàŋ vóní màḡatinəŋ kəsàŋ dumpán vóní bai ní, kìnḡənəvəri, və dúulḡənəvə zε.

⁵Ammá və dà ém dón d̀jrdi muur bee Vannáb nən ni, gàm Vannáb màḡḡəŋ fágdi yír lagəltò vəŋ vooltò pém.

⁶Vooltò ní təŋ ya ba və kəŋnəŋ kúsàar díi, Vannáb fágłəvə mú ya fágḡəŋ yír pém ní. Və vò ní, Kiristu èm d̀onlé pəvəro muur púur bəri, kə və kəmḡ mú ya Vannáb kəŋ ní.

Vé fàa nəm pai

⁷Kúsàar màḡḡəŋ kúri. Vé gùubà fúui, vé fàa nəm pai, kə vé t̀əmmà Vannábò.

⁸En ya tàl dùḡ ní gá, yíwa yáa tabà b̀oi. Vé g̀aabà yáasàŋ bər ùḡəŋ vee en g̀uure.

⁹Yíwa kà d̀orbà b̀o koo wəri vəŋ símáar púuri.

¹⁰Vannáb gá kó pəvəró en dúur g̀ŋ g̀ŋ, vé t̀əmmà vəŋ entò bee. Yíwa pém kə g̀əm l̀urbà b̀oi.

¹¹Yír ya mùun Vannáb muur ní d̀on dùḡbà en ya Vannáb daŋ ní. Yír ya tòn en ní t̀əmmà vəsàŋ ya Vannáb pəu ní. En bee nə pém yír kə l̀ubbà Vannáb ti vəŋ Yeesu Kiristu əni. Yír ya və l̀ubḡənu sóo pém ní, və dùḡḡəŋ sóo pém ní. Amen.

Ség kóné gím t̀əri Yeesu yúl li pai

¹²Kəəsì míntò, gím nán ya vé dàŋ t̀əri ní yò kìnəvə pai, vé díḡə mú en ya vé k̀i g̀aan míi pai.

¹³Kiristu gím ya vé yáa kà ní yò, símáar vóní p̀ubà ti. Ỳŋ ya Kiristu dàŋ pu yír màḡdi lubsàŋ əní ní, símáar vóní kə p̀u ta zε.

¹⁴Və dúuləvəró gàm vé dùun Kiristu ní, símáar p̀uuvəbà, gàm Vannáb Fúuiḡ ya tàl en pém bee yò kəvə fúu ri.

¹⁵Vé laabà yúl vóní kəvə təŋ ni yír dəə t̀ə gím gàm wə yò màḡyírtóo ní pai, l̀uutóo ní pai, dumpántóo ní pai, vəŋ ya gá wə pə d̀olé yír muur di ní pai.

¹⁶Yír t̀ero gím vəŋ ya wə dùun Kiristu ní gá, séḡ kóu pai. Wə l̀ubbà Vannáb vəŋ Kiristu níil ya və s̀ir pu ní yò.

¹⁷Təŋ ya fág dàŋ bíiri ní l̀aléro. Vannáb dàŋ fág bíiri yír əntò: Vé t̀əbà, Vannáb fág bíiro bənəŋ bəi gá, yíbtò ya íi kàn muur púur əní bíi dàvə fágdi sε?

¹⁸Debter daŋ: Yír dúurəmtò pém fág t̀inəvə g̀yuri gá, yír dumpánáb̀tò vəŋ vee yírtò ní kə kə sε?

¹⁹Kə̀ nì wə̀i, yír t̀ə̀ŋ gím ya Vannáb yáá ní gá wə̀ t̀ò èməmmà en dúurì. Wə̀ pé dòrbà fúy ə́ní yír ya yuuyú ní n̄a ri, ə́ ní gùy dùggə̀ŋ muur ə́ní.

1 PIÈR 5

Yúlnábtò tonóm vəní

¹Yakai ηmùuŋ pu yúlnábtò ya kə̀və̀ t̀ə̀ŋ ní. Mi pé̀m, Vannáb yírtò t̀ə̀ŋ ni ηyòo yúltóo. Nór míní t̀ero gím ya Kiristu t̀ə̀ ní. N̄gàaro sóo ya lubsàŋ ə́ní dàŋ vírì ní, ηdàŋ zírì míní b̀eri. Gu yò ηbàŋə̀vəri:

²Vé t̀ə̀ n̄ə̀ŋmə̀ yíbtò ya Vannáb pé̀ d̀òrə̀və̀ ní yò, mú gaanàg t̀ə̀ n̄ə̀ŋgə̀ŋ tà̀m ə́ní ní. Vé gùyvə̀bà símáar d́ə̀və̀e mú ya Vannáb yáá ní. Vé gùyvə̀ və̀ŋ n̄on símáar pai. Vé àa kùnmə̀ símáar v́ení kə̀və̀ tonóm ní, vé t̀ògə̀ ya kə̀ vé kammə̀ sanè ní pai.

³Vé dí yíbtò ya Vannáb pé̀ d̀òrə̀və̀ ní yò mú f̄j̄j̄n pai, vé mag pé̀və̀bà kəsàŋ dúurì.

⁴Tà̀m tókòn kə̀ yaaro ní, kə̀ pàar pé̀və̀ làa ya duu tà̀l ní, làa ya líin míi.

⁵Ȳŋgə̀rsén və̀ŋ k̄asə̀ntò vé b̀uy pubà yírbògə̀n v́ə̀ntò. Vé b̀uyb̀bà símáarè vé pé̀m, yíwa kə̀ t̀ò pu bòo enè. Debter daŋ: Vannáb yáaŋ lə̀gə̀mnáb pai, b̀uỳl̀ə̀ŋnáb gá kó pé̀və̀ro en dúurì.

⁶Vé b̀uy dóbà Vannáb n̄a v̄an ai ri, sóo kə̀ làro ní kə̀ gè̀m l̀urnvə̀ góg di.

⁷Vé à̄aibà en ya ȳv̄nə̀və̀ ní pé̀m koo tuŋ, wə̀i kə̀ nì yír ya gùy n̄ə̀ŋə̀və̀ ní.

⁸Vé laabà yúl v́ení, vé f̄a n̄əm pai. Fan v́ení Sedani, p̄ə̀ŋgə̀ŋ kə̀və̀ tól li, kə̀ mú nir ya də̀lgə̀ŋ gá w̄ə̀ŋ en s̀uyr ní.

⁹Vé pé̀ d̀òr s̄ə̀nmə̀ fúy Kiristu n̄a ri, kə̀ vé n̄ig pubà Sedani. Vé ḡaaro dàavə̀ntò ya kə̀ŋ kús̄aŋar díi pé̀m, və̀ t̀ə̀ŋ gím mú v́ei v̄e.

¹⁰Vé t̀ero gím s̄érə̀ŋ ní, pírii Vannáb ya k̄ə̀ŋ pu yír en dúur ní dàŋnə̀və̀ g̀ȳy n̄ə̀ŋnì, dàŋnə̀və̀ v́ə̀mni, dàŋnə̀və̀ sír d́ə̀gdì wee ya vé dà̀n p̄əri bíi ri. Vannáb k̄ə̀və̀ daŋ kə̀ vé yaa kə̀mə̀ koo bàar l̀ubdì ri Kiristu n̄a ri. Bàar l̀ubdì bee kùn pai.

¹¹Vannáb gá f̄a dùggə̀ŋ gèn sóo pé̀m. Amen.

En muubsàŋ

¹²Derwàl yò Sila d̄j̄j̄ zaa p̄ə̀ŋ nì. N̄gàauro, yòo dàawa ya dùu dùggə̀ŋ Kiristu símáar d́ə̀və̀e ní. N̄yáa ní fúy v́ení kə̀ v̄ə̀mə̀, kə̀ vé ḡa d̄j̄rbà Vannáb puur f̄aàlè. Vé kə̀ s̄én dùgbà Vannáb puur ai ri.

¹³Vannáb yírtò ya Babilon ní mùubv́éro, və̀ pé̀m Vannáb t̄iil v̄irvə̀ mú v́ei v̄e. War mín Marku mùubv́éro.

¹⁴Yíwa ḡȳy k̄p̄ə̀ŋmə̀ bòoi, mùububà. Vé Kiristu yírtò gá pé̀m, símáar v́ení k̄ə̀b̀à!

2 PIER

2 PIER 1

Muur pagélè

¹Míi Simon Pieri, nyòo yír ya tòn pu Yeesu Kiristu ní, nyòo tòmtóo ənə. Ndjina pu derwàl ai véi, vé pé dòrdo fúy vóní Kiristu nəə ri mú bái ve, yòo en nánì. Yeesu Kiristu kó pəbənəni, gəm tòn en əní vəy bəanu, yòo Vannáb bənəna, Sòryír bənəna.

²Vannáb úr èm dùg pəvəbà puur əní, əə ta pəvəbà kəəbò, mú ya vé gəa djir Vannáb vəy Gənbògər bənəni Yeesu ní yò.

Vannáb kəjnəvəri

³Yeesu Kiristu mag pəbənəno yír ya kəbənəy ní, kə bəy zìinəmà lubsən əní vəy duusən əní. Bəy gəanəno Yeesu Kiristu vəy vəsən əní, pəbənəno en ya uubənəy ní pém, kə bəy kənəmà kəsən pumi, kəsən ya pùu pu Vannáb ní.

⁴Vəy wəi, Vannáb dòn pəbənəy ze daŋ bə dənəbənəy pəri en dúurəm ya təl dùg ní. Tò vé íi kəro entò bee ní, vé dən só viri en dumpántò ya yír tii yəəy kúsəy dúi, vé dən kəri Vannáb síməyè.

⁵Vəy wəi, mú ya vé pé dörgəy fúy Kiristu nəə ri yò, vé gòmə kə vé kəmə kəsən dúur bəri. Vé kəno kəsən dúuri ní, vé gòmə kə vé gəabà en bəri.

⁶Vé gəay enè ní, vé gòmə kə vé gùybà fúy vóní bəri. Vé gùuro fúy vóní ní, vé gùybà síməyè bəri. Vé gùuro síməyè ní, vé bùy dùubà Vannábò.

⁷Vé bùy dùuro Vannábò ní, yíwa yəəbà dòowa. Yíwa yəəró dòowa ní, vé yəəbà yír bəri.

⁸Entò ai pém vé dí taro kəvə nəə ri ní, síməyè vóní dən ágdì, tonóm vóní dən kəni pəl li pai. Kə nì vé gəa djir do Gənbògər bənəni Yeesu Kiristui.

⁹Yír ya dín entò yò bíi kə mú yəətóo, nór əní tən koo tuŋve. Vənlèro ya Vannáb sòg vuru koo vee en balé ri ní.

¹⁰Wəi kó rì dàave, vé təro Vannáb tìl kəvəró, vé kə sən dùgbà kəsən bee ri ve. Vé tònə wəi ní, vé dən gírì Vannáb bəanu pai.

¹¹Kə nì vé dà zìrì pèel ya kə vé dó Gənbògər bənəni Yeesu Kiristu gèn ni ní, yòo Sòryír bənəna. Gèn ən bee kùn pai.

¹²Wəi kó rì, ngəaro pém vé gəalèro entò ai, vé və diilèro muur yən ya vé kii ní ri, ammə ndən pəvə yəgdì dónni pai.

¹³Təy ya nkəjnəy lagəl ní yò, ntè ní sáan ní nlaa mùu pəvəbà entò ai, kə vé fəy nəm pai.

¹⁴Ngəaro nən ni ló ndən yəgdì kúsəy ai, Gənbògər Yeesu Kiristu fùulè pənnì.

¹⁵Ndàṅ gò dúgdi, kə nyágəvé ní, kə vé vāṅ entò yò pai.

Və tèle vəṅ nór vəṅ mú ya Kiristu lùb ní

¹⁶Vé gàabà, Gènbògèr Yeesu Kiristu yaasàṅ nán ən ya bé dòn pəvé ní yò, kəṅ mú múzaa púur ya yír sáb vírgəṅ ní pai. Bé tèle vəṅ nór bəṅ mú ya Kiristu lùb ní.

¹⁷Sóo bee Vannáb kəṅno Yeesu Kiristui, lùburo. Vannáb ya lùb təl kùṅgəṅ en pém bee mùu zə daṅ: War yò war míṅ, nyáṅ dùggəṅurì, símáṅ míní pém yòo koo fúu ri.

¹⁸Yag yò ví'i gógsan ni, bé kìi dùglè vəṅ tóg bəṅ, sóo bee bé yòo gur gṅṅn yúl li.

¹⁹Wəi kə nì, bé íi kà nəṅno tòmɔyagnáb muur ya bal və daṅ ní. Sáan ní vé àṅbà símáṅ vəní ti. Muur bee kə mú pitirla ya tú laaṅ zèg di ní, góg kə djjro ní, Nazòor kə yaa tú dó kəvé símáṅ di.

²⁰Ammá en nán déə yòobà, nyáṅ pəvé dáṅni: Vannáb tòmɔyag ya kə dùg debter di yò, yír ya dà dón dúurì vəṅ yúl əṅ en ya kəṅ tí ní pai.

²¹Gàm Vannáb muur ya tòmɔyagnáb daṅgəṅ ní yò vínəi kəvé símáṅ di pai. Vannáb Fúuig maggəṅ pəvé ri, və mùuṅ zə.

2 PIÈR 2

Yíbtò ya daṅ maggəṅ míil muur ní

¹Bal tàṅ bee tòmɔyag bilnáb ba yòo Vannáb yírtò təṅ ni. Yakai pém dàṅ kəṅni guvə, yíbtò ya daṅ maggəṅ míil muur ní dàṅ zaa dóirì kəvé təṅ ni. Və dàṅnəvé gíbdì Vannáb bàanu ri, kə və mər Gènbògèr ya sòrvə ní. Kə nì və wəṅó fág kəvé yúl li, və dàṅ fúu léé kúnnì.

²Yír gùurè dàṅ dó dúurì kəsàṅ dumpán vən bee. Yíbtò déə təro wəi ní, kə və dúulti muur yəṅ bàanu yò.

³Yíbtò ya daṅ maggəṅ míil muur ní bee və yáṅ sanè. Və dàṅ pəvé sáb vírdì muurtò déə, kə və kəvé en nṅa ri. Ammá fág vəní laa dùggəṅəvəri, və dàṅ fúu léé kúnnì.

⁴Vé gàabà malekiatò vəṅ yúl vəṅ, bòobtò ya kó líil en ní Vannáb yáṅnə bai, ta mìn dòrvəro gím bàar di zèg di, laaṅ fág sóo.

⁵Yíbtò ya bal tàṅ bee pém Vannáb tə yáṅnə bai. Vírì mom dòmòm yaa pòr kùn yír dumpánábto bee pém. Sòr vèrgè Noe vəṅ yír démsara. Noe bee ə ní ba mùuṅ pu yír daṅ və dùubà bàanu dúurì.

⁶Vannáb fág gùuro Sodom vəṅ Gomor wàaltəṅ, sè kùnvəro, yír dumpánábto kə və tə gàabà: Ən ya dàṅnəvé zírì ní wəi.

⁷Sóo bee yír déə níil Lodu, yòo yír dúurì. Kəsàṅ dumpántò ya bòob kəṅ ní yò ba wòonurì. Vannáb yaa sòr vèrgè Lodu bee.

- 8**Lodu ní yòo yír dúur kəvə təŋ ni yò, góg ya dij ní pém təŋ və kón en dumpánè, kiiŋ və mùuŋ muur dumpánè, ə ní wòo dùggənurì.
- 9**Wəi kə nì, Vannáb gàaro mú ya sòr vɪrgəŋ yír əntò kəvə gím ni ní. Yír dumpánnáb ní Vannáb dí laanəŋ fág doo kə úr pəvə gím zε.
- 10**Yíbtò déə símáɟar tii yáɟəŋ pəvə en dumpántò ya kúsəɟar díi, və təŋ Vannáb yag ní en kòmve, yíbtò bee Vannáb dàŋ pu gím úr tállì vəi. Yíbtò ya daŋ maggəŋ míil muur ní bee, və dí vəən dúul nór di bai, və kiiŋ muur bai. En lúbdìtò ya gógsan ní iin pəvə nór bai, və dúulgəŋ əntò bee pém.
- 11**Malakiatò vəŋ yúl vəŋə və və təl kùnlè míilnábttò bee, ammə malekiatò dúulnəvə Vannáb nən ni pai.
- 12**Yíbtò bee gá və təŋ en vəní mú en gəəlnə ya yír gùɟ sɟ məɟəŋ ní. Və dúulgəŋ en ya və gəan míi. Vool vəní və dàŋ vóri mú en gəəlnəttò vòŋ ní vε.
- 13**Gím ya ba və úr pu yír ní bee, Vannáb dàŋ pəvə úr kpáartírì wəi. Yòŋ ni pém və sùuŋ kúsəɟar vəŋə, símáɟar vəní pùu dùggəŋ ti. Vəŋ lé məɟəŋəno enè gá, yòo ségò. Və sòol líilgəŋ yíri, və ní pùuŋ pəvəri.
- 14**Və gàa dùg kəɟ muurè. Və yágnè vee en kóri bai. Və sòol dòrgəŋ yíbtò ya vən Vannáb muur di bíi vee en ni. En ya və təro pém və kəŋgəŋì. Mú wəi Vannáb fág gùɟlèvəro.
- 15**Və yágléro bàanu, və dóro gəəl li, və dùuro Bosor wowa Balam bàanu. Balam bal kó kaəŋ dumpánè, kə bə ziiɡəmmə sàně.
- 16**Ammə Vannáb yaa mùu ta puro vəŋ vee en ən bee. Gəmkər nuu yòo en ya mùun yag bíi, yaa mùuro yag mú yíri, mùu gərdo yəŋ en ya tòmyagttò yò ba kón ní bee.
- 17**Yíbtò bee kə mú léɡwa ya mom tí píi, kə mú nawa bel ya pəl gəm tàllè ní. Bàar vəní Vannáb díŋ pəvə zèg kin ni.
- 18**Və kùu yəm kaəŋ yəŋ muurtò. Yíbtò déə bal və gəan Vannáb bàanu bai, yakai və gò dóiro Vannáb bàanu ri, míilnáb ai ní sòolgəŋəvəri kə və kóbà en ya símáɟar vəní tii yáɟəŋ ní.
- 19**Míilnábttò ai vee en ta díŋnəvə mú fɟjɟnè, ammə və sòol kəŋ bəob voo və yaa túg búlbà lo. En déə ta díŋnúri gá, kaa búl sε?
- 20**Yakai yír bee ba só víléro en dumpántò ya kúsəɟar díi ri, gəalèro Gənbògər Yeesu Kiristui, Sòryír bəŋəní, pírii yaa tii dótiro en dumpántò bee ri vé ní, kəsəŋ əní dà líi táltírì bəo ya nən níi.
- 21**Ə ní gá ba wə gàa vəə bàanu dúur yò pai, ba təl puro vəŋ ya gá wə gàaro bàanu, wə bùu dùutin Vannáb yag bai yò.
- 22**Yír bee gá wə kóró en ya və dòngəŋ voo: Yee tərdo enè ní, tii létiŋnì. Déə voo: Və pòggəŋə yɟjɟnúul yakai vε, dàŋ ém fəɟ dótiiri bəttòg di.

2 PIÈR 3

Yeesu Kiristu tiisàn

- ¹Kèèsì míntò, yakai vé zìiro òerwàl míní iro. Òerwàl ya iro yò péem ñtii dòn dùutin pónvé entò ya vé gàalè ní, kə vé díbà sábsàn dúur símáar di.
- ²Ñyáa ní vé sáb sènmà muur ya tòmyagnáb bal dòn pónvé ní, vəñ Gènbògèr Sòryír muur ya tòmnábtò vóní òaŋ mag pónvé ní.
- ³Vé gàabà dúuri, sóo ya kúsàar kə òaŋ kúri ní, yíbtò óó òaŋ yáari, və ní kə və tòn en ya símáar vóní yáa ní. Yíbtò bee òaŋnəvé yíjri, kə voo:
- ⁴Yeesu òonlé òaŋ bə yaaniri gá mə yòo mə? Yírbògèñ bəntò vò kùnléro. Ammá mú ya kúsàar ba kəñ ní bee kə dùggəñ wəive pai?
- ⁵Yíbtò ya òaŋ múuri gu bee, və vāñlè en óó: Gógsan vəñ ég yò Vannáb yuy vəñ yagò, yakai doo zòo taléro. Vannáb viri ég yò mom ni, yaa kónnu mom.
- ⁶Mom òomòm yaa líil kùnti kúsàar balé ri vè.
- ⁷Vannáb òon òaŋ: Gógsan vəñ ég yò òaŋ kə dúgdì háa yòñ ya kə ñdàvə dùurdì vee ri ní kə làri guvè. Və kə laaŋ yòñ ya Vannáb òaŋ yír òumpánnáb fágdi gá, kə òaŋnəvə máa túrdì ní.
- ⁸Ammá en óó yòobà, vé vāñ pai, kèèsì míntò: Vannáb nən ni gá en ya yèb doo óó vəñ ver uzinerè ní pai, péem kəñ pu óóvè.
- ⁹Yíbtò óó sábgəñ voo Gènbògèr kəəlgəni, fuu tòn en ya òaŋ ní bai. A'á kəəlnə pai. Ammá vəñ vói gá Vannáb gùu dùggəñ símáarè, yáaŋ ya yír óó lee víbà ní pai, yáa ní yíwa péem filbà símáarè.
- ¹⁰Gu bee péem, yòñ ya Gènbògèr Yeesu òaŋ yáar ní, òaŋ kəni mú lúutóo, yír òaŋ gáar bai. Sóo bee gógsan kə dù tari, pírii kə náal lúri. Entò ya gógsan ní péem kə òaŋ dùu kúnni vee ri. Entò ya ég díi vəñ ég bee péem òaŋ díj viri gón ni.
- ¹¹Mú ya entò péem òaŋ líi kúnni ní yò, vé péem vé tə nəñmə kəsàŋ vóní. Vé kə dùgbà Vannáb yír kəsàŋ, vé bùu dùg pubà.
- ¹²Vé laabà Vannáb doo, vé gòmà doo bee kə yaabà lèem. Yòñ ya gógsan òaŋ dùuri, entò ya gógsan ní kə òaŋ náal òóri vee ri ní.
- ¹³Ammá Vannáb òaŋ bə òaŋ kótiri gógsan pum óó, ég pum óó, ti gá en péem kə və tònəñ bàanu. Yakai bəñ laanəñ wəi.
- ¹⁴Vəñ wəi kèèsì míntò, vé laaŋ doo bee ní, vé gòmà kə vé tú víbà koo nən ni, en óó kə líi kəvə ña ri pai, kə vəñ kəənəmà.
- ¹⁵Vé gàabà, Gènbògèr Yeesu yaa fàñèi bai yò, díŋ pónvé pèel ya kə vé só ní. Pol òaawa yáar bəñəni yù péem òjro entò bee koo òerwàl li bəri, ə ní Vannáb pé dùgu en gaasàŋ bee ri.

16Derwàltò ya Pol dji dònghəŋ entò yò ti ní mùuŋ mú wəi, bàartò déə tʰənsà. Yíbtò ya gàan en míi, vəŋ sàan fə́r bíi, və kii b̀̀rgəni, mú ya və kii b̀̀rgəŋ bàartò déə Vannáb dəbtertò ri ní. Ə ní gá və wəŋ vool ya kəvə yúl líi.

17Kə̀sì míntò, və ní gá və gaa k̀̀nlèro. Və laabà yúl vəní, gu pai, yíbtò ya b̀̀rgəŋ Vannáb muur ní, dàvə sóol líilli kə və yágti bàar vən ya ba və sà diiŋ ti bee.

18Və gaa èm dùgəmmà Gènbògèr Yeesu Kiristui, Sòryír bənəní, və kii èm dùgəmmà puur əní. Bəŋ l̀̀bunəmə yáa vəŋ yúwál li péem. Amen.

1 ZAN

1 ZAN 1

Muur ya pəŋ yír yonki ní

¹Bé djjnà pəvə muur ya pəŋ yír yonki ní. Muur bee wəi kə bìi laa dùg dì. Bé kiilè muur bee rì, bé təlè vəŋ nór bəŋa, bé gùu nàmlèrì. Sòo ya yonki bee ví ní, bé təlèrì. Wəi kó rì bé mùuŋ pəvə zε.

²Bé dòn yəmgəŋ yonki muurè, yonki ya dàn kúr bíi. Yonki bee bal yòo Bàa Vannáb tuŋ, yaa fùu vèr pəbənəno.

³En ya bé təlè ní vəŋ bé kiilè ní bé daŋgəŋ pəvə wəi. Bé yáa ní mú ya bé kə məŋəŋ Bàa Vannáb vəŋ Wowa Yeesu Kiristu ní yò, vé pém bəŋ kə məŋəmə tívé.

⁴Sáan pəbə ní bé djjrà pəvəbà bəri, síməŋar bəní kə pùu wár zε.

Vannáb yòo túrəm

⁵Bé kiïro muur dáə Yeesu Kiristu yag di, bé dòn yəmgəŋ pəvə wəi. Vé kiibà muur bee: Vannáb yòo túrəm, zèg kəŋ koo tuŋ pai.

⁶Yakai tò bəŋ daŋəno: Vannáb bəŋ kə məŋəŋ nì, ammə bəŋ dó kəŋəŋ zèg di ní, wi gá bəŋ wònəno mílè, bəŋ dùunnəŋ muur yəŋ pai.

⁷Vannáb gá yòo túrəm ni. Bəŋ kəŋəno túrəm ni mú Vannáb ve ní, wi gá bəŋ kə məŋəno. Wowa Yeesu Kiristu kə sòg djjrgəŋ pəbənəŋ vee en ya bəŋ kónəŋ ní pém.

⁸Tò bəŋ daŋəno bəŋ kónnəŋ vee en pai, bəŋ wònəno mílè. Muur yəŋ kəŋ kəbənəŋ yag di pai.

⁹Tò bəŋ fùunəŋ puro Vannáb vee en bənəní ní, Vannáb gá gùuŋ muur əní, kón əní vəŋ bàanu. Dàn pəbənəŋ kəŋbdì vee en bee, dàn sòg lúrdì en dumpán bənəní pém.

¹⁰Tò bəŋ dònəno bəŋ kónnəŋ vee en pai, wi gá bəŋ gùunəno Vannáb mílè. Muur əní kəŋ kəbənəŋ síməŋar di pai.

1 ZAN 2

Yeesu Kiristu kə nì màr bənəní Bàa Vannáb nən ni

¹Varəm míntò, en ya ŋdjjnà pəvə ní yò kə vé kóti vee en pai. Ammə yír dáə kó vee enè pém, bəŋ yòonəmə vəŋ màr bənəní Bàa Vannáb nən ni, kə nì Yeesu Kiristui, yír ya kón əŋ vəŋ bàanu ní.

²Yeesu Kiristu pəró yúl əní vee en bənəní kə kəŋbà. Kəŋbnè vee en bənəníve pai, kəŋbgəŋ pu yíbtò ya kúsəŋar díi pém.

³Bəŋ fəŋ dùunəno en ya Vannáb daŋ ní ní, wi gá bəŋ gàanəno Vannábò.

⁴Yír dan bæ gaaŋ Vannábò, wə fəa dùun en ya Vannáb dan ní bai ní, yír bee míiltóo, muur yəŋ kəŋ koo yag di pai.

⁵Yír ya fəa dùun Vannáb muur ní, kə nì wə yáaŋ Vannáb símáaŋ déəve. Vəŋ wəi bæŋ gaaŋəno bæŋ kəŋnəŋ Vannáb fúy ri.

⁶Yír dan bæ kəŋnəŋ Vannábò ní wə kə dùu dùgbà Yeesu dorè.

Muur pumi

⁷Kəəsì míntò, ɲdɲràn pəvé muur pum pai, ɲdɲnà pəvé muur van ya vé kii bìi dùglè ní. Muur van bee və danlè pəvéri, vé kiièrì.

⁸Gu bee pém, ɲdɲnà pəvé muur pumi. Yír tən muur bee yəŋ əní Yeesu fúy ri vəŋ kəvé fúy ri. Zèg gá tálléro, yakai túrəm fəaɪ túŋ nì.

⁹Yír dan bæ kəŋ túrəm ni, wə zəbgəŋ dɔowa ní, wì gá wə kəŋnəŋ zèg di tívé.

¹⁰Yír ya yáaŋ dɔowa ní wə kəŋ túrəm ni. Wə dín en ya dà yír áa dórdì vee en níi pai.

¹¹Yír ya zəbgəŋ dɔowa ní wə dó kəŋ zèg di. Wə dó èmgəŋ zèg di, wə gaaŋ wee ya wə èmgəŋ ní bai, zèg yəablèuro nóré.

¹²Varém míntò, Vannáb kəablè pəvéro vee en ya vé kó ní, vəŋ Kiristu əni, ɲdɲnà pəvé en yò zε.

¹³Bàave, vé gaaɪ yír ya kə bìi laa dùg ní, ɲdɲnà pəvé en yò zε. Yírbəŋvagtò, vé nɛno Dumpántóo , ɲdɲnà pəvé en yò zε.

¹⁴Varəmtò, vé gaaɪ Bàa Vannábò, ɲdɲnà pəvé en yò zε. Bàave, vé gaaɪ yír ya kə bìi laa dùg ní, ɲdɲnà pəvé en yò zε. Yírbəŋvagtò, vé vəléri, Vannáb muur kəŋ kəvé símáaŋ di, vé nɛno en dumpánè, ɲdɲnà pəvé en yò zε.

¹⁵Vé yáa kúsəaŋ pai, vé yáa en ya kúsəaŋ díŋ ní pai. Yír ya yáaŋ kúsəaŋ ní, wə yáaŋ Bàa Vannáb koo símáaŋ di pai.

¹⁶Vé gəaro entò ya kúsəaŋ díi: Yír símáaŋ tii yáaŋ enè, yír tə kəŋgəŋ enè, yír læggəŋəŋ entò déə, entò bee pém vínəi Bàa Vannáb nəa ri pai, kúsəaŋ vùr dì.

¹⁷Kúsəaŋ vəŋ entò ya yír yáaŋ ti ní pém tálgəni. Yír tən en ya Vannáb yáa ní ní wə kə vəə dùggəni.

Kiristu fan yaaniri

¹⁸Varəmtò, yakai kə nì sóo ya en pém dàŋ kúri ní. Vé kiiro voo Kiristu fan yaaniri. Yakai yò, Kiristu fan əntò bee víléro gùurè. Bəŋ tə gaaŋəmə ti: Sóo ya en pém dàŋ kúri ní làro.

¹⁹Yíbtò bee víi kəbənəŋ tən ni, və dùun Vannáb símáaŋ déəve pai. Tò ba və dùun Vannáb símáaŋ déəve ní, ba bəŋ dàŋnəŋ kəni. Mú ya və lú yəgbəŋəŋ ní yò, yír pém kə tə dɲrbà və dùun Vannáb símáaŋ déəve pai.

- 20**Vé ní gá Kiristu pénéro Fúyig éní, vé gàaro muur yéne.
- 21**Ndjinna péné ndaŋ vé gaaŋ muur yéŋ míi pai. Vé gaaŋi, vé gàaro míil muur vínèi muur yéŋ ni pai.
- 22**Míiltóo gá yíwé? Yír ya sɔŋ daŋ Yeesu kɛŋ Kiristu bai ní. Yír bee wəi kɛŋ ni Yeesu fanè. Yír bee wə sɔŋ Bàa Vannáb vəŋ Wowá pém.
- 23**Yír ya sɔŋ Wowá ní, wə kɛŋəŋ Bàa Vannáb pai, yír ya íi kàro Wowá ní wə kəŋnəŋ Bàa Vannábò.
- 24**Vé ní, en ya vé kii bìi dùg ní yò, vé dí nɛŋmə kəvé símáɔr di, vé dà ké máɔrì vəŋ Wowá, vé dà kəŋni vəŋ Túnú.
- 25**Kiristu dòn dùg daŋ bə dàbənəŋ en déə pəri, en bee yɔŋkì ya kùn míi.
- 26**Yíbtò déə yáŋəvé gíb léerdì, ndjinna péné en yò zε.
- 27**Vé ní Kiristu pénéro Fúyig éní. Fúyig éní kəŋ kəvé fúy ri yò, vé dàn báɔtírì yír daŋ mag pénébà muurè ní pai. Fúyig éní daŋ mag kùŋgəŋ péné en pém. En ya daŋ maggəŋ péné ní bee yòo muur yéne, míil muur kɛŋ tí pai. Vé dùu dùgbà en bee, vé ké dó dùgbà koo nɔɔ ri vε.
- 28**Kəŋ ni wəi, varém míntò, vé ké dó dùgbà koo nɔɔ ri. Sóo ya Kiristu dàŋ yáar ní, símáɔr bənəŋi kə lo pai, ség kə kóbəŋəŋ koo nən ni pai.
- 29**Vé gàaro Kiristu kóŋ en éní vəŋ bàanu. Yír ya kóŋ en vəŋ bàanu ní pém, və dàŋnu gáar dórdì Vannáb varém təŋ ni.

1 ZAN 3

Vannáb varém kəsàŋ

- 1**Vé tɛbà mú ya Bàa Vannáb yáɔbənəŋ ní. Yáɔsàŋ əŋ bee wəi kó rì və kəŋbənəŋ Vannáb varém zε. Bəŋ kə dùggəŋəŋ Vannáb varém bee yéŋvε. Kúsáɔr gaaŋ Vannáb bai, wəi kó rì gaaŋbənəŋ mai zε.
- 2**Kəəsì míntò, yakai bəŋ yòonəŋ Vannáb varém, ammə bəŋ dàŋnəŋ kállì né kε, djì vinnəŋ pai. Bəŋ gaaŋəno en déəvε: Sóo ya Kiristu dàŋ ví'irì ní, bəŋ dàŋnəŋ kəŋni mú wəi, gəm bəŋ dàŋnənu tərì mú ya kə ní.
- 3**Yír ya sábgəŋ en bee Vannáb nɔɔ ri ní, wə tùbdo fúy éní vee en ni, mú Yeesu fúy túŋ ní vε.
- 4**Yír ya kóŋ vee en ní gèrgəŋ en ya Vannáb daŋ ní. Vee en kóŋi yò kəŋ ni yír gèrgəŋ en ya Vannáb daŋ ní.
- 5**Vé gàaro Yeesu Kiristu yaa pu yír vee en káɔbdì. Koo fúy ri gá vee en kəŋ pai.
- 6**Yír ya kəŋnəŋ Yeesu ní kón vee en pai. Yír ya kóŋ vee en ní tən Yeesu pai, gaaŋəu pai.

⁷Varém míntò, vé íi ya gá yír sòoləvé ní pai. Yír ya kón en vəh bàanu ní wə kó dùuŋ Yeesu dorè, gàm Yeesu kón en vəh bàanu.

⁸Yír ya kón vee en ní wə yòo Sədani yíri, gàm Sədani kó bìi dùg vee en nì. Vəh wəi Vannáb Wowa yaa ní, yaa dùg líil kúnni Sədani tonómi.

⁹Yír ya yòo Vannáb varém ní kótin vee en pai, gàm Vannáb Fúyig tòn koo símáar di, wə dàn zii kótírì vee en pai, gàm Vannáb kə nì túnú əŋə.

¹⁰Vé kiiɓà en ya yəbgəŋ Vannáb varém vəh Sədani varém ní: Yír ya kón en dumpán vəh yáaŋ dòowa bíi kəŋ Vannáb varém pai.

Yíwa yáaɓà bòoi

¹¹Yíwa yáaɓà bòoi, yò kə nì muur ya vé kii bìi dùg ní.

¹²Bəŋ kəŋəŋ mú Kain pai. Kain ní Dumpántóo kàlèu yúlè, yaa məa dòosén zε. En kó rε məa dòosén ní? Kain tonóm əní duun pai, dòosén ní duu rì, wəi kó rì məa zε.

¹³Dàave, tò kúsəar zəbgəŋəvəri pém, kiiəvə pai.

¹⁴Bəŋ gəanəno bəŋ ví yágnəno vool bàarè, bəŋ yòonəŋ yonki bàar di. Bəŋ yáaŋəŋ dàavag bənəni ní yò, wəi kó rì bəŋ gəanəŋ en yò zε. Yír ya yáaŋ dòowa bíi wə kəŋəŋ vool bàar di tívé.

¹⁵Yír ya zəbgəŋ dòowa ní, wə yòo məavooltóo. Vé gəaro məavooltóo dín yonki ya kùn míi pai.

¹⁶Yeesu Kiristu péro yúl əní kəbənəŋ yúl li. Wəi kó rì bəŋ gəanəŋ yáasəŋ muur zε. Bənəŋ pém bəa ní bəŋ pənəmə yúl bənəni dàavag bənəni yúl li bəri.

¹⁷Yír dín zaudì, tən dòowa ní dín mai, wə pìŋ pu símáarè gá, kó se wə dà dənì bə yáaŋ Vannábò ní?

¹⁸Varém míntò, bəŋ yáaŋəŋ yír vəŋ muur púur ya yag díi ve pai, yáasəŋ bənəni kə dùgbà yáasəŋ fáalè, yír təbà kəbənəŋ tonóm ni.

Símáar vėní lo Vannáb nən ni pai

¹⁹Kə nì bəŋ dənəŋ gəari bəŋ dùunəŋ muur yəŋè. Símaar bənəni kə lo Vannáb nən ni pai zε.

²⁰Tò símaar bənəni fəggəŋbənəni ní, bəŋ gəanəno Vannáb və təllo símaar bənəni, gəa kùŋgəŋ en pém.

²¹Tò símaar bənəni fəgnəbənəŋ mai ní, fúy bənəni pém dən vənì Vannáb nən ni.

²²Bəŋ dùunəŋ en ya Vannáb dan ní yò, vəŋ bəŋ tənəŋ en ya pùu pu ní yò, wəi kó rì en ya bəŋ təmgəŋəŋ koo nəa rii pém bəŋ ziiŋəŋ zε.

²³Vé kiiɓà en ya Vannáb yáaŋ bəŋ tənəmə ní: Bəŋ íi kànəmə Wowa Yeesu Kiristui, yíwa yáaɓà bòoi, mú ya Kiristu danlé pəbənəŋ ní.

²⁴Yír ya dùuɛn en ya Vannáb daɛ ní ní, wə dó kəɛ Vannáb fúy ri, Vannáb kəɛ koo fúy ri. Vannáb pələbənəɛ Fúyig əní, wəi kó ri bəɛ gəanəɛ Vannáb kəɛ kəbənəɛ fúy ri zɛ.

1 ZAN 4

En ya yəb Vannáb Fúyig vəɛ Yeesu fan ní

¹Kəəsì míntò, vó íi kà fúyig ya vó zii ní pém pai. Vó màg təbà fúyig bee see, dáə kə vínəi Vannáb nəɛ ri bai gənə. Gà m tòmyag bìlnábtò ví túrdo kúsəɛ di gùurə.

²Vó kii bə mú ya vó dà gəari Vannáb Fúyig ní: Yír ya dòn virdo daɛ Yeesu Kiristu yaaro mú yíri ní, yír bee díɛ Vannáb Fúyigò.

³Ammə yír ya mərdo dón vírdi en ai ní, yír bee fúyig əní vínəi Vannáb nəɛ ri pai, Yír bee díɛ Yeesu fan fúyigò. Bal vó kiiɛ fúyig bee dàɛ yəari kúsəɛ di, yakai yaaléro.

⁴Varém míntò, vó ní vó yòo Vannáb nə, vó nəno sòokóləɛ tòmyagnáb, gəm yír ya kəɛ kəvə síməɛ díi və tállo bəo ya kəɛ kúsəɛ di ní.

⁵Və ní və yòo kúsəɛ nə, və mùuɛn muur ya kúsəɛ díi, kúsəɛ kiiɛ muur vəní.

⁶Bənəɛ ní bəɛ yòonəɛ Vannáb nə. Yír ya gəaro Vannábò ní dà pəbənəɛ muur kíiri. Yír ya kəɛ Vannáb nə bíi dàɛ muur bənəni kíiri pai. Mú wəi bəɛ dàɛ wéerdi fúyig ya virdəɛ muur yəɛ ní, vəɛ fúyig ya virdəɛ míl muur ní.

Yáɛsəɛn víi Vannáb nəɛ ri

⁷Kəəsì míntò, yíwa yəɛbà bəoi, gəm yáɛsəɛn víi Vannáb nəɛ ri. Yír ya yəɛɛn bəo ní wə yòo Vannáb varém, wə gəaro Vannábò.

⁸Yír ya yəɛɛn bəo bíi gəan Vannáb pai, Vannáb gə tonóm əní yáɛsəɛn tonómi.

⁹Vó təbà Vannáb mag vird pəbənəno mú ya yəɛbənəɛ ní: Yaa tòi pəbənəno wowa əní dáəvə kúsəɛ di, kə bəɛ kə dùgnəmə lagəl koo yúl li.

¹⁰Yáɛsəɛn muur kəɛn ya gə bəɛ yəɛnəɛ Vannáb di ní pai. Wəi yəɛbənəɛ nì, tòi pəbənəɛ Wowa əní zɛ, vee en ya bəɛ kónəɛ ní pém kə kəɛbà koo yúl li.

¹¹Kəəsì míntò, mú ya Vannáb yəɛ tabənəɛ ní yò, bəɛ ní yíwa yəɛbà bəoi.

¹²Yír ya tə tə Vannáb ní pai. Tò yíwa yəɛɛn bəoi ní, Vannáb kəɛ kəbənəɛ fúy ri, yáɛsəɛn əní təɛn en ya Vannáb bee yəɛ ní pém kəbənəɛ fúy ri.

¹³Vannáb pələbənəɛ Fúyig əní, wəi kó ri bəɛ gəanəɛ ya gə bəɛ kəɛnəɛ koo fúy ri, Vannáb kəɛ kəbənəɛ fúy ri ní zɛ.

¹⁴Bənəɛ ní bəɛ tələnəni, bəɛ dòn yəmgənəɛ zɛ: Bàa Vannáb tòi ro Wowa əní yaa kəno Sòryír ya kúsəɛ díi.

¹⁵Yír dòn virdo daɛ Yeesu yòo Vannáb Wowa ní, Vannáb kəɛ koo fúy ri, wə kəɛ Vannáb fúy ri.

16Bənəŋ ní bəŋ gàanəno yáasàŋ ya Vannáb yáabənəŋ ní, bəŋ íi kànəno. Vannáb tonóm əní pém yáasàŋ tonómi. Yír ya yáaŋ bòob ní wə kəŋ Vannáb fúy ri, Vannáb kəŋ koo fúy ri.

17Yakai kəsàŋ bənəní ya kúsàar di ní yòo mú Yeesu Kiristu kəsàŋ. Vəŋ wəi, yəŋ ya fág dàŋ kóri ní, símáar bənəní dàŋ lóri Vannáb nən ni pai. Kə nì, Vannáb yáasàŋ tònno en ya pùu pu ní.

18Yír gəaro Vannáb yáauri ní kón dúul pai. Yáasàŋ bee nẹ sòrgəŋ dúulè. Gàŋ yír wəŋ fágò, kəŋ dúul zε. Yír ya kəŋ dúul ní gàa dǝrnə mú ya Vannáb yáaŋ ní pai.

19Bənəŋ ní Vannáb yáa biibənəŋ nì, bəŋ yaa yáanəŋ yír zε.

20Yír ya daŋ bə yáaŋ Vannábò, wə zəbgəŋ dòowa ní, wə yòo míiltóo. Dàamwa ya a tə gùunu bəri yò, a yáanəu bai gá, kaa yáa Vannáb ya a tən míi rε?

21Vé kiibà en ya Yeesu Kiristu dòn yáglé pəbənəŋ ní daŋ: Yír ya yáaŋ Vannáb ní wə yáabà dòowa bəri.

1 ZAN 5

Yí và tàlgəŋ kúsàar dè?

1Yír ya íiro daŋ Yeesu yòo Kiristui ní wə yòo Vannáb Wowa. Yír yáaró túnú ní dàŋ yáari wowa bəri.

2Tò bəŋ yáanəŋ Vannábò, bəŋ təŋnəŋ en ya Vannáb daŋ ní ní, wəi kə nì bəŋ yáanəŋ Vannábò.

3Bəŋ dùunəŋ en ya Vannáb daŋ ní, wəi kə nì bəŋ yáanəŋ Vannábò. En ya Vannáb daŋ ní bee pém təanəŋ pai.

4Vannáb wowa gá və tàlgəŋ entò ya kúsàar díi. Tò bəŋ pé dòrnəno fúy bənəní Yeesu Kiristu nàa ri ní, kə nì bəŋ və tàlnəno entò ya kúsàar díi.

5Vé gàa ní yí və tàlgəŋ entò ya kúsàar díi rè? Yír déəve, yír ya íi kà daŋ Yeesu yòo Vannáb Wowa ní.

En ya Vannáb dòn Wowa yúl li ní

6Yeesu Kiristu gá yaaro. Və póguro vəŋ mom, wèrdo mim əní. Yaanəŋ momve pai, yaa vəŋ mom bəri, mim bəri. Vannáb Fúyig dòn nì daŋ yòo yéŋve, gàŋ Vannáb Fúyig kə nì muur yéŋè.

7-8Vannáb Fúyig bee, mom, mim, entò ya təaro yò vəi və maggəŋ pəbənəŋ nì. Və təaro pém və daŋəŋ yag déəve.

9Yír daŋ pəbənəno enè ní bəŋ íi kəŋnəni gá, en ya Vannáb daŋ pəbənəŋ ní kəŋ tàlnə wəi bε? Vannáb ní daŋəŋ pəbənəŋ en ya Wowa yúl líi.

10Yír ya íi kàro Vannáb Wowa ní, yír bee díḡ en ya Vannáb daḡ ní yò koò símáḡar di. Yír ya íi kàn Vannáb muur bíi, wi gá en ya Vannáb daḡ Wowa yúl li yò péḡm wə íi kàn pai. Wə gùḡro Vannáb míilè.

11Vé kiibà en ya Vannáb daḡ ní bee, daḡ bæ pəbənəno yḡḡki ya kùn míi Wowa fúḡri.

12Yír ya gùḡ nəḡno Vannáb Wowa koò símáḡar di ní wə díḡ yḡḡki ya kùn mai bee. Yír ya gùḡ nəḡnə Vannáb Wowa bíi dín yḡḡki bee pai.

Yḡḡki ya kùn míi

13En yò ḡḡjina pu véi, yíbtò ya vé pé dòr fúḡ vəní Vannáb Wowa ḡḡri ní, kə vé gàabà vé yò vəḡ yḡḡki ya kùn míi.

14Bəḡ gàanəno bəḡ təḡnəno en Vannáb ḡḡri mú ya pùu pu ní ní, kiiḡ pəbənəni, wəi kó rì símáḡar bənəni lon mai zε.

15Yakai bəḡ gàanəno Vannáb kiiḡ pəbənəḡ təḡmər bənəni, bəḡ sábgəḡnəḡ en bee zírì.

16Yír təro dòowa kóḡ vee enè, vee en ya ḡḡn yír vool bàar dí bíi ní, wə təḡ pubà dòowa bee Vannábò, Vannáb dàḡnu pəri yḡḡki. Yò ní ḡḡḡnə yíbtò ya vee en vəní dàḡnəvə ḡḡri vool bàar díi pai, gàm vee en dəə ḡḡn yír vool bàar di. ḡḡḡnə vé təḡḡḡ Vannáb ti ní pai.

17En dumpán ya yír kóḡ ní gá péḡm yò vee enè, amḡḡ vee en dəə ḡḡn yír vool bàar di pai.

18Bəḡ gàanəno Vannáb varém gá péḡm bəo ya kóti vee en ní pai. Vannáb laaḡ pəvə yúl vəní. Dumpán dàḡnəvə zírì pai.

19Bəḡ gàanəno bəḡ yòḡnəḡ Vannáb ḡḡ. Amḡḡ kúsḡḡar gá péḡm dó kəḡ dúḡpán ḡḡri.

20Bəḡ gàanəno Vannáb Wowa yaaro, mag pəbənəno mú ya bəḡ dàḡnəḡ gáari Vannáb fáḡal ní. Bəḡ kəḡḡnəḡ vəḡ Vannáb fáḡal bee, gàm bəḡ kəḡḡnəḡ Yeesu Kiristu ḡḡri. Wəi kə nì Vannáb fáḡalè, wəi kə nì yḡḡki ya kùn míi.

21Varém míntò, vé laabà yúl vəní vəḡ vannáb tiḡtiḡtò.

2 ZAN

2 ZAN 1

Muur pagélè

¹Míi yírbògèri, ñdìnnà pu yáal ya Vannáb tiil vir ní, vèh varém èntò pémm. Nyáa dùggèñvèrì. Kèn míive pai, yíbtò ya gàa dùu muur yèn ní pémm yáñvèrì.

²Muur yèn kèh kèbèñèh símáar di, dàh kè vèh dùgdì kèbèñèh símáar di.

³Bàa Vannáb vèh Yeesu Kiristu Bàa Vannáb Wowà úr pèbèñèmà puur vèní, tè pèbèñèmà gím, vè pèbèñèmà kàabò. Èntò bee yíbtò ya bèh gàanèh muur yèn ní, vèh bèh yáñèh bòob ní bèh zìinèmà rì.

Bèh dùunèmà muur yèhè, yíwa yáabà bòoi

⁴Ñtè zìiro varém mántò déè dùu dùggèh muur yèn mú ya Vannáb dàh pèbèñèh ní. Síimáar míni pùu taro.

⁵Yakai yáalè, ñtèmgèñurì, yíwa yáabà bòoi. Ñdìnnà pú muur pum pai, è ní muur ya bèh zìi bìi dùgnèh ní.

⁶Yír kè dùuro èn ya Vannáb dàh ní ní, kè nì màgdo yáasàh. Muur ya vé kii bìi dùg ní bee wèive: Yáasàh kèmmà kèvé símáar di.

⁷Míilnàbtò yámno kúsàar di gùurè. Vè mardo ya Yeesu Kiristu yaale mú yíri ní. Yír ya kóh èn uur bee ní, wè yò míiltóo, wè kè nì Yeesu Kiristu fanè.

⁸Vé laabà yúl vèní, kè vé tò ñà tonóm ógve pai, vé gòmà kè vé zìi virbà èn ti.

⁹Yír ya dùun èn ya Yeesu dàh ní bai, wè kóh èn déè góh ní, wè dàh kè máarì vèh Vannáb bai. Yír ya dùuro èn ya Vannáb dàh ní ní, wè dàh kè máarì vèh Bàa Vannábò, vèh Wowà pémm.

¹⁰Yír yaa kèvé tuh, yaan vèh èn ya Yeesu dàh ní yò bai ní, vé dòru kèvé wàri pai, vé mùu pu yag paive.

¹¹Yír ya mùu puro yagò ní, wi gá vèh tòh èn dumpán bee pémm.

Èn muubsàh

¹²Èn ya nyáa pèvé dónni ní gùurè, amma nyáan kúnni pémm òerwàl li pai. Ñsábghèh èmnàrì kèvé tuh kè ñèm mùu pèvé vèh yagò, símáar bènèni kè pùu wár zè.

¹³Dàamàal ya Vannáb tiil vir ní, varém èntò mùubúró.

3 ZAN

3 ZAN 1

Muur pagélè

- ¹Míi yírbògèri, ñdìjnà pu Gaiu mín ya ñyáa dùg ní.
- ²Kèèsi mína, en péem duu pùbà, fúy mání vàmà, símáar mání nìibà,
- ³Sóo ya dàavètò yaa ní, vè dòn pénnó mú ya kəsàñ mání dùuñ bàanu ní, a dùu dùggəñ muur yəñè. Ñkii ní, símáar míní pùu taro.
- ⁴Ñkiiro vè dañ varém míntò kəsàñ vəní dùu dùggəñ bàanu. En ya pùu tàl pəñ ní wəi.

Gaiu símáar buysàñ

- ⁵Kèèsi mína, en ya a təñ pu dàavètò ní a tò dùggəñəñ símáar dáəvə, a təñ pu sèn bəri.
- ⁶Və mùmúró Vannáb yírtò nən ni mú ya a yáa yír ní. Ñtəmgəñurì, a pəvəbà en ya kə vè èməñ ní, mú ya pùu pu Vannáb ní.
- ⁷Vannáb muur ya vè lúñəñ pu sèn ní yò, vè yáa ya yíbtò ya gàan Vannáb bí pəvə en ní bai.
- ⁸Gu yò bənəñ Kiristunáb gá péem, bəñ zìinəñ pubà yíbtò bee en ya bəñ dínəñ ní, kə vè zì tə wàəmmà muur yəñ tonóm yò.

Diotere vəñ Demetiru muurè

- ⁹Ñdìjrà puro Vannáb yírtò derwàlè. Diotere ya yáa dùggəñ kəñi yúl kəvə təñ ni bee ə ní mərdo íi kári muur mín yò.
- ¹⁰Wəi kó rì yəñ ya ñdà yáar ní, ñdàñ vír kúnni en dumpántò ya kəñ ní péem, vəñ míil muurtò ya mùuñ kəbə yúl líi péem. Èntò ya kó tūr ní yò péem màgnəu bai, lú ní mərgəñ gúy nəñni dàavètò ya yaani ní. Yíbtò ya yáa dàavètò gúy nəñni ní péem nò gərgəñəvəri, yáaəvə nə vírdi Vannáb yírtò təñ ni.
- ¹¹Kèèsi mína, a kó mag en dumpán pai, a kó magbà en ya duu ní. Yír ya kəñ en dúur ní yò Vannáb nà, yír ya kəñ en dumpán ní gàan Vannáb pai.
- ¹²Demetiru gá yíwa péem mùmgəñurì. Muur yəñ péem maggəñ wəi. Bé péem bé tərò vəñ nór bəna, bé mumgəñurì, a gàabà, en ya bé dañəñ koo yúl li yò yò yəñvə.

En muubsàñ

- ¹³En ya ñyáa pú dónni ní gùurè, ammə ñdìj kúnnè derwàl li pai.
- ¹⁴Ñsábğəñ émnári kaa tuñ, kə bəñ èm mùu vəñ yagò.
- ¹⁵Fúy mání kàabà! Kèèsi mántò mùubúró. A mùubbà kèèsi bəntò péem dáə dáə.

ZUDA DERWALE

ZUDA DERWALE 1

Muur pagélè

¹Zudai, Zaki dòowa, yír ya tòn pu Yeesu Kiristu ní, ñdjjnà ñerwàl ai rì. Ñmùubvèró yíbtò ya Bàa Vannáb ká ní, yáá ní, yíbtò ya Yeesu Kiristu dí ñèngəñ ní.

²Vannáb yáa tavéba, tề em pénéba gím, áa ta pénéba kààbò.

Yíbtò ya mag bùrgəñ muur púur ní

³Kèəsì míntò, ba ñgò dùggəñà péné djiri sorsəñ ya Vannáb sòrbəñəñ ní yò muur əní. Nyaa tề ní sàanlé ya ñdjjrà pénéba ní, fúy vəní kə vəmà, kə vé gò dùubà Vannáb bàanu ya vé íi ká ní yò, ən bee Vannáb pé vəə yír əntò rì.

⁴Vé gàabà yír dumpántò dáə pàa dóiro kəbəñəñ təñ ni, və mùu bùrgəñ puur muur ya Vannáb bəñəñí dí ni yò, kə və bér ùnəmmà kəsəñ dumpán vəní, və mərgəñ Yeesu Kiristu muurè, Gènbògər bəñəñí dáəvə, yír ya díñbəñəñ ní. Yíbtò bee gá Vannáb debter dòn�èro fág ya kəvə yúl líi.

⁵Vé gàa kùngəñ əntò yò bəri, ammə ñtii dònitiñ pénéri: Vannáb sòr virdo Izraelnáb Ezib ég di, ammə piríi yaa məa kùnno yíbtò ya məru dúur ní gá pé. m.

⁶Malekiatò pé. m guvə, və gàa kəñi wee ya Vannáb diibvə ní ri bai, və lú yágdo bàar vəní. Vannáb yaa ta sèn véəvəro zəg di, laanəñ yóñ nán ya fág kə gùvə ní.

⁷Yíbtò ya Sodom vəñ Gomor wàaltəñ ní vəñ bòobtò ya kəvə tól líi pé. m guvə. Və tònno mú malekiatò bee və, və gùy kaa túrdo mən, və tề túrdo ən ya sáannəñ yír tòmà ní bíi. Vannáb yaa sè məa kùnvəro vee ri, yír pé. m tề gàa wəñnó ti.

⁸Yíbtò ya ñdañ və pàa dólé kəbəñəñ təñ ni yò pé. m, və tòn guvə: Əntò ya və tən mú nérəgò ní dòrgəñəvə kóri vee ən kəvə fúy ri vé. Və tən Vannáb vəsəñ gá ən kòmve, və dúulgəñ yír lúbditò ya gógsan ní.

⁹Malekiabògər Misel vəñ yúl əñ kón ən ai pai. Sóo ya Sədani vəñ gám dùggəñ Moizə fúy firəñ muur di ní, malekia Misel dúulnə Sədani pai, dònghə pu dañ: Vannáb úr púba gím!

¹⁰Yíbtò yò və dúulgəñ ən ya və gàan míi. Və dùuñ ən ya símáar vəní tìi yáañ ní mú ən gəəlnátò, wəi gíb lèergəñəvə rì.

¹¹Gím vəñ, və dùuro Kain bàanu. San muur gíbvəro mú Balamui. Və gágləri, və pə ví kún zə, mú Korei.

¹²Sóo ya vé léñ dàawa lésír vəní ní, yíbtò bee və líilgəñəvə lésír bàarè. Və ní və gàa dùg lésíri, və sáb dùggəñ pu bəl vəní, ség kónəvə bai. Və kə mú nawa ya pəl gəm təl kùnle ní, və kə mú lar ya sóo əní làro ləən yəñ míi, mú lar ya və lù məa vèəle ní.

13Və víngənəḡ mom gòmèl ya nòḡ ní. Ség entò vəní víḡ mú úrègò. Və kə mú sùgtò ya kàaḡ ní, bàar kə vèèrì vəní Vannáb dílé pəvə zèg kin ni.

14Gùḡi Adamu sóo ri, yír le talənno nóndéə, démsara ən bee Enokui. Enoku bee wəi dòn vir Vannáb tòmyag ai ri yír dumpántò bee yúl li, daḡ: Və təbà Gènbògèr yaani vəḡ malekia əntò, və təllo gáardì.

15Yaani fágdi yír pém, kə gùḡbà yíbtò ya mərgəḡ Vanáb ní, gàm və kólè en dumpán koo nən ni, və mùulè muur dumpán Vannáb fúḡ ri bəri.

16Yíbtò bee símáḡar vəní pùu vəən mai, və nò kaani, və mùuḡ ləgəm muurtò. Və mùu bùḡbgəḡ yag vəní kə və zìibà enè.

Kiristu yírtò vammə fúḡi

17Kəəsì míntò vé ní gá vé sábbà en ya Gènbògèr bənəní Yeesu Kiristu tòmnáb əntò bal dònle pəvə ní

18voo: Kúsəḡar kee mágdo kúri ní, yíbtò déə kee dàḡnəvə yíḡri. Və ní və dùuḡ entò ya símáḡar vəní tii yáḡḡ ní.

19Yíbtò bee və kóḡ nì, yír weenəḡ zε, və dùuḡ entò ya kúsəḡar díi, və dùun Vannáb Fúḡig pai.

20Kəəsì míntò, vé ní en ya vé íi ní yò, vé və dii dùgbà tívé. En bee Vannáb pəvə ri. Vé laa təmmə en vəní vəḡ Vannáb Fúḡigò.

21Və kəmə Vannáb nəḡ ri, yír ya yáḡnəvə ní, vé laabà sóo ya Gènbògèr bənəní Yeesu Kiristu dàḡ pəbənəḡ gím təri ní, kə pəbənəḡ yḡḡkì ya kùn míi.

22Və gùḡ nəḡmə yíbtò ya símáḡar yebgəḡ iro ní.

23Və fù vir sòrvəbà vee ri, vé tə pubà yíbtò déə pém gím, vé wəḡnəmə yúl vəní bəri, kə vé pε pai. Entò vəní gá vé nàm vəə pai, gàm en dumpán líillèrì.

Muur kùro

24-25Vannáb déəvε, yír ya sòrbənəḡ Gènbògèr bənəní Yeesu Kiristu nəḡ ri ní, dàḡbənəḡ gùḡ nəḡ gáari, kə bəḡ pənəḡ pai, dàḡnəbənəḡ túb vírdì, kə bəḡ ví diinəmə koo túrəm ni. Síḡḡar bənəní kə dàḡ púu tári, bəḡ lùbunəmə, bəḡ kəḡunəmə. Vannáb yòo yír nani, gèn ənì kùn pai, entò bee pém Vannáb díḡ nì sóo bale ri, yakai, vəḡ háḡ sóo pém.

EN YA VANNÁB ÚR PU ZAN NÍ

EN YA VANNÁB ÚR PU ZAN NÍ 1

Muur pagélè

¹Debter yò dòngəḡ entò ya Yeesu Kiristu úr vîr ní. Vannáb péu kə mag vîr pubà yíbtò ya tòn pu ní en ya dàḡ yáar nən ni lo ní. Kiristu tòn malekia yaa mag puro en bee tonómtoó ən Zanì.

²Zanì dòn kùnno en ya tè ní gá pé. Dòngəḡ en ya Vannáb tòn ní, vəḡ muur yən ya Yeesu Kiristu vîr pu ní.

³Yír ya wə zanḡínno debter ai ní, símáḡar ənì pùubà. Yír kîiro Vannáb tòmyag ai, wə tòn dùuro en ya və dǐlè lói ní, símáḡar ənì pùubà, gàm sóo ya entò bee dàḡ kòrì ní ərléro.

Zanì mùubgəḡ Vannáb yírtò ya Asi ég dí

⁴Míi Zanì, ḡdǐnà pu Vannáb yírtò ya wee dəmsara Asi ég dí. Vannáb ya kə yónbale ní, kəḡ yakai ní, vəḡ dàḡ yáar ní úr pəvəbà puur ənì, àḡ pəvəbà kəḡbò. Və zìibà en bee fúyigtoó ya dəmsara bee nḡa ri bəri, və síḡ Vannáb gèn kíl tól li.

⁵Və zìibà Yeesu Kiristu nḡa ri bəri, yír ya dòn dùggəḡ muur yən ní. Wəi kə nì yír ya Vannáb sǐjb bìi vool li ní, gènəbtò ya kúsəḡar di lói pé. Yò koo nḡa ri. Yáḡbənəno, yaa vò zε, mim ənì wérdo, kə sòḡ vîrbənəmà kəbənəḡ vee en ni,

⁶kə bəḡ dùu'unəmà mú gèni, kə bəḡ kənəmà dùgnáb ya tòn pu Vannáb ní, wəi kə nì Yeesu túnú. Bəḡ lùb dùgnəmà Yeesu Kiristui, yò yír ya fəḡḡ gèn ver vəḡ ver pé. Amen.

⁷Və təbà, dó yaani bel li, yíwa pé. Dànḡu tərì, yíbtò ya ba və bəḡ pènu ní bee pé. Nìmsəbtò ya kúsəḡar dí dàḡ dáardì bəḡ koo yúl li. Yəḡḡvε, dàḡ kəḡnì gu. Amen!

⁸Gènbòḡər Vəsəḡtoó ya kə yónbale ní, kəḡ yakai ní, vəḡ dàḡ yáar ní daḡ: Mí ḡkə nì bìirè vəḡ sínəḡò.

Yeesu úr puro Zanì fúyì

⁹Míi Zanì, dàmwə vənḡ bəḡ mól təḡḡḡ gím pé. Gèn bənənì dəəve Yeesui, bənəḡ pé. Bəḡ díḡḡḡ símáḡar koo fúyì ri. Və dínnó sorber dəə ri níl Patmo, gàm ḡmùulè Vannáb muurè, ḡdònlè muur yən ya Yeesu vîr pəḡ ní.

¹⁰Alar dəə ri, Vannáb Fúyig dónnó símáḡar di, ḡkîiro yag dəə kəḡ piri nánvε, mùu dùḡ mú və fəə gànε,

¹¹daḡ: A dǐj kàbà en ya a tən ní, a tònà pubà Vannáb yírtò ya wee dəmsara wi: Bò ya Efesi rí, Simira rí, Pergamu rí, Tiatiru rí, Sardu rí, Filadelfi rí, Laodike rí.

¹²Nfíl ḡdaḡ kə ḡtəbà yí mùuḡ pəḡ nε. Nyaa tè ḡùuro vee tǐj dəmsara, və yuḡ vəḡ kaḡḡrè.

13En déə mú yíri dó diiη kəvə təη ni, pàar làa əní zòo sí háə dor di, ta vèəlè góg əní vəη gilà bjił kaηgərnái.

14Yúl gor əní dii mú digəm wàgə̀nè, nór əní àηgəη mú vee.

15Dor əní kəərgəη mú san ya və nòm viri vee ri ní, gaar əní nòη mú mom fuu dóη nì.

16Gùuη sùg démsara koo nàə dúur di, paar zòor déə yùuη tól iro pém víηni koo yag di, tíil əní pém kəər dùg mú yóη diiη təη ni.

17Ŋtəu ní, ηyaa pe sí koo dor gbáal li, kə mú ηvòléri. Ə ní yaa sùr dèg nàə dúur əní kəη fùu ri daη: A kó dúul pai, ηkə̀ nì yír ya bìi ní, yír ya síin ní.

18Ŋkəη lagəlve. Ba ηvòléri, ammə̀ yakai ηkə̀ vəə dùggəη lagéli. Vool fáal bee vəη yíbtò ya vò ní pém, mí ηdívəri.

19A dii kàbà en ya a tē ní, bòo ya yakai ní, vəη ya dàη yáar ní pém.

20Sùgtò ya démsara a tē kəη nàə dúur di, vəη vee tii kaηgərnátò ya démsara yò, ηdà pú dónni en ya tíi: Sùgtò ya démsara yò kə̀ nì malekiatò ya laaη Vannáb yírtò ya wee démsara bee ní. Vee tii ya démsara wi kə̀ nì Vannáb yírtò ya wee démsara bee.

EN YA VANNÁB ÚR PU ZAŊ NÍ 2

Tòmɣag ya və̀ tònà pu Vannáb yírtò Efesi rii

1Yír bee mùutiro daη: A dijrà pubà malekia ya laaη Vannáb yírtò ya Efesi rii. Mii, yír ya ηgùuη sùg démsara kəη nàə dúur di ní, yír ya ηdó èmgəη vee tii kaηgərnátò démsara təη ní, mí ηmùunàri ηdaη:

2Ŋgàaro en ya a tē ní, símáar mání fii dùgdo tonóm bàar di, a vəə dùggəη enè. Ŋgàaro a vəə dí gàan dumpánnáb pai, a màg tēro yíb ya voo və̀ tòmnbátò, ammə̀ və̀ kə̀n tòmnbáb bíi, a tēro míil vəní.

3A vəəη enè, a tēro gím kəη yúl li, ammə̀ a lègnè símáar pai.

4En ya líi kaa nàə rii a yáatinəη mú nən ni bee pai.

5A sáb zìibà wee ya ba a kə̀i gá a pe ní, a filbà símáarè, a tòmà mú ya a tē bìi ní. Tò a filnè bai ní, ηdàη yaa gém lúrdi vee tii mání.

6En ya duu kaa nàə ri ní, a íin en ya Nikolaitò tōη ní pai, mú mí vé.

7Yír ya dí tóg ní kiiibà en ya Vannáb Fùuig dōngəη pu Vannáb yírtò ní. Yíbtò ya kə̀ və̀ gò ví tál ní, ηdàηvə̀ pəri lab yēn ya Vannáb aη ní, yír ya léro ní daη kə̀ vəəri.

Tòmɣag ya və̀ tònà pu Vannáb yírtò Simira rii

8Yír bee mùutiro daη: A dijrà pubà malekia ya laaη Vannáb yírtò ya Simira rii: Mii, yír ya ηkə̀ bìi ní, yír ya ηkə̀ síin ní, yír ya ηvò síj ní, mí ηmùuη nì ηdaη:

⁹Ngàaro gím mání, ñtèrò mú ya a saa ní, amamá a yò zauditóo. Zibtò déə voo vè zibtò, amamá vè zib paivé, ñgàaro muur dumpán ya yíbtò bee mùuñ kaa yúl líi, vè yò Sedani sòñ ni.

¹⁰A lòol símáar vèñ gím ya dàñnú zírì ní pai. A kùbà: Sedani dàñvè dór mág téri pursina ri, vé dàñ gím téri doo fób. A dí dùgbà símáar déəve, háa vool kè kàu guve, kè ñpéú yòñkì ya kùn míi, kaa pàar mú gèn làai.

¹¹Yír ya dí tóg ní kùbà en ya Vannáb Fúuig dòngeh pu Vannáb yírtò ní. Yíbtò ya kè vè gò ví tàl ní vè dàn vótírì gáa iro pai.

Tòmuyag ya vè tònà pu Vannáb yírtò ya Pèrgam níi

¹²Yír bee mùutiro dañ: A djjrà pubà malekia ya laañ Vannáb yírtò Pèrgam níi: Míi, yír ya ñdíñ paar zòor ya yùuñ tól iro pémm ní ñdañ:

¹³Ngàaro wee ya a kèñ ní, wee bee Sedani faañ gèn ti, amamá a mii sèn dùggèñ míi. Doo ya vè màa Añtiba gàm dònle dañ bə yò yír mínà ní, doo bee ri pémm a sònəñ pai. Añtiba bee vè màa kəvə wàaltəñ ni, yò Sedani wàalè.

¹⁴Amamá en ya líi kaa ñaà ríi yòobà: Yíbtò ya dùuñ Balam bàanu ní yò kaa tuñ. Balam mag pu Balaku dañ wə sòolbà Izrael yírtò kə və sùubà sáafi séñtò, kə və gùubà màn.

¹⁵A yòommə yír uurto bee bəri, yíbtò ya dùuñ Nikolaitò bàanu ní.

¹⁶A filbà símáar mání, gu pai ñdañ kári paar zòor ya vñ kèñ yag di yò, ñdàñnəñ yáa kóri gòn vèñ yíbtò bee.

¹⁷Yír ya dí tóg ní kùbà en ya Vannáb Fúuig dòngeh pu Vannáb yírtò ní. Yíb ya kè vè gò ví tál ní kè ñpəvə lésir ya yír tèn míi. Ndañ pəri yíwa pémm vèal bùi déə, vè djjlè níil pum déə ti. Yír ya zìi vèal bee ní dà gáari níil bee ri vé, yír déə pai.

Tòmuyag ya vè tònà pu Vannáb yírtò ya Tiatir díi

¹⁸Yír bee mùutiro dañ: A djjrà pubà malekia ya laañ Vannáb yírtò ya Tiatir díi: Vannáb Wowa ya nór aṅgəñ mú vee, dor kə mú san ya vè gbər vñ nəñi vee ri ní bee, dañ:

¹⁹Ngàaro en ya a tò ní, ñgàaro mú ya a yáa yír ní, vèñ mú ya a pé dòrgəñ fúy kèñ ñaà ri ní, ñgàaro mú ya a gəm lùrgəñ bòob ní, mú ya a vèə dùggèñ en ní. En ya a tò piri lo ní tàllo bòo ya nən ní.

²⁰Amamá en ya líi kaa ñaà ri ní yòobà: A tə sòrgəñ yáal ya vè kəñ Zezabel wi dañ bə tòmuyagtóo, amamá gíb lèergəñ tonómnaab míntò, dòngeh pəvə dañ vè gùubà màn, vè sùubà sáafi séñtò.

²¹Ñdí puro pèel ya koo filbà símáar əní ní, amamá gaa pai.

²²Wəi kó ri yakai ñdàñnu fáabdi gím kíl li, yíbtò ya vèñ kòñnəñ màn ní bee pémm, tò vè faañ kəvə tonóm dumpán yò ri bai ní, ñdàvə dórdi gím nán ni.

²³Ndàṅ mąą kúnni varém ɛní, kə̀ nì Vannáb yírtò pém dà gáari, mí yò ngàaṅ yír kəsàṅ bèri, ngàaṅ yír símą́ar bèri. Yíwa pém mú ya ba tólé ní kə̀ ɲpétihnu wəive.

²⁴Tiatirunáb gá vé dùun bàanu dumpán yò bai, ɛn ya yír və̀ dònḡəṅ voo: Sedani ìngəṅ ɛn nán koo bəl li yò pém vé kiiṅ mai, vəṅ wəi ɲdàṅə̀və̀ pətírì kərəm dəə pai.

²⁵Vé gùṅ nəḡmə̀ ɛn ya vé dí ní, kə̀ ɲyaari guve.

²⁶⁻²⁸Yír ya gò ví tállo, gùṅ dùḡḡəṅ muur míní ní, ɲdàṅnu pərì nimsàbtò pém koo ną́ ri, mú ya Bàa pə́j ní, kə̀ ɲpə̀u san kə̀l bèri kə̀ dùuvəri, kə̀ wàrvə̀ mú yír wàrgəṅ bèḡ ní. ɲdàṅnu pərì sùḡ ya kə̀ mag pu góg wəl ní.

²⁹Yír ya dí tóg ní kiiḡbà ɛn ya Vannáb Fúṅig dònḡəṅ pu Vannáb yírtò ní.

EN YA VANNÁB ÚR PU ZAN NÍ 3

Tòmɣag ya və̀ tònà pu Vannáb yírtò Sardu rii

¹Yír bee mùutiro daṅ: A djiṛà pubà malekia ya laaṅ Vannáb yírtò ya Sardu rii: Mí ɲkə̀ nì yír ya díṅ Vannáb fúṅigtò démsara vəṅ sùḡtò démsara ní, míi ɲmùuni ɲdaṅ: ɲgàaro kəsàṅ mání. Níil mání mùuṅ voo a kəṅ lagéli, mí gá ɲtə̀ ní a vòléri.

²A sjiḡbà, a niṅ sjiḡbà yír pərəṅ ya mąḡḡəṅ pú vóri ní yò. ɲtə̀ ní ɛn ya a tòn ní pùun pu Vannáb pai.

³A sáb ziiḡbà ɛn ya və̀ daṅ mag pú ní, mú ya a kii ní yò, a dùubà wəi, a filbà símą́arè. A sjiṅ mai ní, ɲdàṅnú dṅ ziiṛì mú lúutóo, a dàn gáari pai.

⁴Ammą́ a yòommə̀ yíbtò dəə Sardu bee ri, və̀ ní və̀ líilnə̀ làa vəni pai, və̀ làlé ya kə̀ bəṅ kàanəṅ vəṅ làa búitò ní.

⁵Yíbtò ya kə̀ və̀ gò ví tál ní, və̀ dàṅ páardi làa búitò, Vannáb djiḡlèro níil vəni koo debter di, ɲdàṅ ną́ar lúrdi pai. ɲdàṅ dòn vírdi Bàa vəṅ malekia ɛntò nən ni, kə̀ ɲdaṅ yíbtò yò yír míṅa.

⁶Yír ya dí tóg ní kiiḡbà ɛn ya Vannáb Fúṅig dònḡəṅ pu Vannáb yírtò ní.

Tòmɣag ya və̀ tònà pu Vannáb yírtò ya Filadelfi rii

⁷Yír bee mùutiro daṅ: A djiṛà pubà malekia ya laaṅ Vannáb yírtò ya Filadelfi rii: Míi ɲyòo yír ya tú ní, Muur Yéṅtóo, yír ya gùṅṅ Dauda kile ní. ɲbillo pagélè ní, yír biḡnə̀ bai, ɲbiḡdo ní, yír bilnə̀ bai, míi ɲmùu nì ɲdaṅ:

⁸ɲgàaro ɛn ya a tò ní, ɲgàaro a vən mai, gu bee pém a kii dùḡ pənnó muur míní, a sɔn níil míní pai. A tə̀bà ɲbil púro pagél ya yír dàn bíḡ gáar bíi.

⁹Vé kiiḡbà, Sedani yírtò ya dəṅ míil voo və̀ zibtò, ammmą́ və̀ zib paivé yò, ɛn ya ɲdàvə̀ kór ní yòobà: ɲdàvə̀ lúrdi və̀ dàú yáa gbág múubdi, kə̀ və̀ gàa kə̀ voo ɲyáṅnúri zɛ.

10Mú ya ɲdòn pú ɲdaŋ a vèəbà enè, a kii gaa pəŋ ní yò, mí pém sóo ya dumpán daŋ kúsàar sí ziiɾi ní, ɲdaŋ pú láari yúl mání. Dumpán bee màg tɛŋ yíbtò ya kúsàar díi.

11Nyaani nɛn ni ló, a gùɸ nɛŋmə en nán ya Vannáb dí pú mú gèn làai yò, yír kə fù kà pú pai.

12Yír ya kə gò ví tál ní ɲdàŋnu díri too ya Vannáb míní lig díi, dàn vítiri bai. ɲdàŋ djiri Vannáb míní níil koo fúɸ ri vɛŋ Vannáb wàaltɛŋ níil bəri, Zeruzalem pum ya dàŋ sí'iri Vannáb míní tuŋ bee wəi. ɲdàŋ níil pum míní pém djiri yír bee koo fúɸ ri.

13Yír ya dí tóg ní kiiɓà en ya Vannáb Fúɸig dòngɛŋ pu Vannáb yírtò ní.

Tòmɸag ya vɛ tònà pu Vannáb yírtò Laodike rii

14Yír bee mùutiro daŋ: A djirà pubà malekia ya laaŋ Vannáb yírtò ya Laodike rii: Niił míní Amen, muur yéntóo, yír ya vɛ dà muur əní íiri ní. Entò ya Vannáb yuɸ ní pém ví'i kɛŋ ɲaɸ ri.

15Ngàaro en ya a tɔŋ ní, ɲtè ní a kàɸbnè Vannáb muur di pai, a fji pùun paivé. Mí gá ɲyáɸ ní tò a dà kàɸbdì ní, a kàɸbdì, a dà fji púuri ní, a fji púuri.

16Ammá mú ya gá a kɛŋ tɛŋ ni guve, a kàɸbnè pai, a fji pùun paive yò, ɲdàŋnú kál vírdì.

17Gàm a daŋ bə ní bə zaudítóo, bə díŋ en gùurè, en ya gjiɓə ní pai. Ammá a gàn mai a yòo gímtóo, a yír wəəli, a dín en ɲaɸ ri pai, a yáatóo, a fúɸ kòmve.

18Wəi kó rì mí gá ɲdòngɛŋ púri: A fjiɓà kaŋger dúur ya vɛ nòm víri vee ri ní kɛŋ ɲaɸ ri, kə nì kaa ziiro zaudì. A fjiɓà làa búitò, kaa pàar ùnɛŋ ség fúɸ mán ya kòmve yò wəi. A fjiɓà gɸaɸ ya kaa dòr nór di, nór mání kə kúl ní.

19Mí gá yíbtò ya ɲyáɸ ní pém ɲnɔŋ vəi, ɲmùu dòrgɛnəvə bàanu ri. A gòmà, a filbà símáarè.

20A kiiɓà ɲdiiŋ kaa pagəl li, ɲmùuŋ yagò. Yír kiiro gaar míní, billo pagələ ní, ɲdàŋ dóri koo wàri, bəŋ iro pém bəŋ dàŋ léri sóor déəve.

21Yír ya kə gò ví tál ní, ɲdàŋ pú íiri bəŋ síbà kɛŋ gèn kíl li, mú ya mí ní ɲgò ví tál gá, Bàa bəŋ síŋ koo gèn kíl li ní.

22Yír ya dí tóg ní kiiɓà en ya Vannáb Fúɸig dòngɛŋ pu Vannáb yírtò ní.

EN YA VANNÁB ÚR PU ZAŊ NÍ 4

Mú ya vɛ lùbɛŋ Vannáb gógsan ní

1Pirí en déə kóti pənnó sáŋ kə mú nérégò, ɲtè gùɸro pagəl déə kúl pənnó gógsan ni. Yag ya dùŋ mú vɛ fəŋ gànè, ba ɲkii nɛn ni bee, mùu pənnó daŋ: A dògibà lo, ɲdà pú mágdì en ya dàŋ yáar ní.

- ²Vannáb Fúyig dónnó símáar di. Ntèro gèn kil déə kəŋnà gógsan ni, yír déə síŋ ti.
- ³Tíil əní kəər mú vaaal dúurəmtò déə və kəŋ zaspə, déə və kəŋ sardon. Nawa dāŋdāŋ káar dòrlè gèn kil bee təŋ ni, nawa dāŋdāŋ bee kəər dùg mú vaaal dúur déə və kəŋ Emeroda.
- ⁴Gèn kiltò déə fób fób iro vəŋ naro lāŋ dòrgəŋ gèn kil bòo yò təŋ ni, yírbògəntò fób fób iro vəŋ naro síŋ gèn kiltò bee ríi, və pàargəŋ làa búitò, və dí turlè pəvə kəŋger làatò yúl li.
- ⁵Nawa nórtò vəŋ gárəmtò vəŋ nawa nòntò víŋni gèn kil bee ri. Vee tjj dámsara àŋgəŋ gèn kil bee koo nən ni: Kə ni Vannáb fúyigtò ya dámsara bee.
- ⁶Mom lèel déə tú dùggəŋ gèn kil nən ni mú dargèlè. En lagéltò naro fúy pém nóré, piri vəŋ nən ni pém, və dii dùggəŋ gèn kil tól li vé.
- ⁷Entò bee bòo ya nən ní ní kə mú nirè, bòo ya dùu ní kə mú nàgzáai, bòo ya dùu ní tíil əní kə mú yíri, bòo ya dùu ní kə mú gèi ùggəŋ ni.
- ⁸En lagéltò ya naro yò bòo yanə pém yòo vəŋ bitèl nóndəə, fúy vən yò pém nóré, bəl li vəŋ gón ni pém. Vín vəŋ yóŋ pém və yágnə nəar vér bai voo: Vannábò, Vannábò, Vannábò, a tú dùgléri, a yòo Gènbògər ya díŋ en pém ní, a kəno yóŋbale, a kəŋ yakai yò, a kə ni yír ya dāŋ yáar ní.
- ⁹Sóo ya gá en lagélto ya naro yò lúró Vannáb nəə lúbdì, múmnì, nəə fúnì ní,
- ¹⁰yírbògəntò ya fób fób iro vəŋ naro yò kə və gbág sí lùb yír ya síŋ gèn kil li, kə vəəŋ sóo pém yò. Və bùl mìn sìrgəŋ kəŋger làyúl vənì gèn kil nən ni, və mùuŋ voo:
- ¹¹A Gènbògər bəna, Vannáb bəna, a làlé ya və lùbú ní, və mùmú ní, a làlé gèn kári. Gàm en pém mái a yuŋ vèr dì, mái a yáa rì, və kəŋ ze, mái a tòŋ ni.

EN YA VANNÁB ÚR PU ZAŋ NÍ 5

Debter vəŋ tàmwa muurè

- ¹Nyaa tèro debter déə və pènlè see, yír ya síŋ gèn kil li bee gùuŋ koo nəə dúur di. Və djj kùnlè en ti, bəl li vəŋ gón ni pém. Və lòlè tumbàl ti dámsara, və bìglè vəŋ wəi.
- ²Ntèro malekia vən déə mùu dùggəŋ nánve daŋ: Debter ya və lòlé tumbàl ti dámsara bee yí là kùllì rə?
- ³Ammə gógsan ni vəŋ ég di, vəŋ ég di díi ri pém, yír ya zii kùl tə debter yò bəl əní ní pai.
- ⁴Nyaa kùg taro, gàm yír ya zii kùl debter yò ní pai, yír ya tə bəl əní ní pai.
- ⁵Yírbògər déə yaa dòn pənnó daŋ: A kùg pai, a təbà nir ya ví'i Zuda nìm ni yò, Dauda nanú sənwa kàlèro yúlè, dàŋ gárdì tumbàl ya və lò debter bàar dámsara yò, dàŋ kùllì debter bee.

⁶Nyaa t̀ero t̀amwa diiη g̀en kil t̀eη ni, en lag̀alt̀o ya naro bee v̀eη ỳirb̀og̀ent̀o l̀an d̀orl̀eu t̀eη ni. Ỳir t̀euro ǹi, k̀e m̀u v̀e m̀aηl̀er̀i. Ỳo v̀eη g̀an d̀eηsara v̀eη ǹor d̀eηsara. Ǹort̀o bee k̀e ǹi Vann`ab f̀uηigt̀o ya d̀eηsara v̀e t̀o ỳam k̀un `eg p̀em bee.

⁷T̀amwa `em k̀aro debter ya ỳir ya s̀iη g̀en kil li ba g̀uηη koo ǹaη d̀uur di bee.

⁸T̀amwa k̀a debter ỳo ǹi, en lag̀alt̀o ya naro bee v̀eη ỳirb̀og̀ent̀o ya f̀ob f̀ob iro v̀eη naro bee v̀e yaa gb`ag s̀ir`o koo ǹen ni. Ỳiwa g̀uηη k̀ol̀on `en ǹaη ri, v̀eη kanjer s̀oor`e, s̀uη s̀aη p̀uur iηη ti, w`ei k̀e ǹi Vann`ab ỳirt̀o t̀em`er v`en`i.

⁹V`e ǹaη l̀ubg`eη Vann`ab v̀eη v`er pumi voo: A l̀al`e ya a k̀a debter ỳo ǹi, a d̀a tumb`al ya v̀e l̀o t̀i g`erd̀i r̀i. V`e m̀aη`ur`o, amm`a vool m`an`i yaa kpaar s̀ord`o ỳir ǹim g`on g`on, ỳir muur g`on g`on, ỳir `eg g`on g`on, kaa `aη pub`a Vann`ab`o.

¹⁰A d̀iv`ero ỳib ya kaa g̀en ǹi, v̀e ỳo d̀ugn`ab ya t̀oη p̀u ǹi, v̀e d`an g̀en f`aη`ri k̀us`aη`ar di.

¹¹Pir`i ηt̀e ǹi malekia g̀ur`e, uziner`e v̀eη uziner`e, v̀e dii l̀an d̀orl̀e g̀en kil t̀eη ni, en lag̀alt̀o bee b`eri, ỳirb̀og̀ent̀o b`eri. Ǹk̀i`ro gaar v`en`i b`eri,

¹²v`e ǹaη t̀urg`eη n`an`ve voo: T̀amwa, v̀e m̀aη`ur`o, a l̀al`e ya a k̀a g̀en ǹi, ya a d̀i zaudi ǹi, ya a g`a k̀un en p̀em ǹi, ya a v`a t`al en p̀em ǹi. B`e l̀ubg`en`ur`i, b`e m̀umg`en`ur`i, b`e f`u t`aη p̀u ǹaη.

¹³Ǹk̀i`i ǹi en lag̀alt̀o ya Vann`ab v̀ir g`ogsan ni ǹi, v̀eη `eg di d̀i r̀i, v̀eη mom ǹi, ent̀o ya Vann`ab v̀ir k̀us`aη`ar d̀i p̀em ǹaη t̀urg`eη voo: B`e f`uη pu ỳir ya s̀iη g̀en kil l̀i v̀eη T̀amwa ǹaη. B`e l̀ubg`en`ev`ri, b`e m̀umg`en`ev`ri, v`e f`aη d̀ugb`a g̀en ver v̀eη ver p̀em.

¹⁴En lag̀alt̀o ya naro bee f̀ir`o voo: Amen. Ỳirb̀og̀ent̀o yaa gb`ag s̀i m̀ubv`ero.

EN YA VANN`AB `UR PU ZAN ǸI 6

Tumb`alt̀o ya v̀e l̀o debter di bee

¹Pir`i ηt̀e ǹi T̀amwa t̀aη v̀ird`o tumb`al ya v̀e l̀o d̀eηsara bee d`eη, ηk̀i`i ǹi en lag̀alt̀o ya naro bee d`eη b`ero n`an`ve m̀u nawa n`on`e d`aη: A yaab`a!

²ηt̀ero p̀in b̀ui d`eη, ỳir ya y`aηη p̀in bee ǹi v̀eη tab `en ǹaη ri, v̀e p`eu g̀en l`ai. `Em ỳul k`ar`i, `em k`airo.

³Pir`i T̀amwa yaa t̀aη v̀irt`iro tumb`al ya v̀e l̀o ǹi bee d`eη s`aη, k`or`o iro. Ǹk̀i`i ǹi en lag`el iro `en bee m̀uro: A yaab`a!

⁴P̀in gb`eη d`eη yaa v`i`iro, w`j̀ d̀ug m̀u vee. Ỳir ya y`aηη ǹi v̀eη p`eu voo w`e l̀urb`a siil `eg di, ỳiwa k̀e m̀aη`ab`a b`oi. V`e p`eu paar z`or b`eri.

⁵Pir`i T̀amwa t̀aη v̀irt`iro tumb`al ya v̀e l̀o ǹi bee d`eη, yakai k`or`o t̀aη`ro. Ǹk̀i`i ǹi en lag`el t̀aη`ro `en bee m̀uro: A yaab`a! ηt̀e ǹi p̀in d̀iri, ỳir ya y`aηη ǹi g̀uηη en ya v̀e t̀eη`n`eη kilo ǹi ǹaη ri.

⁶Nkii kə mú gaar déə ví'i pəŋ en lagéltò ya naro bee təŋ ni daŋ: Nən sóor déə màgdo tonóm doo déə nà, vəŋ kàm sóor t̄aŋro màgdo tonóm doo déə nà. Ammá kúm vəŋ fùm gá a nàm pai!

⁷Piríi Tàmwa t̄aŋ v̄irtiro tumbàl ya və lò ní bee déə, yakai kóró naro. Nkii ní en lagél naro ən bee mùuro daŋ: A yaabà!

⁸Ntè ní pín gbèəl gbèəl gure, yír ya ȳaŋ ní níil əní Voolè, vooltò ya kús̄aŋ d̄íi dùunu piri. Eg yelèl ya naro yò və dèŋ pəvəro tól déə, kə və mà̄abà yíb ya tíi vəŋ paar zòorè, vəŋ golè, vəŋ ʉs̄aŋi, vəŋ en s̄uŋtò ya ég d̄íi.

⁹Piríi Tàmwa t̄aŋ v̄irtiro tumbàl ya və lò ní bee déə, yakai kóró gáa núuno. Nyaa t̄ero yíb ya bal və mà̄avə ní, gàm yíbtò bee dòn yəmlè Vannáb muurè, və dòn v̄irlè voo və íi kàŋ muur bee. Yakai w̄aŋm vəní kəŋ sadaka v̄aal li d̄íi ri.

¹⁰Və bəə turgəŋ nánve voo: Gènbògərè, a yòo yír ya tú ní, a yòo muur yéŋtòo, yíbtò ya kús̄aŋ di və mà̄abə ní yò, a dà pəbə fág kp̄aard̄i sóo yané?

¹¹Və yaa pəvəro yíwa pém làa páard̄i búi déə, voo və kə laabà bòob vəní kə là kún see, d̄oovag vəntò ya t̄əŋ pu Vannáb ní. Yíbtò ya kús̄aŋ d̄íi d̄aŋvə mà̄ar̄i mú bòobtò ya kə laa ní bee ve.

¹²Tàmwa yaa t̄aŋ v̄irtiro tumbàl ya və lò ní bee déə, kóró gáa nóndéə, ég yaa nám taro, yóŋ yaa v̄j̄rò mú làa d̄iri, s̄ij̄ yaa w̄j̄j̄ kún dùg mú mim.

¹³Sùg pe sí túriro gógsan ni, mú pel nàm wèr lar yén burəmi.

¹⁴Gógsan yaa pən lúró mú və pən lùr kólè. Gur vəŋ sorber pém lú ví kàaro.

¹⁵Gènbə̀tò ya ég d̄íi, yírbogə̀ntò, siil yúlnə̀btò, zaudinə̀btò, yír v̄ə̀ntò, f̄j̄j̄ntò, yír guvetò, yír gá pém, və ín túrdo v̄aal gbágtò ri gur bəl li.

¹⁶Və mùu turgəŋ pu gurtò vəŋ v̄aalto voo: Vé pe síbà kəbə f̄j̄j̄ ri, vé ìnbə̀bà, yír ya síŋ gèn kíl líi kə t̄ə̀bə pai, Tàmwa nòn əní kə là z̄iibə pai.

¹⁷Gàm ȳāabalà yòo nòn yóŋ vəŋa, yí dà pəvə nígd̄i re?

EN YA VANNÁB ÚR PU ZAN NÍ 7

Vannáb yírtò ya və lò pəvə tumbàl kəvə tíil li ní

¹Piríi ntè ní malekiatò naro d̄ii túrgəŋ ég tól naro pém, və ḡuŋ d̄iibgəŋ pel ya yaani ég tól naro pém ní, pel kə dù ég di pai, mom ni pai, lar yúl déə ri pai.

²Ntè ní malekia déə èm d̄ògiro tól yóŋ vír di, ḡuŋ en ya Vannáb lagél lònŋəŋ tumbàl ní. Yaa bəə puro malekiatò ya naro yò, gàm və ní və pəlevə líil kún̄n̄i ég vəŋ mom pém, bəə pəvəro nánve daŋ:

³Vé kó ég en déə pai, vé kó mom en déə pai, vé kó lar en déə pai, kə bə̀ lò kún pu yíb ya t̄əŋ pu Vannáb ní tumbàl tíil li see.

⁴Və yaa mag pənnó yíbtò ya və lò pəvə tumbàl tíl li bee, və yòo uzinerè uzinerè ùnì fób fób narò vəḡ narò (144.000), Izrael nìmtò pém bee.

⁵Zuda nìm dor dí yír uziner fób vəḡ iro (12.000) zìi ní, Ruben nìm ní yír uziner fób vəḡ iro zìi ní, Gadu nìm ní yír uziner fób vəḡ iro,

⁶Aser nìm ní yír uziner fób vəḡ iro, Nabtali nìm ní yír uziner fób vəḡ iro, Manase nìm ní yír uziner fób vəḡ iro,

⁷Simion nìm ní yír uziner fób vəḡ iro, Levi nìm ní yír uziner fób vəḡ iro, Isiakar nìm ní yír ùziner fób vəḡ iro,

⁸Zebulon nìm ní yír uziner fób vəḡ iro. Benzame nìm ní yír uziner fób vəḡ iro zìi ní.

Yír gùurè

⁹Piríi ḡtè ní yír gùurè, tàllo ya yír dà gáar kúnni ní, yír ég góḡ góḡ, nìm dor góḡ góḡ, nìmsàb góḡ góḡ, muur góḡ góḡ, və diiḡ gèn kil nén ni vəḡ Tàmwa nén ni. Və pàar turgəḡ làa búitò, və gùu turgəḡ lab waartò nàḡ ri,

¹⁰və bəə turgəḡ nánve voo: Vannáb bən ya síḡ gèn kil li yò vəḡ Tàmwa sòrbé ri.

¹¹Malekiatò gá pém dii dòrlè gèn kil təḡ ni, yírbògəntò bəri, en lagáltò ya narò bee bəri. Və yaa sìrdo tíl ég di gèn kil nén ni, və lùbdo Vannábò,

¹²voo: Mai a kə nì Vannáb bəna, en pém a díḡ nì, en pém a gàa nì. Bé lùbgənúri, bé kəḡgənúri, bé fḡḡ pú nà, yír ya fəḡḡ gèn ver vəḡ ver ní. Amen.

¹³Yírbògər dəə kèlónnó daḡ: Yíbtò ya pàargəḡ làa búitò ní yò gá yívəi re, və ví'i mé?

¹⁴Ḥpìn puro ḡdaḡ: Yírbògər míní, mái a gàa tàl lì. Yaa íi pənnó daḡ: Yíbtò yò yíb ya ví táli gím nán ni ní, və sòḡ dḡḡrlè làa vəní vəḡ Tàmwa mim.

¹⁵Wəi kó ri və diiḡ Vannáb gèn kil nén ni ze, və təḡ pu vìn vəḡ yóḡ pém koo lig di. Yír ya síḡ gèn kil li bee dàḡvə gùu dórđi koo nàḡ ri.

¹⁶Gol dànvə wóotír bai, mom dànvə órtír bai, yóḡ vəḡ fḡsàḡ əní dànvə dúyurtír bai.

¹⁷Gàm Tàmwa ya kəḡ gèn kil təḡ ni yò kə nì gaanəḡ vəna, dàḡvə pəri lèmmò ya yír kəḡnəḡ ní. Vannáb dàḡ pəvə nórmom nàḡrdì nórdì di.

EN YA VANNÁB ÚR PU ZAḤ NÍ 8

Tumbàltò ya démsara bee kùro

¹Tàmwa yaa tḡḡr vèr tumbàl ya démsara bee ní, góḡsan yaa ònno sérəḡ.

²Piríi ḡtè ní malekiatò ya démsara və diiḡ Vannáb nén ni bee və pəvəro gàn fəəri démsara.

³Malekia déə yaa diiro sadaka vàal tól li, gùyyə kanjer tjj ya və sèŋ lar syyur tíi naja ri, və pé tũru lar syyur gũurè, yaa mòllo vəŋ Vannáb yírtò tèmèrè, ajaaro gèn kil nèn ni sadaka vàal li, və kó vəŋ kanjerè.

⁴Lar syyur ya dùy ní bee veezàm əní lú víró malekia yò naja ri, èmno Vannáb nèn ni, vəŋ tèmèrtò ya Vannáb yírtò tèm ní bee pé m.

⁵Malekia yò yaa kàro tjj ya sèŋ lar syyur ti bee, dør ìibdo vee ya sadaka vàal li bee ti, yaa mìnno ég di. Və yaa kii tũrdo nawa nòntò vəŋ gárəmtò vəŋ nawa nórtò, ég yaa nám bəri.

Gàn mùuro

⁶Malekiatò ya dəmsara, ba və gùyyə gàn dəmsara naja ri bee, və lúró fəəri.

⁷Malekia déə fəə bìiro, nawa tab vəŋ vee maja vəŋ mim, yaa wér sí'i ég di. Eg yelèl ya tjaaro bee dùy ví tól déə, lartò vəŋ en bértò bəri.

⁸Piríi malekia iro ən bee fəəro gàn əní. En nán déə mú gur ya dùy ní, yaa pe dó mom ni, mom yelèl ya tjaaro bee tól déə yaa káallo mim.

⁹En lagəltò ya ba kəŋ tól bee ríi vò kúnno, kərtò ya ba kə laaŋ tíi líi kúnno.

¹⁰⁻¹¹Malekia tjaaro ən bee fəəro gàn əní. Sùg nán déə, níil Yəbèrè, ùg sí'iro gógsan ni mú vee yaləŋ, yaa pe dó légtò vənəŋ lèməmtò ri. Mom yelèl tjaaro bee tól déə yaa yəb kúnno. Yíb ya zò mom yəbdì bee ní vòro gũurè.

¹²Malekia nara ən bee fəəro gàn əní. En déə yaa kóro yəŋ yelèl ən ya tjaaro yò tól déə tún mai, sji vəŋ sùg pé m guve. Vín yelèl ya tjaaro yò déə tú kúntin mai, yəŋ pé m guve.

¹³Nyaa təro gei déə ùggəŋ góg di bàar zòob di, mùuni nánve daŋ: Aye, aye, malekiatò ya pər tjaaro yò və fəəro gàn vəní gá, yíbtò ya ég díi gím vənə.

EN YA VANNÁB ÚR PU ZAN NÍ 9

¹Malekia núuno bee fəəro gàn əní, ηtè ní sùg déə pe sí'iro gógsan ni, və yaa péuro kile ya kùlgəŋ dèl lùul ní.

²Sùg ai yaa kùllo dəl bee, veezàm ví'iro ti, kə mú veezàm ya və nòm gəŋəŋ san ní, veezàm ai yaa bìgdo yəŋ vəŋ gógsanè.

³Sibtò ví'iro veezàm bee ri, və yaa ìiro ég di, və yaa pəvə yír taa líilli mú nagi.

⁴Və dòn pəvə voo və líil úyur pai, waartò déə pai, və líil lar pai, və tàabà yíb ya Vannáb tumbàl kəŋ kəvə tíil li bíi.

⁵Və pəvə yír mjaari gá pai, amma və úr pəvəbà gím háa sji núuno. Sibto ai tàaro yíri ní, woosaŋ əní kə dùg mú yír ya nag taa ní.

⁶Sóo bee ri yír və dàŋ wəni voolè, amma və dàŋ zírì pai, kə və yəaró vóri, amma vool kə wəŋəvəri.

- ⁷Sibtò bee kə dùg mú pín ya lún gòn gònì ní. Làyúl vəní kə mú kaŋger làyúlè, tíjìl vəní kə mú yír tíjìlè.
- ⁸Yúl gor vəní kə mú kəy yúl gorè, núul vəní kə mú nir núulè.
- ⁹Entò déə kəvə gòg di kə mú làa sannə ya və pàar gòhəŋəy siil ní. Bitèl gárəm vəní kə mú mótàtò ya pín dj àŋəy siil bàar di ní.
- ¹⁰Sag vəní vəŋ sàarvag bəri mú nagi. Sag vən bee və tàanəŋ yír wəi, həy sji núuno.
- ¹¹Malekia ya dəl lùul bee ríi kə nì gèn vəní, və kəŋnu ebərə muur díi: Abadon, gerəg muur díi: Apolion, yáŋəy dánì Lílèhəŋtò.
- ¹²Dumpan biyag gá tállo, dumpántò déə yaani piri sàŋ iro.
- ¹³Piríi malekia nóndəə ən bee fəəro gàn əní. Nkìi ní yag ví'iro kaŋger sadaka vèal ya Vannáb nən ni bee ri, wee gòhəŋəŋtò ya naro bee ri.
- ¹⁴Yag bee mùui puro malekia nóndəə ən ya gùŋŋ gàn ní bee daŋ: A sòr vèrbà malekiatò ya naro, və talé légbògèr Əferatu yag di yò.
- ¹⁵Və yaa sòr vèrdo malekiatò ya naro bee. Malekiatò bee ba və kə dùg laa pu sóo bee, doo bee, sji bee, vər bee, gàm yír ya kúsàar di zəy təəro yò kə və məy vèrbà zəy déə.
- ¹⁶Və yaa dòn pəŋ voo siilnəbtò ya pín piraŋ ní kóró milion yùnì iro.
- ¹⁷Mú ya n̄tè zìi pinnəbtò vənəŋ pín vəní kəŋ nérèg di ní, və pàargəŋ san làatò góg di, wjì mú vee, déətò kə dùg màgànà, bòobtò déə ní vjì mú wəyàlə gorè. Píntò bee yúl vəní kə mú yír yúlè. Vee vəŋ veezəm vəŋ barudutò vjì kəvə yag di.
- ¹⁸En dumpántò ya təəro, vee bəri, veezəm bəri, barudu bəri, ba və ví túrgəni píntò yag di bee, yaa məy lùrdo yír zəy ya təəro bee déə.
- ¹⁹Gàm píntò və vəŋəŋəŋ yag vəní, vəŋ sag vəní. Sag vəní kə mú bigò, vəŋ yúl bəri, və tỳŋəŋəŋ yír wəi.
- ²⁰Yír ya en dumpántò yò məy pərlé ní və filnè kəsàŋ vəní pai, və bỳy fəyŋ pu laŋəŋtò vəŋ entò ya və kóŋ vəŋ nəy vənə ní, və kóŋəŋəŋ kaŋgerè, sardi, san kəərditò, vèalè, larè. Entò bee tən nór pai, kiin tóg pai, èmnè vəŋ dor pai vè.
- ²¹Yíbtò yò və yəgnè yír məy bai, tíil gəybtò kór bai, màŋ gỳyur bai, lúu pəyur bai.

EN YA VANNÁB ÚR PU ZAN NÍ 10

Malekia vəŋ deŋterwa

- ¹Piríi n̄tè ní malekia vən déə sítiro gógsan ni, nawa bel dòrleu təŋ ni, yúl əní dòrlè nawa dənđən ni, tíil əní mú yəŋ, dor əní mú vee yàlèhəŋtò.
- ²Kùl gùŋŋ deŋterwa déə nəy ri. Dor dúur ní nàg teeku mom ni, dor bəŋ ní nàg gən ni.

- ³Yaa bèero yag nánve, mú nir kùgèrè, nawa nòntò ya démsara bee yaa firo.
- ⁴Ŋkii muur vəní ní, ba ɲlúɲ dji kári, amma ɲkiiro yag déə gógsan ni daɲ: A dji ka en ya nawa nòntò ya démsara dòn ní yò pai. A ìn dùgbà.
- ⁵Malekia ya ba ɲtè gá dor déə teeku mom ni, déə gón ni bee, lùr dògənnò ɲa dúur əní gógsan ni,
- ⁶yaa ségdó en vəɲ Vannáb níilè, yír ya kəɲ ver vəɲ ver péɲ ní, yír ya yuɲ gógsan vəɲ entò ya tíi péɲ ní, ég vəɲ entò ya tíi péɲ ní, mom vəɲ entò ya tíi péɲ ní. Yaa dòn daɲ sóo bee là wár kúnléro.
- ⁷Amma təɲ ya malekia démsara ən bee fəero gàn əní ní, Vannáb dàɲ tó wárdi en ya ba ìn díɲ ní zɛ, mú ya bal dòn pu tòmyagnáb ya tó pu ní ní.
- ⁸Piríi yag ya ba ɲkii bìi gógsan ni bee mùuti pənnó sáɲ daɲ: A èm kàbà debterwa ya malekia ya diiɲ teeku mom ni vəɲ gón ní kùl gùɲɲ ɲa ri wi.
- ⁹Ŋèm kèllo malekia wə pəmmə debterwa bee. Dòn pəɲ daɲ: A kàbà debterwa bee a lébà, dàú yòbdì bəl li, amma yag di gá kə làg pú mú ólè.
- ¹⁰Ŋyaa kàro debterwa koo ɲa ri, ɲléro. Yag di gá làg pəɲ mú ólɛ, ɲtəɲ təl bəl li ní, yaa yòb zɛ.
- ¹¹Və dòn pənnó voo: A dòn bàbtibà Vannáb tòmyag sáɲ, tòmyag ya tɔi pu nìmsàb gùur ní, ég gùur ní, yír muur gùur ní, vəɲ gənəb gùur ní.

EN YA VANNÁB ÚR PU ZAŊ NÍ 11

Yíbtò ya Vannáb tòj nór əɲ ní

- ¹Və yaa pənnó mərə en mágdì déə kə mú kəəlè, voo ɲlúbà, ɲèm màgbà Vannáb lig vəɲ gèɲən bàarè, kə ɲgàabà yíb ya mól lùbgəɲ Vannáb lig bee ri ní.
- ²Amma táɲ ní ɲyágbà, ɲmàg pai, gàm ə ní və pələ nìmsàbtò ya gàan Vannáb bíi, dor vəní dàɲ nágdì Vannáb wàaltəɲ sji fób fób narò vəɲ iro.
- ³Ŋdàɲ tɔiri yíb ya dàɲ muur míní múurì ní iro, və pàargəɲ gím làai, və yaan Vannáb tòmyag dáɲni dootò ya uzinərə vəɲ ɲni iro vəɲ fób fób nóndəə yò ri.
- ⁴Yíbtò bee kə nì wəɲ nùnú ya iro vəɲ vee tji ya iro diiɲ Gənbògər ég tókòn nən ní.
- ⁵Yír yáɲ pəvəro dumpán kóri ní, vee víɲ kəvə yag di kə məɲ fan vən bee. Yír ya yáɲ pəvə dumpán kór ní, vool əní dàɲ vóri gure.
- ⁶Və yáɲró və bər gógsanè, təɲ ya və daɲ yəm gəɲ Vannáb tòmyag ní, nawa kə ɲa pai. Və yáɲró və fil mom kál mim. Və yáɲró, sóo ya pùu pəvəro péɲ, və sìri en dumpán kúsəɲ di.
- ⁷Və dòn yəm kùnno tòmyag yò ní, en sùɲn dàɲ ví'iri dəl lùul li, yaanvə zíiri vəɲ gònè, en lagəl dàɲ kári yúlè, kə məɲvəri.

⁸Vool vəní kə fəalé wàaltəŋ bògèr di, bée ri, wee ya bal və gaa Gènbògèr vəní ní ri, və ká mag wàaltəŋ bee voo Sodom, dǎə voo Ezib.

⁹Nìmsàbtò vəŋ nìm pìraŋtò vəŋ yír muurtò góŋ góŋ vəŋ yír ég góŋ góŋ, və yaani mól tǎri yíbtò bee vool vəní doo tǎro vəŋ dǎgènè, və dàn írì ya və làəvə ní bai.

¹⁰Yíb ya iro yò vool vəní dàn pu púurì yíbtò ya kúsàar díi, kə və sii enè, yíwa kə tǔ pǎrà bòo enè, gàm tòmuyagnáb ya iro yò ba vil kaəŋvəri.

¹¹Ammá doo ya tǎro vəŋ dǎgèn yò tál ní, Vannáb yaa pèr dǔr pǎvə wǔrèg pèlè, və yaa lútirì, yír ya tǎvə ní pém dúul kó taŋnuri.

¹²Tòmuyagnáb ya iro yò və kii yag dǎə gógsan ni daŋ: Vǎ dǔgibà lo. Və dǔg gógsan ni nawa bəl li, fan vǎntò ní tǎŋvəri.

¹³Təŋ bee ri ég yaa nám tǎri, wàaltəŋ ba yòo yelèl fób, tól dǎə yaa tú kúnni. Yír uziner dǎmsara vò ég námsàŋ bee ri ní. Yíbtò ya pǎr ní dúul kóvè ní, və lùbdo Vannáb ya gógsan ní.

¹⁴Dumpán iro ən bee wəi, yakai tállo, vǎ laabà tǎro ən bee dàn yáari.

Gàn dǎmsara ən bee

¹⁵Malekia dǎmsara bee yaa fǎero gàn əní, yagto dǎə mùuiro gógsan ni nánve voo: Yakai Gènbògèr bǎnəní vəŋ yír ya Gènbògèr nǎar pu kúm ní kàro gèn kúsàar di. Dàn fǎa dúgdì gèn bee ver vəŋ ver pém.

¹⁶Yírbògəntò ya fób fób iro vəŋ naro síŋ kəvə gèn kil li Vannáb nǎn ni bee, və pè kúbdò ég di, və lùbdo Vannábò

¹⁷voo: Vannáb Gènbògèrè, a kə nì yír ya díŋ en pém ní. Ver zòoro a kəŋnì, yakai pém a kəŋnì. Bǎ fǔ púró nǎa, gàm a màg vǎrdo a yòo yír ya tǔŋ en pém ní, a yaa kàro gènè.

¹⁸Yír kòrtò ba və kə dǔg nǔnve, yakai sóo làro ya a dà pǎvə nǔn mání mágdì ní, ya a dà vooltò fǎgdì ní. Sóo làro ya a dàn kpáardì yíbtò ya tǔŋ pú ní ní, tòmuyagnáb vəŋ yír mántò dǎə, vəŋ yíb ya wǎanú ní pém, yírbògèr pai, warwa pai. Sóo làro ya gá a dàn túr kúnni yíb ya tǔrgəŋ ég ní ní.

¹⁹Vannáb lig ya gógsan ní kúllo, nyaa tǔro akoti ya maggəŋ Vannáb vəŋ yír kǎəsàŋ ní, nawa yaa pèe tǔr nǔrè, dǔnì, nǔnì, ég yaa námni, nawa tab yaa wérđì.

EN YA VANNÁB ÚR PU ZAŊ NÍ 12

Yǎal vəŋ Sùwáli

¹En ya maggəŋ pu yír en ní víiro gógsan ni: En bee yǎalè, pǎargəŋ yǔŋ, nǎggəŋ sǐj koo dor di, yúl əní bǎŋ ùnlè vəŋ sùg fób vəŋ iro.

²Yǎal bee ba kəŋnəŋ bǎlè, fǔy fǐjnu vəŋ war lesàŋ, bǎə fǐlgəŋəŋ wəi.

³En ya maggəŋ pu yír en ní dǎə vítiro sǎŋ gógsan ni: Sùwál gbéŋ nán gure, yúl dǎmsara, gàn fób ti. Yúltò ya dǎmsara yò pém və bǎŋ ùnlè vəŋ làa nílnátò.

- ⁴Sùg zàa ba yò tɔ̃ro gógsan ni, Sùwál bee yaa kàro sag ɛ́ní àl sìriro sùg zàa déé, pero yáa ya màggəŋ léri ní yò nɛ́n ni, kə lèro ní kə bə tɛ̀ŋ tál war bee.
- ⁵Yáa bee yaa lèro yíŋwa, yíŋwa bee yaa dí kùnno égtò pém vəŋ san kəəl ɛ́ní. Wowa ɛ́n bee və fuu kà lùr ɔ̃ro Vannáb tuŋ, koo gèn kil li.
- ⁶Yáa yaa wəa ɛ̀mno gəəl li, wee ya Vannáb ba kó nɛ̀ŋlé pu bàar ní ri, kə lé ɛ́n lu háa doo uzinerè vəŋ ùnì iro vəŋ doo fób fób nóndéə (1,260).
- ⁷Gòn yaa lúró gógsan ni. Misel vəŋ malekia ɛ́ntò gòŋ Sùwál vəŋ malekia ɛ́ntò.
- ⁸Və yaa lò nɛ̀no Sùwáli, və nɛ̀ vùruro vəŋ malekia ɛ́ntò pém gógsan ni.
- ⁹Sùwál nán bee yaa pɛ ví'iro. Wəi kə nì big ya bal tàŋ bee, və kəŋnu Sedani, wəi kə nì laŋəl gèni, wəi sòolgəŋ kúsàar di, və mìn vùri kúsàar di vənəŋ malekia ɛ́ntò pém.
- ¹⁰Nyaa kùiro yag déé gógsan ni nánvɛ daŋ: Yakai Vannáb sòrbəŋəno. Yír pém tɛ̀ro Vannáb və tállo ɛ́ntò pém, yò gèni, və tɛ̀ro mú ya yír ya Vannáb nəar pu kúm ní və ní. Gà m yír ya ba dii dùŋ dàavətò Vannáb bənəni nɛ́n ni vìn vəŋ yóŋ pém bee, və nɛ̀ vùrlèiro gógsan ni.
- ¹¹Dàavə gò tállo vəŋ Tàmwa mim, vəŋ muur yɛ́n ya və daŋ yàm ní bəri. Və pə kùnle fùu vəni, və wəaŋ vool bai.
- ¹²Vəŋ wəi, gógsan vəŋ yíb ya kəŋ tíi siibà ɛ́nè. Eg vəŋ mom gá gím vəŋa, gàm Sedani sí'iro kəvə tuŋ, kə dùg nònve, gàaro sóo ɛ́ní dàn zóotír pai.
- ¹³Sùwál gàaro yakai və mìn sìrlèuro kúsàar di ní, yaa fuu nɛ̀ dùuro yáa ya ba lè war yíŋwa ní bee.
- ¹⁴Yáa ai yaa zùiro gei bitəl bògəŋ iro, yaa ùg ɛ̀mno gəəl li, wee ya və kó nɛ̀ŋlé pu bàar ní ri. Dàn ɛ́n léri luvé háa ver tɔ̃ro vəŋ dəgəŋè, big yò kə ziiu pai.
- ¹⁵Big ai yaa tɛ̀er vùr dùuràno yáa ai lég bògèr piri, kə ɛ̀m pòrubà.
- ¹⁶Eg gaa puro yáa gím, ég kùl yag ɛ́ní, tɛ̀ŋ dɔ̀r lég bògèr ya Sùwál ba tɛ̀er víri ní bee.
- ¹⁷Sùwál nò dùg pu yáa ní, yaa lùrdo siil vəŋ yáa nì m ɛ́ní pém, yíb ya kii dùuŋ Vannáb dòoká ní vəŋ və dònle voo və yò Yeesu yíri ní.
- ¹⁸Piríi Sùwál yaa sí lég bògèr yag di.

EN YA VANNÁB ÚR PU ZAN NÍ 13

Ɔ̀tè ɛ́n sùŋn iro

- ¹Piríi Ɔ̀tè ní ɛ́n sùŋn déé ví'iro mom ni vəŋ yúl démsara, gàn fób ti. Gàn ɛ́ntò yò pém və kó tùrlè pu làa nílnətò ti. Yúl ɛ́ntò yò və dji tùrlè níiltò ya dúulgəŋ Vannáb ní ti.

- ²En sùun ya ntè ní yò kə mú bàlèm, dór əní kə mú fərəm dorè, yag əní kə mú nir yagò. Sùwál yaa vàmno en ai, péuro gèn əní.
- ³En sùun yò yúl əní déə kə mú və lò wàrlèrì, yaa záa kóti ze. Kúsàar yò péem mùmgəh en sùun ai, və dég dùuη wəi.
- ⁴Yíwa péem lùbgəh Sùwál vəh ya gá vamlè en sùun ní yò. Və lùbgəh en sùun bee péem bèri voo: Yí dà lárì mú en sùun yò rè? Yí dà gónì vəh wəi re?
- ⁵Və íi puro en sùun bee wə mùubà ləgəm muur Vannáb yúl li, wə dúulbà Vannábò. Və íi puro wə tòmà háa sji fób fób naro vəh iro.
- ⁶En sùun ai yaa lúró Vannáb dúulli, dúul Vannáb níilè, vəh Vannáb wàalè, vəh yíb ya kəh gógsan ní péem.
- ⁷Və íi pu voo wə kóbà siil vəh Vannáb yírtò, wə nɛvəbà. Və íi pu voo wə díbà yír ním píraηtò gá péem, nìmsàbtò gá péem, yír muurtò gá péem vəh égtò gá péem.
- ⁸Yíbtò ya kúsàar díi péem dàηnu fáa tэмnì, yíbtò bee kúsàar bìi dùg ní, níil vəní və djiη yonki debter di bai, debter bee Təmwa ya və məa ní dín nì.
- ⁹Yír ya dí tóg ní, kìibà muur ai.
- ¹⁰Yír ya gá en bee kəlé puro və gùubà ní, və dàηnu gúurì. Yír ya en bee kəlé puro paar kə məaubà ní, paar dàηnu məarì. Yakai sóo làro ya Vannáb yírtò və dà san díri ní, və dà fúy pé dór dúgdì Vannáb nàa ri ní.
- ¹¹Piríi ntè ní en sùun déə ví'iro ég di vəh gàn iro, kə mú təmwa gànè, gaar əní kə mú Sùwál gaarè,
- ¹²təh en ya gá bòo ya nən ní péu tənì ní, təh koo nən ni. Mùu taη pu yíbtò ya kúsàar díi péem daη və fáa tэмmà en sùun bìyag ya bèər əní záa kó ní yò.
- ¹³En sùun dəgəh yò kó tūrdo en kìηən nánəmtò. Kà sìrgəni vee gógsan ni, yír péem təhni.
- ¹⁴En kìηəntò ya təh bòo yò nən ni bee gìbgəh yír péem. Dòngəh pu yíb ya kúsàar díi daη və pèrbà larè, və pèr magbà en sùun bìyag ya və dùú vəh paar gá, yaa záa kóti ní yò.
- ¹⁵Və íi puro en sùun dəgəh yò kə pèr dòr pubà lar bee wórèg pelè, kə mùubà yagò, kə məabà yíbtò ya yáanəu fáa tэмnì bíi péem.
- ¹⁶En sùun yò gùuη yíwa péem, dji mǎggəh pəvə en déə nàa dúur di, déə tíil li. Kón pu yíwa péem: Warwa pai yírbògər pai, zaudínáb pai, yír ya saa ní pai, fjiη pai, yír guve pai.
- ¹⁷Tò yír yáaη fji gínni ke, wə yáaη en fjiη ke ní, wə úr en sùun yò níil əní, gu pai níil lambà əní koo fúy ri see.
- ¹⁸Yakai kə nì təh ya yír dàη wəhni ní. Yír ya wəh ní dàη kíi gáari en sùun bee lambà əní maggəh yíri. Lambà bee yò 666.

EN YA VANNÁB ÚR PU ZAN NÍ 14

Tàmwa vəŋ yír əntò

¹Piríi ɲtè ní Tàmwa diiŋ Sioŋ gur yúl li, vənəŋ yír uzinerè uzinerè ɲni vəŋ fób fób naro vəŋ naro (144.000). Və dji turlè Tamwa vəŋ Túnú níil yíbtò bee tíil li.

²Ŋkii ní yag déə mùuiro gógsan ni, dù mú mom fuu dóŋ ni, nòŋ mú nawa nònè. Gaar bee ɲkii ní, kə dùg pəŋ mú kòlòŋnáb lòŋ kòlòŋ ní.

³Yír gùur yò ní diiŋ gèn kil nən ni, vəŋ en lagéltò ya naro bee nən ni, vəŋ yírbògəntò nən ni, və ɲəŋ turgəŋ vér pumí. Vér yò yír kòmve gəan pai, yíbtò ya uzinerè uzinerè ɲni naro vəŋ fób fób naro vəŋ naro (144.000), və ní və fji sòrvə ég di ní bee, vəi və ɲəŋ gəan ni ve.

⁴Yíbtò bee və ní və líilnè fúy vəŋ kəŋ pai, və dí nəŋ dùggəŋ fúy vəní. Və dég dùuŋ Tàmwa wee ya èm ní pém. Və fji sòrvə ní kə və kə bìibà Vannáb vəŋ Tàmwa yírtò.

⁵Míil muur ví tən kəvə yag di pai, en ya líi kəvə ɲəŋ ríi pai.

Malekia tǎaro

⁶Piríi ɲtè ní malekia déə ùggəná bàar zòob di góg di, yò vəŋ muur púur ya kə vèə ní, dàŋ pu kúu yámni yíbtò ya kúsəŋar díi pém, ním piraŋtò, yír muurtò vəŋ nimsəbtò gá pém.

⁷Bəəŋ nánve daŋ: Vé wəŋbà Vannábò, vé lùbubà, gəm sóo ya Vannáb dàŋ yír fágdi ní làro! Vé fəŋ təmmə yír ya yuy gógsan vəŋ ég ní, mom bògèr vəŋ mom dəltò ní.

⁸Malekia déə yaa dùutiro bòo ya nən ni bee, ə ní daŋ: Babiloŋ nán bee pəro, Babiloŋ nán bee pəro. Kà pəró nimsəbtò pém zòro fùm əní, fùm gbágdì bee kə ni nór sjiŋsəŋ əní.

⁹Malekia déə dùutiro bòobtò ya iro nən ni bee, ə ní bəə dùggəŋ nánve daŋ: Yír ya fəŋ təmmo en sùŋ ai vəŋ lar ən ai ke, və dji màg pu en sùŋ ai tíil li ke, ɲəŋ ri ke ní,

¹⁰wə dàŋ kíiri Vannáb nònè. Nòn bee kə mú fùm gbágdì ya və dòrnè mom míi, wə dàŋ zò kúnni. Wə dà gím təri vee vəŋ barudu ɲəŋ ri, Vannáb malekiatò vəŋ Tàmwa nən ni.

¹¹Gím veezəm vəní ùu dùggəŋ ver vəŋ ver pém, yíbtò ya fəŋ təm en sùŋ yò vəŋ lar əní ní, vəŋ yíbtò ya díŋ níil əní kəvə fúy ri ní, və dàŋ zíi túgdì bai, vìn vəŋ yòŋ pém.

¹²Yakai sóo làro ya Vannáb yírtò və dà san díri ní, yíbtò ya dùu dùggəŋ Vannáb dòoká ní vəŋ və pé dòrgəŋ fúy Yeesu ɲəŋ ri ní.

¹³Piríi ɲkii ní yag déə mùui pənnó gógsan ni daŋ: A dji bə: Gùy yakai yò yíb ya vò Gènbògèr ɲəŋ ri ní símáŋar vəní pùubà. Vannáb Fúyig yaa író daŋ ɲəŋ yéŋve, və tò ɲəŋro, yakai və túgbà, və təbà en ya və tò vir ní.

Sóo làro lésir tóni

- 14** Nlùr nór ní, ñtètiro nawa bel búí déə, en déə mú yíri síŋ nawa bel bee ri. Və sìrlè pu làa níilná déə yúl li, və kó vəŋ kaŋgerè, gùuŋ gbàn yúur naa ri.
- 15** Malekia déə ví'iro Vannáb lig di, yaa bèərà puro bòo ya síŋ nawa bel li bee nánve daŋ: A kàbà gbàn mání, a fàabà lésíri! Sóo lésír gá dórdì làro, ég yòrlèro lésíri.
- 16** Malekia ya nawa bel li bee yaa kàro gbàn əní, yòb sìriro ég di, fàaro lésíri.
- 17** Malekia déə ví'i Vannáb lig ya gógsan ní ri, ə ní pém vəŋ gbàn yúur naa ri.
- 18** Malekia déə ə ní gùuŋ vee naa ri, ví'i gèŋən vaaal li, bèə puro bòo ya gùuŋ gbàn yúur naa ri bee nánve daŋ: A kàbà gbàn míní, a fàabà lar yén ya yó kúnlé ní yò!
- 19** Malekia yaa yòb sìri gbàn əní ég di, yaa fàa kùn làr yéntò bee, àa dòr wee ya dàŋvə kánnì ní ri, wee bee və tèn Vannáb nòn ti.
- 20** Və yaa sánó lar yén ai waaal zèŋ ni, və kàn ní mim ya wàa ví'i ti ní kóró kilometa ùnì taaŋro, luusaŋ əní kóró mú kàwa ríi.

EN YA VANNÁB ÚR PU ZAŋ NÍ 15

Gímtò ya síin dùg ní

- 1** Piríi ñyaa tèro en ya maggəŋ pu yír en ní gógsan ni, nánì, kíŋno. Entò bee malekiatò démsara gùuŋ gímtò démsara naa ri. Wəi kə nì gím ya síin dùg ní, wəi yaani Vannáb nòn àa wárdì rì.
- 2** Piríi ñyaa tè mom lèel déə kə mú dargèlè, vee vəŋ tívé, ñtè yíb ya ba və vè tál en sùun ní, vəŋ lar əní ní, vəŋ lambà ya maggəŋ níil əní ní. Və diiŋ mom ya kə mú dargèlè bee tól li, kòlòŋ ya Vannáb pəvə ní naa ri.
- 3** Və naaŋ Moizə vére, yír ya tòŋ pu Vannáb ní, vəŋ Tàmwa vére voo: Vannáb Gènbògəŋ Vasaŋtòo, tonóm mání yòo nánì, kíŋgəŋ yíri. Nìmsàbtò gá pém gèn vənì mái. A tòŋ entò mání pém vəŋ bàanu, a dòngəŋ muur mání muur yénè.
- 4** Gènbògèrè, mái a tú ví rì déəve, yí kə wəaŋəú bai rè? Yí kə mərəú lúbdì rè? Nìmsàbtò gá pém yaanú fàa tòmni, gàm və tè djiŋdo tonóm mání yòo vəŋ bàanu.
- 5** Piríi ñtè ní Vannáb lig kúllo gógsan ni, tampol zùg déə yòo lig bee ri, yír tèro ní gàaro Vannáb gùuŋ muur ya daŋ ní.
- 6** Malekiatò ya démsara və gùuŋ gímtò démsara ní bee, ví'iro lig bee ri, və pàar turgəŋ làa búí kéərditò, və ta vèlè wòr vənì vəŋ kaŋger biŋlè.
- 7** En lagéltò ya naro bee déə yaa kà péro malekiatò ya démsara bee kaŋger sóor démsara, Vannáb nòn iŋ ti, Vannáb ya kəŋ ver vəŋ ver pém ní.
- 8** Veezàm ya ví'i Vannáb lubsàŋ ní, vəŋ tonóm nán əní ríi, yaa ùn kúnno Vannáb lig bee pém. Yír ya zìi dó Vannáb lig díi pai háa gímtò ya malekiatò démsara àa ní bee kó wárdì guve.

EN YA VANNÁB ÚR PU ZAN NÍ 16

Vannáb nòn sóortò

- ¹Piríi ñkìi ní yag déə ví'iro Vannáb lig di, mùui puro malekiatò ya démsara bee nánve daŋ: Vé kàbà sóortò ya démsara yò, vé èm wèrlébà Vannáb nòn ya ti bee kúsàar di!
- ²Malekia bìyag b́aró èm wèr filléro sóor ɛní kúsàar di. Bèər woosàŋ dumpántò yaa ví túrdì yír fúy ri, yíbtò ya ba vè dílè pévə en sùŋun lambà fúy ri, ba vè fàa tèmɡəŋ lar ya vè pèr màg en sùŋun bee ní b̀eri.
- ³Malekia iro bee yaa wèr fillo sóor ɛní mom b̀ogèr di, mom yaa wj̄j mú vè sj̄j màa yíri, ɛntò ya kəŋ mom níi pém yaa vò kúnni.
- ⁴Malekia t̄aaro bee yaa wèr fillo sóor ɛní légtò ri vəŋ mom dəltò ri, mom yaa kál kún mim.
- ⁵Ñkìi ní malekia ya díŋ mom ní mùuro daŋ: Mái a kə nì Vannábò, yír ya tú dùg ní, a kə ní sóo zòoro, yakai pém a kəŋni, fág mán yò yòo vəŋ bàanu.
- ⁶Gàm yíbtò ai vè wèrlè yír mántò vəŋ tòmɣagnáb mim, yaa pévəro mim kə vè zòbà wəi. En ya vè wá ní vè zìiro.
- ⁷Ñkìi ní yag déə mùuiro gèŋən v̀aal li daŋ: Vannáb Gènb̀ogèr V̀asàŋt̀oo, yéŋve fág mání yòo vəŋ bàanu, a mùuŋ muur yéŋè.
- ⁸Malekia naro bee yaa wèr fillo sóor ɛní ỳoŋ fúy ri, kəno vè íi puro ỳoŋ wə dùyur màabà yíri.
- ⁹En f̄j̄j taro yíri, vè dóró Vannáb ya g̀ȳy díŋ gímtò yò ní bee níil ɛní dúullì. Vè gàa vèə pu Vannáb f̀aari bai, vè gàa pu búyri bai.
- ¹⁰Malekia núuno bee yaa wèr fillo sóor ɛní kil ya en sùŋun zòŋ gèn tíi. Zèg yaa s̄a nag ùnno en sùŋun bee ég ɛní gá pém, yír vè yòo míil túy túrdì vəŋ gím.
- ¹¹Vè dúul t̀urgəŋ Vannáb ya g̀oɡsan níi vəŋ gím vən yò, vəŋ b̀èər vən yò, ammə vè f̀aən kəvə tonóm dumpán ni bai.
- ¹²Malekia nóndəə bee yaa wèr fil sóor ɛní lég b̀ogèr Eferatu ri, mom yaa zo ór kúnni, kó nəŋ laaŋ pu gènəbtò ya tól ỳoŋ vír díi bàanu.
- ¹³Ñtè ní laŋəltò t̄aaro kə mú ùrtò, déə ví'i Sùwál yag di, déə en sùŋun yag di, b̀oo déə ví'i tòmɣag bilnáb yag di.
- ¹⁴Laŋgəltò bee Sedani díŋ nì, vè kó t̀urgəŋ en k̄iŋəntò, vè èm z̄iŋ gènəbtò kúsàar pém kə vəŋ mól kónəm̀ə siil Vannáb doo nán ni, Vannáb ya díŋ en pém ní.
- ¹⁵Gènb̀ogèr daŋ: A k̄iibà, ŋdàŋ ỳaarì mú lúutoo. Yír ya f̀aən nəm mai, laanəŋ làa ɛní b̀eri ní, sím̀aar p̀u'ubà. Ə ní wə só víró ség di, gàm wə dàn émnì fúy kòmve pai.
- ¹⁶Laŋəltò vè mòl t̀urdo gènəbtò wee déə ri vè k̄əŋ ebə̀rə muur di Armagedon.

¹⁷Malekia démsara bee yaa wèr fillo sóor əní pəl li góg di. Yag déə lúi gèn kíl li, mùu ví kài Vannáb lig díi nánve daŋ: En bee kóró!

¹⁸Nawa yaa pèe tūr nórè, dùnì, nònì, ég yaa nám tarì. Gùu sòo ya Vannáb yuu yír ní, ég nám tèn mú wəi pai.

¹⁹Wàaltəŋ bəgər yaa gə yéb t̄aaro, wàaltəŋtò ya kús̄āar díi pém tú kúnni. Vannáb sáb zìiro Babilon wàaltəŋ bəgər bee, yaa kà pəvəro nòn sóor əní və zòro mú fùm gbágdì.

²⁰Əgtò ya mom təŋ ní lee kúnno, yír tə vəətin gurtò bai.

²¹Nawa tab bəgəntò déə kóró kilo fób fób naro (40), pə s̄iŋni góg-san ni, yaa pəŋ yír f̄ūu ri. Yír və yaa dúullo Vannáb vəŋ ya nawa tab kóŋ pəvə gím ní yò. Gàm gím uur bee təllo múurì yag di.

EN YA VANNÁB ÚR PU ZAŊ NÍ 17

Wàaltəŋ ya s̄iŋ nór ní

¹Malekiatò ya démsara və ḡūu turgəŋ sóor démsara ní bee bəo vəní déə yaa mùu pənnó daŋ: A yaa ŋdà pú mágdì fág ya və dàŋ fágdi s̄j̄nórtóo ní, wəi kə nì wàaltəŋ nán ya mom yag di wi.

²Gènəbtò ya kús̄āar díi w̄ə tūruro mən. Nór s̄j̄s̄ən əní p̄iŋ yíbtò ya kús̄āar díi mú fùm.

³Vannáb F̄ūuig yaa dónno s̄im̄āar di, āannó gəəl li, ŋəm tə ȳāal déə dòg s̄iŋ en s̄ūun gbéŋ déə f̄ūu ri. En s̄ūun bee f̄ūu ən yò pém və d̄j̄ turlè níiltò ya dúulgəŋ Vannáb ní ti. Yòo vəŋ yúl démsara, gən fób.

⁴Ȳāal bee taŋ làa gbéŋ dúurtò, p̄aargəŋ kaŋger entò, v̄aal kəərdì entò vəŋ b̄j̄il yéŋtò. Ḡūuŋ kaŋger sóor n̄āa ri, mən ya kó kaaŋ ní bee zurùg en dumpántò iŋ pu sóor bee ri.

⁵Və d̄j̄lè pu níil déə koo f̄ūu ri, ínəg níilè, voo: Waaltəŋ bəgər Babilon yòo s̄j̄nórnāb vəŋ en dumpàn s̄āartò ya kús̄āar díi núnú.

⁶Ŋtə ní Vannáb yírtò mim p̄īro ȳāal bee, yíbtò bee və məəvə gàm və dònle muur Yeesu yúl li. Ŋtə ȳāal yò ní, yaa k̄iŋ tannó.

⁷Malekia mùu pənnó daŋ: En k̄iŋgənú r̄è? Ŋdà pú f̄ūu vírdì en ya ȳāal yò f̄ūu ríi, vəŋ en s̄ūun ya gəmgənu gá yúl əní démsara, gən fób koo f̄ūu ri bee pém.

⁸En s̄ūun ya a tə ní yò nən ní bal yòo lagélvé, yakai kətin lagél pai. Dəŋ dóg ví'irì dəl lùul li, kə èmgəŋ lée k̄āarì. Yíbtò ya kús̄āar di gá, kús̄āar bìi dùg ní níil vəní kəŋ yəŋkì debter di bíi, en d̄avə k̄iŋnì gàm en s̄ūun yò ba kəŋ lagéli, yakai kətin mai, ammá dəŋ vítìrì.

⁹Yakai kə nì təŋ ya yír dà wəŋnì ní, dà en sáb gáarì ní. Yúltò ya démsara yò kə nì gurvagtò ya démsara ȳāal s̄iŋ ti bee. Yúltò bee s̄aŋ kə nì gènəbtò démsara.

- 10**Kəvə təŋ ní núuno gá gèn vəní sírléro, déə ní yòo gèn ni, bòo déə ní yaannəŋ mai. Ammá yaaro ní, dàn ké só'órđi pai.
- 11**En sùŋun ya bal kəŋ lagélve bee, yakai kətin lagél pai, wəi vəŋ yúl əŋə kə nì gèn dàagò ən bee, ammá wə bee péŋm yòo gènəbtò ya dámsara bee sòŋ ni. Sérəŋ ní dàŋ lee káŋari.
- 12**Gàntò ya a tề fób yò yòo gènəbtò fób, və zìinnəŋ gèn fáŋari bai. Ammá en sùŋun vəŋ dàŋnəŋ fáŋari gèn sóo sérəŋ.
- 13**Və ní gá və sábgəŋ en déəve: Gèn vən yò vəŋ vəsàŋ vən yò péŋm və yáŋŋ pá kúnni en sùŋun ai.
- 14**Və dàŋ siil kóri vəŋ Tàmwa, ammá Tàmwa danvə ló nənì. Gàm wəi kə nì gèn ya tàl kùn gènəbtò ní, gèn əní tàl kùnlə bòob ní. Dàn kóri en bee vənəŋ yír əntò, yíbtò ya tiil vìr ní, və pé dòr fúy koo nàŋ ri ní, vəŋ və dùunu símáŋar déəve ní.
- 15**Piríi malekia dòn pénnó dan: Mom ya a tề gá sɔ̀jɔ̀nórtóo síŋ koo tól li wi, kə nì nìmsàbtò, yír gùurtò, yírtò ya ég góŋ góŋ ní, vəŋ muur góŋ góŋ ní.
- 16**Gàn fób ya a tề ní wi vəŋ en lagél bee və dàŋ zəbdi sɔ̀jɔ̀nórtóoi, və dàŋ ká kúnni en ya dí ní péŋm kə və díu fúy kòmve, kə və sùy sɛ́ŋ əní bəri, kə və sè dùyuru vee ri.
- 17**Vannáb kóro və mòllo yúl déəve, və yaaro gèn vəní pəri en sùŋun bee nàŋ ri, háŋ en ya Vannáb dan ní kə kó wárdi guve.
- 18**Yáŋŋ ya a tề ní wi, wəi kə nì wàaltəŋ bəgèr ya díŋ gènəbtò ya kúsàŋar díi.

EN YA VANNÁB ÚR PU ZAN NÍ 18

Babilon wàaltəŋ pɛro

- 1**Piríi ɛ̀tè ní malekia déə sí'iro gógsan ni, malekia bee vəno, fúy əní yaa túb kùn kúsàŋar péŋm.
- 2**Malekia bee yaa bəəro nánve dan: Babilon bəgèr bee pɛro! Babilon bəgèr bee pɛro! Yakai kállo laŋəl wàalè, laŋəl tìŋtìŋtò kə máŋŋ ti, vəŋ núu dumpán tìŋtìŋtò ya yír yáŋŋ təri bí péŋm yòo ti.
- 3**Nìmsàbtò péŋm zòro fùm əní, fùm gbágdì bee kə nì nór sɔ̀jɔ̀sàŋ əní. Gènəbtò ya kúsàŋar díi wə tùruro màŋ, fɔ̀jɔ̀nàbtò ya kúsàŋar díi zìiro zaudì koo yúl li, gàm yáŋ talè léri kúsàŋarè.
- 4**Piríi ɛ̀kii ní yag déə ví'iro gógsan ni dan: Yír míntò, vé ví'ibà wàaltəŋ ai ri, ɛ̀wàŋŋ vee en ən ya kóŋ ní yò kə vé dà kóri bəri, gím ya dàŋnu zìiri ní kə dàvé zìiri bəri.
- 5**Vee əntò əní zəŋ háŋ nàm gùy gógsanè, tonóm dumpán ən bee Vannáb sáŋ zìiro.
- 6**Vé díubà mú ya ba díŋvé ní, en ya ba kó ní, vé kó kpaartubà mú wəi gáa iro. Sóor ya ba wèr iib pu yír fùm gbágdì ti bee, vé wèr dòr iibti pubà sóor bee ri iro.

- ⁷Mú ya ba lùbgəŋ yúl əní ní bee vəŋ ba ləŋ kúsàar ní bee, vé úr pubà gím mú wəi vɛ, vé kó pubà dumpán mú wəi vɛ. Wə bee mùuŋ daŋ bə síŋ mú gèni, bə kəŋ voowəɗal pai, bə dàn gǝjri en pai.
- ⁸Wəi kó rì gím ya laanu ní dàŋnu zírì pém yòŋ doo dáəvɛ: ʋʊsáŋi, kùgèrè, golè, vee dàŋnu dúyrdì. Gàŋ Vannáb Gènbògèr ya fágu ní vəsà.
- ⁹Gènəbtò ya kúsàar di ba və wá tùru màn ní, ba vəŋ sùuŋəŋ kúsàar ní, və tɛro mú ya vee lún wàaltəŋ ai ríi ní, və dà kúgdì, və dà bəɗ dáardì.
- ¹⁰Və dàŋ wáarì gím ya wàaltəŋ dàŋ tɛrì ní yò, kə və túu diinà bàar zòob di kə voo: Aye, Babilon, a tɛro gím! Ba a yò wàaltəŋ bògèrè, wàaltəŋ vənì. A yaa líi ví ní yòŋ fǝj dògnè bai?
- ¹¹Fǝjɲábtò ya kúsàar díi və dàu kúgdì, və dà pu bəɗ dáardì bəri, gàm fǝj vənì fǝjtin mai.
- ¹²Ba və ɗə turgəni kaŋgerè, sardi, vàal kéərditò, bǝjɲ yɛntò, làa kpég dúurtò vəŋ làa gbéŋ uur góŋ góŋ, làa íibditò, lar dúurtò, entò ya və kó tɛr vəŋ gòn núul ní, vəŋ lar nílnátò ní, vəŋ san uur góŋ góŋ ní, vəŋ vàal dúurtò ní.
- ¹³En sáɗ púurtò mú kéəlbətò, kúm vəŋ lar sɔyurè, urdì góŋ góŋ, fùm, kúm, nɛn vəŋ dàm, nàgò, tàmi, pínì vəŋ mótà ya pín dǝŋ ní, vəŋ yír lagáltò ya mú fǝjɲè ní pém. Entò bee pém və fǝjtin mai.
- ¹⁴Fǝjɲábtò yò və mùuŋ pu wàaltəŋ bee voo: Entò ya ba a yáɗŋ ní èm lee kún púró. Zaudì mántò bee, vəŋ en dúur mántò bee lee kún púró, a dà zítírì pai.
- ¹⁵Fǝjɲábtò ya və zìi zaudì vənì wàaltəŋ yò ri bee, kə və túu diinà bàar zòob di. Və wəɗŋ gím ya dàŋnu zírì ní yò. Və dàŋ kúgdì, və dàŋ bəɗ dáardì kə voo:
- ¹⁶Aye, aye, wàaltəŋ bògèrè, a tɛro gím. Bal a kə mú yáɗŋ ya pàargəŋ làa dúurtò ní, làa gbéŋ uur góŋ góŋ, ba laa pàargəŋ kaŋger entò, vàal kéərditò, bǝjɲ yɛntò.
- ¹⁷Zauditò bee yaa lee kún pú ní yòŋ fǝj dògnè bai. Kərnábtò vəŋ yíb ya dóŋ kəŋ ní pém, yíb ya tɔŋ kəŋ di ní, vəŋ yíb ya tɔŋ mom ní pém, və túu diinà bàar zòob di,
- ¹⁸və tɛ veezàm ní, və bəə turgəŋ voo: Wàaltəŋ ya là tɛ mú wàaltəŋ bògèr ai ní pai.
- ¹⁹Və pùg tɛr úm fúy ri, və yò kúgdì, və yò bəɗ dáardì voo: Aye, aye, wàaltəŋ bògèr tɛro gím. Kərnábtò gá pém zìi zaudì koo nɗa ri, entò bee pém yaa lee kún pu ní yòŋ fǝj dògnè bai.
- ²⁰Gógsanè, a siibà en vəŋ ya gá wàaltəŋ yò líi ní yò. Vannáb yírtò, tòmɲábtò, tòmɲagnábtò, vé siibà enè. En dumpán ən ya ba kóvə ní bee Vannáb fǝggənu zɛ.
- ²¹Malekia vən dɛə yaa kà vàal nán dɛə mú nɗa, mìn dɔr teeku ri daŋ: Və dàŋ mìn dɔr sírdì Babilon wàaltəŋ mú wəi, və dànəu tɛ véətír bai.

²²Və dàn kíitír kòlòhñábtò vəh vérnábtò déə vəh yíb ya fèəh gàn vəh àlgeta ní kaa tuh pai. Və dàn zíitírí yíb ya tò gaa en ní kaa tuh pai. Və dàn kíitír nàh muur kaa tuh mai.

²³Pitirla vee dàn tútír kaa tuh mai. Və dàn kíitír baŋgàl gaar kaa tuh mai, gàm fijnáb mántò ba və kə nì yírbògəh kúsàh di, gəh kelsàh mání sòol líil kùnèlè yír pém.

²⁴Və zìilè tòmyagnáb mim, vəh Vannáb yírtò mim, vəh yíbtò ya və məh kúsàh dí gá pém mim vəní Babiloh ni, wəi kó rì və úr pu wàaltəh gím zε.

EN YA VANNÁB ÚR PU ZAH NÍ 19

¹Piríi hki ní kə mú yír gùur bəə turgəh gógsan ni voo: Aleluya! Bé lùbdo Vannábò, yír ya díh entò pém ní, wəi sòrgəh yír dì!

²Vannáb dòngəh muur yénè, fág əní dùuh bàanu. Gàm fág gùuro sijnórtóo nán ya ba lílgəh kúsàh vəh nór sji əní ní bee. Ba məh lè yíbtò ya təh pu Vannáb ní, Vannáb kpaarti h wəi.

³Və yaa mùuti sáh voo: Aleluya! Wàaltəh bee veezəm əní yòo lú dúgdì ver vəh ver pém!

⁴Vannáb ní síh koo gèn kíl li, yírbògəntò ya fób fób iro vəh naro bee və gbág mùuburo voo: Amen! Bé lùbdo Vannábò!

Tàmwa baŋgàlè

⁵Yag déə mùui gén kíl li daŋ: Yíb ya təh pu Vannábò, vé bùuh pu ní pém, vé lùbubà! Yírbògəh pai, warwa pai.

⁶Piríi nyaa kìi yír gùur gaarè, mùuh mú mom fuu dóhni, mú nawa lò enè, voo: Aleluya! Bé lùbdo Vannáb Gènbògəh bənəni, yír ya díh en pém ní, wəi fəh dùggəh gèn nì!

⁷Bəh siinəmə enè, síməh bənəni pùubà, bəh lùbunəmə, gàm Tàmwa baŋgàl sóo làléro, kəh ərlèro fúyi.

⁸Və péu voo wə pàarbà làa dúur ya tú ní. Làa dúur yò kə nì Vannáb yírtò tonóm dúuri.

⁹Malekia dòn pəh daŋ: A dji kàbà zε: Yíbtò ya və kəvə Tàmwa baŋgàl yò ríi síməh vəní pùubà! Yaa dòn dèg daŋ: Muur yò ví dùggəni Vannáb yag di.

¹⁰Nyaa pε síró koo dor gbəh li kə hùbubà ní, dòn pəh daŋ: A tò en yò pai, mí pém nyòo yír tonómtóo mú mái, mú dàmvetò ya íi ka Yeesu muur ní. Má gá a fəh tèməh Vannábò. Muur yén ya Yeesu vèr ní bee wəi dóh tòmyagnáb síməh di rì vε.

Píntóo ya yəh pín búí ní

¹¹Piríi hte ní gógsan kúllo, pín búí déə ví'iro. Yír ya yəh pín bee ní níil əní Muur Yéntóo, yír ya və dà muur əní írì ní, fəggəh yír dì, gòn əní gəhəh bàanu.

12Nór əní àngəḅ mú vee, və kó tùrlè pu en nílná gùur yúl li. Və dji dílè pu níil déə fúy ri, níil bee wəi gaaḅ nì ve, yír ya gaa ní pai.

13Pàargəḅ làa zòor déə mimve. Pintóo bee níil əní Vannáb Muurè.

14Siilnàbtò ya gógsan níi dég dùunu piri, və yaa turgəḅ pín búitò, və pàar turgəḅ làa dji dúurtò, túsà.

15Yír bee paar zòor yúyur víḅnì koo yag di, paar ya dàḅnəḅ v́ tál kúnnì nìmsàb pém ní, kə dùuvə vəḅ san kəəlè. Dàḅvə sá yérđì wee ya və kàngəḅ lar yén ní ri. Wee bee və təḅ Vannáb Vəsàḅtúo nòn əní ti.

16Və djiłè níil déə koo làa ri vəḅ koo dor bál li voo: Gèn ya tál kùn gènəbtò ní, gèn əní tál kùnlè bòob ní.

17Piríi ḅtè ní malekia déə dó diiḅ yóḅ bál li, yaa bèə puro núutò ya ùg túrgəḅ bàar zòob díi nánve daḅ: V́ yaa mólibà, Vannáb kóró lésír nánì!

18V́ yaa sùḅbà gènəbtò sḅḅ, siil yúlnàbtò sḅḅ vəḅ yír v́ntò sḅḅ. V́ yaa sùḅbà pín vənəḅ tókòn vənì sḅḅ, v́ yaa sùḅbà yír sḅḅ gá pém, fjiḅnè, yír guvei, varém vəḅ yírbògənè.

19Piríi ḅyaa təro en sùḅn bee, vəḅ gènəbtò ya kúsàḅar díi vənəḅ siilnáb vənì, və mól gòḅ pín búitò vəḅ siilnáb ənì.

20Və yaa gùyuro en sùḅn bee vəḅ tòmyag bilnàbtò ya ba və kó en kìḅḅn koo nḅn ní bee pém. En kìḅḅn ən bee wəi kó rì və kó pévə en sùḅn lambà kəvə fúy ri, və fəḅ tèm lar ənì zé. Və iro pém və yaa mìn dòr kùnvə vee dég di lagólve, wee ya barudu dùy dùggəḅ ní.

21Bòobtò déə ní paar zòor ya ví'i píntóo yag di bee məḅvəro. Núu lé ìi tùrdo sḅḅ vənì.

EN YA VANNÁB ÚR PU ZAN NÍ 20

Vərtò ya uziner bee

1Piríi ḅtè ní malekia déə sí'iro gógsan ni, gùḅḅ kile ya kùlgəḅ dəl lùul ní nḅḅ ri, gùḅḅ san bjił nán bèri.

2Yaa gùy Sùwáli, wəi kə nì big bale, və kəḅnu Sedani, déə laḅél gèni. Malekia yaa tau san bjił bee ri ver uzinerè.

3Malekia yaa mìn dòru dəl lùul bee ri, bìg èrdo pagélè, lò tumbàl ənì ti, Sùwál kə sòol líilti égtò pai ver uzinerè yò kə tálli guve. Piríi kə sòrtiu sérəḅ.

4Piríi ḅtəro gèn kiltò, yíbtò ya síḅ ti bee və pévəro yír fágđì. Piríi ḅtè yíbtò ya bal və dù məḅ ní fúyig vənì bèri. Yíbtò bee bal və dònłè voo və yò Yeesu yíri, və mùuḅ Vannáb muurè. Və ní gá bal və fəḅ təmnè en sùḅn bee pai, və fəḅ təmnè lar ənì pai, və kón pévə en sùḅn lambà tíil li pai, nḅḅ ri pai. Yíbtò bee síjtii ní Kiristu vəḅ yaa fəḅnəno gèn ver uzinerè.

⁵Vooltò déə ní sǵjtinèi bai ver uzinerè yò tálli guve. Wèi kə̀ nì sǵjsàṅ ya yír sǵj bìi ní.

⁶Yíbtò ya zìi sǵj bìi bèri ní símàṅar vəní pùubà, Vannáb tìil vìnəvəro yír əṅə. Vool dəgəṅ dātìnəvə en déə kór pai. Və dāṅ kə̀nì dùgnábtò ya təṅ pu Vannáb vəṅ Kiristu ní, vəṅ dāṅnəṅ fǵarì gèni, ver ya uzinerè yò kə̀ tálli guve.

Sedani pe dóró vee dég di

⁷Ver ya uzinerè yò tállò ní, və dāṅ Sedani sór vǵrtírì.

⁸Emgəṅ sóol líillì nìmsábtò ya kúsàṅar díi péem, nìmsàb bee və kǵṅnəvə Gog vəṅ Magogi. Yíbtò bee dāṅ zóṅnì mú sǵj ya lég díi, Sedani dāṅvə sùm ǵarì siil bàar di.

⁹Və yámno kúsàṅar péem, və yaani lāṅnì Vannáb yírtò sáṅ, vəṅ wàaltəṅ ya Vannáb yǵà dùg ní. Ammá vee sí'iro gógsan ni, yaa dùṅur mǵà kùnəvəro péem.

¹⁰Sedani ya ba sòolvə ní bee ní və mìn dòruro vee dég di, wee ya barudu dùṅur dùggəṅ ní ri. En sùṅun vəṅ tòmyag bìlnábtò bee péem bal və mìn dòrlèvə tívé. Və dāṅ gím láa té dúgdì vìn vəṅ yóṅ péem.

Fág ya və dāṅnəṅ kó sínnì ní

¹¹Piríi ṅtəro gèn kíl búi déə gurè, yír déə síṅ ti, ég vəṅ gógsan yaa wǵà yágléuro, və lee sí kúnno.

¹²Piríi ṅtə ní yírbògəntò vəṅ varəmtò ya ba vò ní péem lú dii túrdo gèn kíl bee nən ni. Debtertò kúl túrdo. Yəṅkì debter kúllo bèri, və yaa fágdo vooltò ai, yíwa péem mú ya ba tǵlé gá və dǵj yáglé debter di ní.

¹³Mom vǵrtiuro vooltò ya ba kəṅ ti ní. Vool vəṅ vool kúsàṅar tǵibtiuro yírtò ya ba vò túr ní. Və fágdo yíwa péem mú ya ba tǵlé ní.

¹⁴Vool vəṅ vool kúsàṅar bee və yaa mìn dòrvəro vee dég di. Vee dég bee kə̀ nì vool gáa iro əṅ bee.

¹⁵Yíb ya níil vəní ba kəṅ yəṅkì debter di bai péem, və yaa mìn dorvə vee dég di.

EN YA VANNÁB ÚR PU ZAṅ NÍ 21

Gógsan pum vəṅ ég pumi

¹Piríi ṅyaa təro gógsan pum vəṅ ég pumi. Gógsan vəṅ ég ya ba kə̀ bìi laa ní ə ní lee síró, mom bògəṅ kəṅtin mai.

²ṅyaa təro Vannáb wàaltəṅ, Zeruzalem pum bee, ùg síṅni gógsan ni, ví'i Vannáb tuṅ. Ər kùnle fúṅ péem, kə̀ mú yǵalwa ya və ǵṅnu wóo wàri ní.

³Yag déə mùuiro nánve tól gèn kíl li dāṅ: Yakai gá Vannáb wàal làro yír təṅ ni, Vannáb dāṅ kə̀nì kəvə təṅ ni, yír və dāṅ kállì yír əṅə. Vannáb bee vəṅ yúl əṅə dāṅ kə̀nì kəvə təṅ ni, dāṅ kə̀nì Vannáb vəṅə.

⁴Wèi kə̀ nǵar pəvə nórmmom nór di rì. Yír dāṅ vótír bai, və dāṅ kúgtír bai, və dāṅ bǵà dáartír bai, en dāṅvə wóotír bai, en vǵntò gá péem dāṅ lee kúnni.

⁵Yír ya síŋ gèn kíl li bee mùuro daŋ: Yakai ñtòŋ en péem pumi. Piríi yaa dòn pénnó daŋ: A ðj kàbà muur ai, gàm muur míní muur yéñè, muur ya yír dà ñirí ní.

⁶Piríi daŋ: En bee kóró, ñkə̀ nì Bìirè vəŋ Sínə̀gò, míi ñbìi rì, míi ñsínŋə̀nə̀ŋ nì. Yír ya mom òrgə̀nu ní ñdàŋnu pəri yə̀ŋkì mom kòmve, wee ya mom lè víŋ ní ri.

⁷Yíbtò ya kə̀ və̀ gò ví tál ní péem və̀ dàŋ zírì en bee. Ñdàŋ kə̀nì Vannáb və̀ŋ, və̀ dàŋ kə̀nì varém mínə̀.

⁸Ammá yír dúulnábto və̀ŋ yíbtò ya íi kàn muur míní bíi, yír vírə̀ŋnábto və̀ŋ yír mə̀avooltò, yíb ya gúyŋ mən ní və̀ŋ yíb ya kə̀lgə̀ŋ gə̀ə̀b ní, yíb ya dùuŋ en tìŋtìŋtò ní və̀ŋ míilnábto gá péem, bàar kə̀n və̀ní vee dég ya barudu dùy dùggə̀ŋ ní ri. Wə̀i kə̀ nì vool iro ə̀n bee.

Zeruzalem pumi

⁹Malekiatò ya gúyŋ sóor démsara, gímtò ya dàŋnə̀ŋ sínnì ní ñiŋ ti bee, bòo və̀ní déə̀ yaa mùu pénnó daŋ: A yaabà, ñdà pú mágdì yáal pumwa bee, Təmwa kə̀al bee.

¹⁰Vannáb Fúyig dónnó símáar di, gəm àŋannó gur zòor nán déə̀ ri, mag pénnó Vannáb wàaltə̀ŋ, Zeruzalem bee ùg síŋni gógsan ni, ví'i Vannáb tuŋ.

¹¹Vannáb lubsə̀ŋ tùb dùg wàaltə̀ŋ bee mú yə̀ŋ. Wàaltə̀ŋ tú dùg mú vàal dúurì, kə̀ mú zaspə̀ vàal kə̀ə̀rdì.

¹²Və̀ yuy kə̀ə̀rlè və̀ŋ kùì zòor nán déə̀, págəl fób və̀ŋ iro, malekia fób və̀ŋ iro laə̀ŋ pagəl bee ní. Pagəl ya fób və̀ŋ iro yò və̀ ðj turlè Izrael nìm dor ya fób və̀ŋ iro bee níil və̀ní ti.

¹³Wòr tól ya naro yò péem pagəl tə̀ə̀ro tə̀ə̀ro ti. Tól yə̀ŋ vír díi tə̀ə̀ro, yə̀ŋ dór díi tə̀ə̀ro, nə̀ə̀ bə̀ŋ ní tə̀ə̀ro, nə̀ə̀ dúur díi tə̀ə̀ro.

¹⁴Kùitò bee və̀ sirlè vàal fób və̀ŋ iro ég di, və̀ yaa yuy dèg ti. Vaaltò bee və̀ ðj turlè Təmwa tòmnáb ə̀ntò ya fób və̀ŋ iro bee níil və̀ní ti.

¹⁵Malekia ya mùu pə̀ŋ ní bee gúyŋ mərə̀ ə̀n mágdì nə̀ə̀ ri, və̀ kó və̀ŋ kə̀ŋgerè, kə̀ mə̀ggə̀ŋ wàaltə̀ŋ bee ti, pagəl və̀ŋ kùitò ə̀ní péem.

¹⁶Wàaltə̀ŋ bee və̀ yuy mògəl li, wòrtò ə̀ní yòo gég gég. Malekia yaa mə̀gdo wàaltə̀ŋ ai və̀ŋ kə̀əl ə̀n bee, yaa zìi kilometa uziner iro və̀ŋ kilometa ùnì iro (2,200), tóltò ya naro yò péem guve.

¹⁷Malekia yaa mə̀gdo kùì bee lúsə̀ŋ ə̀ní, yaa zìi nə̀ə̀ pii ùnì və̀ŋ fób fób naro və̀ŋ naro, mə̀ggə̀ŋ mú ya yír mə̀ggə̀ŋ ní.

¹⁸Kùì bee və̀ yuy və̀ŋ vàal kə̀ə̀rdì, və̀ kə̀ŋ zaspə̀. Wàaltə̀ŋ bee ní və̀ yuy və̀ŋ kə̀ŋger fə̀alè, kə̀ər dùg mú dargèlè.

¹⁹Kùì ya wàaltə̀ŋ ni ai vàal ya və̀ mìnə̀ŋ kùì bjiil bee ní və̀ báar turlè və̀ŋ vàaltò ya kə̀ər duu ní: Vàal ya və̀ sùr bìi ní və̀ kə̀ŋ vàal bee agata Vàal naro ə̀n bee və̀ kə̀ŋ emeroda,

²⁰vàal núuno ən bee və kạ̄n onika. Vàal nóndéə ən ya və yụ̄u dờn ní və kạ̄n sardona, démsara ən bee və kạ̄n korosolitu, dàagò ən bee və kạ̄n berilu, vầal gị̄jdéə ən ya və yụ̄u dờn ní và kạ̄n topazu, vầal fób ən bee ní và kạ̄n kirisopa, fób vạ̄n dếə ən bee và kạ̄n yasin, vầal fób vạ̄n iro ən bee ní và kạ̄n ametisu.

²¹Pagáltò ya fób vạ̄n iro yò và kó tùr vạ̄n bjjl yẹn fób vạ̄n iro, pagəl pém bjjl yẹn dếə dếə. Bàanu ya wàaltạ̄n ní kẹ̀ dừg kạ̄nger fằalè, kèər mú dargèlè.

²²Ŋtèn Vannáb lig wàaltạ̄n bee ri bai, gàm wàaltạ̄n bee ri Vannáb Gènbògèr Vạ̄sàntóo vạ̄n Tàmwa naglè ri.

²³Wàaltạ̄n bee ri en ya pàar yír vạ̄n yọ̄n ní pai, vạ̄n sjj ní pai, tú dừggənạ̄n Vannábò, Tàmwa kẹ̀ nì pitirla əní.

²⁴Yíbtò ya kúsạ̄ar díi dằn dó émnò koo túrəm ni, gènə̀btò ya kúsạ̄ar díi dằn ằ dóriri en dúurəm vəní ti.

²⁵Sóo yanạ̄ pém wàaltạ̄n pagáltò əní dằn kẹ̀ dúgdì wə̀əlvə, gàm vìn sạ̄an lú pai.

²⁶Nìmsábtò ya kúsạ̄ar díi pém dằn ằarì en dúurəm vəní vạ̄n zaudi vəní ti.

²⁷Vírẹ̄n en dằn dórì ti pai, vạ̄n yír ya tòn ség ətò vạ̄n míil muurtò ní pém. Yíbtò ya dằn dórì wàaltạ̄n bee ri ní, yò yíbtò ya níil vəní và djjlè Tàmwa də̀bter di ní.

EN YA VANNÁB ÚR PU ZAŊ NÍ 22

¹Malekia yaa mag pə̀nnó lég ya díj yọ̄nki mom ní, kèər dừg mú dargèlè, wằạ vị̄gni Vannáb vạ̄n Tàmwa gèn kíl li,

²wằạ dùūy bàanu ya wàaltạ̄n ní. Lé̄g tól iro pém yọ̄nki lar diīn ti, vər pém lar bee lè púl̄gạ̄n gáa fób vạ̄n iro, sjj pém lèn̄ gáa dếə dếə. Waar əní và nẹ̄̄nạ̄n pu yír yụ̄sạ̄n wə̀i.

³En ya gá Vannáb dà tərì mú en dumpánè ní kẹ̀n lu pai. Vannáb vạ̄n Tàmwa gèn kíl vəní dằn kẹ̀nì wàaltạ̄n ni. Yíb ya tọ̄n pu Vannáb ní yaanu fằạ təm̀nì.

⁴Və̀ dà tərì tíil əní, dằn djjrì níil əní kə̀və tíil li.

⁵Vìn dằn kẹ̀tír pai, en ya dàvə páardi vạ̄n pitirla vee ní pai, yọ̄n ní pai, gàm Vannáb Gènbògèr dằn túbdì wee vəní. Və̀ dằn gèn fằarì sóo pém.

Yeesu yaasà̄n

⁶Piríi malekia dòn pə̀nnó dằn: Muurtò yò yòo muur yẹnè, muur ya yír dằn írì ní. Vannáb Gènbògèr ya pẹ̄n Fú̄yig əní tòm̄yagnáb ní, tọ̄iro malekia əní kə̀ mag pubà tonóm̄náb ətò en ya dằn yáar ní.

⁷Yeesu dằn: A kị̄ibà, ỳyaani nən ni ló, yír ya kii dùu Vannáb tòm̄yag ya də̀bter yò ri ní sımạ̄ar əní pùubà.

⁸Zạ̄n mí gá ỳkị̄iro, ỳtèro ətò bee. Sóo ya ỳkị̄i kùn ní, vạ̄n ỳtè kùn ní, ỳyaa pə̀ sí malekia ya mag pẹ̄n ní bee dor di, ỳfằạ təm̄uro.

⁹Yaa mùu pə̀ŋ daŋ: A kó gu pai, mí pém ɲtə̀ŋ pu Vannábò mú mái, mú dàmvè tòmɲagnábò, mú yíbtò ya kii dùu debter yò muur ə́ní ní. A fə̀ŋ tə̀mmə̀ Vannábò!

¹⁰Piríi dòn pə̀nnó daŋ: Vannáb tòmɲag ya debter yò ríi a ìnə̀ŋ yír pai, gàm doo ya entò bee dàŋ kóri ní ə́rléro.

¹¹Yír ya ba tə̀ŋ dumpán ní tə̀ èm dùgbà dumpán bee, yír vírə̀ŋtò kə̀ və̀ə̀bà və̀ŋ vírə̀ŋ ə́ní. Yír dúur tə̀ èm dùgə̀mmə̀ en dúuri, yír ya tú ní tú èm dùgbà.

¹²Yeesu daŋ: A kii bə̀, ɲyaani nən ni ló, ɲə̀ŋə̀ni en ya ɲdàŋ yír kpáardì ní bəri, yíwa pém mú ya ba wə̀ tə̀ ní.

¹³Míi ɲkə̀ nì Biiirè, ɲkə̀ nì Síinə̀gò. Yír ya nən níi və̀ŋ yír ya piríi, yír ya bìi ní, yír ya síingə̀nə̀ŋ ní.

¹⁴Yíbtò ya sòg làa vəní ní símáŋar vəní pùubà. Və̀ dà zii léri yə̀ŋkì lar yə̀ŋè, və̀ dà dó kári wàaltə̀ŋ pagólè.

¹⁵Bòobtò déə dàŋ zii dóri bai. Yíbtò bee və̀ tə̀ŋ en ya sáannə̀ŋ míi, və̀ kèlgə̀ŋ gə̀ə̀bò, və̀ gùŋŋ màŋ, və̀ mə̀ŋŋ yíri, və̀ dùuŋ en tìŋtìŋtò, və̀ mùuŋ míil muurè, və̀ tə̀ŋnə̀ŋ bəri, və̀ dàŋ dóri wàaltə̀ŋ ni bai.

¹⁶Yeesu míi ɲtə̀nà malekia míni kə̀ èm daŋ kùn laa pubà entò ai Vannáb yírtò. Nyòo Dauda nìm dor di, ɲkə̀ nì sùg ya maggə̀ŋ góg wəl ní.

¹⁷Vannáb Fúŋig və̀ŋ yáŋ pumwa voo: A yaabà! Yír ya kii muur yò ní pém dònŋə̀ŋ daŋ: A yaabà! Yír ya mom òrgə̀nu ní yaabà! Yír ya yáŋŋ yə̀ŋkì mom ní yaa kàbà kòmve.

Yakai muur kùro

¹⁸Zaŋ míi, ɲmùuŋ pu yíbtò ya kii Vannáb tòmɲag ya debter yò ríi pém. Tò yír sìr dègdo en déə debter yò ri, Vannáb dàŋ pu sír də̀gdì gím ə́ní bəri, gímtò ya və̀ dòn debter yò ri bee.

¹⁹Tò yír kèr vírdo en déə Vannáb tòmɲag ya debter di yò, Vannáb dàŋ kér vírdì yə̀ŋkì lar ə́ní bəri, wə̀ dàŋ zii dóri wàal gijjì ni pai, wàal ya və̀ djilé muur ə́ní debter di ló bee.

²⁰Yír ya vàm lùrgə̀ŋ muur yò daŋ yò yə̀ŋve ní daŋ: Aə̀ ɲyaani nən ni ló. En bee kə̀mə̀ yə̀ŋve. A yaabà Gènbògèr Yeesu!

²¹Gènbògèr Yeesu úr pubà puur ə́ní yíwa pém. Amen!

Vértò

Vértò 1

Yír dúur vəŋ yír dumpánè

- ¹Yír ya mərgəŋ dumpánáb muurè, wə dùun veenáb bàanu bai, wə kə məŋ vəŋ yíbtò ya yjŋ Vannáb ní bíi, símáŋar pùu'ubà.
- ²Yír bee wə yò yír ya Gènbògèr dòoká pùuŋ pu ní; vìn vəŋ yóŋ pém wə sáb dùggəŋ wəi.
- ³Yír bee kə dùg mú lab ya və bà mom yag díi, sóo làro pém làəŋ yénè, waar əní yəmnè pai, ɛn ya tɔŋ ní pém wárgəŋ dúurve.
- ⁴Ammá dumpánáb ní gu pai, və kə mú nen kəŋ ya pel gəm yəmgəŋ ní.
- ⁵Wəi kó rì fág sóo làro, yíbtò bee dàn fər díi bai; vee yírtò dàn zii dórì yír dúurəmtò təŋ ni pai.
- ⁶Gènbògèr gá gàaro yír dúurəmtò bàanu, ammə dumpánáb bàanu gá dàŋvə gíb léerdì.

Vértò 2

Gèn ya Vannáb fəŋb ní

- ¹En kó rè nimsàbtò gà filgəŋ ní? En kó rè yír və gáŋ kòmve ní?
- ²Gènbògèr ya kúsəŋar díi lùrgəŋ jìbèrè, Yúlnábtò və taŋ yag kə və gág pubà Gènbògèrì.
- ³Və dòngəŋ voo: “Bəŋ lòlnəmà bjił vən ya və ta sèngəŋbənəŋ ní yò, bəŋ só vínəmà kəvə nəŋ ri.”
- ⁴Ammá yír ya kəŋ gógsan ní yjŋnì, Gènbògèr yjŋ zágəŋvəri.
- ⁵Piríi kə mùu pəvə vəŋ nòn bəri, kə lùr pəvə símáŋar h́əŋ dúul kə kónvəri.
- ⁶Kə daŋ: “Mí ní ŋfəŋblè gèn míní Sioŋ gur di, gur gjŋn mína.”
- ⁷Gèn bee daŋ: “Vé ke, ŋdàŋ pəvə dónnì Gènbògèr yagò: daŋ ŋyòo war bəŋə, yəŋ yò bə lèŋ nì.
- ⁸Ŋbàəbəbà, bə dàŋŋəŋ ká pəri nimsàb pém kə kəmà mína, kúsəŋar pém dàn kəŋi kəŋ nəŋ ri.
- ⁹A dàvə é búybdì vəŋ san kəəlè, a dàvə ló wárdì mú bègò.
- ¹⁰Yakai gènvə, vé wəŋmə, yúlnábtò ya ég díi vé kiiabà muurè.
- ¹¹Vé tò pubà Gènbògèr vəŋ símáŋar púuri, vé wəŋubà bəri.
- ¹²Vé nəŋmə koo nən ni, gəm nòn əní fuu lúŋnì, tò nònno ní vé gi leero. Ammə yíbtò ya yòo Gènbògèr búg díi, símáŋar vənì pùubà. Vé gùg fəŋbà koo nən ni, kə nò pai zɛ.

Vértò 3

Yír ya dó kəŋ fan təŋ nii

- ¹Dauda sò vər yò sóo ya wəŋəŋ wowa Absaloŋ ní.

- ²Gènbògèrè, fan míní zoḡno, yíḃ ya lúḡnəḡ míní ní zoḡno.
³Yír gùurè mùuḡ pəḡ voo: “Ə ní gá Vannáb dànəu sór vírdì pai.”
⁴Ammá Gènbògèrè, a kə̀ nì féəl míná, ḡlùḃgəḡnəḡ máí, a gəm̀ lùrgəḡnəḡnì.
⁵Ḥbèə kəḡ Gènbògèrì, íí'ì pəḡnó koo gur gḡḡn ni.
⁶Ḥyaa fəḡ síró nəm, ḡsḡḡ ní ḡtə̀ Gènbògèr yòo kəḡ tól li.
⁷Ḥwəḡan yír ùzinertò ya lán dòrəḡ təḡ ni yò pai.
⁸Gènbògèrè, a lúbà, a yaa sòrəḡmà, Vannáb míní. A lònḡ fan míntò làrəḡ ni, a lò tùlgəḡ yír dumpántò núulè.
⁹Gènbògèrè, máí a sòrgəḡ yír dì, a yèr pubà nìmsàḃ mání ḡḡ!

Vértò 4

Təmər ya osán nii

- ¹Və̀ zìḡḡ vər̀ yúltóo ḡḡ ri, və̀ ḡḡḡnəḡ mulorè, Dauda vərè.
²Vannábò, sóo ya ḡkə̀úró ní a íí pəḡmà, gəm̀ a kəḡ pəḡ fág dúur dì. A vəməḡnó fúy sóo ya en təḡḡnəḡ ní, a tə̀ pəḡmà gím, a kùibà təmər míní.
³Yíbtò, mə̀ vé ní kə̀ vé yággəḡ gḡḡrì sóo yané? Kə̀ vé yág núurdì en kòmvetò sóo yané? Sóo yané kə̀ vé yág míil muurtò ní?
⁴Vé gə̀abà Gènbògèr úr pəḡnó puurè, sóo ya ḡkə̀uro pém kùinì.
⁵Vé nəḡmà dúulè, vé kó dumpán pai, vé fəḡ sábbà vìn ni, vé òn kəḡmà.
⁶Vé pə̀bà sadaka ya sáan ní, vé díbà símáḡar Gènbògèr fúy ri.
⁷Yír gùurè mùuḡ voo: “Yí kə̀ dḡḡb pə̀bé tíil lè! Gènbògèrè, a tə̀ pə̀bébà nór fúy ri.”
⁸A pùub tannó símáḡarè, təllo sóo ya yíbtò və̀ tò zìi nen vəḡ fùm lab yəḡn gùur ní.
⁹Ḥfəḡ sí éḡ di ní, ḡfəḡḡ nəm dúurve, gəm̀ Gènbògèr laaḡ pəḡ yúl li, ḡkəḡ zám.

Vértò 5

Gènbògèr laa pəḡmà yúl míní.

- ¹Dauda vərè. Və̀ zìḡḡ vər̀ yúltóo ḡḡ ri, və̀ ḡḡḡnəḡ algeita.
²Gènbògèrè, a lágba muur míní, a kùibà dələḡ míní.
³A lág kùibà yag bóər míní, Vannáb míní gèn míní, ḡtəḡmḡəḡ máí, Gènbògèrè.
⁴Góg dḡḡ ní a kùḡḡ gaar míní. Yúwál pír ḡlaa təḡmḡəḡrì, ḡlaaḡ mú ya a dà pəḡ píninì ní.
⁵A kəḡ Vannáb ya yəḡḡ en dumpán ní pai, dumpántóo dín bàar kaa tól li pai.
⁶Ləḡəḡmtóo dàn díirì kaa nən ni pai, a zə̀bgəḡ gbəḡḡmḡnábò.
⁷A məḡ tùrgəḡ míilnábò, məḡyírtóo vəḡ liiləḡtóo səḡḡrì.
⁸Ammá mí gá a kó dùggəḡ pəḡ dúurì, ḡzìi dónḡ kaa lig di ze. Ḥḡḡḡ fəḡḡ kaa nən ni vəḡ dúulè, ḡtəḡmḡəḡnù kaa lig gḡḡn ni ze.
⁹Gènbògèrè, a mag pəḡmà tónì en ya pùu pú ní fan míntò kə̀ və̀ zìḡḡ pai ze. A kó nəḡ pəḡmà bàanu mání.
¹⁰Yíbtò yò muur vəḡnì míil muurè; və̀ sáḃ sèn dùggəḡ dumpán símáḡar di, gaar léəḃ vəḡnì kə̀ mú gag wə̀li, və̀ ləḡnəḡ yír wə̀i.
¹¹Vannábò, a fəḡvə̀bà, wə̀səḡ vəḡnì mìnḡvə̀bà, gəm̀ və̀ gəḡḡḡ púri.

¹²Yír mántò gá yj̄bà zònè, símá̄ar vəní pùu èmmà, gàm və ín sòj̄ kaa búg di.

¹³Gènbògèrè, a yèrgəj̄ pu yj̄b ya b̄uj̄j̄ pú ní n̄a, puur mání bér ùngənəvə mú féələ.

Vértò 6

Yír ya en t̄āngənu ní

¹Və z̄iij̄ vér yúltóo n̄a ri. Və n̄ānəj̄ kòlòn ya b̄ij̄l dàagò ní. Dauda v érè.

²Gènbògèrè, a f̄aggəj̄ vəj̄ nòn pai, a dòn mag p̄əj̄ muur vəj̄ nòn pai.

³A t̄ə p̄əmmà gím, Gènbògèrè, gàm ɲlègdo. N̄əj̄tò m̄íní p̄ém n̄əj̄gəni, Gènbògèrè, a v̄əməmmà.

⁴Símá̄ar m̄íní d̄əj̄no, Gènbògèrè, kə ɲlaa sóo yanɛ?

⁵Gènbògèrè. A yaa b̄ul s̄òrəmmà, a s̄òrəmmà vəj̄ símá̄ar dúur mání.

⁶Vooltò t̄əj̄ ní gá yír ya dà t̄j̄nì n̄íll mání ní pai, yír ya dàu n̄a lúbdi lu ní pai.

⁷ɲdəl n̄āro, v̄in p̄ém n̄órmom b̄umgənéj̄ k̄ilè.

⁸Kùgèr w̄j̄jbənnó n̄órè, n̄ór m̄íní k̄òro t̄érì fan m̄íntò.

⁹Dumpánáb̄tò yò, və s̄òribà kəj̄ tuj̄ ló, Gènbògèr k̄ilèro kùgèr m̄íní.

¹⁰K̄ilèro b̄ə̄a daarəj̄ m̄íní b̄əri, íi k̄àro t̄əmsəj̄ m̄íní.

¹¹Fan m̄íntò ség k̄òvəro, və fuu n̄əj̄ t̄ii k̄úntiro vəj̄ ségò.

Vértò 7

Gènbògèrè, a kà p̄əmmà muurè.

¹Dauda sò vér yò sóo ya Kusi ya Benzame n̄im ní

èm dòn pu Absaləj̄ vooyàg ní.

²Gènbògèr Vannáb m̄íní, ɲw̄ə̄a dóg kaa búg di, a b̄ul s̄òrəmmà v̄iləj̄náb m̄íntò n̄a ri.

³Tò pai ní və dàj̄nəj̄ d̄j̄ t̄ə̄rdì mú n̄irè, və dàj̄nəj̄ k̄àri, yíwa kə f̄uj̄ s̄òrəj̄ nɛ?

⁴Gènbògèr Vannáb m̄íní, tò ɲkólè dumpán kəj̄ n̄a ri ló kè,

⁵ɲkólè pu k̄ə̄sì m̄ín en dumpánè kè, ɲlélè z̄əb̄ərtóo m̄ín ógvé kè ní,

⁶wi gá fan m̄ínttò və n̄ə ḡuj̄ummà, və nàg ȳérəmmà lagálvé, və t̄ig filəmmà ég s̄ə̄ar di mú en k̄òmvéi!

⁷Gènbògèrè, a n̄ò lúbà, a n̄ij̄ k̄ə̄abbà fan m̄íntò nòn vən bee, a laabà kəj̄ tól li, mái a k̄ój̄ f̄ág dúur di.

⁸N̄imsàb ḡùur l̄əj̄ d̄òrléú t̄əj̄ ni, a d̄òg síbà kaa gèn k̄il li góg di, a f̄ə̄abà gèn k̄əvə yúl li.

⁹Gènbògèrè, mái a f̄aggəj̄ n̄imsàbtò rì, a kà p̄əmmà muurè, gàm ɲkón en pai, símá̄ar m̄íní t̄uj̄nì.

¹⁰Yír dumpántò gb̄ə̄j̄əm vəní d̄əj̄mà, a v̄əmmà yír símá̄ar dúurtóo, mai a w̄ə̄ t̄ə ḡàəj̄ en ya yír b̄él líi rì, a k̄ə n̄i Vannáb ya t̄əj̄ en vəj̄ bàanu ní.

¹¹Vannáb k̄ə n̄i féəl m̄íní, w̄əi s̄òrgəj̄ yír símá̄ar dúurnáb di.

¹²Vannáb k̄ój̄ f̄ág ənì vəj̄ bàanu, góg ya dij̄ ní p̄ém f̄aggəj̄ dumpánábò.

- ¹³Yéñve fan ɛní dān lútírì, kə yùub paar ɛní, kə túu tab ɛní, kə tàarì.
¹⁴Kó nèngəy tab ya dà yír màǎr ní, dùy nèngəy sí ya dàñnu dùyrdì ní.
¹⁵Vé tèbà, yír kənnó dumpán bél li ní, dān gém dúgdì líir bee bél li, kə lèy míil muurè.
¹⁶Ləero dəl lùulè, wə bee yaa pe dóró ti.
¹⁷Dumpán ɛní pe síró koo yúl li, gbèhəm ɛn bee kù sí puro wəive.
¹⁸Ñdān pu Gènbògèr nǎa fúnì sóo péem, gām tɔy ɛn ɛní vəy baanu, ñdān Gènbògèr Gógsantóo níil nǎa lúbdì.

Vértò 8

Yír gá là né?

- ¹Və zìiy vér yúltóo nǎa ri. Və nǎanəy kòlòn ya Giti ríi, Dauda vérè.
²Gènbògèrè Vannáb bóní, níil mání lùb èmmə ég péem, lubsàn mání kàñ tàllo gógsanè.
³A virgənà pu fan mání varém gaarè, varém sén gaarè. Kə bórbà fan mántò ya lùrgəy pú ñjbèr ní yagò.
⁴Sóo ya ñtəro gógsan ya a yuy ní, sji vəy sùgtò ya a dòr ti yò ní,
⁵Ñsábgəy ñdān: Mə yír gá là né, kaa sábu ní? Yírwa gá yò né, kaa gùy nəy ní?
⁶Ammá wee ya a díy yír ní mai a tàalu rì déəve, a paar puro lubsàn vəy kənsàn.
⁷A pé dòruro ɛntò ya a yuy ní péem, ɛn bee nǎa péem yò yír nǎa pèel li:
⁸təm, nàgò, ɛn sagən vəy ɛn gəəlnǎtò péem.
⁹Núu ya góg díi, dúr ya mom ní vəy ɛntò ya kàa fílğəy mom ní péem.
¹⁰Gènbògèrè, Vannáb bóní, níil mání lùb èmmə ég péem.

Vértò 9

Gènbògèr gəm lùrgəy yíbtò ya ɛn tǎngənəy ní.

- ¹Və zìiy vér yúltóo nǎa ri. Dauda vérè.
²Gènbògèrè, ñfuy pú nǎa símǎar déəve, ñdān dón dúgdì ɛn kìhəntò ya a kó ní.
³A pùubgənəy símǎar háa ñlú nǎa vérè, ñnǎa lùbgəy níil mání, Vannáb Gógsantóo.
⁴Fan míntò wǎa tiitiro, və taa pəro kaa nən ni.
⁵A kó pénnó fág dúurì, a kà pénnó muurè, a síy kaa gən kíl li vəy fág dúurì.
⁶A gbǎa puro nìmsàbtò nórè, a mìnno dumpánábò, a màa vir vəero níil vənì.
⁷Fan gá kù vəero, a tül kùnno wàaltəy vənì; yír ya dà sábtírì ní pai.
⁸Ammá Gènbògèr gá fǎy gən ɛní háa sóo péem, gən kíl ɛní yò fág bàarè.
⁹Gùuy kúsǎar vəy fág dúur ɛní, fág ɛní kóhəy bāanu.
¹⁰Yíbtò ya bòob vilğəy ní, və sóro Gènbògèr tuy, yíbtò ya ɛn tǎngənəy ní ín sóro koo búg di.
¹¹Yíbtò ya və gaaú ní, və vammə mái, gām a mìn zùn yíbtò ya wǎanú ní pai, Gènbògèrè.

- ¹²Bəŋ nəŋəŋəŋ pubà Gènbògèr ya Sioŋ ní vére, bəŋ kùu yàmnməmə tɔnòm əní yír təŋ ní.
- ¹³Ə ní sáb ziiŋ bɔ̀lèŋnábò, vāŋnə̀ kùgèr və́ní pai.
- ¹⁴Gènbògèrè, a tə̀ pə́mmə̀ gím, a tə̀bà mú ya fan mántò kə̀ərgə́ŋə̀ ní. A dɔ̀ vírə́mmə̀ vool yag di.
- ¹⁵Kə̀ ŋdiibà Sioŋ wàaltəŋ pagél li, kə̀ ŋfɔ̀ púbà nəŋ vəŋ en dúur ya a kó pəŋ ní yò.
- ¹⁶Nibsàbtò və̀ pɛ̀ dóró dəl ya və̀ bee və̀ lə̀ə̀ ní ri, dor və́ní dóró bɔ̀jɔ̀l ya və̀ bee və̀ túulé ní ri.
- ¹⁷Gènbògèr màgdo vírɔ̀ dɔ̀ kəsàŋ ə́ní, kóró fágò, yír dumpántò və̀ gòno kə̀və̀ bɔ̀jɔ̀l li vé.
- ¹⁸Yír dumántò bee və̀ dà émnì vool kúsàŋ di, gəm yíbtò bee və̀ vāŋgəŋ Vannábò.
- ¹⁹Ammə̀ Vannáb dān gímtóo vāŋ və̀ə̀r pai, bɔ̀lèŋnáb dān ɔ̀r sí və̀ə̀rì pai.
- ²⁰A lúbà Gènbògèrè, yír kə̀ kà yúl pai, a fāgbà nìmsàbtò kaa nən ní.
- ²¹Gènbògèrè, a gbáŋ pə́və̀bà nórè, kə̀ və̀ gàabà, və̀ yò yír ya dān vóri ní.

Vértò 10

Gènbògèr kə̀nà pə́nnò bàar zòob di.

- ¹Gènbògèrrè, en kó rə̀ a kə̀nà pəŋ bàar zòob di ní, En tə̀ŋgə́ŋnə̀ŋ nì, a ín kəŋ ní?
- ²Dumpántóo kóró læ̀gəm ə́ní, tə̀ŋgə́ŋəŋə̀ gímtóo, wə̀ dāŋ gótírì koo wəsàŋ ní vé.
- ³Dumpántóo læ̀ggə́ŋəŋ en ya tii núurgəŋ ní, sáŋrtóo ní dúulgəŋ Vannábò.
- ⁴Dumpántóo kə̀ gəm yúl ní kə̀ daŋ: “Vannáb yòobà kúsàŋ di rɛ̀, kə̀ fāggəŋ ní?” Sābsàŋ ə́ní gá yòo wə̀i.
- ⁵En ya təŋ ní pém víŋ púri, gāa və̀ə̀n Vannáb fāg pai, yjŋ fan ə̀ntò pém.
- ⁶Mùuŋ daŋ dumpán dānbə̀ zír bai, en ya dàbə̀ kór ní pai.
- ⁷Yag ə́ní vīrgəŋ en dumpánè, míil muur vəŋ gbə̀ŋə̀m muurtò. Míil káal ə́ní vīrgəŋ sàŋ muurtò vəŋ murr fjjrtò.
- ⁸Dii íngəŋ wàal zə̀ŋ ní, zāa lò mə̀ŋ yíbtò ya kónə̀u en míi, tə̀ yāgnə̀ bɔ̀lèŋnáb pai.
- ⁹In laaŋ yír gə̀əl li mú nīrè, ín laa dūggəŋ bɔ̀lèŋnábò, kə̀ túu gūvə̀bà koo bɔ̀jɔ̀l li.
- ¹⁰Kə̀ zóŋ mú nīrè, píri kə̀ ùg lú bɔ̀lèŋnán fúy ri, kə̀ lò mīnvə̀ ég di.
- ¹¹Kə̀ daŋ: “Vannáb vāŋlèro, bə̀rlèro nórè, dānbə̀ tər bai.”
- ¹²A lúbà, Gènbògèr Vannábò, a yaa pubà yíri, a tə̀bà en ya və̀ kóŋ bɔ̀lèŋnábto ní, a tər pə́və̀bà gím.
- ¹³En kó rə̀ dumpánnáb zággə́ŋəŋ Vannáb voo en ya wə̀ dàbə̀ kór ní pai ní?
- ¹⁴Vannábò, a tə̀ŋ mú ya gímnáb fúy fjjŋ və̀ dàargəŋ bə̀ə̀ ní bəri, a yāŋvə̀ gəm lúrdi. Bɔ̀lèŋnáb tə̀ŋ nór kaa fúy ri, a tə̀ŋ pu voowàg gím.
- ¹⁵A lò gə̀rbà dumpántóo nəŋ, a tii kə̀lubà dumpán ya kó yáglé ní, a lūr vīrubà kúsàŋ di.
- ¹⁶Gènbògèr kə̀ və̀ə̀ro gèni, nìmsàbtò ya dùunə̀u bíi dāŋ ég ə́ní ví yágdì.
- ¹⁷Gènbògèrè, a tò puro yír búurtò en ya və̀ yāŋ ní, a kə̀ə̀bvə̀ro símāŋrè, və̀ lággəŋ tógò.

¹⁸Kə kó pùbà voowàg vəŋ yír ya bòob kəərgəŋ ní fág dúurì. Mú wəi, yír ya ég di lói dàn pu bòo nór gbáatírì pai.

Vértò 11

Wee ínnì míní Gènbògèr tól ri

¹Və zìiŋ vэр yúltóo nəŋ ri. Dauda vэрè. Nwàŋ ín sòŋ Gènbògèr búg di, kó se vé dà pəŋ dánŋì ze: “A ùg dògbà gur di mú núwa!

²A təbà dumpánáb túulèro tabò, və bəlèro síii, və zaa kəŋ zèg di, kə tàabà símáŋar dúurnábò.

³Tò en pémm líi kúnno gá, yír dúur ní kə tətì né?”

⁴Gènbògèr kəŋ koo lig gǝjŋ ni, Gènbògèr fəŋŋ gèn əní gógsan ni, tə kùngəŋ yír wee pémm, màggəŋ en ya yír və təŋ ní.

⁵Gènbògèr màg təŋ yír símáŋar dúurtóo vəŋ dumpántóo pémm.

⁶Wə wè sir pubà dumpánáb gá vee yèg vəŋ barudu yúl li. Fág ya kəvə yúl líi dùurnəbà mú pel fǝjri.

⁷Gènbògèr təŋ en əní vəŋ bəanu, yáŋŋ yír pémm tòmə en dúurì, yíbtò ya tə gu ní dàŋ kəŋì koo tól li.

Vértò 12

A dii pai Gènbògèrè

¹Və zìiŋ vэр yúltóo nəŋ ri. Və nəŋəŋ kòlòŋ ya bǝjli dàagò ní. Dauda vэрè.

²A yaa pémmə, Gènbògèrè, yír dúur kù kúnno, yíbtò ya təŋ en vəŋ bəanu ní kətin pai.

³Yakai yíwa wəŋ pu bòo míilè, danŋəŋ bəoi, yír déə díŋ kúm yagò, símáŋar ní vəalè.

⁴Gènbògèrè, a lùr vir kùnmə kúmyagnáb vəŋ læggəmnáb bee.

⁵Və mùuŋ voo: “Bé dà múu lérì yíri, yag bəní yòobà ní, bé dà múu lérì yíri.”

⁶Gènbògèr dan: “Ntəro mú ya və kəərgəŋ gímnábtò ní, vəŋ mú ya bǝlèŋnábto dəlgəŋ ní. Vəŋ wəi, ŋdàŋ gém lúrdì yír ya bòob dàg virgəŋ ní.

⁷Gènbògèr muur əní tú viléri, kə dùg mú sardi ya və nòm vee ri gáa démsara ní.

⁸⁻⁹Yír dumpántò kàŋŋ wee pémm, nìmsàbtò líi èmgəŋ nən ni. Gènbògèrè, a laa pəbəbà yúlè, a sòrbəbà yíbtò yò nəŋ ri.

Vértò 13

Gímtóo gaarè

¹Və zìiŋ vэр yúltóo nəŋ ri. Dauda vэрè.

²Gènbògèrè, a ván vəəŋnì rə? a yáŋ vəətinəŋ tər be?

³sóo yané kə ŋyág gím sábdì ní, sóo yané símáŋar kə yág vǝjri vìn vəŋ yəŋ pémm ní? Sóo yané fan míní kə yággəŋ kéərdì ní?

⁴Gènbògèr Vannáb míní, a tə pémmə nór fǝjri, a kii pémmə təmsəŋ míní. A vəm̄ti pémmə fǝjri, kə ŋvò pai ze.

⁵Fan míntò kə və daŋ və lò nénnó ní pai, yíbtò ya vɪlgənə́h ní kə və sɪi en vəŋ ya ŋbùu sí ní yò pai.

⁶Mí gá ŋvəŋnəŋ dúur mání, símáar míní pùnəŋ vəŋ ya a sòrə́h ní yò. Nɔ̀dàŋ pú véer nàarì Gènbògèrè vəŋ dúur ya a kó pə́h ní yò.

Vértò 14

Yír gi kúnno bàanu

¹Və zìiŋ véer yúltóo nàa ri. Dauda véerè. Yíbtò ya voo Vannáb kəŋ míi, və yəŋnábò. Yíbtò bee və giro muurè, en ya və təŋ ní duun pai, yír ya tò en dúur kəvə təŋ ní pai.

²Gènbògèr bén təŋni yír gógsan ni, kə tə̀bà yír ya wəŋ gá fíl yaani koo tuŋ ní, yír pém gi yágdo bàanu

³Yír pém mìn yágdo bàanu dúurì, yír gá pém və gi kúnno muurè.

⁴Gènbògèr daŋ: “Dumpánáb bee və kiiŋ muur be? Və léŋ yír míntò mú ya və léŋ kùuŋ ní, ammə və sábnè muur míní pai.

⁵Yíbtò bee və dàŋ nəŋni dúulè, gàm Vannáb kəŋnəŋ yíbtò ya bùyəŋ pu ní.

⁶Yír dumpántò yò gòŋno líllì en ya gímnábtò sábgəŋ tònì ní, ammə bòob yòo Vannáb búg di.

⁷Aye, ŋlaaŋ yír ya dà Izrael sórdì ní, kə víibà Sioŋ ni. Tò Vannáb fillo Izrael gím kállo puurè gé, Yakubu varém dà en síirì, Izrael yír dà zòn yíjri.

Vértò 15

Yí dà zìirì bàar kaa lig di rè?

¹Dauda véerè. Gènbògèrè, yí dà zìirì bàar kaa lig di r è? Yí dà sí kə̀nì kaa lig di r è?

²Yòo yír ya kó líilnè en dáə bíi, kóŋ en vəŋ bàanu ní, dònŋəŋ muur yə́n koo símáar di ní.

³Yír ya mùun bòob bíi, kón pu bòob dumpan míi, wəŋ pu bòob dúuləŋ míi.

⁴Yòo yír ya gijŋ yír ya Vannáb mìn zù ní ní, ammə lùbgəŋ yír ya bùyəŋ pu Vannáb ní. Tò ségdó enè ní, dàŋ tònì, yáaró en bee təŋnuri pém.

⁵Dó pən yír san gàm en dáə kə sí dégtibà ti ní pai. Dan kári san gàm kə mùu pèbà muur yə́ntóo ní pai. Yír ya tònno gu ní, dàŋ bùyəllì háa yúwál li.

Vértò 16

Yír ya Vannáb sòr vir ní fuy nàa

¹Dauda véerè. Aye Vannábò, a gùu nəŋémə, ŋwəŋ yaaŋ kaa búg di.

²Nɔ̀dònŋəŋ pu Gènbògèr ŋdaŋ: “A kə̀ nì táa mína, en dúurəmtò ya ŋzìi ní pém víi kaa nàa ri.

³Yíbtòo ya wəŋəŋ Vannáb ní və kə̀ nì yír lúbdì fáalè, mí pém símáar míní pùnəŋ vəi.

⁴Yíbtò ya wəŋ wəŋ Vannáb tìŋtìŋtò ní, gím zəŋ tálŋəŋ pə́və nən ni. Mí gá dàŋ pə́və sadaka sji máarì pai, ŋdàŋ níil vənì tjiŋ kəŋ yag di pai.

- ⁵Gènbògèr kə̀ nì en ya ɲzì ní, d̩j̩bgə̀ɲ pə̀ɲ t̩íilè, en ya ɲɲɲ ní pém t̩ɔ̀ɲ pə̀ɲ nì.
⁶Dúur mán ya ɲzì ní yò pùubnó s̩ímáɲɲ, ɲs̩iɲ en və̀ɲ wə̀i.
⁷ɲfɲɲ pu Gènbògèr ɲɲɲ yír ya pə̀ɲɲéɲ muur ní: v̩n ní pém s̩ímáɲɲ m̩n̩í n̩è g̩ɲɲɲ pə̀ɲ nì.
⁸ɲt̩è dùu d̩ùggə̀ɲ Gènbògèr̩i. Mú ya dii d̩ùggə̀ɲ kə̀ɲ ɲɲɲ dúur di yò, ɲd̩àn búɲl̩l̩i pai.
⁹Və̀ɲ wə̀i yakai s̩ímáɲɲ m̩n̩í p̩uu d̩ùggə̀ɲ n̩i, ɲs̩iɲ enè, f̩úɲ m̩n̩í k̩àɲn̩i.
¹⁰Gàm a yág s̩òrn̩èɲ vool ɲɲɲ ri pai, a f̩ín ya yír mán̩í b̩ùm̩à gag di ní pai.
¹¹A mag p̩ə̀nnó y̩ɔ̀ɲk̩i bàanu, s̩ímáɲɲ m̩n̩í p̩uu wárd̩o kaa n̩én n̩i. S̩ís̩àɲ ya kaa ɲɲɲ dúur d̩í d̩àɲɲéɲ s̩ímáɲɲ p̩úubd̩i sóo pém.

Vértò 17

ɲk̩áj mái Gènbògèr̩è

- ¹Dauda t̩əm̩èr̩è. Gènbògèr̩è, ɲt̩əm̩gə̀n̩ú fág dúur̩i, a k̩iig̩è p̩ə̀mm̩à, a lág k̩iib̩à b̩àɲ daarə̀ɲ m̩n̩í, ɲt̩əm̩ d̩ùggə̀ɲə̀ɲ s̩ímáɲɲ d̩óə̀n̩e.
²A d̩àɲ pə̀ɲ fág dúur k̩óri, gàm a g̩àrr̩o aɲ ya dùu bàar ní.
³A t̩ə̀ro s̩ímáɲɲ m̩n̩í, v̩n n̩i pém a w̩á t̩ə̀ɲɲéɲ n̩i. A màg t̩ə̀nnó, en ya a z̩i ní pai, ɲv̩r̩n̩è muur dumpán kə̀ɲ yag di
⁴mú y̩íbt̩ò d̩éə̀ pai; ɲb̩ùɲ dùu d̩ùggə̀ɲ d̩òok̩á mán̩í, ɲd̩ùun gb̩èɲə̀mn̩áb bàanu pai,
⁵ɲd̩uu d̩ùggə̀ɲ bàanu mán̩í, dor m̩n̩í gi d̩ón g̩ə̀l li pai.
⁶ɲt̩əm̩gə̀ɲ mái, Vannábò, a d̩àɲ pə̀ɲ k̩iir̩i; a lágb̩à t̩ógò, a k̩iib̩à muur m̩n̩í.
⁷A úr v̩r̩ p̩ə̀mm̩à dúur mán ya k̩iɲgə̀ɲ y̩ ní, gàm a s̩òrgə̀ɲ yír ya w̩áɲ ín kaa tuɲ ní.
⁸A g̩ɲɲ n̩ə̀ɲə̀mm̩à mú n̩ór y̩én mán̩í, a bùu d̩òr̩ə̀mm̩à kaa bit̩èl li,
⁹kə̀ só v̩b̩à dumpán̩áb ya y̩áɲə̀ɲ ya y̩áɲə̀ɲ l̩úrd̩i ní yò ɲɲɲ ri, və̀ɲ fan m̩ínt̩ò ya y̩áɲə̀ɲ l̩áɲ m̩áɲr̩i ní yò ɲɲɲ ri.
¹⁰Və̀ɲ v̩əm̩ s̩ènl̩è s̩ímáɲɲ v̩n í, və̀ mùuɲ muur v̩n̩í və̀ɲ l̩ə̀g̩əm̩ b̩èri.
¹¹Wee ya ɲè̩m ní pém və̀ è̩m l̩áɲə̀ɲéɲ l̩úvé, və̀ w̩á t̩è d̩ùggə̀ɲ mú ya kə̀ və̀ m̩i̩n̩ə̀mm̩à ní.
¹²Və̀ y̩áɲə̀ɲ f̩ú d̩í t̩áɲrd̩i mú n̩ir̩è, və̀ kə̀ mú n̩irwa ya ín laaɲ bàanu ri ní.
¹³Gènbògèr̩è, a lú g̩ò zaa p̩ə̀mm̩à fan m̩ínt̩ò yò, a tuɲ s̩i̩rvə̀b̩à. Paar z̩òr mán̩í dù s̩òr̩ə̀mm̩à dumpán̩áb ɲɲɲ ri.
¹⁴ɲɲɲ mán̩í s̩òr v̩r̩ə̀mm̩à yír uurt̩ò bee ɲɲɲ ri, və̀ ní və̀ z̩i k̩ùnl̩èro è̩nt̩ò ya və̀ y̩áɲ ní k̩ús̩áɲ di, a úr p̩ə̀v̩b̩à g̩ím ya a d̩í laaɲ p̩ə̀v̩ ní, var̩əm̩ v̩n̩í z̩iib̩à b̩èri, h̩áɲ var̩əm̩ ya p̩ir̩i pém t̩èb̩à g̩ím bee b̩èri.
¹⁵Mí gá en ya ɲk̩ó ní pai, və̀ɲ wə̀i ɲd̩àɲɲú t̩ə̀r̩i z̩e. ɲs̩íj̩r̩ó ní s̩ímáɲɲ m̩n̩í d̩àɲ p̩úur̩i, və̀ɲ ya ɲt̩è t̩íil mán̩í ní yò.

Vértò 18

Gè̩n fɲɲ pu Vannáb ɲɲɲ

- ¹Və̀ z̩iɲ v̩ér y̩últ̩óo ɲɲɲ ri. Dauda yír ya t̩ɔ̀ɲ pu Vannáb ní s̩ò v̩ér yò sóo ya Vannáb s̩òr v̩i̩ru fan è̩nt̩ò ɲɲɲ ri və̀ɲ Saul ɲɲɲ ri ní d̩àɲ:
²ɲy̩áɲə̀n̩úri Gènbògèr̩è, ɲv̩àɲɲə̀ɲ mái.

- ³Gènòbòbèrè, a sòr vîrénno, a kẹ̀j pẹ̀j mú gbágo, mú lig vẹ̀ni, A kẹ̀ ni Vannáb mína, gue ya nín sój ti ní. A kẹ̀ ni féel mína, ńsón kaa naa ri, a yòonéj láari.
- ⁴Ŋtəmno Gènòbògèri ní, fuu yaa sòr vîrgənəj fan míntò naa ri, ńfuj pu naa ze.
- ⁵Vool ta sènənnó bjil li, dúul kónno vəj wəi, ńtəj mú mom nóre.
- ⁶Vool vasaŋ ta sènənnó bjil li, ńgəno vool bjil ya túulé pəj ní ri.
- ⁷En taanəj ní nyaa kəno Gènòbògèri, ńbəerə puro Vannáb míni yagò. Kii^ro kùgèr míni koo lig gijn ni, yag ya ńbəerə ní doro koo tóg di.
- ⁸Eg yaa giro, yaa námno, gur dortò námno, Vannáb nò ní və nám túrgəj ze.
- ⁹Veezəm víro koo, ńa ri, vee yaləj víro koo yag di, vəj vee ker bəri.
- ¹⁰Gènòbògèr yaa kùl lùr gógsanè, fuu síi^ro, naggəj bel lúbdì dor di.
- ¹¹Yaa dòg sí malekia bògèr déə piraŋ ni, ùg emgəj pel li.
- ¹²Yaa ín dó zèg di, bel lúbditò təj ni, vj mú mom təlè.
- ¹³Koo nən ni ní baar yòo kéardi, nawa tab vəj vee yèg yaa sùm lùr beltò bee.
- ¹⁴Gènòbògèr yaa nòj gógsan ni, Vannáb gógsantóo sòri gaar əní.
- ¹⁵Yaa tàa nẹ̀ yəm fan əntò vəj síi, vîri nawa nóri ní və wəj kúnno.
- ¹⁶Mom yaa déj háj sjj víri,
ég dortò yaa víri gón ni, a nò ní yò, əntò yò kóh ze, Gènòbògèrè, gəm wəorəg fjir viléi kaa, ńa ri.
- ¹⁷Gènòbògèr yòb sìri naa gógsan ni, yaa dj vîrəj mom lùul li.
- ¹⁸Sòr vîrénno fan míntò naa ri, vəj zəbərnáb míntò naa ri.
- ¹⁹Gím sóo ri yíbtò ba və iggənnó, amma Gènòbògèr yaa vəm lùrənnó.
- ²⁰Yaa bil vîrəno, yəanənni, yaa bùl sòrəj ze.
- ²¹Mí ní ńtəj en vəj baanu, naa míni túleri, Gènòbògèr kóh pəj dúur ze.
- ²²Ŋ dùu dùggəj baanu əní, ńzīj tən pu Vannaáb míni pai.
- ²³Ŋgụ̀y dùgəj dòokátò əní pém, ńmìn zùn muur əní déə pai.
- ²⁴Ŋlílínè en koo nən ni pai, ńgàa en dumpán kór pai.
- ²⁵Mí ní ńtəj en vəj baanu, Gènòbògèr kóh pəj dúur ze, gəm təlè naa míni túleri.
- ²⁶Gènòbògèrè, yír ńai kəəsì ní, a ńaj pu bəri. Yír maggəj dúuri ní, a maggəj pu bəri.
- ²⁷Yír tùbgəj símaarè ní, a tùbgəj pu bəri, yír vəmgəj símaarè ní, a vəmgəj pu bəri.
- ²⁸Gəm a gəm lùrgəj bụ̀ləj nábò, a bụ̀b sìrgəj yíbtò ya gəmgəj yúl ní.
- ²⁹Gènòbògèr tùbgəj pəj baar di, Vannáb míni nẹ̀ sòrgəj pəj zèg kəj tól li.
- ³⁰Gènòbògèrè, ńvanəj mái, ńlò nẹ̀j fan míntò ze.
- ³¹Vannáb yò baanu əní duu wárlé ri, muur əní tú víleri. Sòrgəj yíbtò ya wəj dó koo tuj ní, bér ùngəjvə mú féalè.
- ³²Gènòbògèr déəvə əna kẹ̀ ni Vannábò, wəi déəvə kẹ̀ pəbənəj ni gbág ya bəj ín sójəj ti ní.
- ³³Vannáb bee wəi vəməj ni, baanu míni pém wəi diib vîr di.

- 34 Wẹngəh pəh dor míní mú kpáar ní, gur yúltò ri péem vàmɡəh pəh dor míní.
- 35 Maggəh pəh mú ya ɲdà gòn kór ní, wəi túu zaa; pəh tab vántò rì.
- 36 Gènbògèrè, a sòrénno, sorsàh mán bee kə pəh mú féalè. A gùunəh vəh ɲaɲ dúur mání, dúur mání kàngəhəh nì.
- 37 A yòbgəh pəh dor míní nog di, dor míní kòn bàanu ri pai.
- 38 ɲnə gùun fan míntò, bəh kùngəhəh see ɲtiitiɲ ze.
- 39 ɲmìnvəro ní və zìl lútín mai, ɲnàg píɲvə dor di.
- 40 A vàmɡəhəh gòn ni, kə ɲtùg sərbà fan míntò.
- 41 A kóh nì fan míntò díh pəh koləh ze, háɲ ɲmàɲ mìn kùngəh zəbərnáb míntò péem.
- 42 Və bèə kəh yír kə yaa sòrvəbà, ammə və zìin mai, və bèə pu Gènbògèri mə, íin pəvə paivé.
- 43 ɲnàh yùuvrə háɲ pəl ùu yàmni, ɲyèl lùrvə mú bòtòg ya bàanu ríi.
- 44 A sòr vírénno nìmsàbtò ya gággəh ní ɲaɲ ri, a sòrénno yúltóo nìmsàbtò təh ni.
- 45 Sèntò dúm èmgəh kəh nən ni, və kùiro muur míní ní, və bùyùni.
- 46 Fúy vənì vòhni, və nəh víhni kəvə lig vántò ri
- 47 Yéhvə, Gènbògèr kəh lagəli, wəi kə nì gbág míní, bəh fúnəh pubà ɲaɲ, Vannáb kə nì Sòryír mína, bəh lùbunəmə!
- 48 Yàa kəəbgəh pəh fan míntò,
- 49 Gènbògèrè, a sòr vírɡəhəh fan ɲaɲ ri, a kóh pəh nì ɲvə tàlgəh gònáb míntò ze.
- 50 ɲdàhɲú lúbdi nìmsàbtò təh ni Gènbògèrè, ɲdàhɲú ɲaɲ múmni.
- 51 A sòr vír púllo gèn mání, a màg puro yír ya a ɲaɲ pu kúm ní dúuri, Dauda bee vəh varəm ən ya píri, háɲ sóo péem.

Vértò 19

Gógsan vəh éɡ lùbgəh Vannábò

- 1 Və zìih vér yúltóo ɲaɲ ri Dauda véré.
- 2 Gógsan mag vírɡəh mú ya Vannáb lùb ní, mag vírɡəh Vannáb tonómi.
- 3 Yóh doo dan tàlgəh pu bòo ya yúwál líi, vìn péem dan tàlgəh pu bòo vìn ya yúwál líi.
- 4 Kəh dòn pai, kəh muur ya yag díi pai, tóg dàn kíri en déə ti pai;
- 5 en ya və danɡəh ní gá èmgəh kúsàɲ péem, muur vənì làn wee ya kúsàɲ təb ní ri.
- 6 Góg dijro ní yóh víhni, víh koo lig di mú kəal wóotóo pumi, wàggəh fúy mú noɡtóo ya yáɲh nog ənì wáɲrì ní.
- 7 Vii gógsan tól déə ri, kə èm tál gógsan tól déə ri.
- 8 Gènbògèr dòoká ənì wár kúnlerì, wəi sɲjbgəh símàɲ di, Gènbògèr dònɡəh muur ənì vəh bàanu, kə wəhɡəh yír ya wəhɲè bíi.
- 9 En ya Gènbògèr yáɲ ní péem yòo vəh bàanu, wəi pùub təh yír símàɲ di, en ya Gènbògèr lùrdo péem túhni, wəi tùbgəh pu yír nór di.

¹⁰Búy pəri Gènbògèr yòo en dúurì, kə duggəh ver vəh ver pém. Gènbògèr fəggəh mú ya sáan ní, fág əntò bee pém yòo vəh bàanu.

¹¹Əntò bee dı kàh nór mú kaŋgerè, mú kaŋger ya tú dugh ní. Əntò bee làg tàllo ólè, mú ól làg ní pém.

¹²Gènbògèrè, nyòo warwa mánə, mí pém ɲkii wəhɲnó muur bee, Tò yír dùuro muur mání ní, dàu, ɟarì nén ni.

¹³Yír gùurè giŋ muur ní və gàan gu pai, Gènbògèrè, a kəəb sɪr pémmə en dumpán ya ɲkó gá ɲgàan míi pém.

¹⁴A dàg vɪrəmmə vee en ni, kə dórəh ɲə ri pai. Mú wəi, kə ɲduu wár zɛ.

¹⁵A íi kàgə pémmə muur mín yò, vəh sábsàh mín yò. Gènbògèrè, a kə ni gbág mínə, yír ya bùl sòrəh ní.

Vértò 20

Və təmgəh pu gèn Vannábò

¹Dauda véré.

²Gènbògèr wə íi púbà təmsàh mání təh ya en təəŋəhɲú ní, Yakubu Vannáb yò gùu nəhúbà.

³Vannáb wə kəh koo lig di, wə təi púbà nór fúu ri. Wə yòo Sion ni, wə vəmúbà.

⁴Wə sáb zìibà sadaka mání, wə íi kàbà əntò ya a sɪj məə sè pu ní.

⁵Wə pėúbà en ya a yáə ní, wə tò wərbà en ya a sáb ní gá pém.

⁶Kə bé sɪi pubà Vannáb enè, vəh ya vəmú gá a kà yúl ní yò.

⁷Yakai gá ɲgàaro Gènbògèr gəm lùrgəh yír ən ya ɲəə pu kún ní kə kàbà yúlè. Kìini pu təmsàh əní gógsan ni, vəh Gènbògèr vəsàh, yír bee dàh kári yúlè.

⁸Yíbtò dəə vəhɲəh mótàtò vən ya pín dɪh ní, yíbtò dəə ní vəhɲəh píntò vəní; bəhəh ní bəh vəhɲəh vəh Vannáb Gènbògèr bəhəh ní níilè.

⁹Və ní və taa pɛhɲi, bəhəh ní bəh və diinəni.

¹⁰Gènbògèrè, a vəmmə gèn yò kàbà yúlè, sóo ya bé təmúró pém, a kii pəbəbà.

Vértò 21

Gèn vəhɲəh Gènbògèri

¹Və zìih vér yúltóo ɲə ri. Dauda véré.

²Gènbògèrè, gèn síməəh pùuro, vəh ya a vəmu ní yò, síməəhəní pùu taro sóo ya a gò zaa pu ní.

³A kó puro en ya síməəh əní yáə ní, a mèrnə pu en ya bəəú ní pai.

⁴A yòo pu ɲə yér tári, a bəh puro kaŋger làa yúl li,

⁵Bəəúró yəhki, a pəuro, a zòob puro doo əní kə kəmə sóo pém.

⁶Mú ya a və ní yò, wə pém lùb ta zɛ, a lùburo, a kəhuro.

⁷A yòo pu ɲə yérđi həə sóo pém, síməəh əní yòo púurì gəm a yòo koo tól li.

- ⁸Yéjve, gèn yò díj símáar əní Gènbògèr fùu ri, Mú ya Vannáb gógsantóo dùub símáar nú yò, wə péem dàjnəh və diiri wəi.
- ⁹Nəa əní dàh nə gúu kúnni fan əntò péem, zəbèrnáb əntò dàh pu wáa sóri pai.
- ¹⁰A víi'ro ní a dàhvə séri mú vee yàlèh, Gènbògèr ní dàhvə tɛ tálli, vee kə sè dùurvəri.
- ¹¹A dàh ním kúnni sàb vəní ég di ló, varém vəní dà pértíri yír təh ni pai.
- ¹²Və kiinnó kə və kó pùbà dumpánè, en ya və zíir ní pai.
- ¹³A dàhvə táa nəni, kə və dí pú kolèh.
- ¹⁴Gènbògèrè, a úr vɪrbà vʌsàh mání, bé ní kə bé nəa mum en nánəmtòo ya a tò ní.

Vértò 22

Gím kùgèrè

- ¹Və zìih vér yúltóo nəa ri. Dauda vérè.
- ²Vannáb míní, Vannáb míní, en kó rè a yággəh gu ní?
- ³Vannáb míní, ηkajú yóh ni a íin pəh pai, ηkátíu vɪn ni, a kəʌbnəh símáar paivé.
- ⁴A kə nì Vannáab gɔjɔnè, a síh kaa gèn kíl li, Izrael mól lùbgənúri.
- ⁵Yírbògəh bəntò pəúró fùu, və pəú ní a yaa sòr vɪrvəro.
- ⁶Sóo ya və bəə kajú ní a yaa sòr vɪrvəro, Və pəúró fùu, a kón pəvə ség en pai.
- ⁷Mí gá yakai və díjnəh mú zaarè, kətin yír pai, Yír yòonəh dúulli, və dínnó en kòmvi.
- ⁸Yír ya tənnó péem yɔjɔni, múggəni, kə lò yúlè.
- ⁹Və mùuη pəh voo: “A pəh fùu mání Gènbògèr nəa ri pai? En kó rè fù vɪrnəú bíi? Gènbògèr bee yáʌnúri gá, en kó rè sòrnəú bíi?”
- ¹⁰Gènbògèrè, mái a vɪrəh nəa bál li ri, a yaa dí nəhəno kaa vʌa ri.
- ¹¹Və lè mìn dòrəh kaa nəa ri, a kə nì Vannáb mín ya və lè zìinəh ní.
- ¹²A sò'ór yágnəh pai, yakai yò dumpán érgəhɪri, ηdín yír dəə kəh tól li pai.
- ¹³Fan míntò lán dòrənnó təh ni mú nàg záatò; və dii məʌh kəh tól li mú nàg záatò ya Basan ní.
- ¹⁴Və zəəlgəh kəh tól li mú nirè, a áah yag kə mú və dàhəh sùuɪri.
- ¹⁵Vʌsəh mání wér síró ég di mú mom, nəh mání péem nám lóg kúnno. Símaar mání náallo bál li mú sùuɪri.
- ¹⁶Gaar órənnó mú onəʌlè, míil mání fəʌ gùuro gbəna, a dínnó kə mú ηfəʌh gag di.
- ¹⁷Yír dumpán gùur lánənnó, və bimgəhəh kəh tól li mú yeetò, və tannó dor vəh nəa péem.
- ¹⁸Ŋgóg həʌ nəh ví kúnno gón ni, fan míntò yòonəh gbəʌ təri.
- ¹⁹Və yəʌnno làavagtò míní, və kóro nùurè, kə və təbà yír ya dà làabògèr míní kəri ní.
- ²⁰Ammá mái Gènbògèrà, a sòr yággəh pai; ηvəhəhəh mái, a yaa pəmmə lèem.
- ²¹A sòr vɪrəmməpaar zòor núul li, a sòr vɪrbà yúl míní yeetò yò yúl li.
- ²²A sòr vɪrəmmə nir yag yò ri, vəh zèi gàn yò ri. A kùgè pəmmə!

- 23** Ndà níil mání, ɛ̀ɛ̀rì dàavətò néh ni, ɛ̀dàú lúbdì yír gùur di, kə ɛ̀dɛ̀ɛ̀:
- 24** “yíbtò ya və bùyɛ̀ pu Gènbògèr ní, və lùbubà! Yakubu nanúséntò, vé mùmmà Gènbògèri, Izrael yírtò, vé nèhɛ̀mà Gènbògèr néh ni.
- 25** Gàm gènbògèr gɛ̀jɛ̀n gímtóo pai, gàaɛ̀n gím míní bèri. Innènéh tíil ɛ̀ní pai, ɛ̀kàuro ní kìnì.
- 26** Gènbògèrè, ɛ̀dàɛ̀nɛ̀n lúbdì yír gùur di, ɛ̀dàɛ̀n tɔ wárdì en ya ɛ̀sɛ̀g pú yíbtò ya bùyɛ̀n pú ní néh ni ní.
- 27** Gímnábtò dàɛ̀n lé írì, yíbtò ya wáɛ̀n Gènbògèr ní və dàɛ̀nɛ̀n lúbdì, və kə̀mà lagél sóo pé̀m!
- 28** Kúsàɛ̀r gá pé̀m dàɛ̀n sábdì zírì Gènbògèri, háɛ̀ mɛ̀ pé̀m yír dàɛ̀n tí yáari koo tuɛ̀. Yír nìm gá pé̀m dà pu fáɛ̀ bùyurì Gènbògèri.
- 29** Gàm Gènbògèr kə̀ nì geni, wəi díɛ̀n yír pé̀m nì.
- 30** Yúlnábtò ya kúsàɛ̀r dí fáɛ̀ bùyurì koo néh ni. Yíbtò ya dó sí é̀g díi dàɛ̀n gbág sírì koo néh ni. Mí ní kə̀ ɛ̀kə̀ ɛ̀mɛ̀gə̀n pu Gènbògèri.
- 31** Varém mín ya pírii dàɛ̀n pu tɔ̀nì Gènbògèri, yíbtò ya pírii pé̀m və dà pə̀və múuri Gènbògèr muurè.
- 32** Varém tɔ̀ ya və dàɛ̀n létírì pírii pé̀m, və dà pə̀və dón dúurì en ya Gènbògèr kó pu yír ɛ̀ntò ní.

Vértò 23

Gènbògèr kə̀ nì gaanàg mínɛ̀

- 1** Dauda vérè. Gènbògèr kə̀ nì gaanàg mínɛ̀, en ya gɛ̀jɛ̀n ní pai.
- 2** Sìr dòrgə̀néh ýur bér bàar di,
àɛ̀n díɛ̀nəh wee túgdì ri, mom yag di.
- 3** Gènbògèr laa vàm lùrgə̀néh nì,
àɛ̀n dòrgə̀néh bàanu ri, gàm gùyù dùggə̀n muur ɛ̀ní.
- 4** Yáɛ̀rò ɛ̀dó tálgə̀n gboɛ̀n lùul li vool bàar di pé̀m, en ya ɛ̀dà wáɛ̀r ní pai. Gènbògèrè, a kə̀n kə̀n tól li, gbə̀lèlà mání èr àɛ̀nəh nì, kə̀l mání laaɛ̀n pə̀h yúlè, fúyú míní və̀n zɛ̀.
- 5** A kó sìr pə̀nnó lésír púurtò, fan míntò néh ni. A nàɛ̀r pə̀nnó kúm sáɛ̀púurì, a tə̀g ìib pə̀nnó sóor míní tɛ̀b.
- 6** Mí gá háɛ̀ ɛ̀vòrì guvɛ̀, ɛ̀dàɛ̀n və̀hɛ̀nì dúur mání və̀h puur ya ɛ̀kìi kaa nàɛ̀ ríi pai. Doo míní pé̀m ɛ̀dàɛ̀n kə̀ dúgdì Gènbògèr lig di.

Vértò 24

Gènbògèr dóɛ̀n lig ya və̀ yuyú pú ní ri

- 1** Dauda vérè. Gènbògèr dí kúsàɛ̀r dì və̀h ɛ̀ntò ya tí pé̀m, é̀g və̀h en lagéltò pé̀m yòo koo nàɛ̀ ri.
- 2** Gènbògèr yuyú sìrlé é̀g dì mom ni, wəi gùyù díɛ̀n é̀g dì mom lùl li.
- 3** Yí là dógdì Gènbògèr gur dè? Yí là dó lári Gènbògèr lig di rɛ̀?

- ⁴Yòo yíbtò ya n̄a v̄eɲ símáɲar tú ní, yòo yíbtò ya ségnè en míil muur di bíi.
⁵Gènbògèr dà p̄və n̄a yérđì, Vannáb Sòryír dàvə kàrì yír dúur koo n̄en ní.
⁶Və k̄ə n̄i yíbtò ya w̄əɲ Gènbògèr ní, yíbtò ya f̄aɲ t̄əmngəɲ Yakubu Vannáb ní.
⁷Pagélé vé k̄əɲm̄ə, w̄aal pagél vé l̄èebà, gèn lúbđì yò k̄ə z̄ìi dóbà.
⁸Gèn lúbđì bee gá yíw̄e? Yòo Gènbògèrì, yír símáɲar f̄jirtóo.
⁹Pagélé, vé k̄əɲm̄ə, w̄aal pagél v̄əntò, vé l̄èebà, Gèn lúbđì yò k̄ə z̄ìi dóbà.
¹⁰Gèn lúbđì bee yòo yíw̄é? Yòo Gènbògèr V̄as̄əntóo, w̄əi k̄ə n̄i Gèn lúbđì.

Vértò 25

Gènbògèrè, a mag p̄əmm̄ə bàanu mání

- ¹Dauda vérè. N̄sáb k̄əɲnəɲ mái, Gènbògèrè,
²N̄đíɲ símáɲar kaa f̄úy ri Vannáb míní, a òr s̄irəɲ pai. Fan míntò k̄ə v̄ə dà p̄əɲ màn z̄əɲn̄i.
³Yír ya dí símáɲar kaa f̄úy ri ór sí ní pai, am̄mə yíbtò ya m̄əru ní gá ség kónv̄ero.
⁴Gènbògèrè, a mag p̄əmm̄ə bàanu mání, v̄əɲ k̄əsàɲ ya p̄uu pú ní.
⁵A mag p̄əmm̄ə muur ȳəɲè, a w̄əɲəmm̄ə, mái a k̄ə n̄i Vannáb ya sòrgəɲəɲ ní.
⁶Gènbògèrè, a sáb z̄ìibà mú ya símáɲar mání duu ní, mú ya a ȳáɲ yír ní.
⁷A sábtì vee en míní v̄əɲ en dumpántò ya ɲkó warwa r̄íi pai. Mú ya a ȳáɲ yír ní yò, a sábm̄ə Gènbògèrè.
⁸Gènbògèr yòo yír dúurì, t̄əɲ en əní v̄əɲ bàanu, maggəɲ pu veenáb bàanu z̄e.
⁹Dòorgəɲ yír búyrtò bàanu ya dii ní ri, magd̄uuy p̄əvə en ya ȳáɲ ní.
¹⁰Yíbtò ya ḡúy d̄uggəɲ Gènbògèr yag ní, v̄ə d̄əɲ t̄ərì Gènbògèr̄muurtò əní yòo ȳəɲv̄e, ȳáɲ yírì.
¹¹Gènbògèrè, a k̄ə n̄i Vannábò, v̄əɲ w̄əi, a k̄əɲ s̄ir p̄əmm̄ə vee en míní, zəɲno.
¹²Yír búy dùuro Gènbògèrì ní, d̄əɲ pu mágdì bàanu dúurì.
¹³Yír bee d̄əɲ k̄íi t̄ərì puurè, varóm əní d̄əɲ ég kár dì.
¹⁴Gènbògèr k̄əəɲ v̄əɲ yíbtò ya búyɲ pú ní, dòn dùuy p̄əvə en ya ȳáɲ ní. Taro yag v̄əɲ v̄əi.
¹⁵Nór míní k̄ə d̄uggəɲ Gènbògèr f̄úy ri, gàm d̄ər v̄irgəɲ p̄əɲ dor míní bijl li.
¹⁶A f̄ àɲ f̄il t̄əgəmm̄ə Gènbògèrè, ɲyòo d̄əəv̄e, ɲt̄ə gímno.
¹⁷A d̄j v̄irəmm̄ə gím sábsàɲ ní, a t̄əl v̄ir p̄əmm̄ə en ya k̄iɲəɲəɲ ní yò.
¹⁸A t̄ə p̄əmm̄ə gím, en t̄əɲəɲno, a k̄əɲ s̄ir kùn p̄əmm̄ə vee en míní.
¹⁹A t̄əbà mú ya fan míntò zəɲ ní, v̄ə yòonəɲ z̄əbdì, v̄ə yòonəɲ gbéni.
²⁰A ḡúy n̄əɲəmm̄ə, a sòr p̄əmm̄ə yúlè; mú ya ɲw̄àɲ dó kaa búg di yò, a òr s̄irəɲ pai.
²¹Mú ya ɲđíɲ símáɲar kaa f̄úy ri yò, dúur mání v̄əɲ símáɲar l̄èebđì mání ḡúy d̄ímm̄ə.
²²Vannábò, a b̄ul sòrbà Izrael yírtò, a t̄aal v̄ir p̄əvəbà en t̄əɲəɲəɲ v̄əní gá p̄e.

Vértò 26

Gènbògèrè, a t̄əbà en ya ɲkó ní

- ¹Dauda vérè. A kó pém̄m̄ fág dúurì Gènbògèrè, gàm en ya ñkó líil ní pai, ñdí sèn dùggəñ sím̄aṛ m̄íní kaa f̄úy ri.
- ²A màg t̄è dùgḡóm̄m̄ Gènbògèrè, kaa gàa w̄èrbà sábsàṅ m̄íní v̄əṅ k̄əsàṅ m̄íní.
- ³Dúur m̄ání w̄əi ḡùy díṅṅəṅ n̄ì, ñd̄uu dùggəñ muur ȳṅ m̄ání.
- ⁴Ñk̄ə m̄áṅṅəṅ v̄əṅ ȳír b̄iltò pai, ñd̄ón yag ironáb w̄àri pai.
- ⁵Ñzábdo ȳír dumpánábò, ñgàa d̄órì sóorəmnáb t̄əṅ ni pai,
- ⁶Ñsògdo n̄aṅ m̄íní, Gènbògèrè, kaa t̄èbà en ya ñkó ní pai, k̄ə ñk̄əər f̄il kaa sadaka bàar di z̄e.
- ⁷Ke ñf̄yṅṅəṅ p̄ú n̄aṅ b̄èri, k̄ə ñd̄òn v̄ir en k̄ìṅṅəntò ya a kó ní.
- ⁸Gènbògèrè, ñȳáṅ dùggəñ lig ya a k̄əṅ ti ní, wee ya a lùb dùggəñ ti ní.
- ⁹A líil m̄áṅb̄əṅṅ v̄eeȳirtò pai, a d̄òr̄əṅ m̄áṅȳirtò ḡím ni pai,
- ¹⁰V̄ə ní n̄aṅ v̄əní k̄ə dùg s̄uyr̄ve, v̄ə gàa dùg mom w̄érdì, k̄ə v̄ə s̄òolbà ȳírì.
- ¹¹K̄əsàṅ m̄íní gá líin pai, a t̄è pém̄m̄ ḡím, a b̄ùl s̄òr̄əmm̄.
- ¹²Ñd̄ii dùggəñ wee ya ñd̄àn nám̄n̄ì b̄íi ri, ñd̄àṅ pu Gènbògèr n̄aṅ f̄ùṅ ȳír ḡùur di.

Vértò 27

Dwàṅtin en dée pai

- ¹Dauda vérè. Gènbògèr k̄ə n̄ì túr̄əm̄ m̄ín̄a, Sòrȳír m̄ín̄a, k̄ə ñw̄aṅti ȳíw̄é? Gènbògèr laaṅ p̄əṅ ȳúl m̄íní r̄ì, k̄ə ñṅṅṅti ȳíw̄á n̄én né?
- ²s̄óo ya dumpán p̄irḡəṅṅ ní gá k̄ə mú dàṅṅṅ s̄úȳr̄ì ní, fan míntò ya v̄ə ḡòṅṅəṅṅ s̄úȳr̄ì ní bee, v̄əi v̄ə ḡém̄ petiṅ n̄ì.
- ³S̄óo ya siil yaa b̄ìgḡəṅṅ ní p̄ém̄, sím̄aṛ m̄íní lol pai. S̄óo ya ḡòn l̄úṅ ní p̄ém̄, sím̄aṛ m̄íní k̄àṅb̄ḡəṅì.
- ⁴Ñb̄àṅro en dée Gènbògèr n̄aṅ ri ní, sím̄aṛ m̄íní p̄ém̄ ȳòo ti. Ñȳáṅ ní ñk̄əṅm̄ Gènbògèr lig di k̄ə ñv̄òr̄ì guv̄e.
- ⁵S̄óo ya enn z̄ìinnó p̄ém̄, Gènbògèr ìn díṅṅṅ koo n̄aṅ ri, k̄à d̄òrḡəṅṅ koo lig di, s̄ìr d̄ègḡəṅṅ gur di.
- ⁶Yakai ȳúl m̄íní l̄ú tàallo fan míntò ní, ñd̄à pu ḡènbògèr en sírì, ñd̄à pu sadaka,ṅṅari koo lig di, k̄ə ñṅṅa pu vér̄ b̄èri.
- ⁷Gènbògèrè, ñk̄àṅṅúr̄ì, a k̄ìibà, a t̄è pém̄m̄ ḡím, a ñiḡè pém̄m̄!
- ⁸Ñsábṅəṅ muur m̄án ya a daṅ: “V̄é w̄ám̄m̄ bàar m̄íní” ȳò, ñȳòo w̄àṅn̄ì bàar m̄ání Gènbògèrè.
- ⁹A dí p̄əṅ kol̄əṅ pai, a m̄ìn ȳág warwa m̄ání v̄əṅ n̄òn pai. Má ȳò a ḡò zaa p̄əṅṅò ḡòṅè, a ȳágḡəṅ pai, a m̄ìn s̄òr̄əṅ pai.
- ¹⁰Ȳáṅró bàa v̄əṅ n̄aṅ m̄ìn ȳágḡəṅ ní p̄ém̄, Gènbògèrè, a d̄àṅṅṅ m̄ín ȳágdì pai.
- ¹¹Gènbògèrè, a mag pém̄m̄ bàanu m̄ání, a d̄òr̄əmm̄ bàanu dúur di, gàm fan míntò z̄oṅ ȳaṅro.
- ¹²A d̄òr̄əṅ fan míntò n̄aṅ ri pai, mílnáb̄tò dée ȳòo p̄əṅ n̄ór gb̄àṅri, k̄ə v̄ə z̄ìi k̄òob s̄ìr̄əmm̄.
- ¹³Ñgàaro ñd̄àṅ Gènbògèr dúur əní t̄ér̄ì, ȳír lagéltò t̄əṅ ni ló.
- ¹⁴A lág pubà Gènbògèrì, a v̄əmm̄m̄ f̄úy v̄əṅ sím̄aṅṅ, a laabà Gènbògèrì.

Vértò 28

Yír ya vool òrgenu ní

- ¹Dauda vérè. Gènbògèrè, òbèè kẹ̀yí máí, a kẹ̀ ní gbág míní, a kíìgè pém̀m̀. Tò a òn kẹ̀ pém̀nó ní, mí gá òkálgèro voolè.
- ²A kíìro kùgèr míní, sóo ya òbèèná pú yag ní, vẹ̀y sóo ya òyèr dòggènyẹ̀ nàa tól kaa bàar g̀j̀n ní.
- ³A fág máa yẹ̀yẹ̀ gbèyèmnáb pai, vẹ̀y yír dumpántò pai. Yíbtò bee yag di gá vẹ̀ mùuy muur káaari, símáa vẹ̀ní kẹ̀ dùg dumpánvè.
- ⁴A kónvèbà mú ya ba vẹ̀ tólé ní, vẹ̀ tẹ̀bà gím vẹ̀y dumpán vẹ̀n bee. A kónvèbà mú ya ba vẹ̀ kó bòob ní, a kpaarbà dumpán vẹ̀n bee.
- ⁵Yíbtò bee ẹ̀n ya pàarvẹ̀ vẹ̀y Gènbògèr tònòm ní pai, vẹ̀y ẹ̀ntò ya Gènbògèr yuuní pém pai. Vẹ̀y wẹ̀i, Gènbògèr tùr sìrvèbà, kẹ̀ vẹ̀ líiti pai.
- ⁶Ọ̀fẹ̀ puro Gènbògèr nàa, gám kíì pém̀nó kùgèr míní.
- ⁷Gènbògèr yòo wee ínni míní, vẹ̀y fẹ̀al míní. Ndíró símáa koo fúy ri, yaa tò pém̀nó, símáa míní pùuro.
- ⁸Gènbògèr vàmgyẹ̀y nìmsàb ẹ̀ní, wẹ̀i ìn sòrgẹ̀y yír ẹ̀n ya nàa pu kúm ní rì.
- ⁹Gènbògèrè, a sòrbà nìmsàb mání, vẹ̀ yòo mána, a yèr pènvèbà nàa. A kẹ̀mà gaanàg vẹ̀nà, a gùy nẹ̀yèbà sóo pém.

Vértò 29

Gènbògèr gaarè

- ¹Dauda vérè. Yíbtò ya gógsan ní, vé yaabà Gènbògèr tun, vé kùu yammà mú ya lùb ní vẹ̀y vẹ̀ ní.
- ²Vé mùmmà níìl lùbdì ẹ̀n yò. Sóo ya Gènbògèr màg virdo Vannáb kẹ̀sà yẹ̀ ẹ̀n yò ní, vé fàa bùy pùbà.
- ³Gènbògèr gaar dùy momtò ri, Vannáb lùbdì yò nòy mú nawa nònè, gaar ẹ̀ní dùy belà ri.
- ⁴Gènbògèr gaar ẹ̀ní lúsà, Gènbògèr gaar ẹ̀ní muusà.
- ⁵Gaar ẹ̀n bee wàrgẹ̀y lab vántò, Gènbògèr wàrgẹ̀y lab vántò ya Liba yí.
- ⁶Mùuy pu Liba gur ùggẹ̀y mú núwa, Ermon gurtò ùggẹ̀y mú zèiwa.
- ⁷Gènbògèr gaar ẹ̀ní mùuro ní, nawa nór víy ti.
- ⁸Gaar ẹ̀ní víró ní, gẹ̀al pém nẹ̀yẹ̀nì, mùuro ní, Kade gẹ̀al nẹ̀yẹ̀nì.
- ⁹Gènbògèr gaar bẹ̀er virdẹ̀y sẹ̀yvarém bál li, wẹ̀r sìrgẹ̀y lab waartò. Tẹ̀y bee Vannáb lig di ní, yír pém bẹ̀ turgẹ̀y voo: “Bé lùbùró, Vannábò!”
- ¹⁰Gènbògèr fàa gèn ẹ̀ní mom lùul li, fàa gèn ẹ̀ní háa sóo pém.
- ¹¹Gènbògèr vammà nìmsàb ẹ̀ní, yèr pènvèbà nàa, pènvèbà kàa bẹ̀ri.

Vértò 30

Gènbògèrè, a dì virdèmmà vool tẹ̀y ní

- ¹Dauda vér ya vẹ̀ kùlẹ̀y Vannáb lig ní.

- ²Nlùbúró Gènbògèrè, a dji vùrinnó dèl li, a pèn fan míntò bàanu ya kə və yjimmə ní pai.
- ³Gènbògèr Vannáb míní, ñbèə káúró, a yaa vəm lùrénno.
- ⁴Gènbògèrè, a dji vùrénno vool təŋ ni, dor ba dólénno gag di, ammə yakai ñsótiro.
- ⁵Yíbtò ya və dùuŋ Vannaáb ní pém və nàə pùbà véré. Vé sábbà mú ya Vannáb tú ví ní, vé lùbubà.
- ⁶Nòn əní zòo sò' órnè pai, úrgəŋ pu yír dúur háə doo kəsəŋ pém. Osəŋ ní kùgèr ba mùunì, góg dji ní zòn yjini.
- ⁷Mí ní sóo bee ñkə búlgəni, ñmùuŋ daŋ: “Mí gá en ya ñdàŋ kór ní pai.”
- ⁸Gènbògèrè, a kó pémmə dúuri, ñvə diiro mú gurè. Ammə sóo ya a ñnənnəŋ tíl mání ní, dúul kónno.
- ⁹Ñyaa bəə káúró, ñkùg púro ñdaŋ:
- ¹⁰Gènbògèrè, tò ñvoro, ñdó síro gag di gá, kaa zì né tí? Yír káalléro ég sàərè gá, kə zì lùbtiú sóo mé? Dà kúu yəmtíri dúur mání rə?
- ¹¹A kii pémmə Gènbògèrè, a tə pémmə gím, a gəm lùrəmmə.
- ¹²A fillo gím míní káallo véré, a f illo gím làa míní káallo zulde làai.
- ¹³Mú wəi, ñdàŋnú nàə lúbdì vəŋ síməəŋ míní pém, ñdàŋ yágdi pai. Gènbògèr Vannáb míní, ñdàŋ pú nàə fùni sóo pém.

Vértò 31

Vannáb lúbdì muurè

- ¹Və ziiŋ vér yúltóo nàə ri, Dauda véré.
- ²Gènbògèrè, a kə ni gbág ya ñsón ti ní, a dàn pəŋ ség en kór pai. A yòo Vannáb ya təŋ en vəŋ bàanu ní. Ntəmgəni, a sòrgəmmə!
- ³A lág pémmə tógò, a fuu sòrəmmə! A kál pémmə gur vəni, bàar ya kə ñin só tí ní.
- ⁴A kəŋ pəŋ mú gbágò, mú lig vəni.
- ⁵A sòr tàaləmmə bjiŋ ya və túulé pəŋ ní yò ri, gəm mái a sùr vùrgənéŋ dumpán ni ri.
- ⁶Ñpə dòrgəŋ fùu míní kaa nàə ri, a sòrénno, Gènbògèrè, a yòo Vannáb ya fílnə bíi.
- ⁷Ñzəbdo yíbtò ya fəə təmgəŋ vannáb tìtìtìtò ya kòmve ní, ñdìŋ síməəŋ míní kaa fùu ri, Gènbògèrè.
- ⁸Ñdàŋ en síri, gəm yáəsəŋ mání təbnè pai, a təro gím míní, a gəa pənnó en ya təəŋəŋ ní.
- ⁹A sòr dòrəŋ fan nàə ri pai, a pémmə bàanu, kə ñbúlba bàar ya ñyáə ní pém.
- ¹⁰Gènbògèrè, a tə pémmə gím, en təəŋəŋno, nór míní wjro vəŋ kùgèrè. Fùu míní vəŋ síməəŋ míní pém lègdo.
- ¹¹En sábsəŋ dànnó məəri, en dumpán ya ñkó ní lénno fəre.
- ¹²Fan míntò dúulgənéŋni, yíbtòo ya kəŋ tól líi sùr dègdo bəri. Yíbtò ya gəaŋ ní, və wəəŋəŋni, və tənnó ní dúul kòŋəvəri.
- ¹³Və vəŋəŋno mú yír ya vòlé ní, ñkəno mú en ya gbúul líi.
- ¹⁴Ñkiiŋ muur ya və mùuŋ kəŋ yúl líi pém, dúul əntò ləŋ dòrəŋno təŋ ni; və kiinəŋ kəŋ yúl li, və taŋ yag və yəəŋəŋ məəri.

¹⁵Mí gá ñdíj símáar kaa fúy ri, Gènbògèrè, dònggəy ñdaŋ: “Vannáb míní mai.” Mí gá sóo péem,

Vértò 32

Yír ya Vannáb kàab pu vee en ní

- ¹Dauda vérè, wèngəy yíri. Yír ya Vannáb lùr pu dumpán ní, Kàab pu vee en ní, Síamáar pùuubà.
- ²Yír ya Gènbògèr vāy pu dumpán əní ní, vəy símáar əní yebnè iro ní símáar pùu'ubà.
- ³Təy ya ñbùy kəyənəy dumpán míní ní góg ya djí ní péem ba nyòo fúy míní nàabdi vəy bəy daarəy.
- ⁴Gàm vìn vəy yóy péem nàa mání ba pə síy kəy fúy ri, vasəy míní ba kùlero, nyəmnó mú gogyag úyurè.
- ⁵Ñfùu púró vee en míní, ñlìnnəy dumpán míní pai ñdaŋ: ñdàŋ pu Gènbògèr fáarì vəy dumpán míní. A gəm sír pənnó vee kərəm bee.
- ⁶Mú wəi, yíbtò ya bùyəy pú ní və təmúbà gím sóo ri. Yáaró en təyənəy lúibà mú mom vírì péem, dànəvə zírì pai.
- ⁷Wee ínnì míní yòo mái, a sòrgənəy gím ni rì, ñnàa lùbgəy ya gá a gùy nəyənəy ní yò.
- ⁸Gènbògèr daŋ: “Ñdàù wəyənì, ñdà pú mágdì bàanu. Ñdàŋ pú muur dāy mágdì, Kə ñlaa tə sèngənúri.
- ⁹A yəy mú pín vəy gəmkər pai, və ní zəyəl vəy bjił gùy diibgəy vərì, gu pai və bùyən pai.
- ¹⁰Gím gùur laay yír dumpántóo, ammə yír ya díy símáar Gènbògèr fúy ríi gá dàŋ dó kəy en dúur di.
- ¹¹Yíbtò ya və təy en vəy bàanu ní, símáar vənì pùubà koo nàa ri, və sùibà enè, və yír símáar dúurnábtò.

Vértò 33

En ya Vannáb yáay pu yír əntò ní

- ¹Və yíbtò ya təy en vəy bàanu ní, və lùbbà Gènbògèri! Sáan ní yír dúurtò fù pubà Gènbògèr nàa.
- ²Və nàa mùmubà mulor di, və lò pubà kòlòy ya bjił fób ní.
- ³Və nàa pubà vér pumi, və lò nəymə kòlòy bee dúurve və mùmubà ti.
- ⁴Gènbògèr muur əní djí víléri, tənòm əní péem ígnə pai.
- ⁵Yáay muur yəy vəy fág dúurì, Gènbògèr dúur əní ùn kùngəy ég péem.
- ⁶Gènbògèr yuy gógsan vəy yagò, muur əní yuy yóy vəy sjj vəy sùg dì.
- ⁷Yaa sùm mąa mom ní wee déəve,
ù dí mom lùultò wee déə ri.
- ⁸Eg péem wəyabà Gènbògèri, yíbtò ya ég di lói gá péem, nəymə koo nən ni.
- ⁹En ya daŋ ní, en bee kó wárgənì, en ya mùuro péem en bee təyənì.

- ¹⁰Gènbògèr yà bùrdo entò ya nìbsàbtò déə ba və sàb ní, líil kùnno entò ya ba və sàb tònì ní pém.
- ¹¹Ammá en ya Gènbògèr sàb fàḅ ní gá, kəḅ sóo pém, en ya sàb tònì ní kəḅ ver vəḅ ver pém.
- ¹²Nìmsàb ya Gènbògèr kəḅ Vannáb əḅ ní, símáḅ puu'ubà. Nìmsàb ya Vannáb tìil kà əḅ ní.
- ¹³Gènbògèr təḅni nór gógsan ni, tə kùngəḅ yír gá pém.
- ¹⁴Kəḅni koo gèn kíl li, tə kùngəḅ yíbtò ya ég díi pém.
- ¹⁵Wəi yuḅ pé yír símáḅ dì, gaa kùngəḅ entò ya yír tònì ní pém.
- ¹⁶Gèn ya sóḅḅəḅ siilnáb əntò gùur ní pai, siiltóo vən ya dà sórdì yúl əní ní pai.
- ¹⁷Pín vəsən əní làn ya dà siil gó gərdì ní pai, mú ya wə və ní pém wə dàn sórdì yír pai.
- ¹⁸Ammá Gènbògèr laaḅ pu yíbtò ya bùḅḅ pu ní yúlè, yíbtò ya díḅ símáḅ koo fúḅ ri ní.
- ¹⁹Kə sòr vèrvə vool li, kə pévə lésír gol sóo ri.
- ²⁰Bəḅəḅ ní bəḅ laanəḅ en Gènbògèr nəḅ ri, wəi gəm lùrgəḅbəḅəḅ nì, wəi kə nì fəəl bəḅəḅ ní.
- ²¹Wəi kó rì símáḅ bəḅəḅ ní pùḅḅ zə. Vannáb tú vílèrì, bəḅ pé dòrgəḅəḅ fúḅ koo nəḅ ri zə.
- ²²Gènbògèrè, a úr pəbəbà puur mánì, bə sàbgəḅ en zírì kaa nəḅ ri!

Vértò 34

Vé tə dùgbà mú ya Gènbògèr duu ní

¹*Dauda díró yúl əní mú yəḅtòo*

Abiméléḅ nən ni, mú wəi, Abiméléḅ yaa nəuro. Pírìi Dauda sò vər yò zə.

²Nyáḅḅ pu Gènbògèr nəḅ fúnì sóo pém, yag mínì kə díi lùbbà Gènbògèrì.

³Nləggəḅəḅ Gènbògèrì, yíbtò ya bùḅ ní və kùibà muur ai.

⁴Və yaa bəḅ mùmnəmmà Gènbògèrì, bəḅ lùbnəmə níil əní.

⁵Nkəḅnó Gènbògèrì, yaa kù pənnó, yaa nə lùr pənnó dúul mínì.

⁶Yíbtò ya lùr təuro pém, símáḅ vənì pùubà, ség ùntivə nór pai.

⁷Gímtóo déə kəuro, Gènbògèr kùiro, sòr vèruro koo gím ni.

⁸Gènbògèr malekia əní fəḅ laaḅ yíbtò ya bùḅḅ pu ní, en déə kə zìivə pai.

⁹Və tə dùgbà mú ya Gènbògèr duu ní, yír ya kəḅ Gènbògèr búg díi gá símáḅ əní pùubà.

¹⁰Yíbtò ya Gènbògèr kà vèrvə ní yò vé bùḅ pubà. Vé gaaabà yíbtò ya bùḅḅ pu Gènbògèr ní en gḅḅnəḅ pai.

¹¹Nirtò pém en gḅḅvəri, gol wòḅḅvəri, ammə yíb ya Gènbògèr wəḅ ní gá en gḅḅnəḅ pai.

¹²Varəm, vé yaa lágbà tógò, ḅdà pévə mágdi mú ya və bùḅḅ pu Gènbògèr ní.

¹³A yáḅḅ zírì kəsən dúuri rə? A yáḅḅ puur kíri rə?

- 14Gu ní a mùu yír pai, a wò míil pai,
 15a kó dumpán pai, a tòmà en dúurì, a laa wámà mú ya yír vèh dà kéer ní.
 16Gènbògèr tè sèn dùggèh yíb ya tòn en vèh bàaanu ní, lággèh pu tóg vèi.
 17Gànbògèr gòn yíbtò ya kón dumpán ní, kə və kiti níil vəní kúsàar di ló pai.
 18Yír dúurèmtò gá káuro ní, Gènbògèr fuu kìnì sòr vèrgənəvə en ya tʌngənəvə ní ri.
 19Gènbògèr kəh yíbtò ya símàar loh ni tól li, gəm lùrgəh yíbtò ya símàar lèg ni.
 20Yír dúur gá gím əní yòo gùurè, ammə sóo yané péem, Gènbògèr laa sòr vèrgənurì.
 21Gènbògèr tè nəhəhəh pu fùu əní, nɛh əní dən gəri dəə pai.
 22Yír dumpántóo dumpán dàu mǎarì, yíb ya zəbgəh yír dúurèmtò ní və dà gím təri.
 23Gènbògèr sòr vèrgəh yír əntò; yír ya wəə dón koo búg díi dən gím təri pai.

Vértò 35

A dó zaagè pémma Gènbògèrè

- 1Dauda vére. Gènbògèrè, a gòmà vèh yír ya gònəh míi ní, a lòbà yír ya lòhəhəh ní.
 2A kàibà féel vèh siil làa mání, a yaa gò zaa pémma gònè.
 3A lùr dòggəmmà bàm vèh tɛbəl mání, a dii nagbà fan míntò bàarè. Nyáar kírì a dan pémma ze: bəi bə dənəhəh sordì rì.
 4Yíbtò ya və yáanəh mǎar ní yò və ór síbà, və kálbà en kòmveí. Yíbtò ya və sábgəh pəh dumpán ní, və tiitimmà ségò.
 5Sóo ya Gènbògèr malekia əní dənəvə nǎar lúrdì ní, və kálbà zùg úur ya pèl gəm yəmghəh ní.
 6Sóo ya Gènbògèr malakia əní dənəvə nɛ dúurì ní, bàanu ìib pəvəbà, zèg sàa pəvəbà.
 7Nkónvə en pai, və yaa túu pənnó bɛjɛl, və ləə pənnó dágò, kə hpe dóbà ti.
 8Dumpán bíg zìivəbà, və tii gòtibà bɛjɛl ya və túulé ní ri.
 9Símmàar míni kə pùu vèh gènbògèr ze, kə hsi en vèh ya gá sòrəh ní yò.
 10Kə hmùu dùg símmàar dəəvə kə hdaɛ: “Gènbògèrè, yí là mú mái rɛ? A fù sòrgəh gímtóo yír vən nǎa ri, a sòr vèrgəh yír saabəltóo yír ya ləhnu ní nǎa ri.
 11Yír dumpántóo yòo pəh míil wó, ǎarì, və yaa sɪr kèlgəhəh en ya gàan míi.
 12Mí ní ba hko pəvə dúurì, və ní və tiib pənnó dumpánè. Yakai həkəno dəəvə mína.
 13Kəvə yusán ní, mí ní pàargəh gím làai, hɛjɛro en símmàar dəəvə.
 14Ngi fillo kə mú və yòo nìm mína, kə mú və yòo sàa mína. Nkùg dùg mú nǎa míni vòrì.
 15Yakai en zìih ní, və ní pùu pəvəri, və mól yìh míi, sèntò ya hɛgàan múi pé yòonəh dógdì.
 16Viləhənbəto bee və dii mǎaró ní, və yìh núul see, və danəhəhəh ze.
 17Gènbògèrè, en mú yò a òn təh nì rɛ? A sòr vèrəmmà gbəhəmnəbto yò nǎa ri, gəm və yòonəh ləhni mú nirtò.

- 18Mí ní kə ɲfɔ pú nɔɔ yír gùurdi, kə ɲmùmú wee ya yír gùur mól ní ri.
- 19A íi ya fan míní yǐ zòn kəy yúl líi pai Yíbtò ya ɲkón en mai və zəbɔgənéy guve yò. A íi ya kə və təmmə nór di kəy yúl líi pai.
- 20Və mùu tən muur káɔ kəvə yag di pai, və yòo pu yír símáɔ káɔrtóo ya éy di lói míl wó,áɔrì.
- 21Və kùl yag vəní lèelve, kə və mùuɲ pəy ze voo: “Yógwà, bé təro en ya a tòn ní.”
- 22Gènbògèrè, a təro en ya və tòn ní, a òn kə guve pai, a sò' ór yággəy pai!
- 23A sǐjbà, kaa kó pəmmə fág míní, a lú kà pəmmə muurè, Gènbògèr Vannáb míní.
- 24Mái a kón fág dúur dì, a kà pəmmə muurè, Gènbògèr Vannáb míní.
- 25Nyáɔn ya və mùu pəy ze: “Yógwà, ba bé yáɔn gure, yakai bé è kòɲuro ní pai.”
- 26Yíbtò ya ba və sìiɲ en vəy gím míní əní bee, séy kónvəbà, və káɔ síbà.
- 27Yíbtò ya ba və sábgəy pəy dúur ní gá, və dà en sírì, və dàɲnəy múu kəni ze: “Gènbògèr yòo yír nánì, kó puro warwa əní en púurì.
- 28Mí ní sóo pém ɲdàɲ dón yámmì dúur mání, ɲdàɲnú nɔɔ lúbdi sóo pém.

Vértò 36

Yɔɲkì vɪɲi Gènbògèr nɔɔ ri

Və ziiɲ vər yúltóo nɔɔ ri. Dauda yír ya tòn pu

Gènbògèr ní sòrì.

- 2Dumpántóo kiiɲ mú ya vee en tòn koo símáɔ dí, ə ní daɲ Vannáb wáɔrì gá yòo né?
- 3Yòo màn zánì vəy yúl ənɔ, sáb ní daɲ Vannáb tən dumpán bəní pai.
- 4Gàa dùg míl muur vəy sòoləm muurtò, váɲ vəəlèro en dúur muurè.
- 5Sábgəni dumpán tənì háɔ koo kíl li, dùuɲ bàanu dumpánè, wáɔn dumpán tònì pai.
- 6Gènbògèrè, dúur mání dòg làn gógsan ni, símáɔ dúubdi mání nàm gùuɲ beltò.
- 7Tɔnòm dúur mání və diiɲ mú gurè, fág dúur mání lùu mú belà. Gènbògèrè a sag sòrgəy yír vəy en lagél tɪɲtɪtò pém.
- 8Gènbògèrè, símáɔ mání duu yáɔro, yír və yaa wáɔ ín dón kaa bitèl li.
- 9Və lé iɲ lésír púurtò ya kaa lig dí, və zòn puur mání mú mom ya léy dí.
- 10Yɔɲkì vɪɲi kaa nɔɔ ri, mái a tùb bàar dì, bé tən túrém ze.
- 11A dùub èm pubà símáɔ mání yíbtò ya gəáu ní, a yèr pubà yír símáɔ dúurnáb nɔɔ.
- 12Ləgəmnáb gá nàg dor kəy tuɲ pai, dumpánáb nɔɔy pai.
- 13Gbəɲəmnáb və pero lu, və fəə fillo, və dàn zii lútír pai.

Vértò 37

A núur en ya dumpánáb zii ní pai

- 1Dauda véré. A nò pu dumpánáb pai, a kó símáɔ vəy gbəɲəmnáb pai.
- 2Və dàɲ fúu órdì mú úyurè, və dàɲ yəmmì mú waar béri.
- 3A díbà símáɔ Gènbògèr fúy ri, a tòmə dúurì, kaa kə éy yò ri ní fúy kə káɔú ze.

- 4 Símáar mání pùu tabà Gènbògèr nàa ri, kə péúbà en ya símáar mání yáa ní péém.
- 5 A yágbà Gènbògèr mag pùbà bàanu, a díbà símáar koo fúu ri, dà pú tònì en dúurì.
- 6 Dàn pə́n vírdì fág dúur mú túrəm, muur yén dàn pə́n túrì mí yóh.
- 7 A òn kəmə̀ Gènbògèr tól li, a tèbà wə̀i! A nò pu yír ya tiil dad ní pai.
- 8 A yágbà nòn və́n símáar lúrdì, a nò pai, en dàn pú vír pai.
- 9 Gàm yír dumpánnábtò yò və̀ dānvə̀ dág vírdì. Ammá yíbtò ya díh símáar Gènbògèr fúu ríi gá dàn káři égò.
- 10 Nén ni ló sérə́h, yír dumpánnábtò dàn léé sírì, a wə̀nì mǎ, a dānvə̀ tətír bai.
- 11 Yír búurtò dàn ég kár di, símáar və̀nì kə̀ pùu ti, fúu və̀nì kǎarvə̀.
- 12 Dumpántóo wə́ngə́h pu yír dúurì, tə̀ dùggənu və́n zə̀bèr nórè.
- 13 Ammá Gènbògèr yǐj tə́hnurì, laaḡ sóo ə́nì kə̀ là see.
- 14 Dumpánnáb sùrdo paarè, və̀ túuró tabò, kə̀ və̀ mǎabà bùỳlèhḡnáb və́n gímnábò, kə̀ və̀ sǐj mǎabà yír ya kəsàḡ duu ní.
- 15 Ammá paar vən bee dà sári və̀ivə̀, tab və́n bee dà gé kúnnì.
- 16 Enwa ya yír dúur dí ní, pùu tàllo zaudì gùur ya dumpántóo nàa ríi.
- 17 Sóo bee ríi dumpánnáb fə́r və̀nì dàn gə́rì, ammá yír dúurə̀mtò gá Gènbògèr gùḡvə̀rì.
- 18 Gènbògèr laaḡ pu yíbtò ya bùyḡ pu ní yúlè, en ya dí laaḡ pə́və̀ ní kə̀ və̀ə̀nì.
- 19 Və̀ ní və̀ dàn kúgdì gím sóo ri pai, gol sóo ri péém və̀ ní və̀ ìinì.
- 20 Dumpánnábtò dàn vó kúnnì, və̀ dàn yə́mnì mú úur kúy ya aḡ ní, və̀ dàn úu léerì mú veezám.
- 21 Dumpántóo dó kàro enè ní, kpaartin pai, yír dúur ní lèebgə́h símáarè, pə́hḡnì.
- 22 Yíbtò ya Gènbògèr yèr pə́və̀ nàa ní, və̀ dàn káři.
- 23 Yír kəsàḡ pùu puro Gènbògèrì ní, Gènbògèr dàn pu vámḡnì dor ə́nì.
- 24 Yír bee taarì mǎ dàn pə́r pai gàm Gènbògèr gùḡnu nàa ri.
- 25 Gùḡ sóo ya ḡkə́ḡḡə́h warwa ní, háa yakai ḡḡə́ḡə́nì péém, ḡtə̀ tən ya Vannáb mìn yág yír dúur ní pai.
- 26 Góg ya dij ní péém yír dúur gá bə̀ob bə́auro en dó káři ní, pə́hḡnì.
- 27 A wə́abà dumpánè, a tòmǎ en dúurì, kə̀ nì a dà kə̀ və̀ə̀rì kaa ég di.
- 28 Gàm Gènbògèr yáḡ tənəm ya dùu bàar ní, mìn yáḡnə̀ yír ə́n ya bùyḡ pu ní pai. Gùḡ díhḡ və̀ sóo péém, ammá dumpánnáb gá túrgə́ḡvə̀ və́n sàb bə̀rì.
- 29 Yír dúurtò dàn ég káři, və̀ dàn kə̀ və̀ə̀rì ti.
- 30 Yír dúur mùu wə́ngə́h yírì, dònḡə́h muur yénè.
- 31 Gùḡḡ Vannáb dòoká koo símáar di, dor ə́nì gin pu bàanu pai.
- 32 Dumpántóo ní wə́rgə́h yír dúurì, kə̀ zìi mǎabà.
- 33 Ammá Gènbògèr yág sòrnə̀ pə́və̀ pai, fág bàar di péém və̀ dānə̀u fág gùḡrì pai.
- 34 A díbà símáar Gènbògèr fúu ri, a dùubà bàanu ə́nì, dàú góm lúrdì háa kaa kà égò, kaa tə̀ mú ya dàn nḡnì dumpánnáb ní.
- 35 Ntə̀ro mú ya dumpántóo mǎg vəsàḡ ə́nì ní, yaa dii lú dùg mú lab vən də̀ə̀.
- 36 Pírìi ḡlàtì ní kə́tin pai, ḡwǎu ní ḡtə̀tinə̀u pai.

- ³⁷A tɛ nɛ̃mà yír símá̃ar dúurtóo, yír ya tɔ̀nòm dùu bàar ní. Yír símá̃ar ká̃ab̀dítóo nìm ɛ̀ní wéeni.
- ³⁸Ammá veeyírtò gá pé̃m dà̃n lée sí kúnnì, nìmsà̃b vəní dè̃n ká̃a sírì.
- ³⁹Gè̃nbògè̃r sòr ṽirgə̃y yír dúurə̃mtò rì, sóo ya ɛ̃n z̃iivə̃ro ní, və̃ ín só̃n kaa n̄ã ri.
- ⁴⁰Gè̃nbògè̃r kà zããn p̄və̃rì, bùl sòrgə̃yvə̃ dumpá̃nnáb n̄ã ri, gám və̃ w̄ãã ín dólé koo búg di.

Vértò 38

Gímtóo Véré

- ¹Dauda vé̃rè. Sò vé̃r yò ní kə̃ sá̃b z̃iimmà Vannábò.
- ²Gè̃nbògè̃rè, a fág̃gə̃y və̃y nòn pai, a lò̃h sóo ya símá̃ar mání lú̃y ni pai.
- ³Síi mání g̃ũunnó, n̄ã mání pɛ̃ sí kà̃nnó.
- ⁴Nòn mání ṽũyb kùnə̃nnó s̄ə̃y f̃ũy ri, vee ɛ̃n míní kó p̄ə̃y nì, f̃ũy míní yũ zɛ̃.
- ⁵Dumpán míní tàalə̃nnó yúlè, lùb dùggə̃nə̃y yúl li mú kə̃rə̃m.
- ⁶Ȳãy míní kó p̄ə̃y nì, bə̃ə̃r míní bù s̄ãã zɛ̃.
- ⁷N̄ããro, s̄j̄j míní kə̃ə̃ro, góg ya d̄j̄j ní pé̃m ɛ̃kə̃ỹnə̃y gím.
- ⁸S̄j̄j mín yò kə̃ mú və̃ s̄ə̃y vee ti, f̃ũy mín yò kə̃ mú və̃ n̄ãy ȳũȳr kùnlèrì.
- ⁹Kə̃b lèggə̃nnó, ɛ̃v̄ə̃ v̄ə̃t̄in mai, ɛ̃yòdò də̃llì símá̃ar di.
- ¹⁰Gè̃nbògè̃rè, a ḡããy ɛ̃n ya ȳũnə̃y ní b̄ə̃ri, a yòdò d̄ə̃l̄ə̃h míní kí̄rì.
- ¹¹Símá̃ar míní yòdò ló̄rì, kə̃b lèggə̃nnó, nór míní m̄ãã kúnnó.
- ¹²Sòdà míntò və̃y yíbtò ya b̄ə̃y kə̃ỹȳnì ní pé̃m yággə̃nnó, və̃y gím mín yò ɛ̀ni, nìm míntò w̄ããnnó.
- ¹³Yíbtò ya ȳããnə̃y lú̄rdì ní bee, və̃ túu p̄ə̃nnó b̄j̄lè, yíbtò ya w̄ãy p̄ə̃y dumpán ní bee və̃ taro yag kə̃y yúl li.
- ¹⁴Mí gá tóg míní ȳno, ɛ̃k̄īin ɛ̃n d̄ə̃ə̃ pai, ɛ̃k̄ūl ḡãatin yag pai.
- ¹⁵Mí gá ɛ̃k̄īitin tóg pai, ɛ̃m̄ūun yag paivé.
- ¹⁶N̄d̄īy símá̃ar kaa f̃ũy ri Gè̃nbògè̃rè, ɛ̃l̄ããy ɛ̃n ya a dà p̄ə̃y t̄ɔ̀nì ní, Gè̃nbògè̃r Vannáb míní.
- ¹⁷N̄b̄ããú ɛ̃n d̄ãy a f̄īgè̃ yíbtò və̃ s̄iibà ɛ̃nè, və̃ ȳj̄bà zòn kə̃y f̃ũy ríi pai.
- ¹⁸Yakai ɛ̃m̄ãgdò pé̃ sírì, ɛ̃n yágnə̃y wóor pai.
- ¹⁹N̄f̄ūu ṽirgə̃y dumpán míní, dúul k̄ə̃ỹnə̃y və̃y vee ɛ̃n míní.
- ²⁰Fan míntò və̃ yòdò v̄ã k̄ə̃nì, yíbtò ya z̄ə̃bgə̃ȳə̃y guvɛ̃ bee və̃ yòdò ḡūurè.
- ²¹Mí ní ba ɛ̃k̄ó p̄ə̃və̃ dúurì, və̃ ní və̃ t̄iib p̄ə̃nnó dumpánè, və̃ n̄ə̃ỹnə̃y və̃y dúur ya ɛ̃k̄óy ní yò.
- ²²Gè̃nbògè̃rè, a mín yággə̃y pai, Vannáb míní, a kə̃nà p̄ə̃y bàar zòob di pai.
- ²³A yaai p̄ə̃mmà lè̃m, Gè̃nbògè̃rè, a kə̃ nì Sòryír míní.

Vértò 39

Gè̃nbògè̃rè, a f̄ūugè̃ p̄ə̃mmà doo míní

- ¹Dauda vé̃rè. Yɛ̃dutun m̄īngə̃nì.

- ²Ba ndaŋ mí gá ndàŋ fúyú míní gúyú dúgdì, kə ñmùu muur dumpán pai.
- ³Ŋyaa òn kəno, en ya ñmùu ní pai, amma en yònonə wóo tállì nən ní.
- ⁴Símáar míní àŋgənə dūulè, ñsáb kaaŋ en gùurve, ñyaa kùllo yagò ndaŋ:
- ⁵Gènbògèrè, a fùugè pémma doo míní, kəŋ ñkìibà doo ya ndàŋ vòrì ní.
- ⁶A pənnó doo kəsàŋ míní wéglég mú ña pèelè, doo kəsàŋ mín bee yòo en kòmve kaa nən ní.
- ⁷Yír gá pém kə mú wórègò, yòo mú ig ya èm tálgə ní.
- ⁸Yakai gá kə ñlaati né Gènbògèrè? ndíŋ símáar kaa fúyú ri.
- ⁹A bùl sòrəmma kəŋ vee entò ri, a ígè ya yàŋnáb yjimmə ní pai.
- ¹⁰Ŋbérdo yag míní, ndàŋ kùltír pai, gàm entò gá pém mái a tòn ní.
- ¹¹A yág pémma gím úrdì, ñtəro gím vəŋ ña lor mání.
- ¹²A lò wəŋgəŋ yír koo en dumpán ní, a líl kùngəŋ en dúurəmtò əní, kə mú ya zaar lé lílgəŋ en ní. Yéŋve, yír gá pém kə mú wórègò.
- ¹³Gènbògèrè, a kìibà təmsàŋ míní, a lág kìibà yag ya ñbəənà pú ní, a tə yág nórmm mín yò guve pai, mí yò ñyòo sènè kaa tuŋ, ñkəŋ sèn kəsàŋ mú táa bal və kəŋ ní.
- ¹⁴A dí pémma pèelwa sérəŋ, kə ñzìibà sóowa ya kəŋ yjì zòn ní, kə ñəm vəə ze.

Vértò 40

Yír pém gàabà mú ya a sòrəŋ ní

- ¹Və zìiŋ vər yúltóo ña ri. Dauda vère.
- ²Ŋlaa dùgdo Gènbògèri, yaa bém sí'iro kəŋ tuŋ, kùiro kùgèr míní.
- ³Dj vèrinnó vool dág di, bòtòg lùul li. Yaa gəm diibənnó vaa li, vəmno dor míní.
- ⁴Yaa dər pənnó vər pum yag di, mú ya ndà Vannáb ña lúbdi ní. Yír gùur dà tərì, və dà wàarì Gènbògèri, kə və díbà símáar koo fúyú ri.
- ⁵Símáar mání pùubà, yír ya a díŋ símáar Gènbògèr fúyú ríi, yír ya gágnə pu Vannáb bíi, yír ya kìn míl muur bíi.
- ⁶Gènbògèr Vannáb míní yír ya là mú mái ní pai, en kìŋəntò ya a kó pəbé ní zoŋno, vəŋ en dúurtò ya a sábgəŋ tòn ní pém.
- ⁷A gaa en sjiŋmáartò vəŋ en pərtò pai, a gaa sadaka sérì vəŋ sadaka ya kə kəab vee entò ní pai. Amma a pənnó tógò, kə ñkìibà muure.
- ⁸Ŋyaa dòn ze daŋ: “Ñèmgəna kaa tuŋ, dòoká debter mání maggəŋ pəŋ bàanu.”
- ⁹Vannáb míní, ñyáŋ kòrì en ya pùu pú ní, dòoká mání yòo kə ña símáar di.
- ¹⁰Yír gùur di pém ñkùu yəmno muur púur mání, ñbərñə yag míní ti pai, má pém a gàaro Gènbògèrè.
- ¹¹Ŋjŋ kəŋəŋ fág dúur mání símáar di pai, ñdòn virdo mú ya a tə pəŋ dúur ní. Yír gùur di pém ñfùu virdo símáar dúur mání vəŋ muur yəŋ mání.
- ¹²Gènbògèrè, ñgàaro a dən pəŋ yágdì gím tərì pai, yáasàŋ mání vəŋ símáar dúur mání dənəŋ sòrdì pai.

¹³Gím lañénnó, tállo gáardì, dumpán míní síró kə yúl li vé, nyáatin tərì bai. Dumpán bee zəŋ tállo yúl gorè, nyəə gəatin mai.

¹⁴A yaa bùl sòrəmmà Gènbògèrè, a yaa gəm lùrəmmà.

¹⁵Yíbtò ya yáanəŋ lúrdì ní yò ség kə kónəbà! yíbtò ya və wəŋ pəŋ dumpán ní kə və kóob síbà!

¹⁶Yíbtò ya yjínəŋ ní bee kə və ór tiitibà!

¹⁷Yíbtò ya wəŋnú ní gá, və sùibà en kaa nəŋ ri, Yíbtò ya yáan a sòrvəbà ní pém, kə və mùu kəmmà ze: “Yéŋve, Gènbògèr yòo yír nánì!

¹⁸Nyòo yír saabəltóo, yír bùlèŋtúo, ammə Gènbògèrè, a vəŋəŋ pai. A kə nì Sòryír mínə vəŋ Vannáb mínə, Gènbògèrè, a yaa fuu gəm lùrəmmà.

Vértò 41

Gímtóo təmgəŋ Vannábò

¹Və zìŋ vər yúltóo nəŋ ri, Dauda véré

²Yír ya sábgəŋ bùlèŋnáb ní símáŋ pùu'ubà, yəŋ ya en zìuro ní, Gènbògèr kə sòrurì.

³Gènbògèr dàŋnu dí nəŋnì, kə pəu puur kíri ég di ló, Gènbògèr dànəu mínì fan əntò nən ni pai.

⁴Gènbògèr dàŋnu gúy nəŋi koo ʊsán kil li, dàŋ pu ʊsan əní nəŋi.

⁵Ba ndəŋ Gènbògèrè, ŋkóró vee en kaa nən ni, a tə pəmmà gím, a kəŋb sɪrgə pəmmà.”

⁶Fan míntò àŋ pəŋ muur fjiŋri voo: “Yíŋ yò gá kə və sóo yané, níil əní kə lee kəŋ ní?”

⁷Yír yaanəŋ dáa tərì má, sábgəni pəŋ dumpánè. Wə mɔlgəŋ míil muurtò kəŋ yúl li, víró ní kə kùu yəm kùn wee pém.

⁸Zəbèrnáb míntò mùuŋ fèbèr kəŋ tól li, və sábgəŋ pəŋ dumpánè.

⁹Və mùuŋ voo: “yíŋ yò ʊsán nán zìuro, mú ya fəŋ ég di yò dàn lútír bai.”

¹⁰Sòa mín ya ndíŋ símáŋ koo fúy ríi, yír ya bəŋ lé máŋ en ní bee pém fillo vəŋ míi.

¹¹Gènbògèrè, má gá a tə pəmmà gím, a dɪb lùrəmmà, kə ŋkpaarbà en ya və kəŋ ní.

¹²Nyàaro a yáanəŋ nì, gəm n̄təro a yágnə pu fan míntò zəŋmə màn kəŋ yúl líi pai.

¹³A təro símáŋ túsəŋ mínì, a gúy nəŋənnó, a dinnó kaa tól li həŋ sóo pém.

¹⁴Bəŋ fɪnəŋ pɪbà gènbògèr nəŋ, Izrael Vannábò, dɪgà təŋ həŋ sóo pém. Amen, Amen.

Vértò 42

Kùgèr ya sèn wàríi

¹Kùrà varəm véré

- ²Vannáb míní, fúy míní yég èmgənà kaa tuŋ mú t̄ai ya yég zòh mom ní.
- ³A òrgənəh mú mom, Vannábò, a Vannáb lagéli. Kə ŋzìi dó kaa tuŋ sóo yane?
- ⁴Vìn vəh yóh pém ŋyòò kúgdì, gàm góg ya dij ní pém və yòò pəh dónni: Vannáb mán bee yòò mé?
- ⁵Kə ŋsáb zìiti en ya tál ní, sóo ya yír gùur ba bəh èmgəhəh Vannáb lig di, kəbá kóbà zulde ní, ba ŋbáh pəvə nən ni, símáar vəní yòò púuri, və yòò en síiri.
- ⁶Mé ŋsáb en kó né? Nɔ̀dàar bəə kó né? Yakai ŋdíbà símáar Vannáb fúy ri, kə ŋzìi lùbtiubà sáh. Wəi kə nì Sòryír mína, Vannáb mína
- ⁷Símáar míní gəro, ŋnaənà pú kùgèr míní ze, gùy zurden lég di háa Ermoŋ vəh Misar gur di,
- ⁸Mom ví túrgəni kə mú légdəə kəhni bəoi, momnór wérgəh kəh fúy ri háa kə ŋhni.
- ⁹Gènbògèr kee wə mag pəmmə dúur əní yóh ni, mí ní vìn pém kə ŋnəə lùbbà wəi, wə kə nì Vannáb ya díh yəhki míní ní.
- ¹⁰Ŋkèlgəh Vannáb ya laəh pəh yúl ní. En kó rè a vánhəh ní? En kó rè a yággəh gá ŋtə èmgəhəh gím ní?
- ¹¹Dúuləh vəní məənnó fúy góg ya dij ní pém və yòonəh kélli: “Vannáb mán bee yòò mé?”
- ¹²Mə ŋsáb en kó né? Nɔ̀dàar bəə kó né? Yakai ŋdíbà símáar Vannáb fúy ri, kə ŋzìi lùbtiubà sáh. Wəi kə nì Sòryír mína, Vannáb mína.

Vértò 43

¹Vannábò, a kó pəmmə fág dúuri,

a nòn sòrəmmə ŋbèhəmnáb nəə ri. A sòr vírəmmə gbèhəmnáb vəh dumpənnáb nəə ri.

²Vannábò, a kə nì wee ínni mína, en kó rè a mìn yággəh ní? en kó rè ŋtə gím fan míntò nəə ri mú yò ní?

³A úr pəmmə túrəm, a mag pəmmə muur yəh mání, Wəi dàhəhəh áari kaa gur gjin ni rì bàar ya a kəh ní ri.

⁴Kə ŋsò'ór yaa kaa sadaka bàar di, háa kaa tól li, Vannábò, mái a pùubgəhəh símáar di. Kə ŋnəə lùbú mulor di, Gènbògèrè, a kə nì Vannáb mína.

⁵Mə ŋsáb en kó né? Nɔ̀dàar bəə kó né? Yakai ŋdíbà símáar Gènbògèr fúy ri, kə ŋzìi lùbtiubà sáh. Wəi kə nì Sòryír mína, Vannáb mína.

Vértò 44

Gènbògèrè, a mìn yág vəəbé pai

¹Və zìih vər yúltóo nəə ri. Kora varəm vərə, wəhəhəh yíri.

²Vannábò, yírbògèntò bəni dòn dùu pəbéro en nán ya bal a kó kəvə sóo ri ní, bá kiiro vəh tóg bəna.

³A nè lùrdo yíbtò dəə, a yaa péro ég bee nimsàb mání. A nìm sirdo yíbtò bee, a yaa wèebdo nimsàb mání.

- ⁴Yírbògən béntò və gò kàn ég yò vəy yúl vənə pai, nəə vəní gò gèrnè siil lì pai, má ní a yáǵlèvəri, a yáǵ kó vəsən mání, və gàaro a yò kəvə tól li, və gò kà ég yò zε.
- ⁵Vannábò, a kə nì gèn mínə, a kóbà nìmsàb mání kàbà yúlè.
- ⁶Mái a vàmberì, bé lò nẹ fan béntò zε, mái a kó pəberì, bé dòg nàg zəbèrnáb béntò zε.
- ⁷Ŋdín símǵar kəy tab di pai, paar míní gò sòrnəy nì pai.
- ⁸A sòr vèrbéro fan béntò nəə ri, mái a kòob sèr zəbèrnáb béntò rì.
- ⁹Góg ya dij ní pém bé yòo níil mání nəə lúbdi, Vannábò; bé yòo níil mání múmni háə sóo pém.
- ¹⁰Ammá a yaa mìn sèr yágbéro, a èr ǵatinəbé siil bàar di paivé.
- ¹¹A yágdò fan béntò lò nẹberó, və sùm kà kunnó kərəmtò bəní.
- ¹²A yáɡ sòrbéro mú tàm ya və èmgəy sǵ mǵarì ní, a yàm dòrbéro yír égtò ri.
- ¹³A fǵ tǵgənà yír mántò mú en ya guví, en ya a zìití paivé.
- ¹⁴Yíbtò ya bəy kəyənəy ní və dògbéro, bəob béntò yǵi zágbéro.
- ¹⁵Bé kə puro nìmsàb dəə múzaa muurè, və təbéro ní, və lò yúl see, və yǵi zé.
- ¹⁶Góg ya dij ní pém fúy bəní yòo wóori, ség yòonəy nór bərdi,
- ¹⁷gàm fan míntò yòonəy dúullì, və yòonəy yǵi kpáardì.
- ¹⁸Èntò yò pém zìibéro, ammə bé vǵnəu pai, bé bùlnə yag ya bəy tanəy ní pai.
- ¹⁹Bé gá bé yágnəu pai, bé gin bàanu mání pai.
- ²⁰Ammá má ní a mìn sòrbéro saafal təy ni, a sòr dòrbéro zèg kin ni.
- ²¹Tò ba bé vǵlè Vannáb bən yò, bé dùutinə vannáb tǵtǵtò dəə kà gá,
- ²²Vannábò, má ní a tə kùngəy yír símǵar pém, ba a dānəbé té gúyurì bé?
- ²³Góg ya dij ní pém, və mǵənəbé kaa yúl li, və díyənəbé mú tàm ya və èmgəy sǵ mǵar ní.
- ²⁴Gènbògèrè, a fǵ laay né? A sǵbà! A lúbà, a mìn yáɡ vəəbé gu pai.
- ²⁵An kó rə a mər pəbé nór tərì fúy ri ní? Èn kó rə a vǵn gím bəní vəy en tǵənəy bəní ní?
- ²⁶Bé yòo kpóordì sǵar di, bəl bəní yòo yúuri égò.
- ²⁷A yaa pəbəbà, a lú sòrbəbà, gàm a yǵənəberì.

Vértò 45

Gèn banǵal vére

- ¹Və zìiy vér yúltóo nəə ri, vǵngənəy vér dəə və kǵy: lab kúy ya gəəl líi. Kura varém vére, wəyngəy yíri, yòo yáǵsən vére.
- ²Fúy míní àggənəy muur ya ɳsábgəy vírdì ní yò, ɳyǵay só nəarì gèn háə vér di. Yag míní kee wəgbà mú yír ya dij gaa en ní.
- ³Táa, a duu tál kùnlè yír pém, yag mání puusə, Vannáb yòo pú nəə yérdì háə sóo pém.
- ⁴A yòo siiltóo vǵnì, a tabà paar mání, kə və təbà lubsən mání vəy vəsən mání ti.

- ⁵A yǎ̀bà pín mání, a ém gò kàbà yúlè, a diib vìrbà muur yénè, a kóbà fág dúurì, a tẹ̀ pubà yír gím. Nǎ̀ dúur mání tòmà en kìnèntò.
- ⁶Síi sǎ̀ar mání lee dóbà fan mántò fúy ri, nìmsàbtò gá pém bìy fǎ̀bà kaa nón ni.
- ⁷Gèn mání yòo mú Vannáb gènè, kùn mai, a gùyy ẹ̀g mání vẹ̀y bàanu.
- ⁸A yǎ̀y muur yénè, a zóbgẹ̀y dumpánè. Wẹ̀i kó rì, bòob mántò tẹ̀y ni pém, Vannáb mání yaa tìil vìr dùg mái, nǎ̀ar pú símǎ̀ar púur kúm zε.
- ⁹Urdì sǎ̀a púurtò sǎ̀y kaa làa ri rì, wàal mání vẹ̀ báar kùnlè vẹ̀y goy núulè, mulor gaar púurtò vínì ti.
- ¹⁰Gènèb kǎ̀a varém yaa kẹ̀y kaa tuɣ, wàal nùnù mání yaa diiy kaa nǎ̀a dúr di, kó nẹ̀ylè fúy ẹ̀nì vẹ̀y kǎ̀ngerè.
- ¹¹Mái yǎ̀lwa, a lágbà tógò, a kùibà. A sábtì nìm mání vẹ̀y bàa mán wàal pai.
- ¹²Gèn yǎ̀úrò vẹ̀y dúur mán yò ẹ̀ni, wẹ̀i kẹ̀ nì tǎ̀ankònè, a bìy fǎ̀bà koo nón ni.
- ¹³A dà tẹ̀rì yíbtò ya Tir ẹ̀g díi, zaudínábtò bee dànyì pú, ǎ̀arì en gón gón, há̀a kaa zìi mùmvòbà.
- ¹⁴Gèn yǎ̀lwa yòo yáari, kẹ̀ dùg dúurvε, làa ẹ̀nì vẹ̀ nǎ̀ar kùnlè kǎ̀nger ti.
- ¹⁵Làa ẹ̀n bee vẹ̀ báar kùnlè see, vẹ̀ ǎ̀anu gèn tuɣ zε. Bòob kǎ̀a séntò ya ẹ̀r ǎ̀anu ní vẹ̀y dónènnó kaa tuɣ.
- ¹⁶Vẹ̀ sìi yaanẹ̀y enè, vẹ̀ dón gèn wàri zε.
- ¹⁷Varém mántò dày lúbdì mú yírbògẹ̀n mántòbal vẹ̀ kẹ̀y ní. Wee pém vẹ̀ dànyvẹ̀ díri yúlnáb ya gùyy ẹ̀g ní.
- ¹⁸Mí ní ɣ̀dàn kòrì há̀a varémtò ya píri pém kẹ̀ vẹ̀ kii ẹ̀mømmà níil mání, yír kẹ̀ vẹ̀ mùmúbà ver vẹ̀y ver pém.

Vértò 46

Gènbògèr Vǎ̀sàntóo yòo vẹ̀y bíi

- ¹Vẹ̀ zìiy vẹ̀r yúltóo nǎ̀a ri. Kura varém vẹ̀rè, vẹ̀ nǎ̀ay mú alaor vẹ̀rè.
- ²Vannáb kẹ̀ nì gbág bènènnì, bẹ̀y vǎ̀nyẹ̀y vẹ̀y wẹ̀i. Gùyy nẹ̀ngẹ̀ybènẹ̀y sóo ya a tǎ̀ngẹ̀ybènẹ̀y ní pém.
- ³Wẹ̀i kó rì yǎ̀aró ẹ̀g námmà, gurtò íg ẹ̀mmà teekú lùul li pém, bẹ̀y dànnẹ̀y símǎ̀ar lóllì pai.
- ⁴Yǎ̀aró teekú gǎ̀nyì, úrgẹ̀nì, lú dòggẹ̀y há̀a gurtò nẹ̀yì pém, bẹ̀y dànnẹ̀y símǎ̀ar lóllì pai.
- ⁵Lég déə yòobà, nǎ̀atò ẹ̀nì pùubgẹ̀y yír símǎ̀ar Vannáb wàaltẹ̀y ni, há̀a lig g̀jyn ya Vannáb Gógsantóo díy ní ri.
- ⁶Vannáb yòo wàaltẹ̀y bee ri gá, wàaltẹ̀y dày sǎ̀ díri. Góg túiro pém, Vannáb tẹ̀y pu nór fúy ri.
- ⁷Nìmsàbtò gá fillo, ẹ̀g námno, Vannáb mùu yag ẹ̀nì ní, ẹ̀g yaa nállò.
- ⁸Gènbògèr Vǎ̀sàntóo yòo vẹ̀y bíi, Yakubu Vannáb kẹ̀ nì wee ínnì bóni.
- ⁹Vé yaa tẹ̀bà en ya Gènbògèr tọ̀ ní, vé tẹ̀bà en kìnèn ya tọ̀ kúsǎ̀ar di ní.
- ¹⁰Gùyy gèrgẹ̀y siil há̀a kúsǎ̀ar pém, yàa gèrgẹ̀y talàb vẹ̀y bámtò, sè dùyrgẹ̀y féəltò.

¹¹Gènbògèr bəəŋ daŋ: “Vé yágbà gònè, vé gàabà ŋkə̀ nì Vannábò, míi ŋdíŋ nìmsàbtò rì, ég pém míi ŋdíŋnì.”

¹²Gènbògèr Vṣaŋt́oò yòo vəŋ b́í, Yakubu Vannáb kə̀ nì wee ínnì b́nì.

Vértò 47

Vannáb kə̀ nì gèn ya kàŋ tàl ní

¹Və̀ zìiŋ vé r yúltóò nṣa ri. Kura varém vé r è.

²Yír gá pém və̀ lò pubà Vannáb nṣa, və̀ s̀ì pubà enè.

³Gàm Gènbògèr Gógsant́oò yòo yír ya və̀ dà wáṣar ní. Wə̀i kə̀ nì gèn nán ya díŋ ég pém ní.

⁴É b̀ùubgəŋ pə̀bənəŋ nìmsàbtò d́əə, háṣ və̀ wáṣa d́oŋ kə̀bənəŋ dor fàrəg di.

⁵T̀ìil pə̀ bənəŋno égò, bənəŋ Yakubu varəmtò, kə̀ bəŋ kə̀nəmə̀ ti, bəŋ l̀ùbgəŋəŋ wə̀i, bənəŋ yír ə̀n ya yáṣa dùg ní.

⁶Vannáb d̀òg síŋ koo gèn k̀ìl li, yír ə̀ntò yòo gàn fə̀ə̀rì, və̀ s̀ìiŋ enè.

⁷Bəŋ nṣà mùmnəmə̀ Vannáb bəŋəŋ ní, bəŋ nṣà mùmnəubà, wə̀i kə̀ nì gèn bənəŋ ní.

⁸Vannáb kə̀ nì gèn ya díŋ k̀úsṣar pém ní, bəŋ nṣà mùmnəubà vé r p̀úurtò ri.

⁹Nìmsàbtò gá pém Vannáb kə̀ nì gèn vənə, ə̀ ní síŋ koo gèn k̀ìl g̀j̀j̀n ni.

¹⁰Yír yúlnàbtò móllo vəŋ ỳíbtòò ya dùuŋ Abraham Vannáb ní, Vannáb díŋ fə̀ə̀ltò ya k̀úsṣar d́í pém, wə̀i kə̀ p̀ú rì en pém góg di.

Vértò 48

Vannáb wàaltəŋ

¹Kora varém vé r è.

²Gènbògèr yòo yír nánì, làlé ya və̀ l̀ùbu ní, háṣ Vannáb bənəŋnì wàaltəŋ ni, koo gur g̀j̀j̀n ni.

³Gur bee l̀ú duuro, p̀ùubgəŋ ég pém símṣarè, wàaltəŋ b̀ògèr ya k̀úsṣar d́í yòo Sioŋ ni, wə̀i kə̀ nì gèn wàaltəŋ.

⁴Ỳíbtò ya kəŋ lig v́ántò bee r̀íi, və̀ g̀àaro Vannáb g̀ỳỳ díŋnəvə̀rì,

⁵Gènəbtò d́əə və̀ k̀iinno, kə̀ və̀ yaa b̀ìgbà Sioŋ wàaltəŋ.

⁶Və̀ yaa t̀əu ní, dúul k̀ónəro, f̀ỳỳ vənì v̀òro, və̀ wáṣa t̀ii k̀únno.

⁷Dúul ta d̀iibvəro, mú ýṣal ya g̀əŋnəŋ lesàŋ ní.

⁸Mú k̀èr ya pəl ván ẁìl filgəŋ ní.

⁹En ya bəŋ k̀iinənì bee, bəŋ t̀ənəno Sioŋ wàaltəŋ ni, Vannáb bənəŋ ní wàaltəŋ, Vannáb Vṣaŋt́oò dí dùggəŋ en bee háṣ sóo pém.

¹⁰Vannábò, b́é d́óró kaa lig di, b́é t̀əŋ símṣar dúur mánì lu.

¹¹Yír ỳòonú múmnì, ǹìl mánì yòo múurì háṣ là wee ya k̀úsṣar t̀əb ní ri. A k̀oŋ f́ag mánì vəŋ b̀aanu.

¹²Sion gur di, yír símá̄ar yòo púuri, Zuda wàaltə̄n ni pém yír yòo en síiri və̄n fág dúur mán bee.

¹³Vé kéer filbà Sion wàaltə̄n ni, vé gáar tètə̄ lig zòorəm ə̄ní.

¹⁴Vé tètə̄ kùitò ə̄ní, vé gáarbà lig vántò ə̄ní, kə vé dān təl pu varəm ya piríi zε:

¹⁵“Vannáb yò wəi kə nì Vannáb bə̄ní, wəi dí̄n̄bənə̄n nì ver və̄n ver pém.”

Vértò 49

Yír vò èmnə̄n zaudì pai

¹Kora varəm vərè.

²Yír gá pém və̄ kiibà muur ai, yíbtò ya kúsà̄ar díi pém lágbà tógò,

³yírbògèrè, warwa, zaudìtòo və̄n yír saabəl pém.

⁴Ɗdà̄n pə̄və̄ muur lùul múuri, muur ya dàvə̄ wə̄n̄nì ní.

⁵Ɗkìi gə̄ān muur màgèr tóg di, kə dòn filgə̄n en ya tíi kə̄n mulor di.

⁶En zìnnì m̄á, Ɗdà̄n símá̄ar lólli pai, sóo ya fan míntò lán̄nə̄n ní pém, símá̄ar dà̄nə̄n lóri pai.

⁷Və̄ ní və̄ dí̄n̄ símá̄ar kə̄və̄ zaudì ri, və̄ læggə̄nə̄n və̄n zaudì gùur vən yò.

⁸Ammá yír dà̄n fíj sórdì bòo Vannáb nən ni pai, wə̄ dà̄n yúl ə̄ní kpáar sóor gáar paivé.

⁹Yon̄kì fíj n̄ā v̄asà̄n, yír dà̄n lár bai.

¹⁰Zaudì dà̄ yír dí̄ və̄rì lagéli rε? wə̄ dà̄n gag di dór bε?

¹¹və̄ t̄ero pém yíbtò ya gə̄ā en ní vò̄n̄nì, yír yègyègtò vò̄n̄nì, və̄n yà̄n̄n̄abtò pém, və̄ yáglə̄n pu zaudì vənì yíri.

¹²Mú ya ba və̄ dí̄ wàal və̄n̄ āntò ní pém, gag kə̄ nì lig f̄á̄l vən̄ā, wee ya və̄ dà̄n kə̄ və̄rì ti ní.

¹³Mú ya yír lùb ní pém, dà̄n só v̄irì vool n̄ā ri pai, wə̄ dà̄n v̄orì mú en gə̄əln̄átò vò̄n̄ ní vε.

¹⁴Yakai yíbtò ya dí̄n̄ símá̄ar kə̄və̄ f̄ú̄y ri vé ní, və̄n̄ yíbtò ya læggə̄nə̄n muur vənì ní, vé kiibà en ya dàvə̄ zír ní:

¹⁵Və̄ dà̄n̄nə̄və̄ dí̄, Ɗ̄ārì vool bàar di mú tàm, vool dà̄n̄ k̄ə̄n̄i gaanàg vən̄ā. Góg kə̄ d̄j̄j̄ ní, yír dúurə̄mtò kə̄ dòg sí kə̄və̄ f̄ú̄y ri. F̄ú̄y vənì dà̄n̄ b̄un̄i, və̄ dà̄n̄ k̄ə̄n̄i vool kúsà̄ar di.

¹⁶Ammá mí gá Vannáb dà̄n̄nə̄n̄ sóor v̄irdì vool n̄ā ri, dà̄n̄ p̄ə̄n̄ láarì yúlè.

¹⁷Və̄n̄ wə̄i, a t̄ə̄ yír kó zaudì, wàal ə̄ní kà̄n̄nì pém, dúul kóú pai.

¹⁸Gàm dà̄n̄nə̄n̄ vó èmnì en d̄ə̄ə̄ pai, zaudì dà̄n̄nə̄n̄ d̄ə̄g dúuri gag di pai.

¹⁹Yá̄aró yír lægbà sóo ya kə̄n̄nə̄n̄ lagél ní, b̄òob mùmubà və̄n̄ tíil ə̄ní,

²⁰pém bee wə̄ dà̄n̄ dó sí dúuri yírbògə̄n ə̄ní, ȳon̄ gá və̄n̄ yeb v̄ə̄ro.

²¹Mú ya yí lùb ní pém, dà̄n̄ só v̄irì vool n̄ā ri pai, wə̄ dà̄n̄ v̄orì mú en gə̄əln̄á vò̄n̄ ní vε.

Vértò 50

Vannáb yaan fág kóri

- ¹Asáb vérè. Vannáb ya kàñ tál kùn en pém ní, Gènbògèr bənəñ ní mùuiro yagò, kánó kúsàar pém, gùu tól yòñ vír di, hãa tól yòñ dór di.
- ²Vannáb kəñ Sion ni, wàaltəñ dúur fáalè, fúu əní kəergəñ kúsàar di.
- ³“Vannáb bənəní yòo yáari, wə ɔn kə pai.” Vee yaləñ əñ bán koo nən ni, koo tól li ní kpób lún nì.
- ⁴Vannáb ká siri gógsan bəri, ká ég bəri, kə və yaa təbà mú ya dən yír əntò fágdi ní.
- ⁵Dañ vé mól pəmmə yíbtòo ya bụuñ pəñ ní yò, və laa kón pəñ sadaka, bəñ tañəñ yag ti.
- ⁶Gógsan pém yòo múmni fág dúur əní, voo fágtoó gá Gènbògəri.
- ⁷Izrael yír míntò vé kiibà, ɲdàñ pəvé muur, ʒaari; ɲkəni Vannábò, Vannáb véni.
- ⁸Ŋnəñəvé vəñ sadaka muur pai, ə ní gá sóo pém vé yòo pəñ kóri.
- ⁹Mí gá ɲdàn nàg véni ém dí kár pai, ɲdàn dí vírdi ur véni lig di pai.
- ¹⁰Gàm en gəəlnátò yò pém míi díri, vəñ en gəəlnátò ya gur yúl líi pém.
- ¹¹Míi ɲdíñ núutò rì, vəñ en lagáltò ya ég díi pém.
- ¹²Tò gol wòonni má, ba dən pu kúgdì véi pai, gàm kúsàar vəñ əntò ya liiñ tíi pém yòo mína.
- ¹³En kó rè gá kə ɲsùu nàg ní? kə ɲzò ur mim ní?
- ¹⁴Vé ʒəbà ɲəə fúni vén ya Vannáb nən ní, vé tò wərbà en ya vé ség pu Vannáb Gógsantóo ní.
- ¹⁵Vé kámmə sóo ya en kɲgəñvé ní, ɲdáv búl sórdò, kə vé lùbənni.
- ¹⁶⁻¹⁷Vannáb mùuñ pu dumpántóo ní dañ: A mìn zùmmə muur míni, a íin ya və dañ mag pú en ní bai gá, a mùu dùu kaan dòoká míni kó ne?

Vértò 51

A sòg lùrbà vee en míni

- ¹Dauda vérè. Və ziiñ vér yúltóo ɲəə ri.
- ²Dauda kólè mən vəñ Besabai, tòmyag Natan mùu pu ní, sò vér yò zε.
- ³Aye, Vannábò! Vəñ símáar dúur mání a tə pəmmə gím. Vəñ símáar léebdi mání a ɲəə lùr kùn pəmmə dumpán míni.
- ⁴A sòg lùr pəmmə líir míni, a túb virəmmə vee en ya ɲkó ní ri.
- ⁵Ŋkòlè en dumpánè, ɲgàəñ bəri, dumpán mín bee ɲtə dùggəni.
- ⁶Ŋkó dùg dumpán bee kaa nən ni dəəvə, ɲkóró en ya pùn pú bíi. Mú wəi a fággənnó ní, fág mán bee líin pai.
- ⁷Mí yò və lè virəñ ní, ɲyòo en dumpán ni, símáar míni líilé dika ɲəə míni bəl li.
- ⁸Má gá a yáəñ muur yəñ yír bəl li, a wəñəmmə kəñ símáar tél li.
- ⁹A sòg lùrbà vee en míni vəñ kíibò, kə ɲtú zε, a sòg dɲjəmmə, kə ɲtú tàlbà dígəm wàgəñè.

- ¹⁰Mú ya a lò bùubéñ ní yò, a sòg pémmà vee enè, símàṣar míní kə pùu ze, kə ñlú nàṣa vére.
- ¹¹A filbà nór mání kə tégè vee entò míní pai, a nàṣar lùr kùn pémmà dumpán míní.
- ¹²Vannáb míní, a pémmà símàṣar ya tú ní, a kà pémmà Fúyig pumi.
- ¹³A mìn yággéñ pai, a tii kàti Fúyig mání pai.
- ¹⁴A pùubtimmə símàṣar sán vəñ ya gá a sòréñ ní yò, a pémmà símàṣar léebdi.
- ¹⁵Kə ñmag pubà dumpánnáb bàanu mání, veeyírtò kə və fil tiibà kaa tuñ.
- ¹⁶Vannáb Sòryír míní, a sòr virémmà vool nàṣa ri, mí pémm kə ñmùm fág dúur mání.
- ¹⁷Gènbògèrè, a kùl pémmà yagò, kəñ lùbúbà vəñ wəi.
- ¹⁸A yáṣan ya və ñkó pú sadaka ní pai, sadaka séri pémm núurnèú paive.
- ¹⁹Símàṣar túbdì kə nì sadaka ya pùuñ pú ní, Vannábò, yír ya símàṣar gə ní gá, a mərnèu pai.
- ²⁰A tə pubà Sioñ nór fúy ri, a tii yuṣtibà Zeruzalem wàaltəñ.
- ²¹Kə nì a dà íi kári sadaka ya sáan ní, sadaka ya və sji màṣan ní; vəñ bòo ya və sèñ ní pémm, kə və sji nàg záatò kaa sadaka bàar di.
- ²²Yíbtò ya vé vángəñ Vannáb ní yò, vé klibà muur ai: tò pai ñdávè dí tǎrdì, yír ya dàñ gárdì ní pai.
- ²³Yír fú pénnó nàṣa ní, wəi kə nì sadaka əní, ñdàn sórdì yír ya dùu níñ bàanu míní ní.

Vértò 52

Líirtóo ləgəm əní sòornè pai

- ¹Və zìiñ vérr yúltóo nàṣa ri. Dauda vérr ya wəñgəñ yír ní.
- ²Sóo bee Doég edomitò
- èmm dòn pu Sol dan Dauda yòo Akimeleg wəri, wəi kó rì Dauda sò vər yò ze.
- ³Mái yír vənì, en kó rè a ləggənəñ dumpán mání ní? Vannáb gá yáṣan yír sóo pémm.
- ⁴Góg ya dij ní pémm, má ní a sábgəñ dumpán kóri, yag mání yùu mú wjinnè, a sòolgənəñ bòob wəi.
- ⁵A yáṣa təlğən dumpán vəñ dúur ní, a yáṣa təlğəñ míil muur vəñ muur yəñ ní.
- ⁶Yag irotóo, a yáṣan yír símàṣar vjibdi vəñ muur mání.

Vértò 53

Yír dumpánnáb vəñ yàñ en vənì

- ¹Və zìiñ vérr yúltóo nàṣa ri, Və nàṣan mú Mahala vére. Dauda vére.
- ²Yàñnáb mùuñ voo: “Vannáb kəñ pai”. Yíbtò bee və líi kúnno, və tò èmgəñ dumpánè, yír ya tò en dúur kəvə təñ ní pai.
- ³Vannáb bém təñni yír gógsan ni, kə təbà yír ya símàṣar wéer gá wəñ bàanu əní ní.
- ⁴Ammá yír gá pémm gi vəəro, və líi kúnno pémm, yír ya tò en dúur kəvə təñ ní pai, kə vəən déə pai.

⁵Gènbògèr kèl daŋ: “Dumpanáb yò bee gá vè kìn muur bé? Vè léŋ yír míntò mú vè léŋ kùŋur ní, amma vè tɛn níil míní pai”.

⁶Yíbtò ya ba gàan dúul bíi dàŋ néŋni vəŋ dúulè. Gàmm Vannáb yàm kùnlèro fan mántò néŋ pémm, Vannáb nɛlɛvəro, a è bùubvə zɛ.

⁷Yakai ŋlaaŋ yír ya dà Izrael sórdì ní kə víibà Sioŋ ni, Tò Vannáb fillo Izrael gím káallo puurè gá, Yakubu varém dà en sírì, Izrael yír dà zòn yǐjri.

Vértò 54

Ŋsàŋ fər Gènbògèr fúy ri

¹Və ziiŋ vər yúltóo nɛa ri. Dauda vèrè. Və nɛaŋəŋ mulorè, wɛŋgəŋ yíri.

²Dauda sò vər yò sóo ya Sifitò vè èm dòn pu Saul voo Dauda íngəŋ kəvə ég di ní.

³Vannábò, a sòrgəmmà, gàm a yòo yír vɛni, A kó pémmà fág dúuri, kə vè tɛbà vɛsàŋ mání ti.

⁴Vannábò, a klibà tɛmər míní, a lágba muur míní.

⁵A tɛbà sɛntò vè lúiro vəŋ mí, gbəŋəmnáb və yáŋəŋ máari. Yíbtò bee en ya pàarvə vəŋ Vannáb ní pai.

⁶Vannáb kə nì yír ya gò zaaŋ péŋ ní, ŋsàŋ fər míní Gènbògèr fúy ri.

⁷A kpaarbà fan míntò dumpán vəni, mú ya a gùŋŋ muur màní ní yò, a mìn sírvəbà.

⁸Ŋdàŋ pú sadaka kóri vəŋ símáar púuri, kə ŋfɛ púbà nɛa ti, gàm a yòo yír dúuri.

⁹A sòr vèrənnó gím ni, ŋdii tɛro mú ya fan míntò lee síŋ ní.

Vértò 55

A àa iggəmmà gím mání Vannábò

¹Dauda vər ya wɛŋgəŋ yír ní, və nɛaŋəŋ mulorè.

²Vannábò, a lág klibà tɛmər míní, a mər péŋ en ya ŋbàaú ní pai.

³A lág pémmà, a kii pémmà, en kiiŋənnó múuri, ŋdàargəŋ bəa zɛ.

⁴Gàm fan míntò yòo yag béari, gbəŋəmnábtò yòonəŋ érdi, və wɛr sírgəŋ péŋ dumpán fúy ri, və nɛ dùunəŋəŋ ziiŋ bəri.

⁵Símáar míní déŋno yag di, vool dúul kónnó.

⁶Símáar ùg vinnó, ŋnəŋno, dúul gùŋnó fúyri.

⁷Ŋyaa mùu ŋdaŋ: “Aye, kee ŋziigè bitəl mú kələgò ní, kee ŋdàŋ úg wɛni wee ínni.

⁸Kee ŋdà úg émnì bàar zòob dí, kee ŋəm fəarà gəəl li.

⁹Kee ŋdàŋ fúu wá ziiŋ wee ínni, háa pel vɛn yò kə ziiŋ pai.”

¹⁰Gènbògèrè, a sùu bərbà fan míntò, kə və kə yag góŋ góŋ. Gàmm ŋtə ní gbəŋəm vəŋ gámər zəŋno wàaltəŋ ni.

¹¹Vin vəŋ yóŋ pémm èntò bee kàa fílgəŋ wàaltəŋ kùitò ri, və dòrgəŋ pu wàaltəŋ gím vəŋ dumpánè.

¹²Wàaltəŋ iiro vəŋ dumpánè, bàar pémm yír gbəŋ bəoi.

¹³Tò fan míní ba dúuləŋ nì ní, ba ŋdà vəə gáari. Tò zəbərtóo mín ba gòŋnəŋ nì ní, ba ŋdà wáa sóri,

¹⁴Amma en yò mái a kó péŋ nì, yír ya béŋ déəve ní, sòa mín ya béŋ kəŋ ní.

- 15** Ba bəŋ kəənì, bəŋ èmgəŋ iro Vannáb lig di.
- 16** Fan míntò ai və vò kúnmə, və dóbà vool kúsàar di lagélvé gàm gbèŋèŋ zəŋno kəvə nəa ri.
- 17** Mí gá ɲbèə kəŋ Vannábò, Gènbògèr bee wəi dàŋnəŋ sórdì ri.
- 18** Osáŋ vəŋ yúwáalè, yóŋ ní péŋ en yòonəŋ kíŋì, ɲyòò bəa dáardì, Vannáb dàŋ gáar míní kíri.
- 19** Dàŋnəŋ sór vírdì fan míntò nəa ri, dàŋ pəŋ fúy káabdi, gàm fan míntò zəŋ yəaəro.
- 20** Vannábò, a fəa gèn mání ní, kúsàar bìinnəŋ pai, a kii pəmmə kùgèr míní, a è bùyà yíbtò bee. Gàm və gaa bùyur bai, və wəaŋ Vannáb paivé.
- 21** Yíŋ dumpán yò àalè nəa sòà ɲtò fúy ri, gèr do en ya ba dòn ní.
- 22** Yag əní làg tállo ólè, ammə zəbèr iŋ koo símàar di.
- 23** A àa ìggəmmə gím mání Vannábò, dàú gém lúrdì, gàm yəa vèəŋ ya yír dor gi bàanu ní pai.
- 24** Vannábò, má gá a dàŋ mín dórdì yíbtò bee gag lùul li. Məayírnábtò yò vəŋ sòoləmnábtò yò doo kəsàŋ vəní dàŋ dóri təŋ pai. Mí gá ɲdíŋ símàar kaa fúy ri.

Vértò 56

Ndíŋ símàar Vannáb fúy ri

- 1** Dauda vérè, və nəaŋ mú bəo ya voo: “Kələg síŋ lab di bàar zòob di.” Dauda sò vér yò sóo ya filistitò gùyu Gatu ri ní.
- 2** A tə pəmmə gím Vannábò, gàm yír və ərənnó, doo péŋ və yòonəŋ vǐllì.
- 3** Góg ya dji ní péŋ fan míntò yòò pəŋ siil kóri, və yòonəŋ ləŋ lóri vəŋ ləgèŋ nə.
- 4** Sóo ya dúul kónnó péŋ, ɲdíŋ símàar kaa fúy ri.
- 5** ɲmùmɡəŋ Vannáb vəŋ muur əní bəri, ɲdíŋ símàar koo fúy ri, dúul kótinəŋ pai, yír gá kə kóŋ né?
- 6** Góg ya dji ní péŋ ɲyòò gím təri kəvə nəa ri, və sáb vəəŋ pəŋ dumpánè,
- 7** Və wór təŋ en ya ɲtəŋ ní, kə və zì məammə.
- 8** Vəŋ dumpán vəŋ yò gá kə və só se? Vannábò, a úr pəvəbà nòn mání, və tèbà gím.
- 9** A təro mú ya ɲwàa gi kaa ní, a ìg mòlbà nórmmó míní kaa fàŋ ni, ɲdí ní a dji kà kùnlè kaa debter di.
- 10** Sóo ya ɲbèə káúró ní, fan míntò dàŋ wəa tíi kúnnì. Mí gá ɲgàa djiro Vannáb yòò vəŋ míi.
- 11** ɲmùmɡəŋ Vannáb vəŋ muur əní bəri, ɲmùmɡəŋ Gènbògèr vəŋ muur ən yò.
- 12** ɲdíŋ símàar koo fúy ri, dúul kótinəŋ pai. Yír gá kə kóŋ né?
- 13** Vannábò, bəa ní ɲkó wərbà en ya ɲsəg ní, ɲdàŋ pú kóri sadaka, kə ɲfú púbà nəa vəŋ wəi.
- 14** Gàm a sòr vírənnó vool li, a dàŋ tállo dor míní wee pər di, kə ɲkəmə Vannáb nən ni, həa túrəŋ ya tuŋ pu yír lagéltò ní ri.

Vértò 57

A tè pémma gím

- ¹Və zìiη vēr yúltóo n̄a ri. Sóo ya Dauda w̄arà Saul gá, èm ín léəb di ní sò vēr yò ze. Və n̄aη mù bòo ya voo: “A fi ya líi ní pai wi.”
- ²A tè pémma gím Vannábò, a tè pémma gím! N̄w̄aη wee ínni míní kaa tuη, ηyáaη dó ínni kaa bitəl li, háa dumpán yò kə tálli guve.
- ³N̄b̄əə k̄aη Vannáb Gógsantóoi, Vannáb dà p̄əη muur yò v̄əər di.
- ⁴Vannáb wə yòo gógsan ni, wə kói pémma mù ya ηdà sóri ní, wə kòob s̄irbà yír ya w̄aηηəη lúrdi ní yò, wə úr pémma dúur əní s̄im̄āar déve.
- ⁵N̄yòo fan míntò t̄əη ni, və líi mù nirtò ya s̄ūuη yír ní, núul v̄əni kə mù bām, kə mù s̄ítò. Míil v̄əni ȳūu mù paar zòorè.
- ⁶Vannábò, a magibà mù ya a k̄aη t̄al gógsan ní, f̄ūu mání k̄əər ùnm̄a kús̄āar pém.
- ⁷Fan míntò túu p̄ənnó b̄ijl bàanu ri, en yaa t̄āaηn̄əno. Və l̄əə p̄ənnó dég bàanu ri, və yaa p̄e dóri ve.
- ⁸S̄im̄āar míní k̄āaro, Vannáb míní, s̄im̄āar k̄āannó, ηd̄aηú n̄aη múmni.
- ⁹S̄im̄āarè, a f̄ijbà, kòlòn v̄əη mulorè, v̄ə s̄ijbà, ηyáaη k̄a s̄ijbdì yòη.
- ¹⁰Ḡènbòḡèrè, ηd̄aú lúbdi n̄ims̄abtò t̄əη ni, ηd̄aú n̄aη múmni yír ḡūur di.
- ¹¹Dúur mání dòg l̄aη háa gógsan ni, s̄im̄āar dúubdi mání n̄am ḡūuη beltò.
- ¹²Vannábò, a magibà mù ya a k̄aη t̄al gógsan ní f̄ūu mání k̄əər ùnm̄a kús̄āar pém.

Vértò 58

Vannáb fággəη yír dumpántò

- ¹Və zìiη vēr yúltóo n̄a ri. Dauda v̄érè. Və n̄aη mù bòo ya voo: “A fi ya líi ní pai wi.”
- ²Vé yír bòḡəntò, fág muur v̄əni dùuη bàarè r̄e? Vé kóη pu yír fágdúur bà r?
- ³Kái, vé yáa kóη fág dumpán n̄i ve, v̄əi və l̄urgəη gám̄ər ég di ló ri.
- ⁴Yír dumpán v̄iηηəη dumpán əní b̄əl li, k̄aη l̄ūηηəη míil muurè.
- ⁵Yag v̄əni k̄əη noηve mù f̄oofoo, və ùlè tóg v̄əni mí bigò.
- ⁶Və k̄iin mù ya yír zággəη p̄əvə ní pai, yír ya zág ḡaə t̄al ní pém və k̄iin pai.
- ⁷Vannábò, a lò t̄ulv̄əbà núulè, Ḡènbòḡèrè, a ḡər k̄unm̄a n̄ir núul v̄əη yò.
- ⁸Və lee s̄ibà mù mom ya w̄āa t̄algəη ní, və b̄u s̄ibà mù úȳr ya bàanu r̄i.
- ⁹Və k̄əmə mù ám ya yòη f̄ij òr ní! və z̄i t̄əḡè yòη mai, mù war ya b̄əər ví ní.
- ¹⁰Kə və ḡannəη en ya və kó ní bai, Vannáb dù d̄h̄l̄èv̄əro mù s̄āarè. Vannáb n̄on kə ḡəm l̄èervə t̄əηη ya sóo v̄əni l̄annəη míi.
- ¹¹Yír dúurtò ní kə və s̄i en v̄əη ya Vannáb úr k̄paar pu veenáb gím ní, kə və dòg n̄ag dumpán mim bee.
- ¹²Yír kə və mùu voo: “Ȳə̄ηve, Vannáb k̄paardo yír dúur t̄onòm əní. Vannáb fág dùggəη kús̄āarè.”

Vértò 59

Vannábò, a yaa pémma!

- ¹Dauda vérè. Və nàṅṅ mú bòo ya voo: A íi ya líi ní pai wi. Dauda sò vér yò sóo ya Saul vir yír və èm wòrbà Dauda wàalè, kə və m̄aṅubà.
- ²Vannábò, a sòr virémmà fan míntò n̄aṅ ri, a nòn sòrémmà zébèrnáb míntò n̄aṅ ri.
- ³A sòr virémmà dumpánáb n̄aṅ ri, vəṅ m̄aṅyírnáb n̄aṅ ri.
- ⁴Və yòonəṅ wòrdi kə və m̄aṅmmà, gbèṅèmnábtò lúṅnəṅ míi, en ya ṅkó ní páivé Gènbògèrè.
- ⁵ṅkó líilnè en déə pai, və èrgəṅ fúy kə və lanémmà. A lúbà, a yaa pémmà!
- ⁶gàm mái a kə nì Vannábò, Gènbògèr V̄asàṅtòó, Izrael Vannábò a tề pu yír vántò yò gím pai sám.
- ⁷Osàṅ m̄agdo ní, və yaanirì, və nò kaṅ wàal zəṅ ni mú yeetò. Yag vənì líisà, muur vənì dùṅ yír mú kpaar zòorè, və sábgəṅ voo yír kíin mai.
- ⁸Yag vənì líisà, muurənì dùṅ yír mí kpaarr zòorè, və sábgəṅ voo yír kíin mai.
- ⁹Gènbògèr má gá a kíinəvəri, a díṅ yíbtò bee zòn labò.
- ¹⁰ṅtèṅ mái, ṅvəṅnəṅ mái Gènbògèrè, a kə nì wee ínni míṅa.
- ¹¹Vannáb sím̄aṅ dúurtòó, a yaai pémmà, a kóbà kə ṅtèbà fan míntò kolèṅ.
- ¹²A fuu m̄aṅ kùnṅvə pai, nìmsàbtò míni kə vāṅvə pai ze. Gènbògèrè, a è b̄uṅbṅvəbà, kə və yámm̄mà gàm a kə nì féəl bəṅa.
- ¹³Sóo ya a kúllo yagò péem, və kóṅ vee en ti. Ləgèṅ vənì m̄inṅvəbà, gàm və wò kaṅ míilè, və dúulḡəṅ yíri.
- ¹⁴A n̄aṅ l̄urṅvəbà vəṅ nòn mánì, a n̄aṅ l̄ur kùnṅvəbà, kə və p̄erti déə pai, háṅ yír péem kə və gàabà, Vannán kə nì gèn ya díṅ Yakaubu varém ní, gèn ya díṅ kús̄aṅ péem ní.
- ¹⁵Osàṅ m̄agdo ní və yaanirì, və nò kaṅ wàal zəṅ ni mú yeetò.
- ¹⁶Və gi w̄ṅ lésiri, və ìin mai ní kə və nò kaanì.
- ¹⁷Mí gá ṅm̄uṅnəṅ v̄asàṅ mánì, góg dijro péem ṅn̄aṅ kəṅnəṅ sím̄aṅ dúur mán yò. Gàm a kə nì wee ínni míṅa, a ìn sòrénnò en t̄aṅnəṅ sóo ri.
- ¹⁸ṅvəṅnəṅ mái Gènbògèrè, ṅd̄aṅnú múmni, a kə nì wee ínni míṅa, a mag p̄ənnò sím̄aṅ dúur mánì.

Vértò 60

Vannáb kíiṅ sóo ya yír əntò b̄əṅṅ gím yag ní.

- ¹Və zìiṅ vér yúltòó n̄aṅ ri. Dauda vér ya w̄əṅṅəṅ yír ní. Və n̄aṅnəṅ ḡaryái. Dauda sò vér yò.
- ²Sóo ya gò vəṅ Sirináb ya Mezopotami
- ég díi ní, pírii vəṅ b̄oob ya Soba ég díi ní, Zoab tiitii ní, yaa lò nè Edomnáb kóro yír uziner fób vəṅ iro, háṅ yóṅ boṅ ni.
- ³Vannábò, a m̄in yágbéró, a yámbéró, a yágbà nòn mán bee, a vàm l̄urbébà.
- ⁴A z̄aṅ fíllò égò, ég wa b̄ijllo; a ìibtibà walèltò bee, gàm s̄a diitin pai.
- ⁵A úr puro yír mántò sóo dumpánè, a s̄iibéró f̄um ya ḡib filbé ní.
- ⁶Yíbtò ya b̄uṅṅ pú ní gá a d̄iib l̄ur p̄évəro tuutuwałè.

- ⁷A gò zaa pónvèbà, bé yír yáar mántò yò, a kùibà tèmèr bání, kə bé zìi só ze.
- ⁸Vannáb mùui koo lig g̀j̀n ni dan: “Ndàh yúl kàrì, kə ñdù yèb Sikem wàaltəh, Suko gbon ní kə ñyèb pé yír míntò,
- ⁹Gatu yòo mína, vəh Manase pém, Efaraim kə nì làyúl míni.
- ¹⁰Moabi ní yòo bənàal ya ñpóggəh ti ní, Edom ní ñsìr m̀ngəh tábèr míni ti. Filistitò ní kə ñbèəh pónvə siil yagò.
- ¹¹Mə mí ní yí kə ààh wàaltəh vən wi ri rè? yí kə àà lannəh háa Edom ni ré?”
- ¹²Vannábò, yéñve a m̀n zùbè ré? Bé t̀ero a èrtin yír béntò siil bàar di pai.
- ¹³A yaa gò zaa pónvèbà fan béntò, gàm yír v̀sàh làn mai.
- ¹⁴Ammá vəh Vannáb gá, bé dàh kàrì yúlè, gàm ə ní dàh fan béntò nág mínni.

Vértò 61

Dyáaah dó ké véèrì Vannáb lig di

- ¹Və zìih vèr yúltóo nàa ri. Dauda vèrè, və ñàəhəh mulorè.
- ²Vannábò, a kùibà bàa daarəh míni, a lág kùibà tèmèr míni.
- ³Gènbògèrè, ñkəhəhà wee ya ég t̀əb ní ri, símáar míni lohni, ñbèə káñú ze. A àa d̀ggəmmə gur ya kəh só ní ri.
- ⁴Gàm a kə nì gbág mína, a yòo lig vən ya ñdà ín sòrì ti ní.
- ⁵Nyáaah dó ké véèrì kaa lig di, ver vəh ver pém nyáaah wáa ñnni kaa bitèl li.
- ⁶Vannábò, a kùibà en ya ñség pú ní, a yáa pónnó en ya a pé yír búur mántò ní bèri.
- ⁷A zòob tálbà gèn doo əní kúsàar di, gèn kəsàh ver vəh ver pém.
- ⁸Fáa vèə gèn əní Vannáb nən ni, a g̀ỳỳ nèhəbà vəh símáar dúur mání.
- ⁹Mí gá ñdàñú nàa lúbdì háa sóo pém, doo pém ñdàh t̀ə wárdì en ya ñség pú ní.

Vértò 62

Símáar míni kàəbğəh Vannáb tól li

- ¹Və zìih vèr yúltóo nàa ri. Dauda vèrè. Yèdútún m̀ngəhni.
- ²Ñàaah símáar míni Vannáb nəh ni, kə kàa ze.
- ³Wəi kə nì gbág ya ñín sòh ti ní. Wee ñnni mína, kə ñnám pai.
- ⁴Doo làgé vé wáñ lán ló m̀aari yír d̀əvə ní? Kə mú vé lò t̀lğəh kùì bèmélè, mú və lò t̀aərgəh karəh zegèr ní.
- ⁵Wə bee yòo bàar lúbdì ri yò, vé yáanu túh lúrdì, símáar p̀uñvə míl wóri. Yag di ní və dan tíil dijubà, símáar di ní voo f̀ỳỳ f̀j̀jubà.
- ⁶F̀ỳỳ míni, a kàəbà Vannáb tól li tán, símáar míni pém yòo koo f̀ỳỳ ri.
- ⁷Vannáb kə nì gbág ya ñín sòh ti ní. Wee ñnni mína, kə ñnám pai.
- ⁸Wəi sòrgəhəh nì, ñlùbğəhəh wəi, wəi kə nì gbág mín ya ñwáa ín sòh ti ní.
- ⁹Yíbtò, vé díbà símáar Vannáb f̀ỳỳ ri sóo pém. Vé f̀uú p̀ubà en ya t̀aənvə ní, Vannáb kə nì wee ñnni bənəhə.
- ¹⁰Yír və kə mú pelè, və yòo en kòmve, a s̀rvə kilo ri m̀a, və lùbnè paivé
- ¹¹Gbèhəm kóri d̀ànəvə, àarì nən ni pai, yír en f̀ỳ kàrì d̀àn pónvə kóri zaudi pai.

- ¹²Vannáb daŋ muur dáəve, mùu púllo muur bee, daŋ bæ díŋ vəsàŋ péem.
¹³Gèn bògèrè, dúur mání filnè pai, a kpaargəŋ yíwa péem mú ya ba wə tólé ní.

Vértò 63

Dúur mání tállo yəŋki

- ¹Sóo ya Dauda wəŋ kəŋ Zuda gəəl líi, sò vər yò zə.
²Aye Vannábò, a kə nì Vannáb bəna, ɣyòonú wəŋnì, a òrgəŋəŋ mú mom, ɣtənəu bai ní, fúy mání órgəŋ mú gəŋ égò. Mú gbóŋwèe ég ya mom ti píi.
³Vannábò, ɣwə təúró kaa lig di, ɣtəro mú ya a və ní.
⁴Dúur mání tállo yəŋki, vəŋ wəi, ɣdàŋnú nəŋ lúbdi.
⁵ɣdàŋ pú nəŋ fúnú həŋ kə ɣvòri guve, ɣdàŋ nəŋ lúrdi həŋ kə ɣtəmúbà.
⁶Síməŋar mání dàn púu tári mú yír ya sùy səŋ púur ní, síməŋar mání pùu taro yag di.
⁷Vin ni ɣfəŋro ní, ɣsábŋəŋ mái, sóo ya ɣsǝjǝró péem ɣsáb zìinúri.
⁸Má yòo a tə pənnó nór fúy ri, ɣín sóro kaa bitəl li, ɣsìiŋ en zə.
⁹ɣmii dùggəŋ mái, nəŋ dúur mání wəi gùŋəŋnì.
¹⁰Yíbtò ya yəŋəŋ məŋari ní yò və dà dó síri vool kúsəŋar di.
¹¹Və dàvə dú məŋari vəŋ paarè, saafal dàvə sùyri.
¹²Gèn síməŋar pùubà Vannáb yúl li, yíbtò ya ségdó en vəŋ Vannáb níilè péem, kə və siibà enè, gəm mílnáb dàn zìiri yag kúlli bai.

Vértò 64

Dumpánáb yag vəŋi gùŋvəri ve

- ¹Və zìiŋ vər yúltóo nəŋ ri. Dauda véré.
²Vannábò, a kùibà bəŋ daarəŋ mání, a sòr vèrəmmə fan míntò ya ɣwəŋà dùggəŋ ní nəŋ ri.
³A in sòrəmmə dumpánáb wəsəŋ ni, gbəŋəmnáb ya síməŋar fǝj dùggəŋ ní.
⁴Və yùub yag vəŋi mú wǝjǝnè, yag vəŋi tàəŋ yír mú sí'i,
⁵kə və pəŋ tàammə yír dúurəmtò. Və fuu tàanì, en ya və wəŋ ní pai.
⁶Yíwa vəmŋəŋ bəoi, kə və tòmə dumpánè. Və pəŋ kiinəŋ mú ya və dà yír túurí ní, mùuŋ voo: “yí kə gəəŋ nè?”
⁷Və sáb mòlŋəŋ dumpán tònì. Və sábŋəŋ voo wəsəŋ vəŋi duuro, ammə yəŋve, yír bəl luusə.
⁸Ammə Vannáb fuu tàa gùŋvəro, və diinəŋ síi fúy ri.
⁹Yag vəŋi wəi gùŋvəri ve, Yír tənəro pé dàn yúl wílli.
¹⁰Yíwa péem təro ní dúul kəŋurì, kùu yəmŋəŋ Vannáb tonòm, kii gəəŋ en ti.
¹¹Yír dúurtò gá və siibà en vəŋ Gèn bògèr əni, və ínəŋ koo búg di, yír síməŋar dúurnáb dàŋnu múmni.

Vértò 65

Vannábò, a làlé ya bé lúbú ní

- ¹Və ziiḡ vēr yúltóo n̄a ri. Dauda véré.
- ²A Vannábò, a k̄əḡ Sioḡ ni, a làlé ya bé n̄a lùbú ní, b̄a ní bé t̄ò wàrbà en ya bé ség pú ní
- ³gàm a kiiḡ p̄və t̄əm̄ər v̄əní, yír gá pém yaani kaa tuḡ
- ⁴vəḡ vee en v̄əní. Líir b̄əní zoḡ t̄àlb̄éro, am̄m̄a a yaa n̄aḡ lùr kùnno pém.
- ⁵Yír ya a tiil vir̄ k̄əu ní, sím̄aḡar p̄u'uubà, wə dà k̄əni kaa tól li. Bé dàḡ zíi t̄ári en púurtò ya kaa lig díi, en púurtò ya kaa lig ḡj̄n ní.
- ⁶Vannáb Sòryír b̄əní, a díḡ sím̄aḡar m̄aní d̄əv̄e, a kii p̄əb̄éro t̄əm̄ər b̄əní, a t̄ò p̄əb̄éro en kiiḡəntò. Yíbtò ya kús̄aḡar díi pém wee ya və k̄əḡ ní və t̄əḡ nór kaa f̄úu ri.
- ⁷A v̄əm̄ diibgəḡ gur di, a yòo yír sím̄aḡar f̄j̄irtóo.
- ⁸A k̄əḡbgəḡ mom gárəm, mom gòm̄əltò gátin pai, aa k̄əḡbgəḡ yíbtò ya gággəḡ ní pém.
- ⁹Entò ya a t̄əḡ ní kiiḡno yír pém, háḡ làrì wee ya kús̄aḡar t̄əb ní ri. Yíbtò ya tól ȳəḡ vir̄ díi vəḡ b̄òob̄tò ya tól ȳəḡ d̄ór díi pém siḡ en̄.
- ¹⁰A yòo ég ḡúu n̄əḡnì vəḡ nawa ya a sìrgəḡni ní, a yòo pu ág n̄aḡ yér̄dì. Légtò m̄aní yòo mom írì, a vir̄gəḡ pu yír n̄en̄, a yòo ég kó n̄əḡnì.
- ¹¹M̄əs̄ərtò yòo mom z̄órì, s̄aḡar p̄ət̄əltò yòo w̄ári, a yòo ág b̄úḡbdì vəḡ mom, a yèrgəḡ pu entò ya j̄j̄n tíi n̄aḡ.
- ¹²Sím̄aḡar dúur m̄aní k̄əḡ nì, ver yòo pém lésír ví ta z̄e, wee ya a t̄álo pém en duunì.
- ¹³En saḡəntò yòo w̄éerì ḡəəl li, gur búgtò ri pém yír yòo en sírì.
- ¹⁴W̄aal z̄iḡtò pém t̄əm̄ lì m̄aḡnì, n̄en yòo ȳó t̄ári gboḡtò ri, yír yòo pu en síi túrdì.

Vértò 66

Bəḡ n̄aḡ m̄um̄nəmm̄a Vannábò

- ¹Və ziiḡ vēr yúltóo n̄a ri. Véré. Eg gá pém siḡ pubà Vannáb en̄.
- ²Vé n̄aḡ lùbbà níil ən yò, vé n̄aḡ m̄um̄ d̄ugubà.
- ³Vé daḡ pubà Vannáb z̄e: “Tonòm m̄aní kiiḡ ȳaḡro yírì, fan m̄ántò pém b̄uḡḡ p̄urì, gàm a v̄ə ȳaḡro.
- ⁴Eg pém ḡuḡ f̄aḡḡ kaa n̄ən ni, lùbgəḡn̄urì, n̄aḡ m̄um̄gəḡ níil m̄aní.
- ⁵Vé yaa t̄əbà en ya Vannáb kó ní, tonòm bee kiiḡno yír pém.
- ⁶Vannáb fil belà kál ég s̄aḡar̄, yír ȳaḡ tál mombòḡər vəḡ dor̄; bəḡ m̄um̄nəmm̄a tonòm n̄an ən yò.
- ⁷V̄as̄əḡ ən yò f̄aḡḡḡḡ ḡən w̄əi, háḡ sóo pém, nór əní laa t̄əḡ n̄ims̄əbtò, z̄iḡḡərn̄áb kə gág pu pai.
- ⁸Yír gá pém bəḡ f̄unəḡ pubà Vannáb b̄ənənì n̄aḡ. Bəḡ n̄aḡ m̄um̄unəum̄a.
- ⁹W̄əi ḡuḡ díḡb̄ənəḡ laḡəl li, íin ya bəḡ p̄enəḡ ní pai.
- ¹⁰Vannábò, a màḡ t̄əb̄éro, a sòḡ d̄j̄ir̄b̄éro mú sardì ya və vir̄i vee ríi.
- ¹¹A d̄òrb̄éro p̄iv̄aal li, a sìr p̄əb̄éro k̄ər̄əm̄ lùbdì yúl li.
- ¹²A yágdo fan b̄əntò ȳaḡ síb̄éro yúl li, a ȳaḡb̄ t̄àlb̄éro vee ri b̄əri, mom ni b̄əri. Am̄m̄a yakai a k̄ə ḡ̄atib̄éro puur b̄aar di.

- ¹³Ndón kaa lig di vɛɛ sadaka sér míní, háɛ kɛ ɛtò wàrbà en ya ɛsɛg ní,
¹⁴Ɖsɛg pú en bee sóo ya en tɛɛnɛn ní, ɛdàɛnú pɛrì en bee.
¹⁵Ɖdàɛn pú sɛɛ mɛɛ sɛrì tàmɛtò ya kàɛn lì ní vɛɛn tàm záatò. Ɖdàɛn pú sɛɛ mɛɛ sɛrì nàg záatò vɛɛn ur bùltò.
¹⁶Yíbtò ya vé wɛɛɛ Vannáb ní gá pém, vé yaa kùibà, ɛdàɛn pɛvɛ dónnì en ya Vannáb tò pɛɛn ní.
¹⁷Sóo ya ɛbɛə kɛɛ kɛ yaa gò zaa pémɛɛ ní, yag míní mùmɛɛnu bɛrì.
¹⁸Tò ba ɛsáblè dumpánè ní, Gènbògèr ba dàn pɛɛn kíir pai,
¹⁹Ammá Vannáb bee kùì dùg pɛnnó, lág nɛɛno en ya ɛtɛmu ní.
²⁰Ɖfɛ puro Vannáb nɛɛ, gàm mìnɛnè tɛmèr míní pai, yágnè pɛɛn úrdì dúur ɛnì pai.

Vértò 67

Yír p ém lùbbà Vannábò

- ¹Və zìɛɛn véɛr yúltóo nɛɛ ri. Vɛrɛ.
²Aye Vannábò, a tɛ pɛbɛbà gím, a yèr pɛbɛbà nɛɛ, tíil mání búlbà vɛɛn bɛì.
³Ɖg di ló yír kɛ vɛ gàa bàanu mání zɛ, Nìmsàbtò pém kɛ vɛ gàabà a kɛ nì Sòryíri.
⁴Nìmsàbtò kɛ vɛ lùbúbà, nìmsàbtò mól lùbúbà dúurvɛ.
⁵Yír pém sùibà ɛnè, gàm a fɛɛɛn gèn mání vɛɛn bàanu, a gùɛɛn kúsàɛr pém kaa nɛɛ ri.
⁶Nìmsàbtò kɛ vɛ lùbúbà, nìmsàbtò mól lùbúbà dúurvɛ.
⁷Ɖg virdo lésíri, Vannáb bɛnɛnì yèr pɛbɛnɛno nɛɛ.
⁸Vannáb yèr pɛbɛnɛno nɛɛ, nìmsàbtò pém kɛ bùɛ pubà.

Vértò 68

Vannábò, a màgbà vɛsàɛn mání

- ¹Və zìɛɛn véɛr yúltóo nɛɛ ri. Dauda vɛrɛ.
²Vannáb lú diiro ní, fan ɛntò yámɛɛnì, zɛbɛrnáb ɛntò wɛɛn lún koo nɛn ni.
³Dumpánáb vɛ dàn lɛɛ sɛrì Vannáb nɛn ni, mú vɛɛzàm lɛɛ sɛɛn pɛl li ní, mú sɛɛn nál dón vɛɛ ri ní.
⁴Ammá yír dúurɛmtò ní kɛ vɛ yɛɛn zònè, kɛ vɛ sɛɛn en Vannáb nɛn ni.
⁵Vé nɛɛn pubà Gènbògèr vɛrɛ, vé kó nɛɛn laa pubà yír ya dòg ɛmɛɛn bɛl li yò bàarɛ. Yír bee níil ɛnì Gènbògèr, vé sùibà en koo nɛn ni.
⁶Vannáb kɛɛn bàar gɛɛn ni, wɛi kɛ nì voowàg túnú, wɛi gùɛɛn nɛɛnɛn voowàɛl lì.
⁷Dòrgɛn yír ya déɛvì bòob tɛn ni, pùubgɛn púrsìnàtò sìmɛɛrɛ, gàm vɛ dàn zìi kɛ bùllì. Ammá zìɛɛnɛn ní ɛɛn dòrgɛnɛn gɛɛl óg di.
⁸Vannábò, sóo ya a ví bá pu yír mánɛn nɛn ni, véɛn dɛn tálnɛn gɛɛl ní,
⁹ɛg yaa námno, nawa nɛn s'iro góg-san ni kaa nɛn ni, a kɛ nì Vannáb ya Sinai gur díi, Izrael Vannábò.
¹⁰A tùub sùiro nawa gùurvɛ, a nìɛn sɛɛnɛn ɛg mán ya ba vòɛn ní bee.

- 11Yír mántò dó kəno ti, a kó nəŋ laa ég bee vəŋ símáar dúur mání, gímnáb kə və zìi kəmə ti.
- 12Gènbògèr virdo muur koo yag di ní, kəŋ gùurè kùu yàmŋəŋ muur púur bee kə voo:
- 13“Gènbòtò vənəŋ siilnáb vəní wəŋni, yíbkəŋ ya wàríi kə və sùm kà tūr èntò ya və wəŋ yáglé ní.
- 14Kələg bitəltò kə dùg sardive, gortò əní kə dùg kaŋgervə. Mə en kó rə vé fəŋ vəŋ saŋ ni ní?
- 15Sóo ya Vannáb Vasəŋtúo nə lùr gènbòtò wee yò ri ní, sìrlèi nawa tab Salemon gur di.”
- 16Basan gur yòo gur gǝjɛnè, Basan gur yòo vəŋ,əŋ gùurvə.
- 17Mə gur,əŋ yáŋyáŋ, en kó rə a dà pu gur ya Vannáb tìil vùr ní sǝj láarì ní? Gènbògèr gá dāŋ kə vəŋrì ti
- 18Vannáb yòo vəŋ mótətò ya pín dǝŋ ni gùurè, kóró ùzínér vəŋ ùzínérè, dāŋŋəŋ yáarì Sinai ri, kə dóbà lig di!
- 19Gènbògèr Vannábò, a dòg síŋ góg di, a gǝy əŋiirò fǝjntò, a kàro yír en pərtò, bòob ya zǝŋərnáb pəú ni bəri. Bàar ya a yáŋ kəŋni tíi wəi.
- 20Bəŋ fǝŋəŋ pubà Gènbògèr nəŋ góg ya dǝj ní pém, wəi gəm lùrgəŋbənəni, Vannáb Sòryír bənəni wəi.
- 21Vannáb bənəni yòo Vannáb ya sòrgəŋ yír ní, Vannáb Gènbògèr bənəŋ ní yòo vəŋ bàanu ya sòr vùrbənəŋ vool nəŋ ri ní.
- 22Vannáb nəŋ wərgəŋ fan əntò yúlè, vəŋ yíbtò ya yáŋ yágdì dumpán bàar bíi.
- 23Gènbògèr dāŋ: “Nǝdāŋ tíibtírì fan vəntò ya Basan ni bee, nǝdāŋnəvə dǝ vǝrtírì mom lùul li,
- 24kə və dòg nəg mim vəní, yee vəntò kə baa mimtò bee.
- 25Vannábò, yír pém təro mú ya əmsəŋ mání lùb ní, vəŋ mú ya a dó kaa lig gǝjɛn ni ní, Gèn míní, Vannáb míní!
- 26Vərnáb bāŋ kaa nən ni, muulornáb dùuŋ piri, təŋ ni ní kəŋsənvag ya ləŋ sùrvag ní.
- 27Vé lùbbà Vannáb yír əntò təŋ ni, Izrael varəm vé lùbbà Vannábò.
- 28Benzame píraŋ yòo tí, war ya síin ní, yírbògəntò ya Zuda píraŋ níi yòo tí, vəŋ yírbògəntò ya Zabulon vəŋ Nabtali píraŋ níi.
- 29Vannábò, a màgbà vəsəŋ mání, vəsəŋ mán ya təŋ kəbə yúl li bee.
- 30A síŋ kaa lig di, Zeruzalèm ni, bàar bee ri gènbòtò əŋ pəŋú en góŋ góŋ.
- 31A nə tabà Ezibnábò, və kə mú nàmən ya dǝj kuul líi, və kə mú nəg záatò, a nə tabà yíbtò yò, kə və bǝyubà, və əŋi pùbà sardi vəní mú sadakà. A nə yəmmə yíbtò ya yáŋ siil muur ní yò.
- 32Yírbògəntò ya Ezib ég díi dāŋ yáarì kaa tuŋ, Etiopináb dāŋŋəŋ nəŋ yér dógdì kaa tuŋ.
- 33Egtò ya kúsəŋ dǝi vé nəŋ pubà Vannáb vərə, vé nəŋ mùmmə Gènbògèri.

³⁴Vé nàà mùm̀m̀à yír ya dòg èmgə̀n gógsan ni yò, gógsan ya kə̀ dùggə̀n ver və̀n ver pé̀m bee, yír bee wə̀i m̀uuni yag v̀an yò rì.

³⁵Vé k̀uu yàmm̀à Vannáb v̀asà, wə̀i f̀aə̀n pu Izrael gèn nì, v̀asà̀n ə̀nì dòg tálgə̀n beltò.

³⁶Vannábò, a k̀iηno yír kaa lig g̀j̄n ni lú, Izrael Vannáb wə̀i v̀amgə̀n yír d̀i, yír z̀i t̀ə̀n en pé̀m zε, bé f̀u puro Vannáb naə̀.

Vértò 69

Dyáa taro Vannáb ligò

¹Dauda vé̀rè, və̀ nə̀ə̀n mú vé̀r d̀ə̀ə̀ və̀ k̀ə̀n voo: “Lab k̀ùy ya gə̀el líi.”

²Vannábò, a yaa sòrə̀mm̀à, mom lànnó gaar di.

³Ŋt̀ùy dó síró b̀òtòg di, ηz̀īn bàar v̀an ya kə̀ ὴnàg s̀īr dor tí bai, ηpε dó síró mom l̀uul li, mom nór p̀òorgə̀nə̀nì.

⁴Ŋnə̀ə̀ k̀únno yag béə̀rì, gaar mínì órdo, ηlaa dùggə̀n Vannáb mínì h̀ə̀ə̀ nór mínì k̀òrì.

⁵Yíbtò ya zə̀bgə̀nə̀n guve ní zə̀n t̀allo yúl gor mínì. Fan míntò ya ỳə̀ə̀nə̀n m̀ə̀ə̀r guve bee və̀ v̀ə̀ t̀alə̀nnó, voo ηkpaarbà en ya ηkàn míi.

⁶Vannábò, a g̀aaro ỳə̀n k̀ə̀sà̀n mínì, líir mínì ínnè pú pai.

⁷Gènbògèr Vannáb V̀asà̀ntòo, a íi ya ηkó pu yír míntò ya d̀iη s̀ímə̀ə̀r kaa f̀ùy r̀i s̀ég en ní pai. Izrael Vannábò, a íi ya yíbtò ya dùunú ní k̀óobbà kə̀n yúl li ní pai.

⁸Və̀ dúulgə̀nə̀n kaa yúl li, s̀ég m̀ə̀ə̀nə̀n kaa yúl li.

⁹Və̀n yúl m̀ana, dàavətò və̀ t̀ə̀nə̀n mú sèn zε. Yíbtò ya bə̀nə̀n nə̀ə̀ d̀ə̀ə̀ve ní g̀iηnə̀n zε.

¹⁰Ỳə̀ə̀sà̀n ya ηỳə̀ə̀ lig m̀aní ní à̀n dòggə̀nə̀n s̀ímə̀ə̀r di mú vee. Dúulə̀n ya və̀ dúulgə̀nú ní s̀iη kə̀n yúl li.

¹¹Mú ya ηvə̀ə̀ g̀j̄n en ní pé̀m, və̀ ỳonə̀n dúllì tí vé.

¹²Ŋp̀aar g̀ím làai m̀ə̀, və̀ ỳonə̀n ỳj̄rì.

¹³Wee ya yír sí m̀ə̀ə̀ ní və̀ d̀ə̀nə̀nə̀nì, z̀òfumnáb s̀ə̀nə̀n vé̀r di.

¹⁴Mí g̀á ηtə̀mgə̀n mái Gènbògèrè, sóo làro ya a dà p̀ə̀n g̀ím t̀ərì ní. Vannábò, a k̀iigè p̀ə̀mm̀à, g̀am a ỳə̀ə̀ dùggə̀n ỳiri, a yaa p̀ə̀mm̀à, g̀am mái a sòr g̀aə̀n yír d̀i.

¹⁵A d̀i v̀irə̀mm̀à b̀òtòg ya ηt̀ùy d̀ə̀n ti yò ri, ηz̀īn só v̀íba zə̀bə̀rnáb míntò nə̀ə̀ ri, a sòr v̀irə̀mm̀à mom l̀uul li.

¹⁶A sòr d̀òr s̀irə̀nə̀n mom nór di pai, kə̀ ηlee dó sí wee bàar l̀uul li pai, a íi ya ηf̀ə̀ə̀ dó sí dəl líi pai.

¹⁷Gènbògèrè, s̀ímə̀ə̀r m̀aní duusà, a t̀ə̀n pu yír g̀ím, mú wə̀i, a k̀iibà tə̀msà̀n m̀in yò.

¹⁸Ŋỳòo yír m̀ana, a ìnə̀nnə̀n t̀iil m̀aní pai. G̀ím z̀īnnó, a yaa p̀ə̀mm̀à lè̀m!

¹⁹A yaa sòrə̀mm̀à, a sòr v̀irə̀mm̀à fan míntò nə̀ə̀ ri.

²⁰A g̀aaro mú ya və̀ dúulgə̀nə̀n ní, a g̀aaro mú ya s̀ég k̀ə̀nə̀n g̀á ηk̀óobgə̀n ní, fan míntò pé̀m və̀ g̀aa k̀ungə̀nì.

²¹Dúulə̀n ỳubə̀nnó s̀ímə̀ə̀rè, s̀ímə̀ə̀r mínì g̀ə̀ro, ba ηsáb ní yír d̀ə̀ə̀ dà p̀ə̀n g̀ím g̀aari, ammə̀ pai. Yír kə̀ dànnó s̀ímə̀ə̀r v̀amni, ηz̀īn paivé.

- 22 Gol wòon ní, vè pènnó non lésíri, mom òrèh ní, vè pènnó mom gbágdì.
 23 Lésír gùur vèní màṣvèbà, lésír gùur ya vè lèh ní kálbà píváal vèṅa.
 24 Nór vèní sàṅ vèbà zègò, a laa bùulbà sǐj vèní,
 25 A pèe pèvèbà nórè, nòn fǐj mání wér síbà kèvè fúy ri.
 26 Wàal vèní kálbà úsàṅ, yír fàṅ ti pai,
 27 gàm vè lòtiṅ yír ya a lò yáglé ní, vè tii úrtiṅ pu gím yír ya a úrlè puro ní.
 28 A gáar kùnṁṁá dumpán vèní pém, kè vè zìi sógè kaa ṅaṅ ri pai.
 29 Níil vèní a màṅ vèrbà yòṅkì debter di, a gáar dòrvè yír dúurèmtò tṅ ni pai.
 30 Mí gá ṅtèro gím, ṅgú síró, Vannábò, a yaa pémṁṁà!
 31 ṅdàṅ níil mání ṅaṅ múmni vèr di, kè ṅzìi lùbúbà, ṅdàṅ pú ṅaṅ fúyì.
 32 Èn uur bee Vannáb ní pùu tál puro nàgò, tál puro nàg zaa nání.
 33 Gímnáb tèro gu ní pùuṅ pèvèrì, yíbtò ya wàṅ Vannáb ní fúy vèṅni.
 34 Vannáb kiiṅ gímnáb tèmèrè, vèṅṅè yír èntò ya fàṅ bǐj líi pai.
 35 Gógsan vèṅ ègò, mom vèṅ èn lagéltò ya tíi pém vé lùbbà Vannábò.
 36 Vannáb dàṅ Sion wàaltṅ sórdì, dàṅ yúy díibtírì Zuda wàaltṅtò pém.
 37 Pírìi yíbtò ya tṅ pu ní bee dàṅ èg kàrì, yíbtò ya yáṅnu ní dàṅ èg ká véèrì.

Vértò 70

Vannábò, a kéel pèṅ pai!

- 1 Vè ziiṅ vèr yúltóo ṅaṅ ri. Dauda vèrè.
 2 Vannábò, a yaa sòr vèrèṁṁà, a fuu yaa gò zaa pémṁṁà.
 3 Yíbtò ya yáṅṅèṅ màṅar ní yò ség kónvèbà, vè ór síbà. Yíbtò ya vè wàṅ pèṅ dumpán ní bee vè ór tiitibà.
 4 Yíbtò ya yǐṅṅèṅ ní bee kè vè tiitibà vèṅ sègò.
 5 Yíbtò ya wàṅ bàanu mání ní gá símàṅar pùuvèbà. Vè yǐṅṅè zòn kaa ṅaṅ ri, yíbtò ya díṅnú Sòryír vèṅa ní kè vè laa mùubà zé: “Vannábò, a fuu yaa pémṁṁà!
 6 Mái a gò zaaṅ pèṅ nì, a sòr vèrgèṅṅè nì. Vannábò, a kéel pèṅ pai.

Vértò 71

ṅgàṅ ní yò pém, a vèṅṅèṅ pai

- 1 Gènbògèrè, ṅín kèṅ kaa búg di, a òr sìrèṅ pai,
 2 A tṅ èn mání vèṅ bàanu, a gèṁ lùrèṁṁà, a díṁṁà wee dúur di, a lágbà tóg kèṅ tṅ, a sòrèṁṁà.
 3 A kè pémṁṁà gbág ya ṅíṅṅèṅ ti ní, lig vèṅ ya ṅín sòṅ ti ní. Gàm a laaṅ pèṅ yúl lì, a sòrgèṅṅè nì.
 4 Vannáb míni, a sòr vèrèṁṁà dumpánṁáb ṅaṅ ri, a sòrèṁṁà gbèṅṅèṁṁáb vèṅ lírnáb ṅaṅ ri.
 5 Gènbògèrè, ṅtèṅ nór kaa fúy ri, gùy sóo ya ṅkèṅṅèṅ warwa ní, ṅpè dòrgèṅ fúy míni kaa ṅaṅ ri.

- ⁶Gũy sòo ya vè lèh ní, ñsà dùggəh fər kaa n̄a ri, a virénnó n̄a bəl li. Mí gá ñdàñnú lúbdi sòo péem.
- ⁷Yír péem en ya kəh yúl íi kìn̄vəro, gàm vè t̄əro a yòonəh gũyri sím̄āar d̄əəvè.
- ⁸Yóh yan̄a péem yag míní m̄um̄gəh mái, ñkùu yàm̄gəh mú ya a lúb ní.
- ⁹Yakai ñgàh ní yò péem a yággəh pai, fər míní kùro, a mìn yággəh pai.
- ¹⁰Gàm fan míntò yáanəh lúr vírdi, vè mól kiinəh kəh yúl li,
- ¹¹vè mùuñ voo: “Yakai Vannán yáglèuro, bəh n̄ə gũyunnəmm̄a, yír ya d̄au nón sórtír ní pai”
- ¹²Vannábò, a kəhà p̄əh bàar zòob di pai, a fuu yaai pémm̄a, Vannáb míní.
- ¹³Yíbtò ya yáanəh m̄āar ní yò, ség kónvəbà, vè líi síbà.
- ¹⁴Mí gá ñtəh nór kaa fũy ri, ñdàñnú lúbdi sòo péem.
- ¹⁵Ñdàh kúu yàm̄ni dúur mání, doo péem ñdàñnəh múu k̄əni mú ya a sòr yír ní. Dúur mání zoh yáaro, tálənnó kíi gáari.
- ¹⁶Ñlúb̄gəh tonòm nán mání, Gènbògèrè, ñkùu yàm̄gəh dúur mán yò d̄əəvè.
- ¹⁷Vannábò, a w̄əñənnó h̄āa warwa ri, yakai péem ñyòo dónni dúur mání.
- ¹⁸Yakai ñgàhno, vèr míní zohno, Vannabò, a yággəh pai, h̄āa kə ñdòn təl pubà varém ya pírii mú ya n̄a mání t̄ə en nánəmtò ní.
- ¹⁹Vannábò, fág dúur mání làn gógsan ni, a t̄əno en kìn̄əntò, yíi làti mú mái r̄ə?
- ²⁰A úr p̄ənnó gím vəh dumpánè, am̄m̄a a yaanəh v̄am̄tíri, a yaanəh dí vírtíri dəl lùul li.
- ²¹A d̄əñnəh gém lúrtíri, a d̄əñnəh sím̄āar k̄āabdi.
- ²²Vannáb míní, ñdàñnú lúbdi kəh mulor di, ñdàh n̄āa múm̄ni dúur mání. Ñdàñnú múm̄ni kəh kòlòh ni Izrael Vannábò.
- ²³Ñdàñnú n̄āa múm̄ni vəh sím̄āar p̄úuri, gàm a sòr virénnó.
- ²⁴Ñdàh fág dúur mání dónni doo péem, gàm yíbtò ya ba vè w̄əñ p̄əh dumpán ní péem, ség kónvəro, vè ór síró.

Vértò 72

Dumpánáb gá búlgəni yèh̄vè?

- ¹Asab v̄erè. Vannáb yáa dùgdo Izrael yíri, yíbtò ya sím̄āar tú ní.
- ²Ba ñt̄i bàanu gírì, p̄ərgè s̄ənvè ba ñdà p̄erì ní.
- ³Gàm ñt̄əro yíbtò ya gàan Vannáb bíi vè yòo en zii t̄ari, mí péem yaa núurənnó.
- ⁴Yíbtò bee en ya kìn̄və ní pai, búur v̄əni yòo íiri, vè yòo k̄əñni.
- ⁵Gím ya ziih yír ní dónvə pai, sòo ya en t̄əngəhəh b̄òob ní vè ní vè túggəni.
- ⁶Vè p̄aar k̄əñnəh l̄əgəm mú bijl gaarn̄ai, gb̄əñəm t̄ənnòm s̄aanvə mú làa ya vè màg sà p̄əvə ní.
- ⁷Dumpán v̄iñni k̄əvə bəl li, s̄absàh v̄əni péem iih w̄əi.
- ⁸Vè yòo b̄òob ȳj̄ri, vè mùunəh z̄j̄r b̄ əri, vè t̄əngəhəh b̄òobò.
- ⁹Vè kùl d̄òggəh yag v̄əni gógsan ni, ég di ló ní vè mùuñ yag v̄əni.

- 10 Wəi kó rì yír pém fə̀a dùuro vəi, yír íi kàŋ muur vəní nàa iro
- 11 Yír dumpántò bee mùun voo: “Vannáb bee gàarə́j né? Vannáb gógsantóo dàn gáar pai.
- 12 Dumpánnábtò bee və̀ yòo búllì, zaudi vəní gùurè, və̀ yòo zíi dégtírì bòo də́ə ti.
- 13 Mí gá ñtùbdo símáar míní pəl lɛ? Nàa míní kóŋno dumpán tònì ógvé?
- 14 Góg ya djì ní pém ñyòo gím tərì, sóo pém fuy yòonə́ŋ fjjrì.
- 15 Tò ba ñdaŋ ñmùubà mú dumpánnáb bee ní, wi gá ba ñkó puro yír mántò dumpánè.
- 16 Ñgònno en yò kíi gáari, ammə́ tʌŋə́nno.
- 17 Sóo ya ñdó Vannáb lig di ní, ñkii gàaro en ya dàŋ dumpánnábtò bee zíir ní.
- 18 Gènbògèrè, ñtə́ ní a díŋv ə wee íibdi ri, kə̀ və̀ ìib pɛ dóbà gboŋ ni.
- 19 Kə̀ və̀ dàŋ fúu káa sírì, dúul nán dàŋvə̀ mǎa sírdì.
- 20 Gènbògèrè, yíbtò bee və̀ kə̀ mú nérə́g táalgə́ŋ ní, a níŋno ní, a vǎŋlèro.
- 21 Sóo ya muur yò̀ ʋunə́ŋ ní yò̀, símáar míní vjjró.
- 22 Ñkə̀ mú yǎŋtòo, mú en gə̀əlnǎi kaa nən ni.
- 23 Ammə́ ñkə̀ dùggə́nəŋ mái, a gùuro nàa dúur míní, pírii kaa ñàaŋ kaa bàar lúbdì ri.
- 24-25 Má pái gá, ba ñdà zíirì yíwe gógsan níi? Ya ñziú ní yò gá, en kə̀ pàartinnə́ŋ vəŋ yír də́ə rè ég díi?
- 26 Fúy míní nàaro, vəŋ símáar pém, ammə́ ñvǎŋnəŋ Vannábò. Wəi kə̀ nì tíil ya ñkó ní sóo pém ní.
- 27 Yír ya yágúró pém wə̀ kàaro, yír ya mə̀r púró búyurì ní gím ə̀ŋa.
- 28 Mí gá kəsà ñ Vannáb tól li wəi pùun pə́ŋ nì. Ñwǎa dón kaa búg di Gènbògèrrè, Ñdàŋ dón yǎmni en dúur ya a kó ní pém.

Vértò 73

Dumpánnáb gá búlgə̀ni yéŋvé?

- 1 Asáb vérè. Vannáb yǎa dùgdo Izrael yíri, yíbtò ya símáar tú ní
- 2 Ba ñtìi bàanu gírì, pə̀rgə̀ sənvé ba ñdàŋ pəri ní.
- 3 Gàŋ ñtə̀ro yíbtò ya gáa Vannáb bíi və̀ yòo en zíi tǎrì, mí pém yaa núurə́nnó.
- 4 Yíbtò bee en ya kìŋvə̀ ní pai, búur vəní yòo íirì, və̀ yòo kǎŋnì.
- 5 Gím ya zìiŋ yír ní zìinə̀və̀ pai, sóo ya en tʌŋə́nəŋ bòob ní və̀ ní və̀ túggə̀ni.
- 6 Və̀ pàar kəŋnəŋ læggə̀m mú bjjl gaarnǎi, gbə̀ŋə̀m tonòm sáanvə̀ mú làa ya və̀ màg sà pə̀və̀ ní.
- 7 Dumpám víŋni kə̀və̀ bəl li, sábsàŋ vəní pém ìiŋ wəi.
- 8 Və̀ yòo bòob yjjrì, və̀ mùunəŋ zjjr bəri, və̀ tʌŋə́nəŋ bòobò.
- 9 Və̀ kùl dòggə́nəŋ yag vəní gógsan ni pém,
éŋ di ló ní və̀ mùun yag vǎni.
- 10 Wəi kó rì yír pém fə̀a dùuro vəi, yír íi kàŋ muur vəní nàa iro.

- 11Yír dumpántò bee mùuη voo: “Vannáb bee gálèη né? Vannáb Gógsantóo dàn gáar pai.”
- 12Dumpánnáb bee və yòo búllì, zaudì vənì gùurè, və yòo zí dégtírì bòo déə ti.
- 13Mí gá tùbdo símàar mínì pel le? Nàa mínì kóηno dummpán tònì ógvé?
- 14Góg ya djì ní ηyòo gím tərì, sóo pémm fúy yòonéh fjjrì.
- 15Tò ba ηdan mùubà mú dumpánnáb bee ní, wi gá ba ηkó puro yír míntò dumpánè.
- 16Ngònno en yò kíi gáari, ammə tapanénno,
- 17háa sóo ya ηdó Vannáb lig di ní, ηyaa kii gàaro en ya dàn dumpánnáb bee zíri ní.
- 18Gènbògèrè, ηtè ní a díηnəvə wee íbdi ri, kə və ìib pe dóbà gboη ni.
- 19Kə və dàn fúu káa síri, dúul nán danvə maa sírdì.
- 20Gènbògèrè, yíbtò bee və kə mú nérèg tálgəη ní, a lúró ní, a vánlèro.
- 21Sóo ya muur yò vùnəη ní yò, símàar mínì vjjnì.
- 22Nkə mú yàηtòo, mú en gəəlnəi kaa nən ni.
- 23Ammə ηkə dùggəηəη mái, a gùuro nàa dúr mínì.
- 24A mag dùu pénnó bàanu mánì, pírii kaa àaη kaa bàar lúbdì ri.
- 25Mái pe ní kee ηzìi yíwe gógsan ní, en kə páartinəη vəη yír déə rè ég di lói?
- 26Fúy mínì nàaro vəη símàar pémm, ammə ηvəηəη vəη Vannábò, en ya ηzìi ní wei háa sóo pémm.
- 27Yír ya yágúró pémm wə kàaro, yír ya mər púró búyri ní gím əna.
- 28Mí gá kəsàη Vannáb tól li pùuη pəη nì, ηwàa dóg kaa búg di Gènbògèrè, ηdàn dón yəmni en ya a kó ní pémm.

Vértò 74

A yaa tèbà Sion lig túlèηtò

- 1Asab vérè, wəηgəη yíri. Vannábò, en kó rè a mìn vəəbé gu ní? en kó rè a nòη pu tàmtò mánì mú yò ní?
- 2A sáb zìibà yír mántò ya a tiil kà ní sóo zòoro yò, nìmsàbtò ya a bùl vìr kài mánə yò, a sáb zìibà Sion wàal ya a dí gur mánə yò.
- 3A yaa tèbà Sion lig túlétò, fan mántò líil kùnno entò ya lig gjjn ní pémm.
- 4Zəbèrnáb mántò və èm bəəη yag háa kaa bàar gjjn ni, və yaa dìib lùr tuutu wàl vənì ti.
- 5Və kə mú yíbtò ya dùη lab
aηl kuul li ní.
- 6Və kà bàar vənì vəη tèbél vənì, və dù líil kùn lab dúurtò ya ba bé pèr dìib tūr ní pémm.
- 7Və sè lig gjjn mánì, və yaa líil kùn weee ya və fəa təmgənú tíi.
- 8Ba və yàabə mín kùnni, Və sè kùnno bàar gjjntò bən ya ég yò ríi.

- ⁹Bé tètìn gèhèn entò bèn bee pai, bé dítìn tòmrag kóo déé pai. Mə en bee dà tébdì sóo mé kè, yír ya gàa ní pai.
- ¹⁰Vannábò, zébèrnáb mántò kə və yágú dúullì sóo yané? Fan mántò kə və yágú yíjri sóo yané?
- ¹¹En kó rè a kòhəgəh nəə ti ní? En kó rè a sí tènə̀rì ní?
- ¹²Vannábò, tàh pém a kə laarì gèn bə̀nə, mái a kóh nì, bé só víh zε.
- ¹³Vasə̀h mání dù dèhno teekúi, zàa wàrdò sùwál yúl mom ni.
- ¹⁴A wàrdò sùwál Lèviatan yúlè, a yaa péro yúl ə́ní en gə̀lnátò léró.
- ¹⁵A wə̀ə virdò lèmmòm vəh légvagtò, a zòb òrdo mom bə̀gə̀ntò ya zo tèn míi.
- ¹⁶Mái a díh yóh nì, a díh vìn nì, a virdíró yóh vəh sɿj kə̀və̀ bə̀ar di.
- ¹⁷Mái a dèh téb ég dì, mái a vird gə̀ə vəh íi rì.
- ¹⁸Gè̀nbògè̀rè, a sabbà mú ya fan dúulú ní, mú ya yír yə̀hə̀bətò yò yíjnu ní.
- ¹⁹A yòb pé kə̀lə̀g mání en gə̀lnə̀ pai, a və̀h və̀ə gímnə̀bətò kə̀və̀ gím ni pai.
- ²⁰A sabbə̀ yag ya a ta vəh bə́i ní, yakai bə̀ar pém gbə̀hə̀mnə̀b yòobə̀.
- ²¹A íi ya bə̀ulə̀hə̀nə̀b bə̀ul ní pai, yír saabə̀ltò vəh gímnə̀b lùbbə̀ níil mání.
- ²²A lú nòn sòrə̀mmə̀ yúl mání. A sáb zìibə̀ mú ya yə̀hə̀nə̀bətò yò dúulgə̀nú ní.
- ²³A və̀h fan mántò yag bə̀ə̀r və̀ní pai, vəh gə̀rə̀m ya zébèrnə̀b mántò laa lùrgə̀n ní yò pém.

Vértò 75

Vannáb kə̀ nì fə̀gtóo

- ¹Və̀ zìih vər yúltóo nəə ri. Asab vèrè, və̀ nə̀əh mú bòo déə voo: “A líil pai.”
- ²Vannábò, bé nə̀ə lùbgə̀h mái, bé lùbgə̀núrì, yír ya a kə̀h kə̀bé tə̀h ni yò. Bé mùmgə̀h en dúurtò ya a kó ní.
- ³Vannáb daɿ: “Sóo ya hə̀dèhno doo mání ní, hə̀dàh fə̀g mání kó díib və̀ə̀rì.
- ⁴Eg vəh yírtò ya tíi pém nə̀hə̀gə̀nì kè ní, mí gá hə̀dàh ég bɿjil vəm díibdi.
- ⁵Hə̀dòn pu lə̀gə̀mnə̀b hə̀daɿ və̀ lə̀g pai, dumpə̀nnə̀b ní hə̀daɿ və̀ gə̀m yúl pai.
- ⁶Hə̀daɿ və̀ gə̀m yə̀ə yúl pai, və̀ mùu lə̀gə̀m muur pai.
- ⁷Fə̀g dənə̀i lúirì tól yóh vír di pai, tól yóh dór di paivé. Dənə̀i lúirì gə̀əl li paivé.
- ⁸Vannáb kóh fə̀g dì, fə̀ə̀b sɿrgə̀h yír déə, gə̀m lùrgə̀h yír déə.
- ⁹Gè̀nbògè̀r gùuɿ sóor koo nəə ri, wèr dòrlè fùm yóbdì déə úrgə̀h ti. Dumpə̀nnə̀b ya ég di lói pém dən fùm yò zòrì, hə̀ə vəh sɿhə̀r ə̀n ya sóor bɿjil líi bə̀ri.
- ¹⁰Mí ní hə̀dàh yə̀gdì múmnì Yakubu Vannáb pai, hə̀də̀hnu nə̀ə lúbdì kə̀ hə̀daɿ:
- ¹¹“Vannáb dən gə̀rdì dumpə̀nnə̀b fə̀rè, kə̀ gə̀m lùr yír dúurə̀mtò.

Vértò 76

Vannáb gə̀rdo siil Sioh ni

- ¹Və̀ zìih vər yúltóo nəə ri. Asab vèrè, və̀ nə̀əhə̀h gə̀ryái.
- ²Zuda yírtò gə̀aro Vannábò, Vannáb níil mùuɿ Izrael yír tə̀h ni.
- ³Lig ə́ní yòo Salem ni, wee kə̀h ə́ní Sioh ni.

- ⁴Vannáb gèr siilnáb síi vəní lu, féəl vəní vəŋ paar vəní, vəŋ gòn entò vəní pém.
- ⁵Vannábò, tonòm mání duusà, kìnno yír sóo ya a lò nèle fan mántò gá a tiitii gur dei ní.
- ⁶A fù kà kùnno siilnáb vǎntò tab vəní, və fəə vəəro nəm. Yír símǎar vǎntò bee nǎa vəní vòro.
- ⁷Yakubu Vannábò, sóo ya a gbǎa pévə nór ní, pínnaab vənəŋ pín vəní pém və pə vò kùnno.
- ⁸Vannábò, a yòo yír ya ǎaŋ dúul ní, sóo ya nòn mání lúró gá, yí dà díiri kaa nén ni rè?
- ⁹A kóŋ fág mání gógsan ni, yíbtò ya ég díi dúul kóŋ ni, və ònno.
- ¹⁰Sóo ya a lú kóŋ fág mání ní, kaa sòrbà bǔyǎlǎŋnáb ya kúsǎar díi.
- ¹¹Yír nòn mǎ a lùb tàlgəŋəŋ wəi, yíbtò ya só ví nòn bee ri ní, və dàŋ pú en síiri.
- ¹²Vé kó wàrbà en ya vé ség pu Gènbògèr Vannáb vəní ní. Vé ǎa púba Vannáb yò en vəní, nìmsàbtò ya vé sò'orgəni koo tól líi pém, Vannáb yò yòo Vannáb wǎarì.
- ¹³Tuŋ sìrəŋ yír bògəntò,
ǎaŋ pu gènəbtò ya kúsǎar díi dúulè.

Vértò 77

Ɖsáb ziiŋ en ya a tò tǎl pəŋ ní

- ¹Və ziiŋ vər yúltóo nǎa ri. Asab vère, gàm Yèdùtún.
- ²Ŋbəənà pu yag míní Vannábò, ŋbəənà pu kə kii pém mǎ.
- ³Sóo ya en tǎŋəŋno pém, ŋwǎŋ Gènbògèri. Vìn ni ŋyágnə nǎa yér dógdì koo tuŋ mai, símǎar míní gǎa kǎar pai.
- ⁴Ɖsáb ziiro Vannábò ní, ŋdǎlgəŋì, ŋsáb nəŋno ní, símǎar míní gǝŋni.
- ⁵A òrgəŋəŋ nəm nór di, ŋgiro, ŋgaatin en ya ŋdà múur ní bai,
- ⁶Ŋyaa sábtiro en ya tál ní, ŋsábdo vertò ya tál tǎŋ ní.
- ⁷Vìn ni ŋfǎa ní, en kìŋgəŋəŋ ni, ŋsáb gəŋəŋ yúl mínə ŋdǎŋ:
- ⁸“Gènbògèr gá mìn zǔ vəəbère? Dàn pəbə nór tətíri fǔy ri bé?
- ⁹Símǎar dúur ən bee lee síre? Gǎa vəəti pəbə múutír bé?
- ¹⁰Vannáb gá vǎŋ vəə puro yír gím tər dé? Nòn bìguro símǎarè rə?
- ¹¹Mí ní ŋdòn ŋdǎŋ en ya wòo tǎlǎŋ ní ya Vannáb Gógsantóo sòg vír nǎa əní kəbə yúl li yò.
- ¹²Ɖsáb ziiŋ en níəmtò ya a tò tǎl ní, ŋsáb gəŋ en kìŋəntò ya a tòlé tǎŋ ní.
- ¹³Ɖsáb ziiŋ en nánəmtò ya a tò yáglé ní, ŋmùu kəŋŋəŋ wəi.
- ¹⁴Vannábò, tonòm mání túsà, Vannáb tìŋtìŋ yané là mú mái rè?
- ¹⁵Vannábò, mái a kó en kìŋəntò rì, a màgdo vǎsəŋ mání nìmsàbtò təŋ ni.
- ¹⁶A bùl sòrdo yír mántò vəŋ nǎa vǎn mání, Yakubu vəŋ Yusufu nanúséntò.
- ¹⁷Vannábò, mom təúró, Mom təú ní nəŋo, mom lùultò pém nəŋno.
- ¹⁸Beltò wèr sìriro nawa nawa nòn dùno, nawa nór pèeŋ wee pém.
- ¹⁹Nawa nòn mání dù tǎllo ní, nawa nór fuu tùb kúsǎarè.

²⁰A kóróo bàanu mání mom ni, a tál dùuro mom lùul li, yír ya tè dor mání ní pai.

²¹A vìrdo Moizə vəη Arunai, kə və dùu nəη pùbà yír mántò mú tà̀m.

Vértò 78

Vannáb vəη yír ə̀ntò

¹Izrael yíri. Asab vé̀rè. Vó kùibà muur míní, vé lág̀bà en ya kəη yag díi.

²Ŋkùlgəη yag ὴdà̀η múurì muur màg̀èr di, kə ὴdòn vìr pə̀və̀ ə̀ntò ya bal tál ní.

³Yòo ə̀ntò ya bəη kùilènəη ní, ə̀ntò ya yírbògə̀n dòn yáglè pə̀bənəη ní.

⁴Bəη dànnəη ə̀ntò bee ínnì varəm bənə̀ní pai, bəη daη tàlnəη pubà varəm ya pírii, kə və kùibà Gènbògèr tonòm vəη vəsàη ə̀ní vəη en kìηə̀ntò ya tò ní.

⁵Vannáb yaa pə̀ró Yakubu dòokái, mag puro Izrael bàanu ya və dà dúur ní. Muurtò bee daη yírbògə̀n bə̀ntò və daη mag pubà varəm və̀ní.

⁶Və̀ pém kə və kii gàabà muur bee, kə və daη tàl pubà varəm ya pírii.

⁷Varəm kə və pé dòrba fúy Vannáb nà̀r ri, kə və sáb sènmə̀ en nánə̀mtò ya Vannáb kó ní, kə və dùu dùgbà en ya Vannáb daη ní.

⁸Və̀ ní kə və dùu yírbògə̀n vən dor pai, tútnú və̀ní bal və zìηsà, və kii muur pai. Símàr və̀ní diin déə̀ve pai, və b̀ỳun pu Vannáb pai.

⁹Efaraim yír və gòη siil vəη tabò, ammə̀ və wə̀rəro siilè,

¹⁰gàm və g̀ỳun yag ya Vannáb ta vəη vəi ní bai, və mèrlè Vannáb dòokái.

¹¹Və̀ yáglè en nánə̀mtò ya Vannáb tò ní, vəη en kìηə̀ntò ya úr pə̀və̀ ní.

¹²Kóro en kìηə̀ntò yírbògə̀n və̀ní nən ni, há̀r Suaη ni, Ezib ég di.

¹³Yaa dù yè̀b mom há̀r yíbtò kə və yà̀r tálbà, dìib dùggəη mom mú gurwa.

¹⁴Yòη ni ní, bàbgəη pə̀və̀ belwa, vìn ni ní bàbgəη pə̀və̀ vee.

¹⁵Wà vìr pə̀və̀ mom v̀aal li, yíbtò və zòro mom ya ég di díi ríi.

¹⁶Dù vìrdo mom v̀aal li, mom yaa wə̀rə mú lé̀gò.

¹⁷Ammə̀ yíbtò yò və yé̀gnə̀ pu vee en kór bai, və yòo pu Vannáb Gógsantóo gágdi gə̀l li lúvè.

¹⁸Və̀ yaa màg̀ t̀ero Vannábò, voo wə̀ pə̀və̀bà lésír ya kə p̀u pə̀və̀ ní.

¹⁹Və̀ gággəη pu Vannáb voo: “Vannáb dàbənəη lésír pé gáarì gə̀l li ló ré?”

²⁰Bé t̀ero l̀oro v̀aalè, mom wə̀rə víró ti mú lé̀gò. Mə̀ yakai dà yír lésír pə̀rì vəη sèη b̀eri, kə bé lé̀bà rə?”

²¹Gènbògèr kii muur yò ní nòno, yeg puro Yakubu varəm mú vee, nòn ə̀ní f̀j̀ro Izrael yúl li,

²²gàm və pé dòrvè fúy Vannán nà̀r ri pai, və sábnè ya dàηvə̀ sórdì ní pai.

²³Vannáb yaa mùurà pu beltò, yaa kùl gógsan pagélè.

²⁴Wèr sìr pə̀və̀ lésír déə̀ və kə̀η mana, péiro yír ə̀ntò nen ya gógsan níi.

²⁵Yíwa pém lé̀ró malekiatò lésíri; pé tavə̀ro lésíri, və ìiro.

²⁶Vannáb yaa sòrii pel ya yòη vír díi vəη vəsàη ə̀ní, yaa à̀rì pel ya tól nà̀r dúur díi.

²⁷Yaa wèr sìri pə̀və̀ sèη mú sà̀r dà̀m, núutò zòη mú s̀j̀j ya lé̀g díi.

²⁸Sìr kùn ə̀ntò yò pém Izrael yírtò saη ni, há̀r kə və zùg tól li.

- 29Mú wəi, Gènbògèr kó pəvəro en ya və yáa ní bee, və lé háa və ìirì.
- 30Ammá və lé màgnənəh mai, lésír kəhənəh kəvə yag di tívé.
- 31Vannáb fuu nò pəvəro. Məa tũrdo yír vántò ya kəvə təh ní.
- 32Ammá gu bee pém, və yòo vee en kó émnì, və íi kàn en kìhèntò ya Vannáb kó ní yò pai.
- 33Vəh wəi, Vannáb nəaər lùr doo kəsàh vənì mú pelè, və kə kùn doo vənì vəh dúulè.
- 34Vannáb dónə məaər ní, və wánó bàar əní, və fəa dùu'uro, və kìi puro muurè.
- 35Və sáb ziiro Vannáb kə nì gbág vənə, vannáb gógsantóo wəi sòrvə rì.
- 36Ammá gu bee pém, yagvənì sòolgəh Vannábò, və wònə míil Vannáb nén ní.
- 37Və dí kunnè síməaər Vannáb fũy ri pai, və gũy nəhənə yag ya vəh tanəh ní pai.
- 38Vannáb yaa tə pəvəro gím, məaətinvə pai, ammá kəaəb sɪrgəh dumpán vənì, gũyuh síməaərə, təb sɪrgəh nòn əní.
- 39Gàm gàaro yír və yòo yíri guve, və yòo mú pel ya èm lee vəəh ní.
- 40Və gág púl puro gəəl li, lũrdo nòn əní bàar óg dí lú.
- 41Və yaa màg tətiro Vannáb sáh, Izrael Vannáb síməaər yaa vjĩró.
- 42Və ní və sáb zìitin en ya Vannáb bal kó pəvə gá, Sòr vɪrvə fan nəa ri bee pai.
- 43Və vánhèro en kìhèntò ya Vannáb tə Ezib ég di ní vəh en nánəmtò ya tə Suaəh ní.
- 44Vannáb fil Ezibnáb légtò vənì kál mim, və zìi vèən mom zór bai.
- 45Tòì pu Ezibnáb gúitò yaa tũy tũrvəro, pírii ùrtò yaa təaənvəro.
- 46Yaa sòrdo sib sũy kũnno lésirtò vənì, sóm lé kũnno ahtò vənì.
- 47Nawa tab líil kũnno fũm lab yəh vənì, kəaəbər líillo kũyub yəh vənì.
- 48Sòr sirdo nawa tab məa kũnno nàgtò vənì, nawa vũyur tũr kũnno nàgtò vənì.
- 49Pírii Vannáb sòr sɪr nòn əní Ezibnáb fũy ri mú vee, síməaər əní yaa lúró vəh vəi, vɪriro malekiatò ya kə yaa líil kũnvə ní.
- 50Vannáb yáa nòn əní úr vírdì ní, sòrtin yəhki vənì pai, və vòro vəh ʉsáh dumpánè.
- 51Məa kũnno yjgər bìiwàgtò Ezib ég di, varəm bìiwàgtò ya Sám nìm ní vò kũnno.
- 52Yaa sùm vɪr yír əntò mú tàmtò,
èr aəvəro təh ya və tálgəh gəəl ní.
- 53Èr dùggəvə síməaər déəvə, və kəhənəh dúul pai, ammá fan vəntò gá mom kròor kũnno.
- 54Yaa aəvə ég ya tũil vɪr ənə ní ri, háa gur ya gò kà ənə ní ri.
- 55Nə lũrdo nìmsabtò ya kə laa ní, yáa pəh égtò bee yír əntò, kə kəmə vənə, dòrvə wàal ya nìmsabtò bee yáglé ní ri.
- 56Ammá Izrael yírtò yaa gág puro, Vannáb Gógsantóo, və màg təúró, və dùutin dòoká əní bai.
- 57Və víró Vannáb muurè, və sòo kóluro mú nanú vənì bal kó ní. Və kə puro Vannáb mú tab bũyuləh.
- 58Və lũrdo Vannáb zjĩr vəh sadaka bàartò vənì, nínno sáafitò ya və kóh ní pém.

- 59Vannáb tɛ ɛn yò ní yaa nõno, ví vèero Izrael muurè.
 60Yaa lú yág wàal ɛn ya Silo ríi, yágdo lig ɛn ya ba kɛɲ ti yír tɛɲ ni bee.
 61Akoti gɛɲn ya ba vɛ tɛɲ Vannáb vɛsàɲ ti bee péɛm, Vannáb sòrdo, fan fù kàro.
 62Nò puro yír ɛntò ya kà ní, yaaa sòr yágvɛro fan nɛɛ ri.
 63Vee dùu màɛ kùnno yìgɛr sɛntò, kɛɛ varém vɛní kɛitin banɲal vɛr bai.
 64Siil màɛro dùgnáb vɛní, voowàal ya pɛrlé gá kɛ dàar bàɛ ní paivé.
 65Gènbògèr yaa sɛj'i ze, mú yír sɛjji nɛm ni, mú yír vɛn ya fùm gɛm lùr ní.
 66Yaa lò tìibdo fan ɛntò,
 àɛ vɛə pɛvɛro sɛgò.
 67Wèe virdo Yakubu varém, sɔno ɛfaraim pìraɲ péɛm.
 68Yaa tìil kà Zuda pìraɲ, Sion gur ya yáɛ dùg ní bee.
 69Yaa yuy lig gɛɲn ɛní ti, vɛ mú bòo ya gógsan níi. Lig bee vɛm dìib vèəu mú ɛgò.
 70Yaa kà warwa ɛn Daudai, ba yòo gaanàgò, kà vùru ti.
 71Dauda bal dùuɲ tàmtò ɛní, Vannáb kà vùruo, yaa díuro gaanàg ya kɛ dùu pu yír ɛntò ya Yakubu varém níi, Izrael yíri.
 72Dauda yaa gùuro Vannáb yírtò bee símáɛr dáəvɛ. Gàaro mú ya dàvə gùu nɛɲni ní.

Vértò 79

A yaa pɛbɛbà Vannábò

- 1Asáb vɛrè. Vannábò, sɛntò nagkàro ɛg mání, vɛ líillo lig gɛɲn mání vɛɲ zurɛgtò, vɛ tùl kùnno Zeruzalɛm wàaltɛɲ.
 2V ə kà yír mántò voolè, vɛ pé núutò lérì. ɛn gəəlnátò léró sɛɲ vɛní.
 3Yír mántò mim wérdo mú mom, wàɛro Zeruzalɛm tól li, yír ya zìi ləəvə ní pai.
 4Yakai yíbtò bɛɲ kɛɲnɛɲ ní yòobá dúullì, yíbtò ya kɛbá tól líi yòobá yìjri.
 5Gènbògèrè, nòn mán yò gá kee tɛb sòo yané?
 6A úr pubà nòn mání yíbtò ya bùun pú bíi.
 7Gàm vɛ màɛ tùrlè Yakubu yíri, vɛ yaa líil kùn ɛg ɛní.
 8A tii kèltibé ɛn dumpán ya yírbògɛn kó yáglé ní pai, A tɛ pɛbɛbà gím, a yaai pɛbɛbà, gàm bé pɛ síró háɛ wurug.
 9Vannáb Sòryír bɛní, a gɛm lùrbɛbà, kɛ bé lùbbà níil mání. A bùl vùrbɛbà fan nɛɛ ri, a kɛɛb sùrbà dumpán bɛní, yír péɛm kɛ lùbbà níil mání.
 10ɛn kó rɛ gá nìmsàbtò dà kèllì Vannáb vɛn bee gá yòo mé ní? Nyáɛ ní nìmsàbtò bee vɛ gàabà, yíbtò ya vɛ màɛ tonómɲáb mántò ní gá péɛm, a dàvə kó kpáardì.
 11A kùibà mú ya pùrsinàtò kùggɛnà pú ní, vɛɲ nɛɛ vɛn mán yò, a bùl sòrbà yíbtò ya vɛ fágɛgɛnəvə vool ní.
 12Gènbògèrè, mú ya yíbtò ya bɛɲ kɛ íggɛnɛɲ ní dúulú ní yò, a kpaarbà háɛ gáa dámsarà.
 13Bé ní bé yòo yír mánɛ,

Vértò 80

A diib lùrtibébà

- ¹Və zìiη vēr yúltóo n̄a ri. Və n̄aηη mú vēr déə və kəη voo: lab ya gəel líi. Asab vére.
- ²Gènbògèr Izrael gaanàgò, a kii pəbəbà, yír ya a dùuη Yusuflu yír mú tàmtò ní, A kəη malekia bògəntò góg di, a mag vìrbà kəsàη mání.
- ³A magbà vəsàη mání háη Efaraim vəη Benzame vəη Manase nìm nən ni. A llùrbà yúl mání, kaa yaa sòrbəbà.
- ⁴A diib lùrbəbà Vannábò, tíil mání búlbà vəη bəi, kə bé zìi só zε.
- ⁵Vannáb Gènbògèr Vəsàηtòo, yír mántò yòonú témni, mə nòn mán yò gá kee kù pəvə sóo yané?
- ⁶Kùgèr kə nì lésír ya a pəηbə ní, nòrmom kə nì en ya bé zò taη ní.
- ⁷A díró ég bəní ég ya nìmsàbtò déə sòη gòη koo yúl li ní, bé kállo fan bəntò zòn larè.
- ⁸Vannáb Vəsàηtòo, a diib lùrtibébà, tíil mání búlbà vəη bəi, kə bé zìi só zε.
- ⁹A lù vìriro lab yəη Ezib ég di, a yaa n̄ə lùrdo nìmsàbtò déə, a lag dòrdo lab yəη bee kəvə ég di.
- ¹⁰A n̄aη pèn laa puro lab yəη bee bàarè, kə zìi sòbà nígèrè, kə lì ùnmə égò.
- ¹¹Ig əní ùn kùnno gurtò pém, gbèntò əní bəg dòggəη lab bògəntò ri.
- ¹²Gbèntò əní làn háη teeku ri, tól déə làn háη Efaraim lég di.
- ¹³Mə en kó rè a wəl lùr kàré; əní gá yír yaa dó líil kúnu ní?
- ¹⁴Yjínúultò ya víi gəel líi yòonu líilli, en gəəlnátò yòonu dó súyri.
- ¹⁵Vannáb vəsàηtòo, a tiitiibà, a tēibébà gógsan ni, a sòrbà lab yəη bee.
- ¹⁶A sòrbà lab yəη ya a lag vəη n̄a mánə yò, war ya a sag kəη ní bee.
- ¹⁷Yíbtò ya dù sè lab yò bee ní, a gbəη pəvəbà nórè, və vò túbà.
- ¹⁸N̄aη mání kəmə yír ya síη kaa n̄a dúr di yò fúy ri, a gùy n̄əηmə yír ya a sag kəη ní yò.
- ¹⁹Bə dānəú mín yágtírì sàη pai a díbəbà lagéli, kə bé lùbbà níil mání.
- ²⁰Vannáb Vəsàηtòo, a diib lùrtibébà, tíil mání búlbà vəη bəi, kə bé zìi só zε.

Vértò 81

Tò Izrael ba kiilè pu Vannáb muurè ní

- ¹Asab vére, və n̄aηəη kòlòη.
- ²Və sìi pubà Vannáb enè, bəη vəηηəη wəi, vé n̄aη mùmmə Yakubu Vannábò.
- ³Və n̄aηbà vēr vəη súrè, vé lòbà mulor vəη kòlòη.
- ⁴Və fəəbà gan vən sji pum ya dii ní yò. Sji yəəro təη pém vé fəəbà gənè, gàm zulde bəηəη ní.
- ⁵Yò ə ní kəη pu Izrael yírtò dòokái, en ya Yakubu Vannáb pəvə tònì ní.
- ⁶Yusuflu pìraη kə tò sènmə wəi. Nkiiη yag déə mùunì, ηkii gāan yír yag bee pai, daη:

- ⁷“Ngè̀m sìr púró kər̀əm ya ba kə̀ŋ kaa pìraŋ ní, n̄a n̄a mání yóbdò və̀ŋ kágè̀m lúbdi bee.
- ⁸Sóo ya a kùggənən kər̀əm ní, nyaa bùl sòrúró, ñíngə̀ŋ nawa bel li, ñíini pú ze, nyaa màg t̀éú Meriba lég yag di.”
- ⁹Yír míntò vé k̀iibà, ñdaŋ laaŋ p̀évéri, Izarael a k̀iibà muur míni.
- ¹⁰A dà̀n díri Vannáb t̀ìŋt̀ìŋ pai, a dà̀n fáa t̀émni Vannáb d́éə pai.
- ¹¹Vannáb mání míi, Gè̀nbògè̀ri, yír ya vìriú Ezib ég di ní. A áabà yag nánve, ñdà pú ìibdi lésír ti.
- ¹²Ammá yír míntò vè k̀iin p̀əŋ pai, Izarael ýaŋ muur míni pai.
- ¹³Nyaa yágvə̀ro vən símáaŋ vámnì vənì, ñdaŋ vè t̀òmà en ya vè sáb ní bee.
- ¹⁴Kái, tò Izarael ba k̀iìŋ p̀əŋ nì, ba t̀əŋ en ya ñdaŋ ní ní,
- ¹⁵kee ñè bùublè p̀évéro fan vənì, kee ñlò t̀èrləro yíbtò ya k̀ərgə̀ŋvə̀ ní.
- ¹⁶Mú wə̀i, yíbtò ya zə̀bgə̀ŋ Gè̀nbògè̀r ní, ba vè dà̀ búyri, Izarael ba dà̀ pu búyri sóo p̀ém.
- ¹⁷Gè̀nbògè̀r ba dà̀və̀ p̀əri nen ya duu tàl ní, ba vè dà̀ŋ lé t̀ári ól ya gə̀el líi.

Vértò 82

Vannáb kə̀mà fágtóo

Asab vérè

- ¹Vannáb dó diiŋ d̀onnáb ə̀ntò t̀əŋ ni, fággə̀ŋ vannábtò d́éə daŋ:
- ²“Vé gá kee vé yág k̀óri fág bìl sóo yané? Vé fág sòrtiŋ yír ya kó líil en ní?”
- ³Vé kà pubà bùlèŋnáb və̀ŋ voowágtò muurè, vé fág sòrbà gímnàb və̀ŋ yír zagə̀ltò.
- ⁴Vé sòr vìrbà bùlèŋnáb və̀ŋ yír saabéltò, vé bùl sòrvə̀bà gbè̀ŋə̀mnáb n̄a ri.
- ⁵Ammá vé k̀ii g̀aan muur bai, vé gi fíl kaaŋ ze, wə̀i kó rì ég líiŋ ze.
- ⁶Vé k̀iibà dúuri, vé yòo vannábtò, gàm vé yòo Vannáb Gógsantóo varém.
- ⁷Ammá vé dà̀ŋ vòri mú yíbtò d́éə vòŋ ni ve.”
- ⁸A lúbà Vannábò, a kə̀mà yír ya kə̀ fág kúsáaŋ ní, gàm nìmsàbtò p̀ém mái a díŋ nì.

Vértò 83

Vannáb yírtò t̀ero gím b̀oob n̄a ri

- ¹Asab vérè.
- ²Vannábò, a sí túg pai, a òn kə̀ pai, a màa f̀yú pai.
- ³A t̀əbà, fan mántò lúiro və̀ŋ mái, yíbtò ya zə̀bgə̀nú ní lùriro vilèŋ.
- ⁴Və̀ sáb puro nìmsàb mání dumpánè, vè taŋ yag vənì yír ýaŋ mántò yúl li.
- ⁵Və̀ mùuŋ voo: “Vé yaa bə̀ŋ nìm sìrnə̀mà nìmsàb yò, Izarael níil kə̀ mùuti pai.”
- ⁶Və̀ mól kiinno, vè taro yag kə̀ vè g̀yubà.
- ⁷Yíbtò bee yòo Edom yíri, və̀ŋ Ismaila yíri, Moab yír və̀ŋ Azara yíri.
- ⁸D́éə Gabal yír və̀ŋ Amon yír və̀ŋ Amaleg yíri, filistitò və̀ŋ Tir yírtò.
- ⁹Asura yír p̀ém dó zaa p̀évéro, vè lò zaa puro Lodu yírtò.

- ¹⁰Vannábò, a tò pónvèbà mú ya baa tò pu Sisira vèh Yavin háa Kison ni ní.
- ¹¹Vè vò tú kún Edor di, úum vèní bòordo égò.
- ¹²A kóbà yúlnáb vèní mú Oreb vèh Zebi, gènèbtò vèní kəmà mú Zeba vèh Salmunai.
- ¹³Gàm vè mùuη voo: “Bèh nag kànəmmà Vannáb égò.”
- ¹⁴Vannáb míní, a vì filvèbà góg di mú sàarè, mú ya pèl vì filgèh úur góg di ní.
- ¹⁵Vè kəmà mú vee dùur gèlè, mú vee yàlèh vèh gur bóle.
- ¹⁶A nè dùuvèbà vèn nawa nání, pèl nán àa pónvèbà dúulè.
- ¹⁷A àa pónvèbà ségò, Gènbògèrè, kə vè fil tiiti kaa tuη zè.
- ¹⁸A è bùubvèbà, vè kəmà dúul sóo pém, vè ór síbà, vè vómà ségò,
- ¹⁹kə vè gèabà mái dévè kə nì Gènbògèrè, mái a tàl kùn en pém kúsàar di rì.

Vértò 84

Lig mání duu pónnó, Vannábò

- ¹Vè zìih vèr yúltóo nàa ri, vè nàanèh kòlòn. Kora varém vèrè.
- ²Gènbògèr Vannáb Vasàntóo, lig mání duu pónnó.
- ³Nyàa sènlèro ém kèni Vannáb lig di, símàar vèh fúy míní pém sìih pu Vannáb lagól enè.
- ⁴Gènbògèr Vasàntóo, a kə nì gèn mína, Vannáb mína, Sóndua pém zii púggèh wàal kaa sadaka bàar tól li, kúrbán zii lèh varém bàar bee ri.
- ⁵Yíbtò ya vè kəh kaa lig bee ri, vè lùbgènú sóo pém ní, símàar vèní pùubà.
- ⁶Yíbtò ya vèhèhèh mái ní símàar vèní pùubà, vè èrdo fúy Sion bàanu gúurì.
- ⁷Sóo ya vè tálghèh gbon óg ní, Vannáb pèngèh pónvè mom dèltò ti; nawa ya wér bìi ní kàabgèh vè fúy.
- ⁸Vè yòo émnì, fúy yòo vè émnì, háa kə vè làbà Vannáb tuη, Sion ni.
- ⁹Gènbògèr Vannáb Vasàntóo, Yakubu Vannábò, a lágba tógò, a klibà təmsàh míní.
- ¹⁰Vannábò, a kəh pèbé féalè, a tè pubà yír mán ya a nàar pu kúm ní yò nór fúy ri.
- ¹¹Tò yír kəno doo déa kaa lig di, pùu tàllo doo ùziner déa ya kəh wee kòmivé ríi. Vannábò, mí gá nyàah díirì kaa lig pagól li, tàl pónnó dó kèni yír dumpántò lig di.
- ¹²Gènbògèr Vannábò, a kə nì yòh, a kə nì féalè. Yír ya tòn en vèh bàanu ní wè dàh puur mání kíirì, wè dàh lúbdì, en dúur yané pém a dàhnu pèrì.
- ¹³Gènbògèr Vasàntóo, yír ya àah símàar kaa tuη pém, símàar èní pùubà.

Vértò 85

Gènbògèr mùuη kàab muuré

- ¹Vè zìih vèr yúltóo nàa ri. Kora varém vèrè.
- ²Gènbògèrè, a magdo mú ya a yàa ég mání ní a fillo yakubu varém gím vèní kállo puurè.
- ³A yág tàllo yír mántò dumpán vèní, a kàab sìrdo vee en vèní pém.
- ⁴A tiibdo símàar mán ya ba lúh ní, a kàabdo nòn mán ya ba fìj ní bee.

- ⁵Vannáb Sòryír b́nì, a àà tìibtib́bà, a yág ṕb́bà nónì.
- ⁶Nòn mánì vèh b́i gá dàn kútír b́é? A dàn ṕb́bà nó émnì ver vèh ver pém né?
- ⁷Mái a dàn b́ yáa vám s̀j̀bdì rì pai? B́ yír mántò yò símáar b́nì dàn púurì kaa yúl li pai?
- ⁸Gènbògèrè, a úr ṕb́b́ebà dúur mánì, kə b́ zìi sóbà kaa tól li.
- ⁹Ŋkiiŋ en ya Vannáb Gènbògèr dònggèh ní, dan: “Yír bəntò f́ỳ vənì k̀à̀b̀à, yíbtò ya b̀ỳỳ pu ní bee. Ammá və tii kóti ỳh̀ en pai.
- ¹⁰Yíbtò ya ẁà̀nu ni gá, və m̀g̀do sòrì, Vannáb dàn lúbdi kəbənəh ég di.
- ¹¹Símáar dúubdi b̀no vèh muur ỳǹè, k̀à̀b̀ vèh fág dúur g̀ỳnno.
- ¹²Muur ỳǹ j̀ni ég di, fág dúur ní síhni gógsan ni.
- ¹³Gènbògèr p̀ubgèh b̀nəh símáar dì,
égh v̀rgèh ṕb́b́nəh lésír zè.
- ¹⁴B̀bgèh fág dúur koo ńn ni, fág dúur d̀h̀ pu bàarè.

Vértò 86

En t̀àǹnno Gènbògèrè, òk̀h̀nù zè

Dauda t̀m̀èrè.

- ¹Gènbògèrè, a lágbà tógò, a íi ṕemmà, òyò gímtó, òyò yír saabéltó.
- ²A dímmà lagáli, gàm òb̀ỳỳ púurì. Vannáb mínì, òyò f̀j̀n mánà, òd̀h̀ símáar kaa f́ỳ ri, a sòŕemmà.
- ³Sóo pém òyònú k̀ǹ, Gènbògèrè, a g̀m lùŕemmà.
- ⁴A t̀ ṕemmà gím, Gènbògèrè, a p̀ub́emmà símáarè.
- ⁵Gènbògèrè, símáar mánì duusà, a k̀à̀b̀ sírgèh en ya yír kóú ní pém, a lèebgèh pu yíbtò ya k̀h̀nù ní símáarè.
- ⁶A lág k̀ib̀à t̀m̀èr mínì, Gènbògèrè, a k̀ib̀à kùgèr mínì.
- ⁷Sóo ya en t̀àǹnno ní, òk̀h̀nùrì, má ní a íih̀ ṕh̀ nì.
- ⁸Entò ya yír f̀à̀ t̀mgèh ní pém bòo ya là mú mái ní pai, Gènbògèrè. Tonòm mánì m̀gnèh bòo d́ə pai.
- ⁹Gènbògèrè, ǹms̀b̀ ya a ỳỳ v̀r ní pém, dàn yáa gúg f̀à̀rì kaa ńn ni, kə və l̀b̀ ǹil mánì.
- ¹⁰Gàm a yòo yír nánì, a kóh en k̀h̀ntò, a kə nì Vannáb d́əvè.
- ¹¹Gènbògèrè, a mag ṕemmà b̀anu mánì, kə òt̀m̀è en ya a ỳà̀ ní; a mag ṕemmà mú ya òd̀à pú t̀ǹ símáar d́əvè ní.
- ¹²Gènbògèr Vannáb mínì, òd̀h̀nù múmnì vèh símáar mínì pém.
- ¹³Gàm dúur mánì zòhno kəh yúl li, a sòr v̀ŕnnó vee d́g di.
- ¹⁴Vannábò, l̀gg̀mnáb lúiro vèh míi, gb̀èh̀mnáb móllo kə və m̀à̀mmà, en ya p̀arvè vèh mái ní pai.
- ¹⁵Ammá Gènbògèrè, má gá a yòo Vannáb símáar dúurtó, ya t̀h̀ pu yír gím ní, nòn mánì lú f̀ǹ mai, símáar mínì f̀l̀ǹè pai, a kóh dúurì.

¹⁶A filbà kəŋ tuŋ, a tɛ pém̄mà gím. Nyòo fjin mánà, a pém̄mà vāsàŋ mání, a sòrgèbà fjin kàal mán wowa yò.

¹⁷A mag pém̄mà dúur mání, fan míntò tɛbà, ság kə kónvə zε. Máí a gəm lùrgənəŋ nì, a kàəbgənəŋ símáar dì.

Vértò 87

Sioŋ kə nì wàaltəŋ bògèrè

Kora varém vérè.

¹Gènbògèr kórò Sioŋ gur gjin ni.

²Yáa dùggəŋ wàaltəŋ bee, tàl kùngəŋ Yakubu wàaltəŋ pém.

³A Vannáb wàaltəŋ, yír pém mùmgəŋ máí.

⁴Yíbtò ya gàanəŋ ní ŋdà gáar dórdì: Ezibnábò, Babiloŋnábò, Filistitò, Tirnáb vəŋ Etiopinábò, yíbtò bee pém və lènvə kəvə é di.

⁵Ammá Sioŋ gá yír pém kəŋnu nà. Gəm Vannáb Gógsantóo vəm gəŋ wàaltəŋ bee rì.

⁶Gènbògèr dij kà kùnno yíbtò pém níilè, daŋ bəl vəní Sioŋ ni.

⁷Yíbtò ya tíi pém nà kəŋnəŋ vér voo: “Puur míní pém víŋni kaa nà ri.”

Vértò 88

Nyòo vool yag di

¹Və ziiŋ vér yúltóo nà ri. Kora varém vérè. Eman ya Ezara nìm dor díi sò rì.

²Gènbògèr Vannábò, a kə nì Sòryír míní. Vìn vəŋ yóŋ pém ŋbəənà yag kaa tuŋ.

³A íi kàgè pém̄mà tùmər míní, a lág klibà kùgèr míní.

⁴Gím dó yáannó, nyòo vool yag di.

⁵Və díŋnəŋ mú yír votəŋi, fúy míní vətín mai.

⁶Və dí dórénno vooltò təŋ ni, ŋkə mú vool ya və fəəb dòrlè gag díi, ə ní a sábtinəu pai. Vəŋ yeb vèəro.

⁷A fəəb dórénno dəl lùul li, ŋdó fəəŋ zèg di, vool dóg di.

⁸Nòn mání lùbgəŋ mú kərəm, wér síŋnəŋ fúy ri mú mom gòmèlè.

⁹A nɛ sò'ordo soa míntò, və tənno ní, ŋsáəŋəvəri. Gím bìg dórénno léəb di, bàar vítír pai.

¹⁰En sábsəŋ yəəbənnó nórè, Njəə káúró doo pém Gènbògèrè nyèr dòggəŋəŋ nà kaa tuŋ.

¹¹A dà pu vooltò en kìnəŋ kór de? vooltò dà zii lúri, kə və lùbúbà rε?

¹²Və dà yáasəŋ muur mání dónni gag di rε?

¹³Və dà en kìnəntò mání gáari zèg di rε? Və dà fág dúur mání gáari vəŋgèr bàar di rε?

¹⁴Mí gá ŋbəə kəŋ máí Gènbògèrè, góg ya dij ní pém ŋbəə kəŋ máí.

¹⁵Gènbògèrè, a mìnəŋ kó né? En kó rə a jnənnəŋ tíil mání ní?

- ¹⁶Gùu sóo ya ηwarwa ríi, ηyòo gím téri, ηyòo vool yag di, a gbáa pénnó nóré, ηgiro.
- ¹⁷Nòn mání yegdo kəη fúy ri, dúul mání gùu èrənnó.
- ¹⁸Góg ya dij ní péem, nòn vən dúul mání leηgənéη nì, və lán dòrgənéη təη ni mú mom.
- ¹⁹A nẹ sò'ordo ləη míntò vəη kəəsì míntò, yakai zèg kə nì soa mání.

Vértò 89

Yag ya Vannáb ta vəη Dauda ní

- ¹Etan ya Ezara nìm níi vérè.
- ²Gènbògèrè, ηdàn nàa múmnì dúur mání háa sóo péem. Yíbtò ya piríi péem və dān kíirì mú ya a yáa dùggəη yír ní.
- ³ηdòngəη yéηve ηdaη: dúur mání
- èmgəη ver vəη ver péem, yáasàn mání kə vəəη mú góg-sanè.
- ⁴A dònnò a daη: “Bə taro yag vəη yír bən ya bə tìil vìr ní, bə ség puro warwa bən Dauda ze:
- ⁵Bə dān nìmsàb əní gúy nəηnì háa sóo péem, varəm əní dān gèn fáa émnì ver vəη verè.
- ⁶Góg-san lùbúbà vən en kìηəntò ya a kó ní Gènbògèrè, yíbtò ya mólgəη lúì mùmúbà vəη mú ya a yáa dùggəη yír ní.
- ⁷Góg-san ni lú gá yí làti mú mái re? Vannáb ya kə mú mái ní yòobà re?
- ⁸Yíbtò ya mól kóη dòn góg-san níi mái a kə nì yír ya və wəəη ní. Yíbtò ya kaa tól líi pé və bùyη pu maí.
- ⁹Gènbògèrè, a kə nì Vannáb Vasəηtòo, yí là mú mái re? Yí və là mú mái re? Tonòm mání péem yòo vəη bàanu.
- ¹⁰Mái a kòob sìrgəη teeku ləgəm nì, mom gòmèltò əní lúró ní mái a kəəb sìrgəη nì
- ¹¹Mái a mìn məə Rahab dì, mái a lò nẹ fan mántò rì, vəη nàa vən mání.
- ¹²A dí góg-san vəη ég dì, mái a vìr kúsəəη dì, vəη entò ya tíi péem.
- ¹³Tól ya yóη nàa dúur díi vən nàa bəη níi péem, mái a yuy rì. Tamor gur vəη Ermoη gur sìiη en vəη mái.
- ¹⁴Mái a dí nàa vən nì, nàa dúur mání vəsàn, wəi lúη góg di rì.
- ¹⁵Gèn mání a fəəəηəη fág dúurì, a tòη en ya sáan ní. A bàbgəη muur yəη vəη dúur mání nən nì.
- ¹⁶Yíbtò ya sìi gáaη pú əní síməəη vənì pùubà, və dān dó kəni kaa túrəm ni Gènbògèrè.
- ¹⁷Doo péem və dān vér nàəri kaa yúl li, dúur mání wəi pùubgəəəvə síməəη dì.
- ¹⁸Maí a vəmɡəəəbè fúy rì, bə kà yúl ze. Dúur mání gəm lùrbəri.
- ¹⁹Fəəl bəni vīηni kaa nàa ri, gèn bəni mái a pəηbə rì, Izrael Vannábò.
- ²⁰Sóo déə a ví mùu puro yíbtò ya bùyη pú ní, nérəg di a daη: “Nvəm lùrdo yīη ya dín dúul bíi, ηkà virdo yīηwa déə yír nìmtò təη ni, ηfəəəbdo gèni.

- 21 Nkàro warwa mín Daudai, ñààr puro kúm dúur míní.
- 22 Ñdàñnu gúurì kəŋ nɔ́ ri, nɔ́ míní dàñnu vámni.
- 23 Fan əntò dānəu éŋni pai, dān pu búurì zìŋərnáb pai.
- 24 Ñdān nán yúurdi fan əntò, ñdān mǎarì yíbtò ya zəbgənu ní.
- 25 Ñdàñnu yǎarì, ñdān pu dúur míní úrdì, dāñnəŋ vǎnì míí.
- 26 Ñdān gèn əní kǎŋni, kə gùurà teeku ri, háa kə làrì léŋ bəgər di.
- 27 Wə bee dān pəŋ dónni zε: “A kə nì Bàa míní, vəŋ Vannáb míní, a kə nì gbág ya ín sòŋ ti ní.”
- 28 Mí ní ñdāñnú díri war yúl míná, dān tál kúnni gènəbtò ya kúsàar díi péŋ.
- 29 Ñdàñnu yǎarì sóo péŋ, yag ya ñta vəŋ wəi ní dān kə vəəri.
- 30 Ñdān pìraŋ əní wéeb éŋni, gèn əní dān vǎ díi dúgdì mú gógsanè.
- 31 Ammá varém əní mìnno dòoká míní, və dùutin bàanu míní pai,
- 32 və tállò yag míní, və kùitin muur míní bai ní,
- 33 ñdānvə ló búubdi vəŋ kəəlè, nɔ́ míní dān ló kpáardi dumpán vən bee.
- 34 Ammá yǎasàn míní dān kúri koo yúl li pai, ñdān búllì yag ya ñta vəŋ wəi ní pai.
- 35 Ñdān tíibtìri yag ya ñta ní pai.
- 36 Nyaa səŋdo en vəŋ níil míní ñdān: Mú ya ñyòo Vannábò yò, ñdān Dauda sóo kóllì pai.
- 37 Pìraŋ əní dān wée éŋni, gèn əní dān vǎ díiri mú yòŋ.
- 38 Doo əní dān zóorì mú sɔ́ŋ ya góg díi, laa təŋ en ya tál ní.”
- 39 Ammá Vannábò, yakai a yaa nò puro gèn ya a nǎar pu kúm ní, a yaa mìn zùuro.
- 40 A tii sɔno yag ya a ta vəŋ warwa mání ní, a fǎab sirdo gèn əní éŋ di.
- 41 A tül kúnno kùì vǎntò ya koo wàaltəŋtò ríi, a gèrdo lig vǎntò əní.
- 42 Bàanunáb dó pǎauro əntò, yíbtò ya vəŋ kəŋnəŋ ní dúuluro.
- 43 A vàm lùrdo fan əntò, a pùubdo zəbərnáb əntò símǎarè.
- 44 A kìnno paar míir əní, a gbəg lùrnəu siil bàar di pai.
- 45 A mǎa sirdo lubsàn əní, a fǎab sirdo gèn əní éŋ di.
- 46 A gǎŋuro vəŋ ləm, a kòob sùuro vəŋ ségò.
- 47 Gènbògèrè, a dān ín kə vəəŋ dε? nòn mán ya àŋgəŋ mú vee yò dān kútír bε?
- 48 A təbà mú ya doo kəsàn míní tàar ní, yír gá a yuú ní kə kəmǎ mú en kòmvií pí?
- 49 Yír ya kə gá dān vór bíi bε? Yír ya dà só víri vool kúsàar díi yíwε?
- 50 Gènbògèrè, dúur mán balé yakai kà mε? A séŋ puro Dauda en a mú bə dān pu kə dúgdì símǎar dəəvε.
- 51 Gènbògèrè, a təbà mú ya və dúulgəŋ warwa mání ní, a sábbà mú ya yír gùurtò dòg síŋ kəŋ yúl li ní.
- 52 Fan mántò yòo dúllì yír ya a nǎar pu kúm ní yò, və yòonu yǎardi wee ya èm ní péŋ.
- 53 Ñfɔ́ puro Gènbògèŋ nɔ́ sóo péŋ. Amen.

Vértò 90

Yír doo kùñni, Vannáb gá kəŋ sóo pémm

Moizə təmgəŋ Vannábò

- ¹Gènbògèrè, a kəno wee ínni bəna ver vəŋ ver pémm.
- ²Mái a kə ni Vannábò, a dàŋ kə dúgdì Vannábò ver vəŋ ver pémm, gurtò yò mái a vìr dì, kúsàar bee pémm mái a yuy rì.
- ³A tiibtin yír háa wee ya va və víi ní ri, a daŋ və káltibà sàarè.
- ⁴Má gá ver ùziner déə ní kəŋ pú sji déə, mú yóbale yò kə mú yír nèbgəŋ sérəŋ vìn ní.
- ⁵A lùrgəŋ yír yəŋkì kə mú nérègò, góg dijiro ní kùlero. Kə mú úyurè,
- ⁶yúwál píri úyur kùyni, osáŋ ni ní kə yəmmni, píri kə órdì.
- ⁷Nòn mání nàar lùrbéro, bé wàaro nór báasàŋ mání.
- ⁸Vee en bəni diji víŋ kaa nən ni mú yəŋ, ínəŋ entò bəni a tē kùngəŋ pémm.
- ⁹Doo bəni pémm tálgəŋ kaa nəŋ ni, vertò bəni kùŋ mú woorəŋ gáa déə.
- ¹⁰Ver bəni kúsàar díi yòo fób fób démsara, tò zoŋno ní yòo fób fób dàagò. Vertò bee pémm tálgəŋəŋ gím vəŋ dumpánè, bé kəno vòórve ní, píri voolè.
- ¹¹Yíi gáa diji mú ya nòn mání və ní rə? Yíi wàa diji rə, dúul kə kóu vəŋ nòn mání ní?
- ¹²A gáar màg pəbəbà doo bəni, kə bé gáa símàar di zə.
- ¹³Gènbògèrè, a nò pəbé mú yò gá, kee təb mé? A gùu nəŋmə yír mántò.
- ¹⁴Góg ya diji ní pémm a úr pəbəbà dúur mání, bé dàŋ yágdì en síir pai háa kə bé vò guve.
- ¹⁵Ver gùu ya ba bé tē kaa gím ní bee, yakai a filti pəbéro ver ya bé dà puur kíir ní.
- ¹⁶A úr pəbəbà vəsàŋ nán mání, a mag pubà varém bən ya píri mú ya a və ní.
- ¹⁷Gènbògèr Vannáb bəni, a yèrgè pəbəbà nàa, tonòm bəni pémm wərbà dúurve.

Vértò 91

Vannáb laaŋ pəŋ yúl li

- ¹Yír ya kəno Vannáb zùg di, ínno Vannáb Vəsàŋtòo tól li ní,
- ²wə dàŋ pu dónni Gènbògèr zə: “A kə ni yír ya laaŋ pəŋ yúl ní, njiŋ kəŋ kaa búg di. A kə ni Vannáb mína, nđiŋ símàar kaa fúy rì.
- ³Gènbògèr dàŋnú sóor vírdì pívàal li vəŋ yúsàŋ məavool li.
- ⁴Dàŋnú kúb ùnni vəŋ bitəl əni, a dàŋ ín sóri koo búg di. Dàŋnú gùu nəŋni vəŋ símàar dúur əni.
- ⁵A dàŋ wàari entò ya àaŋ pu yír dúul vìn ní pai, a dàŋ wàari síi ya və tàaŋ yəŋ ní pai,
- ⁶a dàŋ wàari yúsàŋ məavool ya vìn ní pai vəŋ en dumpántò ya məaŋ yír yəŋ ní pémm pai.
- ⁷Yáaró yír ùziner déə pə vòŋ kaa tól li, uziner fób pə vòŋ kaa nàa dúur di pémm, en ya dàu kór ní pai.
- ⁸Má gá a təbà mú ya Vannáb dàŋ kó kpáardì dumpánáb ní.
- ⁹Gènbògèr kə ni wee ín sóri mání, Vannáb Vəsàŋtòo laaŋ pú yúl mání rì.

- ¹⁰Vəh wəi sáj, en dànəu zíir bai, fíj dàn dórì kaa wàri pai.
¹¹Vannáb dàn lúríri malekia əntò, kə və èr àajú wee ya a èmgəh ní pém.
¹²Və dànú gəmnì naja ri, dor mánì dàn táari vaal li pai
¹³A dàn dóg nágdi nir nòntóo vəh big dumpánè, kaa tál zám.
¹⁴Gènbògèr bee daɣ: “Yír ya mii dùunəh ní yò, ɲdàhnu sóordi. Yír ya tìh níil mínì ní ɲdàhnu gúy nəhni.
¹⁵Bəero yagò ní ɲdàh pu kíri, gím ziiuro ní ɲdàh kəni koo tól li, kə ɲsòr vìru ti, kə ɲlùbubà.
¹⁶ɲdàh zóobdi doo əní kúsàar di, ɲdàh pu mágdì ɲyò Sòryír əna.

Vértò 92

Gènbògèr sáanlé ya və lùbu ní

- ¹Vér ya zibtò naja doo túgdì ríi.
²Gènbògèrè, lùbdi mái yò en dúuri, Vannáb Gógsantóo, naja lùbdi níil mánì puusà.
³Yúwál píir, bé dòn yəmgəh dúur mánì, vìn ni ní, mú ya a gùuɲ muur mánì ní.
⁴Bé mùmɡənú kòlòh ni vəh mulor di, bé naja mùmɡənú googeer di.
⁵Gènbògèrè, en ya a tò ní pùubnó símaja, ɲsiɲ en vəh tonòm dúur mánì.
⁶Tonòm mánì lùbdo, Gènbògèrè, sábsaɲ mánì lùuro.
⁷Yír yəntóo gá dàn gáar en ti pai, yír símaja vooltóo dàn kíi gáar en ti pai.
⁸Yáaró zìhərnáb ɲ túrbà mú úyè, yáaró dumpánáb wéebà mú lab kúy, pém bee və dàh kaja sí kúnnì.
⁹Ammá Gènbògèrè, má gá a kàh tállo en pém, hája sóo pém.
¹⁰Fan mántò gá Gènbògèrè, bé gàaro və dàh vóri, dumpánábtò gá pém və dàh yám léeri.
¹¹A vəmənnó, ɲkə mú zèi záai, a naja pənnó kúm saja púur bəri.
¹²ɲtəh mú ya fan míntò pə víh ní, tóg mínì kìh mú ya zəbərnáb míntò bəəh yag ní.
¹³Yír dúur gá zòo dòggəh mú daari, lèe èmgəh mú lab vəntò ya Libaɲ ní,
¹⁴gàm və laglèu Gènbògèr wəri, dó ɲh Gènbògèr lig di.
¹⁵Gəhɡəni má, yágnè yəh léəh pai, kə dùggəh meɡve, bóɡ dùggəni.
¹⁶Yír təh gènbògèr dúur əní ti, wəi kə ni gbág mínì, en ya líi koo naja ríi pai.

Vértò 93

Gènbògèr kə ni gèni

- ¹Gènbògèr kə ni gèni lubsàh vəh vəsàh əní kə séngəh koo fúy ri mú làai.
²Gènbògèrè, a faja gèn mánì ní sóo zòoro, a kə bá bìilè kúsàarè.
³Teekú momtò gáro Gènbògèrè, və gáro vəh zìjri bəri, və yòo gá dúgdì nánve.
⁴Ammá Gènbògèr ya góg díi lùb tállo mom gárəmtò, və tállo mom gòmèltò.
⁵Gènbògèrè, dòoká muurtò mánì fílnə pai, lig mánì kə dùggəh lig gɲinè ver vəh ver pém.

Vértò 94

En pémm Vannáb fágghè nì

- ¹Gènbògèrè, a kə nì Vannáb ya bàŋ fal ní, a úr vîrbà nòn mání.
- ²A lúbà, yír ya fágghè kúsàar ní, a kó kpaarbà en ya læggəmnáb tò ní.
- ³Dumpánáb yò gá kee və yág zòn yǐrì sóo yané? Və dàŋnəŋ zòn yǐj émm dúgdì mú yò rɛ?
- ⁴Və tээр vîrgəŋ sóorəmm muurtò, dumpánáb və gəmgəŋ yúlè.
- ⁵Və fiŋ nìmsàb mání, Gènbògèrè, və kòob sîrgəŋ yíbtò ya a kà vîr mánà bee.
- ⁶Və sǐj mǎaŋ voowǎaltò vəŋ sèntò.
- ⁷Və mùuŋ voo Gènbògèr dànvə tər pai, Yakubu varəmm dànn gáar pai.
- ⁸Vé yò vé yaŋ tàl kùnno bòob pémm, vé laabà yúl vəní, símǎar votaŋnábò, kə vé kii muur sóo yané?
- ⁹Gènbògèr zóg pu yír tóg dì, kó se ə ní kə díttin tóg bíi? Wəi yuŋ pu yír nór dì, kó se ə ní kə díttin nór bíi?
- ¹⁰Nò wəŋgəŋ nìmsàbtò gá, kó se kə úr gàatin pu yír gím míi? Gènbògèr wəi pé yír en gaasàŋ nì,
- ¹¹wə bee gaaŋ en pémm, en ya yír sábgəŋ ní, yòo en kòmvéi.
- ¹²Gènbògèrè, yír ya a wəŋ gá, a mag dùu pu dòoká mání ní, símǎar pùu'ubà.
- ¹³Dumpán sóo ri pémm, a dàŋnu símǎar kǎabdi, dàŋ tərì mú ya líirnáb pɛ dóŋ dəl li ní.
- ¹⁴Gènbògèr gá mìn zùn nìmsàb əní pai, yág sòrnə yíb ya kəŋ əŋə yò pai.
- ¹⁵Fág dàŋ kórì mú ya sáan ní, yír dúurəmtò pémm dàŋ dúur wəi.
- ¹⁶Yí kə nòn sòrəŋ dumpánáb yò nǎa ri rɛ? Yí kə kà pəŋ muur gbəŋəmnábto yò nǎa ri rɛ?
- ¹⁷Tò Gènbògèr ba yaanəi pəŋ mai ní, yakai ba ŋəmlero wee ya yír yag mùun míi ri.
- ¹⁸Sóo ya ŋsábgəŋ ŋdaŋ ŋpɛlero ní, Gènbògèrè, dúur mání yòonəŋ gém lúrdì.
- ¹⁹Sóo ya en kii taŋnəŋ símǎar díi, má ní a vàmtiŋnəŋ nì, símǎar pùutiŋnəŋ zɛ.
- ²⁰Gènbògèrè, en ya pàarú vəŋ fággnáb dumpántò yò ní pai. Yíbtò ya sòo dùuŋ dòoká vəŋ míil ní bee.
- ²¹Və gùu mǎaŋ yir dúurì, və fág mìnŋəŋ yír ya kón en míi.
- ²²Ammǎ Gènbògèr laaŋ pəŋ yúl míní, Vannáb míní kə nì gbág innì míní.
- ²³Kpaardo gbəŋəmm ya və kó ní, mǎa kùnvəro vəŋ dumpán vəní əni, Vannáb Gènbògèr bəŋəŋ ní lèer sîrvo.

Vértò 95

Vér ya və fūŋnəŋ nǎa ní

- ¹Vé yaa bəŋ sîinəŋ pubà Gènbògèr enè, bəŋ nǎa mùmməmmə Vannáb ya sòrbəŋəŋ ní yò.
- ²Bəŋ èmm fūŋəmmə nǎa koo nən nì, bəŋ nǎa mùmunəmmə vár di.

³Gènbògèr kẹ̀ nì Vannáb bògèrè, entò ya yír fàà tèmghẹ̀ ní gá pém, Gènbògèr yòo kə̀və̀ góg di.

⁴Wə̀i dí kúsààr dì, wee lùultò və̀gh gur yúltò pém yòo koo nàà ri.

⁵Teekú yòo koo nàà ri,

ég óg yòo ə̀nà, nàà ə̀ní yụ̀rì.

⁶Vé yaa bə̀gh èm gùg fààghnəmà koo nən ni, bən túghnəmà dor kúl Gènbògèr nən ni, yír ya yụ̀ghbənə̀gh ní.

⁷Wə̀i kẹ̀ nì Vannáb bənə̀gh nà, gụ̀y nə̀ghgə̀ghbənə̀gh, dùughbənə̀gh mú tàm. Yáàbala vé klibà muur ə̀ní dağ:

⁸Vé vəm sèn símààr vənì mú yírbògègh vèntò bal və̀ kó Meriba ri bee pai, doo bee ba və̀ kə̀gh Masa ri gə̀el li.

⁹Lu yò yírbògègh vèntò və̀ tèle en ya ɲ̀tò ní bəri, ammə̀ və̀ yaa màg tènno.

¹⁰Ver fób fób naro pém yíbtò yò sààgh nì, ɲ̀yaa dağ: Yíbtò yò və̀ dà ém dóri kə̀gh túgèr bàar bee ri pai.

¹¹Símààr mínì lúghnì, ɲ̀yaa ségdó ɲ̀dağ: Yíbtò yò və̀ dà ém dóri kə̀gh túgèr bàar bee ri pai.

Vértò 96

Vé nàà pubà Gènbògèr vər pumi

¹Vé nàà lùbbà Gènbògèr və̀gh vər pumi yíbtò ya kúsààr díi gá pém vé nàà lùbbà Gènbògèr və̀gh vèrè.

²Vé nàà pubà Gènbògèr vèrè, vé mùmmà níil ə̀ní. Vé kùu yàmmà sóo pém ya Gènbògèr sòr yír ní.

³Vé mag pubà nìmsàbtò déə mú ya Gènbògèr lùb ní, vé dağ pubà yír en kìghèntò ya Gènbògèr kó ní.

⁴⁻⁵Vannáb tìgh-tìgh-tò ya nìmsàbtò déə fàà tèmghẹ̀ ní yòo en kòmve, Gènbògèr yòo yír nánì, làlé ya yír lùbu ní, vé wàà tàlba wə̀i. Gènbògèr gá yụ̀ghro gógsanè.

⁶Yòo yír nánì, yír lùbdì, vé tə̀bà dúur ə̀ní və̀gh vəsàgh ə̀ní koo lig di.

⁷Nìmsàbtò ya kúsààr díi, vé lùbbà gènbògèri, vé mùmmà mú ya Gènbògèr lùb ní və̀gh və̀ ní.

⁸Vé mùmmà níil lùbdì ə̀n yò, vé àà dómmà en pəri vənì gènbògèr lig di.

⁹Sóo ya Gènbògèr màg virdo Vannáb kəsàgh ə̀ní ní, vé fàà bụ̀y pubà, yír gá pém vé nə̀ghmà koo nən ni.

¹⁰Vé dağ pubà nìmsàbtò pém, Gènbògèr kẹ̀ nì gèn fààlè, kògh fág ə̀ní və̀gh bàanu, kúsààr sà diiro, dàn námni pai.

¹¹Gógsan və̀gh ég sùibà enè, teeku və̀gh entò ya tíi pén gábà.

¹²Aɲ̀tò və̀gh entò ya tíi və̀ zàghbà, labtò ya gə̀el líi yìghbà zòn

¹³gènbògèr nən ni, yaani ág fágdi, dàgh gèn yáa fààri kúsààr di, dàgh tònì en pém və̀gh bàanu, mú ya sáan ní.

Vértò 97

Gènbògèr fàaro gèni

- ¹Gènbògèrè, a fàaro gèni,
ég pém símàar pùubà, yíbtò ya bàar zòob díi sìibà enè.
- ²Gènbògèr dó kẹ̀y zèg vẹ̀y bel̀tò tẹ̀y ni, gèn ẹní fàanẹ̀y muur yà̀nè, vẹ̀y fág dúurì.
- ³Vee à̀y báy koo nẹ̀n ni, dù̀yur mà̀y kùngẹ̀y fan ẹǹtò tól yanà pém.
- ⁴Nór ẹn ya pèeḡ ní túbgẹḡ kúsàarè,
ég tẹ̀ gu ní háa nẹ̀ḡ.
- ⁵Gurtò yaa nál sí Gènbògèr nẹ̀n ni mú sùurè, Gènbògèr ya díḡ ég pém ní.
- ⁶Gógsan kùu yàmno fág dúur ẹní, yír pém tẹ̀ro mú ya Gènbògèr lùb ní.
- ⁷Yíbtò ya tọ̀y sáafi ní pém ség kónvẹ̀ro, vẹ̀ lùb vẹ̀rgẹ̀y ẹn kòm̀vẹ̀tò, gàm vannáb tịḡtịḡtò gá pém fàa bụ̀yḡ pu Gènbògèri.
- ⁸Sion wàaltẹ̀y kii ẹn yò ní sìiḡ ẹnè, Zuda wàaltẹ̀y tó símàar pùunì, gàm a kón fág mání vẹ̀y bàanu Gènbògèrè.
- ⁹Gàm mái, Gènbògèrè, ég pém yòo kaa nàa ri, a kàn tállo vannáb tịḡtịḡtò gá pém.
- ¹⁰Yíbtò ya vé yáaḡ Gènbògèr ní, vé zébbà ẹn dumpánè, Ẹ̀ ní laaḡ pu yíbtò ya bụ̀yḡ pu ní yúlè, sòr vẹ̀rgẹ̀yvẹ̀ yír dumpánán nàa ri.
- ¹¹Wee tú puro yíbtò ya tọ̀y ẹn vẹ̀y bàanu ní, yír símàar dúurnáb yìḡro zònè.
- ¹²Yíbtò ya vé tọ̀y ẹn vẹ̀y bàanu ní, símàar v́ení pùubà vẹ̀y Gènbògèri, wẹ̀i kẹ̀ nì yír ya tú ví ní.

Vértò 98

Vé sii pubà Gènbògèr ẹnè

Vérè.

- ¹Vé nàa pubà Gènbògèr vér pumi, gàm kóró ẹn kịḡntò, nàa dúur ẹní túró, vẹ̀y nàa bee gò kàanno yúlè.
- ²Gènbògèr màg puro yír mú ya kà yúl ní, úr vẹ̀r puro nìmsàbtò fág dúur ẹní.
- ³Vannáb mag puro Izrael puur ẹní, gàaḡ muur ẹn ya ba daḡlé pónvè ní, Háa wee ya kúsàar táb ní ri pém, vẹ̀ tẹ̀ro mú ya Vannáb kà yúl ní.
- ⁴Kúsàar gá pém sii pubà Gènbògèr ẹnè, vé nàa pubà vér vẹ̀y símàar púurì.
- ⁵Vé nàaubà mulor di, vé lò nẹ̀ḡmà mulor bee pubbà.
- ⁶Vé fè̀bà gantò vẹ̀y algéitatò, vé bè̀bà kẹ̀retò Gènbògèr nẹ̀n ni, wẹ̀i kẹ̀ nì kúsàar tókònè.
- ⁷Teeku vẹ̀y ẹǹtò ya tíi pém gábà, kúsàar vẹ̀y yíbtò ya tíi pém gábà bẹ̀ri.
- ⁸Lég bọ̀gèntò dèmmà nàa, gurtò pém sìibà ẹnè.
- ⁹Ẹ̀ntò bee pém sìibà ẹn Gènbògèr nẹ̀n ni, gàm yaani gèn fàarì kúsàar di. Dàḡ gèn ẹní fàarì mú ya sáan ní, dàḡ nìmsàbtò gúurì vẹ̀y bàanu.

Vértò 99

Gènbògèr kẹ̀ nì kúsàar tókònè

- ¹Gènbògèr kə̀ nì kúsà̀ar tókònè̀ nìmsà̀btò̀ pém̀ nè̀ngə̀nì. Sín̄ malekià bògə̀ntò̀ góg di,
ég̀ nám̀gə̀nì.
- ²Gènbògèr̀ yòò̀ nánì̀ há̀a Sion̄̀ ni, nìmsà̀btò̀ pém̀ yòò̀ koò nà̀a ri.
- ³Yíwà pém̀ lùbbà̀ Gènbògèr̀ níilè̀, yòò̀ yír̀ nánì̀, yír̀ lùbdì̀, wə̀i kə̀̀ nì̀ yír̀ yà tú̀ ví̀ ní.
- ⁴Máì a gèǹ vənì̀, a yá̀aɲ̄ eǹ yà dùù bàar̀ ní̀, a mag̀ pə̀və̀ro muur̀ yə̀ǹ bàanù, a d̀iibdò fág̀ dúur̀ Yakubù yúl̀ li.
- ⁵Vé̀ mùmmà̀ Vannáb̀ Gènbògèr̀ bənə̀ɲ̄ ní̀, vé̀ gùg̀ fə̀aɲ̄bà̀ koò dor̀ gbá̀al̀ li, wə̀i kə̀̀ nì̀ yír̀ yà tú̀ ví̀ ní.
- ⁶Moizə̀ və̀ɲ̄ Arunà bà və̀ yòò̀ dùgnáb̀ ə̀ntò̀ tə̀ɲ̄ ni, Samuél̀ ní̀ bà yòò̀ yíb̀ yà fə̀a təm̀gə̀nù ní̀ tə̀ɲ̄ ni, Və̀ pém̀ beè və̀ bə̀ə̀ kə̀nó̀ Gènbògèr̀ ní̀, k̀iɲ̄ pə̀və̀rì̀.
- ⁷Vannáb̀ mùunì pə̀və̀ bel̀ yà mú̀ g̀imsíkì ní̀ ri, və̀ ní̀ və̀ k̀ì dùuɲ̄̀ d̀òoká̀ ə̀ní̀, və̀ t̀ò dùuɲ̄̀ eǹ yà daɲ̄̀ pə̀və̀ ní̀.
- ⁸Gènbògèr̀ Vannáb̀ b́ení̀, a p̀iǹ pə̀və̀ro muur̀ və̀ɲ̄ yàg̀ má̀na. A g̀yurò símá̀ar̀ və̀ɲ̄ wə̀i, ammə̀ eǹ dumpáǹ gá̀ a nò̀ɲvə̀rì̀.
- ⁹Vé̀ mùmmà̀ Vannáb̀ Gènbògèr̀ bənə̀ɲ̄ ní̀, vé̀ gùg̀ fə̀à pubà̀ koò gur̀ g̀j̄ǹ ni, gəm̀ Gènbògèr̀ Vannáb̀ bənə̀ɲ̄ ní̀ yòò̀ yír̀ yà tú̀ ví̀ ní.

Vértò 100

Vé̀ s̀iì yaammà̀ eǹ Gènbògèr̀ nəǹ ni

- ¹Vér̀ yà və̀ f̀yɲ̄nə̀ɲ̄ nà̀a ní̀. Vé̀ nà̀a pubà̀ Gènbògèr̀ v́erè̀, ég̀ gá̀ pém̀.
- ²Vé̀ t̀ò pubà̀ Gènbògèr̀ və̀ɲ̄ símá̀ar̀ púurì̀, vé̀ s̀iì yaammà̀ eǹ koò nəǹ ni.
- ³Vé̀ g̀aàbà̀ Gènbògèr̀ d́ə̀və̀ kə̀̀ nì̀ Vannáb̀ò, bə̀ɲ̄ yòonə̀ɲ̄ yír̀ ə̀nə̀, dùuɲ̄bənə̀ɲ̄ mú̀ tàm.
- ⁴Vé̀ f̀ỳ dóm̀mà̀ nà̀a koò lig̀ pagéltò̀ ri, vé̀ dó̀ lùbubà̀ koò lig̀ di, vé̀ f̀ỳ pubà̀ nà̀a, vé̀ mùmmà̀ níil̀ ə̀ní̀.
- ⁵Gènbògèr̀ yòò̀ yír̀ dúurì̀, tə̀ɲ̄ pù yír̀ g̀im̀ sóò pém̀, dúur̀ ə̀ní̀ kə̀̀ və̀ə̀ dùggə̀ɲ̄i.

Vértò 101

Gèǹ śég̀ purò Vannáb̀ è̀nè̀

- ¹Daudà v́erè̀. Ǹdà̀ɲ̄ nà̀a múm̀nì̀ dúur̀ má̀ní̀ və̀ɲ̄ fág̀ dúur̀ má̀ní̀, ǹdà̀ɲ̄ nà̀a múm̀nì̀ máì, Gènbògèr̀è̀.
- ²Ǹgò̀ dùggə̀nə̀ɲ̄ dúù níirì̀ bàanù má̀ní̀, mə̀ kaà yaaì kə̀ɲ̄ tuɲ̄̀ sóò yané̀? Ǹdà̀ɲ̄ pú̀ búỳ dúgdì̀ símá̀ar̀ d́ə̀və̀ kə̀ɲ̄ wà̀ri.
- ³Ǹdà̀ǹ nór̀ mínì̀ t́ə̀,á̀arì̀ eǹ kòm̀v́etò̀ rì bai, ǹdà̀ǹ s̀onì̀ Vannáb̀ bàanù mínì̀ pai, eǹ yà dàɲ̄nə̀ɲ̄ páardì̀ və̀ɲ̄ eǹ uur̀ beè ní̀ pai.
- ⁴Ǹyá̀aɲ̄ s̀òlè̀m̀ eǹ kə̀ɲ̄ símá̀ar̀ dì pai, ǹgàà və̀ə̀ dumpáǹ pai.
- ⁵Yír̀ yà pà̀à mùuɲ̄̀ bòò ní̀, ǹdà̀ɲ̄nù kóob̀ sírdì̀. Ǹdà̀ǹ v́ə̀ərì̀ yír̀ yà g̀ə̀m̀gə̀ɲ̄ yúl̀ ní̀ pai, və̀ɲ̄ lə̀gə̀mnáb̀tò̀ pém̀.
- ⁶Ǹdà̀ǹ tíil̀ vírdì̀ kə̀bənə̀ɲ̄ ég̀ dì ló̀, yír̀ yà là̀ yír̀ ní̀, kə̀ və̀ kə̀mà̀ kə̀ɲ̄ tól̀ li. Yír̀ yà kə̀sà̀ǹ duù ní̀ dà̀ɲ̄ ṕə̀ɲ̄ t̀onì̀ rì̀.

⁷Sòolèmtóo gá dàn kẹ̀nì kẹ̀n wàri bai. Ǹdàn tẹ̀rì mílítóo kẹ̀n nẹ̀n ni pai.

⁸Góg ya dij ní pém ɛ̀dàn nẹ̀nì dumpánáb ya ẹ̀g yò ríi, ɛ̀dàn vír kúnni gbè̀hè̀mnáb ya kẹ̀n Gè̀nbògè̀r wàaltẹ̀n yò ríi pém.

Vértò 102

Gímtóo kùggẹ̀n pu Gè̀nbògè̀ri

¹Gímtóo yò kẹ̀b lèguro, kùggẹ̀n pu Gè̀nbògè̀r ze.

²Gè̀nbògè̀rè, a k̀iiba' kùgè̀r míni, yag gbér míni là ziiúbà.

³Sóo ya gím zìinẹ̀n ní, a ìnənnẹ̀n tíil mánì pai. A lág à̀ḅà tòg kẹ̀n tuɛ̀, sóo ya ɛ̀kajúró ní a fuu íi pèmmà.

⁴Gàm doo kəsà̀n míni nál síró mú veezàm, fúy míni fɛ̀jɛ̀n mú vee.

⁵Símà̀ar míni órgẹ̀n mú ỳur ya vè fà̀lè ní, há̀a ɛ̀vàngẹ̀n lẹ̀rì kù̀rè.

⁶Dəlẹ̀n gògə̀nnó, há̀a pərgẹ̀n pẹ̀n kólè.

⁷ɛ̀kẹ̀ dùg mú gə̀ləm ya gə̀l líi, mú lúg ya ỳsà̀n ní.

⁸ɛ̀fà̀nì, nəm gù̀yè̀n nór bai, ɛ̀kẹ̀ mú núwa ya dè̀əve síg lig yúl líi.

⁹Góg ya dij ní p'em, fan míntò yòonẹ̀n dúullì, vè lúró ɛ̀n sègdì ní, vè dúul dòrgẹ̀n níil míni tí.

¹⁰Um kẹ̀ nì kù̀yur míni, ɛ̀n zór míni kẹ̀ dùg nórmmvè.

¹¹Zjir mánì vẹ̀n nòn mánì lú ní, a yaa gəm mìn zùnnó.

¹²Doo kəsà̀n míni fuu tálgẹ̀n mú igò, ɛ̀jór èmgẹ̀n mú ỳurè.

¹³Gè̀nbògè̀rè, má gá a fà̀n gèn sóo pém, yír vè dā̀nù sábdì ver vẹ̀n ver pém.

¹⁴A dā̀n lúri há̀a kaa tẹ̀ pu Sion gím, gàm yakai sóo làlero, doo ya a dā̀n wàaltẹ̀n mánì gəm lúrdì ní.

¹⁵Fjɛ̀n mántò yà̀a dùgdo wàaltẹ̀n bee, há̀a gím kóhə̀n vẹ̀n túlè̀ntò ə̀ní,

¹⁶Nimsàbtò gá pém wà̀ḅà Gə̀nbògè̀ri, gènə̀btò ya kúsà̀ar díi, gàabà Gè̀nbògè̀r yòo yír lúbdì.

¹⁷Sóo ya Gè̀nbògè̀r dā̀n Sion yúy nẹ̀h̄tírì ní, vè dā̀n tẹ̀rì lubsà̀n ə̀ní.

¹⁸Dā̀n lúbdì gímnáb ya bòob mìn yággẹ̀n ní, dā̀n kíirì tèmè̀r vənì.

¹⁹ɛ̀n yò vè dij yáglè pubà varəm ya pírii, há̀a yír pumtò ya vítíi ní kə̀ bə̀ lùbbà Gè̀nbògè̀ri.

²⁰Gè̀nbògè̀r kẹ̀n koo lig gjɛ̀n ni, bém sí'iro gógsan ni, tẹ̀ sèngẹ̀n ẹ̀gò,

²¹kə̀ k̀iiba púrsinà̀tò dəlè̀n, kə̀ b̀l sòrbà yíbtò ya vè fágə̀n m̀àar ní.

²²Kə̀ vè dā̀n Gè̀nbògè̀r níil kúu yə̀mni Sion ni, vè dā̀n nu múmni Zeruzalem ni.

²³ɛ̀n bee dā̀n kórì sóo ya ẹ̀gnábtò pém dā̀n móllì ní, nimsàbtò pém kə̀ fà̀a tèm̄mà Gè̀nbògè̀ri.

²⁴Gè̀nbògè̀r lèggə̀nnó dīgà ɛ̀gàh̄nə̀nə̀n mai, dù vèəro doo kəs'ə̀n míni.

²⁵ɛ̀yaa tèm̄no ɛ̀dā̀n: “Vannáb míni, a yàa gè̀rgè̀ doo kəsà̀n míni tẹ̀n ni pai”. Má gá a kẹ̀n ver vẹ̀n ver pém.

²⁶A yuy ẹ̀g ní sóo zòoro, gógsan pém yòo tɔ̀nòm mánà.

²⁷Entò yò pém dàn lée sírì, amamá má gá a dàn kẹ dúgdì. Eg vẹy góg-san dàn gáñnì mú làai, kaa filtivə mú làai, mú wəi və dàn filtírì.

²⁸Má gá a kẹy nọọ déevə, ver mání tóbnè pai.

²⁹Fjijn mántò varém dàn kẹnì zám, varém vən ya piríi pém dàn dó kẹnì kaa nọọ ri.

Vértò 103

Nyáaŋ Gènbògèr náa lúbdi

¹Nyáaŋ pu Gènbògèr nọọ fúnì nyáaŋ pu nọọ fúnì vẹy sábsàn míni pém

²Nyáaŋ pu Gènbògèr nọọ fúnì, símáar míni ván en dúurtò ya tò pẹy ní pai

³En dumpán ya ɲkó ní kàab sìrgənì, wəi tẹrgəy pẹy ɲsántò míni rì.

⁴Kà vɪrtiŋnəŋ gag di, mag pənnó yáasən, yaa dər sìrəŋ puur bàar di.

⁵Ŋkiŋ puur kəy kəsən ni, tii vamtinnó fúyi, kə ɲùgbà mú gəi.

⁶Gènbògèr dɪibgəy fág dúurì, sòrgəy yíbtò ya bòob kəərgəy ní pém.

⁷En ya sábəy tònì ní úrgəy pu Moizəi, úr puro izrael varém tònòm nán əní.

⁸Gènbògèr yò símáar búurtó, tən pu yír gím, nòn əní lú fàn mai, kó ta dùggəy dúurì.

⁹Gènbògèr nòn pu yír pai, gùyn yír símáar di sóo pém pai.

¹⁰Gùyn líir bənəy ní pai, kó kpáarnè dumpán bənən ní pai.

¹¹Mú ya góg-san lú təl ég ní yò, Gènbògèr pém dúur əní kən tálgəy yíbtò ya búy ɲ ní mú wəi və.

¹²Mú ya bàar zò yóy vír vẹy yóy dór ní yò, Gènbògèr pém díŋnà dumpán bəni pém guvə.

¹³Yíbtò ya wəaŋ Gènbògèr ní, Gènbògèr símáar əní búy vẹy vəi mú ya war túnú símáar búy vẹy wowa ní.

¹⁴Gàaro en ya kà yuɲbənəy ní, sáb zìiro yuɲbənəy sàarà.

¹⁵Yír doo kə mú ɲvè, kùy ɲ mú ɲvə ya aŋ ní.

¹⁶Pel fjir nəmğəuro ní, kə mú en déə ba jɲn bàar bee ri bai.

¹⁷Amamá yíbtò ya wəaŋ Vannáb ní gá, Vannáb yáaŋvə ver vẹy ver pém.

¹⁸Yíbtò ya gùy yag ya Vannáb ta vẹy vəi ní ní, və búy dòoká əní ní, Vannáb dənəy fágdi yír dúurì, vəi, varém vẹy varém ya piríi pém.

¹⁹Gènbògèr dɪibdo gèn kíl əní góg-san ni; fəy dùggəy gèn əní bàar pém.

²⁰Vəi malekiatò, vé fɲ pubà Gènbògèr nọọ, vé yò yír vántò ya kɪŋ pu muur ní vé búy tən en ya daŋ ní.

²¹Siilnáb əntò, vé fɲ pubà nọọ, vé yíb ya tən en ya yáa ní ní.

²²Entò ya Gènbògèr yuuvə ní pém, vé fɲ pubà nọọ. Vé fɲ pubà nọọ wee ya fəy gèn ní pém. Mí pém nyáaŋ pu Gènbògèr nọọ fúnì.

Vértò 104

Sáan ní ɲmùmmà Gènbògèr ya yuɲ en pém ní

¹Nyáaŋ Gènbògèr náa lúbdi!

- ²Gènbògèr Vannáb míní, a yòo yír nání. Lubsàṅ vəṅ kaṅsàṅ míní kə mú yír ya pàar làa bògəntò ní. A túuṅ gógsan mú leemar míní.
- ³A dòg kóró wàal míní mom ya gógsan ní ri, beltò kə púr ì mótà míní, a dòg èmgəṅ pəl bitəl li.
- ⁴Pəl kə nì tòmnáb míní, en ya dàu nám lúrtírì ní pai.
- ⁵A yuy sirdo ég háṅ dor vántò ri, en ya dàu nám lúrtírì ní pai.
- ⁶Mom bér ùngəṅ ég mú làai, mom dòg lèṅ gur yúltò ri pém.
- ⁷A mùu ta pəvə ní, momtò bee wəṅ yámno, gaar míní mú nawa nònè, və wəṅ wəi.
- ⁸Və pàṅno gurè, və wəṅ dùuro gboṅtò, háṅ və làrì wee ya a daṅ pəvə ní ri.
- ⁹A dṅ maglè pu momtò bee wee tábdi vənì bəri, və dàn ég yáa úntírì pai.
- ¹⁰Momvagtò wəṅ dùuṅ vòṅ vənì, légtò dó ví tálgəṅ gurtò təṅ ni.
- ¹¹En gəəlnátò pém yaa zòṅni, gəmkərtò ya guví pém yaa zòṅni.
- ¹²Núutò yaa púg zùg mom yag bee ri, və dó kùggəṅà waartò ri.
- ¹³Gènbògèrè, wàal míní gógsan ni, a tòṅni mom háṅ gurtò ri, a yərgəṅ pu ég nṅ, ìinəṅ lésír zε.
- ¹⁴A ṅbgəṅ pu en sagəntò úyurè, entò ya yír bàṅ ní pém duunəṅ égò, yír zìṅ lésír zε,
- ¹⁵vəṅ fùm ya pùubgəṅ yír símáṅ ní. Tíil vənì kəərgəṅ mú və nṅarlè kúm, lésír yòo yír vamnì.
- ¹⁶Gènbògèr labtò yòo mom zó ìirì, lab vántò ya Gènbògèr bà Libaṅ ni bee.
- ¹⁷Núuvagtò yaa púggəṅ zùg vənì ti,
úṅlèṅtò fəṅ labtò bee ri.
- ¹⁸Gərtò lég gur yúltò ri, gbágtò ní yòo wərtò ligò.
- ¹⁹Gènbògèrè, a yuyro sṅ, yír kə gəa wèerəmmə sóo, Yóṅ pém gəṅ sóo dór əní bəri.
- ²⁰A sirdo zègò, wəi kə nì vìnè, sóo ya en gəəlnátò pém ví kàṅ ní.
- ²¹Nir varém yòo zəəllì, gol wòotivəro, və wəṅ en ya Vannáb dàvə pər ní.
- ²²Yóṅ ví'iro, kə və ìn kúntírì, kə və dó fəṅti kəvə ləəb di.
- ²³Yír kə və ví èm kəvə tonòm ni, və tò háṅ yóṅ dórì.
- ²⁴Gènbògèrè, tonòm míní zoṅ taro! Pém bee a sáb gəalèrì, a tò zε! Entò ya a yuy ní ìṅ ág di rì.
- ²⁵Teeku yòo nání, lèè èm wee pém, en lagəl bògəntò vən símsímtò gi fìlgəṅ ti.
- ²⁶Kə bògəntò kàa fìlgəṅ ti, vəṅ nàmən bògəntò ya a yuy ní pém zággəṅ ti.
- ²⁷Entò bee pém təṅ nór kaa fúy ri Gènbògèrè, a pəṅvə en lésír sóo ya gol wòṅvə ní.
- ²⁸A pəṅvə rì, və kàṅ zε, a kùllo nṅ míní ní və ìṅ lésírì.
- ²⁹A ìnnó tíil míní ní, və yòo dúul li, a kà vùrtiro wòrəṅ vənì ní, və vòro, kə və kálti sṅṅrè.
- ³⁰A pəvəro wòrəṅò ní, və kəṅ en lagəlì, entò ya ég díi pém kə laa fìlgəṅ pumi.

- 31 Gènbògèrè, yír lùbúbà sóo pémm! símáar pùu'ubà vəŋ en ya a tò ní!
- 32 A tərò égò ní, ég nəŋgəni, a sà nàmno gurtò ní veezàm ùuni.
- 33 Nɔ̀dàŋ pu Gènbògèr vər nàarì, kə ɲvòrì guve. Doo míní pémm ɲdàŋ nàa lùbdì Gènbògèrì.
- 34 Vərtò míní kee pùugè pubà Gènbògèrì! Símmáar míní kə pùu vəŋ wəi zε!
- 35 Veenáb gá kətigè ég di ló pai, yír dumpántò vò kúnmà! Njáyəŋ Gènbògèr nàa lùbdì! Aleluya.

Vértò 105

Mú ya Vannáb símmáar lèe ní.

- 1 Və nàa mùmmà Gènbògèrì, və lùbbà níil əní, və kùu yəmmà tonòm nán əní yír təŋ ní.
- 2 Və nàaubà vər di, və zág pubà súrtò, və dòn dùubà en kɪŋəntò ya tò ní.
- 3 Və ləgəmmà Vannáb ya tú ví ní yò, yíbtò ya wəŋ Gènbògèr bəanu ní pémm símmáar pùuvəbà.
- 4 Və wámà Gènbògèrì, yír ya tò gəaŋ en pémm ní, və fəa təmubà sóo pémm.
- 5 Və sáb zìibà en kɪŋəntò ya Gènbògèr kó ní, vəŋ en nánəmtò ya tò ní, vəŋ fág ya ví'i koo yag díi.
- 6 Vəi, və Abraham varəmtò, yír ya təŋ pu ní, və Yakubu varəmtò, yír ən ya tiil vèr ní.
- 7 Vannáb Gènbògèr bəŋəŋn ní yò wəi, kúsəar pémm bəyŋ pu dòoká əní.
- 8 Sáb dùggəŋ yag ən ya ta ní háa sóo pémm, muur ən bee dàŋ kə émnì háa nana vəŋ nana ùzìnerè.
- 9 Ta yag bee vəŋ Abrahami, yaa ség pu Isiaku en bəri.
- 10 Gènbògèr taro yag vəŋ Yakubui, yag tasəŋ bee dàŋ kəni sóo pémm.
- 11 Gènbògèr daŋ: “Nɔ̀dàŋnú pəri Kanaŋ égò, kə kə vəəbà mánə.”
- 12 Sóobee ri yíbtò və zoŋnə bai, və yò sənvé, və lú yaa ní.
- 13 Və kàa tərò nìmsàb góŋ góŋ, və gillo ég góŋ góŋ.
- 14 Ammà Vannáb yágnəvə yír kəərvəbà ní pai, Vannáb lòro gənəbtò yíbtò yò yúl li daŋ:
- 15 “Və nàm yír míntò ya ɲnəar pəvə kúm ní yò pai. Və kó pu tòmyag míntò yò dumpán pai”.
- 16 Vannáb yaa dər gol Kanaŋ ég di, lésír yaa gɪj taro.
- 17 Tò bəb yír dəə Ezib ég di, níil Yusufu, və fɪjraù rì.
- 18 Və tauro dorè, və dər puro zəaŋ gaar di,
- 19 Háa tòmyag əní kó wárdì guve.
- 20 Gèn yaa dònni daŋ və sòr vèrubà. Gènbògèr pémm yaa magdo muur ən bee yò yəŋve, Eg tókòn bùl sòr Yusufu rì,
- 21 yaa díu yúltóo ya koo wərii, pé dər kùn en ya díŋ ní pémm Yusufu nàa ri,

- 22hàà kə wə̀n̄mà pagélnáb əní, kə dan mag pubà dòn̄náb əntò muure.
- 23Piri bee Izra el lú yaaro Ezib ég di, Yakubu èm kəno Amu varém bəl li.
- 24Vannáb fuu wèeb taro yír əntò, vàm̄və bəri háà və təl fan vəntò
- 25Yaa fil Ezibnáb sím̄àarè, kə və zəbbà yír əntò yò, kə və díbà var ém əní və̀ wésà̄n nà.
- 26Vannáb yaa tòi warwa ən Moizə və̀ Arunai, yír ya ba tìil v̄ir ní.
- 27Yíbtò yò və̀ yaa kóró en màgèr Ezib ég di, Vannáb pə̀vəro kóri en k̄n̄hətò Amu bəl li.
- 28Vannáb yaa tòi zègò, zèg sà̄aro, am̄m̄à yír ya k̄i pu muur əní ní pai.
- 29Yaa fil mom kál mim, màà kùn durtò ya t̄i.
- 30Ur yaa wée ta Ezib ég di, háà gèn wàri pém ùr ì ti.
- 31Vannáb yaa k̄à à̄i guí t̄uyírtò, vór pém yaa wée ùnno ég bee.
- 32Pirí yaa yág nawa, tòi pə̀və nawa tabò, vee və̀ vee yàl̄ə̀ntò kə̀və ég di.
- 33Líil kùnno fùm lab yén və̀ní və̀ k̄uybtò və̀ní, labtò ya kə̀və ég dí gə̀ kúnno.
- 34Lùriro sibtò gùurè, zaartò yaa wéeró.
- 35Və̀ yaa lé kùnno ùyrtò və̀ lab yé̄ntò ya Ezib ég dí.
- 36Vannáb yaa màà kùn varém bìiwàg və̀ní, en ya ba dà̄n̄ə̀və vām̄nì ní bee.
- 37Yaa v̄iri Izrael Ezib ég di zə, və̀nə̀ k̄āngerè, və̀ sarditò, n̄imsàbtò bee pém bòo ya kə̀b lèg ní pai.
- 38Yíbtò və̀ èm ví ní, Ezibnáb sím̄àar pùuro, gàm dúul ba kóvəro və̀ yíbtò yò.
- 39Gènbògèr lùro bèlè, kə̀ ùnvə̀bà, v̄in ni ní vee d̄ə̀ə̀ t̄ubgə̀n pə̀və b̄aar d̄i.
- 40Izrael yírtò b̄àà s̄ə̀n ní, Gènbògèr à̄i pə̀və kùitò; yaa ìibvə̀ bəl və̀ lésír ya gógsan ní.
- 41Yaa wàr v̄aalè, mom w̄àà ví ti, mom yaa w̄àà b̄aar óg di mú légò.
- 42Vannáb sáb z̄iuro muur ḡj̄n ən ya bal ség pu warwa ən Abraham ní.
- 43Yaa v̄iri yír əntò ya èm və̀ sím̄àar púuri, yír əntò ya t̄i v̄ir ní s̄i èmgə̀nə̀n enè.
- 44Yaa pə̀və ég ya n̄imsàbtò dí laa ní, və̀ léró əntò ya yíbtò d̄ə̀ə̀ t̄o laa ní,
- 45háà kə̀ və̀ dùubà en ya Vannáb dan ní, kə̀ və̀ ḡyubà d̄òoká əní. Aleluya!

Vértò 106

Vannáb líilnè muur ya Izaraél líil ní pai

- 1Aleluya! Vé n̄àà m̄umm̄à Gènbògèri, gàm yòo yír dúuri, t̄ə̀n pu yír gím sóo pém.
- 2Yí dà dón dúu gáari en n̄ánə̀mtò ya Gènbògèr t̄o ní r̄e?
- 3Yíbtò ya b̄uȳn pu d̄òoká ní, və̀ və̀ dùun̄ muur yén ní, sím̄àar və̀ní p̄ubà.
- 4Sóo ya a d̄j̄bgə̀n pu yír mántò t̄iil ní, a sábə̀mm̄à bəri, Gènbògèrè. Sóo ya a sòrgə̀nə̀ ní, a v̄án̄ə̀n pai.
- 5Kə̀ n̄kiibà puur mú yíbtò ya a t̄iil v̄irvə̀ ní k̄īn̄ ní v̄e, sím̄àar míní kə̀ p̄ubà mú yír mántò ní, kə̀ n̄z̄i lə̀gbà mú varém mántò lə̀ggə̀n ní.

- 6Bəŋ kónəno vee en mú táa béntò bal və kó ní, bəŋ kó lílnəno enè, muur gùybənəno.
- 7Táa béntò və kii gàanəi, en kìŋəntò ya Vannáb kói Ezib ég díi pai, və váŋno dúur ya kó tai pəvə ní, və ya gág puro Vannáb Dìjìlèg yag di.
- 8Ammá Vannáb yaa sòrvəro, gàm gùuŋ muur əní, háa kə magbà vʌsàŋ əní.
- 9Mùu ta puro Dìjìlègò, mom fuu órdo, yàa vùrdo yír əntò mom vòŋ ni, kə mú və dòg èmgəŋ gəəl óg di.
- 10Sòr vùrvəro zəbèrnáb vəntò nàa ri, nòn sòrvəro fan vəntò nàa ri.
- 11Mom yaa pòr kùn fan vəntò bee, pərnə dəə pai.
- 12Və yaa íi kàro Vannáb muurè, və nàa mùmuro.
- 13Piríi və fuu váŋtilèro Vannáb tonòm bee, və laan ya gá kə mag pəvəbà muur ní pai.
- 14Sóo ya və kəŋ gəəl líi, və tii núurdo en-tò, və màg tèro Vannáb gəəl li lúvè.
- 15Yaa pəvəro en ya və bəaui ní, və lé en háa núvəri.
- 16Və ya làa puro Moizə sji kəvə saŋ ni, və làa puro Aruna bəri, yír ya Gènbògèr tii vùr ní.
- 17Ég yaa áa yagò, təŋ dòr Datani,
ég kúb ùn Abiram yírtò.
- 18Vee dùur màa kùn sòŋ vən bee, vee yàlèŋ màa kùnno lírnáb bee.
- 19Və èm yuu magdo nàgwa Oréb gur di, və fəa tèmno en ya və yuu vəŋ san ní bee.
- 20Və kàro Vannáb ya ba və lùbgəŋ ní bee, və pínəno nàg ya və yuu ní, en ya sùuŋ úur ní.
- 21Və váŋno Vannáb Soryír vən bee, yír ya tò tùr en nánəmtò Ezib ég díi.
- 22Kó tùr en kìŋəntò Amu bəl líi, Kó en vəntò Dìjìlèg yag díi.
- 23Vannáb daŋ bə dāvə túr kúnni, amma Moizə yír ya Vannáb tii vùr ní bee yaa dii nagdo bàanu, tii bdo Vannáb nòn ya ba dàŋvə túrdi ní bee.
- 24Izrael yír tə yàardo ég púur bee, və kii dùun Vannáb muur pai.
- 25Və gúurdo Gènbògèr kəvə zùg di, və gàa tó dúurì yag əní pai.
- 26Gènbògèr yaa lùr nàa góg di, ség enè daŋ bə dà màa kúnni yíbtò yò gəəl li lúvè.
- 27Bə dà varəm vənì yám kúnni ég pém, kə və vò túrbà yír kòrtò təŋ ni.
- 28Piríi yíbtò və èm fəa tèmno Baal Pəu ri, və sùuro séŋ ya və sji màa pu vannáb votəŋtò ní.
- 29Və ùy bdo Gènbògèr símàarè, dumpán yaa sí zivəro.
- 30Pina yaa lú nòno lírnáb bee, kə nì dumpán bee yaa lú yágvəro.
- 31En ya tò ní bee duu puro Vannábò, gùu doo bee ri háa sóo pém.
- 32Və lùrdo Vannáb símàar háa Meriba mom ni, Moizə yaa tèro gím ti,
- 33gàm Moizə símàar wòo ní, yaa sòrlè yagò.
- 34Izrael və nè lùrnə Kanaab mú ya Gènbògèr ba daŋ pəvə ní bee pai.
- 35Və yaa yá dóró yír kòrtò bee ri, və tò dùuro gèŋəntò vənì.
- 36Və tò dùuro sáafitò ya yír kòrtò dí ní bee, kəno və gòno bji li.

- 37Və sji mə̃aro yìgərvag vəní və̃j kə̃avag vəní, və kó puro lãjél sadaka.
- 38Və mə̃aro yíb ya kón en míi guve, və wèrdo yìgərvag vəní və̃j kə̃avag vəní mim, və kó̃nə̃j pu Kanãnáb sáafi sadaka, və líil kùnno ég bee pé̃m və̃j mim.
- 39Mú wə̃i, Izrael yír və̃ à̃aro zurug kə̃və fúy ri, və yá̃gdo Vannábò, və dùuro sáafi.
- 40Gè̃nbògè̃r yaa nò puro yír ə̃ntò bee, varəm fə̃al ə̃ntò bee yaa sá̃auro.
- 41Yaa yá̃g sòrvəro nìmsàbtò də̃ə nə̃a ri, yíbtò ya ba zə̃bgə̃jvə ní dívəro.
- 42Fan vəní kə̃ərvəro, və b̃ùy dóró fan vən bee nə̃a ri.
- 43Vannáb sòr ṽirvəro gáa gùurè, am̃má və yá̃gnè pu gá̃gdì pai, və yòo kó líil é̃mni enè.
- 44Am̃má Vannáb k̃iiti kùgè̃r vəní ní, yaa t̃è p̃ə̃vəro gím.
- 45Sáb z̃ĩiro yag ya ta və̃j ṽèi ní, yaa sáb tĩibtiro, gàm yòo Vannáb sí̃má̃ar dúurtóo.
- 46Yaa kóró há̃a yíbtò ya g̃ùy kàrà Izrael yírtò ní kə̃ t̃è p̃ə̃və̀bà gím.
- 47A sòrgə̃bə̀bà Gè̃nbògè̃r Vannáb b̃ə̃ní, a d̃j ṽiribə̀bà nìmsàbtò də̃ə t̃ə̃j ni, a m̃òlbə̀bà wee d̃ə̃əvə, kə̃ bə̃ nə̃a m̃um níil g̃j̃j̃n mán yò, kə̃ s̃ĩi en vən ya gá bə̃ z̃ĩi lùbú ní yò.
- 48Bə̃ f̃y puro Gè̃nbògè̃r nə̃a, Izraél Vannábò, ver və̃j ver pé̃m. Yír pé̃m í̃ibà z̃e: Amen! Aleluya.

Vértò 107

Yíbtò ya Vannáb sòrvə ní

- 1Və̃ nə̃a m̃ummà Gè̃nbògè̃ri, yòo yír dúuri t̃ə̃j pu yír gím sóo pé̃m.
- 2Yíbtò ya Gè̃nbògè̃r sòr ṽir ní və̃ f̃ỹtì pubà nə̃a, yíbtò ya gè̃nbògè̃r sòrvə fan nə̃a r̃i.
- 3Virivə̃ ég d̃ə̃ə ri, tól yò̃j vír di və̃j tól yò̃j dór di, tól nə̃a b̃è̃j və̃j nə̃a dúur di.
- 4Yíbtò d̃ə̃ə və̃ lee dóró gə̃el t̃ə̃j ni, və gàatin bàar ya yír kə̃ ní bai.
- 5K̃ù̃ỹr gol və̃j mom gol t̃ə̃jvəro, sí̃má̃ar vəní lè̃gdo.
- 6Gím t̃ə̃jvə ní, və b̃ə̃r̃à puro Gè̃nbògè̃r yagò, yaa t̃è p̃ə̃vəro gím vəní.
- 7Mag p̃ə̃vəro bàanu dúuri, kə̃ və è̃m là̀bà wàalt̃ə̃j ni yír di.
- 8Sáan ní və̃ f̃ỹ pubà Gè̃nbògè̃r nə̃a, və̃j dúur ə̃ní, və̃j en k̃ĩj̃ə̃ntò ya kó pu yír ní gá pé̃m.
- 9Yíbtò ya gaar ba órgə̃j ní zò ìiro, yíbtò ya ba vò̃j gol ní lé ìiro.
- 10Yíbtò d̃ə̃ə ba və̃ sí̃j zè̃g kin ni, və talè̃və san b̃j̃j̃l li, və yòo gímve,
- 11gàm ba və̃ gá̃glè pu Vannábò, və k̃ĩin pu Vannáb Gógsantóo muur bai.
- 12Vannáb yaa è̃ b̃ù̃yb̃vəro və̃j gím, və p̃e ní, yír ya yaa gè̃m l̃ùrvə ní pai.
- 13Gím t̃ə̃jvə ní, və b̃ə̃r̃à puro Gè̃nbògè̃r yagò, yaa t̃è p̃ə̃vəro gím vəní.
- 14D̃j ṽirvəro kə̃və zè̃g kin ni, yaa b̃ùl sòrvəro.
- 15Sáan ní və̃ f̃ỹ pubà Gè̃nbògè̃r nə̃a və̃j dúur ə̃ní, və̃j en k̃ĩj̃ə̃ntò ya kó pu yír ní pé̃m.
- 16Zàa wàrdo pagél ya və̃ kó və̃j san vír ní, yàa gè̃rdo san ya t̃ə̃j pagél ní.
- 17Yíbtò d̃ə̃ə k̃ə̃sà̃n f̃ùrúg ỹə̃jvəro, və t'ero gím və̃j dumpán vəní.

- 18Lésír sàanəvəri, dor dólévəro gag di.
- 19Gím tʃanvə ní, və bəərà puro Gènbògèr yagò, yaa tèr pəvəro gím vəní.
- 20Gènbògèr kùlgèi yagò, yíbtò bee və zàa kóléro, və só víléro vool nʒa ri.
- 21Sáan ní və fʊ pubà Gènbògèr nʒa vəj dúur əní, vəj en kɪ̀həntò ya kó pu yír ní pém.
- 22Və ʒəbà sadaka, kə və fʊmmə nʒa bee wəi, və siibà enè, və mummə Vannáb tonómi.
- 23Yíbtò déə kàanəj kər vəní teeku ri, tonòm vəní yòo mombògèr di.
- 24Və tərò Gènbògèr tonòm lu, və tərò en kɪ̀həntò mom lùul li.
- 25Gènbògèr mùugè yag déəvə, pəl nán fuu lúri, háʒ sùm fil mom gòmèltò.
- 26Kər vəní ùg dòg góg di, fəə dó sí bàar lùul li, háʒ símáʒar lovəri.
- 27Nór vəní giro, və zóolgəj mú yíb ya ìi fùm ní, en ya və gàati ní pai.
- 28Gím tʃanvə ní və bəərà puro Gènbògèri, yaa tèr pəvəro gím vəní.
- 29Yaa kəʒbdo pəl vən bee, mom gòmèltò òn kəʒaro.
- 30Yíbtò ya kər díi símáʒar pùuro vəj mom ya òn kəʒa ní yò, Vannáb yaa ʒa làvəro wee ya və sábgəj vír ní ri.
- 31Sáan ní və fʊ pubà Gènbògèr nʒa vəj dúur əní, vəj en kɪ̀həntò ya kó pu yír ní pém.
- 32Və lùbubà sóo ya yír mól ní ri, və mùmubà wee ya yírbògəntò sí máʒəj ní ri.
- 33Tò Gènbògèr yáʒaró filgəj mombògèr zəjəni, mal órgəni.
- 34Əg dúur ya ba vɪ̀rgəj lésír ní kə kálti ɛ́g votəni, gəm yír və líiró.
- 35Yáʒaró filgəj gəəl óg kál belà,
ɛ́g óg kálgəj mom wɔ̀rè.
- 36ʒa sɪ̀rgəj golnáb wee bee ri, háʒ və zìi kóʒ wàaltəj,
37və gaalgəj əj vəní, və bàan fùm lab yɛ̀nè, və gəj lésíri.
- 38Gènbògèr yèrgəj pəvə nʒa, və wée ɛ̀mgəni, en sagəntò vəní tiin piri pai.
- 39Ammə pirií fʊj fɪ̀jvəri, en tʃəngəvəri, və təj gím.
- 40Gènbògèr gùr sɪ̀rgəj yír vəntò, gɪ̀b dòrgəjvə gəəl təj ni.
- 41Gʊj nəngəj yíbtò ya saa ní, wèebgəj nɪ̀m vəní mú en sagənè.
- 42Yíbtò ya dùuj muur yɛ̀n ní tərò gu ní, símáʒar vəní pùuni, ammə yír biltò ní òn kəjəni.
- 43Yír ya wəj ní bà ní, wə gʊjəbà en ai, wə dà kíi gáari Gènbògèr yòo yír dúuri.

Vértò 108

Ɖdàŋ ló sɪ̀jbdì gógò

- 1Dauda véré.
- 2Vannáb míní, símáʒar míní kəʒaro, ɲdàjnu nʒa múmni vəj símáʒar míní pém.
- 3Gàryá vəj mulorè, vé sɪ̀jbà, ɲdàŋ ló sɪ̀jbdì gógò.
- 4Ɖdàŋ pú nʒa fʊni yír təj ni, ɲdàjnu nʒa lúbdì nɪ̀msəbtò nən ni.

- ⁵Gàm dúur mání dòg làn h́a gogsan ni, síḿaṛ dúur mání nàm gùṃṃ beltò.
⁶Vannábò, a dii líubà gógsan ni, a úr vîr pubà kúsàṛ pém mú ya a lùb ní.
⁷A sòr vîrbéba vèṃ nṃa dúur mání, a íi pébèbà, yír yáṛ mántò kè vè só zè.
⁸Vannáb mùuro koo lig g̀ṃṃ ni daṃ: “Ǹsìiṃ enè, ṃdàṃ yáṛ yébdì Sikem wàaltèṃ, ṃdàṃ dú yébdì Suko gboṃ.
⁹Galati yòo míṃṃ, Efarayim kè ni san làyúl míṃṃ, Zuda kè ni gèn kəəl míṃṃ.
¹⁰Moabi ní yòo bənṃṃṃ ya ṃpóggèṃ ti ní, ṃṃìṃṃṃṃ tábèr míṃṃ Edom éḡ di, Filisti ní ṃbèèṃ pu siil yagò”.
¹¹Yí dàṃṃṃṃ, ṃṃṃṃ wàaltèṃ vṃṃ ni rè? Yí kè ṃṃṃ Edom ni rè?
¹²Mái pai, Vannábò, yír ya mìn zùbé ní, a èr ṃṃṃṃṃ siil li páivé.
¹³A yaa gò zaa pébèbà fan béntò, gàm yír nṃa làn tṃṃṃ en déè pai.
¹⁴Vannábò, tò a dó zaa pébèrò gá bé dàṃ gò káṃṃ yúlè, gàm má ní a dàṃ ló míṃṃṃ fan béntò.

Vértò 109

Gímtóo bəə káṃ Vannábò

- ¹Və zìiṃ vér yúltóo nṃa ri, Dauda véré. Vannáb mìn ya ṃṃṃṃ lubgèṃ ní, a kṃṃ yag bultóo pai.
²Dumpánáb vèṃ sòolèṃṃṃṃ ṃṃṃṃṃṃ vèṃ yagò, vè wò ṃṃṃ pṃṃ mílè.
³ṃdó kṃṃ kəvə zéber muurtò ri, en ya ṃkó ní pai, vè gbèṃṃṃṃ guve.
⁴Mí ní ṃṃṃṃ sòa vèṃ vèi, vè ní vè zébtìṃṃṃṃṃ; amṃṃṃ ṃṃṃṃṃṃ Vannábò.
⁵Dúur ya ṃkó ní bee, vè ní vè tìibgèṃ pṃṃ dumpánè, mí ní ṃṃṃṃṃṃṃ, vè ní vè tìibgèṃ pṃṃ zéberè.
⁶A lùrbà yír síḿaṛ vṃṃṃṃ déè kè síbà fan míṃṃ nṃa dúur di, kè ṃṃṃ pubà muur f̀ṃṃṃ.
⁷Fág kè gùṃṃṃṃ, tèmèr èní kè kál pubà vee enè.
⁸Doo kṃsàṃ èní kè zòogè pai, yír déè kè dóbà yóol èní.
⁹Varém èní kè kálbà voowàgtò, kṃṃṃ èní kálbà voowàṃlè.
¹⁰Varém èní kálbà kaabéltò, vè laa tèmṃṃṃ en yír nṃa ri, vè nṃṃ vîrvèbà kəvə wàal zègèr di.
¹¹Yír ya ba dùunu en ní gbòṃ vîr kùnubà, yír kòrtò sùṃ kùnubà zaudi.
¹²Yír déè gùṃṃṃ sòa pai, yír déè gùṃṃ nṃṃ varém voowàḡ èn yò pai.
¹³Sàb níil èní lee síbà, gùṃṃṃ varém èní ri, níil èní mùuti pai.
¹⁴Vannáb dàṃ tíi sábtìrì en ya nanu bal vè kólé ní, dumpán ya nùnú kólé ní kè kṃṃ pai.
¹⁵Gènbògèr gùṃṃ dí dùgbà èntò bee pém síḿaṛ di, yíbtò yò níil vèní kè kṃṃ sí vèèbà éḡ di ló.
¹⁶Yíṃṃ yò è ní sáṃ vèèṃ dúur kór pai, vîl kaṃṃ yír saabéltò, gíṃṃṃṃṃṃ, b̀ṃṃṃṃṃṃṃ ní kṃṃ mú dàvè ṃṃṃṃ.
¹⁷Ba mùu kaṃṃ sàṃ muurè, sàṃ muur bee kù síbà koo yúl li. Ba yáṃṃ ya yír tíil d̀ṃṃ ní pai, wè bee pém tíil èní d̀ṃṃ pai.
¹⁸Ba gi f̀lḡṃṃṃṃ sàṃ muur mú làai, sàṃ en bee zèṃ dóbà koo f̀ṃṃṃ ri mú mom.

- ¹⁹Sàŋ en bee kə pubà làa ya kə pàar ùnəŋ fùŋ ní, kə pubà mú gilà bijl ya dàŋnəŋ tá kəni sóo pémm ní.
- ²⁰Mú wəi, Gènbògèr dàŋ kó kpáardì fan míntò, vəŋ yíbtò ya líilgəŋ níil míní ní pémm.
- ²¹Má gá Vannáb Gènbògèrè, a gò zaa pémmə, gəm a gùŋŋ muur mání; a úr pémmə dúur mání, a sòrémmə.
- ²²Nyòo yír saabéltóo, símáŋar míní gəro yag di.
- ²³Nsúŋur síŋ vjv vjv mú igò, və nɛ lùrgənəŋ mú sibò.
- ²⁴Dor míní kòro vəŋ en gíjri, ngógdó háŋ kól gùŋ nɛŋ.
- ²⁵Yakai ŋkállo zòn lab vənə, və tənno ní və lòŋ yúlè.
- ²⁶Gènbògèr Vannáb míní, a gò zaa pémmə, a sòrémmə vəŋ símáŋar dúur mání,
- ²⁷kə və gàabà en yò nəŋ mání tɔŋ ní, kə və tɛbà vəsəŋ mání ti Gènbògèrè.
- ²⁸Və ní və tiggəŋ tíilè, má ní a djjbɡəni, mú ya və lúi vəŋ míi ní pémm, və dàŋ ór síri. Ammə warwa mání gá sɔiŋ ènè.
- ²⁹Yíbtò ya àŋŋ pəŋ muur fjjr ní bee və kóob síbà, ség kúu ùnvəbà mú làai.
- ³⁰Ndàŋ pu Gènbògèr nəŋ fùni nánve, ŋdàŋnu múmni yír gùur di.
- ³¹Gəm ə ní kàŋ pu gímtóo muurè, fù sòrgənu fágnáb nəŋ ri.

Vértò 110

Gènbògèr vəŋ gèn ən ya tíil vir ní

- ¹Dauda vérè. Gènbògèr Vannáb dòn puro Gènbògèr míní dan: “A síbà kəŋ nəŋ dúur di, háŋ kə nəŋ kùni fan mání pémm kaa dor pèel li guve”.
- ²Táa gènə, Gènbògèr kəŋmə éɡ mání, gùŋ Sioŋ ni, lèe èmmə nən ni, a fəŋbà gèn fan mántò təŋ ni.
- ³Sóo ya a èmgəŋ gòn bàar di ní, yír mántò dàŋnú éŋ, áŋri vəŋ símáŋar déəve. Mú ya yúwál yəg mer túub síŋ ní yò, yjgər sán mántò pémm dàŋ túu yáari kaa tuŋ gur di mú wəive.
- ⁴Gènbògèr ségdó enè, dàn fíltír bai: “A dàŋ kə dúgdì mú Melkisadegi”.
- ⁵Gènbògèr yòo kaa nəŋ dúur di, sɔ yɛr túrdo gènəbtò sóo ya nòn əní lú ní.
- ⁶Gènbògèr fəggəŋ nimsəbtò, vooltò zəŋ yəŋro, éɡ yò pémm Gènbògèr sɔ yɛr túrdo gènəbtò.
- ⁷Gèn dàŋ mom dúu zóri légvag ya bàanu ríi ri, kə zii lùrtibà yúlè.

Vértò 111

Gènbògèr kó ta puro Izraël dúuri

- ¹Aleluya, Gènbògèr kəmə sóo pémm! Ndàŋ pu Gènbògèr nəŋ fùni vəŋ símáŋar míní pémm yír dúur əntò təŋ ni.
- ²Gènbògèr tonòm əní kəŋno, yíbtò ya yəŋnu ní wəŋ gáari.
- ³En ya tɔŋ ní pémm yòo en lúbdì, en nánì, kəsəŋ əní dùu bàanu háŋ sóo pémm.
- ⁴Yáŋ ní yír və sáb zibà en kɔŋəntò ya tɔ ní. Gènbògèr yòo puurtóo, təŋ pu yír gím.
- ⁵Pəŋ yír ya bùŋŋ pu ní en lésiri, laa sán zii dùggəŋ yag ən ya ta vəŋ vəi ní.

- ⁶Yaa màg puro yír èntò v̄asàṅ ḁní, sóo ya kà p̄və yír éḡ ní.
⁷Tonòm ḁní yò v̄əḡ bàanu, dii v̄ílerì, muur ya v̄irdo p̄ém yò ȳḡv̄e.
⁸Muur bee k̄ə v̄əḡ sóo p̄ém, yò muur ȳḡnè, dj̄j̄ v̄ílerì.
⁹Sòr v̄irdo yír èntò, ḡȳȳ d̄uggəḡ yag ḁn ya ta v̄əḡ v̄əi ní háḡ sóo p̄ém.
¹⁰Yír ya ȳḡḡ w̄ḡḡnì ní, w̄ə w̄ḡḡ bìibà Ḡènbòḡèr see. Yíbtò ya v̄ə t̄əḡ en uur bee ní v̄ə ḡàaro muurè. Ḡènbòḡèr ḡá v̄ə l̄ububà sóo p̄ém.

Vértò 112

Yír ya w̄ḡḡ Ḡènbòḡèr ní s̄ímáḡḡ ḁní p̄ùubà

- ¹Aleluya, Ḡènbòḡèr k̄əm̄à sóo p̄ém! Yír ya w̄ḡḡ Ḡènbòḡèr ḡá, Ḡènbòḡèr d̄òoká p̄ùuḡ p̄ú ní s̄ímáḡḡ ḁní p̄ùubà.
²Varém ḁní dàḡ v̄á v̄írì éḡ di ló, ḡàm Vannáb ȳèḡḡḡ pu yír dúur̄èmtò n̄ḡḡ.
³W̄àal ḁní īiḡ v̄əḡ zaudi v̄əḡ en dúur̄èmtò, k̄əsàḡ ḁní dùuḡ bàanu háḡ sóo p̄ém.
⁴Yír dúur̄èmtò ḡá wee tú v̄iḡni p̄évə zèḡ di p̄ém. Yír bee k̄əsàḡ ḁní dùuḡ bàarè, l̄èbḡḡḡ s̄ímáḡḡḡ, t̄əḡ pu yír ḡím.
⁵Yír ya t̄əḡ pu b̄òob ḡím ní, v̄əḡ dó p̄é laaḡ b̄òob en ní, s̄ímáḡḡ ḁní p̄ùubà, ḡàm ḡȳȳḡ en ḁní mú ya s̄áan ní.
⁶Ḑ ní w̄ə dàḡ n̄ámni pai, v̄ə dàḡnu s̄áb z̄írì háḡ sóo p̄ém.
⁷Ḑ ní dàḡ w̄ḡḡḡ muur f̄j̄j̄r pai, ḡàm p̄é d̄òḡḡḡ f̄ȳȳ ḁní Ḡènbòḡèr n̄ḡḡ ri, v̄àléro ti.
⁸S̄àléro f̄érè, dúul k̄ótin̄əu pai, laa t̄əḡ mú ya fan èntò dàḡ p̄érì ní.
⁹P̄ḡḡ ḡímn̄ábtò en zé s̄àḡ s̄àḡ, k̄əsàḡ ḁní dùuḡ bàanu sóo p̄ém, dàḡ v̄ḡnì, dàḡ l̄úbdì.
¹⁰Yír dump̄ántóo t̄əro gu ní, k̄ə l̄ùr s̄ímáḡḡḡ, k̄ə t̄ȳȳ n̄úulè, k̄ə lee s̄írì. En ya dump̄ánnáb s̄ábḡḡḡ ní p̄ém, k̄ə lee sí p̄év̄erì.

Vértò 113

Ḡènbòḡèr k̄àḡbḡḡ yír s̄ímáḡḡḡ

- ¹Aleluya, Ḡènbòḡèr k̄əm̄à sóo p̄ém! Yíbtò ya v̄ə t̄əḡ pu Ḡènbòḡèr ní, v̄ə n̄ḡḡ l̄ububà, v̄ə n̄ḡḡ l̄ubbà n̄íil ḁní.
²Vé f̄ȳ pubà Ḡènbòḡèr n̄ḡḡ, ḡȳȳ yakai yò háḡ sóo p̄ém.
³ḡȳȳḡḡ v̄əḡ v̄ír di háḡ ȳḡḡ d̄ór di, v̄ə n̄ḡḡ l̄ubbà Ḡènbòḡèrì.
⁴N̄íms̄ábtò ḡá p̄ém Ḡènbòḡèr d̄iḡ n̄ì, l̄ubsàḡ ḁní k̄àḡ t̄àllo ḡóḡsanè.
⁵Yí v̄j̄j̄n̄əḡ Ḡènbòḡèr Vannáb b̄ónì r̄è? Ḑ ní sí k̄əḡ ḡóḡsan ni paa.
⁶Tè s̄irḡəni ḡóḡsan v̄əḡ éḡ p̄ém.
⁷ḡèm l̄ùḡḡḡni b̄ȳȳl̄əḡn̄áb éḡ di, d̄j̄ v̄irḡəni ḡímn̄áb ḡb̄úul li,
⁸yaa dí mòlḡḡḡv̄ə v̄əḡ yír l̄úbdì èntò, yír ȳúln̄ábtò ya yír èntò t̄əḡ ní.
⁹Ȳḡḡl ya ba yò b̄alè m̄ḡ, dàḡnu war p̄érì, dàḡnu s̄ímáḡḡḡ p̄úubdì v̄əḡ varém ya dàḡ l̄ér ní. Aleluya, Ḡènbòḡèr k̄əm̄à sóo p̄ém.

Vértò 114

Sóo ya Izrael v̄í'i Èzib éḡ di ní

- ¹Sóo ya Izra él ví yág Ezib ég ní, sóo ya Yakubu pìraṅ lú yág yír kòrtò ég ní,
²sóo bee ri, Zuda kállo Vannáb yíri, Izrael kəno Vannáb nà.
³Teeku mom tẹ gu ní fuu wàṅ lúri, Zurden lég yaa tų tii piri;
⁴gurtò ùg lú mú tàm záai, gurvagtò ní ùg mú ur varém.
⁵Teeku mom, en kó rẹ a wàṅ lú ní?
⁶Gurtò, en kó rẹ vé ùg lú mú tàm záa ní? Gurvagtò, vé ní vé ùg mú ur varém ní?
⁷Egò, a nẹḡmà Gènbògèr nẹn ni,, Yakubu Vannáb nẹn ni.
⁸Ə ní filgəṅ tapaar kálgəṅ mom təələ,

Vértò 115

Vé lùbbà Vannáb déəve

- ¹Gènbògèrè, bó gá bó làn ya yír lùbùbà ní pai yír gá pém lùbbà mái déəve, gàm yáṣàṅ mání tẹbnè pai, dúur mání kùn pai,
²En kó rẹ yír kòrtò dà kéllì Vannáb vén bee yòo mé ní?
³Vannáb bənəṅ ní yòo gógsan ni, en ya yáṅ ní pém tọ wàrgəni.
⁴Yíbtò Vannáb tìṅtìṅtò ya və kó déə vəṅ kaṅgerè, déə vəṅ sardi ní bee pém, yòo en ya yír tọ vəṅ nàṅ ní.
⁵Vannáb tìṅtìṅtò bee díṅ yagò, muur vín ti pai, və díṅ nórè, və tənəṅ en pai.
⁶Və díṅ tógò, və kìnəṅ muur pai, və díṅ,áṅ, və kàn pel páivé.
⁷Və díṅ nàṅ, və gùṅ nàmnəṅ en pai, və díṅ nórè, və èm kàanəṅ pai; gaar ləəb vənì gùṅlèm kən ti pai.
⁸Yíbtò ya tọṅ entò bee ní və kə mú entò bee ve, vəṅ yíbtò ya díṅ símáṅar vənì tí pém.
⁹Izrael varém, vé díbà símáṅar Gènbògèr fùṅ ri, wəi gəm lùrgəṅvəri, kəṅ pənvé mú féələ.
¹⁰Aruna varém, vé díbà símáṅar Gènbògèr fùṅ ri, wəi dàvə gùṅ nəṅni rì.
¹¹Yíbtò ya vé wàṅṅ Gènbògèr ní, wəi gəm lùrgəṅvəri, kəṅ pənvé féələ.
¹²Gènbògèr sàbgəṅbənənnì, dàṅ pəbənəṅ nàṅ yérdì, dàṅ pu yérdì Izrael varém vəṅ Aruna varém.
¹³Dàṅ pu yérdì yíbtò ya wàṅṅu ní, varém vəṅ bəgəṅ pém.
¹⁴Gènbògèr kóbà vé wéebà, vénəṅ varém vənì pém.
¹⁵Gènbògèr ya yuṅ gógsan vəṅ ég ní, yèr pənvəbà nàṅ.
¹⁶Gógsan yòo Gènbògèr nà déəve, ammə ég gá péro yír və kəmə ti.
¹⁷Yíbtò ya vòlé ní və lùbtin Gènbògèr pai, və ní və dó sílero wee ya yag mùun mí ri.
¹⁸Bənəṅ ní bəṅ fūnəṅ pubà Gènbògèr nàṅ yakai yò, vən háṅ sóo pém. Aleluya, Gènbògèr kəmə sóo pém.

Vértò 116

Yír ya só vii siil yag díi

- ¹Nyáa dùggəŋ Gènbògèri, gàm sóo ya ɲbèərə puro gím yagò ní kìnì.
- ²Tóg əní yòo kəŋ tuŋ, doo míní pém ɲkəŋnu ze.
- ³Vool ta sənənno bjiɲ li, vool kúsàar àa pənnó dúulè, símàar míní loro,
- ⁴Nyaa kəno Gènbògèr níilè, ɲdaŋ: “Aye Gènbògèrè, a sòr vùrəmmà!”
- ⁵Gènbògèr bee yòo yír dúurì, tɔŋ en vəŋ bàanu, Vannáb bənəŋ ní təŋ pu yír gím.
- ⁶Gènbògèr gùu nəŋgəŋ yír ya lùbnè yúl bíi, ba ɲbùulléro, yaa sòr vùrənnó.
- ⁷Símàar míní kàabà, gàm Gènbògèr kó pənnó dúurì.
- ⁸Gènbògèrè, a sòr vùrənnó vool li, a ɲàar pənnó nórmmom, a dàg lùrdo dor míní kə taa pai.
- ⁹Yakai ɲkəŋ gènbògèr nən ni, háa yír lagəltò ég di ló.
- ¹⁰Sóo dáə ɲdònno ɲdaŋ: “Gím dónnó”. Sóo ya en tɔŋnəŋ ní ɲdònno ɲdaŋ:
- ¹¹“Yír gá pém mílnábò”.
- ¹²En dúur ya Gènbògèr kó ta pəŋ ní gá kə kpaaru né?
- ¹³ɲdàŋ pu gènbògèr fùm sadaka kórì, kə ɲtɔmà níil əní ti.
- ¹⁴En ya ɲsəg pu Gènbògèr ní ɲdàŋ tɔ wárdì yír əntò nən ni.
- ¹⁵Yíbtò ya bùuŋ pu Gènbògèr ní gá vool vənì wòonurì.
- ¹⁶Gènbògèrè, mí gá ɲyòo fɲɲ mánà, fɲɲkàal mánì lèŋ nì. Mái, a yaa bùl sòrənnó.
- ¹⁷ɲdàŋ pú ɲàa fún mínì, áarì, kə ɲtɔmà níil mánì ti.
- ¹⁸En ya ɲsəg pu Gènbògèr ní, ɲdàŋ pu tɔ wárdì yír əntò nən ni,
- ¹⁹háa Vannáb lig táŋ ni, Zeruzalem wàaltəŋ ni. Aleluya, Gènbògèr kəmə sóo pém.

Vértò 117

Nìmsàbtò gá pém ɲàa lùbbà Gènbògèri

- ¹Nìmsàbtò gá pém vé ɲàa lùbbà Gènbògèri! yír gá pém vé mùmubà.
- ²Gàm yáa dùgbənənno, dúur əní flnè pai háa sóo pém. Aleluya, Gènbògèr kəmə sóo pém.

Vértò 118

Yóŋ ya yáa yò Gènbògèr kó rì

- ¹Bəŋ fɲnəŋ pubà Gènbogèr ɲàa, gàm yòo yír dúurì. Ə ní təŋ pu yír gím sóo pém.
- ²Izrael mùubà ze: ə ní təŋ pu yír gím sóo pém.
- ³Aruna pìraŋ mùubà ze: ə ní təŋ pu yír gím sóo pém.
- ⁴Yíbtò ya wàaŋ Gènbògèr ní mùubà ze: e ní təŋ pu yír gím sóo pém.
- ⁵Sóo ya en tɔŋnəŋ ní, ɲyaa bəə kəno Gènbògèri, ə ní kìi pənnó, bùl sòrənnó.
- ⁶Gènbògèr yòo kəŋ tól li gá, ɲwàaŋ dúul pai, yír kə və kóŋ né?
- ⁷Gènbògèr yòo kəŋ tól li, wəi vàmɡənənnì, ɲtə səngəŋ fan míntò háa nór di.
- ⁸Yír wàa dóró Gènbògèr búg di ní, tállo ya və dí símàar yír fùu ri ní.
- ⁹Yír wàa dóró gènbògèr búg di ní, tállo ya və dí símàar yír yúlnàbtò fùu ri ní.

- 10 Nimsàbtò gá pém ba vè lañénno, amhá vèy Gènbògèr níilè, nyaa nè tìibvèro.
- 11 Vè lañ dórénno tètj ni, amhá vèy Gènbògèr níilè, nyaa nè tìibvèro.
- 12 Vè lañénno mú zàaréji, vè ní síró mú vee ya sàar díi.
- 13 Ba vè yáannó túj mínni, amhá Gènbògèr gò zaa pènnó.
- 14 Gènbògèr vàmgenénni, wèi sòrgenénni, ñmùm dùggènu ze.
- 15 Yír dúurtò lig di gá, vè sù vínghèy enè, gàm vè kàro yúlè, vè bègh voo: “Gènbògèr nàa dúur ení kóró en nání”.
- 16 Gènbògèr nàa dúur ení lúró góg di, Gènbògèr nàa dúur ení kóró en nání.
- 17 Mí gá ñdàn vór pai, ñdàn ké dúgdì lagéli, kè ñdòn vèrbà en ya gènbògèr tètj ní.
- 18 Gènbògèr gá nò wèghénno, amhá yág sòrnèy vool nàa ri pai.
- 19 Vé kùl pèmmà pagél ya Vannáb lig díi, ñèmgèy gènbògèr lúbdì ti.
- 20 Pagél ya dó èmgèy Gènbògèr tuj ní yòo yò, yír dúurèmtò dó kàbà wèi.
- 21 Ñfuj pú nàa Gènbògèrè, gàm a íi pènnó, a sòrénno.
- 22 Vèal ya yíbtò ya yuyj lig ní mìn vèrgèy ní wèi káltij ní vèal yúlè.
- 23 En bee víi Gènbògèr nàa ri, bèghèy ní gá kíghèyghèghèni.
- 24 Yògh ya yáa yò Gènbògèr kó rì, símàar bèghèy ní pùubà, bègh sìnèmmà enè.
- 25 Gènbògèrè, a gò zaa pèbèbà, Gènbògèr dijib pèbèró tíilè.
- 26 Yír ya yaai vèy Gènbògèr níil ní símàar ení pùubà. Bé yèrgèna pèvé nàa Gènbògèr lig di.
- 27 Gènbògèr ké ní Vannábò, wèi tùbgèy pèbèghèy bàar dì. Yògh ya koo zulde ríi, vé gèbà lab waartò vé sù lammà en háa sadaka bàar di.
- 28 A ké ní Vannáb mína, ñfuj pú nàa, Vannáb míni, ñyáannú nàa lúbdì.
- 29 Bègh fujghèy pubà Vannáb nàa, è ní tètj pu yír gím háa sóo pém.

Vértò 119

Gènbògèr dòokáí

- 1 Yíbtò ya símàar duu gá vè dùuy Vannáb dòoká ní símàar vèni pùubà.
- 2 Yíbtò ya kii Vannáb muur gá vè wá dùggènu símàar dèève ní, símàar vèni pùubà.
- 3 Yíbtò bee vè kón dumpán pai, vè dùu dùggèy bàanu ení.
- 4 Gènbògèrè, mái a vèr dòoká mání rì ve, yír kè vè dùu sèèbà wèi.
- 5 Kèsàn míni kee duu èmmà, ñzìi tètj dùubà en ya a yáa ní.
- 6 Tò dùu dùggèy dòoká mání ní, dàn kóobdì ti pai.
- 7 Tò ñkli dùuro fág dúur mání ní, ñdànú lúbdì símàar déève.
- 8 Ngò tètj dùggèy en ya a yáa ní ní, má pém usèni a yággèy pai. Yír ya gùuy muur míni ní
- 9 Yígh dà kór se kèsàn ení kè tú ví ní? wè gùybà muur mání.
- 10 Ñwáúró símàar déève, yágh gí yágdì dòoká mání pai.
- 11 Ngùuy dùggèy muur mání kèy símàar di, kè ñkó vee en kaa nèn ni pai.

- 12 N̄mùmúró Gènbògèrè, a mag pém̄mà bàanu mání.
- 13 Yag m̄íní mùu dùu kùnno entò ya a t̄ò ní pém̄.
- 14 N̄dùu dòoká mání ní s̄ím̄àar m̄íní p̄ùnì, ke mú ηzì zaudi gùurè.
- 15 N̄dàn sáb n̄èh̄nì dòoká mání, ηdàn ḡúy n̄èh̄nì bàanu mání.
- 16 Dòoká mání p̄ùub taηn̄èh̄ s̄ím̄àarè; ηv̄àh̄n̄è muur mání pai. Dòoká p̄ùubḡèh̄ s̄ím̄àarè
- 17 A ḡúy n̄èh̄m̄à f̄ijn mání, k̄è ηk̄è laḡél ze, k̄è ηdùubà muurtò mání.
- 18 A kùl pém̄mà nórè, k̄è ηt̄èbà en k̄ìh̄èntò ya kaa dòoká r̄íi.
- 19 Eg di ló ηyòò s̄ènè, a ìn̄ènn̄èh̄ dòoká pai.
- 20 Sòo yan̄a pém̄ s̄ím̄àar m̄íní f̄ij d̄ùgḡèh̄, laan̄ k̄írì en ya a sáb f̄àab ní.
- 21 A n̄èno ȳír ya ḡèmḡèh̄ yúl ní, ȳíbtò ya v̄è gi yáḡḡèh̄ bàanu mání ní t̄íl v̄èní f̄ijro.
- 22 A lùr pém̄mà ȳír dúul̄èh̄ v̄èh̄ zòn v̄èní, ḡàm mí gá ηḡùy d̄ùgḡèh̄ muurtò mání.
- 23 Yáaró ȳírbòḡèn v̄è tabà yag k̄èh̄ yúl li, mí gá yòò f̄ijn mán ya sáb d̄ùgḡèh̄ muur mání ní.
- 24 Dòoká mán bee w̄èi p̄ùubḡèh̄ s̄ím̄àar di; w̄èi maḡèh̄ p̄èh̄ bàanu r̄ì. A mag dùu pém̄mà bàanu mání
- 25 A t̄èbà ηpe f̄àaro ég s̄àar di a s̄j̄btim̄à laḡél mú ya ba a dan̄ ní.
- 26 N̄dòn dùu p̄úró en ya ηt̄ò ní, a k̄ì p̄ènn̄ó; a mag dùu pém̄mà bàanu mání
- 27 A mag pém̄mà en ya a yáa ní, k̄è ηsáb n̄èh̄m̄à en k̄ìh̄èntò ya a k̄òh̄ ní.
- 28 Ḡím̄ t̄ùub v̄ìr̄ènn̄ó nór̄mom, a v̄àm̄tim̄m̄à mú ya ba a dòn ní.
- 29 A ìg v̄ìr̄èmm̄à míil bàanu ri, v̄èh̄ s̄ím̄àar dúur mání, a mag pém̄mà bàanu mání.
- 30 N̄j̄író b̄úy p̄èrì mái,
- 31 N̄ḡùy d̄ùgḡèh̄ dòoká mání, Gènbògèrè, a k̄òob s̄ìr̄èh̄ ȳír n̄èh̄ ni pai.
- 32 N̄w̄àa dùu d̄ùgḡèh̄ bàanu ya a dan̄ p̄èh̄ ní, ḡàm a yòò s̄ím̄àar m̄íní kùl p̄ènn̄ì. A w̄èh̄èmm̄à k̄è ηdùubà bàanu mání
- 33 Gènbògèrè, a mag pém̄mà en ya dòoká mání yáa ní, k̄è ηf̄àa dùu v̄èèbà w̄èi.
- 34 A w̄èh̄èmm̄à k̄è ηdùubà dòoká mání, k̄è ηḡùyb̄à s̄ím̄àar d̄éève.
- 35 A d̄òr̄èmm̄à kaa dòoká bàanu ri, mí ní w̄èi p̄ùuη p̄èh̄ n̄ì.
- 36 A d̄ì àabà s̄ím̄àar m̄íní kaa dòoká ri, zaudi bàar gá s̄ím̄àar m̄íní èm ti pai.
- 37 A ḡèr̄èmm̄à t̄èrì en k̄òm̄v̄ètò, a k̄óbà k̄èsàn m̄íní p̄ùu p̄úbà.
- 38 Mí gá ηyòò f̄ijn mán̄a, en ya a dan̄ pu ȳíbtò ya b̄ùuη p̄ú ní bee a t̄ò w̄àrba k̄èh̄ yúl li b̄èrì.
- 39 A n̄è sò'or pém̄mà dúul̄èh̄, ηw̄àaη w̄ì, fág mání duu r̄ì.
- 40 N̄yáaη b̄úy dúurì yag mání, a d̄ímm̄à laḡéli, ḡàm a t̄òh̄ en mání v̄èh̄ bàanu. N̄dàn dòoká mání v̄àh̄n̄ì pai
- 41 Gènbògèrè, a k̄úu ùn̄èmm̄à v̄èh̄ dúur mání, k̄è ηzì s̄óbà mú ya ba a dan̄ ní.
- 42 K̄è ηp̄ìn pubà ȳír ya dúul̄èh̄ ní en d̄éè, ḡàm ηv̄àh̄n̄èh̄ muur mání.
- 43 A dí s̄èn pém̄mà muur ȳèn k̄èh̄ yag di, ḡàm ηàaη s̄ím̄àar m̄íní kaa fág dúur di.
- 44 N̄dàn dòoká mání yáḡdì pai, ηdàn ḡúy dúḡdì h̄àa sòo pém̄.

- 45Ndàn búl dúgdì, gàm ηγύυ dùggəη muur mání.
- 46Ndàn múu vírdì muur mání gènəbtò nən ni, ség dànəη kór bai.
- 47Nyáa dùggəη dòoká mání, wəi pùubgəηəη símáar dì.
- 48Nyáa dùggəη dòoká mání, ηlùbgəη wəi. Muurtò mání kə dùgdo en mína
- 49A sáb zìibà muur ya a dòn pu fìjn mán ní, dí dùggəη símáar míní ti.
- 50Sóo ya en təəngəηəη ní péem, símáar míní kəəni, gàm ηkəηəη muur mání.
- 51Ləgəmnáb yìj tannó, ammə ηii yágnè dòoká muur mání pai.
- 52Nsáb zìiη fág mán ya bal tàη ní, wəi kəəbgəηəη símáar dì, gènbògèrè.
- 53Zìj kó tannó vəη yír bìltò ya mìn yággəη dòoká mání ní.
- 54Ló yò ηkə mú sènè, ηnəə kəηəη dòoká mání yag di.
- 55Vìn ni ηsáb zìiη mú ya a kə ní, kə ηγύybà dòoká mání.
- 56Muurtò mán ya ηbùu dùu ní yò, kə dùgdo en mína.
- 57Ndòngəη ηdan: en ya ηzìi ní, gùurì dòoká mání.
- 58Nwánó tònì en ya a yáa ní, vəη símáar míní péem, a tə pémmə gím mú ya a dan ní.
- 59Nsáb təro kəsà η míní ní, yáəη tó dúurì en ya a dan ní.
- 60Nkəəltin pai, ηtò dùu dùggəη dòoká mání.
- 61Yír dumpánáb laəənnó vəη bìjìl vənì, mí gá ηvəηəη dòoká mání pai.
- 62Vìn təη ni ηlúη ní, ηfuy pú nəə vəη sábsəη dúur mání.
- 63Nyòo yíbtò ya bùyη pú ní kəəsìtò, vəη yíbtò tò dùuη en ya a yáa ní ní.
- 64Gènbògèrè, yáəsəη mání ìi ùnno kúsəarè, a mag pémmə en ya a yáa ní. Dòoká yòo en púurì mú ya ba a dòn ní.
- 66A pémmə símáar ya gəa en ní, vəη kii gəa muur ní, gàm mí gá ηəəη símáar dòoká ri.
- 67Ba ηgi lee laani, ammə a lò bùyəbənnó, yakai ηγύyη muurtò mání.
- 68A yòo yír dúurì, a təη pu yír en dúurì, a mag pémmə bàanu mání.
- 69Ləgəmnábtò lílənnó vəη míil vənì, mí gá ηdùu dùggəη muurtò mání símáar dəəve.
- 70Símáar vənì kúmləri, mí gá dòoká mání yòonəη símáar púubdì.
- 71Bəə ní a lò bùyəbəmmə, kə ηsáb nəηmə bàanu mání,
- 72Dòoká ya víi kaa yag díi, pùu tàllo kəηger vən sardi uzinerè. Dòoká dùuη muur yə̀nè
- 73Nəə mání yuyə̀ nì, wəi gùyəηəη nì, a pémmə símáar ya gəa en ní, kə ηsáb nəηmə dòoká mání.
- 74Yíbtò ya bùyη pú ní və tənnó ní, pùuη pévəri, gàm mí ní ηdíη símáar kaa muur di.
- 75Gènbògèrè, ηgəaro péem fág mání yòo vəη bàanu, a lò bùyəbəmmə mú ya sáan ní.
- 76Dúur mání yaa kəəbənnó símáarè, mú ya a dan pu fìjn mán ní.
- 77A úr pémmə yáəsəη mání, kə gùyə dímmə lagəli.

- 78 Lægèmnáb ya lílèh vəh míil vəní ní bee ség kónvəro. Mí gá ɲsáb nèhɣəh muurtò mání.
- 79 Yíbtò ya bùyəh pú ní pém yaabà kaa tuɲ, və dà gáarì en ya a daɲ ní.
- 80 Nyáaɲ dúu wárdì bàanu mání, ség kə kón ti pai. Yír ya bàaɲ sósàh ní
- 81 Nlaa ɲaáúró háa kaa sòrém̄m̄, sím̄aɲ m̄íní yòo kaa muurdi.
- 82 Nwá yáaro tòm̄yag mání, háa kèlgəh ɲdaɲ kaa kàabəh sím̄aɲ sòo yané?
- 83 Ba ɲkə dùg mú pùgər vəni, am̄m̄a ɲvánhè dòoká mání pai.
- 84 Yakai gá dòoká m̄íní pərgəh làgè? A dàh pəh vilèhɲáb míntò fágdi sòo yané?
- 85 Lægèmnáb làə pənnó dэгò, və ní və yáaɲ dòoká m̄íní pai,
- 86 Dòoká mání yòo muur yəné, am̄m̄a yíbtò dəə yáaɲəh gúyurì vəh míil muurtò, a yaa pém̄m̄.
- 87 Və èrəh háa ɲtə vool vəh nórè, am̄m̄a ɲm̄ìn yágnè muur mání pai.
- 88 A gùmm̄a vəh dúur mání, kə ɲzìi sóbà, kə ɲgùu dòoká mání zə. Yír ya lág dùggəh dòoká ní
- 89 Gènbògèrè, muur mání kə vəəh sòo pém, dii sən dùggəh gógsan ni.
- 90 Dúur mání èmgəh ver vəh ver pém, və bùyəh pu mái.
- 91 Èntò ya a sáb vir ní wəi təh nì háa yakai pém, və bùyəh pú zə.
- 92 Tò dòoká mání ba pùubnəh sím̄aɲ pai, en taaɲəh ba dàhɲəh m̄aɲrì,
- 93 Nɲdàn vánhni muur mání pai, gàm ɲkəhɲəh wəi.
- 94 Nyòo kaa ɲa ri, a sòrém̄m̄, gàm ɲwá dùu dùggəh muurtò mání.
- 95 Dumpánnáb yáaɲnó léer sírdì, am̄m̄a má gá ɲlág dùggəh dòoká mání.
- 96 Ntəro en dúurəmtò pém kùhni, dòoká mání gá kùn pai. Yír ya yáaɲ dòoká ní
- 97 Nyáa dùgdo dòoká mání, yəh pém ɲsáb dùggəh wəi.
- 98 Dòoká mání yòonəh vəm̄nì háa yúwál li, wəhənnó, kə ɲtəlbà fan míntò.
- 99 Yakai ɲwəh tállo táa mín kòntò, gàm ɲsáb nèhɣəh dòoká mání.
- 100 Nkii wèer tállo muur yírbògəh, gàm ɲdùu dùggəh tòm̄yag mání.
- 101 Ntìibdo dor m̄íní bàanu dumpán ni, kə ɲdùubà yag mání dəəvə.
- 102 Nm̄ìn yágnè dòoká mání pai, gàm mái a wəhənnì.
- 103 Muur mání pùuɲ pəh yag di, pùu tállo ólè.
- 104 Nwəhɣəhəh muurtò mání, ɲzəb míil bàanu zə. Mú ya dòoká túbgəh bàar ní
- 105 Muur mání kə nì pìtírlà ya kəh dor díi, wəi túbgəh pəh bàar di, ɲdùuɲ zə.
- 106 Èn ya ɲségdó gá ɲdàh təhni, ɲségdó búu dúurì en ya Vannáb sáb fàab ní.
- 107 Gím kòob sírənnó, Gènbògèrè, mú ya ba a dòn ní, a dímm̄a lagéli.
- 108 Nfuy pú ɲa Gènbògèrè, a íi kàbà, yòo sadaka m̄ínə, a mag pém̄m̄ mú ya a fágəh yír ní.
- 109 Mí ní gá sòo pém ɲyòo vool yag di, am̄m̄a ɲvánhè dòoká mání pai.
- 110 Dumpánnáb túu pənnó pívàali, am̄m̄a ɲgi yágnè muurtò mání pai.
- 111 Dòoká mání kə nì zaudi m̄íní háa sòo pém, wəi pùubgəhəh sím̄aɲ di.
- 112 Ngò dùggəh kəh ɲdùu səəbà bàanu mání, háa kə ɲvòrì guvə. Nɲíh sím̄aɲ m̄íní kaa muur di

- 113 Nzébdò símáar ironábò, nyáa dùggəy diiká mání.
- 114 Máí a sòrgnəy nì, a kə nì féəl míní, ndín símáar míní kaa muur di.
- 115 Gbèhəmnábò, vé yágbà bàar míní, nyáa dúurì Vannáb míní bàanu əní.
- 116 A vəm lùrémmə mú ya ba a daŋ ní, kə kəmə lagéli.
- 117 A gùummə kə nsó ze, mí pémmə kə ndùu dùgbà bàanu mání sóo pémmə.
- 118 A mìn zù kùnno yíbtò ya ii yággəy bàanu mání ní. Gàm sòoləm vəní víró pəl li.
- 119 A vì òrgəy yír dumpánnábtò mú en ya gbúul líi, wəi kó rì nyáa dòoká mání ze.
- 120 Dúul kóhəy kaa nən ni, nyáa fág mání. Yír ya yáa dòoká búy dúur ní
- 121 Ntəy en ya duu ní vəy en ya sáan ní, a sòr vírəmmə gbèhəmnáb nəa ri.
- 122 A djjb pémmə tílè, gbèhəmnáb kə və kəəy pai.
- 123 Nlaa nəaro kaa sòrəmmə, kaa kó pémmə fág dúur mání.
- 124 A gùummə vəy fág dúur mání, a mag pémmə bàanu mání.
- 125 Mí gá nyòo fjin mána, a pémmə símáar ya wèer muur ní, kə ngàabà dòoká mání.
- 126 Gènbògèrè, sóo làlero ya a kó fág ní, gàm yír və gərdò dòoká mání,
- 127 Mú ya nyáa dòoká mání ní, tàllo kaŋger ya duu tàl ní.
- 128 Ngùu dùggəy muurtò mání gá pémmə, míl bàanu gá nyáa pai. A vəmmə dor míní vəy muur mání
- 129 Dòoká mání puusə, wəi kó rì ngùu nəy dùggəy ze.
- 130 Yír ya kii gəaro muur míní pémmə, dàŋ tərì túrəm. Muur mání pəy yír kòmvetò en wèer gáari.
- 131 Nnúurgəy dòoká mání háa nkùlgəy yagò, nyáa dùggənu kíri.
- 132 A filibà kəy tuŋ, a tə pémmə gím, gàm yíb ya yáanu ní pémmə a təy pəvə mú wəi.
- 133 A vəmmə dor míní vəy muur mání, a íi ya dumpán kəmmə yúlè ní pai.
- 134 A sòr vírəmmə yír kəəy ni, kə ngùu dùgbà dòoká mání.
- 135 A djjb pubà fjin mání tílè, a mag pémmə bàanu mání bəri.
- 136 Ntəro mú ya yír və mìn zùy dòoká mání ní ní, nòrmom wəa víhəy nór di. Dòoká muur mání kə vəy vəy bàanu
- 137 Gènbògèrè, a yòo muur yəntóo, sábsəntò mání yòo vəy bàanu.
- 138 Dòoká muur mání vírgəy pəbé muur yəné, maggəy pəbé dúur mání.
- 139 Ntəro mú ya fan míntò véngəy dòoká mání ní, zjir mání lúhni.
- 140 Muur mání djí víró, fjin mání yáa wəi.
- 141 Nyòo búlhtóo, nlùbnə yír nən ni pai, ammə dòoká mání gá nyáa pai.
- 142 Fág dúur mání kə vəy wəive, dòoká mání yòo vəy bàanu.
- 143 En təənnə, gím dónnó, ammə dòoká mání pùubgəy símáar di.
- 144 Dòoká muur mání kə vəy vəy bàanu, a wəhəmmə, kə nkəmə lagéli. A tə pémmə gím
- 145 Gènbògèrè, nbəə káúró símáar déəve, a kii gə pémmə.
- 146 Nbəə káúró, a yaa sòrəmmə, kə ngùu dòoká mání ze.
- 147 Dìgà góg djjnəy mai, nbəəna pú ze.

- 148Vìn ni pé m ɲfɔɔn nɔm pai, ɲsáb nɛɲgɛn muur mání.
- 149Gɛnbògèrè, má yò a yò yír dúurì, a kligè pém mɔ kàsàɲ mání, a dímmɔ lagéli, mú ya a sáb fɔɔb ní.
- 150Yír dumpánnáb ya tɔɔngɛnɛɲ ní yò ɛrírì, vɛ ní ɛn ya tɔɔnɔvɛ vɛɲ dòoká mání ní pai.
- 151Má gá a yò kɛɲ tól li Gɛnbògèrè, dòoká mání yò muur yɛnɛ.
- 152Nɲàa dòoká mání ní sòo zòoro, muur míaní kɛ vɛò diuggɛɲ sòo pé m. Muur mání kɛ dùggɛɲ muur yɛnɛ
- 153A tɛ pém mɔ gím, mí gá ɲvájɛnɛ dòoká mání pai.
- 154A kà pém mɔ muur fág bàar di, a bùl sòrém mɔ, a dímmɔ lagél mú ya ba a dòn ní.
- 155Dumpánnáb dàn sór pai, gàm vɛ tɔn ɛn ya a yáɔ ní pai.
- 156Ammá dúur mání zoɲno Gɛnbògèrè, vɛɲ wɛi, a sòr vírém mɔ kaa fág di.
- 157Fan míntò vɛɲ yíbtò ya tɔɔngɛɲnɛɲ ní zoɲno, ammá ɲvín dòoká mání pai.
- 158Ntèro sòokólɛɲ yírtò ní, zjir kóɲnɛɲnì, gàm vɛ gùɲ muur mání pai.
- 159Gɛnbògèrè, a tɛbà mú ya ɲyáɔ tòm yag mání ní, má gá a yò yír dúurì, a dímmɔ lagéli.
- 160Muur mání kɛ dùggɛɲ muur yɛnɛ, fág dúur mání kɛ vɛòɛɲ háɔ sòo pé m. Tòm yag mání pùu taɲ pɛnnì
- 161Nkón ɛn pai, yír vɛntò tɔɔngɛnnɛɲ guvɛ, ammá mí gá ɲwàɔɲ muur mání déòvɛ.
- 162Tòm yag mání pùu taɲ pɛnnì, kɛ mú ɲzì zaudi nán déò.
- 163Nzábdo míil muurɛ, ɲyáɔ dùggɛɲ dòoká mání.
- 164Góg ya dij ní pé m, mùmgɛnú gáa démsara, gàm a kó gàaro fágò.
- 165Yíbtò ya yáɔɲ dòoká mání ní, vɛ dàn muur kíi gáarì, vɛ dàn táa pèrì pai.
- 166Nlaaɲ mú ya a dàɲnɛɲ sòrdì ní, ɲtò dùu dùggɛɲ dòoká mání.
- 167Nɲùuro muur mání, ɲyáɔ dùggɛɲ wɛi.
- 168Nɲùuro dòoká mání vɛɲ muurtò mání, a gàaɲ bàanutò mání bèrì. Gɛnbògèrè, a kligè pém mɔ
- 169Gɛnbògèrè, a kligè pém mɔ yag ya ɲbèàrà ní, a pém mɔ símáɔar wéerdì, mú ya baa dòn pɛɲ ní.
- 170Kùgèr mání kee là zìigèúbà, a bùl sòrém mɔ mú ya baa dòn ní.
- 171Sáan ní yag mání mùmúbà, gàm a maggɛɲ pɛɲ bàanu.
- 172Sáan ní yag mání mùu kɛmmɔ muur mání, gàm dòoká bee yò vɛɲ bàanu.
- 173A tɛ pém mɔ nór fùɲ rì, mí gá ɲtìil dùuro muurtò mání.
- 174Nɲùurgɛɲ sòsàɲ kaa nɔɔ rì, dòoká mání pùubgɛnɛɲ símáɔar dì.
- 175A dígèmmɔ lagéli, kɛ ɲmùmúbà; fág mání dàɲnɛɲ gém lúrdì rì.
- 176Nɲi kaaɲ mú tà m ya gi lee ní, a wɔ zìibà fìjɲ mání, dòoká mání gá ɲvájɛnɛ pai.

Vértò 120

Yír ya vɛ gùɲ guvɛ ní

Vér ya vè nàà èmgənəη Zeruzalem ní

- ¹Sóo ya en tʒənəη ní, ηkʌnó Gènbògèri, kii pənnó.
- ²Gènbògèr sòr vɪrənnó sòoləmnáb nʒa ri, yíbtò ya wòη pəη míil ní.
- ³Míilnábto, Vannáb kə pətivə né? vé gaa mú ya dàvə kpáardì ní bè?
- ⁴Və dàvə táari vəη siilnáb síi ya sʒar guvíi, vè dàvə dúurdì vəη vee ker ya yeg dùg ní.
- ⁵Kəsən mín ya yíbtò yò təη ni yò, gím míní kə mú ηkətiη Məsəg di, mú ηəm kətiη Kedar di.
- ⁶ηkə yʒaro yíbtò ya zəbgəη kʌʒb ní tuη.
- ⁷Mí ní ηmùuη muur kʌʒari, vè ní vè mùuη gámər muurè.

Vértò 121

Gènbògèr laaη pəη yúl li.

- ¹Vér ya vè nàà dóηəη Zeruzalem níi. Ntə dòggəηəη nór gógsan ni, yír ya dàηəηəη gəm lúrdì ní yíwə?
- ²Yír bee yòo Gènbògèri, yír ya yuu gógsan vəη ég ní.
- ³Dàn dor mání gíbdì pai laa sèngəηúri, yàa fʒan nəm pai.
- ⁵Gènbògèr laaη pəη yúl li, yòo kəη tól li kəη pəη ig míní,
- ⁶Yóη dàněú dúurdì yóη ni pai, sji dàněú kór en déə vìn ni pai.
- ⁷Gènbògèr dàηnú sór vírdì en dumpántò ri, dàη pú yúl mání láari.
- ⁸Gènbògèr dàηnú ér,ʒari, sóo ya a vīη ní vəη a dóη ní; gūy yakai yò háʒa sóo pém.

Vértò 122

Símáʒar pùuro lári Zeruzalem ni

Vér ya vè nàà èmgənəη Zeruzalem níi. Dauda vérè.

- ¹Sóo ya vè dòn pəη voo: bəη èmnəmmə Vannáb lig di ní, símáʒar míní yaa pùu taro.
- ²Yakai dor bəní nàgdo pagəl mání, Zeruzalem,
- ³Zeruzlem yò vè yuu gàauro, kùitò əní vè yuu vàm gàaro.
- ⁴Izrael nimsàbtò móllò lú, kə vè lùbbà Gènbògèr níilè. Və yòo yír ənə, gèηər vənì wəi.
- ⁵Gàm fág bàar yòo lú, Dauda pìraη ya fʒaη gèn ní sí kóη fág lu.
- ⁶Vé tèm pubà Zuruzalem kʌʒbò, kəəsì əntò vəη kəηəmə dúurve.
- ⁷Zeruzalem wàal bəl kʌʒbà, lig dúurtò əní kəmə zám.
- ⁸ηsəbgəη dàavag míntò véη sòa míntò yúl li, Nɔ̀dòngəη pú zε: Zeruzalem, a kəmə dúuri!
- ⁹Gàm Vannáb Gènbògèr bəní lig yòo kaa tuη, ηtəmgəη zε ηdaη: Tíil mání djjba!

Vértò 123

Yíb ya bàəη kʌʒb ní

Vér ya vè nàà èmgə̀nə̀h ZeruzaLEM ní.

¹Gènbògèrè, a síh kaa gèn kíl li gógsan ni, ñlùr dòggə̀nə̀h nór kaa tuɲ.

²Bé tènú mú fɲɲ tən túnúkòn ni, mú fɲɲkàɲ tən nùnú kpàɲ ní. Bé tən dòggə̀nə̀h Vannáb Gènbògèr bə̀ní mú wə̀i, háɲ kə̀ tən pə̀bə̀bà gím.

³A tən pə̀bə̀bà gím, Gènbògèrè, a tə̀bà gím bən yò. Gɲɲrən ya kə̀bé yúl li bee màgbə̀ró.

⁴Gɲɲrən bee ìbbə̀ró bə̀lè, ZeruzaLEM yɲɲ bə̀i, lə̀ggə̀mnáb dòggə̀h bə̀i.

Vértò 124

Tò Gènbògèr ba kə̀n kə̀bé tól li bai gá sɛ?

Vér ya vè nàà èmgə̀nə̀h ZeruzaLEM ní. Dauda vérè.

¹“Tò Gènbògèr ba kə̀n kə̀bé tól li bai gá sɛ?” Izrael yírtò pé̀m mùuɲ gu.

²“Tò Gènbògèr ba kə̀n kə̀bənə̀h tól li bai gá sɛ?” Sòo ya fan gággə̀h pə̀bənə̀h ni,

³mú yíbtò ya yeggə̀h pə̀bənə̀h ní yò, kee vè dənɲbənə̀h sùurì lagé̀lvé.

⁴Mom kee dàbənə̀h gəm lúrdì, kee bə̀h dənə̀h ɲ vòrì mom nór di,

⁵kee bə̀h dənə̀h ɲ vòrì mom gòmèl li.”

⁶Usoko Gènbògèrè, gàm a fù vɪrbə̀ró fan bə̀ntò núul li.

⁷Bé só víró mú núwa gò só bɲɲ li, bɲɲ loro núwa sóró.

⁸Bé só víhə̀nə̀h Gènbògèr níilè, yír ya yuɲ gógsan və̀h ég ní.

Vértò 125

Yíbtò ya vè pé̀ dər fúy Gènbògèr nàà ríi

Vér ya vè nàà èmgə̀nə̀h ZeruzaLEM ní.

¹Yíbtò ya pé̀ dər fúy Gènbògèr nàà ríi, vè kə̀ mú Sion gurè, dən námni pai, ver və̀h ver pé̀m.

²Mú ya gur lán dər ZeruzaLEM ní yò, Gènbògèr pé̀m lán dòrgə̀h yír ə̀ní guve, yáɲ yò və̀h háɲ sòo pé̀m.

³Dumpánáb gá dən fə̀arì gèn yír dúurə̀mtò tə̀h ni pai, yír dúurə̀mtò kə̀ dà tó dúurì dumpán və̀ní.

⁴Gènbògèrè, yír ya kón dúur ní, a kó pubà dúurì, yíbtò ya tùb símáɲar ní bee.

⁵Ammá yír bìltò gá Gènbògèrè, a nɛ̀ kùnvə̀bà, və̀h yír dumpántò pé̀n, Izrael yír kə̀mə̀ dúurve.

Vértò 126

Gím kálla puurè

Vér ya vè nàà èmgə̀nə̀h ZeruzaLEM ní.

¹Sòo ya Gènbògèr àtə̀tibənə̀h Sion ni ní, kə̀ pə̀bənə̀h mú nərègò.

²Zòn kə̀hə̀bənə̀h yagve, bə̀h yòonə̀h en sírì.

³Yé̀hve Gènbògèr kó pə̀bənə̀no en nánì, símáɲar bənə̀ní pùuro.

⁴Gènbògèrè, a filbà gím bə̀ní kálbà puurè, kə̀ bé sɲɲbà mú lé̀g óg ya zìiti mom ní.

⁵Sóo ya gèmgèṅ uur sóor ní, kùg èmgəṅəṅ kùgèrè.

⁶Sóo ya gèṁ tiitiṅṅəṅ nən tal ní, yǝ èmgəṅəṅ zònè.

Vértò 127

Vannáb kó pébənəno dúuri

Sulemanu vérè.

¹Tò Gènbògèr yuṅ lig dì bai ní, yíḃ ya tòn lig bee ní və nṅṅ kòmve. Tò Gènbògèr gùṅ nṅṅ wàaltəṅ ni bai ní, doogartò və nṅṅ kòmve.

²Tò yír sǝ lúṅnì, və yaatiṅ vìn ni, və nṅṅ kə və tò zìibà lésír əní ní, kə və zìi né tíi? Yír ya Gènbògèr yáṅ ní gá, lésír dàṅnu zìiri sóo ya fṅṅ nəm ní.

³Varəm gá Vannáb pṅ yír dì, Gènbògèr kón nì, yír lèṅ varəm zε.

⁴War ya yír lèṅṅṅ sóo bəri yò, kṅ mú síi ya siiltóo gùṅṅ nṅ ri ní.

⁵Yír ya síi bee ìi koo tabur díi, símṅṅ əní pùubà. Ség dàṅṅ kórì fan ən nṅ ni pai, fág bàar di pai.

Vértò 128

Yír ya wṅṅ Vannáb ní dàṅ puur kíiri

Vér ya və nṅ èmgəṅəṅ Zeruzalem níi.

¹Yíbtò ya wṅṅ Vannáb ní vəṅ və dùṅṅ bàanu əní ní símṅṅ vəní pùubà!

²A dà léri en ya nṅ mání tò vír ní. Síṁṅṅ mínì pùubà, tíil mání djìbà.

³Kṅṅ mán dàṅ kṅnì kaa wàri, mú ya lṅṅ yṅ ní. Varəm mántò kə vṅ sṅṅṅ lésír bàa di, mú wṅṅṅṅ ya ṅṅ nṅṅṅṅ ní.

⁴Yír ya wṅṅ Gènbògèr ní, Gènbògèr dàṅ pu nṅṅ yérdì.

⁵Gènbògèr yèri pùbà nṅ Sioṅ ni, a dàṅ kíiri Zeruzalem puurè, kaa vòrì guve,

⁶hṅṅ kaa tṅ varəm ya varəm mántò lè ní Izrael kṅṅṅ dúurve.

Vértò 129

Və vil tannó

Vér ya və nṅ èmgəṅəṅ Zeruzalem níi.

¹“Və vil tannó gùṅ sóo ya ṅkṅṅṅṅ warwa ní.” Izrael mùṅṅ gu.

²“Və vil tannó gùṅ sóo ya ṅkṅṅṅṅ warwa ní.” Ammṅ və nṅṅ kòmve.

³Və dù vír tūrdo bṅṅṅ kṅ pìraṅ ni, kṅ mú ég ya yír tṅṅṅṅ a; ninì.

⁴Gènbògèr gá tòn en əní vəṅ bàanu, yaa lṅṅ sòrṅṅṅ yír dumpántò bǝl li.

⁵Yíbtò ya zṅṅṅ Sioṅ ní, ség kónəbà, və wṅṅ tii kúnṁṁ.

⁶Və kṅṁṁ mú ṅṅṅ ya ṅṅ lig bṅṅ di ní, zṅṅṅṅṅ mai, fuu órtiṅnì.

⁷Yír ya fṅṅ ṅṅṅ bee ní, dàṅ pu íiri nṅṅ pai, yír ya sùm ní, dàṅ pu lári tal pai.

⁸Bàanunáb dàṅ pévə dónni zε, Gènbògèr yèr pévəró nṅṅ ní pai.

Vértò 130

Yír ya en tṅṅṅ taṅnu ní

Vér ya və nṅ èmgəṅəṅ Zeruzalem níi.

- ¹Gènbògèrè, nyòo gím tən ni, ηbèə kəηnàú zε.
²A lágbà tógò, a kùibà kùgèr míní.
³Gènbògèrè, a daη bæ gáar dumpán bəní gá, yí dà pərdì rè?
⁴Ammá mú ya a kàəb sìrgəη ní yò, yír pém wàənú zε.
⁵Ŋdíη símáəar míní Gènbògèr fúy ri, ηlaaη muur púur ya dàη pəη dónnì ní.
⁶Ŋlaa sèn dùggəη Gènbògèr mú doogar ya vìn ní laaη góg túsàη ní. Ŋtallo doogar ya laaη góg túsàη ní.
⁷Izrael yírtò, vé díbà símáəar Gènbògèr fúy ri, yòo yír dúuri, sóo pém yòobəηəη sórdì.
⁸Wəi dàη Izrael yírtò sórdì kəvə en dumpán ni rì.

Vértò 131

Ŋtúggəη gènbògèr tól li

Dauda vérè.

- ¹Gènbògèrè, ηgəmtin yúl pai, ηtə sìrdo nór ég di.
²Ŋwətín en nánəmtò pai, ηwətín entò ya dàηnəη tálli ní pai.
³Izrael, a díbà símáəar Gènbògèr fúy ri, gùy yakai yò háə sóo pém.

Vértò 132

Və mùmgəη Vannáb ligò

Vér ya və nəə èmgəηəη Zeruzalem ní.

- ¹Gènbògèrè, a sáb zìibà Daudai, a vāη gím gùur ya vəə ní pai.
²Dauda ség púro enè, mùu puro Yakubu Vannáb vānì daη:
³⁻⁵“Tò ηzìnnəη pu Gènbògèr bàar bai, Yakubu Vannáb vān yò zìnnəη lig bai ní, mí pém ηdàn dór kəη lig di pai, ηdàn ém fáəri kíl li pai, nəm dànəη nór gùyri pai.”
⁶Bé kùuro voo akoti g̀j̀n bee yòo Efaratu ri, yòo Yara tól li, bé daη:
⁷“Bəη èmnəmə Vannáb lig di, bəη èm fáənmə koo dor gbəəl li.”
⁸Gènbògèrè, a lú yaabà kaa túgèr bàar di, mái, vəη akoti ya maggəη vāsàη mánì ní bee pém.
⁹Sóo pém dùgnáb mántò tòmə en vəη bàanu, tonòm bee kəmə mú làa ya kəvə fúy ríi. Yíbtò ya b̀ỳỳ pú ní və s̀ìb̀à enè.
¹⁰Mú ya a yáə warwa mán Dauda ní yò, a mìn yír ya a nəə pu kúm ní pai.
¹¹Gènbògèr séglè pu Dauda enè, dàn tí s̀ò̀t̀í̀r pai daη: “Ŋdàη gèn mánì fáəbdì varém ya kaa yəl líi.
¹²Tò varém mántò g̀ỳuro yag ya ηta vəη vəi nínì, və t̀ò̀ dùuro en ya ηdaη pəvə ní.”
¹³Gènbògèr tiil virdo Sioη wàaltəη, kə kəmə wàal ənə.
¹⁴Dònlè daη: “Sioη dàη kə vəə dúgdì wee túgdì mánə, ηdàη kə̀nì ti, ηyáəη wəi.
¹⁵Ŋdàη pu nəə yérdì, kə zì ta lésiri, g̀m̀ǹá̀b̀t̀ò ya tí pém kə ìrì.
¹⁶Ŋdàη dùgnáb mántò sórdì, s̀ò̀s̀à̀η bee kəmə mú làa ya fúy ríi. Yíbtò ya b̀ỳỳ pú ní dàη en sírì.

¹⁷Ndàn fáǎbdì gèn vǎn déə Sion ni, Dauda nìm. Ndàn nu díibdi mú pítírlà ya túŋ ni, yír mín ya ñnàǎru kúm ní.

¹⁸Ndàn fan əntò kúb ùnnì vəŋ ségò, ə ní gèn əní kə lùb dùggəni.

Vértò 133

Yír vəŋ dòowa kiimmà

Vér ya və nǎǎ əmgəŋəŋ Zeruzalem ní, Dauda vérè.

¹Yír vəŋ dòowa kiinəŋ ni gá duusəŋ téri, puusəŋ kíir bəri.

²Kə dùg mú kúm sǎǎ púur ya yír nǎǎri yúl li háǎ là múg di ní, múg zòor mú Aruna múgò, háǎ nàm gùuŋ là gaar əní.

³Kə dùg mú merr ya Ermoŋ gur díi, wǎǎ síŋnà Sion gurtò ríi. Gènbògèr yèrgəŋ nǎǎ Sion ni, yír kə dùggəŋ lagól háǎ sóo pémm.

Vértò 134

Vé lùbbà Gènbògèri, vé pémm

Vér ya və nǎǎ əmgəŋəŋ Zeruzalem ní, Dauda vérè.

¹Vé yaa bəŋ mùmnəmǎ Gènbògèri, yíbtò ya tòn pu ni gá pémm, yíbtò ya dó tòn koo lig di vìn ni ní.

²Vé yèr dòggəmǎ nǎǎ tól ya lig gǐjŋ ní, vé mùmmǎ gènbògèri.

³Gènbògèr ya yuu gógsan vəŋ ég ní yèri pəvəbà nǎǎ Sion ni!

Vértò 135

Gènbògèr yòo yír nání

Aleluya,

¹Vé lùbbà Gènbògèr níilè, tònómǎb əntò və nǎǎ lùbubà,

²yíbtò ya vé dóŋ Gènbògèr lig díi, bàar ya Vannáb kəŋ ní ri.

³Bəŋ lùbnəmǎ Gènbògèr yòo yír dúuri, bəŋ nǎǎnəmǎ níil əní puusǎ.

⁴Gènbògèr tiil vìrdo Yakubui, Izrael yír yaa kəno ənǎ.

⁵Ŋgàaro Gènbògèr bəŋəŋ ní yòo yír nání, tàl kùnno vannáb tìŋtìŋtò gá pémm.

⁶En ya yǎǎ ní pémm tònŋni, gógsan ni vəŋ ég di, mom ni vəŋ wee lùbdì ri pémm.

⁷Gènbògèr lùrgəŋ beltò wee ya kúsǎǎr tób ní ri, nawa pèeŋ nórè, pírii kə nǎŋni, kə bìl vìri bel bəri.

⁸Wəi mǎǎ tūr varém bìwàg Ezib ég di rì, yír varém vəŋ en sagəntò ní pémm.

⁹Tòno en kìŋəntò vəŋ en màgərtò Ezib ég di, háǎ kə fágbà gèn Firauna vəŋ yír əntò.

¹⁰Nìm sìrdo nìmsàb gùurè, mǎǎ t'urdo genəb vǎntò mú:

¹¹Siyoni, amoritò gènè, Ogi, Basan gènè, vəŋ gènəbtò déə ya Kanaŋ ní.

¹²Yaa kə pé ég bee yír əntò,

ég bee kə kə vəəbà Izrael égò.

¹³Gènbògèrè, níil mání dàŋ múurì sóo pémm, yír dàŋnú tǐni ver vəŋ verè.

- 14Gàm a kó puro yír mántò fág dúurì, a gùu nèhno fjin mántò.
 15Vannáb tìhìtìtò ya nìmsàbtò déé díh gá vè kó vèh kaŋgerè, déé vèh sardi bee pém, yòo en ya yír tò vèh nàa ní.
 16Vè díh yagò, muur vín ti pai. Vè díh nórè, vè tènèh en pai.
 17Vè díh tógò, vè kìnèh muur pai. Yag vèní pèl ví vèen ti pai.
 18Yíbtò ya tòh entò bee ní, vè kè mú entò bee vè, vèh yíbtò ya díh símáar vèní ti ní pém.
 19Izrael yíri, vé mùmmà Gènbògèri, Aruna yíri, vé mùmmà Gènbògèri,
 20Levi yíri, vé mùmmà Gènbògèri. Yíbtò ya vé wàaŋ Gènbògèr ní pém vé mùmubà!
 21Bèh mùmnəmà Gènbògèr háa Sion ni, háa Zeruzalem ni, bàar ya kèh ní ri. Aleluya!

Vértò 136

Bé fuj pu Vannáb nàa

- 1Vé nàa mùmmà Gènbògèri, yòo yír dúurì, tèn pu yír gím sóo pém.
 2Vé nàa mùmmà Gènbògèr fàalè, tèn pu yír gím sóo pém.
 3Vé lùbbà Gènbògèr ya dí gènəbtò ní, tèn pu yír gím sóo pém.
 4Wèi kón en kìnèn nánəmtò rì, tèn pu yír gím sóo pém.
 5Wèi sáb gàari, yuu gógsan ze, tèn pu yír gím sóo pém.
 6Yaa yuu sùr ég háa mom góg di, tèn pu yír gím sóo pém.
 7Wèi yuu entò ya tùbgəh gógsan ní rì, tèn pu yír gím sóo pém.
 8Yóh kə fəəbà gèn yóh ni, tèn pu yír gím sóo pém.
 9Sij vèh sùg kə vè fəəbà gèn vìn ni, tèn pu yír gím sóo pém.
 10Màa tũrdo Ezibnáb varém bìwàgtò, tèn pu yír gím sóo pém,
 11yaa vèri Izrael yírtò lu, tèn pu yír gím sóo pém.
 12Tò dùg en bee vèh nàa vən əní, tèn pu yír gím sóo pém.
 13Yaa dù dèh Djjlèg yèb iro, tèn pu yír gím sóo pém,
 14yàəb tàl Izrael yírtò ze, tèn pu yír gím sóo pém.
 15Yaa pərdo Firauna vèh siilnáb əntò Djjlèg di, tèn pu yír gím sóo pém.
 16Gùu nèhno yír əntò gəel li pém, tèn pu yír gím sóo pém.
 17Lò màa tũrdo gènəb bəgəntò, tèn pu yír gím sóo pém,
 18màaro gènəb vəntò, tèn pu yír gím sóo pém,
 19màaro Siyoni, amoritò gèni, tèn pu yír gím sóo pém,
 20màaro Ogi, Basan gèni, tèn pu yír gím sóo pém.
 21Yaa kà pəró ég bee yír əntò kə vè dí vəəbà, tèn pu yír gím sóo pém,
 22pə warwa əní Izrael kə dí vəəbà, tèn pu yír gím sóo pém.
 23Mú ya bəh siinəh ní pém, sàbgəhəbənəni, tèn pu yír gím sóo pém,
 24fù vèrbənəno fan nàa ri, tèn pu yír gím sóo pém.
 25Pəh en lagəltò pém lésiri, tèn pu yír gím sóo pém.

²⁶Vé lùbbà Vannáb ya gógsan ní, tèn pu yír gím sóo pé.ém.

Vértò 137

Bé yòo Babilon lэг yagtò ri

- ¹Bə̀n sí sábnəno Sion muur lэг yagtò ya Babilon ní ri, bə̀n yaa kùgnəno.
- ²Sóo bee bə̀n àr lùr tùrlénə̀n garyatò bə̀nən ní lэг yagtò ya Babilon ní ri.
- ³Yíbtò ya gù̀yibə̀nə̀n ní voo bə̀n nà̀nə̀n pə̀və̀bà vé̀rè, gbə̀nə̀mnábtò bee voo bə̀n zà̀gnə̀n pə̀və̀bà, və̀ bə̀n voo: “Vé nà̀ pə̀bə̀bà Sion vé̀rè.”
- ⁴Mə̀ yír ég di ló gá, kə̀ bə̀n nà̀nə̀n Gè̀nbògè̀r vé̀r se?
- ⁵Zeruzalem, n̄v́ánúró ní, wi gá n̄à dúur míní vòbà!
- ⁶Tò n̄sáb sènnè mái bai, símáar míní pùunə̀n mái bíi, wi gá míil míní vàmà yag di!
- ⁷Gè̀nbògè̀rè, a sábbà yò̀n ya Zeruzalem líi sí ní, Yò̀n bee Edomnáb mùuro voo: “Bə̀n tùlnə̀mà, bə̀n tùl kùnnə̀mà pé.ém.”
- ⁸Babilonábtò, mú ya vé̀ tùr kùnbé ní yò, yír ya kó kpaartiro en bee pé.ém, símáar ə́ní pùubà!
- ⁹Yíbtò ya dà̀n varə̀m máni gù̀y s̄à yárdi v̄aal líi pé.ém, símáar və̀ní pùubà!

Vértò 138

D̄f̄ȳ pu Gè̀nbògè̀r n̄à símáar d̄ə̀v̄e

- ¹Gè̀nbògè̀rè, n̄f̄ȳ pú n̄à símáar d̄ə̀v̄e, n̄n̄à lùbgə̀nú vannáb t̄īt̄īt̄ò n̄ə̀n ni.
- ²N̄bággə̀n kaa lig ḡj̄n n̄ə̀n ni, n̄lùbgə̀n níil máni, ḡam a kó̀n en dúu sóo pé.ém: a mag v̄irgə̀n mú ya míil máni və̀n muur máni lùb t̄al̄gə̀n en pé.ém ní.
- ³Sóo ya n̄k̄áú ní a k̄ī p̄ə̀nnó, a v̄am d̄uggə̀nnó f̄ȳi.
- ⁴Gè̀nə̀btò ya k̄ús̄àr díi pé.ém lùbúbà, Gè̀nbògè̀rè, ḡam və̀ k̄īro en ya a dà̀n pə̀və̀ ní.
- ⁵Və̀ n̄à mùmmà tonòm máni ze: Gè̀nbògè̀r gá lùb taro.
- ⁶Mú ya Gè̀nbògè̀r kə̀n góg di paa yò pé.ém, t̄ə̀ ḡān yír búyrtò b̄əri, t̄ə̀ ḡȳuni lə̀ggə̀mnáb bàar zòob di.
- ⁷Sóo ya en t̄àn t̄al̄gə̀nnə̀n ní, má ní a ḡȳu d̄īnə̀n lagéli, a z̄à̀n fan máni, àa ri, n̄à dúur máni sòrgə̀nə̀n n̄i
- ⁸Gè̀nbògè̀rè, a dà̀n p̄ə̀n t̄ó wárdi, a t̄ə̀n pu yír gím sóo pé.ém; a m̄in yág tonòm ya a b̄ī ní pai!

Vértò 139

Gè̀nbògè̀r ḡà d̄j̄rə̀nnó

- Və̀ z̄īn vé̀r yúltóo n̄à ri, Dauda vé̀rè.
- ¹Gè̀nbògè̀rè, a t̄ə̀ féər kùnlènnó, a ḡà d̄j̄rə̀nnó.
 - ²A ḡān sóo ya n̄s̄īn ni və̀n n̄l̄ȳn ní pé.ém, a ḡāni sábsà̀n míní bàar zòob di.
 - ³A ḡān sóo ya n̄t̄ə̀n ní və̀n n̄t̄úggə̀n ní, a ḡà kùngə̀n k̄əs̄à̀n míní pé.ém.
 - ⁴N̄k̄ùlnə̀nə̀n yag bai, a ḡaalèro en ya n̄ȳá̄n d̄ān̄i ní.
 - ⁵A ə̀rgə̀nə̀n p̄iri və̀n n̄ə̀n ni pé.ém, n̄à máni yò kə̀n f̄ȳu ri.
 - ⁶Mú ya a ḡà kùnə̀n ní yò k̄īnə̀nnó, l̄u u ȳāro ya n̄d̄a k̄ī ḡāri ní.

- ⁷Kə n̄əm mé kə n̄sɔ́ ví kaa Fúyig di ní? Kə n̄wàà kà yané, kaa tènə́h mí?
- ⁸N̄dòg gógsan ni, a yòo lú, n̄dó sí vool kúsàar di, a yòo lú.
- ⁹N̄daŋ ùg èm leebà tól yóh vír di kè, n̄ùg èm leebà tól yóh dór di ké,
- ¹⁰lu bee péem n̄a n̄a mání èm gùnnə́n̄ni, n̄a dúur mání gèm lùrgə́nə́h ni.
- ¹¹N̄yaa n̄sáb n̄daŋ zèg ìnə́mmà, wee ya ba túŋ kəŋ tól líi kálbà vìnè.
- ¹²Ammà mání zèg sàan pú pai, vìn túŋ pú mú yóh, zèg kəŋ pú mú túrəm.
- ¹³Mái a yuu fúy mín yò rì, a tji mòl kùnə́h péem n̄a bəl li.
- ¹⁴N̄fú púró n̄a vey ya gá a yuu gaaŋ ní yò, tonòm mání kìn yàaro, ngaaŋ bəri.
- ¹⁵Fúy gaŋgər míní bàar ya ín pú ní pai, mái a yuyú n̄i háa n̄a bəl li, sóo ya n̄kəŋ ìnə́h di ní.
- ¹⁶A tənə́h n̄a bəl li gbégwawe, doo mín ya n̄daŋ kəŋ ní bìnə́h mái, a dji dí kùnlèro kaa debter di.
- ¹⁷Vannábò, sábsàntò mání kìnə́nnó, zoh yaa pə́nnó.
- ¹⁸Ba n̄yáaró gáardì, ammà zoh tállo sji, tò n̄daŋ gáar kùn péem má, n̄dànə́ú gáa kùnni pai.
- ¹⁹Vannábò, n̄yáanì ba a màabà gbə́hə́mnábò, ba a n̄e sò'or pémmà màayírtò.
- ²⁰Fan mántò və taŋ yag kaa yúl li, və tji níil mání vəŋ dumpán n̄a.
- ²¹Gènbògèrè, mí gá n̄zə́bgə́h zə́bətóo mání, n̄gjiŋ gjiŋrə́ntóo mání bəri.
- ²²Yíbtò bee və káallo fan fáal máná, n̄zə́b zágə́nə́və pai.
- ²³Vannábò, a t̄ə fə́er kùnə́mmà, a gaaabà símáar míní. A mag t̄əmmà, kaa gaaabà sábsàŋ míní.
- ²⁴A t̄ə n̄əŋə́mmà, kə n̄dúuŋ bàanu dumpánè ní, a d̄orə́mmà kaa bàanu ri!

Vértò 140

A sòr virə́mmà yír dumpántò n̄a ri

- ¹Və ziiŋ vér yúltóo n̄a ri, Dauda vérè.
- ²Gènbògèrè, a sòrə́mmà símáar v̄annáb n̄a ri, a f̄y virə́mmà gbə́hə́mnáb n̄a ri.
- ³Yíbtò bee və sáb sèn dùggə́h dumpán kòrì, góg ya dji ní péem və lùrgə́h gònè.
- ⁴Və ȳyublè míil vənì mú bigò, noŋ yòo kəvə yagkòr di mú f̄ofofo.
- ⁵Gènbògèrè, a sòrə́mmà dumpánáb n̄a ri, a f̄y virə́mmà gbə́hə́mnáb n̄a ri.
- ⁶Ləgə́mnáb və kó pə́nnó pínvaal n̄en ni, və yáanə́h túu ḡyurì, və ín laanə́h bàanu tól li.
- ⁷Gènbògèrè, n̄daŋ a Vannáb míná, mú wəi, a lágba tóg sóo ya n̄tə́mgə́nú ní.
- ⁸Gènbògèr Vannábò, a yòo yír ya gèm lùrgə́nə́h ní. A sòrə́nnó gòn sóo ri.
- ⁹Gènbògèrè, a íigè ya dumpánáb və zii en ya və yáa ní ní pai, və t̄ə w̄ar en ya və yáan í ní pai, kə və dà màn z̄aŋni.
- ¹⁰Yíbtò ya w̄əŋə́h ní gə́mgə́h yúlè, muur dumpán ya və mùuŋ ní yò, síbà kəvə yúl li vé.
- ¹¹A w̄er s̄ir p̄əvəbà vee yèg yúl li, və p̄e d̄óbà d̄əl lùul li, kə və zii víti pai.

¹²Yag dumpán kəti ég yò ri pai, yír gbèhèmnáb gá pémm dumpán zìivəbà, və kəa síbà.

¹³Gènbògèrè, ngàaro a kàŋ pu gímnáb muurè, a diib nəngəŋ pu yír saabəltò muurè.

¹⁴Yíbtò ya tòn en vəŋ bàanu ní dàŋnú lúbdi, yír dúurəmtò dàŋ kəni kaa nən ni.

Vértò 141

Osán mądo

Dauda vérè.

¹Gènbògèrè, nkəŋ mái, a yaa pémmə ləm! A lągbà tóg sóo ya nkəŋnú ní.

²Təmsəŋ míní ùu dògbà kaa tuŋ mú veezəm sáa púuri. Nyèr dòggəŋəŋ nəa míní mú sadaka ya və sən osán ní.

³Gènbògèrè, a gụy pémmə yag míní, kə ɲvìr muu dumpán pai.

⁴A gụybə símáaŋ míní, kə ɲsáb en dumpán tònì pai, kə ɲdég dùu dumpánáb kəvə dumpán bàar di pai. Nyáaŋ lérì lésír púur vən yò pai.

⁵Yír dúur gá lò wəŋəmmə, mùu dòrənnó bàanu ri ní yò en dúuri, gəm mąggəŋ pəŋ yáasəŋ. Ammá ɲyáaŋ ya dumpántóo nəaŋ pəŋ kúm ní pai, Sóo pémm ɲtəmgəŋ Vannáb kə sòr vìrəmmə kəvə sábsəŋ biltò ri.

⁶Yúlnáb vənì kə pe síró vaaal li ní, wi gá yír və dà kíi gáari muur míní yò muur yənè.

⁷Mú ya yír bàa təaŋgəŋ ég ní, nən vənì dàŋ yám vírì gag bal li mú wəi.

⁸Mí gá ɲtəŋ mái, gènbògèrè, ɲíngəŋ kaa búg di, a yággəŋ ɲvò pai.

⁹A sòr vìrəmmə pívaaal ya və túu pəŋ ní ri, vəŋ en ya dumpánáb sábgəŋ pəŋ ní ri.

¹⁰Dumpánáb bee və gòmə kəvə bjiil li vé, mí gá ɲtálbà zám!

Vértò 142

Gím yagò

¹Dauda vér ya wəŋgəŋ yír ní. Dauda sò vér yò sóo ya bal kəŋ gbág díi.

²Ŋbəə kəŋ Gènbògèri, ɲbəə dùggəŋə pu gím yagò.

³Ŋdàr taŋnà pu bəa, ɲdòn kùngəŋ pu gím míní.

⁴Símáaŋ míní lèggəŋ ní, má gá a gàaro mú ya nkə ní. Və túu pənnó bjiil bàanu ya ɲdùuŋ ní ri.

⁵Ŋwá təro tól kəŋ nəa dúur di, yír ya gụy nəŋəŋ ní pai, dín wee ínnì bai, yír ya gaa pəŋ gím ní pai.

⁶Nyaa bəərà púro yagò, Gènbògèrè, ɲdaŋ: Mai a kə nì wee ínnì míní, a yò en ya mínə ní, haa kúsəaŋ di ló.

⁷Nyòo yír bụlìtòo, a ląg kiiibà yag bəəŋ míní. A sòr vìrəmmə viləŋnáb míntò nəa ri, gəm və və tàllènnì.

⁸A vìrəmmə pursinà yò ri, kə ɲlubbà níil mánì! Yír dúurəmtò dàŋnəŋ ląŋ dórđi təŋ ni, kə və təbà mú ya a kó pəŋ en dúur ní.

Vértò 143

A àà fìjn mán yò fág bàar di pai

- ¹Dauda vérè. Gènbògèrè, a kùibà tèmèr míní, a lág kùibà kùgèr míní. A fígè pémma, gàm a gùny muur mání, a tòn en vøn bàanu,
- ²A àà fìjn mán yò fág bàar di pai, gàm yír pém kó lílñè en kaa nòn ni pai.
- ³Fan míní yòonéy víllì, gèm mìnénno ég di, nàggènnì.
- Àà dòrénno zèg di, ñkè mú yíbtò ya bal vò tàn ní.
- ⁴Símáar míní lègdo, fúy míní pém vòro.
- ⁵Nyaa ñsáb zìiro en ya tàn ní, en ya a tò tàl vír ní, ñsábdo tonòm mání,
- ⁶nyòb àanà nàa kaa tun, a òrgènéy mú ég óg ya yáan nawa ní.
- ⁷Gènbògèrè, a fuu íi'í pémma, wàam míní déño. A ñnènnéy tíl mání pai, kè ñdà k ènì mú yíbtò ya gag díí.
- ⁸A vír pémma símáar dúur mání vøn yúwál bèri. Gàm ñdíy símáar kaa fúy ri, A mag pémma bàanu dúuri, mí gá ñtèy máí.
- ⁹Gènbògèrè, a sòr vírèmma fan mín nàa ri, ñfàa dóy kaa búg di.
- ¹⁰A mag dùu pémma en ya a yáa ní, maí a kè nì Vannáb míní. Fúyig dúur mán yò dórèmma bàanu dúur di.
- ¹¹Mú ya a yò Gènbògèri yò, a dímma lagéli. Má ga a tòn en vøn bàanu, a sòr vírèmma gím mín yò ri.
- ¹²Mú ya a yáan ní yò, a dàñ fan míntò máa kúnnì. A dàñ túr kúnnì fan míntò pém, gàm nyòo fìjn mánà.

Vértò 144

A yòb sìribà nàa kaa sòrèmma

Dauda vérè.

- ¹Ñfuy pu Gènbògèr nàa, wèi kè nì gbág mína, wèi mag pèy gòn nì, wèi kè nì màr míní, wèi wèyènnì vøn siilè.
- ²Wèi kè nì màr mína, yír ya gùynéy nì, ñvànñèy wèi, wèi kè ñ lig vøn ya ñín sóy ti ní, féel míní wèi, ñíngèy koo búg di. Yaa mòl dòrdo nìmsàbtò gá pém kèy nàa ri.
- ³Gènbògèrè, yír gá yòo né, kaa gàau ní? Adamu varém gá yòo né, kaa sábu ní?
- ⁴Yír kè mú wórègwa, doo èní kè mú ig fílgèy ní.
- ⁵Gènbògèrè, a ñg sìribà gógsanè, a sí'ibà. A nàmma gurtò, veezàm ùubà ti.
- ⁶A sìribà nawa nór nè yàmma fan mántò, a tàabà síi mání kè yàmnbà.
- ⁷A yòb sìribà nàa mání kaa sòrèmma, kè ñvìbà mom vântò yò ri, kè ñsó víbà yír kòrtò yò nàa ri.
- ⁸Yag vèní gàa dùg míilè, en ya vè ség ní pém, vè zìi tò wàrnè pai.
- ⁹Vannábò, ñdàn pú vér pum nàari, ñdàn pú kòlòn ya bíjil fób ní lóri.
- ¹⁰Máí a kón nì gènbòtò gò lèy gòn ze, a sòrdo warwa mán Daudai.
- ¹¹A sòrèmma paar núul dumpán yò ri, a fù vírèmma yír kòrtò yò nàa ri. Yag vèní gàa dùg míilè, en ya vè ség ní pém vè zìi tò wàrnè pai.
- ¹²Varém yìgèr bèní vè kèmma mú labwa, vè kàbà fúy gùy sísíwawè. Kàavag bèní vè kèmma mú lab ya vè pèr nèn gá nènghèy gèn wàal ní.

¹³Bintò bóní ìibà, lésír gón gón kəmà ti, en sagèntò bóní wée tabà wàal zèh ni, uziner háa uziner fób pé.ém.

¹⁴Nàgtò bóní wéebà, war béer ví pai, dumpán zìibá pai, kùgèr mùugè kəbá bèe ri pai.

¹⁵Nimsàbtò ya zìi tūr en púurtò yò ní pé.ém, símáar pùuvəbà! Nimsàbtò ya Gènbògèr kə nì Vannáb vəna pé.ém, símáar pùuvəbà!

Vértò 145

Vannáb gèn əní kùn pai

Dauda vérè.

¹Nyáaη lúbdi mái, Vannáb míní, gèn míní, ηfuy pú naa sóo pé.ém.

²Góg ya dij ní pé.ém, ηyágnè pú naa fúnì pai, ηdàη lúb dúgdì níil mání sóo pé.ém.

³Gènbògèr yòo yír nán fáalè, làlé ya və lùbu ní, lubsàη əní təbnè pai.

⁴Yíwa daη tál pubà varəm ən ya piríi en ya Gènbògèr kó ní, və kùu yəmmə tonòm nán ən yò.

⁵Və dàη múu vírdì mú ya a lùb ní vəη a kəərgəη ní, ηdàη múmnì en kìηəntò ya a tò ní.

⁶Yír və mùmmə vasaη nán mání! Mí ní dàη dón túrdì en nánəmtò ya a tò ní.

⁷Yír və sáb zìibà en dúurəmtò ya a kó tūr ní, və mùmmə fág dúur ya a dìibgəη ní.

⁸Gènbògèr yáaη yíri, təη pu gím bəri, nò fàn mai, yáaη yíri.

⁹Gènbògèr kóη pu dúur əní yír pé.ém, yáa kùngəη en lagəltò ya yuy ní pé.ém.

¹⁰En lagəltò gá pé.ém yòonú lúbdi Gènbògèrè, yír búyur mántò fuy pú naa.

¹¹Və dàη múmnì mú ya gèn mání lùb ní vəη vasaη nán mání.

¹²Və dàη pu yír mág vírdì tonòm nán mání vəη mú ya gèn mání lùb ní.

¹³Gèn mání kə dùggəη sóo pé.ém, a faa dùggəη ver vəη verè. Vannáb yòo muur yəntóo, gùu dùggəη muur əní.

¹⁴Gènbògèr gəm lùrgəη yíbtò ya peη ní, dìib lùrgəη bùyuləηnàbtò.

¹⁵Yír pé.ém təη nór kaa fúy ri Gènbògèrè, kaa pəvəbà lésír sóo ya gol wòonəvə ní.

¹⁶A kùllo naa mání ní, en lagəltò gá pé.ém zìiη en ya və yáa ní.

¹⁷Gènbògèr tonòm əní yòo vəη bàanu, təη en əní vəη símáar dúurì.

¹⁸Gènbògèr kəη yíbtò ya kəηnu ní tól li vé, yíbtò ya kəηnu símáar dəəve ní.

¹⁹Kiíiη pu yíbtò ya bùyη pú ní muurè, və bèə kəηu ní sòrgəηvəri.

²⁰Dí nəηgəη yíbtò ya yáanu ní, yíbtò ya gággəη pu ní gá tūr kùngəηvəri.

²¹ηdàη lúb dúgdì Gènbògèri, en lagəltò gá pé.ém mùmmə Gènbògèri. Aleluya.

Vértò 146

Və mùmgəη Vannáb tənòm

¹Aleluya, Gènbògèr kəmà sóo pé.ém! Sáan ní ηlùbbà Gènbògèri!

²ηdàη lúbdi Gènbògèr háa kə ηvəri guve, Doo míní pé.ém ηdàη pu Vannáb míní vér nàari.

- ³Vé dí símáar véní yírbògèntò fúy ri pai, vé dí símáar yír fúy ri pai, vè dànvé sóor gáar pai
- ⁴Yír wàam dàŋ dèhni, vè dàŋ tíitíri ég sàar di, sóo bee en ya ba vè sáb ní pém kùro.
- ⁵Yír ya vèhŋəŋ Yakubu Vannáb ní símáar pùu'ubà, yír ya díŋ símáar Vannáb əní fúy ri ní.
- ⁶Vannáb bee wəi yu yú gógsan vəŋ ég di, mom vəŋ entò ya tí pém.
- ⁷Kàŋ pu yíbtò ya bòob kəərgəŋ ní muurè, pəŋ golnáb lésíri, bùl sòrgəŋ yíbtò ya bjil líi.
- ⁸Gènbògèr kùlgəŋ pu yàanáb nórè, gəm lùrgəŋ bùyùlèhŋábò,
- ⁹Gènbògèr gù y nəhŋəŋ sèntò ya lú yaa ní, gù y nəhŋəŋ voowàg vəŋ voowàlto ammá gíb lèergəŋ yír dumpántò.
- ¹⁰Gènbògèr dàŋ fáa vəəri gèn ni, wəi kə ni Vannáb mánə, mái Sion, ver vəŋ ver pém. Aleluya, Gènbògèr kəmà sóo pém.

Vértò 147

Mú ya Vannáb vè ní

- ¹Aleluya, Gènbògèr kəmà sóo pém! Bəŋ nàa mùmŋəŋno Vannáb bəŋəŋ ni ní, duusà, bəŋ lùbunəŋno ní puusà.
- ²Gènbògèr tii yuuti Zerusalèm ni, dàŋ mól kúntíri Izrael yírtò ya yír ég díi pém.
- ³Vəmgəŋ yíb ya símáar wòo ní, ta nəhŋəŋ pəvə bəər vəní.
- ⁴Gáar kùngəŋ sùgtò, yàaŋ pəvə níil déə déə.
- ⁵Gènbògèr bəŋəŋni yòo yír nánì, yír vən fáalè, en gaasəŋ əní təbnè pai.
- ⁶Gəm lùrgəŋ yír bùyúrtò, yíbtò ya gággəŋ pu ní gá təb sìrgəŋvə ég di.
- ⁷Vé nàa fú pubà Gènbògèr nàa, vé lò pubà Vannáb bəŋəŋ ní yò garyai.
- ⁸Wəi təngəŋ beltò gógsan ni rì, w əi pəŋ ég nawa rì, jìbgəŋ yúr háa gur yúl li p ém.
- ⁹Pəŋ en sagəntò lésíri, gəaləm varém pém pəŋvə en ya vè bəa ní.
- ¹⁰En ya pàaru vəŋ pín vəntò ní pai, sóozè vəntò pém iin pu nór pai.
- ¹¹Yíbtò ya bùyú pú ní iin pú nór di, vəŋ yíbtò ya dí ŋ símáar koo fúy ríi.
- ¹²Zerusalèm, a nàa mummə Gènbògèri, Sion, a mummə Vannáb mán yò.
- ¹³Gènbògèr ta ərdo wàal pagəl mánì, yèr puro varém mánì nàa.
- ¹⁴Pəŋ ég mánì kəabò, yòrgəŋ pú nən ya duu tàl ní.
- ¹⁵Tò sìriro yag ég di ní, ég pém fuu tòn en bee.
- ¹⁶Wèr sìrgəŋi nawa tabtò mú dìg ém wəgəŋnè, tòbgəŋ mer dij mú úm.
- ¹⁷Mìn sìrg ni nawa tabtò mú vèal sənè, yír ya dà vəə gáari kəabèr bee ní pai.
- ¹⁸Tò mùuro ní momtò ya kəabèr vəm ní bee kə nál kúntíri, kə tòiuro pelè ní, mom kə wəatíri.
- ¹⁹Maggəŋ pu Yakubu varəmtò muur əní, p əró Izrael yírtò dòoká ya vè dà dúuri ní.
- ²⁰Kón pu en yò nìmsàb déə pai, nìmsàbtò déə zìi gəan Vannáb dòoká pai. Aleluya.

Vértò 148

Gógsan vəŋ ɛ́g nàŋ mùm̀m̀m̀à Vannábò

- ¹Aleluya, Gènbògèr kəm̀à sóo pém! Vé nàŋ mùm̀m̀m̀à Gènbògèr gógsan ni, vé mùm̀ub̀à weetò ua góg díi ri pém.
- ²Malekia əntò pém mùm̀ub̀à, siilnán əntò pém mùm̀ub̀à.
- ³Yóŋ vəŋ sji mùm̀ub̀à, sùgtò ya vé túŋni yò pém mùm̀ub̀à.
- ⁴Weetò ya gógsan ní pém mùm̀m̀m̀à Gènbògèri, momtò ya gógsan nən ní pém mùm̀ub̀à.
- ⁵En pém mùm̀m̀m̀à Vannábò, gàm Vannáb dònŋəŋ yag di, və ví túr zε.
- ⁶Yaa sɪr dívə kə və kəm̀à sóo pém, vɪr túr dòokátò ya kə və b̀̀ỳù duu vəə ní.
- ⁷ɛg mùm̀m̀m̀à G ɛ̀anbòg ɛ̀ri, momtò vəŋ en tɪŋtɪŋtò ya tí pém.
- ⁸En pém mùm̀m̀m̀à Gènbògèri: Vee b̀̀eri, kə̀ab̀̀er b̀̀eri, nawa tabò, beltò, nawa pɛl ya kɪŋ pu muur ní yò b̀̀eri.
- ⁹Gur vəŋ gurvagtò, lar yɛn lartò vəŋ lar v̀̀antò, gə̀alná vəŋ en sagəntò.
- ¹⁰En gə̀alná vəŋ en sagəntò, əntò ya bəŋ ɛ́g di ní vəŋ núutò.
- ¹¹Gènb̀̀tò ya ɛ́g di lói vəŋ yír gá pém, yír̀̀b̀̀ogəntò vəŋ yír yúlnábtò ya ɛ́g di lói.
- ¹²Ỳ̀gər sɛntò vəŋ kə̀asɛntò pém, gəŋ vəŋ varém pém mùm̀ub̀à.
- ¹³En pém mùm̀m̀m̀à gènb'ogèri, gàm níil əní wəi kəŋ tàlli déəvε. Lubsəŋ əní təlŋəŋ gógsan vəŋ ɛ́gò.
- ¹⁴Vəm̀ l̀̀rdo yírtò, yír b̀̀ỳur əntò gá pém mùm̀ub̀à, Izrael varəmtò, nìmsàb b̀̀érér ən bee.

Vértò 149

Izrael mùm̀m̀m̀à Vannábò

- ¹Aleluya, Gènbògèr kəm̀à sóo pém! Vé nàŋ pubà Gènbògèr vər pumi, vé nàŋ mùm̀ub̀à yír b̀̀ỳur əntò təŋ ni,
- ²Izrael yír s̀̀ib̀̀a en vəŋ yír ya ỳ̀uv̀̀é ní yò, Sioŋ varém ỳ̀j̀b̀̀a zònè, yòo gèn máŋa.
- ³Vé l̀̀ubb̀̀a Gènbògèr vəŋ vərè, vé lò pubà súr vəŋ garyai.
- ⁴Gàm Gènbògèr təŋ yír əntò p̀̀uũŋ p̀̀urì, vəm̀gəŋ yír b̀̀ỳurtò kə və kàb̀̀a yúlè.
- ⁵Yíbtò ya dùunu ní s̀̀ím̀̀aŋ p̀̀uũvə̀̀b̀̀a, və l̀̀ubb̀̀a Vannábò! Vé s̀̀ib̀̀a en sóo ya və dó fəŋŋ ní pém,
- ⁶Və nàŋ l̀̀ubb̀̀a Vannábò, və g̀̀ỳub̀̀a paar zòor ỳ̀ỳurtò.
- ⁷Kə və kó kpaarbà nìmsàbtò déə, və úr pə̀və̀b̀̀a gím.
- ⁸Kə və g̀̀ỳu tabà gènb̀̀tò déə b̀̀j̀l li, yúlnábtò pém kəm̀à san b̀̀j̀l li.
- ⁹Və kó pə̀və̀b̀̀a fág vəní mú ya debter dèŋ ní, wəi kə̀ nì Vannáb yírtò kàro yúlè. Aleluya, Gènbògèr kəm̀à sóo pém.

Vértò 150

Yír gá pém mùm̀m̀m̀à Vannábò

- ¹Aleluya, Gènbògèr kəm̀à sóo pém! Vé mùm̀m̀m̀à Vannáb koo lig di, vé mùm̀ub̀à, vəsəŋ əní gógsan ni.

- ²Vé mùmubà vəŋ tonòm nán əní, vé mùmubà gàm lùb yəəro.
- ³Vé fəə mùmubà vəŋ gàntò, vé mùmubà kòlòŋ vəŋ garya ri.
- ⁴Vé mùmubà súr di vəŋ vər dor di, vé mùmubà mulor di vəŋ àlgeta ri.
- ⁵Vé mùmubà vəŋ santò ya gəŋ ní, vé mùmubà vəŋ ságártò.
- ⁶En lagéltò gá pém mùmumə Gènbògèri. Aleluya, Gènbògèr kəmà sóo pém.

Esclarecimento

Trata-se de iniciativa particular, com os seguintes objetivos: (i) colaborar para divulgação dos diversos textos bíblicos disponíveis, e, (ii) facilitar o acesso a esses textos, inclusive por meio de download.

Todo esforço em tornar a Palavra de Deus acessível a todos, em quaisquer localidades e falantes das mais diversas línguas, precisa ser um objetivo de todos os que são guiados pelo Espírito Santo. Ele inspirou o profeta Jeremias a dizer “não ensinará jamais cada um ao seu próximo, nem cada um ao seu irmão, dizendo: Conhece ao SENHOR, porque todos me conhecerão, desde o menor até ao maior deles, diz o SENHOR” (Jer. 31:34).

Jesus, também, falou assim: “e será pregado este evangelho do reino por todo o mundo, para testemunho a todas as nações” (Mat. 24:14).

Muitas organizações foram constituídas com o propósito de fazer a Bíblia disponível nas diversas línguas. Não é uma tarefa simples. Anos de trabalho, dedicação e entrega são necessários para esta tão extraordinária missão.

O texto deste trabalho está disponível na internet, em páginas eletrônicas de organizações que produzem ou divulgam bíblias, sem acréscimos de notas ou comentários. Assim, reconhecendo e respeitando os direitos que possuem sobre seus trabalhos, incumbe a todos os que amam a Palavra de Deus, o esforço em contribuir para amplificar sua divulgação.

Se possível, faça download do texto, para que sejamos, também, guardiões da Bíblia, e, com isso, preservando-a para as futuras gerações.

Divulga a Palavra de Deus, ela mostra o Caminho e permite a todos, que se conheça Sua vontade, em todos os lugares e épocas.

Marcel da Glória Pereira
2021, Vitória/ES - Brasil